

GINITAĀO VARIĀUNA



The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New
Guinea

GINITAŪO VARIŪUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1

Contents

MATAIO	1
MAREKO	63
LUKA	100
IOANE	163
APOSTOLO	212
ROMA	272
1 KORINTO	303
2 KORINTO	332
GALATIA	354
EFESO	366
FILIPI	377
KOLOSE	384
1 TESALONIKA	392
2 TESALONIKA	398
1 TIMOTEO	402
2 TIMOTEO	410
TITO	416
FILEMONA	420
HEBERU	422
IAKOBO	443
1 PETERO	450
2 PETERO	458
1 IOANE	463
2 IOANE	470
3 IOANE	472
IUDAS	474
APOKALUPO	477

VARI NAMONA MATAIO NA ETOREATO

Mataio vaġa-foforina guruġari

Mataio arana ta tu Levi. Ġia tovotovonai tu takesi gogo tarimana, senaġi Iesu na ekeaiato, benamo ġena mero ai eiaġoto.

Ġia tu Iuda tarimana, ma mai Vari Namona tu Iuda tarimari ġeri etoreato.

Ġia na Iuda tarimari ekirarito, Iesu tu moġoni Barau na ekiraġi-toreato Kerisona o vevaġa-maġuri verena. Ginitaġo Guinena o Old Testament ai Keriso beiaġomani guruġana ġetoreato tu varau bema moġoni. Barau ġena guruġa tauri mabarari tu beġe vetoreni veġata (Mataio 5:17). Mataio na ġena Vari Namona nuġanai Keriso varina Old Testament ai ġekiraġi-toreato guruġari ġutuma ma ema torerito anina tu moġea.

Mataio na mai buka tu laġani 58 ema 70 fakari ai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mataio ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu aiġesina eiaġomato besena ema ġena maġuri varina - karoa 1-2
2. Ġena vetuġunagi ġauveina bene sinaia ġana tauġena everovinato varina - karoa 3-4:11
3. Ġena ġauvei esinaiaato, evevaġa-ribato, eġobatato, e keve evaġa-namorito variri - karoa 4:12-25:46
4. Ġena midigumidigu varina - karoa 26-27
5. Mase na evariġisi-ġenoġoito ema ġena mero etuġurito variri - karoa 28

Iesu eiaġomato besena

¹ Iesu Keriso emagurito, tubuna ġatana ġerina eiaġomato varina tu maiġa: Iesu tu Davida garakana, Davida tu Aberahamo garakana.

² Aberahamo tu Isako tamana; Isako tu Iakobo tamana; Iakobo tu Iuda ma kakana ema tarina merori ġesi tamari; ³ Iuda tu Perese e Sera tamari, sinari tu Tamar; Perese tu Hesron tamana; Hesron tu Ram tamana; ⁴ Ram tu Aminadab tamana; Aminadab tu Nasona tamana; Nasona tu Salmon tamana; ⁵ Salmon tu Boas tamana, Boas sinana tu Rahaba; Boas tu Obed tamana, Obed sinana tu Ruta; Obed tu Iese tamana; ⁶ Iese tu Kini Davida tamana.

Davida tu Solomona tamana. Solomona tu Uria ġaraġona ġenana emagurito, (Uria ġaraġona etava-verariato murinai); ⁷ Solomona tu Rehoboam tamana; Rehoboam tu Abia tamana; Abia tu Asa tamana; ⁸ Asa tu Iehosafat tamana; Iehosafat tu Ioram tamana; Ioram tu Usia tamana; ⁹ Usia tu Iotam tamana; Iotam tu Ahasa tamana; Ahasa tu Hesekia tamana; ¹⁰ Hesekia tu Manase tamana; Manase tu Amon tamana; Amon tu Iosia tamana; ¹¹ Iosia tu Iekonia ma tarina merori ġesi tamari. Mo ġaro ai Babulona tarimari na Isaraela tarimari ġeġabi-iaġorito Babulona ġana.

¹² Babulona ġana ġeġabi-iaġorito murinai, Iesu eiaġomato besena ema ġemagurito varina tu maiġa: Iekonia tu Sealtiele tamana; Sealtiele tu Serubabele tamana; ¹³ Serubabele tu Abiud tamana; Abiud tu Eliakim tamana; Eliakim tu Asoro tamana; ¹⁴ Asoro tu Sadok tamana; Sadok tu Akim tamana; Akim tu Eliud tamana; ¹⁵ Eliud tu Eleasara tamana; Eleasara tu Matan tamana; Matan tu Iakobo tamana; ¹⁶ Iakobo tu Iosefa

tamana, Iosefa ġaraġona tu Maria. Maria ġenana Iesu emaġurito; Iesu arana ġekiraġiani Keriso ġetoni. (Keriso anina tu Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

¹⁷ Guru mabarari Aberahamo ġenana eiaġomato mo Kini Davida tu ġuru gabanana vasivasi (14), e Davida ġenana eiaġomato mo Babulona ġana ġeġabi-iaġorito tu ġuru gabanana vasivasi (14), ema Babulona ġana ġeġabi-iaġorito negana na eiaġomato mo Keriso tu ġuru gabanana vasivasi (14).

Iesu eġorato

Luka 2:1-7

¹⁸ Iesu Keriso tu maġesi eġorato: Ġia sinana Maria tu Iosefa kirakauna, senaġi ġia tauri ruarua tu roġosi roġo beġene veġaraġo nuġanai, lauka Veaġa na mero evaġa-ġoraiato Maria diana nuġanai. ¹⁹ Iosefa, Maria ġaraġona, tu vei iobukaiobuka tarimana, ema asi eurato, tarimarima ġoirari ai Maria bene vaġa-maiakaia. Moġesina naima ġena ura tu, vekure-toġai vau Maria bene dobi-kwaneana etato. ²⁰ Ġia moġesi etuġamaġito-ġoi nuġanai, Vereġauka ġena aneru ta nuvi ai eforito, benamo ekiraiato, ekirato, “Iosefa, Davida natuna, kirakaumu Maria ġabiraġena garina asi bono vei, korana ġia tu lauka Veaġa na mero bevaġa-ġoraia ġia diana nuġanai. ²¹ Ġia na mero ta beġabiani, arana bono vatoa Iesu, (Iesu anina tu vevaġa-maġuri tauna); korana ġia na ġena tarimarima ġeri rakava ġerina bevaġa-maġuririni.”

²² Maġeri dagara mabarari ġeġorato tu, Vereġauka na peroveta tarimana muruna na ekiraġirito guruġari bene vaġa-moġoniri ġana, ekirato,

²³ “Goġitaia, ġuiato ta bekuġani, mero ta beġabiani, mo mero keina arana beġe vatoani Emanuela.”

Emanuela anina tu ‘Barau tu ġita sevisevirai.’

²⁴ Iosefa ġena na etataġato nai tu, Vereġauka ġena aneru na ekiraiato veiġari eveirito. Maria eġabi-raġeato, benamo eġaraġoato. ²⁵ Senaġi ġia ġesi asi ġegenasebonato mo, natuna eġabiato. Benamo mero arana evatoato, Iesu.

2

Iaunega tarimari ġaro-raġeraġena rekena na ġeiaġomato

¹ Iesu tu Iudea tanonai vanuġa ta arana Betelehema ai emaġurito. Mo tu Kini Heroda na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi neganai. Iesu emaġurito murinai, iaunega tarimari tu ġaro eraġeni rekena na ġeiaġomato, Ierusalemaj ġema-raġasito. ² Benamo ġevedanaġito, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri kini ta bemaġuri ġetoni tu ainai? Ġia ġena visiġu baġa ġitaia ġaro eraġeni rekena. Ġai tu ġia toma-rakariġo vinina baġa iaġoma.”

³ Kini Heroda na mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana eketo-bokoto, ema Ieruselema tarimari mabarari maki. ⁴ Benamo ġia na Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari mabarari evaġa-vegogorito, benamo edanaġirito, ekirato, “Peroveta tarimari tu kara ġetato, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), tu ainai bemaġurini?” ⁵ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Betelehema vanuġana, mo tu Iudea tanonai, korana peroveta tarimana Mika na maġesi etoreato,

6 ‘Betelehema o, Iudea tanonai otanuni vanuḡana, Iuda vanuḡari vekaravari ai ḡoi tu dia vanuḡa misina, asi arana vanuḡana ta, korana tu veḡorikau tauna ta ḡoi ḡemuna beiaḡomani, ḡia na au ḡegu Isaraela tarimari beguine-iaḡirini.’”

7 Benamo Heroda na iaunega tarimari vekuretoḡai ekearito, benamo edanaḡi-ginikau ginikaurito, ekirato, kamara ḡaro korikori ai visiḡu eforito. 8 Benamo etuḡurito Betelehema ḡana, ekirato, “Ḡoiḡo, mero misina boḡonoa vetau-ginikaua, boḡo doḡariani neganai, boḡonoma vaḡa-ribagu, be au maki bana iaḡo, bana toma-rakarigo vinia.”

9 Heroda ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiato murinai, ma ḡerakato dabara na. Dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, mo visiḡu, ḡaro eraḡeni rekenai ḡeḡitaiato visiḡuna, na eguine-iaḡirito mo, mero misina ḡena gena gabuna iatanai eruḡa-tarito. 10 Ḡia na mo visiḡu ḡeḡitaiato nai, ḡeiau-rakavato. 11 Mo numai ḡeraka-toḡato nai, mero misina ma sinana Maria ḡesi ḡeḡitarito, benamo ḡevetui-tarito, ḡetoma-rakarigoato. Moḡa murinai ḡeri farefare ḡeḡurarito dagarari ḡekeorito, bena ḡevarevare-viniato. Ḡevarevare-viniato dagarari tu golo, e muramura arana frenkinsens, mai tu goḡuna ma bonana namona muramurana, ema vedau muramurana arana muro. 12 Benamo Barau na nuvi ai evaḡa-ribarito, ekirato, “Heroda ḡenai asi boḡono ḡenoḡoi.” Moḡa lorinai dabara boruna na ḡeri tanobara e vanuḡa ḡana ḡeḡenoḡoito.

Iesu Aigupito ḡana ḡeḡwa-iaḡoato

13 Ḡia ḡerakato murinai, Vereḡauka ḡena aneru nuvi ai Iosefa ḡenai eforito, ekirato, “Novaisiraḡe, mero misina ma sinana ḡesi Aigupito ḡana noraga-ḡori iaḡori. Monai boḡono tanu mo, au na ma bavaḡa-guruḡamuni, korana Heroda na mero misina evetauani, bene vaḡi-masea etoni.” 14 Benamo Iosefa evariḡisito, mero misina ma sinana ḡesi eḡabirito, boḡi nuḡanai Aigupito ḡana ḡeiaḡoto. 15 Monai ḡetanuto mo, Heroda emaseto. Moḡesina Vereḡauka na peroveta tarimana muruna na ekiraḡiato guruḡana ema moḡonito, ekirato, “Aigupito na natugu akea-rosiato.”

Heroda ḡena guruḡa lorinai mero misiri ḡutuma ḡevaḡi-maserito

16 Heroda eriba-maoroto, mo iaunega tarimari na ḡia tu ḡeḡofaiato nai, ebaru-rakava rakavato. Benamo vetari tarimari o soldia etuḡurito, Betelehema e rikina tanori ai mero misiri ḡeri maḡuri laḡaniri ruarua e gabivau ma ḡemaḡurito mabarari ḡevaḡi-maserito. Mo mero misiri ḡeri maḡuri laḡanina ruarua ma murinai ḡevaḡi-maserito anina tu, iaunega tarimari na visiḡu ḡeḡitaiato ḡarona na, eiaḡoto mo, Heroda eribato ḡarona tu laḡani ruarua kavana. 17 Mo ḡaro ai Barau na peroveta tarimana Ieremia muruna na kara ekiraḡiato guruḡana tu ema moḡonito, ekirato,

18 “Ḡaro ta Rama vanuḡanai ḡeseḡaḡiato, taḡi-koḡokoḡo e taḡi-vanorovanoro tu barego, Rahela natuna taḡiri eveini, e asi eurani beḡene vaḡa-magoa, korana natuna tu beḡe mase.”

Nasareta ḡana ḡeḡenoḡoito

19 Heroda emaseto murinai, Vereḡauka ḡena aneru Iosefa ḡenai nuvi ai ma eforito Aigupito ai. 20 Benamo mo aneru Iosefa ekiraiato, ekirato, “Novaisiraḡe, mero misina ma sinana ḡesi noḡabiri, Isaraela

tanona ġana ġoiāġo. Korana tu mero misina beġene vaġi-masea ġetato-ġoi tarimari tu varau beġe mase.”²¹ Iosefa evariġisito, benamo mero misina ma sinana ġesi eġoririto, Isaraela tanona ġana ġeiāġoto.

²² Senaġi Iosefa eseġaġito, Akelao na Iudea eġitaġauato-ġoi tamana Heroda gabunai, benamo mo ġana iaġo tu egarito. A Barau na nuvi ai evaġa-ribaiato ilailanai eraka-vanaġito, eiāġoto Galilea tanona rekena ġana. ²³ Galilea tanonai vanuġa ta arana Nasaretai etanuto. Monana Barau na peroveta tarimari ġerina Iesu ekiraġiato guruġana emoġonito, ekirato, “Ġia tu Nasareta tarimanai beġe kiraġiani.”

3

Ioane Babatiso eġobato

Ioane 1:19-28

¹ Moġeri ġarori ai Ioane Babatiso eiāġomato, tano fakanai Iudea nuġanai eġobatato-ġoi, ekirato, ² “Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, ema ġoraka-kure Barau ġenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa).” ³ Mai Ioane maiġa tu Isaia peroveta tarimana na ekiraġiato-ġoi, maiġesi ekirato, “Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, ‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.’”

⁴ Ioane ġena dabuġa tu kamela ġuiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina. Ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁵ Tarimarima Ierusalemna na e Iudea mabarana na ema Ioridana douka vanuġari mabarari na maki ġeiāġoto-ġoi Ioane ġenai. ⁶ Geri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, ebatatorito-ġoi Ioridana ġarukanai.

⁷ Farisea e Sadukea tarimari ġutuma maki ġia ġenai ġeiāġoto bene babatitori ġana. Ioane na eġitarito nai, ekirarito, ekirato, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena Kota baregona ġarona ġenana boġo raga-maġurini?” ⁸ Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono vaġa-ġwari. ⁹ Ema nuġami ai asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana akiramini, Barau tu ma seġukana, Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini!” ¹⁰ Toma koko tu ġau korari ai varau beġe toreri; moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġevaġa-ġorarini ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.

¹¹ Deikara ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni tarimana, au na tu nanu na ababatisoani. Senaġi au murigu na beiāġomani tarimana ġena seġuka tu lelevaġi, au ġegu seġuka maki evanaġiani, ema ġia ġena tamaka maki au na asi baġwa-rakaorakaoani riba. Ġia na tu Iauka Veaġa e karava na bebabatissomini. ¹² Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona beġabuani asi ebuseni karavanai.”

Ioane na Iesu ebatissao

Mareko 1:9-11; Luka 3:21-22

¹³ Moġa neganai Iesu tu Galilea vanuġana na Ioridana ġarukana ġana eiāġoto, Ioane na bene babatissao ġana. ¹⁴ Senaġi Ioane na ekiraġiato, ekirato, “Bere namo ġoi na au boro babatissog. Karase nai au ġegu ai boiaġoma?” ¹⁵ A Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Veġana noveia,

korana veīga iobukaiobuka o Barau ġena ura veīgari mabarari bitana korana-iaġiri tu namo.” Benamo Ioane na Iesu ġena ura veīgana eveiato.

¹⁶ Iesu ebabatisoato, nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba evekeofakato, benamo ġia na Barau Iaukana eġitaiato, pune kavana emariġoto ġia iatanai. ¹⁷ Ema garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniiani; ema ġia ġenai aiaku-rakavani maki.”

4

Diabolo o Satani na Iesu eriba-ġaniato

¹ Moġa murinai Iauka Veāga na Iesu tano fakana ġana eġori-iaġoato, Diabolo na bene riba-ġania ġana. ² Ġaro e boġi gabana vasivasi (40) nuġari ai asi eġaniġanito, eġani-veaġato; moġa lorinai vito na eġabirakavaiato. ³ Benamo Veribaġani Tarimana Diabolo ġia ġenai eiaġoto, ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna nai, mai fore nokirari, be ġaniġani ai ġeiaġo.” ⁴ A Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Buka Veāga nuġanai maiġesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ġaniġani na moġo bemaġurini. Senaġi Barau ġena guruġa beġabi-raġerini e bekorana-iaġirini tarimana tu maġuri beġabiani.’”

⁵ Benamo Diabolo na Ierusalem, siti veaġana, ġana eġori-iaġoato, Rubu Veāga tuġuna vanigerenai evaġa-ruġakauato. ⁶ Benamo ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna, mainana noburi-firiġo, korana Buka Veāga nuġanai maiġesi ekirani,

‘Barau na ġena aneru bevaġa-naġirini, benamo ġimari na beġe ġobemuni, beġe ġabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

⁷ Iesu na ma evaġa-veaseato, ekirato, “Buka Veāga nuġanai maki ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau asi bono riba-ġania.’”

⁸ Benamo Diabolo na Iesu eġori-raġeato ġoro baregona e maukana ta tuġunai, tanobara basileiari mabarari ma marevari namori e ma seġukari ġesi evaġa-ġitaiato, ⁹ ekirato, “Bema ġoiragu ai bovetui-tarini e au botoma-rakarioġo viniguni nai tu, maiġeri mabarari au na bavini-muni.” ¹⁰ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Satani, au ġeguna noraka-veġita. Korana Buka Veāga nuġanai ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau bono toma-rakariġo vinia, ġia moġo ġereġana vetuġunaġina bono iaġovini!’”

¹¹ Benamo Diabolo na eraga-kwaneato. Aneru kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, ġenariato.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mareko 1:14-15; Luka 4:14-15

¹² Iesu eseġaġito, Ioane ġe-diburaiato, benamo Galilea tanona ġana ma eġenoġoi-iaġoto. ¹³ Senaġi Nasareta vanuġana ma eragakwaneato, asi etanuto, eiaġoto, Kaperanaumai ea tanuto. Kaperanaumai tu Gensareta kouna sevina vanuġana ta, Sebulun e Naftali tanori nuġanai. ¹⁴ Moġa ġenana Isaia, peroveta tarimana, ġena guruġa emoġonito, ekirato,

¹⁵ “Sebulun e Naftali tanori ai ġotanuni tarimami o, Galilea kouna rikinai ema Ioridana ġarukana mo rekenai, irau bese tarimami, Barau asi ribami tarimami, ġemi Galilea tu moġa, ġoseġaġi.

16 Mukunai ġetanuto-ġoi tarimari tu mama barana varau ġeġitaini. E mo dei mukuna furufuru tanonai ġetanuto-ġoi tarimari iatari ai mama varau bema fofori.”

17 Mo negai vau Iesu na ġena vari eġobata-iaġi-foforiato, ekirato, “Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, ema ġoraka-kure Barau ġenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa).”

*Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beġene raka
Mareko 1:16-20; Luka 5:1-11*

18 Iesu Galilea kouna kone rikina na eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, tarikaka ruarua, Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru ġesi eġitarito, ġeri reke kou ai ġefiuato, korana ġia tauri ruarua tu maina tarimari. 19 Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġoiaġoma, murigu ai ġoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-ribami.” 20 Benamo maoromaoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

21 Monana ġeraka-iaġoto-ġoi nai, Iesu na tarikaka ruarua ma eġitarito, Iakobo (o Iames) Sebedaio ma tarina Ioane ġesi; ġeri ġasi ai tamari Sebedaio ġesi ġeri reke ġwadareri ġeturirito. Iesu na ekearito, 22 benamo maoromaoro ġeri ġasi e tamari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

*Iesu evevaġa-ribato ema keve tarimari evaġa-namorito
Luka 6:17-19*

23 Iesu Galilea tanona mabaranai erakaoto-ġoi, Iuda tarimari ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, e Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani), varina namona eġobata-iaġiato-ġoi. Ema tarimarima ġeri keve e midigu irauirau mabarari evaġa-namorito. 24 Ġia varina ġefiuato, Siria tanona mabaranai eġabiato, benamo tarimarima na ġeri keve tarimari mabarari ġia ġenai ġeġwa-iaġorito e ġeġori-iaġorito: Midigu irauirau, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari, ġue na evaġiani kevena, tauġani ġeġoġoġoġoni, e tauġaniri tavi tari ġemaseto tarimari, Iesu na mabarari evaġa-namorito. 25 Tarimarima ġutuma-bara ġia murinai ġerakato, Galilea na, Vanuġa Gabanana (10) na, Ierusalemna na, Iudea na, ema Ioridana ġarukana mo rekena na maki ġia ġekavaiato.

5

Iesu ġoro tuġunai eġobatato

1 Iesu na tarima ġutuma-bara eġitarito, benamo ġoro tai eraġeto, iatanai etanu-tarito. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto. 2 Benamo ġia na evaġa-riba matamarito, maiġesina ekirato:

*Iaku e verere korikorina
Luka 6:20-23*

3 “Manau tarimari, Barau ġenai moġo ġevetabekauni tarimari, tu beġene iaku, korana Barau ġena Basileia tu ġia ġeri.

4 Deidei toma ġenuġa-midigu midiguni tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġeri nuġa-midigumidigu bevaġa-magorini.

5 Manau tarimari tu beġene iaku, korana Barau na tanobara mabarana ġia bevinirini.

- 6 Veiḡa iobukaiobuka vitona ḡevito-iaḡiani e nanumasena ḡenanumase-iaḡiani tarimari tu beḡene iaku, korana vau beḡe ḡani-maseni.
- 7 Vevetuḡaḡwa tarimari tu beḡene iaku, korana Barau na ḡia maki bevetuḡa-ḡwarini.
- 8 Deidei nuḡari namo vedaurea tarimari tu beḡene iaku, korana ḡia na Barau beḡe ḡitaiani.
- 9 Deidei na toma vevaḡa-maino veiḡari ḡeveirini tarimari tu beḡene iaku, korana Barau na ḡia natunai bekiraḡirini.
- 10 Deidei na toma veiḡa iobukaiobukari ḡeveirini ḡaramanai ḡevaḡa-midigurini e ḡevaḡa-rakavarini tarimari tu beḡene iaku, korana Guba Basileia tu ḡia ḡeri.
- 11 Bema au murigu ai ḡorakani ḡaramanai ḡomi beḡe mugumugu-iaḡimini, beḡe vaḡa-midigu midigumini, e veiḡa rakavari irauirau ḡemi ai beḡe kiraḡirini beḡe ḡofaḡofa-iaḡimini nai, boḡono iaku. ¹² Boḡono iaku, boḡono verere, korana Barau na voimi baregona bevinimini gubai. Maiḡesina veiḡa ilailana, ḡomi murimi tarimari, peroveta tarimari guineri, na maki moḡesi ḡevaḡa-rakavarito.”

Damena e mama

Mareko 9:50; Luka 14:34-35

¹³ “Ḡomi tu tanobara damenana. Bema damena mamina korikorina bekorini nai, kamara dabarai mamina ma beḡenoḡoni? Mai tu varau berakava, asi ḡena namo ta. Moḡa lorinai beḡe fitoḡaiani, benamo tarimarima kwakuri na ma beḡe fanafana-tariani.

¹⁴ Ḡomi tu tanobara mamana. Ḡoro tuḡunai ḡevaḡa-ruḡaiato vanuḡana tu asi bevekuretoḡani riba. ¹⁵ Lamefa beḡe gabuani maki, ḡuro gaburenai asi beḡe toreani, senaḡina lamefa toretorena fatana korikorinai beḡe tore-kauani. Benamo ḡia mamana na numa tarimari mabarari bevinirini. ¹⁶ Ilailana, ḡomi ḡemi mama tarimarima ḡoirari ai moḡesi boḡono vaḡa-foforiri, be ḡemi veiḡa namori beḡene ḡitari, benamo Tamami gubai etanuni tu beḡene vaḡa-raḡea.”

Iesu ema taravatu

¹⁷ “Maiḡesina asi boḡono tuḡa-maḡi, au aiaḡomato tu, Mose ḡena taravatu e peroveta tarimari ḡeri guruḡa asi aniri ai bana vaḡa-iaḡori ḡana. Asigina. Au tu asi aiaḡomato moḡeri guruḡa asi tauri ai bana vaḡa-iaḡori ḡana, senaḡi bana vaḡa-moḡoniri e bana vaḡa-kori ginikauri uranai aiaḡomato. ¹⁸ Moḡoni akira-mini, guba e tanobara roḡo ḡetanuni nuḡanai, taravatu ḡena leta misina korokorona ta o ḡena koma ta asiḡina ḡinavaḡi berekwa-rekwani, beiaḡoni mo, taravatu mabarari tauri korikori beḡea ḡorani. ¹⁹ Moḡa lorinai, tarima ta na taravatu misina korokorona ta bekira-sirivaḡi viniani, ema ḡena ura veiḡanai tarima kotari mai veiḡa ilailana ma bea vaḡa-ribarini, ḡia tu Guba Basileiai gabi tarimanai beḡe kiraḡiani. Senaḡina tarima ta na taravatu bekorana-iaḡirini ema tarima kotari ma bea vaḡa-riba iaḡirini, ḡia tu guine tarimanai beḡe kiraḡiani Guba Basileia nuḡanai. ²⁰ Akira-korikorimini, bema ḡomi ḡemi vei-iobukaiobuka na Farisea e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiani tarimari ḡeri vei-iobukaiobuka asi bevanagaḡiani nai, ḡomi tu Guba Basileia nuḡanai asi boḡo raka-toḡani, asigina ḡinavaḡi.”

*Vaḡivaḡi**Luka 12:57-59*

²¹ “Gomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruḡari ḡeḡabirito, ḡekirato, ‘Asi bono vaḡivaḡi! A deikara na tarima ta bevaḡiani nai, ḡia tu Kota gabuna ḡana beiaḡoni.’ ²² Senaḡi toma au na akiramini: Tarima ta tarikakana bebaru-viniani nai, ḡia tu Kota gabunai beḡe danaḡiani. E dei na tarikakana beguruḡa-rakava viniani nai, ḡia tu Kota baranai beḡe vaḡa-ruḡaiani. Ema dei na tarikakana bekiraiani, ‘Goi tu babo korikori’ betoni nai, ḡia tu asi ebuseni karavana ḡana beiaḡoni.

²³ Moḡa lorinai, bema ḡemu varevare dagarana fata veaḡana iatanai bono torekaua, Barau bono vinia otoni nuḡanai, ḡoi tarikamu otuḡamaḡiani, ḡia ma ḡena meto ḡoi ḡemu ai, ²⁴ benamo ḡemu varevare dagarana fata veaḡana ḡoiranai noraga-kwanea, noiaḡo, tarikakamu ḡesi maino boḡono ḡabia roḡo, gabivau bono ḡenoḡoi-iaḡo, ḡemu varevare dagarana fata veaḡanai bono torea Barau ḡena.

²⁵ Goi ebaru-vinimuni tarimana ḡesi maino boḡono raga-ḡabia, Kota gabuna ḡana roḡo manī ḡoraka-vegogoni nuḡanai. Korana ebaru-vinimuni tarimana na Kota eseḡaḡini tarimana ḡimanai bea torekamuni ḡesi, ema Kota eseḡaḡini tarimana na dibura numana ḡitaḡauna tarimana ḡimanai betoremuni, benamo ḡia na dibura numana nuḡanai bebiri-ḡaumuni garina. ²⁶ Au na akira-korikorimuni: Monana asi roḡo boraka-rosini, beiaḡoni mo, ḡemu meto voina bodava-ḡosiani.”

Veḡura-vanaḡi

²⁷ “Gomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruḡari ḡeḡabirito, ḡekirato, ‘Asi bono veḡura-vanaḡi!’ ²⁸ Senaḡi au na akiramini: Deikara na tarima ta ḡaraḡona beḡita-karakaraiani ma eurani bene ḡabia ḡia ḡena, ḡia tu nuḡana tuḡamaḡina ḡenana varau beveḡura-vanaḡi mo vavine ḡenai. ²⁹ Bema ḡoi matamu aroribana na evaḡa-rakavamuni nai, bono ḡibo-vaḡia, bono fitoḡaia! Korana tauḡanimu rakavana rekena berekwa-rekwani tu namo, a asi namo tauḡanimu mabarana karava asi ebuseni gabunai beḡe fiu-kauani. ³⁰ Ma bema ḡoi ḡimamu aroribana na evaḡa-rakavamuni nai, bono basi-ḡutua, bono fitoḡaia. Veḡa namona tu, tauḡanimu rakavana rekena bono fitoḡa-guinea, be tauḡanimu mabarana karava eḡara-vanaḡi vanaḡini gabuna ḡana asi bene iaḡo.”

*Vavine tuḡuraka**Mataio 19:9; Mareko 10:11-12; Luka 16:18*

³¹ “Tarima guineri na taravatu guruḡari ḡeḡabirito, ḡekirato, ‘Tau ta ḡaraḡona betuḡu-rakaiani nai, ḡia na veḡaraḡo ruḡaruḡana fefana bene tore-vinia.’ ³² Senaḡina au na akiramini: Bema tarima ta ḡaraḡona betuḡu-dobiani, senaḡi vavine tu veḡura-vanaḡi veḡari asi eveini, mo tau na ḡaraḡona tu veḡuravanaḡi vavinenai evaḡa-iaḡoani. Ema deikara na etuḡu-rakaiato vavinena beḡaraḡoani tarimana tu, beveḡura-vanaḡini.”

Guruḡatore

³³ “Gita senera ḡevaḡa-ribarito guruḡari ḡomi tu ma ribami: ‘Ḗmi guruḡatore asi boḡono vaḡa-rakavaia, senaḡi Vereḡauka ḡoiranai ḡokiraḡi-toreto dagarari boḡono veiri.’ ³⁴ Senaḡi au na akiramini: Asi boḡono guruḡatore veḡata! Ḗmi guruḡa vaḡa-gwaḡigiri ḡana guba asi boḡono

kiraġia, guba aranai asi boġono guruġatore, korana ġia tu Barau ġena terona; ³⁵ o tanobara aranai maki asiġina, korana ġia tu Barau kwakuna ġena fanakau dagarana; o Ierusalem a aranai, korana ġia tu Kini baregona ġena siti. ³⁶ Goi debamu, ġemu maġuri, maki asi bono kiraġia ġemu guruġatore vaġa-gwaġiġina ġana, korana ġoi na ġuimu sebona ta asi bovaġa-kurokuroani e asi bovaġa-dubadubaiani riba. ³⁷ Namona tu maiġa: ġemu guruġa bono kiraġia, ‘Oi’ bene oi e ‘Asiġina’ bene asiġina. Moġa moġo, a guruġa tari ma okiraġirini tu Tarima Rakavana, Satani, ġenana eiaġomani.”

Evaġa-rakavamuni tarimana voina asi bono veia

Luka 6:29-30

³⁸ “Tarima guineri ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami, maiġesi ġekirato: ‘Mata voina mata e doġa voina doġa.’ ³⁹ Senaġina au na akiramini, veiġa rakavana evei-vinimuni tarimana asi bono veiġa rakava-vinia. Bema tarima ta na taġomu aroribana beforoani nai, taġomu kaurina ma bono vinia maki. ⁴⁰ E bema tarima ta na Kotai betoremuni ġemu sedi bene ġabia ġana nai, ġemu koudi maki bono vinia. ⁴¹ Ema tarima ta na belau-naġimuni, kilomita sebonai bono kavaia betoni nai, kilomita ruarua ai ma bono raka ġia ġesi. ⁴² Ema enoġinoġini tarimana bono vinia, e ġemu ai bene ġabitore etoni tarimana maki asi bono kira-sirivaġi vinia.”

Ġevaġa-rakavamuni tarimari bono ura-viniri

Luka 6:27-28; 6:32-36

⁴³ “Tarima guineri ġevaġa-ribarito taravaturi ma ribami, ġekirato: ‘Goi sevimu tarimana bono ura-vinia, a evaġa-rakavamuni tarimana bono vaġa-rakavaia.’ ⁴⁴ Senaġina au na akiramini: Ġebaru-vinimini tarimari boġono ura-viniri, e dei na ġevaġa-rakavamini tarimari maki iatari ai boġono ġauġau. ⁴⁵ Maiġa ġenana boġo vaġa-foforiani, ġomi tu Tamami gubai etanuni na natunai evaġa-iaġomito. Korana ġia na ġaro tu veiġa rakava tarimari e veiġa namo tarimari iatari ai evaġa-raġekauani, ema ġura maki veiġa iobukaiobuka e veiġa ġeġeva-ġeġeva tarimari ġeri etuġu-riġoani. ⁴⁶ Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimini tarimari moġo nai, kamara varevare namona boġo ġabiani? Takesi ġegogoni tarimari o ġofaġofa tarimari na maiġesina maki ġeveiani. ⁴⁷ Ema tarikakami moġo boġo vaġa-namorini, ġemi namo tu kara? Barau asi ribari tarimari na maki mai veiġa ġeveiani. ⁴⁸ Moġa lorinaġi ġomi tu asi vetoukaumi boġono tanu, ġomi Tamami gubai etanuni asi vetou-kauna kavana.”

6

Vini korikorina rabu tarimari ġeri ai

¹ “Rorimi boġono vetore, ġemi veiġa namori tarimarima ġoirari ai asi boġono vaġa-foforiri, ġia na beġene vaġa-raġemi ġana. Maiġeri boġo veirini nai, Tamami gubai etanuni ġenana voimi asi boġo ġabini.

² Moġesi nai, ġemu varevare rabu tarimari bovinirini nai, asi bono ġobata-iaġia ma kibimu ġesi, ġofaġofa tarimari rubu ai e vanuġa ġatamanai ġeveini kavana, tarimarima na beġene vevato-iaġiri ġana. Akira-korikorimini, ġia tu tarimarima na ġevaġa-raġerini, be voiri tu varau ġeġabirito. ³ Sena-ġina ġoi ġemu varevare asi ġena-ġana tarimana

novinia botoni nai, ġimamu kaurina asi bene riba, ġoi ġimamu aroribana na kara eveiani. ⁴ Be ġemu varevare vekuretoġai bono vini. Ema Tamamu na, kara eġorani vekure-toġai eġitarini, ġia na vau voimu bevinimuni.”

Vereġauka ġena ġauġau

Luka 11:2-4

⁵ “Bema boġo ġauġauni nai, ġofaġofa tarimari kavana asi boġono iaġo! Ġia ruġaruġari ai ma iakuri ġesi ġeġuriġurini, rubu nuġari ai e vanuġa ġatamanai ema dabarai maki, tarimarima na beġene ġitari ġana. Au na akira-korikorimini, ġia voiri varau ġeġabito. ⁶ A ġoi ourani bono ġauġau otoni nai, ġemu numa daiġutuna nuġanai bono rakatoġa, ġatama-boka bono biri-ġaua, monai vau Tamamu bono noġi-vinia, ġia tu vekuretoġai etanuni. Ema Tamamu na, kara eġorani vekuretoġai eġitarini, ġia na vau voimu bevinimuni.

⁷ Gomi boġo ġauġauni nai, asi boġono kiraġi ġenoġoi-ġenoġoi guruġa asi aniri ġeri ai, Barau asi ribari tarimari ġeveini kavana. Ġia ġetuġamaġini, ġeri guruġa vovoka ġekiraġirini naima, Barau na beseġaġirini. ⁸ Ġia kavari asi boġono iaġo. Korana ġomi na kara ġoura-vinirini, Tamami na eriba-guineani, gabivau ġomi na ġonoġi-viniani.

⁹ Maiġesina boġono ġuriġuri:

‘Ġai Tamama o, gubai otanuni; ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;

¹⁰ ġemu Basileia bene iaġoma; ġemu ura tanobarai baġana veia, gubai ġeveiani kavana.

¹¹ Ġema-ġama toma bono vinima.

¹² Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari, ġai ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava ġatuġamaġi-fitoġarini vaġa-ilailana.

¹³ Veribaġani ai asi bono ġori-kauma, a Rakava Tarimana, Satani, ġimana na bono vaġa-maġurima. [Korana Basileia tu ġoi ġemu, seġuka ġoi ġemu, mareva baregona ġoi ġemu, toma bene iaġo mo vanaġivanaġi, Amen.]’

¹⁴ Bema ġomi na ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri rakava boġo tuġamaġi-fitoġarini nai, Tamami gubai etanuni na ġemi rakava maki betuġamaġi-fitoġarini. ¹⁵ Senaġina, bema ġomi na ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri rakava asi boġo tuġamaġi-fitoġarini nai, Tamami na ġemi rakava maki asi betuġamaġi-fitoġarini.”

Ġaniveaġa

¹⁶ “Boġo ġani-veaġani nai, asi boġono boġe-vetuġa, ġofaġofa tarimari ġeveini kavari. Ġoirari ai ġevevaġa-fofori ġofakauni, tarimarima na matoru beġene kira, ‘Ġeġani-veaġani kika’ beġene si. Akira-korikorimini, ġia voiri tu varau ġeġabirito. ¹⁷ A ġoi, bema bono ġani-veaġa botoni nai, debamu ai deoro bono tore e ġoiramu bono ġuriġia, ¹⁸ be tarimarima na asi beġene ribamu, ġoi tu oġani-veaġani, senaġina Tamamu veġuni ai moġo bene riba. Ema Tamamu na, kara eġorani vekuretoġai eġitarini, ġia na vau voimu bevinimuni.”

Ġemi farefare gubai boġono vaġa-vegogo

Luka 12:33-34

¹⁹ “Ġemi farefare tu mai tanobarai asi boġono vaġa-vegogo! Korana faro ema lalalala o rasta na beġe vaġa-rakavarini ġesi, ema lema tarimari na numa beġe dareani ema beġe lemarini. ²⁰ Ġemi farefare

gubai boġono vaġa-vegogo, faro e lalalala na asi beġe vaġa-rakavarini, ema lema tarimari na maki numa asi beġe dareani ema asi beġe lemarini riba. ²¹ Ġoi ġemu farefare ainai etanuni, ġoi nuġamu maki monai etanuni.”

Mata tu tauġani ġena mama

Luka 11:34-36

²² “Mata tu tauġani ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana maki bemamani. ²³ Senaġina bema ġoi matamu tu rakava nai, tauġanimu mabarana maki bemukunani. A bema mama ġoi nuġamu ai tu mukuna nai, mai mukuna tu bebarego-vedaureani!”

Tarima ta vere ruarua vetuġuri asi beiaġo-vinini riba

Luka 16:13

²⁴ “Tarima ta na vere ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini riba.”

Asi boġono nuġa-vekwaraġi

Luka 12:22-31

²⁵ “Moġesi naima akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini o boġo niuni; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. Aiġa tu dagara barana, maġuri ba ġaniġani? E aiġa tu dagara barana, tauġani ba dabuġa? ²⁶ Gubai ġerovoni manuri ġoġitari! Ġia tu asi ġevarovaroni e asi ġekwakwani, ema vamoka numari ai maki ġaniġani asi ġevaġa-vegogoni. Senaġi Tamami gubai etanuni na eġuburini. Gomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁷ Gomi deikara onuġa-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kota ma bovaġa-maukaiani riba ba?

²⁸ Karase dabuġa urari ai ġove-tuġamaġi-vekwaraġini? Boġa veraverari ġoġitari, aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini e dabuġa asi ġeturini. ²⁹ Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ³⁰ Mai tu Barau na tano ġauġari evaġa-dabuġarini, ġia tu toma ġegarani, a boinani tu karava! beġe fiu-raġerini, Barau tu moġesina evaġa-dabuġarini. Ġia na ġomi asi veġatana bevaġa-dabuġamini, ei? Gomi veġabidadama misimisi tarimami! ³¹ Moġesi nai, asi boġono nuġa-vekwaraġi, asi boġono kira, ‘Kara toma taġanini?’ O ‘Kara toma taniuni?’ O ‘Kara toma tariġoni?’ ³² Barau asi ribari tarimari na maiġeri dagara mabarari ġeraga-vetaurini, a Tamami gubai etanuni tu ribana, ġomi na maiġeri ġoura-vinirini. ³³ Senaġina giniguine ġia ġena Basileia ema ġena vei-iobukaiobuka boġono vetau-guineri, benamo maniġeri dagara mabarari ġomi bevinimini. ³⁴ Moġesina naima boinani ġaro tuġamaġi-vekwaraġina asi boġono vei; boinani ġaro ġena vekwaraġi tu Barau ġimanai. Toma ġaro ġena vekwaraġi iatanai meto ma boġo torekauani nai, kamasi boġo ġwaiiani?”

7

Tarimarima asi boġono vetau-viniri

¹ “Tarimarima asi boġono vetau-viniri, be Barau na maki asi bene vetau vinimi. ² Korana tu ġomi ġemi vetauvini ilailanai, ġomi maki moġesina moġo Barau na bevetau-vinimini; ema aiġesi ġovevaġa-vetovo vinirini, Barau na maki moġesi bevevaġa-vetovo vinimini. ³ Karase

nai tarikakamu matanai libika oğitaiani, senaği ġau tubina ġoi matamu nuġanai maniġa tu asi otuġamaġiani? ⁴ Kamara dabarai ġoi tarikakamu okiraiani, ‘Gata, au na roġo matamu ai libika nakokia,’ senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina ta etanuni? ⁵ Ģoi ġofaġofa taumu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ġinikauni vau, tarikakamu matanai libika bono ġabi-vaġia.

⁶ Dagara veaġari kwaiva (o kira-sirivaġi tarimari) asi boġono viniri, ema ġemi aġeva maki asi boġono fiu-rosiri bai ġoirari ai! Kwakuri na beġe fana-taririni, benamo beġe doġe-kureni, ma beġe dare-misi misimini garina.”

Noġinoġi, vetauvetau, sekeseke o fidifidi

Luka 11:9-13

⁷ “Noġinoġi ai Barau na bevini-mini, vetauvetau ai boġo doġarini, seke-seke ai ġemi ġatama boka bekeoani. ⁸ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama-boka bekeoani.

⁹ Gomi dei bema natumu merona ġaniġani benoġini nai, ġoi na fore boviniani? ¹⁰ O maġani-kone benoġini nai, mota boviniani? ¹¹ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na dagara namori ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!

¹² Gomi kara ġourani tarimarima na ġemi ai beġene veiri veiġari, ġia ġeri ai maki moġeri veiġa boġono veiri. Mose ġena taravatu e peroveta ġeri vevaġa-riba guruġari tauna korikorina tu moġa.”

Barau ġena Basileia rakatoġana

Luka 13:24

¹³ “Ģatama-boka kibobonai boġono rakatoġa. A mase gabuna ġana eiaġoni dabarana tu baġaka, e ġena ġatama-boka tu barego rakava, ema ġutuma maki monai ġeraka-toġani. ¹⁴ Senaġi maġuri vanaġivananġi ġana eiaġoni ġatama bokana tu kibobo e dabara maki kei rakava, ema tarimarima viravira na moġo ġedoġariani.”

Peroveta tarimari ġofaġofari

Luka 6:43-44

¹⁵ “Rorimi boġono vetore peroveta tarimari ġofaġofari ġerina. Ģia ġomi ġemi ai ġeiaġomani tu ma mamoe dabuġari ġesi, senaġina nuġari ai ġeri tuġamaġi tu boġa kwaivari rakavari kavari. ¹⁶ Ģia ġwaġwari ai vau boġo ribarini. Vine ġwari (o grapes) tu ġau ma giniri ġerina asi ġebokoni, ema figi ġwari maki ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġeġabini. ¹⁷ Ģau namona ġenana ġwaġwana namona bevaġa-ġoraiani, a ġau rakavana ġenana maki ġwaġwana rakavana bevaġa-ġoraiani. ¹⁸ Ģau namona na ġwaġwa rakavana asi beġwani riba, ilailana ġau rakavana na ġwaġwa namona asi beġwani riba. ¹⁹ Ģwaġwa namori asi ġeġwani ġauri tu beġe basirini, ma karavai beġe fiu-raġerini. ²⁰ Moġesina ilailanai peroveta tarimari ġofaġofari tu ġwaġwari ai boġo ribarini.

²¹ Dia ‘Vereġauka, Vereġauka,’ ġetoguni tarimari mabarari tu Guba Basileiai beġe raka-toġani. Asigina. Deikara Tamagu gubai etanuni ekorana-iaġiani e ġena ura veiġari eveirini tarimana ġereġana moġo. ²² Kota baregona ġarona beraġasini nai, tarima ġutuma na beġe kiraguni, beġe kirani, ‘Vereġauka, Vereġauka, ġoi aramu ai ġaperovetato, e ġoi

aramu ai iauka rakavari ġalai-vaġirito, ma ġoi aramu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri ġutuma maki ġaveirito.’ ²³ Benamo au na bakirarini, bakirani, ‘Au asi ribaġu ġomi. Ġeguna ġoraka-veġita, ġomi veġa rakava tarimami!’ ”

Numa ruarua raġaragari tauri

Luka 6:47-49

²⁴ “Moġa lorinai, tarima ta na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, ma veġari eveirini tu, tarima iaunegana na ġena numa fore iatari ai evaġa-ruġaiato kavana. ²⁵ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikeikeina eragato nai, mo numa edoriatu; senaġina asi eġwa-lauato, korana ġia tu fore iatanai evaġa-ruaġaiato nai. ²⁶ A deikara na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, senaġi veġari tu asi eveirini, ġia tu tarima babona noġa, numa eragato nai, miri iatanai moġo evaġa-ruġaiato. ²⁷ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikei eraġasito, mo numa edoriatu nai, eġwa-lauato, benamo eġwa-rovorovoto.”

²⁸ Iesu na ġena ġobata guruġari maiġeri ekiraġi-ġosirito nai, mai vegogo tarimari ġutuma-bara na ġena vevaġa-riba guruġari ġeġaba-iaġirito. ²⁹ Korana ġena guruġa ma seġukana, dia ġeri taravatu ġevevaġa-riba iaġiatio-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

8

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mareko 1:40-44; Luka 5:12-14

¹ Iesu ġoro tuġuna na ma emariġoto nai, tarima ġutuma-bara ġia murina na ġerakato. ² Benamo tarima ta ma leperana Iesu ġenai eiaġoto, ġoiranai evetui-tarito, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!” ³ Iesu na ġimana eduġi-roroġotoato, keve tarimana eġabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġa-sebo lepera na enamoto. ⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva vevare dagarari Mose na ekiraġiatio ilailanai bono vinya; be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

Luka 7:1-10

⁵ Iesu Kaperanauma ai eraġasito nai, Roma vetari verena ta ġia ġenai eiaġoto, Iesu enoġiatio, ⁶ ekirato, “Vereġauka, ġegu vetuġunaġi merona tauġanina asi eġarevani, be numai egena-taġoni, ema midigu maki barego eġanini.” ⁷ Iesu na ekiraiatio, ekirato, “Au aiaġosini, be asi-vaġa-namoani.” ⁸ Vetari verena na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, au tu asi ilaila ġoi ġegu numai boraġe-kauni; senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁹ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai, ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’, benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’, benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’, benamo beveiani.”

¹⁰ Iesu na ġena guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato. Benamo ġia murinai ġerakato tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini, Isaraela nuġanai mai-ġesina veġabidadama ta roġosi bana doġaria. ¹¹ Au na akiramini maki, tarimarima ġutuma ġaro-raġe e ġaro-riġo rekeri na beġe iaġomani, Aberahamo, Isako, e Iakobo ġesi vereko baregonai beġe ġani-vegogoni Guba Basileiana nuġanai. ¹² Senaġina tovotovonai Barau na eġabi-viriġirito tarimari, Basileia nuġanai beġene tanu etato tarimari tu, Barau na befiu-rosirini murikai, mukuna furu-furu nuġanai. Monai beġe taġini, e gadikari maki beġe veġara-tarini.”

¹³ Benamo Iesu na vetari verena ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, ġemu numa ġana! Boveġabidadama lorinai, veġana beġorani.” Ġena vetuġunaġi merona mo horai varau enamoto.

*Iesu na Simona ġena taġama evaġa-namoato
Mareko 1:29-31; Luka 4:38-39*

¹⁴ Iesu Petero ġena numai eraka-toġato. Monai Petero ġena taġama vavinena ekeveto, tauġanina eseġukato, be eġena-taġoto-ġoi, Iesu na eġitaiato; ¹⁵ ġimanai eġabito, benamo ġena keve ekorito, evaisi-raġeto, benamo ġia eġubuato.

*Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito
Mareko 1:32-34; Luka 4:40-41*

¹⁶ Lavilavi ai iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. Iesu na moġeri iauka rakavari ġena guruġa seġukana ġenana moġo elai-vaġirito, e keve tarimari mabarari maki evaġa-namorito. ¹⁷ Maġeri veġa vaġa-moġoniri tu Isaia, peroveta tarimana, na ekiraġiato kavana, ekirato, “Ġia na ġera midigumidigu eġabi-veġitarito, ema ġera keve iraurau eġwarito, evaġa-namorito.”

*Iesu murinai beġene raka ġetato tarimari
Luka 9:57-60*

¹⁸ Iesu na tarimarima ġutuma na ġevegogo-ġeġeraġiato eġitarito, benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” ¹⁹ Nuġanai taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta Iesu ġenai eiāġoto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi aiġana boiaġoni nai, au ġoi murimu ai moġo bana raka atoni.” ²⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boġa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena gabuna.”

²¹ Iesu ġena mero ta na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, mani ġemu veġa, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria.” ²² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Murigu ai noma raka, mani tu noiaġuiri; mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri.”

*Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito
Mareko 4:36-41; Luka 8:22-25*

²³ Iesu ġasi ai eraġeto nai, ġena mero maki ġia ġesi ġeraġe-sebonato. ²⁴ Ġeiaġoto-ġoi nai, asikauna iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure tu ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato. A Iesu tu egenato-ġoi. ²⁵ Benamo ġena mero ġeiaġoto ma ġevaġoato, ġekirato, “Vereġauka, novaġa-maġurima, ġita tu mai taburuni, dori tamasenì. ²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Karase nai ġogarini? Veġabidadama kei rakava

tarimami!” Benamo Iesu evariġisito, iavara ma ureurena ġesi ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tu kamara tarima se? Iavara e ureure na maki garona ġeseġaġiani!”

Iesu na tarima ruarua iauka rakavari na ġeboroġirito evaġa-namorito Mareko 5:1-17; Luka 8:26-37

²⁸ Galilea kouna tavina rekenai, Gadara (o Gerasa) tarimari ġeri tano ai, Iesu eraġasito, benamo iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ruarua gara kouġari na ġeiaġomato-ġoi Iesu ġenai. Mai tarima ruarua tu ma gariri, moġa lorinai tarima ta mo dabara na asi eraka-vanaġito-ġoi. ²⁹ Benamo tauri ruarua Iesu ġeġaba-viniato, ġekirato, “Barau Natuna o, kara ġai ġemai noveia otoni? Goi boiaġoma maiġa tu, noma vaġa-midiguma ġana, ġaro korikorina roġosi roġo bene raġasi nuġanai, ei?”

³⁰ Monai, asi manaġa lelevaġi, bai serina ġedokadokato-ġoi. ³¹ Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, “Bema ġoi na ġai bolai-vaġimani nai, notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa.” ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Be ġoiġo!” Benamo iauka rakavari mo tarima ruarua ġerina ġeraka-vaġito, ġeiaġoto, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo bai serina mabarana eġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġeveġuġutu-maseto.

³³ Bai ġitaġauri tarimari ġeraga-kwareġato, vanuġa ġana ġeiaġoto, vari mabarana ġekiraġiato, ema iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeri ai kara ġeġorato mabarari maki ġevaġa-foforirito. ³⁴ Benamo vanuġa tarimari mabarari ġeġoto-iaġoto, Iesu beġene ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

9

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

¹ Iesu ġasi tai eraġekauto, ma eġenoġoito, kou na evanaġito, ġena vanuġa korikori ġana eiaġoto. ² Monai tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. Iesu na ġeri veġabadadama vetoġana aiġa barana eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Natugu, bono kokore, ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari tauġeri maiġesina ġekirato, “Mai tarima na Barau ekira-fitoġaiani.”

⁴ Iesu ma ribana ġia kara ġetuġa-maġirito-ġoi nai evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai maniġesina tuġamaġi rakavari ġoġabini? ⁵ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kira, ‘Noruġa-vaisi, noraka’ barasi? ⁶ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġamaġi-fitoġarini tano-barai.” Benamo Iesu na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!” ⁷ Benamo mo tarima evaisiraġeto, ġena numa ġana eiaġoto. ⁸ Tarimarima na mo veiġa ġeġitaiato nai, ġegarito e Barau ġevaġa-raġeato, korana seġuka moġesina tarimarima evinirito nai.

Iesu na Mataio ekeaiato Mareko 2:13-17; Luka 5:27-32

⁹ Iesu monana eraka-vanaġito nai, ġia na tarima ta arana Mataio eġitaiato, takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai etanu-taġoto-ġoi nai eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Mataio evaisiraġeto, Iesu murina na eiaġoto.

¹⁰ Iesu Mataio ġena numai eġaniġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari vovoka e vei-rakava tarimari ġutuma maki ġeiaġomato, Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto. ¹¹ Farisea tarimari kotari na ġeġitaiato nai, Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġomi ġemi ve-vaġa-riba tarimana tu takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?”

¹² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. ¹³ Ġoiġo, tauġemi na Buka Veaġa na ekiraġiani guruġana ġoa vetaua, maiġesina ekirani, ‘Au na dia ġomi ġemi ginitaġo o boubou varevareri aura-vinirini. Au aurani ġomi na vevetuġaġwa e veiau-namo boġono vaġa-foforiri.’ Au tu vei-iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari moġo.”

Ġaniveaġa

Mareko 2:18-22; Luka 5:33-39

¹⁴ Moġa murinai Ioane Babatiso ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai ġai e Farisea tarimari tu ġaġani-veaġani, a ġoi ġemu mero tu asi ġeġani-veaġani?”

¹⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini, veġaraġo varigu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe taġini ba? Asiġina! Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

¹⁶ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveini nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ¹⁷ Tarima ta na maki vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveini nai, nanigosi kefina guinena bevedareni, vine nanuna bebebubuni, ema kefi maki berakavani. Senaġina vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai bebubu-ġuriaiani tu namo. Benamo ruarua, vine nanuna e kefi, beġe tanuni, asi beġe rakavani.”

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mareko 5:22-43; Luka 8:41-56

¹⁸ Iesu na roġo ġena mero evaġa-ribarito-ġoi nuġanai, vere ta eraġasito, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, ekirato, “Au natugu kekenina inivau moġo bemase. Si-iaġo, ġimamu iatanai bono tore-kaua, benamo natugu bemaġurini.” ¹⁹ Iesu evaisi-raġeto, ġia ġesi ġeiaġoto. Ġena mero maki ġia ġesi ġeiaġo-sebonato.

²⁰ Ġeiaġoto-ġoi nuġanai, vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato, eiaġomato Iesu murina rekena na, ma ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. ²¹ Korana tu ġia evetuġamaġito, “Ġena dabuġai moġo haveġabikauni nai, banamoni.” ²² Iesu eruġa-kureto, eġitaiato, ekirato, “Natugu, bono kokore! Ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” Benamo vaġa-sebo ġena keve enamo-ġosito.

²³ Iesu tu mo vere ġena numai eraka-toġato. Ivirikou furufuru tarimari e taġitaġi tarimari ma gururi baregori ġesi eġitarito, ²⁴ benamo

Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġoraka-roši. Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” Senaġi tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. ²⁵ Iesu na mo tarimarima ġutuma etuġu-rosirito murinai, ġia eraka-toġato numa nuġanai, kekeni ġimanai eġabito; benamo mo kekeni evaisi-raġeto. ²⁶ Mai veiġa varina tu mo tano mabaranaġi ġevarifiu-iaġiato.

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito

²⁷ Iesu na mo gabu ma eraga-kwaneato. Erakato-ġoi nai, mata-bubu tarimari ruarua murina na ġeiaġoto, ġekea-viniato, ġekirato, “Davida Natuna o, ġai novetuġama!” ²⁸ Iesu numai eraka-toġato nai, mo mata-bubu tauri ruarua maki ġeraġe-kauto. Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi na ġovaġa-moġoniguni, au na bavaġa-namomini riba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Vereġauka, oi, ġavaġa-moġonimuni.” ²⁹ Benamo Iesu na matari eġabi-kararito, ekirato, “Ġemi veġabidadama lorinai, veiġana tu bana veia ġemi.” ³⁰ Benamo matari ġefafato. Iesu na ma nuġana mabarana ġesi evaġa-guruġa gwaġiġi-rito, ekirato, “Mai veiġa beġora maiġa varina tarima ta asi boġono kiravaraia!” ³¹ Senaġina tauri ruarua ġeraka-rosito, ġeiaġoto, Iesu varina mo tano mabaranaġi ġea varifiu-rovorovoato.

Iesu na muru-bubu tarimana ta evaġa-namoato

³² Tauri ruarua numa na ġeraka-rosito-ġoi nuġanai, tarima ta, iauka rakavana na eboroġiato nai asi eguruġato-ġoi, Iesu ġenai ġeġabi-iaġoato. ³³ Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato murinai, mo muru-bubu tarimana varau eguruġato. Tarimarima mabarari na mai eġorato veiġana ġeġaba-iaġiato, ġekirato, “Maiġesina veiġana ta Isaraela nuġanai roġosi bene ġora!” ³⁴ A Farisea tarimari ġekirato, “Mai tu iauka rakavari ġeri vere ġena seġukana na iauka rakavari ġia na elai-vaġirini.”

Iesu na ġena mero Isaraela tarimari ġeri ai etuġurito

³⁵ Iesu na vanuġa baregori ema keiri mabarari eiaġo-vinirito: Ġeri rubu ai evevaġa-ribato-ġoi, Barau ġena Basileia varina namona eġobata-iaġiato-ġoi, ema keve e midigu-midigu tarimari mabarari evaġa-namorito. ³⁶ Iesu na mo tarimarima ġutuma-bara eġitarito nai evetuġarito, korana ġenuġa-vekwarāġito e asi ġeri veduru ġabi tarimari, vaġa-ilailana mamoe asi ġitaġauri tarimana ta kavana. ³⁷ Benamo Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Makora ġitaġitana tu barego, senaġina ġauvei-iaġina tarimari tu asi ġutuma. ³⁸ Vamoka ġaniġanina vinivinina Vereġaukana boġono noġia, be ġauvei tarimari bene tuġuri, ġena ġaniġani gogo vamokari ġana.”

10

Iesu na ġena apostolo merori gabanana ruarua (12) ekearito

¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vaġiri, e keve ema midigu-midigu mabarari beġene vaġa-namori ġana.

² Mai apostolo tarimari gabanana ruarua (12) arari tu maiġeri: Giniguenina tu Simona, arana ta tu Petero, e ġia tarina Anduru; Iakobo (o Iames), Sebedaio natuna, ma tarina Ioane ġesi; ³ Filippo e Batolomeo; Tomasi e takesi gogo tarimana Mataio; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna, e

Tadeo; ⁴ Simona, Selote tarimana, ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu na apostolo tarimari ġeri ġauvei evinirito

Mareko 6:7-13; Luka 9:1-5

⁵ Mai tarima gabanana ruarua (12) Iesu na etuġu-rosirito ema ve-launaġi sisibari maiġesina evinirito, ekirato, “Irau bese tarimari ġeri ai asi boġono iaġo, e Samaria vanuġari tai maki asi boġono raka-toġa; ⁶ senaġina Isaraela besena ġeri ai boġono iaġo, ġia tu ġerekwa-rekwato mamoei kavana. ⁷ Ġoiġo, ma maiġesi boġono ġobata, boġono kira, ‘Guba Basileiana tu bevonu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa)’ ⁸ Keve tarimari boġono vaġa-namori, mase tarimari boġono vaġa-maġuriri, lepera tarimari boġono iarevari boġono vaġa-namori, e iauka rakavari boġono lai-vaġiri! Ġomi na ġoġabiato asi voina, boġono vini maki asi voina.

⁹ Ġemi iaġoiġo ai moni asi boġono ġabikau, golo o silva moniri o kopa moniri maki asi boġono ġwakau. ¹⁰ Dura asi boġono ġabikau, sedi ruarua, tamaka, ema togoi maki asi boġono ġabi. Korana ġauvei tarimana ġena-ġana tu beġene vinia veġata.

¹¹ Vanuġa baregona tai o vanuġa keina tai boġo raka-toġani nai, deikara eurani ġena numai bene ġabi-raġemi etoni tarimana boġono vetaua. Mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa ma boġono raga-kwanea. ¹² Numai ġoraka-toġani nai, numa tarimari boġono vaġa-namori, boġono kira, ‘Maino ġomi ġemi ai bene tanu!’ ¹³ Bema mo numa tarimari na beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai betanuni. Senaġina bema ġia na asi beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai asi betanuni, ġemi ai ma beġenoġoini. ¹⁴ Kamara numai o vanuġai tarimarima na asi beġe ġabi-raġemini e ġemi guruġa asi beġe seġaġirini nai, mo numa o vanuġa boġono iaġuia, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, (ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana). ¹⁵ Au na akira-korikorimini, Barau ġena Kota ġaronai mo numa o vanuġa ġeri rakava voina metona tu barego lelevaġi beġabiani, Sodoma e Gomora ġeri rakava voina maki bevanaġiani.”

Vanevane e midigumidigu ġoirai

Mareko 13:9-13; Luka 21:12-17

¹⁶ “Ġoseġaġi, au na mai atuġumini mamoe kavana boġa kwaivari rakavari vefakari ai. Moġa lorinai, mota kavana boġono iaunega ema boġono manau pune kavana. ¹⁷ Lorimi boġono vetore tarimarima ġeri ai! Korana ġia na beġe ġabimini ma beġe tuġu-iaġomini Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai, ema ġeri rubu nuġari ai beġe kwarimini. ¹⁸ Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġeri ai roġo beġe ġabi-iaġomini, ġia ġoirari ai au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo, korana irau bese tarimari maki Vari Namona beġene ribaia. ¹⁹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġabi-iaġomini nai, kara toma boġoa kiraġirini o kamasi boġo kiraġirini guruġari asi boġono nuġa-vekwaraġi-iaġiri. Korana mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari tu, Barau na vau bevinimini. ²⁰ Dia ġomi boġo guruġani, senaġina Barau Iaukana ġomi ġemina beguruġani.

²¹ Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moġesina beveiani. Naturi na tamari sinari beġe seġafore-vinirini

ema mase ai maki beġe torerini. ²² Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo dokona tu bemaġurini. ²³ Vanuġa tai beġe vaġa-rakavamini e beġe laimini nai, vanuġa ta ġana ma boġono raga-iaġo. Boġono riba-maoro, ġegu ġauvei asi roġo boġo vaġa-koriani Isaraela vanuġari mabarari nuġari ai, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna bema-raġasini.

²⁴ Riba evetauani merona na ġena vevaġa-riba tarimana asi bevanaġiani; vetuġunaġi tarimana na guine-iaġina tarimana maki asi bevanaġiani riba. ²⁵ Riba evetauani merona bevevaġa-iaġoni ġena vevaġa-riba tarimana ġesi beġe ilailani, ema vetuġunaġi tarimana guine-iaġina tarimana ġesi maki beġe ilailani tu namo. Boġono tuġamaġia, tarimarima kotari na au tu doġoro debana, Belsebul o Satani ġetoni, be ġomi, ġegu doġoro tarimami, maki moġesi beġe kiramini, ema beġe vaġa-metomini maki.”

Barau boġono gari-vinia

Luka 12:2-7

²⁶ “Moġa lorinai, tarimarima gariri asi boġono vei. Vekouġau dagarari mabarari beġea fororini, vekuretoġa guruġari mabarari beġea ribani. ²⁷ Au na kara dagara akira-varamini mukunai tu, ma boġono kiraġi-ġenoġoiri laġani matabarai, kara dagara ġereġami na boġo seġaġia tu, numa tuġuri na ma boġono kiraġi-foforia, (tarimarima mabarari na beġene seġaġia ġana). ²⁸ Tauġanina beġe vaġiani tarimari asi boġono gari-viniri, korana ġia na iauka asi beġe vaġiani. A Barau garina neġi boġono gari, korana ġia na ruarua bevaġirini riba, tauġanina e iauka, karava asi ebuseni gabunai.

²⁹ Bisini ruarua maki fene sebona na moġo ġevoirini, ene? Senaġina moġeri ta maki asi beketo-riġo kavani tano ai, bema Tamami asi beurani nai. ³⁰ A ġomi tu debami ġuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. ³¹ Be asi boġono gari; ġomi voimi tu varaġe lelevaġi, bisini ġutuma voiri maki ġovanāġirito.”

Iesu asi boġono kira-ġuniġaua

Luka 12:8-9

³² “Deikara na au tarimarima ġoirari ai bekiraġi-foforiguni, ġia maki au na bakiraġi-foforiani Tamagu gubai etanuni ġoiranai. ³³ Senaġina au deikara na tarimarima ġoirari ai beruġaguni e bekira-ġuniġauguni, ġia maki au na baruġaiani e bakira-ġuniġauani Tamagu gubai etanuni ġoiranai.”

Dia maino, senaġi vetari

Luka 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Asi boġono tuġamaġi, au tu maino tanobara ġana aġwa-iaġomaiato. Asigina, au tu dia maino aġwa-iaġomaiato, senaġi vetari urana na aiaġomato. ³⁵ Au aiaġomato tu, maiġeri nama vaġa-ruġari ġana: Natu tauri na tamari beġe vevaġi-vinirini, natu vavineri na sinari beġe vevaġi-vinirini, taġama vavine keiri na ġeri taġama vavine barari beġe vevaġi-vinirini. ³⁶ Numa biaguna tu tauġena ġena numa tarimari na moġo beġe iau-rakava viniani.

³⁷ Deikara tamana o sinana beurvavini-baregoani, a au tu betuġamaġi-keiguni nai, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. Ema deikara

na natuna merona o kekenina beuravini-baregoani, a au beuravini-keiguni nai, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. ³⁸ E deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, ema murigu na asi berakani, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. ³⁹ Deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani.”

Iesu ġena mero beġe ġabi-raġerini tarimari na voiri namori beġe ġabirini

Mareko 9:41; Luka 10:16

⁴⁰ “Dei na ġomi eġabi-raġemini, au maki eġabi-raġeguni, ema au eġabi-raġeguni tarimana na au etuġuguto Barauna maki eġabi-raġeani. ⁴¹ Dei na peroveta tarimana ta eġabi-raġeani, korana ġia tu Barau ġena guruġa vaġa-foforina tauna ta, ġia na peroveta tauna davana tu beġabiani. Ema dei na veġa iobukaiobuka tarimana eġabi-raġeani, korana ġia tu Barau ġena ura ekorana-iaġiani tauna, ġia na vei-iobukaiobuka tarimana davana beġabiani. ⁴² E tarima ta na mai ġegu mero ta nanu faraka kapusi sebona ta beviniani, korana ġia tu au ġegu vetuġunaġi tarimana, akira-korikori-mini, ġia voina tu beġabiani veġata.”

11

Ioane na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito

¹ Iesu na moġeri sisiba guruġari ġena mero gabanana ruarua (12) ġeri ekiraġi-ġosirito murinai, ġia monana Galilea vanuġari ġana eiagoto, monai Barau ġena guruġa bene vevaġa-riba iaġia e bene ġobata-iaġia ġana.

² Ioane Babatiso dibura numanai etanuto-ġoi nai, Keriso ġena ġauvei veġari varina eseġaġiato, benamo ġia na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito. ³ Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Barau na ekiraġi-toreato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

⁴ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġoġenoġoi, ġomi na boġo seġaġiri e boġo ġitari veġari Ioane boġono kira-varaia: ⁵ Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema Vari Namona gara veġubu e asi ġeri-ġari tarimari ġeri eġobata-iaġiani. ⁶ Au ġegu ai asi ġena daradara tarimana tu eiakuni.”

⁷ Ioane ġena mero ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġi-ato, ekirato, “Ioane ġenai ġoiaġoto nai, mo tano fakanai tu kara boġono ġitaia ġana? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiaġoto? ⁸ Bema asiġina nai, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiaġoto? Asiġina. Dabuġa namori ġeveririni tarimari tu kini ġeri numai ġetanuni. ⁹ Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ¹⁰ Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara ġoiramu ai vaġa-maġatana.’

11 Moğoni akiramini, mai tanobarai beğe mağuri tarimari mabarari fakari ai Ioane Babatiso tu barego vedaurea, ta na asi bevanagiani. Senağina Guba Basileiana nuğanai gabi tarimana na Ioane tu evanagiani. 12 Ioane Babatiso ġena ġobata evari-fiurito-ğoi ġenana beiağoma mo initoma, Barau na ġena Basileia o veğitağau seğukana evağaruğaiiani, senağina tarima tari na ġevevaği-viniani, ġeri ura tu tauğeri beğene veğitağau, a deikara Barau ġena Basileiai neraka-toğā etoni tarimana, ġia na ġekouani. (Mataio23:13).

13 Peroveta tarimari mabarari e Mose ġena taravatu maki na Barau ġena Basileia o veğitağau ġeğobata-iağiato-ğoi, eiağomato mo, Ioane ġena negai. 14 Ema ġomi na ġeri guruğā boğo ġabi-rağeani ba asiğina, senağina Ioane tu moğoni peroveta tarimana Elia, ġena iağoma tu ġekirağiato-ğoi. 15 Ma seğana tarimana bene seğaği.

16 Toma ġuru tarimari tu deikara ġesi bavağā-ilailarini? Ġia tu noğā mero keiri kavana, vanuğā ġatamanai ġetanu-tağoni, ġeğereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani,

17 ‘Ġai tu veğarağo vererenai gita ġalauto-ğoi ġomi ġemi, senaği ġomi tu asi ġobarato-ğoi! Ġai tu mase mariri ġağabito-ğoi, senaği ġomi tu asi ġotağito-ğoi!’

18 Ioane eiağomato, eğani-veağato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu iauka rakavana na eboroğiato,’ ġetoni. 19 A Tarimarima Natuna eiağomato, ġia tu ġaniğani ta asi eruğaiiani. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu boğeka tarimana ema vine nanuna eniu-ğutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari!’ ġetoni. Senaği Barau ġena iaunega vağā-foforina e vağā-moğonina tu ġena vetoğā namori ġerina.”

Asi veğabidadama vanuğari

Luka 10:13-15

20 Iesu na ġena seğuka ġauveiri vanuğā baregori tari nuğari ai eveirito, senaği ġeri rakava ġerina asi ġevetuğamaği-kureto-ğoi, naima Iesu na moğeri vanuğā tarimari evanerito. 21 Ekirato, “Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuğami kika! Korana nuğā-farevaği veiğā boruri ġemi ai ġefoforito-ğoi tu, Taia e Sidono nuğari ai beğere fofori, benamo ġia tu irau lağani ai ġere vetuğamaği-kure, fuse rakavari ai e tauğaniri ma gurumari ai ġeri vetuğamaği-kure ġere vağā-foforia. 22 Senağina akiramini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boğo doğariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanagiani. 23 Ġoi maki, Kapera-nauma o, ġoi ourani guba ġana bono varağe otoni? Asiğina, ġoi tu mase gabuna ġana boiağoni! Bema nuğā-farevaği veiğā boruri ġemi ai ġefoforito-ğoi tu Sodoma nuğanai beğere fofori nai, ġia tu roğo bere tanu mo initoma. 24 Senağina akira-mini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boğo doğariani metona tu Sodoma ġeri meto bevanagiani.”

Au ġegu ai ġoiağoma, be ġoiağaraği

Luka 10:21-22

25 Mo negai Iesu ekirato, “Tamagu o, guba ema tanobara Verena, avağā-namomuni, korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toğarini dagarani tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovağā-foforirini. 26 Aba, Tamagu, ġemu ura tu maiğesina bene vetore veğata. 27 Dagara

mabarari Tamagu na eviniguto. Natuna tarima ta asi ribana, senaġina Tamana ġereġana moġo ribana, ema Tamana tarima ta asi ribana, senaġi Natuna ġereġana moġo ribana, ema Natuna na bene vaġa-fofori vinia etoni tarimana.

²⁸ Au ġegu ai ġoiāġoma, ġomi deikara maruna metori ġoġwani e boġo gau tarimami mabarami, au na iaġaraġi banama vinimi. ²⁹ Au ġegu maruna, mai tu ġegu veġitaġau namona, ġoma ġabi-raġea, ma au ġegu ai riba maki ġoma ġabia! Korana au na asi badori-naġinaġimini e asi baġita-fitoġamini. Au ġegu ai iaġaraġi korikorina boġo doġariani. ³⁰ Auna maruna tu meraġa e ġegu ġwaġwa iatami ai batore-kauani maki asi metona.”

12

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Mo negai Iesu tu Sabadi ai widi vamokari na eraka-vanaġito. Ġena mero ġevitorito nai, widi ġwaġwari ġebukito-ġoi e ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari na ġeġitarito, benamo Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Noġitaia, ġemu mero na ġita ġera taravatu asi ġekorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġebukini.” ³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davida na veiġa ta eveiato, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai, ġomi na mai veiġa eġorato tu roġosi roġo boġono iavia? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi ġia ma karona ġesi ġeġanito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu. ⁵ Ema ġomi na Mose ġena taravatu nuġanai mai guruġa maki roġosi roġo boġono iavia, ekirani, Sabadi ai Rubu Veaġa vereri tu Rubu Veaġi ġeġauveini. Moġesina nai Sabadi taravatuna ġevaġa-rakavaiani, senaġi ġia tu asi ġeri kerere? ⁶ Au na akiramini, mainai tarima ta, ġia na Rubu Veaġa evanaġiani. ⁷ Buka Veaġa ekirani, ‘Vevetuġaġwa neġi aurani, a varevare daġarana tu asiġi.’ Bema mai guruġa anina ġoro riba nai, asi ġeri kerere tarimari ġomi na asi ġoro vaġa-bade-iaġiri. ⁸ Korana Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Iesu na ġima boso tarimana evaġa-namoato

Mareko 3:1-6; Luka 6:6-11

⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, ma eiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, ¹⁰ ġimana ebosoto tarimana ta maki monai. Benamo Farisea tarimari na Iesu beġene ġofaġofa-iaġia ġana ġedanaġiato, ġekirato, “Sabadi ai keve bita vaġa-namorini tu ma taravatuna ba?” ¹¹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ta ġena mamoe sebona kwariġutu moġo, Sabadi ai guri tai beketo-riġoni nai, vaġa-maġurina ġana ġomi na asi boġo inu-raġeani? ¹² Boġono tuġamaġi: Tarimarima tuġamaġi-iaġina tu barego vedaurea, a mamoe ġenai tu kei! Moġa lorinai Sabadi ai veiġa namona veiveina tu maoro vedaurea.” ¹³ Benamo Iesu na mo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu noduġi-roroġotoa.” Ġia ġimana eduġi-roroġotoato, benamo mabarana enamo-ġosito, ġimana reke ta kavana. ¹⁴ Senaġi Farisea tarimari ġerakaro-sito, benamo ġea boioġa-vegogoto, kamasi Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġea vetauato.

Iesu tu Barau na eviriġiato tarimana

15 Farisea ġeri boioġa Iesu na varau eriba-guineato nai, ġia mo gabu na eraka-veġitato. Tarimarima ġutuma ġia murina na ma ġeiaġoto, ema keve tarimari mabarari evaġa-namorito. 16 Senaġi eguruġa gwaġiġi-vinirito, ġia varina tarima ta maki asi beġene vaġa-ribaia. 17 Maiġesi eguruġato, korana Isaia peroveta tarimana muruna na eraka-rosito guruġana bene moġoni ġana, ekirato,

18 “Mai tu au ġegu vetuġunaġi tarimana, aviriġiato. Au na ġia auravini, e ġia ġenai maki aiakuni; Au Iaukagu ġia ġenai batoreani, e ġia na au ġegu guruġa e veġia iobuka-iobukari beġobata-iaġirini bese mabarari ġeri ai.

19 Ġia asi bevanevaneni, ma asi befararani; ema ġatamai garona maki ta na asi beseġaġiani.

20 Ġia na gobulefa moirana asi betau-koruani, ema irau mo emoreni lamefana maki asi bevei-buseani, beiaġoni mo, ġia na guruġa e veġia iobukaiobukari bea vaġa-ruġarini, benamo beġe kokoreni.

21 Ġia ġenai tarimarima mabarari ġeri vetuġamaġikau beġe toreani.”

Iesu e Belsebul

Mareko 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10

22 Benamo kotari na iauka rakavana na eboroġiato tarimana Iesu ġenai ġeġabi-iaġoato. Mo tarima tu matana bubu e muruna bubu. Iesu na evaġa-namoato, benamo ma eguruġato e eboġeboġeto. 23 Tarimarima mabarari na mai veġia eġorato ġeġaba-iaġiato, ġekirato, “Mai tu betaġu Davida Natuna banaġu, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)?” 24 Senaġi Farisea tarimari na maiġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, na seġuka eviniani nai, mai tarima na iauka rakavari elai-vaġirini.”

25 Iesu na ġeri tuġamaġi varau eribarito nai, ekirarito, ekirato, “Gavamani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, ġia tu berakavani; e vanuġa ta o doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, asi beruġani riba. 26 E diablo ta na diablo ta belai-vaġiani nai, Satani tu tauġena bevevaġini, moġa anina tu, doġoro tatau varau bevetavi nai, asi beruġani riba? 27 Ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġuka na iauka rakavari alai-vaġirini, a ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani, ġomi ġemi guruġa tu kerere. 28 Asiġina, dia Belsebul, senaġina Barau Iaukana ġena seġukai alai-vaġirini, naima boġono riba, Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi ai varau beraġasi. 29 Tarima ta gwada tarimana ġena numa asi bedareani riba, ma ġena farefare beġwa-rakarini, senaġi ġia na gwada tarimana varo na bebarubaruani, monai vau ġia na ġena numa farefareri beġabi-rakarini. 30 Deikara na au asi evaġa-kavaguni, ġia na tu au eruġaguni, e deikara au ġesi asi etore-vegogoni, tarimana tu eveiari-lausilausini. 31 Moġa lorinai akiramini, tarimarima rakava beġe veini ema Barau beġe kira-rakava viniani tarimari, ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba, senaġi tarima ta na Iauka Veġa bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani. 32 Tarima ta na Tarimarima Natuna bekira-rakava viniani nai, ġena rakava tu betuġamaġi-fitoġaiani, senaġi tarima ta na Iauka

Veāga bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiiani, toma mai maġuri ai ema maġuri gabinai maki asi betuġamaġi-fitoġaiiani.”

Ġau e ġia ġwaġwana

Luka 6:43-45

³³ “Bema ġau namo nai tu, ġwaġwana maki namo, a bema ġau rakava nai, ġwaġwana maki rakava. Ġau tu ġwaġwana ġenana boribaiani. ³⁴ Ġomi mota naturi, ma rakavami ġesi ġotanuni, be guruġa namona ta tu kamasi boġo kiraġiani? Korana tarima tu nuġana na kara eiaġomani, murunai ekiraġirini. ³⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini.

³⁶ Senaġi au na akiramini, guruġa taġuitaġui mabarari, tarimarima na beġe kiraġirini tu, Barau ġena Kota baregona ġaronai voiri beġe ġabirini. ³⁷ Ġemu guruġa ġenana Barau na vei-iobukaiobuka tarimamu bekiraġimuni, o vei-rakava tarimamu bekiraġimuni.”

Farisea tarimari na vetoġa ġevetauani Iesu ġenai

Mareko 8:11-12; Luka 11:29-32

³⁸ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari kotari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ġaurani vetoġa boruna ta ġoi ġemuna baġana ġitaia.”

³⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Toma ġuru rakavana ma veġura-vanaġina ġesi, (Barau ġenana ġeveġitato ġuruna), seġuka vetoġana ta ġeġita-vetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana doġo. ⁴⁰ Iona tu ġaro toitoi ema boġi toitoi maġani-kone barana, rakana donodono diana nuġanai etanuto, moġesina kavana Tarimarima Natuna maki ġaro toitoi ema boġi toitoi tano nuġanai betanuni. ⁴¹ Kota baregona ġaronai Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto, ema ġeraka-kureto Barau ġenai. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa. ⁴² Kota baregona ġaronai maki, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Luka 11:24-26

⁴³ “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-vaġito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. ⁴⁴ Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Naġenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.’ Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu korina, veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea. ⁴⁵ Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu guinenai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaurea. Maiġesina toma ġuru rakavana ġenai beġorani.”

Iesu sinana e tarina doġoro

Mareko 3:31-35; Luka 8:19-21

46 Iesu tu tarimarima roġo evaġa-guruġarito-ġoi nai, ġia sinana e tarina doġoro ġeraġasito. Numa murikanai ġeruġa-tarito, ġeri ura tu Iesu beġene vaġa-guruġaia. 47 Benamo tarima ta na ekiraiato, ekirato, “Goġi sinamu e tarimu merori tu numa murikanai ġeruġa-taġoni, ġevaġa-guruġamu ġetoni.” 48 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au sinagu tu dei, e au tarigu merori tu deikarari?” 49 Benamo ġia ġimana na ġena mero eduġi-vinirito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu merori tu maiġeri! 50 Deikara na au Tamagu gubai etanuni ġena ura veiġari eveirini tarimana tu, au tarigu tauna, e au tarigu vavinena, ema au sinagu.”

13

Barabore - Iaraġa tarimana na widi ġueri efiurito

1 Mo ġaro sebonai moġo Iesu na numa eraga-kwaneato, eiaġoto, Galilea kouna rikinai etanu-tarito. 2 Tarimarima ġutuma-bara na ġevegogo-ġeġeraġiato nai, ġia tu ġasi tai eraġekauto, benamo etanutarito, a tarima mabarari tu fenu ai ġeruġato. 3 Iesu na dagara ġutuma barabore ai evaġa-ribarito.

Ekirato, “Iaraġa tauna ta ġena widi ġueri varovarori eiaġoto. 4 Ġia na widi ġueri efiu-lausilausirito-ġoi nai, gabu irauirau ai ġeketoto. Kotari dabarai ġeketoto, benamo manu ġeiaġomato, ġeġani-ġosirito. 5 Kotari forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġiġiri ai. Asikauna ġegarato, korana tano iatanai moġo. 6 Senaġi ġaro eraġekauto nai, etunurito, ema lamuri asi ġevariġo-ġinikauto nai, asikauna ġemaraito. 7 Kotari tu ġauġa ġiniġiniri vefakari ai ġeketoto. Mai ġauġa ġiniġiniri ġetubu-baregato nai, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito. 8 A kotari tu tano namonai ġeketoto, ġwaġwari ġetaunato nai, kotari sinau ta (100), ma kotari gabana imaima ma gabanana (60), ema kotari tu gabana toitoi (30).” 9 Iesu ġena guruġa dokonai ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mareko 4:10-12; Luka 8:9-10

10 Iesu ġena mero ġia ġenai ġe-iaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai barabore ai tarimarima ovaġa-guruġarini?” 11 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Guba Basileia ġena riba vekuretoġari ġomi ġemi ai tu fofori, senaġi ġia ġeri ai tu asiġina. 12 Ma ġena seġaġi tarimana Barau na tuġamaġi-faka beviniani, barego vedaurea bene doġari ġana. Asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vaġiani. 13 Moġesi naima au na barabore ai avaġa-guruġarini. Korana matari na ġeboġe-boġeni, senaġi asi ġeġita-maġatani, seġari na ġeseġaġini, senaġi asi ġetuġamaġi-maoroni. 14 Ġia ġeri ai Isaia ġena peroveta guruġana bema moġoni, maiġesi ekirato,

‘Ġomi tu boġo seġaġini,
ma boġo seġaġini,
senaġi asi boġo riba-maoroni.
Ġomi tu boġo ġitani,
ma boġo ġitani,
senaġi debami asi beġe vekeoni.
15 Korana mai bese tarimari nuġari tu gwaġiġi foroforo,
seġari maki bubu,

matari maki ġevекouto.

Matari na beġe ġitani garina,
seġari na beġe seġaġini,
e nuġari na beġe riba-maoroni garina,
ma au ġegu ai beġe vetuġamaġi-kureni ġeri Barau,
benamo bavaġa-maġuririni garina.'

¹⁶ A ġomi tu boġono iaku, korana matami tu ġeġitani e seġami tu ġeseġaġini. ¹⁷ Au na akira-korikorimini: Peroveta tarimari vovoka ma Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari ġutuma kaiveġata na ġeri ura baregona tu, ġomi na inította kara ġoġitaiani beġene ġitaia, senaġi asi ġeġitaiao, e ġomi na kara ini ġoseġaġiani beġene seġaġia, senaġi asi ġeseġaġiato."

*Widi ġueri baraborena anina
Mareko 4:13-20; Luka 8:11-15*

¹⁸ "Ġoseġaġi, widi fiu-rovorovona tarimana baraborena anina tu maġa: ¹⁹ Tarima kotari na Barau ġena Basileia varina ġeseġaġiani, senaġi asi ġetuġamaġi-fakaiani. Benamo Satani eiaġomani, ma mo kara ġia nuġari ai beġe varo dagarari tu, ġia na eġabi-vaġirini. Moġeri tarima tu widi ġuturi dabarai ġeketoni kavana. ²⁰ Widi ġueri kotari forefore ai ġeketoto, mai tu tarima kotari na Barau ġena Vari Namona ma iakuri ġesi ġeseġaġiani e ġeġabi-raġeani. ²¹ Senaġina ġia nuġari ai asi erakatoġa-ginikauni nai, asi etanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai nega rakavari ġeġoitaġoni e ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai, ġia ġenana ġeraka-veġitani. ²² Widi ġueri kotari tu ġauġa ġiniġiniri vekaravari ai ġeketoto, mainana ekiraġiani tu, tarima kotari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi tauġeri ġeri maġuri e farefare ġutumari ġetuġamaġi-baregorini ġerina, Barau ġena guruġa ġevекouni, e ġwaġwana maki asi evetoreni. ²³ A widi ġueri kotari tu tano namonai ġeketoto, mainana ekirarani tu, tarima kotari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma ġeġabi-raġeani nuġari mabarari ġesi, ġia ġwaġwari ġevetoreni maki, kotari sinau ta (100), ma tari gabana imaima ma gabanana (60), ma kotari gabana toitoi (30)."

Barabore - Widi e ġauġa

²⁴ Iesu na barabore ta ġeri ma ekiraġiato, ekirato: Guba Basileia tu tarima ta kavana, ġue ġuturi namori ġena vamokai evarorito. ²⁵ Benamo boġi tai, tarimarima mabarari roġo ġegenato-ġoi nai, ebaru-viniato-ġoi tarimana eiaġomato, ġauġa ġuturi widi vekaravari ai efiurito, benamo erakato. ²⁶ Widi ġetubu-foforito, ġegara-baregote e ġwaġwari ġeburito nai, ġauġa rakavari maki ġia vefakari na ġefoforito. ²⁷ Benamo vamoka biaguna ġena vetuġunaġi merori ġia ġenai ġeiaġomato, ġekirato, 'Vereġauka, ġoi ġemu vamokai ġue ġuturi namori ovarorito, nene? Senaġi mai ġauġa rakavari tu ainana beġe iaġoma?' ²⁸ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, 'Ebaru-vinirani tarimana na mai veiġa bema veia.' Vetuġunaġi merori na ġedanaġiato, ġekirato, 'Bema ourani nai, ġiaiaġo, be baġana lauri ba?' ²⁹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, 'Asiġina, korana ġomi na ġauġa boġo laurini nai, widi maki lamuri ġesi boġo lau-sebonarini garina. ³⁰ Ġia ruarua beġene gara-sebona, ma beġene tanu mo, widi ġwaġwana basibasina ġarona bene raġasi. Mo ġaro ai au na basi-basina tarimari maġesina bakirarini, bakirani: Giniguine tu, ġauġa mabarari

govaġa-vegogori, ġobaru-sebonari, be karava na bene ġarari, a widi ma boġono vaġa-vegogoa, be ġegu ġaniġani vaġa-vegogo gabunai boġono toreri.’ ”

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna
Mareko 4:30-32; Luka 13:18-19

³¹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Guba Basileia tu mastadi ġauna ġutuna kavana, tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroaato. ³² Tanobarai varovaro dagarari ġueri mabarari fakari ai ġia ġereġana misina korokoro, senaġi etubuni nai, varovaro dagarari mabarari fakari ai ġia moġo barego vedaurea. Ġia tu ġau ai eiaġoni naima, rovo manuri ġeiaġomani, ma ġeri nuġi ġeveini ġia leganaġi.”

Barabore - Farao vaġa-tubuna muramurana
Luka 13:20-21

³³ Iesu na barabore ta ġeri ma ekiraġiatio, ekirato, “Guba Basileia tu farao vaġa-tubuna muramurana kavana, vavine ta na kotuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato.”

Barabore aniri
Mareko 4:33-34

³⁴ Iesu na mai dagara mabarari barabore ai tarimarima evaġa-riba iaġirito-ġoi. Ġena ġobatai barabore asi eraga-kwanerito-ġoi. ³⁵ Mai veiġa eveiato ġenana, peroveta tarimana ġena guruġa ema vaġa-moġoniato, ekirato, “Au na barabore ġerina ġia bavaġa-guruġarini; tanobara evesinato ġarona na beiaġoma mo initoma veġuni ġetanuni dagarari, au na ġia ġeri bakiraġi-foforirini.”

Iesu na widi e ġauġa baraborena anina ekiraġi-foforiato

³⁶ Iesu na mo tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, benamo numai eraka-toġato. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, bena ġekiraiato, ġekirato, “Ġauġa rakavari vamoka nuġanaġi baraborena ġai ġemai noki-raġi-maġataia.”

³⁷ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Widi ġueri namori evarorini tarimana tu Tarimarima Natuna. ³⁸ Vamoka tu tanobara, ġue ġuturi namori tu Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuni tarimari; ġauġa rakavari tu Satani ġena tarimarima doġoro. ³⁹ E ġauġa varovarona tarimana tu Diabolo, ġita ebaru-vinirani tarimana; kwakwa tu tanobara magona beraġasini kavana. Gwaġwana kwakwa e basibasina tu aneru na beġe korana-iaġiani. ⁴⁰ Vaġa-ilailana ġauġa ġevaġa-vegogorini, ma karavai ġegaburini, ġeġara-gosirini, tanobara bea korini nai, moġesina kavana bevetoreni: ⁴¹ Tarimarima Natuna na ġena aneru tu betuġurini, benamo tarimarima ġeġori-kerererini tarimari, ema veiġa rakavari ġeveirini tarimari mabarari, Barau ġena Basileia ġenana beġe ġabi-veġitarini, ⁴² e karava seġukana ma moremorena nuġanaġi beġe fiu-toġarini, ema monai roġo beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini. ⁴³ Moġa ġaronai maki Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari tu, ġaro kavana ma mamari ġesi Tamari ġena

Basileia nuġanai beġe tanuni. Deikara ma seġana tarimana, bene seġaġi.”

Barabore - Tarima ta na farefare namona ta ekure-toġaiato

⁴⁴ “Guba Basileia tu farefare vekuretoġana tanobarai kavana. Tarima ta na edoġariato, benamo ma eguriguri-ġauato. E ma iakuna ġesi eiaġoto, ġena dagara mabarari ea voivoi-iaġirito, benamo mo tano evoiato.”

Barabore - Galasi forena davana barego forena

⁴⁵ “Guba Basileia tu bisnesi tarimana kavana, galasi foreri davari barego dagarari evetaurini. ⁴⁶ Ġia na voina barego lelevaġina forena ta edoġariato, benamo ġena farefare mabarari evoivoi-iaġi fitoġarito roġo, monai vau mo davana forena evoiato.”

Barabore - Reke

⁴⁷ “Guba Basileia tu reke kavana, davarai ġefiu-riġoani nai, maġani-kone iraurau nuġanai ġetoġani. ⁴⁸ Reke evonuni nai, ġeinu-raġeani tanobara ġana, benamo reke tarimari ġetanu-tarini vau, maġani-kone reke nuġanai moġeri mabarari ġeviriġirini, namori mabarari tu baketi ai ġeġurarini, a rakavari tu ġefitoġarini. ⁴⁹ Moġesi vetoġa bevetoreni, tanobara magona beraġasini nai. Aneru beġe iaġomani nai, veiġa rakava tarimari tu beġe tore-veġitarini veiġa iobukaiobuka tarimari ġerina; ⁵⁰ e karava more-morena nuġanai beġe fiu-toġarini. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini.”

Guruġa moġoniri variguri e guineri

⁵¹ Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Mai guruġa mabarari nuġami ai boġo riba-ġitakauri ba?” Ġia na ġekiraiato, “Oi, Vereġauka.” ⁵² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moġesina nai, bema taravatu vaġa-ribana tarimana ta Guba Basileia ġena vevaġa-riba tarimanai beiaġoni neganai, ġia tu numa biaguna ta kavana, ġena farefare variguri ema guineri eġabi-rosirini ġena farefare vaġa-vegogo numana na.”

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mareko 6:1-6; Luka 4:16-30

⁵³ Iesu na maiġeri barabore ekiraġi-ġosirito vau, mo gabu eraga-kwaneato. ⁵⁴ Monana vau ebaregoto vanuġanai eraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ai evevaġa-ribato-ġoi nai, ġia ġeseġaġiato-ġoi tarimari na ġena ġobata guruġari ġeġaba-iaġirito, ema maiġesi ġevedanaġito, ġekirato, “Mai tarima ġena riba tu ainana eġabito, e mai nuġa-farevaġi veiġari maki kamasi eveirini? ⁵⁵ Ġia tu kamuda tarimana natuna, ene? Ġia sinana arana Maria ġetoni, ene? E ġia tarina merori arari tu Iakobo (o Iames) e Iosefa, Simona e Iudas, ene? ⁵⁶ Ema ġia tarina vavineri mabarari maki ġita ġesi maiġeri. Senaġi mai riba ema seġuka mabarari ne ainana eġabito?” ⁵⁷ Moġesi ġetuġamaġi-ġutuma viniato nai, ġia na asi ġeġabi-raġeato. Iesu na maiġesi ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori ema ġena numa tarimari na moġo asi beġe gubakauani.” ⁵⁸ Monai nuġa-farevaġi veiġa boruri viravira moġo eveirito, korana asi ġeri veġabadadama nai.

14

Ioane Babatiso ġena mase

¹ Mo negai Heroda, Galilea verena, Iesu varina eseġaġiato. ² Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso mase na bevaisiraġe-ġenoġoi nai, seġuka veiġari boruri eveirini.”

³ Heroda na Ioane eġabi-tariato ma ebarubaruato, dibura numai ekou-ġauato. Ġia na maiġesina evei-viniato, korana ġia kakana Filipino ġaraġona, Herodia, ġaramanai. ⁴ Ioane Babatiso na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Ġoi na Herodia boġaraġo-veraria tu asi maoro.” ⁵ Heroda eura-rakavato, Ioane bene vaġia, senaġi tarimarima gariri eveito, korana ġia na Ioane ġetuġamaġiato-ġoi tu peroveta tari-mana ta.

⁶ Senaġi Heroda ġena ġora ġaronai o betdei, Herodia natuna ġuiatona tu varivari tarimari ġoirari ai ebarato. Heroda maki mai bara na evaġa-iaukuato. ⁷ Moġesina nai ġia ma nuġana mabarana ġesi guruġa gwaġiġinai maiġesina bara-ġuiatona ekiraġitore-viniato, ekirato, “Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.” ⁸ Ġuiato tu sinana na varau evaġa-guruġa guineato ema elaunaġiato nai, ġia maiġesina ekirato, “Ioane Babatiso debana diġu ai mainai noma vinigu.”

⁹ Heroda nuġana emetoto, senaġi ġena guruġatore ġuiato ġenai varau eveiato e ġena varivari tarimari dairi ai ekirato, beġene vinia. ¹⁰ Benamo tarima debari ebasi-guturito-ġoi tarimana ta etuġuato dibura numai, Ioane debana ebasi-gutuato. ¹¹ Ioane debana tu diġu ai ġeġuraiato vau, ġuiato ġeviniato, benamo sinana ġenai eġwa-iaġoato. ¹² Benamo Ioane ġena mero ġeiaġomato, tauġanina ġeġabiato, ġeguriato. Moġa murinai ġeiaġoto Iesu ġekira-varaiato.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito Mareko 6:31-44; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

¹³ Iesu na Ioane ġena mase varina eseġaġiato nai, ġia monana eraka-ġerevaġito ġasi na, asi tarimarima gabuna ġana eiaġoto. Senaġi tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeri vanuġa ġeiaġuirito, tano na kwakuri na ġerakato, Iesu murina na ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu fenu ai edarokauto nai, ġia na tarimarima ġutuma-bara eġitarito, benamo evetuġa-rakavarito, ema ġeri keve tarimari evaġa-namorito.

¹⁵ Lavilavi rekenai Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, bena ġekirato, “Mai tu ġabu fakana, asi tarima-rimana, ġaro varau bevariġo naima, mai tarimarima ġutuma-bara notuġuri, be vanuġai ġari ġaniġani beġenea voi.” ¹⁶ A Iesu ekirato, “Ġia asi beġene raka-veġita, ġomi na ġari boġono viniri, be beġene ġaniri.” ¹⁷ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġemai tu beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2) moġo maiġeri.” ¹⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maiġana ġoġabi-iaġomari au ġegu ai.”

¹⁹ Benamo ġia na mai ġutuma-bara elaunaġirito, ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari etato, monai vau ġia na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai eboġe-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, etavikirakirarito, ġena mero evinirito, benamo ġia na vau mai tarimarima ġutuma-bara ġevinirito. ²⁰ Mabarari ġeġani-maseto; ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

²¹ Ĝeĝaniĝanito, tau moĝo, mabarari tu 5,000 kavana, senaĝi vavine ma naturi keikeiri ĝesi tu asi ĝeiviritu.

Iesu nanu iatanai erakato
Mareko 6:45-52; Ioane 6:16-21

²² Moĝa murinai Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ĝasi ai beĝene raĝekau, beĝene guine, kou reke ta ĝana beĝene iaĝo etato. A ĝia tu mo tarimarima ĝutuma-bara roĝo etuĝu-rovorovorito. ²³ Mai tarimarima vovoka etuĝu-rakarito vau, ĝia ĝereĝana ĝoro ĝana evaraĝeto, bene ĝauĝau ĝana.

Varau eboĝito nai, ĝia tu roĝo moĝa, ĝereĝana. ²⁴ Ĝasi tu kotuna ma fakana tanobara ĝenana kou nuĝanai, e ureure na edori-ĝareva ĝarevaiato, korana iavara na ĝasi ĝena raga ĝoirana rekena na etoĝato-ĝoi nai. ²⁵ Horaĝauna 3 ema 6 koloko vekaravari ai boĝiboĝi rekenai, Iesu ĝia ĝeri ai eiaĝoto. ²⁶ Senaĝi ĝena mero na nanu iatana na erakato-ĝoi ĝeĝitaiato, benamo nuĝari maki ĝefare-vaĝito, ema ĝegari-rakavato, ĝekirato, “Mo tu murava ta!” Ĝegarito nai ĝeĝabato maki. ²⁷ Iesu na asikauna evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝonuĝa-gwaĝiĝi, mai tu au; asi ĝogari.”

²⁸ Petero na evaĝa-veseato, ekirato, “Vereĝauka, bema moĝoni ĝoi neganai, bono launaĝigu, be nanu iatanai bana raka, ĝemu ai bana iaĝosi.” ²⁹ Iesu ekirato, “Noiaĝoma!” Benamo Petero ĝasi na erakarigoto, nanu iatanai erakato, Iesu ĝenai eiaĝoto. ³⁰ Senaĝi Petero na iavara (e ureure) eĝitaiato, benamo egarito, erei-rigoto nai eĝabafouto, ekirato, “Vereĝauka o, noma vaĝa-maĝurigu.” ³¹ Iesu asikauna ĝimana etuĝu-iaĝoato, ĝenai eveĝabikauto, ekirato, “Veĝabidama kei tarimana, karase nai odaradarani?” ³² Tauri ruarua ĝasi ai ĝeraĝekauto vau iavara edokoto. ³³ Ĝasi tarimari tu ĝia ĝoiranai vau ĝetomarakarigoto, ĝekirato, “Moĝoni veĝata, ĝoi tu Barau Natuna.”

Iesu na keve tarimari Genesareta ai evaĝa-namorito
Mareko 6:53-56

³⁴ Ĝia ĝasi na ĝevanaĝito, Genesareta tanonai ĝeraĝasito. ³⁵ Mo gabu tarimari na Iesu ĝea ĝita-doĝariato, benamo ĝia varina mo gabu vanuĝari mabarari ĝevaĝa-ribarito. Benamo keve tarimari ĝia ĝenai ĝeĝwa-iaĝorito, ³⁶ e ĝenoĝiato, ĝena dabuĝa dudunai moĝo maki beĝene veĝabikau. Gabivau, ĝeveĝabi-kauto tarimari mabarari varau ĝenamoto.

15

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari kotari Ierusalemna na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝekirato, ² “Karase nai ĝoi ĝemu mero na ĝita senera vereri ĝeri vevaĝa-riba asi ĝeseĝaĝirini? Ĝia ĝimari maki dabara korikoriri ai asi ĝeĝurigirini vau ĝeĝaniĝanini!” ³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Be karase senemi vereri ĝeri vevaĝa-naĝi boĝono korana-iaĝiri urari ai, Barau ĝena taravatu guruĝari ĝoruĝarini? ⁴ Barau ekirato, ‘Tamamu e sinamu bono gubakauri,’ ema ‘Deikara ta na tamana o sinana beguruĝa-rakava viniani tarimana tu boĝono vaĝimase!’ ⁵ Senaĝi ĝomi ĝokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaĝa-guruĝaiani, bekirani, ‘Au na ĝomi asi bavaĝa-kavamini, korana bara

vinimi dagarana tu Barau ġena dagara, naima ġia aviniani.’ ⁶ Moġesi veiġai ġomi na tarima ġokouani, tamana e sinana asi bene vaġa-kavari e asi bene gubakauri ġana. Ġemi sene maġuriri maiġesiri ġerina Barau ġena taravatu guruġari asi aniri ai ġovaġa-iaġorini. ⁷ Ġofaġofa tarimami, Isaia na eperoveta-iaġimito tu moġoni, ekirato,

⁸ ‘Mai besena tu mururi koriri ai moġo au ġegubakauguni ġeri Barau, senaġina ġia nuġari tu manaġa rakava au ġegu ai.

⁹ Ġetoma-rakarigo vini-kavaguni, ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi, a dia au ġegu!’ ”

Dagara kotari na tarima ġevaġa-rakavarini
Mareko 7:14-23

¹⁰ Iesu na tarimarima ġutuma ġia ġenai ekea-iaġomarito, benamo ekirarito, ekirato, “Goŝeġaġi, ema boġono riba-maoro: ¹¹ Murika na eraka-toġani tarima murunai dagarana na ġia asi evaġa-rakavaiani, senaġina kara ġia nuġana o loruna ġutuna na ma muruna na erakarosini dagarana na ġia evaġa-rakavaiani.”

¹² Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi ribamu, Farisea tarimari tu ġoi ġemu guruġa beġe seġaġia nai, nuġari beġe midigu?” ¹³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tamagu gubai etanuni na ġau asi evarorito mabarari tu beġe raġa-vaġirini. ¹⁴ Ġotuġamaġi-fitoġari! Ġia matari bubu, senaġi ġeurani mata-bubu tarimari beġene ġori-kauri. Bema mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-kauani nai, tauri ruarua koufai beġe keto-riġoni.”

¹⁵ Petero na ekiraiato, ekirato, “Mai guruġa veabanaġina tauna korikori novaġa-ribama.” ¹⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi maki asi ġotuġamaġi-fakani tarima kotari kavana? ¹⁷ Asi ġoribani maki? Dagara ta tarima muruna na eraka-toġani, eiaġoni sinaġenai, monana eiaġoni tauġanina ġenana ea raka-rosini. ¹⁸ Senaġina muruna na ġerakarosini dagarari tu nuġana o loruna na ġeiaġomani naima, maiġeri dagara na tarima ġevaġa-rakavaiani. ¹⁹ Tarima nuġana o loruna ġenana tuġamaġi rakavari ġeraġeni nai, evaġivaġini, eveġura-vanaġini, emata-boraġani, elemeni, Kota gabunai ġofaġofa guruġari ekiraġirini, ema tarima namori arari ġofaġofa veiġari ai evari-fiurini. ²⁰ Maiġeri dagara na tarima evaġa-rakavaiani; senaġina ġimamu asi oġuriġiani vau oġaniġanini, monana tarima asi evaġa-rakavaiani.”

Irau bese vavinena ta ġena veġabidadama
Mareko 7:24-30

²¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, eraka-iaġoto Taia e Sidono rekeri tanori ai eraġasito. ²² Benamo monai etanuto-ġoi vau, Kanana vavinena ta Iesu ġenai eiaġomato, eġaba-fouto, ekirato, “Vereġauka, Davida Natuna o, au novetuġagu! Au natugu ġuiatona tu iauka rakavana na beboroġia nai, ġena midigu initoma tu barego rakava moġo.” ²³ Senaġina Iesu na ġia asi evaġa-veseato. Benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, ġenoġiato, ġekirato, “Notuġu-rakaia! Gita murira na eiaġomani ema guru baregona eveiani.”

²⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Barau na au etuġuguto tu, rekwarekwa mamoeiri, Isaraela tarimari, ġeri moġo.” ²⁵ Benamo mo vavine Iesu kwakuna koranai evetuitarito, ekirato, “Vereġauka, novaġa-kavagu!” ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mero misiri ġari ġaniġani bita ġabirini, ma kwaiva bita fiu-vinirini tu asi maoro.” ²⁷ Vavine na evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, mani tu moġoni, senaġina kwaiva na ġaniġani kwari ġeketo-firiġoni, biaguri ġeri ġaniġani fatari na, maki ġeganirini.” ²⁸ Benamo Iesu na evaġa-veseto, ekirato, “Veġabidadama barego vavinemu! Kara oura-viniani veġana beġorani.” Mo horai moġo ġia natuna ġiatona enamoto.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito

²⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, Galilea kouna sevina na eraka-vanaġito. Benamo ġoro tai eraġeto, tuġunai etanu-tarito. ³⁰ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġenai ġeiaġomato, keve irauirau tarimari ġeġabi-iaġomarito, kotari kwaku rakava, mata-bubu, kobari na ġedarato-ġoi tarimari, muru-bubu, ema keve irauirau ġutuma maki. Iesu kwakuna koranai ġema tore-taririto, benamo ġia na evaġa-namorito. ³¹ Tarimarima mabarari na mai vetoġa ġeġitaiato nai, ġeġaba-rakavato, korana mururi bubu tarimari ġeguruġato, ġedarato-ġoi tarimari tauġaniri vinuba gaburi ai ġevetoreto, kwaku rakava tarimari ġerakato, mata-bubu tarimari ġeboġe-boġeto. Benamo ġia na Isaraela ġeri Barau ġevaġa-raġeato.

Iesu na tarimarima daġara vasivasi (4,000) eġuburito

Mareko 8:1-10

³² Iesu ġena mero ġia ġenai ekea-iaġomarito, ekirato, “Au na mai tarimarima avetuġarini, korana ġaro toitoi veġatana au ġesi mainai beġe tanu, ma kara ta maki roġosi roġo beġene ġania. Ġaniġani ta roġosi roġo beġene ġani nuġanai, au na asi batuġu-rakarini, korana dabarai beġea borimarini garina.” ³³ Gena mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Mai tano fakanai ġaniġani vovoka tu kamasi bita doġarini vau, mai ġutuma-bara bita ġuburini?” ³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira maniġa?” Ġia ġekirato, “Beredi imaima ruarua (7) ġai ġemai maiġa, ema maġani-kone misiri kotari maki.”

³⁵ Benamo Iesu na mai tarimarima asisebo ekirarito, tano ai ġetanutanu-tari. ³⁶ Benamo beredi imaima ruarua (7) e maġani-kone eġabirito, Barau evaġa-namoato, ebuki-ġuturito, ġena mero evinirito, ġia na vegogo tarimari ma ġevinirito. ³⁷ Mabarari ġeġani-maseto murinai, Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġegogorito, boseġa imaima ruarua (7) ġevaġa-vonurito. ³⁸ Mo ġaniġani ġeġaniato ġenana tau moġo mabarana tu 4,000, senaġina vavine ma naturi ġesi tu asi ġeivirito. ³⁹ Benamo Iesu na mai ġutuma-bara etuġu-rovo rovorito, a ġia ġasi ai eraġeto, Magadan tanona ġana eiaġoto.

16

Farisea e Sadukea tarimari ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo

¹ Farisea e Sadukea tarimari kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġi-ribaġaniato. Ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo, beġene ġitaia, ġia tu moġoni Barau na etuġuato tarimana. ² Senaġi Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Lavilavi ai ġaro evariġoni nai, ġokirani, ‘Guba

bekakakaka, be ġura asi beraguni, ġitaġitana tu nega namo.’³ A boġi-boġi rekenai ġokirani, ‘Toma tu ġura ma iavarana ġesi eiaġomani, korana guba bekakakaka, ema ġitaġitana maki ma garina.’ Guba ġoġitaiani nai, kara boġo kiraġiani, nega namo o nega rakava ġeri ai tu lorinai, senaġina maitoma ġaro vetoġari tu asi ribami!⁴ Maitoma ġuru rakavana ma veġura-vanaġina ġesi, (Barau ġenana ġeveġitato ġuruna), vetoġa ma evetauani, senaġina vetoġa ta asi bavinimini, a Iona, peroveta tauna, ġenai eġorato vetoġana moġo.” Benamo Iesu na eraga-kwanerito, ġerina eraka-veġitato.

Iesu ġena mero ġedaradarato

Mareko 8:14-21

⁵ Kou na ġeġasi-vanaġito reke ta kefo ai vau, Iesu ġena mero ġeribato, ġaniġani asi ġeġabikauto. ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Lorimi boġono vetore, boġono boġeboġe, korana Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vaġa-tubuna mura-murana lorina boġono torea.” ⁷ Ġia tauġeri ġeguruġa-guruġa iaġi-vegogo-ato, ġekirato, “Ġia maiġesi eguruġani, korana beredi asi bita ġabikau nai.” ⁸ Iesu ribana ġia na kara ġekiraġiato naima, edanaġirito, ekirato, “Karase nai ġereġami na beredi asi boġo ġabikau ġoguruġa-guruġa iaġiani? Veġabidadama kei tarimami!” ⁹ Ġomi roġosi roġo boġono riba-maoro? E asi ġotuġamaġiani beredi imaima (5) ġenana tarimarima 5,000 ġeġaniġanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito? ¹⁰ Ema ta maki, farao imaima ruarua (7) ġenana tarimarima 4,000 ġeġaniġanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito? ¹¹ Kamasi se nuġami asi ġevekeoni, ma asi ġoribani, au na tu dia beredi aguruġa-iaġiani? Ma nakira: Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vaġa-tubuna dagarana lorina boġono toreal!” ¹² Benamo ġia nuġari ġevekeoto, ema ġeribato maki, Iesu na dia farao vaġa-tubuna muramurana eguruġa-iaġiato, senaġina Farisea e Sadukea tarimari ġeri vevaġa-riba guruġari gofaġofari rekeri ai eguruġato.

Petero na Iesu ekiraġi-foforiato, Keriso

Mareko 8:27-30; Luka 9:18-21

¹³ Iesu eiaġoto, Kaisarea Filipi vanuġana tanona rekenai eraġasito. Monai vau ġia na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni, Tarimarima Natuna tu deikara?” ¹⁴ Ġia ġekirato, “Kotari ġekirani, ġoi tu Ioane Babatiso, kotari ġekirani, Elia, ma tari ġekirani tu, Ieremia o peroveta tarimana ta.” ¹⁵ Iesu na ġia edanaġirito, ekirato, “A ġomi tu kara ġotoni au tu deikara?” ¹⁶ Simona Petero na evaġa-veveato, ekirato, “Goi tu Keriso, maġuri Barauna Natuna.” ¹⁷ Iesu na evaġa-veve viniato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, bono iaku ema vevaġa-namo iatamu ai bene tanu, korana mai vevaġa-veve moġonina bovinia, maġa tu dia tarima ta ġenana beiaġoma, senaġina mai tu au Tamagu gubai etanuni na ġoi bevinimu. ¹⁸ Moġa lorinai akiramuni: Ġoi tu Petero, (anina tu fore), ema mai fore iatanai au ġegu ekalesia bavaġa-ruġaiani. Mase ġena seġuka na maki asi bevaġa-darereani. ¹⁹ Au na Guba Basileia kiri maki ġoi bavinimuni; tanobarai bobarurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boruġarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini.” ²⁰ Benamo Iesu

na ġena mero ekirarito, tarima ta asi beġene vaġa-ribaia ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

*Iesu na ġena mase e variġisi-ġenoġoi eguruġa-iaġirito
Mareko 8:31-9:1; Luka 9:22-27*

²¹ Mo nega na veġata Iesu na ġena mero evaġa-riba guinerito, ekirato, “Au tu Ierusalem aiaġoni, be Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġerina roġo amidigu-lelevaġini; ema beġe vaġi-maseguni maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau, mase na ma bavaisiraġe-ġenoġoini.” ²² Petero na eġori-veġitaiato, benamo esisiba-viniato, ekirato, “Vereġauka, dia maniġesina; maniġesina asi beġe vei-vinimuni, ma asi beġorani maki.” ²³ Benamo Iesu eboġe-kureto, Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi Satani, ġeguna noraka-ġerevaġi! Au ġegu iaġoiiaġo ġoi na odiu-ġauani, korana mai ġemu tuġamaġi guruġana tu dia Barau ġenana eiaġomani, senaġina tarimarima ġerina.”

²⁴ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta au murigu ai bene raka etoni nai, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, ma murigu ai bene raka.” ²⁵ Moġa lorinai deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani, senaġi bedoġariani. ²⁶ Tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? Korana tarima ta ġena maġuri efitoġaiato nai, kara na vau ma bevoi-ġenoġoiiani? ²⁷ Korana Tarimarima Natuna tu Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru mabarari ġesi beġe iaġomani, benamo tarimarima tata ġeri veiġa ilailanai voiri tu bevinirini. ²⁸ Moġoni akiramini, mai kotari ini ġeruġa-taġoni maiġeri tu asi roġo beġe maseni, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna ġena Basileia nuġanai beiaġomani beġe ġitaiiani.

17

Iesu vetoġana eirauto

¹ Ġaro imaima sebona (6) ġekorito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane eġabirito, ġoro baregona ta tuġuna ġana ġevaraġeto, monai ġia ġereġari moġo. ² Ġia ġeboġe-taġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġitaġitana varau eirauto: Ġia ġoirana ekimore-kimoreato ġaro noġa, ma ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³ Benamo mai mero toitoi na Mose e Elia ġeġitarito, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ⁴ Monai Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, namo vedaurea ġita mainai maiġera! Be, ourani nai, fouta toitoi naragari, ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ema ta Elia ġena.” ⁵ Ġia roġo eguruġato-ġoi, magube kuro-ġaroġarona na ema ġabi-ġaurito vau, ġaro ta mai magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, auravini-baregoani; ġia ġenai aiaku-rakavani. Ġia boġono seġaġi-vinia!” ⁶ Iesu ġena mero toitoi na mai ġaro ġeseġaġiato nai, tano ai ġeketo-tarito ġoirari maki tano ai, korana ġegari-rakavato nai. ⁷ Benamo Iesu tu ġia ġeri ai eiaġoto, tauġaniri eġabikararito, ekirato, “Ġovaisivaisi-raġe, asi ġogari.” ⁸ Ġia ġeboġe-vaisito nai, ġia na tarima ta asi ġeġitaiato ġia ġesi, Iesu moġo ġereġana.

⁹ Mabarari ġoro na ġemariġoto-ġoi nai, Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġo ġita dagarari tarima ta asi boġono vaġa-ribaia, bene iaġo mo, Tarimarima Natuna mase na bene variġisi-ġenoġoi.”

¹⁰ Benamo Iesu ġena mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġekirani, Elia tu beiaġoma-guineni?”
¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni veġata, Elia tu beiaġoma-guineni, dagara mabarari bevaġa-variġu ġenoġoirini. ¹² A au na akiramini, Elia tu varau eiaġomato, senaġi tarimarima tu asi ribari ġia tu deikara. Ġeri ura veiġari ai moġo ġevei-viniato-ġoi. Moġa ilailanai Tarimarima Natuna maki beġe vaġa-midigu midiguani.” ¹³ Mai guruġa ġerina Iesu ġena mero ġeribato, ġia na tu Ioane Babatiso ekiraġi-kara-viniato.

*Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato
 Mareko 9:14-29; Luka 9:37-42*

¹⁴ Ġia ma ġeġenoġoito tarimarima ġutuma ġeri ai nai, tarima ta Iesu ġenai eiaġomato, ġoiranai ema vetui-tarito, ¹⁵ ekirato, “Vereġauka, au natugu merona novetuġaia! Ġia tu ġue na evaġiani, ema tauġanina evaġa-ġoġo-ġogo rakavaiani. Nega ġutuma karavai eburi-raġeni e nanu ai eburi-reini. ¹⁶ Ġemu mero ġeri ai aġabi-iaġoato, senaġina vaġa-namona ġia tu asi ilaila.” ¹⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadamami e kira-sirivaġi ġuruna! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi vinimi? Mero ġegu ai ġoġori-iaġomaia!” ¹⁸ Iesu na mero tauġanina ġenai etanuto iauka rakavana ekira-ġoiato, benamo iauka rakavana eraka-vaġito, ma asikauna mero enamoto.

¹⁹ Gabivau Iesu ġena mero ġenai ġeiaġoto, vekuretoġai ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai ġai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?”
²⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Korana ġemi veġabidadama asi ilaila naima. Akira-korikorimini, bema ġemi veġabidadama mastadi ġutuna misina korokorona kavana nai, mai ġoro boġo kiraiani, boġo kirani, ‘Mainana noveġabi-vaisi, ma iomonai noa vetore!’, benamo beveġabi-vaisini ma beiaġoni. Veġa mabarari maki boġo veirini riba. [²¹ Iauka rakavari maiġesina lailairi tu dabara irauna tai asiġina, senaġina ġauġau e ġaniveaġai ġereġana moġo.]”

*Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato
 Mareko 9:30-32; Luka 9:43-45*

²² Ġaro ta, Iesu ma ġena mero ġesi Galileai ġetanuto-ġoi nai, Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani. ²³ Benamo beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai ma bevaisiraġe-ġenoġoini.” Ġena mero ġeseġaġiato nai, nuġari ġemeto-rakavato.

Rubu Veaġa takesi moniri vinina

²⁴ Iesu ma ġena mero ġesi Kaperanauma vanuġanai ġeraġasito, benamo Rubu Veaġa monina ġegogoato-ġoi tarimari ġeiaġomato, Petero ġedanaġiato, ġekirato, “Gomi ġemi vevaġa-riba tauna Rubu Veaġa ġena takesi moniri tu evinini ba asiġina?” ²⁵ Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Oi, evinini.” Petero numa ġana eġenoġoito nai, Iesu na edanaġiato, ekirato, “Simona, ġoi ġemu tuġamaġi tu kamasi? Tanobara vereri o kini ġeri takesi moniri tu deikara na beġene viniri? Ġia naturi na ba tarima

boruri na begene viniri?” ²⁶ Petero evaġa-veseto, ekirato, “Tarima boruri na.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Moġa anina, ġia naturi tu asi beġe vinini. ²⁷ Senaġina asi bitana vaġa-baruri ġana, naima noiāgo kou ġana. Kimai bono fiu-riġoa, maġani-kone giniguinena boinu-raġeani nai, bokana bono keo-baġakaia, silva monina ta bodoġariani nuġanai. Bono ġabia, benamo bono viniri ġita taura ruarua ġera Rubu Veaġa takesi monina.”

18

Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuġanai?

¹ Mo negai Iesu ġena mero ġenai ġeiaġoto, ġekirato, “Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuġanai?”

² A Iesu na mero misina ta ekea-iaġomaiato, benamo vekaravari ai evaġa-ruġa-tariato, ³ ekirato, “Moġoni veġata, akiramini, ġomi asi boġo vetuġamaġi-kureni e mai mero misina kavana asi boġo iaġoni nai, ġomi tu Guba Basileia nuġanai asi boġo raka-toġani. ⁴ Tarima ta tauġena evevaġa-manauni mai mero misina kavana, ġia tu barego lelevaġi Guba Basileia nuġanai. ⁵ Ema deikara mero misina maiġesina kavana au aragu ai beġabi-raġeani tarimana na au maki eġabi-raġeguni.”

Tarima ta na mero misina ġena veġabidadama asi bene vaġa-rakavaia Mareko 9:42-48; Luka 17:1-2

⁶ Senaġina bema tarima ta na au eġabidadama-viniguni mero misina ta ġena veġabidadama evaġa-rakavaiani, ġia tu bere namo fore barana ġaiġonai ġere baru-kaua, ma davara dodokunai bere vebora-mase. ⁷ Tanobara vetuġana kekei, korana veribaġani ġenana tarima ġeri veġabi-dadama evaġa-rakavaiani. Dagara moġesina vanaġivanaġi beġe ġorani veġata, senaġina veribaġani evaġa-ġoraiani tarimana neġi, vetuġana kekei.

⁸ Bema ġoi ġimamu o kwakumu na rakavai etoremuni nai, bono basi-ġutua, bena bono fitoġaia! Ġimamu sebonai o kwakumu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo ġimamu ruarua ma kwakumu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni. ⁹ Bema ġoi matamu na rakavai etoremuni nai, bono ġibo-vaġia, bena bono fitoġa-kwareġaia. Matamu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni.”

Barabore - Rekwarkwa mamoea

Luka 15:3-7

¹⁰ “Lorimi boġono vetore, mai mero misiri ta boġo ruġaiani ġesi. Korana akiramini: Ġia aneruri na au Tamagu gubai etanuni ġoirana nega vanaġivanaġi ġeġitaiani. [¹¹ Tarimarima Natuna tu rekwarkwa tarimari vaġa-maġuriri ġana eiāġomato.]

¹² Kamasi ġotuġamaġiani? Bema tarima ta ma ġena mamoe sinau ta (100), senaġina sebona berekwa-rekwani nai, ġia kara beveini? Ġia na tu 99 ġoro gabakanai beraga-kwane-rini, benamo beiaġoni, rekwa-rekwa mamoea bea vetauani. ¹³ Bedoġariani nai, moġoni akiramini, beiaġu-rakavani moġo. A ġena mamoe 99, asi ġedobito dagarari, maki bevanāġirini. ¹⁴ Moġa ilailanai Tamami gubai etanuni asi ġena ura, mai mero misiri ta bene rekwarkwa.”

Tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni

¹⁵ “Bema ǵoi tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni nai, bono iaǵo, ǵena veǵa rakavana bono vaǵa-fofori vinia. Senaǵina, vekure-toǵai mai veǵa bono veia, ǵia ma ǵoi ǵesi moǵo. Bema ǵia na ǵoi beseǵaǵimuni ema beǵabi-raǵemuni nai, tarikakamu ǵoi ǵemu ai beǵenoǵoi. ¹⁶ Senaǵina bema asi beǵabi-raǵemuni nai, tarima sebona o ruarua bono ǵabiri, ǵoi ǵesi boǵono iaǵo ǵenai, benamo ‘guruǵa mabarari beǵene vaǵa-moǵoniri, seǵaǵiseǵaǵi tarimari ruarua o toitoi ǵerina,’ Buka Veaǵa ekirani kavana. ¹⁷ Bema ǵia asi beseǵaǵirini nai, beǵe ǵora dagarari mabarari tu rubu o ekalesia vegogona bono kiravaraia. Bema ekalesia vegogona garona asi beseǵaǵiani, ǵoi na ǵia tu Barau asi ribana tarimanai ema takesi gogo o vei-rakava tarimanai bono vaǵa-iaǵoa.

¹⁸ Moǵoni akiramini: Tanobarai boǵo barurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boǵo ruǵarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruǵarini.

¹⁹ Au na akira-ǵenoǵoimini: Tano-barai ǵomi tarima ruarua dagara tai nuǵami boǵo tore-sebonaiani ema boǵo ǵauǵau-iaǵiani tu, Tamagu gubai etanuni na bevinimini. ²⁰ Korana au aragu ai tarima ruarua o toitoi beǵe tanu-vegogoni gaburi ai, au maki ǵia ǵesi monai.”

Barabore - Rakava asi etuǵamaǵi-fitoǵaiiani tarimana

²¹ Benamo Petero tu Iesu ǵenai eiaǵoto, ekirato, “Vereǵauka, au tarikakagu bevaǵa-rakava iaǵoguni nai, ǵena rakava tu nega vira kavana bana tuǵamaǵi-fitoǵaia? Imaima ruarua (7) ba?” ²² Iesu evaǵa-veseto, ekirato, “Asiǵina, dia 7 moǵo, senaǵina 70 ma vaǵa-baregona 7, o 70 taims 7, (moǵa anina tu vanaǵivanai).

²³ Goseǵaǵi, Guba Basileia tu vere ta kavana, ǵia eurato, ǵena vetuǵunaǵi tarimari ǵeri ǵabitore bene vetauri ema bene vaǵa-maorori. ²⁴ Ǵia na ǵabitore dori evetaurito-ǵoi nuǵanai, vetuǵunaǵi tarimana ta ǵema-ǵabi-toǵaiato, ǵia ǵena ǵabitore ǵenai vira milion kina, moni barego vedaurea, eveiato. ²⁵ Mai vetuǵunaǵi tauna ǵena moni asi ilaila ǵena ǵabitore voina vinivina ǵenai. Moǵesina naima vere na ǵena vetuǵunaǵi merori ekirarito, mai tarima beǵene voivoi-iaǵia, vere ta ǵena vetuǵunaǵi meronai bene iaǵo, ma ǵaraǵona e ma natuna ema ǵena farefare mabarari ǵesi maki, mo ǵena ǵabitore bene davaia ǵana. ²⁶ Vetuǵunaǵi tauna vere kwakuna koranai evetui-tarito, enoǵiato, ekirato, ‘Au ǵegu ai bono vevaǵa-gwaǵiǵi. A au na ǵemu dagara mabarari voiri bavanimuni.’ ²⁷ Vere na evetuǵaiato nai, vetuǵunaǵi tauna ǵena ǵabitore etuǵamaǵi-fitoǵaiato, benamo etuǵu-rakaiato.

²⁸ Mai vetuǵunaǵi tauna eraka-rosito, ǵia ǵatana vetuǵunaǵi tarimana ta edoǵariato. Mai ǵatana moni kotuna eǵabi-toreato ǵia ǵenai. Eǵabitariato, ma ǵaigona egigiatato, ekirato, ‘Au ǵegu ai oǵabi-toreato monina voina novinigu!’ ²⁹ Ǵatana vetuǵunaǵi tarimana ǵia kwakuna koranai evetui-tarito, enoǵiato, ekirato, ‘Nega kota novinigu roǵo, be voina mabarana bana vinimu!’ ³⁰ Senaǵina ǵia asi eurato, benamo dibura numai edori-toǵaiato. Monai bene tanu, bene iaǵo mo, ǵena ǵabitore voina bene dava-iaǵia etato.

³¹ Benamo ǵia ǵesi vetuǵunaǵi ǵeiaǵo-vini vegogoato-ǵoi tarimari na mo veǵa ǵegitaiato nai, ǵia nuǵari ǵemetoto, benamo ǵeiaǵoto vere

ġenai, mo kara ġeġorato dagarari mabarari ġevaġa-ribaiato. ³² Moġesi nai ġia na vetuġunaġi tauna numai ekea-toġaiato, ekiraiato, ekirato, ‘Ġoi vetuġunaġi tauna rakavana! Au na ġoi moni vira milion au ġegu ai oġabi-toreato dagarari mabarari atuġamaġi-fitoġarito, voina asi oviniguto, korana onoġiguto nai. ³³ Ilailana ġoi na maki karomu vetuġunaġi tauna boro vetuġa-ġwaia, au na ġoi avetuġa-ġwamuto kavana.’ ³⁴ Mai vere ebaru-rakavato, benamo vetuġunaġi tauna dibura numai etoreato, monai metona bene ġwaia mo, ġena ġabitore voina mabarana ma bene vini-ġenoġoia.

³⁵ Iesu ġena guruġa magona rekenai maiġesina ekirato: Tamagu gubai etanuni na ġomi mabarami mai veġa sebonai moġo beveivinimini, bema ġoi tarikakamu ġena rakava nuġamu mabarana ġesi asi botuġamaġi-fitoġaiiani nai.”

19

Veġaraġo ruġaruġana

¹ Iesu na maiġeri dagara mabarari eguruġa-iaġi ġosirito murinai, Galilea eiaġuiato, Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana reke ta kefonai. ² Tarimarima ġutuma-bara ġia murinai ġeiaġomato, e monai ġeri keve evaġa-namorito.

³ Farisea tarimari kotari ġia ġenai ġeiaġoto, ġevedanaġi-veribaġaniato, ġekirato, “Tau ta ġena ura ġaraġona bene fitoġaia etoni nai, taravatu na beġabiani?”

⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi na Buka Veġa asi ġoiaviani? Maiġesi ekirani, ‘Tovotovona na veġata, Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine.’ ⁵ Benamo Barau ekirato, ‘Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beragakwanerini, ġaraġona ġesi beġe tanuni, benamo ġia tauri ruarua beġe sebonani.’ ⁶ Moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. Moġesi nai Barau na etore-sebonarito tarimari tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

⁷ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Karase nai Mose na taravatu eveiato nai, ekirani, tau na veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġu-rakaiani?”

⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mose na maoro evinimito, ġaraġomi boġono tuġu-rakari ġana, korana ġomi vaġa-ribami tu gwaġiġi rakava nai. Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, maiġesina tu asiġina. ⁹ Akiramini: Deikara na ġaraġona, enabe asi eveġura-vanaġini, senaġi efitoġaiiani moġo, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini.”

¹⁰ Iesu ġena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Veġaraġo dabarana moġesina nai, tarimarima asi beġene veġaraġo tu namo banaġu.” ¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai vevaġa-riba maiġa tarimarima mabarari na asi beġe tuġamaġi-fakaiani, senaġi Barau na deikara tuġamaġi-faka evinirito tarimari moġo. ¹² Tarimarima kotari asi ġeveġaraġoni, korana moġesi veġatana ġemaġurito sinari ġerina, be asi ilaila beġe veġaraġoni; ma kotari tu eunuko tauri kavari, (tarimarima na seuri ġefararini); ema kotari tu Guba Basileia o Barau vetuġunaġina beġene iaġo-vinia uranai asi ġeveġaraġoni.”

Iesu na mero misiri evaḡa-namorito

Mareko 10:13-16; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na natuiri Iesu ḡenai ḡeḡwa-iaḡorito, ḡimana ḡia iatari ai bene tore-kauri, ema bene ḡauḡau ḡana. Senaḡina ḡena mero na ḡekira-ḡoirito. ¹⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ḡeiaḡoma au ḡegu ai, asi ḡokira-ḡoiri, korana Guba Basileia tu maniḡesina kavana tarimari ḡeri.” ¹⁵ Benamo Iesu ḡimana iatari ai etore-kaurito, evaḡa-namorito vau eiaḡuirito.

Tarima variḡuna ma ḡena farefare vovoka

Mareko 10:17-31; Luka 18:18-30

¹⁶ Ḡaro tai tau ta Iesu ḡenai eiaḡoto, ekirato, “Vevaḡa-riba tauna, kara dagara namona baveiani vau, maḡuri vanaḡivanaḡi baḡabiani?” ¹⁷ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Karase nai au odanaḡiguni, aiḡa tu dagara namona? Sebona moḡo namo, Barau. Bema ourani maḡuri vanaḡi-vanaḡi bono ḡabia nai, Barau ḡena taravatu bono korana-iaḡiri.” ¹⁸ Ḡia na Iesu edanaḡiato, ekirato, “Kamara taravatu okiraḡirini?” Iesu ekirato, “Asi bono vaḡivaḡi, asi bono veḡura-vanaḡi, asi bono lema, asi bono vevaḡa-bade ḡofaḡofa, ¹⁹ tamamu e sinamu bono gubakauri, e sevimu tarimana maki bono ura-vinia, ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.” ²⁰ Mai maraḡa variḡuna ekirato, “Au na mani taravatu mabarari akorana-iaḡirini. Kamara dagara tu au na ma bana veia?”

²¹ Iesu na ḡia evaḡa-veseato, ekirato, “Bema ḡoi ourani bono iobukaiobuka nai, giniguine tu noiaḡo, ḡemu farefare mabarari bono voivoi-iaḡiri, be moniri tu asi ḡeri-ḡari tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ḡemu farefare. Gabivau murigu ai bonoma raka.” ²² Maraḡa variḡuna na maḡa eseḡaḡiato nai, nuḡana ma metona ḡesi eiaḡuiato, korana ḡia tu ma ḡena farefare ḡutuma tarimana.

²³ Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini: Farefare vovoka tarimari ḡeri rakatoḡa Guba Basileia nuḡanai tu gwaḡiḡi rakava. ²⁴ Ma akiramini: Kamela tu nila kadarena na be-vanaḡini kotuna gwaḡiḡi, senaḡi ḡena farefare vovoka tarimana Barau ḡena Basileiai ḡena rakatoḡa tu gwaḡiḡi rakava.” ²⁵ Ḡena mero mai guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡeḡaba-rakavato moḡo. Benamo ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Be deikara na maḡuri vanaḡivanaḡi bedoḡarini?” ²⁶ A Iesu na eḡita-karakararito, benamo evaḡa-veserito, ekirato, “Tarimarima ḡeri ai tu asi ilaila, senaḡi Barau ḡenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁷ Benamo Petero eguruḡa-fouto, ekirato, “Ḡoi ribamu, ḡai ḡema dagara mabarari tu ḡaraga-kwanerito, benamo ḡoi murimu ai ḡarakani! Be ḡai kara baḡa ḡabini?” ²⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini, tanobara variḡuna befoforini nai, Tarimarima Natuna ḡena terona o vere seana kimorekimorena betanu-kauni, ma ḡomi gabanana ruarua (12) au murigu ai ḡorakani tarimami maki vere seari gabanana ruarua (12) ai boḡo tanukauni, Isaraela ḡena doḡoro gabanana ruarua (12) boḡo ḡita-ḡaurini, ema boḡo ḡori-kaurini. ²⁹ Tarima ta na ḡena numa, kakana, tarina, tobana, tamana ma sinana e natuna, ema ḡena tano, au uragu ai beiaḡuirini nai, ḡia tu sinau-sinai ai dagara bedoḡarini, ema maḡuri vanaḡivanaḡi maki beḡabiani. ³⁰ Senaḡina tarimarima ḡutuma toma ḡeḡuineni tu beḡe gabini, ema ḡutuma maki initoma ḡeḡabini tu beḡe guineni.”

20

Barabore - Ġauvei tarimari vine tavoġana

¹ “Guba Basileia tu maiġesi kavana: Vine tavoġana tarimana ta boġiboġi iamoiamo ai numa na eraka-rosito, ġena vine tavoġana beġene ġauvei tarimari evetaurito. ² Benamo ġauvei tarimari ġesi ġeguruġa-vegogoto ma ġevaġa-moġoniatu, mo ġauvei tarimari ġaro sebna ta beġe ġauveini voiri silva monina sebna bevinirini ġetato. Benamo ġena vine tavoġana nuġana etuġu-iaġorito. ³ Boġiboġi 9 koloko kavana ġia ma eraka-rosito, maketi gabuna ġana eiaġoto, monai tarima kotari ġeruġa-reko rekoto-ġoi eġita-rito. ⁴ Benamo ekirarito, ekirato, ‘Ġomi maki ġegu vine tavoġana ġana ġoiāġo, ġoa ġauvei, be voimi maorona bana vinimi.’ ⁵ Ġia maki ġeiaġoto. Ġaroġota 12 koloko ma 3 koloko kavana ġia numa na ma eraka-rosito, kotari ma edoġaririto, etuġurito. ⁶ Lavilavi rekenai 5 koloko kavana ma erakarosi-ġenoġoito, kotari roġo mo ġeruġa-taġoto-ġoi nai edoġaririto. Benamo edanaġirito, ekirato, ‘Karase nai mainai ġoruġa-kava ruġa-kavani mo, ġaro mo evariġoni?’ ⁷ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, ‘Korana tarima ta na ġauvei asi evinimani nai.’ Benamo ekirarito, ‘Ġomi maki ġegu vine tavoġana ġana ġoiāġo, ġoa ġauvei.’

⁸ Ġaro eboraiato-ġoi nai, tavoġa biaguna na ġauvei tarimari eġita-ġaurito-ġoi tauna ekiraiato, ekirato, ‘Ġauvei tarimari nokeari, be voiri noviniri, vau beġe ġauvei tarimari bono vini-guine, bene iaġo mo, bakea-guineri tarimari bono vini-raġasi. ⁹ Benamo mo lavilavi 5 koloko etuġurito tarimari ġeiaġoma-guineto, benamo silva moniri sebori-sebori ġeġabito. ¹⁰ Ġeiaġo-guineto tarimari ġeiaġomato nai, ġia mataboru ġekirato tu, voiri kotari ma betore-kaurini, senaġi ġia maki silva moniri sebori-sebori moġo ġeġabito. ¹¹ Ġeri moni ġeġabito nai, ġemugu-muguto tavoġa biaguna ġenai, ¹² ġekirato, ‘Mai tarimarima gabivau ġeiaġomato maiġeri tu, hora sebonai moġo beġe ġauvei ma voiri, a ġai tu ġaro vinubana ġavekwarāġini, ma ġaro ġena seġuka na etunu-rakavamani, nuġana voima ġia ġeri ġesi bovini-sebonama.’

¹³ Tavoġa biaguna na ġia ta ekiraiato, ekirato, ‘Ġatagu, noseġaġi, au na ġoi asi baġofamu. Taguruġa-vegogoto nai, ġaro sebna voina tu silva monina sebna tatato, nene? ¹⁴ Mai moġo voimu noġabia, be noraka! Au aurani mai gabi tarimana bana vinia, ġoi bavinimu ilailanai. ¹⁵ Be, au ma ġegu maoro, mai ġegu moni tu ġegu ura ilailani bana vini. Ba ġoi obaruni, korana au tu nuġagu ma iakuna ġesi avinini nai?’

¹⁶ Iesu ġena guruġa evaġa-magoato nai ekirato, “Guine tarimari tu beġe gabini, ma gabi tarimari tu beġe guineni.”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mareko 10:32-34; Luka 18:31-33

¹⁷ Iesu Ierusalemata dabarana na evaraġeto-ġoi nai, ġia na ġena mero gabanana ruarua (12) eġabi-ġere-vaġirito, veġuni ai evaġa-guruġarito, ekirato, ¹⁸ “Ġoseġaġi, ġita tu Ierusalemata ġana tavaraġeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veġa vereri baregori ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na ġena mase guruġana beġe vaġa-moġoniani, ¹⁹ benamo irau bese (o Roma) tarimari beġe vinirini, ġia na beġe vaseva-vaseva iaġiani, beġe kwariani e beġe vaġa-satauroani; senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevaisiraġe-ġenoġoini.”

Sina ta ġena noġinoġi

Mareko 10:35-45

²⁰ Benamo Sebedaijo ġaraġona ma natuna ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi Iesu ġenanai ġeiaġoto, ġoiranai ea vetui-tarito, daġara ta nenogġa ġana. ²¹ Benamo Iesu na vavine edanaġiato, ekirato, “Ġoi kara ourani?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Nokira-varagu, au natugu tauri ruarua iniġeri, ġoi ġesi beġeneasi tanu, ta aroribamu ai, ma ta kaurimu ai ġemu Basileia nuġanai.” ²² A Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina banuani ġomi maki boġo niuni riba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Oi, baġa niuani.” ²³ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moġoni, au ġegu bedi na ġomi maki boġo niuni, senaġi au aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani; a mai tu au Tamagu na eġabi-torerito tarimari ġeri.”

²⁴ Mero gabanana (10) na maiġa ġeseġaġiato nai, tarikaka ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġebaru-vinirito. ²⁵ Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ribami, irau bene tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veġuine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini. ²⁶ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene barego etoni nai, ġia tu ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġovini, ²⁷ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu ġemi vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ²⁸ Tarimarima Natuna kavana, ġia eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġovini ġana, senaġina ġia eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġovini, ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutuma bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana.”

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito

Mareko 10:46-52; Luka 18:35-43

²⁹ Iesu ma ġena mero ġesi Ieriko ġeraga-kwaneato, tarimarima ġutuma-bara ġia murina na ġeiaġoto. ³⁰ Mata-bubu tarimari ruarua dabara rikinai ġetanu-taġoto-ġoi, ġeseġaġito Iesu eraka-vanaġito, benamo ġekea-fouto, ġekirato, “Vereġauka o, Davida natuna, ġai novetuġama!” ³¹ Tarimarima na ġekira-ġoirito, asi beġene guruġa ġetato, senaġi ġia ġekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Vereġauka, Davida Natuna o, ġai novetuġama!” ³² Iesu eruġa-tarito, benamo ekea-iaġomarito, ekirato, “Kara ġemi naveia ġotoni?” ³³ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, ġai ġaurani tu, matama noma keo-fakari!” ³⁴ Benamo Iesu na evetuġa-ġwarito, matari eġabi-kararito, ma asikauna matari ġenamato e ġeboġeboġe-ġinikauto, benamo Iesu murina na ġeiaġoto.

21

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Ioane 12:12-19

¹ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusalemaj ġekavinaġiato-ġoi, ma Betefage ai ġeraġasito Olive Gorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, “Ġoiġo, ġoira vanuġana ġana. Monai doniki ta barutari ma natuna ġesi boġo doġaririni, boġono ruġari, benamo au ġegu ai

boĝono ĝori-iaĝomari. ³ Bema tarima ta na bedanaĝimini nai, boĝono kiraia, ‘Vereĝauka na eura-vinirini, vau ma betuĝu-iaĝomarini, asi bekwaiboni.’” ⁴ Maigā eĝorato ĝenana, peroveta tauna ĝena guruĝatore guruĝana evaĝa-moĝoniani, ekirani, ⁵ “Siona natuna, (Ierusalemata tarimari), nokirari, ‘Noĝitaia, ĝemu Vere mani eiaĝomani, manau tarimana, doniki tuĝunai eraĝeni, mai tu doniki natuna doĝenai betanukau.’”

⁶ Mai mero ruarua ĝeiaĝoto, Iesu na ekirarito veigana ilailanai ĝeveiato. ⁷ Ĝia na doniki ma natuna ĝesi Iesu ĝenai ĝeĝori-iaĝorito, ĝeri dabuĝa barari doniki doĝeri ai ĝeia-kaurito, benamo Iesu etanu-kauto. ⁸ Tarimarima ĝutuma-bara ĝeri dabuĝa barari dabarai ĝeia-avarito, kotari tu ĝau legari ma lauri ĝesi ĝebasito, benamo dabarai ĝeia-avato. ⁹ Tarimarima ĝutuma-bara ĝia ĝoiranai ĝerakato e murinai ĝerakato, maigēsina ĝevone-raĝeto-ĝoi, ĝekirato, “Hosana, Davida natuna ĝena!

Vereĝauka aranai eiaĝomani tarimana sivaĝa-namoa!
Hosana guba tuĝuna vanigerenai!”

¹⁰ Iesu Ierusalematai eraka-toĝato nai, vanuĝa tarimarimari mabarari ĝeveraĝa veragato-ĝoi ema ĝevedanaĝi-vedanaĝito-ĝoi, ĝekirato, “Mai tu deikara?” ¹¹ Iesu ĝesi ĝeraka-sebonato tarimari ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Mai tu Iesu, peroveta tauna, Galilea vanuĝana Nasareta na eiaĝomani.”

Iesu na Rubu Veaĝa eiarevaiato

Mareko 11:15-19; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹² Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai eraka-toĝato, benamo voivoi tarimari mabarari elai-rosirito. Moni ĝesenisito-ĝoi tarimari ĝeri fata e pune ĝeivoivoi iaĝirito-ĝoi tarimari ĝeri diĝoka eĝuke-vebuburito, ¹³ ema ekirarito, ekirato, “Buka Veaĝa nuĝanai tu maigēsiti etoreato, Barau ekirato, ‘Au ĝegu numa tu bese irauirau ĝeri ĝuriĝuri numanai beĝe kiraĝiani,’ senaĝi ĝomi na tu lema tarimari ĝeri gumu gabunai boĝo vaĝa-iaĝoa.”

¹⁴ Mata-bubu e kwaku rakava tarimari Iesu ĝenai ĝeiaĝomato Rubu Veaĝa nuĝanai, benamo ĝia na evaĝa-namorito. ¹⁵ Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na ĝena nuĝa-farevaĝi veigari ĝeĝitarito, ema mero misiri garori ĝeseĝaĝirito, Rubu Veaĝa nuĝanai ĝevone-raĝeto-ĝoi, ĝekirato, “Hosana, Davida natuna ĝena,” benamo ĝia tu ĝebaru-rakavato, ¹⁶ benamo Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝia na ini kara ĝekiraĝirini ne oseĝaĝirini ba?” Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Oi aseĝaĝini, senaĝi ĝomi na Buka Veaĝa nuĝanai asi ĝoiaviani, ‘Mero misiri ema sinari ratari roĝo ĝeniurini merori na maki ĝoi ĝevaĝa-raĝemuni!’” ¹⁷ Benamo Iesu na eraga-kwanerito, vanuĝa barana na eraka-rosito, Betania ĝana eiaĝoto, monai ea genato.

Iesu na figi ĝauna etovoĝaiato

Mareko 11:12-14; 11:20-24

¹⁸ Boĝiboĝi, Iesu vanuĝa barana ĝana ma eĝenoĝoito, eraka-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, ĝia evitoato. ¹⁹ Ĝia na figi ĝauna ta dabara rikinai eĝitaato, benamo eiaĝo-viniato, senaĝi asi ĝwaĝwana, a launa korina moĝo. Benamo Iesu na figi ĝauna ekiraiato, ekirato, “Ĝoi ĝemuna ĝwaĝwamu asi ma befofori-ĝenoĝoini!” Asikauna moĝo figi ĝauna emarai-ĝosito.

20 Ĝena mero na figi ĝauna emarai-ĝosito ĝeĝitaiato nai, ĝeĝabarakavato, ĝekirato, “Figi ĝauna tu kamasi se beraga-mase moĝo?”
 21 Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni akiramini, bema ĝomi boĝo veĝabidadamani, ma asi boĝo daradarani nai, ĝomi na maki mai figi ĝauna ĝenai haveia kavana boĝo veiani riba; a dia moĝa moĝo, senaĝi mai ĝoro boĝo kiraiani, ‘Noveĝabivaisi, be davarai noa vefiurei,’ benamo mo veĝa tu beĝorani. 22 Dagara mabarari ĝauĝau ai boĝo kiraĝirini ma veĝabidadamami ĝesi nai tu, boĝo doĝaririni.”

Iesu ĝena seĝuka korana ĝevedanaĝi-iaĝiato

Mareko 11:27-33; Luka 20:1-8

23 Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai eraka-toĝato, evevaĝa-ribato-ĝoi nai, Rubu Veaĝa vereri baregori ema Iuda vereri ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Kamara seĝukai ĝoi na mai veĝa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

24 Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaĝi sebona avinimini; bema boĝo vaĝa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veĝa aveirini bakira-varamini. 25 Ioane ĝena babatiso veĝana tu ainana eiaĝomato? Guba na eiaĝomato, ba tarimarima ĝerina?” Ĝia fakari ai ĝeverorito, ĝekirato, “Bema ĝita bita kirani, ‘Barau ĝenana’ bita toni nai, ĝia bekirani ‘Karase nai Ioane asi ĝovaĝa-moĝoniato?’ betoni. 26 Senaĝi bema ĝita bita kirani, ‘Tarimarima ĝerina’ bita toni nai, tarimarima gariri bitana vei, korana ĝia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.” 27 Moĝa lorinai ĝia na Iesu ĝevaĝa-veseato, ĝekirato, “Ĝai asi ribama.” Benamo Iesu na ĝia ekirarito, “Au na maki kamara maoro ai mai veĝa aveirini tu, asi bakira-varamini.”

Barabore - Mero ruarua

28 “Mai barabore tu kamasi ĝotuĝa-maĝiani? Tarima ta ma natuna ruarua. Tau-guinenana ĝenai eiaĝoto, ekiraiato, ekirato, ‘Natugu, toma noiaĝo, vine tavoĝanai noa ĝauvei!’ 29 Natuna na evaĝa-veseato, ekirato, ‘Asi auranai,’ senaĝina gabivau evetuĝa-maĝi-kureto, benamo eiaĝoto. 30 Ĝia ma eiaĝoto natuna vaĝa-ruaruana ĝenai, tau-guinenana evaĝa-guruĝaiato ilailanai ekiraiato. Mero evaĝa-veseto, ekirato, ‘Aiaĝoni,’ senaĝi asi eiaĝoto. 31 Ĝia tauri ruarua vekaravari ai dei na tu tamari ĝena ura eveiato?” Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Tau-guinenana.” Iesu na ekirarito, “Moĝoni veĝata akiramini, takesi gogo tarimari e mata-boraĝa vavineri na ĝeguine-iaĝimini Barau ĝena Basileia raka-toĝanai. 32 Ioane Babatiso ĝomi ĝemi ai eiaĝomato tu, vei-iobukaibuka dabarana ĝemi ai evaĝa-foforiato, senaĝi asi ĝoseĝaĝi-viniato. A takesi gogo tarimari e mata-boraĝa vavineri na ĝevaĝa-moĝoniato. Ĝomi na maki ĝoĝitarito, senaĝi asi ĝovetuĝamaĝi-kureto, asi ĝovaĝa-moĝoniato.”

Barabore - Tavoĝa narinarina tarimari rakavari

Mareko 12:1-12; Luka 20:9-19

33 Iesu ekirato, “Barabore ta ma ĝoseĝaĝia: Tano biaguna ta na vine tavoĝana evaroato, maĝuna eĝabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoĝa narinarina numana maki evaĝa-ruĝaiato. Moĝa murinai tavoĝa ĝitaĝauna tarimari ĝeri ai ĝena tavoĝa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ĝana. 34 Vine ĝwari (o grapes) ĝemaĝeto, benamo ĝia na ĝena vetuĝunaĝi tauri etuĝurito tavoĝa narinarina tarimari ĝeri ai, ĝena vine ĝwagwari kota beĝenea ĝabi

ġana. ³⁵ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na vetuġunaġi tauri ġeġabitaririto, benamo ta ġekwariato, ma ta ġevaġiato, ema ta fore na ġetakiato. ³⁶ Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauri vovoka kotari ma etuġurito, senaġi moġesina ma ġevei-vinirito. ³⁷ Dokonai ġia na natuna korikori ġeri ai etuġu-iaġoato, ekirato, ‘Natugu na-tuġua, ġia na beġene gubakaua.’ ³⁸ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari natuna ġeġitaio nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be siġabia, sivaġi-masea, be ġena tavoġa bitana ġaunaia!’ ³⁹ Benamo ġeġabi-tariato, vine tavoġana murikanai ġeinu-iaġoato, ġevaġi-maseato.”

⁴⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna beiaġomani nai, mo tavoġa ġitaġauna tarimari kamasi beveirini?”

⁴¹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mo veġa rakava tarimari ġia na bevaġirini veġata, ma vine tavoġana tu narinarina tarima boruri tari ma bevinirini, benamo ġeri ġwaġwa negari ai, ġwaġwari ġia ġenai beġene ġwa-iaġori.”

⁴² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto. Mai veġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata.’

⁴³ Moġesi naima akiramini, Barau ġena Basileia tu ġemina beġabivaġiani, ema ġwaġwa evaġa-ġorani besena beviniani. [⁴⁴ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana tu, beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, bevare-fatafataiani.]”

⁴⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na Iesu ġena barabore ġeseġaġirito nai, ġeribato, Iesu na tu ġia ekiraġirini, ⁴⁶ naima ġia ġeri ura tu beġene ġabi-taria. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo taġoto-ġoi gariri ġeveito, korana ġia na ġetuġamaġiato-ġoi, Iesu tu peroveta tauna ta.

22

Barabore - Veġaraġo verekona

¹ Iesu na Iuda vereri ġeri barabore ta ma ekiraġiato: ² “Guba Basileia tu noġa moġo vere ta, natuna ġena veġaraġo verekona evei-toreato kavana. ³ Benamo ġena vetuġunaġi tarimari etuġurito, ekea-kaurito tarimari keakeari, senaġi asi ġeurato nai, asi ġeiaġomato. ⁴ Moġa lorina ġia na vetuġunaġi tarimari tari ma etuġurito, ekirarito, ‘Akea-kaurito tarimari ġoa kirari, “Au ġegu vereko tu badabara-ġosia, ġegu boromakau tauri ema boromakau naturi mona mase tu bavaġiri, dagara mabarari bavei-toreri, be ġoiġoma vereko ġana.” ’ ⁵ Senaġi ġia tu ġeġoiġito, ġeri ura ġauveiri moġo ġeveito. Ta vamoka ġana eiaġoto, ma ta tu ġena sitoa ġana eiaġoto. ⁶ O tari tu vetuġunaġi tarimari ġeġabitaririto, ġekwaririto, ema ġevaġi-maserito.

7 Vere tu ebaru-rakavato, ġena vetari doġorori etuġurito, mo vaġivaġi tarimari ġevaġi-maserito, ma ġeri vanuġa barana ġegabu-kauato. 8 Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, 'Au ġegu veġaraġo verekona tu havei-torea, senaġi au na akea-kaurito tarimari tu asi ilaila beġe iaġomani. 9 Moġa lorinai mai moġo ġoiaġo, ġatama baregori rakaġutu dabarari ai boġo doġaririni tarimari mabarari boġono kirari, beġene iaġoma vereko ġana.' 10 Benamo vetuġunaġi tarimari ġeiaġoto, ġatamai ema dabarai ġedoġaririto tarimari mabarari, namori, rakavari, ġegogo-iaġorito, veġaraġo numana maki ġevaġa-vonuato.

11 Benamo vere eraka-toġato, ġeiaġomato tarimari ġitaġitari nuġanai, ġia na tarima ta monai eġitaiato, asi ġena veġaraġo dabuġana. 12 Benamo edanaġiato, ekirato, 'Ġata, ġoi tu ainana boraka-toġa, asi ġemu veġaraġo dabuġana?' Senaġi mo tarima asi eguruġato. 13 Benamo vere na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, 'Ġimana ema kwakuna ġobarubaruri, benamo ġofiu-rosia murika mukunanai. Monai bene taġi, gadikana maki bene vaġa-ġaratariri.' 14 Korana tarima ġutuma Barau na ekearito, senaġi viravira moġo eġabi-torerito maġuri beġe ġabiani."

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mareko 12:13-17; Luka 20:20-26

15 Farisea tarimari ġeraka-veġitato, ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġa-vedaġa-raġea vedanaġiri ġea veito. 16 Benamo ġia na ġeri mero tari ema Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari tari ġetuġua-iaġorito, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobuka-iobuka tarimamu. Goi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Tarimarima gariri asi oveini, tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini. 17 Moġa lorinai nokira-varama, kamasi otuġa-maġini: Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana vini ba asigi?"

18 Senaġi Iesu ma ribana ġeri boioġa rakavari nai, ekirarito, "Ġomi ġofaġofa tarimami! Karase nai au ġoribaġaniguni? 19 Takesi monina ta ġovinigu, nama ġitai!" Benamo silva monina ta ġeviniato. 20 Benamo ġia na edanaġirito, ekirato, "Mai tu dei laulauna ema dei arana?" 21 Ġia ġevaġa-veseto, "Kaisara ġena." Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Be, Kaisara ġena dagara Kaisara boġono vinia, Barau ġena dagara Barau boġono vinia." 22 Mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, benamo ġeraga-kwaneato, ġerakato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mareko 12:18-27; Luka 20:27-40

23 Mo ġaro sebonai Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġia ġeri tuġamaġi tu mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, 24 "Vevaġa-riba tarimamu, Mose maġesi ekirato, 'Bema tau ta asi natuna bemaseni nai, ivana vabuna kakana o tarina ta na bene ġaraġoa, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.' 25 Mero mabarari tu imaima ruarua (7) mainai ġetanuto-ġoi. Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna, benamo tarina na ma eġaraġoato. 26 Mo veġa sebona tarina vaġa-ruaruana ġenai eġorato, mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo mo vaġa-imaima ruaruana (7). 27 Dokonai mo vavine maki emaseto. 28 Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġoa? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato."

²⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tu ġokererenti, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami. ³⁰ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ġia tu aneru kavana gubai. ³¹ A mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini guruġari Barau ġena bukai asi ġoiaviani? Ġia ekirato, ³² ‘Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.’ Ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau!” ³³ Tarimarima ġutuma na mo guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġefarevaġito ġena vevaġa-riba guruġari na.

Veuravini tu taravatu mabarari evanaġirito

Mareko 12:28-31; Luka 10:25-28

³⁴ Farisea tarimari ġeseġaġito, Iesu na Sadukea tarimari ġeri guruġa ekou-ġaurito, benamo ġeraka-vegogoto. ³⁵ Ġia fakari ai ta tu taravatu vaġa-riba-iaġina tarimana. Ġia na Iesu edanaġi-veribaġaniato, ekirato, ³⁶ “Vevaġa-riba tarimamu, taravatu nuġanai kamara taravatu tu barego vedaurea?” ³⁷ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “‘Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana ġesi.’ ³⁸ Maġa tu taravatu giniguinena ema barego vedaureana. ³⁹ Taravatu barego vedaureari vaġa-ruaruana ġia ilailana tu maġa: ‘Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi taugemu oveura-vinini kavana!’ ⁴⁰ Maġeri taravatu ruarua na taravatu mabarari ema peroveta tarimari ġeri guruġa mabarari eġabi-vegorini.”

Keriso tu Davida natuna ba Barau Natuna?

Mareko 12:35-37; Luka 20:41-44

⁴¹ Farisea tarimari ġevegogoto-ġoi nai, Iesu na edanaġirito, ekirato, ⁴² “Ġomi na Keriso tu aiġesi ġotuġa-maġiani? Ġia tu deikara natuna ġotoni?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġia tu Davida natuna.”

⁴³ Iesu na ma edanaġirito, ekirato, “Davida tu kamasi nai Keriso tu ‘Vereġauka’ etoni? Korana Davida Iauka Veaġa na tuġamaġi-faka e riba eviniato, benamo ekirato,

⁴⁴ ‘Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimaġu aroribana rekenai

noma taġu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁵ Bema Davida na Keriso tu ‘Vereġaukana’ ekiraġito, kamasi nai Keriso tu Davida natuna?” ⁴⁶ Ġia mabarari ta na maki asi evaġa-veseato, ema mo nega na eiaġoto mo, tarima ta na maki asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

23

Iesu na taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ema Farisea tarimari evanerito

Mareko 12:38-39; Luka 11:43; 11:46; 20:45-46

¹ Iesu na tarimarima ġutuma-bara e ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ² “Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari na Mose ġena taravatu ġevevaġa-riba iaġirini. ³ Moġa lorinai ġomi ġevaġa-ribamini guruġari mabarari boġono korana-iaġiri e boġono veiri. A ġeri veiġa asi boġono tovotovori, korana kara ġeġobata-iaġirini, tarimarima

na beĝene veiri veigari tu, tauĝeri na asi ĝekorana-iaĝirini. ⁴ Ĝia na maruna metori tarimarima ĝevaĝa-faĝarini, senaĝina ĝimari didiri na ta maki ĝeri marunai asi ĝeveĝabikauni, asi ĝevaĝa-kavarini, maruna beĝene ĝwari ĝana. ⁵ Ĝeri veigā mabarari ĝeveirini tu, tarimarima na beĝene ĝitari ĝana. Ĝia bakuri e ĝimari ai tu dagara veaĝari ĝebarubarurini, nuĝari ai Buka Veaĝa siriri ĝeĝurarini, moĝeri dagara ĝevaĝa-baregorini, ema ĝeri dabuĝa geveri maki ĝevaĝa-maukarini. ⁶ Ĝanivegogo gaburi ai e rubu nuĝari ai ĝeri ura tanutanu namori ai beĝene tanu. ⁷ Ĝia ĝeurani maketi gaburi ai beĝene rakaorakao, tarimarima na beĝene vaĝa-namori urari ai, ema tarimarima na 'Vevaĝa-riba Tarimari' beĝene kiraĝiri.

⁸ A ĝomi tu 'Vevaĝa-riba Tarimami' ai asi beĝene kiraĝimi, korana Barau ĝereĝana moĝo ĝemi Vevaĝa-riba Tauna, ema ĝomi mabarami tu tarikaka. ⁹ Ema tanobarai tarima ta 'Tama' asi boĝono kiraĝia, korana ĝomi Tamami tu sebona moĝo, ĝia tu gubai etanuni. ¹⁰ Gomi maki 'Veĝori-kau Tarimami' asi beĝene kiraĝimi, korana ĝemi Veĝorikau Tauna tu sebona moĝo, Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna). ¹¹ Deikara barego vedaurea ĝomi fakami ai, ĝia tu ĝomi vetuĝunaĝimi beiaĝo-vinini. ¹² Tauĝena eveĝabi-vaisini tarimana tu Barau na bevaĝa-manauani, a tauĝena evevaĝa-manauani tarimana tu beĝabi-vaisiani."

Iesu na Farisea tarimari e taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari ĝeri ĝofaĝofa ekiraĝirito

Mareko 12:40; Luka 11:39-52; 20:47

¹³ "Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimami e Farisea tarimami, ĝofaĝofa tarimami, vetuĝami kika! Korana Guba Basileia ĝatama bokana tu tarimarima ĝoirari ai ĝokou-ĝauani. Ĝomi tauĝemi asi boĝo raka-toĝani, ema ĝeraka-toĝa ĝetoni tarimari ĝeri dabara maki ĝomi na ĝokourini. [¹⁴ Taravatu ĝovevaĝa-riba iaĝiani tarimami e Farisea tarimami, ĝofaĝofa tarimami, vetuĝami kika! Gomi na vabu ĝeri numa e ĝeri farefare ĝovaĝa-koririni. Ĝemi ĝauĝau tu mauka kenene, ĝoĝofaĝofani. Moĝesi nai ĝomi tu meto barego vedaurea boĝo ĝabiani.]

¹⁵ Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimami e Farisea tarimami, ĝofaĝofa tarimami! Gomi gabu mabarari ĝana ĝoiĝoni, davarai e tano-barai, tarima sebona kwariĝutu ĝemi doĝoro ai bene raka-toĝa uranai. Ĝoĝabiani, benamo karava eĝara-vanaĝi vanaĝini gabuna natunai ĝovaĝa-iaĝoani, ĝemi kira-sirivaĝi e seĝafore maki bevanaĝi-lelevaĝirini.

¹⁶ Veĝorikau taumi, matami bubuĝau, vetuĝami kika! Ĝemi vevaĝa-ribai ĝokirani, Rubu Veaĝa aranai bekiraĝi-toreni tarimana ĝena kiraĝitore tu asi anina ĝotoni, a Rubu Veaĝa golona (o gold-na) aranai bekiraĝi-toreni tauna tu, ĝena kiraĝitore roĝo bekorana-iaĝiani. ¹⁷ Babo e mata-bubu tarimami! Aiĝa tu barego, golo ba golo evaĝa-veaĝaiani Rubu Veaĝana? ¹⁸ Ma ĝokirani, fata veaĝana aranai bekiraĝi-toreni tarimana ĝena kiraĝitore tu asi anina, a varevare dagarana fata veaĝana iatanai ĝetoreato dagarana aranai bekiraĝi-toreni tarimana tu ĝena kiraĝitore roĝo bekorana-iaĝiani. ¹⁹ Mata-bubu taumi. Aiĝa tu barego, varevare dagarana ba varevare dagarana evaĝa-veaĝaiani fata veaĝana? ²⁰ Moĝa lorinai fata veaĝa aranai ekiraĝi-toreni tarimana na fata veaĝa e fata veaĝa iatanai ĝetorerito dagarari mabarari arari

ai ekiraḡi-toreni. ²¹ Ema Rubu Veḡa aranai ekiraḡi-toreni tarimana na Rubu Veḡa ema nuḡanai etanuni Barauna arari ai ekiraḡi-toreni. ²² Ema guba aranai ekiraḡi-toreni tarimana na Barau ḡena terona e iatanai etanuni Barauna arari ai ekiraḡi-toreni.

²³ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡomi na Barau ḡovarevare-viniani dagarari, ḡemi ḡaniḡani ḡailauri misimisiri maki, karava gabanana (10) ḡoveirini, karava sebona boubou dagaranaḡi ḡovaḡa-iaḡoani, senaḡina taravatu ḡena dagara baregori, vei-iobukaiobuka, vevetuḡaḡwa ema vetuḡamaḡikau tu ḡolearini. Gomi na tu maiḡeri veḡa baregori ḡoro veiri ema mo veḡa keiri maki asi boḡoro iaḡuiri. ²⁴ Veḡorikau tarimami, matami bubu! Gami nanu na nagama ḡovei-vaḡiani, senaḡina kamela tu ḡolauboḡerini.

²⁵ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡamai kika! Ḳomi ḡemi kapusi e mereki muriri moḡo ḡoḡuriḡirini, senaḡi nuḡari tu lema e mata-ḡaniḡani ḡoveini dagarari na beḡe vonuvonu-raḡe. ²⁶ Farisea tarimami, matami bubu! Kapusi e mereki nuḡari ai ḡotorerini dagarari boḡono iareva-guineri, benamo murina rekana maki bene veiareva.

²⁷ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Ḳomi tu gara gaburi ḡefeni-kuro-kurorito kavana, murikari ḡitaḡitari tu namo vedaurea, senaḡina nuḡari tu mase tarimari turiḡari ema miro mabarari na ḡevonuto. ²⁸ Ḳomi maki moḡesina, tarimarima na ḡeḡitamini veḡa iobukaiobuka tarimari noḡa, senaḡina nuḡami tu ḡofaḡofa e vei-rakava na ḡevonuvonu-raḡeto.”

Iesu na taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari e Farisea tarimari ḡeri kerere voiri ekiraḡirito

²⁹ “Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Ḳomi na peroveta tarimari ḡeri gara gaburi ḡovei-ginikaurini, tuḡamaḡi-iaḡina foreri ḡovaḡa-ruḡarini, ema vei-iobukaiobuka tarimari ḡeri gara gaburi ḡovaḡa-vera verarini. ³⁰ Ḳokirani, ‘Tubuma ḡatama ḡeri negai ḡara maḡuri nai, peroveta tarimari vaḡivaḡiri ai asi ḡara vaḡa-kavari.’ ³¹ Moḡesi ḡokirani nai, tauḡemi ḡovekiraḡini, ḡomi tu peroveta ḡevaḡirito tarimari naturi. ³² Oba, ḡomi maki tubumi ḡatami ḡeveito-ḡoi kavana ma ḡovei-iaḡoni, ḡeri rakava ḡomi na ḡovaḡa-ḡuḡururini.

³³ Ḳomi mota! Mota naturi! Barau ḡena Kota baregona ḡarona beraḡasini nai, karava eḡara-vanaḡi vanaḡini gabuna na kamasi boḡo raga-maḡurini? ³⁴ Moḡa lorinai akiramini, au na peroveta tarimari e iaunega tarimari ema vevaḡa-riba tarimari batuḡu-iaḡorini. Benamo kota tu boḡo vaḡi-maserini, aba, boḡo vaḡa-sataurorini; ma kotari tu rubu nuḡari ai boḡo kwaririni, rarari maki beḡe riḡoni, ema vanuḡa ta na boḡo lairini ma vanuḡa ta. ³⁵ Moḡesina nai vei-iobukaiobuka tarimari ḡevaḡirito metori tu ḡomi iatami ai, Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiaḡomato mo Sakaria, Barakia natuna, ḡia tu fata veaḡana ema numa veaḡana fakari ai ḡovaḡi-maseato. ³⁶ Akira-korikorimini, mabarari metori tu toma ḡuru tarimami iatami ai beḡe ketokauni.”

*Iesu Ierusalemata ḡina eveito
Luka 13:34-35; 19:41-44*

37 “Ierusalem, Ierusalem o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! 38 Moġa lorinai ġemi vanuġa ema Rubu Veaġa tu korina betanuni. 39 Korana au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.’”

24

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

1 Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito, eraka-veġitato nuġanai, ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġeri ura Rubu Veaġa numari baregori beġene vaġa-ġitaia. 2 Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai dagara mabarari ġoġitarini? Au na moġoni akiramini: Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu riġorini.”

3 Iesu Olive Goronai etanu-taġoto-ġoi, benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġedanagi-ġairiato, ġekirato, “Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe ġorani? E ġoi boġenogoi-iaġomani ema tanobara dokona beġabiani maki kamara vetoġa na bevaġa-foforiani?”

4 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. 5 Korana tarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Keriso tu au maiġegu!’ Tarima vovoka beġe ġofarini. 6 Ġomi na vetari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo. 7 Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma nuġari ai doġe beġe ġorani, tano maki beġe iagani. 8 Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

9 Mo negai beġe ġabi-tarimini, beġe vaġa-midigu midigumini, beġe vaġi-masemini. Bese mabarari na beġe baru-vinimini, korana au ġovaġa-moġoniguni dainai. 10 Benamo tarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, tata beġe verevani e beġe vebaru-vevinini. 11 Peroveta ġofaġofa tarimari beġe variġisini, tarima ġutuma beġe ġofarini. 12 Vei-rakava maki beġora-rovorovoni, benamo ġutuma ġeri veuravini maki beġe farakani. 13 Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo magona tu bemaġurini. 14 Barau ġena Basileia Varina Namona tu tanobara mabarana beġe ġobata-iaġiani, bese mabarari na beġene seġaġia ġana, moġa murinai vau magona beraġasini.”

Vevaġa-gari dagarana befoforini

Mareko 13:14-23; Luka 21:20-24

15 “Ġomi na dagara rakava vedaureana, vevaġa-gari dagarana, peroveta tarimana Daniela na ekiraġiato dagarana, boġo ġitaiani gabu veaġanai beruġani.” Mai guruġa beiviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. 16 “Benamo deidei Iudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beġene raga-iaġo. 17 Deikara numa tuġunai etanu-taġoni tu, asi ma bene raka-toġa numa nuġana ġana ġena farefare ġabiġabiri. 18 Deikara vamoka nuġanai maki asi ma bene ġenoġoi ġena koudi ġabiġabina. 19 Mo negai vavine ma baniri e ġabi-variġu vavineri kika ma vetuġari! 20 Boġono ġauġau Barau ġenai, be ġura e nagure negari ai o Sabadi ai

asi boĝono raga-kwareĝa! ²¹ Korana mo negai midigumidigu tu asi keikeiri beĝe ĝorani, Barau na tanobara eveiato beiaĝoma maitoma, midigu moĝesina asi ĝeĝorani. Ma maĝa murinai moĝesina kavana ta asi ma beĝora-ĝenoĝoini. ²² Bema Barau na mo ĝaro rakavari asi bere vaĝa-kubiri, tarimarima ta asi bere maĝuri riba, senaĝi eĝabi-hidirito tarimari dairi ai, ĝia na ĝarori bevaĝa-kubirini.

²³ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ĝogitaia, Keriso tu maĝa!’ o ‘Ĝia tu iomoĝa!’ betoni nai, asi boĝono vaĝa-moĝonia. ²⁴ Korana tu Keriso ĝofaĝofari e peroveta tarimari ĝofaĝofari beĝe foforini, vetoĝa boruri e nuĝa-farevaĝi veĝari baregori beĝe veirini, Barau na eĝabi-viriĝirito tarimari beĝene ĝofa-veĝonuri ĝana.

²⁵ Boĝono tuĝamaĝi-taĝoa, maĝeri dagara tu akiravara-guinemini, hora roĝosi bene raĝasi nai. ²⁶ Bema tarima ta na bekiramini, ‘Ĝogitaia, ĝia tu tano fakanai moĝa,’ moĝana asi boĝono iaĝo; o bekirani, ‘Ĝogitaia, ĝia tu mo numa nuĝanai etanuni,’ asi boĝono vaĝa-moĝonia. ²⁷ Korana Tarimarima Natuna beiaĝomani tu fofori-taĝo, noĝa moĝo kiriku eki-moreani gubai ĝaro raĝeraĝena na mo ĝaro riĝoriĝona kavana; ²⁸ ma mase tauĝanina etanuni gabunai gaio maki monai beĝe vegogoni, (be ĝia na beĝe vaĝa-foforiani).”

Tarimarima Natuna ĝena iaĝoma

Mareko 13:24-27; Luka 21:25-28

²⁹ “Mo rakava beĝe ĝorani murinai, ĝaro bemukunani e ĝue maki asi bemamani, visiĝu guba na beĝe ketoni e guba seĝukari beĝe iaĝaiaĝani. ³⁰ Benamo Tarimarima Natuna vetoĝana gubai befoforini. Mo ĝaro ai tanobara beseri mabarari beĝe taĝi-vanoro vanoroni, korana Tarimarima Natuna beĝe ĝitaiani, magube iatana na beiaĝomani ma seĝuka barana e ma marevana ĝesi. ³¹ Benamo ĝia na ĝena aneru betuĝurini ma kibi gururi baregori ĝesi, eĝabi-viriĝirito tarimari beĝe vaĝa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaĝa-riba figi ĝauna ĝenana

Mareko 13:28-31; Luka 21:29-33

³² “Figi ĝauna ĝenana mai barabore boĝono ribaia: Kabona ĝefori-raĝeni e launa ĝefafani nai, ĝoribani, ĝaro ĝena tora taimina tu bekavinaĝi ĝotoni. ³³ Moĝa ilailanai, ĝomi maki bema mai dagara mabarari beĝe ĝorani boĝo gitarini nai, boĝono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaĝi ĝatama bokai. ³⁴ Moĝoni akiramini, mai ĝuru asi bekorini, beiaĝoni mo, mai dagara mabarari beĝe ĝorani. ³⁵ Guba e tanobara beĝe rekwa-rekwani, senaĝi au ĝegu guruĝa tu asi beĝe rekwa-rekwani, beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini.”

Ĝaro e hora tarima ta asi ribana

Mareko 13:32-37; Luka 17:26-30; 17:34-36

³⁶ “Senaĝi mo ĝaro e hora tu tarima ta asi ribana, aneru gubai asi ribari e Natuna maki asi ribana, senaĝi Tamana ĝereĝana moĝo ma ribana. ³⁷ Tarimarima Natuna ĝena iaĝoma tu noĝa moĝo Noa ĝena negai kara ĝeĝorato kavana. ³⁸ Ĝutuĝutu roĝosi bere raga nai, tarimarima tu ĝeveini kavana ĝeĝaniĝanito-ĝoi, ĝeniuniuto-ĝoi, ema tau e vavine ĝeveĝaraĝoto-ĝoi, eiaĝomato mo, Noa ĝena lagatoi ai erakatoĝato ĝaronai. ³⁹ Senaĝi matari asi ĝekanito, asi ĝeribato kara beĝorani

mo, ġutuġutu eraġasito, benamo mabarari eġutu-masemserito. Tarimarima Natuna beiaġomani maki moġesina beġorani. ⁴⁰ Mo ġaro ai tau ruarua vamokai beġe ġauveini, ta tu Barau na beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴¹ Vavine ruarua widi giro dagarana beġe giro-vegogoani, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴² Moġesi nai tataġa-taġo boġono tanu, korana ġomi asi ribami ġemi Vereġauka tu aitoma beiaġomani. ⁴³ Boġono riba-maoro: Bema numa tarimana ma ribana kamara aoanai lema tarimana beiaġomani nai, ġia tu tataġa-taġo betanuni, benamo lema tauna na numa asi bedareani. ⁴⁴ Moġa lorinai ġomi maki boġono verovina-tore, korana Tarimarima Natuna aitoma beraġasini aoanai ġomi asi boġo ribani.”

Vetuġunaġi tarimana namona

Luka 12:42-46

⁴⁵ “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruġa eseġaġini ema veiġa roroġotori eveini, ġena vere na eġabi-hidiato numa ema vetuġunaġi tarimari bene ġita-ġauri, ema ġani-ġani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴⁶ Mo vetuġunaġi tarimana, ġena vere na ekiraiato ilailanai eġauveini, bema-ġoitaġoani tu namo. ⁴⁷ Moġoni akiramini, ġia tu ġena vere ġena farefare mabarari ġitaġauri tarimanai betoreani. ⁴⁸ Senaġina bema ġia vetuġunaġi tarimana rakavana, tauġena nuġana bekirani, ‘Au ġegu vere ġena ġenoġoi tu bekwaibo-rakava,’ ⁴⁹ benamo ġia na karona bekwaririni, ma ġia tu niuniu tarimari ġesi beġe ġaniġani-vegogoni e beġe niuniu-vegogoni. ⁵⁰ Vetuġu-naġi tarimana ġena vere ġena ġenoġoi ġarona tu asi etuġamaġiani ġaronai, ma asi eribaiani aoanai beraġasini. ⁵¹ Benamo ġena vere na bea basi-ġutuġutuani, ma ġofaġofa tarimari ġesi bea toreani. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini.”

25

Barabore - Ġuiato gabanana (10)

¹ “Mo ġaro ai Guba Basileia tu noġa moġo ġuiato gabanana (10) kavana, ġeri lamefa ġeġabirito, ġeraka-rosito, veġaraġo variġu tauna ġesi beġene vedoġari ġetato. ² Ġuiato imaima (5) tu ma iaunegari, a imaima (5) tu babori. ³ Korana ġuiato babori ġeri lamefa moġo ġeġabito, senaġi keresini kota ma asi ġeġabikauto. ⁴ A iaunega ġuiatori ġeri lamefa ġeġabito nai, keresini maki kavabu ai ġeġabikauto. ⁵ Veġaraġo variġu tauna ekwaiboto dainai, gena na matari eġararito, benamo mabarari ġegenato.

⁶ Boġi nuġanai ta ekoġoto, ekirato, ‘Veġaraġo variġu tauna mani eiaġomani, be ġoiaġo, ġia ġesi boġono vedoġari!’ ⁷ Benamo ġuiato 10 ġetataġato, ġeri lamefa ġeiarevarito. ⁸ Ġuiato babori na iaunega ġuiatori ġevaġa-guruġarito, ġekirato, ‘Ġemi keresini kota ġovinima, korana ġai ġema lamefa mai ġebuseni.’ ⁹ Senaġi iaunega ġuiatori ġevaġa-veseto, ġekirato, ‘Asiġina, ġomi ema ġai tu asi beilailani. Namona tu sitoa ġana ġoiaġo, tauġemi ġemi ġoa voi.’ ¹⁰ Keresini voi ġeiaġoto-ġoi nai, veġaraġo variġu tauna eraġasito. Benamo ġerovina-toreto ġuiatori tu ġia ġesi veġaraġo verekonai ġeraka-toġato. Benamo ġatama-boka ġekou-ġauato.

¹¹ Gabivau ġuiato tari maki ma ġevotuto, ġekirato, ‘Vereġauka, Vereġauka o, ġema ġatama-boka noma keoa!’ ¹² Senaġi veġaraġo variġu

tauna evaġa-veseto, ekirato, 'Moġoni akiramini, au tu asi ribagu ġomi.'
 13 Moġa lorinai, boġono venari-taġo, korana ġemi Vereġauka beiaġomani
 ġarona e horana asi ribami."

Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito

Luka 19:11-27

14 "Guba Basileia tu noġa moġo tarimana ta, gabu manaġana ġana bene iaġo etato. Roġosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, ġena farefare evinirito, beġene ġauvei-iaġiri ġana. 15 Ġia na golo moniri ġia tata sebori sebori ġeri riba e kokore ilailari ai evinirito. (Golo monina ta tu tarima ta davana laġani toitoi nuġanai beġabini kavana). Ta tu golo moniri imaima (5) eviniato, ma ta tu golo moniri ruarua (2), ma ta tu golo monina sebona eviniato. Benamo eraga-kwanerito, ġena iaġoiiaġo eiaġoto. 16 Golo moniri imaima eġabirito tarimana maoromaoro eiaġoto, ġena moni eġauvei-iaġirito, golo moniri boruri imaima ma edoġaririto. 17 Moġesina kavana golo moniri ruarua eġabirito tarimana na maki moni boruri ruarua ma edoġaririto. 18 Senaġi golo monina sebona eġabiato tarimana eiaġoto, tano ai guri ekwaiato, biaguna ġena moni ekure-toġaiato.

19 Nega varau emanaġato nuġanai, mo vetuġunaġi tarimari ġeri vere ma eġenoġoi-iaġomato, ġena moni kamasi ġeġauvei-iaġirito beġene vevariflu-iaġiri etato. 20 Benamo golo moniri imaima eġabirito tarimana ema raka-toġato, moni boruri imaima eġabi-kaurito, ekirato, 'Verebara, ġoi na golo moniri imaima oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri imaima ma badoġariri maiġeri.' 21 Ġia na evaġa-namoato, ekirato, 'Namo baregona! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namona, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġau-vei-iaġi ginikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!'

22 Benamo golo moniri ruarua eviniato tarimana ma ema raka-toġato, ekirato, 'Verebara, ġoi na golo moniri ruarua oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri ruarua ma badoġariri, maiġeri.' 23 Ġena vere na evaġa-namoato, ekirato, 'Namo vedaurea! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namomu, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġauvei-iaġi ginikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!'

24 Benamo golo monina sebona eġabiato tarimana ema raka-toġato, ekirato, 'Verebara, au ribagu ġoi tu asi vegubakau taumu, dia ġoi na ovarorito dagarari okwarini, ema dia ġoi na ġue-ġuturi ofiurovorovorito dagarari ovaġa-vegogorini. 25 Moġesi naima agarito, aiaġoto, ġemu moni tano nuġanai akure-toġaiato. Noġitaia, dagarana iniġa, ġemu noġabia.'

26 Ġena vere na ekiraiato, ekirato, 'Ġoi vetuġunaġi taumu rakavamu ma ġubulefimu. Ġoi ribamu, dia au na avarorito dagarari akwarini, ema dia au na afiurovorovorito dagarari avaġa-vegogorini. 27 Kamuto, bere namo ġegu moni tu banikai boro torea, benamo au bara ġenoġoi-iaġoma nai tu, ma torekauna ġesi bara doġaria. 28 Bevaitovo, ġia na vetuġunaġi tarimari tari ekirarito, ekirato, 'Mani moni sebona ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia. 29 Korana ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, be barego lelevaġi

beḡabini, a asi ḡena-ḡana tarimana tu ḡenai misina maki baḡabi-vaḡiani. ³⁰Ma mai vetuḡunaḡi tarimana rakavana ḡofiu-rosia murika mukunana ḡana. Monai bene taḡi, gadikana maki bene vaḡa-ḡaratariri.’ ”

Kota baregona ḡarona

³¹“Tarimarima Natuna tu ma mamana marevana e seḡuka baregona, ema ma ḡena aneru mabarari ḡesi beḡe iaḡomani, ḡena teronai betanukauni. ³²Bese mabarari ḡia ḡoiranai beḡe vaḡa-vegogorini, benamo ḡia na bevaḡa-farararini, noḡa moḡo mamoe narinariri tarimana na mamoe nanigosi ḡerina etore-ḡerevaḡirini kavana. ³³Mamoe tu aroribana rekenai, ma nanigosi tu kaurina rekenai betorerini. ³⁴Benamo Vere na aroribana tarimari bevaḡa-guruḡarini, bekirani, ‘Goiaḡoma! Tamagu na evaḡa-namomini tarimami, ḡoiaḡoma! Barau ḡena Basileia ḡoma ḡabia, guba tanobara eveirito neganai varau erovina-toreato ḡomi ḡemi. ³⁵Korana au evitoguto nai, ḡoḡubuguto; bokagu ekoketo nai, nanu ḡoviniguto; au vanuḡa boru tarimagu ḡomi fakami ai atanuto, senaḡi ḡoḡabi-raḡeguto; ³⁶au asi ḡegu dabuḡa, ḡovaḡa-dabuḡaguto; akeveto nai, ḡonariguto; dibura numai atanuto nai, ḡoraka-ḡitaguto.’

³⁷Benamo vei-iobukaiobuka tarimari na beḡe vaḡa-veseani, beḡe kirani, ‘Vereḡauka, aitoma ḡaḡitamuto ovitoto, ḡaḡubumuto? O onanumaseto, nanu ḡavinimuto? ³⁸Aitoma ḡoi vanuḡa boru tarimamu ai ḡaḡitamuto, ḡaḡabi-raḡemuto ḡai ḡema numai, o asi ḡemu dabuḡa, ḡavaḡa-dabuḡamuto? ³⁹Kamara ḡaro ai ḡaḡitamuto ḡoi okeveto, o diburai otanuto, ḡaraka-ḡitamuto?’

⁴⁰Benamo Vere na bevaḡa-veserini, bekirani, ‘Moḡoni akiramini, tarikakagu asi ḡeiavirini tarimari maiḡeri ta ḡovei-viniato ilailanai, au maki moḡesi ḡovei-viniguto.’

⁴¹Benamo kaurina rekena tarimari bevaḡa-guruḡarini, bekirani, ‘Au ḡegu na ḡoraka-veḡita, meto barego lele-vaḡina iatami ai etanuni tarimami, ḡoiaḡo, eḡara-vanaḡi vanaḡini karavana ḡana, Satani ma ḡena aneru ḡeri Barau na varau evei-toreato. ⁴²Korana evitoguto, senaḡi asi ḡoḡubuguto; nanu na emaseguto, senaḡi nanu asi ḡoviniguto; ⁴³au tu vanuḡa boru tarimagu ḡomi fakami ai atanuto, senaḡi asi ḡoḡabi-raḡeguto ḡemi numai; asi ḡegu dabuḡa, senaḡi asi ḡovaḡa-dabuḡaguto; akeveto ema dibura numai atanuto, senaḡi asi ḡoraka-ḡitaguto.’

⁴⁴Benamo ḡia maki beḡe vaḡa-veseani, beḡe kirani, ‘Vereḡauka, kamara ḡaro ai ḡaḡitamuto, ovitoto o onanumaseto, o vanuḡa boru tarimamu, o asi ḡemu dabuḡa, o okeveto, o diburai otanuto, ḡai na asi ḡavaḡa-kavamuto?’ ⁴⁵Benamo Vere na bevaḡa-veserini, bekirani, ‘Moḡoni akiramini, ḡomi na mai tarikaka asi ḡeiavirini tarimari maiḡeri, ta asi ḡovaḡa-kavaiato nai, au maki moḡesi ḡovei-viniguto, asi ḡovaḡa-kavaguto.’ ⁴⁶Tauna moḡa, ḡia tu midigu vanaḡivanaḡi gabuna ḡana beḡe iaḡoni, a vei-iobukaiobuka tarimari tu maḡuri vanaḡivanaḡi gabuna ḡana beḡe iaḡoni.”

26

Iesu beḡene vaḡi-masea dabarana ḡevetauato

Ioane 11:45-53

¹Iesu na maiḡeri dagara mabarari evevaḡa-riba iaḡi-ḡosirito nai, ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, ²“Ḡomi ma ribami, ḡaro ruarua moḡo,

benamo Pasova beġe veiani. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evaġirito moġo, asi evaġirito verekona). Mo ġaro ai Tarimarima Natuna tarima tari ġimari ai beġe toreani, beġene vaġa-satauroa ġana.”

³ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda ġeri vere baregori ġesi ġevegogoto, Kaiafas, Rubu Veaġa verena barana, ġena numai. ⁴ Ġeboioġoto, Iesu beġene ġabi-lemaia, benamo beġene vaġi-masea. ⁵ Senaġi ġekirato, “Dia vereko nuġanai bene ġora, korana vereko beġe iaġomani tarimari ġia iatana na beġe burini garina.”

Vavine ta na Iesu ediġaiato Betania ai

Mareko 14:3-9; Ioane 12:1-8

⁶ Iesu tu Betania ai, Simona, lepera tarimana, ġena numai. ⁷ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, vavine ta ġia ġenai eiaġoto; kavabu namona ta, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, eġabi-kauato, nuġanai tu muramura ma bonana namona, voina barego vedaurea; Iesu ġaniġani gabunai etanu-taġoto-ġoi nai, mo vavine na Iesu debanai ebubuato. ⁸ Ġena mero na ġeġitaiato, benamo ġebaruto, ġekirato, “Karase nai mai muramura efitoġa-kavaiani? ⁹ Mai muramura bere voivoi-iaġia, be moni baregona bere ġabia, benamo asi ġeri-ġari tarimari bere viniri!

¹⁰ Iesu ribana ġia tu kara ġekiraġiato, moġesina nai evaġa-guruġa-rito, ekirato, “Karase nai mai vavine ġomugumugu-iaġiani? Mai vavine na veiġa namona au ġegu ai beveia. ¹¹ Asi ġeri-ġari tarimari tu ġomi ġesi boġo tanu-vanaġi vanaġini. Senaġi au tu dia ġaro mabarari ġomi ġesi batanuni. ¹² Mai vavine na muramura au tauganigu ai bebubu-guinea, gurigurigu ġana. ¹³ Moġoni akiramini, Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tanobara mabarari nuġari ai, mai vavine na veiġa beveia veiġana maki beġe kiraġiani, ġia tuġamaġi-iaġina.”

Iudas na Iesu erevaiato

Mareko 14:10-11; Luka 22:3-6

¹⁴ Benamo gabanana ruarua (12) tarimari ta, arana Iudas Isakariota, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri ai eiaġoto, ¹⁵ edanaġirito, ekirato, “Kara boġo viniguni, bema Iesu ġimami ai batore-kauani nai? Ġia na silva moniri gabana toitoi (30) ġeiavirito, benamo ġeviniato. ¹⁶ Mo nega monana Iudas na ġimari ai betore-kauani dabarana evetauato-ġoi.

Iesu ma ġena mero ġesi ginitaġo mamoea ġeġaniato

Mareko 14:12-21; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹⁷ Asi etubuni faraona verekona ġarona giniguenai ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai tu ainai Rubu Veaġa verekona baġana vei-torea, bono ġania?” ¹⁸ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġoiġo vanuġa barana nuġanai, mo bakiraġia tarimana ġenai, boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, ‘Vevaġa-riba tauna ekirani: Ġegu hora varau beragasi. Ġegu mero ġesi ġoi ġemu numai ginitaġo mamoea baġa ġaniani.’” ¹⁹ Benamo mero Iesu na ekirarito ilailanai vereko ġevei-toreato.

²⁰ Lavilavi ai Iesu ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ġetanutarito, vereko ġeġania ġana. ²¹ Benamo ġeġaniġanito-ġoi nai, ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini, ġomi ta na au borevaguni.” ²² Ġia mabarari nuġari ma metori ġesi irau sebori irau sebori na ġedanaġiato, ġekirato, “Vereġauka, moġoni dia au, ene?” ²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au ġesi

digu sebonai ḡanaba-riḡoni tarimana na au berevaguni. ²⁴ Tarimarima Natuna bemaseni Buka Veāgai ḡetoreato ilailanai. Senāgi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana ḡenai tu vetuḡana kekei; asi bere maḡuri tu namo.” ²⁵ Benamo Iudas, reva tarimana, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, moḡoni dia au, ene?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Dagarana maniḡa, mani okiraḡiani.”

Vereḡauka ḡena ḡanivegogo veaḡana

Mareko 14:22-26; Luka 22:15-20; 1Korinto 11:23-25

²⁶ Geḡaniḡanito-ḡoi nuḡanai, Iesu na beredi eḡabiato, Barau evaḡa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Goḡabia, goḡania, mai tu au tauḡanigu.” ²⁷ Ḡia na kapusi ma eḡabiato, evaḡa-namoato murinai, evinirito, ekirato, “Ḡoniua, ḡomi mabarami. ²⁸ Korana mai tu au raragu, Ginitaḡo Variḡuna evaḡa-moḡoniani, bevebubuni, tarimarima ḡutuma ḡeri rakava tuḡamaḡi-fitoḡari ḡana. ²⁹ Akiramini, mai vine nanuna asi ma baniau-ḡenoḡoiani, beiaḡoni mo, ḡaro beraḡasini vau, au ḡomi ḡesi ma bita niu-vegogoani au Tamagu ḡena Basileia nuḡanai.” ³⁰ Benamo mari ta ḡemariato murinai, ḡeraka-rosito, Olive Ḡorona ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato

Mareko 14:27-31; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

³¹ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Toma boḡi ḡomi mabarami ḡemi veḡabidadama au ḡegu ai boḡo raga-kwaneani, korana Buka Veāgai maiḡesi ekirani, ‘Au na mamoe ḡitaḡauri tarimana bavaḡiani, benamo mamoe mabarari beḡe raga-lausini.’

³² Senāgi au mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini murinai, baraka-guineni Galilea ḡana. Monai vau bitana vedoḡari.”

³³ Petero eguruḡa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, “Bema mabarari na ḡeri veḡabidadama ḡoi ḡemu ai beḡe raga-kwaneani, senāgi au na tu asiḡina.” ³⁴ Iesu na Petero evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Moḡoni akiramuni, toma boḡi kokoroku roḡosi bene goḡi nuḡanai, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ³⁵ Senāgi Petero eguruḡa-ḡiḡiraḡeto, ekirato, “Bema ḡoi ḡesi bita mase-vegogoni maki, au na ḡoi tu asi veḡata bakira-ḡuniḡaumuni.” Gena mero mabarari maki moḡesi ḡekirato.

Iesu eḡauḡauto Getesemane ai

Mareko 14:32-42; Luka 22:39-46

³⁶ Iesu ma ḡena mero ḡesi ḡeiaḡoto gabu ta arana Getesemane, benamo ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Mainai ḡotanutaḡo, au tu iomo ḡana aiaḡoni, naḡauḡau.” ³⁷ Benamo Petero ema Sebedaio natuna ruarua moḡo eḡoririto, ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Moḡa nuḡanai Iesu tauḡanina efarakaiato, egarito, nuḡana maki evekwarāḡito-ḡoi. ³⁸ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuḡagu na meto asikei eḡwaiiani, dori evaḡiguni. Mainai ḡotanu, boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi au ḡesi.” ³⁹ Iesu kota ma erakanaḡito, ḡoirana tano ai ekokofa-tarito, benamo eḡuriḡurito, ekirato, “Tamagu o, bema ma dabara ta, mai midigu bedina ḡeguna noma ḡabi-vaḡia. Senāgi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moḡo.”

⁴⁰ Ḡena mero toitoi ḡeri ai eḡenoḡoito nuḡanai, ḡia tu gena-maseri ai eḡoitaḡorito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Kamasi nai ḡomi taumi

toitoi au ġesi aoa sebona ta kavana maki asi boġo vevaġa-gwaġiġini? ⁴¹ Boġono vevaġa-gwaġiġi, boġono ġauġau, be veribaġani beiaġomani nai tu, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaġi tau-ġani tu emoirani.”

⁴² Iesu nega vaġa-ruarua eraka-veġitato, ea ġurिgurito, ekirato, “Tamagu o, bema asi dabara ta mai midigu bedina ġeguna boġabi-vaġiani nai, ġoi ġemu ura bono veia moġo.” ⁴³ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, ġia asi ġeri vevaġa-gwaġiġi nai, genamaseri ai ma edoġaririto, korana matari tu gena na eġabi-rakavarito.

⁴⁴ Iesu na ma eiaġuirito, ma eiaġoto, vaġa-toitoi ma eġauġauto, ġena ġurिguri guruġari ġuineri ma ekiraġi-ġenoġoirito. ⁴⁵ Benamo ġena mero ġeri ai ma eġenoġoi-iaġomato, ekirarito, “Ġomi tu roġo ġogenani e ġoiāġaraġini? Ġoġitaia! Aoana varau beraġasi! Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴⁶ Ġovarिġisi, be siaġosi! Ġoġitaia, au revarevagu tarimana mai beraġasi!”

Iesu tuari tarimari na ġeġabiato

Mareko 14:43-50; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴⁷ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero ġabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Ġia tu Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁸ Reva tarimana na vetoġa ta ekiravartorerito, ekirato, “Baverauani tarimana tu moġa, boġono ġabi-taria.” ⁴⁹ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, boġi namona!” benamo everauato. ⁵⁰ Iesu na evaġa-veġato, ekirato, “Ġata, veiveina uranai boiaġoma veiġana noraga-veia!” Benamo ġeiaġomato, ġimari na Iesu ġeġabi-tariato, ġedegodegoato.

⁵¹ A Iesu ġena mero ta ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁵² Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġemu baġa tu ġuraġurana gabunai noġura-ġenoġoia. Korana vetari baġari ġeġabini tarimari mabarari tu vetari baġari na beġe maseni. ⁵³ Ġoi asi ribamu, Tamagu ġena vevaġa-kava banoġiani, benamo ġia na aneru vaġa-sebo au ġegu ai betuġurini, aneru doġorori gabanana ruarua (12) o 70,000 ema tari maki betuġurini au vaġa-kavagu? ⁵⁴ Moġesi bere vei, senaġi Buka Veaġai varau ġetoreato guruġana tu kamasi bemoġonini? Be, maiġesi moġo beġene vetore!”

⁵⁵ Iesu na monai mo tarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani, be ġomi boġo iaġoma au ġabiġabigu tu ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai, Rubu Veaġa nuġanai avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabi-tariguto. ⁵⁶ A mai dagara mabarari ġeġorani tu, peroveta tarimari na Buka Veaġai ġetore-ġuinerito guruġari vaġa-moġoniri ġana.” Benamo Iesu ġena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraga-rovorovoto.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mareko 14:53-65; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵⁷ Mo ġeġabi-tariato tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato, Kaiafas, Rubu Veaġa verena baregona, ġena numa ġana. Monai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Iuda vereri varau ġeraka-vegogoto.

⁵⁸ Petero na Iesu eraka-tuġuato-ġoi, ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana. Eraka-toġato maġu nuġanai, benamo veġitaġau tarimari fakari ai ea tanu-tarito, bene ġita, mo veġa magonai kara befoforini.

⁵⁹ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġevetaurito, Iesu beġene ġofaġofa-iaġia, be beġene vaġia ġana. ⁶⁰ Vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġutuma ġevariġisito, ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. Magonai vau ġofaġofa tarimari ruarua ġevaisi-raġeto, ⁶¹ ġekirato, “Mai tarima ekirato, ‘Au tu ma seġukagu mai Barau ġena Rubu Veaġa barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai ma bavaġa-ruġa ġenoġoiani.’”

⁶² Benamo Rubu Veaġa verena baregona eruġa-vaisito, Iesu edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifui-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶³ Senaġi Iesu asi eguruġato. Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Maġuri Barauna aranai au na ġoi akiramuni, nokira-varama: Ġoi tu Keriso, Barau Natuna?” ⁶⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Dagarana okiraġiani maniġa! Ma au na ġomi mabarami akiramini: Mai ġaro maġa, mo beiaġoni ġoirai, ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, seġuka Barauna ġimana aroribanai betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!”

⁶⁵ Benamo Rubu Veaġa verena baregona tauġena ġena dabuġa edareato, ekirato, “Barau vaġa-rakavana guruġana tu ekiraġi-ġosiato! Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? Barau vaġa-rakavana guruġana bekiraġia, varau boġo seġaġia. ⁶⁶ Kara mani ġotoni?” Ġia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.” ⁶⁷ Benamo ġoirana ġekanunuato, ġefaisiato. Kotari na ġeforoato, ⁶⁸ ġekirato, “Keriso, ġoi tu peroveta tarimana, be nokira-varama, deikara na bebotamu?”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

⁶⁹ Petero roġo numa maġuna nuġanai etanu-taġoto-ġoi, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta ġia ġenai eiaġomato, ekirato, “Ġoi maki Iesu, Galilea tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.” ⁷⁰ Senaġi Petero evekira-ġuniġauto mabarari ġoirari ai, ekirato, “Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani.” ⁷¹ Benamo eraka-rosito, maġu ġatama bokana sevina ġana eiaġoto. Ma vetuġunaġi ġuiatona ta na eġitaiato, benamo sevina tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġia maki Iesu, Nasareta tarimana, ekavaiato tarimana.” ⁷² Petero ma evekira-ġuniġauto, eguruġa-gwaġiġito, ekirato, “Au asi ribagu mani tarima.” ⁷³ Nega kotuna evanaġito nuġanai, monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari Petero ġenai ġeiaġomato, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi tarimamu ta, korana garomu na evaġa-foforimuni.” ⁷⁴ Benamo Petero na ekirarito, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, mani tarima au asi ribagu!”

Asikauna kokoroku egoġito. ⁷⁵ Benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo eraka-rosito murikai, etaġi-rakava rakavato.

27

Iesu ġeġori-iaġoato Pilato ġenai

¹ Boġiboġi ekini-mama mamaiato-ġoi, Rubu Veaġa vereri baregori mabarari ema Iuda vereri ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġia ġana. ² Seini na ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Pilato, Roma gavana, ġimandai ġetore-kauato.

*Iudas Isakariota emaseto
Apostolo 1:18-19*

³ Iudas, reva tauna, na Iesu eġitaiato, vaġa-masena guruġana varau ġeveiato, benamo evetuġamaġi-kureto. Benamo silva moniri gabana toitoi (30) eġwa-ġenogoirito Rubu Veaġa vereri barari e Iuda vereri ġeri ai. ⁴ Ekirato, “Au tu bavei-rakava, korana asi ġena rakava tarimana barevaia, bemaseni.” Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mani tu dia ġai ġema nuġa-vekwarāġi, mani tu ġoi tauġemu ġemu ġauvei moġo.” ⁵ Iudas na silva moniri Rubu Veaġa nuġanai efu-toġarito, eraka-veġitato. Benamo eiaġoto, tauġena ea veborato.

⁶ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na mo silva moniri ġeġabirito, ġekirato, “Mai tu rara voina monina, be boubou mauġanai asi veġata bita ġuraiani, taravatu.” ⁷ Ġeguruġa-iaġiato, ġevaġa-moġoniato murinai, mo moni ġeġabiato, ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, tanobara boru tarimari ġeri gara gabunai ġevaġa-iaġoato. ⁸ Moġesina nai mo tano arana ġevatoani “Rara Tanona” beiaġoma mo maitoma.

⁹ Monana Ieremia peroveta tarimana ġena guruġa ema moġonito, ekirato, “Mo silva moniri gabanana toitoi (30) ġeġabirito, mo tu Isaraela tarimari na ġevaġa-moġoniato voina misina, mo tau beġene voia ġana. ¹⁰ Ma mo moni na ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, Vereġauka ekirato ilailanai.”

*Iesu Pilato ġoiranai**Mareko 15:2-5; Luka 23:3-5; Ioane 18:33-38*

¹¹ Iesu Roma gavanana ġoiranai eruġato, ġia na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri kini ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.”

¹² Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na Iesu ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi guruġa ta asi ekiraġiato. ¹³ Moġa lorinai Pilato na evaġa-guruġiato, ekirato, “Ġoi asi oseġaġini, iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini?” ¹⁴ Senaġi Iesu asi eġoiāġito, guruġa sebona tai maki asi evaġa-veserito. Monana gavana nuġana efarevaġi-rakavato.

*Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato**Mareko 15:6-15; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16*

¹⁵ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu gavana na ġia ġeri dibura numai etanuni beġe kiraġiani tarimana ta etuġu-rosiato-ġoi. ¹⁶ Mo laġani ai tarima rakava kwaikwaina ta dibura numai etanuto, arana tu Barabas. ¹⁷ Moġa lorinai tarima ġutuma ġevegogoto nuġanai, Pilato na edanaġirito, ekirato, “Deikara ġoura-viniani natuġu-rosia: Barabas ba Iesu, ġekiraġiani Keriso?” ¹⁸ Korana Pilato ribana ginikau, Iuda tarimari baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimandai ġetoreato.

¹⁹ Pilato na Kota eġorikauato-ġoi nuġanai, Pilato ġaraġona na ġena keakau ta etuġu-raġasiato, ekirato, “Mani vei-iobukaiobuka tarimana

ġenai dagara ta asi bono veia, korana au tu boġi ai banuvi, ġegu nuvi ai midigumidigu baregona na beġabigu ġia dainai.”

²⁰ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na vegogo tarimari nuġari ġeġanirito, Pilato beġene kiraia, Barabas bene tuġurosia, a Iesu bene mase. ²¹ Senaġi gavana na vegogo tarimari ma edanaġirito, ekirato, “Ġia tauri ruarua dei tu ġomi ġemi natuġu-rosia?” Vegogo tarimari ġefararato, ġekirato, “Barabas!” ²² Benamo Pilato na edanaġirito, ekirato, “O mai Iesu, ġekiraġiani Keriso, tu kamasi bana veia?” Ġia mabarari ġevaġa-vese vegogoto, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ²³ Senaġi Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Kara dainai? Kamara veia rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-ġigitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!”

²⁴ Pilato etuġamaġi-fakato, ġia ġena riba guruġari tu asi beġe ġabirarġerini, ma tarimarima ġia iatana na beġe burini garina, benamo ġia tu nanu eġabito, ġimana eġurigiato mo tarimarima ġutuma ġoirari ai, ema maiġesi ekirato: “Au tu asi ġegu kerere mai vei-iobukaiobuka tarimana rarana ġenai; mai tu ġomi ġemi ġauvei moġo!” ²⁵ Vegogo tarimari mabarari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima rarana o ġena mase metona tu ġai iatamai bene tanu ema ġai natuma iatari ai.” ²⁶ Benamo Pilato na Barabas etuġu-rosiato ġia ġeri, a Iesu tu ġekwaria etato vau soldia evinirito, beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mareko 15:16-20; Ioane 19:2-3

²⁷ Benamo Pilato ġena vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito, bena ġeruġa-ġeġeraġiato. ²⁸ Gena dabuġa ġeruġa-vaġirito, dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, ²⁹ debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetorekauato. Oro ta maki ġimana aroribanai ġevaġa-ġabiato, benamo ġoiranai ġevetui-tarito, ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” ³⁰ Benamo ġekanunu-kanunuato, mo oro ġeġabirariato, debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi. ³¹ Ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġeġabi-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato, beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

³² Ġeraka-rosito-ġoi nai, Kurene tarimana ta ġeġoitaġoato arana Simona. Vetari tarimari o soldia na ġelaunaġi-naġiato, Iesu ġena satauro neġwaia. ³³ Benamo vanuġa na ġeraka-rosito, gabu tai ġeraġasito arana tu Golgota, anina tu ‘Deba Ġavana Gabuna’. ³⁴ Monai vine nanuna midigu vaġa-keina muramurana arana gal ġesi ġebubu-vegogoato dagarana, Iesu ġeviniato; eiamuse-tovoato, senaġi asi eniuato.

³⁵ Ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġia fakarai ai ġevarerito kasi ai. ³⁶ Moġa murinai ġetanutanu-tarito, benamo ġenariato. ³⁷ Ġia debana iatanai kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana ġekafakauato, maiġesi ġetoreato, “MAI TU IESU, IUDA ĠERI VERE.” ³⁸ Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai.

³⁹ Ĝeraka-vanaĝito-ĝoi tarimari debari ĝekorakorarito-ĝoi, guruĝa rakavari Iesu ĝeviniato-ĝoi, ⁴⁰ ĝekirato-ĝoi, “O ĝoi okirato, Rubu Veaĝa borovoani, ĝaro toitoi nuĝanai ma bovaĝa-ruĝa ĝenoĝoiani otato, tauĝemu novevaĝa-maĝuri! Bema ĝoi Barau Natuna, satauro tuĝuna na noraka-riĝo.”

⁴¹ Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari ema luda vereri na maki maiĝesi ĝevaseva-vaseva iaĝiato-ĝoi, ĝekirato, ⁴² “Ĝia na tarima boruri evaĝa-maĝuririto-ĝoi, kamuto ĝia tauĝena tu asi evevaĝa-maĝurini! Bema ĝia moĝoni Isaraela tarimari ĝeri vere nai, satauro na inimoĝo neraka-riĝo, be baĝana vaĝa-moĝonia. ⁴³ Ĝia na Barau eĝabidadama viniato-ĝoi, be siĝitaia, Barau na maki betuĝamaĝi-kauani, bevaĝa-maĝuriani ba? Evekiraĝito-ĝoi, ‘Au tu Barau Natuna,’ nene?” ⁴⁴ Iesu ĝesi ĝevaĝa-satauro vegogorito seĝafore tarimari ruarua na maki moĝesi ĝeguruga-rakava viniato.

Iesu ĝena mase

Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

⁴⁵ Horaĝauna 12 koloko ea ĝabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eĝabi-ĝauato, mukuna etanuto eiaĝoto mo horaĝauna 3 koloko. ⁴⁶ Horaĝauna 3 koloko rekenai Iesu eĝabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ĝegu Barau, au ĝegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” ⁴⁷ Tarimarima tari monai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi nai, ĝeseĝaĝiato, benamo ĝekirato, “Ĝia tu Elia ekeaiani.” ⁴⁸ Benamo ĝeri tarima ta eraga-iaĝoto, nanu erimaiani dagarana ta eĝabiato, vine nanuna mamakina nuĝanai eduĝi-fereiato, gobu lefai egwanukauato, benamo eduĝi-raĝeato, Iesu na neniua ĝana. ⁴⁹ Senaĝi kotari ĝekirato, “Sivaĝa-noga roĝo, siĝitaia, Elia beiaĝomani, bevaĝa-maĝuriani ba asiĝina.” ⁵⁰ Iesu ma eĝaba-fouto murinai emaseto.

⁵¹ Benamo mo negai moĝo Rubu Veaĝa nuĝanai veaĝa lelevaĝi daiĝutunai, kouĝau dabuĝana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuĝuna na mo gabigabina. Tano eiagaiagato, fore barari ĝeĝwa-kirarito. ⁵² Mase guriri ĝevekeo-fakato, ma tarima ĝutuma, Barau ĝena ura ĝevairito-ĝoi tarimari, mase na ma ĝevaisiraĝe-ĝenoĝoito, ⁵³ ĝeri guri gaburi ĝeiaĝuirito. Iesu ĝena variĝisi-ĝenoĝoi murinai, Siti Veaĝana ĝana ĝeiaĝoto, monai tarimarima ĝutuma ĝoirari ai ĝefoforito.

⁵⁴ Vetari verena ma ĝena vetari tarimari ĝesi, Iesu ĝenariĝauato-ĝoi tarimari, na tano-iaga ema ĝeĝorato dagarari mabarari ĝeĝitarito nai, ĝegari-rakavato, ĝekirato, “Mai tarima tu moĝoni Barau Natuna!”

⁵⁵ Vavine ĝutuma maki monai, kotuna manaĝai ĝeruĝato, ĝemarere-to-ĝoi. Moĝeri vavine Iesu murinai ĝerakato Galilea na eiaĝoto mo Ierusalemna ĝana, ema ĝia vetuĝu-naĝina ĝeiaĝo-vinito-ĝoi. ⁵⁶ Ĝia fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; Maria, Iakobo (o Iames) e Ioane sinari; ema Iakobo e Ioane Sebedaio sinari.

Iesu ĝeguriato

Mareko 15:42-47; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁵⁷ Mo lavilavi ai farefare ĝutuma tarimana Arimatea vanuĝa na eraĝasito, arana tu Iosefa; ĝia maki Iesu ĝena mero ta. ⁵⁸ Ĝia tu Pilato ĝenai eiaĝoto, benamo enoĝiato, Iesu tauĝanina bene ĝabia etato. Benamo Pilato na ĝena vetari tarimari ekirarito, Iesu tauĝanina Iosefa beĝene vinia. ⁵⁹ Moĝa lorinai Iesu tauĝanina eĝabiato, dabuĝa

kurokurona namona na ekumuato, ⁶⁰ gara gabuna fore kouḡanai ea tore-toḡaiato. Mo gara tu fore gwaḡiḡinai kouḡa ta ḡekoroato, ḡia tauḡena ḡena guri gabuna variḡuna ta. Fore baregona na ḡatama-boka ekure-ḡauato, benamo eraga-kwaneato. ⁶¹ Maria, Magadala vavinena, ema Maria ta tu monai ḡetanu-taḡoto-ḡoi, guri ḡetanu-ḡoiraiato.

Vetari tarimari na gara gabuna ḡenari-ḡauato

⁶² Vereko ḡevei-toreani ḡarona ekorito vau, Sabadi varau beḡabia, Rubu Veaḡa vereri baregori e Farisea tarimari Pilato ḡenai ḡeiaḡoto, ⁶³ ḡekirato, “Verebara, ḡai ḡatuḡa-maḡini, mo ḡofaḡofa tarimana roḡo maḡuri nai, ekirato, ‘Ḡaro toitoi murinai au tu mase na ma bavariḡisi-ḡenoḡoini.’ ⁶⁴ Moḡa lorinai gadi tauri bono kirari, be guri gabuna beḡene nari-ginikaua, bene iaḡo mo, ḡaro toitoi murinai. Irau ḡena mero beḡe iaḡoni, ma tauḡanina beḡe lemaiani, benamo tarimarima beḡe ḡofarini, beḡe kirani, ‘Ḡia tu mase na bevariḡisi-ḡenoḡoi,’ beḡe toni garina. Mai ḡofaḡofa maḡa na ḡofaḡofa guinena bevanaḡiani.” ⁶⁵ Pilato na ekirarito, ekirato, “Gadi tarimari ḡoḡabiri, ḡeiaḡo, be guri gabuna beḡene ruḡaḡau-ginikaua.” ⁶⁶ Benamo gara ḡana ḡeiaḡoto, guri kouḡana ekou-ḡauato forena ḡekada-ḡauato, tabu vetoḡana ta ḡeveiato, benamo gadi tarimari ḡetorerito, beḡene rivigaua.

28

Iesu evariḡisi-ḡenoḡoito Ioane 20:1-18

¹ Sabadi ekorito murinai, fura ḡarona giniguinenai, boḡiboḡi iamoiamo, Maria, Magadala vavinena, Maria ta ḡesi ḡeiaḡoto, gara gabuna ḡea ḡitaiato. ² Asikauna tu tano-iaga baregona eḡorato, korana Vereḡauka ḡena aneru ta guba na emariḡoto, fore ekure-veḡitaiato, benamo iatanai etanukauto. ³ Ḡia vetoḡana tu noḡa moḡo kiriku ekimoreani kavana, ema ḡena dabuḡa tu kuro-ḡarogaro kaufa o snou noḡa. ⁴ Guri gabuna ḡeḡitaḡauto tarimari tu ḡegari-rakavato nai ḡeḡoḡo-ḡoḡorito, benamo tano ai ḡeketo-tarito mase tarimari kavana.

⁵ Aneru na mo vavine evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Asi ḡogari, au ribagu ḡomi tu Iesu, ḡevaḡa-satauroato tauna, ḡovetauani. ⁶ Ḡia mainai tu asiḡina; ḡia tu bevariḡisi-ḡenoḡoi, evaḡa-guruḡamito ilailanai. Ḡetoreato gabuna ḡoma ḡitaia. ⁷ Be ḡoiḡo-ḡariḡari, ḡena mero boḡonoa kiravarari, boḡono kira, ‘Iesu tu mase na bevariḡisi-ḡenoḡoi, ema beguineni Galilea ḡana. Monai vau boḡoa ḡitaiani.’ Mai guruḡa nakira-varami ḡana baiḡoma.”

⁸ Benamo mo vavine na guri gabuna ḡeragakwane-ḡariḡariato, ma gariri e ma verereri ḡesi ḡeragato ḡena mero ḡeri ai, mo aneru ḡena guruḡa ḡea vaḡa-ribari ḡana. ⁹ Ḡeragato-ḡoi nai, asikauna Iesu tu ḡia ḡoirari ai eruḡato, ekirato, “Maino ḡomi ḡesi bene tanu!” Benamo ḡoiranai ḡevetui-tarito, kwakuna ḡeregorito, ḡetoma-rakariḡo viniato. ¹⁰ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Asi ḡogari, ḡoiḡo, au tarikakagu ḡoa kirari, Galilea ḡana beḡene iaḡo; monai vau au beḡene ḡitaḡu.”

Guri gabuna ḡenari-ḡauato vetari tarimari ḡeri ḡofaḡofa guruḡana

¹¹ Vavine ruarua dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tuari tarimari tari, guri gabuna ḡenari-ḡauato tarimari, ḡeḡenoḡoito vanuḡa barana ḡana, karakara ḡeḡorato dagarari mabarari Rubu Veaḡa vereri baregori

ġekira-vararito. ¹² Benamo mo Rubu Veaġa vereri barari tu Iuda vereri ġesi ġeboioġa-vegogoto, gadi tarimari moni baregona ġevinirito. ¹³ Maġesi ġekirarito, ġekirato, “Ġomi tu boġono kira, ‘Ġena mero boġi nuġanai beġe iaġoma, ġai tu genamai beġe lemaia.’ ¹⁴ Bema mai vari gavana na beseġaġiani nai tu, ġai na ġia nuġana baġa vei-magomagoani, be ġomi veiġa rakavana ta asi bevei-vinimini.” ¹⁵ Gadi tarimari na moni ġeġabiato, ġevaġa-guruġarito ilailanai ġeguruġato. Mai vari tu Iuda tarimari fakari ai ġekiraġi-rakaorakaoato, ma maitoma maki roġo ġekiraġiani.

Iesu ġena mero ġeri ai efoforito

Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁶ Ġena mero gabanana sebona (11) tu Galilea ġana ġeiaġoto, Iesu na ekiraġi-guineato ġorona ġana. ¹⁷ Monai ġeġitaiato nai, ġetomarakariġo viniato; senaġi tari tu ġedaradarato: ‘Mai tu moġoni Iesu ba?’ ¹⁸ Benamo Iesu eraka-kavito, evaġa-guruġarito, ekirato, “Barau na seġuka mabarana gubai ema tanobarai au varau bevinigu. ¹⁹ Moġa lorinai ġoiaġo tanobara mabarari ġana, bese mabarari ġegu mero ai boġono vaġa-iaġori. Ema Tamana, Natuna, Iauka Veaġa aranai boġono babatisori. ²⁰ Boġono vaġa-ribari maki, avinimito vevaġa-naġiri mabarari beġene korana-iaġiri. Boġono riba, au tu ġaro mabarari ai ġomi ġesi bita tanuni, beiaġoni mo, tanobara magona!”

VARI NAMONA MAREKO NA ETOREATO

Mareko vaġa-foforina guruġari

Mareko arana ta tu Ioane. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero gabanana (12) vekaravari ai tarimana ta. Mai Vari Namona tu laġani 64 beiaġo 68 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Mai fefa tu Roma siti ai Petero ġesi ġeġauvei-vegogoto nuġanai etoreato. Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Roma nuġanai ġetanuto-ġoi tarimari Iesu Varina Namona ekiravara-ginikaurito.

Mareko na ġia guruġana baregona ekira-vararito tu ekirarito, Iesu tu Barau ġena vetuġunaġi-iaġovininina tarimana namo vedaureana e ma ġena vetuġamaġikau (Mareko 10:45). Korana Iesu tu Barau ġena maoro baregona gaburenai eġauveito-ġoi ema ġena guruġa mabarari ekorana-iaġirito-ġoi. Moġeri tu Iesu na ġauvei e nuġa-farevaġi veigari eveirito-ġoi moġerina ġeri ai evaġa-foforirito ġeri.

Mareko ġena toretore tu maigēsina eboioġaiato:

1. Vetuġunaġi tarimana Iesu ġena iaġoma ema everovinato veigana - karoa 1:1-13
2. Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei - karoa 1:14-13:37
3. Vetuġunaġi tarimana ġena mase - karoa 14-15
4. Vetuġunaġi tarimana ġena variġisi-ġenoġoi ema guba vanuġana ġana ma evaraġeto - karoa 16

Ioane Babatiso ġena ġobata

¹ Iesu Keriso Barau Natuna Varina Namona maigēsina evesinato.

² Peroveta tarimana arana Isaia na etoreato,

“Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara vaġa-maġatana.’

³ Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,

‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa!’”

⁴ Moġa lorinai Ioane eiaġomato, tano fakanai tarimarima ebabatisorito-ġoi e eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁵ Tarimarima mabarari Iudea vanuġari na e Ierusalemna na ġeiaġoto-ġoi Ioane ġenai. Ġeri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, ebabatisorito-ġoi Ioridana ġarukanai.

⁶ Ioane ġena dabuġa tu kamela ġwiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina, ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo.

⁷ Eġobatato-ġoi, ekirato, “Tarima ta au murigu na beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au maki asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. ⁸ Au na ġomi tu nanu na ababatisomini, a ġia na tu Iauka Veaġa na bebabatisomini.”

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mataio 3:13-17; Luka 3:21-22

⁹ Mo negai Iesu tu Nasareta, Galilea vanuġana ta, na eiaġomato, benamo Ioane na Ioridana ġarukanai ebabatisoato. ¹⁰ Iesu nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba eġitaiato, evekeo-fakato, benamo Iauka

Veāga pune kavana emariḡoto ġia ġenai. ¹¹ Benamo garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Satani na Iesu eribaḡaniato

Mataio 4:1-11; Luka 4:1-13

¹² Moḡa murinai Iauka Veāga na Iesu tano fakana ġana etuḡu-iaḡoato. ¹³ Monai ġaro e boḡi gabana vasivasi (40) etanuto, Satani na eriba ḡaniato-ḡoi. Ġia tu boḡa bairi ġesi ḡetanuto-ḡoi, aneru na ḡenariato-ḡoi.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Luka 4:14-15

¹⁴ Ioane ḡediburaiato murinai, Iesu Galilea ġana eiaḡoto, Barau Varina Namona ea ḡobata iaḡiato-ḡoi. ¹⁵ Eḡobatato, ekirato, “Barau ġena ġaro tu varau beraḡasi, ġena Basileia bevotu, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani maiḡa)! Ġemi rakava ġerina ḡovetuḡamaḡi-kure, Vari Namona nuḡami na ḡovaḡa-moḡonia!”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beḡene raka

Mataio 4:18-22; Luka 5:1-11

¹⁶ Iesu Galilea kou rikina na eraka-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, Simona ma tarina Anduru ġesi eḡitarito, ġeri reke kou ai ḡefiuato, korana ġia tu maina tarimari. ¹⁷ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġoiḡoma, murigu ai ḡoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaḡa-ribami.” ¹⁸ Benamo maoromaoro ġeri reke ḡeraga-kwanerito, Iesu murinai ḡerakato.

¹⁹ Asi ḡeraka-manaḡato, benamo Iesu na Iakobo (o Iames) Sebedaio, tarina Ioane ġesi eḡitarito, ġasi ai ġeri reke ḡwadareri ḡeturirito-ḡoi; ²⁰ ekearito, benamo ġia na tamari Sebedaio ma ġena ġauvei tarimari ġesi ġasi ai ḡeraga-kwanerito, Iesu murinai ḡerakato.

Iauka rakavana na eboroḡiato tarimana

Luka 4:31-37

²¹ Geraka-iaḡoto, Kaperanaumai ḡevotuto. Monai Sabadi ai Iesu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toḡato, benamo evevaḡa-ribato. ²² Ġia ġena vevaḡa-riba guruḡari tarimarima na ḡeseḡaḡirito nai, ḡeḡaba-rakavato, korana tu ġena guruḡa ma seḡukana, dia taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ġeri guruḡa kavana.

²³ Mo rubu ai tarima ta tu iauka rakavana na eboroḡiato tarimana. Ġia ekeato, ekirato, ²⁴ “Iesu, Nasareta tarimamu o, kara ḡemai noveia otoni? Ġoi tu ḡai vaḡa-rakavama uranai boiaḡoma? Au ribagu ḡoi tu deikara, ḡoi tu Barau ġena Veāga Tarimamu!” ²⁵ Iesu na ekira-ḡoiato, “Gurumu! Ġia ġenana noraka-vaḡi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana na mo tarima evaḡa-ḡoḡo-ḡoḡoato, benamo ma ḡabana ġesi eraka-vaḡito. ²⁷ Tarimarima mabarari ḡeḡaba-rakava rakavato, benamo tauḡeri ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tu kara? Vevaḡa-riba variḡuna? Ġia tu ma seḡukana na iauka rakavari evaḡa-guruḡarini, ema garona maki ḡeseḡaḡiani!” ²⁸ Benamo Iesu varina asikauna eragarovorovoto Galilea vanuḡari mabarari ai.

Iesu na keve tarimari vovoka evaḡa-namorito

Mataio 8:14-15; Luka 4:38-39

²⁹ Rubu na ġeraka-rosito murinai, Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi ġeiaġoto, Simona ema Anduru ġeri numai ġea raġekauto. ³⁰ Simona ġena taġama vavinena tu ekeveto, tauġanina eseġukato, be egena-taġoto-ġoi, benamo Iesu ġekira-varaiato. ³¹ Iesu eiaġoto ġenai, ġimanai eġabito, benamo evaġa-tanu vaisiato. Mo keve ekourito, benamo ġia eguburito.

³² Lavilavi, ġaro eketoto murinai, tarimarima na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. ³³ Vanuġa tarimari mabarari numa ġoiranai ġevegogoto. ³⁴ Iesu na keve irauirau tarimari vovoka evaġa-namorito e iauka rakavari ġutuma elai-vaġirito. Iauka rakavari mururi ekourito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu.

Iesu Galilea vanuġari ai eġobatato

Luka 4:42-44

³⁵ Bogibogġi rekenai, roġosi bene laġani nai, Iesu evarigisito, tano fakana ġana eiaġoto, ea ġurigurito. ³⁶ Benamo Simona ma karona ġesi Iesu ġea vetauato, ³⁷ ġea doġariato nai, ġekiraiato, ġekirato, “Tari-marima na tu ġoi ġevetaumuni!” ³⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Vanuġa kavinaġiri ġana si-iaġo. Moġeri ai maki bana ġobata, au ġegu iaġoma korana tu moġa.” ³⁹ Benamo ġia eiaġoto Galilea vanuġari mabarari ġana. Rubu ai eġobatato-ġoi e iauka rakavari elai vaġirito-ġoi.

Lepera tarimana Iesu na evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Luka 5:12-16

⁴⁰ Lepera tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, evetui-tarito, benamo enoġiato, ekirato, “Bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba.” ⁴¹ Iesu na evetuġaiato, ġimana etuġu-iaġoato, eġabikaraiato, benamo ekirato, “Aurani, be nonamo!” ⁴² Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato, enamoto. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġa gwaġigġiato, ekirato, ⁴⁴ “Mai veġa tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia. Be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

⁴⁵ Senaġi ġia tu eiaġoto, mo veġa varina efiuato. Moġesi nai Iesu tu vanuġa tai asi ma eraka-toġato, a tano fakari ai moġo etanuto-ġoi. Senaġina tarimarima gabu irauirauri na Iesu tu roġo ġeiaġo-viniato-ġoi.

2

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

¹ Ġaro kotari ġevanaġito vau, Iesu Kaperanauma ġana eġenoġoito. Tarimarima na varina ġeseġaġiato Iesu tu numai. ² Moġa lorinai tarimarima ġutuma ġeġaru-vegogoto, numa nuġana ġevaġa-vonuato, eiaġoto ġatama-boka korana maki asi faka ta. Monai vau Iesu na Vari Namona eġobata-vinirito, ³ nuġanai tarima vasivasi (4) na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. ⁴ Tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu sevina ġana beġe raka-kavi iaġoni. Naima ġia na Iesu eruġato iatana ġuduġuna ġeġiu-vaġiato vau, keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġetuġu-riġoato Iesu ġoirana ġana. ⁵ Iesu na ġeri veġabidama eġitaiato nai, ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Natugu, ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

⁶ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kotari monai tanutaġori ai, nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, ⁷ “Karase nai mai tarima moġesina ekirani? Ġia na Barau ekira-fitoġaiani. Dei na rakava betuġamaġi-fitoġarini? Barau moġo ġereġana!” ⁸ Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi nai edanaġirito, ekirato, “Karase nai maniġesi ġotuġamaġini?” ⁹ Aiġesina baguruġani tu meraġa, keve rakava tarimana bavaġa-guruġaia, bakira, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kiraia, ‘Noruġa-vaisi, ġemu geda noġabia, be noraka’ barasi? ¹⁰ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġa-maġi-fitoġarini mai tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaia, ekirato, ¹¹ “Akiramuni, noruġa-vaisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!” ¹² Maoromaoro eruġa-vaisito, ġena geda eġabiato, tarimarima ġoirari ai eraka-rosito. Moġa lorinai mabarari ġeġaba-rakava rakavato, Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Maiġesina kavana ta roġosi tara ġitaia.”

Iesu takesi gogo tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoto

Mataio 9:9-13; Luka 5:27-32

¹³ Iesu ma eiaġoto kou rikinai. Tarimarima ġutuma ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na evaġa-ribarito. ¹⁴ Iesu eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, ġia na Alfeo natuna arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Levi evariġisito, Iesu murinai erakato.

¹⁵ Iesu Levi ġena numai eġani-ġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġutuma maki Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto, korana tarimarima vovoka ġia murinai ġerakato-ġoi. ¹⁶ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, Farisea ġeri doġoro tarimari, na Iesu ġeġitaato, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoto-ġoi, benamo ġia na Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, “Ġia tu karase nai takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?” ¹⁷ Iesu eseġaġito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. Au aiaġomato maki dia vei-iobukaiobuka tarimari keakeari, senaġi vei-rakava tarimari.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Luka 5:33-39

¹⁸ Ġaro ta Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeġani-veaġato-ġoi nai, tarima kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kara dainai Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeri mero tu ġeġani-veaġani, senaġi ġoi ġemu mero tu asiġi?”

¹⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini, veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ba? Asiġina! Veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai neganai, asi beġe ġani-veaġani. ²⁰ Ġarona eiaġomani veġaraġo tauna ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

²¹ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveiani nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ²² Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveiani nai, vine nanuna variġuna na nanigosi kefina

guinena bevei-fakaiani. Vine nanuna e kefi beĝe rakavani. Senaĝi vine nanuna variĝuna nanigosu kefina variĝunai besisiani tu namo.”

Iesu tu Sabadi Verena
Mataio 12:1-8; Luka 6:1-5

²³ Sabadi tai Iesu ma ĝena mero ĝesi widi vamokari na ĝerakavanaĝito-ĝoi nai, ĝena mero tu rakarakari ai widi ĝebukito-ĝoi. ²⁴ Farisea tarimari na Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Noĝitari, ĝia kara ĝeveini! Maniĝesi asi beĝene vei Sabadi ai, taravatu.”

²⁵ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Davida na kara eveiato guruĝari ĝoiaviato ba asiĝina, ĝia ma karona ĝesi ĝevitorito nai? ²⁶ Barau ĝena numai eraka-toĝato, Barau ĝoiranai ĝetorerito-ĝoi beredi eĝabito, eĝanito, karona maki evinirito. Mo beredi tu veaĝa veĝata, Rubu Veaĝa vereri ĝereĝari moĝo ĝari. Mo veiĝa tu Abiata Rubu Veaĝa verena baregona ĝena negai eĝorato.”

²⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Barau na Sabadi eveiato tu tarimarima ĝeri, dia tarimarima eveirito Sabadi ĝena. ²⁸ Moĝesi nai Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

3

Ĝima boso tarimana

¹ Ĝaro tai Iesu rubu ai ma eraka-toĝato. Ĝima boso tarimana ta tu monai. ² Tarima kotari maki monai, Iesu ĝeĝita-taĝoato-ĝoi, Sabadi ai mo tarima bevaĝa-namoani ba, beĝene ĝita-kaua, be beĝene vaĝa-bade-iaĝia ĝetato-ĝoi nai. ³ Iesu na ĝima boso tarimana evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Noruĝa-vaisi, tarima mabarari ĝoirari ai noma ruĝa.” ⁴ Benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Aiĝa tu maoro, Sabadi ai veiĝa namori veiveiri namo ba veiĝa rakavari sini veiri? Tana vevaĝa-maĝuri ba tana vaĝivaĝi?”

Senagi ĝia asi ĝeruruĝato. ⁵ Iesu ma baruna e ma nuĝa-metona ĝesi eĝita-ĝeĝeraĝirito, korana tarimarima ĝenuĝa-bubuto nai. Benamo ĝima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ĝimamu notuĝu-roroĝotoa.” Ĝimana etuĝu-roroĝotoato, benamo enamoto. ⁶ Moĝa murinai Farisea tarimari rubu na ĝeraka-rosito, Heroda murinai ĝerakato-ĝoi tarimari ĝesi ĝeboioĝa-vegogoto, Iesu kamasi beĝe vaĝiani dabarana ĝevetauato.

Tarimarima ĝutuma Galilea kouna rikinai
Luka 6:17-19

⁷ Iesu ma ĝena mero ĝesi ĝeraka-veĝitato, Galilea kouna ĝana ĝeiaĝoto. Tarimarima ĝutuma lelevaĝi Galilea na ĝia murina na ĝeiaĝoto, ema vovoka lelevaĝi maki Iudea na, ⁸ Ieruselema na, Idumea na, Ioridana ĝaruka mo reke na, Taia e Sidono rekeri na ĝeiaĝoto, korana Iesu varina ĝeseĝaĝiati nai. ⁹ Tarimarima ĝutuma nai, Iesu na ĝena mero ekirarito, ĝasi misina ta beĝene ĝabi-torea, tarimarima ĝutuma be beĝe ruĝaruĝa-ĝauani garina. ¹⁰ Iesu na keve tarimari ĝutuma evaĝa-namorito dainai, keve tarimari mabarari maki ĝeĝoto-iaĝoto, Iesu ĝenai beĝene veĝabi-kau ĝana. ¹¹ Iauka rakavari na ĝeboroĝirito tarimari na ĝia ĝeĝitaiato tu, ĝoiranai ĝeketo-tarito, ĝekoĝoto, ĝekirato, “Ĝoi tu Barau Natuna!”

¹² Iesu na evaĝa-guruĝa gwaĝiĝirito, asi beĝene vaĝa-foforia ĝia tu deikara.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eḡabi-viriḡirito

Mataio 10:1-4; Luka 6:12-16

¹³ Moḡa murinai Iesu ḡoro ḡana evaraḡeto, benamo eura-vinirito tauri ea kearito, benamo ḡia ḡenai ḡeiaḡoto. ¹⁴ Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eḡabi-viriḡirito, arari apostolo evatorito, ḡia beḡene kavaia. Benamo ma bene tuḡuri, beḡene ḡobata, ¹⁵ ema seḡuka beḡene ḡabi, iauka rakavari beḡene lai-vaḡiri.

¹⁶ Eḡabi-viriḡirito tarimari tu maiḡeri: Simona, arana variḡuna evatoato Petero; ¹⁷ Iakobo (o Iames), Sebedaio natuna, ma tarina Ioane ḡesi, arari variḡuna evatoato, Boanere, anina tu guba eguruani natuna; ¹⁸ Anduru; Filipino; Batolomeo; Mataio; Tomasi; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; Tadeo; Simona, Selote tarimana; ¹⁹ ema Iudas Isakariota, ḡia tu Iesu berevaiani tarimana.

Iesu ema Belsebul

Mataio 12:24-32; Luka 11:14-23; 12:10

²⁰ Iesu tu numai ma eraḡekauto. Tarimarima ḡutuma lelevaḡi ma ḡevegogo-ḡenoḡoito nai, ḡia ma ḡena mero ḡesi asi ḡeri ḡaniḡani dabarana. ²¹ Iesu garagarana na varina ḡeseḡaḡiato, benamo ḡabiḡoina ḡeiaḡoto, korana tarimarima ḡekirato, “Ḡia tu bebabo!” ḡetato nai.

²² Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari Ierusalemna na ḡemariḡoto, ḡekirato, “Belsebul, (mai tu Satani), iauka rakavari ḡeri vere, na ḡia eboroḡiato nai, iauka rakavari elai-vaḡirini.”

²³ Benamo Iesu na ekea-iaḡoma-rito, barabore ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Satani na Satani kamasi belai-veḡitaiani? ²⁴ Bema gavamani ta bevetavini, tauḡena bevevaḡi-vinini nai, mo gavamani asi beruḡani riba. ²⁵ Bema doḡoro ta bevetavini, tauḡena bevevaḡi-vinini, mo doḡoro maki asi beruḡani riba. ²⁶ Bema Satani bevetavini, tauḡena bevevaḡi-vinini, ḡia asi beruḡani, senaḡi bekorini.

²⁷ Tarima ta na gwada tarimana ḡena numai asi beraka-toḡani riba, ḡena farefare asi beberariani riba, senaḡi mo gwada tarimana bebarubaru-guineani vau, ḡena numa farefareri beberariani.

²⁸ Moḡoni akiramini, tarimarima rakava beḡe veini ema Barau beḡe kira-fitoḡaiani tarimari ḡeri rakava mabarari Barau na betuḡamaḡi-fitoḡarini riba. ²⁹ Senaḡi tarima ta na Iauka Veaḡa bekira-fitoḡaiani tarimana, ḡena rakava asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani, mo rakava tu betanuvanaḡi vanaḡini.” ³⁰ Iesu moḡesi ekirato, korana tarima kota ḡekirato, “Ḡia tu iauka rakavana ḡia nuḡanai” ḡetato nai.

Iesu sinana ema tarina

Mataio 12:46-50; Luka 8:19-21

³¹ Benamo Iesu sinana ma tarina ḡeraḡasito. Numa murikanai ḡeruḡa-tarito, ḡevetuḡuto, Iesu ḡea kiraia, ḡema vaḡa-guruḡaia ḡana. ³² Ḡia tu tarimarima ḡutuma na ḡetanu-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi sinamu e tarimu tu murikai, ḡoi ḡevetaumuni.” ³³ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu deiri?” ³⁴ Benamo ḡetanu-ḡeḡeraḡiato tarimari eḡitarito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu maiḡeri! ³⁵ Barau ḡena ura ḡeveirini tarimari tu au tarigu, e au tobagu, ema au sinagu.”

4

Barabore - Iaraġa tarimana na widi ġueri efiurito

¹ Iesu ma ea vevaġa-riba ġenoġoito Galilea kouna rikinai. Tari-marima ġutuma lelevaġi na ma ġea vegogo-ġeġeraġiato nai, ġasi ai ma eraġekauto, benamo etanu-tarito. Ġasi kota ġelei-veġitato, a tarimarima tu kou rikina na moġo ġevegogo-iaġoto. ² Iesu na dagara vovoka evaġa-ribarito barabore ai. Ġia ġena vevaġa-riba nuġanai ekirato,

³ “Goseġaġi! Iaraġa tarimana ta eiaġoto, ġena widi ġueri benea fiuri ġana. ⁴ Efiurito-ġoi nai, kota tu dabarai ġeketoto. Benamo manu ġeiaġomato, ġeġanirito. ⁵ Kotari tu forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġiġiri ai. Asikauna ġetubu-raġeto, korana tano iatanai moġo. ⁶ Benamo ġaro eraġekauto nai, ġia ġemaġuġuto, korana lamuri asi ġevariġo-ġitakauto lorinai, asikauna ġemaseto. ⁷ Kotari tu ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto. Benamo ġauġa ġiniġiniri ġetubu-baregato, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito e ġetuturarito nai, asi ġeġwato. ⁸ Kotari tu tano namonai ġeketoto, benamo ġetubu-ġinikauto, ġegara-baregato, ġeġwato kotari ġwari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

⁹ Benamo Iesu ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mataio 13:10-17; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ġereġana moġo ġaronai, ġena mero gabanana ruarua (12) ma ġia murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari tu ġia sevinau ruġa-ġeġeraġi, benamo mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. ¹¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Barau ġena Basileia guruġari vekuretoġari ġomi ġemi ai tu foroi, senaġi murika tarimari tu barabore ai avaġa-guruġarini, korana tu,

¹² ‘beġene ġitaia,

senāġi anina asi beġene ribaia,

beġene seġaġia,

senāġi asi beġene tuġamaġi-maoroa,

beġe vetuġamaġi-kureni Barau ġenai,

benamo ġeri rakava betuġamaġi-fitoġarini garina.’ ”

Widi ġueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Luka 8:11-15

¹³ Benamo Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai barabore anina asi ġoribaiani nai, barabore tari tu kamasi boġo ribarini? ¹⁴ Iaraġa tarimana na Barau ġena guruġa efiuani. ¹⁵ Tarima kotari tu widi ġueri dabarai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, Satani na eġabivaġi-ġariġaririni. ¹⁶ Tarima kotari tu widi ġueri forefore ai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. ¹⁷ Senaġi guruġa tarima nuġari ai asi ġevetoreni nai, asi ġetanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai, nega rakavari ġeġoitaġoni, e ġevanerini, o ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai ġia ġenana ġeraka-veġitani. ¹⁸ Tarima kotari tu widi ġueri ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġefiurini kavana. Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ¹⁹ senaġi tanobara dagarari tuġamaġiri na, tanobara fafareri ġetuġamaġi-gogogorini, ema ġeri ura dagarari kotari na Barau ġena guruġa ġelautariani, naima Barau ġena guruġa ġia ġeri ai asi

ḡwaḡwari. ²⁰ Tarima kotari tu widi ḡueri tano namonai ḡefiurini kavana. Guruḡa ḡeseḡaḡiani, ḡeḡabi-raḡeani, tauri ḡevetoreni kotari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

Lamefa betore-kauani

Luka 8:16-18

²¹ Iesu na ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Tarima ta lamefa begabuani nai, ḡuro na beḡoḡoi-tariani o fata gaburenai betoreani? Asiḡina, toretorena fatanai betore-kauani. ²² Vekuretoḡa dagarari mabarari beḡe foforini, ḡeseḡo-ḡaurito dagarari mabarari beḡe ḡabi-fakarini. ²³ Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

²⁴ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Boḡo seḡaḡirini guruḡari boḡono tuḡamaḡi-ginikauri. ḡemi seḡaḡi ilailari ai Barau na riba e tuḡamaḡi-faka bevinimini. Tuḡamaḡi-faka kotari ma betore-kaurini. ²⁵ Ma ḡena seḡaḡi tarimana tu tuḡamaḡi-faka beviniani, asi ḡena seḡaḡi tarimana, ḡena tuḡamaḡi-faka misina maki beḡabi-vaḡiani.”

Barabore - Widi ḡueri tauḡeri ḡetubuni

²⁶ Iesu ma ekirato, “Barau ḡena Basileia tu noḡa moḡo tarima ta, widi ḡueri tano ai efiurini kavana. ²⁷ ḡia tu boḡi ai egenani, laḡani ai evariḡisini nuḡanai, mo widi ḡueri ḡetubuni, ḡegarani, senaḡina ḡia tu asi ribana kamasi ḡegarani. ²⁸ Tano tauḡena na tauna evaḡa-ḡoraiani. Guine tu gwabena etoreani, gabivau fekana, moḡa murinai tauna etoreani feka nuḡanai. ²⁹ Tauna bekirini nai, bebasiani, korana basibasi ḡarona bevotu.”

Barabore - Mastadi ḡauna ḡutuna

Mataio 13:31-32; Luka 13:18-19

³⁰ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Barau ḡena Basileia tu kara ḡesi bita vaḡa-ilailaiani? Kamara barabore na bevaḡa-foforiani? ³¹ ḡia tu mastadi ḡauna ḡutuna ta noḡa, tanobarai varovaro dagarari ḡueri mabarari fakari ai ḡia ḡereḡana misina korokoro, tano ai ḡevaroani. ³² Senaḡi tano ai ḡevaroani nai, egara-varaḡeni, varovaro dagarari mabarari fakari ai ḡia moḡo barego vedaurea. ḡia legana maki baregori ḡetubuni. Monai rovo manuri ḡia legana iauḡanai ḡenuḡini.”

³³ Moḡesina kavana baraboreri asisebo ai Iesu na Barau ḡena guruḡa eḡobata-vinirito-ḡoi, ḡia ḡeri riba e tuḡamaḡi-faka ilailari ai. ³⁴ ḡena ḡobatai barabore asi eraga-kwanerito-ḡoi, senaḡi ḡena mero moḡo ḡereḡari ai vau, guruḡa aniri mabarari evaḡa-foforirito-ḡoi.

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ḡoirito

Mataio 8:23-27; Luka 8:22-25

³⁵ Mo lavilavi ai Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Siveḡasi-vanaḡi, kou mo rekena ḡana.” ³⁶ Benamo mo tarimarima ḡutuma ḡeraḡa-kwanerito, ḡena mero na ḡekavaiato Iesu etanu-taḡoto-ḡoi ḡasinai, benamo ḡeḡura-rakaiao. Gasi kotari maki ḡia ḡesi. ³⁷ Iavara asi keikeina ta eraḡasito e ureure barego maki ḡasi ai evebubu-ḡurato-ḡoi, ḡasi maki dori evonuto-ḡoi. ³⁸ Iesu tu ḡasi gabinai fila iatanai egenato-ḡoi. ḡena mero na ḡevaḡoato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu o, ḡoi tu asi ogarini? ḡita tu mai taburuni!”

³⁹ Benamo Iesu evariĝisito, iavara ekira-ĝoiato e ureure ekiraiato, “Nodoko, asi noĝareva.” Benamo iavara edokoto e emeĝomeĝo-tarito, asi eĝareva-ĝarevato. ⁴⁰ Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato, “Karase nai ĝogarini? Gomi tu roĝo asi ĝemi veĝabidadama?”

⁴¹ Ĝia ĝegari-rakava rakavato, benamo tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Mai tu kamara tarima? Iavara e ureure na maki garona ĝeseĝagiani!”

5

Iesu na iauka rakavari na ĝeboroĝiato tarimana evaĝa-namoato

¹ Kou tavi tai ĝea vanaĝito Gerasa (o Gadara) tarimari ĝeri gabu ai. ² Iesu ĝasi na eraka-riĝoto-ĝoi nai, iauka rakavana na eboroĝiato tarimana ta gara gabuna na eiaĝomato-ĝoi Iesu ĝenai. ³ Ĝia tu gara kouĝari ai etanuto-ĝoi. Tarimarima ĝia barutarinai ĝeferauto, seini maki ĝia ĝenai asi gwaĝiĝi. ⁴ Nega ĝutuma kwakuna e ĝimana seini na ĝebarurito-ĝoi, senaĝi seini edabu-ĝuturito-ĝoi, ema kwakunai auri dagarari maki elau-kirarito-ĝoi. Ĝia tu gwada rakava, tarima ta na maki asi bevaĝa-maranaiani riba. ⁵ Boĝi e laĝani ai ĝia tu garai e ĝoro tuĝuri ai ekoĝoto-ĝoi ema tauĝena maki fore na everamato-ĝoi.

⁶ Ĝia na Iesu manaĝai eĝitaiato, eraga-iaĝoto, ĝoiranai eketo-tarito, ⁷ ekoĝoto edueto, ekirato, “Iesu o, Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ĝegu ai noveia otoni? Barau aranai anoĝimuni, asi bono vaĝa-midigu midigugu.” ⁸ Ĝia moĝesi ekirato, korana Iesu na evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Iauka rakavamu, mani tarima ĝenana noraka-vaĝi!” ⁹ Benamo Iesu na edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi aramu tu deikara?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au aragu tu ‘Vetari Tarimari Ĝutuma,’ korana ĝai tu vovoka.” ¹⁰ Ĝia na Iesu enoĝi-ĝiĝiraĝeato, mo gabu na asi bene lai-rosiri.

¹¹ Monai bai serina ĝoro gabakanai ĝedokadokato-ĝoi. ¹² Moĝesina nai iauka rakavari na Iesu ĝenoĝiato, ĝekirato, “Notuĝuma bai ĝeri ai, ĝia nuĝari ai ĝaraka-toĝa.” ¹³ Iesu na etuĝu-iaĝorito. Benamo iauka rakavari mo tarima ĝenana ĝeraka-vaĝito, bai nuĝari ai ĝeraka-toĝato. Benamo lalaĝa na ĝekokosi-firiĝoto, kou ai ĝevebora-ĝuĝututo. Mo bai serina nuĝanai bai mabarari 2,000 kavana.

¹⁴ Bai ĝitaĝauri tarimari ĝeragato, mo vari ĝea fiuato vanuĝa barana nuĝanai e vanuĝa keiri ai. Tarimarima ĝeraka-rosito, ĝeiaĝoto mo kara eĝorato dagarana ĝitaĝitana. ¹⁵ Iesu ĝenai ĝeraĝasito nai, ĝia na mo tarima iauka rakavari vovoka na ĝeboroĝiato tarimana ĝeĝitaiato, ma dabuĝana e ĝena tuĝamaĝi maki maoro etanu-taĝoto-ĝoi, benamo ĝia mabarari ĝegarito. ¹⁶ Mo veĝa ĝeĝorato, ĝeĝitarito tarimari na iauka rakavari na ĝeboroĝiato tarimana varina, ema bai variri, tarimarima ĝekira-vararito. ¹⁷ Benamo ĝia na Iesu ĝenoĝiato, ĝeri tano na bene raka-veĝita.

¹⁸ Iesu ĝasi ai eraĝekauto-ĝoi nai, iauka rakavari ĝenana ĝeraka-vaĝito tarimana na enoĝiato, Iesu ĝesi bene iaĝo etato. ¹⁹ Senaĝi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noĝenoĝoi numa ĝana e ĝemu numa tarimari ĝeri ai. Benamo bonoa kira-varari, Barau na ĝemu ai kara beveia ema ĝena vevetuĝaĝwa ĝemu ai beĝora dagarana.” ²⁰ Benamo ĝia eiaĝoto Vanuĝa Gabanana (10) tanori ai, ea vevari-fiuto, kara Iesu na ĝia ĝenai eveiato. Benamo tarimarima mabarari ĝeĝaba-rakavato.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaḡa-namorito

Mataio 9:18-26; Luka 8:40-56

²¹ Iesu ḡasi na ma eḡenoḡoito kou tavi ta ḡana maia. Mo kou rikinai tarimarima ḡutuma lelevaḡi na ma ḡea ḡaru-ḡeḡeraḡiatio. ²² Rubu ḡitaḡauna tarimana ta arana Iairo eiaḡoto, Iesu eḡitaiato nai, kwakuna koranai evetui-tarito, ²³ ma nuḡana mabarana ḡesi enoḡiatio, ekirato, “Au natugu kekenina bekeve-rakava, dori emaseni. Mani ḡemu veiḡa, noiaḡoma, ḡimamu iatanai bono tore-kaua, be natugu bene namo!”

²⁴ Benamo Iesu ḡia ḡesi ḡeiaḡoto-ḡoi nai, tarimarima ḡutuma lelevaḡi maki ḡeḡotokauto, ḡia na ḡeraka-vebibi vebibiatio-ḡoi.

²⁵ Monai vavine ta, ḡena keve tu rara kevena, laḡani gabanana ruarua (12) ekeve-iaḡiatio. ²⁶ Doketa vovoka na muramura ḡeviniatio-ḡoi, senaḡi asi enamoto-ḡoi. ḡena moni mabarari evaḡa-koririto, nenamo ḡana, senaḡi asi enamoto-ḡoi, ḡena keve moḡo emeto-iaḡoto-ḡoi. ²⁷ ḡia na Iesu varina eseḡaḡiatio naima eiaḡomato, tarimarima ḡutuma nuḡari na eraka-rokarokato mo Iesu murinai ea raḡasito, benamo ḡena dabuḡai eveḡabikauto. ²⁸ Korana tu ḡia evetuḡamaḡito, “ḡena dabuḡai moḡo haveḡabikauni nai banamoni.” ²⁹ Benamo rara kevena edokoto, tauḡaninai emami-raḡiatio ḡena keve varau ekorito.

³⁰ Mo negai Iesu eribato, ḡia ḡenana seḡuka eraka-vaḡito. Benamo tarimarima ḡutuma nuḡari na eruḡa-kureto, evedanaḡito, ekirato, “Deikara na au ḡegu dabuḡa beḡabi-karaia?” ³¹ Gena mero ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Noboḡeboḡe, mai tarimarima tu ḡutuma na ḡebebesi-karamuni, kamasi tu ma ovedanaḡini, okirani, ‘Deikara na beḡabi-karagu?’” ³² Senaḡi Iesu tu roḡo eboḡeboḡeto-ḡoi, eḡabikaraiato tarimana eḡita-vetauato-ḡoi. ³³ Mo vavine eriba-maoroto kara ḡenai eḡorato, benamo ma garina e ma ḡoḡo-ḡoḡona ḡesi Iesu kwakuna koranai ea vetui-tarito, benamo kara eḡorato mabarana ekiraḡi-foforirito. ³⁴ Iesu na mo vavine evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Natugu, ḡemu veḡabidadama na bevaḡa-namomu. Be, ma iakumu ḡesi noiaḡo, ḡemu keve bekori-moḡovaḡi.”

³⁵ Iesu roḡo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, rubu ḡitaḡauna tauna Iairo ḡena numa na tarima kotari ḡeiaḡomato, Iairo ḡekiraiatio, ḡekirato, “Natumu tu bemase. Vevaḡa-riba tarimana asi novaḡa-vekwarāḡia.” ³⁶ Iesu na mo guruḡa tu eseḡaḡi-ḡuiraḡiatio moḡo, benamo rubu ḡitaḡauna tarimana evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Asi bono gari, bono veḡabidadama moḡo.” ³⁷ Benamo Iesu na mabarari ekira-ḡoirito, murina na asi beḡene iaḡo, senaḡi Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane moḡo ḡia ḡesi beḡene iaḡo. ³⁸ Iairo ḡena numai ḡeraḡasito, benamo Iesu na tarimarima eḡitarito, ḡeguru-raḡeto-ḡoi e ḡetaḡi-guruḡa guruḡato-ḡoi. ³⁹ Benamo Iesu numai eraka-toḡato, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai ḡoguru-raḡeni e ḡotaḡini? Kekeni tu asi bemase, ḡia tu egenani moḡo.” ⁴⁰ Senaḡina tarimarima na ḡerikiriki-iaḡiatio. Benamo Iesu na etuḡu-rosirito, bena kekeni tamana sinana e ḡia ḡekavaiatio tarimari toitoi ḡesi moḡo kekeni ḡevaḡa-genaiatio gabunai ḡeraka-toḡato. ⁴¹ Benamo Iesu na kekeni ḡimanai eḡabito, evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Talita kumi!” Mo guruḡa anina tu “Kekeni, au na ḡoi akiramuni, novariḡisi!” ⁴² Benamo kekeni vaḡa-sebo evariḡisito, erakaorakaoto. ḡia ḡena laḡani tu gabanana ruarua (12). Mai veiḡa eḡorato nai,

tarimarima ġeġaba-rakava rakavato. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġarito, mai veiġa varina asiġina ġinavaġi beġene kiraġia etato, ema ekirarito, mo kekeni beġene ġubua.

6

Iesu Nasareta tarimari na asi ġegubakauato

¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, benamo ġena vanuġa ġana eiaġoto; ġia ġena mero maki murina na ġeiaġoto. ² Sabadi ġaronai Iesu tu rubu ai ma ea vevaġa-ribato, tarimarima ġutuma na ġeseġaġiato tu, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tarima mai riba tu ainana eġabito? Ġena iaunega maki dei na eviniato? Mai nuġa-farevaġi veiġa boruri tu kamasi eveirini ġimana na? ³ Ġia tu kamuda tarimana, ene? Maria natuna; Iakobo (o Iames), e Iosefa, e Iudas, e Simona kakari, ema tobana maki sevirai iniġeri.” Benamo asi ma ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori, garagarana, ema ġena numa tarimari, na moġo asi beġe gubakauani.”

⁵ Monai ġia na seġuka veiġari boruri asi eveito, a keve tarimari tu sebosebo moġo iatari ai ġimana etore-kauato, evaġa-namorito. ⁶ Iesu edaradara-rakavato, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Iesu ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

Mataio 10:5-15; Luka 9:1-6

Benamo Iesu na erakato, eiaġoto vanuġa kotari ai ma ea vevaġa-ribato-ġoi. ⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ruari ruari etuġurito, ema seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vaġiri ġana. ⁸ Iesu na evaġa-naġirito, ekirato, “Kara ta asi boġono ġabi-kaua ġemi iaġoiāġo ai, togoi moġo. Dura, ġaniġani dagarari e moni maki asi boġono ġwakau. ⁹ Tamaka boġono vei, senaġi sedi ruarua asi boġono vei.” ¹⁰ Ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Numa tai boġo raġekauni nai, mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ¹¹ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini e garomi asi beġe seġaġirini nai, boġono raga-kwanea, kwakumi kauri moġo boġono kwari-ketoketori ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

¹² Benamo ġeiaġoto, ġea ġobatato, tarimarima ġeri rakava na beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana. ¹³ Iauka rakavari vovoka tarimarima ġerina ġelai-vaġirito, keve tarimari ġutuma maki diġa na ġedaurito, ġevaġa-namorito.

Ioane Babatiso ġena mase

Mataio 14:1-12; Luka 3:19-20; 9:7-9

¹⁴ Heroda, Galilea verena, na mai veiġa variri ea seġaġirito, korana Iesu arana gabu mabarana eraga-rovorovoto. Tarima kotari ġekirato, “Ioane Babatiso mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Moġa lorinai mai veiġa baregori mabarari evaġa-foforirini.” ¹⁵ Ma kota ġekirato, “Mai tu Elia,” ma kota ġekirato, “Mai tu Peroveta tarimana ta, peroveta tarimari ġuineri kavana.” ¹⁶ Senaġi Heroda eseġaġito nai, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso, au na debana abasi-ġutuato tarimana, mase na ma bevariġisi-ġenoġoi!”

¹⁷ Korana Heroda tauġena evetuġuto, Ioane ġea ġabi-tariato, benamo dibura numai ġebarubaruato, ġebiri-ġauato. Mo veiġa eveiato, korana tu etava-rariato vavinena Herodia, ġia kakana Filipo ġaraġona, bene vaġa-iakua ġana. ¹⁸ Ioane na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Ġoi na kakamu ġaraġona boġaraġo-veraria tu asi maoro!” ¹⁹ Moġesina nai Herodia na Ioane ebaru-viniato, ġena ura bene vaġia, senaġina asi ġena dabara, ²⁰ korana Heroda na Ioane egari-viniato-ġoi e eġita-ġauato-ġoi. Heroda ribana Ioane tu vei-iobukaiobuka ema veaġa tarimana. Ioane garona eseġaġiato nai, edaradarato-ġoi, senaġi eurato bene seġaġi-vinia.

²¹ Herodia ġena ġaro namona ta eraġasito. Heroda ġena ġora ġarona vetuġamaġi-iaġina verekona o betdei pati eveiato, ġena veguine-iaġi tarimari baregori, e vetari ġorikauri tarimari, ema Galilea vanuġari ai veguine-iaġi tarimari ekearito. ²² Herodia natuna ġuiatona ema raka-toġato, benamo ebarato nai, Heroda ma ġena varivari tarimari mabarari ġesi evaġa-iakurito. Benamo Heroda na mo ġuiato ekiraiato, ekirato, “Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.” ²³ Benamo ekiraiato, ekirato, “Kara bonoġiguni dagarana bavinimuni, ġegu Basileia tavina bonoġiguni maki bavinimuni.”

²⁴ Benamo eraka-rosito, sinana edanaġiato, ekirato, “Kara banasi?” Sinana na evaġa-veaseato, ekirato, “Ioane Babatiso debana, bonosi!” ²⁵ Benamo mo ġuiato ma eraga-ġenoġoito, benamo vere barana Heroda enoġiato, ekirato, “Au aurani inimoġo Ioane Babatiso debana diġu ai novinigu.”

²⁶ Vere barana ma evetuġamaġi-ġenoġoito, senaġi asi eurato bene kira-sirivaġi, korana ġena varivari tarimari ġoirari ai ekiraġi-toreato bene. ²⁷ Maoromaoro vere barana Heroda na tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġuato, Ioane debana bene ġwa-iaġomaia ġana. Benamo ġia eiaġoto, Ioane Babatiso dibura numanai debana ebasi-ġutuato. ²⁸ Benamo diġu ai eġwa-ġenoġoiato, benamo mo ġuiato ema viniato. Ġia na sinana eviniato. ²⁹ Ioane ġena mero na mo vari ġeseġaġiato, benamo ġeiaġoto, tauġanina ġea ġabiato, benamo gara gabunai ġea ġuriato.

*Iesu na tarima daġara imaima (5,000) eġuburito
Mataio 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13*

³⁰ Apostolo tarimari ma ġeġenoġoito Iesu ġenai, benamo kara ġeveito e ġevevaġa-riba iaġirito dagarari mabarari ġekira-varaiato. ³¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gabu fakana ta ġana si-iaġosi, ġoa iaġaraġi kotuna.” Korana tarimarima vovoka ġeiaġomato-ġoi ema mainana ġeiaġoto-ġoi, be ġia maki asi ilaila beġene iaġaraġi o beġene ġaniġani. ³² Benamo mabarari ġasi tai ġeraġeto, gabu fakana ta ġana ġeiaġoto.

³³ Senaġi tarimarima ġutuma na ġeġitarito, ġeribato aiġana ġeiaġoni. Benamo vanuġa tata tarimarimari mabarari kwakuri na ġerakaragaraga-iaġoto, mo gabu ai ġea raġasi-guineto. ³⁴ Iesu ġasi na erakarigoto nai, tarimarima vovoka lelevaġi eġitarito, benamo evetuġarito, korana ġia tu noġa moġo mamoe asi ġitaġauri tarimana ta noġa. Benamo ġia na dagara vovoka evaġa-ribarito. ³⁵ Elavilavito-ġoi nai, Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Mai tu gabu fakana e ġaro maki mo evariġoni. ³⁶ Notuġu-rakari, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi e vanuġa kavinagiri ġana ġeiaġo, be ġari ġaniġani ġea voi.”

³⁷ Senaġi Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani tari ġoviniri.” Benamo ġia na ġedanagiato, ġekirato, “Ġoi ourani tu ġaiago, beredi silva moniri sinau ruarua (200) na ġavoiri, benamo ġama-ġuburi otoni?” (Mai tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana). ³⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira maniġeri? Ġoiago, ġoa ġitari.” Ġea ġitarito, benamo ġekirato, “Beredi imaima, maġani-kone ruarua maki.”

³⁹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, tarimarima beġene vareri, doġoro doġoro ai ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari. ⁴⁰ Benamo doġoro loriri ai ġetanuto, tari sinau sebori (100), tari gabana imaimari (50). ⁴¹ Benamo Iesu na mo beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, eboġe-raġeto, gubai eġitaiato, Barau evaġa-namoato vau, beredi etavi-kirakirarito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri ġana. Maġani-kone ruarua maki moġesina edudu-ġutuġuturito. ⁴² Tarimarima mabarari ġeġani-maseto. ⁴³ Murinai vau Iesu ġena mero na beredi kwari e maġani-kone kwari mabarari ġevaġa-vegogo-rito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito. ⁴⁴ Ġeġaniġanito tauri mabarari tu 5,000.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Ioane 6:16-21

⁴⁵ Maoromaoro Iesu na ġena mero ġasi ai evaġa-raġerito, benamo etuġu-ġuinerito kou tavi tai Betesaida ġana, ma ġia tu mo tarimarima ġutuma roġo etuġu-lausirito. ⁴⁶ Benamo etuġu-lausirito murinai, ġoro ġana evaraġeto ġuriġuri. ⁴⁷ Emukuna-mukunato-ġoi nai, ġasi tu kou nuġanai, a Iesu tu ġereġana tano ai. ⁴⁸ Benamo ġena mero eġitarito, ġevewaraġi rakavato-ġoi levai, korana iavara tu ġoirari na eiaġomato-ġoi. Benamo Iesu ġeri ai eraka-iaġoto nanu iatana na, ġasi bene rakavanagiato etato. Mo tu horaġauna 3 ema 6 koloko vefakanai boġiboġi rekenai. ⁴⁹ Senaġi ġena mero na ġeġitaiato, nanu iatanai erakato-ġoi, ġetuġamaġito, ġekirato, “Murava ta!” ġetato. Benamo ġeġaba-fouto, ⁵⁰ korana mabarari na ġeġitaiato e ġegari-rakavato.

Senaġina Iesu na eraga-vaġa-guruġarito, ekirato, “Ġokokore, mai tu au, asi ġogari!” ⁵¹ Benamo ġasi ai eraġekauto, ema iavara maki edokoto. Ġena mero ġeġaba-rakavato, ⁵² korana tu mo beredi evaġa-ġutumarito nuġa-farevaġi veġana anina roġosi ġere tuġamaġi-doġaria, nuġari roġo bubu nai.

Iesu na keve tarimari evaġa-namorito e evaġa-maġuririto Genesareta ai

Mataio 14:34-36

⁵³ Benamo ġasi ai kou na ġevanaġito, Genesareta tanonai ġeraġasito. Ġeri ġasi monai ġebaru-tariato. ⁵⁴ Benamo ġasi na ġeraka-vaġito nai, maoromaoro tarimarima na ġeġita-leaiato, ġeribato mo tu Iesu. ⁵⁵ Benamo mo tano mabarana ġeraga-ġauato, benamo ġeri keve tarimari ma gedari ġesi Iesu ainai ġeseġagiato-ġoi gaburi ġana ġeġwa-iaġorito-ġoi. ⁵⁶ Iesu na eiaġo-vinirito-ġoi gaburi mabarari ai, vanuġa barari ai, vanuġa keiri ai, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġeri keve tarimari maketi gaburi ai ġetorerito-ġoi, benamo ġenoġiato-ġoi, ġena dabuġa rikinai moġo maki beġene veġabikau. Ġeveġabikauto-ġoi tarimari tu ġenamoto-ġoi e ġemaġurito-ġoi.

7

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota Ieruselema na ġeiaġomato, Iesu ġevegogo-ġeġeraġiato. ² Benamo ġena mero ġeġitarito, ġeġaniġanito-ġoi kota ġimari ma “mirori” ġesi, ġimari asi ġeġuriġirito ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai. ³ Boġono riba, Farisea tarimari e Iuda tarimari mabarari tu asi roġo beġe ġaniġanini, senaġi ġimari roġo beġe ġuriġirini murinai vau beġe ġaniġanini. Mai tu ġia seneri vereri na ġevaġa-moġoniato ema ġevei-iaġomaiato-ġoi veiġana. ⁴ Maketi gaburi na beġe iaġomani maki asi roġo beġe ġaniġanini, senaġi beġe veġuriġi-ġuineni vau. Seneri ġeri vevaġa-naġi vovoka kotari maki ġekorana-iaġirito-ġoi, kapusi ġuriġi, ġuro, ketolo [e gedda maki] ġeġuriġirito-ġoi.

⁵ Moġesi nai Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai ġemu mero na senera vereri ġeri vevaġa-naġi asi ġekorana-iaġirini, ġimari ma ‘mirori’ ġesi ġeġaniġanini?”

⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Isaia na eperoveta-iaġimito ġofaġofa tarimami tu moġoni, maiġesi etoreato,

‘Mai besena tu mururi koriri ai moġo au ġegubakauguni ġeri Barau, senaġina ġia nuġari tu manaġa rakava.

⁷ Ġetoma-rakariġo vini-kavaguni, ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi, a dia au ġegu!’

⁸ Ġomi na Barau ġena taravatu tu ġoraga-kwanerini, benamo tarimarima ġeri vevaġa-naġi ġokorana-iaġirini.”

⁹ Iesu na ma ekirarito, “Moġoni, ġomi na Barau ġena taravatu ġotuġamaġi-fitoġarini, tauġemi ġemi vevaġa-naġi boġono korana-iaġiri ġana. ¹⁰ Mose ekirato, ‘Tamami sinami boġono gubakauri. Dei na tamana o sinana guruġa rakavari eviniani tarimana tu boġono vaġi-masea.’ ¹¹ Senaġi ġomi ġokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaġa-guruġaiani, bekirani, ‘Au na ġomi asi bavaġa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu au na Koban aviniani nai.’ Koban anina tu Barau ġena. ¹² Moġesi veiġai ġomi na tarima ġokouani, tamana e sinana asi bene vaġa-kavari ġana. ¹³ Ġomi na senemi ġeri vevaġa-naġi ġerina Barau ġena guruġa asi tauri ai moġo ġovaġa-iaġorini. Dagara vovoka moġesi ġoveirini.”

*Tarimarima ġevaġa-rakavarini dagarari**Mataio 15:10-20*

¹⁴ Benamo Iesu na tarimarima ġutuma ma ekea-vegogorito ġenai, benamo ekirarito, ekirato, “Mabarami ġoseġaġi ema boġono riba-maoro. ¹⁵ Tarimarima murika na ġeġanirini, ġevariġoni tarima nuġari ġana, dagarari na tarima asi ġevaġa-rakavarini, senaġi tarimarima nuġari o loruri ġuturi na ġemaraġeni dagarari na vau tarimarima ġevaġa-rakavarini. [¹⁶ Ma seġana tarimana bene seġaġi!]”

17 Iesu na mai tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, numai eraġekauto; benamo ġena mero na mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. 18 Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi maki asi ġotuġamaġi-fakani? Asi ġoribani, murika na ġevarigoni dagarari na tarimarima asi ġevaġa-rakavarini? 19 Korana mo tu dia loruna na ġevarigoni, senaġina sinaġena na ġevarigoni, be ġeiaġoni moġo.” Moġa anina tu, ġia na ġaniġani mabarari evaġa-moġonirito, asi ġeri rakava.

20 Benamo ma ekirato, “Kara tarimarima loruna na emaraġeni, monana tarimarima evaġa-rakavaiani, 21 korana tarima loruna na tuġamaġi rakavari, kima veiġari, lema, vaġivaġi, 22 veġura-vanaġi, mata-ġaniġani, veiġa rakavari mabarari, ġofaġofa, mata-boraġa, mama, vevaġa-bade, veiavi, vei-babobabo ġeiaġomani. 23 Mabarari dagara rakavari, maiġeri loruna na ġemaraġeni, tarima ġevaġa-rakavarini.”

Vavine ta ġena veġabidadama

Mataio 15:21-28

24 Iesu monana evarigisito, Taia e Sidono tanori ġana eiaġoto. Benamo numa tai ea raġekau-ġairito, ġia asi eurato tarima ta na bene ribaia ġia tu monai, senaġi asi ġena vekuretoġa dabarana. 25 Vavine ta, natuna ġuiatona iauka rakavana na eboroġiato, Iesu varina eseġaġiato nai, eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito. 26 Mo vavine tu Grik vavinena, Siriafonesia ai emaġurito. Benamo ġia na Iesu enoġiato, mo iauka rakavana natuna ġuiatona ġenana bene lai-vaġia. 27 Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Mero misiri roġo beġene ġani-mase guine, korana asi maoro, mero misiri ġari ġaniġani bita ġabirini, kwaiva bita fiu-vinirini.”

28 Vavine na ma evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, mani tu moġoni, senaġi kwaiva maki fata gaburenai mero misiri ġeġaniġanini momori tu ġeġanirini.”

29 Benamo ġia na mo vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, “Maniġesi bovaġa-vese dainai, noġenoġoi, iauka rakavana tu natumu ġenana beraka-vaġi.” 30 Benamo mo vavine eġenoġoito ġena numa ġana nuġanai, natuna ġuiatona ea doġariato, ġena gedai eġena-taġoto-ġoi eġitaiato, iauka rakavana tu moġoni eraka-vaġito.

Iesu na seġa-bubu e muru-bubu tarimana evaġa-namoato

31 Benamo Iesu Taia tanona eraga-kwaneato, Sidono e Vanuġa Gabanana (10) tanori eraka-vanaġirito, Galilea kou ai eraġasito. 32 Benamo tarima kotari na seġa-bubu e asi eguruġa-ginikauto-ġoi tarimana ta ġeġabi-iaġoato, benamo ġenoġiato, ġimana iatanai bene tore-kaua. 33 Benamo Iesu na tarimarima ġutuma nuġari na eġori-veġitaiato, didina seġana kouġanai eduġi-toġarito, ekanunuto, benamo meana eġabi-karaiato. 34 Gubai eboġe-raġeto, eiaġa-raġeto ma ġabana ġesi, ekirato, “Efata!” anina tu “Noġwa-faka!”

35 Benamo seġana ġeġwa-fakarito, meana everuġato, eroroġototo, benamo eguruġa-ġitakauto. 36 Iesu na ekirarito, tarima ta asi beġene kira-varaia, senaġi ekirarito-ġoi guruġari tu asi ġeseġaġiato-ġoi, ġia varina tu ġefiu-rovorovoato-ġoi. 37 Tarimarima nuġari ġefarevaġi-rakavato, ġekirato, “Ġia na dagara mabarari evei-ġitakaurini, seġa-bubu tarimari evaġa-seġaġirini, muru-bubu tarimari evaġa-guruġarini.”

8

Iesu na tarimarima dağara vasivasi (4,000) eğuburito

¹ Mo negai tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevegogo-ġenoġoito. Ġia asi ġari ġaniġani nai, Iesu na ġena mero ekea-kavirito sevina ġana, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ² “Au na mai tarimarima avetuġarini, korana mai tu ġaro toitoi veġata au ġesi maiġeri, nuġanai tu asi ġari ġaniġani. ³ Bema au na batuġu-ġenoġoirini ġeri vanuġa ġana ma vitori ġesi nai, dabarai beġe borimarini, korana kotari tu gabu manaġa na ġeiaġomato nai.” ⁴ Benamo ġena mero na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Kamara dabarai tarima ta na mai tarimarima beredi na beġuburini mai tano fakanai?” ⁵ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).”

⁶ Iesu na vegogo tarimari evaġa-guruġarito, tano ai ġetanutunu-tari. Benamo beredi imaima ruarua (7) eġabirito, Barau evaġa-namoato, ebuki-ġuturito, ġena mero evinirito, mo tarimarima ġoirari ai beġene toretore-tariri ġana. Benamo moġesi ġeveirito. ⁷ Ġia ġeri ai maki maġani-kone misiri kotari. Iesu na Barau ma evaġa-namoato, ġena mero ekirarito, moġeri maki ġevareri. ⁸ Benamo tarimarima ġeġanimaseto murinai, Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġegogorito, boseġa mabarari imaima ruarua (7) ġevaġa-vonurito. ⁹ Tarimarima mabarari tu 4,000 kavana. Benamo Iesu na etuġu-rovorovorito, ¹⁰ ma ġia ema ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġeto, Dalmanuta tanona ġana ġeiaġoto.

*Farisea tarimari ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo**Mataio 16:1-4*

¹¹ Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanagi-ribaġaniato. Ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo. ¹² Iesu iaġana eġaniato ma nuġa metona ġesi, benamo ekirato, “Karase nai toma ġuru tarimari na vetoġa ġeġita-vetaurini? Moġoni akiramini, vetoġa ta asiġina ġinavaġi bavinimini!” ¹³ Benamo eraga-kwanerito, ġasi ai ma eraġeto, kou tavi ta ġana ea vanaġito.

*Farisea tarimari e Heroda**Mataio 16:5-12*

¹⁴ Iesu ġena mero ġevetuġa-rekwato, ġaniġani asi ġeġabikauto, beredi sebona moġo ġasi ai. ¹⁵ Benamo Iesu na esisiba-vinirito, ekirato, “Lorimi boġono vetore, Farisea tarimari e Heroda ġari farao evaġa-tubuani muramurana garina.”

¹⁶ Benamo mo guruġa tauġeri fakari ai ġeverori-iaġiato, ġekirato, “Moġesina bekira, korana ġita tu asi ġara beredi nai.”

¹⁷ Iesu na eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai beredi ta sevimi ai asiġi guruġana ġoveini? Ġomi roġosi boġono riba, roġosi boġono tuġamaġi-faka? Nuġami maki roġo bubu? ¹⁸ Ma matami, senaġi asi ġoġitani? Ma seġami, senaġi asi ġoseġaġini? Asi ġovetuġamaġi-taġoni maki? ¹⁹ Au na beredi imaima abuki-ġutuġuturito tarimarima 5,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu, boseġa vira ġovaġa-vonurito?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Gabanana ruarua (12).”

²⁰ “Au na beredi imaima ruarua (7) abuki-ġutuġuturito tarimarima 4,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito?” Ġia ġevaga-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).” ²¹ Benamo Iesu na ekirarito, “Ġomi roġosi boġono tuġamaġi-faka?”

Iesu na mata-bubu tauna matana evaġa-iaġaiato Betesaida ai

²² Ġia Betesaida ġana ġeiaġoto, benamo tarima kotari na mata-bubu tauna ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato, benamo ġenoġiato, bene ġabikaraia. ²³ Benamo Iesu na mata-bubu tauna ġimanai eġabito, eġoriosiato vanuġa na, benamo matana ekanunuato, ma ġimana ġenai etore-kaurito, edanaġiato, “Dagara tari oġitarini ba?”

²⁴ Mo tarima eboġe-vaisito, ekirato, “Oi, tarima tari aġitani, senaġina noġa moġo ġau noġa ġerakao-rakaoni.”

²⁵ Benamo Iesu ġimana matanai ma etore-kaurito, benamo eboġeboġe-ġinikauto, dagara mabarari eġita-ġinikaurito. ²⁶ Benamo Iesu na numa ġana etuġu-iaġoato, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vanuġa nuġana na asi bono iaġo.”

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-20; Luka 9:18-21

²⁷ Iesu ma ġena mero ġesi Kaisarea Filipi tanona vanuġari ġana ġeiaġoto-ġoi nuġanai, dabarai Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” ²⁸ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kotari ġekirani tu Ioane Babatiso, ma kotari tu Elia, ma kotari tu peroveta tarimana ta.” ²⁹ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?” Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).” ³⁰ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, tarima ta asi beġene kira-varaia.

Iesu ġena mase e variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 16:21-28; Luka 9:22-27

³¹ Benamo Iesu na ġena mero ma evaġa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu midigu vovoka roġo beġanini. Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari na beġe ruġaiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro toitoi murinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini.” ³² Mai guruġa ekiraġi-foforiato, benamo Petero na eġori-veġitaiato, ekira-ġoiato. ³³ Senaġi Iesu eruġa-kureto, ġena mero eġitarito, ġia na Petero ekira-ġoiato, ekirato, “Satani, noraka-veġita, korana ġemu tuġamaġi tu dia Barau ġena, senaġi tarimarima ġeri moġo.”

³⁴ Iesu na tarimarima ġutuma ma ġena mero ġesi ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, au murigu ai bene raka. ³⁵ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai e Vari Namona dainai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ³⁶ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ³⁷ Korana tarima ta ġena maġuri efitoġaiato nai tu, kara na vau ma bevoi-ġenoġoiani? ³⁸ Deikara na au bemaiaka-viniguni ema ġegu guruġa bemaiaka-viniani mai veġura-vanaġi e vei-rakava tarimari ġoirari ai, ġia maki Tarimarima Natuna na bemaiaka-viniani ġena iaġomai, ġia Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai.”

9

¹ Benamo ekirarito, ekirato, “Moĝoni akiramini: Tarima kotari mai ĝeruĝa-taĝoni tu asi roĝo beĝe maseni, beiaĝoni mo, Barau ĝena Basileia ma seĝukana ĝesi beiaĝomani beĝe ĝitaiani.”

Iesu vetoĝana eirauto

Mataio 17:1-13; Luka 9:28-36

² Ĝaro imaima sebona (6) ĝevanaĝito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane eĝabirito, benamo ĝoro baregona tai eĝori-raĝerito. Monai ĝia ĝereĝari moĝo nuĝanai Iesu ĝegitaiato, vetoĝana eirauto, ³ ema ĝena dabuĝa ekuro-ĝaroĝaroto, tanobarai tarima ta na asi ilaila moĝesina bevaĝa-kurokuroani. ⁴ Benamo ĝia ĝoirari ai Elia ma Mose ĝefoforito, Iesu ĝesi ĝeguruĝa guruĝato-ĝoi.

⁵ Benamo Petero na Iesu evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu o, namo vedaurea ĝita tu maĝera, be fouta toitoi ĝaragari. Ta ĝoi ĝemu, ta Mose ĝena, ta Elia ĝena.” ⁶ Petero asi ribana kara bekiraĝiani, korana ĝia tu ĝegari-rakavato. ⁷ Benamo magube na ema iauka-taririto, ekumu-ĝaurito nuĝanai, ĝaro ta magube nuĝana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ĝia boĝono seĝaĝi-vinia!” ⁸ Ĝia na mo gabu ĝeraga-ĝita-ĝeĝeraĝiato, senaĝi ta asi ĝegitaiato ĝia ĝesi, Iesu moĝo ĝereĝana.

⁹ Ĝoro na ĝemariĝoto-ĝoi nuĝanai, Iesu na evaĝa-guruĝarito, kara ĝegitaiato dagarana tarima ta asi beĝene kira-varaia, bene iaĝo mo, Tarimarima Natuna mase na ma bene variĝisi-ĝenoĝoi. ¹⁰ Moĝa lorinai ĝena guruĝa fakari ai moĝo etanuto, senaĝi ĝia fakari ai ĝeverorito, mai mase na variĝisi-ĝenoĝoi anina tu kara. ¹¹ Benamo ĝia na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Karase nai taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari ĝekirani, Elia tu beiaĝoma-guineni?”

¹² Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni, Elia tu beiaĝoma-guineni, dagara mabarari bevaĝa-variĝurini. A Tarimarima Natuna guruĝana kamasi ĝetoreato midigu vovoka beĝanini e beĝe ĝita-fitoĝaiani? ¹³ Senaĝi akiramini, Elia tu varau eiaĝomato, ema ĝeri ura veĝari ĝia ĝenai varau ĝeveirito, ĝia guruĝana Buka Veaĝai ĝetore-guineato ilailanai.”

Iesu na iauka rakavana na eboroĝiato merona evaĝa-namoato

Mataio 17:14-21; Luka 9:37-43

¹⁴ Ĝena mero ĝeri ai ĝevotuto tu, tarimarima ĝutuma lelevaĝi na ĝeruĝa-ĝeĝeraĝirito, ĝeĝitarito, taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari maki ĝia ĝesi ĝeveĝare veĝareto-ĝoi. ¹⁵ Tarimarima na Iesu ĝegitaiato nai, nuĝari ĝefarevaĝito, benamo ĝenai ĝeraga-iaĝoto, ĝea vaĝa-namoato. ¹⁶ Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Mai tarima ĝesi tu kara veĝare-veĝarena ĝoveini?”

¹⁷ Benamo tarima ta ĝutuma nuĝari na evaga-veseto, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, au natugu ĝoi ĝemu ai baĝori-iaĝomaia. Ĝia tu murububu iaukana na eboroĝiato nai, asi eguruĝani. ¹⁸ Ma mai iauka na eĝabiani ĝarori ai, tano ekwaraĝi-iaĝiani. Bokana na kaburoburo ĝeraka-rosini, gadikana eveĝara-tarini, tauĝanina egwaĝiĝini. Moĝa lorinai ĝoi ĝemu mero banoĝiri, mai iauka rakavana ĝelai-vaĝia basi, senaĝi beĝe lai-kavaia.”

¹⁹ Benamo Iesu ekirato, “Asi veĝabidadama tarimami! Ĝaro vira au ĝomi sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi vinimi?”

Ĝoĝori-iaĝomaia!” ²⁰ Benamo mo mero Iesu sevina ĝana ĝeĝori-iaĝoato. Iauka rakavana na Iesu eĝitaiato nai, vaĝa-sebo mero evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoato, tano ai eketoto, egena-vebiro vebiroto, bokana na kaburoburo ĝeraka-rosito.

²¹ Iesu na mero tamana edanaĝiato, ekirato, “Aitoma mai keve edoĝariato?” Tamana evaĝa-veseto, ekirato, “Mai tu keina na veĝata! ²² Nega vovoka iauka rakavana na karavai efiu-kauani, ema nanu ai efiu-reiani bene vaĝia ĝana. Bema dagara ta boveiani riba nai, mani ĝemu veĝa, boro vetuĝa-ĝwama, boro vaĝa-kavama.” ²³ Benamo Iesu ekirato, “Bema dagara ta boveiani riba otoni? Barau ĝenai eveĝabidadamani tarimana dagara mabarari beveirini riba.” ²⁴ Benamo mero tamana asikauna eĝaba-fouto, ekirato, “Au aveĝabidadamani, senaĝi ĝegu tuĝamaĝi iauvoiauvo noma borogia.”

²⁵ Iesu na tarimarima ĝutuma ĝeraga-vegogoto-ĝoi eĝitarito nai, ĝia na mo iauka rakavana ekira-ĝoiato, ekirato, “Muru-bubu e seĝa-bubu iaukana, akiramuni, noraka-vaĝi, ma nuĝanai asi ma bono raka-toĝa ĝenoĝoi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana eĝaba-fouto, ĝia na mero evaĝa-ĝoĝoĝo rakavaĝiato, benamo eraka-vaĝito. Mero tu ĝitaĝitana noĝa emaseto, moĝa lorinai tarimarima ĝutuma ĝekirato, “Mai tu bemase.” ²⁷ Senaĝi Iesu na ĝimanai eĝabito, einu-vaĝiatio, benamo eruĝa-vaĝito.

²⁸ Moĝa murinai Iesu numai eraĝekauto, ĝena mero na vekuretoĝai ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Karase nai ĝai na iauka rakavana asi ilaila baĝa lai-vaĝia?” ²⁹ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Iauka maiĝesina lailairi tu kara ta asiĝina, senaĝina ĝauĝau [e ĝaniveaĝa] ĝereĝana moĝo.”

*Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-ĝenoĝoiato
Mataio 17:22-23; Luka 9:43-45*

³⁰ Mo gabu ĝeraga-kwaneato, Galilea tanona na ĝevanaĝito. Iesu asi ĝena ura tarima ta bene riba ĝia tu ainai, ³¹ korana ĝena mero evaĝa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beĝe revaiani vau, tarimarima ĝimari ai beĝe toreani, benamo beĝe vaĝi-maseani, senaĝi beĝe vaĝiani nai, ĝaro toitoi murinai tu ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”

³² Senaĝi ĝia tu asi ĝeriba-maoroto Iesu tu kara ekiraĝiato, senaĝi asi ma ĝedanaĝiato, korana ĝegarito nai.

*Deikara tu barego vedaurea
Mataio 18:1-5; Luka 9:46-48*

³³ Kaperanaumai ĝeraĝasito, benamo Iesu na numa nuĝanai vau edanaĝirito, ekirato, “Ĝomi dabarai tu kara ĝokiraĝiani-ĝoi?” ³⁴ Senaĝi ĝia tu asi ĝevaĝa-veseto, korana dabarai tu, deikara barego vedaurea ĝekiraĝiato-ĝoi. ³⁵ Iesu etanu-tarito, ĝena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Dei bene guine etoni tarimana tu gabi taunai bene iaĝo, ema tarimarima mabarari vetuĝunaĝiri bene iaĝo-vini.” ³⁶ Benamo ĝia na mero keina ta eĝabito, ĝia fakari ai evaĝa-ruĝa-tariato, efani-vaĝiatio, benamo ekirarito, ekirato, ³⁷ “Dei na mero keina maiĝesina kavana beĝabi-raĝeani au aragu ai, ĝia na tu au beĝabi-raĝeguni. Bema tarima ta na au beĝabi-raĝeguni tu, dia au ĝereĝagu moĝo beĝabi-raĝeguni, senaĝi etuĝuguto Barauna maki beĝabi-raĝeani.”

*Deikara na ĝita asi bevaĝa-rakavarani tarimana tu ĝita ĝesi
Luka 9:49-50*

³⁸ Ioane na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevağa-riba tarimamu, tarima ta gāgītaiato, gōi aramu ai iauka rakavari elai-vağirito-gōi, senaği gāi na gākira-gōiato, korana gīa tu dia gīta gēsi taraka-vegōni.”

³⁹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boğono kira-gōia, korana tarima ta au aragu ai nuğa-farevaği veiğa boruri eveirini tarimana tu, au murigu ai au asi ma bekira-rakavaguni. ⁴⁰ Korana deikara na gīta asi evağa-rakavarani tarimana tu gīta gēsi. ⁴¹ Moğoni akiramini, tarima ta na nanu kapusina au aragu ai bevinimini, korana gōmi tu Keriso gēna tarima nai, gīa voina tu beğabiani veğata.”

Tarima ta na mero misina gēna veğabidadama asi bene vağa-rakavaia Mataio 18:6-9; Luka 17:1-2

⁴² “Bema tarima ta na au eğabidadama-viniguni mero misina ta gēna veğabidadama evağa-rakavaiani, gīa tu bere namo fore baregona ta gāiğonai gēre baru-kaua, davarai gēre fiu-reia. ⁴³ Bema gōi gīmamu na evağa-rakavamuni nai, bono basi-ğutua. Gīmamu sebonai mağuri vanağivanaği bono doğaria tu namo, a asi namo gīmamu ruarua karava eğara-vanaği vanağini asi ebuseni gabuna gēna boiağoni. [⁴⁴ Monai ‘dimu na beğe gāni-vanaği vanağimini, ema karava asi ebuseni.’] ⁴⁵ Bema gōi kwakumu na evağa-rakavamuni nai, bono basi-ğutua. Kwakumu sebonai mağuri vanağivanaği bono doğaria tu namo, a asi namo kwakumu ruarua karava eğara-vanaği vanağini gabunai beğe fiukaumuni. [⁴⁶ Monai ‘dimu na beğe gāni-vanaği vanağimini, ema karava asi ebuseni.’] ⁴⁷ Bema gōi matamu na evağa-rakavamuni nai, bono gībovağia. Matamu sebonai Barau gēna Basileiai bono raka-toğa tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eğara-vanaği vanağini gabunai beğe fiukaumuni. ⁴⁸ Monai ‘dimu na beğe gāni-vanaği vanağimini, ema karava asi ebuseni.’

⁴⁹ Mabarari karava na bedamenarini, beiarevarini.

⁵⁰ Damena tu namo, senaği bema damena mamina bekorini nai, mamina kamasi ma bovağa-mamina gēnoğoiiani? Nuğami ai damena bene tanu, e gōmi tata karomi gēsi maino nuğanai boğono tanu.”

10

Veğarağo ruğaruğana

¹ Iesu mo gabu eraga-kwaneato, benamo Iudea tanona gēna eiagoto, Ioridana gārukana tavi tai evanağito. Tarimarima gūtuma lelevaği gīa gēnai ma gēiağoto, benamo eveito-gōi kavana ma evağa-ribarito.

² Benamo Farisea tarimari ma gēiağoto, benamo gēa danaği-ğofakauato, gēkirato, “Tau ta gārağona befitoğaiiani nai, taravatu na beğabiani?” ³ Iesu na ma evağa-veserito, ekirato, “Mose gēna taravatu nuğanai kara etoni?” ⁴ Gēkirato, “Mose gēna taravatu tu mağesi ekirani, veğarağo ruğaruğana fefana betoreani vau, gārağona betuğu-rakaiani.”

⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mose na mai taravatu etoreato, korana gōmi nuğami tu roğo bubu. ⁶ Senağina Barau na dagara mabarari eveirito nai, gīa na tarimarima maki eveirito tau e vavine. ⁷ Moğesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, gārağona gēsi beğe tanuni. ⁸ Benamo gīa tauri ruarua beğe sebonani, moğa lorinai gīa tu dia ruarua, senaği sebona moğō. ⁹ Moğesi nai dei Barau na evağa-sebonarito tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

10 Ma ġeġenoġoito numai, ġena mero na ma ġedanaġiato mo guruġa anina tu kara. 11 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Deikara na ġaraġona betuġu-rakaiani, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini. 12 Vavine maki moġesina, ġia ġaraġona beraga-kwaneani, tau ta na ma beġaraġoani, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito
Mataio 19:13-15; Luka 18:15-17

13 Tarima kotari na naturi ġeġwa-iaġorito-ġoi Iesu ġenai bene ġabikarari ġana, senaġi ġena mero na ġekira-ġoirito. 14 Iesu na eġitarito nai tu ebaruto. Benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġolai-ġoiri, korana Barau ġena Basileia tu manġesina kavana tarimari ġeri. 15 Moġoni akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina na kavana, ġia Basileiai tu asi beraka-toġani.” 16 Benamo Iesu na mero misiri efaġa-vaisirito, benamo ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito.

Farefare vovoka tarimana
Mataio 19:16-30; Luka 18:18-30

17 Iesu monana ma evaisi-raġeto, benamo erakato nuġanai, tarima ta ġenai eraga-iaġoto, benamo ġoiranai ea vetui-tarito, edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu namona, au tu kara baveini vau maġuri vanaġivanaġi baġabiani?” 18 Iesu na evaġa-veveato, ekirato, “Ġoi tu karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. 19 Taravatu mabarari ma ribamu, ‘Asi bono vaġivaġi, asi bono veġura-vanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, asi bono ġabi-kuretoġa, tamamu sinamu bono gubakauri.’”

20 Benamo mo tarima ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, au tu keigu na beiġoma toma, mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” 21 Iesu na eġitaġiato ma veuravinina ġesi ekirato, “Dagara sebona moġo orabuni, noiaġo, ġemu farefare mabarari noa voivoi-iaġiri, rabu tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare; ma bono iaġoma, murigu ai bonoma raka.” 22 Mo tarima na mai guruġa eseġaġiato nai, ġoirana evaġa-gwaġiġiato, nuġana ma metona ġesi eraka-veġitato, korana ġia ġena farefare tu ġutuma lelevaġi.

23 Benamo Iesu na ġena mero eġita-ġeġeraġirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġeri farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileiai ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava.” 24 Benamo Iesu ġena mero na mo guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġefarevaġito, senaġi Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, “Natuġore, Barau ġena Basileia rakatoġana tu gwaġiġi rakava. 25 Kamela nila kadarena na bevanaġini tu kotuna gwaġiġi, senaġi ġena farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileiai ġena rakatoġa tu gwaġiġi rakava.” 26 Benamo ġena mero nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo ġevaġa-guruġaġiato, ġekirato, “Be deikarari vau maġuri beġe ġabiani?” 27 Iesu na eġitarito, benamo ekirato, “Tarimarima ġeri ai tu asi ilaila, senaġi Barau ġenai tu ilaila, korana Barau ġenai dagara mabarari tu ilaila.”

28 Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ribamu, ġai ġema dagara mabarari tu ġaraga-kwanerito, benamo ġoi murimu ai ġarakani.” 29 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o tarikakana merori, tobana, sinana, tamana, natuna e ġena

tano au daigu ai ema Vari Namona dainai, ³⁰ ġia mai maġuri nuġanai ġena numa, tarikakana merori, tobana, sinana, natuna e tano sinau-sinau beġoitaġoni, ema midigumidigu maki; ema ġaro beiaġomani nai, maġuri vanaġivanaġi bedoġariani. ³¹ Senaġi tarimarima ġutuma toma ġeguineni tu beġe gabini, gabi tarimari tu beġe guineni.”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Luka 18:31-34

³² Iesu ma ġena mero ġesi Ierusalemata ġana ġevaraġeto-ġoi, dabara na ġeraka-iaġoto-ġoi, Iesu tu ġoirari ai erakato, benamo ġia ġeġabarakavato, ema muriri na ġerakato tarimari maki ġegarito. Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ma eġori-veġitarito, benamo ġenai kara beġe ġorani dagarari ekira-vararito, ³³ ekirato, “Ġoseġaġi, ġita tu Ierusalemata ġana tavaaraġeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na ġena mase guruġana beġe vaġa-moġoniani, benamo irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. ³⁴ Ġia na beġe vaseva-vaseva iaġiani, beġe kanunuani, beġe kwariani e beġe vaġi-maseani. Senaġi ġaro toitoi murinai ma bevariġisi-ġenoġoini.”

Iakobo (o Iames) ma Ioane ġeri noġinoġi

Mataio 20:20-28

³⁵ Benamo Sebedaio natuna, Iakobo ma Ioane, Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ġaurani kara baġa noġimuni dagarana bono vinima.” ³⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Kara ġemi ai bana veia ġotoni?” ³⁷ Benamo ġia na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ġai ġaurani, ġai ta aroribamu rekenai, ma ta tu kaurimu rekenai baġana tanu ġoi ġemu Basileia marevana nuġanai.”

³⁸ Senaġi Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina baniuani ġomi maki boġo niuni riba? Au beġe babatisoguni babatisona ġomi na maki boġo ġabiani riba?” ³⁹ Ma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Oi.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni, au baniuani bedinai ġomi maki boġo niuni, ema au beġe babatisoguni babatisona ġomi maki beġe babatisomini. ⁴⁰ Senaġi aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani, a mai tu Barau na eġabi-torerito tarimari ġeri.”

⁴¹ Mai guruġa mero gabanana (10) ġeseġaġiato nai, Iakobo e Ioane ġebaru-vinirito. ⁴² Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veguine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini. ⁴³ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene vere etoni nai tu, ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġo-vini, ⁴⁴ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu mabarari ġeri vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ⁴⁵ Korana Tarimarima Natuna eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġo-vini ġana, senaġina ġia eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġo-vini, ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutuma bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana.”

Iesu na mata-bubu tarimana Batimeo matana evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Luka 18:35-43

⁴⁶ Ieriko ai ġeraġasito, monana Iesu ma ġena mero e tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi Ieriko ma ġeraga-kwaneato nuġanai, Batimeo, mata-bubu e noġivegame tarimana, Timeo natuna, dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi. ⁴⁷ Ġia eseġaġito Iesu, Nasareta tarimana, tu ġia sevina, benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġa-ġwagu!” ⁴⁸ Tarimarima ġutuma na ġekira-ġoiato, asi bene guruġa ġetato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġa-ġwagu!”

⁴⁹ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Gokeaia.” Benamo ġia na mata-bubu tarimana ġekeaiato, ġekirato, “Asi bono gari, novariġisi, Iesu na ekeamuni bene.” ⁵⁰ Benamo ġena koudi efitoġaiato, eburi-vaisito, Iesu sevina ġana eiaġoto. ⁵¹ Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Kara ġemu naveia otoni?” Mata-bubu tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, matagu noma keo-fakaia.” ⁵² Benamo Iesu ekirato, “Noiaġo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” Benamo asikauna matana enamoto e eboġeboġe-ġinikauto, benamo Iesu murina na dabara na eraka-iaġoto.

11

*Iesu ġena rakatoġa Ierusalemata ai ġevonevone-raġe viniato
Ioane 12:12-19*

¹ Ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusalemata ġekavinaġiato-ġoi, ma Betefage e Betania ai ġeraġasito Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, “Goiaġo, ġoira vanuġana ġana. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutarinai boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, “Ġomi tu karase nai maniġesi ġoveiani?” betoni nai, boġono kiraia, “Vereġauka na eura-viniani, vau ma betuġu-ġenoġoiani.”

⁴ Benamo ġerakato, ġeiaġoto, doniki natuna ġea ġoitaġoato numa ta ġoiranai barutari. Geruġaiato-ġoi nuġanai, ⁵ monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġedanaġirito, ġekirato, “Ġomi tu karase nai mani doniki natuna ġoruġaiani?” ⁶ Benamo ġevaġa-veserito Iesu na ekirarito kavana, vau ġetuġu-rakarito.

⁷⁻⁸ Benamo doniki natuna Iesu ġenai ġeġori-iaġoato, ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiava-kaurito, benamo Iesu etanukauto. ⁸ Tarimarima ġutuma ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito. Kota tu ġau lauri boġai ġebasito, benamo dabarai ġetorerito. ⁹ Ġoirai e gabi ai ġerakato tarimari mabarari na ġevone-raġeato-ġoi, ġekirato,

“Hosana, Vereġauka aranai
eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!

¹⁰ Davida ġita Tamara
ġena Basileia eiaġomani,
sivaġa-namoa!
Hosana guba tuġunai!”

¹¹ Iesu Ierusalemata e raġasito nai, Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, dagara mabarari eġita-vaġa-ġaurito. Senaġi elavilavito nai, ġia ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ġeraka-rosito, Betania ġana ma ġegenogito.

Iesu na figi ġauna etovoġaiato

Mataio 21:18-19

¹² Ma elażanito, ġia na Betania ġeraga-kwaneato, ġeraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Iesu evitoato. ¹³ Eboġeto, figi ġauna ma launa ta eġitaato fakana kota manaġai, benamo eiaġoto, nea ġitaia ma tauna ba asiġina. Monai ea raġasito tu, ġwana ta asi edoġariato, launa korina moġo, korana ġena ġwa ġarona roġo nai. ¹⁴ Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato, ekirato, “Ġoi ġwaġwamu tarima ta na asi ma beġaniani, toma beiaġoni vanaġivanaġi!” Mai guruġa ġena mero na ġeseġaġiato.

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹⁵ Ierusalemaj ġevotuto, Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, benamo voivoi tarimari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri fata e pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito. ¹⁶ Rubu Veaġa nuġana na ġeri farefare ġeġwa-iaġorito-ġoi tarimari maki ekira-ġoirito. ¹⁷ Benamo tarimarima evaġa-ribarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese irauirau ġeri ġurिġuri numanai beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

¹⁸ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na ġeseġaġiato nai, Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato. Iesu garina ġeveito-ġoi, korana tarimarima mabarari na ġena vevaġa-riba guruġari ai ġeġaba-rakavato-ġoi. ¹⁹ Elavilavito, benamo Iesu ma ġena mero ġesi vanuġa barana ġeraga-kwaneato.

Figi ġauna emaseto

Mataio 21:20-22

²⁰ Boġiboġi ai dabara na ma ġeraka-vanaġito nuġanai, mo figi ġauna ġeġitaato, emarai-ġosito, ġokana maki ġemaseto. ²¹ Petero na etuġamaġi-taġoato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġitaia, ġoi na mo figi ġauna otovoġaiato dagarana tu varau bemase.”

²² Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Barau boġono ġabidadama-vinia. ²³ Moġoni akiramini, tarima ta na mai ġoro bekiraiani, ‘Noveraġa-raġe, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo nuġana asi ma bedaradarani, senaġi bevaġa-moġoniani, kara bekiraġiani dagarana bemoġonini nai, mo veġa tu beġorani. ²⁴ Moġa lorinai akiramini, kara boġo noġini ġauġau ai nai, boġo vaġa-moġonia, boġo doġaria, benamo boġo ġabiani. ²⁵ Bema ġoruga-tarini, benamo ġoġauġauni nai, rakava boġono tuġamaġi-fitoġari, bema tarima ta ġenai ma ġemi nuġa meto nai, benamo ġomi Tamami gubai etanuni na maki ġemi rakava betuġamaġi-fitoġarini. [²⁶ Senaġi bema ġomi na tarima ġeri rakava asi boġo tuġamaġi-fitoġarini nai, ġomi Tamami gubai etanuni na maki ġemi rakava asi betuġamaġi-fitoġarini.]”

Iesu ġena seġuka korana ġedanaġiato

Mataio 21:23-27; Luka 20:1-8

²⁷ Benamo ġia Ierusalemaj ma ġeraġasito. Monai Iesu Rubu Veaġa nuġanai erakato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema luda vereri ġia ġenai ġeiaġoto.

28 Benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara maoro ai ġoi na mai veiġa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

29 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na vedanaġi sebona avinimini, boġo vaġa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veiġa aveirini bakira-varamini. 30 Ioane ġena babatiso veiġana tu guba na eiaġomato, ba tarimarima ġerina?”

31 Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana’ bita toni nai, ġia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. 32 Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina’ bita toni nai maki asi ilaila.” Ġia tu tarimarima gariri ġegarito, korana ġia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.

33 Moġa lorinai ġia na Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama.” Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara maoro ai mai veiġa aveirini asi bakira-varamini.”

12

Barabore - Vine tavoġana ġitaġauna tarimari rakavari

1 Iesu na barabore ai ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarima ta vine tavoġana evaroato, maġuna eġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoġa ġitaġauna numana maki evaġa-ruġaiato. Moġa murinai tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai ġena tavoġa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ġana. 2 Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota benea ġabi ġana. 3 Senaġi ġeġabi-tariato, benamo ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. 4 Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia tu debana ġekodo-fakaiato e ġevei-maiaka maiakaiato. 5 Benamo ta ma etuġuato, senaġi ġevaġi-maseato; ema vetuġunaġi tarimari ġutuma etuġurito, kota tu ġekwaririto, kota tu ġevaġirito. 6 Tarima sebona ta tu roġo ġia sevinai, ġia natuna korikori, ġena lalokau merona. Dokonai ġia etuġuato, ekirato, ‘Natugu natuġua, ġia na beġene gubakaua.’ 7 Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be siġabia, sivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.’ 8 Benamo ġeġabi-tariato, ġevaġiato, vine tavoġana murikanai ġefu-rosiato.”

9 Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna na tu kara beveiani? Ġia beiaġomani, tavoġa narinarina tarimari bevaġi-ġosirini, benamo vine tavoġana tarima irauri tari ma bevinirini. 10 Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani,

‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.

11 Mai veiġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata.’ ”

12 Benamo Iuda vereri na Iesu beġene ġabia dabarana ġevetauato, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi

tarimarima ġutuma ġevegogo-taġoto-ġoi gariri ġeveito naima ġeraga-kwaneato, ġerakato.

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Luka 20:20-26

¹³ Gabivau Farisea tarimari e Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari Iesu ġenai ġetuġu-iaġorito, ġena guruġai beġene vaġa-vedaġa-raġea e beġene ġabia ġana. ¹⁴ Ġeiaġomato, benamo Iesu ġema ribaġaniato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimamu, tarimarima gariri asi oveini. Tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Novaġa-ribama, Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana dava ba asiġi? Baġana vinia ba asi baġana vinia?”

¹⁵ Senaġi Iesu na ġeri ġofaġofa eribaiato nai, ekirato, “Karase nai au ġoribaġaniguni? Silva monina ta ġoġwa-iaġomaia, nama ġitaia.” ¹⁶ Benamo ta ġeġwa-iaġomaia, Iesu na edanaġirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna e dei arana?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kaisara ġena.” ¹⁷ Iesu na ekirarito, “Kaisara ġena dagara Kaisara boġono vinia, Barau ġena dagara Barau boġono vinia.” Benamo ġeġaba-rakavato ġia ġenai.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Luka 20:27-40

¹⁸ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġia ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ¹⁹ “Vevaġa-riba tarimamu, Mose na taravatu ġai ġema maiġesina etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, vabuna bemase-kwaneani, ma asi naturi nai, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.’” ²⁰ Mero mabarari tu imaima ruarua (7). Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna. ²¹ Mero vaġa-ruaruana na vabuna ma eġaraġoato, senaġi ġia maki emaseto asi natuna. Mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo. ²² Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. Dokonai mo vavine maki emaseto. ²³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato.”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tu ġokerereni, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami. ²⁵ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ġia tu aneru kavana gubai. ²⁶ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini guruġari Mose ġena bukai asi ġoiaviani? Ġau eġaraiato varina nuġanai Barau na Mose ekiraiato, ekirato, ‘Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.’” ²⁷ Ġia tu dia mase tarimari ġeri Barau, senaġi maġuri tarimari ġeri Barau. Ġomi tu ġokerere-rakava rakavani!”

Veuvavini tu taravatu mabarari evanaġirito

Mataio 22:34-40; Luka 10:25-28

²⁸ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta eiaġomato, ġeri guruġa-guruġa eseġaġiato, benamo eġitaiato, Iesu na evaġa-vese ginikaurito nai, edanaġiato, ekirato, “Taravatu mabarari nuġari ai aiġa tu barego vedaureana?” ²⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Barego

vedaureana tu maiġa: 'Isaraela tarimami o, ġoseġaġi, Vereġauka ġita ġera Barau tu Vereġauka sebona kwariġutu. ³⁰ Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma kokoremu mabarana ġesi.' ³¹ Vaġaruaruana tu maiġa: 'Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.' Taravatu ta na mai taravatu ruarua asi bevanaġirini."

³² Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ma evaġa-veseto, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġoi ġemu guruġa tu moġoni, Barau tu sebona moġo, asi ta maia. ³³ Bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma gwadamu mabarana, ema sevimu ai etanuni tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana. Maiġa tu barego vedaurea, ginitaġo dagarari e boubou dagarari mabarari evanaġirito."

³⁴ Benamo Iesu na mo tarima ġena vevaġa-vese eġitaiato ma iaunegana e ma tuġamaġi-fakana ġesi, benamo ekiraiato, ekirato, "Ġoi e Barau ġena Basileia fakami tu asi manaġa."

Moġa murinai tarima ta na asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Luka 20:41-44

³⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, ekirato, "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni? ³⁶ Davida Iauka Veaġa na riba e tuġamaġi-faka eviniato, benamo eguruġa-foforito, ekirato,

'Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai

noma tanu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

³⁷ Davida na Keriso tu 'Vereġaukana' ekiraġito; kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa veġari

Mataio 23:1-36; Luka 11:37-54; 20:45-47

Tarimarima ġutuma lelevaġi Iesu ġena guruġa ma iakuri ġesi ġeseġaġiato. ³⁸ Ġena vevaġa-riba nuġanai ekirato, "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari boġono ġita-ginikauri. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakao-rakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. ³⁹ Rubu nuġari ai e ġanivegogo gaburi ai ġeri ura sea namori ai beġene tanu. ⁴⁰ Ġia na vabu ġeri numa e farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, ġeġofaġofani. Ġia tu meto barego vedaurea beġe ġabini."

Vabu ġena boubou monina

Luka 21:1-4

⁴¹ Iesu moni-tore mauġana ġoiranai etanu-tarito, benamo tarimarima moni ġeġurato-ġoi eġitarito. Farefare e moni vovoka tarimari ġutuma moni barari ġeġurato-ġoi. ⁴² Senaġi asi-ġena e asi-ġana vabuna ta eiaġomato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, mai tu noġa moġo toea sebona kavana. ⁴³ Benamo Iesu na ġena mero ekearito ġia ġenai, benamo ekirarito, ekirato, "Moġoni akiramini, mai vabu

na beğuraia monina na mabarari ġeri vini bevanağiri. ⁴⁴ Korana ġia mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moğo beğe vini, senaği mai vabu tu asi ġena-ğana na nuğanai ġenai kara ġetanuni ġena mağuri ai bere vevağa-kava-iağiri dagarari mabarari beğurari.”

13

Iesu na vau beğea ġorani dagarari ekirağirito

¹ Iesu Rubu Veağa na eraka-rosito-ğoi nai, ġena mero ta na ekiraiato, ekirato, “Vevağa-riba tarimamu, mai fore asikeikeiri noğitari e mai numa baregori ma marevari maki noğitari.” ² Iesu na evağa-veseato, ekirato, “Mai numa baregori oğitarini? Mai fore ta fore ta iatanai asi beğe tanuni, mabarari beğe vare-bubu-riğorini.”

³ Iesu Olive Ġorona tuğunai etanu-tağoto-ğoi, Rubu Veağa Ierusalem ai eğita-iağoato-ğoi nuğanai, Petero, e İakobo (o İames), e Ioane, ema Anduru na ġedanaği-ğairiato, ġekirato, ⁴ “Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beğe ġorani, ema beğe ġorani nai, kamara vetoğa na bevağa-foforiani, maniğeri mabarari beğe ġorani?”

⁵ Benamo Iesu na evağa-veserito, ekirato, “Ġomi lorimi boğono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁶ Tarima vovoka au aragu ai beğe iağomani, beğe kirani, ‘Tarimana tu au maiğegu!’ Tarima ġutuma beğe ġofarini. ⁷ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e tuari variri boğo seğağirini nai, nuğami asi beğene rağe. Maniğeri dagara tu beğe ġorani, senaği dokona tu asi roğo. ⁸ Tanobara ta tanobara ta ġesi beğe vevağini, gavamani ta gavamani ta ġesi beğe vetarini. Gabu ġutuma nuğari ai tano beğe iagani, doğe maki beğe ġorani. Mai tu midigu moğo besinaiani, noğa moğo mero keina emağurini midiguna kavana.

⁹ Tauğemi boğono venari-ğinikau, korana beğe ġabimini, İuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai beğe ġori-iağomini e rubu nuğari ai beğe kwari-mini. Au ġoğabi-rağeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġoirari ai roğo boğo ruğani, au vağa-moğonigu ai boğono iağo. ¹⁰ Vari Namona tu tanobara mabarari nuğari ai beğe ġobata-iaği guineani. ¹¹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beğe ġori-iağomini nai, kara toma boğoa kirağirini guruğari asi boğono nuğa-vekwaraği-iağiri. Ġarona berağasini vau, Barau na kara bevağa-ribamini guruğari boğono kirağiri, korana dia ġomi boğo guruğani, senaği İauka Veağa beguruğani. ¹² Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moğesina beveiani. Naturi na tamari sinari beğe seğafore-vinirini ema beğe vağirini. ¹³ Tarimarima mabarari na beğe iau-rakavamini, korana au ġoğabi-rağeguni nai. Senağina deikara bevevağa-gwağiğini mo dokona tu bemağurini.”

Vevağa-gari dagarana befoforini

Mataio 24:15-28; Luka 21:20-24

¹⁴ “Bema ġomi na dagara rakava vedaureana, vevağa-gari dagarana, boğo ġitaiani, asi bene ruğa gabunai beruğani.” Mai guruğa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. “Benamo deidei İudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beğene raga-iağo. ¹⁵ Deikara numa tuğunai etanu-tağoni tu, asi ma bene raka-toğa numa nuğana ġana ġena farefare ġabiğabiri. ¹⁶ Deikara vamoka nuğanai maki asi ma bene ġenoğoi ġena koudi ġabi-ğabiri. ¹⁷ Mo negai vavine ma baniri e ġabi-varigu

vavineri kika ma vetuḡari! ¹⁸ Boḡono ḡauḡau, mai dagara asi bene ḡora ḡura e nagure ḡarori ai! ¹⁹ Korana mo negai rakava e midigu barego beḡe raḡasini, Barau na tanobara eveiato beiaḡoma maitoma, rakava e midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡorani. ²⁰ Bema Vereḡauka na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidirito tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori evaḡa-kubirito.

²¹ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, Keriso tu maiḡa!’ o ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²² Korana tu Keriso ḡofaḡofari e peroveta tarimari ḡofaḡofari beḡe foforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari beḡe veirini, Barau na eḡabi-viriḡirito tarimari beḡene ḡofa-veḡonuri ḡana. ²³ Moḡesi nai tauḡemi boḡono venari; dagara mabarari tu akiravara-guinemini, aoa roḡosi bene raḡasi nai.”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma

Mataio 24:29-31; Luka 21:25-28

²⁴ “Senaḡi mo negai, rakava beḡe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani, ²⁵ visiḡu guba na beḡe ketoni e guba seḡukari beḡe iagaiagani. ²⁶ Benamo tarima na Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube na beiaḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi. ²⁷ Benamo ḡia na aneru betuḡurini, eḡabi-viriḡirito tarimari beḡe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana

Mataio 24:32-35; Luka 21:29-33

²⁸ “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raḡeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavināḡi ḡotoni. ²⁹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara beḡe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavināḡi ḡatama bokai. ³⁰ Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani. ³¹ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwa-rekwani, beḡe tanuvanaḡi vanāḡini.”

Ḡaro ema hora tarima ta asi ribana

Mataio 24:36-44

³² “Senaḡi mo ḡaro ema aoa tu tarima ta asi ribana, e aneru gubai asi ribari, ema Natuna maki asi ribana, senaḡi Tamana ḡereḡana moḡo ma ribana. ³³ Lorimi boḡono vetore, boḡono venari-ginikau, korana asi ribami, aitoma mo aoa beḡaḡasini.

³⁴ Ḡia tu maiḡesina kavana, tarima ta eraka-ḡerevaḡito, ḡena numa eraga-kwaneato, benamo ḡena vetuḡunaḡi tarimari maoro evinirito, tata ḡeri ḡauvei beḡene vei. Ḡatama-boka narinarina tarimana maki ekiraiato, bene riviḡaua. ³⁵ Moḡesi nai ḡomi maki tataḡa-taḡo boḡono tanu, korana numa biaguna beḡenoḡoini aoana tu asi ribami, lavilavi ai, ba boḡi nuḡanai, ba kokoroku beḡoḡini ai, ba boḡiboḡi ai. ³⁶ Irau mai moḡo beḡaḡasini, benamo ḡenami ai beḡoitaḡomini ḡesi. ³⁷ Au na kara ḡomi akira-varamini guruḡana tu tarimarima mabarari maki akiravararini, akirani, ‘Tataḡa-taḡo boḡono tanu e boḡono venari-ginikau!’ ”

14

Iesu beĝene vaĝia dabarana ĝevetauato Ioane 11:45-53

¹ Ĝaro ruarua moĝo, benamo Pasova verekona o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito asi evaĝirito verekona e asi etubuni faraona verekona beĝe veiani nuĝanai, Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na Iesu beĝene ĝabi-lemiaia, benamo beĝene vaĝi-masea dabarana ĝevetauato-ĝoi. ² Senaĝi ĝekirato, “Dia vereko nuĝanai bene ĝora, korana vereko beĝe iaĝoma tarimari ĝia iatana na beĝe burini garina.”

Vavine ta ĝena veiĝa namona

Mataio 26:6-13; Ioane 12:1-8

³ Iesu Betania ai Simona lepera tarimana ĝena numai eĝaniĝanito-ĝoi nuĝanai, vavine ta eraka-toĝato, kavabu namona ta, alabasta forena na ĝeveiato kavabuna, eĝabi-kauato, nuĝanai tu muramura ma bonana namona. Mo muramura tu ĝauĝa arana nad ĝokana na ĝeveito-ĝoi dagarana, ma voina tu varaĝe rakava. Mo vavine na mo kavabu bokana ebota-fakaiato, benamo muramura Iesu debanai ebuuato. ⁴ Ĝia sevinai tarimari kota tu ma nuĝa-metori ĝesi ĝeveguruĝa-vevinito, ĝekirato, “Karase nai mai muramura bonana namona efitoĝa-kavaiiani? ⁵ Bere voivoi-iaĝia, benamo silva moniri sinau toitoi (300) bere ĝoitaĝoa, (mai tu tarima ta davana laĝani ta nuĝanai kavana), benamo asi ĝeriĝari tarimari bere viniri.” Benamo ĝia na mo vavine ĝevaneato.

⁶ Senaĝi Iesu ekirato, “Ĝoraga-kwane! Kara dainai ĝomi na meto ĝoviniani? Mai vavine na tu veiĝa namona au ĝegu ai beveia. ⁷ Asi ĝeriĝari tarimari tu ĝomi ĝesi boĝo tanu-vanaĝi vanaĝini, be boĝo urani nai, boĝono vaĝa-kavari. Senaĝi au tu dia ĝaro mabarari ĝomi ĝesi batanuni. ⁸ Mai vavine na tu kara bere veia dagarana beveia, ĝia na au tauĝanigu ai muramura bebubu-guinea gurigurigu ĝana. ⁹ Moĝoni akiramini, Vari Namona beĝe ĝobata-iaĝiani tanobara mabarari nuĝari ai, mai vavine na veiĝa beveia veiĝana maki beĝea kiraĝiani, ĝia tuĝamaĝi-iaĝina.”

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Luka 22:3-6

¹⁰ Benamo Iudas Isakariota, gabanana ruarua (12) tarimana ta, Rubu Veaĝa vereri baregori ĝeri ai eiaĝoto, Iesu benea revaia ĝia ĝeri ai ĝana. ¹¹ Benamo ĝia na ĝeseĝaĝiato nai, ĝeiaku-rakavato, benamo ĝekiratoreato, moni beĝe viniani. Benamo Iudas na ĝimari ai betore-kauani dabarana ma evetauato-ĝoi.

Iesu ma ĝena mero ĝesi ginitaĝo mamoea ĝeĝaniato

Mataio 26:17-25; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹² Ĝaro giniguinenai, asi etubuni faraona verekona veiveina e ginitaĝo mamoea vaĝivaĝina ĝaronai, Iesu ĝena mero ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Ĝai tu ainai Pasova verekona baĝana vei-torea, bono ĝania?” ¹³ Benamo Iesu na ĝena mero ruarua etuĝurito, ekirarito, ekirato, “Vanuĝa baregonai boĝono raka-toĝa, benamo tarima ta nanu gwaĝutuna befaĝaiani boĝo ĝoitaĝoani. Murina na boĝono iaĝo. ¹⁴ Benamo beragekauni numanai numa biaguna boĝono vaĝa-guruĝaia, boĝono kira, ‘Veavaĝa-riba tarimana ekirani: Au ĝegu varivari daigutuna tu aiga, ĝegu mero ĝesi monai ginitaĝo mamoea baĝana

ġania?’¹⁵ Benamo ġia na daiġutu baregona ta numa tuġunai bevaġa-ġitamini iarevatore. Monai boġono dabaraia ġita ġara.”

¹⁶ Benamo mero ġeiaġoto, vanuġa barana nuġanai ġeraka-toġato, Iesu na ekiraġirito ilailari ai ġedoġaririto. Monai vereko ġeveiato.

¹⁷ Elavilavito, Iesu ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ma ġeraġasito. ¹⁸ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai Iesu ekirato, “Moġoni akiramini, ġomi ta na au borevaguni, ta au ġesi ini taġaniġani-vegogoni tarimamu ta na.” ¹⁹ Ġia mabarari nuġari ma metori ġesi irau sebori irau sebori na ġedanaġiato, ġekirato, “Moġoni dia au, ene?”

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu ġomi gabanana ruarua (12) fakami ai ta dei au ġesi diġu sebonai ġanaba-riġoni tarimana. ²¹ Tarimarima Natuna bemaseni, Buka Veaġai ġetoreato ilailanai. Senaġi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana vetuġana kekei, asi bere maġuri tu namo.”

Vereġauka ġena ġanivegogo veaġana

Mataio 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25

²² Ġia ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Goġabia, mai tu au tauġanigu.”

²³ Ġia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai evinirito, benamo mabarari na ġeniuato. ²⁴ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu au raragu, Ginitaġo Variġuna evaġa-moġoniani, bevebubuni, tarimarima ġutuma vaġa-maġuriri. ²⁵ Moġoni akiramini, vine nanuna asi ma banu-ġenoġoiani, beiaġoni mo, Barau ġena Basileiai vau ma banu-ġenoġoiani.”

²⁶ Benamo mari ta ġemariato murinai, ġeraka-rosito, Olive Ġorona ġana ġeiaġoto.

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

²⁷ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi mabarami ġemi veġabidadama au ġegu ai boġo raga-kwaneani, korana Buka Veaġai maiġesi etoreato,

‘Au na mamoe ġitaġauri

tarimana bavaġiani,

benamo mamoe mabarari

beġe raga-lausini.’

²⁸ Senaġi au mase na ma bavariġisi-ġenoġoini murinai, baraka-ġuineni Galilea ġana. Monai vau bitana vedoġari.”

²⁹ Petero ekirato, “Mabarari na ġeri veġabidadama ġoi ġemu ai beġe raga-kwaneani, senaġi au na tu asiġina.” ³⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma boġi kokoroku vaġa-ruarua roġosi bene goġi nuġanai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” ³¹ Senaġi Petero eguruġa-ġiġiraġeto, ekirato, “Bema ġoi ġesi bita mase-vegogoni maki, au na ġoi tu asi veġata bakira-ġuniġaumuni.” Mabarari moġesi moġo ġekirato.

Iesu eġauġauto Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Luka 22:39-46

³² Ġia gabu arana Getesemane ai ġea raġasito, benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Mainai ġotanu, au tu naiago,

nağuriğuri roğō.” ³³ Benamo Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane moğō eğoririto, ġia ġesi ġeiağoto. Moğā nuğanai Iesu tauğanina efarakaiato, egarito, nuğana maki evekwaragito-ğoi. ³⁴ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuğagu na meto asikei eğwaiani, dori evağiguni; mainai ġotanu, boğono venari.” ³⁵ Iesu kota ma eraka-nağito, tano ai eketo-tarito, benamo Barau enoğiato, ekirato, bema ma dabara ta moğā neganai, mai aoa metona ġenana bene vanaği. ³⁶ Ekirato, “Tama, Tamagai o, dagara mabarari ġoi ġemu ai veiveiri tu ilaila. Mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vağia. Senaği dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moğō.”

³⁷ Benamo eğenoğito nuğanai tu, ġena mero genamaseri ai eğoitagō-rito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, ġoi tu ogenani? Aoa sebona ta kavana maki asi bovevağā-gwağigini? ³⁸ Boğono venari, boğono ġauğau, be veribağani beiağomani nai, asi boğono moira. Iauka tu moğoni eurani, senaği tauğani tu emoirani.”

³⁹ Benamo ma eraka-veğitato, ea ġuriğurito, mo ġauğau guruğari guineri ma ea kirağirito. ⁴⁰ Ma eğenoğoi-iağomato nuğanai tu, genamaseri ai ma edoğaririto, korana matari tu gena na eğabi-rakavarito. Ġia asi ribari kamasi beğe vağā-veseani.

⁴¹ Vağā-toitoina ma eğenoğito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġomi tu roğō ġogenani e ġoiagağini? Bevaitovo! Aoana varau berağasi! Ġoğitaia, Tarimarima Natuna tu beğe revaia, rakava tarimari ġimari ai beğe torea. ⁴² Govariğisi, be si-iağosi! Ġoğitaia, au revarevagu tarimana mai berağasi!”

Iesu tuari tarimari o soldia na ġeğabiato

Mataio 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴³ Iesu roğō eguruğato-ğoi nuğanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, erağasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari bağari e vevaği kwariri. Ġia tu Rubu Veağā vereri baregori, e taravatu ġevevağā-riba iağiato-ğoi tarimari, ema Iuda vereri na ġetuğurito. ⁴⁴ Reva tarimana na vetoğā ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baverauani tarimana tu moğā. Boğono ġabi-taria, boğono ġori-iağoa ġomi ġemi veğitağau gaburenai.”

⁴⁵ Iudas erağasito nai, maoromaoro eiağoto Iesu ġenai, benamo ekirato, “Vevağā-riba tarimamu o!” benamo everauato. ⁴⁶ Benamo tuari tarimari na ġeğabi-tariato, ġedegodegoato.

⁴⁷ Senaği monai eruğā-tağoto-ğoi tarimana ta, ġena vetari bağana einu-vağiato, edaveato, benamo Rubu Veağā verena baregona ġena vetuğunaği tarimana seğana ebasi-vağiato. ⁴⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au tu seğafore doğorona ta ağori-kauani? Be ġomi boğō iağoma au ġabiğabigu tu, ma ġemi vetari bağari e vevaği kwariri ġesi? ⁴⁹ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veağā nuğanai avevağā-ribato-ğoi, senaği asi ġoğabiguto. A mai tu Buka Veağai ġetore-guineato guruğana vağā-moğonina ġana.”

⁵⁰ Gena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraka-rovorovoto.

⁵¹ Mero variguna ta tu kefina korina, senaği dabuğā ta na moğō tauğanina eriğō-ğauato, Iesu murinai erakato. Ġia maki ġeğabi-tariato, ⁵² senaği ġena dabuğā ġimari ai eraga-kwaneato, kefina kori moğō eraga-kwaragato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵³ Ġia na Iesu ġeġori-iaġoato Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ema Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġeraka-vegogoto. ⁵⁴ Petero na Iesu eraka-ġiuato, senaġi ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai eraka-toġato. Monai gadi tarimari fakari ai ea tanuto, benamo karava na etunuato-ġoi.

⁵⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na tu Iesu vaġa-masena korana ta ġevetauato, senaġi ta tu asi ġedoġari-ato. ⁵⁶ Tarimarima ġutuma ġeri ġofaġofa guruġari na ġevaġa-badeato-ġoi, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-go. ⁵⁷ Benamo tarima kota ġeruġa-vaisito, benamo mai ġofaġofa guruġari ġekiraġirito, ġekirato, ⁵⁸ “Ġai tu ġia ġena guruġa baġa seġaġia, bekira, ‘Au na mai tarimarima ġimari na ġeraġaiato Rubu Veaġana barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai ta ma baragaiani dia ġima veiveina rubuna.’” ⁵⁹ Senaġi ġia ġeri vevaġa-bade guruġari maki asi sebna.

⁶⁰ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ġoirari ai eruġa-vaisito, benamo Iesu edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶¹ Senaġi Iesu asi eguruġato, ma asi evaġa-veserito. Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, ġevaġa-namoani Barauna Natuna?” ⁶² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarimana au maiġegu! Ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, Seġuka Barauna ġimana aroribanai betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!”

⁶³ Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ġena dabuġa edareato, ekirato, “Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? ⁶⁴ Barau vaġa-rakavana guruġana boġo seġaġia. Ġomi kara ġotoni?” Ġia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.”

⁶⁵ Benamo kota na ġekanunuato, matana ġekumu-ġauato, ġefaisiato, ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, deikara na bekwarimu?” Benamo gadi tarimari na ġeġabiato, ġimari na ġeforoato.

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18; 18:25-27

⁶⁶ Petero roġo numa maġuna nuġanai, Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi ġuiatori ta eiaġoto. ⁶⁷ Ġia na Petero karava na etunuato-ġoi eġitaiato, benamo eġita-ġinikauato, ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki Iesu, Nasareta tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.” ⁶⁸ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Au asi ribaġu ġoi kara okiraġiani,” benamo eraka-rosito maġu ġatama bokana ġana, benamo kokoroku egoġito.

⁶⁹ Mo vetuġunaġi ġuiatona na ma eġitaiato, benamo monai ġeruġa-taġoto tarimari ekirarito, ekirato, “Tarimana ta tu maniġa.” ⁷⁰ Petero ma evekira-ġuniġauto. Nega kotuna evanaġito nuġanai, ġia sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi ġorakaoto-ġoi tarimamu ta, korana ġoi tu Galilea taumu.” ⁷¹ Benamo Petero na ekirarito, ekirato, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, ġomi na ġokiraġiani tarimana au tu asi ribaġu.”

⁷² Kokoroku vaġa-ruaruana ma egoġito, benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku vaġa-ruaruana

roĝosi bene goĝi nai, ĝoi na au vaĝa-toitoi bokira-ĝuniĝauguni.” Benamo etaĝi-rakava rakavato.

15

Iesu Pilato ĝoiranai

¹ Boĝiboĝi iamoiamo, Rubu Veaĝa vereri baregori, e Iuda vereri, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari, ema kanisoro tarimari mabarari na ĝevaĝa-moĝoniato. Benamo Iesu ĝebarubaruato, ĝeĝori-iaĝoato, Roma Gavana Pilato ĝea viniato. ² Pilato na edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi tu Iuda tarimari ĝeri vere o kini?” Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Oi, okiraĝiani maniĝa.” ³ Benamo Rubu Veaĝa vereri baregori na Iesu ĝevaĝa-badeato, guruĝa ĝutuma ĝekiraĝirito. ⁴ Pilato na ma edanaĝi-ĝenoĝiato, ekirato, “Ĝoi tu asi bovaĝa-veseni? Noĝitaia, ĝoi iatamu ai tu meto ĝutuma ĝekiraĝirini.” ⁵ Senaĝi Iesu asi eguruĝato, benamo Pilato tu edaradarato.

Pilato na Iesu ĝena mase ekiraĝiato

Mataio 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

⁶ Vanaĝivanagi Pasova verekona ĝaronai tu Pilato na ĝia ĝeri dibura numanai etanuni, beĝe kiraĝiani tarimana ta, etuĝu-rosiato-ĝoi. ⁷ Mo laĝani ai tarima ta arana Barabas, ĝia tu dibura numai etanuto tarima kota ĝesi, korana ĝevevaĝito nai, tarima ta ĝevaĝi-maseato. ⁸ Benamo ĝutuma monai ĝevegogoto tarimari Pilato ĝenoĝiato, eveini kavana ma bene vei ĝana. ⁹ Pilato na edanaĝirito, ekirato, “Ĝomi ĝourani au na Iuda tarimami ĝemi vere natuĝu-rosia ba?” ¹⁰ Ĝia ribana, Rubu Veaĝa vereri baregori ĝeri mama dainai, Iesu ĝia ĝimanai ĝetoreato.

¹¹ Senaĝi Rubu Veaĝa vereri baregori na tarimarima nuĝari ĝeĝanirito, Pilato na Barabas bene tuĝu-rosia. ¹² Benamo Pilato na ma edanaĝirito, ekirato, “O mai Iuda tarimami ĝemi vere ĝotoni tu kamasi bana veia?”

¹³ Ĝia ĝefararato, ĝekirato, “Novaĝa-satauroa!” ¹⁴ Pilato na edanaĝirito, ekirato, “Karase nai, kamara veiĝa rakavana eveiato nai?” Senaĝi mabarari ĝefarara-gigitarito, ĝekirato, “Novaĝa-satauroa!” ¹⁵ Pilato ĝena ura mo tarimarima ĝutuma nuĝari bene vaĝa-namori ĝana, ĝia na Barabas etuĝu-rosiato, senaĝi Iesu tu ĝekwariato murinai, evinirito beĝene vaĝa-satauroa ĝana.

Iesu ĝevaseva-vaseva iaĝiato

Mataio 27:27-31; Ioane 19:2-3

¹⁶ Vetari tarimari na Iesu ĝeĝori-iaĝoato gavana ĝena numa nuĝanai, benamo karori mabarari ĝekea-vegogorito. ¹⁷ Benamo dabuĝa kakakakana ĝevaĝa-veiato, debana dagarana ĝau ma giniginina na ĝevatoato, korona noĝa ĝeveiato, benamo Iesu debanai ĝetore-kauato. ¹⁸ Benamo ĝevaĝa-namoato, ĝekirato, “Iuda ĝeri Kini o, ĝaro namona!” ¹⁹ Benamo oro kwarina na debana ĝekwari-ĝenoĝoi ĝenoĝoato-ĝoi, ĝekanunu-kanunuato, ĝevetui-tari viniato, ĝetoma-rakariĝo ĝofakau-viniato. ²⁰ Ĝevaseva-vaseva iaĝi-ĝosiato murinai, dabuĝa kakakakana ĝekoki-vaĝiato, ĝena dabuĝa korikorina ma ĝevaĝa-veiato. Benamo ĝeĝori-rosiato beĝenea vaĝa-satauroa ĝana.

*Iesu ġevaġa-satauroato**Mataio 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27*

²¹ Kurene tarimana ta arana Simona, Alesanda e Rufo tamari, gunika vanuġana ta na eiaġomato-ġoi, vetari tarimari na ġelaunaġi-naġiato Iesu ġena satauro neġwaia.

²² Benamo Iesu ġeġori-iaġoato gabu ta arana Golgota ġana, anina tu “Deba Ġavana Gabuna.” ²³ Benamo ġia na vine nanuna, midigu vaġa-keina muramurana arana muro ġesi ġebubu-vegogoato, ġeviniato, senaġi asi eniuato.

²⁴ Benamo ġevaġa-satauroato; ġena dabuġa dainai laki ġerena ta ġeveiato, benamo ġevarerito fakari ai. ²⁵ Boġiboġi ai horaġauna 9 koloko rekenai ġevaġa-satauroato. ²⁶ Kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana satauro iatanai maiġesi ġetoreato, “IUDA TARIMARI ĠERI VERE.” ²⁷ Lema tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. [²⁸ Monana Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana evaġa-moġoniato, ekirato, “Ġia vei-rakava tarimari ġesi ġeiavi-vegogoato.”]

²⁹ Ġeraka vanaġito-ġoi tarimari na guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, debari ġekorakorarito, ġekirato, “Aha, be ġoi okirato Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoiani otato! ³⁰ Satauro tuġuna na noraka-riġo, tauġemu novevaġa-maġuri!”

³¹ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na maki fakari ai maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Ġia na tarima boruri evaġa-maġuririto, senaġi tauġena tu asi evevaġa-maġurini! ³² Keriso, Isaraela tarimari ġeri vere, satauro na inimoġo noraka-riġo ġai ġoiramai, be baġana vaġa-moġonimu!” Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito tarimari ruarua na maki ġeguruġa-rakava viniato.

*Iesu ġena mase**Mataio 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30*

³³ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato; mukuna etanuto, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko.

³⁴ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” ³⁵ Iesu sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari kota ġeseġaġito, benamo ġekirato, “Ġoseġaġi, Elia ekeiaiani.” ³⁶ Benamo tarima ta eragato, nanu erimaiiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai efereiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato Iesu na neniua ġana, ekirato, “Siġitaia, Elia beiaġomani, bema ġabi-riġoani ba?” ³⁷ Benamo Iesu eġaba-fouto murinai emaseto.

³⁸ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabi-gabina. ³⁹ Roma vetari verena Iesu ġoiranai eruġa-taġoto-ġoi, ġena ġaba eseġaġiato e kamasi emaseto eġiatato, benamo ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu Barau Natuna!”

⁴⁰ Vavine kotari maki ġemarereto-ġoi, kotuna manaġai ġeruġato, fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; e Maria, mai tu Iakobo (o Iames) keina e Iosefa ġesi sinari; ema Salome. ⁴¹ Galileai mai vavine tu Iesu murina na ġerakato-ġoi e ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinito-ġoi. Vavine vovoka ġia ġesi Ierusalemna ġana ġemaraġeto vavineri maki monai.

*Iesu ġeguriato**Mataio 27:57-61; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42*

⁴² Mo lavilavi ai vereko beġe vei-toreani, Sabadi ġarona roġosi bere ġabia nai. ⁴³ Iosefa, Arimatea vanuġa tarimana, ġematauraiato-ġoi kanisoro fakari ai tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiaato-ġoi tarimana, Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġi-ginikauato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. ⁴⁴ Pilato eseġaġito Iesu tu varau emaseto nai, nuġana efarevaġito, benamo vetari verena ekeaiato, edanaġiato, ekirato, “Moġoni, Iesu tu bemase ba?” ⁴⁵ Benamo vetari verena na Iesu ġena mase evaġa-moġoniato vau, Iesu tauġanina Iosefa eviniato. ⁴⁶ Moġa murinai Iosefa na dabuġa kurokurona namona ta evoiato, benamo Iesu eġabi-riġoato, dabuġa na ekumuato. Gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaiato murinai, fore baregona na ġatama-boka ekure-ġauato. ⁴⁷ Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iosefa sinana, na etoreato gabuna ġeġita-kauato.

16*Iesu evariġisi-ġenoġoito**Ioane 20:1-10*

¹ Iuda tarimari ġeri Sabadi ekorito murinai, Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema Salome muramura ma bonana namona ġevoito, beġene iaġo, Iesu tauġanina beġene dau ġana. ² Fura ġarona giniguinena o Sandei ai, boġiboġi ġaro eraġekauto nai, gara ġana ġeiaġoto. ³ Benamo tauġeri moġo ġeverorito-ġoi, ġekirato, “Deikara na mo fore barana gara ġekouġau-iaġiato tu, dei na toma ea kure-veġitaiani?” ⁴ Senaġi ġeboġe-iaġoto nuġanai, mo fore baregona tu irau ai vetore. ⁵ Ġia gara kouġana nuġanai ġeraka-toġato nai tu, mero variġuna ta ġeġitaiato, aroriba rekenai etanuto, ġena dabuġa tu kurokuro e mauka kenene, benamo nuġari ġefarevaġi-rakavato.

⁶ Ġia na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, au ribagu ġomi tu Iesu, Nasareta tauna, ġevaġa-satauroato tarimana ġovetauani. Ġia tu bevariġisi-ġenoġoi! Ġia mainai tu asiġina, ġetoreato gabuna ġoma ġitaia. ⁷ Be ġoiaġo, ġena mero e Petero boġonoa kira-varari, boġono kira, ‘Iesu tu beguineni Galilea ġana. Monai vau boġoa ġitaiani evaġa-guruġamito ilailanai.’”

⁸ Benamo mo vavine ġeraka-rosito gara nuġana na, korana nuġari ġefarevaġito e tauġaniri ġeġoġo-ġoġorito-ġoi nai. Tarima ta maki asi ġevaġa-guruġaiato, korana ġegarito nai.

*Maria, Magadala vavinena, na Iesu eġitaiato**Mataio 28:9-10; Ioane 20:11-18*

[⁹ Fura ġarona giniguinenai, boġi-boġi iamoiamonai, Iesu evariġisi-ġenoġoito, benamo Maria, Magadala vavinena, ġenai efofori-guineto. Ġia ġenana tu iauka rakavari imaima ruarua (7) elai-vaġirito. ¹⁰ Ġia eiaġoto, benamo Iesu murina na ġerakato-ġoi tarimari ġeri nuġaraġe e taġitaġi nuġanai ekira-vararito. ¹¹ Ġeseġaġiato Iesu tu maġuri, Maria na eġitaiato, senaġi ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato.

*Dabarai tarima ruarua na Iesu ġeġitaiato**Luka 24:13-35*

12 Moĝa murinai ĝia tauri ruarua gabu ta ĝana ĝeraka-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, Iesu ĝeri ai eforito, senaĝi vetoĝana tu eirauto. 13 Benamo tauri ruarua ĝeĝenoĝoito, karori ĝekira-vararito, senaĝi ĝeri guruĝa asi ĝevaĝa-moĝonirito.

*Iesu ĝena mero ĝeri ai eforito e ĝia na seĝuka evinirito
Mataio 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23*

14 Moĝa murinai ĝena mero gabanana sebona (11) ĝeĝaniĝanito-ĝoi nuĝanai, ĝeri ai eforito, evanerito, korana asi ĝeri veĝabidadama e ĝeri nuĝa-gwaĝiĝi dainai, korana mase na evariĝisi-ĝenoĝoito murinai, ĝeĝitaiato tarimari ĝeri guruĝa asi ĝevaĝa-moĝonirito. 15 Benamo eki-rarito, ekirato, “Ĝoiaĝo, tanobara mabarari ai Vari Namona tarimarima mabarari ĝoirari ai boĝono ĝobata-iaĝia. 16 Deikara na mai Vari Namona bevaĝa-moĝoniani ema babatiso beĝabiani tarimana tu bemaĝurini, senaĝi asi bevaĝa-moĝoniani tarimana Barau na rakava voina beviniani. 17 Ĝeveĝabi-dadamani tarimari ĝesi mai vetoĝa beĝe iaĝo-sebonani: Iauka rakavari au aragu ai beĝe lai-vaĝirini. Garo variĝuri iraurau ai beĝe guruĝani. 18 Mota rakavari beĝe ĝabi-vaisini, mase ĝarikiri beĝe niurini, senaĝi asi beĝe vaĝa-rakavarini. Ĝimari keve tarimari iatari ai beĝe tore-kaurini, benamo keve tarimari beĝe namoni.”

*Iesu tu Barau na eĝabi-varaĝeato guba ĝana
Luka 24:50-53; Apostolo 1:9-11*

19 Iesu Vereĝauka na evaĝa-guruĝarito murinai, Barau na eĝabi-vaisiato, guba ĝana evaraĝeto, benamo Barau aroribana rekenai etanutarito. 20 Benamo Iesu ĝena mero ĝeraka-lausito, gabu mabarari ai ĝea ĝobatato. Vereĝauka maki ĝia ĝesi ĝeĝauvei-vegogoto-ĝoi, ema ĝeri guruĝa evaĝa-moĝonirito-ĝoi nuĝa-farevaĝi veĝa boruri ai.]

VARI NAMONA LUKA NA ETOREATO

Luka vaġa-foforina guruġari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaoto-ġoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġa-boroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, sa-tauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi, e ġena tarimarima ġeri ai efororito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

¹ Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tarimarima ġutuma Iesu na eveirito veiġari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maġa, Vere o, karakara ġeġorato dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, benamo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana. Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinena. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġai Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veiġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġenai efororito, muramura goġuna ma bonana fatana veaġana aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. ¹² Sakaria na eġitaiato nai, nuġana efarevaġito ema egarito. ¹³ Senaġi

aneru na ekiraiato, ekirato, “Sakaria, asi nogari, korana ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Ġaraġomu Elisabeta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane. ¹⁴ Ġoi boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. ¹⁵ Korana Vereġauka ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġiġiri maki asiġina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka Veaġa na bevaġa-vonuani. ¹⁶ Ġia na Isaraela tarimari vovoka beġori-kurerini Vereġauka, ġeri Barau, ġenai. ¹⁷ Vereġauka ġoiranai berakani Elia peroveta tarimana ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tarimari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima beġabi-torerini Vereġauka ġena.”

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka.”

¹⁹ Aneru evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau ġoiranai aruġani. Barau na au betuġugu, bana vaġa-guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu. ²⁰ Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi murumu bebubuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai guruġa anina bea ġorani ġaronai. Akiraġirini dagarari ġeri nega korikori ai beġe ġorani.”

²¹ Mai veġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato. ²² Eraka-rosito nai, asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Benamo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi eguruġato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġai evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanu-vekuretoġato numai. ²⁵ Ekirato, “Vereġauka na bevetuġagu, maiġesina au ġegu ai beveia. Ġegu maiaka tarimarima ġoirari ai beġabi-vaġia.”

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶ Elisabeta ma banina ġue imaima sebona (6) nuġanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuġuato vanuġa ta Galilea nuġanai arana Nasareta ġana. ²⁷ Ġuiato ta monai. Ġia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doġoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, “Ġaro namona, Vereġauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai.”

²⁹ Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuġana evekwaġi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevare-bara ġoi iatamu ai betorea. ³¹ Ġoi tu bokuġani ema mero ta boġabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ġia arana bevaraġeni ema beġe kiraġiani Iarukorokoro Barauna Natuna. Barau tuġutuġu na kini ai bevaġa-iaġoani, ġia senena Davida kavana. ³³ Ġia tu vere tuġutuġu ai beiaġoni, vere betanu-vanaġi vanaġini Iakobo besena ġeri, ġena Basileia asi bekorini.”

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasi beġorani? Au tau ta ġesi tu roġosi baġana ġena-vegogo.”

³⁵ Aneru na evaġa-veseato, ekirato, “Iauka Veaġa ġoi iatamu ai beforini, Barau ġena seġuka na beboroġimuni. Moġesina nai ġoi

ġemuna bemaġurini merona veaġana tu Barau Natunai beġe kiraġiani. ³⁶ Bono riba, ġoi garagaramu Elisabeta, ġia varau beġauka, senaġi ma banina. Ribamu, tarimarima na ġekiraġiato-ġoi, ġia tu gabani vavinena ġetato-ġoi, senaġi toma ġena ġue imaima sebona (6) maiġa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸ Maria ekirato, “Au tu Vereġauka ġena vetuġunagi vavinegu, be bokira kavana au ġegu ai bene ġora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ġenai eiaġoto

³⁹ Mo negai Maria evariġisito, Iudea ġorori vanuġana ta ġana eraga-iaġoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ġena numai eraġekauto, Elisabeta evaġa-namoato. ⁴¹ Elisabeta na Maria ġena vevaġa-namo guruġana eseġaġiato nai, natuna tu diana nuġanai eġarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, mamina eġabiato. ⁴² Benamo eguruġa-baregato, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ġena vevaġa-namo ġoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boġabiani merona iatanai maki! ⁴³ Senaġi au ġegu namo tu kara Vereġauka sinana ġegu ai beiaġoma? ⁴⁴ Gemu vevaġa-namo guruġana baseġaġia nai, natugu tu nuġagu ai eiaġuni nai eġarevani. ⁴⁵ Ġoi overereni, korana oveġabi-dadamato, Vereġauka ġena guruġa bemoġonini otato nai.”

Maria ġena iaku marina

⁴⁶ Benamo Maria ekirato,

“Au nuġagu na Vereġauka evaġa-raġeani.

⁴⁷ Au iaukagu na maki au vaġa-maġurigu Barauna eiaġu-viniani,

⁴⁸ korana tu au,

ġena vetuġunagi vavinena,

ġegu tanu lealei roġo

etuġamaġi-taġoguni!

Mainana, beiaġoni mo,

ġuru mabarari beġe kirani,

Barau ġena vevaġa-namo tu

au iatagu ai beġe toni,

⁴⁹ korana tu veiġa baregori

Seġuka Barauna na au ġegu ai beveiri.

Ġia arana tu veaġa.

⁵⁰ Ġena vetuġaġwa tu

ġia ġegari-viniani tarimari

iatari ai betoreani,

ġuru ta beiaġoni ġuru ta

iatari ai betanuni.

⁵¹ Ġia ġimana eġabi-vaisirito seġukana na ġeveiavini tarimari elai-karovorito.

⁵² Ġia na vere baregori

ġeri tanutanu gaburi na

edori-firiġorito,

a tanu lealea tarimari

ġia na eġabi-vaisirito.

⁵³ Vito tarimari maki dagara namori ai evaġa-vonurito,

a farefare voyoka tarimari

ġia na ġimari kori

evaĝa-ĝenoĝoirito.

⁵⁴ Ĝena kiraĝitore ĝita tubura ĝatara Isaraela tarimari ĝesi asi etuĝa-
rekwarito,
ema ĝia eiaĝomato

ĝena vetuĝunaĝi tarimari Isaraela bene vaĝa-kavari ĝana,

⁵⁵ senera ekiraĝitore-vinirito ilailana.

Aberahamo ma besena ĝesi roĝo bevetuĝa-ĝwa vanaĝi-vanaĝirini,
etato.”

⁵⁶ Maria monai tu Elisabeta ĝesi ĝetanuto ĝue toitoi (3). Moĝa murinai
ĝena vanuĝa ĝana ma eĝenoĝoi-iaĝoto.

Ioane Babatiso emaĝurito

⁵⁷ Elisabeta ĝena ĝabi ĝarona varau eraĝasito nai, mero ta eĝabiato.

⁵⁸ Benamo sevinaĝi ĝetanuto tarimari ema garagarana na varina
ĝeseĝaĝiato nai, ĝia ĝesi ĝeiku-vegogoto, korana Vereĝauka ĝena namo
e varevare-bara ĝia ĝenai eĝorato nai.

⁵⁹ Ĝaro vaĝa-imaima toitoinei (8) mero tauĝanina kefina beĝene lama-
vaĝia ĝana ĝevegogoto. Mai ĝaro sebonai maki arana beĝene vatoa
Sakaria, tamana beĝene turaia ĝetato. ⁶⁰ Senaĝi sinana asi eurato nai
ekirato, “Asiĝina! Ĝia arana tu Ioane.” ⁶¹ Ĝia ĝekirato, “Senaĝi ĝoi ĝemu
bese nuĝanai mai ara tu asiĝina!” ⁶² Benamo ĝia na mero tamana ĝimari
ai moĝo ĝedanagiato, mero arana tu deikara beĝene si. ⁶³ Sakaria na
toretore vetuĝuna ta ekiraĝiato, benamo maĝesi etoreato, “Ĝia arana tu
Ioane.” Benamo mabarari nuĝari ĝefarevaĝito. ⁶⁴ Monai vau muruna
evekeoto, meana maki eroroĝototo, benamo eguruĝato, Barau evaĝa-
namoato.

⁶⁵ Moĝa lorinai seviri ai ĝetanuto tarimari mabarari ĝeĝaba-rakavato
ema mo veĝa varina Iudea ĝoro vanuĝari mabarari nuĝari ai ĝevari-
fiato. ⁶⁶ Varina ĝeseĝaĝiato tarimari mabarari na ĝetuĝamaĝi-iaĝiato,
ĝekirato, “Mai mero tu kaması beveini?” Korana tu Vereĝauka ĝimana
seĝukana tu ĝia iatanai.

Sakaria ĝena mari

⁶⁷ Ioane tamana Sakaria Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, benamo
Barau ĝena guruĝa evaĝa-foforiato, ekirato,

⁶⁸ “Vereĝauka,

Isaraela tarimari ĝeri Barau,

sivaĝa-namo,

korana tu ĝia ĝena bese

tarimari eiaĝoma-vinirito

bene voi-ĝenoĝoiri ema

bene vaĝa-maĝuriri ĝana.

⁶⁹ Vevaĝa-maĝuri tauna ma seĝukana ĝesi etuĝuato ĝita ĝera,

ĝia tu ĝena vetuĝunaĝi tauna

Davidu garakana.

⁷⁰ Mai kiraĝitore tu

ĝena peroveta tarimari veaĝari na irau laĝani ai ĝekiraĝi-foforiato:

⁷¹ Ĝita tu ĝia na ekira-ĝaurato,

ĝevetari-vinirani ema ĝebaru-vinirani tarimari ĝimari na ĝia na bevaĝa-
maĝurirani etato.

⁷² Ekirato maki, ĝita tubura ĝatara bevetuĝa-ĝwarini,
ema ĝena kiraĝitore veaĝana

asi betuḡa-rekwaiani.

⁷³ Ĝia na ġita senera Aberahamo ekiraḡitore-viniato,

⁷⁴ benamo ekirato, ġevetari-vinirani tarimari ġimari na beḡabi-maḡurirani.

Benamo vetuḡunaḡina bisini iaḡo-vini asi garira ġesi.

⁷⁵ Ĝoiranai bisini raka ma veaḡara e ma iobukaiobukara ġesi ġera maḡuri ġarori mabarari ai.

⁷⁶ Natugu o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna ġena peroveta tarimana beḡe kiraḡimuni,

korana tu boraka-guineni Vereḡauka ġena dabara bono vaḡa-maḡataia ġana.

⁷⁷ Ĝena bese tarimari

bono vaḡa-ribari,

ġia na ġeri rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari ema bene vaḡa-maḡuriri.

⁷⁸ Korana ġita ġera Barau ġena vetuḡaḡwa tu barego ġita ġerai.

Ĝaro eraḡekauni mamana kavana vevaḡa-maḡuri ġita iatarai betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuḡanai ġetanuni tarimari bevaḡa-mamarini,

ema maino dabaranai beḡori-kaurini.”

⁸⁰ Ioane ebaregoto ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ḡoi, eiaḡomato mo, Isaraela tarimari ġeri ai efoforito ġarona.

2

Iesu ġena ġora

¹ Mo negai Kaisara Augusto, Roma ġeri vere, na ġena vevaḡa-naḡi etuḡuato, tanobara tarimari mabarari arari beḡene toreri, sensisi beḡene ġabia. ² Mai tu sensisi giniguinena, Kwirinio na Siria evereato-ḡoi neganai ġeḡabiato. ³ Moḡa lorinai tarimarima mabarari arari toretoreri uranai tata ġeri vanuḡa korikori ġana ġeḡenoḡoito.

⁴ Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuḡa ta na, Betelehema ġana eiaḡoto, Iudea rekena vanuḡa ta, Davida ġena vanuḡa. Mo ġana eiaḡoto, korana ġia tu Davida ġena doḡoro tarimana. ⁵ Monai arana beḡene torea ġana, ġia kirakauna Maria ġia ġesi ġeiaḡoto. Ĝia tu ma banina. ⁶ Tauri ruarua monai ġetanuto-ḡoi nuḡanai, ġena ġabi ġarona varau evotuto. ⁷ Ĝia eḡabito, mero guinena eḡabiato, dabuḡai eseḡoato, boromakau ġeri ġaniḡani fatanai evaḡa-genakauato, korana varivari tarimari ġeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ġesi

⁸ Mo tano monai mamoe ġenaririto-ḡoi tarimari kota tu boḡai ġetanuto-ḡoi, boḡi ai ġeri mamoe ġeḡitaḡaurito-ḡoi. ⁹ Benamo Vereḡauka ġena aneru ta ġia ġeri ai efoforito, Vereḡauka mamana na emama-taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰ senaḡi aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari! Vari Namona au na baḡwa-iaḡomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari vaḡa-iakuri ema vaḡa-verereri ġana. ¹¹ Maitoma Davida ġena vanuḡai ġemi vevaḡa-maḡuri tarimana bemaḡuri, Keriso Vereḡauka! ¹² Vetoḡana tu maiḡa, mero raraka-raraka boḡo doḡariani boromakau ġeri ġaniḡani fatanai genakau, dabuḡa na beseḡoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaḡa-namoato, ġekirato,

14 “Guba tuğuna vanigerenai
Barau beğene vonevone-rağe vinoa,
ema tanobarai maino
ğia na eiaunamo-vinirini
tarimari na beğene ġabia!”

15 Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeğenoğito murinai, mamoe ġitağauri tarimari ġeguruğā-vegogoto, ġekirato, “Ġita tu Betelehema ġana si-iağo, Vereğauka na bevağā-ribara dagarana sia ġitaia.”

16 Benamo ġeraga-iağoto, Maria e Iosefa ġedoğaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġanığani fatanai genatağonai ġeğoitagoato. 17 Mero ġeğitaiao, benamo aneru na ġevağā-ribarito mero varina ġekiraği-foforiato. 18 Benamo ġeseğāğito tarimari mabarari mamoe ġitatağori tarimari ġeri guruğā na nuğari ġefarevağito. 19 Maria na mo guruğā mabarari nuğanai etorerito ema etuğamağirito-ğoi. 20 Mamoe ġeğitağauto-ğoi tarimari ġeğenoğito, Barau ġevevato-iağiato, ġevağā-rağeato, korana ġeseğāğirito ema ġeğitarito dagarari tu moğoni, aneru na ġia evağā-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

21 Ġaro vağā-imaime toitoinei (8), mero tauğanina kefina beğe lama-vağiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roğosi bene ġoitagoa nuğanai, aneru na ekirağiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veağai ġea vağā-foforiato

22 Mero eğorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona erağasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemā ġana ġeğwa-iağoato, Vereğauka ġoiranai ġea vağā-foforia ġana. 23 Korana Vereğauka ġena taravatu ekirani, “Ġora guine merori mabarari tu veağā Vereğauka ġena.” 24 Vere-ğauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beğene vinoa ġetato, pune ruarua o pune variğuri ruarua.

25 Tau ta Ierusalemā etanuto-ğoi, arana tu Simeona. Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iağiato-ğoi tarimana. Ġia na Isaraela ġeri vevağā-mağuri enariato-ğoi ema Iauka Veağā na evağā-vonuato. 26 Iauka Veağā na maki evağā-guruğaiato, ekirato, ġia asi roğo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraği-toreato vevağā-mağuri tauna), roğo beğitaiani. 27 Iauka Veağā na Rubu Veağā nuğanai Simeona eğori-toğaiato vau, Iesu tamana ema sinana na ġeğwa-toğaiato, taravatu ekirani veìğana beğene veia ġana. 28 Benamo Simeona na mero eğabiato, efaniato, Barau evağā-namoato, ekirato, 29 “Vereğauka, ġemu vetuğunaği tauna mai vau bono tuğū-fitoğagu, ma mainogu ġesi mai baiağoni ġemu kirağitore vağā-ilailana.

30 Varau ġemu vevağā-mağuri

matagu na bama ġitaia,

31 ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

32 Mamana maiğā,

bese irauirau vağā-mama-iağiri,

ma ġoi ġemu bese Isaraela

vevato-iağiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena guruġa ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori ema ġutuma vaġa-vaisiraġeri ai beiaġoni. Ġia tu vetoġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari dagarari mabarari beġea foforini. Ġoi, Maria, maki midigumidigu asikei bogoitaġoni, noġa moġo lorumu kaia na beġe gwanu-toġaiani midiguna kavana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ġia tu Fanuela natuna, Asere ġena doġoro vavinena. Ġia tu eveġaraġoto, laġani imaima ruarua (7) ġaraġona ġesi ġetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laġani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eġaukato. Rubu Veaġa asi eraga-kwaneato, laġani e boġi ai Barau etoma-rakarigo viniato-ġoi, eġurigo-ġoi ema eġaniveaġato-ġoi. ³⁸ Mo hora sebonai ġia maki eraġasito, benamo Barau evaġa-namoato, Ierusalemia vaġa-maġurina ġenariato-ġoi tarimari ġoirari ai mai mero varina ekiraiato.

Nasareta ġana ma ġeġenoġoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereġauka ġena taravatu ekirani veigari mabarari ġeveirito murinai, Galilea ġana ġeġenoġoito, ġeri vanuġa Nasareta ġana. ⁴⁰ Mai mero ebareġoto ma gwadana ġesi; Barau ġena iaunega na evonuvonu-raġeto ema ġena namo e varevare-bara tu ġia iatanai.

Iesu Rubu Veaġa nuġanai

⁴¹ Laġani mabarari nuġari ai Iesu tamana ema sinana tu Ierusalemia ġana ġeiaġoto-ġoi, Pasova verekona dainai. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ⁴² Iesu ġena laġani gabanana ruarua (12) eġabiato nai, ġia maki tamana ema sinana ġesi vereko urana ġeiaġoto, ġeveito-ġoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ġeġenoġoito ġeri vanuġa ġana, senaġi ġia asi ribari, Iesu tu Ierusalemia ġeraga-kwaneato. ⁴⁴ Ġia ġeri tuġamaġi Iesu tu ġia ġesi. Ġaro sebona ġerakato murinai, garagarari ema ġatari fakari ai ġevetauato. ⁴⁵ Ġevetauto nuġanai asi ġeġoitaġoato, moġa lorinai ma ġeġenoġoito Ierusalemia ġana Iesu vetavetauna. ⁴⁶ Ġaro toitoi murinai ġeġoitaġoato, Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai Iuda tarimari ġeri vevaġa-riba tarimari ġesi. Barau ġena guruġa ġekiraġirito-ġoi eseġaġirito-ġoi ema ġia na maki edanaġirito-ġoi mai guruġa aniri tu kara. ⁴⁷ Mabarari na Iesu ġena vedanaġi ema evaġa-veseto guruġari ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ⁴⁸ Iesu tamana ema sinana mainai ġeġoitaġoato nai, nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ġoi na ġai maġesi boveima? Ġoi tamamu ema au tu ġoi daimu ai dabarama maki beġe doko, kamasi ta mai bovei baġasi.”

⁴⁹ Iesu ekirato, “Karase nai au ġovetauguni? Ġomi asi ribami au tu Tamagu ġena numai?” ⁵⁰ Senaġi ġia asi ribari, Iesu karase maġesina evevaġa-veseto.

⁵¹ Moġa murinai Iesu tamana ma sinana ġesi ġeġenoġoito Nasareta ġana. Ġeri guruġa mabarari eiāġo-vinirito-ġoi. Maġeri dagara ġeġorato mabarari Maria na nuġanai etorerito ema etuġamaġi taġorito-ġoi. ⁵² Iesu efutuato ma iaunegana ġesi, Barau ema tarimarima na maki ġeuraviniato-ġoi.

3

*Ioane Babatiso eġobatato**Ioane 1:19-28*

¹ Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filippo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaġa vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato,

“Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,
‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia,
ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari

boġono vaġa-vonuri,

ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari.

Dabara ġeġeva-ġeġevari

boġono vaġa-maoromaorori,

ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaġa-maġuri beġe ġitaiani!’ ”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Gomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaġa-maoro ġenana boġo raga-maġurini? ⁸ Gemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, ema boġono raka-kure Barau ġenai, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono buri. Asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana boġono riba, Barau tu ma seġukana Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini! ⁹ Koko tu ġau korari ai varau beġe toreri. Benamo ġwaġwa namori asi beġe ġwani ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ġedanaġiatio, ġekirato, “Be, ġai tu kara baġana vei?” ¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Gomi deidei ġemi sedi ruarua nai, ta tu asi ġena sedi tarimana bono vinia, e ma ġana ġaniġani tarimana na maki moġesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beġene ġabi ġana Ioane ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiatio, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu kamasi baġana vei?” ¹³ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moġo boġono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ġedanaġiatio, ġekirato, “Ġai maki kamasi baġana vei? Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ġeri moni asi boġono verariri ema asi boġono kira-rakavari. Gomi davami dainai maki asi boġono mugumugu.”

¹⁵ Tarimarima nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu,” ġetato.

¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu nanu

na ababatisomini, senaḡi tarima ta beiaḡomani, ḡia ḡena seḡuka na au ḡegu seḡuka tu evanaḡiani. Au tu asi ilaila ḡia ḡena tamaka varona baruḡaiani. ḡia na Iauka Veaḡa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ ḡia ḡimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ḡenana bene iareva-ḡitakauri ḡana. Benamo widi tu ḡena vaḡa-vegogo numanai bevaḡa-vegogorini, senaḡi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruḡai ema guruḡa ḡutumai maki Barau ḡena Vari Namona tarimarima eḡobata-vinirito, ema enoḡirito, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ḡia kakana Filipino ḡaraḡona eḡaraḡoato nai, ema veiḡa rakavari ḡutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ḡia na Ioane dibura numanai ma ekou-ḡauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato
Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ḡoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eḡauḡauto-ḡoi nuḡanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Veaḡa emariḡoto ḡia iatanai, vetoḡana noḡa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Ḗoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ḡemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ḡatana arari
Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ḡena ḡauvei esinaiato nai, ḡena laḡani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima ḡekirato-ḡoi, ḡia tu Iosefa natuna. Besena tu maiḡeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Koḡam natuna. Koḡam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

4

Satani na Iesu eriba-ḡaniato

¹ Iesu Ioridana ḡarukanai Iauka Veāḡa na evaḡa-vonuato vau, ea ḡenoḡoito, benamo Iauka na tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato. ² Monai ḡaro e boḡi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaḡaniato-ḡoi. Mo ḡaro mabarari nuḡari ai asi eḡaniḡanito-ḡoi, moḡa lorinai mo ḡaro ḡekorito murinai, ḡia evito-rakavaiato.

³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ḡaniḡani ai neiaḡo.” ⁴ A Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Buka Veāḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini.’”

⁵ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato gabu ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari vaḡa-sebo evaḡa-ḡitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, “Au na seḡuka bavinimuni, maiḡeri dagara mabarari boḡita-ḡaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ḡegu, benamo aura-viniani tarimana baviniani. ⁷ Moḡa lorinai bema au botoma-rakarigo viniguni nai, maiḡeri dagara mabarari boḡabirini ḡoi ḡemu.”

⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veāḡai tu maiḡesi ḡetoreato, ‘Vereḡauka, ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakarigo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’”

⁹ Benamo Satani na Ierusalemata ḡana eḡori-iaḡoato, Rubu Veāḡa tuḡunai evaḡa-ruḡakauato, ekiraiato, “Bema ḡoi Barau Natuna, mainana noburi-firigo, ¹⁰ korana Buka Veāḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Barau na ḡena aneru bekirarini, ḡoi beḡe narimuni.’ ¹¹ Ekirani maki, ‘Aneru na ḡimari na beḡe ḡobemuni, beḡe ḡabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

¹² Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veāḡa nuḡanai maki ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau asi bono riba-ḡania.’”

¹³ Satani ḡena veribaḡani mabarari evaḡa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaḡoto mo, ḡaro ta.

Iesu ḡena ḡauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴ Iesu ma eḡenoḡoito Galilea ḡana, Iauka Veāḡa seḡukana maki ḡia ḡesi. ḡia varina Galilea tano nuḡanai ḡefiu-rovorovoato. ¹⁵ Iesu tu ḡeri rubu nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi, mabarari na ḡevaḡa-raḡeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶ Benamo Iesu Nasareta ḡana eiaḡoto. Mai tu ḡia ebaregoto vanuḡana. Vanaḡivanaḡi eveito-ḡoi kavana Sabadi ai ḡia rubu ai erakatoḡato. Benamo Buka Veāḡa bene iavia ḡana evariḡisito nai, ¹⁷ Isaia peroveta tarimana ḡena buka rubu ḡitaḡauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ḡia na ereraiato, ḡena iavi-iavi gabuna eḡoitaḡoato, maiḡesi ekirani,

¹⁸ “Vereḡauka Iaukana tu
au ḡegu ai maiḡa,
korana ḡia na tu
au eborogiguto,
ema eviriḡiguto,

Vari Namona gara veġubu tarimari bana ġobata-viniri ġana.
 Etuġuguto, dibura tarimari ġeri ai Barau na dibura na varau eġabi-
 vaġirato varina bana variflua ġana,
 ema mata-bubu tarimari
 matari maki beġene fafa.

Ġevaġa-rakavarini tarimari
 bana vaġa-maġuriri,

¹⁹ ema Vereġauka na tarimarima bevaġa-maġuririni laġanina bana
 ġobata-iaġia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu ġitaġauna tarimana
 ma evini-ġenoġoiato, benamo etanu-tarito. Mabarari rubu nuġanai
 tarimari na ġeġita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu na eġobata-vinirito,
 ekirato, “Mai boġo seġaġia guruġana tu toma ġaro ai bemoġoni.”

²² Benamo mabarari na ġevaġa-namoato e ġeġabato, korana guruġa
 namori ekiraġirito nai. Ġekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ribagu ġomi na mai sisiba
 guruġana au ġegu ai boġo kira-varaguni, boġo kirani, ‘Doketa tarimamu,
 tauġemu bono vevaġa-maġuri! Kaperanaumai oveirito veiġari variri
 ġama seġaġirito, be mainai ġemu vanuġa korikori ai maki bono vei.’”

²⁴ Moġoni akiramini, peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikori ai asi
 beġe ġabi-raġeani. ²⁵ Maiġa maki boġono seġaġi: Moġoni, Elia ġena
 negai vabu ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi. Laġani toitoi (3) ma ġue
 imaima sebona (6) nuġanai ġura asi eraguto-ġoi, tanobara mabarana
 doġe na eġabi-ġauato. ²⁶ Senaġi mo Isaraela vaburi ġeri ai Barau na
 Elia asi etuġu-iaġoato. Irau gabu vanuġana ta arana Sarefata, Sidono
 tanonai, vabu ta ġenai etuġu-iaġoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ġena
 negai lepera tarimari ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi, senaġi sebona ta
 asi evaġa-namoato, Naman, Siria tarimana, moġo ġereġana.

²⁸ Rubu ai ġevegogoto tarimari mabarari mo guruġa ġeseġaġiato nai,
 ġebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ġevariġisito, Iesu vanuġa na ġeinu-rosiato,
 ġeri vanuġa ġevaġa-ruġaiato ġorona tavi ta reke lofa asikeina na beġene
 fiu-riġoa ġetato. ³⁰ Senaġi Iesu tu ġia fakari na moġo eraka-vaġito, mo
 eiaġoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato

Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuġana ta, ġana evariġoto. Be-
 namo Sabadi ai evevaġa-ribato. ³² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari
 tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, korana ġena guruġa
 ma seġukana.

³³ Rubu nuġanai iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta etanu-
 taġoto-ġoi. Ġia ekoġo-gigitarito, ekirato, ³⁴ “Iesu, Nasareta taumu o,
 kara ġemai noveia otoni? Ġoi ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma, ene?
 Au ribagu, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu.”

³⁵ Iesu na ekira-ġoiato, ekirato, “Gurumu, ġia ġenana noraka-vaġi!”
 Benamo mo iauka rakavana na tano eġidara-iaġiato tarimarima ġoirari
 ai, ġia ġenana eraka-vaġito, fau ta maki asi efoforito ġia ġenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġi-rakavato,
 ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Mainai kamasi eguruġani? Be, ma
 seġukana e ma gwadana ġesi iauka rakavari evaġa-guruġarini, benamo

ġeraka-vaġini!” ³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabaranai ġefiu-
rorovoato.

Iesu na Simona ġena taġama evaġa-namoato

Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ġena numa ġana
eiaġoto. Simona ġena taġama vavinena ekevento, tauġanina eseguka-
rakavato; benamo Iesu ġenoġiato bene vaġa-kavaia. ³⁹ Benamo Iesu
eiaġoto mo vavine sevina eruġato, keve ekira-ġoiato, benamo keve
ekorito. Vavine maoromaoro evariġisito, benamo eġuburito.

Keve tarimari ġutuma Iesu na evaġa-namorito

Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34

⁴⁰ Ġaro ea keto-firiġoto-ġoi nai, tarimarima na keve irauirau tari-
mari mabarari Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. Ġia ġimana tarima tata
iatarai ai etore-kaurito evaġa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tari-
marima ġutuma ġerina ġeraka-vaġito, benamo iauka rakavari ġekoġoto,
ġekirato, “Ġoi tu Barau Natuna!” Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito asi
beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-
toreato vevaġa-maġuri tauna).

Iesu rubu nuġari ai eġobatato-ġoi

Mareko 1:35-39

⁴² Elaġanito, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto. Tarimarima
na ġea vetuato, ġedoġariato, ġeġabi-tariato asi ġeri ura ġia na bene
raga-kwaneri ġetato. ⁴³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu
vanuġa irauri ai maki bana ġobata, Barau ġena Basileia varina namona
bana fiua, Barau na etuġuguto korana tu moġa.”

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuġari ai eġobatato-ġoi.

5

Iesu na ġena mero ekearito

¹ Ġaro ta Iesu tu Genesareta kouna rikina eruġa-taġoto-ġoi, tari-
marima na ġeraga-ġeġeraġiato, Barau ġena guruġa beġene seġaġia
ġana. ² Ġia tu ġasi ruarua eġitarito, kou rikina ġeinu-raġerito; maina
tarimari na ġeraga-kwanerito, ġeri reke ġeġuriġirito-ġoi. ³ Benamo Iesu
tu mo ġasi tai eraġeto, Simona ġena ġasi. Ġia na Simona ekiraiato,
kota negini-rosia nanu ġana. Benamo ġasi ai etanu-tarito, tarimarima
ġutuma evaġa-ribarito.

⁴ Egruġa-ġosito vau, ġia na Simona ekiraiato, ekirato, “Ġemi ġasi
dodoku rekena ġana ġogini-rosia, be ġemi reke boġono toreri, maġani-
kone boġono vaġi ġana.” ⁵ Simona evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-
riba taumu, ġai tu baġa vekwaraġi-laġani, maġani-kone ta maki
asi baġa doġaria, senaġi ġoi ġemu guruġa dainai reke atorinerini.”
⁶ Benamo ġetorerito, maġani-kone asisebo ġetoġato, ġeri reke maki dori
ġevedareto. ⁷ Moġesi nai karori ġasi tai ġelau-iaverito, beġene iaġoma,
be ġia beġenema vaġa-kavari ġetato. Ġeiaġomato, ġasi ruarua maġani-
kone na ġevaġa-vonurito, dori ġeburuto-ġoi.

⁸ Simona Petero na mo veġa eġorato dagarana eġitaiato, benamo
Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereġauka,
noraka-veġita au ġeġuna, au tu vei-rakava tarimagu!” ⁹ Korana tu ġia

ma karona mabarana ġesi nuġari ġefarevaġi-rakavato, mo maġani-kone asisebo ġevaġirito nai. ¹⁰ Simona ġesi ġemaina-vegogoto-ġoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ġeġaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiaġoni, ġoi tu tarimarima bomaina-vinirini.” ¹¹ Benamo ġasi ruarua tu kou rikinai ġeinu-raġerito, ġeri dagara mabarari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato
Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ġaro ta Iesu tu vanuġa ta nuġanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moġo. Ġia na Iesu eġitaiato nai, ġoiranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!” ¹³ Iesu ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia, be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

¹⁵ Senaġi Iesu varina tarimarima na ġefiu-rovorovoato-ġoi vau, tarimarima ġutuma-bara ġevevogoto-ġoi, ġia ġena guruġa seġaġi-seġaġiri e ġeri keve vaġa-namori uranai. ¹⁶ Senaġi Iesu tu eraka-veġitato-ġoi tano fakana ġana, ea ġurigurito-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito
Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Ġaro tai Iesu evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari Galilea e Iudea vanuġari mabarari na, ema Ierusalem na ġeiaġomato, ġia sevinai ġema tanu-tarito. Barau ġena seġuka Iesu ġenai evaġa-foforiato, keve tarimari bene vaġa-namori ġana. ¹⁸ Tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ġeġwa-iaġoato. Numa nuġanai beġene raka-toġa dabarana ġevetauato, Iesu ġoiranai beġene tore-taria ġetato. ¹⁹ Senaġi tarimarima ġutuma naima, rakatoġa dabara ta asi ġedoġariato. Moġa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġeġwa-raġeato numa tuġunai, ġuduġu ġeġiu-fakaiato vau, ġetuġu-riġoato tarimarima fakari ai Iesu ġoiranai. ²⁰ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitoġaiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitoġarini!”

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini? ²³ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariġisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaraġi-gitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!”

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evarigisito tarimarima ġoirari ai, egena-iaġirito dagarari eġabirito, ġena numa ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Gari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, “Veiġa boruri toma ġaro ai bita ġita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato
Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na eraka-rosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.”

²⁸ Benamo Levi evarigisito, ġena dagar mabarari eraga-kwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ġaniġani baregona ġena numai eveiato Iesu ġana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ġutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ġia ġesi ġeġaniġanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ġia ġeri doġoro tarimari, ġevanevaneto Iesu ġena mero ġeri ai, ġekirato, “Karase nai ġomi tu takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegogoni?” ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaibuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiaġomato.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ioane Batabato ġena mero nega-ġutuma ġeġani-veaġani e ġeġurigurini. Ġai ġema mero maki moġesi ġeveini, a ġoi ġemu mero tu ġeġaniġanini e ġeniuniuni moġo.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini veġaraġo varigu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ei?” ³⁵ Ġarona eiaġomani, veġaraġo varigu tarimana ġia ġerina beġe ġabi-veġitaini, monai vau beġe ġani-veaġani.”

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, “Tarima ta na dabuġa variguna asi bedareani, dabuġa guinena bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variguna bedareani, ema dabuġa variguna veseana dabuġa guinena ġesi asi beġe ilailani. ³⁷ Tarima ta na vine nanuna variguna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variguna na kefi guinena beġani-fakaiani. Vine nanuna bevebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variguna nanigosi kefina varigunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna guinena eniuani murinai vine nanuna variguna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, ‘Vine nanuna guinena tu namo vedaurea.’”

6

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanagirito, ġekirato,

“Ĝomi tu kara dainai ĝaina taravatu asi ĝokorana-iaĝiani, Sabadi ai widi ĝobukini?”

³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi Davida ma karonu ĝesi ĝevitorito nai, Davida na veĝa ta eveiato guruĝana tu asi ĝoiaviani? ⁴ Barau ĝena numai eraka-toĝato, Barau ĝoiranai ĝetorerito-ĝoi beredi eĝabito, eĝanito ema karonu maki evinirito. Mo beredi tu veaĝa, Rubu Veaĝa vereri moĝo ĝari, taravatu.” ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

*Ĝima boso tarimana
Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6*

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toĝato, benamo evevaĝa-ribato-ĝoi. Monai tarima ta tu ĝimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari e Farisea tarimari na tu ĝia ĝeĝita-taĝoato-ĝoi, mai Sabadi ai bevevaĝa-namoni ba asiĝi, korana beĝene samania ĝana. ⁸ Senaĝina Iesu na ĝia kara ĝetuĝamagiato-ĝoi tu eribaiato, benamo mo tarima ĝimana boso ekiraiato, ekirato, “Noruĝa-vaishi, mainai noma ruĝa.” Benamo eruĝa-vaishito, ea ruĝato. ⁹ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Nadanagi mi roĝo, taravatu nuĝanai aiĝa tu namo, Sabadi ai veĝa namori veiveiri namo ba veĝa rakavari sini veiri? Tana vevaĝa-maĝuri ba tana vaĝivaĝi?” ¹⁰ Eboĝe-ĝeĝeraĝito, mabarari eĝitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, “Ĝimamu notuĝu-roroĝotoa.” Ĝimana etuĝu-roroĝotoato, benamo enamoto ĝimana reke ta kavana.

¹¹ Senaĝina ĝia tu ĝebaru-rakavato, benamo tauĝeri fakari ai moĝo ĝeguruĝa-vegogoto Iesu kamasi ta beĝene veia ĝana.

*Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eĝabi-hidirito
Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19*

¹² Mo ĝaro tai Iesu ĝoro ta tuĝuna ĝana evaraĝeto ĝurigiuri, benamo mo boĝi vinubana Barau ĝenai eĝauĝauto. ¹³ Elaĝanito, ĝena mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eĝabi-viriĝirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filipino, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

*Iesu evevaĝa-ribato e keve evaĝa-namorito
Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12*

¹⁷ Ĝia ĝesi ĝoro na ĝeseiriĝoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruĝa-tarito. Ĝia ĝenai riba ĝeĝabito-ĝoi tarimari ĝutuma ema tarimarima ĝutuma lelevaĝiri maki Iudea ema Ierusalemna na ĝeiaĝomato, Taia konena na e Sidono konena na ĝeiaĝomato, ¹⁸ ĝia beĝene seĝaĝia uranai ema ĝeri keve bene vaĝa-namori ĝana. Iauka rakavari na ĝeboroĝirito tarimari maki evaĝa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ĝeurato-ĝoi Iesu beĝene ĝabi-karaia, korana tu seĝuka ĝia ĝenana eiaĝomato-ĝoi, benamo tarimarima mabarari ĝeri keve ĝenamoto-ĝoi.

*Deikara beĝene iaku e deikara ĝeri ai tu rakava
Mataio 5:1-12*

²⁰ Iesu eboĝeboĝeto, benamo eboĝe-iaĝoto ĝena mero eĝitarito vau ekirato:

“Gara veġubu tu ġoiaku,
 korana Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi.
²¹ Ġomi deidei toma ġevitomini tu boġono iaku,
 korana ġomi roġo boġo ġani-maseni bene.
 Ġomi deidei toma ġotaġi-taġini tu boġono iaku,
 korana boġo rikini bene.

²² Boġono verere bema tarima na beġe baru-vinimini, beġe kira-
 fitoġamini, beġe rori-toremni, ema arami beġe vaġa-rakavarini Tari-
 marima Natuna dainai. ²³ Moġeri beġe ġorani ġaronai boġono iaku
 e boġono buri-vaisi ma vereremi ġesi, korana davami tu asikeikeina
 gubai. Korana ġia seneri na maki peroveta tarimari moġesi ġeveirito.

²⁴ Senaġina ġomi ma ġemi
 farefare ġutuma tarimami
 vetuġami kika,
 korana vaġa-iakumi farefareri tu varau ġoġabito bene.

²⁵ Toma ġoġani-maseni tarimami,
 vetuġami,
 korana beġea vitomini.
 Toma ġorikini tarimami,
 vetuġami kika,
 korana nuġami beġea metoni
 e boġoa taġini.

²⁶ Tarimarima na ġekiraġi-varaġe varaġemini tarimami, vetuġami,
 korana seneri na maki peroveta tarimari ġofaġofari tu maniġesi ġevaġa-
 raġerito.”

Ġevaġa-rakavamini tarimari boġono ura-viniri

Mataio 5:38-48

²⁷ “Senaġina au ġoseġaġiguni tarimami akiramini: Ġebaru-vinimini
 tarimari boġono ura-viniri, ġevaġa-rakavamini tarimari veiġa namori
 boġono vei-viniri. ²⁸ Ġekira-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori
 ema veiġa rakavari ġevei-vinimini tarimari ġeri boġono ġurigiuri. ²⁹ Bema
 tarima ta na taġomu tavi ta beforoani nai, taġomu reke ta maki bono
 vinia. Tarima ta na ġemu koudi beġabiani nai, sedi maki asi bono ġabi-
 taria, bene ġabia. ³⁰ Ġemu ai beġe noġinoġini tarimari bono viniri ema
 deikara na ġemu dagara ta beġabi-rakaiani, ġabiġoina guruġana asi bono
 vei. ³¹ Kara ourani tarimarima na ġemu ai beġene veia veiġana, ġia ġeri
 ai maki mo veiġa bono veia.

³² Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimini tarimari moġo
 nai, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ġeura-vinirini
 tarimari moġo ġeura-vinirini. ³³ O bema veiġa namori ġemi ai ġeveini
 tarimari moġo veiġa namori ġovei-vinirini, ġomi ġemi namo tu kara?
 Rakava tarimari maki mani veiġa sebona ġeveiani. ³⁴ O bema ma
 beġe vini-ġoimini tarimari moġo ġovinirini, ġomi ġemi namo tu kara?
 Rakava tarimari na maki tarima ġevinirini, murinai tu mabarari ma
 beġene dava-ġoiri ġetoni. ³⁵ Senaġina ġebaru-vinimini ema ġevaġa-
 rakavamini tarimari boġono ura-viniri, veiġa namori ġeri ai boġono vei,
 boġono viniri, a tuġu vaġa-voi tuġamaġina asi boġono vei. Benamo
 davami beġene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai boġono
 iaġo, korana tu ġia na asi ġevaġa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari

evaġa-namorini. ³⁶ Boġono vevetuġa-ġwa, ġomi Tamami evevetuġa-ġwani kavana.”

Nuġami ai tarimarima asi boġono vaġa-rakavari

Mataio 7:1-5

³⁷ “Nuġami ai tarimarima asi boġono kira-kerereri. Moġesi tu Barau na maki asi bekiraġimini ġomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ġeri ai asi boġono kiraġi-kaua, benamo Barau na rakava voina ġemi ai asi bekiraġi-kauani. Rakava boġono tuġamaġi-fitogaia, be Barau na maki ġemi rakava bene tuġamaġi-fitogari. ³⁸ Boġono vini, be Barau na maki bene vinimi, ġutumari bene dori-riġori, bene kora-vegogori, bene vonu-fokafoka, bene ġiġiġiġi-seġi, bene bubu-riġoa ġemi ai. Korana aiġesi ġomi ġovinini, Barau na maki moġesi bevinimini.”

³⁹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beġea keto-ġurani? ⁴⁰ Riba vetau merona na evaġa-ribaiani tarimana asi bevanagiani, senaġina ġena sikuli bevaġa-koriani vau, evaġa-ribaiani tarimana ġesi beġe ilailani.

⁴¹ Kara dainai tarikakamu matanai libika oġitaiani, senaġi ġoi matamu ai ġau tubina tu asi otuġamaġiani. ⁴² Kamara dabarai ġoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ġata, au na roġo matamu ai libika nakokia,’ senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina tu asi oġitaiani? Gofaġofa tarimamu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ġau ta ġwaġwana

Mataio 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Ġau namona beġwani ġwaġwana tu dia rakava, ema ġau rakavana beġwani ġwaġwana tu dia namo. ⁴⁴ Ġau mabarari tu ġwari ai bita ribani. Figi ġwari maki ġau ma giniginiri ġerina asi ġebokoni, ema vine ġwari (o grapes) ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuġana na kara eiagomani murunai ekiraġirini.”

Numa ġeragani tarimari ruarua

Mataio 7:24-27

⁴⁶ “Karase nai au ġokiraġiguni, ġokirani, ‘Vereġauka, Vereġauka,’ nuġanai au aguruġani veigari tu asi goveirini? ⁴⁷ Navaġa-ribami, deikara au ġegu ai eiagomani, au ġegu guruġa ema seġaġini ma veigari eveirini tu kamasi. ⁴⁸ Ġia tu tarima ta ġena numa eragaiato kavana. Guri ekwavarigo kwareġaiato, ema fore iatanai evaġa-ruġaiato, benamo ġabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaġi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ġegu guruġa eseġaġirini, senaġi veigari tu asi eveirini, ġia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moġo evaġa-ruġaiato, ġabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eġwa-rovorovoato.”

7

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

¹ Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. ² Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ġena vetuġunaġi merona, euravini-baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. ³ Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġu-iaġorito, Iesu beġene noġia, bene iaġoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namoa. ⁴ Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. ⁵ Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

⁶ Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġeraka-kavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġu-iaġorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwaraġi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. ⁷ Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiaġosini. Senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁸ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’ benamo beveiani.”

⁹ Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi akiramini, veġabidadama maiġesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenoġoito ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-ġenoġoiato

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġitaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi notaġi.” ¹⁴ Benamo Iesu eraka-kavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanu-vaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veġa varina Iudea mabaranai ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

*Iesu ma Ioane Babatiso
Mataio 11:2-19*

¹⁸ Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, ¹⁹ etuġurito Vereġauka ġenai, ġene danaġia, “Ioane na ekiraġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

20 Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, “Ioane Babatiso na betuġuma, bekira, ‘Ġia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?’”

21 Mo aoa ai Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġanito-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeborogirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito. 22 Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito, ekirato, “Ġoġenoġoi, ġomi na boġo ġitari e boġo seġaġiri veiġari Ioane boġono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevarigisi-ġenoġoini, ema asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai Vari Namona eġobata-vinirini. 23 Ġena veġabidadama au ġegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

24 Ioane ġena vetuġunaġi tarimari ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġiato, ekirato, “Kara boġono ġitaia ġana tano fakana ġana ġoiġoto? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiġoto? 25 Kara boġono ġitaia ġana ġoiġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiġoto? Asiġina, dabuġa namori ġeveisirini tarimari ema ġaniġani namori ġeġanirini tarimari tu vere tarimari ġeri numai ġetanuni! 26 Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. 27 Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara ġoiramu ai vaġa-maġatana.’”

28 Iesu ma ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanaġiani. Senaġi Barau ġena Basileia nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani.”

29 Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġia na Barau ġena dabara ġevaġa-moġoniato, Ioane ġena babatiso ġeġabiato. 30 Senaġi Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Barau ġena vevaġa-maġuri dabarana ġia ġeri ai ġetuġamaġi-fitogaġiato. Ioane ġena babatiso ġia ġeri ai asi ġeġabi-raġeato.

31 “Toma ġuru tarimari tu deikarari ġesi bana vaġa-ilailari? Ġia tu kamasi? 32 Ġia tu noġa mero keiri kavana, vanuġa ġatamanai ġetanutaġoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani, ‘Ġai tu veġaraġo vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senaġi ġomi tu asi ġobarato-ġoi! Ġai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senaġi ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!’

33 Korana tu Ioane Babatiso eiġomato, eġani-veaġato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġomi ġokirani, ‘Ġia tu iauka rakavana na eborogġiato,’ ġotoni. 34 Tarimarima Natuna eiġomato, ġia tu ġaniġani ta asi eruġaiani. Benamo ġomi ġokirani, ‘Ġia tu boġeka tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari,’ ġotoni. 35 Senaġi Barau ġena iaunega ġeġabi-raġeani tarimari na Barau ġena iaunega ġevaġa-moġoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ġena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoġiato, beġene ġaniġani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaġoto ġena numa ġana, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁷ Mo vanuġai vavine ta etanuto-ġoi, ġia tu mata-boraġa vavinena. Ġia eseġaġito, Iesu tu Farisea tarimana ġena numai eġaniġanito-ġoi, benamo fore kavabuna ma bonana namona eġabi-kauato, ³⁸ eiaġoto Iesu murinai eritoġo-tarito, kwakuna koranai etaġi-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evaġa-nufarito. Benamo ġwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebubuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veġa eġitaiato nai, ġia nuġanai maiġesi etuġamaġito, “Mai tau bema moġoni peroveta tarimana nai tu, ġia bere riba, ġia eġabi-karaiani vavinena tu deikara. Ġia bere riba, mo vavine tu mata-boraġa vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, “Simona, au tu ma ġegu guruġa ġoi ġemu ai.” Simona ekirato, “Vevaġa-riba taumu, noguruġa, be naseġaġi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ġoi tarimana ġenai moni ġeġabi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (50) eġabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eġabi-torerito. ⁴² Senaġi mai tarima ruarua na ġeri ġabitore vaġa-ġenoġoina tu gwaġiġi rakava nai, moni evinito-ġoi tarimana na ġeri ġabitore etuġamaġi-fitoġaiato moġo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?”

⁴³ Simona evaġa-veseto, ekirato, “Au atuġamaġini tu, eġabitore-baregotto tarimana.” Iesu ekirato, “Oi, ġemu vaġa-veve tu maoro.”

⁴⁴ Moġa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eġoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, “Mai vavine oġitaiani? Au goi ġemu numai bama raġekau nai, kwakugu ġuriġi-ġuriġina nanuna ta asi boġwa-iaġomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beġuriġia vau, ġwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Goi na ġita ġera veġabiraġe veraunai au asi boġabi-raġegu, a mai vavine oġitaiani, roġosi bene doko au kwakugu roġo everauani. ⁴⁶ Goi na debagu ai diġa ta asi bobubua, a ġia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaġa-fari vekoraġiri. ⁴⁷ Moġa lorinai au na ġoi akiramuni, ġena rakava ġutumma, senaġi Barau na varau betuġamaġi-fitoġari. Moġa lorinai ġena veuravini tu barego. A ġena rakava koturi moġo etuġamaġi-fitoġarito tarimana tu ġena veuravini maki asi barego.”

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, “Ġemu rakava varau bama tuġamaġi-fitoġari.”

⁴⁹ Ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoto tarimari ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tu kamara tarima, be ġia na tarima ġeri rakava maki etuġamaġi-fitoġarini etoni?”

⁵⁰ Senaġi Iesu na vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġemu veġabidadama na varau bevaġa-maġurimu. Maivau noiaġo ma nuġa namomu ġesi.”

8

Vavine kota Iesu ġesi ġeiaġoto

¹ Moğa murinai Iesu na vanuğa barari e vanuğa keiri eiaĝo-vinirito-ĝoi, Barau ĝena Basileia Varina Namona eĝobata-iaĝiato-ĝoi. Ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝia ĝekavaiato. ² Vavine kota maki ĝia ĝesi ĝeiaĝoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ĝerina elai-vaĝirito ema ĝeri keve evaĝa-namorito. Ta tu Maria, arana ĝevatoato Magadala vanuĝana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ĝia ĝenana elai-vaĝirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ĝaraĝona. Kusa tu Heroda ĝena farefare eĝita-ĝaurito-ĝoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moĝeri vavine na Iesu ma ĝena mero ĝeri farefare na ĝevaĝa-kavarito.

Barabore - Iaraĝa tarimana widi ĝueri evaroto

Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ĝutuma bara ĝevegogoto, vanuğa mabarari na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto. Benamo ĝia na ĝeri barabore ta ekiraĝiato, ekirato,

⁵ “Iaraĝa tarimana vamoka ĝana eiaĝoto, ĝena widi ĝueri bene fiurovorovi ĝana. Efiurito-ĝoi nai, kota dabarai ĝeketoto. Benamo tarimarima na ĝefana-veĝonurito ema guba manuri na ĝeĝanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ĝeketoto. Ĝetubuto, senaĝi asikauna ĝemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ĝauĝa ĝiniĝiniri nuĝari ai ĝeketoto. Benamo ĝauĝa ĝiniĝiniri ĝesi ĝetubu-sebonato, senaĝi varovaro dagarari ĝetuturarito nai ĝemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ĝeketoto. Benamo ĝetubu-ginikauto, ĝeĝwato, tata ĝwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaĝa-baregoato, ekirato, “Ma seĝana tarimana bene seĝaĝi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraĝirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ĝena mero na Iesu ĝedanaĝiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Barau ĝena Basileia guruĝari vekuretoĝari ĝemi ai evaĝa-foforirini, senaĝi mabarari tu barabore ai avaĝa-guruĝarini, beĝene ĝita, senaĝi anina asi beĝene ribaia, beĝene seĝaĝi, senaĝi asi beĝene tuĝamaĝi-fakaia.”

Widi ĝueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maiĝa: Widi ĝueri tu Barau ĝena guruĝa. ¹² Dabarai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani. Senaĝi Satani eiaĝomani, Barau ĝena guruĝa ĝia nuĝari na eĝabi-vaĝirini, Vari Namona beĝe vaĝa-moĝoniani e beĝe maĝurini garina. ¹³ Tano ma forenai widi ĝueri ĝeketoto tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani e ma iakuri ĝesi ĝeĝabi-raĝeani. Senaĝi ĝia tu noĝa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moĝo Barau ĝena guruĝa ĝekorana-iaĝiani, senaĝi veribaĝani beraĝasini nai, beĝe ketoni. ¹⁴ Ĝauĝa ĝiniĝiniri nuĝari ai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, senaĝi ĝetuĝamaĝi-ĝutumani, tanobara farefareri ĝetuĝamaĝi-gogo gogorini ema tanobara ĝena maĝuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moĝa lorinai ĝwaĝwa namori asi ĝeĝorani. ¹⁵ Senaĝi tano namonai ĝeketoto widi ĝueri tu tarimarima na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, ma nuĝari namori e ma manauri ĝesi ĝeĝabi-raĝeani, ĝeĝabi-tariani mo, ĝwaĝwa namori ĝeĝorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ “Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betore-kauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷ Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

¹⁸ Moġa lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena tuġamaġi-faka, senaġi ġena tuġamaġi-faka aiġesi misina maki beġabi-vaġiani.”

Iesu sinana ema tarina merori

Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ġia ġenai ġeiaġoto, senaġi tari-marima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu ġenai beġe raka-kavini.

²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Ġoi sinamu ema tarimu tu murikai ġeruġa-taġoni, ġoi ġevetaumuni.” ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ġena guruġa ġeseġaġirini e ġeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

²² Ġaro ta Iesu ma ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġekauto, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” Benamo ġeiaġoto. ²³ Ġeiaġoto-ġoi nuġanai, Iesu eġena-maseto. Benamo iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato nai, ġasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġoato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-riba taumu o, ġita tu mai taburuni!” Iesu evariġisito, iavara e ureure ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito. ²⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ġemi veġabidadama tu ainai?” Ġia ġegarito e ġeġaba-rakavato nai, tauġeri mo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tarima tu dei? Ġia na iavara e ureure evaġa-guruġarito nai, garona ġeseġaġiani!”

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

²⁶ Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ġasi na eraka-riġoto nuġanai, iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Ġia tu mo vanuġa tarimana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eġitaia to nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, “Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu!” ²⁹ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaiato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka rakavana na eġabiato-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰ Iesu na edanaġiato, ekirato, “Ġoi aramu tu deikara?” Ġia na evaġa-veſeato, ekirato, “Au aragu tu ‘Ġutuma,’ ” korana iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoġiato-ġoi, guri variġo kwareġana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirarito, “Be, ġoiāġo!” ³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġeġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴ Bai ġitaġauri tarimari na kara eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai. ³⁵ Tarima-rima ġeġoto-iaġoto, kara eġorato dagarana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġariato, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito. ³⁶ Mo veġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana kamasi enamoto varina tarimarima ġekira-vararito. ³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoġiato, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenoġoito. ³⁸ Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenoġoiato, ekirato, ³⁹ “Noġenoġoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veġana tarimarima bono kira-varari.” Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eġenoġoito nai, tarimarima ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri ġesi, korana mabarari na Iesu ġevaġa-nogaiato-ġoi. ⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ġitaġauna tarimana, Iesu ġenai eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ġena numa ġana ġeiaġo etato, ⁴² korana ġia natuna kekenina, ġora ġereġa, dori emaseto-ġoi nai. Ġena laġani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi. ⁴³ Moġa nuġanai vavine ta, ġena keve tu rara kevena; laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. Ġia na ġena farefare e moni mabarari evaġa-koririto doketa ġeri ai ġena keve beġene vaġa-namoa ġana. Senaġi ta na asi evaġa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ġutuma muriri ai vau evebibi-toġato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinai ea raġasito. Iesu ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. Benamo vaġa-sebo ġena rara kevena ekorito. ⁴⁵ Iesu evedanaġito, ekirato, “Dei na au beġabi-karagu?” Mabarari ġevakira-ġuniġauto, ġekirato, “Au tu asiġi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarimarima oġitarini, ġekou-ġeġeraġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini.” ⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ta na au beġabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeġuna

varau beraka-vaḡi.” ⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ḡia asi ḡena vekuretoḡa dabarana, benamo ma ḡoḡo-ḡoḡona ḡesi eiaḡoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eḡabi-karaiato ema ḡena keve vaḡa-sebo ekorito varina ekiraḡi-foforirito tarimarima ḡoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Natugu, ḡemu veḡabidadama na bevaḡa-namomu. Be, ma nuḡa namomu ḡesi noiaḡo.”

⁴⁹ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarima ta rubu ḡitaḡauna tauna Iairo ḡena numa na eiaḡomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaḡa-riba tauna asi novaḡa-vekwarāḡia.” ⁵⁰ Iesu na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, Iairo ekiraiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veḡabidadama moḡo, benamo ḡia tu bemaḡurini.” ⁵¹ Iairo ḡena numai eraḡasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beḡene raḡekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moḡo. ⁵² Mabarari tu ḡetaḡito-ḡoi ema ḡetaḡi-guruḡa guruḡato-ḡoi nuḡanai, Iesu ekirato, “Asi ḡotaḡi, kekeni tu asi bemase, ḡia tu egenani moḡo.” ⁵³ Tarimarima na ḡerikiriki-iaḡiato, korana ḡia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaḡi Iesu na kekeni ḡimanai eḡabito, evaḡa-guruḡaiato, ekeato, “Natugu o, novariḡisi!” ⁵⁵ Benamo iaukana eḡenoḡoito, ma emaḡurito, vaḡa-sebo evariḡisito. Iesu na ekirarito, kekeni beḡene ḡubua. ⁵⁶ ḡia tamana sinana ḡeḡaba-rakavato, senaḡi Iesu na evaḡa-naḡirito, mai veiḡa varina tarima ta asi beḡene kira-varaia.

9

Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) etuḡurito

¹ Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seḡuka evinirito, iauka rakavari mabarari beḡene lai-vaḡiri, ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori ḡana. ² Benamo etuḡurito, Barau ḡena Basileia varina beḡene ḡobata-iaḡia, ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori. ³ Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡemi iaḡoiaḡo ai kara ta asi boḡono ḡabikaua, toḡoi, dura, ḡaniḡani dagarari, moni, ema sedi ruarua maki asi boḡono ḡabi. ⁴ Beḡe ḡabi-raḡemini numanai boḡono tanu, bene iaḡo mo, vanuḡa boḡono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuḡa tai asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, mo vanuḡa boḡono raga-kwanea, kwakumi kauri boḡono kwari-ketoketori, ḡia ḡeri kira-sirivaḡi vaḡa-moḡoniri ḡana.”

⁶ Iesu ḡena mero ḡerakato, vanuḡa tata ḡana ḡeiaḡoto, Vari Namona ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi ema keve tarimari ḡevaḡa-namorito-ḡoi gabu mabarari ai.

Heroda ḡena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseḡaḡiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ḡekirato, Ioane Babatiso tu mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito. ⁸ Ma kota ḡekirato, Elia efoforito. Ma kota ḡekirato, peroveta tarimana ḡuinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito, ḡetato. ⁹ Senaḡi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ḡutuato. Be, mai varina aseḡaḡiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ḡिताia.

Iesu na tarimarima daḡara imaima (5,000) eḡuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ġena apostolo ma ġeġenoġoito, karakara ġeveirito veiġari variri Iesu ġekira-varaiato. Benamo Iesu na eġori-ġerevaġirito, vanuġa ta arana Betesaida ġana eġori-iaġorito. ¹¹ Senaġi tarimarima na ġeseġaġirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo Iesu na eġabi-raġerito, Barau ġena Basileia varina eġobata-vinirito ema keve tarimari evaġa-namorito. ¹² Ġaro evariġoto-ġoi nuġanai, ġena mero gabanana ruarua (12) Iesu ġenai ġeiaġoto, ġekirato, “Mai tarimarima notuġuri, be kavinaġi vanuġari ai ema vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġari ġaniġani e gena-gaburi ġea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” ¹³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani ġoviniri.” Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai ġemai beredi tu imaima (5) ema maġani-kone ruarua (2) moġo. Ġoi ourani ġai baġana iaġo, ġaniġani baġana voiri mai tarimarima ġutuma ġari?” ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Tarimarima ġovareri doġoro ta gabana imaima (50), doġoro ta gabana imaima (50), benamo ġene tanutanu-tari.” ¹⁵ Iesu ekirato lorinai ġeveiato, tarimarima mabarari ġevaġa-tanutanu-taririto. ¹⁶ Moġa murinai Iesu na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai egaga-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, ebuki-ġutuġuturito ema ekini-misimisirito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ġeġanirito nai, mabarari ġeġani-maseto. Gabivau Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29

¹⁸ Ġaro ta Iesu ġereġana eġuriġurito, ġena mero maki ġia ġesi. Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” ¹⁹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kota ġekirani ġoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito.” ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?” Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi tu Barau ġena Keriso, ġia na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna.”

Iesu ġena mase ema variġisi-ġenoġoi ekiraġirito

Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1

²¹ Iesu na elaunaġirito, ġia varina tarima ta asi beġene kira-varaia. ²² Ġia ma ekirato, “Tarimarima Natuna midigu vovoka roġo beġanini. Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari na beġe ruġaiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau mase na ma bevariġisi-ġenoġoini.”

Maġuri guruġari o Iesu murinai raka

Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25

²³ Iesu na ġia mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene vekira-fitoġa, ġena satauro bene ġwaia ġaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena

ġena maġuri bevaġa-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaikaaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaikaa-viniani ġena iaġomai, ma mamana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiatu murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġurigiuri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġoirana vetoġana eirauto, ema ġena dabuġa ekuro-ġarogaro. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karona ġegenamaseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mamana ġesi ġeġitaiao, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwanea ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ġia roġo eguruġato-ġoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eġabi-ġaurito nai, ġia ġegarito. ³⁵ Garo ta magube nuġana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aġabi-hidiato tarimana, ġia boġono seġaġi-vinia!”

³⁶ Mo garo ekorito nai, Iesu ġereġana ġeġitaiao. Mai veiġa ġeġitarito dagarari, tarima ta asi ġekira-varaiato mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷ Garo ta ekorito murinai, ġia tu ġoro na ġeraka-variġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi ġeraka-veġoitaġoto. ³⁸ Benamo tau ta ġutuma nuġari na ekea-fouto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, anoġimuni, au natugu merona noma ġitaia. Mai tu au natugu sebna, ġora ġereġa. ³⁹ Nega tari ai ġia tu iauka rakavana na eġabiani, benamo ekoġo-founi; tauġanina maki evaġa-ġoġo-ġoġoani, benamo bokana na kaburoburo ġeraka-rosini. Maiġesina evaġi-mase vanaġi-vanaġiani. ⁴⁰ Ġoi ġemu mero banoġiri, ġelai-vaġia basi, senaġi ġia asi beġe ilaila.”

⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadama ema kira-sirivaġi ġuruna o! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noġori-iaġomaia.” ⁴² Mero eiaġomato-ġoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraġi-iaġiato, tauġanina evaġaġoġo-ġoġoato. Senaġi Iesu na iauka rakavana ekira-ġoiato, mero evaġa-namoato, benamo tamana ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġaba-rakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiao nai.

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato

Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32

Tarimarima roĝo Iesu ĝena veiĝa ĝeĝaba-iaĝiato-ĝoi nai, Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, ⁴⁴ “Au na guruĝa ta ĝemi nakiraĝia, be ĝoseĝaĝi ema asi boĝono tuĝa-rekwaia. Tarimarima Natuna tu beĝe revaiani vau tarimarima ĝimari ai beĝe toreani.” ⁴⁵ Senaĝi ĝena mero na asi ĝetuĝamaĝi-dogariato, Iesu tu kara ekiraĝiato. Mo guruĝa anina tu ĝia ĝeri ai vekuretoĝa, asi beĝene ribaia ĝana, ema Iesu maki asi ĝedanaĝiato, korana ĝegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37

⁴⁶ Iesu ĝena mero fakari ai vevane eĝorato, korana tu ĝekirato, dei tu barego vedaurea ĝia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ĝetuĝamaĝiato, moĝa lorinai mero keina ta eĝabiato, ĝia sevinai evaĝa-ruĝa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beĝabi-raĝeani au aragu ai, ĝia na au beĝabi-raĝeguni. Bema tarima ta na au beĝabi-raĝeguni, etuĝuguto Barauna maki beĝabi-raĝeani. Korana deikara ĝomi na ĝokira-fitoĝaiani tarimana ĝomi fakami ai, ĝia tu barego vedaurea.”

Iesu aranai nuĝa-farevaĝi veiĝa boruri eveirito tarimana

Mareko 9:38-40

⁴⁹ Ioane na Iesu evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Vevaĝa-riba taumu, tarima ta ĝaĝitaiato, ĝoi aramu ai iauka rakavari elai-vaĝirito-ĝoi, senaĝi ĝai na ĝakira-ĝoiato, korana ĝia tu dia ĝita ĝesi taĝauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boĝono kira-ĝoia, korana deikara na ĝomi asi evaĝa-rakavamini tarimana tu ĝomi evaĝa-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ĝeĝabi-raĝeato

⁵¹ Iesu guba ĝana bevaraĝeni ĝarona ekavinaĝiato-ĝoi nai, Ierusalemene bene iaĝo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuĝunaĝi tarimari etuĝuguinerito, Samaria vanuĝana tai ĝeraĝasito, Iesu ĝena totoĝa gabuna ĝea vetauato. ⁵³ Senaĝi vanuĝa tarimari na Iesu asi ĝeĝabi-raĝeato, korana tu Ierusalemene eiaĝo-viniato-ĝoi nai. ⁵⁴ Iesu ĝena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiĝa ĝeĝitaiato, benamo ĝekirato, “Vereĝauka, ĝoi ourani karava guba na baĝana kiraĝia, bene mariĝo, bene vaĝa-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruĝa-kureto, tauri ruarua ekira-ĝoirito. ⁵⁶ Benamo ĝia ma ĝerakato, vanuĝa ta ĝana ĝeiaĝoto.

Iesu murinai beĝene raka ĝetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ Ĝia dabara na ĝeiaĝoto-ĝoi nai, tarima ta na Iesu evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Ĝemu iaĝoiaĝo gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boĝa kwaivari ma ĝeri kouĝa, ema manu ma ĝeri nuĝi, senaĝi Tarimarima Natuna tu asi ĝena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Senaĝi mo tarima evaĝa-veseto, ekirato, “Vereĝauka, asi roĝo, naĝenoĝoi, be tamagu roĝo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evaĝa-veseato, ekirato, “Mani tu noiaĝuiri, mase tarimari (o Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari) na ĝeri mase tauĝeri na beĝene guriri. Senaĝi ĝoi tu noiaĝo, Barau ĝena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, murimu ai naraka, senaĝi naiĝo roĝo, ĝegu numa tarimari ĝesi ĝaveĝabi-tuĝu.” ⁶² Iesu na

evaĝa-veseato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ĝana ma eboĝe-ĝenoĝoini, ĝia tu asi ilaila Barau ĝena Basileia beĝabiani.”

10

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuĝurito

¹ Moĝa murinai Vereĝauka na tarima 72 eĝabi-virigirito, benamo ruari ruari etuĝu-guinerito, ĝia beiaĝoni vanuĝari e gaburi mabarari ĝana. ² Evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Kwakwa ĝaniĝaniri tu ĝutuma lelevaĝi, senaĝi kwakwa tarimari tu viravira moĝo. Moĝa lorinai kwakwa Vereĝaukana ĝonoĝia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuĝu-iaĝori, ĝaniĝani beĝenea kwari. ³ Goiĝo, au na mamoe kavana atuĝumini, boĝa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fusefuseri, dura e tamaka asi boĝono ĝabikau; dabarai tarima ta asi boĝono vaĝa-guruĝaia. ⁵ Bema numa tai boĝo raĝekauni nai, boĝono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ĝemi maino guruĝana ĝia iatanai bene tanu. Bema asiĝina nai, maino tu ĝemi ai ma bene ĝenoĝoi. ⁷ Karakara beĝe vinimini boĝono ĝaniri e boĝono niuri, korana eĝauveini tarimana davana bene ĝabia ĝana. Numa ta na ma numa ta ĝana asi boĝono iaĝo, senaĝi mo numa sebonai moĝo boĝono tanu.

⁸ Bema vanuĝa tai boĝo raĝasini, beĝe ĝabi-raĝemini, karakara ĝoirami ai beĝe tore-rosirini dagarari boĝono ĝaniri. ⁹ Mo vanuĝai keve tarimari boĝono vaĝa-namori e tarimarima boĝono vaĝa-guruĝari, boĝono kira, ‘Barau ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani), tu sevimi ai maiĝa.’ ¹⁰ Senaĝi bema vanuĝai boĝo raĝasini, benamo asi beĝe ĝabi-raĝemini nai, ĝatamanai boĝono raka-rosi, boĝono kira, ¹¹ ‘Ĝemi vanuĝa gagauri kwakumai beĝe kafakau dagarari maki mai ĝakora-vaĝirini ĝemi kira-sirivaĝi vaĝa-foforiri ĝana. Senaĝi boĝono riba, Barau ĝena Basileia tu bekavi-naĝi.’ ¹² Au na akiramini, Kota baregona ĝaronai mai vanuĝa na meto beĝwaiani tu, Sodoma ĝena meto maki bevanĝiani.”

Asi veĝabidadama vanuĝari

Mataio 11:20-24

¹³ “Korasini o, ĝoi ema Betesaida, vetuĝami kika! Korana nuĝa-farevaĝi veĝari ĝemi ai ĝefoforito-ĝoi tu, Taia e Sidono nuĝari ai beĝere fofori, benamo ĝia tu irau laĝani ai ĝere vetuĝamaĝi-kure, fuse rakavari ai e tauĝaniri ma gurumari ai ĝeri vetuĝamaĝi-kure ĝere vaĝa-foforia. ¹⁴ Barau na tarimarima bekota-vinirini ĝarona baregonai, ĝomi na boĝo doĝariani metona tu Taia e Sidono ĝeri meto bevanĝiani. ¹⁵ Ĝoi maki, Kaperanauma o, ĝoi ourani guba ĝana bono varaĝe otoni? Asiĝina, ĝoi tu mase gabuna ĝana boiaĝoni!”

¹⁶ Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Dei na ĝomi beseĝaĝi-vinimini, au maki beseĝaĝi-viniguni; dei na asi beĝabi-raĝemini, au maki asi beĝabi-raĝeguni; ema dei na asi beĝabi-raĝeguni, etuĝuguto Barauna maki asi beĝabi-raĝeani.”

Iesu na etuĝurito tarimari 72 ĝeĝenoĝoito

¹⁷ Gena mero 72 ma ĝeĝenoĝoito ma iakuri ĝesi, ĝekirato, “Vereĝauka o, iauka rakavari ĝoi aramu ai ĝavaĝa-guruĝarito, benamo garoma ĝeseĝagirito-ĝoi.” ¹⁸ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Satani aĝitaiato,

kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiḡoto. ¹⁹ Boḡono riba, au na seḡuka varau avinimito, mota ema kavikavi boḡono fana-tariri, ema Satani ḡena seḡuka maki boḡono vaḡa-farakaia ḡana; dagara ta na asi bevaḡa-rakavamini. ²⁰ Senaḡina, dia boḡono iaku korana iauka rakavari ḡomi ḡemi seḡuka nuḡanai, asiḡina, a ḡomi tu boḡono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni

Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuḡanai Iauka Veaḡa na Iesu tu iaku na evaḡa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaḡa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ḡoi na ma iaunegari e riba tarimari ḡeri ai okure-togarini dagarari tu, asi ḡeri riba tarimari ḡeri ai ovaḡa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ḡoi ḡemu veuravini korana evaḡa-foforiani. ²² Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ḡia Natuna, Tamana moḡo ḡereḡana, ema ta asi ribana ḡia Tamana, senaḡi Natuna ḡereḡana moḡo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ḡeri ai vau evaḡa-foforirini.”

²³ Benamo Iesu eboḡe-kureto ḡena mero ḡeri ai, veḡuni ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḗomi tu boḡono iaku, korana tu mai ḡoḡitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ḡeurato, mai ḡoḡitarini dagarari beḡere ḡitari, senaḡi asi ḡeḡitarito, ema ḡoseḡaḡirini dagarari beḡere seḡaḡiri, senaḡi asi ḡeseḡaḡirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta evariḡisito, benamo Iesu eribaḡaniato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” ²⁶ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? Ḗoi na tu kamasi oiaviani?” ²⁷ Ḗia evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e ma tuḡamaḡimu mabarana’; ema ‘Sevimu tarimana maki bono ura-vinia ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.’”

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaḡa-vese maoro, maniḡesi bono vei, be bono maḡuri.”

²⁹ Senaḡi taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana tu ma veiavina ḡesi Iesu ma edanaḡi-veribaḡaniato, ekirato, “Au sevigu tarimana tu dei?”

³⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tau ta Ierusalem na Ieriko evariḡo-viniato-ḡoi nuḡanai, lema tarimari na dabarai ḡeguru-viniato, ḡena dabuḡa ḡekokirito, ḡevaḡa-vevaḡiato, dori moḡo ḡevaḡi-maseato, benamo monai ḡeraga-kwaneato. ³¹ Moḡa Rubu Veaḡa verena ta mo dabara na evariḡoto-ḡoi nai, mo tau edoḡariato, senaḡi eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³² Levi doḡorona tarimana ta, (Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tauna), maki moḡesi, mo tau ea doḡariato nai, maki eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³³ Senaḡina Samaria tarimana ta ḡena iaḡoiḡo ai mo tau ea doḡariato, eḡitaiato nai, evetuḡaiato. ³⁴ Sevina ḡana eiaḡoto, diḡa e vine nanuna manuḡanai ebubuto, ekumuato, benamo ḡena doniki ai evaḡa-tanu-kauato, vinitaḡo numana ḡana eḡori-iaḡoato, monai enariato. ³⁵ Boḡiboḡi evariḡisito nai, silva moniri ruarua numa ḡitaḡauna

tarimana eviniato, ekirato, ‘Mai tau bono nariġau-ġitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ġegu ġenoġoi ai vau ġemu moni davana bavinimuni.’ ”

³⁶ Iesu evedanaġito, ekirato, “Ġoi tu kara otoni? Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tarimana tu mo lema tarimari na ġevaġa-vevaġiato tauna ġenai bita kiraġiani?” ³⁷ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Evetuġaiato tarimana.” Benamo Iesu na ekiraiato, “Noiaġo, ġoi maki moġesi bono vei.”

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġoiġo ai vanuġa tai ġea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹ Ġia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-tarito, ġena guruġa eseġaġirito-ġoi. ⁴⁰ Mareta tu veġabiraġe dagarari eveito-ġoi, evekwarāġito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo avekwarāġini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!”

⁴¹ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, “Mareta! Mareta! Dagara ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuani e ġevaġa-vekwarāġiani, ⁴² senaġi dagarara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-viriġia, ta na ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani.”

11

Iesu na ġena mero ġuriġuri evaġa-ribarito

¹ Ġaro tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka o, ġuriġuri novaġa-ribama Ioane na ġena mero evaġa-ribarito ilailanai.” ² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoġuriġurini nai, boġono kira:

‘Ġai Tamama o,
ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;
ġemu Basileia bene iaġoma.

³ Ġaro tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴ Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari,
korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava ġatuġamaġi-
fitoġarini.

‘Ema veribaġani ai asi bono ġori-kauma.’ ”

⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema ġomi ta boġi nuġanai ġatana ġenai bere iaġo, bere noġia, bere kira, ‘Ġatagu o, ġaniġani dagarari kota naġabi-toreri roġo, ⁶ korana au ġatagu ta tu ġena iaġoiġo ai ġegu ai beiaġoma, senaġi au tu asi ġegu ġaniġani ġia baġubuani.’ ⁷ Benamo mo tarima na numa nuġana na bere vaġa-vesea, bere kira, ‘Asi novaġa-vekwarāġigu. Gatama-boka varau babiria, ema au tu natugu ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagarara ta asi bavinimuni.’ ⁸ Akiramini, enabe ġia ġatana, senaġi asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani, senaġi ġena noġinoġi ġenoġoi-ġenoġoi dainai bevariġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka bekeoani. ¹⁰ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama boka bekeoani.

11 Ġomi tama fakami ai deikara bema natumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na tu mota boviniani? 12 O ġatoi benoġini nai, kavikavi boviniani? 13 Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

14 Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, 15 senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

16 Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. 17 Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. 18 Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bevevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maġesi akiraġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. 19 Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. 20 Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġasi.

21 Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ginikauni. 22 Senaġina kokore vedaurea tarimana ta ma beiaġomani, mai tarima bevaġa-vevaġiani, benamo bevaġa-darereani, ġia ġena vaġivaġi dagarari, veġabidadama dagarari, beverariani, benamo ġena farefare mabarari bevere-rovorovorini.

23 Deikara dia au ġatagu tu, au ġegu inai tarimana, ema deikara au ġesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Mataio 12:43-45

24 “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-rosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Naġenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.’ 25 Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea. 26 Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu tovotovonai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaurea.”

Verere moġonina

27 Mo guruġa ekiraġiato-ġoi nai, vavine ta tarimarima ġutuma fakari na eguruġa-vaisito, ekirato, “Ġoi evaġa-maġurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!”

28 Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Iniġesi nokira, Barau ġena ġuruġa ġeseġaġiani ema ġekorana-iaġiani tarimari neġi namo!”

*Seḡuka vetoḡana ḡevetauato
Mataio 12:38-42; Mareko 8:12*

²⁹ Tarimarima ḡutuma na Iesu ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Toma ḡuru tu ḡuru rakavana! Seḡuka vetoḡana ḡevetauani, senaḡi vetoḡa ta asi beḡe doḡariani, Iona, peroveta tarimana, vetoḡana moḡo. ³⁰ Korana Iona tu vetoḡa ta Nineva tarimari ḡeri ai, moḡa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoḡai beiḡoni mai ḡuru tarimari ḡeri ai. ³¹ Barau na tarimarima bekota-vinirini ḡaronai, Seba vavine baregona o Kwin beruḡa-vaisini, mai ḡuru tarimari besamanirini, korana ḡia tu ḡena tanobara manaḡana na eiaḡomato, Solomona ḡena iaunega guruḡari bene seḡaḡiri ḡana. Senaḡi ḡoḡitaia, tarima ta na Solomona evanaḡiani tu maiḡa. ³² Barau ḡena Kota baregona ḡaronai, Nineva tarimari beḡe ruḡa-vaisini, toma ḡuru tarimari beḡe samanirini, korana Iona ḡena ḡobata ḡeseḡaḡiato neganai, ḡia ḡeri rakava ḡerina ḡevetuḡamaḡi-kureto. Senaḡi tarima ta na Iona evanaḡiani tu maiḡa.”

*Tauḡani mamana
Mataio 5:15; 6:22-23*

³³ “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toḡaiani, diḡu na asi beḡoḡoi-tariani, senaḡi lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beḡe raka-toḡani tarimari na mama beḡene ḡitaia ḡana. ³⁴ Ḡoi matamu tu ḡoi tauḡanimu ḡena lamefa kavana. Bema ḡoi matamu namo nai, tauḡanimu mabarana bemamani. Senaḡi ḡoi matamu rakava nai, tauḡanimu mabarana bemukunani. ³⁵ Moḡa lorinai, lorimu bono vetore, mama ḡoi nuḡamu ai bemukunani garina. ³⁶ Bema ḡoi tauḡanimu mabarana mama na bevonuvonu-raḡeni, mukuna kota maki asi betanuni, ḡia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ḡoi evaḡa-mamamuni kavana.”

*Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari evanerito
Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47*

³⁷ Iesu eguruḡa-ḡosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ḡia ḡesi beḡene ḡaniḡani-vegogo; benamo ḡena numa ḡana eiaḡoto, ḡaniḡani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eḡitaiato nai, nuḡana efarevaḡi-rakavato, korana Iesu tu asi eveḡurigiḡo, (ḡia seneri vereri ḡeri vevaḡa-naḡi ilailanai), senaḡi eḡani-ḡanito moḡo. ³⁹ Benamo Vereḡauka na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḡomi Farisea tarimami na ḡemi kapusi ema disi muriri rekeri moḡo ḡoḡurigiḡi-ginikaurini, senaḡi nuḡami tu verariverari ema vei-taḡuitaḡui na ḡevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ḡomi tu babo! Ḡomi asi ḡoribani, murika rekena eveiatio Barauna na nuḡana rekena maki ḡia na eveiatio? ⁴¹ Senaḡi kapusi ema disi nuḡari dagarari tu asi ḡeri-ḡari tarimari boḡono viniri vau, dagara mabarari ḡemi ai beḡe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡomi na Barau ḡovarevare-viniani dagarari misimisiri, ḡemi sivoḡa, kodukarava ema ḡaniḡani ḡailauri maki karava gabanana (10) ḡoveirini, karava sebona boubou dagaranaḡi ḡovaḡa-iaḡoani, senaḡina vei-iobukaiobuka ema Barau uravinina maḡurina tu ḡoleaiani. Ḡomi na tu maiḡeri veiḡa baregori ḡoro veiri ema mo veiḡa keiri maki asi boḡoro iaḡuri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡemi ura rubu ai tu tanutanu namori ai boḡono tanu, ema ḡemi ura maki maketi gaburi ai beḡene vaḡa-namomi. ⁴⁴ Vetuḡami kika! Gomi tu asi ḡita vetoḡari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ḡeraka-vanaḡini nai ḡemirorini, ḡia asi ḡeribani mo tu gabu rakavana.”

⁴⁵ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, maiḡesi okirani nai, ḡai maki okira-fitoḡamani!”

⁴⁶ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Gomi taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami maki vetuḡami kika! Gomi na maruna metori tarimarima ḡovaḡa-faḡarini, senaḡi ḡimami didina ta maki ḡeri marunai asi ḡoveḡabikauni, asi ḡovaḡa-kavarini. ⁴⁷ Vetuḡami kika! Gomi tubumi ḡatami na peroveta tarimari ḡevaḡi-maserito, ema ḡomi na tu ḡeri gara gaburi namori ḡoveirini. ⁴⁸ Moḡesi ḡomi tauḡemi tubumi ḡatami ḡeri veḡa ḡokiraḡi-foforirini ema ḡovaḡa-moḡonirini; moḡoni veḡata, tubumi ḡatami na peroveta tarimari ḡevaḡi-maserito, ema ḡomi na ḡeri gara gaburi ḡoveirini. ⁴⁹ Moḡa lorinaḡ Barau ḡena Iaunega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuḡu-iaḡorini ḡeri ai, benamo tari tu beḡe vaḡi-maserini, ma tari tu beḡe lai-lausilausirini.’ ⁵⁰ Moḡesi nai, peroveta tarimari mabarari ḡevaḡi-maserito, Barau na tanobara eveiato veḡata beiaḡoma mo maitoma, metona tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani. ⁵¹ Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiaḡomato mo Sakaria, ḡia tu fata veaḡana ema Barau ḡena numa veaḡana fakari ai ḡevaḡi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani!”

⁵² Taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami, vetuḡami kika! Riba numana keo-fakana ḡatama-boka kina tu ḡomi na ḡoḡabiato. Gomi ḡereḡami asi boḡo raka-toḡani, ema ḡeraka-toḡa ḡetoni tarimari ḡeri dabara ḡomi na ḡokourini!”

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Farisea tarimari na ḡekira-fitoḡaiato, ema dagara vovoka ḡevedanaḡi-viniato, ⁵⁴ ḡeribaḡaniato, ḡeri ura tu dagara ta bene kiraḡi-kererea, be beḡene samania ḡana.

12

Ḡeḡofaḡofani tarimari boḡono nariri

¹ Mo faka nuḡanai tarimarima ḡutuma lelevaḡi varau ḡevegogoto, asi-iaḡo asi-fana, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡa guinerito, ekirato, “Boḡono venari-ginikau Farisea tarimari ḡeri farao evaḡa-tubuani muramurana ḡerina, korana mani tu ḡia ḡeri ḡofaḡofa veḡana bene. ² Vekouḡau dagarari mabarari beḡea foforini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani. ³ Moḡa lorinaḡ kara dagara muku-nai ḡokiraḡiato, mamai beḡea seḡaḡiani, kara dagara koutoḡai seḡai ḡoguruḡa-ḡurato dagarana, beḡea kiraḡi-foforiani numa tuḡuna na, tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana.”

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ “Gataḡu mabarami, akiramini, tauḡani beḡe vaḡiani, ma murinaḡi kara ta ma asi beḡe veiani tarimari gariri asi boḡono vei. ⁵ Senaḡi

navaĝa-ribami, deikara garina boĝono vei: Barau boĝono gari-vinia. Tauĝani bevaĝiani murinai ma ĝena seĝuka, ĝomi ma befiu-ĝuramini, karava eĝara-vanaĝi vanaĝini gabunai. Aba, au na akiramini, ĝia moĝo boĝono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moĝo ĝevoirini, ene? Senaĝina Barau na tu sebona ta maki asi etuĝa-rekwaiani. ⁷ Moĝoni veĝatana, ĝomi tu debami ĝuri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boĝono gari; ĝomi voimi tu varaĝe lelevaĝi, bisini ĝutuma voiri maki ĝovanaĝirito!”

Iesu bekiraĝi-foforiani ema bekira-ĝuniĝauani
Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Au na akiramini, deikara na au tarimarima ĝoirari ai bekiraĝi-foforiguni, ĝia maki Tarimarima Natuna na Barau ĝena aneru ĝoirari ai bekiraĝi-foforiani. ⁹ Senaĝina au deikara na tarimarima ĝoirari ai beruĝaguni e bekira-ĝuniĝauguni, ĝia maki Barau ĝena aneru ĝoirari ai baruĝaiani e bakira-ĝuniĝauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ĝia ĝena rakava betuĝamaĝi-fitoĝaiani, senaĝina deikara na Iauka Veaĝa bekira-rakavaiani, ĝia ĝena rakava tu asi betuĝamaĝi-fitoĝaiani.

¹¹ Iuda tarimari ĝeri rubu ai beĝe vaĝa-kotamini, ema vanuĝa vereri e Kota baregori ĝeseĝaĝini tarimari ĝoirari ĝana beĝe ĝori-iaĝomini nai, nuĝami asi beĝene vekwaraĝi, aiĝesi toma boĝo guruĝani o kara toma boĝo kiraĝirini. ¹² Korana Iauka Veaĝa na mo ĝaro ai kara boĝo kiraĝirini guruĝari bevaĝa-ribamini.”

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ĝutuma nuĝana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ĝai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu.” ¹⁴ Iesu na evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝoi tau o, au tu deikara na ĝomi taumi ruarua ĝemi farefare-tore viriĝi-viriĝina ĝana etoreguto?” ¹⁵ Benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Boĝono boĝeboĝe! Lorimi boĝono vetore, farefare vovoka mata-ĝaniĝaniri boĝo veini garina; korana tarimarima ĝeri maĝuri korikori tu dia ĝeri farefare vovoka na ĝevaĝa-ĝorarini.”

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraĝiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimana ta ĝena tano na ĝaniĝani namori evaĝa-ĝorarito. ¹⁷ Ĝia etuĝamaĝito, ekirato, ‘Kamasi toma haveini? Mai ĝaniĝani mabarari tu ainai bana vaĝa-vegogori?’ ¹⁸ Benamo ekirato, ‘Au tu maiĝesi navei. Ĝaniĝani atorerini numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ĝegu ĝaniĝani e farefare mabarari monai bana vaĝa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauĝegu bana vekira, ‘Ĝoi ĝemu dagara namori tu ĝutuma gorogoro bovaĝa-vegogori laĝani vovoka ĝana. Be, noiaĝaraĝi, noĝaniĝani, noniuniu e noverere.’ ²⁰ Senaĝina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ĝoi tu babo! Toma boĝi ĝoi ĝemu maĝuri aĝabi-vagiĝani ĝemuna, benamo mai ĝemu farefare bovaĝa-vegogorini tu deikara na begabirini?’

²¹ Maiĝesina mo deidei tauĝeri moĝo ĝeri farefare ĝevaĝa-vegogoni tarimari tu asi ĝeri farefare Barau ĝoiranai.”

*Asi bono tuḡamaḡi-vekwaraga**Mataio 6:25-34*

²² Benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Moḡa lorinai, akiramini, ḡemi maḡuri asi boḡono tuḡamaḡiri, kara boḡo ḡanini; o tauḡanimi kara na boḡo dabuḡarini. ²³ Maḡuri tu dagara baregona, a ḡaniḡani tu dagara keina, ema tauḡani tu dagara baregona, a dabuḡa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ḡotuḡamaḡiri, asi ḡevarovaroni ema asi ḡekwakwani; asi ḡeri ḡaniḡani-tore numari, senaḡina Barau na eḡuburini! Ḳomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Ḳomi deikara otuḡamaḡi-vekwaragini nai, ḡemu maḡuri kota maia bovaḡa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuḡamaḡini?

²⁷ Boḡa veraverari ḡoḡitari aiḡesi ḡegarani. Asi ḡeḡauveini ema dabuḡa asi ḡeturini. Senaḡina akiramini, Kini Solomona ḡena vedabuḡa marevana maki ḡevanaḡiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ḡauḡari moḡesi edabuḡarini, ḡia toma tu ḡegarani, ma boinani tu karavai beḡe fiuraḡerini, Barau na ḡomi tu bevaḡa-dabuḡa ginikau-raḡemini. Gomi veḡabidadama misimisi tarimami! ²⁹ Moḡa lorinai asi boḡono boḡe vetau-vetau, kara toma ḡoḡanini e kara toma ḡoniuni; ema asi boḡono tuḡamaḡi-vekwaragi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniḡeri dagara ḡevetaurini, a ḡomi Tamami tu ma ribana maniḡeri dagara tu ḡoura-vinirini. ³¹ Senaḡina Barau ḡena Basileia boḡono vetaua, benamo maniḡeri dagara mabarari bevinimini.”

*Farefare boḡono vaḡa-vegogo gubai**Mataio 6:19-21*

³² “Seri misina, asi boḡono gari, korana Tamami ḡena ura tu ma nuḡa namona ḡesi ḡena Basileia bene vinimi. ³³ Ḳemi farefare ḡovoivoi-iaḡiri, ma moni asi-ḡeri e asi-ḡari tarimari ḡoviniri. Asi beḡe rakavani moni fufuseri ḡoḡabiri, ḡemi farefare gubai ḡovaḡa-vegogori, monai tu asi beḡe korini, monai lema tarimari asi beḡe raka-kavini ema faro na maki asi beḡe vaḡa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ḡomi ḡemi farefare ainai, ḡomi nuḡami maki monai.”

*Vetuḡunaḡi tarimari namori**Mataio 24:42-51*

³⁵ “Ḳauvei ḡana boḡono vedabuḡa-tore ema ḡemi lamefa beḡene ḡara-taḡo. ³⁶ Vetuḡunaḡi tarimari na ḡeri vere numai ḡenari-taḡoani kavana boḡono tanu. Vevaḡa-veḡaraḡo verekona na ma beḡenoḡoini, ḡatama-bokai befidifidini nai, ḡena ḡatama beḡene raga-keoa ḡana. ³⁷ Vetuḡunaḡi tarimari roḡo tataḡa ḡeri vere beḡenoḡoini tu namo. Moḡoni akiramini, ḡena rami berigoani, ḡaniḡani gabunai bevaḡa-tanurini, benamo ḡaniḡani bevinirini. ³⁸ Mo vetuḡunaḡi tarimari roḡo naritaḡo ḡeri vere beḡenoḡoini tu namo, kamasi boḡi nuḡanai o boḡiboḡi rekenai beiaḡomani.

³⁹ Senaḡi boḡono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaḡomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰ Moḡa lorinai ḡomi maki boḡono venari-taḡo, korana Tarimarima Natuna tu asi ḡotuḡamaḡiani aoanai beiaḡomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, mai barabore tu ḡai ḡemai moḡo okiraḡiani, ba tarimarima mabarari ḡeri ai

maki?”⁴² Vereḡauka evaḡa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruḡa eseḡaḡini ema veḡa roroḡotori eveini, ḡena vere na eḡabi-viriḡiatio, numa ema vetuḡunaḡi tarimari bene ḡitaḡauri, ema ḡaniḡani maki nega korikori ai bene viniri?”⁴³ Mo vetuḡunaḡi tarimana, ḡena vere na ekiraiato ilailanai eḡauveini, bema-ḡoitaḡoani tu namo.⁴⁴ Moḡoni akiramini, ḡia tu ḡena vere ḡena farefare mabarari ḡitaḡauri tarimanai bevaḡa-iaḡoani.⁴⁵ Senaḡina bema vetuḡunaḡi tarimana bekirani, ‘Au ḡegu vere ḡena ḡenoḡoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuḡunaḡi tauri ema vavineri bekwaririni, ma beḡanini e beniu-babobaboni.⁴⁶ Vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ḡenoḡoi ḡarona tu asi etuḡamaḡiani ḡaronai, ma asi eribaiani aoanai beḡaḡasini. ḡena vere na bea basi-ḡutuḡutuani, ma asi ḡevaḡa-moḡonini tarimari ḡesi bea toreani.

⁴⁷ Mo vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ura tu ma ribana, senaḡi asi eḡabi-kavini ema ḡena vere ḡena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beḡabiani.⁴⁸ A vetuḡunaḡi tarimana asi ribana ḡena vere ḡena ura, ma bea ḡauvei-kavani, voina tu ribi, senaḡi asi vovoka beḡabini. ḡutumari eviniatio tarimana ḡenana tu ḡutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaḡiri eviniatio tarimana ḡenana tu vovoka lelevaḡiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senaḡi vetavi

Mataio 10:34-36

⁴⁹ “Au tu karava aḡabi-iaḡomaio tanobara ḡana, ema ḡegu ura bere ḡarakau guine tu namo!”⁵⁰ Senaḡi au tu babatiso ta baḡabiani, ema au tu anuḡa-vekwaraḡini, beiaḡoni mo, bavaḡa-koriani!⁵¹ Gomi ḡotuḡamaḡini, au tu maino tanobara ḡana aḡabi-iaḡomaio? Asiḡi, senaḡi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaḡomato.⁵² Toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, bese tai imaima tu beḡe vetavi-kirani, toitoi beḡe veḡitani ruarua ḡerina, ema ruarua beḡe veḡitani toitoi ḡerina.⁵³ Tamana natuna tauna ḡenana beveḡitani, natuna tauna tamana ḡenana beveḡitani; sinana natuna vavinena ḡenana beveḡitani, ma natuna vavinena sinana ḡenana beveḡitani; taḡama vavine barana taḡama vavine keina ḡenana beveḡitani, ma taḡama vavine keina taḡama vavine barana ḡenana beveḡitani.”

Aoa beḡaḡasini vetoḡana

Mataio 16:1-4

⁵⁴ Iesu na tarimarima ḡutuma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema ḡaro eketoni rekenai magube dubadubari ḡeraḡekauni ḡoḡitarini nai tu, ḡokirani, ‘ḡura beraguni,’ benamo eraguni.⁵⁵ Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaḡomani nai ḡokirani, ‘ḡaro beseḡukani,’ benamo ḡaro eseḡukani.⁵⁶ ḡoḡaḡoḡa tarimami! Tanobara e guba vetoḡari kiraḡi-kiraḡiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ḡaro vetoḡana tu asi ribami?”

⁵⁷ Karase nai tauḡemi na asi ḡotuḡamaḡi-fakaiani kara tu maoro?⁵⁸ Esamanimuto tarimana ḡesi roḡo ḡoiaḡoni Kota ḡana nuḡanai boḡono maino. Bema asiḡina nai, Kota eseḡaḡini tarimana ḡimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseḡaḡini tarimana na folisi ḡimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toḡamuni.⁵⁹ Akiramuni, asi boraka-vaḡini, beiaḡoni mo, moni mabarana boa vaḡa-voi-ḡosiani.”

13

Ĝemi rakava ĝerina boĝono vetuĝamaĝi-kure e boĝono raka-kure boĝo maseni ĝesi

¹ Mo negai tarima kota Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, benamo Iesu ĝekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaĝirito, ĝeri ginitaĝo dagarari Barau ĝeviniato-ĝoi nuĝanai; ĝia rarari tu ginitaĝo dagarari rarari ĝesi ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi ĝotuĝamaĝini, mo Galilea tarimari moĝesi ĝevaĝirito-ĝoi nai, monana ĝevaĝa-moĝoniato, ĝeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ³ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami moĝesi boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ĝia iatari ai nai, evaĝirito tu kamasi? Ĝomi ĝotuĝamaĝini, mo tarima ĝeri rakava tu Ierusalemata tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ⁵ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami maki boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana.”

Barabore - Figi ĝauna asi ĝwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ĝena vine tavoĝana nuĝanai figi ĝauna evaroato. Benamo eiaĝoto, figi ĝauna ĝwaĝwana ea vetauato, senaĝina ĝwana ta asi edoĝariato. ⁷ Moĝa lorinai ĝena vamoka narinarina tarimana evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ‘Noĝitaia, laĝani toitoi beĝe iaĝo, au mai ĝau ĝitaĝitana aiagomani, senaĝina ĝwana ta asi adoĝariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eĝauvei-iaĝi-taĝuiani.’ ⁸ Senaĝi vamoka ĝitaĝauna tarimana evaĝa-veseto, ekirato, ‘Vereĝauka, noraga-kwanea, mai laĝani sebona moĝo bene tanu. Au na bakwa-ĝeĝeraĝiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ĝwaĝwana namori beĝe burini laĝani ĝoirai tu namo, bema asiĝi nai, vau bono basia.’”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaĝa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaĝa-ribatoĝoi rubu ta nuĝanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eboroĝiato, evei-kevekeveato laĝani gabanana imaima toitoi (18). Ĝia doĝena eĝeĝevato, asi eruĝa-vaisito-ĝoi. ¹² Iesu na eĝitaĝo, benamo ekea-iaĝomaĝiato, ekirato, “Vavine o, ĝoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³ Benamo Iesu ĝimana mo vavine iatanai eveĝabikauto nai, vaĝa-sebo moĝo doĝena eroroĝototo, Barau evaĝa-raĝeato.

¹⁴ Rubu ĝitaĝauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaĝa-namoto nai. Moĝa lorinai ĝia na tarimarima evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝaro imaima sebona tarimarima ĝeri ĝauvei ĝarori. Mo ĝaro ai vevaĝa-namo uranai boĝono iaĝoma, senaĝi Sabadi ai asi boĝono iaĝoma.”

¹⁵ Vereĝauka na evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝofaĝofa tarimami! Sabadi ai ĝemi boromakau o doniki asi ĝoruĝarini, ĝeri numa na asi ĝoĝoriro-sirini nanu niu? ¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laĝani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ĝenana asi baruĝaiani ba?” ¹⁷ Moĝesi ekirato nai, ĝebaruviniato-ĝoi tarimari ĝemaĝakarito, senaĝi tarimarima mabarari na Iesu ĝena veĝa boruri ĝeĝitarito nai, ĝeĝaku-rakavato.

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32

¹⁸ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu aiġesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana. Tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroato. Mastadi ġauna ġutuna egarato, ġau ai eiaġoto, benamo guba manuri leganai ġesikokauto.”

Farao evaġa-tubuani muramurana

Mataio 13:33

²⁰ Iesu na ma edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bavaġa-ilailaiani? ²¹ Ġia tu maġesi, vavine ta na farao evaġa-tubuani muramurana kotuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato.”

Barau ġena Basileia rakatoġana

Mataio 7:13-14; 7:21-23

²² Iesu Ierusalemaba dabaranai eiaġoto-ġoi nai, vanuġa baregori ema keiri nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi. ²³ Tarima ta na edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, tarima viravira moġo beġe maġurini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, ²⁴ “Boġono vebibi-toġa, ġatama-boka kibobona boġono raka-toġa ġana, korana au na akiramini, tarimarima ġutuma ġeraka-toġa ġetoni, senaġi asi beġe raka-toġani. ²⁵ Numa tarimana bevariġisini, ġatama-boka bekouani murinai, ġomi tu murikai boġo ruġa-taġoni, ġatama-bokai boġo fidifidini, boġo kirani, ‘Vereġauka, ġai ġema ġatama-boka nokeoa!’ senaġi ġia bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana boġo iaġoma!’ ²⁶ Benamo ġomi boġo kirani, ‘Ġai tu ġoi ġesi taġaniġanito-ġoi ema taniuniu-vegogoto-ġoi; ema ġoi tu ġai ġema vanuġa ġatamanai ovevaġa-ribato-ġoi!’ ²⁷ Senaġina ġia ma bekirani, ‘Au asi ribagu ġomi ainana ġoiaġomani. Au ġeguna ġoraka-veġita vei-rakava tarimami!’ ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tarimari mabarari boġo ġitarini Barau ġena Basileia nuġanai, senaġi ġomi tu murikai beġe dori-rosimini; mo ġaro ai boġo taġini, gadikami beġe veġara-tarini. ²⁹ Tarimarima ġaro eraġekauni ema ġaro evariġoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beġe iaġomani, beġe tanu-tarini vereko ai Barau ġena Basileia nuġanai. ³⁰ Boġono riba, toma ġegabini tarimari tu beġe guineni, a ġeguineni tarimari tu beġe gabini.”

Iesu Ierusalemaba taġina eveito

Mataio 23:37-39

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwaneana, gabu ta ġana noiaġo, korana Heroda eurani ġoi bene vaġimu etoni.” ³² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Goiaġo, mo boġa kwaivana ġoa kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vaġirini ema tarimarima avaġa-namorini toma, boinani, ema ġaro vaġa-toitoinai ġegu ġauvei bavaġa-kori ginikauani.’ ³³ Senaġi toma, boinani, ilaġani ġegu iaġoiaġo ai roġo baiaġoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaġi Ierusalemaj moġo!

³⁴ Ierusalemaba, Ierusalemaba o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁵ Moġa lorinai ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo

au asi boĝo ĝitaguni, beiaĝoni mo, ĝaro ta beraĝasini, monai vau boĝo kirani, ‘Barau aranai eiaĝomani tauna sivaĝa-namoa.’”

14

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaĝa-namoato

¹ Sabadi tai Iesu (ĝekeaiato nai) eiaĝoto, Farisea ĝeri veĝorikau tarimana ta ĝena numai beĝene ĝaniĝani ĝana, benamo tarimarima na ĝena veĝa ĝeĝita-ginikaurito-ĝoi. ² Monai tarima ta ĝia tauĝanina erororoto, Iesu ĝoiranai etanu-taĝoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari e Farisea tarimari edanaĝirito, ekirato, “Sabadi ai keve vaĝa-namo tu maoro ba asiĝina?” ⁴ Senaĝi ĝia asi ĝeguruĝato, ta na maki asi evaĝa-veŝeato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eĝabiato, evaĝa-namoato murinai etuĝuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Ĝomi deikara natumu o ĝemu boromakau nanu gurina nuĝanai bere ketoĝura nai, ĝoi na Sabadi ai boro inu-raĝea ba asiĝina?” ⁶ Senaĝi ĝia na Iesu asi ĝevaĝa-veŝeato.

Barabore - Veĝaraĝo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eĝitarito, tanutanu namori moĝo ĝeĝaunarito, benamo ĝeri barabore ta ekiraĝiato, ekirato, ⁸ “Bema tarima ta na bekeamuni, veĝaraĝo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau vereko ĝorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani ĝesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaĝomani, bekiramuni, ‘Noveĝita, mai vere ĝena tanutanu novaĝa-fakaia.’ Ĝoi tu bemaikamuni, benamo botanu-rigoni. ¹⁰ Bema ĝoi ĝekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo vereko ĝorikauna tarimana beiaĝomani nai, bekirani, ‘Ĝata, tuĝuna ĝana novaraĝe.’ Benamo ĝoi tu beĝe vaĝa-raĝemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauĝena eveĝabi-vaisini tarimana tu, Barau na betore-riĝoani, a tauĝena evetore-rigoni tarimana tu, beĝabi-vaisiani.”

¹² Iesu na vereko ĝorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ĝoi ĝaniĝani o vereko ta bodabaraiani nai, ĝatamu, tarikakamu, gara-garamu o sevimu ai ĝetanuni taĝa tarimari asi bono keari, korana ĝia na ĝoi ma beĝe keamuni, ĝoina keakau beĝe vaĝa-voiani. ¹³ Senaĝi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veĝubu, tauĝaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ĝoi tu Barau ĝena vevaĝa-namo boĝoitaĝoani. Moĝoni, ĝia na asi beĝe vaĝa-voimuni, senaĝi veĝa iobuka-iobuka tarimari mase na ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini ĝaronai vau, voimu boa ĝoitaĝoani.”

Barabore - Vereko barana

Mataio 22:1-10

¹⁵ Iesu ĝesi ĝeĝaniĝani-vegogoto tarimana ta na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ĝena Basileiai vereko bea ĝaniani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶ Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta edabaraiato, benamo tarimarima ĝutuma ekearito. ¹⁷ Ĝani-vereko ĝaronai ĝena vetuĝunaĝi tarimana ta etuĝuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Ĝoiaĝoma, dagara mabarari beĝe rovina-toreri.’ ¹⁸ Senaĝi ĝia mabarari ĝekira-sirivaĝito. Ta ekirato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ĝitaiia nai, asi bono baru.’ ¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiĝoni fokafokai atovo-naĝirini,

be asi bono baru.’ ²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo havegāraḡo nai, asi baiagōsini.’

²¹ Vetuḡunaḡi tarimana eḡenoḡoito, ḡena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ḡesi ḡena vetuḡunaḡi tarimana ekiraiato, ekirato, ‘Noraga-iaḡo vanuḡai, gara veḡubu, tauḡaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ḡori-iaḡomari.’ ²² Benamo vetuḡunaḡi tarimana eḡenoḡoito, ekirato, ‘Vere o, mani ḡemu ura ḡauveina tu varau haveia, senaḡi numa roḡosi bene vonu.’ ²³ Benamo vere na vetuḡunaḡi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaḡo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tarimarima bono kirari, beḡene iaḡoma, be auna numa benema vonu.’ ²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ḡegu vereko ḡaniḡanina misina ta asi bevaḡa-mamiani.’ ”

*Barabore - Iesu ḡena mero tu vevaḡa-gwaḡiḡi tarimari
Mataio 10:37-38*

²⁵ Tarimarima ḡutuma-bara Iesu ḡesi ḡeiaḡoto-ḡoi, benamo eruḡa-kureto, ekirarito, ekirato, ²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ḡegu ai bene iaḡoma etoni, senaḡi ḡia tamana ema sinana, ḡaraḡona ema natuna, kakana tarina ema tauḡena ḡena maḡuri maki veuraviniri asi betuḡamaḡi-fitoḡaiiani nai, ḡia tu dia au ḡegu mero. ²⁷ Deikara tauḡena ḡena satauro asi beḡwaiiani, benamo au murigu na asi berakani, ḡia tu dia au ḡegu mero.

²⁸ Bema ḡomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanuari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asigina, ene? ²⁹ Irau ḡauvei besinaiani, benamo asi bevaḡa-koriani, mabarari na beḡe ḡitaiiani tarimari na beḡe rikiriki-iaḡiani, ³⁰ beḡe kirani, ‘Mai tarima na esinaiato, senaḡi asi evaḡa-koriato.’

³¹ O kamara vanuḡa verena, irau vanuḡa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ḡena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ḡena 20,000, ḡia ḡeiaḡomaviniiani nai, bevaḡa-darereani ba? ³² Bema ḡia asi ilaila nai, ḡia aranai ḡena tarima tari betuḡu-iaḡorini, mo doḡoro barana roḡo fakari manaḡa nuḡanai, maino beḡene ḡabia dabarana beḡea veiani. ³³ Moḡa ilailanai deikara ḡena dagara mabarari asi beiaḡuirini tu asi au ḡegu mero.”

*Barabore - Damena
Mataio 5:13; Mareko 9:50*

³⁴ “Damena tu namo, senaḡi bema damena mamina berekwarekwani nai, kamara dabarai mamina ma beḡenoḡoini? ³⁵ ḡia tu asi ilaila tano vaḡa-namona ema asi namo varovaro dagarari ḡesi vaḡa-garari ḡana; moḡa lorinai tarima na beḡe fitoḡaiiani. Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

15

*Barabore - Rekwarekwa mamona
Mataio 18:12-14*

¹ Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ḡutuma Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡena guruḡa beḡene seḡaḡiri ḡana. ² Farisea tarimari ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡemugumuguto, ḡekirato, ‘Mai tarima tu rakava tarimari eḡabi-raḡerini ema ḡia ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoni!’

³ Benamo Iesu na mai barabore ġeri ekiraġiato, ekirato, ⁴ “Bema ġomi ta ma ġena mamoe sinau ta (100), benamo sebona berekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na 99 tano fakana beraga-kwanerini, edobito mamoe bevetauani mo beġoitaġoani. ⁵ Bedoġariani nai, ġabanai bafaġa-gabagabaiani ma iakuna ġesi, ⁶ benamo numa ġana beiaġoni. Beragaŝini nai, ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ġegu mamoe, edobito dagarana, ma badoġaria.’ ⁷ Au na akiramini, moġa ilailanai rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaġi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ġeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beġe vetuġamaġi-kureni maki bevanaġirini.”

Barabore - Rekwerekwa monina

⁸ “Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebona bevei-rekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebona bevetau-ġitakauani mo bea ġoitaġoani. ⁹ Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoġaria.’ ¹⁰ Au na akiramini, rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, Barau ġena aneru moġesi beġe iakuni.”

Barabore - Rekwerekwa merona

¹¹ Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ruarua. ¹² Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ġitana farefare novareri, be au debugu farefareri tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³ Ġaro asi vovoka ġeiaġoto nuġanai, tau muriseina ġena farefare evaġa-vegogoto, benamo tano manaġa ġana erakato. Monai ġena farefare ea ġere-iaġirito. ¹⁴ Ġena farefare mabarari evaġa-koririto murinai, mo tano ai doġe barego eġorato. Ġia varau asi-ġena, asi-ġana. ¹⁵ Benamo eiaġoto, mo tanobara tarimana ta ġenai ġauvei ea vetauto, benamo ġia na etuġuato ġena tano ai bai bene ġitaġauri ġana. ¹⁶ Ġia evito-rakavaiato nai, bai ġari ġaniġani bene ġaniri etato, senaġi mo ġaniġani maki ta na asi eviniato. ¹⁷ Benamo ea vetuġamaġi-kureto, ekirato, ‘Tamagu ġena ġauvei tarimari tu vovoka, ema ġari ġaniġani maki ġutuma, senaġi au tu mainai vitona evaġiguni. ¹⁸ Naġenoġoi, tamagu ġenai naiaġo, benamo bana kiraia: Tama, Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai avei-rakavato. ¹⁹ Au tu asi ilaila ġoi natumu ai ma bono kiraġigu; senaġi anoġimuni, ġemu vetuġunaġi tarimanai bono vaġa-iaġogu, banasi.’ ²⁰ Benamo evariġisito, tamana ġenai eiaġoto.

Gabu manaġa na roġo eiaġomato-ġoi nai, tamana na varau eġita-dogaŝiato, benamo evetuġa-rakavaiato, benamo eraga-iaġoto, ea faġa-maġuriato, everauato. ²¹ Benamo natuna na ekiraiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai ma ġegu vei-rakava. Au tu asi ilaila ġoi natumu ai bono kiraġigu.’ ²² Senaġi tamana na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, ‘Ġoraga-vei! Dabuġa namo vedau-reana ta ġoġwa-iaġomaia, ġoma vaġa-riġoa. Rini ta didinai ġoma dori-toġaia, ema tamaka maki kwakunai ġoma toreri. ²³ Ema boromakau natuna ma monana ġoġwa-iaġomaia, ġovaġia, benamo bisini ġania e bisini verere-vegogo. ²⁴ Korana natugu maiġa emaseto, senaġi ma

bemaḡuri-ḡenoḡoi; erekwa-rekwato, senaḡi ma bama doḡaria!’ Benamo ḡia ḡeverere-vegogoto.

²⁵ Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eḡenoḡoito, numa eiāḡo-viniato-ḡoi nai, mari e bara gururi eseḡaḡirito. ²⁶ Benamo vetuḡunaḡi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaḡi-iaḡiato. ²⁷ Vetuḡunaḡi tarimana na evaḡa-veseato, ekirato, ‘Goi tarimu beḡenoḡoi, tamamu na ma namona e ma maḡurina ḡesi bema doḡaria lorinai, ḡia na vetuḡunaḡi tarimari bevaḡa-guruḡari, boromakau natuna ma monana ḡesi beḡe vaḡia.’

²⁸ Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toḡato, benamo tamana eraka-rosito, enoḡiato neraka-toḡa ḡana. ²⁹ Senaḡi ḡia na tamana evaḡa-veseato, ekirato, ‘Noḡitaia, au tu laḡani ḡutuma ḡoi rekemu ai atanuni, vetuḡunaḡimu aiāḡo-vinini, ḡemu ura mabarana akorana-iaḡirini, ḡemu vevaḡa-naḡi ta asi afitoḡaiato, senaḡi ḡoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ḡataḡu ḡesi vaḡa-iaku-iaḡima ḡana. ³⁰ A mai natumu mata-boraḡa vavineri ḡeri ai ḡemu farefare mabarari bea vaḡa-koriri; bea ḡenoḡoi nai tu, ḡoi na tu boromakau natuna mona mase bovaḡia ḡia ḡana!’ ³¹ Tamana evaḡa-veseto, ekirato, ‘Natugu, ḡoi tu au sevigū ai otanu-vanaḡi vanaḡini, au ḡegu dagara mabarari tu ḡoi ḡemu. ³² A toma ḡita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaḡi bemaḡuri; erekwa-rekwato, senaḡi ma bitama doḡaria.’ ”

16

Vetuḡunaḡi tarimana ḡena tuḡamaḡi-iobuka

¹ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ḡekira-varaiato, ḡia ḡena farefare ḡitaḡauna tarimana na ḡena farefare eḡere-iaḡirini. ² Moḡa lorinai taḡa tarimana na ekea-toḡaiato, benamo ekirato, ‘Goi varimu baseḡaḡia moḡoni ba? Au ḡegu ḡauvei oḡwa-raḡaiato nai, novevarifiu-iaḡia, korana inította ḡoi tu dia au ḡegu farefare narinarina tarimana.’ ³ Benamo mo farefare ḡitaḡauna tarimana etuḡamaḡito, ekirato, ‘Au ḡegu baregona na toma evaḡa-dokoguni ḡegu ḡauvei na. Kara haveini? Au tu asi gwadagu baiaraḡani ema noḡinoḡi au ḡegu ai tu maiaka dagarana.’ ⁴ Etuḡamaḡito-ḡoi nuḡanai, ekirato, ‘Mai bama riba kara haveiani! Benamo bevaḡa-dokoguni nai, ḡataḡu namori ḡutuma na beḡe ḡabi-raḡeguni ḡeri numai.’

⁵ Moḡa lorinai ḡena baregona ḡenai ḡeḡabi-toreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaḡiato, ekirato, ‘Goi ḡemu ḡabitore tu vira?’ ⁶ Evaḡa-veseto, ekirato, ‘Olive diḡana kavaburi sinau imaima toitoi (800).’ Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, ‘Ḗemu ḡabitore fefana maiḡa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.’ ⁷ Benamo ta ma edanaḡiato, ekirato, ‘Goi ḡemu ḡabitore tu vira?’ Ḗia ekirato, ‘Widi fuseri mabarari 1,000.’ Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, ‘Ḗemu ḡabitore fefana maiḡa, noḡabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.’

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ḡena baregona na evaḡa-raḡeato, korana ḡena tuḡamaḡi-iobuka dainai. Korana

tanobara tarimari tu ġeiaunega-lelevaġito ġeri tanu-vegogo ai, a mamai ġetanuni tarimari tu asiġina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ġerina tarimarima tu ġomi ġatami ai boġono vaġa-iaġori, korana ġemi moni bea korini nai, ġomi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini numari ai beġene ġabi-raġemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ġauvei-iaġina ma ribana nai, dagara baregona maki ġauvei-iaġina ma ribana; ema deikara dagara keinai beġofaġofani nai, dagara baregonai maki beġofaġofani. ¹¹ Bema ġomi tanobara farefareri e moniri ġauvei-iaġiri asi ribami nai, Barau na kamasi farefare korikoriri gubai bevinimini boġo ġauvei-iaġirini? ¹² Ema bema ġomi tarima ta ġena farefare asi boġo ġitaġau-ginikaurini nai, Barau na ġomi ġemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuġunaġi tarimana na baregona ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Ġomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini, asiġina-ġinavaġi.”

Iesu ġena guruġa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ġeuravini-baregorito-ġoi. Iesu ġena guruġa mabarana ġeseġaġiato nai, ġerikiriki-iaġiato. ¹⁵ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi tu tarimarima ġoirari ai ġovekiraġini, senaġi Barau tu nuġami ribana. Tarimarima na ġevaġa-raġerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuġamaġi-fitoġarini.

¹⁶ Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri guruġa ġetanuto-ġoi eiaġomato mo, Ioane Babatiso ġena negai. Monana Barau ġena Basileia varina ġeġobata-iaġiani nai, tarimarima mabarari ġevebibi-toġani beġene raka-toġa ġana. ¹⁷ Guba ema tanobara beġe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaġi taravatu ġena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

¹⁸ Tau ta na ġaraġona belaiani, benamo vavine ta ma beġaraġoani nai, ġia mo tu veġura-vanaġi veġana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moġa ma beġaraġoani nai, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

¹⁹ “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu dabuġa namori moġo eveito-ġoi e ġaro mabarari ai everereto-ġoi ema ġaniġani namona moġo eġanito-ġoi. ²⁰ Ġena numa ġatama bokanai tarima ta asi-ġena ema asi-ġana arana Lasaro egena-taġoto-ġoi. Ġia tu keġina mabarana lakufodo. ²¹ Eura-baregoto-ġoi taġa tarimana ġana ġaniġani momori bene ġani. Kwaiva maki ġeiaġoto, ġia manuġana ġeiamuserito-ġoi.

²² Asi ġena-ġana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ġana ġeġwa-iaġoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ġeguriato. ²³ Mase gabunai (o Hades) midigu eġanito-ġoi nai, eboġe-raġeto, manaġai Aberahamo eġitaiato, ema Lasaro maki ġia ġesi. ²⁴ Benamo ekeato, ekirato, ‘Aberahamo, tamagu o, novetuġagu, mani Lasaro notuġua, ġimana didina nanu ai nea duġi-reia, be meagu moġo nama vaġa-ġavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aġanini.’

²⁵ Senaḡi Aberahamo ekirato, ‘Natugu o, notuḡamaḡia, ḡoi omaḡurito-ḡoi ḡarori ai dagara namori oḡabito-ḡoi, a Lasaro tu dagara rakavari eḡabito-ḡoi. Senaḡi toma ḡia tu everereni, a ḡoi tu midigu oḡanini. ²⁶ Ġita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moḡa lorinai maina na tarima ta maniḡana asi beiaḡosini, ema manina na maki ta maiḡana asi beiaḡomani.’

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, ‘Tamagu o, anoḡimuni, Lasaro notuḡua tamagu ḡena numa ḡana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ġia na bene vaḡa-guruḡari, mai midigu ḡani gabuna ḡana beḡe iaḡomani garina.’ ²⁹ Senaḡi Aberahamo ekirato, ‘Mose ema peroveta tarimari tu ḡia ḡesi, be garori neḡi beḡene seḡaḡiri.’ ³⁰ Taḡa tarimana ekirato, ‘Asiḡi, tamagu! Senaḡi bema emaseto tarimana ta beiaḡoni nai, ḡia tu ḡeri rakava ḡerina beḡe vetuḡamaḡi-kureni.’

³¹ Aberahamo ekirato, ‘Bema Mose ḡena taravatu ema peroveta tarimari ḡeri ḡuruḡa asi beḡe seḡaḡirini nai, mase na tarima ta bere variḡisi-ḡenoḡoi maki asi ḡere seḡaḡi-vinia.’ ”

17

Vei-rakava ema rakava tuḡamaḡi-fitoḡari

¹ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Tarimarima vaḡa-ketori dagarari roḡo beḡe ḡorani, senaḡi bevaḡa-ḡorarini tarimana tu vetuḡana kekei. ² Ġia tu bere namo fore baregona ta ḡaiḡonai ḡere baru-kaua, benamo davarai ḡere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beḡofa-toḡaiani garina.

³ Moḡesi nai lorimi boḡono vetore! Bema ḡoi tarikakamu veḡa rakavari eveini nai, bono kira-ḡoia, ema ḡena rakava ḡerina bevetuḡamaḡi-kureni nai, ḡena rakava bono tuḡamaḡi-fitoḡari. ⁴ Bema ḡia na ḡaro ta vaḡa-imaima ruarua (7) bevaḡa-rakavamuni, ema vaḡa-imaima ruarua (7) beḡenoḡoini ḡemu ai, bekirani, ‘Bavetuḡamaḡi-kure,’ betoni nai, ḡoi na ḡena rakava bono tuḡamaḡi-fitoḡari.”

Veḡabidadama

⁵ Iesu ḡena apostolo na Vereḡauka ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, “Ġema veḡabidadama novaḡa-baregori!” ⁶ Vereḡauka na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema ḡomi ḡemi veḡabidadama tu mastadi ḡauna ḡutuna ḡena barego kavana, misina korokoro moḡo, senaḡi ḡomi na mai ḡau baregona o malberi ḡauna boḡo kiraiani, ‘Noveraḡa-vaḡi, be davarai noa vevaro!’ boḡo toni, benamo garomi tu beseḡaḡiani.”

Vetuḡunaḡi tarimana ḡena ḡauvei

⁷ “Bema ḡomi ta ḡemu vetuḡunaḡi tarimana tano befokani o mamoe beḡita-ḡaurini murinai, ḡauvei gabuna na numa ḡana beiaḡomani nai, ḡoi na bokiraiani, ‘Noraka-ḡariḡari, be noma ḡaniḡani,’ botoni ba? ⁸ Asiḡina, senaḡi ḡoi bokirani, ‘Ġagu ḡaniḡani novei, ema bono vedabuḡa, be bonoma nari-ḡaugu; au bana ḡaniḡani ema bana niuniu-ḡosi murinai vau, ḡoi ma bono ḡaniḡani ema bono niuniu.’ ⁹ Ba vetuḡunaḡi tarimana ḡena seḡaḡi ai dainai bevaḡa-namoani? Asiḡina. ¹⁰ Ġomi maki moḡesi; bema Barau na bekiramini ḡauveiri mabarari boḡo veirini nai, boḡo kirani, ‘Ġita vetuḡunaḡi tarimara ḡera ḡauvei.’ ”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaḡa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalemia eiaḡo-viniato-ḡoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaḡito. ¹² Vanuḡa tai eraka-toḡato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ḡesi ḡevedoḡarito. Roḡo manaḡai ḡeruḡa-tarito, ¹³ ḡia ḡekeato, ḡekirato, “Iesu! Ġema Vereḡauka! Novetuḡama!”

¹⁴ Iesu na eḡitarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Rubu Veaḡa vereri ḡeri ai ḡoiḡo, be beḡenea ḡitami.” Benamo ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tauḡaniri ḡeveiarevato, ḡenamoto. ¹⁵ Tarima sebona moḡo ḡia fakari ai kefina eḡitaiato enamoto, benamo eḡenoḡoi-iaḡoto, Barau evonevone-raḡe viniato. ¹⁶ Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaḡa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷ Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beḡe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiḡeri? ¹⁸ Kara dainai mai irau gabu tarimana ḡereḡana moḡo beḡenoḡoi-iaḡoma, Barau bema vaḡa-raḡea?” ¹⁹ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, noiaḡo, ḡemu veḡabi-dadama na bevaḡa-maḡurimu.”

*Barau ḡena Basileia beiaḡomani guruḡari
Mataio 24:23-28; 24:37-41*

²⁰ Farisea tarimari kota na Iesu ḡedanḡiatio, Barau ḡena Basileia tu aitoma beiaḡomani. Ġia na evaḡa-veserito, ekirato, “Barau ḡena Basileia beiaḡomani tu asi boḡo ḡitaiani dagarana. ²¹ Tarima ta asi bekirani, ‘Noḡitaia, iniḡa!’ o ‘Iomoḡa!’; korana Barau ḡena Basileia tu ḡomi fakami ai maniḡa.”

²² Benamo ḡia na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġaro ta beraḡasini nai, ḡomi ḡemi ura baregona tu Tarimarima Natuna ḡena ḡaro sebona ta moḡo boḡono ḡitaia, senaḡi asi boḡo ḡitaiani. ²³ Kotari na beḡe kiramini, ‘Tarimana iomoḡa!’ o ‘Tarimana maiḡa!’ beḡe toni. Senaḡi asi boḡono iaḡo, murinai asi boḡono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena gubai reketa-reketa ḡana eiaḡoni kavana, Tarimarima Natuna ḡena ḡaro nuḡanai maki moḡesi beveini. ²⁵ Senaḡi ḡia midigumidigu vovoka roḡo beḡani-guineni, ema toma ḡuru tarimari na roḡo beḡe kira-fitogaiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaḡomani ḡaronai tu Noa ḡena negai kavana. ²⁷ Tarimarima mabarari ḡeḡaniḡanito-ḡoi, ḡeniuniuto-ḡoi, tau e vavine ḡeveḡaraḡoto-ḡoi, eiaḡomato mo, Noa ḡena lagatoi ai eraka-toḡato ḡaronai, benamo ḡutuḡutu na mabarari eḡutu-maserito. ²⁸ Lota ḡena negai maki moḡesi moḡo. Ġeḡaniḡanito-ḡoi, ḡeniuniuto-ḡoi, ḡevoivoito-ḡoi, ḡevaro-varoto-ḡoi, numa ḡeragato-ḡoi. ²⁹ Senaḡi Lota Sodoma eraga-kwaneato ḡaronai, karava ma salfa o fore seḡukari ḡesi guba na ḡeketo-firiḡoto, mabarari evaḡi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna befoforini nai, maki moḡesina beḡorani.

³¹ Mo ḡaro ai, bema tarima ta tu numa tuḡunai etanu-taḡoni, numai asi ma bene raka-toḡa ḡena farefare bene ḡabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ḡia ḡena numa ḡana asi ma bene ḡenoḡoi ḡena farefare ḡabiḡabiri. ³² Lota ḡaraḡona boḡono tuḡamaḡia! ³³ Deikara tauḡena moḡo ḡena maḡuri lorina etoreani tarimana, ḡena maḡuri beleaiani; a ḡena maḡuri eleaiani tarimana na maḡuri bedoḡariani.

³⁴ Akiramini, mo boḡi ai tarima ruarua geda sebona beḡe genani nuḡanai, ta tu Barau na beḡabi-vaḡiani, (korana beḡabi-raḡeani nai), a ta tu betanuni, (korana bekira-fitogaiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beḡe giro-vegogaani nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.

[³⁶ Tarima ruarua vamokai beḡe ḡauveini nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.]”

³⁷ Iesu ḡena mero na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vereḡauka o, ainai beḡorani?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Mase tauḡanina etanuni gabunai, gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-fororani).”

18

Barabore - Vabu ema Kota eseḡaḡini tarimana

¹ Benamo Iesu na ḡena mero ḡeri barabore ta ekiraḡiato. Mo barabore na bene vaḡa-ribari, be vanaḡivanaḡi beḡene ḡauḡau ema asi beḡene moiramoira ḡana. ² Maiḡesi ekirato, “Vanuḡa tai Kota eseḡaḡini tarimana ta etanuto-ḡoi. Ḡia tu Barau garina asi eveito-ḡoi, ema tarimarima maki asi egubakaurito-ḡoi. ³ Mo vanuḡa vabuna ta mai Kota eseḡaḡini tarimana ḡenai eiaḡo-ḡenoḡoi ḡenoḡoito-ḡoi, ḡena maoro evevaḡa-doḡe-gani viniato-ḡoi ema ekirato-ḡoi, ‘Novaḡa-kavagu, be ḡevaḡa-rakavaguni tarimari davari noviniri!’ ⁴ Nega emanaḡato nuḡanai, Kota eseḡaḡini tarimana na vabu ḡena ura veiḡana asi eveiato. Senaḡi ḡaro ta ḡia tauḡena evetuḡamaḡito, ekirato, ‘Au tu Barau garina asi aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini, ⁵ senaḡi dagara sebona tu, mai vabu na au evaḡa-doḡe-ganiguni nai, ḡena ura veiḡana naveia, korana vanaḡivanaḡi beiaḡomani, benamo au bevaḡa-doḡe-gani iaḡoguni ḡesi.”

⁶ Vereḡauka ma ekirato, “Mo Kota eseḡaḡini tarimana kara etato, ḡoseḡaḡia. ⁷ Be kamasi? Barau na eviriḡirito tarimari, ḡia ḡenai boḡi ema laḡani mabarari ai ḡetaḡitaḡini ema ḡenoḡinoḡi-viniani tarimari, vevaḡa-maoro nuḡanai tu asi bevaḡa-kavarini? Nevaḡa-kavari ḡana nai tu bekwaiboni? ⁸ Au na akiramini, ḡeri maoro ai ḡia na bevaḡa-kava ḡariḡaririni. Senaḡi Tarimarima Natuna ma beiaḡomani nai, ḡia veḡabi-dadama tanobarai bedoḡariani ba asiḡina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ḡeri tuḡamaḡi ḡia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari. Iesu na mai tarima ḡeri barabore ekiraḡiato, ekirato, ¹⁰ “Tarima ruarua Rubu Veaḡa ḡana ḡeiaḡoto, ḡea ḡuriḡurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea tarimana ḡereḡana reke tai eruḡato, benamo eḡauḡauto, ekirato, ‘Barau o, avaga-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seḡafore tarimari, vei ḡeḡeva-ḡeḡeva tarimari, veḡura-vanaḡi tarimari. Avaḡa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹² Fura o wiki ta nuḡanai au tu ḡaro ruarua aḡani-veaḡani, ema adoḡarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ḡoi avinimuni.’

¹³ Senaḡi takesi gogo tarimana tu manaḡai eruḡato, asi eboḡe-raḡeto gubai, kobana ebotaḡiato, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuḡagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaḡa-moḡoniato, ma vei-iobukaiobukana ḡesi vanuḡa ḡana eḡenoḡoito, a Farisea tarimana tu asiḡina. Korana tauḡena moḡo eveḡabi-varaḡeni

tarimana tu, Barau na bevaġa-variġoani, a tauġena evevaġa-variġoni tarimana tu, bevaġa-varaġeani.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana iatari ai bene toreri ġana. Ġena mero na ġeġitarito, benamo ġekira-ġorito. ¹⁶ Senaġi Iesu na mero misiri ekea-iaġomarito, ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri au ġegu ai ġeiaġoma, asi ġolairi, korana maniġesina kavana tu Barau ġena Basileia tarimari. ¹⁷ Moġoni au na ġomi akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina kavana, Basileiai asi beraka-toġani.”

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31

¹⁸ Iuda tarimari ġeri vere tauna ta na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu namona, au kara haveini vau, maġuri vanaġivanaġi badoġariani?” ¹⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ²⁰ Taravatu ma ribamu, ‘Asi bono veġura-vanaġi, asi bono vaġivaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, tamamu sinamu bono gubakauri.’” ²¹ Mo tarima ekirato, “Au keigu na beiaġoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” ²² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo ekiraiato, “Ġoi tu dagara sebonai moġo orabuni. Gemu farefare mabarari novoivoi-iaġiri, moniri tu asi-ġeri ema asi-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai ġoi ġemu farefare bodoġaririni. Moġesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.” ²³ Mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana emeto-rakavato, korana ġia tu farefare ġutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eġitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileia ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ġena rakatoġa tu kotuna gwaġiġi, a farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileia rakatoġana ġia ġenai tu gwaġiġi rakava.” ²⁶ Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu ġedanġiato, ġekirato, “Be, deikarari vau maġuri beġe doġariani?” ²⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tarimarima na asi beġe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ribamu, ġai tu ġema dagara mabarari ġaraga-kwanerito, murimu ai ġarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o ġaraġona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ġena Basileia uranai, ³⁰ ġia na mai maġuri nuġanai dagara ġutuma beġoitaġoni, ema mo negai vau maġuri vanaġivanaġi bedoġariani.”

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Ġita tu Ierusalem ġana tavarāġeni. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guineto guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevarigisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato
Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara riki-nai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġeraka-vanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ġekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoġori-iaġomaia!” Ġia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ġemu ai naveia otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka o, matagu noma vaġa-iaġaia.” ⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” ⁴³ Vaġa-sebo matana enamoto, eboġeboġe-ġinikauto, Iesu murinai erakato, Barau evaġa-raġeato. Mo veiġa ġeġitaġato tarimari mabarari na maki Barau ġevaġa-raġeato.

19

Iesu ema Sagaio

¹ Iesu Ieriko ai eraġasito, benamo vanuġa nuġana na eraka-iaġoto-ġoi. ² Monai tu takesi gogo tarimari ġeri vere ta arana Sagaio; ġia tu moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ġia ġena ura tu Iesu neġita-vetoġaia ġia tu dei, senaġi tarimarima ġutuma ema ġia tu tau kubina nai, neġitaia ġana egera-kavato. ⁴ Moġa lorinai eraga-guine-iaġoto, sikamoa ġauna tai eraġeto, Iesu monana beraka-vanaġini nai, bene ġitaia ġana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraġasito, eboġe-raġeto, eġitaġato, benamo ekiraġiato, “Sagaio, norakariġo-ragaraga, korana au toma tu ġoi ġemu numai batanuni bene.” ⁶ Benamo Sagaio eraga-rakarigoto, ma iakuna ġesi Iesu eġori-iaġoato ġena numa ġana. ⁷ Ġeġitaġato tarimari mabarari ġemuġumuguto, ġekirato, “Mai tau tu rakava tarimana, ġena numai ea tanuni.”

⁸ Sagaio eruġa-vaisito, Vereġauka evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, noseġaġi! Ġegu farefare reke-ta tu gara veġubu tarimari bavinirini, ema ġena farefare aġabi-kavaiato tarimana tu, nega vaġa-vasivasi bavini-ġenoġoiani.” ⁹ Iesu na ekiraġiato, ekirato, “Toma vevaġa-maġuri tu mai numai bema raġasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. ¹⁰ Korana Tarimarima Natuna tu rekwerekwa tarimari vetauvetauri ema bene vaġa-maġuriri ġana eiaġomato.”

Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito
Mataio 25:14-30

¹¹ Mabarari ġeseġaġito-ġoi nuġanai, Iesu na ġeri barabore ta eki-raġiato. Korana ġia tu Ierusalemna ekavi-naġiato nai, ġia mataboru ġekirato, Barau ġena Basileia tu mo negai befoforini. ¹² Benamo ġia ekirato, “Dagi baregona tarimana ta gabu manaġana ġana eiaġoto, kini o vere dagina bene ġabia vau, ma bene ġenoġoi ġana. ¹³ Roġosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari gabanana (10) ekea-iaġomarito, golo

moniri ġia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, ‘Au murigu ai boġono ġauvei-iaġiri, be moni boruri tari ma boġono doġari.’

¹⁴ Senaġi ġena tanobara tarimari na asi ġeura-viniato-ġoi nai, murina na guruġa ġetuġuto, ġekirato, ‘Ġai asi ġaurani mai tarima ġai ġema vere ai bene iaġo.’ ¹⁵ Senaġi mo tarima na kini dagina ġeviniato murinai, eġenoġoi-iaġomato. Benamo ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, beġene vaġa-ribaia, moni boruri vira ġia tata ġedoġarito.

¹⁶ Tarima giniguinena eiaġomato, benamo ekirato, ‘Vereġauka, golo monina sebona oviniguto nuġanai, au na tu moni gabanana (10) ma adoġaririto.’ ¹⁷ Ġia na evaġa-namoato, ekirato, ‘Ġoi tu vetuġunaġi taumu namona! Dagara misiri oġauvei-iaġi ginikaurini nai, au na vanuġa mabarari gabanana (10) avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini.’ ¹⁸ Vaġa-ruaruana eiaġomato, benamo ekirato, ‘Vereġauka, sebona oviniguto nuġanai, au na moni imaima ma adoġaririto.’ ¹⁹ Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vanuġa imaima boġita-ġaurini.’

²⁰ Vetuġunaġi tarimana ta ma eiaġomato, benamo ekirato, ‘Vereġauka o, ġoi ġemu moni sebona tu iniġa, au na muko ai akumuato, akuretoġaiato. ²¹ Au tu ġoi garimu aveito, korana ġoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ġeri dagara oġabirini, ema dia ġoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.’ ²² Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vetuġunaġi tarimana rakavana! Tauġemu ġemu guruġa na havevaġa-maoro vinimuni. Ġoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ġegu dagarari aġabirini, ema dia avaroto dagarari abasirini. ²³ Be, karase nai ġegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ġenoġoi nai tu, ma torekauna o interestina ġesi bara doġaria.’

²⁴ Benamo monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia.’ ²⁵ Senaġi ġia na ġekiraiato, ‘Vereġauka, ġia ġena moni tu varau 10 beġabia.’ ²⁶ Ġia evaġa-veseto, ekirato, ‘Au na akiramini, ma ġenaġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, a asi ġena-ġana tarimana tu, ġenai misina maki baġabi-vaġiani.

²⁷ Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġimaseri!’ ”

*Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato
Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19*

²⁸ Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guineto, Ierusalemaj ġana evaraġeto. ²⁹ Betefage e Betania ekavinagirito-ġoi nai, Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰ “Ġoira vanuġana ġana ġoiiaġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³¹ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, ‘Karase nai ġoruġaiani?’ betoni nai, ġomi boġono kira, ‘Vereġauka na eura-viniani.’ ”

³² Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. ³³ Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, “Ġomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?” ³⁴ Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Vereġauka na eura-viniani.”

³⁵ Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶ Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito.

³⁷ Ierusalemema varau ekavinaġiato, Olive Ġorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma lelevaġi ġeiakuto, Barau ġevonevone-raġe viniato, korana nuġa-favevaġi veiġari ġeġitarito nai. ³⁸ Ġekirato, “Ġera Vere baregona, Vereġauka aranai eiaġomani Kinina, sivaġa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!”

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!” ⁴⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na akiramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni.”

Iesu Ierusalemema taġina eveito

⁴¹ Iesu vanuġa barana Ierusalemema ġana eraka-kavinaġito, eġitaiato, benamo taġina eveito, ⁴² ekirato, “Toma ġaro ai ġemu maino korana boro ribaia bere namo! Senaġi toma, ġoi na asi oġitaiani. ⁴³ Ġarona beraġasini nai, ġebaru-vinimuni tarimari na tano beġe ragaiani, beġe kobe-ġeġeraġimuni, asi ġemu rakarosi dabarana. ⁴⁴ Benamo ġoi ema nuġamu ai ġetanuni tarimari beġe fuki-bubu-riġomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beġe iaġuiani, korana Barau ġena vevaġa-kava emariġoto asi oribaiani nai.”

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi ekirani, ‘Ġegu numa tu ġuriġuri numana beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

⁴⁷ Iesu tu ġaro mabarari ai Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġia beġene vaġia dabarana ġevetauato-ġoi. ⁴⁸ Senaġi asi ġeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ġeurato-ġoi, Iesu ġena guruġa ta maki asi beġene vei-ketoa.

20

Ierusalemema vereri na Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

¹ Ġaro tai Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi, Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito-ġoi. Benamo Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ġenai ġeiaġoto, ² ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seġuka evinimuto?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi ta avinimini. Ġokira-varagu, ⁴ Ioane ġena babatiso veiġana tu Barau ġenana eiaġomato, ba tarimarima ġerina?”

⁵ Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana,’ bita toni nai, ġia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. ⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina,’

bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beġe taki-maserani, korana ġia ġekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ġetoni.”⁷ Iesu ġevaġa-veveato, ġekirato, “Ġai asi ribama,” ġetato.

⁸ Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seġukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

Barabore - Tavoġa ġitaġauna tarimari rakavari

Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoġana evaroato vau, tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ġana. Monai ġaro ġutuma ea tanuto. ¹⁰ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota benea ġabi ġana. Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ¹¹ Benamo vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia maki ġevaġa-vevaġiato, ġevei-maiaka maiakaiato, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ¹² Vetuġunaġi tauna vaġa-toitoina maki etuġuato, senaġi ġevaġa-vevaġi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ġelai-rosiato. ¹³ Benamo tavoġa biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma haveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuġua, atuġamaġini ġia beġe gubakauani!’ ¹⁴ Senaġi tavoġa narinarina tarimari na ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa biaguna natuna, be sivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.’ ¹⁵ Benamo tavoġa murikanai ġeinu-rosiato, ġevaġi-maseato.

Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna tu kara beveiani ġia ġeri ai? ¹⁶ Ġia beiaġomani, tavoġa ġitaġauna tarimari bevaġi-ġosirini, benamo tavoġa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, “Asiġi, maġesi asi bene vetore!”

¹⁷ Iesu na eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Be, mai guruġa Buka Veaġa nuġanai anina tu kara? Maġesi ekirato, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.’

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17

¹⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu inimoġo beġene ġabia dabarana ġevetauato-ġoi, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia iatari ai ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma vegogo-taġo naima ġegarito. ²⁰ Moġa lorinai ġeġita-taġoato moġo. Gabivau ġofaġofa tarimari ġetuġurito, ġia na beġene danaġia noġa vei-iobukaiobuka tarimari kavana; beġene danaġia, bema Iesu ġena guruġa beiaġo-irauni nai, Iesu beġene ġabia, Roma gavanana ġimana seġukanai beġene torea. ²¹ Mo ġofaġofa tarimari na Iesu ġedanagiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakauani ma moġonimu ġesi. ²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere,

takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiği?" ²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ "Silva monina ta ġovaġa-ġitagu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mai tu Kaisara laulauna e arana," ġetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, "Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia."

²⁶ Iesu ġena ġuruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofa-darereani, senaġi ġena vevaġa-vese na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġeguruġato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari
Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Iesu ġedanagiato, ġekirato, ²⁸ "Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, 'Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.' ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraġiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau vaġa-toitoina maki moġesina moġo. Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), senaġi mabarari ġemaseto, naturi ta asi ġevaġa-ġoraġiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona, korana ġia tu tau imaima ruarua (7) na ġeġaraġoato nai?"

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Mai tanobarai tau e vavine ġeveġaraġoni, ³⁵ senaġi roġo beġiaġomani Basileianai, vei-iobukaiobuka tarimari beġe variġisi-ġenoġoini. Ġia tu asi beġe veġaraġoni. ³⁶ Ġia asi beġe maseni maki, senaġi aneru kavana beġe tanuni. Barau natunai beġe iaġoni, korana ġia tu variġisi-ġenoġoi tarimari. ³⁷ Mose na evaġa-moġoniato, mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini. Ġau eġaraġiato-ġoi varina nuġanai, Mose na Vereġauka tu 'Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, Iakobo ġena Barau' ekiragiato. ³⁸ Moġoni, ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau. Korana Barau ġenai tu, tarimarima mabarari tu maġuri."

³⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota ġekirato, "Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-vese namona tu maniġa." ⁴⁰ Benamo moġa murina na asi ma ġedanagi-ġenoġoiato, ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?
Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuġanai ekirato, 'Barau na ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimaġu aroribana rekenai bono tanu,

⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

⁴⁴ Davida na Keriso tu 'Vereġauka' etato. Kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa
Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-54

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, senaġi ġeġofaġofani. Moġesi ġeveini tarimari meto barego vedaurea beġe ġabini.”

21

Vabu ġena boubou monina

¹ Iesu eboġe-vaisto nai, moni vovoka tarimari ġeri boubou moni mauġai ġeġurato-ġoi eġitarito. ² Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiaġomato, eġitaiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana). ³ Benamo Iesu ekirato, “Moġoni, au na akiramini, mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴ Korana mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari.”

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġiato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ “Ġarona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni.”

⁷ Benamo Iesu ġedanagiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maiġegu!’ ema, ‘Ġarona beraġasi!’ beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka. ⁹ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. ¹¹ Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iaġaiagani, doġe beġe ġorani, ema tarimarima ġutuma keve beġe doġarini ta ġenana bevanaġini ta ġenai. Vevaġa-gari vetoġari baregori guba na beġe forforini.

¹² Senaġi mo dagara roġosi beġene ġora nai, ġia na ġomi beġe ġabimini, beġe vaġa-midigumini. Rubu ai beġe vaġa-kotamini, dibura numari ai beġe tore-toġamini. Kini e gavana ġoirari ai beġe ġori-iaġomini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. ¹³ Mai tu ġomi ġemi nega namona au vaġa-moġonigu ai boġo iaġoni. ¹⁴ Boġono vetuġamaġi, ġemi vevaġa-vese guruġari asi boġono tuġamaġi-guine guineri, ¹⁵ korana tu au na guruġa e iaunega bavinimini, beġe baru-vinimini tarimari na beġe kira-ġoimini, senaġi asi beġe kokoreni.

16 Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ġatami na tari-marima ġimari ai beġe revamini. Ġomi kota maki beġe vaġi-masemini. 17 Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. 18 Senaġi debami ġuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. 19 Boġo vevaġa-gwaġiġini nai tu, boġo maġurini.”

Ierusalem beġe vaġa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

20 “Vetari o tuari doġorori na Ierusalem beġe tanu-ġeġeraġiani boġo ġitaiani, benamo boġo ribani, Ierusalem dori ġevaġa-rakavaiani. 21 Mo negai Iudeai ġetanuni tarimari tu ġoro ġana beġene raga-iaġo. Vanuġa barana Ierusalem nuġanai ġetanuni tarimari tu, vanuġa beġene raga-kwaneana, ema gunikai ġetanuni tarimari tu vanuġa barana nuġanai asi beġene raka-toġa. 22 Korana mo negai tu Barau na tarimarima ġeri rakava voiri bevinirini Buka Veaġai ġetore-guineato vaġa-moġoniri. 23 Vavine ma baniri e ġabi-variġu vavineri kika ma vetuġari! Midigu barego mai tano ai beġe raġasini, ema Barau na ġena bese tarimari bevaġa-maoro vinirini. 24 Tarima kota tu vetari baġari na beġe vaġi-maserini, kota tu beġe ġabi-maġuririni, tanobara mabarari ġana beġe ġori-iaġorini, beġea diburarini; ema irau bese tarimari na Ierusalem beġe fana-tariani, beiaġoni mo, ġeri ġaro bea korini.”

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27

25 “Ġaro, ġue, ema visiġu nuġari ai vetoġa beġe ġorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beġe gari-rakavani. 26 Tarimarima beġe keto-founi gari dainai, ġeri tuġamaġi maki roġo beġe korini mo beġe ġorani dagarari dairi ai; korana tu guba seġukari beġe iagaiaġani. 27 Mo negai Tarimarima Natuna beġe ġitaiani, magube nuġana na beiaġomani ma seġukana e ma mamana baregona ġesi. 28 Mo dagara beġe ġorani nai, boġono variġisi, boġono boġe-vaisi, korana vaġa-maġurimi tu varau bekavinaġi.”

Barabore - Vevaġa-riba figi ġauna ġenana

Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31

29 Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, “Figi ġauna ema ġau mabarari ġoġitari. 30 Lauri variġuri ġefafani ġoġitarini, ġomi ġoribani, ġaro ġena tora taimina varau bekavinaġi. 31 Moġa ilailanai, ġomi maki bema boġo ġitarini, mai dagara beġe ġorani nai, boġo ribani, Barau ġena Basileia tu bekavinaġi.

32 Moġoni akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. 33 Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senaġi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwarekwani, beġe tanu-vanaġi vanaġini.”

Boġono venari

34 “Lorimi boġono vetore, ġaniġani e niuniu ġutuma, ema tanobara ġena tuġamaġi dagarari na ġomi nuġami beġe vaġa-metorini ġesi. Benamo mo ġaro na nuġami bevaġa-farevaġirini. 35 Korana mo ġaro tu tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai beraġasini. 36 Moġa lorinai boġono venari, boġono ġauġau ġaro mabarari ai, beġe ġorani dagarari mabarari ġerina boġono raga-maġuri ġana, korana Tarimarima Natuna goiranai roġo boġo ruġani.”

³⁷ Ğaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veāgai evevaġa-ribato-ġoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ġoi, Olive Ğorona tuġunai ea genato-ġoi. ³⁸ Boġiboġi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veāgai ġevegogoto-ġoi ġia ġena guruġa beġene seġaġia ġana.

22

Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato

¹ Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naġito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ² Rubu Veāga vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beġene ġabia, benamo beġene vaġi-ġairia dabarana ġevetauato, korana tarimarima gariri ġeveito.

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eboroġiato. ⁴ Benamo Iudas eiaġoto Rubu Veāga vereri baregori ema Rubu Veāga narinarina tarimari ġeri vere ġeri ai, Iesu tu ġia ġimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ġeboioġa-vegogoato. ⁵ Ğia ġeiau-rakavato, ġekira-toreato, moni beġe viniani, ġetato. ⁶ Iudas na eġabi-raġeato, benamo Iesu ġia ġimari ai vekuretoġai betore-kauani dabarana evetauato-ġoi.

Ginitaġo mamoea ġerovina-toreato

Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21

⁷ Ginitaġo mamoei beġe vaġirini ġarona varau eraġasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuġurito, ekirato, “Ğoiġo, Pasova verekona boġono dabaraia, bitana ġania.” ⁹ Ğevaġa-veseto, ġekirato, “Ğai tu ainai baġana dabara-torea?” ¹⁰ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuġa baregonai boġo raka-toġani nai, tarima ta nanu gwaġutuna befaġaiani boġo ġoitāġoani. Murina na boġono iaġo, ġia beraġekauni numanai boġono raġekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, “Vevaġa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiġutuna tu aiġa, au ema ġegu mero ġesi monai ginitaġo mamoea baġana ġania?’ ¹² Benamo ġia na daiġutu baregona ta numa tuġunai bevaġa-ġitamini, ġeiareva-toreato. Monai boġono dabara-torea.” ¹³ Benamo ġeiaġoto, Iesu na ekiraġirito kavana ġedoġaririto. Monai vereko ġedabaraiato.

Ğani-vegogo veaġana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaġo mamoea beġe ġaniani aoana eraġasito. Iesu tu ġena apostolo tarimari ġesi ġaniġani gabunai ġetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Au ġegu ura baregona mai ginitaġo mamoea ġomi ġesi bitana ġani-vegogo-guinea vau, midigu bana ġani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaġo mamoea asi ma baġaniani, beiaġoni mo, ginitaġo anina korikorina bea foforini Barau ġena Basileia nuġanai.”

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eġabiato, evaġa-namoato, ekirato, “Maġa tu ġoġabia, mabarami boġono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nanuna asi ma banu-ġenoġoiani, beiaġoni mo, Barau ġena Basileia beiaġomani vau.”

19 Benamo Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, ebuki-ġutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauġanigu, ġomi avinimini; maiġa boġono veia, au vetuġamaġi-iaġigu ġana.”

20 Geġani-ġosito vau, kapusi ma eġabiato, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaġo Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani, bevebubuni ġomi vaġa-maġurimi ġana. 21 Senaġi au berevaguni tarimana tu mainai au ġesi taġani-vegogoni! 22 Moġoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraġi-guineato ilailanai, senaġi berevaiani tarimana vetuġana kekei!” 23 Benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġia deikara na moġesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

24 Benamo Iesu ġena mero tauġeri ġeveġare-veġareto, deikara ġia fakari ai barego lelevaġi. 25 Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Trau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema veguine-iaġi tarimari baregori na ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini, ema tarimarima na beġene vevato-iaġiri ġetoni. 26 Senaġi ġomi tu dia moġesina. Ġomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaġo, ema vere tauna tu vetuġunaġi taunai bene iaġo. 27 Dei tu barego, ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana ba vetuġunaġi tarimana? Ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana, ene? Senaġi au tu ġomi fakami ai vetuġunaġi tarimana noġa.

28 Ġomi tu au ġeribaġaniguto-ġoi nai, ġotanu-gwaġiġito-ġoi tarimami. 29 Moġa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ġegu ekiraġiato ilailanai, au maki Basileia ta ġomi ġemi akiraġiani. 30 Benamo ġomi maki au ġegu Basileiai bita ġaniġani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ġomi teronai o vere seari ai boġo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boġo vaġa-maoro vinirini.”

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

31 “Simona, Simona o, noseġaġi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ġomi bene ribaġanimi, namo e rakava bene tore-kirari ġana, noġa iaraġa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. 32 Senaġi au na ġemu varau aġuriġurito, ġemu veġabadadama asi bene keto ġana. Benamo ma bovetuġamaġi-ġenoġoini au ġegu ai nai, tarikakamu bono vaġa-kokoreri.”

33 Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, au tu ġoi ġesi dibura numai beġe torerani ema bita mase-vegogoni!” 34 Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribagu ġia,’ botoni.”

Nega rakavana

35 Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi atuġumito nai, asi ġemi fusefuse, dura, o tamaka. Ġomi dagara tai ġorabuto ba? Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina!”

36 Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Senaġi toma ġomi deikara ma ġena fusefuse ema dura, bene ġabiri; ema deikara asi ġena vetari baġana, ġena koudi bene voivoi-iaġia, benamo ta ma bene voia. 37 Korana au na akiramini, Buka Veaġa nuġanai ekirani, ‘Seġafore tarimari ġesi beġe iavi-vegogoani.’ Mo guruġa au ġegu ai bemoġonini.”

³⁸ Iesu ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noġitaia, Vereġauka, vetari baġari ruarua maiġeri.” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Benamo!”

*Iesu eġuriġurito Getesemane ai
Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42*

³⁹ Benamo Iesu tu vanuġa barana eraga-kwaneato, Olive Ġorona ġana eiaġoto eveito-ġoi kavana. Ġena mero ġia murinai ġerakato. ⁴⁰ Monai ġeraġasito, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono ġauġau, be veribaġani ai asi boġono moira.” ⁴¹ Benamo ġereġana eraka-ġerevaġito, fore tafiurini ġea keto-tarini ġena manaġa ilailanai, benamo evetui-tarito, eġuriġurito. ⁴² Ekirato, “Tamagu o, bema nuġamu ilaila nai, mai midigu bedina au ġeguna noma ġabi-vaġia; senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo.”

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariġoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ġia nuġana evaġa-vonuato, benamo eġauġauto ma nuġana mabarana ġesi, eiaġoto mo, seġurina tano ai eriġoto rara kabudona noġa.] ⁴⁵ Eġauġau-ġosito vau, evariġisito, ġena mero ġeri ai eġenoġoi-iaġoto, genari ai eġoitaġorito, dabarari ġedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai ġomi ġogenani? Ġovariġisi, ġoġuriġuri, be veribaġani ai asi boġono moira.”

*Iesu tuari tarimari na ġeġabi-tariato
Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11*

⁴⁷ Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma ġeraġasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ġia na eġori-kaurito. Iesu eiaġo-viniato bene veraua ġana. ⁴⁸ Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹ Iesu sevinai ġeruġa-taġoto merori na ġeġitaiaato kara beġorani, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Vetari baġana na baġana basiri ba?” ⁵⁰ Benamo ġia ta na Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana vetari baġana na eiaġo-viniato, benamo seġana aroribana ebasi-vaġiato. ⁵¹ Senaġi Iesu ekirato, “Benamo, ġovaġa-dokoa!” Mo tarima seġana eġabi-karaiato, evaġa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ġabiġabina ġeiaġomato tarimari, Rubu Veaġa vereri baregori e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi boġo iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa moġo seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanu-tarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamanai eġitaiaato, eġita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, “Mai tarima maki Iesu

ekavaiato-ḡoi!” ⁵⁷ Senaḡi ḡia evekira-ḡuniḡauto, ekirato, “Ḡoi vavine, au tu asi ribagu ḡia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaḡito nuḡanai, tarima ta na Petero eḡitaiato, ekiraiato, “Ḡoi maki ḡia karori ta!” Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tau, au tu asiḡi!” ⁵⁹ Aoa ta evanaḡito vau, tarima ta ma eguruḡato ma nuḡana mabarana ḡesi, ekirato, “Moḡoni, ḡia maki Iesu ḡesi tarimana ta, korana ḡia maki Galilea tauna!” ⁶⁰ Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tau, au asi ribagu ḡoi kara okiraḡiani!” Ḡia roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, kokoroku egoḡito.

⁶¹ Benamo Vereḡauka eruḡa-kureto, ḡia na Petero eḡitaiato nai, Vereḡauka ḡena guruḡa etuḡamaḡi-doḡariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi begoḡini, beiaḡoni mo, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ⁶² Benamo Petero eraka-rosito, etaḡi-rakava rakavato.

Iesu ḡevaseva-vaseva iaḡiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ḡenariḡauato tarimari na ḡevaseva vaseva-iaḡiato e ḡekwariato. ⁶⁴ Matana ḡekumu-ḡauato, ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi tu peroveta tarimana, be nokiraḡia, dei na bekwarimu?” ⁶⁵ Guruḡa rakavari ḡutuma ḡia ḡeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ḡoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaḡanito, Iuda vereri, e Rubu Veaḡa vereri baregori, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeraka-vegogoto. Iesu ḡeḡori-iaḡoato Iuda kanisoro tarimari ḡoirari ai. ⁶⁷ Benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Nokira-varama, ḡoi tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ḡomi na asi boḡo vaḡa-moḡoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaḡi ta bavinimini, asi boḡo vaḡa-veseguni. ⁶⁹ Senaḡi toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seḡuka Barauna ḡimana aroribanai betanutaḡoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ḡekirato, “Be, ḡoi tu Barau Natuna otoni?” Ḡia evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡomi na ḡokiraḡiani maniḡa.” ⁷¹ Ḡia ḡekirato, “Karase vevaḡa-moḡoni tarimari tari roḡo tavetaurini? Ḡia tauḡena muruna na bekiraḡia bita seḡaḡia.”

23

Iesu Pilato ḡoiranai

Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ḡevariḡisito, Iesu ḡeḡori-iaḡoato gavana Pilato ḡenai. ² Monai ḡeḡofaḡofa-iaḡiato, ḡekirato, “Mai tarima maiḡa baḡa doḡaria, ḡai ḡema bese tarimari eḡorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena takesi moniri asi beḡene vinia etoni, ema tauḡena evekiraḡini, ḡia tu Keriso, Barau na ekiraḡi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Oi, okiraḡiani maniḡa.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaḡa vereri baregori e tarimarima ḡutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoḡaria mai tarima ḡenai.” ⁵ Senaḡi mo tarimarima roḡo ḡeḡiḡiraḡeto, ḡekirato, “Ḡia ḡena vevaḡa-riba guruḡari

na Iudea tarimari mabarari nuğari evei-veğonurini. Galileai esinaiato mo beiağoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ġoiranai

⁶ Mo guruğa eseğāgiato nai, Pilato evedanağito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?” ⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ġena seğuka gaburenai nai, Iesu Heroda ġenai ġetuğu-iağoato. Ġia maki Ierusalemi mo ġaro ai. ⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eğitaiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseğāgiato, ema kai-veğata evağā-nogato Iesu bene ġitaia ġana. Ġia eurato Iesu na nuğa-farevaği veiğari kota bene veiri bene ġitari. ⁹ Moğa lorinai vedanaği ġutuma Iesu edanağiato, senaği ġia asi evağā-veseto. ¹⁰ Rubu Veağa vereri baregori ema taravatu ġevevağa-riba iağiato-ğoi tarimari monai ġeruğa-tağoto-ğoi, Iesu ġeğofağofa-iaği lelevağiato-ğoi. ¹¹ Heroda ema ġena vetari tarimari o soldia na Iesu ġerikiriki-iağiato-ğoi, ġevei-veğare veğareato, ema dabuğa namona ta ġevağa-dabuğa-iağiato, benamo ma ġetuğu-ğenoğoiato Pilato ġenai. ¹² Pilato ema Heroda ġevebaru-vevinito-ğoi, senaği mo ġaro ai ġeveğata-ğenoğoiato.

Iesu vağa-ruaruana Pilato ġoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veağa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-veğogorito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Gomi na mai tarima boğo ġori-iağomaia au ġegu ai, ġokirani, ġia na tarimarima eğorikau-kerererini ġotoni. Toma au na gomi ġoirami ai ġemi guruğa bavetauri, senaği kerere ta asi badoğaria. ¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoğariato ġia ġenai nai, ma betuğu-ğenoğoi iağomaia ġita ġerai. Ġomi na ġoğitaiani, ġia tu rakava ta asi eveiato bene mase ġana. ¹⁶ Moğa lorinai au na mai akwariani vau baruğaiani.” [¹⁷ Vanağivanāği eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta baruğaiani.]

¹⁸ Senaği tarimarima mabarari ġekoğō-veğogoto, ġekirato, “Bono vağia! Barabas noruğaia, novinima!” ¹⁹ Barabas tu dibura numai ġekou-ğauato, korana vanuğa barana nuğanai ġevevağito ema tarima ta ġevaği-maseato nai.

²⁰ Pilato enuğa-vekwarağito Iesu bene ruğaia, moğa lorinai tarimarima ma evağa-guruğa ġenoğoirito, ²¹ senaği ġia ma ġekoğō-ğenoğoi ġenoğoiato-ğoi, ġekirato, “Novağa-satauroa, novağa-satauroa!”

²² Nega vağa-toitoina evağa-guruğarito, ekirato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi ağıoitağoani eveiato bene mase ġana. Moğa lorinai au na mai akwariani vau baruğaiani.”

²³ Senaği ġia ġekoğoto ma nuğari mabarari ġesi, ġekirato, novağa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ġia ġeri ura eğabi-rağeato. ²⁵ Mo vevaği ema vağivaği dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruğa-fitoğaiato ġeri noğinoği ilailanai, a Iesu tu evinirito ġeri ura veiğana beğene veia.

Iesu ġevağa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeğori-rosiato, benamo ġeğori-iağoato-ğoi nai, tarima ta ġesi ġevedoğarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu

gunika na ema raka-rosito vanuġa barana ġana eiaġoto-ġoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġanai ġetore-kauato. Ġia na satauro efaġaiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ġoi.

²⁷ Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ²⁸ Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, "Ieruselema vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹ Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maġesi beġe kirani, "Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!" ³⁰ Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, "Ġai iatamai ġoketokau!" ema ġoro keiri beġe kirarini, "Ġai ġolautarima!" ³¹ Bema au, ġau maġurigu, na maġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?"

³² Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. ³³ Gabu ta arana "Deba Ġavana" ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta arorib-ana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴ Iesu ekirato, "Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitoġari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari." Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵ Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marere-to-ġoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġekirato, "Ġia na tarima tari evaġa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaġa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na eġabi-viriġiato vevaġa-maġuri tauna." ³⁶ Vetari tarimari na maki ġevaseva-vaseva-iaġiato, ġia ġenai ġeiaġoto, vine nanuna mamakina ġeduġi-viniato, ³⁷ benamo ġekirato, "Bema ġoi Iuda tarimari ġeri vere otoni, ġoi tauġemu novevaġa-maġuri." ³⁸ Toretore ta maki ġia iatanai ġetoreato, ekirato: "MAI TU IUDA TARIMARI ĠERI VERE."

³⁹ Seġafore tarimana ta, ġia ġesi ġevaġa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, "Ġoi tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)? Ġoi tauġemu novevaġa-maġuri, ġai maki novaġa-maġurima!" ⁴⁰ Ġia karona na ekira-ġoiato, ekirato, "Ġoi Barau garina asi ogarini? Ġoi maki bomaseni ġia ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ġita taura ruarua tamaseni ġera rakava voiri dainai, senaġi mai tarima tu asi ġena vei-rakava." ⁴² Benamo ġia na Iesu enoġiato, ekirato, "Iesu, ġemu Basileia boġabiani nai, au maki bono tuġamaġigu." ⁴³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Moġoni akiramuni, toma ġaro ai ġoi tu au ġesi paradaiso ai."

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ġaroġota, horaġauna 12 koloko varau eġabiato, ġaro ġena seġuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoġoto, ekirato, "Tamagu o, iaukagu tu ġoi ġimamu ai atoreani!" Eguruġa-ġosito vau emaseto.

⁴⁷ Vetari verena na mo veġa eġitaiato, benamo Barau evaġa-raġeato, ekirato, "Moġoni veġata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!"

⁴⁸ Marere tarimari ġutuma na mo veiġa eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo kobari ġeifarito, ġevetuġamaġi-rakavato, ġeri numa ġana ġeġenoġoito.

⁴⁹ Senaġi Iesu ġeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ġia murina na ġeiaġomato vavineri maki, manaġai ġeruġato, ġeġorato dagarari ġeġitarito.

Iesu ġeġuriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ġoi Iudea vanuġana Arimatea nuġanai. Ġia tu varina namo tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiato-ġoi. Ġia maki Iuda kanisoro tarimana, senaġi ġevekira-toreto veiġana asi eġabi-raġeato. ⁵² Benamo Pilato ġenai eiaġoto, Iesu tauġanina bene ġabi-riġoa etato. ⁵³ Moġa murinai Iesu tauġanina eġabi-riġoato, dabuġa kurokurona namona na ekumuato, gara gabuna fore ġebasiato kouġanai etore-toġaiato. Mo gara tu variġuna, nuġanai mase ta roġosi beġere torea. ⁵⁴ Mo veiġa tu Fraidei lavilavi ai eġorato, Sabadi ġana ġevei-toreato-ġoi ġarona, Sabadi dori eraġasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato. ⁵⁶ Benamo ġeġenoġoito Ierusalemata sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġito taravatu ekirani lorinai.

24

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

¹ Fura ġarona giniguenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito dagarari ġeġwa-iaġorito. ² Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³ Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴ Ġia roġo mo ġedaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġaroġarori. ⁵ Vavine tu ġegari-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶ Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Galileai etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġamaġia, ⁷ ekirato, ‘Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.’ ”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato. ⁹ Gara ġeraga-kwaneato, ġeġenoġoito, mo dagara eġorato dagarana varina mabarana Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰ Vavineri tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ġia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹ Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetuġamaġito, ġia noġa ġeguruġa-bababoto-ġoi. ¹² Senaġi Petero tu evariġisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo

eġitarito. Benamo numa ġana eġenoġoi-iaġoto nuġanai, ġeġorato dagarari etuġamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai efoforito

Mareko 16:12-13

¹³ Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalemna na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Gerakato-ġoi nuġanai, ġeġorato dagarari ġeguruġa-guruġa iaġirito-ġoi. ¹⁵ Geri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶ Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara mai dabarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboġe-vetuġato. ¹⁸ Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veseato, ekirato, “Ierusalemna ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Kamara dagara?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana, ġenai ġeġorato dagarari. Ġia tu peroveta tarimana, Barau ġoiranai e tarimarima mabarari ġoirari ai ġena veġa ema ġena guruġa maki ma seġukari. ²⁰ Ġita ġera Rubu Veaġa vereri baregori ema ġera veġorikau tarimari na ġerevaiato bene mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau ġaro toitoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri. Ġia tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana beġe iaġo. ²³ Senaġi tauġanina asi beġe doġaria. Benamo beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe ġitari, mo aneru na beġe kirari, ‘Ġia tu varau bemaġuri-ġenoġoi,’ beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toġa, ene?” ²⁷ Benamo ġia varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema Buka Veaġa mabarana maki ġetorerito guruġari aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa ġekavinaġiato, benamo ġia tu bene raka-vanaġi etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, “Ġai ġesi notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai emukunani bene.” Benamo ġia ġesi ġeraka-toġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanutaġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veaġai ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatarini-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ġevariġisito, Ierusalemna ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi vegoga-taġori ai ġedoġaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Moġoni veġata, Vereġauka tu bevariġisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efoforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato

dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaiato ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ġemi ai bene tanu.” ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia mataboru ġekirato, murava ta ġeġitaiato. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, “Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai ġodaradarani? ³⁹ Gimaga ema kwakugu ġoma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabi-karagu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu.” ⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito. ⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġaniġani tari maniġeri ba?” ⁴² Ġia na maġani-kone gabugabuna ta ġeviniato. ⁴³ Benamo Iesu na eġabiato, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini.” ⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veaġa guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. ⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalem na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi. ⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuġuani, iatami ai befoforini. Ġomi tu Ierusalem ai boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemariġoni seġukana boġo ġabiani.”

Iesu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana

Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12

⁵⁰ Moġa murinai Iesu na Ierusalem na eġori-rosirito, ġeiaġoto mo, Betania ġana, benamo ġimana eġabi-vaisirito, evaġa-namorito. ⁵¹ Evaġa-namorito-ġoi nuġanai, Iesu tu ġia ġerina eveġitato, Barau na eġabi-varaġeato guba ġana. ⁵² Ġia na ġetoma-rakariġo viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ġesi Ierusalem ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. ⁵³ Benamo Rubu Veaġai ġetanuto-ġoi, Barau ġevaġa-raġeato-ġoi.

VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedaiu, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiāgo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenoġoito ema asi ġemaġuri-ġenoġoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tarimana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tanobara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, “Maiġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanaġi boġo ġabiani.”

Ioane ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17
4. Barau vetuġunaġina ema iaġo-vinito tanobara vaġa-maġurina ġana - karoa 18-21

Maġuri guruġana

¹ Tovotovonai veġata Guruġa etanuto-ġoi. Mo Guruġa tu Barau ġesi ġetanuto-ġoi, ema mo Guruġa tu Barau. ² Ġia tu tovotovona na veġata Barau ġesi ġetanuto-ġoi. ³ Dagara mabarari tu Barau na ġia ġenana eveirito. Ma Barau na dagara sebona kwariġutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiġina ġinavaġi. ⁴ Maġuri tu ġia nuġanai etanuni; mo maġuri tu tarimarima ġeri mama. ⁵ Mama tu mukuna nuġanai emamani, senaġi mukuna na asi etuġamaġi-fakaiato e asi eġita-leaiato.

⁶ Barau na tarima ta etuġuato, arana tu Ioane. ⁷ Ġia tu guruġa moġonina kiraġi-kiraġina ema mama vaġa-foforina ġana eiaġomato. Be ġia ġenana tarimarima mabarari na vari beġene seġaġia e beġene vaġa-moġonia ġana. ⁸ Ġia tauġena tu dia mo mama, senaġi ġia eiaġomato tu, mama benema kiraġia ġana. ⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ġana eiaġomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ġana.

¹⁰ Guruġa tu tanobarai etanuto-ġoi, ema mo guruġa ġenana Barau na tanobara eveiato, senaġi tanobara na tu asi eribaiato. ¹¹ Ġia tu ġena tanobara ġana eiaġomato, senaġi ġena tarimarima na asi ġeġabiraġeato. ¹² A tarimarima kotari na ġeġabiraġeato e ġevaġa-moġoniatu nai, ġia na maoro evinirito, Barau natunai beġene iaġo. ¹³ Ġia Barau natunai ġeiaġoto tu dia tauġanina ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimarima tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

¹⁴ Mo Guruḡa tu tarimarima tauḡaninai eiaḡoto, benamo ḡai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seḡukana baregona ḡaḡitaiato. Moḡa tu Barau na Natuna sebona kwariḡutu eviniato marevana e seḡukana. Varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina na evonuvonu-raḡeto.

¹⁵ Ioane na ḡia guruḡana ekiraḡi-foforiato, ekeato, ekirato, “Au na akiraḡiato tarimana tu maiḡa, akirato, ‘Au murigu na beiaḡomani tarimana na au evanaḡiguto. Korana tu au maki roḡosi roḡo bana maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.’”

¹⁶ Ġia tu varevare-bara na evonuvonu-raḡeto. Mo ḡena varevare-bara lorinai ḡita mabarara vevaḡa-namo iatai-iatai maki evinirani. ¹⁷ Korana Barau na Mose ḡenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina tu Iesu Keriso na eḡwa-iaḡomarito. ¹⁸ Tovotovona na veḡata beiaḡoma maitoma tarima ta na Barau asi eḡitaiato. Natuna ḡora ḡereḡa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ḡia na Barau ema vaḡa-foforiato.

Ioane Babatiso ḡena guruḡa-fofori

Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

¹⁹ Ioane ḡena guruḡa-fofori tu maiḡa. Iuda tarimari na Rubu Veaḡa vereri e Levi doḡorona tarimari, (mai tu Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tarimari), kotari Ieruselema na Ioane ḡenai ḡetuḡu-iaḡorito, beḡene danaḡia ḡana, beḡene kira, “Ġia tu deikara?” ²⁰ Benamo Ioane asi evekira-ḡuniḡauto, senaḡi ḡoirari ai eguruḡa-foforito, ekirato, “Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna).” ²¹ Ma ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Ba ḡoi tu deikara? ḡoi tu Elia ba?” Ġia ekirato, “Au tu dia Elia.” Ma ḡekirato, “Ġai na peroveta tarimana ḡanariani tarimana tu ḡoi ba?” Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Asiḡina!” ²² Benamo ḡia na ma ḡedanaḡi-ḡenoḡoiato, ḡekirato, “Ba ḡoi tu deikara? Ġemu vevaḡa-vese novini-ginikauma, be beḡe tuḡuma tarimari ḡeri ai baḡana iaḡo, baḡana vaḡa-ribari. ḡoi tauḡemu varimu tu aiḡesi?” ²³ Benamo Ioane tauḡena evevari-fiuto, ekirato, “Au tu garo ta tano fakanai ekeakoḡokoḡoni, ekirani, ‘Vereḡauka ḡena dabara boḡono iareva-toretorea.’” Isaia peroveta tarimana na ekiraḡi-guineato ilailana.

²⁴ Mo vetuḡu ḡeiaḡo-viniato tarimari tu Farisea tarimari. ²⁵ Benamo Ioane ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Bema ḡoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ḡoi tu ovevaḡa-babatisoni?” ²⁶ Ioane evaḡa-veseto, ekirato, “Au tu nanu na moḡo ababatisoni, senaḡina tarima ta tu ḡomi fakami ai eruḡa-taḡoni, ma ḡomi tu asi ribami ḡia. ²⁷ Ġia tu au murigu na eiaḡomani, ema au tu asi ilaila, ḡia ḡena tamaka varori baruḡarini.” ²⁸ Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ḡarukana mo rekenai, ḡeḡorato, Ioane ebatisoto-ḡoi gabunai.

Barau ḡena ḡinitaḡo mamoea

²⁹ Ma elaḡanito nuḡanai, Ioane na Iesu eḡitaiato, ḡia ḡenai eiaḡomato-ḡoi, benamo ekirato, “Ġoboḡe, mani tu Barau ḡena Mamoe Natuna, ḡia na tanobara ḡena rakava beḡabi-vaḡiani. ³⁰ Au na tu ḡia akiraḡiato, akirato, ‘Au murigu na eiaḡomani tarimana na evanaḡiguto, korana tu au roḡosi roḡo bara maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.’ ³¹ Tovotovonai au tu asi ribaḡu ḡia, senaḡi au aiaḡomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beḡene ribaia ḡana.”

³² Benamo Ioane ma eguruḡa-foforito, ekirato, “Iauka aḡitaiato, guba na emariḡoto pune noḡa, ḡia iatanai etanukauto. ³³ Tovotovonai au tu asi ribagu ḡia, senaḡi Barau na etuḡuguto, bana iaḡoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori ḡana. Gia na evaḡa-guruḡaguto, ekirato, ‘Goi na tarima ta boḡitaiani, Iauka bemarkiḡoni, iatanai betanu-kauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veaḡa na bebabatisorini.’” ³⁴ Ioane ekirato, “Au na aḡitaiato naima akiraḡi-foforiani, ḡia tu Barau Natuna.”

Iesu ḡena mero giniguineri

³⁵ Ma elaḡanito nai tu, Ioane e ḡena mero ruarua ḡesi monai ma ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi. ³⁶ Ḣeruḡa-taḡoto-ḡoi nuḡanai tu, Iesu erakavanagito, eḡitaiato, benamo ekirato, “Ḣoboḡe, Barauna Mamoe Natuna, (ḡena ginitaḡo mamoen), ḡoḡitai.” ³⁷ Ma Ioane ḡena mero ruarua na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu murina na ḡeiaḡoto. ³⁸ Iesu eruḡakureto, ma murinai ḡerakakauto tarimari ruarua eḡitarito, benamo edanaḡirito, ekirato, “Ḣomi tu kara ḡourani?” Ḣia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Rabi, ḡoi tu ainai otanuni?” Rabi anina tu vevaḡa-riba tarimana. ³⁹ Ḣia evaḡa-veseto, ekirato, “Ḣoiḡoma, ḡoma ḡitai.” Benamo ḡia ḡesi ḡeiaḡoto, ma ḡena tanu gabuna ḡea ḡitaiato, mo ḡaro vinubana tu ḡia ḡesi ḡebukato. Mo tu horaḡauna 4 koloko lavilavi rekenai.

⁴⁰ Ioane ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu murinai ḡerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina. ⁴¹ Anduru na Iesu eragakwaneato. Asikauna kakana Simona edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Ḣai na Mesia baḡa doḡaria.” Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tarimana). ⁴² Benamo ḡia na Simona Iesu ḡenai eḡori-iaḡoato. Iesu na eḡitaiato, benamo ekirato, “Ḣoi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaḡi ḡoi toma aramu beḡe kiraḡiani tu Kefas beḡe toni.” Mai ara “Kefas” ema “Petero” aniri tu sebona, garo ai anina tu “Fore”.

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaḡanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ḡana neiḡo etato. Ḣia na Filipino edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ⁴⁴ Filipino tu Betesaida tarimana, Anduru e Petero ḡesi vanuḡa sebona. ⁴⁵ Filipino na Natanaela edoḡariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mose ḡena taravatu ai ema peroveta tarimari ḡeri bukai varina ḡetoreato tarimana tu baḡa doḡaria; ḡia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna.” ⁴⁶ Natanaela evedanaḡito, ekirato, “Nasareta na dagara namona ta beiaḡomani?” Filipino ekirato, “Noiaḡoma, noma ḡitai.”

⁴⁷ Iesu na Natanaela eḡitaiato, eiaḡomato-ḡoi, benamo ḡia ekiraḡiato, ekirato, “Ḣoboḡe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ḡia ḡenai ḡofaḡofa ta tu asi etanuni.” ⁴⁸ Natanaela na edanaḡiato, ekirato, “Kamasi boribagu?” Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Filipo tu vau bekeamu. Au na ḡoi tu baḡita-guinemu figi ḡauna gaburenai roḡo otanuto-ḡoi nai.” ⁴⁹ Benamo Natanaela na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, ḡoi tu Barau Natuna; ḡoi tu Isaraela Verena.” ⁵⁰ Iesu na ma evaḡa-veḡeato, ekirato, “Ḣoi na au ovaḡa-moḡoniguni, korana au na bakira-varamu, ḡoi tu figi ḡauna gaburenai baḡita-guinemu, nene? Veḡa tari vau boḡitarini, mai veḡa maḡa maki beḡe vanagiani.” ⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Moḡoni veḡata, au na

gōmi akiramini, guba bevekeo-fakani boḡo gītaiani, ema Barau gēna aneru beḡe varaḡeni e beḡe mariḡoni boḡo gītarini Tarimarima Natuna gēnai.”

2

Veḡaraḡo verekona Kana vanuḡanai

¹ Ġaro ruarua ḡekorito murinai, Kana vanuḡana nuḡanai veḡaraḡo verekona ta ḡeveiato. Kana vanuḡana tu Galilea tanona nuḡanai. Mo veḡaraḡo verekona nuḡanai tu Iesu sinana maki monai. ² Ema Iesu ma gēna mero ḡesi maki ḡeura-maḡirito, be mo veḡaraḡo verekona nuḡanai ḡeraka-toḡato. ³ Vine nanuna o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ġia tu asi ḡari vine nanuna.” ⁴ Iesu na evaḡa-veaseato, ekirato, “Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu ḡomi ḡemi ḡauvei. Au ḡegu ḡaro tu roḡosi bene votu. ⁵ Benamo sinana na vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Kara bekira-varamini veḡana boḡono veia.”

⁶ Monai tu fore gwaḡuturi imaima sebona (6) vaḡa-ruḡa, Iuda tarimari ḡeri veiareva veḡari ḡari ḡeḡauvei-iaḡirito-ḡoi. Mo fore gwaḡuturi tata nuḡari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari. ⁷ Iesu na vetuḡunaḡi tarimari ekirarito, ekirato, “Mani gwaḡutu nanu na ḡovaḡa-vonuri!” Benamo ḡevaḡa-vonu fokafokarito. ⁸ Moḡa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota ḡoḡutu-vaḡia, ḡoḡwa-iaḡoa vereko ḡorikauna tarimana gēnai.” Ġeḡutu-vaḡito, benamo ḡeḡwa-iaḡoato, ⁹ vereko ḡorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaḡa-iaḡoato moḡa, eniu-tovoato. Ġia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaḡomato; a nanu ḡesisiato merori ḡereḡari moḡo ma ribari. Benamo vereko ḡorikauna tarimana na veḡaraḡo variḡu tauna ekea-iaḡomaiato, benamo evaḡa-guruḡaiato, ekirato, ¹⁰ “Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ḡetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ḡeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raḡina ma ḡetore-rosiani. Senaḡina ḡoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boḡabitaria mo maitoma.”

¹¹ Mai tu Iesu gēna vetoḡa boruna giniguinena evaḡa-foforiato Kana vanuḡanai, Galilea tanona nuḡanai. Monana ḡia marevana e seḡukana baregona evaḡa-foforiato, ema gēna mero na ḡevaḡa-moḡoniato.

¹² Moḡa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema gēna mero ḡesi ḡevariḡoto Kaperanauma ḡana. Ma monai ḡaro viravira ta ḡetanuto.

Iesu na Rubu Veḡa eiarevaiato

Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

¹³ Iuda tarimari ḡeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡoirai ekavinaḡito naima, Iesu tu Ierusalemā ḡana evaraḡeto. ¹⁴ Rubu Veḡa nuḡanai tarimarima na boromakau, e mamoe, ema pune ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, ema tarima kotari teibolo ai ḡetanuto ma moni ḡesenisito-ḡoi edoḡaririto. ¹⁵ Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veḡa na mamoe e boromakau mabarari ema lilai-rosirito. Moni ḡesenisirito-ḡoi tarimari ḡeri fata eḡuke-veburito, ḡeri moni ebubu-lausilausirito. ¹⁶ Benamo pune ḡevoito-ḡoi tarimari ekira-ḡoirito, ekirato, “Maḡeri dagara mainana

gōgābi-rosiri! Au Tamagu ġena numa tu voivoi numanai asi ġovaġa-iaġoa!”¹⁷ Benamo ġena mero na Buka Veāġai evetoreto guruġana ġetuġamaġi-doġariato, ekirani, “Ġoi ġemu numa uravinina nuġagu ai tu karava noġa eġarani.”

¹⁸ Moġa murinai Iuda tarimari na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Maiġesi oveini anina tu kara? Kamara vetoġa na bevaġa-foforimuni ġai ġemai, ġoi tu ma ġemu maoro maiġeri boveirini?”¹⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai Rubu Veāġa ġorovoa, benamo ġaro toitoi nuġanai au na ma bana vaġa-ruġa-vaisi ġenoġoia.”²⁰ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mai Rubu Veāġa tu laġani gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuġari ai ġeragaiato. A ġoi na tu ġaro toitoi nuġanai ma boraga-ġenoġoiani otoni?”

²¹ Senaġi Iesu na tu ġia tauġanina Rubu Veāġai evaġa-ilailaiato. ²² Iesu mase na evaisi-raġeto murinai, ġena mero na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato, benamo ġia na Buka Veāġa ema Iesu na evaġa-ribarito guruġari ġevaġa-moġonirito.

Iesu ribana tarimarima ġeri veġa

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori ai Ierusalemāi etanuto-ġoi nai, tarima vovoka na ġevaġa-moġoniato, korana tu vetoġa boruri ġutuma eveirito ġeġitarito nai. ²⁴ Senaġi Iesu na ġia asi evaġa-moġonirito, korana tarimarima mabarari ġia tu ma ribana ġinikau. ²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ġia tarimarima ġeri maġuri dabarari bekira-varaiani, korana tarimarima mabarari nuġari tu ġia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

¹ Farisea tarimana ta etanuto-ġoi arana Nikodemo; ġia tu Iuda tarimari ġeri veġorikau tauna ta. ² Nega ta boġi ai Iesu ġenai eiaġoto, benamo ekirato, “Rabi, ġai ribama, ġoi tu vevaġa-riba tarimamu, Barau ġenana oiaġomato, korana tu vetoġa boruri oveirini maiġeri tu Barau na asi evaġa-kavaiani tarimana na tu asiġina ġinavaġi beveirini riba.”

³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni vegata akiramuni, asi beġora-ġenoġoini tarimana na Barau ġena Basileia tu asiġina ġinavaġi beġitaiani.” ⁴ Benamo Nikodemo na edanaġiato, ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma beġora-ġenoġoini? Sinana nuġanai ma beraka-toġani, benamo ma beġora-ġenoġoini?”

⁵ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ġena Basileia nuġanai asi berakatoġa-kavani, senaġina nanu ġenana beġorani ema Iauka ġenana maki beġorani tarimana vau berakatoġani. ⁶ Tarimarima tauġanina ġenana eġorani tu tauġani, ma Barau Iaukana ġenana eġorani tu iauka. ⁷ Ġoi nuġamu asi bene farevaġi maiġesi akiramuni nai, korana au bakira, ‘Ġomi mabarami boġono ġora-ġenoġoi.’ ⁸ Iavara etoġani tu, eurani gaburi ġana eġau-iaġoni. Guruna tu ġoseġaġiani, senaġi ainana eiaġomani, ma aiġana eiaġoni tu asi ġoribaiani. Barau Iaukana ġenana ġeġorani tarimari mabarari maki moġesina, asi ġoribani kamasi ġeġorani.”

⁹ Nikodemo ma evedanaġito, ekirato, “Mai dagara tu kamasi beġe ġorani?” ¹⁰ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tu Isaraela ġeri vevaġa-riba tarimamu, senaġi maiġeri dagara ġoi tu asi ribamu?” ¹¹ Au

na akira-korikorimuni, ġai tu ribama dagarari ġaguruġa-iaġirini, ema ġaġitarito dagarari ġakiraġi-foforirini, senaġina ġema guruġa tu asi ġoġabi-raġerini. ¹² Au na ġomi ġemi tu tanobara dagarari akiraġirini, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai tu, kamasi boġo vaġa-moġoniguni? ¹³ Tarima ta guba ġana asiġina ġinavaġi evaraġeto, senaġina guba na emariġoto tarimana ġereġana moġo, mo tu Tarimarima Natuna. ¹⁴ Mose na tano fakanai mota eġabi-vaisiato ilailanai, Tarimarima Natuna maki moġesi beġe ġabi-vaisiani. ¹⁵ Monana vau ġia ġenai beġe veġabidadamani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanāġi beġe ġabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ġora ġereġa evinirato, be ġia beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beġe maseni, a maġuri vanaġivanāġi beġe ġabiani. ¹⁷ Korana Barau na Natuna etuġu-marīġoato tanobara ġana tu, dia tanobara bene vaġa-kotaia ġana, senaġi tanobara ġia bakunai bene maġuri ġana. ¹⁸ Ġia ġenai eveġabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaġi asi eveġabidadamani tarimana tu varau meto eġwa-taġoani, korana ġia na tu Barau Natuna ġora ġereġa asi eġabidadama-viniani nai. ¹⁹ Mo meto korana tu maġesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaġi tarimarima na mukuna ġeuravini-baregoato, korana ġeri veġa tu rakava nai. ²⁰ Veġa rakavari ġeveini tarimari mabarari na tu mama ġeruġaiani, mama asi ġeiaġo-viniani. Ġia tu ġegarini, korana ġeri veġa rakavari beġe foforini mamai garina. ²¹ Senaġi deikara dabara moġonina ekorana-iaġiani tarimana na mama eiaġo-viniani, benamo tarimarima na beġe ġita-ġinikauani, ġena veġa namori eveirito tu Barau ġenana eveirito.

Iesu ema Ioane

²² Moġa murinai Iesu ma ġena mero ġesi Iudea tanona rekena ġana ġeiaġoto. Monai Iesu tu ġena mero ġesi ġetanuto-ġoi e ebatisoto-ġoi. ²³ Ioane maki Aenon ai, Salim rekenai, ebatisoto-ġoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ġana ġeiaġoto-ġoi, ea babatisorito-ġoi. ²⁴ Mo tu Ioane dibura numanai roġosi ġere kou-ġaua nuġanai.

²⁵ Moġa ġaronai Ioane ġena mero luda tarimana ta ġesi ġeveġare-veġareto. Ġia ġeri guruġa tu, kamara veġurigi veġanai tu tarimarima benamo-vedaureani. ²⁶ Ioane ġena mero Ioane ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, Ioridana ġarukana mo rekenai ġoi ġesi ġotanuto-ġoi e ġoi na oguruġa-iaġiato tarimana tu ebatisoni, ema tarimarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoni.”

²⁷ Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ta na dagara ta asi beġoitaġo-kavaiani, senaġi Barau na guba na bevini-rīġoani vau beġoitaġoni. ²⁸ Ġomi tauġemi na ġoseġaġiguto, be ma ribami au akirato, ‘Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), senaġi au tu etuġu-guineguto ġia ġoirana ġana.’ ²⁹ Beveġaraġoni ġuiatona tu beġaraġoani futuana na beġaraġoani. A beveġaraġoni futuana ġatana tu eruġa-taġoni moġo, (mai tu au, Ioane), ema ġatana eseġaġi-ġauni, ma ġatana beveġaraġoni futuana garona beseġaġiani nai tu, beiakuni. Moġesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raġe. ³⁰ Ġia tu bene barego, a au tu bana kei.”

Iesu tu guba na eiaġomato

³¹ “Tuḡuna na emariḡoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaḡomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruḡari moḡo bekiraḡini. Guba na eiaḡomato tarimana dagara mabarari iatari ai. ³² Ġia tu monai eḡitato e eseḡaḡito dagarari ekiraḡi-foforirini, senaḡi tarima ta na ḡena guruḡa asi eḡabi-raḡeani. ³³ Deikara na ḡia ḡena guruḡa eḡabi-raḡeani tarimana na evaḡa-moḡoni korikoriani, Barau tu moḡoni veḡata. ³⁴ Korana tu Barau na etuḡuato tarimana na Barau ḡena guruḡa bekiraḡiani, korana tu Barau na ḡena Iauka Veaḡa eviniato ema evaḡa-vonuvonu-raḡeani. ³⁵ Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ḡia ḡimanai etore-kaurito. ³⁶ Deikara na Natuna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi beḡabiani. A Natuna asi evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri asi beḡabiani, senaḡi Barau ḡena baru tu ḡia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

¹ Farisea tarimari tu varau ḡeseḡaḡito, Iesu na tarima vovoka eḡabirito, ḡena mero ai evaḡa-iaḡorito e ebatisorito, ma Ioane na tu asi vovoka eḡabirito. ² Senaḡina Iesu tauḡena na ta tu asi ebatisoato; mo tu ḡena mero moḡo ḡebabatisoto-ḡoi. ³ Iesu eribato ḡia varina Farisea tarimari na eseḡaḡiato, benamo Iudea eiaḡuiato, Galilea ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. ⁴ Galilea ḡana tu Samaria tanona na eraka-vanaḡito.

⁵ Samaria vanuḡana tai eraḡasito. Mo vanuḡa arana tu Sika. Mo vanuḡa tu Iakobo na natuna Iosefa eviniato tanona sevinai. ⁶ Iakobo ḡena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaḡomato, be egaugau-raḡeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horaḡauna 12 koloko nuḡanai ḡarogotai.

⁷ Etanu-taḡoto-ḡoi nuḡanai, Samaria vavinena ta nanu ḡutu eiaḡoto, benamo Iesu na enoḡiato, ekirato, “Nanu kota noma vinigu, be nama niu.” ⁸ Ġena mero tu vanuḡa ḡana, ḡaniḡani voi ḡeiaḡoto. ⁹ Samaria vavinena evaḡa-veseto, ekirato, “Ġoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ḡegu ai nanu onoḡini?” Moḡesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ḡesi asi ḡevegara-garato-ḡoi. ¹⁰ Benamo Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Bema Barau ḡena varevare dagarana boro riba, ema boro riba maki, nanu kota ḡemu ai enoḡiani tarimana tu deikara nai tu, ḡia boro noḡia, benamo ḡia na maḡuri nanuna bere vinimu.” ¹¹ Vavine ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu asi ḡemu tuḡu-riḡo dagarana e guri maki variḡo. Mani maḡuri nanuna tu ainana boḡabiani? ¹² Ġoi tu varaḡe lelevaḡi, ma ḡai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ḡia na evinimato, ema ḡia tauḡena na eniuato-ḡoi, natuna mabarari na ema ḡena boromakau e mamoe seriri na maki ḡeniuato-ḡoi.” ¹³ Iesu na ma evaḡa-veseato, ekirato, “Mai nanu beḡe niuani tarimari mabarari bokari ma beḡe koke-ḡenoḡoini. ¹⁴ A au na baviniiani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma bekoḡe-ḡenoḡoini. Korana au na baviniiani nanuna tu ḡia nuḡanai nanu gurinai beiaḡoni, bevoneḡoi-voneḡoini ema maḡuri vanaḡivanaḡi beviniani.” ¹⁵ Mo vavine na enoḡiato, ekirato, “Vereḡauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ḡenoḡoi, ema maḡana nanu-ḡutu asi ma bana iaḡoma.”

¹⁶ Benamo Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, ġaraġomu noa keaia, benamo taumi ruarua boġono iaġoma.” ¹⁷ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Au tu asi ġaraġogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moġoni okirani, ‘Au tu asi ġaraġogu’ otoni tuna. ¹⁸ Gemu guruġa tu moġoni, korana ġoi tu vaġa-imaima veġata oveġaraġoto, ema mani oġabiato tarimana maniġa tu dia ġoi ġaraġomu. ¹⁹ Mo vavine ekirato, “Vereġauka, au toma bama riba, ġoi tu peroveta tarimamu. ²⁰ Ġai tubuma ġatama na tu mai ġoro ai Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi, a ġomi Iuda tarimami ġokirani, toma-rakariġo gabuna tu Ierusalemaj moġa, be tarimarima tu monaj beġene toma-rakariġo.”

²¹ Iesu ekirato, “Vavine, ġegu guruġa bono vaġa-moġonia, ġaro ta eiaġomani, mai ġoro ai e Ierusalemaj maki Tamara asi boġo toma-rakariġo viniani. ²² Gomi Samaria tarimami na ġotoma-rakariġo viniani Barauna tu asi ribami; a ġai na ġatoma-rakariġo viniani Barauna tu ribama, korana vevaġa-maġuri tu ġai Iuda tarimama ġemana eiaġomani. ²³ Senaġi ġarona eiaġomani ema varau beraġasi maiġa, toma-rakariġo tarimari moġoniri na Tamara Barau tu iaukai e moġoni ai beġe toma-rakariġo viniani. Korana Tamara na tu moġesi beġe toma-rakariġo viniani tarimari evetaurini. ²⁴ Barau tu Iauka, ma beġe toma-rakariġo viniani tarimari na tu iaukai ema moġoni ai beġene toma-rakariġo vinia.” ²⁵ Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ġekiraġiani Keriso ġetoni, tu beiaġomani. Ġia beiaġomani ġaronai, ġia na dagara mabarari bekiraġi-foforirini.” ²⁶ Benamo Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarimana tu au maiġegu, ġoi avaġa-guruġamuni.”

Iesu ġena mero ġeġenoġoito

²⁷ Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kana ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?” ²⁸ Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito. ²⁹ Ekirato, “Ġoiġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veġa aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori foforiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu?” ³⁰ Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

³¹ Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.” ³² Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.” ³³ Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?” ³⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuġuto Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguġo ġauveina bana vava-koria.

³⁵ Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vasivasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġoġita-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi. ³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu beġabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanagi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni. ³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, iniġesina ġekiraġiani

guruġana tu moġoni, ‘Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.’³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tari ġevekwaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vevarifiu guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veiġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari bekiraġi-fofori fororiri.”⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenoġiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto.⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vevarifiu guruġari na.⁴² Benamo ġia na mo vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġavaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ginikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġurina Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaġa-maġuriato

⁴³ Iesu monai ġaro ruarua etanuto murinai, Galilea ġana ma eiaġoto.⁴⁴ Iesu tauġena na ekiraġi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikorina tarimari na asi beġe gubakauani.”⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ġeġabi-raġeato. Iesu ġeġabi-raġeato korana Ierusalemaj Pasova verekona nuġanai tu ġia maki monai, be Iesu na kara eveirito dagarari mabarari tu, matari na ġegitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eġenoġoito Galilea vanuġana ta arana Kana ġana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaġa-iaġoato vanuġana. Monai kini ġena vere ta Kaperanaumaj etanuto-ġoi, ma ġia natuna merona tu ekeve-rakavato.⁴⁷ Mo vere eseġaġito, Iesu tu Iudea na eiaġomato Galilea ġana, benamo eiaġoto ġia ġenai, benamo enoġiato, Kaperanauma ġana nevariġo, be ġia natuna merona nea vaġa-maġuria, korana ġia natuna merona tu dori emaseto-ġoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġomi tu vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari asi boġo ġitarini tu, asi boġo vaġa-moġoniguni.”⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereġauka, si-iaġo, natugu bemaseni ġesi.”⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, natumu merona tu bemaġuri bene.” Mo tarima na Iesu ġena guruġa evaġa-moġoniato, benamo eiaġoto.

⁵¹ Dabara na eġenoġoi-iaġoto-ġoi nuġanai, ġena vetuġunaġi tarimari ġesi ġevedoġarito, benamo ġekira-varaiato, ġekirato, “Ġoi natumu merona tu bemaġuri.”⁵² Benamo ġia na edanaġirito, kamara horaj natuna merona enamoto. Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoraġani horaġauna 1 koloko lavilavi rekenai ġia mo keve na eraga-kwaneato.”⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġoi natumu tu bemaġuri.” Benamo ġia e ġena numa tarimari mabarari ġesi Iesu ġevaġa-moġoniato.⁵⁴ Mai tu vetoġa boruna vaġa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ġana eiaġoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaġa-namoato

¹ Mai veĩga murinai Iesu tu Ierusalemã gãna ma evaraġeto, korana Iuda tarimari tu ġeri vereko ta ġeveiato-ġoi.

² Ierusalemãi kou ta tu ġatama-boka baregona arana Mamoe Ġatama-bokana sevinai. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ġia sevinai tu iaġaraġi foutari imaima (5). ³ Ġaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ġegenã-taġoto-ġoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauġaniri ġemaseto tarimari, [nanu ġena ġareva-ġareva ġevaġa-nogaiato-ġoi. ⁴ Korana aneru ta guba na emariġoto-ġoi, mo nanu evaġa-ġareva ġarevaiato-ġoi. Mo nanu eġarevato-ġoi nuġanai, eturu-ferei guineto-ġoi tarimana tu ġena keve enamoto-ġoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taġoto-ġoi, ġena keve laġaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38). ⁶ Iesu na monai genataġonai eġitaiato, ma eribato, ġia tu ġaro vovoka veġata ekeve-iaġiato. Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Ġoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, nanu eġareva-ġarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauġegu kou aiġo-viniani nai tu, ta eraka-rei-guineni. ⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabi-vaizia, be noraka.” ⁹ Benamo mo tarima ġena keve asikau enamoto, ma ġena geda eġabi-vaiziato, benamo eruġa-vaizito, erakato.

Mo veĩga tu Sabadi ai eġorato. ¹⁰ Moġa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ġekiraiato, ġekirato, “Toma tu Sabadi, ġemu geda asi bono ġwa-rakao rakaoa, taravatu.” ¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Au bevaġa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ġemu geda noġabi-vaizia, be noraka,’ besi.” ¹² Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ġemu geda noġabi-vaizia, be noraka,’ besi?” ¹³ Senaġi mo Iesu na evaġa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaġa-namoato, korana Iesu tu eraka-veġitato, tarima ġutuma mo gabu ai vekaravari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veaġa nuġanai edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Noseġaġi, maitoma ġoi tu bonamo. Veĩga rakavana ta asi ma bono vei-ġenoġoia, rakava barego vedaureana ta na beġabimuni ġesi.” ¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiaġoto, Iuda tarimari ea kira-vararito, ġia tu Iesu na evaġa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu ġevaġa-rakavaiato-ġoi, korana Sabadi ai mo vevaġa-maġuri veĩgana eveiato nai. ¹⁷ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaġivanaġi eġauveini naima, au maki aġauveini.” ¹⁸ Moġesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ġeri ura tu dabara ta veġata beġene ġoitaġoa, be Iesu tu beġene vaġi-masea ġetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaġiato moġo dainai, senaġina ekirato, Barau tu ġia Tamana ma etato. Korana mo dabarai ġia tu Barau ġesi ilaila etato.

Barau Natuna ġena seġuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni, au na akira-korikorimini, Natuna ġereġana na kara ta asi beveiani, senaġi Tamana ġena veĩga beġitarini veĩgari moġo ġia na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini. ²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema ġia na eveirini dagarari mabarari maki evaġa-ġitaiani. Oba, dagara barego lelevaġiri maki ġenai bevaġa-foforiani, maĩgeri dagara maki beġe vanaġirini, ġomi nuġami beġene

farevaḡi ḡana. ²¹ Vaḡa-ilailana Tamana na mase tarimari evaḡa-vaisiraḡerini, benamo maḡuri evinirini kavana, Natuna na maki ḡena ura tarimari maḡuri evinirini. ²² Tamana na tu tarima ta asi evaḡa-kotaiani, korana vevaḡa-kota seḡukana mabarana tu Natuna eviniato. ²³ Moḡa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beḡene gubakaua, Tamana ḡeguba-kauani kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuḡuato.

²⁴ Moḡoni au na akiramini, au ḡegu guruḡa eseḡaḡiani ema etuḡuguto Barauna evaḡa-moḡoniani tarimana na maḡuri vanaḡivanaḡi varau beḡabia. Ġia tu Barau ḡena Kota nuḡanai asi beraka-toḡani. Asiḡina. Mase varau beraga-kwanea, maḡuri nuḡanai varau beraka-toḡa.

²⁵ Moḡoni akiramini, ḡarona roḡo beiaḡomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani, ma beḡe seḡaḡiani tarimari tu beḡe maḡurini. ²⁶ Korana tu Tamana tauḡena ḡenai maḡuri etanuni ilailanai, Natuna maki moḡesi eviniato, maḡuri ḡenai etanuni. ²⁷ Ema ḡia Natuna maoro eviniato, bene vevaḡa-kota ḡana, korana ḡia tu Tarimarima Natuna. ²⁸ Nuḡami asi beḡene farevaḡi! Ġarona mani eiaḡomani, mase tarimari mabarari roḡo gara nuḡari ai na Barau Natuna garona beḡe seḡaḡiani. ²⁹ Benamo beḡema raka-rosini: Veinamo tarimari beḡe vaisiraḡeni, maḡuri beḡene ḡabia ḡana, a veirakava tarimari beḡe vaisiraḡeni, rakava voina metona beḡene ḡabia ḡana.”

Iesu beḡe kiraḡi-foforiani

³⁰ “Au tu ḡereḡagu na dagara ta asi haveiani riba. Avevaḡa-kotani maki Barau na ekiraguni aseḡaḡirini ilailari ai aveirini, moḡa lorinai ḡegu vevaḡa-kota tu roroḡoto, korana dia au tauḡegu ḡegu ura ta akorana-iaḡiani, senaḡi au etuḡuguto Barauna ḡena ura moḡo aveiani.

³¹ Bema au tauḡegu moḡo bara vekiraḡi-fofori nai tu, au ḡegu guruḡa tu asi tau vaḡa-moḡonina. ³² Senaḡi tarima ta na maki au evaḡa-moḡoniguni, ma au ribagu, ḡia na au ekiraḡi-foforiguni guruḡana tu moḡoni.

³³ Ġomi na tarima kotari ḡotuḡu-iaḡorito Ioane ḡenai, benamo ḡia na guruḡa moḡonina ekiraḡiato. ³⁴ Au vaḡa-moḡonigu guruḡari tu dia tarimarima ḡerina eiaḡomani, a Ioane bakiraḡia korana tu, ḡomi maḡuri boḡono doḡaria uranai. ³⁵ Ioane tu noḡa moḡo lamefa eḡarato-ḡoi ema emore-taḡoto-ḡoi, benamo ḡomi mo faka kotunai ḡemi ura tu, ḡia ḡena mamai boḡono iaku-tanu moḡo ḡotato-ḡoi.

³⁶ Senaḡi au ḡevaḡa-moḡoniguni veḡari na, Ioane na evaḡa-moḡoniguni guruḡari, moḡeri tu ḡevanaḡirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ḡauveina maitoma aveiani, mainana au evaḡa-moḡoniguni, au tu Tamagu na etuḡuguto. ³⁷ Au tu Tamagu na etuḡuguto, ma ḡia tauḡena na maki au ekiraḡi-foforiguto. Ġomi na ḡia garona tu roḡosi ḡoro seḡaḡia, ema vetoḡana maki roḡosi ḡoro ḡitaia. ³⁸ Ema ḡena guruḡa ḡomi nuḡami ai tu asi etanuni, korana ḡia na etuḡuato tarimana tu asi govaḡa-moḡoniani.

³⁹ Ġomi na Buka Veḡa guruḡari ḡovetau-ginikaurini, korana ḡomi ḡotuḡamaḡini tu, moḡeri guruḡa nuḡari ai maḡuri vanaḡivanaḡi boḡo

doĝariani. Moĝeri guruĝa na tu au ĝekiraĝiguni. ⁴⁰ Senaĝina ĝomi maĝuri ĝabigabina uranai au ĝegu ai iaĝoma tu asi ĝourani.

⁴¹ Au tu tarimarima ĝerina vevaĝa-raĝe tu asi avetauani. ⁴² Senaĝi ĝomi aiĝesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ĝomi nuĝami o lorumi ĝuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. ⁴³ Au aiaĝomato tu Tamagu aranai, ma asi ĝoĝabi-raĝeguni. Senaĝi tarima boruna ma beiaĝomani tauĝena aranai nai tu, bogo ĝabi-raĝeani. ⁴⁴ Ĝomi tu tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni tu ĝoĝabi-raĝerini. Senaĝi mo vevaĝa-raĝe tu Barau ĝereĝana na moĝo beveiani. Ma Barau ĝenana eiaĝomani mo vevaĝa-raĝe, ĝomi na tu asi ĝourani boĝono ĝabia. Bema ĝomi maniĝesi tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni nai tu, kamasi au boĝo vaĝa-moĝoniguni?

⁴⁵ Asi boĝono tuĝamaĝi, au na Tamagu ĝoiranai bavaĝa-daĝamini, asigina. Vaĝa-daĝa tarimana tu ĝoĝabi-raĝeani tarimana, Mose, ĝia na ĝomi bevaĝa-daĝamini. ⁴⁶ Bema ĝomi na Mose moĝoni boĝoro vaĝa-moĝonia nai tu, au maki boĝoro vaĝa-moĝonigu, korana ĝia na tu au varigu etoreato. ⁴⁷ Senaĝina bema ĝia na etoreato guruĝana asi boĝo vaĝa-moĝoniani nai, au ĝegu guruĝa tu kamasi boĝo vaĝa-moĝoniani?"

6

Iesu na daĝara imaima (5,000) eĝuburito

Luka 9:10-17

¹ Moĝa murinai Iesu Galilea kouna na evanaĝi-iaĝoto tavi ta reke ĝana. Mo kou arana ta tu Tiberia. ² Benamo tarimarima vovoka tabutabu ĝia murina na ĝeiaĝoto, korana vetoĝa boruri eveito keve tarimari ĝeri ai ĝeĝitarito nai. ³ Moĝa murinai Iesu ĝoro ĝana evaraĝeto, benamo monai ĝena mero ĝesi ĝetanu-tarito. ⁴ Iuda tarimari ĝeri vereko arana Pasova ekavinaĝito-ĝoi ĝoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito, verekona).

⁵ Iesu eboĝe-vaisito, tarimarima asisebo ĝia ĝenai ĝeiaĝomato-ĝoi, benamo ĝia na Filipino ekiraiato, ekirato, "Ĝita ĝaniĝani tu ainai toma tavoini, maiĝeri tarimarima mabarari taĝubu-iaĝirini?" ⁶ Iesu moĝesi ekirato, korana Filipino nuĝana bene ribaia ĝana. A ĝia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipino na evaĝa-veŝeato, ekirato, "Silva moniri sinau ruarua (200) na ĝaniĝani dagarari bita voini, senaĝi asi beĝe ilailani, mai tu koturi koturi moĝo maki asi veĝata mabarari beĝe ĝanini." (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ĝue imaima toitoi (8) nuĝanai beĝabini kavana).

⁸ Gena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ĝia na ma evaĝa-veŝeato, ekirato, ⁹ "Mero misina ta maĝa, ĝia tu ma ĝana beredi imaima (5) e maĝani-kone ruarua (2). Senaĝi asi beĝe ilailani mai tarimarima mabarari ĝeri ai tu-na."

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Tarimarima ĝokirari, ĝetanutanu-tari." Mo gabu moĝa ĝauĝana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ĝetanutanu-tarito. Tau ĝereĝari moĝo mabarari tu 5,000 kavana. ¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eĝabirito, Barau evaĝa-namoato, benamo ĝetanutanu-tarito tarimari mabarari ĝevini-vaĝa-ĝaurito. Maĝani-kone maki moĝesi eveirito, mabarari ĝeĝabito ĝeri ura ilailari ai. ¹² Ĝia mabarari ĝeĝani-maseto, benamo Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato,

“Beredi kwari mabarari ġovaġa-vegogori, misina ta maki asi bene rekwa-rekwa.”¹³ Benamo mo beredi ġeġanirito kwakwari moġeri mabarari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoġa boruna eveiato ġeġitaiato nai, ġekirato, “Moġoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ġana beiaġomani ġetato tarimana.”¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beġe iaġomani, ġia beġema ġabi-tariani ġeri kini ai beġene vaġa-iaġoa ġana. Moġesina naima ġereġana ġoro ġana ma eiaġo-ġenoġoito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elavibogġi-iaġoto nai, Iesu ġena mero kou ġana ġevarigoto. ¹⁷ Monai ġasi tai ġeraġeto, benamo kou na ġevanaġito, Kaperanauma ġana ġeiaġoto. Mo tu varau ebogito, ma Iesu tu roġosi bere rakakau ġia ġeri ai. ¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ġoi, be mo kou ureurena maki ebaregato. ¹⁹ Iesu ġena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ġasi ġelevaiato nuġanai, ġia na Iesu ġeġitaiato, nanu iatana na eraka-iaġomato-ġoi, ġasi eiaġoma-viniato-ġoi, benamo ġia tu ġegarito. ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, mai tu au.” ²¹ Benamo ġia ġeġabi-raġeato, ġasi ai eraġekauto, ma asikauna tu ġeiaġo-viniato-ġoi gabunai ġevotuto.

Tarimarima na Iesu ġevetauato

²² Elaġanito bogġibogġinai, tarimarima vovoka Iesu ġena mero ġasi ai ġeraġeto gabunai ġeruġa-taġoto-ġoi. Ġia ġeribato, tovtovonai monai ġasi tu sebona moġo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ġena mero ġesi mo ġasi ai asi eraġeto, ġena mero tu ġereġari moġo ġeraġeto ema ġevanaġi-iaġoto. ²³ Ġasi kotari Tiberia na ma ġeiaġomato, kou rikinai ġema darokauto. Ġia ġedarokauto gabuna moġa tu, Vereġauka na beredi Barau evaġa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ġeġanirito gabuna sevina. ²⁴ Mo tarimarima ġeriba-maoroto, Iesu ma ġena mero ġesi monai tu asiġina, benamo mo ġasi ai ma ġeraġekauto, Kaperanauma ġana ġevanaġi-iaġoto, Iesu ġea vetauato.

Iesu tu maġuri ġaniġanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ġedoġariato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi tu aitoma mainai boma votu?” ²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na moġoni akiramini, ġomi na au ġovetauguni korana tu mo beredi ġoġanito, benamo ġoġanimaseto, a dia mo vetoġa boruri ġoġitarito nai, ġovetauguni. ²⁷ Ma beġe rakavani ġaniġaniri ġauveiri asi boġono vei, senaġi ġaniġani roġo betanua-iaġoni, beiaġoni mo, maġuri vanaġivanaġi, ġauveina boġono vei. Mo ġaniġani tu Tarimarima Natuna na bevinimini, korana Tamana Barau na ġia ġenai vetoġa ta eveiato, mo tu ġia evaġa-moġoniato vetoġana.”

²⁸ Benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai Barau ġena ura ġauveiri ġaveini baġa toni tu kara baġana veia?” ²⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena ġauveiri ġomi na boġono veia etoni ġauveina tu maiġa moġo: Etuġuato tarimana boġono vaġa-moġonia.” ³⁰ Ġia na ma ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi na ġai ġema tu kamara vetoġa boruna boveiani baġa ġitaiani, benamo ġoi baġa vaġa-moġonimuni? Ġoi na kara boveiani?” ³¹ Ġai senema na tu mana ġeġaniato tano fakanai, Buka Veaġa nuġanai

ekirani kavana, maiġesi ekirani, ‘Ġia na beredi guba na evini-riġorito ġeġanito.’”

³² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni veġata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiġi. Au Tamagu na tu moġoni beredi korikorina guba na evinimini. ³³ Korana Barau ġena beredi tu guba na emariġoto tarimana. Ġia na tanobarai ġetanuni tarimari maġuri evinirini.” ³⁴ Benamo ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, mani beredi ġaro mabarari ai bono vinima.”

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maġuri beredina tu au maiġegu. Au ġegu ai beiaġomani tarimana tu asi ma bevitoani, ema au bevaġa-moġoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. ³⁶ Senaġi au na ġomi tu varau akiramito, ġoġitaguni, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni. ³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani, ema deikara au ġegu ai beġe iaġomani tarimari, au na asi balai-ġenoġoirini. ³⁸ Korana au guba na amariġoto tu, dia au ġegu ura bana veia ġana, senaġina au etuġuguto Barauna ġena ura bana veia ġana. ³⁹ Ema au etuġuguto Barauna ġena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaġa-variġisi ġenoġoiri ġaro magonai. ⁴⁰ Korana au Tamagu ġena ura tu, Natuna beġe ġitaiani ema beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanagi beġe ġabiani, ma ġaro dokonai ma bavaġa-variġisi ġenoġoirini.”

⁴¹ Benamo Iuda tarimari ġemugu-muguto, korana ġia ekirato, “Au tu guba na amariġoto beredina.” ⁴² Benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ġia tamana e sinana tu ġita ribara. Ma kamara dabarai ġia tu ekirani, ‘Au tu guba na amariġoto?’”

⁴³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tauġemi fakami ai mugu-mugu ġovaġa-dokoa. ⁴⁴ Au ġegu ai ta asi beiaġoma-kavani, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, ġia na deikara au ġegu ai beinu-kaviani tarimana moġo. Ema au ġegu ai beiaġomani tarimana tu, au na ġaro dokonai mase na bavaġa-variġisi ġenoġoiani. ⁴⁵ Peroveta tarimari na maiġesi ġetoreato, ‘Ġia mabarari Barau na bevaġa-ribarini.’ Tamagu ġeseġaġi-viniani ema ġenana riba ġeġabini tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani. ⁴⁶ Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eġitaiato atoni, senaġi Barau ġenana eiġomato tarimana ġereġana na moġo Tamagu eġitaiato. ⁴⁷ Moġoni akiramini, au evaġa-moġoniguni tarimana na maġuri vanaġivanagi beġabiani. ⁴⁸ Maġuri beredina tu au maiġegu. ⁴⁹ Ġomi senemi na tano fakanai mana ġeġanito-ġoi, senaġi ma ġemaseto. ⁵⁰ A guba na emariġoni beredina tu maiġea, ġia beġaniani tarimana tu asi bemaseni. ⁵¹ Au tu maġuri beredina guba na amariġoto. Tarima ta na mai beredi beġaniani, ġia tu bemaġuri-vanaġi vanaġini. Mai beredi au na baviniiani tu au viriġogu. Au viriġogu bavini-fitoġaiani korana tu, tanobarai ġetanuni tarimari na maġuri beġene ġabia ġana.”

⁵² Mainana Iuda tarimari tauġeri fakari ai veġare-veġare baregona eġorato, ġia ġekirato, “Mai tarima na tu kamara dabarai ġia viriġona bevinirani bita ġaniani?”

⁵³ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini, bema ġomi na Tarimarima Natuna viriġona asi boġo ġaniani ema rarana asi boġo niuani nai, ġomi nuġami ai maġuri asi betanuni. ⁵⁴ Deikara na au viriġogu beġaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maġuri vanaġivanagi

beġabiani, ema au na ġaro dokonai mase na bavaġa-variġisi ġenoġoiani. ⁵⁵ Korana au viriġogu tu ġaniġani korikorina, ema au raragu maki niuniu dagarana korikorina. ⁵⁶ Deikara au viriġogu beġaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuġagu ai betanuni, ema au maki ġia nuġanai batanuni. ⁵⁷ Tamagu maġurina na etuġuguto ema au tu ġia korana amagurini. Moġa ilailanaġi au viriġogu beġaniani tarimana maki bemaġurini, korana au amagurini. ⁵⁸ Au tu guba na emariġoto beredina maiġegu. Ġomi senemi tu mana ġeġanito ma ġemaseto. Senaġi mai beredi beġaniani tarimana tu bemaġuri-vanaġi vanaġini.” ⁵⁹ Iesu na maiġeri guruġa Iuda tarimari rubu ai ekiraġirito, Kaperanaumai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai.

Maġuri vanaġivanaġi guruġari

⁶⁰ Iesu ġena mero ġutuma na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġekirato, “Mai vevaġa-riba guruġana tu gwaġiġi rakava, dei na beġabi-raġeani.” ⁶¹ Iesu ribana ġena mero na mo guruġa ġemuġumugu-iaġiato-ġoi, benamo ekirarito, ekirato, “Mai guruġa na bevaġa-daġa-raġemi? ⁶² Bema ġomi na Tarimarima Natuna boġo ġitaiani, beġenoġoi-varaġeni, etanu-iaġiato gabuna ġana tu kamasi? ⁶³ Barau Iaukana na maġuri evinirani; tauġani na asi bevaġa-kavarani. Au na avaġa-guruġamini guruġari tu Iauka, ema ġia nuġari ai tu maġuri etanuni. ⁶⁴ Senaġi ġomi kotari na tu asi ġovaġa-moġoniguni.” Iesu ribana tovotovona na veġata, deikara ta na tu asi evaġa-moġoniato-ġoi ema deikara na maki ġia berevaiani. ⁶⁵ Ma ekirato, “Moġesina naima au na akiramito, ta au ġegu ai asi beiaġoma-kavani, senaġi Tamagu na bevaġa-moġoniani tarimana vau beiaġomani.”

⁶⁶ Mo guruġa ġeseġaġiato, monana Iesu ġena mero ġutuma ġia ġenana ġeraka-veġitato, ema ġia ġesi asi ma ġerakao-vegogoto-ġoi. ⁶⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) edanaġirito, ekirato, “Ġomi maki ġourani boġono raka-veġita ba?”

⁶⁸ Simona Petero na evaġa-veġeato, ekirato, “Vereġauka, ġai tu deikara ġenai ma baġa iaġoni? Maġuri vanaġivanaġi guruġari tu ġoi ġemu ai. ⁶⁹ Ġai na ġavaġa-moġonimuni ema ġariba-korikorini, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimana.”

⁷⁰ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na ġomi gabanana ruarua (12) aġabi-viriġimito nene? Senaġi sebomu ta tu bodiablo.” ⁷¹ Ġia na tu Iudas, Simona Isakariota natuna, ekiraġiato. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senaġi ġia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ġesi

¹ Moġa murinaġi Iesu tu Galileai erakaoto-ġoi. Ġia asi eurato, Iudea ġana bene iaġo, korana Iuda tarimari monai ġeri ura tu, ġia beġene vaġia. ² Iuda tarimari ġeri Fouta Verekona ġarona ekavinagito. (Mai fouta verekona ġeveiato-ġoi nai tu, fouta ġeragato-ġoi, benamo nuġari ai ġetanuto-ġoi, korana seneri tano fakanai fouta nuġari ai ġetanuto-ġoi, moġa beġene tuġamaġi-iaġia ġana). ³ Benamo Iesu tarina merori na ġekiraiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwaneana, Iudea ġana bono iaġo, benamo oveirini dagarari ġemu mero na beġene ġitari. ⁴ Korana deikara tauġena bene vevaġa-fofori etoni tarimana, beġene ribaia uranaġi tu,

kara ta asi bevei-vekuretoġaiani. Ma ġoi tu maiġeri veiġa oveirini, be tanobara mabarari ai novevaġa-fofori!”⁵ Korana Iesu tarina mabarari na maki ġia tu asi ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁶ Moġa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġegu ġaro tu roġosi bene raġasi. A ġomi ġemi ai ġaro mabarari tu loriri ai moġo. ⁷ Tanobara na ġomi tu asi ebaru-vinimini, senaġi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veiġa rakavari eveirini dagarari akiraġi-foforirini. ⁸ Ġomi boġono iaġo mo vereko ġana. A au tu asi baiaġoni, korana au ġegu ġaro korikori tu roġosi roġo bene raġasi.” ⁹ Iesu moġesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalemata ai

¹⁰ Iesu tarina merori ġeiaġoto mo vereko ġana, muriri ai Iesu maki ma eiaġoto. Senaġi asi eraka-foforito, a vekuretoġai eiaġoto. ¹¹ Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuġanai ġevetauato-ġoi, ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġia tu ainai?” ¹² Mo ġutumabara nuġanai Iesu kiraġi-ġairiġairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ġekirato-ġoi, “Ġia tu tarima namona” ġetato. Ma kotari tu ġekirato-ġoi, “Asiġi, ġia na tarimarima eġorikau-darere darererini.” ¹³ Senaġi tarima ta na asi eguruġa-iaġi foforiato, korana ġia mabarari Iuda vereri gariri ġeveito-ġoi.

¹⁴ Vereko ġarori kotari ġekorito, kotari roġo moġeri nuġanai vau, Iesu Rubu Veaġai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. ¹⁵ Benamo Iuda tarimari ġeġaba-vedaureato, ġekirato, “Mai tarima vevaġa-riba guruġari tu kamasi eribato, ġia vevaġa-riba gabuna ta ġana riba-vetau tu asi eiaġoto.” ¹⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Kara au avevaġa-riba iaġini tu dia au ġegu vevaġa-riba, senaġi au etuġuguto Barauna ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Bema tarima ta eurani Barau ġena ura bene veiri etoni tarimana na, au ġegu vevaġa-riba guruġari beribarini. Beribani, au ġegu vevaġa-riba guruġari Barau ġenana ġeiaġomani, o au tauġegu ġeguna moġo. ¹⁸ Tarima ta deikara ġena ura guruġari ekiraġini tu, tauġena arana vaġa-raġena dabarana evetauani. Senaġi au etuġuguto Barauna vaġa-raġena dabarana eveiani tarimana ġenai tu, guruġa moġonina etanuni, a ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni. ¹⁹ Mose na ġomi taravatu tu evinimito, ene? Senaġi ġomi ta na mo taravatu tu asi ġokorana-iaġiani. Ma karase nai ġomi na au tu ġovaġigu ġotoni?”

²⁰ Mo tarimarima ġutuma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu iauka rakavana ta na eboroġimuto. Deikara na nevaġimu otoni?” ²¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na mainai Ierusalemata veiġa boruna sebna aveiato nai, ġomi mabarabarami nuġami ġefarevaġini. ²² Mose na mero tauġaniri kefi-lamavaġi veiġana evinimito, moġa lorinai ġomi na mero keiri Sabadi ai maki kefiri ġolama-vaġirini. Mo kefi-lamavaġi veiġana tu dia Mose na esinaiato, senaġi ġomi senemi na ġesinaiato. ²³ Bema mero tauġaniri kefiri Sabadi ai ġolama-vaġirini Mose ġena taravatu boġo vanaġiani ġesi, kara dainai au tu ġobaru-viniguni, Sabadi ai tarima ta bavaġa-namo ginikaua nai, ei? ²⁴ Ġomi na dagara tu murikari vetoġari ai asi boġono ġita-viriġiri, senaġi dagara mabarari veiġa roroġotori ai boġono ġita-viriġiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

25 Benamo Ierusalemata tarimari kotari ġekirato, “Mai beġene waġia ġetoni tarimana tu maiġa. 26 Ġoġitaia, ġia tu ma guguraġina ġesi eguruġani, ma ta na ġenai guruġa ta asi ekiraġiani. Ba betaġu kanisoro tarimari beġe riba, Keriso korikorina tu maiġa. 27 Senaġi Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), beiaġomani nai, ta asi beribani ġia tu ainana beiaġomani. A mai tarima ainana eiagomato ġita tu mabarara ma ribara.”

28 Iesu roġo Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, eguruġa-baregato, ekirato, “Moġoni, ġomi ma ribami au tu deikara e ainana aiaġomato. Senaġi au tu dia tauġegu ġegu urai moġo aiaġomato. Au etuġuguto Barauna tu moġoni. Ma ġomi tu asi ribami ġia. 29 Senaġi au ġia tu ma ribagu, korana au tu ġia ġenana aiaġomato e ġia na etuġuguto.”

30 Benamo ġeġabi-taria ġetato, senaġi tarima ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto, korana ġena ġaro korikori tu roġosi bere votu bene. 31 Senaġi tarimarima vovoka mai ġutuma nuġanai ġia ġevaġa-moġoniato, ġekirato, “Keriso beiaġomani nai, vetoġa boruri veiveiri ai mai tarima bevanaġiani ba?”

Nariġau tarimari ġetuġurito Iesu beġene ġabia ġana

32 Farisea tarimari ġeseġaġito, tarimarima ġutuma na mo guruġa Iesu ġenai ġekiraġi-ġairiġairito-ġoi. Moġa ġaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari kota ġetuġurito, Iesu beġene ġabia ġana. 33 Iesu ekirato, “Au tu ġaro viravira moġo ġomi ġesi bita tanuni, moġa murinai ma baraka-veġitani, etuġuguto Barauna ġenai baiaġoni. 34 Ġomi na boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni; ema au batanuni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”

35 Benamo Iuda tarimari tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Ġia tu aiġana beiaġoni, be ġita na asi bita doġariani riba etoni? Betaġu ġia tu beiaġoni irau bese tarimari ġeri tanobara ġana, Iuda tarimari ġutuma maki ġia fakari ai ġetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaġa-ribarini. 36 Mai tu kamara guruġa ġia na ekiraġiani, ekirani, ‘Boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba?’”

Maġuri eviniani nanuna

37 Vereko magona ġarona, mo tu ġaro barego lelevaġina, Iesu eruġa-vaesito, benamo eguruġa-fouto, ekirato, “Deikara nanu na bokana bekokeni tu, au ġegu ai bene iaġoma, nanu benema niu. 38 Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaġa-moġoniguni tarimana nuġana na tu maġuri nanuna beġaru-rosini.’” 39 Iesu na Iauka moġesi ekiraġiato-ġoi, kamara tarima Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari na vau beġe ġabiani. Mo ġaro ai Iauka Veaġa tu Barau na roġosi bere viniri, korana Iesu na Barau ġena mareva baregona maki roġosi bere ġabia nai.

Tarimarima tauġeri ġevetavito

40 Tarima kota mo ġutuma nuġari ai mo guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Moġoni, ġita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maiġea.” 41 Tarima kotari ġekirato, “Mai tu Keriso.” Senaġi kotari ġekirato, “Asiġi, Keriso tu Galilea na asi beiaġomani. 42 Buka Veaġa

nuĝanai ekirani, Keriso tu Davida besena na beiaĝomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-ĝoi vanuĝanai, bemaĝurini.”⁴³ Moĝesina naima tarima tauĝeri fakari ai moĝo ĝevetore-kirato, korana Iesu ĝaramanai.⁴⁴ Tarima kota ĝeurato beĝene ĝabia, senaĝina ta ĝimana ĝia ĝenai asi evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniato

⁴⁵ Rubu Veaĝa ĝitaĝauna tarimari ĝeĝenoĝoito, benamo Rubu Veaĝa vereri baregori ema Farisea tarimari na ĝedanaĝirito, ĝekirato, “Karase nai ĝia tu asi boĝo ĝori-iaĝomaia?”⁴⁶ Rubu Veaĝa ĝitaĝauna tarimari ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Mai tarima eguruĝani kavana, ta roĝosi bene guruĝa.”⁴⁷ Benamo Farisea tarimari na ĝekirarito, ĝekirato, “Be, ĝomi maki ĝia na beĝofami?”⁴⁸ Veĝorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ĝia evaĝa-moĝoniani ba? Asiĝina!⁴⁹ A mai tarimarima na ĝevaĝa-moĝoniani, ĝia tu Mose ĝena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ĝeri rakava voiri bevinirini.”

⁵⁰ Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. Ĝia tu boĝi ta eiaĝoto Iesu ea ĝitaiato tarimana. Ĝia na ekirarito, ekirato,⁵¹ “Ĝita ĝera taravatu ekirani, tarima tu ĝena guruĝa ĝeseĝaĝi-guineani roĝo, moĝa murinai vau ĝena rakava voina metona beĝe viniani.”⁵² Ĝia na ĝevaĝa-veseato, ĝekirato, “Ĝoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veaĝa nuĝana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaĝomani.”

[⁵³ Benamo tarimarima mabarari ĝeri numa ĝana ĝeiaĝoto.

8

Veĝura-vanaĝi vavinena

¹ Senaĝi Iesu tu Olive Ĝorona ĝana eiaĝoto. ² Ma elaĝanito boĝiboĝi iamoiamo tu ĝia ma eĝenoĝoito Rubu Veaĝa ĝana. Monai tarimarima mabarari ĝeiaĝomato ĝenai, ĝetanu-ĝeĝeraĝiato, benamo etanu-tarito, evaĝa-ribarito. ³ Benamo taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝirito-ĝoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ĝenai ĝeĝori-iaĝoato. Mo vavine tu eveĝura-vanaĝito-ĝoi nuĝanai ĝedoĝariato, benamo ĝeĝori-iaĝoato mo, Iesu ĝesi ĝetanu-taĝoto-ĝoi tarimari mabarari ĝoirari ai ĝea vaĝa-ritoĝoato. ⁴ Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, mai vavine tu eveĝura-vanaĝini-ĝoi nuĝanai beĝe ĝoitaĝoa. ⁵ Ma Mose ĝena taravatu ekirani, moĝesi beĝe veini vavineri tu, fore na baĝana takimaseri. Ĝoi tu kara mani otoni?” ⁶ Moĝesi ĝekirato tu, Iesu ĝeribaĝaniato, beĝene vaĝa-daĝaia ĝana. Senaĝi Iesu etutuĝu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto. ⁷ Ĝia na roĝo Iesu ĝedanaĝiato-ĝoi nai, eruĝa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, “Deikara ĝomi fakami ai roĝosi roĝo bene vei-rakava nai tu, ĝia na fore bene ĝabia, mai vavine bene ĝidara-guinea.” ⁸ Benamo Iesu ma etoĝa-tarito, tano ai ma etoretoreto. ⁹ Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝia tata nuĝari ai ĝeribato ma ĝeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ĝerakaraka-veĝitato; tau ĝaukari ĝeraka-guineto murinai vau ĝuru-gabi ma ĝerakato. Iesu ĝereĝana moĝo etanuto, monai roĝo eruĝa-taĝoto-ĝoi vavinena ĝesi.

¹⁰ Ĝia eruĝa-vaisito nai tu, tarima ta asi eĝitaiato, mo vavine moĝo, benamo edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi beĝe vaĝa-daĝamu tarimari tu aiĝeri?”

Ta na ġemu rakava voina metona asi bevinimu?”¹¹ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, sebona ta maki asiġina.” Benamo Iesu ekirato, “Au na maki ġemu rakava voina metona asi bavinimuni. Noiaġo, senaġi asi ma bono vei-rakava ġenoġoi.”]

Iesu tanobara mamana

¹² Benamo Iesu na tarimarima ma eġobata-vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaġi maġuri mamana beġabiani.”

¹³ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu tauġemu oveki-raġini; be ġoi ġemu vekiraġi tu asi moġoni.”¹⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġi, au tauġegu avekiraġini, senaġina au na kara akiraġiani tu moġoni. Korana au ribagu ainana aiaġomato ema aiġana ma baiaġoni. A ġomi tu asi ribami au ainana aiaġomato ema aiġana ma aiaġoni.”¹⁵ Gomi tu tarimarima ġeri vevaġa-maoro dabaranai ġovevaġa-maoroni. Au na ta tu asi avaġa-maoroani.¹⁶ Senaġi bema au havevaġa-maoroni nai, ġegu vevaġa-maoro tu moġoni. Korana au tu dia ġereġagu moġo avevaġa-maoroni, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, au ġesi baġa vevaġa-maoroni.¹⁷ Gomi ġemi taravatu ai maki maiġesi ekirani, tarima ruarua na guruġa sebona moġo ġekiraġiani nai tu moġoni.¹⁸ Au tu tauġegu avekiraġini; ema Tamagu, etuġuguto Barauna, na maki au ekiraġiguni.¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi tamamu tu ainai?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Gomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au boġoro ribagu tu, Tamagu maki ġoro ribaia.”

²⁰ Iesu na mai ġena guruġa tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, moni ġevaġa-vegogoto-ġoi mauġana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ġenai, korana ġia ġena ġaro roġosi bere votu.

Au baiaġoni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, “Au tu araka-veġitani. Ma ġomi na boġo vetauguni, senaġi ġemi vei-rakava nuġanai boġo maseni. Au baiaġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”

²² Benamo Iuda tarimari ġekirato, “Ġia bekira, ġia beiaġoni gabuna ġana ġita tu asi bita iaġoni. Moġa tauna ġia tu tauġena bevevaġini ba?”²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Gomi tu mai tanobara maiġa mainana eveimito, senaġi au tu tuġuna na amariġoto. Ġomi tu mai tanobara tarimari, senaġi au tu dia mai tanobara tarimagu.²⁴ Moġa lorinai au na ġomi bakirami, ġemi rakavai boġo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boġo vaġa-moġoniguni nai tu, ġemi rakavai boġo maseni.”

²⁵ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi tu deikara?” Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veġata ġemi akiraġito-ġoi kavana.²⁶ Guruġa vovoka bara kiraġiri ema bara vevaġa-maoro vinimi, korana ġemi veiġa lorinai. Senaġina sebona moġo, au etuġuguto Barauna tu moġoni, ma ġia ġenana aseġaġito guruġari tanobarai ġetanuni tarimari akira-vararini.”

²⁷ Ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraġiato-ġoi.²⁸ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Ġomi na Tarimarima Natuna ġau ġesi boġo ġabi-vaisiani murinai vau, boġo ribani au tu Keriso. Benamo boġo ribani, au ġereġagu na kara ta ġegu urai moġo asi aveiani, senaġi

Tamagu na au kara evaġa-ribaguni guruġari moġo, au na ġomi akira-varamini. ²⁹ Ema au etuġuguto Barauna tu au ġesi, au asi eragakwaneguni; korana au na vanagi-vanaġi tu ġia na eiaku-iaġirini veiġari moġo aveirini.” ³⁰ Tarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, maġeri guruġa ekiraġirito-ġoi nai.

Aberahamo natuna

³¹ Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ġia ġevaġa-moġoniato tarimari, ekirarito, ekirato, “Bema ġomi na au ġegu vevaġa-riba guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu moġoni au ġegu mero korikori. ³² Benamo guruġa moġonina boġo ribaiani, ma mo guruġa moġonina na beruġa-vaġimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.”

³³ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Aberahamo garakana ema ġai tu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimanai tu asi ġaiġoto. Ma ġoi kamasi nai tu okirani, ‘Guruġa moġonina na beruġa-vaġimini?’”

³⁴ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ġia tu vei-rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ³⁵ Tuġu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaġi vanagini, senaġi numa tarimana natuna tu numai betanu-vanaġi vanagini. ³⁶ Moġa lorinai bema Barau Natuna na beruġa-vaġimini nai, ġomi tu boġo raka-vaġi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

³⁷ Au ribagu ġomi tu Aberahamo garakana, senaġi ġomi ġourani, au tu boġono vaġigu, korana ġomi na ġegu vevaġa-riba guruġari tu, asiġina ġinavaġi moġo ġoġabi-raġerini. ³⁸ Au na tu kara Tamagu ġenai aġitarito dagarari ġomi akira-varamini, a ġomi tu tamami ġenana ġoseġaġito dagarari ġomi na ġoveirini.”

³⁹ Ġia na Iesu ma ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tamama tu Aberahamo.” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi moġoni Aberahamo natuna nai, ġia na eveirito veiġari ġomi na maki ġoro veiri. ⁴⁰ Au tu Barau ġenana aseġaġirito guruġari moġoniri mabarari ġomi akira-varamini, senaġi ġomi ġourani tu, au ġovaġigu ġotoni. Aberahamo moġesi asi eveito. ⁴¹ Ġomi tu tauġemi tamami, (Diabolo), na kara eveini veiġana ġoveiani.” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu dia kuġa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moġo ġereġana.”

Diabolo natuna

⁴² Iesu na ekirarito, ekirato, “Bema Barau moġoni ġomi Tamami nai tu, au ġoro ura-vinigu. Korana au tu Barau sevina na aiaġomato. Au ġegu urai asi aiaġomato, senaġi ġia na etuġuguto. ⁴³ Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini. ⁴⁴ Ġomi tu tamami Diabolo ġena tarimarima, be ġomi ġourani tu tamami na euravini-rakavarini veiġari boġono veiri. Tovotovona na veġata ġia tu vevaġi-deba tarimana ema guruġa moġonina tu asi ekorana-iaġiani, korana ġia nuġanai guruġa moġonina ta tu asi etanuni. Ġia eġofaġofani, moġa tu ġia ġena maġuri korikori. Korana ġia tu ġofaġofa tarimana, ema ġofaġofa mabarari tamari. ⁴⁵ Senaġi au na ġomi tu guruġa moġonina akira-varamini, nuġanai ġomi na au tu asi ġovaġa-moġoniguni. ⁴⁶ Gomi ta na au ġegu ai vei-rakava ta bodoġaria ba? A bema au na guruġa moġonina akiraġiani nai, kara dainai au tu asi ġovaġa-moġoniguni, ei? ⁴⁷ Barau natuna na

Barau ġena guruġa beseġaġiani. A ġomi tu dia Barau natuna, moġa lorinai asi ġoseġaġini.”

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Ġai tu moġoni ġamaoroni. Ġoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na beboroġimu.” ⁴⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au tu iauka rakavana na asi beboroġigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaġi ġomi na au tu asi ġogubakauguni. ⁵⁰ Au tauġegu aragu vaġa-raġena dabarana asi avetauani; senaġi tarima ta na evetauani, ma ġia tu Kota eseġaġini tarimana. ⁵¹ Moġoni veġata, akiramini, au ġegu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni.”

⁵² Iuda tarimari ġekirato, “Ġai toma baġa riba-ginikau, ġoi tu iauka rakavana na eboroġimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki ġemaseto, a ġoi okirani, deikara na ġoi ġemu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni. ⁵³ Ġai tamama Aberahamo emaseto. Ġoi na ġia, tamama Aberahamo, ovanaġiato, ei? Ġia emaseto ema peroveta tarimari maki ġemase-ġosito. Ġoi otuġamaġini, ġoi tu deikara?”

⁵⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Bema au tauġegu bara vevaġa-raġe, ġegu vevaġa-raġe tu asi tauna. Senaġina au tu Tamagu na evaġa-raġeguni. Ma ġia tu ġomi na ġokiraġiani, ġokirani, ġomi ġemi Barau ġotoni. ⁵⁵ Ġomi tu asi ribami ġia, senaġi au tu ma ribagu ġia. Bema au bara kira, au asi ribagu ġia, au tu ġofaġofa tarimagu ġomi kavana, senaġi au ma ribagu ġia ema ġena guruġa akorana-iaġirini. ⁵⁶ Ġomi tamami Aberahamo etuġa-maġito, au ġegu iaġoma ġarona beġitaiani etato, benamo eiakuto. Eġitaiato, benamo iauna enamoto.”

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi ġemu maġuri laġaniri tu gabana imaima (50) maki roġosi bene doġaria, ma kamasi tu Aberahamo oġitaiato otoni?” ⁵⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni akiramini, Aberahamo roġosi roġo bere ġora veġata, au tu atanuto-ġoi.” ⁵⁹ Benamo fore ġeġabito, ġetakia ġetato, senaġi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaġa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaġa-namoato

¹ Iesu eraka-vanaġito-ġoi nuġanai, tarima ta eġitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaġurito. ² Ġena mero na Iesu ġedanġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaġurito? Ġia ba tamana sinana?” ³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Dia ġia ġena rakava o dia tamana sinana ġeri rakava dainai, senaġi maiġesi evetoreto korana tu, Barau ġena seġuka ġia ġenana bene fofori ġana. ⁴ Au etuġuguto Barauna ġena ġauvei tu laġani nuġanai bisini veiri. Boġi mani eiaġomani, ma ta asi beġauveini riba. ⁵ Au roġo tanobarai atanuni nuġanai, au tu tanobara mamana.”

⁶ Mai guruġa ekiraġiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoġeato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato. ⁷ Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, ġoiramu Siloam kounai noa ġuriga.” Siloam anina tu “Barau na etuġuato tarimana.” Benamo eiaġoto, ġoirana ea ġurigaġiato, ma eġenoġoito nai, matana tu varau eiaġiato.

8 Ĝia sevina tarimari e vanaĝi-vanaĝi enoĝinoĝito-ĝoi gabunai ĝeĝitaiato-ĝoi tarimari ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Mai tarima tu noĝinoĝi gabunai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ene?” 9 Kota ĝekirato, “Tarimana tu maniĝa.” Senaĝi kota ĝekirato, “Asiĝina, mani tu tarima boruna ta, senaĝina ĝitaĝitana moĝo ĝia kavana.” Benamo ĝia tauĝena ekirato, “Tarimana tu au maiĝegu.” 10 Tarimarima ĝekirato, “Be ĝoi matamu tu kamasi boiaĝaia?” 11 Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Mo tarima arana Iesu, ĝia na nigo bemoĝea, ma au matagu ai beianaia, benamo beki-ragu, ‘Siloam kounai noa ĝurigiĝia.’ Baiaĝo, baĝurigiĝia, benamo matagu baiaĝaia.” 12 Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Tarimana tu aigĝa?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ĝevedanaĝi-iaĝiato

13 Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ĝeri ai ĝeĝori-iaĝoato. 14 Mo ĝaro Iesu na nigo emoĝeato, ma mata-bubu tarimana matana evaĝa-namoato tu Sabadi ĝarona. 15 Moĝa lorinai Farisea tarimari na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoato, kamasi matana eiaĝaiato. Ĝia na ekirarito, ekirato, “Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ĝoiragu aĝurigiĝiato, ma toma tu aboĝeboĝeni.” 16 Farisea tarimari kotari ĝekirato, “Mai tarima tu dia Barau ĝenana eiaĝomato, korana ĝia na Sabadi asi ekorana-iaĝiani.” Ma kotari ĝekirato, “Vei-rakava tarimari na moĝesina veigari tu kamasi beĝe veirini?” Monana ĝia tauĝeri fakari ai ĝevetavi-kirato.

17 Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi okirani ĝia na matamu bevaĝa-iaĝaia otoni? Ĝoi na ĝia tu kamasi oĝitaiani?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Ĝia tu peroveta tarimana.” 18 Iuda tarimari na mai tarima ĝena guruĝa asi ĝevaĝa-moĝoniato, korana ekirato, “Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboĝeboĝe-ĝinikauni.’ Moĝa lorinai tamana e sinana ĝekea-iaĝomarito. 19 Benamo ĝia na ĝedanaĝirito, ĝekirato, “Mai tu ĝomi natumi ba? Ma moĝoni ĝia tu mata-bubu emaĝurito ĝotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboĝe-boĝeni?” 20 Benamo tamana e sinana ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai ribama, ĝia tu ĝai natuma, ema ĝai ribama maki, ĝia tu mata-bubu emaĝurito. 21 Senaĝi ĝai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboĝeboĝeni. Ĝai maki asi ribama, dei na matana bevaĝa-namoa. Ĝodanaĝia, ĝia tu mero barego, be tauĝena bevaĝa-veseni.” 22 Tamana e sinana moĝesi ĝekirato, korana Iuda tarimari gariri ĝeveito nai. Korana Iuda tarimari na ĝevaĝa-moĝoniato, tarima ta na Iesu bekiraĝiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beĝe tore-veĝitaiani. 23 Moĝesi naima tamana e sinana ĝekirato, “Ĝia mero barego, be ĝodanaĝia,” ĝetato.

24 Matana enamoto tarimana ma ĝekea-ĝenoĝoato, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, “Barau novaĝa-raĝea, be noguruĝa-korikori. Ĝai ribama, ĝoi matamu bevaĝa-namoa tarimana tu vei-rakava tarimana.” 25 Matana enamoto tarimana evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu, ĝia tu vei-rakava tarimana ba asiĝi. Dagara sebona moĝo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaĝi toma tu aboĝeboĝeni.”

26 Ĝia na ĝekiraiato, ĝekirato, “Mo tarima tu kara eveiato ĝoi ĝemu ai? Ĝoi matamu bubu na tu kamasi evaĝa-fafaiato?” 27 Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au na ĝomi tu varau bakira-varami, senaĝi ĝomi asi ĝoseĝaĝini.

Karase nai ġourani ma ġoseġaġi-ġenoġoi ġotoni? Ġomi maki ġia ġena mero ai boġono iaġo ġotoni ba?”

²⁸ Benamo ġia na ġeguruġa-gwaġiġi viniato, ġekirato, “Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero. ²⁹ Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiaġomato!” ³⁰ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiaġomato ġotoni? Senaġina ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namoa. ³¹ Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini. ³² Tanobara evesinato na veġata tarima ta roġosi tara seġaġi, tarima ta mata-bubu eġorato tarimana matana evaġa-iaġaiato. ³³ Bema mai tarima Barau ġenana asi bere iaġoma, ġia na dagara ta asi bere veia riba.” ³⁴ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu omaġurito veġata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ġai novaġa-ribama otoni?” Benamo rubu nuġana na ġelai-rosiato.

Farisea tarimari ġeri mata-bubu

³⁵ Iesu eseġaġito, matana enamoto tarimana tu ġelai-rosiato, benamo tarimana edoġariato nai tu, ekiraiato, ekirato, “Tarimarima Natuna ovaġa-moġoniani ba, ei?” ³⁶ Mo tarima evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, ġia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaġa-moġonia.” ³⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tarimana tu varau oġitaiani maiġa, ġoi inította ġia ġesi ġoguruġa-guruġani.” ³⁸ Benamo matana enamoto tarimana ekirato, “Vereġauka, avaġa-moġonimuni.” Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakariġo viniato.

³⁹ Iesu ekirato, “Au tu vevaġa-kota uranai mai tanobara ġana aiaġomato, mata-bubu tarimari beġene boġeboġe ġana, ema ġeboġeboġeni tarimari matari beġene bubu ġana.” ⁴⁰ Farisea tarimari kota monai ġia ġesi, mai guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi okirani, ġai tu mata-bubu otoni?” ⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Bema ġomi mata-bubu nai tu, ġomi asi ġemi rakava ġoro tanu, senaġi ġomi ġokirani ‘Ġai matama tu iaġataġo’ ġotoni, naima ġomi ġemi rakava tu roġo iatami ai.”

10

Mamoe narinariri tarimana

¹ Iesu ekirato, “Moġoni, au na ġomi akira-korikorimini, mamoe maġuna ġatama bokana na asi beraka-toġani, senaġi dabara ta na befaġa-seġini tarimana tu lema e verari-verari tarimana. ² A mamoe ġitaġauri tarimana tu ġatama-boka na beraka-toġani. ³ Ġatama-boka narinarina tarimana na ġena ġatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ġia garona ġeseġaġiani. Ġia na ġena mamoe arari evatorini, benamo eġori-rosirini. ⁴ Ġena mamoe mabarari eġori-rosirini, benamo ġia ġoirari ai erakani, ma ġena mamoe ġia murina ġerakakauni, korana mamoe ma ribari ġia garona. ⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beġe iaġoni, asiġina ġinavaġi; tarima boruna ġenana tu beġe raga-kwareġani, korana ġia garona mamoe tu asi ribari.” ⁶ Iesu na mo barabore ekira-vararito, senaġi ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato.

Iesu tu mamoe ġitaġauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Au na moġoni akiramini. Au tu mamoe ġeri ġatama-boka. ⁸ Ġeiaġoma-guineto tarimari mabarari tu lema e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi ġeseġaġirito. ⁹ Au tu ġatama-boka. Deikara au ġeguna beraka-toġani tarimana tu bemaġurini. Beraka-toġani, beraka-rosini, ema ġaniġani beġoitaġoni. ¹⁰ Lema tarimana tu asi beiaġoma-kavani. Senaġi ġia tu lema beiaġomani, vaġivaġi beiaġomani, vevaġa-rakava kwaikwai beiaġomani. A au aiaġomato tu, maġuri beġene ġabia, ema maġuri na beġene vonuvonu-raġe ġana.

¹¹ Au tu mamoe ġitaġauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ġena maġuri etore-tariani mamoe urari ai. ¹² Gauvei tarimana ġevoiani vau mamoe eġitaġauni tarimana, ġia tu dia mamoe ġitaġauri tarimana korikori, ema ġia tu dia mamoe biagunari. Moġa lorinai boġa kwaivana rakavana eiaġomani beġitaiani nai, mamoe beiaġuirini ma beraga-kwareġani. Benamo boġa kwaivana rakavana na beġabi-taririni, benamo bevaġa-gari lausirini. ¹³ Ma voina tarimana eraga-kwareġani, korana ġia tu vetuġunaġi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuġamaġi-kaurini.

¹⁴ Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ġegu mamoe ribagu e ġegu mamoe maki ma ribari au. ¹⁵ Vaġa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ġegu maġuri maki atore-tariani ġia urari ai. ¹⁶ Au ma ġegu mamoe irauri kotari ġetanuni. Senaġi ġia mai seri nuġanai tu asi tauri roġo. Au na ġia maki baġori-iaġomarini. Ġia na au garogu beġe seġaġiani, ema ġia maki mai seri sebonai beġe iaġoni e ġitaġauri tarimana maki sebona. ¹⁷ Tamagu na eura-viniguni, korana ġegu maġuri tu atore-tariani, ema ma baġabi-ġenoġoiani. ¹⁸ Tarima ta na au ġegu maġuri asi beġabi-vaġiani au ġeguna. Au tauġegu ġegu urai atore-tariani. Au tu ma ġegu seġuka batore-tariani, ema ma ġegu seġuka baġabi-ġenoġoiani. Moġa tu au Tamagu na ekiraguto bana veia.”

¹⁹ Mai guruġa ġaramanai Iuda tarimari tauġeri vekaravari ai moġo ma ġevevarekira-ġenoġoito. ²⁰ Tarima vovoka ġekirato, “Ġia tu iauka rakavana na beboroġia, be bebabo. Karase nai ġia ġoseġaġi-viniani?” ²¹ Senaġi tarima kotari ġekirato, “Tarima ta iauka rakavana na beboroġiani nai tu, maiġesi asi beguruġani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaġa-fafarini?”

Iuda tarimari na Iesu ġebaru-viniato

²² Monai Rubu Veaġa Vaġa-veaġana Verekona Ierusalemaj ġarona eġabiato. Mo tu faraka ġueri nuġanai. ²³ Ma Iesu tu Rubu Veaġai Solomona ġena touraġe na eraka-iaġoto-ġoi. ²⁴ Benamo Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai tu roġo ġadaradarani. Aitoma vau bokira-varamani, ġoi tu deikara? Bema ġoi moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), nai tu, ġemai novekiraġi-fofori ginikau.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na tu varau akiramito, senaġina asi ġovaġa-moġoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veġari na tu au ġevaġa-foforiguni. ²⁶ Senaġi ġomi na asi ġovaġa-moġoniguni, korana ġomi tu dia au ġegu mamoe. ²⁷ Au ġegu mamoe na tu au garogu ġeseġaġiani. Ema au ribagu ġia, ema ġia tu au murigu ai ġerakani.

²⁸ Benamo au na maḡuri vanaḡivanaḡi avinirini, ema ḡia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡe maseni; ema ta na au ḡeguna asi beḡabi-ḡerevaḡirini. ²⁹ ḡia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaḡiani. Ema ta na maki asi ilaila ḡia ḡena veḡitaḡau seḡukana ḡenana beḡabi-ḡerevaḡirini. ³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moḡo.”

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ḡeḡabito, ḡetakia ḡetato. ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Veiḡa namori vovoka ḡomi ḡoirami ai aveirito. Mo veiḡa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moḡeri veiḡa mabarari fakari ai tu, kamara veiḡa ḡaramanai ḡourani au ḡotakigu ḡotoni?”

³³ Iuda tarimari ḡekirato, “Veiḡa namona ta ḡaramanai ḡoi tu asi ḡatakimuni, senaḡi ḡoi na Barau okira-fitoḡaiani nai. Goi tu tarimarima moḡo, senaḡi tauḡemu Barau ai ovevaḡa-iaḡoni.”

³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Gomi ḡemi taravatu nuḡanai guruḡa ta tu maiḡesi ekirani, ‘Au akirato, ḡomi tu barau.’ ³⁵ ḡita ma ribara, kara Buka Veaḡai ekiraḡiani guruḡana tu etanu-vanaḡi vanaḡini. Barau na mo tarimarima ekiraḡirito ‘barau’, ma Barau na ḡena guruḡa evinirito tarimari tu ḡia. ³⁶ A au tu Tamagu na eḡabi-viriḡiguto, ema etuḡuguto tanobara ḡana; ma kamasi nai tu ḡokiraguni, ḡokirani, au na Barau akira-fitoḡaiani, korana au akirani, ‘Au tu Barau Natuna’ atoni ei? ³⁷ Bema au Tamagu ḡena veiḡa asi aveirini nai, asi boḡono vaḡa-moḡonigu. ³⁸ Senaḡi ḡena veiḡa aveirini nai, mo veiḡa boḡono vaḡa-moḡoniri, bema au asi boḡono vaḡa-moḡonigu ḡotoni tu. Boḡono riba ema boḡono vaḡa-moḡonia, Tamagu tu au nuḡagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuḡanai atanuni.”

³⁹ Mo guruḡa ḡaramanai ḡeurato, Iesu ma ḡeḡabi-taria ḡetato, senaḡina ḡimari na moḡo ma eveḡabi-vaḡito, erakato. ⁴⁰ Benamo monana Iesu ma eḡenoḡoito. Eraka-iaḡoto, Ioridana ḡarukana eraka-vanaḡito, eiaḡoto reke ta kefo, guinenai Ioane ebabatisoto-ḡoi gabuna ḡana; monai ea tanuto. ⁴¹ Tarima vovoka ḡia ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡekirato, “Ioane na vetoḡa boruna ta asi eveiato, senaḡi mai tarima guruḡana ekiraḡirito guruḡari mabarari tu moḡoni veḡata.” ⁴² Monai tarima vovoka Iesu ḡevaḡa-moḡoniato.

11

Lasaro ḡena mase

¹ Betania tarimana ta arana Lasaro ekeveto. Betania tu Maria ma tobana ḡuiatona Mareta ḡeri vanuḡa. ² Mai Maria maiḡa mainana Vereḡauka muramura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereḡauka kwakuna maki ḡuina na edau-kaukauato ḡuiatona. Lasaro tu Maria tobana futuana. ³ Benamo mai ḡuiato ruarua na Iesu ḡena guruḡa ḡetuḡuto, ḡekirato, “Vereḡauka, ḡoi na oura-viniani tarimana tu bekeve.” ⁴ Iesu na mo vari eseḡaḡiato nai tu, ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ḡena seḡuka e mareva baregona bene forori ḡana. Ema maniḡa ḡenana Barau Natuna beḡene vaḡa-raḡea.”

⁵ Iesu na Mareta ma tarina ḡuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ḡoi. ⁶ Senaḡi Lasaro ḡena keve varina eseḡaḡiato tu, ḡaro ruarua roḡo ma etanuto, mo etanuto-ḡoi gabunai. ⁷ Mo ḡaro ruarua

muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġita tu ma siġenoġoi-iaġo Iudea ġana.”⁸ Ġena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ini ġoraġani Iuda tarimari na tu fore na ġetakimu ġetato, a toma tu siġenoġoi-iaġo ma otoni.”⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġaro ta nuġanai horaġauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laġani mamanai erakani nai tu, asi bevefutu-naġini, korana ġia tu mai tanobara laġani mamanai eboġeboġeni.¹⁰ Senaġi mukunai erakani tarimana tu evekaġe-kaġeakauni, korana ġia nuġanai mama tu asi etanuni.”

¹¹ Iesu maiġesi evaġa-guruġa-ġosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, “Ġita ġatara Lasaro tu egenani, senaġi au tu aiaġoni, gena na navaġo-tataġaia ġana.”¹² Benamo ġena mero ġekirato, “Vereġauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni.”¹³ Senaġina Iesu na mo tu emaseto ekiraġiato-ġoi. A ġena mero mataboru ġekirato-ġoi tu, eiaġaraġini nai egenamaseto ekiraġiani, ġetato-ġoi.¹⁴ Benamo Iesu na ekiravaraġinikaurito, ekirato, “Lasaro tu bemase.¹⁵ Senaġi ġomi ġemi namo atuġamaġiani nai aiakuni, mo ġaro ai au ġia ġesi tu asiġi, korana maiġa ġenana au boġo vaġa-moġoniguni. Be si-iaġo ġenai.”

¹⁶ Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ġetato-ġoi, na Iesu ġena mero kotari ekirarito, ekirato, “Ġita maki ġia ġesi si-iaġo, be ġia ġesi bisini mase-sebona.”

Iesu tu maġuri korana

¹⁷ Iesu ma eraġasito nai eribato, Lasaro tauġanina tu ġaro vasivasi (4) guri ai varau begena.¹⁸ Betania e Ierusalem vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana.¹⁹ Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ġeri ai ġeiaġoto, tauri beġene vaġa-gwaġiġiri ġana, korana tobari emaseto bene.

²⁰ Mareta eseġaġito, Iesu tu eiaġomato-ġoi nai, eraga-raka toreġau-iaġoto Iesu ġesi ġea vedoġarito. A Maria tu numai etanu-gwaġiġito.²¹ Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.²² Senaġi au ribagu, inította maki kara dagara Barau bonoġiani tu, Barau na bevinimuni.”

²³ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tobamu tu bevariġisi-ġenoġoini.”²⁴ Mareta na Iesu evaġa-veŋeato, ekirato, “Au ribagu, ġaro magonai variġisi-ġenoġoi ġaronai ġia tu ma bevariġisi-ġenoġoini.”²⁵ Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, “Au tu variġisi-ġenoġoi ema maġuri. Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu bemaseni, senaġina roġo maġuri betanuni.²⁶ Ema deikara maġuri etanuni nuġanai, au evaġa-moġoniguni tu asiġina ġinavaġi bemaseni. Mai guruġa ovaġa-moġoniani ba?”

²⁷ Mareta na ekiraiato, ekirato, “Oì Vereġauka, au na avaġa-moġoni korikorimuni, ġoi tu moġoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ġana boiaġomani tarimamu.”

Iesu etaġito

²⁸ Mareta moġesi ekirato murinai eġenoġoi-iaġoto, benamo tarina Maria vekuretoġai ea kea-ġairiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimana tu beiaġoma ema ġoi ekeamuni.”²⁹ Maria na mo guruġa eseġaġito nai, asikauna evariġisito, benamo Iesu ġenai eiaġoto.³⁰ Mo horai Iesu tu vanuġai roġosi roġo bere raka-toġa, ġia roġo Mareta na mo edoġariato gabunai roġo.³¹ Iuda tarimari, Maria ġetanu-dukudukuato-ġoi tarimari,

na Maria ġeġitaiato, eraga-variġisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ġerakato. Ġia matoru ġekirato, Maria tu gara ġana eiaġoni, mase tarimana nea taġi-vinia ġana.

³² Maria eiaġoto, Iesu sevinai eraġasito, ma Iesu eġitaiato nai tu, kwakuna koranai evetui-tarito, benamo evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.”

³³ Iesu na Maria eġitaiato etaġito-ġoi, ema mo Iuda tarimari, ġia ġesi ġeiaġomato tarimari, maki ġetaġito-ġoi nai tu, ġia nuġana maki tuġamaġina eġabi-rakavaiato, dori etaġito. ³⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ainai ġotoreato?” Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Vereġauka, noiaġoma, be noma ġitaia.” ³⁵ Iesu etaġito. ³⁶ Benamo Iuda tarimari ġekirato, “Ġoġitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani.” ³⁷ Senaġi Iuda tarimari kotari ġekirato, “Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaġa-iaġaiato, be Lasaro maki asi veġata bere vaġa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato

³⁸ Monana Iesu nuġana ma evaġa-vekwaraġi lelevaġiato, benamo gara gabuna ġana eiaġoto. Mo gara forena kouġana tu fore ta na ġetabe-ġauato. ³⁹ Iesu ekirato, “Fore ġoġabi-veġitaia.” Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġia emaseto ġarona na beiaġoma toma tu ġaro vaġa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai banaġu.” ⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi tu bakiramu, bema bovaġa-moġoniguni nai, Barau marevana baregona boġitaiani basi, ene?” ⁴¹ Benamo mase tarimana ġetoreato gabuna na fore ġeġabi-veġitaiato. Moġa murina Iesu eboġe-vaisito, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ġoi atanikiumuni, korana ġoi na varau boseġaġigu. ⁴² Au ribagu, ġoi na vanaġivanaġi oseġaġiguni. Senaġi maiġesi akirani korana tu mai tarimarima ġeruġa-taġoni maiġeri urari ai. Be ġia na beġene vaġa-moġonia, au tu ġoi na otuġuguto.”

⁴³ Moġesi eguruġato murina ekea-fararato, ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!” ⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuġari na ġimana kwakuna viriviri-tari e ġoirana ekumu-iaġiato dabuġana ġesi ema raka-rosito. Iesu na ekirarito, ekirato, “Goruġaia, be neraka.”

Iesu vaġivaġina dabarana ġevetauato

Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ġenai ġeiaġoto moġeri, Iesu na mo veġa eveirito ġeġitarito nai, vovoka tu Iesu ġevaġa-moġoniato. ⁴⁶ Senaġi kotari tu ġeġenoġoi-iaġoto Farisea tarimari ġeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ġea kira-vararito. ⁴⁷ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoġa boruri vovoka eveirini. ⁴⁸ Bema ġia maiġesi ġita na bita ġita-ġuirraġiani moġo nai tu, tarimarima mabarari na ġia beġe vaġa-moġoniani. Benamo Roma tarimari beġe iaġomani, ġita ġera gabu (o Rubu Veaġa) ema ġera tanobara ġita ġerana beġema ġabi-vaġiani.”

⁴⁹ Benamo ġia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, ġia na ekirarito, ekirato, “Ġomi dagara ta tu asi ribami! ⁵⁰ Ġomi asi ġotuġamaġi-fakani, namona tu tarima sebona moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara

mabarana beĝe vaĝa-rakava ĝosiĝosiani tu asi namo.”⁵¹ Ĝia moĝesi ekirato tu, dia ĝia tauĝena nuĝana siga moĝo eguruĝato; senaĝi ĝia mo laĝani ai tu Rubu Veaĝa verena baregona, moĝa lorinai ĝia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai.⁵² Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moĝo urari ai bemaseni. Senaĝi Barau natuna gabu irauirau ai ĝetanu-lausilausini tarimari mabarari bene ĝabi-vegogori, doĝoro sebonai bene vaĝa-iaĝori ĝana.

⁵³ Moĝa lorinai mo ĝaro na evesinato eiaĝoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beĝe vaĝi-maseani dabarana ĝevetauato.⁵⁴ Moĝesina naima Iuda tarimari ĝoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ĝoi. Mo gabu na eraka-veĝitato, eiaĝoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevinai, vanuĝa ta arana Efraim ĝana. Ĝena mero ĝesi monai ĝea tanuto-ĝoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ĝeri Pasova verekona tu ekavinaĝito. (Moĝa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ĝetanuto Ierusalemaj ĝema raka-vegogoto. Ĝia ĝema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ĝoiranai beĝene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina.⁵⁶ Ĝia na Iesu ĝeĝita-vetauato-ĝoi, ma Rubu Veaĝa nuĝanai ĝeruĝa-vegogoto nai tu, tauĝeri fakari ai moĝo ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Ĝomi tu kamasi mani ĝotuĝamaĝini? Mai vereko ai toma ema ĝoira-refoni ba?”⁵⁷ Rubu Veaĝa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaĝanaĝi guruĝana tu varau Iuda tarimari ĝevinirito, ĝekirarito, bema ta beseĝaĝini Iesu tu ainai, ĝia tu maoromaoro bene iaĝo, Iuda vereri benea kira-varari, be beĝene ĝabia.

12

Maria na Iesu ediĝaiato Betania ai

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona tu ĝaro imaima sebona (6) roĝo ĝoirai nuĝanai, Iesu Betania ĝana eiaĝoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ĝoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaĝa-variĝisianto.² Monai Iesu ĝabiraĝena ĝaniĝanina ĝeveiato. Mareta na ĝari ĝaniĝani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ĝaniĝani gabunai ĝetanu-vegogoto tarimari ĝesi ĝetanu-vegogoto, ĝeĝaniĝanito.³ Benamo Maria na muramura bonana namo vedaureana lita kwana kavana eĝabiato, benamo Iesu kwakuna fanafanana ediĝa-iaĝiato, ema ĝuina na Iesu kwakuna fanafanana ma edau-kaukauato. Ma numa mabarana tu mo muramura bonana na evaiato. Mo muramura tu ĝauĝa arana nad ĝokana na ĝeveito-ĝoi, ema voina tu varaĝe rakava.⁴ Senaĝi Iesu ĝena mero ta arana Iudas Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani tarimana, ekirato,⁵ “Karase mai muramura mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai asi bevoivoi-iaĝia? (Mai tu tarima ta davana laĝani ta nuĝanai kavana). Bere voivoi-iaĝia, be voina monina bere ĝabia tu, asi ĝeri-ĝari tarimari bere viniri.”⁶ Ĝia moĝesina eguruĝato tu, dia asi ĝeri-ĝari tarimari evetuĝa-ĝwarito-ĝoi lorinai, senaĝi korana ĝia tu lema tarimana naima. Ĝia na tu moni fusena eĝwa-rakao rakaoato-ĝoi, ma mo fuse ai moni elemarito-ĝoi, benamo ĝena ura dagarari evoi-iaĝirito-ĝoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ĝoraga-kwaneana, mai vavinena tu kara bere veia dagarana beveia, ĝia na au tauĝanigu muramura na

bedau-guinea, gurigurigu ġana. ⁸ Asi ġeri-ġari tarimari tu vanaġivanaġi ġomi ġesi boġo tanuni, a au tu vanaġivanaġi ġomi ġesi asi batanuni.”

Rubu Veaġa vereri baregori na Lasaro beġene vaġia ġetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ġeseġaġito Iesu tu Betania ai. Benamo moġana ġeiaġoto, dia Iesu moġo uranai, senaġi Lasaro maki beġene ġitaia ġana. Lasaro tu mase na Iesu na evaġa-variġisi ġenoġoiato. ¹⁰ Moġesi naima Rubu Veaġa vereri baregori tu ġeboioġato, Lasaro maki beġene vaġi-masea ġetato. ¹¹ Korana tu ġia dainai Iuda tarimari vovoka ġia ġerina ġeraka-veġitato, benamo Iesu ġevaġa-moġoniato.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elaġanito nai, vereko uranai ġeiaġomato tarimari vovoka ġeseġaġito, Iesu tu Ieruselema ġana varau eraka-iaġomato-ġoi. ¹³ Galamo lauri noġa dagarari ġeġabito, benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ġeġabato, ġekirato,

“Hosana!

Isaraela ġeri Kini sivaġa-namoa,

Vereġauka aranai eiaġomani

tarimana sivaġa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoġariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna,

(Ieruselema tarimami), asi ġogari,

ġoboġe, ġemi Vere eiaġomani,

ġia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

¹⁶ Mo ġaro ai ġena mero na maiġeri tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Senaġi Barau na Iesu evaġa-raġeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ġia ġeriba-maoroto, maiġeri mabarari ġetorerito tu, ġia ġekiraġiato. Ema ġeribato, mo veġa mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

¹⁷ Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekea-rosiato, ema mase na evaġa-variġisiato ġaronai, tarimarima tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veġa ġeġitaiato varina tu roġo ġevari-fuato-ġoi.

¹⁸ Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveiato dainai. ¹⁹ Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedare-mutukato, ġekirato, “Ġoġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Ġoboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

²⁰ Vereko ġaronai toma-rakarigo uranai Ieruselema ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto.

²¹ Ġia ġeiaġoto Filippo ġenai, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaia ġatoni.” Filippo tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana. ²² Filippo eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraiato. ²³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato,

“Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani. ²⁴ Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketoni ema asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni. ²⁵ Ġena maġuri eura-viniani tarimana na maġuri

vanaġivanaġi tu asi beġabiani, beleaiani. A mai tanobarai ġena maġuri etuġamaġi-fitoġaiani tarimana na, ġena maġuri tu etore-taġoani maġuri vanaġivanaġi ġana. ²⁶ Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana maki monai au ġesi. Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ġia maki bevaġa-namoani.”

Iesu ġena mase eguruġa-iaġiato

²⁷ “Maitoma au nuġagu tu evekwarāġini, e ġegu tuġamaġi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaġa-maġurigu’ nasi? Asiġina, au ġegu iaġoma tauna korikori aoanai tu mai bama raġasi maiġea. ²⁸ Tamagu, ġoi aramu novaġa-raġea.” Benamo garo ta guba na emariġoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaġa-raġea, ema mai maki ma bavaġa-raġe ġenoġoiani.”

²⁹ Tarima ġutuma monai ruġa-vegogo na mo garo ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Guba begurua.” Ma kotari ġekirato, “Aneru ta na bevaġa-guruġaia.” ³⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mani garo tu dia au uragu ai nai beiaġoma, senaġi ġomi urami ai nai beiaġoma. ³¹ Maitoma tu tanobarai Barau na vevaġa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara verena, Satani, evaġa-darereani. ³² Benamo au tano iatana na beġe ġabi-vaishiguni, monana tarimarima mabarari au ġegu ai bainu-kavirini.” ³³ Ġia maiġesi eguruġato tu, ġia ġena mase ai tu aiġesi bemaseni moġa ekiraġi-rosiato.

³⁴ Tarimarima ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai taravatu guruġari na ġeseġaġito, Keriso tu betanu-vanaġi vanaġini, ma ġoi kamasi nai tu okirani, Tarimarima Natuna tu beġe ġabi-vaishiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?” ³⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama ġomi ġesi tu asi betanu-maukani. Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mamai ġoraka, mukuna na beġabimini garina. Mukuna nuġanai erakani tarimana tu asi ribana, ġia tu aiġana eiaġoni. ³⁶ Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mama boġono vaġa-moġonia, be mama natunai boġono iaġo.”

Maiġeri guruġa ekiraġi-ġosirito murinai eraga-kwanerito, benamo eiaġoto, asi beġe ġoitaġoani gabunai etanuto-ġoi.

Iuda tarimari na Iesu roġo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi

³⁷ Iesu na Iuda tarimari ġoirari ai vetoġa boruri vovoka eveirito, senaġi roġo mo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi. ³⁸ Monana peroveta tarimana arana Isaia ġena guruġa emoġonito, Isaia maiġesi ekirato, “Vereġauka, deikara na ġai ġema guruġa bevaġa-moġonirini? Deikara ġenai Vereġauka ġena seġuka beforirini?”

³⁹ Ġia na Iesu asi ġevaġa-moġoniato anina tu, Isaia gabu tai ġena toretore ai ma ekirato,

⁴⁰ “Barau na matari evaġa-tufarito, ema nuġari evei-mukunarito, korana matari na asi beġene boġeboġe, ema nuġari ai asi beġene tuġamaġi-faka ġana. Au ġegu ai beġe ġenoġoini, benamo bavaġa-namorini garina.”

⁴¹ Isaia moġesi ekirato, korana ġia na Iesu marevana e seġukana baregona eġita-guineato nai, benamo ġia eguruġa-iaġiato.

⁴² Iuda ġorikauna vereri vovoka na maki Iesu ġevaġa-moġoniatu, senaġi Farisea tarimari gariri ġeveito-ġoi, be Iesu asi ġekiraġi-foforiatu-ġoi. Korana bema beġe kiraġi-foforiani nai tu, Farisea tarimari na rubu na beġe tuġu-vaġirini garina. ⁴³ Korana mo Iuda vereri ġeri ura baregona tu, tarimarima na beġene vaġa-raġeri, a Barau na bene vaġa-raġeri tuġamaġina tu asi ġeveiatu-ġoi.

Iesu ġena guruġa na tarimarima bekota-vinirini

⁴⁴ Iesu efararatu, ekirato, “Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu dia au evaġa-moġoniguni, senaġi au etuġugutu Barauna evaġa-moġoniani. ⁴⁵ Ema au eġitaguni tarimana na tu au etuġugutu Barauna eġitaiani. ⁴⁶ Au tu mama, mai tanobara ġana aiaġomato, be au bevaġa-moġoniguni tarimana tu mukuna nuġanai asi betanuni. ⁴⁷ Ma bema tarima ta na au ġegu guruġa eseġaġiani, senaġi asi evaġa-moġoniani, au na mo tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara kota-vinina ġana aiaġomato. Asiġina. Au tu tanobara vaġa-maġurina ġana aiaġomato. ⁴⁸ Au eruġaguni ema au ġegu guruġa asi eġabi-raġerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraġirito guruġari, moġeri guruġa na ġia beġea kota-viniani mo ġaro magonai. ⁴⁹ Korana au tu dia tauġegu ġegu maoro ai aguruġani. Senaġi Tamagu, au etuġugutu Barauna, na evaġa-naġiguto au na kara guruġana bana kiraġia ema kamasi bana kiraġia. ⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ġena guruġa na tarimarima maġuri vanaġivanaġi beġe ġabini. Moġa lorinai au na kara akiraġirini guruġari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni bana kiraġiri etoni guruġari moġo.”

13

Iesu na ġena mero kwakuri eġuriġirito

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona tu dori eġabiato-ġoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaġuiani ma Tamana ġenai bevaraġeni ġarona tu varau beraġasi. Mai tanobarai ġena tarimarima ġetanuto euravini-rakavarito, ma ġena veuravini ġeri ai tu asi edokoto, eiaġoto mo magona.

² Iesu na ġena mero ġesi lavilavi ġaniġanina ġeġaniato-ġoi nuġanai, Diabolo na Iudas Isakariota, Simona natuna, nuġana eġaniato, Iesu bene revaia ġana. ³ Iesu ribana, Tamana na dagara mabarari tu ġia ġena seġuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ġia tu Barau ġenana eiaġomato, ema ma beġenoġoini Barau ġenai; ⁴ benamo ġaniġani gabuna na evariġisito, ġena koudi ekoki-vaġiato, benamo tauġela eriġoato. ⁵ Benamo naġu ai nanu ebubuto, benamo ġena mero kwakuri eġuriġirito, ma eriġoato tauġelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eġuriġi-iaġomato mo, Simona Petero ġenai eraġasito, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu au kwakugu noġuriġia otoni?” ⁷ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Maitoma au na kara aveiani veġana tu asi otuġamaġi-fakaiani, senaġi gabivau boribani.” ⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Asiġi, au kwakugu ġoi na tu asiġina ġinavaġi boġuriġiani.” Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Bema au na ġoi kwakumu asi baġuriġiani nai, ġoi tu dia au ġegu mero.” ⁹ Simona Petero ekirato, “Vereġauka, dia kwakugu moġo, senaġi ġimagu ema debagu maki.” ¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Efouni tarimana tauġanina

mabarana tu veiareva, be ġia tu kwakuna moġo beġuriġiani. Ġomi mabarami tu veiareva, senaġi sebona ta moġo asi veiareva.”¹¹ Iesu ma ribana deikara na ġia berevaiani; moġesina nai ekirato, “Dia mabarami veiareva.”

¹² Kwakuri eġuriġi-ġosito murinai, ġena dabuġa baregona ma eveiato, ema eiaġoto ġena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, “Au na ġomi ġemi ai kara haveia veigana tauna korikori boġo tuġamaġi-fakaia ba? ¹³ Ġomi na au ġokiraġiguni, ġokirani ‘Vevaġa-riba Tarimana’ ema ‘Vereġauka’, mo tu moġoni ġokiraġiguni, korana au tu moġoni Vevaġa-riba Tarimagu ema Vereġauka. ¹⁴ Bema au ġomi ġemi Vereġauka ema Vevaġa-riba tarimagu na ġomi kwakumi baġuriġiri nai, ġomi maki tauġemi fakami ai moġo karomi tari kwakuri boġono ġuriġiri. ¹⁵ Korana au na bavaġa-ġitam, be au na kara ġomi ġemi ai haveia veigana, ġomi na maki boġono veia. ¹⁶ Au na ġomi moġoni akiramini, ġauvei merona na ġena vere asi bevanaġiani, e vetuġunaġi merona na betuġua tarimana asi bevanaġiani. ¹⁷ Toma maiġeri dagara mabarari ġomi na boġo ribari, bema boġo veirini nai tu boġo iakuni.

Iesu ġena mase ekiraġi-foforiato

¹⁸ Au na ġomi mabarami asi akiraġimini, au na aġabi-viriġirito tarimari tu au ribagu. Senaġi mai tu Buka Veaġa nuġanai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana: ‘Deikara au ġesi beredi baġa ġani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina beġabi-vaisiani au ġegu ai.’ (Moġa anina tu, Iesu ma bekira-fitoġaiiani, benamo vaġi-masena dabarana beveiani). ¹⁹ Toma au na ġoirai beġe ġorani dagarari akira-varamini, be beġe ġorani nai tu boġono riba-maoro, (Barau na etuġuato) Tarimana tu Au. ²⁰ Moġoni akiramini, au na atuġuani tarimana eġabi-raġeani tarimana na tu au eġabi-raġeguni. Ma au eġabi-raġeguni tarimana na au etuġuguto tarimana, Barau, eġabi-raġeani.”

Iesu Iudas Isakariota na berevaiani ekiraġiato

Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

²¹ Iesu na maiġeri guruġa ekiraġirito murinai, nuġana evekwaragi-baregote, benamo eguruġa-foforito, ekirato, “Akira-korikorimini, ġomi ta na tu au borevaguni.” ²² Benamo ġena mero ġeveġita-veġitato, asi ribari deikara ekiraġiato. ²³ Ġena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ġoi merona tu ġia ġenai evetabekauto. ²⁴ Ma Simona Petero na vetoġai moġo Ioane evaġa-guruġaiato, eurato, Iesu nedanaġia deikara ekiraġiani. ²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ġoi merona) Iesu ġenai ma evetabekauto, benamo edanaġiato ekirato, “Vereġauka, mo tu deikara, ei?” ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na beredi bafereiani, benamo ġia baviniiani tarimana tu moġea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eġabiato, benamo Satani nuġanai eraka-ġurato. Benamo Iesu na ekiraġiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-ġarimoġia.” ²⁸ Senaġi mo ġeġaniġani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moġesi ekiraġiato. ²⁹ Moġa nuġanai Iudas tu moni mauġa-mauġana eġita-ġauato-ġoi. Moġesina naima ġia kotari ġetuġamaġito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ġeura-vinirini dagarari nea voiri, o asi ġeri-ġari tarimari dagara tari nea viniri

ġetato. ³⁰ Iudas na mo beredi eġabi-raġeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau eboġito.

Iesu Petero na bekira-ġuniġauani ekiraġiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, “Maitoma Tarimarima Natuna beġe vaġa-raġeani, ema Barau maki Natuna ġenana beġe vaġa-raġeani. ³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaġa-raġe e mareva baregona beġabiani nai tu, Barau tauġena na maki tauġena ġena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna bevini-ani. ³³ Natugu, au ġomi ġesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ġomi na au ma boġo ġita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaġa-guruġarito ilailanai, ġomi maki mo guruġa sebona avinimini: Au aiaġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba. ³⁴ Taravatu guruġana variġuna avinimini. Tarikakami ġesi boġono veuravini. Au na ġomi auranimini ilailanai, ġomi maki tarikakami ġesi boġono veuravini. ³⁵ Bema ġomi tarikakami ġesi boġo veura-vinini nai, tarimarima mabarari beġe ribani, ġomi tu au ġegu mero.”

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu aiġana oiaġoni?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au aiġana aiaġoni gabuna ġana, maitoma au murigu na tu asi boġo iaġomani, senaġi gabivau boġo iaġomani murigu na.” ³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, kara dainai toma au ġoi murimu na tu asi baiaġosini riba? Au tu ġoi uramu ai ġegu maġuri batore-tariani, bamaseni.”

³⁸ Iesu na Petero evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi ġemu maġuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Akira-korikorimuni, kokoroku roġosi roġo bene goġi nuġanai, ġoi na au tu vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.”

14

Iesu tu dabara

¹ “Nuġami asi beġene raġe, ema asi boġono tuġamaġi-ġutuma. Barau boġono vaġa-moġonia, ema au maki boġono vaġa-moġonigu. ² Au Tamagu ġena numai daiġutu tu asisebo; bema asiġi nai tu, mai guruġa ġomi asi bara kira-varami: Au aiaġoni tu, ġomi ġemi gabu ta arovina-toreani. ³ Benamo aiaġoni, ġomi ġemi gabu barovina-toreani. Barovinatore-ġosiani vau, ma baġenogoi-iaġomani, benamo ġomi baġori-iaġomini au ġesi bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ġomi maki monai au ġesi bita tanuni. ⁴ Au baiaġoni gabuna dabarana tu ġomi ma ribami.”

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġai tu asi ribama ġoi aiġana oiaġoni, ma dabara tu kamasi baġa ribaiiani?” ⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Dabara tu au, e moġonina maki au, ema maġuri maki au. Tarima ta Tamagu ġenai dabara boruna na ta asi beiaġoni. Asiġina ġinavaġi. Au ġeguna moġo. ⁷ Bema moġoni au ġomi na ġoribaguto tu, au Tamagu maki ġoro ribaia. Ma toma vau ġoribaiani ema varau boġo ġitaia.”

⁸ Filippo na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, Tamara novaġa-ribama, be nuġama beġene genatari.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Filippo, au ġoi ġesi tu kai-veġata atanuto, ma ġoi na au tu roġosi roġo boro ribagu? Au eġitaġuni tarimana na Tamagu eġitaiani. Ma ġoi tu kamasi nai okirani, “Tamara novaġa-ribama otoni?” ¹⁰ Ġoi na asi ovaġa-moġoniani, au tu Tamagu nuġanai, ma Tamagu tu au nuġagu ai, ei? Au

na ġomi аваџа-гуруџамини гуруџари ту дѝа ау тауџегу џегу маоро ай аваџа-гуруџамини. Асиџина. Маѝ ту Тамагу, џѝа ту нуџагу ай етануни, џѝа на џена џаувеи евеирини. ¹¹ Ау акирани, ау ту Тамагу нуџанай атануни ема Тамагу ай етануни атони най ту боџоно ваџа-моџонигу. Бема асиџина най, маѝ веџа авеирини џоџитарини най боџоно ваџа-моџонигу.

¹² Моџони акирамини, ау еваџа-моџонигуни таримана ту, ау на авеирини веџари, џѝа на маки беверини. Ема џѝа на ту веџа бареџо лелеваџѝри беверини, ау на авеирини веџари ту беванаџѝрини. Корана ау ту Тамагу џенай ма аѝаџони. ¹³ Ема ау арагу ай каракара боџо ноџѝрини ту, ау на бавеирини. Монана Тамагу беџе ваџа-раџеани Натуна бакунай. ¹⁴ Ау арагу ай кара боџо ноџѝ-раџерини дагарари мабарари ту, веџари ау на бавеирини.”

Iesu na Iauka Veaџa ekiraџi-toreato

¹⁵ “Бема ġоми на ау џоура-винигуни най ту, ау џегу таравату гуруџари боџо корана-ѝаџѝрини. ¹⁶ Бенамо ау на Тамагу баноџѝани, бена џѝа на веваџа-кава таримана та ма бевинимини. Мо веваџа-кава таримана ту ġоми џеси бетану-ванаџѝ ванаџѝни. ¹⁷ Ѓѝа ту гуруџа моџонина еваџа-фoфорѝани Іаукана. Ѓѝа ту танобара маџуринай џетануни таримари на аси беџе џаби-раџеани рѝба, корана аси џеџѝтаѝани ема аси џерѝбаѝани. Сенаџѝ џѝа ġоми ту ма рѝбамѝ, корана џѝа ту ġоми џеси џотануни ема ġоми нуџамѝ ай бетануни.

¹⁸ Ау на ġоми џереџамѝ гара ноџа аси баѝаџуѝимини. Ау ма баџеноџоѝ-ѝаџомаѝи ġоми џемѝ ай. ¹⁹ Танобара таримари на аси ма беџе џѝтагуни џарона ту аси маѝаџа, сенаџѝ ġоми на ту боџо џѝтагуни. Ѓоми ту ау амаџури-таџони бакунай, бе боџо маџури-таџони. ²⁰ Мо џаро ай ġоми боџо рѝбани, ау ту Тамагу нуџанай атануни, ема ġоми ау нуџагу ай џотануни, ема ау ġоми нуџамѝ ай атануни. ²¹ Ау џегу таравату гуруџари еџаби-раџерини ема екорана-ѝаџѝрини таримана на ту ау еура-винигуни. Ема ау еура-винигуни таримана ту ау Тамагу на маки беура-винѝани. Ау на маки батура-винѝани ема ау тауџегу џѝа џенай бавеваџа-фoфорѝани.”

²² Іудас, дѝа Іудас Ісакариота, на екираѝато, екирато, “Верџаука, камасѝ най џоѝ тауџему џаѝ џемаѝ ту бовеваџа-фoфорѝани, сенаџѝ танобара џенай ту асиџина?” ²³ Іесу на еваџа-весеато, екирато, “Ау еура-винигуни таримана на ау џегу веваџа-рѝба бекорана-ѝаџѝани. Бенамо ау Тамагу на мо тарѝма беура-винѝани. Бенамо таума руаруа баџа ѝаџони џѝа џенай, бена џѝа џеси баџа тану-ванаџѝ ванаџѝни. ²⁴ Ау аси еура-винигуни таримана ту, ау џегу гуруџа аси екорана-ѝаџѝрини. Маѝ гуруџа џосеџаџѝрини ту дѝа ау џегу, сенаџѝ Тамагу џена; ау ту џѝа на етуџугуто.

²⁵ Ѓоми џеси роџо атануни нуџанай, маѝџери гуруџа ġоми акира-варамини. ²⁶ А ġоми ваџа-кавами таримана ту Іаука Веаџа. Ѓѝа ту ау арагу ай Тамагу на бетуџу-ѝаџомаѝани. Ѓѝа на дагара мабарари беваџа-рѝбамѝни, ема ау на кара акѝраџѝрѝто дагарари, џемѝ туџамаџѝ ай ма беваџа-фoфорѝи џеноџоѝѝрини. ²⁷ Маѝно ġоми џеси маѝ аѝаџуѝани. Маѝ ту ау џегу маѝно ġоми авѝнимини. Ема маѝ маѝно ау на ġоми авѝнимини ту, дѝа танобара таримари на ġоми џевѝнимини кавана авѝнимини. Нуџамѝ аси беџене раџе е аси боџоно туџамаџѝ-џутума ема аси боџоно гари. ²⁸ Ау баџуруџа боџо сеџаџѝа, ау бакѝра, ‘Ау ту арака-џереваџѝни, сенаџѝ ма баџеноџоѝ-ѝаџомаѝи ġоми џемѝ ай.’ Бема ау боџоро ура-винигу най

tu, Tamagu ġenai aiaġoni, be ġoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raġegu ai. ²⁹ Mai veiġa tu roġosi roġo bere ġora nuġanai akira-varamini. Be mai veiġa beforini nai, boġono vaġa-moġonigu. ³⁰ Au ġomi ġesi asi bita guruġa-guruġa maukani, korana mai tanobara eġori-kauani verena, Satani, tu dori eraġasini. Ġia tu asi kokorena, be au ġegu ai kara ta asi beveiani. ³¹ Senaġi mai tanobara tarimari beġene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na ekiraġiatio ilailanai aveini.

Be ġovariġisi, mai gabu na siraka-veġita.”

15

Vine ema legana

¹ “Au tu vine ġauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoġana ġauvei-iaġina tarimana. ² Vine legari au ġegu ai kafakau dagarari, asi ġeġwani legari tu, ġia na ebasi-vaġirini; ma lega mabarari ma ġwari tu, ġia na eiarevarini, beġene ġwa-vovoka uranai. ³ Gomi tu varau boġo iareva-ġosi. Mo guruġa avinimito moġeri na beġe iarevami. ⁴ Au ġegu ai boġono kafakau, be au maki ġomi ġemi ai kafakau-taġo bana tanu. A vine legana ta ġereġana moġo nai tu asi beġwani, senaġi vine ġauna ġenai bekafakau-taġoni vau beġwani. Ġomi maki moġesi, bema au ġesi asi boġo sebonani nai, ġwaġwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ġomi tu lega. Au ġegu ai bekafakauni, au ġia ġenai bakafakauni kavana, tarimana tu ġwaġwana asisebo bevetoreni. Bema au boġo iaġuiguni nai, dagara ta asi boġo veiani. ⁶ Au ġegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ġauna legana noġa beġe ġabiani, ma beġe fitoġaiiani, benamo bea kaukauni. Mo ġau legari kakorori tu ġeġabi-vegogorini, benamo karavai ġefiu-raġerini, benamo ġegaburini. ⁷ Bema ġomi au ġegu ai boġo kafakauni o au ġesi boġo sebonani, ma au ġegu guruġa ġomi ġemi ai betanuni nai tu, kara ġoura-vinirini dagarari boġo noġini tu, ġemi noġinoġi dagarari boġo ġoitaġorini. ⁸ Bema ġwaġwami asisebo asisebo beġe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ġevaġa-raġeani, ema ġomi maki au ġegu mero korikori ai boġo iaġoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ġomi maki auraniminini. Vanaġivanai au ġegu veuravini nuġanai boġono tanu. ¹⁰ Bema au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu au ġegu veuravini nuġanai boġo tanuni, ilailana au Tamagu ġena taravatu guruġari akorana-iaġirini, benamo ġia ġena veuravini nuġanai atanuni kavana. ¹¹ Au na maiġeri guruġa ġomi bavinimi anina tu, au ġegu iaku ġomi nuġami ai bene tanu, be ġomi maki nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe. ¹² Au ġegu taravatu guruġana tu maiġa, tauġemi fakami ai karomi ġesi boġono veuravini, au na ġomi aura-viniminini kavana. ¹³ Ma ġena veuravini barego lelevaġina tarimana tu, karona urari ai ġena maġuri gwaina asi eġabiani, etore-tariani. Ma ġena veuravini barego tarimana korikori tu moġa, ma boruna ta tu asiġina maia. ¹⁴ Bema au na kara akiramini veiġari boġo veirini nai, ġomi tu au ġatagu. ¹⁵ Au na ġomi tu vetuġunaġi-iaġovini tarimami asi ma bakiraġimini, korana vetuġunaġi-iaġovini tarimana na ġena vere na kara eveiani, ġia tu asi ribana. A ġomi tu ġata batoni, korana au Tamagu ġenana kara aseġaġirito dagarari mabarari tu, ġomi varau avaġa-ribamito. ¹⁶ Ġomi na

au asi ġoġabi-viriġiguto, senaġi au na ġomi aġabi-hidimito, ema аваġa-ruġamito boġono iaġo, ġwaġwami boġono vaġa-ġorari, ma moġeri tu namo moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Moġesina tu karakara ġoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boġo noġiani tu, Tamagu na bevinimini. ¹⁷ Au ġegu taravatu guruġana ġomi avinimini tu maġa, karomi ġesi boġono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ġena mero ġeiau-rakava vinirito

¹⁸ “Bema tanobara tarimari na beġe iau-rakava vinimini nai, boġono riba, au tu ġeiau-rakava vini-guineguto. ¹⁹ Bema ġomi tanobara ġena tarimarima roġo ġoro tanu tu, tanobara tarimari na beġere ura-vinimi, korana ġomi tu ġia ġeri tarimarima bene. Senaġi ġomi tu dia tanobara ġena tarimarima. Asiġina. Ġomi tu varau aġabi-viriġimito, ma tanobara maġurina nuġana na aġabi-vaġimito. Moġa lorinaġi tanobara tarimari na ġeiau-rakavamini. ²⁰ Akiramito guruġana boġono tuġamaġi-taġoa: ‘Vetuġunaġi merona na etuġu-naġiani tarimana asi bevanaġiani.’ Bema au ġevaġa-midigu midiguguto, ġomi maki beġe vaġa-midigu midigumini. Bema au ġegu guruġa ġekorana-iaġirito, ġomi ġemi guruġa maki beġe korana-iaġirini. ²¹ Ġia na maġeri veġa asi namori mabarari ġomi ġemi ai beġe veirini tauna korikori tu, ġomi na au aragu ġokorana-iaġiani nai; korana au etuġuguto Barauna ġia tu asi ribari. ²² Bere au asi bara iaġoma, ma asi bara guruġa-viniri, ġia tu asi ġeri rakava. Senaġi ġia maitoma ġeri rakava na tu asi ġeri raga-maġuri dabarana. ²³ Au eiaiu-rakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiaiu-rakavaiani. ²⁴ Bere au na nuġa-farevaġi veġari, tarima tari na roġosi roġo beġene veiri dagarari, ġia vefakari ai asi bara veiri, ġia tu asi ġeri vei-rakava. Senaġi maitoma ġia na moġeri nuġa-farevaġi veġari tu beġe ġitari, ma nuġanaġi ġia na au ma Tamagu ġesi tauma ruarua tu ġeiau-rakavamani. ²⁵ Senaġi maġeri veġa ġeġorani korana tu, taravatu nuġanaġi ġetoreato guruġana bene moġoni ġana. Mo guruġa tu iniġesi ekirani: ‘Au tu ġeiau-rakava-kavaguto moġo, asi korana tai.’

²⁶ Vevaġa-kava Iaukana tu beiaġomani. Ġia tu guruġa moġoniri kiraġi-kiraġiri Iaukana, Tamagu ġenana beiaġomani. Au na ġomi ġemi ai batuguani, Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ġia na au bema kiraġi-foforiguni. ²⁷ Ġomi na maki au roġo boġono kiraġi-foforigu, korana ġomi tu au ġesi tatanuni tovotovona na veġata bene.”

16

¹ “Au na maġeri guruġa akira-varamini, korana asi aurani ġemi veġabidadama na boġono raka-veġita. ² Iuda tarimari ġeri rubu na beġe tore-veġitamini. Aba, ġarona mani eiaġomani, tau ta na bevaġi-masemini nai tu, ġia mataboru bekirani, ġia tu Barau vetuġunaġina eiaġo-viniani. ³ Maġeri veġa ġomi ġemi ai beġe veirini korana tu ġia na au Tamagu asi ġeribaiato, ema au maki asi ġeribaguto. ⁴ Senaġi au na maġeri guruġa tu nakiravara-guinemi. Be ġoirai vau tarimarima na veġari ġemi ai beġea veirini nai, maġeri guruġa bakira-varami boġono tuġamaġiri.

Iauka Vevaġa ġena ġauvei

Tovotovonai au tu roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi naima, maġeri guruġa ġemi asi akiraġirito. ⁵ Senaġi toma tu etuġu-mariġoguto Barauna ġenai ma aġenoġoi-iaġoni, ma ta na tu asi odanaġiguni, ‘Ġoi tu aiġana

oiaĝoni?’ asi otoni. ⁶ Ĝomi tu maĝeri guruĝa bakira-varami nai, nuĝami ĝevewaraĝini e ĝetaĝitaĝini. ⁷ Senaĝi moĝoni akiramini, mai tu ĝomi ĝemi namo urani ĝomi vekaravami na araka-ĝerevaĝini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaĝa-kava laukana ĝemi ai asi beiaĝomani. Senaĝi bema au baiaĝoni nai tu, ĝemi ai batuĝu-iaĝomaiani. ⁸ Ma ĝia beiaĝomani nai, mai tanobara tarimari ĝeri vei-rakava ma Barau ĝena vei-iobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaĝa-fofori ginikaurini. ⁹ Ĝeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ĝevaĝa-moĝoniguni. ¹⁰ Barau ĝena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maĝa, au tu Tamagu ĝenai aiaĝoni, be asi ma boĝo ĝita-ĝenoĝoiguni. ¹¹ Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maĝea, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

¹² Dagara vovoka roĝo aurani nakira-varami, senaĝi mabarari mait-oma tu asi ilaila boĝo tuĝamaĝi-fakarini e asi boĝo ĝabi-raĝerini. ¹³ Senaĝi guruĝa moĝoni laukana beiaĝomani, ĝia na vau ĝomi beĝori-kaumini, benamo guruĝa moĝoniri boĝo ribarini. Korana ĝia tu dia tauĝena ĝena tuĝamaĝi guruĝari bekiraĝirini. Asiĝina. Ĝia tu au ĝeguna beseĝaĝini guruĝari moĝo bekiraĝirini. Ema gabivau beĝe ĝorani dagarari bekiravara-guinemini. ¹⁴ Ĝia na au bevaĝa-raĝeguni, korana au ĝeguna beĝabirini guruĝari ĝomi bekira-varamini. ¹⁵ Au Tamagu ĝena dagara mabarari tu au ĝegu. Moĝesi naima au bakira, ‘Ĝia na au ĝeguna beĝabirini guruĝari ĝomi bekira-varamini.’ ”

“Ĝemi nuĝa-midigumidigu tu iaku verere ai beĝe iaĝoni”

¹⁶ “Ĝaro asi manaĝa nuĝanai, ĝomi na au asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu, ma boĝo ĝitaguni. [Korana au tu Tamagu ĝenai aiaĝoni.]” ¹⁷ Benamo ĝena mero kotari tauĝeri vefakari ai moĝo ĝeguruĝa-guruĝato, ĝekirato, “Mai ĝia na tu kara ekiraĝiani, ekirani, ‘Ĝaro asi manaĝa nuĝanai au asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu ma boĝo ĝitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ĝenai aiaĝoni?’ ” ¹⁸ Moĝesina naima ĝekirato, “Mai ĝia na tu kara ekiraĝiani, ekirani, ‘Ĝaro asi manaĝa’ etoni? Gita asi taribani ĝia na tu kara ekiraĝiani!”

¹⁹ Iesu eribato, ĝena mero ĝeri ura tu ĝedanaĝia ĝetato-ĝoi, naima ĝia na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi tu tauĝemi ĝereĝami au na kara bakiraĝia vedare-mutukana ĝoveini ei? Au bakira, ‘Ĝaro asi manaĝa nuĝanai asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu ma boĝo ĝitaguni,’ basi anina ĝovetauani? ” ²⁰ Moĝoni akiramini, ĝomi tu boĝo taĝini e boĝo taĝi-vanoro vanoroni, senaĝi tanobara tarimari tu beĝe iakuni, beĝe verereni. Gomi tu boĝo nuĝa-midigu midiguni, senaĝi ĝemi nuĝa-midigumidigu tu iaku verere ai beĝe iaĝoni. ²¹ Vavine ta mero nevaĝa-maĝuria ĝana tu, emidigumidiguni, korana ĝena ĝabi aoana eraĝasini. Senaĝi mero emaĝurini nai, ĝenai mo midigumidigu tu etuĝa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaĝa-maĝuria iakunai. ²² Ĝomi maki moĝesina: Toma tu ĝonuĝa-midigu midiguni, senaĝi au na ma baĝita-ĝenoĝoimini, be ma boĝo iakuni. Ma tarima ta na ĝomi ĝemi mo iaku tu asi ilaila ĝemina ma beĝabi-veĝitaiani.

²³ Ma mo ĝaro ai ĝomi na au dagara ta asi ma boĝo noĝiguni. Moĝoni akiramini, au aragu ai karakara boĝo noĝirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini. ²⁴ Beiaĝoma mo initoma, ĝomi na au aragu ai

dagara ta roĝosi roĝo boĝoro noĝia. Au aragu ai boĝono noĝi-raĝe, be boĝono doĝari; benamo nuĝami iaku na beĝene vonuvonu-raĝe.”

Iesu na tanobara ĝena seĝuka evaĝa-ketoato

²⁵ “Maĝeri guruĝa au na ĝomi ĝemi tu barabore ai akiraĝirini, senaĝi ĝaro ĝoirai tu barabore ai asi ma bavaĝa-guruĝamini. Ĝoirai vau au Tamagu varina tu ĝemi bakiraĝi-fofori ginikauani. ²⁶ Mo ĝaro beraĝasini nai, ĝomi tu au aragu ai boĝo noĝinoĝini. A au tu asi akirani, au na ĝomi urami ai Tamagu banoĝiani; ²⁷ korana Tamagu tauĝena na ĝomi eura-vinimini. Ĝomi eura-vinimini, korana ĝomi na au ĝoura-viniguni, ema ĝovaĝa-moĝoniguni, au tu Barau ĝenana aiaĝomato. ²⁸ Au tu Tamagu sevina na mai tanobara ĝana amarigoto. Ma toma tu mai tanobara aiaĝuiani, Tamagu ĝenai ma aĝenoĝoi-iaĝoni.”

²⁹ Ĝena mero na ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Oĝitaiani, toma ĝoi tu oguruĝa-fofori ginikauni, asi oguruĝa-baraboreni. ³⁰ Toma ĝai ĝama riba-korikorini, ĝoi tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaĝimu betoni vedanaĝina maki, ĝoi na tu boriba-guineani. Moĝa lorinai ĝavaĝa-moĝonimuni, ĝoi tu moĝoni Barau ĝenana oiaĝomato.”

³¹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Mai vau ĝovaĝa-moĝoniguni, ei? ³² Moĝoni, ĝarona mani eiaĝomani, varau beraĝasi, ĝomi tu boĝo raga-rovorovoni, tata ĝemi ura ragana boveini, benamo au tu ĝereĝagu boĝo iaĝui-momoraĝiguni. Senaĝi au tu dia ĝereĝagu, korana Tamagu tu au sevigui ai. ³³ Au aurani, au ĝegu ai boĝono kafakau, be au ĝegu ai maino boĝono ĝabi uranai, au na maĝeri guruĝa ĝomi bakira-varami. Mai tanobarai ĝotanuni nai, midigumidigu boĝo ĝoitaĝoani. Senaĝi boĝono kokore! Au na tanobara ĝena seĝuka avaĝa-ketoato.”

17

Iesu ĝena ĝuriĝuri

¹ Iesu moĝesi eguruĝa-ĝosito murinai, egaga-raĝeto, guba eĝitaato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maĝa. Natumu marevana baregona novaĝa-foforia, be Natumu na ĝoi marevamu baregona maki bene vaĝa-foforia. ² Korana ĝoi na maoro ĝia oviniato, tarimarima mabarari ĝia ĝena veĝitaĝau gaburenai beĝene tanu. Be ĝoi na ĝia oviniato tarimari mabarari maĝuri vanaĝivanaĝi bene viniri. ³ Maĝuri vanaĝivanaĝi tu maĝa: Maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani tarimari mabarari beĝene riba, Barau moĝonimu tu ĝoi sebonu kwariĝutu moĝo, ema Iesu Keriso beĝene ribaia. Iesu Keriso tu ĝoi na otuĝuato tanobara ĝana. ⁴ Au na ĝoi tanobarai bavaĝa-raĝemu. Ĝoi na oviniguto bana veia otato ĝauveina varau bavaĝa-koria. ⁵ Tama, tanobara roĝosi bere vesina ema au maki roĝo ĝoi ĝesi atanuto-ĝoi nuĝanai, au ĝegu ai tu mareva baregona etanuto-ĝoi. Toma aurani, mo mareva ĝoi tauĝemu ĝoiramu ai ĝegu ai novaĝa-foforia.”

Iesu ĝena mero ĝeri eĝauĝauto

⁶ “Tanobara maĝurina nuĝana na oĝabi-vaĝirito, benamo oviniguto tarimari ĝeri ai ĝoi tu avaĝa-foforimuto. Moĝeri tu ĝoi ĝemu tarimarima, ĝoi na au oviniguto. Ma ĝia na ĝoi ĝemu guruĝa ĝekorana-iaĝiato. ⁷ Toma ĝia beĝe riba, ĝoi na oviniguto dagarari mabarari tu ĝoi ĝemuna

moĝo ĝeiaĝomato. ⁸ Korana ĝoi na oviniguto guruĝari mabarari akiravararito. Ĝia na mo guruĝa mabarari ĝeĝabi-raĝerito, ma ĝeriba-maoroto, au tu ĝoi sevimu na aiaĝomato. Ema ĝevaĝa-moĝoniani, au ĝoi na otuĝu-iaĝomaguto.

⁹ Au tu ĝia ĝeri aĝuriĝurini. Au tu dia mai tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari ĝeri aĝauĝauni. Senaĝi au oviniguto tarimari ĝeri aĝauĝauni, korana ĝia tu ĝoi ĝemu tarimarima. ¹⁰ Au ĝegu tarimarima mabarari tu ĝoi ĝemu tarimarima. Ema ĝoi ĝemu tarimarima mabarari tu au ĝegu tarimarima. Ema ĝia ĝerina au aragu evaraĝeni, korana au ĝegu mareva baregona ĝevaĝa-foforiani. ¹¹ Au tu ĝoi ĝemu ai aiaĝosini, mai tanobarai asi batanu-rovaĝini. Senaĝi ĝia tu tanobarai roĝo beĝe tanuni. Tamagu Veaĝamu, ĝoi na au oviniguto tarimari ĝoi aramu seĝukana na bono ĝitaĝauri. Be ĝia mabarari beĝene sebona, ĝita taura ruarua kavana. ¹² Au tanobarai roĝo ĝia ĝesi atanuto-ĝoi nuĝanai, ĝoi aramu seĝukana na ĝia anariĝaurito-ĝoi. Ĝoi na au oviniguto tarimari tu aĝitaĝau-ĝinikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwarekwa tauna moĝo, moĝoni erekwarekwato, Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana vaĝa-moĝonina ĝana.

¹³ Senaĝi toma au tu ĝoi ĝemu ai aiaĝosini. Au tu roĝo tanobarai maiĝegu nuĝanai, maiĝeri guruĝa bakiraĝiri, au ĝegu iaku e verere na ĝia nuĝari bene vaĝa-vonuvonu raĝeri ĝana. ¹⁴ Ĝoi ĝemu guruĝa au na ĝia varau avinirito. Ma tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari na ĝeiaurakavarini, korana ĝia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁵ Au tu dia ĝia mai tanobara na bono ĝabi-vaĝiri ĝuriĝurina aveini. Senaĝi anoĝimuni, bono nariĝauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ĝabiri atoni. ¹⁶ Ĝia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁷ Ĝoi ĝemu guruĝa moĝonina na novaĝa-veaĝari; ĝoi ĝemu guruĝa tu moĝoni. ¹⁸ Ĝoi na tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari fakari ai au otuĝu-toĝaguto ilailanai, au na ĝia maki tanobara maĝurinai roĝo ĝetanuni tarimari vekaravari ai batuĝu-toĝari. ¹⁹ Ĝia urari ai au tauĝegu avevaĝa-veaĝani, be ĝia maki beĝene veaĝa-korikori.”

Iesu eĝuriĝurito veĝabidadama tarimari mabarari ĝeri

²⁰ “Au tu dia ĝia ĝena mero ĝereĝari ĝeri moĝo aĝauĝauni. Asiĝi. Au tu ĝia na vari beĝea fiuani nai, au beĝe vaĝa-moĝoniguni tarimari mabarari maki ĝeri aĝuriĝurini. ²¹ Be ĝia mabarari sebonai beĝene iaĝo, Tama, ĝoi au nuĝagu ai otanuni ema au ĝoi nuĝamu ai atanuni ilailana. Moĝesi kavana au aurani, ĝia maki beĝene sebona moĝo, ma ĝita nuĝarai beĝene tanu, be tanobara maĝurinai roĝo ĝetanuni tarimari beĝene riba, au tu ĝoi na otuĝu-mariĝoguto. ²² Ĝoi na au mareva baregona oviniguto dagarana ĝia avinirito, ĝia sebonai beĝene iaĝo uranai, be ĝita taura ruarua sebona kavana, ĝia maki beĝene sebona. ²³ Au ĝia nuĝari ai, ma ĝoi au nuĝagu ai, be ĝia maki beĝene sebona-kwariguto korikori. Benamo monana tanobara maĝurinai roĝo ĝetanuni tarimari beĝene riba, au tu ĝoi na otuĝu-iaĝomaguto, ema beĝene riba maki, ĝoi na ĝia oura-vinirini au oura-viniguni kavana.

²⁴ Tama, au ĝegu ura baregona tu, au ainai batanuni, e oviniguto tarimari maki au ĝesi, be monai baĝana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beĝene ĝitaia. Mo mareva oviniguto, korana au

gōi na tu tanobara roḡosi roḡo boro veia nuḡanai veḡata oura-viniguto. ²⁵ Tamagu o, gōi tu vei-iobukaiobuka Baraumu, tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na gōi asi ḡeribamuto. A au na tu gōi aribamuto, ema au ḡegu mero maḡeri tu beḡe riba, au tu gōi na otuḡu-mariḡoguto. ²⁶ Gōi aramu ḡia akira-vararito, e roḡo bakiraḡi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni veuravinina ḡia nuḡari ai betanuni, ema au maki ḡia nuḡari ai batanuni.”

18

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabiato

¹ Iesu na mo ḡauḡau ekiraḡi-ḡosiatu murinai, ḡena mero ḡesi ḡerakato. ḡeiaḡoto, Kidron ḡarukana na ḡeraka-vanaḡito, reke ta ḡana. Monai tu vamoka ta, ma ḡena mero ḡesi mo vamoka nuḡana na ḡerakatoḡoto. ² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ḡena mero ḡesi monai ḡaro vovoka ḡetanu-vegogoto-gōi. ³ Moḡesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tari eḡoririto. Mo Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tu Rubu Veaḡa vereri baregori e Farisea tarimari na ḡetuḡurito. Benamo mo vamoka ḡana ḡeiaḡoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ḡeri vetari farefareri. ⁴ Iesu tu ribana guine, ḡia ḡenai kara beḡe ḡorani dagarari mabarari, naima eiaḡoto seviri ḡana, benamo edanaḡirito, ekirato, “Gōmi na tu deikara ḡovetauani?”

⁵ ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ḡia ḡesi monai ruḡataḡo. ⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai, ḡia mabarari ḡeruḡa-ḡenoḡoito, benamo tano ai ḡeketo-tarito. ⁷ Iesu na ma edanaḡi-ḡenoḡoirito, ekirato, “Gōmi na tu deikara ḡovetauani?” Benamo ḡia ḡekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.” ⁸ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na bakirami, tarimana tu au. Bema ḡomi tu au moḡo ḡovetauguni nai, maḡeri tarima ḡotuḡuri, ḡeraka.” ⁹ Moḡesi ekirato, korana ḡia ḡena guruḡa tovotovonai ekiraḡiato guruḡana bene moḡoni ḡana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-*rekwa*-rekwaiato.”

¹⁰ Ma nuḡanai Simona Petero ḡimanai tu vetari baḡana ta. Mo vetari baḡana einu-vaḡiato, edaveato, benamo Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana seḡana aroribana ebasi-vaḡiato. Mo vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana arana tu Malko. ¹¹ Benamo Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Gōi na mani vetari baḡana faosinai noḡura-toḡaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?”

Iesu Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡoato

¹² Benamo vetari tarimari ma ḡorikauri tarimana ema Iuda tarimari ḡeri Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari na Iesu ḡeḡabiato, benamo ḡebarubaruato, ¹³ benamo Anas ḡenai ḡeḡori-iaḡo guineato, korana Anas tu Kaiafas ḡena taḡama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eḡaraḡoato. Kaiafas tu Rubu Veaḡa verena baregona mo laḡani ai. ¹⁴ Kaiafas na Iuda tarimari esisiba-vinirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moḡo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ḡuniḡauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-57

15 Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veāġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veāġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai. 16 Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veāġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato. 17 Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.” 18 Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veāġa ġitaġauna tarimari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo karava ġeruġa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-71

19 Mo horai tu Rubu Veāġa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevaġa-riba evedanaġi-iaġirito. 20 Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai aguruġa-foforito. Au tu vanaġivanaġi Iuda tarimari ġeri rubu ai ema Rubu Veāġa nuġari ai avevaġa-ribato-ġoi, ma Iuda tarimari ġema-raka-vegogoni gaburi ai, au asi aguruġa-vekuretoġato. 21 Kara dainai au odanaġiguni? Mo au aguruġato ġeseġaġiguto tarimari noa danaġiri, ġia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

22 Iesu moġesi eguruġato nai, Rubu Veāġa ġitaġauna tarimana ta ġia sevinai eruġa-taġoto-ġoi, monana Iesu ġoirana eforo-bubuġauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi mai Rubu Veāġa verena baregona tu maniġesi ovaġa-guruġaiani?” 23 Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Bema au na guruġa rakavana ta bakiraġia nai, nokiraġia, kamara guruġa rakavana! Senaġi bema au tu baguruġa-korikori, kara dainai boforogu.”

24 Benamo Anas na Iesu roġo varo na barubaru Rubu Veāġa verena baregona Kaiafas ġenai etuġu-iaġoato.

Petero na Iesu ma ekira-ġuniġau ġenoġoiato

Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

25 Simona Petero tu roġo ruġataġo karavai evetunuto-ġoi. Benamo karava sevinai ġeruġa-vegogoto tarimari na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi maki ġia ġena mero ta, ene?” Petero evekira-ġuniġauto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.”

26 Rubu Veāġa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana ta tu mo Petero na seġana ebasi-vaġiato tarimana garagarana ta, ġia ekirato, “Au atuġamaġini tu, ġoi maki ġia ġesi mo vamoka nuġanai aġitamuto banaġu, ene?” 27 Petero ma evekira-ġuniġau ġenoġoito, ma nuġanai asikauna tu kokoroku eġoġito.

Iesu Pilato ġoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

28 Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ġeġori-iaġoato Roma ġeri gavana ġena numa barana ġana. Mo tu varau ekini-mama mamato-ġoi. Ma Iuda tarimari tu asi ġeurato, Roma ġeri gavana

ġena numai beġene raka-toġa, korana ġekirato, veiareva, asi rakavari, beġene tanu. Ġia ġeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaġirito moġo asi evaġirito verekona beġene ġania veġata. ²⁹ Benamo Pilato ġeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, “Mai tarima boġo ġabi-iaġomaia ġena kerere korana tu kara?” ³⁰ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Bema ġia veġa rakavari asi bere vei nai tu, ġoi ġemu ai asi baġara ġabi-iaġomaia.” ³¹ Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġoġabia, ma ġoġori-iaġoa, benamo ġemi taravatu ekirani ilailanai ġoa vaġa-kotaia.” Moġesi naima Iuda tarimari na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baġana vaġi-masea.” ³² Maiġa eġorato anina tu, Iesu na ġia aiġesina bemaseni ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana.

³³ Benamo Pilato numa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito, bena Iesu ekeaiato, ma edanaġiato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?” ³⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi maniġesi au okiraġini tu tauġemu nuġamu siga moġo oguruġani ba tarima tari na beġe kira-varamu guruġana.” ³⁵ Pilato evaġa-veseto, ekirato, “Be, au tu Iuda tarimagu, ei? Ġoi tu ġemu tanobara tarimari na ema Rubu Veaġa vereri na beġe ġabi-iaġomamu, au beġema vinigu. Ġoi tu kara kererena oveiato?” ³⁶ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au ġegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ġegu Basileia mai tanobara nuġanai bere vetore e bere ruġa nai tu, au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġere variġisi, Iuda tarimari ġesi ġere vevaġi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ġimari ai bere toregu. Senaġi au ġegu Basileia tu dia mai tanobara nuġanai eruġani.” ³⁷ Pilato na moġesina naima Iesu edanaġiato, ekirato, “Be ġoi tu vere ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi okirani au vere otoni tu moġoni oguruġani. Au tanobarai ama maġurito tauna korikori, guruġa moġonina bana vaġa-foforia ġana. Guruġa moġoninai ġetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ġeseġaġiani.” ³⁸ Pilato ekirato, “Guruġa moġonina tu kara?”

Iesu bene mase guruġana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moġesi eguruġato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Au na mai tarima ġenai rakava ta tu asi badoġaria. ³⁹ Senaġi ġomi ġemi veġa ta tu iniġesi, Pasova verekona ġaronai, dibura tarimana ta bana tuġu-vaġia. Be ġomi ġourani tu, ġemi Iuda tarimari ġeri vere natuġu-vaġia, ba?” ⁴⁰ Benamo ġia mabarari ġekoġoto, ġekirato, “Asiġina! Ġia tu asiġi! Senaġi Barabas.” A Barabas tu elemato-ġoi e evevaġito-ġoi naima ġediburaiato.

19

¹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato. ² Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato. ³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!” Benamo ġoirana ma ġeforoato.

4 Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria.” 5 Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma giniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etoġi-taġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoġitaia, tarimana tu maiġa.”

6 Moġesi Rubu Veaġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaia to nai, ġefararato, ġekirato, “Ġovaġa-satauroa! Ġovaġa-satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Ġomi tauġemi na ġoġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria.” 7 Ma Iuda tarimari na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natunai bevevaġa-iaġo.”

8 Pilato na mo guruġa eseġaġiato nai, egari-rakava rakavato. 9 Benamo numa baregonai ma eraka-toġato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu ainana oiaġomato, ei?” Senaġi Iesu na asi evaġa-veseato. 10 Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu asi ourani au vaġa-vesegu ei? Ġoi asi ribamu au tu ma ġegu seġuka ġoi bavaġa-satauromuni, e ma ġegu seġuka ġoi batuġu-vaġimuni?” 11 Iesu evaġa-veseto ekirato, “Bere Barau na guba na ġoi seġuka asi bere vinimu nai tu, toma au ġoi ġemu seġuka gaburenai asi bara ritoġo. Moġa lorinai, au eġabiguto ma ġoi ġimamu ai etoreguto tarimana, ġena rakava tu barego lelevaġi”. 12 Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo dabara evetauto-ġoi, ġena ura Iesu bene tuġu-vaġia. Senaġi Iuda tarimari roġo ġekoġoto-ġoi, ġekirato-ġoi, “Bema ġoi na mai tarima botuġu-vaġiani nai, ġoi tu dia Kaisara ġatana. Kamara tarima tauġena evekiraġini vere etoni, ġia na tu Kaisara, Roma ġeri vere, ekira-fitoġaiiani.”

13 Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo Iesu ema ġori-rosiato, benamo eiaġoto, Kota eseġaġini tarimana ġena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu “Fore Touraġena” ġetato-ġoi. Ma Heberu garonai tu “Gabata.” 14 Mo ġaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġana rovinatore ġarona, ma horaġauna 12 koloko tu varau eġabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoboġe, ġemi vere iomaġa!” 15 Senaġi ġia tu ġefararato, ġekirato, “Ġoġabi-veġitaia! Ġoġabi-veġitaia! Ġoa vaġa-satauroa!” Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġemi vere tu navaġa-satauroa, ei?” Rubu Veaġa vereri baregori ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kaisara ġereġana moġo ġai ġema vere, ma vere boruna ta tu asiġina.” 16 Benamo Pilato na Iesu ġia ġimari ai etore-kauato beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ġeġabiato, ġeġori-iaġoato. 17 Ma Iesu na ġena satauro efaġa-vaiaiato, eraka-rosito, eiaġoto gabu arana “Deba Ġavana Gabuna” ġana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”. 18 Mo gabu ai ġia na Iesu ġevaġa-satauroato tarima ruarua ġesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuġanai. 19 Ma Pilato na guruġa tari ġau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuġunai ġeikoko-kafakauato. Etorerito guruġari tu maiġeri, “IESU, NASARETA TAUNA,

IUDA TARIMARI ĠERI VERE.”²⁰ Mo guruġa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Griġ garo ai etorerito. Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu vanuġa baregona sevinai, be Iuda tarimari vovoka na mo guruġa debana ġeiviato. ²¹ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “‘Iuda tarimari ġeri Vere’ tu asi notorea, senaġi iniġesi notorea, ‘Ġia ekirato, au tu Iuda tarimari ġeri Vere.’”

²² Ma Pilato na evaġa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruġana tu batorea veġata.”

²³ Vetari tarimari na Iesu ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġeġabirito, ma karava vasivasi ġeveirito, benamo vetari tarimari na ġeri sebori sebori ġeġabito, ma vei-gabigabi dabuġana tu ġeivaġuiato. Korana vei-gabigabi dabuġana tu dabuġa sebona na moġo ġeturiato. A ġia tu dia dabuġa vesavesari vovoka ġeturi-kavikavito vau ġeveiato dabuġana. ²⁴ Moġesina naima tauġeri fakari ai ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Asi sidarea, senaġi laki ġerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuġa bene ġabia uranai.” Mai veiġa ġeveiato tauna korikori tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana, maiġesi ekirani, “Au ġegu dabuġa ġia fakari ai ġekaravarito, ema au ġegu dabuġa uranai laki ġerena ta ġeveiato.” Moġesi naima vetari tarimari na maiġeri veiġa ġeveirito.

²⁵ Iesu ġena satauro koranai tu vavine vasivasi (4) ġeruġa-taġoto-ġoi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa ġaraġona, ema Maria, Magadala vanuġana vavinena. ²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniato-ġoi merona monai ruġataġo eġitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniġa.” ²⁷ Ema ġena mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniġa.” Mo ġaro na evesinato, Iesu ġena mai mero na Iesu sinana ġena numa ġana eġori-iaġoato, benamo enariato-ġoi.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moġa murinai Iesu eribato, ġena ġauvei mabarari tu varau bevaġa-koriri. Ma Buka Veaġai ġetoreato guruġana bene moġoni uranai ekirato, “Au bokagu bekoke.” ²⁹ A gwaġutu ta nuġanai tu vine nanuna mamakina monai toretaġo. Nanu erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ġeduġi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ġetore-kauato, benamo ġeduġi-varaġeato, Iesu bokanai ġetore-kauato. ³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo ekirato, “Bema-kori.” Ma debana eġero-riġoto, benamo tauġanina na ġia iaukana eraka-vaġito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ġaro moġa tu rovinatore ġarona, korana beboġini ma belaġanini tu Sabadi veaġana baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori nuġari ai. Moġa lorinai Iuda tarimari asi ġeurato, mo Sabadi veaġana baregonai mase tarimari tauġaniri satauro tuġunai beġene tanu. Moġesi naima Pilato ġenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beġene kwari-koruri, benamo satauro tuġuna na beġene ġabi-riġori. ³² Moġa lorinai vetari tarimari ġeivaġomato, benamo ġevaġa-satauro debaiato tarimana kwakuna ġekwari-koruato, ma tarima vaġa-ruaruana Iesu ġesi ġevaġa-satauroato

moğa maki moğesi ġeveiato. ³³ Senaġi Iesu ġenai ġeiaġomato nai, Iesu tu varau emaseto ġeġitaiato, be kwakuna asi ġekwari-koruato. ³⁴ A vetari tarimana ta na moġo Iesu sebina garaġota na egwanuato. Benamo asikauna mo egwanuato gabuna na rara e nanu ġevebubu-rosito.

³⁵ Maġa eġitaiato tarimana na evari-fluato, ma ġia ġena vevarifiu tu moġoni. Ģia ma ribana, ġia tu eguruġa-korikorini, ma ġia na ekiraġi-foforiani anina tu, ġomi na maki boġono vaġa-moġonia ġana. ³⁶ Maġeri veġa ġeveirito korana tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni, ekirani, “Ģia tu turigana sebina ta maki asi beġe lau-koruani.” ³⁷ Ma Buka Veaġai etoreato guruġana ta tu maġesi ekirani, “Sebina ġegwanuato tarimana ġenai ma beġe boġe-raġeni.”

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maġa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia ġana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaġoto, Iesu tauġanina ea ġabiato. Iosefa tu Iesu ġena mero ta, senaġi Iuda tarimari gariri eveito-ġoi, be eraka-vekuretoġato-ġoi, ġena veġabidadama asi evaġa-foforito-ġoi. ³⁹ Nikodemo, tovtovonai Iesu ġenai boġi eiaġoto tarimana, maki eiaġoto. Ģia na tu muro e aloe ġegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eġabi-kauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaurea). ⁴⁰ Benamo Iesu tauġanina ġeġabiato, ma tauri ruarua na dabuġa kurokurona namona mamuramurana dagarana na ġekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ġeveirito-ġoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuġanai tu gara kouġana ta fore na ġeveiato, ma nuġanai tarima ta tu roġosi beġere tore-toġaia. ⁴² Mo ġaro moġa tu Iuda tarimari ġeri rovinatore ġarona, ema mo gara kouġana maki kavinaġi, be Iesu ġeġabiato, monai ġea tore-toġaiato.

20

Gara kouġana tu korina

Luka 24:1-12

¹ Sabadi ġarona murinai, Sandei boġiboġi iamoiamo, roġo muku-namukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ġana eiaġoto. Benamo eboġeto, gara ġatama bokana ġetabe-ġauato forena tu ġeġabi-veġitaiato, be irau ai vetore eġitaiato. ² Benamo eraga-ġenoġoi-iaġomato, Simona Petero e Iesu ġena mero ta, Iesu na eura-viniato-ġoi merona, ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Vereġauka tu gara na beġe gabi-rakaia, ma ġita asi ribara ainai beġe torea.”

³ Benamo Petero ema Iesu ġena mo mero ta moġa ġeraka-rosito, benamo gara ġana ġeiaġoto. ⁴ Ma tauri ruarua ġeraga-vegogo-iaġoto, senaġi Iesu ġena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raġasi-guineto. ⁵ Etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato, Iesu ġekumuato mo dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari. Ģia tu eboġe-toġato moġo, asi eraka-toġato. ⁶ Benamo Simona Petero eraġasito, benamo eraka-toġato gara kouġana nuġanai, ma Iesu ġekumuato dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari, ⁷ ema Iesu debana mabarana ġebaru-ġauato mukona eġitaiato, Iesu tauġanina ġekumu-ġauato mo

dabuğa kurokurona ġesi tu asi tore-sebona. Senaġi mo muko tu ġereġana iokuioku, be irau ai. ⁸ Benamo Iesu ġena mo mero ema raġasi-guineto, moġa maki eraka-toġato. Moġeri dagara eġitarito, benamo evaġa-moġoniato. ⁹ Korana ġia na Buka Veaġai evetoreto guruġana tu roġosi roġo beġene riba-korikoria, guruġana tu maigā: Iesu tu mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. ¹⁰ Benamo Iesu ġena mero ruarua ma ġeġenoġoito ġeri numa ġana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ġenai efoforito

¹¹ Senaġi Maria tu gara kouġana murikanai eruġato vau etaġito-ġoi. Ma etaġito-ġoi nuġanai etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato fore kouġana nuġana ġana. ¹² Benamo aneru ruarua eġitarito, dabuġa kurokuro ġetogito, Iesu ġevaġa-ġenaiato gabunai tanutaġo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu gabikanai etanuto. ¹³ Benamo mo aneru ruarua na ġekiraiato, ġekirato, “Vavine, ġoi tu karase nai otaġini?” Maria na evaġa-veserito, ekirato, “Korana au ġegu Vereġauka tu beġe ġabirakaia, ma au asi ribagu ainai ma beġea torea.”

¹⁴ Maiġesi eguruġa-ġosito murinai, eboġe-ġeġeraġito tu, Iesu monai ruġataġo eġitaiato. Senaġi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Vavine, ġoi tu kara dainai otaġini?” Ġoi tu deikara ovetauani?” Maria etuġamaġito, Iesu tu mo vamokai eġaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, “Verebara, bema ġoi na boġabi-rakaia nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be naġabia.” ¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!” Maria eruġa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai, ekirato, “Raboni!” Mai guruġa tauna tu, “Vevaġa-riba Tauna.” ¹⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au asi noġabitarigu, korana au tu Tamagu ġenai roġosi roġo bara varaġe. Senaġi noiaġo au tarikakagu ġeri ai, benamo bono kirari, ‘Au tu au Tamagu e ġomi Tamami, ema au ġegu Barau e ġomi ġemi Barau ġenai avaraġeni.’” ¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ġena mero ġeri ai eiaġoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au na Vereġauka tu baġitaia.” Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato guruġari mabarari maki ma ekira-vararito.

Iesu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boġi ai, mo tu ġaro giniguinena fura ta nuġanai, Iesu ġena mero tu numa tai ġevegogoto. Ġia tu Iuda tarimari gariri ai, be ġeri numa ġatama bokana tu ġebiri-ġauato. Ma Iesu eiaġomato, ġia fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, “Asi ġogari, nuġami ai maino netanu.” ²⁰ Moġesi eguruġa-ġosito murinai, ġimana ġeikokorito e sebina ġegwanuato moġeri evaġa-ġitarito. Vereġauka ġeġitaiato nai, ġeiakurakavato. ²¹ Benamo Iesu na ġia ma ekirato, “Asi ġogari, nuġami ai maino netanu! Tamagu na au etuġuguto kavana, au na maki ġomi atuġumini.” ²² Moġesina evaġa-guruġa ġosirito murinai, iaġana efururu-iaġoato ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Iauka Veaġa ġoġabia. ²³ Ġomi na ġena rakava boġo tuġamaġi-fitoġaiiani tarimana, ġena rakava tu Barau na maki betuġamaġi-fitoġaiiani. A ġena rakava asi boġo tuġamaġi-fitoġaiiani tarimana tu, ġena rakava Barau na maki asi betuġamaġi-fitoġaiiani.”

Iesu Tomasi ġenai efoforito

²⁴ Senaġi Tomasi tu Iesu ġena mero ġeri ai eiaġoto ġaronai ġia tu asiġina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ġia maki Iesu ġena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuġanai. ²⁵ Moġesina nai Iesu ġena mero na ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka tu ġai na baġa ġitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ġimana ġeikokorito gaburi baġitarini, ema didigu ikoko ġeraka-toġato gaburi na baduġi-toġaiani, e sebina ġegwanuato, monana didigu baduġi-toġaiani vau, bavaġa-moġoniani.”

²⁶ Ġaro imaima toitoi (8) ġekorito murinai, Iesu ġena mero tu numa nuġanai maia, ma mo ġaro ai tu Tomasi maki ġia ġesi. Mo numa ġatama bokana tu biribiri, senaġi Iesu tu eiaġomato, fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, “Asi ġogari, nuġami ai maino netanu.” ²⁷ Benamo Tomasi ekiraiato ekirato, “Tomasi, ġimagu noġitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duġi-toġaia. E ġimamu notuġu-iaġomaia, be didimu au sebigu ġegwanuato mainai noma duġi-toġaia. Ġemu daradara novaġa-dokoa, ma novaġa-moġonigu.” ²⁸ Benamo Tomasi na Iesu evaġa-veaseato, ekirato, “Au ġegu Vereġauka ema ġegu Barau.” ²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ġoi tu ovaġa-moġoniguni, korana boġitagu nai. A asi ġeġitaġuni, senaġi ġevaġa-moġoniguni tarimari tu beġene iaku.”

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoġa boruri ġutuma ġena mero ġoirari ai eveirito. Senaġi moġeri mai bukaġi tu asi atorerito. ³¹ A maiġeri atorerito korana tu, ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai, ġia aranai maġuri vanaġivanagi boġo ġabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ġeri ai eforito

21

¹ Moġa murinai Tiberia kouna rikinai Iesu ġena mero ġeri ai ma eforito. Monai tu maiġesi eforito: ² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuġa tarimana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaio natuna ruarua; ema Iesu ġena mero ruarua; mabarari monai ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, “Au tu kou ġana maina aiaġoni.” Ma mo kotari ġekirato, “Ġai maki ġoi ġesi taiġoni.” Benamo tauri imaima ruarua (7) ġerakarosito, ġeiaġoto, ġasi ai ġea raġekauto, benamo ġea mainato. Senaġi mo boġi barabara nuġanai tu maġani-kone ta maki asi ġeġoitaġoato.

⁴ Boġiboġi iamoiamo Iesu tu kou rikinai eruġa-taġoto-ġoi; senaġi ġena mo mero tu asi ġeriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ⁵ Benamo Iesu na ekirarito ekirato, “Natugu, ġomi ġemi ai maġani-kone tari maniġeri, ba?” Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, “Asiġina.” ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Reke ġasi aroribana rekena na ġofiu-riġoa, maninai tu maġani-kone tari boġo ġoitaġoni.” Reke ġefiu-riġoato, benamo ma ġeinu-raġea ġetato nai tu ġeinu-kavaiato meto fanifani, korana tu maġani-kone vovoka tabutabu ġevaġa-toġarito bene.

⁷ Iesu ġena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ġoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, “Vereġauka tu iomoġa.” Simona Petero na mo guruġa eseġaġiato, “Vereġauka tu iomoġa” nai, asikauna ġena dabuġa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuġa tu, eġauveito-ġoi

be ekokiato. ⁸ Senaġi Iesu ġena mero kota tu mo bouti na vau ġeleva-iaġoto. Mo reke ma maġani-konena maki ġeinukau-iaġo sebonaiato. Korana ġia na mo reke ġefiu-riġoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaġa, mita sinau sebona (100) kavana moġo.

⁹ Fenu ai ġea darokauto nai, ġeboġeto tu karava vaġa-ġara ġeġitaiato, e maġani-kone karava torekau ġeġitarito, ema beredi tari maki monai toretaġo. ¹⁰ Ma Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi na reke ai boġo vaġa-toġari maġani-koneri tari ġoġabi-iaġomari.” ¹¹ Simona Petero ġasi ai eraġekauto, benamo reke fenu ai einu-raġeato. Mo reke tu maġani-kone baregori na evonuto, mo maġani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ġutuma lelevaġi, senaġi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoiaġoma, ġoma ġaniġani.” Iesu ġena mo mero moġeri ta na Iesu tu iniġesi asi ma ġedanaġiato, “Ġoi tu dei, ei?” Korana ġia ribari, mo tu Vereġauka. ¹³ Iesu eiaġomato, beredi eġabiato, benamo evinirito, ma maġani-kone maki moġesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaġa-toitoina ġena mero ġeri ai efororito, Barau na mase na evaga-varriġisi ġenoġoato murinai.

Iesu na Petero elaunaġiato

¹⁵ Ġeġaniġani-ġosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni veuravinina na maġeri ġeri veuravini au ġegu ai ġetoreani maki evanaġiani, ei?” Petero ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au ġegu mamoe naturi bono ġuburi.”

¹⁶ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono nari-ġinikaui.”

¹⁷ Iesu na Petero vaġa-toitoina ma edanaġiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni, ei?” Petero enuġa-metoto, korana Iesu na mo tu vaġa-toitoina edanaġiato, “Ġoi au tu oura-viniguni, ei?” Petero ekirato, “Vereġauka, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono ġuburi.”

¹⁸ Akira-korikorimuni, ġoi varriġumu ai tu, tauġemu na gabakamu gabaġau na obaruato-ġoi, benamo oura-vinirito-ġoi gaburi ġana oiaġoto-ġoi. Senaġi ġoi boġaukani nai tu, ġimamu botuġu-roroġotoani, benamo tarima ta na ġimamu bebaruani, benamo beġori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ġana beġori-iaġomuni.” ¹⁹ Iesu na mai guruġa ekiraġiato tu, Petero bemaseni dabarana ema ġena mase na kamasi Barau bevaġa-raġe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ġena mero ta

²⁰ Petero eruġa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-ġoi merona eġitaiato, muriri na eraka-iaġoto-ġoi. Mai mero tu, mo Iesu ġeġaniġani-vegogoto lavilavinai Iesu ġenai evetabekauto, benamo edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi berevamuni tarimana tu dei, ei?” ²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eġitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Senaġi Vereġauka, ġia maġurina tu aiġesi ei?” ²² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Bema

au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani. Ġoi tu au murigu ai noma raka.”²³ Mai guruġa dainai, tarikaka veġabidadama nuġanai fakari guruġa leileiri ġekiraġirito-ġoi, ġekirato, “Iesu ġena mai mero maiġa tu asi bemaseni.” Senaġi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maiġesi moġo ekirato, “Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani.”

²⁴ Mo Iesu ġena mero dagarana tu maiġa, maiġeri guruġa evari-fiurini ema etorerini maiġa. Ġita ribara, ġia ġena vevarifiu guruġari tu moġoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ġere toreri nai tu, au atuġamaġini, mai tanobara gabuna mabarana tu bere kei, asi veġata bere ilaila, moġeri buka mabarari ġetore-vegogori ġana uranai tu-na.

APOSTOLO ĠERI VEIĠA E ĠAUVEI

Apostolo ġeri ġauvei e veiġa vaġa-foforiri guruġari

Mai apostolo ġeri ġauvei e veiġa bukana anina baregona tu Iauka Veaġa Barau ġenana emariġoto ema apostolo ġerina ema ġauveito variri.

Mai buka maki Luka na Teofilo ġena ma etoreato. Etoreato laġanina tu laġani 63 beiaġo 68 fakari ai ta kavana, mo tu Iesu emaseto murinai.

Guruġa baregori Luka na Teofilo mai fefai evaġa-ribaiato tu maiġeri: 1) Kamasi ekalesia doġorori ġevesinato; 2) ma kamasi tanobara mabarana ekalesia doġorori na evaiato; 3) kamasi Keriso guba na Iauka Veaġa ġenana mai tanobarai ġena ekalesia doġorona eragaiani; 4) ekalesia mabarari Iauka Veaġa na bene vaġa-vonuri, korana ġia ġenana vauro ġia ġeri vetuġunaġi ġauveina bevaġa-tubuani e bevaġa-taunaiani, ema bevaġa-kokoreani ema bevaġa-seġukaiani (Apostolo 1:8; Sekaraia 4:6).

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Petero ġena ġauvei Iuda tarimari fakari ai - karoa 1-12

2. Paulo ġena ġauvei irau bese tarimari fakari ai - karoa 13-28

¹ Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Ġegu toretore giniguinena nuġanai, Iesu ġena ġauvei e ġena vevaġa-riba guruġari mabarari atore-foforirito, ġena ġauvei esinaiato veġata, ² eiaġoto mo, Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Roġosi roġo bere ġabi-varaġea nuġanai, Iauka Veaġa ġenana eġabi-viriġirito apostolori evaġa-ribarito. ³ Ġena midigumidigu e mase murinai ġia mai apostolo ġeri ai eforirito ema vetoġa moġoniri vovokari ai ġia taūgena evevaġa-moġonito ġia tu maġuri etanuni. Ġia tu ġaro gabana vasivasi (40) nuġanai apostolo ġeri ai dabara vovokai eforirito-ġoi, ġeġitaiato-ġoi, ema Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), varina ġeri ekiraġiato-ġoi. ⁴ Ma Iesu ġesi ġerakavegogoto nai, Iesu na ekirarito, ekirato, “Ierusalem ma asi boġono iaġuia, senaġi au na akira-varamito varevarena roġo boġono vaġa-nogaia, mo tu au Tamagu na ekiraġi-toreato varevarena. ⁵ Korana Ioane tu moġoni nanu na ebatisoto-ġoi, senaġina ġomi tu ġaro viravira beġe korini murinai tu, Iauka Veaġa na bebatisomini.”

Barau na Iesu guba ġana eġabi-varaġeato

⁶ Apostolo Iesu ġesi ġevegogoto nai, Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na toma mai negai Isaraela tarimama, Roma ġeri veġitaġau na bovaġa-maġurimani, benamo Isaraela ġema veġitaġau o basileia ma bovini-ġenoġoimani ba?” ⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mani tu au Tamagu ġereġana ġena seġukai ġarori e negari etorerito, ġomi na tu asi boġo ribarini. ⁸ Senaġi ġomi tu Iauka Veaġa iatami ai beraka-riġoni, benamo seġuka boġo ġabiani, ema au kiraġi-foforigu tarimami ai boġo iaġoni, Ierusalem ai, Iudea ai e Samaria gaburi mabarari ai, beiaġoni mo, tanobara gaburi mabarari ai.”

⁹ Eguruġa-ġosito murinai, matari ġutuġuturi ai Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Ġeġita-ġauato mo, magube na ekou-ġauato, benamo asi ma ġeġitaiato. ¹⁰ Apostolo na Iesu guba ġana evaraġeto-ġoi roġo ġeġita-raġeato-ġoi nuġanai, tau ruarua dabuġa kurokurori na ġevedabuġato, asikauna ġia seviri ai ġema ruġa-tarito. ¹¹ Benamo

ġekirato, “Galilea tarimami, karase maninai boġo ruġa vau guba ġoġita-taġoani? Mai Iesu, ġomi ġemina guba ġana beġabi-varaġea tarimana, tu ma beġenoġoi-iaġomani. Ġia tu guba ġana bevaraġe boġo ġitaia kavana, guba na ma bemariġoni.”

Apostolo tu Ierusalemata ai ġevegogoto

¹² Benamo apostolo Olive Ġorona na Ierusalemata ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. Mo gabu ruarua fakari tu kilomita sebona kavana. ¹³ Ierusalematai ġeraġasito, benamo ġetanuto-ġoi numana tuġuna daiġutuna ġana ġeraġekauto. Mo daiġutu ai apostolo ġevegogoto, arari tu Petero; Ioane; Iakobo (o Iames) e Anduru; Filipino e Tomasi; Batolomeo; Mataio; Iakobo Alfeo; Simona, Selote tauna; ema Iudas, Iakobo natuna. ¹⁴ Ġia mabarari ma nuġari sebona ġesi ġeġuriġuri-vegogoto-ġoi, vavine tari maki e Maria, Iesu sinana, ema Iesu tarina doġoro.

Iudas gabuna eġabiato tauna

¹⁵ Moġeri ġaro ai Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu sinau sebona ma gabana ruarua (120) ġevegogoto-ġoi. Ġia fakari na Petero eruġa-vaisito, benamo ekirato. ¹⁶ “Tarikakagu mabarami, toretore veaġana tu bema moġoni, mo tu Iauka Veaġa Davida muruna na kai-veġata ekirato, Iudas na Iesu ġabitarina tarimari beġori-kaurini guruġana. ¹⁷ Iudas tu ġai karoma ta, ema ġia maki apostolo ġauveina tarimana, ġai kavana.”

¹⁸ Ġena vej-rakava voina monina na tano ta evoiato. Monai ġia eketoto, benamo emaseto, ma nuġana eġwa-fakaiato, benamo sinaġena evebubu-rosito. ¹⁹ Ierusalemata tarimari mabarari na varina ġeseġaġiato, benamo mo tano arana ġeri garo ai ġekiraġiato “Akeledama” anina tu “Rara Tanona.” ²⁰ Korana Salamo bukanai varau ġetoreato, ekirani,

‘Ġena numa bene karovo,
tarima ta asi bene tanu.’
Ma guruġa ta Salamo nuġanai ekirani,

‘Ġena veġitataġo ġauveina maki
ta na bene ġabia.’

²¹ Moġa lorinai namona tu tau ta siġabi-viriġia. Mo tau tu ġita ġesi vanaġivanaġi tarakao-vegogoto-ġoi, Iesu Vereġauka ġita fakarai tarakatoġato-ġoi e taraka-rosito-ġoi nai, ²² ema Ioane na tarima ebatisorito negana na, beiaġoma mo, Iesu ġai ġemana guba ġana eġabi-varaġeato ġarona tarimana ta. Korana tu ġia maki ġai ġesi Iesu ġena variġisi-ġenoġoi bene kiraġi-foforia.

²³ Moġa lorinai ġia na tau ruarua ġeġabirito, Iosefa, arana tu Barasaba ġetato-ġoi, arana ta maki Iusto; ema Matias. ²⁴ Benamo ġeġauġauto, ġekirato, “Vereġauka o, tarimarima mabarari nuġari ġoi na tu oribarini, moġa lorinai novaġa-ġitama, dei tu ġoi na boġabi-hidia, ²⁵ apostolo ġauveina bene veia Iudas gabunai; a Iudas tu eiaġoto ġena gabu korikorina ġana.” ²⁶ Benamo fore ġerena ġeveiato nuġanai, fore tu Matias aranai eketoto, benamo Matias apostolo gabanana sebona (11) ġesi ġeiavi-sebonaiato.

2

Iauka Veāga eraka-riḡoto

¹ Pentekoste ḡaronai, Iesu ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi tarimari mabarari gabu sebonai ḡevevogoto. Pentekoste anina tu gabana imaima (50), mo tu Pasova verekona ḡarona na beiāḡoma mo, mai ḡaro maiḡa. ² Benamo asikauna iavara baregona ta guruna noḡa guba na emariḡoto, ḡetanu-vegogoto numana nuḡana mabarana evaḡa-vonuato. ³ Benamo noḡa moḡo karava meari kavana ḡemariḡoto-ḡoi ḡeḡitarito. Mo karava meari ḡemariḡoto, benamo ḡia tata tubuari ai ḡemoreto. ⁴ Benamo ḡia mabarari Iauka Veāga na evaḡa-vonurito, benamo garo irauirauri ai ḡeguruḡato, Iauka Veāga na evinirito ilailanai.

⁵ Moḡa ḡaronai tu Iuda tarimari, Barau garina ḡeveito-ḡoi tarimari, tu tanobara gaburi mabarari na ḡeiaḡomato, benamo Ierusalemāi ḡetanuto-ḡoi. ⁶ Mo guru ḡeseḡaḡiato nai, tarimarima ḡutuma ḡeḡaru-vegogoto. Nuḡari ḡefarevaḡito, korana ḡia tata na Iesu ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi tarimari ḡeseḡaḡirito tu mo ḡeraka-vegogoto tarimari ḡeri garo ai ḡeguruḡato-ḡoi. ⁷ Ḗia ḡeḡaba-rakavato e ḡedaradarato, ḡekirato, “Mai ḡeguruḡani tarimari tu Galilea tarimari, ene?” ⁸ Kamara dabarai tu ḡita tata ḡera garo ai ḡeguruḡani taseḡaḡirini? ⁹ Ḗita tari tu Patia tarimara, tari tu Media tarimara e Elam tarimara. Tari tu Mesopotamia, Iudea e Kapadokia na, ema tari tu Ponto na e Asia na, ¹⁰ Frigia e Pamfilia na, Aigupito e Kurene sevina Libia tanori na, ema tari tu Roma na taiāḡomato, ¹¹ Iuda tarimara, e irau bese tarimari Iuda ḡera toma-rakariḡo ḡeḡabi-raḡeato tarimari; ema ḡita tari tu Krete e Arabia tarimara. Senaḡi ḡita mabarara na taseḡaḡirini ḡita tata ḡera garo ai Barau na veḡa baregori boruri eveirito-ḡoi ḡekiraḡi-foforirini.” ¹² Mabarari ma nuḡa-farevaḡiri e ma daradarari ḡesi tauḡeri ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai veḡa anina tu kara?” ¹³ Senaḡina tarima tari na tu ḡevaseva-vaseva-iaḡirito, ḡekirato, “Maiḡeri tarima tu beḡe niu-rakava.”

Petero ḡena vevarifiu

¹⁴ Benamo Petero ma apostolo gabanana sebana (11) ḡesi ḡeruḡa-vaisito, ma garona evaḡa-baregoato, benamo vegogo tarimari eḡobata-vinirito, ekirato, “Iuda tarimami e Ierusalemāi ḡotanuni tarimami mabarami, boḡono seḡaḡi-ginikau, mai veḡa tauna ḡemi nakiraḡi-maḡataia. ¹⁵ Maiḡeri tarima tu asi beḡe niu-rakava, ḡomi ḡotuḡamaḡini kavana. Mai tu roḡo boḡiboḡi horaḡauna 9 koloko. ¹⁶ Senaḡi maitoma tu Ioel, peroveta tarimana, na ekiraḡi-guineato kavana efoforini, ekirato, ¹⁷ ‘Barau ekirani:

Ḗaro dokori ai au Iaukagu babubu-riḡoani tarimarima mabarari iatari ai.

Benamo natumi merori e ḡuiatori beḡe perovetani, ḡemi maraḡa variḡu beḡe mata-vanaḡini, ema ḡemi tau ḡaukari beḡe nuvini.

¹⁸ Oi, moḡeri ḡaro ai au ḡegu vetuḡunaḡi tauri e vavineri iatari ai au Iaukagu babubu-riḡoani, benamo beḡe perovetani.

¹⁹ Benamo nuḡa-farevaḡi veḡari guba tuḡunai bavaḡa-foforirini, ema vetoḡa dagarari tanobarai;

rara, e karava, ema goġu barukari.

²⁰ Ġaro ma bevetore-kureni bemukunani, e ġue tu bekakakakani, rara kavanai beiāġoni, Vereġauka ġena iaġoma ġarona baregona e irau vedaureana bekv-ināġini nai.

²¹ Benamo deikara Vereġauka aranai ekea-raġeni tarimana tu maġuri beġabiani.’

²² Isaraela tarimami, mai guruġa boġono seġaġiri: Iesu, Nasareta tarimana, Barau na eviniato ġauveina tu ġomi ġemi ai evaġa-fofori ginikauato. Ġia ġenana Barau ġena seġuka veiġari e nuġa-farevaġi veiġari ema vetoġa tari eveirito ġomi vefakami ai, be ġomi tu ma ribami.

²³ Barau ġena urai e ribai varau eboioġa-guineato ilailanai, Iesu ġomi ġimami ai etore-kauato, benamo rakava tarimari na ġevaġa-kavamito, benamo Iesu satauro ai ġoikoko-kauato nai ġovaġi-maseato. ²⁴ Senaġina Barau na ġia mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ema mase midiguna na eġabi-vaġiato, korana mase na ġia tu asi ilaila beġabi-tariani riba.

²⁵ Davida na ġia ekiraġiato, ekirato,

‘Vereġauka tu ġaro mabarari ai ġoiragu ai aġitaiani.

Ġia tu au aroribagu ai,

be dagara ta na asi bevaġa-ġarevaguni.

²⁶ Moġa lorinai nuġagu iaku na bevonu,

ema ġegu guruġa tu iaku na beġe vonu.

Mase garina maki asi aveini,

²⁷ korana au tu mase tarimari ġeri gabu ai asi boraga-kwaneguni,

ema ġemu Tarima Veaġana tu asi beborāġani.

²⁸ Maġuri dabarari tu varau ovaġa-ribaguto;

ġoi sevimu ai batanuni,

benamo iaku na bovaġa-vonuguni.’

²⁹ Tarikakagu mabarami, initoma au tu nuġagu ma kokorena ġesi bakirani, ġita senera baregona Davida tu emaseto ema ġeguriato, mait-oma ġia gurina tu ġita ġesi maiġea. ³⁰ Senaġi ġia tu peroveta tarimana, ema ma ribana Barau na tu varau ekiraġi-toreato, ekirato: Davida besena ta tu ġia ġena teronai betanukauni veġata. ³¹ Davida na eriba-guineato, Barau na kara ġoirai beveiani eġitaiato. Benamo Keriso ġena variġisi-ġenoġoi guruġana ekiraġiato, ekirato, ‘Ġia tu mase tarimari ġeri gabu ai asi eraga-kwaneato, ema tauġanina asi beborāġani.’ ³² Barau na mai Iesu, mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ġai mabarama ribama.

³³ Barau na eġabi-vaġiato, ġimana aroribanai etoreato, benamo Barau na ekiraġi-toreato, lauka Veaġa na Tamana ġenana eġabiato. Benamo ġia na mo Iauka Veaġa toma bebubu-riġoa, ġomi na ġoġitaiani ema ġoseġaġiani. ³⁴ Korana Davida guba ġana tu asi evaraġeto, senaġi ekirato,

‘Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato, ekirato:
Au aroribagu ai noma-tanu,

³⁵ bene iaġo mo, ġevetari-vinimuni tarimari bana tore-riġori,

kwakumu vaġa-ruġa tarina dagaranai bana vaġa-iaġori.’

³⁶ Moġa lorinai Isaraela tarimari mabarari tu beġene riba-ginikau, mai Iesu, ġomi na ġovaġa-satauroato tu, Barau na Vereġauka e Keriso ai evaġa-iaġoato.”

Tarimarima ġutuma ġevetuġamaġi-kureto ma ġeraka-kureto

³⁷ Mai guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġeraġeto, benamo Petero e mo apostolo tari ġedanaġirito, ġekirato, “Tarikaka, ġai tu kamasi toma ġaveini?” ³⁸ Petero na ekirarito, ekirato, “Ġomi tata ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure ma boġono raka-kure, ema Iesu Keriso aranai babatiso boġono ġabia, be ġemi rakava bene tuġamaġi-fitoġari; ema ġena varevare, Iauka Veaġa, boġono ġabia. ³⁹ Korana Barau ġena kiraġitore eveiato tu ġomi ġemi e ġomi natumi ġeri, ema manaġai ġetanuni tarimari ġeri. Aba, Vereġauka ġera Barau na ekiraġi-toreato Iauka Veaġana tu bekearini tarimari mabarari bevinirini.”

⁴⁰ Petero na guruġa ġutuma ekiraġirito, esisiba-vinirito e elau-naġirito, ekirato, “Mai bese tarimari rakavari ġerina taugemi boġono raga-maġuri.” ⁴¹ Tarima ġutuma na ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo babatiso ġeġabiato. Mo ġaro sebonai tarimarima mabarana daġara toitoi (3,000) kavana ġia ġeri doġoro nuġanai ġebere-toġato. ⁴² Benamo vanaġivanaġi apostolo tarimari ġerina riba ġeġabito-ġoi, ġevegogoto-ġoi e ġevevaġa-kavato-ġoi, beredi ġetavi-kirato-ġoi o anibou ġeġanito-ġoi e ġeġau-vegogoto-ġoi.

Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari ġeri maġuri

⁴³ Apostolo ġerina Barau na nuġa-farevaġi veiġari e vetoġa boruri ġutuma eveirito-ġoi, ema tarimarima mabarari ġegari-rakavato. ⁴⁴ Iesu ġevaġa-moġoniato tarimari mabarari ġetanu-vegogoto-ġoi ema ġerigari ġevevarevare-vevinito-ġoi. ⁴⁵ Ġeri farefare e tano ġeivoivoi-iaġirito-ġoi, benamo moniri tu ġia mabarari vefakari ai ġevarerito-ġoi, tata ġena rabu ilailanai. ⁴⁶ Ġaro vanaġivanaġi mabarari Rubu Veaġai ġevegogoto-ġoi. Ġeri numai anibou ġeġanito-ġoi e ġeġaniġani-vegogoto-ġoi ma iakuri e ma mainori ġesi. ⁴⁷ Barau ġevaġa-raġeato-ġoi, ema tarimarima mabarari ġeri veiau-namo ġeverere-iaġiato-ġoi. Benamo ġaro mabarari ai Vereġauka na evaġa-maġuririto-ġoi tarimari ġia ġesi etore-vegogorito-ġoi.

3

Kwaku rakava tarimana enamoto

¹ Ġaro ta lavilavi horaġauna 3 koloko ai ġauġau horanai, Petero e Ioane Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto. ² Monai tarima ta tu emaġurito kwakuna rakava ġeġoitaġoato. Ġaro mabarari ai ġeġwa-iaġoato-ġoi, Rubu Veaġa ġatama bokana arana “Namo Vedaurea” koranai ġevaġa-tanutariato-ġoi, benamo Rubu Veaġai ġeraka-toġato-ġoi tarimari ġeri ai moni enoġito-ġoi. ³ Ġia na Petero e Ioane ġeraka-toġa ġana nuġanai eġitarito, benamo kara ta ġevinia uranai enoġirito. ⁴ Tauri ruarua na ġeġita-karakaraiato, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġai noġitama!” ⁵ Mo guruġa eseġaġiato lorinai, tauri ruarua eġitarito, ġia matoru ekirato tu, kara ta beġe viniani. ⁶ Senaġi Petero na ekiraiato, ekirato, “Au tu asi ġegu moni, senaġina ġegu ai kara etanuni dagarana avinimuni. Iesu Keriso, Nasareta tauna, aranai akiramuni, novariġisi, noraka!” ⁷ Benamo Petero na kwaku rakava tarimana ġimana aroribanai eġabito, evaġa-ruġa-vaiaato. Asikauna ġia kwakuna ema kwakuna komukomuri ġetubutubu-kauto. ⁸ Ġia eburi-vaiaato, eruġa-tarito, eraka-iaġoto. Benamo Petero ema Ioane ġesi Rubu Veaġanai ġeraka-toġato, erakato

e eburi-vaisito, Barau evaĝa-raĝeato. ⁹ Tarimarima mabarari na ĝeĝitaiato, erakato e Barau evaĝa-raĝeato-ĝoi, ¹⁰ ema ĝeĝita-leaiato, ĝia tu “Namo Vedaurea” ĝatama-boka koranai etanuto-ĝoi vau enoĝinoĝito-ĝoi tarimana nai, ĝia mabarari nuĝari ĝefarevaĝito e ĝeĝaba-rakavato, mo veiĝa ĝia ĝenai eĝorato nai.

Petero ĝena ĝobata Rubu Veaĝai

¹¹ Mo tau roĝo Petero e Ioane ĝeri ai eveĝabikau-taĝoto-ĝoi, touraĝe baregona arana “Solomona Ĝena Touraĝe” ai, tarimarima mabarari ĝeĝaba-rakavato, benamo ĝeraga-iaĝoto ĝeri ai. ¹² Petero na mo tarimarima eĝitarito, benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Isaraela tarimami, karase nai mai dagara tu ĝoĝaba-iaĝiani? Karase nai ĝai ĝoĝita-karakaramani? Ĝomi ĝotuĝamaĝini mai tu tauĝema ĝema seĝukai e Barau korana-iaĝinai naima, mai tarima baĝa vaĝa-rakaia ĝotoni? ¹³ Aberahamo, Isako, Iakobo ĝeri Barau, ĝita senera mabarari ĝeri Barau, na ĝena vetuĝunaĝi tarimana Iesu evaĝa-raĝeato, senaĝi ĝomi na Roma tarimari ĝoviniato beĝene vaĝia ĝana, ma Pilato ĝena ura bene tuĝu-vaĝia asi beĝene vaĝia etato nai, ĝomi tu asi ĝourato. ¹⁴ Ĝia tu Veaĝa e Vei-Iobukaiobuka tarimana, senaĝi ĝomi na tu asi ĝoura-viniato, ema Pilato ĝonoĝiato, vaĝivaĝi tarimana tu bene tuĝu-rosia ĝotato. ¹⁵ Maĝuri eĝwa-iaĝomaĝiato tarimana tu ĝomi na ĝovaĝi-maseato. Senaĝi Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoĝiato. Ĝai maĝa tu ribama e ĝakiraĝi-foforiani. ¹⁶ Ĝai ĝema veĝabidadama Iesu aranai nai, mai tarima ĝomi na ĝoĝitaiani e ribami bevaĝa-namoa. Mai tu Iesu aranai ema veĝabidadama ĝia ĝenana eiaĝomani na, mai tarima bevaĝa-namo korikoria, ĝomi mabarami na ĝoĝitaiani maĝa.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au toma aribani, kara ĝemi veĝorikau tarimari ĝesi ĝoveiato tu asi ribami dainai. ¹⁸ Senaĝina Barau na guinenai ĝena peroveta tarimari mabarari mururi na ekirato, ĝia ĝena Keriso tu midigu roĝo beĝanini etato. Mo guruĝa tu ĝomi ĝemina ema moĝonito. ¹⁹ Moĝa lorinai ĝovetuĝamaĝi-kure ma ĝoraka-kure Barau ĝenai, be ĝia na ĝemi rakava bene ĝabi-vaĝiri. ²⁰ Bema moĝesi boĝo veini nai, Iauka ĝena kokore Vereĝauka ĝenana beiaĝomani, ema ĝia na Iesu Keriso betuĝu-iaĝomaĝiani. Ĝia tu Barau na ĝomi ĝemi eĝabitore-guineato. ²¹ Ĝia tu gubai roĝo betanuni, beiaĝoni mo, Barau na dagara mabarari bevaĝa-variĝu ĝenoĝoirini. Ĝia na ĝena peroveta tarimari veaĝari mururi na kai-veĝata ekiraĝiato ilailanai. ²² Korana Mose ekirato, ‘Vereĝauka ĝemi Barau na ĝomi ĝemi tarimarima fakari na ĝemi peroveta tarimana ta bevaĝa-ruĝaiani au kavana. Ĝia na bevaĝa-guruĝamini guruĝari mabarari tu boĝono seĝaĝiri. ²³ Tarima ta na ĝia ĝena guruĝa asi beseĝaĝi-viniani tarimana tu, Barau na ĝena tarimarima fakari na beĝabi-vaĝiani, benamo bevaĝi-maseani.’

²⁴ Moĝoni, peroveta tarimari mabarari Samuela na beiaĝoma mo toma, ema ĝia murina na ĝeiaĝomato peroveta tarimari maki ĝutuma varau ĝeguruĝato, maĝeri ĝaro ĝekiraĝirito. ²⁵ Ĝomi tu peroveta tarimari naturi, ema Barau ĝena kiraĝitore ĝomi senemi ĝeri eĝeviato maki ĝomi ĝemi. Barau na Aberahamo evaĝa-guruĝaĝiato nai, ekirato, ‘Ĝoi natumu ĝenana tanobara beseri mabarari namo beĝe ĝabiani.’ ²⁶ Moĝa lorinai Barau na ĝena vetuĝunaĝi tarimana Iesu evaĝa-ruĝaĝiato,

benamo ġemi ai etuġu-iaġosi guineato, ġomi bene vaġa-namomi ġana. Mo namo anina tu, ġomi tata ġemi rakava ġerina beġori-kuremini.

4

Petero e Ioane ġeġabi-taririto

¹ Petero e Ioane na tarima-rima roġo ġevaġa-guruġarito-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa vereri, e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri vere, ema Sadukea tarimari ġeraġasito. ² Ġia tu ġebaruto, korana mai apostolo ruarua na tu tarimarima ġevaġa-ribarito-ġoi e ġeri ġeġobatato-ġoi nai tu ġekirato-ġoi, Iesu tu mase na evarigisi-ġenoġoito; moġa lorinai mase tarimari maki beġe varigisi-ġenoġoini. ³ Benamo tauri ruarua ġeġabit-aririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito; monai beġene gena mo boġiboġi, korana tu ġaro maki ekofuto. ⁴ Senaġi Petero e Ioane ġeri ġobata tarima vovoka na ġeseġaġiato, benamo tarima ġutuma na ġevaġa-moġoniato, benamo tau numerana eiaġoto mabarana tu daġara imaima (5,000) kavana.

⁵ Elaġanito nai tu, Iuda vereri, e vanuġa tarima baregori, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari Ierusalemaj ġevevogoto. ⁶ Anas, Rubu Veaġa verena baregona, e Kaiafas, e Ioane, e Alesanda, ema Rubu Veaġa verena baregona ġena bese maki monai. ⁷ Benamo tauri ruarua ġeġori-iaġorito, benamo ġoirari ai ġea vaġa-ritoġorito vau ġedanaġirito, ġekirato, “Kamara seġukai o deikara aranai mai veiġa ġoveiato?”

⁸ Benamo Petero, Iauka Veaġa na evonuto, evaġa-veseto, ekirato, “Isaraela veremi e veġitaġau tarimami! ⁹ Bema ġai toma boġo kea-iaġomama tu, ġourani ġai na ġakira-varami, mai kwaku rakava tarimana ġenai veiġa namona baġa veia ema kamara dabarai ġia be-namo nai tu, ¹⁰ ġomi mabarami e Isaraela nuġanai tarimarima mabarami tu boġono riba, Iesu Keriso, Nasareta tarimana, ġomi na ġovaġa-satauroato, ma Barau na mase na evaġa-varigisi ġenoġoiato tarimana, aranai mai tarima benamo-ġosiġosi, ġomi ġoirami ai eruġa-taġoni. ¹¹ Mo Iesu tu, ‘ġomi, numa raga tarimami, na ġoruġaiato forena, ġia tu duġu barana forenai eiaġoto.’

¹² Vevaġa-maġuri tu ġia ġereġana ġenana bita doġarini; tanobara mabarana nuġanai Barau na ara ta tu asi evinirato, ġita bene vaġa-maġurira ġana.”

¹³ Kanisoro tarimari na Petero e Ioane ġeġitarito, asi ġegarito-ġoi ema ġeribarito maki, ġia tu vevaġa-riba gabuna ta ġana asi ġeiaġoto, ma tauri ruarua asi iaunegari. Moġa ġeġitaiato nai, ġeġabato e nuġari ġevekeoto, benamo ġeribato, ġia tu Iesu ġesi ġerakao-vekakoto-ġoi tarimari. ¹⁴ Ema mo tarima ġeġitaiato namo-ġosiġosi Petero e Ioane ġesi ġeruġa-taġoto-ġoi, benamo asi ġeri guruġa dabarana. ¹⁵ Moġa lorinai ġekirarito, mo vegogo gabuna na ġeraka-veġita. Benamo ġeraka-rosito murika ġana, benamo ġia ġereġari moġo ġevedanaġi-vevinito, ġekirato, ¹⁶ “Maiġeri tarima ruarua tu kamasi toma taveirini? Ierusalemaj ġetanuni tarimari mabarari ma ribari, ġia tu nuġa-farevaġi veiġana ta beġe veia, ema ġita na asi bita kira-ġuniġauani riba. ¹⁷ Senaġi tarimarima na beġe vari-fiuani garinai, maiġeri tarima tu tana vaġa-gariri e tana kira-ġoiri, Iesu aranai tarima ta asi ma beġene vaġa-guruġa ġenoġoia.” ¹⁸ Benamo

ma ġekea-toġarito, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene ġobata e beġene vevaġa-riba.

¹⁹ Senaġi Petero e Ioane na ġevaġa-veserito, ġekirato, “Ġomi tauġemi ġotuġamaġi-viriġia, aiġa tu roroġoto Barau ġoiranai? Ġomi na kara ġokiraġiani baġana veia, ba Barau na ekiraġiani veigana baġana veia? ²⁰ Korana ġaġitarito e ġaseġaġirito dagarari tu ġai na asi ilaila baġa kira-ġuniġaurini e muruma maki moġeri kiraġi-kiraġiri ai asi baġa kourini riba.”

²¹ Ma ġevaġa-guruġa gwaġiġirito murinai, ġetuġu-rosirito. Vaġa-rakavari dabarana ta asi ġedoġariato, korana tarima mabarari na Barau ġevaġa-raġeato-ġoi, mo nuġa-farevaġi veigana lorinai. ²² Korana mo nuġa-farevaġi veigana na enamoto tarimana ġena maġuri laġaniri tu gabana vasivasi (40) maki evanaġiato.

Ekalesia ġeġuriġurito

²³ Petero e Ioane ġetuġu-vaġirito murinai, karori ġeri ai ġeġenoġoi-iaġoto. Ma Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri na kara ġekiravara-vinirito dagarari mabarari karori ġeri ġekiraġirito. ²⁴ Benamo karori na moġeri guruġa ġeseġaġirito nai, ġia mabarari Barau ġeġuriġuri-vini vegogoato, ġekirato, “Vereġauka o, guba, tanobara, daġaru-bara, ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari ġoi na oveirito. ²⁵ Iauka Veaġa ġenana, ġai senema Davida, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana, muruna na oguruġato nai ekirato,

‘Kara dainai irau bese tarimari tu ġebaru-rakava rakavani?

Ema karase nai tarimarima na tu asi beġe ġauveini boioġari ġeveirini?

²⁶ Tanobara vereri ġeverovinato, ema veġitaġau tarimari baregori ġeġaru-vegogoto, Vereġauka ma ġena Keriso ġesi beġene vetari-viniri ġana.’

²⁷ Moġoni veġata, Heroda e Pontio Pilato, irau bese tarimari e Isaraela tarimari ġesi mai vanuġa baregonai ġevevogoto, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana veaġana Iesu, ġia tu ġoi na oviriġiato e Keriso ai ovaġa-iaġoato, ġana boioġa ġetogato. ²⁸ Ġia na ġeveirito dagarari tu kara ġoi na ġemu seġukai e urai oboioġa-ġuinerito beġene vetore otato dagarari moġo. ²⁹ Moġa lorinai, Vereġauka o, ġeri vevaġa-gari veigari noġitari, ema ġai ġoi ġemu vetuġunaġi tarimama kokore novinima, be ġemu vari baġana kiraġia ma kokorema ġesi. ³⁰ Ġimamu notuġu-rosia, be keve tarimari bono vaġa-namori, ema vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veigari bono veiri, Iesu, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana veaġana aranai.”

³¹ Ġeġauġau-ġosito murinai, ġevevogoto numana eġareva-ġarevato. Benamo ġia mabarari Iauka Veaġa na ġevonuto, benamo Barau ġena vari ġekiraġiato ma kokoreri ġesi.

Ekalesia ġuinena ġena maġuri

³² Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari ġeri tuġamaġi e nuġari tu sebonai moġo. Ta ġena farefare ġia ġereġana ġena asi etato-ġoi, senaġi ġeri dagara mabarari ġia tata ġevevarevare-vevinito-ġoi. ³³ Seġuka barego ġesi apostolo tarimari na Iesu Vereġauka ġena variġisi-ġenoġoi ġevari-fiutato-ġoi, ema Barau ġena namo e varevare-bara ġia mabarari iatari ai ebubu-riġoato. ³⁴ Ġia fakari ai ta maki asi erabuto-ġoi. Korana ma ġeri tano o numa tarimari na, moġeri numa

e tano ġeivoivoi-iaġirito-ġoi, benamo davari moniri tu ġeġwa-iaġorito-ġoi, ³⁵ Apostolo ġoirari ai ġetore-taririto-ġoi. Benamo mabarari ġevini-ilailarito-ġoi, tata ġena rabu ilailanai.

³⁶ Iosefa tu apostolo na arana ġevatoato Banabas, anina tu “Velaunaġi Tarimana”. Ġia tu Levi doġorona, Saipras motumotunai emaġurito. ³⁷ Ġia ġena tano evoiato, benamo voina monina tu eġwa-iaġoato, apostolo kwakuri koranai ea tore-tariato.

5

Anania e Safira

¹ A tau ta etanuto-ġoi arana Anania, ġaraġona arana tu Safira. Anania na ġeri tano ta ea voivoi-iaġiato, ġaraġona na maki eġabi-raġeato. ² Senaġina mo tano monina kwana tu eġabi-tariato, ma kwana reke ta moġo eġwa-iaġoato apostolo ġoirari ai ea tore-tariato. Mo veiġa eveiato ġaraġona tu ma ribana. ³ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Anania, karase nai Satani na beboroġimu, benamo Iauka Veaġa boġofaia, tano monina kwana tu ġoi ġemu boġabi-taria? ⁴ Roġosi boro voia nai tu, tano tu ġoi ġemu, ene? Ma beġe voia murinai maki moni tu ġoi ġemu. Kara botuġamaġia nai, mai veiġa bono veia bosì? Ġoi na tu dia tarimarima boġofari, senaġi Barau boġofaia.” ⁵ Anania na mo guruġa eseġaġiato nai, eketo-tarito, emaseto. Benamo mo veiġa eġorato varina ġeseġaġiato tarimari mabarari ġegari-rakavato. ⁶ Benamo tarima variġuri ġevarigisito, Anania tauġanina dabuġa na ġeseġoato, ġeġwa-rosiato, benamo ġea guriato.

⁷ Hora toitoi kavana murinai, ġaraġona ema raka-toġato, senaġi ġia kara eġorato tu asi ribana. ⁸ Petero na edanaġiato, ekirato, “Nokira-varagu, ġomi taumi ruarua na tano monina boġo ġabia tu maġa moġo ba?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Oì, voina tu maniġa moġo.” ⁹ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Karase nai ġoi ma ġaraġomu ġesi nuġami ġovaġa-sebonarito, Vereġauka Iaukana ġoġofaia? Noboġe, ġoi ġaraġomu beġe guria tarimari tu ġatama-bokai ġeruġa-taġoni, ġia na ġoi maki ma ġeġwa-rosimuni.” ¹⁰ Mo horai moġo ġia Petero kwakuna koranai eketo-tarito, emaseto. Benamo mo tarima variġuri ġerakatoġato, ma ġeġitaio mase, benamo tauġanina ġeġwa-rosiato, ġaraġona sevinaġi ġea guriato. ¹¹ Ekalesia mabarana e varina ġeseġaġiato tarimari mabarari ġari baregona na eġabirito.

Vetoġa e veġa boruri

¹² Vetoġa e veġa boruri ġutuma apostolo na tarimarima ġoirari ai ġeveirito-ġoi. Ma Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu “Solomona Ġena Touraġe” ai ġevegogoto-ġoi. ¹³ Asi veġabidadama tarimari na ġevaġa-raġerito-ġoi, senaġi ġegarito-ġoi, be ġia ġesi asi ġea vegogoto-ġoi. ¹⁴ Senaġi tau e vavine tu ġutuma lelevaġi na Vereġauka ġevaġa-moġoniato-ġoi. Mo ġevaġa-moġonito-ġoi tauri e vavineri tu mabarari apostolo ġeri doġoro ai ġerakaraka-toġato. ¹⁵ Apostolo na ġeveirito-ġoi veġari tarimarima na ġeribarito, benamo keve tarimari ġeġwa-rosirito dabara ġana, benamo ġenagena fatari ai e gedai ġetorerito, Petero bene raka-vanaġi nai, iouiouna na bene iauka-tariri ġana. ¹⁶ Ema tarimarima ġutuma-bara Ierusalemna sevina vanuġari na

keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeġwa-iaġorito, benamo mabarari ġenamoto.

Apostolo tarimari ġevaġa-midigu midigurito

¹⁷ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ma karna Sadukea doġorona ġesi, apostolo tarimari ġeri ai ġemama-rakavato. ¹⁸ Ġia na apostolo tarimari ġeġabi-taririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito. ¹⁹ Senaġi mo boġi Vereġauka ġena aneru na dibura numa ġatama bokana erovoato, benamo apostolo eġori-rosirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ²⁰ “Ġoiāġo, Rubu Veaġanai boġono ruġa, benamo mai maġuri variġuna mabarana tarimarima ġeri boġono kiraġia.” ²¹ Boġiboġi iamo-iamonai Rubu Veaġai ġeraka-toġato, aneru na ġevaġa-guruġarito ilailanai tarimarima ġevaġa-ribarito.

Rubu Veaġa verena baregona ma karna ġesi ġeraġasito, benamo kanisoro tarimari e Isaraela vereri mabarari ġekea-vegogorito, benamo dibura numa ġana ġevetuġu-iaġoto, apostolo tarimari urari na. ²² Senaġi vetuġunagi tauri dibura numai ġea raġasito nai tu, apostolo tarimari asi ġedoġaririto. Benamo ġeġenoġoito, ġea kira-vararito, ġekirato, ²³ “Dibura numana ġatama bokana tu biribiri, ema ġitaġau tarimari maki ruġataġo; senaġi ġatama-boka baġa rovo-fakaia nai tu, apostolo ta tu asi baġa ġoitaġoa.”

²⁴ Rubu Veaġa ġitataġona tarimana baregona e Rubu Veaġa vereri baregori na mo guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġeiauvoiauvo-rakavato, asi ribari mo veġa anina tu kara. ²⁵ Ġedaradarato-ġoi nuġanai tu, tarima ta eraka-toġato, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Dibura numai ġobiri-ġaurito tarimari tu Rubu Veaġai ġeruġa-taġoni, ma tarimarima ġevaġa-ribarini.” ²⁶ Benamo Rubu Veaġa ġitaġauna tarimana baregona ma ġena mero ġesi apostolo tarimari ġea ġori-ġenoġoirito. Asi ġevei-guguraġirito, korana tarimarima na fore na beġe ġidararini garina.

²⁷ Ġeġori-toġarito, kanisoro ġoiranai ġevaġa-ruġarito, benamo Rubu Veaġa verena baregona na edanaġirito, ekirato, ²⁸ “Ġai na guruġa gwaġiġina ġavinimito, mai tarima aranai asi boġono vevaġa-riba, senaġi ġoġitaia, ġomi na kara boġo veia! Ġomi ġemi vevaġa-riba boġo vaġa-rega rovorofoa, benamo Ierusalema mabarana varau beġaua, ema ġomi ġourani ġia ġena mase tu ġai baġana daġa.”

²⁹ Petero e apostolo kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Barau ġena ura baġa korana-iaġiani, dia tarimarima ġeri ura. ³⁰ Iesu tu ġomi na satauro tuġunai ġoikoko-kauato nai, ġovaġi-maseato, senaġi ġita tamara ġeri Barau na ma evaġa-variġisi ġenoġoioato. ³¹ Barau na eġabi-vaisiato, ġia aroribanai evaġa-ruġaiato, Veġitaġau Verena e Vevaġa-maġuri Tarimanai evaġa-iaġoato. Isaraela tarimari bene vaġa-vetuġamaġi-kureri, ema ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ³² Ġai tu mai dagara kiraġi-foforiri tarimama. Iauka Veaġa na maki maiġeri dagara ekiraġi-foforirini. Mo Iauka Veaġa tu Barau na ġia ġeseġaġi-vinjani tarimari mabarari evinirito.”

³³ Kanisoro tarimari na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu ġebaru-rakavato, ma ġeri ura mo apostolo tarimari tu ġevaġi-maseri moġo. ³⁴ Senaġi ġia fakari ai Farisea tarimana arana Gamaliel, taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi, ema tarimarima mabarari na ġegubakauato-ġoi tarimana, kanisoro nuġari na eruġa-vaisito. Benamo ekirato,

moġeri apostolo tarimari ġeġori-rosiri roġo. ³⁵ Benamo ġia na kanisoro vegogona ekiraiato, ekirato, “Isaraela tarimami, maiġeri tarima kamasi ġoveiri ġotoni ġenai boġono tuġamaġi-ginikau. ³⁶ Ġaro kotari varau beġe iaġo, Teuda eruġa-vaisto, evekiraġito, ġia tu tarima baregona ta, benamo tarima sinau vasivasi (400) kavana ġia ġesi ġekauto. Senaġi ġia ġevaġi-maseato nai tu, ġena tarimarima mabarari ġeraga-rovorovoto; mo doġoro toma tu asiġina maia. ³⁷ Moġa murinai tu Iudas, Galilea tauna, tarimarima arari toretoreri o sensisi ġabiġabina ġarori ai eforito, ġia maki ġutuma-bara eġori-kaurito, senaġina ġia maki ġevaġiato nai, ġena tarimarima tu ġeraga-rovorovoto. ³⁸ Moġa lorinai initoma veġanai, au na akiramini, mai tarima ġoraga-kwaneri, ema ġeri ai kara ta asi boġono veia. Korana bema ġeri boioġa e ġauvei maiġeri tarimarima ġerina eiagomani nai tu berekwa-rekwani. ³⁹ Senaġi bema mai tu Barau ġenana eiagomani nai tu, ġomi na maiġeri tarima tu asi ilaila boġo kourini bene. Asi namo Barau boġo vetari-viniani!”

Kanisoro na Gamaliel ġeseġaġi-viniato. ⁴⁰ Benamo apostolo ma ġekea-toġarito, ġekwaririto, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene vevaġa-riba ġenoġoi; benamo ġetuġu-rakarito. ⁴¹ Apostolo na kanisoro vegogona ġeraga-kwaneato ma iakuri ġesi, korana Barau na eġabi-hidrito, ġia tu ilaila Iesu aranai maiaka beġe ġabiani bene. ⁴² Benamo ġaro vanaġivanagħi ai Rubu Veaġai e tarimarima ġeri numa nuġari ai Vari Namona ġevevaġa-ribato-ġoi e ġeġobata-iaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, Iesu tu Keriso.

6

Vevaġa-kava tarimari imaima ruarua (7)

¹ Moġeri ġaro ai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu ġeġutuma-iaġoto-ġoi. Ma Iuda tarimari, Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari, e Heberu garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari fakari ai vegareveġare eġorato. Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari ġekirato, ġia ġeri vabu tu ġaro tata ġaniġani ġevareto-ġoi nai tu ġevaġa-raburito-ġoi. ² Moġa lorinai apostolo gabanana ruarua (12) na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġai na ġaniġani varevarena uranai, Barau ġena guruġa asi baġa vari-fuani tu asi maoro. ³ Moġa lorinai, tarikakagu mabarami, ġomi vefakami ai tau imaima ruarua (7) ġoġabi-virigħiri, variri namo tarimari, Iauka Veaġa na e iaunega na ġevonuto tarimari; benamo mai ġauvei ġia baġana vini-vanaġiri. ⁴ A ġai tauġema ġema taimi mabaranai tu ġauġau e ġobatai baġana torea.”

⁵ Apostolo tarimari ġeri boioġa ġia mabarari na ġeiaku-iaġiato. Benamo ġia na mai tau maiġeri ġeġabirito: Stefano, veġabidadama na e Iauka Veaġa na evonuto tarimana; e Filipino; Prokoru; Nikanoro; Timon; Pamena; e Nikolas, Antioka tarimana senaġi Iuda tarimari ġeri toma-rakariġo ekorana-iaġiato-ġoi. ⁶ Ġia na mai tau maiġeri apostolo ġoirari ai ġevaġa-ruġarito, benamo apostolo na ġia iatari ai ġeġuriġurito ema apostolo ġimari ġia iatari ai ġetore-kaurito.

⁷ Benamo Barau ġena guruġa eraga-rovorovoto. Ema Iesu korana-iaġina tarimari Ierusalemaj ġevovoka-ġarimoġito, ema Rubu Veaġa

vereri ġutuma gorogoro na maki Barau ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo ġeveġabidadamato.

Stefano ġeġabi-tariato

⁸ Stefano tu Barau ġena varevare-bara e seġuka na evonuto tarimana, ġia na nuġa-farevaġi veġari boruri baregori tarimarima ġoirari ai eveirito-ġoi. ⁹ Senaġi vekira-fitoġa barego evarigisito. Iuda tarimari ġeri rubu doġorona ta ġekiraġirito-ġoi “Ruġavaġi tarimari”. Ġia ema Iuda tarimari, Kurene e Alesandria na ema Kilikia e Asia tanobara na ġeiaġomato tarimari, Stefano ġesi ġeveġare-veġareto. ¹⁰ Senaġi Stefano ġena guruġa tu asi ġelautariato-ġoi, korana ġia tu Iauka Veaġa na eviniato-ġoi iauneganai eguruġato-ġoi. ¹¹ Benamo ġia na tarima kotari nuġari ġeġanirito beġene kira, “Ġai na Stefano ġaseġaġiato, ġia na Mose e Barau ekira-fitoġarito.” ¹² Mo dabarai ġia na tarimarima, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġekira-vaisivaisirito. Ġia Stefano ġenai ġeiaġoto, ġea ġabi-tariato, benamo Iuda ġeri kanisoro ġoirana ġana ġeġori-iaġoato. ¹³ Monai beġene ġofaġofa ġana vevaġa-bade tarimari kotari ġeġori-toġarito, benamo ġekirato, “Mai tarima na tu ġaro mabarari ai ġita ġera Rubu Veaġana e Mose ġena taravatu ekira-fitoġarini. ¹⁴ Ġai na ġaseġaġiato, ekirato, ‘Iesu, Nasareta tarimana, na mai Rubu Veaġana bevaġa-rakavaiani, ema Mose na evinirato veġari mabarari bevaġa-iraurini.’”

¹⁵ Kanisoro ai ġevegogo-taġoto-ġoi tarimari mabarari na Stefano ġeġita-karakaraiato, ema ġoirana ġeġitaiato tu noġa moġo aneru ta ġoirana.

7

Stefano ġena ġobata

¹ Benamo Rubu Veaġa verena baregona na Stefano edanaġiato, ekirato, “Maiġeri guruġa tu moġoni ba?” ² Stefano na evaġa-veserito, ekirato, “Tarikakagu e tamagu mabarami, au ġoseġaġigu! Ġita senera Aberahamo Haran vanuġanai roġosi roġo berea tanu nai, mareva barego Barauna ġia ġenai efororito Mesopotamia ai, ³ benamo ġia ekiraiato, ekirato, ‘Ġemu bese e tanobara noiaġuia, benamo au na bavaġa-ġitamuni tanobarana ġana bono iaġo.’ ⁴ Benamo ġia na Kaldea tanobarana eraga-kwaneato, benamo Haran ai ea vanuġato. Ma tamana emaseto murinai, Barau na etuġu-iaġomaiato initoma ġotanua-iaġiani tanobarana ġana. ⁵ A Barau na Aberahamo tu ġena tano misina kota maki asi eviniato. Kwaku vaġa-ruġatarina gabuna ilailanai misina kota maki asi eviniato. Senaġi Barau eguruġa-toreto ġia na tano ta beviniani, ġia e ġia murina na beġe ġorani tarimari na tano ta beġe ġaunaiani ġia ġeri. Mo ġaro ai Aberahamo tu asi natuna. ⁶ Barau na ma evaġa-guruġaiato, ekirato, ‘Ġoi ġemuna beġe ġorani beseri tu tano boruna tai beġe tanuni. Ma laġani sinau vasivasi (400) mo gabu tarimari ġeri vetuġunaġi tarimari ai beġe vaġa-iaġorini e beġe vaġa-midigu midigurini.’ ⁷ Barau ma ekirato, ‘Isaraela tarimari na vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini beseri tu au na havevaġa-maoro vinirini, moġa murinai ġia tu mo tano na beġe raka-rosini, mai gabu ai au beġema toma-rakariġo viniguni.’ ⁸ Benamo Barau na Aberahamo kefilamavaġi veġana eviniato, mo tu ġia ġena kiraġitore vetoġana. Benamo

Aberahamo na Isako evaġa-ġoraiato, ma ġaro vaġa-imaïma toïtoïna (8) murinai tauġanina kefina elama-vaġiato. Moġa murinai Isako na Iakobo evaġa-ġoraiato, ma Iakobo na ġera doġoro ġedebbarini tarimari gabanana ruarua (12) evaġa-ġorarito.

⁹ Doġoro debari tarimari Iosefa ġenai ġemamato, benamo Aigupito tarimari ġeri ai ġeivoïvoï-iaġiato. Senaġina Barau tu Iosefa ġesi, ¹⁰ ema ġena dabara doko mabarari ġerina evaġa-maġuriato. Barau na Iosefa iaunega eviniato, ema Pharao, Aigupito verena, nuġana evaġa-namoato Iosefa ġenai, benamo Pharao na eura-viniato ema seġuka eviniato, Aigupito tanona ema ġia ġena numa tarimari e farefareri bene ġita-ġauri.

¹¹ Benamo Aigupito tanona mabarana ema Kanana tanona mabaranai doġe ġeġorato, monana vito e nanu mase baregona evaġa-ġoraiato, benamo ġita senera tu asi ġeri ġaniġani doġari dabarana.

¹² Senaġina Iakobo eseġaġito Aigupito tu ma widina, benamo ġia na ġita senera etuġu-iaġorito, mo tu ġia ġeri iaġoiġo giniguïnena. ¹³ Ma ġeri iaġoiġo vaġa-ruaruanai Iosefa tauġena kakana e tarina ekira-vararito ġia tu deikara, benamo Pharao na Iosefa ġena bese eribaiato. ¹⁴ Moġa murinai Iosefa evetuġuto, tamana Iakobo ma ġena bese ġeri ai Aigupito ġana beġene iaġoma ġana. Iakobo besena Kananai tu mabarana gabana imaima ma gabana ruarua imaima (75). ¹⁵ Benamo Iakobo Aigupito ġana evariġoto, monai ġia e ġita senera ġemaseto. ¹⁶ Ġia tauġaniri tu Sekem ġana ġeġwa-ġenoġoi iaġorito, benamo monai ġea guririto. Mo gara gabana tu Aberahamo na Hamora naturi ġerina moni na evoiato.

¹⁷ Barau na ġena kiraġitore Aberahamo ġenai bevaġa-moġoniani ġarona ekavinaġito-ġoi nai tu, ġita ġera tarimarima Aigupito ai ġeġutuma-gorogoroto. ¹⁸ Ma moġa murinai tu vere ta na Aigupito eġita-ġauato. Mo vere moġa tu asi ribana Iosefa. ¹⁹ Ġia na ġita senera eġofarito-ġoi e evaġa-midigu midigurito-ġoi, ema ekirarito-ġoi, naturi raraka-rarakari ġeri numa na beġene tore-rosiri, beġene mase ġana. ²⁰ Mo negai Mose emaġurito. Ma Mose eġorato nai, marevana tu namo vedaurea. Ma ġia tu ġue toïtoï tamana ġena numai ġenariato, ²¹ benamo numa na ġetore-rosiato nai tu, Pharao natuna ġuiatona na eġabiato, benamo natunai evaġa-iaġoato. ²² Mose tu Aigupito ġeri riba e iaunega mabarana ġevaġa-ribaiato, ema ġena guruġa e veġa ma seġukari tarimanai eiaġoto.

²³ Ma ġena maġuri laġanina gabana vasivasi (40) eġabiato, benamo karna Isaraela tarimari nea raka-ġitari etato. ²⁴ Ġia na Aigupito tarimana ta eġitaïato, Isaraela tarimana ekwariato-ġoi, benamo ġia eiaġoto gogobana eragato, benamo mo Aigupito tarimana evaġi-maseato. ²⁵ Mose matoru ekirato tu ġena tarimarima beġe tuġamaġi-fakani, ġia ġenana Barau na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni, senaġi moġa Isaraela tarimari na tu asi ġeriba-maoroato. ²⁶ Ma elaġanito nai, ġia na Isaraela tarimari ruarua eġitarito ġevevaġito-ġoi, benamo nevaġa-mainori ġana ekirarito, ekirato, ‘Gomi tau ruarua, ġoseġaġi, ġomi tu tarikaka moġo ruarua, ma kara dainai tu taumi ruarua ġovevaġini?’ ²⁷ Senaġi vevaġi ekoraïato tarimana na Mose edori-veġitaïato, benamo ekirato, ‘Ġoi tu deikara na ġai ġema vere ema toto-iobukaiobuka tarimanai evaġa-iaġomuto?’ ²⁸ Goi ourani tu ġoraġani Aigupito tarimana

ovaği-maseato kavana au novaği-masegu otoni?' ²⁹ Mose na mo guruğa eseğaiato, benamo eraga-kwareğato, Midian ġana egari-rakato. Monai etanuto-ğoi nuğanai natuna ruarua ġemağurito.

³⁰ Lağani gabana vasivasi (40) ġekorito murinai, aneru ta tano fakanai Sinai Ġorona sevinau Mose ġenai eforito. Mo aneru tu ġau ruguruguna ġenai karava morenai eiağoto, benamo Mose ġenai eforito. ³¹ Mose na moğa eğitaiato nai, eğabato; benamo nea ġita-ginikaua ġana eraka-kavinagi iağoto-ğoi nuğanai, Vereğauka garona eseğaiato, maiğesi ekirato, ³² 'Au tu ġoi senemu Aberahamo, Isako, e Iakobo ġeri Barau.' Mose egari-rakavato, benamo asi eurato ma bene boğe-iağo ġenoğoi. ³³ Barau na evağa-guruğaiato, ekirato, 'Ġemu tamaka kwakumu na novei-vağiri, korana mani oruğa-tağoni gabuna tu tano veağana. ³⁴ Moğoni, au ġegu tarimarima Aigupito ai ġevağa-midigu midigurini tu bağitari ema ġeri midigumidigu ġabana guruna baseğaiato nai, au bamariğo tu navağa-mağuriri ġana. Toma noiağoma, au na ġoi tu Aigupito ġana atuğ-ğenoğimuni.'

³⁵ Mai Mose tu Isaraela tarimari na ġeruğaiato tarimana. Maiğesi ġekirato, 'Ġoi tu deikara na ġai ġema vere e toto-iobukaiobuka tarimanai evağa-iağomuto?' Mai tarima sebona moğo tu Barau na etuğato bene vere e bene vevağa-mağuri. Ema ġia na maki ġau rugurugunai karava moreri ai eforito aneruna ġenana evağa-kavaiato. ³⁶ Ġia na Isaraela tarimari Aigupito na eğori-rosirito nai, nuğa-farevaği veğari e vetoğa boruri eveirito-ğoi, Aigupito nuğanai e Davara Kakakanai ema tanobara fakanai lağani gabana vasivasi (40). ³⁷ Mai Mose sebona na Isaraela tarimari ekirarito, ekirato, 'Barau na ġemi peroveta tarimana ta betuğani, au etuğuto kavana. Mo peroveta tu ġomi ġemi tarimarima ta.' ³⁸ Ġia tu Isaraela tarimari ġeri vegogo nuğanai tano fakanai ġita senera ema Sinai Ġoronai evağa-guruğaiato aneruna ġesi monai. Ġia na Barau ġena mağuri guruğana Barau ġenana eğabiato, ġita ma bene vağa-ribara ġana.

³⁹ Senağina ġita senera asi ġeurato ġena guruğa beğene ġabi-rağea, ema ġia ġekira-fitoğaiato ema nuğari ai ġeri ura tu Aigupito ġana ma ġeğenoğoi. ⁴⁰ Ġia na Arona ġekiraiato, ġekirato, 'Ġita ġera barau tari noveiri, ġita ġoirarai beğene raka ġana. Korana mai Mose ġita Aigupito na eğori-rosirato tarimana tu ġita asi ribara kamasi ta bevei bene.' ⁴¹ Mo ġaro ai ġia na boromakau natuna kavana kwaivakukuna ġeveiato. Benamo mo kwaivakuku ġoiranai ginitağo dagarari ġea toreto ema ġeğani-verekoto. Tauğeri ġimari na ġeveiato dagarana ġeverere-viniato. ⁴² Benamo Barau eraka-veğitato, ma Isaraela tarimari evini-iağorito, guba visiğuri beğene toma-rakariğo viniri ġana. Mo tu peroveta tarimari ġeri bukai ġetoreato ilailanai, ekirani,

'Isaraela tarimami! Lağani gabana vasivasi (40) tano fakanai ġovağirito-ğoi mamoeiri, boromakauri, e ginitağo dagarari tu dia au ġegu.

⁴³ Mo tu kwaivakuku barauna Molok ġena farai rubuna, ema ġemi barau Refan ġena visiğu iouiouna ġoğwaiato-ğoi; moğeri kwaivakuku tu ġomi na ġoveirito, boğono toma-rakariğo viniri ġana.

Moğa lorinai au na ġomi batuğu-rakamini Babulona mo rekena ġana.'

⁴⁴ Ĝita senera tanobara fakanai ĝetanuto-ĝoi nai tu, farai rubuna maki ĝia ĝesi. Mo farai rubuna Barau na ĝena guruĝa moĝoniri evaĝa-foforirito-ĝoi. Mo farai rubuna ĝeragaiato tu Barau na Mose ekiravariato lorinai, ema Mose na farai rubuna vetoĝana eĝitaiato ilailanai moĝo ĝeveiato. ⁴⁵ Moĝa murinai ĝita senera na mo farai rubuna tamari ĝerina ĝeĝabiato, benamo Iosefa ĝena veĝorikau neganai ĝeĝwakau-iaĝoato irau bese tarimari tu ĝita senera ĝoirari ai Barau na ĝeri tano na elai-veĝitarito. Mo farai rubuna monai etanuto mo, Davida ĝena nega. ⁴⁶ Davida na Barau ĝena vevaĝa-namo eĝabiato, ema enoĝinoĝito, monai Iakobo ĝena Barau ĝena tanu numana bene ragaia etato. ⁴⁷ Senaĝina Solomona na vau ĝena numa eragaiato.

⁴⁸ Senaĝi Iaru-korokoro Barauna tu tarimarima ĝimari na ĝeragarini numari ai tu asi etanuni, peroveta tarimana ekirani kavana,

⁴⁹ Vereĝauka ekirani,

“Guba tu au ĝegu terona,

ema tanobara tu au kwakugu vaĝa-ruĝatarina gabuna.

Be, au ĝegu numa tu kamasi-kamasi na boĝo ragaiani?

Au ĝegu iaĝaraĝi gabuna tu aiĝa?

⁵⁰ Maiĝeri dagara mabarari

au ĝimagu na asi aveirito, ei?”

⁵¹ Stefano ma eguruĝato, ekirato, “Kira-ĝuiragi tarimami! Ĝomi nuĝami e seĝami tu Barau asi ĝeura-viniani tarimari kavari. Ĝomi tu senemi ĝeveito-ĝoi kavari ĝoveini, vanaĝivanaĝi Iauka Veaĝa ĝolai-veĝitaiani! ⁵² Kamara peroveta tu ĝomi senemi na asi ĝevaĝa-midigu midiguato? Ĝia na tu Vei-iobukaiobuka Tarimana ĝena iaĝoma ĝekiraĝi-fofiro guineato tarimari tu ĝevaĝi-maserito. Ma toma ĝomi na tu Iesu boĝo revoia e boĝo vaĝi-debaia. ⁵³ Barau ĝena taravatu aneru na ĝeĝwamariĝoato tu ĝomi na ĝoĝabiato, senaĝina asi ĝokorana-iaĝiato.”

Stefano forena ĝeĝidara-maseato

⁵⁴ Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝebaru-rakavato, gadikari maki ĝeĝara-taririto Stefano ĝenai. ⁵⁵ Senaĝi Stefano tu Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, egaga-raĝeto guba ĝana, benamo gubai Barau marevana baregona eĝitaiato, ema Iesu eĝitaiato Barau aroribanai ruĝataĝo. ⁵⁶ Benamo ekirato, “Ĝoboĝe! Guba bevekeo-faka aĝitaiani, ema Tarimarima Natuna tu Barau aroribanai eruĝa-taĝoni!”

⁵⁷ Mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai tu, ĝimari na seĝari ĝekou-ĝaurito vau ĝefararato. Benamo mabarari vaĝa-sebo ĝia ĝeraga-viniato, ⁵⁸ ĝeĝabiato, benamo siti murina ĝana ĝeinu-rosiato, benamo fore na ĝeĝidaraĝiato. Ma vaĝa-moĝoni tarimari ĝeri dabuĝa tu futua ta arana Saulo, ĝia kwakuna koranai ĝetorerito. ⁵⁹ Ĝeĝidaraĝiato-ĝoi nuĝanai, Stefano eĝuriĝurito, ekirato, “Iesu Vereĝauka o, au iaukagu noĝabiraĝea.” ⁶⁰ Evetui-tarito, benamo ma taĝina ĝesi ekea-raĝeto, ekirato, “Vereĝauka o, ĝeri veĝa rakavana maiĝa voina asi bono viniri.” Moĝesi eguruĝato, benamo emaseto.

8

¹ Saulo na Stefano vaĝimasena tu eĝabi-raĝeato.

Ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lausilausina evesinato

Mo ġaro ai Ierusalemā nuġanai ekalesia vaġa-midigumidiguna e lausilausina baregona evesinato. Veġabidadama tarimari mabarari ġeraga-rovorovoto, Iudea e Samaria tanori mabarari ġana ġeiaġoto, senaġi apostolo tarimari ġereġari moġo ġeraga-kwanerito. ² Barau korana-iaġina tarimari kotari na Stefano taġina ġevei-rakavato e ma taġiri ġesi ġekeuato, benamo ġea guriato. ³ Senaġina Saulo na tu ekalesia nevaġa-rakava korikororia etato. Numa tata nuġari ai eraka-toġato-ġoi, benamo veġabidadama tauri e vavineri einu-rosirito-ġoi, ma eġabi-iaġorito-ġoi dibura numai ea biri-ġaurito.

Filipo Samaria ai eġobatato

⁴ Ġevaġa-karovorito tarimari tu ġeiaġoto gaburi ai Barau ġena guruġa ġea ġobata-iaġiato. ⁵ Filipo tu Samaria vanuġana baregona ġana eiaġoto, monai Keriso varina ea fiuato. ⁶ Ġutuma na Filipo ġena guruġa ġeseġaġiato ema nuġa-farevaġi veiġari eveirito ġeġitarito nai, ġia mabarari na ġeseġaġi-vini magomagoato. ⁷ Iauka rakavari tarimarima ġutuma ġerina ma ġabari ġesi ġeraka-vaġito, ema tauġaniri tavi tari ġemaseto tarimari e kwaku rakava tarimari ġutuma ġenamoto. ⁸ Moġa lorinai mo Samaria vanuġana nuġanai iaku baregona eġorato.

⁹ Mo vanuġai tarima ta etanuto-ġoi arana tu Simona. Guinenai ġena meġameġa e ġora veiġari na Samaria tarimari evaġa-ġaba rakavarito-ġoi. Tauġena evekiraġito-ġoi, ġia tu varaġe rakava, ¹⁰ ema tarimarima mabarari mo vanuġa nuġanai misina na beiaġo mo baregona na ġeseġaġi-viniato-ġoi, ema ġekirato-ġoi, “Mai tarima tu mo Barau ġenana eiaġomato seġukana ġekiraġiani ‘Seġuka Baregona’.” ¹¹ Ġia ġeseġaġi-viniato, korana ġaro barego vedaurea ġia ġena meġameġa veiġari na evaġa-ġabarito. ¹² Senaġi Filipo na Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiiani maiġa), Varina Namona e Iesu Keriso arana varina eġobata-vinirito nai, tau e vavine na ġevaġa-moġoniato, benamo ebabatisorito. ¹³ Simona na maki evaġa-moġoniato, benamo babatise eġabiato. Moġa murinai Simona na Filipo ekaferi-kaferiato, ma Filipo na seġuka veiġari baregori e vetoġa boruri eveirito-ġoi nai, eġaba-rakavato.

¹⁴ Apostolo tarimari Ierusalemā ġetanuto-ġoi ġeseġaġito, Samaria tarimari na tu varau Barau ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo Petero e Ioane ġetuġu-iaġorito Samaria ġana. ¹⁵ Tauri ruarua ġeraġasito nai tu, veġabidadama tarimari iatari ai ġeġauġauto, Iauka Veaġa beġene ġabia ġana. ¹⁶ Korana Iauka Veaġa ġia ta iatari ai tu roġosi roġo bere raka-riġo. Ġia tu Iesu Vereġauka aranai moġo babatise ġeġabiato. ¹⁷ Petero e Ioane ġimari ġia iatari ai ġeveġabikauto, benamo ġia na Iauka Veaġa ġeġabiato.

¹⁸ Simona na apostolo tarimari eġitarito, ġimari ġetore-kaurito vau Iauka Veaġa ġeġabiato, benamo ġia na moni Petero e Ioane eduġi-vinirito, ekirato, ¹⁹ “Au maki mani seġuka ġovinigu, be ġimagu ta iatanai bana tore-kaua nai, Iauka Veaġa bene ġabia.”

²⁰ Senaġi Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ma ġemu moni ġesi karava gabuna ġana ġoiāġo, korana otuġamaġini Barau ġena varevare tu moni na bovoiani! ²¹ Mai ġauvei ai ġoi tu asi ġemu gabu, korana nuġamu tu asi roroġoto Barau ġoiranai. ²² Mai ġemu ura rakavana ġenana nove-tuġamaġi-kure, benamo Vereġauka nonoġia, betaġu ġia na maniġesi

tuġamaġi ġeġevana oġabiani nuġamu ai maniġa betuġamaġi-fitoġaiani. ²³ Korana aġitamuni, ġoi tu nuġa-ġirimaġirima na ovonuto, ema rakava na ebaru-bubuġaumuto.” ²⁴ Benamo Simona na Petero evaġa-veseato, ekirato, “Mani ġemi veiġa, au iatagu ai Vereġauka nonoġia, be mani bokiraġiri dagarari ta au ġegu ai asi bene ġora.”

²⁵ Petero e Ioane na Vereġauka ġena guruġa ġekiraġi-foforiato e ġevari-fiuato murinai, Ierusalemna ġana ġeġenoġoito. Ġeri ġenoġoi ai Samaria vanuġari vovokari Vari Namona ġeġobata-iaġiato.

Filipo e Itiopia tarimana baregona

²⁶ Vereġauka ġena aneru ta na Filipino evaġa-guruġaiato, ekirato, “No-variġisi, gabina (o south) rekena ġana noiaġo, bono iaġo mo, Ierusalemna na Gasna ġana ġeiaġoni dabarana ġana. Mo tu tano fakana dabarana, tarima ta asi etanuni.” ²⁷ Benamo evariġisito, eiāġoto. Eiāġoto-ġoi nuġanai, Itiopia tarimana ta, dagi baregona tarimana, tu ġena vanuġa ġana eġenoġoito-ġoi. Ġia tu Itiopia ġitaġauna vavinena baregona ġena farefare eġitaġaurito-ġoi tarimana baregona. Ġia tu eunuko, (seuri ġefararito tarimana). Ġia Ierusalemna ġana eiāġoto tu, Barau benea toma-rakariġo vinia ġana. ²⁸ Ġena ġenoġoi ai kariota iatanai etanukauto vau, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiavi-iaġoato-ġoi. ²⁹ Benamo Iauka Veaġa na Filipino evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, mo kariota sevinai bonoa raka.” ³⁰ Benamo Filipino kariota sevina ġana eraga-iaġoto, benamo mo tarima eseġaġiato, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiaviato-ġoi. Benamo ekirato, “Mani guruġa oiaviani anina ma ribamu ba?” ³¹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu kamasi baribani. Mai tu tarima ta na bekira-varaguni vau bariba-maoroni.” Benamo Filipino ekiraiato, ekirato, “Kariotai noma raġekau, be sevigu ai noma tanu.”

³² Ġia na buka nuġanai eiaviato-ġoi toretorena tu maiġa, “Ġia tu mamoe kavana ġeġori-iaġoato, beġene vaġi-masea ġana; ema ġia tu mamoe natuna kavana ġuiri ġefakosi-vaġirini nai tu, mururi asi ġekeorini, moġesina kavana ġia maki muruna asi ekeoato.

³³ Getore-riġoato e ġena Kota dabarana ġekouato.

Ġena bese tarimari tu dei na bekiraġirini?

Korana ġena maġuri tanobarai tu bema kori.”

³⁴ Eunuko tauna na Filipino enoġiato, ekirato, “Nokira-varagu, mai peroveta tarimana na tu deikara moġesi ekiraġiato? Ġia tauġena evekiraġito ba ta ekiraġiato?” ³⁵ Benamo Filipino na mo toretore ġenana ġena guruġa esinaiato, ema Iesu Varina Namona evaġa-ribaiato.

³⁶ Mo dabara na ġeiaġoto nuġanai, nanu gabuna tai ġeraġasito. Benamo mo eunuko tauna na Filipino ekiraiato, ekirato, “Noboġe, nanu tu maiġa, kara na au babatisogu elau-ġauani?” [³⁷ Benamo Filipino ekirato, “Bema nuġamu mabarana ġesi ovaġa-moġoniani nai tu babatisomuni.” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Oi, nuġagu mabarana ġesi avāġa-moġoniani Iesu Keriso tu Barau Natuna.”]

³⁸ Benamo ġena draiva ekiraiato, kariota nevaġa-ruġataria, benamo kariota eruġa-tarito. Filipino e eunuko tauri ruarua nanu ai ġerakar-riġoto, benamo Filipino na eunuko tarimana ebabatisoato. ³⁹ Tauri ruarua nanu na ġeraġekauto-ġoi nai, Vereġauka Iaukana na Filipino tu

eġabi-veġitaiato. Eunuko tarimana na asi ma eġitaiato, senaġi ġena iaġoiāgo dabara na eiaġoto-ġoi roġo ma iakuna ġesi. ⁴⁰ Filipo tu Asoto ai ma ea foforito. Monai vanuġa mabarari ġari eiaġoto, Vari Namona ea ġobata-iaġiato-ġoi, eiaġoto mo Kaisarea ai eraġasito.

9

Saulo evetuġamaġi-kureto

¹ Saulo roġo Vereġauka ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari vaġa-rakavari e vaġi-maseri guruġari evei-gwadato-ġoi ma baruna ġesi. Benamo eiaġoto Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ² enoġiato, vevaġa-riba fefana bene torea, Damaseko ai Iuda tarimari ġeri rubu bene viniri ġana. Be, Iesu ġekorana-iaġiani tauri e vavineri monai bene doġariri nai tu bene barubaruri, benamo Ierusalemā ġana bene ġori-ġenoġoi iaġomari.

³ Benamo Saulo na Ierusalemā eiaġuiato ma Damaseko ġana eiaġoto. Damaseko vanuġa ekavināġiato nuġanai, asikauna mama ta guba na emoreto, ġia enanagi-tariato. ⁴ Benamo ġia tano ai eketo-tarito, ma garo ta eseġaġiato, ekirato, “Saulo, Saulo! Kara dainai au ovaġa-midigu midiguguni e olaiguni?” ⁵ Ġia evedanaġito, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu deikara ei?”

Mo garo evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Iesu, ġoi na au ovaġa-rakavaġuni tarimagu. ⁶ Senaġi novariġisi, vanuġa baregonai noa raka-toġa, monai vau tarima ta na bekiramuni kara ma bono vei.”

⁷ Ġia ġekavaiato tarimari mabarari ġeruġa-tarito, asi ġeguruġato, korana garo tu ġeseġaġiato, a tarimana tu asi ġeġitaiato. ⁸ Saulo tano na evariġisito, matana eiaġaiato nai tu, dagara ta asi eġitaiato. Benamo karonā na ġimanai ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġoato. ⁹ Ġaro toitoi veġata matana ebubuto asi eboġeboġeto, ema asi eġaniġanito e nanu o dagara ta asi eniuato.

¹⁰ Damaseko ai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta arana Anania, mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Anania!” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ou! Vereġauka, au maiġegu.” ¹¹ Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, be dabara ta arana Roroġoto Dabarana na noiaġo. Bono iaġo Iudas ġena numa nuġanai, Taso tarimana ta arana Saulo bonoa vedanaġi-iaġia, korana ġia tu monai moġa eġuri-ġurini. ¹² Ġia na mata-vanaġi ai tarima ta arana Anania beġitaia, beraka-toġa, ġimana ġia iatanai betore-kauri, matana bene fafa ġana.”

¹³ Anania evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, tarima ġutuma na ġegu ġekiraġito, mai tau na Ierusalemā ġoi ġemu tarimarima veaġari tu veiġa rakava kwaikwairi evei-vinirini. ¹⁴ Ema Damaseko ġana beiaġoma tu Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniato, ġoi aramu ġevaġa-raġeani tarimari mabarari bene barubaruri e dibura numai bene toreri ġana.” ¹⁵ Senaġina Vereġauka na ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, korana mai tau tu au na varau aġabi-viriġiato, bese irauirau tarimari e tanobara vereri baregori ema Isaraela tarimari ġoirari ai au aragu bene kiraġia ġana. ¹⁶ Ema au na bavaġa-ġitaiani, ġia au aragu bakunai tu midigumidigu vovoka roġo beġabini.”

¹⁷ Benamo Anania eiaġoto, numai eraka-toġato, ema ġimana Saulo iatanai etore-kauato. Benamo ekirato, “Saulo tarikakagu, Vereġauka

Iesu, ġia tu maiġana oiaġomato-ġoi nai dabara tumanai ġemu ai eforito tarimana. Ġia na betuġugu, korana matamu ma bene fafa ema Iauka Veaġa na ġoi bene vaġa-vonumu ġana.”¹⁸ Asikauna dagara ta maġani-kone ġunari noġa matana na eketo-vaġito, benamo ma eboġeboġe-ġenoġoito. Moġa murinai evaisi-raġeto, benamo babatiso eġabiato.¹⁹ Eġaniġanito murinai, tauna ma ekokore-ġenoġoito.

Saulo Damaseko ai eġobatato

Ma Saulo Damaseko ai tu ġaro kotari roġo ma etanuto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi.²⁰ Ġia asikauna rubu ġana eiagoto, Iesu ea ġobata-iaġiato, ekirato, “Iesu tu Barau Natuna.”²¹ Saulo ġeseġaġiato tarimari mabarari nuġari ġefarevaġito, benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu arana ġekiraġiani tarimari Ierusalemaj evaġirini tarimana ene? Ema maiġana beiaġoma tu mai veġa sebona uranai bene ġabiri, be Rubu Veaġa vereri ġeri ai bene ġori-ġenoġoi-iaġori ġana ene?”

²² Senaġi Saulo ġena ġobata seġukana tu ebaregato-ġoi. Ġena guruġai Iesu evaġa-moġoniato-ġoi, moġoni Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). Mo guruġa Iuda tarimari Damaseko ai ġetanuto-ġoi tarimari tu asi ġeri vaġa-veše dabarana.

²³ Ġaro ġutuma ġekorito murinai, Iuda tarimari ġevegogoto, Saulo vaġi-masena dabarana ġeboioġaiato; ²⁴ senaġi kara ġeboioġaiato da-garana tu tarima tari na Saulo ġekira-varaiato, be eribaiato. Boġi-laġani vanuġa barana ġatama bokari ġeġita-ġaurito-ġoi, ġia beġene vaġia uranai. ²⁵ Senaġi boġi ta Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeġabiato, boseġai ġeġuraiato, benamo vanuġa maġuna murikana na ġetuġu-riġoato.

Saulo Ierusalemaj ai

²⁶ Saulo Ierusalemaj ea votuto nai tu, ġena ura Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi beġene tanu-vegogo, senaġi ġia mabarari na ġegari-viniato, korana asi ġevaġa-moġoniato-ġoi, ġia tu moġoni korikori Iesu ġena mero. ²⁷ Senaġi Banabas na ea ġoriatto, apostolo tarimari ġeri ai eġori-iaġoato. Ġia na vau ġeri ekiraġito, Saulo na Vereġauka dabaraj kamasi eġitaiato, ema Vereġauka na eguruġa-viniato. Ema ekira-vararito, kamasi Saulo tu Damaseko ai ma kokorena ġesi, asi egarito, Iesu aranai eġobatato nai. ²⁸ Moġa lorinai Saulo ġia ġesi ġetanuto-ġoi ema Ierusalemaj mabarana eġobatato-ġoi Vereġauka aranai ma kokorena ġesi. ²⁹ Grik garo ai ġeguruġato-ġoi Iuda tarimari ġesi ġeguruġato-ġoi e ġeveġare veġareto-ġoi, senaġi ġia na tu beġene vaġi-masea dabarana ġevetauato-ġoi. ³⁰ Tarikaka na mai boioġa ġeribaiato nai tu, Saulo Kaisarea ġana ġeġori-variġoato, ma monana Taso ġana ġetuġu-rakaiato.

³¹ Moġa lorinai ekalesia mabarana Iudea, Galilea, e Samaria tanori ai maino eġorato. Ekalesia ġena kokore ebaregato e Vereġauka garina ġeveito-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-kavarito.

Petero Lida e Iopa ai

³² Petero gabu mabarari ġari eiagoto, nuġanai tu Lida ġana maki evariġoto, Barau ġena tarimarima veaġari rakaġitari. ³³ Monai tarima ta arana Aenea edoġariato. Ġia kwakuna tu mase ema laġani imaima toitoi (8) veġata ġena genagena bedina na asi evariġisito. ³⁴ Benamo

Petero na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Aenea, Iesu Keriso na evaḡa-namomuni. Novariḡisi, ḡemu genagena noiokua.” Asikauna Aenea evariḡisito. ³⁵ Monai ḡetanuto-ḡoi Lida e Saron tarimari mabarari na ḡeḡitaiato, benamo Vereḡauka ḡenai ḡeraka-kureto.

³⁶ Iopai Iesu ekorana-iaḡiatio-ḡoi vavinena ta arana Tabita etanuto-ḡoi. Grik garo ai arana tu Doreka, anina tu “deer”. Ġia tu veiḡa namori ḡutuma eveito-ḡoi, ema asi ḡeri-ḡari tarimari evaḡa-kavarito-ḡoi. ³⁷ Mo negai ḡia tu ekeveto, benamo emaseto. Tauḡanina ḡeguriato, benamo numa tuḡunai daiḡutu tai ḡea toreato. ³⁸ Iopa e Lida fakari tu asi manaḡa. Be Iesu ḡekorana-iaḡiatio-ḡoi tarimari Iopai ḡeseḡaḡito Petero tu Lidai nai, tarima ruarua ḡetuḡu-iaḡorito ḡia ḡenai, beḡene noḡia, beḡene kira, “Ġai ḡesi si-iaḡo, asi nokwaibo!” ³⁹ Moḡa lorinai Petero evariḡisito, benamo ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Eraḡasito nai tu, tuḡuna daiḡutuna ḡana ḡeḡori-varaḡeato. Monai vabu mabarari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiatio, benamo koudi e dabuḡa kotari, Doreka na maḡurinai eturirito-ḡoi dagarari, ḡia ḡevaḡa-ḡita-iaḡiatio ma taḡiri ḡesi. ⁴⁰ Petero na ḡia mabarari daiḡutu na etuḡu-rosirito, benamo evetui-tarito, eḡuri-ḡurito. Moḡa murinai eboḡe-tarito, mase vavinena eḡitaiato, benamo ekirato, “Tabita, novariḡisi!” Tabita na matana eiaḡarito, ma Petero eḡitaiato, benamo etanu-vaisito. ⁴¹ Petero na ḡimanai eḡabito, evaḡaruḡa-vaisiato. Benamo veḡabidadama tarimari e vabu ekea-toḡarito. Ġia ḡema raka-toḡato nuḡanai, Tabita tu maḡuri eruḡa-taḡoto-ḡoi. Benamo Petero na ḡeri ai etuḡu-iaḡoato. ⁴² Mai veiḡa varina Iopa mabarana e eraga-rovorovoto, benamo tarima ḡutuma na Vereḡauka ḡevaḡa-moḡoniatio. ⁴³ Petero ḡaro vovoka Iopai etanuto, boromakau kefiru eḡauvei-iaḡirito-ḡoi tarimana arana Simona ḡesi.

10

Petero e Korenelio

¹ Tarima ta arana Korenelio, ḡia tu Kaisarea vanuḡanai etanuto-ḡoi. Ma ḡia tu Roma ḡeri vetari tarimari sinau sebona (100) eḡorikaurito-ḡoi tarimana. Ġia na vetari doḡorona arana ḡekiraḡiatio-ḡoi tu “Itali ḡeri Vetari Doḡorona” eḡita-ḡaurito-ḡoi. ² Ġia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi tu Barau ḡekorana-iaḡiatio-ḡoi ema Barau garina ḡeveito-ḡoi. Ġia na asi ḡeri-ḡari Iuda tarimari evaḡa-kava baregorito-ḡoi, ema vanaḡivanaḡi eḡauḡauto-ḡoi Barau ḡenai. ³ Lavilavi ta, horaḡauna 3 koloko rekenai ḡia emata-vanaḡito, Barau ḡena aneru ta eḡita-korikoriatio, ema raka-toḡato, benamo ḡia evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Korenelio!” ⁴ Benamo ma garina ḡesi Korenelio na mo aneru eḡita-karakaraiatio, benamo ekirato, “Vereḡauka, kara?”

Aneru na evaḡa-veseato, ekirato, “Ġemu ḡuriḡuri e ḡemu vevaḡa-kava asi ḡeri-ḡari tarimari ḡeri ai tu Barau na eḡabi-raḡerito, ema ḡia na etuḡamaḡirini. ⁵ Toma, tau kotari Iopa ḡana notuḡu-iaḡori, be tau ta arana Simona, ḡia arana ta tu Petero, beḡenea ḡoria. ⁶ Ġia tu Simona, boromakau kefiru eḡauvei-iaḡirini tarimana ḡesi etanuni; ḡena numa tu kone rikinai.”

⁷ Mo evaḡa-guruḡaiatio aneruna na eraga-kwaneato, benamo Korenelio na ḡena vetuḡunaḡi tarimari ruarua ema ḡena vetari tarimana ta

ekea-iaĝomarito. Ĝena vetari tarimana moĝa tu Barau ekorana-iaĝiato-ĝoi tarimana e ĝia tu vanaĝivanaĝi Korenelio sevinai ĝia vetuĝunaĝina ĝeiaĝo-viniato-ĝoi tarimana ta. ⁸ Kara eĝorato dagarari mabarari Korenelio na ekira-vararito, benamo Iopa ĝana etuĝu-iaĝorito.

Petero ĝena mata-vanaĝi

⁹ Ma elaĝanito, ĝia tu dabara na roĝo ĝeiaĝoto-ĝoi, Iopa ĝekavinagiato, ĝaroĝotai Petero tu numa tuĝunai eraĝekauto, nea ĝurigiuri ĝana. ¹⁰ Ĝia varau evitoato, benamo ĝena ura tu neĝaniĝani. Ma ĝaniĝani tu roĝo ĝerovinarito-ĝoi nuĝanai, ĝia emata-vanaĝito. ¹¹ Ĝia na guba evekeoto eĝitaiato, ema dagara ta dabuĝa baregona kavana, daiĝunina vasivasi emariĝoto-ĝoi ĝia ĝenai, noĝa moĝo ĝetuĝu-mariĝoto-ĝoi tanobara ĝana. ¹² Ĝia emariĝoto-ĝoi nuĝanai tu maĝuri dagarari iraurau mabarari, kwakuri vasivasi ĝerakani dagarari, e ĝedarani dagarari, ema guba na ĝerovoni manuri. ¹³ Benamo garo ta na ekiraiato, ekirato “Petero, novariĝisi, be novaĝiri, noĝaniri!” ¹⁴ Senaĝi Petero evaĝa-veseto, ekirato, “Vereĝauka, asiĝina ĝinavaĝi! Rakava e asi veiareva dagarari ta au na roĝosi roĝo bara ĝania.” ¹⁵ Mo garo na ma evaĝa-guruĝa ĝenoĝoiato ekirato, “Barau na eiarevarito dagarari ta rakavana asi bono kiraĝi.” ¹⁶ Vaĝa-toitoi moĝesi eĝorato, benamo mo dabuĝa asikauna tu guba ĝana ma eĝabi-varaĝeato.

¹⁷ Petero na mo ĝena mata-vanaĝi ai eĝitarito dagarari anina roĝo etuĝamaĝi-vetaurito-ĝoi nuĝanai, Korenelio ĝena vetuĝunaĝi tarimari tu ĝevotuto, ma ĝeribato Simona ĝena numa tu ainai. Benamo ĝeiaĝoto mo numa ĝatama bokana korana ĝoiranai ĝea ritoĝo-tarito. ¹⁸ Benamo ĝekeato e ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Simona, arana ta ĝekiraĝiani Petero, tu mainai etanuni ba?” ¹⁹ Petero na tu roĝo mo mata-vanaĝi anina etuĝamaĝi-vetauato-ĝoi nuĝanai, Iauka Veaĝa na evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Noseĝaĝi, ĝoi tu tarima toitoi na ĝevetaumuni. ²⁰ Be novariĝisi, noraka-riĝo, ĝia ĝesi boĝono iaĝo. Asi bono ĝoiĝi, korana au na atuĝurito bene.”

²¹ Petero eraka-riĝoto mo tarima ĝeri ai, benamo ekirato, “Ĝovetauani tauna tu au maiĝegu. Kara dainai boĝo iaĝoma?” ²² Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai tu vetari tarimari sinau sebona (100) eĝori-kaurini tarimana arana Korenelio na betuĝuma. Ĝia tu vei-iobukaiobuka e Barau garina eveini tarimana, ema Iuda tarimari mabarari na maki ĝegubakau-baregoani. Ĝia tu Barau ĝena aneru ta na ekiraiato, ĝoi bene keakaumu, ĝena numa ĝana bono iaĝo, ema ĝoi na kara bokiraĝirini bene seĝaĝiri.” ²³ Benamo Petero na mo tarima eĝabi-raĝerito ĝena numai, monai ĝegenato.

Petero tu Korenelio ĝena numa ĝana eiaĝoto

Boĝiboĝi ai ĝevariĝisito, benamo Petero ĝia ĝesi ĝeiaĝoto, ema tarikaka kotari Iopa na maki ĝia ĝesi ĝeiaĝo-sebonato. ²⁴ Ĝia ĝeiaĝoto, dabara tumanai ĝea genato, ma elaĝanito vau Kaisareai ĝevotuto. Korenelio na tu ĝia enari-taĝorito-ĝoi, garagarana e ĝatana maki ekeavegorito ĝena numai. ²⁵ Petero eraka-toĝato nuĝanai, Korenelio na edoĝariato, benamo kwakuna koranai evetui-tarito ma etutuĝutari-viniato. ²⁶ Senaĝi Petero na evaĝa-ruĝa-vaisiato, ekirato, “Novariĝisi, au maki tarimarima moĝo.” ²⁷ Numa nuĝanai ĝeraka-toĝato-ĝoi nai,

Petero na Korenelio evaĝa-guruĝaiato-ĝoi. Ma numa nuĝanai tu tarimarima ĝutuma vegogotaĝo edoĝaririto. ²⁸ Benamo ĝia na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi tauĝemi maki ma ribami ginikau, ĝai ĝema taravatu ekirani, Iuda tarimana ta irau bese tarimana ta ĝesi asi bene tanu-vegogo o asi bene raka-ĝitaia maki, taravatu. Senaĝi Barau na bevaĝa-ĝitaĝu, au na tarima ta asi bana kiraĝia ĝia tu rakava o asi veiareva. ²⁹ Moĝa lorinai boĝo keakaugu nai, baiaĝoma moĝo, asi bakira-sirivaĝi. Be nadanaĝimi, au tu kara dainai boĝo keakaugu?”

³⁰ Korenelio ekirato, “Ĝaro vasivasi varau beĝe iaĝo, au tu ĝegu numai aĝauĝauto-ĝoi horaĝauna 3 koloko lavilavi rekenai, maitoma horaĝauna kavana. Benamo asikauna dabuĝa kurokuro lelevaĝina na evedabuĝato tarimana ta ĝoiragu ai eruĝa-tarito, ³¹ benamo ekirato, ‘Korenelio! Barau na ĝemu ĝauĝau beseĝaĝia e vevaĝa-kava veiĝari asi ĝeri-ĝari tarimari ĝeri ai etuĝa-maĝirito. ³² Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ĝekiraĝiani Petero ĝetoni, beĝenea kiraia, be bene iaĝoma. Ĝia tu Simona, boromakau kefiru eĝauvei-iaĝirini tarimana ĝena numai etanuni kone rikinai.’ ³³ Moĝa lorinai asikauna vetuĝumu araga-veito, ema bovei-nauĝa, veiĝa namo taumu, korana boiaĝoma bene. Toma ĝai mabarama tu Barau ĝoiranai maĝema, ma Vereĝauka na bevaĝa-naĝimu guruĝari mabarari baĝana seĝaĝiri ĝana.”

Petero ĝena ĝobata

³⁴ Benamo Petero ĝena guruĝa esinaiato, ekirato, “Au toma bama riba-maoro, Barau na tarimarima mabarari tu eĝabiraĝe-ilailarini. ³⁵ Bese mabarari nuĝari ai tu deikara na ĝia garina eveini, ema veiĝa iobukari eveini tarimana moĝo ĝia na eĝabi-raĝeani. ³⁶ Barau na Isaraela tarimari ĝeri ai etuĝu-iaĝomaiato varina tu maĝa, mo tu maino varina Iesu Keriso ĝenana maino varina namona efiuato-ĝoi. Iesu Keriso tu tarima mabarari ĝeri Vereĝauka. ³⁷ Ĝomi ma ribami Iudea nuĝanai kara eĝorato, Galilea na evesinato. Mo tu Ioane na babatiso eĝobata-iaĝiato murinai. ³⁸ Iesu, Nasareta tarimana varina, ĝomi ma ribami, kamasi Barau na Iauka Veaĝa e seĝuka ĝia iatanai ebubu-riĝoato. Ĝia tu gabu mabarari ĝari eiaĝoto, veiĝa namori eveirito-ĝoi, ema Diabolo ĝena seĝuka na eĝabirito tarimari mabarari evaĝa-maĝuririto-ĝoi, korana Barau tu ĝia ĝesi. ³⁹ Ĝai tu ĝia na Iuda e Jerusalema tanori ai eveirito-ĝoi dagarari mabarari ĝavaĝa-moĝonirini tarimama. Ĝia tu satauro ai ĝeikoko-kauato nai ĝevaĝa-maseato. ⁴⁰ Senaĝina Barau na ĝaro vaĝa-toitoinai (3) evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ema evaĝa-foforiato beĝene ĝitaia ĝana. ⁴¹ Ĝia tu tarimarima mabarari na asi ĝeĝitaiao, senaĝi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, mo tu Barau na eviriĝi-guinerito tarimari na moĝo ĝeĝitaiao. Ma moĝeri tarimari tu ĝai maĝema. Ĝia evariĝisi-ĝenoĝoito murinai, ĝai tu ĝia ĝesi ĝaĝaniĝani-vegogoto e ĝaniuniu-vegogoto. ⁴² Ĝia na evaĝa-naĝimato, tarimarima ĝeri baĝana ĝobata e baĝana kiraĝi-foforia, ĝia tu Barau na eĝabi-hidiato, maĝuri tarimari e mase tarimari ĝeri vevaĝa-maoro tarimanai evaĝa-iaĝoato. ⁴³ Peroveta tarimari mabarari na ĝia ĝekiraĝi-foforiato-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, ĝia beĝe vaĝa-moĝoniani tarimari mabarari tu ĝia arana seĝukanai Barau na ĝeri rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini.”

Irau bese tarimari Iauka Veaĝa ĝeĝabiato

⁴⁴ Petero roĝo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato-ĝoi tarimari mabarari iatari ai Iauka Veaĝa eraka-riĝoto. ⁴⁵ Iuda tarimari Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi ema Petero ĝesi Iopa na ĝeiaĝomato tarimari tu ĝeĝaba-rakavato, korana Barau na Iauka Veaĝa irau bese tarimari maki evinirito iatari ai ebubu-riĝoto. ⁴⁶ Korana ĝeseĝaĝirito garo irauri ai ĝeguruĝato-ĝoi, ema Barau ĝevaĝa-raĝeato. Benamo Petero ekirato, ⁴⁷ mai tarimarima na tu Iauka Veaĝa varau beĝe ĝabia, ĝita na taĝabiato kavana. Be, nanu nuĝanai babatiso beĝene ĝabia ĝana tu deikara na bekira-ĝoiani? ⁴⁸ Moĝa lorinai ĝia na ekirarito, Iesu Keriso aranai beĝene babatisori. Benamo ĝia na Petero ĝenoĝiato, ĝaro kotari ĝia ĝesi roĝo ma beĝene tanu.

11

Petero ĝena guruĝa-fofori Ierusalema ai

¹ Apostolo e tarikaka Iudea tanonai mabarari ĝeseĝaĝito, irau bese tarimari na maki Barau ĝena guruĝa varau ĝeĝabi-raĝeato. ² Benamo Petero Ierusalema ĝana evaraĝeto nai tu, Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari, senaĝi tauĝaniri kefiru tu ĝelama-vaĝirito, moĝeri na ĝeĝau-fitoĝaiato, ³ ĝekirato, “Goi tu kefiru asi ĝelama-vaĝirini irau bese tarimari ĝeri numai oa raka-toĝato, ema ĝia ĝesi oa ĝaniĝani-vegogoto!”

⁴ Benamo Petero na vari mabarana ĝeri ekiraĝito, kamasi evesinato mo magona. Ekirato, ⁵ “Au tu Iopa vanuĝana baregonai aĝuriguĝirito-ĝoi, nuĝanai amata-vanaĝito. Aboĝeto, dagara ta dabuĝa baregona kavana, daigunina tu vasivasi (4), guba na emariĝoto-ĝoi, noĝa moĝo ĝetuĝu-mariĝoato-ĝoi, ĝoiragu ai ema vetore-tarito. ⁶ Aboĝe-ĝurato nai tu, maĝuri dagarari iraurau, tanobarai kwakuri vasivasi na ĝerakani bureĝari, e boĝai ĝetanuni bureĝari, e ĝedarani dagarari, ema guba na ĝerovoni manuri aĝitarito. ⁷ Benamo garo ta aseĝaĝiato, ekirato, ‘Petero, novariĝisi, be novaĝiri e noĝaniri!’ ⁸ Senaĝi au akirato, ‘Vereĝauka, asiĝina ĝinavaĝi, rakava e asi veiareva dagarari ta au murugu na roĝosi beĝere raka-toĝa.’ ⁹ Mo garo guba na ma eguruĝa-ĝenoĝoito, ekirato, ‘Barau na eiarevarito dagarari tu rakavari asi bono kiraĝiri.’ ¹⁰ Vaĝa-toitoina moĝesi eĝorato, benamo dagara mabarari guba ĝana ma eĝabi-varaĝerito.

¹¹ Mo horaĝauna sebonai tarima toitoi au atanuto-ĝoi numanai ĝeraĝasito. Ĝia tu Kaisarea na ĝetuĝurito au ĝegu ai. ¹² Benamo Iauka Veaĝa na ekiraguto, ĝia ĝesi bana iaĝo, asi bana ĝoiaĝi. Mai tarikaka imaima sebona (6) maki au ĝesi Kaisarea ĝana ĝaiaĝoto, ema mabarama Korenelio ĝena numai ĝaraka-toĝato. ¹³ Ĝia na ĝema ekiraĝiato, kamasi aneru ta, ĝia ĝena numai efoforito eĝitaiato, ema ekiraiato, ekirato, ‘Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ta tu Petero, beĝenea kiraia, bene iaĝoma. ¹⁴ Ĝia na guruĝa tari ĝemu bekiraĝirini, benamo mo guruĝa ĝerina Barau na ĝoi ema ĝemu numa tarimari mabarari bevaĝa-maĝurimini.’ ¹⁵ Au na guruĝa vau asinaiato nuĝanai, Iauka Veaĝa emariĝoto ĝia iatari ai, Pentekoste ĝaronai ĝita iatarai emariĝoto kavana. ¹⁶ Benamo Vereĝauka na kara ekiraĝiato dagarana atuĝamaĝi-doĝariato, ekirato, ‘Ioane tu nanu na ebabatisoto-ĝoi, senaĝina ĝomi tu Iauka Veaĝa na bebabatisomini.’ ¹⁷ Bema Barau

na mo varevare sebona moĝo, ĝita Vereĝauka Iesu Keriso tavaĝa-moĝoniato nai evinirato varevarena, irau bese tarimari maki evinirito nai tu, au tu deikara, be au na Barau bakira-ĝoiani?”

¹⁸ Gia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri guruĝa barubaru ĝevaĝa-maĝoato, benamo Barau ĝevaĝa-raĝeato, ĝekirato, “O kato, irau bese tarimari maki Barau na vetuĝamaĝi-kure dabarana bevaĝa-ĝitari, maĝuri beĝene ĝabia ĝana.”

Ekalesia evesinato Antioka ai

¹⁹ Stefano emaseto nai, ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lausilausina eĝorato, benamo veĝabidadama tarimari ĝevaĝa-raga rovorovorito. Ĝia kotari ĝeiaĝoto mo Foenikia, Saipras e Antioka ai ĝea raĝasito. Monai Iuda tarimari ĝeri ai moĝo Iesu varina ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²⁰ Senaĝi veĝabidadama tarimari kotari, Saipras e Kurene tarimari tu Antioka ĝana ĝeiaĝoto, Grik tarimari ĝeri ai maki vari ĝea fiuato, Iesu Vereĝauka Varina Namona ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²¹ Vereĝauka seĝukana tu ĝia ĝesi, be tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝevaĝa-moĝoniato ema ĝevetuĝamaĝi-kureto.

²² Ierusalemia ekalesiari na mai vari ĝeseĝaĝiato, benamo ĝia na Banabas Antioka ĝana ĝetuĝu-iaĝoato. ²³ Ĝia Antiokai eraĝasito, benamo Barau ĝena varevare-bara tarimarima ĝeri ai eĝitaiato nai, eiaku-rakavato. Ma mabarari elaunaĝirito, moĝoni ai Vereĝauka beĝene korana-iaĝia ma nuĝari mabarari ĝesi. ²⁴ Banabas tu tarima namona, Iauka Veaĝa e veĝabidadama na evonuto. Ema tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝena tarimarimai ĝeiaĝoto.

²⁵ Benamo Banabas Taso ĝana eiaĝoto, Saulo vetau-vetauna. ²⁶ Edoĝariato, benamo Antioka ĝana eĝori-iaĝoato. Monai mo laĝani sebona, tauri ruarua ekalesia ĝesi ĝevegogoto-ĝoi e tarimarima ĝutuma-bara ĝevaĝa-ribarito-ĝoi. Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari tu Antioka vanuĝanai vau ĝekiraĝirito “Christian”.

²⁷ Mo ĝaro ai peroveta tarimari kotari Ierusalemia na Antioka ĝana ĝevariĝoto. ²⁸ Ta ĝia fakari ai arana tu Agabo. Agabo evariĝisito, Iauka na evaĝa-ribaiato ilailanai tanobara mabaranoi doĝe baregona beĝorani varina efiu-guineato. Mo doĝe baregona tu Klaudio ĝena veĝitaĝau ĝarori ai eĝorato. ²⁹ Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari na ĝeura-iaĝiato, ĝia tata ĝeri doĝari ilailari ai tarikakari Iudeai ĝeri ai ĝeri varevare dagarari kotari beĝene tuĝu-iaĝo, beĝene vaĝa-kavari ĝana. ³⁰ Mo veĝa tu ĝeveiato, Banabas e Saulo ĝeri ai ĝeri moni ĝetuĝukauto, rubu ĝitataĝona tarimari beĝene viniri ĝana.

12

Ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lausilausina ebaregato-ĝoi

¹ Moĝeri ĝaro ai Kini Heroda na ekalesia tarimari kotari eĝabitariato, bene vaĝa-midigu midiguri ĝana. ² Iakobo (o Iames), Ioane kakana, tu baĝa na debana ebasi-ĝutuato. ³ Heroda na Iuda tarimari eĝitariato, mo veĝa ĝeiaĝo-iaĝiato nai tu, Petero maki ma ea ĝabitariato. Mo tu asi etubuni faraona verekona ĝarori ai eĝorato. ⁴ Petero eĝabitariato, benamo dibura numai etoreato. Monai vetari tarimari gabanana imaima sebona (16) etorerito, vasiri vasiri ai evaĝa-ruĝarito vauro, Petero ĝeĝita-ĝauato. Heroda ĝena ura tu Pasova murinai vauro,

tarimarima ġoirari ai bene ġori-rosia ema bene vaġa-kotaia. ⁵ Moġa lorinai Petero tu dibura numai ġeġita-ġauato-ġoi, a ekalesia tu Barau ġenai ġeġauġau-kokore kokoreto-ġoi Petero ġena.

Aneru na Petero evaġa-maġuriato

⁶ Boġi, ma belaġanini tu Heroda na tarimarima ġoirari ai Petero beġori-rosiani, Petero tu seini na ġebarubaruato, benamo vetari tarimari ruarua vekaravari ai egenato, ema ġatama-boka ġitaġauna vetari tarimari na maki ġatama-boka ġenari-taġoato-ġoi. ⁷ Benamo Vereġauka ġena aneru ta eforito, Petero sevinai eruġa-tarito, ema mama ta dibura numa nuġanai enanagi-tariato. Mo aneru na Petero ġabana ebota-karaiato, benamo evaġo-tataġaiato, ma ekiraiato, ekirato, “Ragavei, novariġisi!” Benamo seini Petero ġimana na ġeketo-vaġito. ⁸ Benamo aneru na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġemu gabaġau nobarutaria, ema ġemu tamaka noveiri.” Benamo Petero na eveirito. Aneru ma ekirato, “Ġemu koudi na noveseġo, be au murigu na noiagoma.” ⁹ Petero ġia murinai erakato mo, dibura numa na eraka-rosito. Senaġi ġia tu asi ribana, mo aneru na kara eveiato-ġoi tu moġoni. Ġia mataboru ekirato tu, emata-vanaġini etato-ġoi. ¹⁰ Ġatama-boka ġitaġauna tarimari ġeruġato gabuna ta ġeraka-vanaġiato, ma vaġa-ruaruana ma ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo, auri ġatama-bokanai ġea raġasito. Moġa tu vanuġa barana rakarosina ġatama-bokana. Mo ġatama-boka tu tauġena moġo ġia ġeri evekeoto, benamo ġeraka-rosito. Dabara na ġerakavariġoto-ġoi nuġanai, asikauna aneru na Petero eraga-kwaneato.

¹¹ Monai vau Petero eribato ġia ġenai kara eġorato, benamo ekirato, “Au toma moġoni bama riba, Vereġauka na ġena aneru betuġua tu, Heroda ġimana na, ema Iuda tarimari na au ġegu ai kara ta beġene veia ġetato-ġoi ġenana bema vaġa-maġurigu.

¹² Mo veġa etuġamaġi-fakaiato, benamo Maria ġena numa ġana eiaġoto. Maria tu Ioane Mareko sinana. Monai numa nuġanai tu tarimarima ġutuma ġevevogoto, ġeġauġauto-ġoi. ¹³ Petero numa murikana ġatama bokanai esekeseketo, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta arana Roda eiaġoto, nea ġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi ġia na Petero garona eseġaġi-leiato, benamo iaku na evaġa-vonuato, benamo ġatama-boka tu asi ekeo-fakaiato, a ġia tu eraga-ġenoġoito, ea kirarito, Petero tu murikai eruġa-taġoni. ¹⁵ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu bebabomu ba!” Senaġi ġia eġiġiraġeto-ġoi, ekirato, “Moġoni, Petero tu murikai eruġa-taġoni.” Benamo ġekirato, “Mani tu ġia ġena aneru!”

¹⁶ Senaġina Petero tu roġo esekeseke-ġiġiraġeto-ġoi. Benamo ġeiaġoto, ġatama-boka ġea keo-fakaiato nai tu, Petero ġeġitaiato, ġeġaba-rakavato. ¹⁷ Petero ġimana na ekira-ġoirito asi beġene guruġa, benamo Vereġauka na kamasi dibura numa na eġori-rosiato ġeri eki-raġito. Ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Iakobo (o Iames) e tarikaka mabarari ġeri mai vari boġono kiraġia.” Benamo ġia tu erakato, gabu ta ġana ma eiaġoto.

¹⁸ Boġiboġi, vetari tarimari fakari ai tu daradara baregona eġorato; ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Petero tu kamasi bevei?” ¹⁹ Heroda na gabu mabarana evetau-ginikauato, senaġi Petero asi eġoitaġoato. Benamo Petero ġeġita-ġauato tarimari evaġa-kotarito murinai, ġena

vetari tarimari o soldia ekirarito beĝenea vaĝi-maseri. Moĝa murinai Heroda na Iudea eraga-kwaneato, ma Kaisareai ĝaro tari ea tanuto.

Heroda emaseto

²⁰ Heroda tu Taia e Sidono tarimari ebaruvini-rakavarito; moĝa lorinai Taia e Sidono tarimari ĝeveĝabi-vegogoto, ma Heroda ĝea ĝitaiato. Senaĝi guine, Blasto, Heroda ĝena gena-daigutuna ĝitataĝona tarimana ĝesi roĝo ĝeveĝatato, ĝevaĝa-maranaiato, ema ĝia rekeri ai roĝo ekauto. Moĝa murinai vauro ĝeiaĝoto, Heroda ĝenai maino ĝea noĝiato, korana ĝia ĝeri tanobara ĝaniĝanina tu Heroda ĝena tanobarai ĝeĝabito-ĝoi.

²¹ Benamo ekiraĝi-toreato ĝaronai, Heroda na ĝena vere dabuĝana eveiato, benamo ĝena teronai ea tanukauto vau, tarimarima eguruĝa-vinirito. ²² Benamo tarimarima ĝeĝabato, ĝekirato, “Mai tu barau ta garona, dia tarimarima garona.” ²³ Mo horai Vereĝauka ĝena aneru ta na Heroda ekwariato, korana ĝia na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, Barau tu asi evaĝa-raĝeato. Ĝia tu ĝuioguo na ĝeĝaniato, emaseto.

²⁴ Senaĝi Barau ĝena guruĝa tu ebaregote e eraga-rovorovoto.

²⁵ Banabas e Saulo tu ĝeri ĝauvei ĝevaĝa-koriatato, benamo Ieruselema na ĝeĝenoĝoito; Ioane Mareko maki ĝeĝori-kauato.

13

Banabas e Saulo ĝeĝabi-viriĝirito e ĝetuĝurito

¹ Antioka ekalesiana nuĝanai tu peroveta e vevaĝa-riba tarimari kotari. Arari tu Banabas; Simeona, arana ta tu Niga; Lukio, Kurene tarimana; Manaen, ĝia tu Gavana Heroda ĝesi ĝevaĝa-baregorito; e Saulo. ² Ĝia na Vereĝauka ĝetoma-rakarigo viniato-ĝoi e ĝeĝani-veaĝato-ĝoi nuĝanai, Iauka Veaĝa na ekirarito, ekirato, “Banabas e Saulo tu au ĝegu boĝono ĝabi-ĝerevaĝiri, korana au na bakeari, ĝegu ĝauvei ta beĝene veia ĝana.” ³ Benamo ĝia ĝeĝani-veaĝato e ĝeĝuriĝurito murinai, ĝimari ĝia iatari ai ĝetore-kaurito, benamo ĝetuĝu-rakarito.

Saipras ai

⁴ Iauka Veaĝa na Banabas e Saulo etuĝurito, benamo tauri ru-
arua kone vanuĝana Seleukia ĝana ĝevariĝoto. Seleukia na tauri ru-
ruarua bouti ai ĝeraĝeto, benamo Saipras motumotu ĝana ĝevanaĝito.
⁵ Banabas ma Saulo Salami ai ĝevotuto nai, Barau ĝena guruĝa Iuda tarimari ĝeri rubu tari ai ĝea ĝobata-iaĝiato. Ioane Mareko maki ĝia ĝesi, ĝia tauri ruarua evaĝa-kavarito-ĝoi.

⁶ Tauri ruarua na Saipras motumotu mabarana ĝeraka-vanaĝiato, ĝeiaĝoto Pafo vanuĝanai ĝea raĝasito. Monai Iuda ĝeri ĝora e peroveta ĝofaĝofa tarimana ta arana Bar-Iesu ĝea doĝariato. ⁷ Ma Bar-Iesu tu motumotu verena, ma iaunega rakavarakava tarimana arana Seregio Paulo ĝatana. Mo vere na Banabas e Saulo ekea-iaĝorito ĝia ĝoirana ĝana, korana ĝena ura tu Barau ĝena guruĝa bene seĝaĝia. ⁸ Senaĝi mo ĝora tarimana Elima, (Bar-Iesu arana ta tu Elima), na ĝeri guruĝa ekira-fitoĝarito, ĝena ura vere na Iesu asi bene vaĝa-moĝonia. ⁹ Benamo Saulo, arana ta tu Paulo, Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, benamo Elima eĝita-karakaraiato. ¹⁰ Benamo ekirato, “Ĝoi tu Diabolo natuna, ema veiĝa iobukaiobukari mabarari tu ĝoi na ovetari-vinirini! Ĝoi tu ĝofaĝofa e rakava mabarari na ovonuto. Vereĝauka ĝena veiĝa

iobukaiobukari ġofaġofai bono vaġa-iaġori uranai ovededegwani. Mo veġa tu aitoma vau bovaġa-dokoani? ¹¹ Noseġaġi! Toma Vereġauka ġena seġuka ġoi ġemu ai befororini, matamu bebubuni, ma laġani mamana asi boġitaiani, beiaġoni mo, ġaro ta.”

Asikauna Elima tu mukuna na matana eġabi-ġauato, benamo eraka-ġeġeraġi ġeġeraġito, ġena ura ta na ġimanai bene ġabi, ma bene ġorika. ¹² Mo vere na kara eġorato dagarana eġitaiato nai, Vereġauka evaġa-moġoniatu. Ema eġaba-rakavato Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ai.

Antioka vanuġana Pisidia ai

¹³ Paulo ma karona ġesi Pafo ġeraga-kwaneato, bouti na Pega ġana ġeiaġoto. Pega tu Pamfilia nuġanai. Pegai benamo Ioane Mareko na Paulo e Banabas eraga-kwanerito, ġia tu Ierusalemna ġana ma eġenoġoi-iaġoto. ¹⁴ Pega na kwakuri na Antioka ġana ġeiaġoto. Antioka tu Pisidia tanonai. Sabadi ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai ġeraka-toġato, bena ġetanu-tarito. ¹⁵ Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri toretore ġeivirito murinai, rubu ġitaġauna tarimari na noġinoġi ġetuġu-iaġoato ġia tauri ruarua ġeri ai, ġekirato, “Tarikaka, bema ma ġemi vevaġa-gwaġiġi guruġari mai tarimarima ġeri ai nai tu, ġai ġaurani, ġeri ġokiraġi.”

¹⁶ Paulo evariġisito, ġimana na eiave-taririto, benamo ekirato, “Isaraela taumi e irau bese tarimari fakari ai Barau garina ġoveini tarimami, ġoseġaġi! ¹⁷ Mai Isaraela tarimari ġeri Barau na ġai senema eġabi-viriġirito, ema ġia na evaġa-ġutumarito, Aigupito tanonai ġetanuto-ġoi nai. Ma Barau ġena seġuka baregona na Aigupito tanona na eġori-rosirito, ¹⁸ ema laġani gabana vasivasi (40) kavana tano fakanai ġia ġeri ai evevaġa-gwaġiġito. ¹⁹ Ġia na Kanana tanonai bese imaima ruarua (7) tarimarimari evaġa-mou-taririto. Ma ġeri tano tu eġabiato, Isaraela tarimari evinirito e ġeri tanobarai evaġa-iaġoato. ²⁰ Mo dagara mabarari tu laġani sinau vasivasi ma gabana imaima (450) kavana nuġanai ġeġorato. Moġa murinai ġia na vevaġa-roroġoto tarimari evinirito, eiaġoto mo peroveta tarimana Samuela ġena veġitaġau laġanina. ²¹ Ma ġeri vere o kini ta beġene ġabia noġinoġina ġeveito nai, Barau na Saulo evinirito. Ġia tu Kisa natuna, mo tu Beniamina ġena doġoro tarimana. Saulo na laġani gabana vasivasi (40) eġita-ġaurito. ²² Saulo kini dagina na eġabi-vaġiato murinai, Barau na Davida eġabiato, Isaraela ġeri kini ai evaġa-iaġoato. Barau na Davida tu maiġesina ekiraġi-foforiato, ekirato, ‘Au na Davida, Iese natuna, badoġaria, ġia tu au nuġagu na euravini-rakavaiani tarimana. Ġia na au ġegu ura veġari mabarari beveirini.’ ²³ Barau na ġena guruġatore ilailanai, Davida besena na, Isaraela tarimari ġeri vevaġa-maġuri tarimana etuġu-mariġoato. Mo vevaġa-maġuri tarimana tu Iesu.

²⁴ Iesu roġosi roġo bere ġauvei nuġanai, Ioane na Isaraela tarimari mabarari eġobata-vinirito, ekirarito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure, benamo babatiso beġene ġabia. ²⁵ Ioane na ġena ġauvei dori evaġa-koriatu nuġanai, tarimarima ekirarito, ekirato, ‘Ġomi ġotuġa-maġini au tu dei? Au tu dia ġomi na ġovaġa-nogaiani tarimana. Senaġi ġoboġe! Ġia tu au murigu na mani eiaġomani, ma au tu asi laila ġia kwakuna tamakari bakoki-vaġirini.’

26 Tarikakagu, Aberahamo besena, ema ġomi irau bese fakari ai Barau garina ġoveini tarimami: Mai vevaġa-maġuri guruġana tu ġita ġera etuġu-iaġomaiato. 27 Ierusalemata tarimari ma ġeri vere ġesi Iesu asi ġeġita-leaiato, ema Iesu, peroveta tarimari ġeri guruġa Sabadi mabarari ai ġeivavirito-ġoi, tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Moġesina naima ġia na Iesu vaġi-masena guruġana ġekiraġito nai, peroveta tarimari ġeri guruġa ġevaġa-moġonirito. 28 Oba, vaġi-masena korana ta tu asi ġedoġariato, senaġina Pilato ġenoġiato, bene vaġi-masea ġetato. 29 Buka Veaġai ġia ġekiraġiato guruġari mabarari ġeveirito murinai, satauro tuġuna na ġeġabi-riġoato, benamo fore ġekwaiato kouġana garanai ġea toreato. 30 Senaġi Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġiato, 31 ġia ġesi Galilea na Ierusalemata ġana ġeiaġoto-ġoi tarimari na ġaro vovoka ġeġitaiato. Ma ġia toma tu Isaraela tarimari ġeri ai Iesu ġekiraġi-foforiani.

32 Ema Barau na ġita senera kara ekiraġitore-vinirito Varina Namona ġomi ġakira-varamini. 33 Mo kiraġitore tu Barau na ġita, ġia tuburi, ġera evaġa-moġoniato, mo tu ġia na Iesu mase na ma evaġa-variġisi ġenoġiato nai. Salamo vaġa-ruaruanai etoreato ilailana, ekirani, 'Ġoi tu au Natugu;

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.'

34 Barau na moġoni mase na evaġa-variġisi ġenoġiato e asi ma beġenoġoini gara ġana, benamo beborāġani. Barau na tu maiġesi ekiraġiato, ekirato,

'Davida ġena akiraġi-torerito, vevaġa-namo veaġari e moġoniri tu ġomi bavanimini.'

35 Ema Salamo ta nuġanai ma ekirani,

'Ġoi ġemu tarima veaġana tu asi beborāġani,

korana tu asi bene ġora otato.'

36 Davida ġena ġuru ai Barau ġena vetuġunaġi eiaġo-vinito-ġoi nai emaseto, benamo senena seviri ai ġeguriato, ma tauġanina tu eborāġato. 37 Senaġi Iesu, Barau na mase na evaġa-variġisi ġenoġiato tarimana, tu tauġanina asi eborāġato. 38 Moġa lorinai, tarikakagu mabarami, au aurani boġono riba, ġai tu Iesu bakunai rakava tuġamaġi-fitoġari varina ġomi ġemi ġavari-fuani. 39 Mose ġena taravatu na ġomi ġemi rakava tu asi beruġa-vaġirini riba, a Iesu na ġia ġevaġa-moġoniani tarimari mabarari ġeri rakava tu eruġa-vaġirini, vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorini. 40 Rorimi boġono vetore, be peroveta tarimari na ġekiraġirito dagarari, ġemi ai asi beġene ġora; ġekirato,

41 'Ġomi veġabi-varaġevaraġe tarimami ġoboġeboġe!

Nuġami ġefarevaġi, benamo ġomase!

Korana ġemi maġuri ġarori ai

au na veġa ta haveiani,

enabe ta na ġemi bekiraġi-ginikauani, senaġi asi boġo vaġa-moġoniani!' "

42 Paulo e Banabas rubu na ġeraka-riġoto-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenoġirito, ġoira Sabadi ai ma beġene ġenoġoi, be mo guruġa kotari ma ġeri beġene kiraġi. 43 Tarimarima vegogo na ġeġwa-lausiato murinai,

Iuda tarimari ġutuma, ema irau bese tarimari, Barau ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari, ġutuma maki Paulo e Banabas muriri na ġeiaġoto. Tauri ruarua na ġevaġa-guruġarito e ġelaunaġirito, Barau ġena varevare-bara nuġanai beġene ruġa-gwaġiġi.

⁴⁴ Sabadi vaġa-ruaruanai, dori moġo mo vanuġa baregona tarimari mabarari na Vereġauka ġena guruġa seġaġi-seġaġina ġeraka-vegogoto.

⁴⁵ Iuda tarimari na mo ġutuma ġeġitarito nai, ġemama-rakavato; benamo Paulo na kara ekiraġirito-ġoi guruġari, ġia na ġekira-fitoġarito e ġevei-veġare veġareato. ⁴⁶ Senaġi Paulo e Banabas tu ma kokoreri ġesi ġevaġa-veserito, ġekirato, “Barau ġena ura lorinai tu ġia ġena guruġa ġai na ġomi baġana kiravara-guinemi. Senaġi ġomi na asi ġoġabi-raġeani, monana tu ġomi tauġemi na ġovaġa-moġoniani, ġomi tu asi ilaila maġuri vanaġivanagi boġo ġabiani. Moġa lorinai, ġai na ġomi ġaraga-kwanemini, ma irau bese tarimari ġeri ai ġiaġoni. ⁴⁷ Korana Vereġauka na tu maiġesi evaġa-naġimato, ekirato,

‘Au na ġomi atoremato tu,
irau bese tarimari ġeri mamai
boġono iaġo,

be vevaġa-maġuri boġono ġabi-rosia tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai.’”

⁴⁸ Irau bese tarimari na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeiaġoto e Vereġauka ġena guruġa ġevaġa-raġeato; ema Barau na eġabi-viriġirito maġuri vanaġivanagi beġe ġabiani tarimari mabarari ġeveġabidadamato. ⁴⁹ Vereġauka ġena guruġa mo gabu mabarana nuġanai eraga-rovorovoto. ⁵⁰ Senaġi Iuda tarimari na irau bese vavineri, daġi baregori ġeġabi-taġorito-ġoi ma Barau ġekorana-iaġiato-ġoi vavineri, e vanuġa baregonai veġitaġau tauri, nuġari ġeġanirito. Benamo ġia na vevaġa-midigumidigu ġevaġa-ġoraiato Paulo e Banabas ġeri ai, ema ġeri gabu na ġelai-rosirito. ⁵¹ Tauri ruarua na kwakuri kauri ġekwari-ketoketorito, ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana, benamo Ikonja ġana ġeiaġoto. ⁵² Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Antiokai tu iaku e Iauka Veaġa na ġevonuvonu-raġeto.

14

Ikonja ai

¹ Ikonjai Paulo e Banabas tauri ruarua Iuda tarimari ġeri rubu ai ġeveito-ġoi kavana ġeraka-toġato, benamo ġeġobatato. Ġeri ġobata na Iuda e Grik tarimari ġutuma lelevaġi ġeveġabidadamato. ² Senaġi Iuda tarimari asi ġeurato Iesu beġene vaġa-moġonia, tarima kotari na irau bese tarimari ġelaunaġi-naġirito, benamo tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġeiaġu-rakava vinirito. ³ Paulo e Banabas monai ġetanu-maukato. Ma kokoreri ġesi Vereġauka ġena varevare-bara guruġana ġekiraġiato-ġoi. Vereġauka na ġeri guruġa evaġa-moġonirito tu seġuka evinirito, vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veġari ġeveito. ⁴ Senaġi mo vanuġa baregona tarimari tu ġevevare-kirato, reke-ta Iuda tarimari ġesi ġekauto, reke-ta tu apostolo tarimari ġesi. ⁵ Benamo irau bese tarimari e Iuda tarimari ma ġeri veġuine-iaġi tauri ġesi ġeverori-vegogoto, ġeurato apostolo beġene vaġa-midigu midiguri e fore na beġene ġidarata-maseri. ⁶ Senaġi Paulo e Banabas na mo boioġa ġeribaġato, benamo Likaonia tanonai vanuġa baregori ruarua Listera e

Derebe, ema seviri tanori ġana ġegari-iaġoto e seviri vanuġari tari ġari.
 7 Monai Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi.

Listera e Derebe ai

⁸ Listerai tarima ta etanuto-ġoi; ġia tu kwakuna rakava emaġurito, be asi erakato-ġoi. ⁹ Mo tarima tu eseġaġi-taġoto-ġoi Paulo eġobatato-ġoi nuġanai. Paulo na eġita-karakaraiato, benamo eribato ġia tu ġena veġabidadama na bevaġa-namoani riba, ¹⁰ benamo eguruġa-fararato, ekirato, “Novariġisi, noruġa-tari. Benamo eburi-vaisito, erakato.

¹¹ Tarimarima ġutuma na kara Paulo na eveiato ġeġitaiato nai, ġeri Likaonia garonai ġekoġoto, ġekirato, “Barau tu tarimarimai beġe iaġo, beġe raka-riġo ġita ġerai!” ¹² Ġia na Banabas arana tu Dios ġetato, ema Paulo arana tu Hemes ġetato, korana Paulo tu eguruġa-vovokato-ġoi. ¹³ Dios ġena Rubu Veaġa verena ġena rubu tu vanuġa barana murikanai. Ġia na boromakau e veravera vanuġa maġuna ġatama bokana ġana eġwa-iaġorito, korana tarimarima ġutuma ġesi ġeurato, apostolo ġeri ai ginitaġo veiġari beġene vei ġana.

¹⁴ Senaġina apostolo ruarua Banabas e Paulo na ġeseġaġirito, kara ġeveia ġetato nai, ġeri dabuġa ġedarerito, benamo ġutuma nuġari ai ġeraga-ġabaġaba-toġato. ¹⁵ Ġekirato, “Karase ġomi tau tu maiġesi ġoveini? Ġai maki tarimarima moġo ġomi kavana! Ġai na tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġaġabi-iaġomaiani, ġomi ġakiramini, mai asi tauri dagarari boġono raga-kwaneri, benamo Barau maġurina ġenai boġono raka-ġenoġoi ġatoni. Ġia na guba, tanobara, daġaru-bara, e ġetanu-iaġirini dagarari mabarari eveirito. ¹⁶ Guinenai ġia na bese mabarari etao-fitoġarito, tauġeri ġeri ura dabarari ai beġene raka ġana. ¹⁷ Senaġi dagara namori eveirini ġerina, ġia tauġena vanaġivanaġi evevaġa-moġonini: Ġia na ġura guba na evinimini e varovaro dagarari ġeri ġaro korikoriri ai evinimini. Ġia na ġanigani asisebo evinimini e nuġami iaku na evaġa-vonurini.” ¹⁸ Moġesi ġevaġa-guruġarito, senaġina mo tarimarima ġutuma-bara tu ġia tauri ruarua ġeri ai ginitaġo ġauveina ġeveia roġo ġetato-ġoi, kiraġoiri tu tauri ruarua ġeri ai tu egwaġiġito.

¹⁹ A Iuda tarimari kotari Antioka e Ikonja na ġeiaġomato, ma moġeri tarimari ġia rekeri ai ġeġabi-vanaġirito. Benamo Paulo fore na ġeġidaraiato ma ġeinu-rosiato vanuġa murina ġana. Ġia ġetuġamaġito tu varau emaseto. ²⁰ Senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato nai tu eruġa-vaisito, benamo vanuġa barana ġana ma erakatoga-ġenoġoito. Boġiboġi tu Banabas ġesi Derebe ġana ġeiaġoto.

Siria Antiokana ġana ġeġenoġoito

²¹ Paulo e Banabas na Derebe ai Vari Namona ġeġobata-iaġiato, benamo tarimarima ġutuma Iesu korana-iaġina tarimari ai ġeġabi-toġarito. Benamo ma ġeġenoġoi-iaġoto Listera, e Ikonja, ema Pisidia Antiokana ġana. ²² Ġia na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġevaġa-kokorerito e ġelaunaġirito, ġeri veġabidadama beġene ġabi-gigitariri. Ema ġekirato, “Gita tu midigumidigu vovoka bita ġabirini vau Barau ġena Basileiai bita raka-toġani.” ²³ Tauri ruarua na rubu tatai veġorikau tarimari ġevaġa-ruġarito. Ma tauri ruarua ġeġani-veaġato e ġeġauġauto

murinai, Veregauka ġimanai ġetore-kaurito. Mo tu ġia na ġeġabidadama-viniato-ġoi Veregaukana ġenai.

²⁴ Pisia dia tanona na ġeraka-vanaġito murinai tu, Pamfilia tanonai ġeraġasito. ²⁵ Pega vanuġanai Veregauka ġena guruġa ġeġobata-iaġiato murinai tu, Atalia vanuġana ġana ġeiaġoto. ²⁶ Atalia na tu bouti na ġeġenoġoi-iaġoto Antioka ġana. Monai tu, ġeri evanelia iaġoi-iaġona roġosi roġo beġene sinaia nai, tarikaka na Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai ġetore-kaurito, mai ġauvei beġene veia ġana. Ġauveina tu toma beġe vaġa-koria.

²⁷ Antiokai ġeraġasito nai tu, ekalesia tarimari ġevaġa-vegogorito, benamo Barau na ġia ġerina kara eveirito dagarari mabarari, e kamasi ġia na irau bese tarimari ġeri veġabidadama ġatama bokana ekeoato variri, ġeri ekiraġito. ²⁸ Monai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi tauri ruarua ġetanu-maukato.

15

Ekalesia vegogona baregona Ierusalemaj

¹ Tau kotari Iudea na Antioka ġana ġevariġoto, benamo tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġevaġa-ribarito, ġekirato, “Ġomi tu vevaġa-maġuri asi ilaila boġo ġabiani riba, bema mero tauġaniri kefilamavaġi veigana Mose ġena taravatu ai ekiraġiani dagarana asi boġo korana-iaġiani nai.” ² Mo guruġa ġaramanai, Paulo e Banabas ġia ġesi veġare-veġare baregona ġeveiato. Moġa lorinai Paulo e Banabas ema Antioka ekalesia tarimari kotari ġevirigirito, Ierusalemaj ġana beġene varaġe, be apostolo e ekalesia ġeġori-kauato-ġoi tarimari ġeri ai mo guruġa beġenea vedanaġi-iaġia.

³ Ġia tu rubu na ġetuġu-iaġorito. Ma Foenikia e Samaria tanori nuġari na ġeraka-vanaġito nai tu, monai tarikaka ġeri ġekiraġito, kamasi irau bese tarimari Barau ġenai ġevetuġamaġi-kureto. Tarikaka mabarari na mo vari ġeseġaġiato nai, mabarari ġeiau-rakavato. ⁴ Ierusalemaj ġeraġasito nai, ekalesia tarimari, e apostolo tauri, ema ekalesia ġeġita-taġoato-ġoi tarimari na ġeġabi-raġerito. Benamo Barau na ġia ġerina kara eveito dagarari mabarari ġeri ġekiraġito. ⁵ Senaġi Farisea doġoro na Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi tarimari kotari ġeruġa-vaisito, benamo ġekirato, “Irau bese tarimari maki tauġaniri kefiru beġene lama-vaġiri, ema boġono kirari, Mose ġena taravatu beġene korana-iaġia.”

⁶ Benamo apostolo e ekalesia ġeġita-taġoato-ġoi tarimari ġetanu-vegogoto, ma mo vedanaġi ġetuġa-maġiato. ⁷ Ġeguruġa-iaġi maukaiato murinai, Petero evariġisito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami, ġomi ma ribami, kai-veġata ġomi vefakami ai Barau na au eġabidiguto, irau bese tarimari ġeri Vari Namona bana kiraġia, be ġia maki beġene seġaġi e beġene veġabidadama. ⁸ Ema tarimarima nuġari eribarini Barauna na irau bese tarimari Iauka Veaġa evinirito, ġita evinirato kavana. Mo veigana ġenana evaġa-ġitarani, ġia maki eġabi-raġerito. ⁹ Ġita e ġia fakarai vaġa-iraura vetoġana ta tu asi eveiato, korana tu ġeri veġabidadama lorinai, Barau na nuġari eiaarevarito. ¹⁰ Ma toma tu kara dainai Barau ġotovo-naġiani, Iesu ġekorana-iaġiani tarimari iatari ai meto ġotorerini. Mo tu ġita tauġera na e ġita senera na maki mo maruna ġwaġwana asi ġeilailato dagarana. ¹¹ Asiġina! Ġita

taribani, ġita tu Iesu Vereġauka ġena namo e varevare-bara lorinai, Barau na evaġa-maġurirani, ġia maki moġesina.”

¹² Peto moġesi ekirato nai, vegogo tarimari mabarari asi ġeguruġato. Benamo Banabas e Paulo ġeseġaġi-vinirito, Barau ġia ġerina vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veġari, Grik tarimari fakari ai eveirito dagarari, mabarari ġekiraġirito.

¹³ Ġia ġeguruġa-ġosito vau, Iakobo (o Iames) eguruġato, ekirato, “Tarikakagu mabarami, ġoseġaġigu! ¹⁴ Simona na inivau bekiraġi-ġinikaua, kamasi tovotovonai Barau na irau bese tarimari etuġamaġirito, benamo ġia fakari na bese ta eġabi-virigiato, ġia arana beġene ġabia ġana. ¹⁵ Mai tu peroveta tarimari ġeri guruġa ġesi beġe ilaila-ġinikau, korana maiġesi ġetoreato,

¹⁶ Vereġauka ekirani:

Maġa murinai au ma baġenoġoi-iaġomani,
benamo Davida ġena numa,
eġwa-kafuato dagarana,
ma baraga-ġenoġoiani.

Ġefuki-rovorovoato dagarana,
au na ma baraga-ġenoġoiani,
ema bavaġa-ruġavaisi-ġenoġoiani.

¹⁷ Korana tu tarimarima kotari maki mabarari na,
ema au aragu ġeġabi-rakaoani tarimari irau bese tarimari mabarari na,
au, Vereġauka, beġene vetaugu ġana.

¹⁸ Vereġauka na maiġeri dagara mabarari bevaġa-ġorarini.

Ma irau laġani ai veġata maiġeri veġa evaġa-foforirito.’

¹⁹ Moġa lorinai au atuġamaġini, irau bese tarimari ġevetuġamaġi-kureni Barau ġenai nai tu, ġeri ai asi bitana vaġa-gwaġiġia. ²⁰ Senaġi fefa ta bitana torea, bitana kirari, kwaivakuku ġevarevare-vinirini ġaniġaniri tu asi beġene ġaniri, korana mo tu ġofaġofa barauri ġevinirini dagarari; mata-boraġa veġari asi beġene veiri, ema ġaiġori na ġebito-maserini bureġari asi beġene ġaniri e rara asi beġene ġani. ²¹ Korana Mose ġena taravatu tu kai-veġata vanuġa baregori mabarari ai ġeġobata-iaġirini ema Sabadi ġarori mabarari ai Iuda tarimari ġeri rubu ai ġeiavirini.”

Irau bese veġabidadama tarimari ġeri fefa

²² Benamo apostolo e ekalesia ġeġori-kauato-ġoi tarimari ema ekalesia mabarari ġeurato, ġia fakari na tau kotari beġene ġabi-virigiiri, benamo Paulo e Banabas ġesi Antioka ġana beġene tuġu-iaġori. Ġia na Iudas, arana ta tu Barasaba ġetato-ġoi, e Silas ġeġabi-virigiirito. Ġia tu tarikaka na ġegubakau-baregorito-ġoi tarimari. ²³ Mai fefa tu ġia ġesi ġetuġu-iaġoato:

“Ġai ġomi tarikakami veġabidadama nuġanai, apostolo tarimama e ekalesia ġeġita-taġoani tarimama na ġema vevaġa-namo ġatuġu-iaġosiani, ġomi tarikaka veġabidadama nuġanai irau bese tarimami, Antioka ai, Siria ai, e Kilikia ai ġotanuni tarimami mabarami ġemi ai. ²⁴ Ġai baġama seġaġi, mainana tau kotari ġeiaġosito, benamo ġeri guruġa na ġemi tuġamaġi ġevaġa-veġonurito e ġevaġa-daradaramito. Korana tu ġekiramito, tauġanimi kefiru boġono lama-vaġiri ema taravatu boġono korana-iaġia. Senaġi mani tu dia ġai ġemana ġeġabito guruġari. ²⁵ Moġa lorinai, ġema vegogo ai ġai mabarama na ġavaġa-moġoniatu,

tau kotari baġana ġabi-hidiri, be baġana tuġu-iaġosiri, ġema tuġamaġikau tarimari Banabas e Paulo ġesi beġene iaġosi. ²⁶ Ġia tu ġeri maġuri gwairi asi ġeġabirito, ġetore-taririto, ġera Vereġauka Iesu Keriso arana dainai. ²⁷ Moġa lorinai, Iudas e Silas baġa tuġuri, kara baġa toreri dagarari ġia tauġeri mururi na guruġai ġomi ġemi ai beġene vaġa-moġoniri ġana. ²⁸ Iauka Veaġa e ġai ġakirato, namona tu ġomi iatami ai meto ta asi baġana tore-kaua. Senaġina maiġesi veġari moġo boġono korana-iaġiri: ²⁹ Ġofaġofa barauri o kwaivakuku ġevinirini ġaniġaniri asi boġono ġani; rara asi boġono ġani; ġaiġori na ġebito-maserini bureġari asi boġono ġaniri; e mata-boraġa veġari asi boġono veiri. Mo dagara ġerina boġo raka-veġitani nai, ġomi tu boġo iaġo-ġinikauni. Boġono ġena.”

³⁰ Ġeviriġirito tarimari ġetuġurito, benamo Antioka ġana ġevariġoto. Monai veġabidadama tarimari mabarari ġevaġa-vegogorito vau, ġeri fefa ġevinirito. ³¹ Ġia na mo fefa ġeiaviato nai, ġeiaku-rakavato, korana vevaġa-kava guruġana ġeseġaġiato nai. ³² Iudas e Silas, ġia tauġeri tu peroveta tarimari. Ġia tauri ruarua na tarikaka ġeri guruġa ġutuma ġekiraġirito, ġelaunaġirito e ġevaġa-gwaġiġirito. ³³ Ġaro kotari monai ġetanuto murinai, ma mainori ġesi tarikaka na ġetuġu-ġenoġorito, ġetuġurito tarimari ġeri ai. [³⁴ Senaġi Silas tu eurato Antiokai roġo bene tanu.] ³⁵ Paulo e Banabas tu Antiokai ġetanu-maukato, ma tarima ġutuma ġesi Vereġauka ġena guruġa ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi, e ġeġobata-iaġiato-ġoi.

Paulo e Banabas ġeveraġa-kwaneto

³⁶ Ġaro kotari ġevanaġito murinai, Paulo na Banabas evaġa-guruġaiato, ekirato, “Taura ruarua ma siġenoġoi-iaġo, Vereġauka ġena guruġa taġobata-iaġiato-ġoi vanuġari mabarari ġari, tarikakara bitana ġitari, ġeri veġabidadama maġurina tu aiġesina.” ³⁷ Banabas ġena ura tu Ioane Mareko maki neġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Senaġi Paulo asi ġena ura ġia beġene ġori-kaua, korana ġia na Pamfilia ai tu eraga-kwanerito, ema ġia ġesi asi ġeġauveito mo ġeri ġauvei magona. ³⁹ Moġa ġaramanai ġia tauri ruarua veġareveġare baregona ġeveiato. Benamo tauri ruarua ġeveraġa-kwaneto. Banabas na Mareko eġoriatu, bouti ai ġeraġeto, benamo Saipras ġana ġeiaġoto. ⁴⁰ A Paulo na tu Silas eġabiviriġiato. Tarikaka na Vereġauka ġena varevare-bara vevaġa-namona ġevinirito murinai ġerakato. ⁴¹ Siria e Kilikia tanori na ġeraka-vanaġito, benamo ekalesia doġorori monai ġevaġa-gwaġiġirito-ġoi.

16

Timoteo tu Paulo e Silas ġesi ġeiaġoto

¹ Paulo monana evanaġi-iaġoto Derebe ai ea votuto, ma monana tu eiaġoto Listera ai ea raġasito. Listerai tu Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta etanuto-ġoi, arana tu Timoteo. Timoteo sinana tu Iuda vavinena, ġia maki eveġabi-dadamato-ġoi vavinena, senaġi tamana tu Grik tarimana. ² Tarikaka mabarari Listerai e Ikoniai na Timoteo tu tarima namonai ġekiraġiato-ġoi. ³ Paulo eurato Timoteo tu bene ġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo, moġa lorinai, ġia tauġanina kefina elama-vaġiato. Moġesi ġeveiato, korana monai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari mabarari ribari, Timoteo tamana tu Grik tarimana.

4 Vanuġa loriri na ġevanaġi-iaġoto-ġoi nai tu, Ierusalemaj ġetanuni apostolori e ekalesia ġorikauro tarimari na ġevaġa-moġonirito guruġari veġabidadama tarimari ġeri ġekiraġito-ġoi, ġia na beġene korana-iaġiri ġana. 5 Benamo ekalesia tarimari ġeri veġabidadama ġevaġa-kokorerito, e ġaro mabarari ai ekalesia ġeġutumato-ġoi.

Troas ai - Paulo ġena mata-vanaġi

6 Paulo ma karona ġesi Frigia e Galatia tanori nuġari na ġerakavanaġito moġo, korana Iauka Veaġa na ekira-ġoirito, Asia tanori ai Barau ġena guruġa asi beġene vari-fiua. 7 Misia tano vetoġanai ġeraġasito, benamo Bitinia tanonai ġeraka-toġa ġetato, senaġi Iesu Iaukana asi eurato ġia mo ġana beġene iaġo. 8 Moġa lorinai Misia na ġevanaġito, Troas vanuġanai ġea votuto. 9 Mo boġi Paulo emata-vanaġito. ġia na Makedonia tarimana ta ruġataġo eġitaio, ġia enoġiato-ġoi, ekirato, “Makedonia ġana noiaġoma, noma vaġa-kavama.” 10 Paulo na mo mata-vanaġi eġitaio murinai, ġaraga-ġabikavito, Makedonia ġana baġana iaġo ġana. Korana ġaribato, mo tu Barau na ekeamato, mo tarimarima ġeri ai Vari Namona baġana fiua ġana.

Filipi ai - Lidia ġena vetuġamaġi-kure

11 Moġa lorinai Troas ai bouti ai ġaraġeto, benamo maoromaoro Samotrake motumotu ġana ġaiaġoto. Monai ġagenato, elaġanito vau Neapoli ġana ġaiaġoto. 12 Monana gunika ġana ġaiaġoto mo, Filipi ai ġaraġasito. Filipi tu Makedonia tanonai vanuġa baregona eruġa-guineto vanuġana, e Roma ġeri gabu. Monai ġaro kotari ġatanuto. 13 Sabadi ai, vanuġa maġuna ġatama bokana na ġaraka-rosito, ġaruka rekena ġana ġaiaġoto, ġai ġatuġamaġito, Iuda tarimari ġeri ġauġau gabuna ta tu monai. ġai ġatanu-tarito, benamo mo ġaruka rikinai ġevegogoto vavineri ġavaġa-guruġarito. 14 Monai eseġaġimato-ġoi vavinena ta arana Lidia, Taiatira vavinena. ġia tu voiri barego dabuġari evoivoi-iaġirito-ġoi. ġia tu Barau etoma-rakariġo viniato-ġoi vavinena. ġia Vereġauka na nuġana ekeoato, benamo Paulo na kara ekiraġiato-ġoi eseġaġiato ma eġabi-raġeato. 15 ġia ma ġena numa tarimari ġesi babatiso ġeġabiato murinai, ġia na enoġimato, ekirato, “Bema ġovetuġamaġini au tu Vereġauka ġenai moġoni aveġabidadamani nai tu, si-iaġo, be au ġegu numai bitana tanu.” Benamo ġia na nuġama eġanirito, benamo ġia ġesi ġaiaġoto.

Filipi dibura numanai

16 ġaro ta ġauġau gabuna ġana ġaiaġoto-ġoi nuġanai, vetuġunaġi ġuiatona ta na edoġarimato. ġia tu iauka rakavana ta na eboroġiato, ma ġoirai kara beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi. ġoirai beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi nai tu, ġitaġauna tarimari ġeri moni ġutuma evaġa-ġorarito-ġoi. 17 Mo ġuiato na Paulo e ġai mabarama murima na eiāġomato, ekoġoto-ġoi, maġesi ekirato-ġoi, “Maġeri tarima tu Iaru-korokoro Barauna ġena vetuġunaġi tarimari! Vevaġa-maġuri kamasi boġo ġabiani dabarana varina ġefuani.” 18 ġaro vovoka moġesi eveito-ġoi, eiāġoto mo, Paulo ebaruto, benamo eruġa-kureto, mo iauka rakavana ekiraiato, ekirato, “Iesu Keriso aranai au na akiramuni, mani kekeni ġenana noraka-vaġi!” Benamo mo horai moġo iauka rakavana mo ġuiato ġenana eraka-vaġito.

19 Mo ġuiato ġitaġauna tarimari ġeribato, ġia ġeri moni doġari dabarana ekorito, benamo ġia na Paulo e Silas ġeġabi-taririto, taravatu tauri ġeri ai maketi gabuna ġana ġeinu-iaġorito. 20 Kota ġeseġaġini tarimari ġoirari ai ġevaġa-ruġarito vau ġekirato, “Mai tu Iuda tarimari. Ġia na ġita ġera vanuġa baregonai rakava ġevaġa-ġoraiani. 21 Ema ġia na ġevevaġa-riba iaġirini veiġari ġita ġera taravatu na tu asi eġabi-raġerini. Ġita tu Roma tarimara, ġia ġeri veiġa tu asi bita ġabi-raġerini e asi bita veirini riba.”

22 Tarimarima ġutuma-bara ġia ġesi ġekauto, Paulo e Silas ġeġuru-vinirito. Benamo Kota ġeseġaġini tarimari na Paulo e Silas ġeri dabuġa ġedarerito, benamo mo ġutuma-bara ġekirarito, beġene kwariri. 23 Ġekwari-biruġa biruġarito murinai, dibura numai ġefiu-toġarito, ema dibura numa ġitaġauna tarimana ġekiraiato, bene ġitaġau-ġinikauri. 24 Ġia na mo vevaġa-naġi guruġana eseġaġiato, benamo dibura numana nuġana buroburonai efiu-toġarito. Kwakuri tu ġau duduri baregori ma metori vekaravari ai ebaru-taririto.

25 Boġi nuġanai Paulo e Silas tu ġeġurigurito-ġoi e Barau vaġa-raġena mariri ġeġabirito-ġoi, ma dibura numa tarimari kotari na tu ġeseġaġi-taġorito-ġoi. 26 Asikauna tano-iaga baregona eraġasito, dibura numana korana duġuri maki eġareva-ġareva vinubato. Vaġa-sebo ġatama-boka mabarari ġevekeoto, e dibura tarimari ġebarurito seiniri mabarari ġeketoketo-vaġito. 27 Dibura numana ġitaġauna tarimana etataġato, mo ġatama-boka mabarari eġitarito tu vekeo. Ġena tuġamaġi dibura tarimari mabarari tu ġeraga-lemato etato, benamo ġena vetari baġana einu-vaġiato, ma tauġena nevevaġi-mase etato. 28 Senaġi Paulo na eġaba-viniato, ekirato, “Tauġemu asi novevaġa-rakava! Ġai mabarama tu maiġema!” 29 Dibura numa ġitaġauna tarimana kere keari eveito, eraga-toġato, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi Paulo e Silas kwakuri korari ai ea keto-tarito. 30 Benamo monana eġori-rosirito ma edanaġirito, ekirato, “Vere tarimami, au tu kamasi haveini vau maġuri badoġariani?”

31 Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, “Iesu Vereġauka bono ġabidadamavinia, benamo maġuri boġabiani, ġoi e ġemu numa tarimari mabarari.” 32 Benamo ġia na Vereġauka ġena guruġa, ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi, ġeri ġekiraġito. 33 Mo boġi horanai moġo, dibura numa ġitaġauna tarimana na tauri ruarua eġori-iaġorito, manuġari ea ġuriġirito, ema ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi mo boġi sebonai ġebabatisorito. 34 Moġa murinai ġia na Paulo e Silas ġena numa nuġanai eġori-toġarito, benamo ġaniġani evinirito, ġeġanito. Ma ġia ma ġena numa tarimari ġesi tu iaku na ġevonuto, korana ġia toma tu Barau ġenai ġeveġabidadamani.

35 Boġibogġi, Kota ġeseġaġini tarimari na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġetuġurito, ġekirato, “Mani dibura numai tarimari ruarua ġoa tuġu-vaġiri.” 36 Benamo dibura numa ġitaġauna tauna na Paulo ekiravaraiato, ekirato, “Kota ġeseġaġini tarimari na guruġa beġe tuġua, ġoi e Silas tu baġana tuġu-rosimi beġesi. Moġa lorinai ġoraka-rosi ma mainomi ġesi.” 37 Senaġi Paulo na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ekirarito, ekirato, “Ġai tu Roma tarimama, senaġi ġia na tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai ġai ġekwari-kavamato moġo, a ġema rakava tu asi ġevetauato, senaġi dibura numai ġefiu-toġamato. Ma initoma tu

vekuretoĝai ma ĝetuĝu-rosima ĝetoni? Asiĝina ĝinavaĝi! Ĝia tauĝeri maiĝana beĝene iaĝoma, benamo ĝai beĝenema ĝori-rosima.”

³⁸ Benamo vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimari na mo guruĝa Kota ĝeseĝaĝini tarimari ĝekira-vararito. Ĝia ĝeseĝaĝito Paulo e Silas tu Roma tarimari ai ĝeiaĝoto nai tu ĝegarito. ³⁹ Benamo ĝeiaĝoto, Paulo e Silas ĝenoĝirito, ĝeri rakava beĝene tuĝamaĝi-fitoĝari. Benamo ĝia tauri ruarua dibura numa na ĝetuĝu-rosirito, e ĝenoĝirito, mo vanuĝa barana beĝene raga-kwaneana. ⁴⁰ Paulo e Silas na dibura numana ĝeraga-kwaneato, Lidia ĝena numa ĝana ĝeiaĝoto. Monai tarikaka ĝesi ĝevedoĝarito, benamo vevaĝa-gwaĝiĝi guruĝari na ĝevaĝa-kokorerito, benamo ĝerakato.

17

Tesalonika ai

¹ Paulo e Silas na Amfipoli e Apolonia ĝeraka-vanaĝiato, ĝeiaĝoto mo Tesalonikai ĝeraĝasito. Iuda tarimari ĝeri rubu ta tu monai. ² Paulo tu eveito-ĝoi kavana rubu ai eraka-toĝato. Ema Sabadi ĝarori toitoi nuĝari ai, ĝia tu tarimarima ĝesi Buka Veaĝa guruĝari ĝeguruĝa-guruĝa-iaĝirito. ³ Ĝia ĝeri ekiraĝi-ginikauto-ĝoi, e evaĝa-moĝoniato-ĝoi, Keriso tu bemidigu-midiguni e mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoini. Ema ekirato, “Mai Iesu, varina ĝomi ĝemi afuani tarimana, tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).” ⁴ Iuda tarimari kotari na mo guruĝa ĝevaĝa-moĝoniato, benamo Paulo e Silas ĝesi ĝesebonato. Ema Barau ĝetoma-rakariĝo viniato-ĝoi Grik tarimari ĝutuma lelevaĝi e vanuĝai ĝeri dagi barego vavineri ĝutuma maki ĝia ĝesi ĝesebonato.

⁵ Senaĝi Iuda tarimari tu ĝemamato, benamo voivoi gabunai seĝafore lelevaĝi tarimari kotari ĝeĝabi-vegogorito, seĝafore doĝorona ta ĝesinaiato. Benamo ĝia na gururaĝe e vevaĝi baregona vanuĝa barana nuĝanai ĝeveiato. Ma Iason ĝena numa ĝeraĝeato, Paulo e Silas beĝene doĝariri, be tarimarima ĝoirari ai beĝene ĝori-rosiri ĝana. ⁶ Senaĝi asi ĝedoĝaririto, benamo Iason e tarikaka kotari ĝeinu-iaĝorito, vanuĝa ĝitaĝauna tauri ĝoirari ĝana, ma koĝori ĝesi ĝekirato, “Tanobara mabarari ai mai tarima na rakava ĝevaĝa-ĝoraiani, ma toma tu mai ĝana beĝe iaĝoma, ⁷ benamo Iason na ĝena numai eĝita-ĝaurini. Ĝia na Kaisara ĝena taravatu ĝekiraĝi-fitoĝaiani, korana tu ĝekirani, vere barana ta ma ĝetoni. Ĝekirani, mo vere arana tu Iesu.” ⁸ Vanuĝa tarimari e ĝitataĝona tarimari na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri daradara ebaregote. ⁹ Benamo ĝia na Iason ma karonna ĝesi ĝevaĝa-fainirito moĝo, benamo ĝetuĝu-rakarito.

Berea ai

¹⁰ Eboĝito nai tu asikauna tarikaka na Paulo e Silas Berea ĝana ĝeraga-tuĝu-rakarito. Bereai ĝea raĝasito nai tu ĝeiaĝoto, Iuda tarimari ĝeri rubu ĝana. ¹¹ Bereai tarimarima tu tarima namori, dia Tesalonika tarimari kavari. Ĝia na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato-ĝoi nai, ĝeura-iaĝi baregoato-ĝoi. Ema ĝaro mabarari ai Buka Veaĝa nuĝanai kara Paulo na ekiraĝiato-ĝoi ĝevetauato-ĝoi. Korana tu ĝeurato-ĝoi beĝene riba, Paulo na kara ekiraĝiato-ĝoi guruĝari tu moĝoni ba, beĝene vaĝa-moĝoniri ĝana. ¹² Iuda tarimari ĝutuma Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniato; ema Grik vavineri barego-baregori kotari na e Grik tauri ĝutuma maki Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniato.

¹³ Senaġi Iuda tarimari Tesalonikai ġeseġaġito, Paulo tu Bereai Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi. Benamo ġeiaġoto, vanuġa tarimari nuġari ġea ġanirito e ġekira-vaisi vaisirito. ¹⁴ Benamo Paulo tu asikauna tarikaka na kone ġana ġetuġu-rakaiato; a Silas ema Timoteo tu Bereai ġetanuto. ¹⁵ Paulo ġekava-iaġoato tauri na ġeġori-iaġoato mo Atena. Monana ma ġeġenoġoito Berea ġana. Ġia ġeġenoġoito nai tu, Paulo ġena keakau guruġana ta maki ġeġwaiato, ekirato, Silas e Timoteo ġia ġenai beġene iaġo-ġarimoġi etato.

Atena ai

¹⁶ Atenai, Paulo na Silas e Timoteo evaġa-nogarito-ġoi nuġanai, mo vanuġa baregona eġitaiato tu kwaivakuku na ġevaġa-vonuato. Benamo ġia nuġana emeto-rakavato. ¹⁷ Moġa lorinai eiaġoto Iuda tarimari ġeri rubu ġana, Iuda tarimari e irau bese tarimari Barau ġetoma-rakarigo viniato-ġoi tarimari ġesi ġeguruġa-guruġato. Ema ġaro mabarari ai maketi ai ġeraka-refoto-ġoi tarimari evaġa-guruġarito-ġoi. ¹⁸ Vevaġa-riba tauri irauri, ġeri orea ġekiraġirito-ġoi tu Epikurea ema Stoiki, na Paulo ġeġoitaġoato, benamo ġevaġa-veġare veġareato. Ġia kotari ġevedanaġito, ġekirato, “Mai muru-babo tu kara ekiraġiani?” Ma kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġia mai tu noġa moġo barau irauri ekiraġirini.” Ġia moġesi ġekirato, korana Paulo tu Iesu e ġena variġisi-ġenoġoi varina eġobata-iaġiato-ġoi. ¹⁹ Benamo ġia na Paulo ġeġabiato, Areopago ġorona ġana ġeġori-iaġoato, kanisoro ġevegogoto-ġoi gabuna ġana. Benamo monai ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġaurani tu ġariba, mai vevaġa-riba variġuna oveiani tu kara okiraġiani? ²⁰ Ġoi na guruġa tari okiraġirini tu ġai na asi ġaseġaġirini dagarari, naima ġai ġaurani tu aniri baġana ribari.” ²¹ Korana Atena tarimari mabarari e irau gabu tarimari monai ġetanuni tu, ġauvei ta asi ġeveiato-ġoi, senaġi ġia ġeri veigā sebona tu ġaro mabarari ai mo guruġa variġuri moġo ġekiraġi-taġorito-ġoi e ġeseġaġi-taġorito-ġoi.

²² Benamo Paulo tu Areopago vegogona nuġana na eruġa-vaisito, benamo ekirato, “Atena tarimami! Au na ġomi aġitamini, ġomi tu ġemi barau ġeri ai ġovetuġamaġikau-barego korikorini. ²³ Korana ġemi vanuġai arakaorakaoni e ġemi toma-rakarigo gaburi aġitarito nai tu, au na fata veaġana ta aġitaiato, iatanai tu mai guruġa ġetoreato, ‘ASI RIBAMA BARAUNA ĠENA.’ Moġa lorinai mo asi ribami Barauna, ġomi na ġotoma-rakarigo viniani tu, toma au na akira-varamini.

²⁴ Tanobara e tanobara nuġanai ġetanuni dagarari mabarari eveirito Barauna tu guba e tanobara verena. Ġia tu tarimarima ġimari na ġeragarito rubu veaġari ai tu asi etanuni. ²⁵ Ġia tu dagara tai asi erabuto, be tarimarima ġimari na ġia ġena tu asi beġe veiani riba. Ġia tauġena na tarimarima mabarari maġuri evinirini, iaġari ema dagara mabarari evinirini. ²⁶ Tarima sebona ġenana ġia na tarimarima beseri mabarari evaġa-ġorarito, ema tanobara mabarana beġene tanu-iaġia etato. Ġia tauġena na ġeri maġuri laġaniri ema ġeri tanu gaburi korikori eboiġa-guinerito. ²⁷ Barau na moġesi eveiato, korana ġia beġene ġita-vetaua ġana; ema beġene vetau-kokore kokorea, benamo beġene doġaria. Oba, Barau e ġita tata vefakara tu asi manaġa. ²⁸ ‘Korana ġita tu, ġia koranai tamaġurini, taġareva-ġarevani e roġo tamaġuri-taġoni.’ Ġemi

mari ġegarani e ġesisiba-iaġirini tauri na ġekiraġiato kavana, ġekirato, ‘Ġita maki ġia natuna.’

²⁹ Ġita tu Barau natuna lorinai, asi bitana tuġamaġi, Barau tu golo, silva, o fore, tarimarima ġena boioġai ema ribai ekororito dagarari kavana. ³⁰ Guinenai tarimarima tu asi ġeri ribamaoro nai, Barau na moġeri tu eġita-ragakwanerito. Senaġi toma tu, ġia na tarimarima mabarari gabu mabarari ai ekirarini, beġene vetuġamaġi-kure. ³¹ Korana ġia na ġaro ta ekiraġi-toreato, mo ġaro ai ġena ġabiviriġi tarimana na tanobarai vevaġa-maoro beveiani ma iobukaiobukana ġesi. Barau na mo tau evaġa-moġoniato tarimarima mabarari ġoirari ai, vetoġana tu mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato.”

³² Mase na variġisi-ġenoġoina guruġana ġeseġaġito nai, kotari na tu Paulo ġerikiriki-iaġiato. Ma kotari tu ġekirato, “Ġai ġaurani tu, mo vari ġema ma nokiraġi-ġenoġoia.” ³³ Benamo Paulo na mo vegogo eragakwaneato. ³⁴ Senaġi tau lakouna tu ġia ġesi ġerakakauto e Barau ġenai ġeveġabidadamato. Ġia fakari ai tu Dionisio, ġia tu Areopago ġoro ai ġevegogoto-ġoi tarimana ta, e vavine ta arana Damari, ema tarima kotari maki.

18

Korinto ai

¹ Moġa murinai Paulo na Atena eraga-kwaneato, Korinto ġana eiaġoto. ² Monai ġia na Iuda tarimana arana Akwila eġoitaġoato. Akwila tu Ponto ai emaġurito. Ġia tu ġaraġona Priskila ġesi Itali na vau ġeraġasito. Ġia Itali na ġeiaġomato, korana tu Klaudio na Iuda tarimari mabarari ekirarito, Roma beġene raga-kwaneana. Paulo eiaġoto ġia ġeri ai, ea ġitarito. ³ Ġia maki Akwila ma ġaraġona ġesi kavana farai numari eturito-ġoi. Moġa lorinai Paulo monai tu ġia tauri ruarua ġesi etanuto-ġoi ema ġeġauvei-vegogoto-ġoi. ⁴ Sabadi mabarari ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eġobatato-ġoi, Iuda e Griki tarimari nuġari neġabiri uranai.

Silas e Timoteo ġeraġasito

⁵ Silas e Timoteo Makedonia na ġeraġasito nai, Paulo tu Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi ġaro mabarana, Iuda tarimari ġeri ai ekiraġi-foforiato-ġoi, Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). ⁶ Senaġi Iuda tarimari na Paulo ġena guruġa ġevaġa-ġenoġoiato, e guruġa asi namori ġenai ġekira-veġare veġareato nai, Paulo na ġena dabuġa ekorakoraiato ġia ġoirari ai vauro evaġa-guruġa gwaġiġi-vinirito, ekirato, “Ġomi rarami verebana tu tauġemi iatami ai! Au ġegu ai vereba ta asiġina. Toma au tu aiaġoni irau bese tarimari ġeri ai.”

⁷ Benamo mo rubu na eraka-rosito, eiaġoto, irau bese tarimana arana Titio Iusto ġena numa ġana. Titio tu Barau etoma-rakarigo viniato-ġoi tarimana, ma ġena numa tu rubu sebinai moġo. ⁸ Krispo, rubu ġorikauna tarimana e ġena numa tarimari mabarari ġesi tu Vereġauka ġeġabidadama-viniato-ġoi. Ema Korinto tarimari ġutuma na maki vari ġeseġaġiato, benamo ġevaġa-moġoniato ema babatiso ġeġabito.

⁹ Boġi tai Vereġauka na Paulo mata-vanaġi ai evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono ġari, murumu asi bene kafu, bono guruġa! ¹⁰ Korana au tu ġoi ġesi bene; ta na asi beiaġo-vinimuni e asi bevaġa-rakavamuni

riba, korana au ġegu tarimarima tu ġutuma mai vanuġa baregonai.”
 11 Moġa lorinai Paulo monai etanuto laġani ta e ġue imaima sebona (6); Barau ġena guruġa tarimarima evaġa-riba iaġirito-ġoi.

12 Galio tu Akaia tanona ġeri gavana ġauveina eveito-ġoi nuġanai, Iuda tarimari ġeġaru-vegogoto, Paulo ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġana ġeġori-iaġoato. 13 Ġekirato, “Mai tarima na tarimarima nuġari eġanirini, ma taravatu na asi ekiraġiani maġurinai Barau beġene toma-rakarigo vinia etoni.” 14 Paulo neguruġa etato nuġanai, Galio na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġomi Iuda tarimami, bema veiġa rakavana tai o kerere baregona tai boġoro samani nai tu, bara seġaġi-vinimi riba. 15 Senaġi mani veġareveġare tu vevaġa-riba, e ara, ema tauġemi ġemi taravatu veġareveġareri, naima tauġemi na boġono vei-rorogotori. Au na maniġesina dagarari Kotai tu asi baseġaġirini!” 16 Benamo ġia na Kota gabuna na elai-rosirito. 17 Ġia mabarari na rubu ġorikauna tarimana, Sostene, ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġoiranai benamo ġekwarikorukoruato. Ma Galio tu eġitarito senaġi eboġe-ġuiragiato moġo.

Paulo Antioka ġana eġenoġoito

18 Paulo Korinto ai tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġesi tu ġaro kota vovoka roġo ma ġetanuto. Moġa murinai eraga-kwanerito, benamo Priskila e Akwila ġesi bouti ta Siria ġana ġeiaġoto. Kenkrea na roġosi beġere raka nuġanai, ġia tu debana ġeraroato, korana ġena kiraġitore gwaġiġina ta Barau ġenai eveiato nai. 19 Efeso ai ġeraġasito, benamo Paulo na Priskila e Akwila monai eraga-kwanerito. Ġia tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato benamo Iuda tarimari ġesi ġea guruġa-guruġato. 20 Ġia na ġenoġiato, monai Iuda tarimari ġesi roġo bene tanu, senaġi ġeri noġinoġi asi eġabi-raġeato. 21 Senaġi ġena rakai tu iniġesi evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema Barau beuranai nai, ġomi ġemi ai ma baġenoġoi-iaġomani.” Benamo bouti ai ea raġekauto, ma Efeso eraga-kwaneato.

22 Kaisareai eraġasito nai, kwakuna na Ierusalemna ġana evaraġeto, ekalesia ġesi ġea veġoitaġoto vauro, Antioka ġana evariġo-iaġoto. 23 Ġaro kotari monai etanuto murinai, Galatia e Frigia tanori ġana eiaġoto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari gabu tatai ġetanuto-ġoi tarimari ea vaġa-kokorerito.

24 Mo horai Iuda tarimana ta arana Apolos, Alesandria ai emaġurito tarimana, Efeso ġana eiaġoto. Ġia ġena riba tu varaġe lelevaġi, guruġai namo vedaurea e Buka Veaġa maki eriba-ginikau-raġeato. 25 Ġia tu Vereġauka ġena dabara ġevaġa-ribaiato, benamo nuġana mabarana ġesi Iesu varina efiuato, e evaġa-riba-iaġi ginikauato. Dagara sebona, ġia tu Ioane ġena babatiso moġo eribaiato. 26 Rubu nuġanai eġobatato-ġoi ma kokorena ġesi. Monai Priskila e Akwila na ġeseġaġiato, benamo ġeġori-kauato, ġia ġetanuni numana ġana ġeġori-iaġoato, monai vauro Barau ġena dabara moġonina ġevaġa-riba ginikauato. 27 Benamo Apolos eurato, Akaia ġana bene iaġo. Moġa lorinai tarikaka Efeso ai ġetanuni na ġevaġa-kavaiato, e fefa ta ġetoreato Akaii Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġeri, ġenoġirito, Apolos eiaġoni nai beġene ġabi-raġea. Apolos ea raġasito nai tu, Barau ġena varevare-bara ġenana Barau ġevaġa-moġoniatu tarimari tu vevaġa-kava barego Apolos ġenana ġedoġariato. 28 Korana ġena guruġa kokoreri ġerina Iuda tarimari evaġa-ketorito

tarimarima ġutuma ġoirari ai, Apolos na Buka Veāġa na ġeri evaġa-moġoniatu-ġoi Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

19

Paulo Efeso ai

¹ Apolos tu Korinto ai etanuto-ġoi nai, Paulo gunika rekena na eiaġoto mo Efeso ai ea raġasito. Monai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tari edoġaririto, ² benamo edanaġirito, ekirato, “Iesu ġenai ġoveġabidadamatatu nai, Iauka Veāġa ġoġabiato ba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina, ġai tu Iauka Veāġa maki etanuni guruġana ta tu roġosi maki baġana seġaġia.” ³ Benamo Paulo na ma edanaġirito, ekirato, “Be ġomi na tu kamara babatiso ġoġabiato?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ioane ġena babatiso.”

⁴ Benamo Paulo ekirato, “Ioane tu rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto tarimari ebabatisorito, ema Isaraela tarimari ekirarito, ġia murina na beiaġomani tarimana beġene ġabidadama-vinia, mo tu Iesu.” ⁵ Mo guruġa ġeseġaiatu nai, Vereġauka Iesu aranai babatiso ġeġabiato. ⁶ Paulo ġimana ġia iatari ai etore-kaurito nai tu, Iauka Veāġa emariġoto ġia iatari ai. Benamo garo iraurirau ai ġeguruġato, e Barau na ġia ġeri ai evaġa-foforirito guruġari ġevvari-fiurito. ⁷ Tauri mabarari tu gabanana ruarua (12) kavana.

⁸ Paulo monai ġue toitoi etanuto. Ma vanaġivanaġi rubu ai erakatoġato-ġoi, Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maġa), eġobata-iaġiato-ġoi ma kokorena ġesi, ema tarimarima ġesi ġeguruġa-iaġiato-ġoi e nuġari eġanirito-ġoi. ⁹ Senaġi tari nuġari tu bubu, be asi ġeseġaġi-viniatu, ema tarimarima ġutuma ġoirari ai Vereġauka ġena dabara iatanai guruġa tu rakavari ġekiraġito. Moġa lorinai Paulo na eraga-kwanerito, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari moġo eġori-kaurito, benamo ġaro mabarari ai Tirano ġena vevaġa-riba numanai evaġa-ribarito-ġoi. ¹⁰ Laġani ruarua moġesina eveito, moġesina naima Asia tanonai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari e Grik tarimari mabarari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato.

Skeva natuna

¹¹ Barau na Paulo ġenana veġa boruri irauri eveirito. ¹² Ġia na eġauvei-iaġirito-ġoi mukori e eriġorito-ġoi dabuġari keve tarimari ġeri ai ġeġabi-iaġorito-ġoi nai tu, ġeri keve ġenamoto-ġoi, e iauka rakavari ġia ġerina ġeraka-vaġito-ġoi.

¹³ Iuda tarimari kotari monai ġerakaoto-ġoi ma iauka rakavari ġelai-vaġirito-ġoi tauri na maki Vereġauka Iesu arana ġevatoato iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari iatari ai. Iauka rakavari ġekirarito, ġekirato-ġoi, “Paulo na eġobata-iaġiani tarimana Iesu aranai akiramini, ġoraka-vaġi.” ¹⁴ Skeva, Iuda ġeri Rubu Veāġa verena baregona ta, natuna merori imaima ruarua (7) tu moġesina ġeveito-ġoi. ¹⁵ Benamo ġaro ta iauka rakavana na ekirarito, ekirato, “Iesu tu au ribagu, ema Paulo maki ma ribagu, a ġomi tu deikara?” ¹⁶ Benamo iauka rakavana na eboroġiato tarimana na tauri imaima ruarua (7) na eguru-vinirito, ebota-korukorurito. Evaġa-vevaġi rakavarito, be mo numa na ġema raga-rosito tu kefiri kori e ma rarari.

¹⁷ Efeso ai ġetanuto-ġoi tarimari, Iuda e Grik tarimari mabarari, na mo vari ġeseġaġiato nai, ġegari-rakava rakavato, ema Iesu Vereġauka arana ġevaġa-raġe baregoato. ¹⁸ Iesu ġevaġa-moġoniato tarimari vovoka ġeiaġomato, benamo ġutuma ġoirari ai ġeri veiġa rakavari ġekiraġi-foforirito. ¹⁹ Meġameġa tarimari ġutuma ġeri meġa bukari ġeġwa-vegogorito, benamo tarimarima mabarari ġoirari ai ġegaburito. Mo buka voini ġevaġa-vegogorito tu silva moniri 50,000. ²⁰ Mai veiġa seġukari ġeġorato ġerina Vereġauka ġena guruġa eraga-rovorovoto, e ebaregoto ma seġukana ġesi.

Efeso ai gururaġe baregona eġorato

²¹ Moġeri muriri ai Paulo nuġanai etuġamaġito, Makedonia e Akaia tanori na bene vanaġi-iaġo Ierusalemna ġana. Ekirato, “Mo ġana bana iaġo murinai, Roma maki bana ġitaia.” ²² Benamo Timoteo e Erasto, ġia ġevaġa-kavaiato-ġoi tarimari ruarua, Makedonia ġana etuġu-iaġorito, a ġia tu Asia tanonai kota roġo etanu-maukato.

²³ Mo ġaro sebonai Efeso ai gururaġe baregona eġorato, korana Vereġauka ġena Dabara dainai. ²⁴ Monai silva eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana ta arana Demetrio, ġia na barau vavinena arana Diana ġena rubu baregona ġitaġitana ilailanai rubu misimisiri silva na eveirito-ġoi. Monana ġena ġauvei tarimari moni boruri barego vedaurea ġedoġarito. ²⁵ Benamo Demetrio na ġia mabarari, e ġia ġeri ġauvei kavana tarimari ekea-vegogorito, ma ekirarito, ekirato, “Tau, ġomi tau mabarami ribami ġita ġera moni tu mai ġauvei na eiaġomani. ²⁶ Toma ġomi tauġemi na ġoġitaiani e ġoseġaġiani, mai tarima Paulo na kara eveiani. Ġia ekirani, tarimarima ġimari na ġeveirini barauri tu dia barau, ema ġia na tarimarima ġutuma-bara nuġari eġanirini, e eġori-veġitarini, dia Efeso ai moġo, senaġi Asia tanona mabaranai maki. ²⁷ Mai tu dia ġita ġera ġauvei namona arana moġo evaġa-rakavaiani, senaġi barau vavinena baregona, Diana, ġena rubu maki asi aninai beġe vaġa-iaġoani, e Diana iaru-korokorona asi ma beġe vevato-iaġiani; aba, mai barau vavinena tu Asia tarimari mabarari e tanobara mabarana na ġetoma-rakariġo viniani.”

²⁸ Mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakava rakavato, e ġekoġoto, ġekirato, “Efeso barauna Diana tu iaru-korokoro!” ²⁹ Benamo mo guru baregona eraġeto na mo vanuġa barana mabarana tu iauvoiauvo e daradara na eġauato. Ma Paulo ġesi ġerakao-vegogoto-ġoi Makedonia tarimari ruarua, Gaius e Aristako, tu ġeġabi-taririto, benamo marere gabuna ġana ġeġori-raġaraga-iaġorito. ³⁰ Paulo ġena ura tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai bene raka-rosi, senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari asi ġeurato, ma ġeruġa-ġauato. ³¹ Asia vereri kotari Paulo ġatana. Ġia na maki ġena guruġa ġetuġuto, ġenoġiato, marere gabunai asi bene fofori.

³² Mo vegogo nuġanai daradara asikeikeina eġorato, korana tarimarima mabarari irau ġabaġabana keakeana ġeiaġoto. Ġeġabato-ġoi e ġekeato-ġoi nai, tari tu guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari tu guruġa boruri tari ġekiraġirito-ġoi, korana tarima ġutuma tu asi ribari kara dainai ġea ġaru-vegogoto. ³³ Iuda tarimari na Alesanda mo ġutuma-bara nuġana na ġetuġu-rosiato, tarimarima ġoirari ai ea ruġato, Iuda tarimari iatari ai bene guruġa ġana. Benamo Alesanda ġimana na

tarimarima elau-taririto asi beĝene gururaĝe ĝana. ³⁴ Senaĝi ĝeĝita-leaiato, ĝia tu Iuda tarimana nai, mabarari vaĝa-sebo mai guruĝa sebona moĝo ĝekoĝo-iaĝi ĝenoĝoi-ĝenoĝoiato-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, “Efeso barauna, Diana, tu iaru-korokoro!”

³⁵ Vanuĝa ĝena toretore tauna o klak mo tarimarima ĝutuma evaĝa-maĝorito, benamo ekirato, “Efeso tarimami, tarimarima mabarari ma ribari, Efeso tu Diana barau vavinena baregona ĝena rubu ĝitaĝauna vanuĝana, e guba na fore veaĝana Diana ilailanai dagarana eketo-firiĝoto ĝitaĝauna vanuĝana maki. ³⁶ Tarima ta na maiĝeri dagara asi bekira-ĝuniĝaurini riba. Moĝa lorinai asi ĝoguru-raĝe, asi ĝovei-taĝuitaĝui. ³⁷ Mai tarimarima na rubu dagarana ta tu asi beĝe lemaia, e ĝera barau vavinena ĝenai maki guruĝa rakavana ta asi beĝe kiraĝi, senaĝi ĝomi na maiĝana boĝo ĝori-iaĝoma-kavari. ³⁸ Bema Demetrio ma ĝena ĝauvei tauri ĝesi ma ĝeri baru tarima ta ĝenai nai tu, ĝita tu ma ĝera gavana, ĝera Kota ĝarori tu vekeo. Monai vauro beĝene vei-roroĝotori. ³⁹ Bema ĝourani dagara ta ma boĝono kiraĝia nai tu, taravatu na evaĝa-moĝoniato vegononi vauro beĝene guruĝa-iaĝia. ⁴⁰ Toma kara beĝora korana beĝe danaĝirani nai, ĝita tu bita kerereni. Korana mai gururaĝe baregona bita veia tu asi tauna ta, e ĝera ĝaru-vegogo kava anina tu asi bita kiraĝiani riba.” ⁴¹ Eguruĝa-ĝosito murinai, ĝevevogoto tarimari etuĝu-rovorovorito.

20

Paulo tu Makedonia e Grik ĝana eiaĝoto

¹ Mo daradara nuĝanai ĝekoĝoto-ĝoi, ĝeĝabato-ĝoi, moĝa emeĝomeĝo-tarito murinai, Paulo na Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari ekea-vegogorito; benamo elaunaĝirito murinai, eĝabi-tuĝurito. Benamo ĝia tu ma erakato Makedonia ĝana. ² Mo gabu nuĝari na eraka-vanaĝito-ĝoi nai, guruĝa ĝutuma ekiraĝito, tarimarima evaĝa-kokorerito-ĝoi. Monana eiaĝoto mo, Grik ai evotuto. ³ Monai ĝue toitoi etanuto. Bouti na Siria ĝana bene iaĝo ĝana eĝabi-kavito-ĝoi nuĝanai tu eseĝaĝito, Iuda tarimari na tu ĝia beĝene vaĝia boioĝana ĝetogaiato-ĝoi. Moĝa lorinai Makedonia na dabarai bene ĝenoĝoi-vanaĝi etato. ⁴ Tarima kotari na ĝia ĝekavaiato, tarimari tu maiĝeri: Sopata Piro, Berea tarimana; Aristako e Sekundo, Tesalonika tauri; Gaius, Derebe tarimana; Tikiko e Trofimo, Asia tauri; e Timoteo. Moĝeri na ĝekavaiato, Asia ĝana ĝeiaĝoto. ⁵ Ĝia tu ĝeraka-guineto, Troas ai vau ĝai ĝea vaĝa-nogamato. ⁶ Senaĝi ĝai tu Asi Etubuni Faraona Verekona ekorito murinai vau, Filipi ĝaraga-kwaneato. Ĝaro imaima (5) ĝekorito vau, ĝia ĝeri ai Troas ai ĝavotuto, ĝavedoĝarito. Monai tu ĝaro imaima ruarua (7) ĝatanuto.

Paulo ĝena iaĝoiaĝo magona Troas ai

⁷ Fura sebona ĝena ĝaro giniguenai o Sandei ai ĝaraka-vegogoto anibou baĝana ĝani ĝana. Benamo Paulo na mo lavilavi tu tarimarima eĝobata-vinirito, eiaĝoto mo, boĝi nuĝana, korana belaĝanini ĝia tu berakani nai. ⁸ Mo numa tuĝuna daĝutunai ĝai ĝavevogoto, moĝa lamefa na tu asisebo ĝevaĝa-ĝararito. ⁹ Mero futuana ta arana Eutiko tu windoa nuĝanai etanuto. Paulo ĝena guruĝa emauka-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, Eutiko matana tu egenagenato-ĝoi mo ea gena-vetuĝa-rekwato. Benamo mo

numa tuḡuna na stori vaḡa-toitoina (o third story) na ea keto-firiḡoto mo tano ai. Ġea ḡabi-vaisiato nai tu mase. ¹⁰ Senaḡi Paulo eraka-riḡoto, Eutiko iatanai evefiukauto, eregoato, benamo ekirato, “Nuḡami asi ḡeraḡe, ḡia tu maḡuri!” ¹¹ Moḡa murinai numa tuḡuna ḡana ma evaraḡeto, ma farao ebuki-ḡutuato, ḡeḡanito. Ġena guruḡa ma esiriḡuato, eiaḡoto mo elagano, benamo erakato. ¹² Vegogo tarimari na mo futua ḡeḡoriatu, benamo ma verereri ḡesi ḡerakato.

Paulo Troas na eiaḡoto mo Mileto

¹³ Ġai tu bouti na Aso ḡana ḡaiḡo-guinetu, a Paulo tu monai vau ma baḡa ḡura-kauani. Paulo na tu moḡesina ekiramato, korana ḡia tu kwakuna na beraka-vanaḡini etato. ¹⁴ Aso ai ema doḡarimato, benamo ḡaḡura-kauato, Mitilene ḡana ḡaiḡoto. ¹⁵ Monana bouti na ma ḡaiḡoto mo elaganito vau, Kioso iata-raḡenai ḡadarokauto. Mo ḡaro murinai tu Samo ai ma ḡavotuto, ma ḡaro ta ma evanaḡiatu vau, Mileto ai ḡaraḡasito. ¹⁶ Paulo eurato, Efeso tu beḡene raga-vanaḡia, Asia tanonai ḡaro kotari beḡe vaḡa-koririni garina, korana ḡia nuḡana eḡariḡarito-ḡoi. Ġena ura bema ma dabarana nai tu, Ierusalemi beḡene votu vau, Pentekoste ḡarona bene raḡasi, mo tu Pasova ḡaro gabana imaima (50) murinai.

Paulo ḡena veḡabituḡu guruḡari Efeso ekalesiana ḡorikauna tauri ḡeri ai

¹⁷ Paulo tu Mileto vanuḡana na Efeso ekalesia ḡorikauna tauri ḡeri guruḡa etuḡu-iaḡoto, ekirarito, beḡene iaḡoma, ḡia ḡesi beḡenema vedoḡari. ¹⁸ Ġia ḡema votuto nai, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Gomi ma ribami au ḡaro mabarari ai ḡomi ḡesi tatanuto-ḡoi nai, aiḡesina atanuto, ḡaro tovtovona na Asia tanonai ama raḡasito veḡata. ¹⁹ Ġaro vovoka Iuda tarimari ḡeurato-ḡoi au beḡene kougu, veḡa rakavari ḡutuma au ḡegu ai ḡeveirito-ḡoi. Senaḡi nuḡagu ma maranana ḡesi moḡo e ma taḡigu ḡesi Vereḡauka vetuḡunaḡina aiaḡo-vinito-ḡoi. ²⁰ Gomi ribami, vaḡa-kava-iaḡimi guruḡari mabarari avaḡa-ribamito, ta asi akure-toḡaiato, ḡemi numai e ḡutuma ḡoirari ai avevaḡa-ribato-ḡoi nai. ²¹ Iuda tarimari e Griki tarimari ḡoirari ai aguruḡa-foforito-ḡoi, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure, Barau ḡenai beḡene ḡenoḡoi, ema ḡera Vereḡauka Iesu Keriso beḡene ḡabidadama-vinia. ²² Au toma tu Ierusalemi ḡana aiaḡoni, korana Iauka Veaḡa na evaḡa-naḡiguni nai, ma asi ribagu monai tu kara ḡegu ai beḡorani. ²³ Dagara sebona moḡo au ribagu tu Iauka Veaḡa na vanuḡa baregori mabarari ai evaḡa-ribaguni, au ḡoiragu ai tu dibura numa e midigumidigu evaḡa-noga taḡoguni. ²⁴ Senaḡi au ḡegu ai, au ḡegu maḡuri tu asi atuḡamaḡi-baregoani, kara ḡana atoni, ḡegu ura sebona tu ḡegu raga-iruiru moḡo bana vaḡa-ḡuḡuru, ema mo ḡauvei Vereḡauka Iesu na eviniguto, bana veia etato ḡauveina, bana vaḡa-koria. Mo ḡauvei tu: Barau ḡena varevare-bara Varina Namona bana kiraḡi-foforia.

²⁵ Au tu ḡomi mabarami fakami ai arakao-rakaoto, Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiiani maḡa), ḡemi aḡobata-iaḡiato. A toma au ribagu, ta na asi ma boḡita-ḡenoḡoiguni. ²⁶ Moḡa lorinai toma ḡaro ḡomi ḡoirami ai au aguruḡa-foforini, bema ḡomi ta Barau ḡena beraka-rekwarekwani nai, verebana tu dia au ḡegu ai. ²⁷ Korana Barau ḡena ura mabarana avaḡa-ribamito, misina

ta maki asi akira-ḡuniḡauato. ²⁸ Tauḡemi lorimi boḡono vetore, ema mamoe serina lorina boḡono toreri. Mani mamoe serina tu Iauka Veāḡa na evinimito boḡono ḡitaḡauri ḡana. Barau ḡena ekalesia boḡono ḡita-ḡaua e boḡono ḡori-kaua. Mani tu ḡia Natuna rarana na evoiato. ²⁹ Au ribagu, au barakani murigu ai tu boḡa kwaivari rakavari ḡomi fakami ai beḡe raka-toḡani, benamo mani mamoe serina beḡe vaḡa-rakavaiani. ³⁰ Ḳomi tauḡemi fakami na maki tau kotari beḡe variḡisini, benamo ḡofaḡofa guruḡari beḡe kiraḡini, Iesu ḡekorana-iaḡiani tarimari ḡia na beḡene ḡori-ḡerevaḡiri ḡana. ³¹ Moḡa lorinai lorimi boḡono vetore! Boḡono vetuḡamaḡi-taḡo, au na tu laḡani toitoi veḡata matagu ma taḡina ḡesi, ḡomi asisiba-vini boḡimito-ḡoi e asisiba-vini laḡanimito-ḡoi.

³² Toma Barau ḡimanai e ḡena varevare-bara guruḡana nuḡanai atoremimi, ḡia na tu bevaḡa-ruḡa-iobukamini ilaila, ema voimi bevini-mini evaḡa-veaḡarito tarimari mabarari ḡesi. ³³ Au na ta ḡena silva, o golo, o dabuḡa urana asi aveito. ³⁴ Ḳomi tauḡemi ma ribami, au ḡegu rabu e karogu ḡeri rabu dagarari mabarari tu, mai ḡimagu ruarua ḡeri ḡauvei ḡerina aḡabito-ḡoi. ³⁵ Dagara mabarari nuḡari ai au na avaḡa-ḡita iaḡimito-ḡoi, au moḡesi ḡauvei kokorekokore ḡerina vauro moira-moira tarimari bitana vaḡa-kavari. Iesu Vereḡauka ḡena guruḡa boḡono tuḡamaḡi-taḡo, ekirato, 'Varevare iakuna tu barego, a ḡevinirani nai taḡoitaḡoni iakuna tu kei.'

³⁶ Paulo eguruḡa-ḡosito vau, ḡia ḡesi ḡevetui-tarito, benamo mabarari ḡesi ḡeḡuriguḡurito. ³⁷ Ḳia mabarari ḡetaḡi-rakavato, ḡevefaḡato, ma ḡeverauato. ³⁸ Ḳia nuḡari ḡevekwaraḡi-rakavato tu maiḡesina evaḡa-guruḡarito nai, ekirato, ḡia na ḡoirana asi ma beḡe ḡita-ḡenoḡoiani. Benamo bouti ḡana ḡeḡori-iaḡoato.

21

Paulo Ierusalemā ḡana eiaḡoto

¹ Ḳia ḡesi ḡaveḡabi-tuḡuto, benamo ḡarakato. Davara na ḡaiāḡoto, maoromaoro mo Koso ai ḡavotuto; ma elāḡanito vau Rodes ḡana ḡaiāḡoto, monana ma ḡaiāḡoto Patara. ² Foenikia ḡana beiāḡoni boutina monai ḡadoḡariato, ma ḡaraḡeto, benamo ḡaragato. ³ Ḳaboḡe-iaḡoto Saipras ḡaḡitaiato, benamo gabina (o south) rekena na ḡavanaḡito, ḡaiāḡoto mo Siria ai ḡaraḡasito. Taia vafuna na vau ḡaraka-riḡoto, korana mo bouti farefarena tu monai beḡe tore-riḡorini nai. ⁴ Iesu ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari kotari monai ḡadoḡaririto, ḡia ḡesi fura o wiki sebona ḡatanuto. Iauka seḡukana ḡenana ḡia na Paulo ḡekiraiato, Ierusalemā ḡana asi bene iaḡo. ⁵ Senaḡi ḡema raka ḡarona eḡabiato, benamo ḡarakato. Ḳia mabarari ma ḡaraḡori e ma naturi ḡesi vanuḡa baregona na ḡeḡori-rosimato kone ai. Benamo ḡai mabarama ḡavetuitui-tarito, ḡaḡuriguḡurito. ⁶ Ḳia tata ḡesi ḡaveḡabi-tuḡuto, benamo ḡai tu bouti baregonai ḡaraḡeto, a ḡia tu monana ḡeḡenoḡoito ḡeri numa ḡari.

⁷ Taia na ḡaiāḡoto Tolemais. Ḳema davara iaḡoiaḡona dokona moḡa. Monai tarikaka tari ḡesi ḡavedoḡarito, ma ḡavaḡa-namorito, ḡia ḡesi ḡaro sebona ḡatanuto. ⁸ Elaḡanito, benamo kwakuma na ḡarakato, ḡaiāḡoto, Kaisarea ai ḡaraḡasito. Monai evanelia tarimana arana Filipino ḡena numa ḡana ḡaiāḡoto, ḡia ḡesi ḡatanuto. Ḳia tu Ierusalemā tarima

imaima ruarua (7) ġeġabi-virigirito tarimana ta. ⁹ Ġia natuna ġuiatori vasivasi tu Barau na peroveta varevarena evinirito.

¹⁰ Ġaro vovoka monai ġatanuto murinai, peroveta tarimana ta arana Agabo, Iudea na ema raġasito. ¹¹ Ġia tu ġai ġemai eiagomato, ma Paulo ġena gabaġau eġabi-vaissato, benamo ġia tauġena kwakuna e ġimana ebarubarurito, benamo ekirato, “Iauka Veaġa tu maiġesi ekirani, ‘Mai gabaġau tarimana tu Iuda tarimari na Ierusalemaj maiġesina beġe barubaruani, benamo irau bese tarimari ġimari ai beġe tore-kauani.’”

¹² Mai guruġa ġaseġaġiato nai, ġai ema monai tarima kotari ġesi Paulo ġanoġiato, Ierusalemaj ġana asi bene iaġo. ¹³ Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Kara taġina ġoveini e au nuġagu ġovaġa-moiraiiani? Au tu rovinatore, dia Ierusalemaj beġe barubaruguni moġo, senaġi Vereġauka Iesu arana bakunai bamaseni maki.” ¹⁴ Ġai tu asi ilaila ġia nuġana baġa ġaniani nai, ma ġia noġinoġina ġavaġa-dokoato, benamo ġakirato, “Vereġauka ġena ura moġo bene vetore.”

¹⁵ Ġaro kotari ġekorito murinai, ġema farefare ġaġabi-kavirito, benamo Ierusalemaj ġana ġaiagoto. ¹⁶ Kaisarea ai ġetanuto-ġoi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari maki ġai ġesi ġaiagoto. Ġia na ġeġori-iaġomato, Nason, Saipras tarimana, ġena numa ġana. Nason tu kai-veġata na Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana.

Paulo na Iakobo (o Iames) eraka-ġitaiato

¹⁷ Ierusalemaj ġaraġasito nai tu, tarikaka na ma iakuri ġesi ġeġabi-raġemato. ¹⁸ Elaġanito, benamo Paulo tu ġai ġesi ġaiagoto Iakobo ġitaġitana; ma rubu ġorikauna tarimari mabarari tu monai vegogotaġo. ¹⁹ Paulo na evaġa-namorito murinai, ġia ġena ġauvei ġenana Barau na irau bese tarimari kamasi eveirito-ġoi variri mabarari ġeri ekiraġito.

²⁰ Ġia na ġeseġaġiato nai, mabarari na Barau ġevaġa-raġeato. Benamo ġia na Paulo ġekiraiato, ġekirato, “Tarikakama, oġitaiiani Iuda tarimari vira-tausen varau Iesu ġeġabidadama-viniani, ema taravatu maki ġekorana-iaġi gigitariani. ²¹ Ġoi varimu tu ġia ġekira-vararito. Ġekirarito, ġoi na irau tano ai ġetanuni Iuda tarimari mabarari ovaġa-ribarini, okirani, Mose ġena taravatu beġene raga-kwaneja, naturi merori tauġaniri kefiru asi beġene lama-vaġiri, ema Iuda seneri ġeri veġa asi beġene korana-iaġiri. ²² Be, ġai tu kamasi toma ġaveini? Ġoi boma raġasi varina tu beġe seġaġiani veġata. ²³ Moġa lorinai kara baġa kiravara-vinimuni veġana bono veia. Tauri vasivasi (4) maiġeri, ġia tu kiraġitore gwaġiġina ta ġeveiato Barau ġenai. ²⁴ Ġia ġesi boġono iaġo, e ġoi maki ġia ġesi boġono veiareva, ema beġe ġwa-iaġoni dagarari voiri bono vei, be ġia debari beġe rarorini. Maiġesi boveini vau, tarimarima mabarari beġe ribani, ġoi iatamu ai ġekiraġirito-ġoi guruġari mabarari tu asi moġoni, a ġoi tauġemu maki Mose ġena taravatu ilailanai otanuni. ²⁵ Ir-au bese ġeveġabidadamani tarimari tu ġeri fefa varau ġatuġuto, ġakirarito, kwaivakuku ġevinirito ġaniġaniri tu asi beġene ġaniri, rara e ġaiġori na ġebora-maserini bureġari viriġori tu asi beġene ġani, ema asi beġene mata-boraġa.”

²⁶ Benamo Paulo na mo tarima vasivasi evaġa-ġabirito, benamo elaġanito nai, mabarari veiareva ġauveina ġea veiato. Moġa murinai Rubu Veaġai eraka-toġato, ma aitoma veiareva bemagoni ġaronaj, ema aitoma varevare dagarari ġia tata arari ai betoreni ekiraġi-foforirito.

Iuda tarimari na Paulo Rubu Veāgai ġeġabi-tariato

27 Ġeri veiareva ġauveina tu ġaro imaima ruarua (7); dori ġekorito nuġanai, Iuda tarimari kotari Asia tanona na ġeiaġomato, ġia na Paulo Rubu Veāgai ġeġitaiato. Ġia na tarimarima mabarari nuġari ġeġanirito, benamo Paulo ġeġabi-tariato, 28 ġekoġoto, ġekirato, “Isaraela taumi, ġai ġovaġa-kavama! Mai tarima maiġa tu gabu mabarari ġari eiaġoni, tarimarima mabarari evaġa-ribarini; Isaraela tarimari, e Mose ġena taravatu, ema mai Rubu Veāga asi beġene korana-iaġia etoni. Toma maki, ġia na Grik tarimari mai Rubu Veāga nuġanai beġori-toġari, mai gabu veaġana bevaġa-rakavaia.” 29 Moġesina ġekirato, korana ġia na Efeso tarimana arana Trofimo, Paulo ġesi mo vanuġa baregonai ġeġitarito, ema ġetuġamaġito, ġia tu Paulo na Rubu Veāgai eġori-toġaiato. 30 Vanuġa mabarana iauvoiauvo e daradara na eġabiato, ema tarimarima mabarari monai ġema ġaru-vegogoto, benamo Paulo ġeġabi-tariato, Rubu Veāga na ġeinu-rosiato. Asikauna Rubu Veāga ġatama-bokari ġebiririto.

31 Ġia na Paulo ġevaġi-masea ġetato-ġoi nuġanai, tarima ta eraga-varaġeto, Roma vetari verena baregona ea kira-varaiato, Ieruselema mabarana tu gururaġe baregona ġeveiani. 32 Ġia tu asikauna ġena vetari ġitaġauna tarimari e vetari tarimari eġoririto, benamo ġeraga-riġoto mo ġutuma-bara ġeri ai. Tarimarima na vetari verena baregona ma ġena vetari tauri o soldia ġesi ġeġitarito nai, ġia na Paulo kwarikwarina ġevaġa-dokoato. 33 Benamo vetari verena baregona Paulo ġenai eiaġoto, eġabiato, ġena mero ekirarito, seini ruarua na beġene baru-taria. Benamo evedanaġito, ekirato, “Mai tu kamara tau, e ġia tu kara beveia?” 34 Mo ġutuma-bara nuġanai tari ġefararato-ġoi; guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari na tu guruġa ta, be vetari verena baregona na maki guruġa roroġotona ta asi eġabiato. Moġa lorinai ġena mero ekirarito, Paulo tu vetari tarimari ġeri gabu ġana beġene ġori-iaġoa. 35 Raġekau ai ġeġori-votuato nai tu, vetari tarimari na ġefaġa-vaisiato, ġeġwa-raġeato, korana mo tarimarima mabarari tu ġeniara-lelevaġito nai. 36 Mo tarimarima mabarari ġia murina na ġeraka-iaġoto tu, ġefararato-ġoi, ġekirato, “Ġovaġi-masea!”

Paulo tauġena evelauġau-tovoto

37 Dori moġo vetari tarimari ġeri numai ġeġori-toġaiato nuġanai, Paulo na vetari verena baregona evaġa-guruġaiato, ekirato, “Bavaġa-guruġamuni lorinai ba?” Ġia na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi Grik ġeri garo ma ribamu? 38 Be ġoi tu dia mo Aigupito tarimana, ġaro kotari varau beġe iaġo, ġia na gavamani vevaġi-vinina esinaiato, ema vaġideba tarimari daġara vasivasi (4,000), ma ġeri vevaġi farefareri ġesi, tano fakana ġana eġori-iaġorito tarimamu?” 39 Paulo na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu Iuda tarimagu, amaġurito vanuġana baregona arana tu Taso, ma arana vanuġana, ġia Kilikia tanonai. Anoġimuni, mani ġemu veiġa, mai tarimarima navaġa-guruġari.” 40 Vetari verena baregona na maoro eviniato, benamo Paulo raġekau ai eruġato, ġimana na tarimarima elau-taririto. Gururaġe emagoto, benamo Paulo na Heberu garo ai evaġa-guruġarito.

22

¹ “Tarikakagu e tamagu mabarami, ġoirami ai navekiraġi-faka, be boġono seġaġi.” ² Ġia ġeseġaġiato, Heberu garo ai evaġa-guruġarito nai, asi gurugururi ai ġeiaġoto, mabarari ġeseġaġi-maġomaġoto; benamo Paulo ekirato:

³ “Au tu Iuda tarimagu, Taso vanuġanai Kilikia tanona nuġanai amaġurito, senaġi mai Ierusalemata vanuġa baranai abareġoto. Gamaliel ġena vevaġa-riba nuġanai atanuto-ġoi, ġia na ġita senera ġeri taravatu veġari gwaġiġiri evaġa-ribaguto-ġoi, ema Barau ġena ġauvei aveiato-ġoi ma kokoreġu ġesi, toma ġomi na ġokokore-iaġiani ilailanai. ⁴ Au na mai dabara ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu avaġa-midigu midigurito-ġoi mo ġea maseto-ġoi. Tau e vavine aġabirito-ġoi, dibura numari ai abubu-toġarito-ġoi. ⁵ Rubu Veaġa verena bareġona e kanisoro tarimari mabarari na maki beġe vaġa-moġoniguni, au tu moġoni akirani. Au tu ġia na maki fefa ġeviniguto, tarikaka Iuda tarimari Damaseko ai ġeri bana viniri ġana. Benamo au mo ġana aiaġoto, mai tarimarima bana ġabiri, seini na bana barubaruri ma Ierusalemata ġana bana ġori-iaġori, ġeri rakava voiri beġene ġabiri ġana.”

Paulo ġena vetuġamaġi-kure ekiraġiato

⁶ “Au roġo dabara na aiaġoto-ġoi, ma Damaseko akavinaġiato, ġaro tu tubuagu ai mama bareġona ta guba na emariġoto, asikauna ema nanagi-tariguto. ⁷ Au tano ai aketo-tarito, ema garo ta aseġaġiato, au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Saulo! Saulo! Karase nai au ovaġa-rakavaguni?’ ⁸ Benamo au avedanagito, akirato, ‘Vereġauka, ġoi tu deikara?’ Ġia evaġa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, Nasareta tarimagu, ġoi na ovaġa-rakavaguni tarimagu.’ ⁹ Au karogu maki na mama ġeġitaaiato, benamo ġegarito, senaġi au eguruġa-viniguto garona tu asi ġeseġaġiato.

¹⁰ Benamo avedanagito, akirato, ‘Vereġauka, au tu kara toma aveiani?’ Vereġauka evaġa-veseto, ekirato, ‘Novariġisi, Damaseko ai noa raka-toġa, monai vau ta na bevaġa-ribamuni, ġoi tu kara boveini.’ ¹¹ Mo mama bareġona na matagu evei-bubuato, benamo karogu na ġimagu ai ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġogoto.

¹² Monai tau ta arana Anania, ġia tu Barau garina eveito-ġoi e taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana, ema Iuda tarimari mabarari Damaseko ai ġetanuto-ġoi na ġegubakau-bareġoato-ġoi. ¹³ Ġia eiaġomato sevigu ai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, ‘Saulo tarikakagu, matamu ma nefafa.’ Asikauna moġo matagu ġefafato, ġia aġitaaiato. ¹⁴ Moġa murinai Anania na ekiraguto, ekirato, ‘Ġita senera ġeri Barau na varau beġabi-viriġimu, ġia ġena ura kara bono veia, bono ribaia. Ema vei iobukaiobuka tarimana bono ġitaia, e ġia tauġena muruna na beguruġani garona bono seġaġia. ¹⁵ Korana ġoi tu ġia bovaġa-moġoniani tarimamu, kara boġita e boseġaġi maiġeri, tarima mabarari bokiravararini. ¹⁶ Kara ma ovaġa-nogaiani? Novariġisi, babatiso noġabia. Ġia arana nokea-raġea, benamo ġemu rakava neġuriġi-vaġiri.’ ”

Paulo ġena kea irau bese tarimari bene ġobata-viniri ġana

¹⁷ “Monana Ierusalemata ġana aġenoġoito, benamo Rubu Veaġai aġuriġurito-ġoi nuġanai, amata-vanaġito. ¹⁸ Monai au na Vereġauka aġitaaiato, au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Noraga-vei, Ierusalemata noragakwane-ġarimogġia, korana mainai au varigu bokiraġiani, senaġi

mai tarimarima na asi beĝe vaĝa-moĝonimuni.’ 19 Au na avaĝa-veŝato, akirato, ‘Vereĝauka, ĝia tu ma ribari ginikau, au rubu mabarari ĝana aiaĝoto-ĝoi, ĝevaĝa-moĝonimuni tarimari aĝabirito-ĝoi, dibura numanai abiri-ĝaurito-ĝoi e akwaririto-ĝoi. 20 Ema ĝoi evaĝa-moĝonimuto-ĝoi tarimana Stefano rarana ĝevaĝa-riĝoato ĝaronai au tu monai, ĝevaĝi-maŝato avaĝa-moĝoniato, ema ĝevaĝiato-ĝoi tarimari ĝeri dabuĝa anaririto.’ 21 Senaĝi Vereĝauka na ekiraguto, ekirato, ‘Noiaĝo, korana au na batuĝumuni, irau beŝe tarimari gabu manaĝai ĝetanuni tarimari ĝeri ai.’ ”

22 Tarimarima na Paulo ĝeseĝaĝi-taĝoato-ĝoi, eiaĝoto mo, ĝia moĝesi eguruĝato. Benamo ĝefararato, ĝekirato, “Goĝabi-fitoĝaia! Ĝovaĝi-maŝe! Ĝia tu asi ĝena namo ta emaĝuri-taĝoni mai tanobarai.” 23 Ĝeĝabato-ĝoi, ĝeri dabuĝa ĝeiave-iaverito-ĝoi, e forara ĝefiu-vaisito-ĝoi. 24 Roma ĝeri vetari verena baregona na ĝena mero ekirarito, Paulo beĝene ĝori-iaĝoa, vetari tarimari ĝeri tanu gabuna ĝana. Ema ekirarito beĝene kwaria, e beĝene danaĝia kara ĝaramanai ĝia moĝesi ĝeĝabaĝaba-viniani, bene kira-varari. 25 Senaĝi ĝebarubaruato-ĝoi beĝene kwaria ĝana nuĝanai Paulo na vetari ĝitaĝauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Mai moĝoni taravatu nuĝanai ekiraĝiani, ĝoi na Roma tarimana bokwari-guinea; a ĝia na kara bevei-leaia Kota na tu roĝosi bere kira-varaia, senaĝi?”

26 Mo vetari ĝitaĝauna tarimana na mo guruĝa eseĝaĝiato, benamo eraga-iaĝoto vetari verena baregona ĝenai, ekiraiato, ekirato, “Ĝoi tu kara toma oveiani? Mo tarima tu Roma tarimana!” 27 Moĝa lorinai vetari verena baregona eiaĝoto Paulo ĝenai, benamo ea danaĝiato, ekirato, “Nokira-varagu, ĝoi tu Roma tarimamu ba?” Paulo evaĝa-veseto, ekirato, “Oi.” 28 Benamo vetari verena baregona ekirato, “Au Roma tarimagu ai aiaĝoto tu moni baregona gavamani avinirito.” Paulo evaĝa-veseto, ekirato, “Senaĝi au tu Roma beŝeri ĝerina aĝorato Roma tarimagu.” 29 Asikauna Paulo beĝe danaĝiani tarimari ĝeruĝa-ĝenoĝoito, ema vetari verena baregona maki egarito, korana eriba-maoroto, Paulo tu Roma tarimana, ĝia na ebarubaruato ĝekwaria ĝana.

Paulo kanisoro ĝoiranai

30 Ma elaĝanito, vetari verena baregona ĝena ura bene riba-maoro, kara dainai Iuda tarimari na Paulo ĝevaĝa-daĝaiaato. Moĝa lorinai ĝia na Paulo ĝebaruato varori ĝeruĝarito, benamo Rubu Veaĝa vereri baregori e kanisoro mabarana ekirarito beĝene vegogo. Benamo ĝia na Paulo eĝori-iaĝoato, ĝia ĝoirari ai ea vaĝa-ruĝaiaato.

Paulo Iuda ĝeri kanisoro tarimari ĝoirari ai

23

1 Paulo na kanisoro tarimari eĝita-karakararito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami! Au tu ma nuĝa iobukaiobukagu ĝesi Barau ĝoiranai atanuni, beiaĝoma mo initoma.” 2 Paulo moĝesina eguruĝato nai tu, Rubu Veaĝa verena baregona Anania na Paulo sevinai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi tauri ekirarito, Paulo bokana beĝene foro-ĝaua. 3 Benamo Paulo na ekiraiato, ekirato, “Ĝoi tu Barau na beforomuni, ĝoi kobe ĝevaĝa-kurokuroato kavana, rakava asi beĝene ĝitaia ĝana, ĝofaĝofa tarimamu! Ĝoi maninai botanu tu taravatu ilailanai au okota-viniguni,

senagi ġoi tauġemu na taravatu boleaia, tarima bokirari, au ġeforogu bosi!”⁴ Paulo sevina tauri na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu Barau ġena Rubu Veaġa verena baregona ġenai guruġa rakavari okiraġini!”⁵ Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Tarikakagu, au tu asi bariba-maoro ġia tu Rubu Veaġa verena baregona. Korana ribagu Buka Veaġai tu ekirani, ‘Gomi ġemi vere tu asi boġono guruġa-rakava vinia.’”

⁶ Paulo na ġia tari eġitarito tu Sadukea tarimari, ma kotari tu Farisea tarimari, benamo kanisoro ġoiranai ekoġoto, ekirato, “Tari-kakagu, Isaraela tarimami, au tu Farisea tarimagu, Farisea tarimana natuna. Au tu vevaġa-kota gabunai maiġegu, korana au ġegu tuġamaġikau, mase tarimari tu ma beġe variġisi-ġenoġoini!”

⁷ Moġesi ekirato, benamo Farisea tarimari ema Sadukea tarimari ġeveġare-veġareto, ema ġeri vegogo maki evetavi-kirato.⁸ Korana Sadukea tarimari ġekirani, tarimarima mase na tu asi ma beġe variġisi-ġenoġoini, ema aneru e iauka tu asi ġetanuni; a Farisea tarimari na moġeri mabarari tu ġevaġa-moġonirini.⁹ Moġesina naima farara-farara guruna ebareġoto-ġoi, nuġanai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi Farisea tarimari ġeruġa-vaisito, ma kokoreri ġesi ġeguruġato, ġekirato, “Mai tarima ġenai rakava ta tu asi bita doġaria! Bema ġia tu iauka na o aneru ta na moġoni bevaġa-guruġaia nai tu, Barau asi sivaġa-vevaġia!”¹⁰ Veġareveġare eseġuka-ġaraġarato nai, vetari ġitaġauna tarimana baregona egarito, Paulo beġe inu-vedare vedareani garina. Moġa lorinai ġena vetari tauri ekirarito, beġene rakariġo-iaġo, Paulo beġene ġabi-veġitaia Iuda tarimari fakari na, benamo vetari tauri ġeri numa ġana beġene ġori-iaġoa.

¹¹ Ma elaġanito boġinai, Vereġauka Paulo sevinai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoi na mai Ierusalemaj au okiraġi-foforiguto ilailanai, Romaj maki moġesi bonoa kiraġi-foforigu.”

Paulo vaġivaġina boioġana ġetogato

¹² Ma elaġanito boġiboġinai, Iuda tarimari kotari ġevevogoto, ma boioġa ta ġetogaiato. Ġia na kiraġitore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, ġekirato kara ta asi beġe ġaniani e asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġiani.¹³ Mo boioġa ġetoga-vegogoto tauri mabarari tu gabana vasivasi (40) maki evanaġiato.¹⁴ Benamo ġeiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri ġeri ai, ma ġea kirato, ġekirato “Ġai tu kiraġitore guruġana gwaġiġina baġa kiraġia, asi baġa ġaniġanini, beiaġoni mo, Paulo baġa vaġi-maseani.¹⁵ Maitoma ġoi ma kanisoro ġesi noġinoġi guruġana ġotuġu-iaġoa, Roma ġeri vetari verena baregona ġenai, be Paulo ġomi ġemi ai bene tuġu-mariġoa, boġono ġofa-ġaua, boġono kira, ġomi na Paulo ġoura-viniani, korana ġia ġenana guruġa iobukana boġono ġabia ġana. Senagi ġai tu baġa vaġa-noga-taġoni, mainai roġosi berema raġasi, a ġai na tu baġa vaġi-maseani.”

¹⁶ Senagi Paulo tobana natuna merona na mo boioġa eseġaġi-kauato, benamo eiaġoto, vetari tauri ġeri numai eraka-toġato, ma Paulo ekiravaraiato.¹⁷ Benamo Paulo na vetari ġorikauna tarimana ta ekeaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mai mero variġuna vetari verena baregona ġenai noġori-iaġoa. Korana ġia na ġena guruġa ta beġwa-iaġomaia, bene kira-varaia.”¹⁸ Ma vetari ġorikauna tarimana na eġori-iaġoato vetari verena baregona ġenai, ekirato, “Dibura numanai tarimana, Paulo na

bekeagu e benoĝigu, mai mero variĝuna ĝoi ĝemu ai bana ĝori-iaĝomaia, korana ĝia na ĝemu guruĝa ta beĝwa-iaĝomaia, bene kira-varamu ĝana.”

¹⁹ Vetari verena baregona na ĝimanai eĝabito, eĝori-ĝerevaĝiato vauro, edanaĝiato, ekirato, “Kara ourani ĝegu nokiraĝia?” ²⁰ Ĝia ekirato, “Iuda tarimari na guruĝa ta beĝe vaĝa-moĝonia, boinani beĝene vei-ĝofakau, benamo ĝoi beĝene noĝimu, be Paulo bono tuĝu-variĝoa kanisoro ĝoirana ĝana. Geri veĝofaĝau guruĝana ĝoi beĝene kiramu tu, ĝia ĝeri ura Paulo varina korikori kotari ma beĝene ĝabi. ²¹ Senaĝi asi bono seĝaĝi-viniri, korana tau mabarari gabana vasivasi (40) bevanaĝia tu beĝe gumuni, ĝia beĝe vaĝa-nogaiani. Ĝia tu kiragitore guruĝana gwaĝiĝina ĝekiraĝiato, asi beĝe ĝaniĝanini e dagara ta asi beĝe niuani, beiaĝoni mo, Paulo beĝe vaĝi-maseani. Mo veiĝa beĝene veia ĝana, ĝia toma tu beĝe veikavi, ĝoi ĝemu vaĝa-veŝe moĝo ĝevaĝa-noga taĝoani.” ²² Vetari verena baregona na ekiraiato, ekirato, “Au ĝegu bokiraĝi guruĝana maiĝa, tarima ta asi ma bonoa kira-varaia.” Benamo ĝia na mero variĝuna etuĝu-rakaiato.

Paulo Gavana Feliki ĝenai etuĝu-iaĝoato

²³ Benamo vetari verena baregona na ĝena vetari ĝorikauna tauri ruarua ma ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Vetari tauri sinau ruarua (200), e hosi ai raĝe tarimari gabana imaima ma gabana ruarua (70), ema auri fiu tauri sinau ruarua (200) boĝono ĝabi-toreri, toma boĝi horaĝauna 9 koloko Kaisarea ĝana boĝono iaĝo ĝana. ²⁴ Paulo bene raĝe hosiri tari maki boĝono rovina-toreri, be Gavana Feliki ĝenai maĝuri boĝono ĝori-iaĝoa ĝana.” ²⁵ Benamo vetari verena baregona na fefa ta maiĝesina etoreato:

²⁶ “Au Klaudia Lisia na ĝoi Feliki, gavana tarimamu namo vedau-reamu, atore-vinimuni: Avaĝa-namomuni! ²⁷ Iuda tarimari na mai tau ĝeĝabiato, ma dori moĝo ĝevaĝi-maseato. Senaĝi au aribato, ĝia tu Roma tarimana naima ĝegu vetari tauri ĝesi ĝaiĝoto, ĝavaĝa-maĝuriato. ²⁸ Au aurato tu bana riba, kara koranai ĝevaĝa-daĝaiato-ĝoi, moĝa lorinai aĝori-variĝoato, ĝeri kanisoro ĝoirana ĝana. ²⁹ Au na adoĝariato tu ĝia ĝeri taravatu ĝaramanai ĝevaĝa-daĝaiani, senaĝi ĝia beĝene vaĝi-masea o dibura numanai beĝene torea korana ta tu asi adoĝariato. ³⁰ Iuda tauri na beĝene vaĝi-masea ĝana, boioĝana ĝetogato varina ĝegu ĝekiraĝito nai, atuĝamaĝito, ĝoi ĝemu ai bana tuĝu-iaĝosia. Ĝia ĝevaĝa-daĝaiani tarimari maki akirarito, ĝoi ĝoiramu ai ĝeri vevaĝa-daĝa guruĝari beĝene kiraĝiri.”

³¹ Vetari tauri na ĝekirarito veiĝana ĝeveiato. Mo boĝi, ĝia na Paulo ĝeĝabi-iaĝoato mo Antipatri. ³² Elaĝanito vau, vetari tauri kwakuri na ĝerakani tauri ĝeri tanu gabuna ĝana ĝeĝenoĝoito. Hosi tauri moĝo Paulo ĝesi ĝeiĝoto. ³³ Kaisareai ĝea raĝasito, benamo fefa ĝeĝabiato, gavana ĝeviniato, ema Paulo maki ĝevini-vanaĝiato. ³⁴ Gavana na fefa eiaviato, benamo Paulo edanaĝiato, ĝia tu kamara gabu tarimana. Ĝia eribato Paulo tu Kilikia tarimana nai, ³⁵ ekirato, “Ĝevaĝa-daĝamuni tarimari beĝema raĝasini vauro, kara ovei-leiato guruĝana au na baseĝaĝimuni.” Benamo gavana ekirato, Paulo beĝene ĝabi-iaĝoa, Kota numanai beĝenea ĝita-ĝaua. Mo Kota numana tu Heroda na maĝurinai eragaiato.

24

Iuda tarimari na Paulo ġevaġa-daġaiato

¹ Ġaro imaima ġekorito murinai, Rubu Veaġa verena baregona, Anania, Kaisarea ġana evariġoto, Iuda vereri kotari e taravatu ma ribana tarimana ta arana Teretulo ġesi. Mabarari ġevariġoto, Gavana Feliki ġoiranai vauro Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġea kiraġiato. ² Paulo ekea-toġaiato, benamo Teretulo na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġoiranai ekiraġirito, ekirato, “Namo vedaurea veremu Feliki! Ġoi ġemu veġitaġau gaburenai tu maino ai baġa tanu-mauka kenene, e ġema bese bene namo ġana, dagara namori vovoka bovaġa-variġu ġenoġoiri. ³ Mai tu gabu mabarari ai e ġaro mabarari ai ġai na ġaġabi-raġeani, moġa lorinai ġoi tu ġavaġa-namo baregomuni. ⁴ Au asi auran, ġoi ġemu taimi bana vaġa-kori-kavaia, senaġi anoġimuni, novetuġa-ġwama, asi bono baru, be ġema guruġa kubina tu noseġaġia. ⁵ Ġai na mai tau ġadoġariato tu, rakava vaġa-ġorana tarimana, ġia na gururaġe barego evaġa-ġorarini, Iuda tarimari tano mabarari ai ġetanuni fakari ai. Ġia tu Nasareta doġorona ġeri veġorikau tarimana ta. ⁶ Ġia na tu Rubu Veaġa maki nevaġa-rakavaia etato, senaġi ġai na ġaġabi-tariato, [ġema taravatu ilailanai baġana vaġa-kotaia ġatato. ⁷ Senaġi vetari verena baregona, Lisia, ema raka-toġato, benamo ma ġaramana ġesi Paulo ġai ġimama na ema ġabi-veġitaiato. ⁸ Benamo Lisia ġena guruġa ilailanai, ġia vaġa-daġana tarimari tu ġoi ġoiramu ġana beġe iaġoma.] Ġoi tauġemu na ġia bodanaġi-ginikauani vauro, ġia ġavaġa-daġaiani dagarari mabarari tauġena na bekira-varamuni.” ⁹ Iuda tarimari maki ġia ġesi ġekauto, ġekirato mai bekiraġiri dagarari mabarari tu moġoni.

Paulo ġena vetoreġau guruġana Feliki ġoiranai

¹⁰ Gavana na Paulo vetoġa ta evei-viniato Paulo ma bene guruġa ġana, benamo Paulo eguruġato, ekirato, “Au ribagu, laġani ġutuma varau beġe iaġo, ġoi tu mai bese tarimari ġeri Kota ġitaġauna ġauveina oveiani. Moġa lorinai au tu ma iakugu ġesi ġegu vetoreġau guruġana ġoi ġoiramu ai akiraġiani. ¹¹ Ġoi tauġemu na maki asikauna boraga-doġariani, ġaro gabanana ruarua (12) maki roġosi bene vanaġia nuġanai, au tu Ierusalemna ġana toma-rakariġo avaraġeto. ¹² Ma mai au ġevaġa-daġaguni tarimari na ta ġesi Rubu Veaġai ġaveġare-veġareto-ġoi nuġanai asi ġedoġariguto, ema asi ġedoġariguto tarimarima avaġa-vegogorito rubu nuġanai o gabu tai vanuġa baregona nuġanai. ¹³ Ema mai ġevaġa-daġaguni dagarari maki ġoi ġoiramu ai asi beġe vaġa-moġonirini riba.

¹⁴ A mai tu moġoni akirani, au na tu ġai senema ġeri Barau atoma-rakariġo viniani e mo Dabara Variġuna akorana-iaġiani, ma mai dabara ġia tauġeri na tu dabara ġofaġofana ġetoni. Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari na ġetorerito guruġari mabarari tu avaġa-moġonirini. ¹⁵ Au ġegu tuġamaġikau Barau ġenai e mai tau ġeri tuġamaġikau tu sebna moġo, moġa tu maiġesi: Vei-iobukaiobuka tarimari e vei-rakava tarimari mabarari mase na ma beġe variġiġi-ġenoġoini. ¹⁶ Moġa lorinai au tu vanaġivanagi nuġagu bene iobukaiobuka vededegwana aveini Barau ġoiranai e tarimarima ġoirari ai.

¹⁷ Laġani kota vovoka varau ġeiaġoto, au na Ierusalemna araga-kwaneato. Moġa murinai au ma baġenoġoi-iaġo ġegu tarimarima ġeri ai, asi ġeri-ġari tarimari ġeri moni baġabi-iaġo e varevare dagarari

Barau bana vinia ġana. ¹⁸ Ma au tu taravatu na ekiraġiani ilailanai veiareva veġana авага-koriato nuġanai, Asia tanona na ġeiaġomato Iuda tauri kotari na Rubu Veaġa nuġanai ġedoġariguto. Moġa nuġanai au sevigu ai tu ġutama-barana ta asiġi, e ta ġesi maki asi aveġare-veġareto-ġoi. ¹⁹ Moġeri Iuda tarimari Asia tanona na ġeiaġomato beġere iaġoma, be ġoi ġoiramu ai au beġerema vaġa-dagaġu, beġere kira-varamu, au na tu kamara rakava aveiato. ²⁰ A mai tarima maiġeri na ġekiraġi-foforia, au kanisoro ġoiranai aruġato ġaronai, au ġegu ai tu kamara rakava ġedoġariato. ²¹ Senaġi dagara sebona moġo tu, ġia ġoirari ai aruġato, afararato, akirato, ‘Mase tarimari ma beġe varigisi-ġenoġoini atoni naima, ġomi na au toma ġovaġa-kotaġu ġotoni.’ ”

²² Mo Dabara, (mai tu Iesu Keriso ġabidadama-vinina dabarana), Feliki tu ma eriba-ginikauato. Ġia na Kota ma etuġu-naġiato, ekirato, “Vetari verena baregona, Lisia, beraġasini vau, au na ġomi ġemi guruġa havei-roroġotoani.” ²³ Benamo ġia na vetari ġitaġauna tarimana ekiraiato, Paulo dibura numanai beġene ġita-ġaua, senaġi ġitaġauna asi beġene vei-gwaġiġia. Ġatana kotari na ġevaġa-kavaia beġe toni nai tu beġene ġabi-raġeri.

Paulo Feliki e Drusila ġoirari ai

²⁴ Ġaro kotari ġeiaġoto muriri ai, Feliki ma ġaraġona Drusila ġesi ġeraġasito. Drusila tu Iuda vavinena. Feliki na Paulo vetuġuna eveito, benamo Paulo eiaġomato, Iesu Keriso ġabidadama-vinina guruġari eki-raġirito eseġaġiato. ²⁵ Senaġi Paulo ġena sisibai tu vei-iobukaiobuka e vevaġa-gwaġiġi ema Barau ġena Kota baregona beiaġomani guruġari ekiraġirito nai, Feliki eġarito, benamo ekirato, “Benamo, toma tu noraka roġo, ġaro namona tai vauro ma bana kea-iaġomamu.” ²⁶ Feliki ġena tuġamaġi ta maki, Paulo na moni kota bene vinia. Moġa lorinai ma ekea-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi, ġia ġesi beġene guruġa-guruġa ġana.

²⁷ Laġani ruarua murinai, Porokio Festo na Feliki ġena gavana ġauveina ġabuna eġabiato. Senaġi Iuda tarimari na beġene ura-vinia ġana, Paulo tu dibura numanai eraga-kwaneato.

25

Paulo Festo ġoiranai

¹ Festo beveġitaġauni tanonai eraġasito, ma ġaro toitoi ġekorito murinai, Kaisarea na Ierusalemata ġana evaraġeto. ² Monai Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġitaġauna tauri na Paulo ġevaġa-dagaġiato guruġari ġea kiraġirito, ma Festo ġenoġiato, ³ ġia bene vaġa-kavari, be Paulo Ierusalemata ġana bene tuġu-iaġoa. Korana Paulo dabara tumanai beġene gana-torea ma beġene vaġi-masea boioġana tu varau ġetogaġiato-ġoi. ⁴ A Festo evaġa-veseto, ekirato, “Paulo tu Kaisareai moġea, dibura numanai ġeġita-ġauani, ma au tu mo ġana dori ma aġenoġoi-iaġoni. ⁵ Be ġemi veġitaġau tarimari neġi au ġesi Kaisarea ġana baġana iaġo, be monai kara evei-leaiato beġene kiraġia, bema ġia na rakava ta eveiato nai tu.”

⁶ Festo ġaro imaima toitoi (8) o gabanana (10) ġia ġesi monai ġetanuto vauro, Kaisarea ġana ma evariġoto. Elaġanito vau Kota ġabunai ea tanu-tarito, benamo evetuġuto, Paulo ġoirana ġana beġene ġori-iaġomaia ġana. ⁷ Paulo ema raġasito nai tu, Ierusalemata na ġeiaġomato

Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo ġevaġa-daġaiato guruġari gwaġiġiri ġutuma ġekiraġirito, senaġina ġeri guruġa tu asi vaġa-moġoniri gaburi. ⁸ Benamo Paulo ma evaġa-veseto, ekirato, “Iuda tarimari ġeri taravatu, e Rubu Veaġa, ema Roma verena vaġa-rakavari ġana, veiġa rakavana ta asi aveiato.”

⁹ Senaġi Festo na Iuda tarimari bene vaġa-iaġuri ġana Paulo edanaġiato, ekirato, “Ġoi ourani Ierusalemata ġana bono varaġe, be mai ġevaġa-daġamuni guruġari tu monai vau bana seġaġiri ba?” ¹⁰ Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Kaisara, Roma ġeri vere, ġena Kota gabuna ġoiranai aruġani, be mainai Kota na vevaġa-iobuka veiġana au ġegu ai bene veia. Au na Iuda tarimari vaġa-rakavari veiġana ta tu asi aveiato, ġoi tauġemu maki ribamu ginikau. ¹¹ Bema taravatu asi akorana-iaġiato o mase veiġana rakavana ta aveiato, voina tu bana mase neganai, au tu asi akira-sirivaġini bana mase ġana tu-na. Senaġi bema mai Iuda tarimari ġeri vevaġa-daġa guruġari au iatagu ai ġekiraġirini tu asi moġoni nai, tarima ta asi ġena seġuka au bevini-vanaġiguni ġia ġeri ai. Au aurani tu Kaisara na bene seġaġigu!”

¹² Benamo Festo ma ġena kanisoro ġesi ġeguruġa-guruġato murinai, Paulo evaġa-veseato, ekirato, “Kaisara ġenai bonoġinoġi lorinai, Kaisara ġenai boiaġoni!”

Paulo Agripa e Berenike ġoirari ai

¹³ Ġaro kotari ġevanaġito murinai, vere Agripa e tobana Berenike, Festo rakaġitana e beġene vaġa-namoa ġana, Kaisarea ai ġeraġasito. ¹⁴ Monai ġaro kota vovoka ġetanuto murinai, Festo na Paulo guruġana vere ġena ekiraġi-ginikauto, ekirato, “Tarima ta tu mainai maġa. Ġia tu Feliki na dibura numai eraga-kwaneato. ¹⁵ Au Ierusalemata ġana aiaġoto nai tu, Iuda ġeri Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġari ġegu ai ġeġwa-iaġorito, e au ġenoġiguto, ġekirato, ġia ġenai vevaġa-iobuka veiġana bana veia. ¹⁶ Senaġi au na avaġa-veserito, akirato, ‘Ġita Roma tarimara ġera maġuri nuġanai ġevaġa-daġaiati tarimana tu asi roġo bita vaġi-mase guineani. Ġia tu ġevaġa-daġaiati tauri ġesi beġe raka-vegogoni, ema ġevaġa-daġaiati tarimari ġoirari ai ġevaġa-daġaiati guruġari bevaġa-vese guinerini roġo.’ ¹⁷ Moġa lorinai ġia ema au mainai ġaraġasito nai tu, au tu asi ma avaġa-nogato. Senaġi elaġanito nai, Kota gabunai atanu-tarito, benamo akirato, Paulo ġeġori-iaġomaia atato. ¹⁸ Vevaġa-daġa tauri ġeruġa-vaisito nai, au matoru atuġamaġito tu, veiġa rakavari vevaġa-daġari beġe veini atato, senaġi asiġina. ¹⁹ Ġia ġeri ġuruġa mabarari tu, tauġeri ġeri toma-rakariġo dabarari veġare-veġareri kotari, ema tarima ta arana Iesu guruġana moġo. Iesu tu emaseto, senaġi Paulo ekirani, ġia tu maġuri. ²⁰ Mo dagara dabarari vetauvetauri au ġegu ai tu egwaġiġito. Moġa lorinai au na Paulo adanaġiato, eurani Ierusalemata ġana bene iaġo ba, monai vau ġia ġevaġa-daġaiati guruġari bana vaġa-iobuka iobukari. ²¹ Senaġi Paulo enoġinoġito, dibura numanai moġo beġene ġita-ġaua, bene iaġo mo, Kaisara na vauro bene seġaġia. Moġa lorinai akirarito, dibura numanai beġene ġita-ġaua, bene iaġo mo, Kaisara ġenai bana tuġu-iaġoa.”

22 Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Au aurani mai tarima tauḡegu na bana seḡaḡia.” Festo evaḡa-veseto, ekirato, “Boinani vau boseḡaḡiani.”

23 Elaḡanito, benamo Agripa e Berenike tu ḡeveḡabi-raḡeto, dabuḡa marevari maki barego lelevaḡiri ḡeveirito, benamo ma marevari ḡesi Kota numanai ḡema raka-toḡato, vetari ḡorikauna tarimari baregori e vanuḡa barana tarima baregori ḡesi. Festo eguruḡato, benamo Paulo ḡema ḡori-toḡaiato. 24 Benamo Festo ekirato, “Kini Agripa e ḡai ḡesi boḡoma fofori tarimami mabarami! Mai tau maiḡa ḡoḡitaiani. Ġia tu Iuda tarimari Ierusalemi e mainai Kaisarei maiḡeri na ḡevaḡa-daḡaiato guruḡana au ḡegu ai ḡeḡwa-iaḡoato. Ġia ḡekoḡoto, ḡekirato, ḡia tu asi ma bene maḡuri-iaḡo. 25 Senaḡi ḡia ḡenai veḡa ta asi adoḡariato bene mase ḡana. Ma ḡia tauḡena, Kaisara aranai enoḡinoḡito. Moḡa lorinai, ḡia tu Kaisara ḡenai bana tuḡu-iaḡoa atato. 26 Senaḡi au tu asi ariba-ḡinikauni, ḡita ḡera vere barana ḡenai fefa tu kamasi batoreani. Moḡa lorinai ḡomi ḡoirami ḡana baḡori-iaḡomaia, e namo barana tu, ḡoi ḡoiramu ḡana, Kini Agripa. Be mainai sidanaḡi-ḡinikaua, be mai vetauvetauna kara bitana doḡaria guruḡana tu Kaisara ḡena bana tore-iaḡoa. 27 Korana au atuḡamaḡini tu asi roroḡoto, mai dibura tarimana au na batuḡu-iaḡoani, a vaḡa-daḡana guruḡana tauna korikori tu asi batuḡu-kauani.”

26

Paulo tauḡena vetoreḡau guruḡari ekiraḡirito Agripa ḡoiranai

1 Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, “Maoro avinimuni, tauḡemu novevarifiu.” Benamo Paulo ḡimana eḡabi-vaisiato, benamo ḡena vetoreḡau guruḡari esinaiato, ekirato: 2 “Kini Agripa! Au tu aiakuni, korana Iuda tarimari na ḡevaḡa-daḡaguni dagarari mabarari tu, toma ḡoi ḡoiramu ai avaḡa-veserini. 3 Korana tu Iuda seneri na veḡata ḡeri veḡa e veḡareveḡare mabarari ḡoi tu ma ribamu ḡinikau. Moḡa lorinai anoḡimuni, bono vevaḡa-gwaḡiḡi, be ḡegu guruḡa bono seḡaḡiri.

4 Au aiḡesi atanuto, misigu na veḡata eiaḡomato mo toma, ḡegu tanobarai e Ierusalemi, Iuda tarimari mabarari tu ma ribari. 5 Au tu tovotovona na veḡata ḡeribaguto, ḡeguruḡa-fofori bema ḡeurani nai tu. Ġegu maḡuri evesinato na veḡata au tu Farisea doḡorona tarimagu. Toma-rakarigo korana-iaḡina ḡevaḡa-gwaḡiḡiani doḡorona. 6 Ma toma au Kota gabunai bama ruḡa, korana tu Barau na ḡai senema ekira-torerito guruḡana atuḡamaḡi-kauani nai. 7 Ġai ḡema doḡoro gabanana ruarua (12) na mo guruḡa-tore ḡevaḡa-moḡoniani, ma ḡenari-taḡoani bemoḡonini naima, ḡia na Barau ḡetoma-rakarigoani boḡi-laḡani ma kokoreri ḡesi. Vere o, au tu mo tuḡamaḡikau ḡaramanai Iuda tarimari na ḡevaḡa-daḡaguni. 8 Karase nai ḡomi Iuda tarimami tari tu ḡokirani, Barau na mase tarimana tu asi ilaila ma bevaḡa-varigisiani?

9 Au maki atuḡamaḡito, dagara ḡutuma gorogoro bana veiri, Iesu Nasareta tarimana arana bana lau-ḡaua ḡana. 10 Ierusalemi au tu moḡesi aveito-ḡoi. Rubu Veaḡa vereri baregori na seḡuka ḡeviniguto, benamo Barau ḡena tarimarima veaḡari ḡutuma dibura numanai atorerito-ḡoi, ema beḡene vaḡi-maseri ḡetato-ḡoi nai tu, au maki beḡene mase guruḡana avaḡa-moḡoniato-ḡoi. 11 Ġaro vovoka Iuda tarimari ḡeri

rubu tatai araka-toġato-ġoi, benamo akwari-korukorurito-ġoi, ema Iesu beġene kiraġi-rakavaia ġana аваġa-urarito-ġoi. Au na abaruvini-rakava rakavarito-ġoi, naima vanuġa baregori boruri ġari maki aiaġoto-ġoi, bana vaġa-midigu midiguri e bana lai-lausilausiri ġana.”

Paulo evetuġamaġi-kureto varina

¹² “Mo veġa uranai Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniguto ema ġetuġuguto, Damaseko ġana aiaġoto. ¹³ Benamo, Verebara, au tu dabara na roġo aiaġoto-ġoi, a ġaro tu tubuamai, benamo ġaro mamana maki evanaġiato mamana, guba na emariġoto, aġitaiato, ma au ġesi ġaiaġoto tarimari e au enanaġi-tarimato. ¹⁴ Gai mabarama tano ai ġaketo-tarito. Benamo au na garo ta aseġaġiato, Heberu garo ai au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Saulo, Saulo! Karase nai au ovaġa-rakavaguni. Mani ġoi na tu ġau masikona matana ofudiani, naima ġemu ai tu gwaġiġi ema tauġemu ovevaġa-rakavani.’ ¹⁵ Benamo au akirato, ‘Vereġauka, ġoi tu deikara?’ Vereġauka evaġa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, ġoi na ovaġa-rakavaguni tarimagu. ¹⁶ Senaġi novariġisi, ema noruġa-tari. Au ġoi ġemu ai bafofori korana tu navaġa-ruġamu, be au ġegu vetuġunaġi tarimamu ai bono iaġo ġana. Ema toma kara boġita dagarari e ġoirai kara bavaġa-ġitamuni dagarari maki tarima tari ġeri bonoa kiraġi-foforiri ġana. ¹⁷ Au na Isaraela tarimari e irau bese tarimari ġerina bavaġa-maġurimuni. Ġoi tu au na atuġumuni, ¹⁸ matari bono vaġa-fafari, ema mukuna na bono ġori-kureri, be mamai beġene ruġa, ema Satani ġena seġuka na bono ġabi-vaġiri, be Barau rekenai beġene ruġa. Benamo Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ema Barau na eġabi-viriġirito ma evaġa-veaġarito tarimari ġesi gabu beġene ġauna, korana au ġegu ai ġeveġabidadamani nai.”

Paulo na ġena ġauvei ekiraġiani

¹⁹ Moġa lorinai, Kini Agripa, au tu mo mata-vanaġi guba na ema foforito dagarana ġenai tu asi akira-sirivaġito. ²⁰ Guine tu Damaseko ai e Ierusalem ai aġobatato, moġa murinai Iudea tanona mabarana i irau bese fakari ai maki. Au aġobatato-ġoi nai tu, akirarito-ġoi, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure, Barau ġenai beġene iaġo. Benamo ġeri vetuġamaġi-kure tu ġeri veġa na beġene vaġa-moġoniri. ²¹ Mo tu moġa ġaramana i Iuda tarimari na Rubu Veaġa nuġana i ġeġabi-tariguto, ġevaġi-masegu ġetato. ²² Senaġi mo ġaro na beiaġoma mo maitoma, au tu Barau na evaġa-kavaguni. Moġa lorinai mai bama ruġa-tari, tarima mabarari misina na beiaġo baregona ġoirari ai ama guruġa-foforini. Au na kara boruna ta tu asi akiraġiani, senaġina peroveta tarimari na e Mose na kara ġekiraġiato beġorani dagarana moġo. ²³ Dagarana maiġa, Keriso tu bene midigumidigu, ma tau ginigunena mase na ma bene variġisi-ġenoġoi, benamo Barau ġena mama varina Iuda tarimari e irau bese tarimari ġeri ai bene vari-fiua.”

²⁴ Paulo moġesi evetoreġauto nuġana i tu, Festo na efarara-viniato, ekirato, “Paulo, ġoi tu bobabo! Ġemu riba baregona na evaġa-babomuni.”

²⁵ Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Verebara Festo, au tu asi bababo. Au na kara akiraġirini guruġari tu moġoni e maġata. ²⁶ Kini Agripa! Au tu ma kokoregu ema asi garigu ġesi ġoi bavaġa-guruġamuni, korana mai dagarai maġeri mabarari ġoi tu ma ribamu. Au ribagu, mai bakiraġiri dagarari mabarari ġoi ġemu ai ta tu asi bevekure-toġa, korana maiġeri

dagara tu vekuretoḡa gabunai ta asi eḡorato. ²⁷ Kini Agripa, ḡoi na mai peroveta tarimari ḡeri guruḡa ovaḡa-moḡonirini ba? Au ribagu ḡoi na ovaḡa-moḡonirini.”

²⁸ Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, “Mai horaḡauna kotunai, dori moḡo nuḡagu bovaḡa-moirai, benamo dori moḡo Keriso bavaḡa-moḡonia.” ²⁹ Paulo evaḡa-veseto, ekirato, “Horaḡauna kubinai ba maukanai, senaḡi au na Barau anoḡiani, ḡoi e inította au ḡeseḡaḡi-taḡoguni tarimami mabarami au kavana boḡoro vei, senaḡina mai ḡebarubaruguto kavana moḡo asiḡi.”

³⁰ Paulo moḡesina eguruḡa-ḡosito, benamo kini, e gavana, e Berenike, ema ḡia ḡesi ḡetanuto tarimari mabarari ḡevariḡisito. ³¹ Ḣeraka-rosito murika ḡana, benamo ḡeguruḡa-guruḡato nai tu ḡekirato, “Mai tau tu veiḡa rakavana ta voina tu bere mase o dibura numai bere tanu veiḡana ta tu asi eveiato.” ³² Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Bema asi bere kira, Kaisara na ḡena guruḡa benea seḡaḡia asi beresi nai, mai tau tu tara ruḡa-vaḡia.”

27

Paulo Roma ḡana eiaḡoto

¹ Itali ḡana baḡana iaḡo guruḡana emoḡonito nai tu, Paulo e dibura tarimari kotari tu vetari ḡitaḡauna tarimana arana Iulio ḡimanai ḡetorerito. Ḣia tu Kaisara ḡena vetari doḡorona nuḡanai. ² Gai tu Adramitio boutina tai ḡaraḡeto. Mo bouti tu Asia tanona koneri ḡari beiḡoni boutinai. Benamo mo bouti na ḡadauto. Makedonia tarimana ta arana Aristako maki ḡai ḡesi ḡaiḡoto. Ḣia tu Tesalonika na eiaḡomato.

³ Ma elaḡanito vau Sidono ai ḡaraḡasito. Iulio na Paulo evetuḡa-ḡwaiato, benamo maoro eviniato, karon a ḡeri ai bene iaḡo, be ḡena ura dagarari beḡene vinia. ⁴ Mo gabu ḡaraga-kwaneato nai, Saipras motumotu ravaravana rekena na ḡaiḡoto, korana iavara tu ḡoirama na eiaḡomato-ḡoi. ⁵ Kilikia e Pamfilia iatari na ḡaraga-vanaḡito, ḡaiḡoto, Mira ai ḡadaro-kauto. Mira tu Likia tanonai. ⁶ Monai vetari ḡitaḡauna tarimana na Alesandria boutina, Itali ḡana beiḡoni boutina, edoḡariato, benamo monai evaḡa-raḡe vanaḡimato.

⁷ Ḣaro vovoka tuḡama tuḡama moḡo ḡadau-iaḡoto-ḡoi, e ma vekwaraḡima ḡesi Kenido sevinai ḡaraḡasito. Monai iavara na eraga-ḡaumato lorinai, Krete motumotu ravaravana rekena na ḡaiḡoto. Mo tu Salmone duduna reke ta kefona na. ⁸ Ma vekwaraḡima ḡesi fenu rikiri na ḡaiḡoto mo, gabu ta arana Darokau Gaburi Namori ai ḡaraḡasito. Mo gabu e Lasea vanuḡana vefakari tu asi manaḡa.

⁹⁻¹⁰ Ḣaro vovoka monai varau ḡekorito, e bouti na monana rei-iaḡo tu gwaḡiḡi e ma garina, korana ḡaniveaḡa ḡarona maki varau ekorito. Moḡa lorinai Paulo na ekira-toreḡaurito, ekirato, “Tau mabarami, au aribani ḡita ḡera iaḡoiaḡo tu berakavani. Ḣera farefare mabarari beḡe rekwarekwani ema bouti maki berakava-moḡovaḡini. Dia maiḡeri dagara moḡo, senaḡi ḡita ḡera maḡuri maki bita fitoḡarini.” ¹¹ Senaḡi vetari ḡitaḡauna tarimana na tu bouti taritarina tarimana baregona e bouti tarimana garori eseḡaḡirito, a Paulo ḡena guruḡa tu asi eḡabi-raḡeato. ¹² Mo darokau gabuna faraka e iavara ḡueri ai tu asi namo.

Moğa lorinai ġutuma na tu ġeurato baġana dau-tovo, be Foeniki ai vau faraka e iavara ġueri baġana ġabiri. Foeniki tu Krete ai darokau gabuna ta. Reke ta tu iavaraġere (o south-west) eġoiraiiani, o reke ta tu buibara (o north-west) eġoiraiiani.

Iavara na davara evaġa-rakavaiato

¹³ Iavaraġere evesinato, tuġana moġo eġauto-ġoi nai, ġia ġetuġa-maġito tu ġeri ġaro namona beġe doġaria. Moġa lorinai dogo ġeinu-raġeato, benamo Krete fenu rikiri na moġo ġedau-iaġoto. ¹⁴ Asikauna tu iavara baregona arana koiviru, motumotu iataragena na emariġoto. ¹⁵ Bouti ai ema kwari-kauato, benamo ġai tu asi ġema daunaġi dabarana. Ġoira ġana iaġo uradikana asi ġaveito, senaġi iavara ġena urai moġo ġadauto. ¹⁶ Motumotu misina arana Kauda gabigabina rekenai ġadauto-ġoto vau, ravaravana na ġadau-iaġoto. Monai vauro bouti misina ġobina ġatorea ġatato, vaġa-maġurina uranai ġavekwarag-i-rakavato. ¹⁷ Ġia na bouti misina ġeinu-raġeato bouti tuġuna ġana, benamo bouti ġesi ġebaru-kafaiato bene ġabi-taria ġana. Ema ġegarito, be bouti faraina maki ġeinu-riġoato, benamo ġareito moġo. Ġia ġeri gari korana tu iavara na bouti beġwa-iaġoani mo Sirtis ai Afrika rekenai davara sefana mirina tai bea tanukauni garina. ¹⁸ Mo iavara baregona ema ureure baregori ġesebonato nai, bouti maki dori moġo ġevei-buruato-ġoi. Moġa lorinai elaġanito nai tu, bouti ai ġeġurarito farefareri mabarari davarai ġebubu-reirito, bouti bene meraġa ġana. ¹⁹ Ġaro vaġa-toitoinai tauġeri ġimari na bouti farefarena ma ġefiu-riġorito. ²⁰ Ġaro ġutuma varau ġeiaġoto, ma ġaro e visigu asi ġefoforito, ema iavara maki ebarego-sirivaġito. Benamo ġema tuġamaġikau mabarari ġekorito, korana ġatuġamaġito, ġai tu asi ġema maġuri dabarana.

²¹ Ġaro ġutuma asi ġeġaniġanito murinai, Paulo ġoirari ai eruġato, benamo ekirato, “Ġomi tau, ġomi tu au garogu ġoro seġaġia, be Krete na asi tara dau-rosi; be mai farefare maġesi asi tara bubu-fitoġari. ²² Senaġi toma au na alaunaġimini, akirani, boġono kokore! Korana tu ta asi bomaseni. Senaġi bouti ġereġana moġo moġoni berakava-moġovaġini. ²³ Au tu Barau ġena tarima ta ema au tu ġia vetuġunaġina aiaġo-vinini. Ġoraġani boġi, ġia ġena aneru ta sevigu ai ema ruġa-tarito, ²⁴ benamo ekirato, ‘Paulo, asi bono gari. Ġoi tu Kaisara ġoiranai roġo boa ruġani, ema Barau ġena namo ġoi ġemu ai ġenana, ġoi ġesi boġo iaġoma tarimari mabarari maġuri beġe doġariani.’ ²⁵ Moġa lorinai, ġomi tau, au na akiramini, boġono kokore. Korana au na Barau tu avaġa-moġoniani, kara aneru na bekira-varagu tu bekiraġiri ilailanai beġe ġorani. ²⁶ Senaġi ġita tu iavara na motumotu tai bea kwari-kaurani.”

²⁷ Boġi vaġa-gabanana vasivasi (14) ġai tu Adria Davaranai iavara na ekwari-rakao rakaomato-ġoi. Boġi nuġanai bouti ġwaragana tauri ġevemami-raġito, ġai tu tano varau ġakavinag-iato. ²⁸ Moġa lorinai varo dudunai dagara metona ta ġebaru-kauato, benamo davarai ġefiu-reiato. Moġa nuġanai ġeribato, davara ġena variġo tu 37 mita kavana. Asi luana ma ġeġitaiato, monai davara ġena variġo tu 27 mita moġo. ²⁹ Bouti fore ġeri ai beberarakauni garinai, bouti murina rekenai dogo vasivasi ġefiu-reirito. Benamo ġeġauġauto bene raga-laġani ġana. ³⁰ Bouti ġwaragana tauri ġeri ura tu beġene raga-lema. Moġesina naima ġia na bouti misina dobu ai ġetore-reiato, ġevei-ġofakauto bouti ġoiranai dogo kotari moġeri

gēiaḡoto, gēa tore-riḡori ḡetato. ³¹ Senaḡi Paulo na vetari ḡitaḡauna tarimana e vetari tauri ekirarito, ekirato, “Bema bouti ḡwaragana tauri bouti ai asi beḡe tanuni nai tu, ḡomi maki asi boḡo maḡurini.” ³² Moḡa lorinai vetari tauri na bouti misina varori ḡekari-ḡuturito, benamo ḡevaḡa-rei kwareḡaiato.

³³ Dori elaḡanito-ḡoi nai, Paulo na ḡia mabarari enoḡirito, ḡaniḡani kota beḡene ḡani. Gia ekirato, “Ḡomi tu ḡaro gabanana vasivasi (14) boḡo vaḡa-noga-iaḡia, kara ta roḡosi ḡoro ḡania. ³⁴ Moḡa lorinai boḡono kokore e maḡuri tuḡamaḡinai anoḡimini, ḡaniḡani kota ḡoḡani. Korana ḡomi debami ḡuiri tu sebona ta maki asi berekwa-rekwani bene. ³⁵ Moḡesi ekirato murinai, ḡia na beredi ta eḡabiato, benamo ḡia mabarari ḡoirari ai Barau evaḡa-namoato, ma edudu-ḡutuato, benamo eḡaniato. ³⁶ Ḡia mabarari maki nuḡari ḡevaḡa-gwaḡiḡirito, benamo ḡeḡaniḡanito. ³⁷ Bouti nuḡanai ḡai mabarama tu 276. ³⁸ Ḡia mabarari ḡeḡani-maseto, benamo bouti bene meraḡa uranai, widi tu davarai gefu-reirito.

Geta o ureure na bouti ebota-kirakiraiato

³⁹ Elaḡanito nai, bouti ḡwaragana tauri na tanobara vetoḡana tu asi ḡeḡita-ginikauato. Senaḡi ḡaruka tanobara na davora ḡana eraka-rosini, ma fenuna koutoḡana ḡesi moḡo ḡeḡita-iaḡoato. Benamo ḡetuḡamaḡito, bema ma dabara nai tu, monai bouti beḡere vaḡa-raga-raḡea ḡetato. ⁴⁰ Benamo dogo varori ḡekari-ḡuturito, davarai ḡeraga-kwanerito. Mo hora sebonai leva o bara ḡebaru-taririto varori maki ḡeruḡarito. Benamo ḡoira rekenai farai ḡediato, iavara na ḡoira fenuna ḡana bene kwari-iaḡori uranai. ⁴¹ Senaḡi bouti tu semure ḡenai everarato, benamo etanukauto. Bouti ḡoirana tu evedaḡi-nunuto, a murina rekena tu ureure na ebota-kirakiraiato, e eveduki-rovorovoto. ⁴² Vetari tauri ḡeboioḡato, dibura tarimari tu beḡene vaḡi-maseri, korana beḡe nau-rakani, benamo beḡe raga-lemanḡi garina. ⁴³ Senaḡi vetari ḡitaḡauna tarimana ḡena ura tu Paulo bene vaḡa-maḡuria, moḡa lorinai ḡia na ekira-ḡoirito, mo veḡa asi beḡene veia. Benamo ma nau ribari tauri ekirarito, davarai ḡeburi-rei, benamo beḡene nau-guine-iaḡo fenu ḡana. ⁴⁴ A tarima mabarari tu ḡau tubiri o bouti taviri tari beḡene ḡabiri vau, ḡia muriri na beḡene rei-iaḡo. Mo dabaraḡi mabarari tanobara ḡea doḡariato, ta asi erekwa-rekwato.

28

Malta motumotunai

¹ Ta davarai kamasi ta asi eveito, mabarama namo moḡo kone ai ḡaraḡekauto. Benamo monai vauro ḡaribato, mo motumotu arana tu Malta. ² Mo motumotu tarimari na ḡai ḡemai tu veḡa namo vedaureana ḡeveiato. Korana mo ḡura e nagure nuḡanai ḡema karava bara ta ḡegasiato ḡai bene tunu-seḡuseḡuma ḡana. ³ Paulo eiaḡoto lako degona ta ea ḡabiato, benamo karavai ema tore-raḡeato. Mota ta mo lako degonai karava gugurana na eḡabiato, benamo ema nene-rosito, ma Paulo ḡimanai ekafukauto. ⁴ Mo motumotu tauri na mo mota Paulo ḡimanai ḡerokautaḡo ḡeḡitaḡo, benamo tauḡeri ḡevemuḡu-vinito, ḡekirato, “Asi ḡofaḡofa, mai tarima tu vevaḡideba tarimana. Korana davora na tu benau-maḡuri, senaḡina godio vavinena Dike tu asi

veġata eurani ġia bene maġuri.” ⁵ Senaġi Paulo na mo mota tu karavai ekora-fiuraġeato, ma Paulo tu rakava ta asi eġoitaġoato. ⁶ Tarima ġetuġamaġito, Paulo tauġanina tu toma egoba-vaissi-raġeni, ba toma eketo-tarini, benamo emaseni. Gevaġa-noga manaġato, senaġi Paulo ġenai kara rakavana ta tu asi eġorato. Benamo ġia ma ġevetuġamaġi-kureto, benamo ġekirato, “Ġia maki barau ta!”

⁷ Mo gabu e motumotu tauna baregona arana Publio. Ġia ġena gabu tu asi manaġa. Ġia na eġabi-raġemato, e ġaro toitoi veġata ġia ġena varivari tarimamai evaġa-iaġomato. ⁸ Publio tamana tu keve e efurito-ġoi, be genagenai egena-taġoto-ġoi. Paulo ġenai eraka-toġato, ma eġuriġurito, ema ġimana iatanai etore-kaurito, benamo ġena keve enamoto. ⁹ Mo veġa eġorato, benamo mo motumotu ai keve tarimari mabarari Paulo ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na ġeri keve ġerina evaġa-namorito. ¹⁰ Ġeri varevare dagarari vovoka ġevinimato. Ma ġadau ġana bakunai tu ġema iaġoiaġo ai baġa ura-vinirini dagarari ma ġevinimato.

Romai ġaraġasito

¹¹ Ġue toitoi murinai Alesandria boutina tai ġaraġeto. Mo bouti ai tu barau arana Dios natuna kafa merori ruarua vetoġari o fikisari ġeberarito. Mo bouti maki faraka e iavara ġueri tu mo motumotu ai edoġaririto. ¹² Ġaragato mo Sirakuse ai ġaraġasito. Monai ġaro toitoi ġatanuto. ¹³ Monana ġadau-ġeġeraġi-iaġoto mo Regio. Ġaro ta evanaġiato murinai, gabina iavarana etoġato, ma ġaro vaġa-ruaruanai vauro Puteoli ai ġaraġasito. ¹⁴ Monai tarikaka kotari ġadoġaririto. Ma ġaro imaima ruarua (7) tu ġia na monai ġeġabi-tarimato. Monana vau ġaraka-iaġoto Romai ġaraġasito. ¹⁵ Monai tarikaka kotari varima ġeseġaġiato, benamo ġai ġemai ġeiaġomato mo, vanuġa keiri arari Apia-Foru e Taven-Toi ġana. Paulo na eġitarito, benamo Barau evaġa-namoato, e tauna egwaġiġito.

Roma nuġanai

¹⁶ Romai ġaraġasito nai, Paulo tu maoro ġeviniato, ġereġana bene tanu. Senaġi vetari tauna ta na moġo bene ġita-ġaua. ¹⁷ Ġaro toitoi ġevanaġirito murinai, Paulo na Iuda ġedebaiato-ġoi tauri ekeavegogorito. Ġema raka-vegogoto, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarikakagu, au na ġera tarima ta asi avaġa-rakavaiato, ema senera ġeri veġa maki asi avaġa-rakavarito. Senaġi au tu Ierusalemaj ġeġabiguto dibura tarimana ta noġa, benamo Roma ġeri gavamani ġimari ai ġetore-kauguto. ¹⁸ Ġia na ġedanaġiguto, ma ġegu guruġa ġeseġaġiato nuġanai tu ġeriba-maoroto, au tu asi ġegu vei-rakava ema beġene vaġi-masegu korana ta maki asi ġedoġariato. Moġa lorinai ġeurato beġene tuġu-vaġigu. ¹⁹ Senaġi Iuda tarimari na mo ura tu asi ġeġabi-raġeato. Moġa lorinai au tu asi ġegu dabara ta, naima anoġi-noġito Kaisara na ġegu guruġa bene seġaġia. Dia au tu ġegu tarimarima navevaġa-maoro-viniri ġana atato. Asiġi. ²⁰ Moġa lorinai bakea-iaġomami, au ġesi sima guruġaguruġa ġana. Korana Isaraela ġena tuġamaġikau lorinai au maiġesi ġebarubaruguto.”

²¹ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġoi guruġamu fefana ta Iudea na asi ġadoġariato. Tarikakara monana ġeiaġomato tauri na maki varimu rakavana ta asi ġekiraġiato, be asi ġaseġaġiato. ²² Senaġi ġai ġaurani tu

ġoi ġemu tuġamaġi guruġana baġana seġaġia. Korana gabu mabarari ai tarimarima na ġoi na mai doġoro tu ġerori-toreani.”

²³ Moġa lorinai ġia na ġaro ta ġeġabi-viriġiato. Mo ġaro ai tarimarina ġutuma-bara Paulo ġena tanu gabuna ġana ġeiaġoto. Boġiboġi na veġata evesinato eiaġoto mo lavilavi, Paulo na Barau ġena Basileia eġobata-iaġiato. Ema Mose ġena taravatu na e peroveta tauri ġeri buka na Iesu varina ġia ġeri ekiraġi-ginikauto, Iesu beġene vaġa-moġonia uranai. ²⁴ Tarima kotari na tu ġena guruġa ġeġabi-raġeato, a kotari na tu asi ġevaġa-moġoniato. ²⁵ Ġia nuġari tu dia sebona, moġa lorinai ġeraka-rovorovoto. Senaġi roġosi roġo beġene raka nuġanai, Paulo na guruġa ta ekiraġiato, maiġesi ekirato, “Iauka Veaġa peroveta tarimana Isaia ġenana ġomi senemi tu guruġa moġonina ekira-vararito. ²⁶ Korana iniġesi ekirato,

‘Noiaġo maiġeri tarima ġeri ai,

benamo bono kira:

Seġaġi tu boġo seġaġini,

senāġi asi boġo riba-maoroni.

Ġita tu boġo ġitani,

senāġi asi boġo ġita-fakani.

²⁷ Korana maiġeri tarima

nuġari tu mukuna,

seġari tu vekodobeġau,

ema matari maki bubu.

Irau matari na beġe ġitani

e seġari na beġe seġaġini

e beġe tuġamaġi-fakani,

benamo beġe vetuġamaġi-kureni

ema bavaġa-namorini garina.

(Barau tu moġesi ekirani).’

²⁸ Moġa lorinai au aurani ġomi boġono riba, Barau ġena vevaġa-maġuri varina tu irau bese tarimari ġeri ai etuġu-iaġoato, be ġia na beġe seġaġiani!” [²⁹ Paulo moġesi eguruġato murinai, Iuda tarimari ġerakato, ma tauġeri fakari ai moġo veġareveġare baregona ta ġeveiato.]

³⁰ Laġani ruarua tauġena na edavaiato-ġoi numanai etanuto. Ma ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi tarimari mabarari eġabi-raġerito-ġoi. ³¹ Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), guruġana eġobata-iaġi vinirito-ġoi, ema Vereġauka Iesu Keriso varina evaġa-ribarito-ġoi ma kokorena ġesi. Ma tarima ta na tu asi ma ekiraġoiato-ġoi.

PAULO ĜENA TORETORE ROMA EKALESIARI ĜERI

Roma vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa Roma ekalesiari ĝeri tu laĝani 56 ema 57 fakari nuĝari ta etoreato, mo tu Korinto ekalesiari vaĝa-toitoina ma evarivarir-ito nuĝanai etore-vinirito; mai tu Iesu emaseto murinai etoreato.

Paulo ĝena ura baregona Roma ĝana bene iaĝo, senaĝi Ieruselema ĝana eiaĝoto roĝo (Apostolo 19:21). Monai Iuda tarimari tari na ĝeĝabitariato, ma ĝevaĝia ĝetato. Senaĝina Barau na enari-ĝaŭato, ma Roma ĝana bene iaĝo dabarana ekeoato. Moĝa lorinai Paulo tu Roma ĝana eiaĝoto laĝani 59 nuĝanai kavana.

Paulo Roma ĝana tu roĝosi bere iaĝo nuĝanai, mai fefa etore-vinirito. Paulo ĝena ura baregona tu, Barau ĝena Vari Namona ĝeri bene vaĝa-fofori ginikaua, ema Roma ekalesiari bene vaĝa-kokoreri ĝana (Roma 1:1 ema 11).

Roma bukana nuĝanai siri baregori tu karoa 1:16-17.

Mai fefa nuĝanai Paulo na Roma ekalesiari ĝeri dagara tari ekiragi-ginikaurito tu maiĝeri: 1) Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu Keriso ĝena Vari Namona ĝenana vauro Barau ĝoiranai vei-iobukaiobuka tarimari beĝe ruĝa-tarini, a dia taravatu ĝenana. 2) Tanobara tarimari mabarari, Iuda tarimari ema irau bese tarimari, tu vei-rakava nuĝanai getanuni (karoa 1-3). 3) Karoa 3-8 nunganai tu vevaĝa-rorogoto varina e vevaĝa-veaĝa varina, ema Barau marevana mamana baregona befoforini varina. 4) Karoa 9-11 tu ĝabiviriĝi varina; Barau na Iuda tarimari asi beĝabi-raĝeri, Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani nai; ema Iuda tarimari Barau na ma beĝabiraĝe-ĝenoĝoirini, korana Keriso ĝenai ma beĝe veĝabidadamani. 5) Karoa 12-16 tu ekalesia doĝorona kamasi beĝene tanu Barau ĝoiranai.

Paulo na apostolo ĝauveina eveiato, korana Barau na ekeiato nai

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Au tu ekeaguto, ĝena apostolo tarimagu ai aiaĝoto, ema eviriĝiguto, Barau ĝena Vari Namona bana vari-fiua ĝana. ² Mai Vari Namona tu guinenai Barau na peroveta tarimari mururi na ekiragi-toreato, benamo Buka Veaĝa nuĝanai ĝetoreato. ³ Mai tu Barau Natuna, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso, varina. Ĝia tu tanobarai ema maĝurito, ema Kini Davida garakana. ⁴ Ĝia mase ĝenana evariĝisi-ĝenoĝoito, monana Iauka Veaĝa na ma seĝukana ĝesi ĝita ĝerai evaĝa-foforiato ĝia tu Barau tuĝutuĝu Natuna. ⁵ Iesu ĝenana ema ĝia arana bakunai, ĝai varevare-bara e apostolo dagina ĝaĝabiato, bese irauirau tarimari baĝana vetauri, Barau beĝene vaĝa-moĝonia e beĝene seĝaĝi-vinia. ⁶ Ma ĝomi maki, Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝia ĝesi Barau na ekeasebonamito, Iesu Keriso ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana.

⁷ Ĝomi Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami mabarami, Barau na eura-vinimini e ekeamito, ĝena veaĝa tarimari ai ĝoiaĝoto, ĝomi avaĝa-namomini: Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo ġena ura baregona Romai bene varivari

⁸ Ġegu guruġa giniginena, au ġegu Barau atanikiu-viniani Iesu Keriso aranai ġomi mabarami iatami ai, korana ġemi veġabidadama variri tanobara mabarana nuġanai ġekiraġi-foforirini. ⁹ Natuna Varina Namona aġobata-iaġiani, ma iaukagu mabarana ġesi vetuġunaġina aiaġo-vinini Barauna ġoiranai, ġomi tu ġegu ġuriġuri mabarari nuġari ai asi atuġa-rekwamini. ¹⁰ Ema maki ġegu ġuriġuri nuġari ai anoġinoġi-bukani, akirani, bema initoma Barau eurani nai, ġegu dabara ta bene vei-roroġotoa, be ġemi ai bana iaġosi. ¹¹ Korana au ġegu ura baregona tu bara ġitami, be Iauka Veaġa varevareri kotari ma bara vinimi, boġono kokore ġana. ¹² Mo tu ġomi e au tara velaunaġi-vevini ġera veġabidadama nuġanai.

¹³ Tarikakagu mabarami, boġono riba-maoro, nega ġutuma aurato ġomi ġemi ai bana iaġosi atato, senaġi ġegu iaġosi lairi tu ġevetoutou-kauni beiaġoma mo toma. Ġegu ura, irau bese tari na ġegu ġauvei ġenana vevaġa-kava ġeġoitaġoato ema Iesu Keriso ġena doġoro tarimari ai ġeiaġoto kavana, ġomi maki fakami ai bana vevaġa-kava. ¹⁴ Barau na ġauvei eviniguto, Grik tarimari e asi Grik tarimari, iaunega tarimari e vei-babobabo tarimari bana vaġa-kavari ġana. ¹⁵ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu, mai Vari Namona ġomi Romai ġotanuni tarimami mabarami ġemi ai maki bana ġobata-iaġia.

Vari Namona tu ma ġena seġuka

¹⁶ Barau ġena Vari Namona maiakana asi aveini, korana mai Vari Namona nuġanai Barau seġukana eġauveini, ġia ġevaġa-moġoniani tarimari vaġa-maġuriri ġana: Iuda tarimari ġeri ai guine, gabi ai vau bese iraurau tarimari. ¹⁷ Korana Vari Namona nuġanai tu Barau na tarimarima kamasi vei-iobukaiobuka tarimari bekiraġirini efoforini. Vei-iobukaiobuka tu veġabidadama nuġanai moġo korana na beiaġo mo magona, Buka Veaġai ekirani kavana: “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraġiani, benamo bemaġurini.”

Barau ġena baru tarimarima ġeri ai

¹⁸ Barau ġena baru guba na efoforini, korana tarimarima na Barau asi ġekorana-iaġiani e veġa iobukaiobukari asi ġevairini. Ma ġeri veġa rakavari ġerina guruġa moġonina ġelaulau-ġauani. ¹⁹ Barau beġe ribaiani maġuriri mabarari ġia ġeri ai tu forori, Barau tauġena na evaġa-fofori ginikaurito. ²⁰ Barau asi taġitaiani, senaġi guba e tanobara eveirito, monana beiaġoma mo toma, Barau vetoġana vekuretoġana tu taġita-ginikaurini. Ġia tu moġoni Barau tuġutuġu ema ġena tanuvanaġivanaġi seġukana tu ġimana ġauveiri dagarari na maki ġevaġa-foforiani, be taribaiani. Moġa lorinai tarimarima tu asi ġena vetoreġau laina.

²¹ Oba, ġia moġoni ma ribari Barau, be ġere vaġa-raġea, senaġi asi ġevaġa-raġeani ema asi maki ġetanikiu-viniani. A ġeri tuġamaġi tu vei-taġuitaġui na moġo ġevaġa-vonurini. Moġa lorinai ġeri tuġamaġi babobabori na nuġari ġevaġa-mukunarini. ²² Ġia tauġeri ġekirani, ġia tu ma iaunegari ġetoni, senaġi ġia tu ġebaboto. ²³ Be maġuri vanaġivanaġi Barauna beġere vaġa-raġea, senaġi ġima veivei dagarari vaġa-ilailana

ma beĝe maseni tarimari iouiouri o laulauri, e boĝa bairi, manu, ema tano ai ĝedarani dagarari iouiouri ĝevaĝa-moĝonirini.

²⁴ Moĝa lorinai Barau na veĝa mirori beĝene vei ĝana etao-fitoĝarito, be beĝene mata-boraĝa nuĝari ai ĝeverere-iaĝirini ilailanai, e tauĝeri fakari ai vevaĝa-maiaka veĝari irauirauri na tauĝaniri beĝene vaĝa-rakavari. ²⁵ Ĝia na Barau ĝena guruĝa moĝoniri gaburi ai tu ĝofaĝofa veĝari ĝeveirini, ema Barau na eveirito dagarari ĝetoma-rakarigo vinirini e vetuĝunaĝiri ĝeiaĝo-vinini, a moĝeri eveirito Barauna tu asiĝi. Ĝia moĝo ĝereĝana sivevato-iaĝia, asi dokona, asi magona. Amen.

²⁶ Tarimarima moĝesi ĝeveito nai, Barau na etao-fitoĝarito, maiaka veĝari beĝene uravini-lelevaĝiri ĝana. Ĝeri vavine maki veĝaraĝo maĝuriri roroĝotori ĝeiaĝuirini, ma karori ĝesi ĝevekima-vevinini. ²⁷ Tauri maki ĝia kavana, vavine ĝesi kima maĝuriri korikori tu ĝeiaĝuirini, ma tau karori ĝemata-ĝaniĝani-iaĝirini. Mo tu tau tauĝeri karori ĝesi moĝo boru ĝeravani. Maĝeri veĝa rakavari voiri metori tu ĝia tauĝeri na ĝeĝabirini.

²⁸ Ma iatanai, ĝia tu asi ĝeurato, Barau beĝene riba-ginikaua e tuĝamaĝi-faka ĝia nuĝari iaĝasiri ai beĝene tanu, naima etao-fitoĝarito ĝeri tuĝamaĝi babobabori ĝeri ai, be asi beĝere veiri veĝari beĝene veiri ĝana. ²⁹ Ĝia tu rakava mabarari na ĝevonuvonu-raĝeto, veĝa rakavari, mata-ĝaniĝani, tuĝamaĝi barubaru, mama, vaĝideba, veĝareveĝare, veribaĝani e tarimarima vaĝa-ketori veĝari, veroritore, ³⁰ guruĝa vemuriĝoi, Barau ĝeiau-rakavaiani, seĝafore rakavarakava, kira-sirivaĝi, e veivavi; vekiraĝi-varaĝevaraĝe, rakava vei dabarari variguri ĝevaĝa-reforini, sina-tama garori asi ĝeseĝaĝirini; ³¹ asi ĝetuĝamaĝi-fakani, asi tuĝamaĝi-kauri tarimari, veuravini asi ribari tarimari, vevetuĝaĝwa asi ribari tarimari. ³² Oba, ĝia tu ma ribari, Barau ĝena veĝausina o sisiba tu ekirani, vei rakava tarimari tu beĝe maseni. Senaĝi ĝia na tu ĝeveirini, ma dia ĝia na moĝo ĝeveini, senaĝi tarimarima kotari na ĝeveirini maki ĝeiau-namorini e ĝeĝabi-raĝerini.

2

Barau ĝena vevaĝa-maoro

¹ A ĝoi tarima tari ovaĝa-maororini ma kerereri ai oragani tarimamu, ĝoi tu asi ĝemu vekira-ĝuniĝau laina. Ĝoi na tarima ta ovaĝa-maoroani, ma ĝena veĝa rakavari okiraĝirini nai tu, ĝoi tauĝemu moĝo ovevaĝa-metoni e ovevaĝa-kotani. Korana tu tarima ta ĝena veĝa rakavari okiraĝirini veĝari tu, ĝoi tauĝemu na maki oveirini. ² Ĝita tu ribara, Barau na moĝesi veĝa rakavari ĝeveirini tarimari bevaĝa-maoro vinirini, ma meto bevinirini tu roroĝoto. ³ Kamasĝi ĝotuĝamaĝini, ĝomi, tarimarima kika moĝo, na tarimarima kotari ĝovevaĝa-maoro vinirini, ma nuĝanai tu ĝomi tauĝemi na maki mo veĝa rakavari tu ĝoveirini. Ĝomi ĝotuĝamaĝini Barau ĝena vevaĝa-maoro ĝenana tu boĝo raga-maĝurini? ⁴ Ba Barau ĝena namo baregona, e nuĝana eĝabi-tariani, e vevaĝa-gwaĝiĝi iatari ai tu asi tauri ĝotoni? Ba asi ĝoribani Barau ĝena namo baregona anina tu, ĝomi boĝono vetuĝamaĝi-kure ma boĝono raka-kure ĝana? ⁵ Senaĝina ĝomi nuĝami tu ĝovaĝa-gwaĝiĝirini, ma asi ĝovetuĝamaĝi-kureni. Maĝesi ĝoveini tu tauĝemi iatami ai ĝemi meto iatai-iatai ĝolabulabu-kaurini. Ma Barau ĝena Kota baranai ĝena

vevaġa-maoro roroġotona beveiani mo ġaro ai vau ġena baru bevaġa-foforiani, benamo ġemi veiġa metori boġo ġabirini. ⁶ Barau na “tata karakara ġoveito ilailari ai tauri ma bevinimini.” ⁷ Tarima kotari tu ġobiri ġevetoreni veiġa namori ġeveini, Barau marevana, e ġabiraġena, ema asi bedokoni maġurina ġevetauani. Barau na ġia tu maġuri vanaġivanaġi bevinirini. ⁸ A tarima kotari tu tauġeri ġeri namo moġo ġevetaurini, ema guruġa e maġuri moġonina tu ġeruġarini, ma rakava veiġari ġekorana-iaġirini. Ġia tu Barau na beiau-rakavarini ma baruna ġesi. ⁹ Beġe vei-rakavani tarimari mabarari tu rakava metona baregona ema midigumidigu baregona beġe ġabiani. Mo tu Iuda tarimarima ġeri ai beġe ġora-guineni, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki beġe ġorani. ¹⁰ Senaġi veiġa namori beġe veini tarimari mabarari ġeri tu, Barau na mareva baregona e vemataurai barana ema maino bevinirini: Iuda tarimari ġeri ai guine, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki. ¹¹ Korana Barau na tarimarima mabarari maġuri sebonai moġo eġabi-raġerini, ġeri veiġa loriri ai voiri evinirini.

Barau na Iuda tarimari e irau bese tarimari bevevaġa-maoro vinirini

¹² Irau bese tarimari tu Mose ġena taravatu asi ribari, nuġanai ġevei-rakavani, moġeri mabarari beġe mase-buġani, (Barau na bekota-vinirini), taravatu murikanai enabe asi ribari; ema Iuda tarimari tu taravatu ma ribari, senaġina ġevei-rakavani tarimari mabarari tu taravatu na bevaġa-maoro vinirini. ¹³ Korana taravatu ġeseġaġiani moġo tarimari, Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimari, senaġi taravatu ġekorana-iaġiani tarimari vau, Barau na ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari.

¹⁴ Oba, irau bese tarimari tu asi ġeri taravatu, senaġi ġeri maġuri nuġari ai taravatu na ekiraġirini veiġari tu ġeveirini. Moġeri mabarari tu ġeri taravatu ai ġeiaġoni, a ġia tu asi ġeri taravatu senaġi. ¹⁵ Ġia ġeri veiġa na evaġa-foforiani, Barau ġena taravatu na eura-vinirini veiġari tu ġia loruri ġuturi ai etorerito. Maġa tu nuġari iaġasiri na maki evaġa-moġonirini, korana tu ġaro tari ai ġeri tuġamaġi na evaġa-daġa-raġerini, ma ġaro tari ai tu gogobari eragani. ¹⁶ Au na Vari Namona aġobata-iaġiani tu, Barau na tarimarima ġena veiġa e tuġamaġi vekuretoġari Iesu Keriso ġenana bevevaġa-maoro vinirini ġaronai vau beġe foforini.

Iuda tarimari e taravatu

¹⁷ A ġoi Iuda tarimamu tu kamasi otuġamaġini? Oba, ġoi tu ovekiraġini Iuda tarimamu. Ma ġoi tu taravatu ġenai ovetabekauni, e oveiavini, okirani, ġoi tu Barau ġena bese tarimamu. ¹⁸ Ma okirani, Barau tu ma ribamu e ġena ura veiġa namo vedaureari e rakavari oġita-learini, korana taravatu na evaġa-ribamuni nai. ¹⁹ Ġoi okirani, moġoni ġoi na mata-bubu tarimari boġori-kaurini, ema ġoi tu mukunai ġetanuni tarimari ġeri kere mamana; ²⁰ ema vei-babobabo tarimari kira-rogori tarimamu, e mero keikeiri ġeri vevaġa-riba tarimamu, korana tu taravatu nuġanai iaunega ema guruġa moġoniri ġetanuni dagarari tu ma ribamu. ²¹ Ġoi na karomu tu ovaġa-ribarini, a ġoi tauġemu tu asi ovevaġa-ribani. Tarimarima oġobata-vinirini nai tu okirani, “Asi boġono lema,” otoni, a ġoi tu olemani. ²² Tarimarima asi beġene veġura-vanaġi otorini, ma ġoi tu oveġura-vanaġini. Kwaivakuku oiau-rakava-vinirini, senaġi ġeri rubu nuġari farefareri tu olemarini. ²³ Taravatu ovaġa-raġe

lelevaḡirini nuḡanai tu, Barau ḡoi na tu asi ogubakauani, ḡena taravatu tu oseḡafore-vinirini. ²⁴ Buka Veaḡai tu iniḡesi ekirani, “Barau arana irau bese tarimari na vekaravari ai ḡekira-fitoḡaiani, korana tu ḡomi ḡemi kira-sirivaḡi lorinai.”

²⁵ Mero tauḡani kefiri lamavaḡi veiḡana tu ma tauna, bema taravatu bokorana-iaḡirini nai. Senaḡi bema taravatu okira-sirivaḡi vinirini nai, ḡemu kefi-lamavaḡi veiḡana tu asi taunai beiaḡoni, ema ḡoi tu kefina asi ḡelama-vaḡiato tarimana kavanai. ²⁶ Irau bese tarimari tu kefiri asi ḡelama-vaḡito. Senaḡi bema taravatu maḡuriri korikori ḡeveini nai tu, Barau ḡoiranai ḡia tu kefiri ḡelama-vaḡirito tarimari kavana, ene? ²⁷ Oba, taravatu bukana tu ḡemu ai, ema kefimu tu ḡelama-vaḡiato. Senaḡina bema ḡoi na taravatu okira-sirivaḡiani nai tu, taravatu ekorana-iaḡiani tarimana, mai tu irau bese tarimana, Kota seanai betanuni, benamo ḡoi bevaḡa-kotamuni. Aba, tauḡani rekenai tu kefina asi ḡelama-vaḡiato, senaḡi. ²⁸ Bema tarima ta tu arana korina moḡo Iuda tarimana ema kefi-lamavaḡi maki murika ema tauḡani kefina vetoḡana korina moḡo nai tu, ḡia tu dia Iuda tarimana korikori. ²⁹ Asigina ḡinavaḡi. Iuda tarimana o Barau ḡena bese tarimana korikorina tu deikara nuḡana iaḡasina na ema ḡena tuḡamaḡi na evaḡa-foforiani, ḡia tu Iuda tarimana. Ema kefi-lamavaḡi veiḡana maki tarimarima loruna ḡutunai bene fofori. ḡia tu dia taravatu guruḡari ḡetorerito moḡeri korana-iaḡiri ai beḡorani. Asigina. ḡia tu Barau Iaukana na tarimarima nuḡana iaḡasinai beveiani dagarana. Mo tarima moḡa tu dia tarimarima na bevaḡa-raḡeani, senaḡi Barau na bevaḡa-raḡeani.

3

¹ Iuda tarimari na irau bese tarimari ḡevanaḡirito? Mero tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirini ḡenana tu kara namona ḡedoḡariato? ² Aba, dagara namori ḡutuma ḡedoḡaririto! Tovotovonai tu Barau na ḡia muruna guruḡari korikori evaḡa-ḡauna-iaḡirito.

³ Ma bema Iuda tarimari kotari Barau ḡenana ḡeraka-veḡitato, asi ḡeri veḡabidadama nai tu aiḡesi? Moḡoni, Iuda tarimari kotari tu asi ḡeri veḡabidadama; senaḡi ḡia asi ḡeri veḡabidadama lorinai, Barau ḡena kiraḡitore maki asi taunai beiaḡoni ba? ⁴ Asigina ḡinavaḡi! Barau tu moḡoni veḡata, ḡena kiraḡitore asi eketoni, ma tarimarima tu ḡeḡofaḡofani. Buka Veaḡai ekirani kavana, “Barau, ḡoi boguruḡani nai tu, beḡe vaḡa-moḡonimuni, ema Kotai beḡe ḡofaḡofa-iaḡimuni nai maki bovaḡa-darererini.”

⁵ Tarima kotari na ḡeri vefafauḡau guruḡari beḡe kiraḡirini, beḡe kirani: Bema ḡita ḡera veḡa asi roroḡotori na tu Barau ḡena vei-iobukaiobuka etore-fofori ginikauani nai, ḡita tu kara bita toni? Bita kirani, Barau na ḡena baru veḡari ḡita iatarai ema-torerini nai tu maoro ba? ⁶ Asigina, Barau ma ḡena maoro. Bema Barau tu asi roroḡoto nai tu, ḡia na tanobara mabarana tu kamasi bevevaḡa-maoro viniani? ⁷ Tarima ta ma bevefauḡauni, bekirani, “Bema au ḡegu ḡofaḡofa na Barau ḡena guruḡa moḡoniri evaḡa-fofori ginikaurini ema ḡia marevana evaḡa-baregoani nai tu, kara dainai au tu roḡo mo evaḡa-daḡaguni rakava tarimagu etoni?” ⁸ Mo guruḡa tu babo, noḡa moḡo ini guruḡa kavana, “Rakava sivei, be namo bene fofori.” Tarima kotari

na ġai ġevaġa-rakavamani, ġeġofaġofa-iaġimani, ġekirani, ġai tu maiġesi ġakirani ġetoni. Maiġesi ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari Barau na voiri metona bevinirini tu asi vetoukauna, korana ġeri ġofaġofa lorinai.

Tarima ta asi iobukaiobuka

⁹ Benamo kara ma bita toni? Ġita Iuda tarimara moġo namo, a irau bese tarimari tu asiġi? Asiġina ġinavaġi! Varau bita kiraġia, Iuda tarimari e irau bese tarimari vekaravari ai ta tu asi ġena rakava asi bita toni. ¹⁰ Buka Veaġai tu maiġesi ġetoreato:

“Tarima ta asi iobukaiobuka,

sebona kwarikwari ta maki asiġina;

¹¹ tarima ta asi etuġamaġi-roroġotoni,

ta na maki Barau asi evetauani.

¹² Mabarari ġeraka-doġe-muriġito,

ġia mabarari veiġa iobukaiobukana tu asi ġeveiani,

mabarari asi ġevei-roroġotoni,

ta veiġa namo asi ribana,

sebona kwarikwari ta maki asiġi.

¹³ Ġia godokari mase guriri kouġari kavana;

meari na ġofaġofa rakavari ġekiraġirini.

Ġeri guruġa na mase ġevaġa-ġorarini,

noġa moġo mota foisiniri

ġia bibiġari ai ġetanuni.

¹⁴ Mururi ai tu vevane e vekira-barubaru na ġevonu-fokafokato.

¹⁵ Ġia tu ġeġarimoġi-rakavani vevaġi ema vevaġideba veiġari ai;

¹⁶ ġeri iaġoiāġo gaburi ai tu vei-rovorovo e rakava ġeiaġuini.

¹⁷ Maino maġuriri tu asi ribari.

¹⁸ Asi ġeri vegubakau ta Barau ġenai.”

¹⁹ Ġita ribara, maiġeri taravatu guruġari na kara dagara ġekiraġiani tu, mo deikara taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ekirarini. Moġa tauna tu, taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ema tarimarima mabarari maki mururi na kara ta asi beġene kiraġia, ema mai tanobarai tarimarima mabarari Barau ġoiranai beġene ruġa-tari ma ġeri vei-rakava. ²⁰ Moġa lorinai taravatu korana-iaġina maġurinai tarima ta asiġina ġinavaġi Barau ġoiranai Barau na bekiraġi-foforiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Asiġina, taravatu ġenana ġita na vei-rakava taribaiani.

Vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġenana eiaġomani

²¹ Senaġi inította kamara dabarai Barau na tarimarima ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari etoni dabarana tu bema fofori-ginikau. Mo tu dia taravatu korana-iaġina maġurinai. Asiġina. Mai tu Mose ġena taravatu na ema peroveta tarimari ġeri guruġa-fofori ai ġekiraġiato dabarana na. ²² Mai vei-iobukaiobuka Barau ġenana eiaġomani tu Iesu Keriso beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari na beġe ġabiani. Ta tu asi irau. ²³ Korana tarimarima mabarara tu rakava tarimara moġo, be mabarara Barau marevana namona ġenana taveġitato. ²⁴ Senaġi Barau ġena varevare-bara nuġanai asi ġera kerere etorani, korana Keriso Iesu ġenana ġera rakava ġerina evaġa-maġurirato. ²⁵ Barau na Iesu tu ġinitaġo varevarenai evaġa-iaġoato, korana tarimarima ġia ġenana bene ġabi-raġeri ġana. Moġa maġurina tu iniġesi: Deikara

ġia raranai beveġabi-dadamani tu, Barau na ġena rakava betuġamaġi-fitoġarini. Barau na mo maġuri eveiato anina tu, ġia ġena iobukaiobuka bene vaġa-foforia ġana. Guinenai rakava ġeveito-ġoi nai tu, eġita-daġaseġirito-ġoi, rakava voiri asi eveito-ġoi. ²⁶ Ma maitoma Iesu tu ginitaġo varevarenai evaġa-iaġoato korana ġena vei-iobukaiobuka bene vevaġa-ġita-iaġiri initoma ġana, be ġia ġena iobukaiobuka bene fofori, e ġia na Iesu Keriso ġeġabidadama-viniani tarimari maorori bene kiraġiri.

²⁷ Be ġita tu kara bita veiavi-iaġiani? Vekokoroku tu asi ġena gabu ta. Kara dainai? Taravatu takorana-iaġiani nai? Asiġi, maġuri tu veġabidadama maġurinai moġo bita doġariani. ²⁸ Korana bitana riba-maoro, tarimarima tu veġabidadama lorinai Barau na eġabi-raġerani, a dia taravatu bita korana-iaġiani nai.

²⁹ Be Barau tu Iuda tarimari moġo ġeri? Ġia tu dia irau bese tarimari maki ġeri Barau? Aba, ġia tu irau bese tarimari maki ġeri Barau, ³⁰ korana Barau tu sebona moġo. Ġia na tauġaniri kefiru ġelama-vaġirito tarimari veġabidadamai maorori bekiragini, ema kefiru asi ġelama-vaġirito tarimari maki maorori bekiragini mo veġabidadama sebona na. ³¹ Moġa nuġanai veġabidadama na taravatu seġukana tavaġiani? Asiġina ġinavaġi! Senaġi taravatu tavaġa-ruġa gigitariani.

4

Aberahamo ġena veġabidadama

¹ Ġita tu kara ma bita kiraġiani, senera Aberahamo na mai maġuri maġa ema ġoitaġoato iatanai? ² Bere moġoni, Aberahamo ġena ġauvei e veiġa bakunai Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai bere iaġo tu, tauġena bere vekiraġi, ġia tu kwalimu-koru na bere vekiraġi. Senaġi ġia Barau ġoiranai tu asi ġena vekokoroku gabuna ta. ³ Buka Veaġa nuġanai tu kara etoni? Buka Veaġa nuġanai tu ekirani, “Aberahamo na Barau ġena guruġa evaġa-moġoniato nai, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato.” ⁴ Tarima ta eġauveini, benamo voina beġabiani. Ġia mo eġauveini nai, voina eġabiani moġa tu, ġevarevareviniani dagarana asi bita toni. Asiġina ġinavaġi. Mo tu ġia ġena ġauvei voina veġata. ⁵ Senaġi tarima ta, ġia tu ġauvei o veiġa ta asi eveiani, senaġi ġia tu Barau, rakava tarimari vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorini Barauna, ġenai eveġabidadamani. Mai tarima maġa tu ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekiraġiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etoni. ⁶ Davida na maki mo guruġa sebona ekiraġiato. Maġesi tarimari tu ekirarito, beġe iakuni etato. Mo tu ġauvei o veiġa tari asi ġeveirini, senaġi Barau, rakava tarimari asi ġeri vei-rakava etorini Barauna, na ġia tu ekirarini, vei-iobukaiobuka tarimari etorini. Davida ekirato,

⁷ “Ġeri kira-sirivaġi etuġamaġi-fitoġarini,

e ġeri rakava eġabi-vaġirito tarimari tu beġe iakuni.

⁸ Vereġauka na ġena rakava iatanai asi ma beiavi-kaurini tarimana tu beiakuni.”

⁹ Vevaġa-namo ema iaku maġesiri tu tauġaniri kefiru ġelama-vaġirito tauri moġo ġeri, ba tauġaniri kefiru asi ġelama-vaġirito tauri maki ġeri? Varau bita kira, Aberahamo tu ġena veġabidadama lorinai, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. ¹⁰ Aitoma

ġia vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto? Tauġanina kefina ġelama-vaġiato murinai, ba tauġanina kefina roġosi roġo beġene lama-vaġia nuġanai. Ġia tu dia tauġanina kefina ġelama-vaġiato murinai vauro Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. Asiġina. Ġia tu tauġanina kefina roġosi roġo beġene lama-vaġia nuġanai, vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto. ¹¹ Ġia tauġanina kefina tu gabi vauro ġelama-vaġiato. Mo tauġanina vauro ma ġelama-vaġiato moġa tu, ġia tauġanina roġosi roġo beġere lama-vaġia nuġanai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto, moġa vetoġana moġo ma evaġa-moġoniato. Monana Aberahamo tu Barau ġevaġa-moġoniani tarimari tamari ai eiaġoto, enabe tauġaniri kefiru asi ġelama-vaġirito senaġi. Korana Barau ġevaġa-moġoniani tarimari tu, Barau na eġabi-raġerini vei-iobukaiobuka tarimari. ¹² Ema ġia tu tauġaniri kefiru ġelama-vaġirito tarimari maki tamari. Au na dia tauġaniri kefiru ġelama-vaġi-kavarito tarimari akiraġirini. Asiġina. Senaġi tamara Aberahamo tauġanina kefina roġosi beġere lama-vaġia nuġanai, Barau eġabidadama-viniato kavana, ġia na maki Barau moġesina ġeġabi-dadama-viniani tarimari akiraġirini.

Taravatu e veġabidadama

¹³ Barau na Aberahamo ekira-toreato, ekirato, ġia ma garakana ġesi na mai tanobara beġe ġaunaiani. Mai kiraġitore guruġana Barau na ekiraġiato tu, dia Aberahamo na taravatu ekorana-iaġiato nai, senaġi Barau eġabidadama-viniato nai, benamo vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto. ¹⁴ Bema taravatu ġekorana-iaġiani tarimari na tanobara beġere ġaunaia nai, veġabidadama tu asi ġena namo ta, ema kiraġitore guruġana maki guruġa korina moġo. ¹⁵ Aba, taravatu na tu Barau ġena baru baregona evaġa-ġoraiiani. Senaġi bema taravatu asiġina tu, tarima ta na taravatu ta asi beleaiani.

¹⁶ Moġa lorinai, guruġatore tu veġabidadama ġenana eiaġomani, be Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai guruġatore tauri moġoniri Aberahamo ma garakana ġesi ġeri ai beġe ġorani. A dia taravatu gaburenai ġetanuni tarimari moġo ġeri ai, senaġi Aberahamo ġena veġabidadama nuġanai ġetanuni tauri maki ġeri. Aberahamo tu ġita mabarara tamara. ¹⁷ Buka Veaġai evetoreto kavana: “Au na ġoi tu tanobara ġutumamari ai avaġa-iaġomuto.” Mai Aberahamo na evaġa-moġoniato Barauna ġoiranai Aberahamo tu ġita tamara. Mai Barau na mase tarimari ma evaġa-maġuri ġenoġoirini ema tanobarai asi ġeġorato dagarari evaġa-ġorarini.

¹⁸ Aberahamo ġena tuġamaġikau noġa asi vaġa-tubukauna dagarana ta, senaġi Barau ġena guruġai evetuġa-maġi-kauto, ma evaġa-moġoniato lorinai, tanobara ġutumamari ai eiaġoto. Barau na ekira-toreato ilailanai: “Goġi garakamu tu beġe vovokani visiġu kavana.” ¹⁹ Aberahamo mo negai ġena laġani tu dori sinau sebna (100), ma tauġanina maki emoirato, ma mase tauġaniri ilailari ai varau eiaġoto, e Sara maki asi ilaila ġia mero ta beġabiani riba. Ġia na maiġeri tu eġitarito, senaġi maiġeri na ġia ġena veġabidadama asi veġata ġevaġa-moiraiato. ²⁰ Moġa nuġanai ġia asi etuġamaġi-iauvoiauivoto, asi edaradarato, ema asi eġareva-ġarevato maki Barau ġena guruġatore iatanai. A ġia tu ġena veġabidadama moġo evaġa-gwaġiġiato, benamo Barau moġo evaġa-raġeato. ²¹ Korana ġia tu nuġana mabarana

gesi eribato, Barau ma seğukana, kara ekiraği-toreato dagarana tu bevağa-ğoraiani. ²² Moğesina naima Barau na ekiraiato, “Ğia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” etato.

²³ Mai guruğa maiğeri, “Ğia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” tu dia Aberahamo ġereğana ġena moğ ekirağiato, ²⁴ senaği ġita ġerai maki ekirağiato. ġita ġera Vereğauka Iesu Keriso mase na evağa-variğisi ġenoğoiato Barauna tavağa-moğoniani tarimara maki Barau na beki-rarani, vei-iobukaiobuka tarimara, betoni. ²⁵ Barau na Iesu etuğua-iağomaiato, tanobarai emaseto, ġita ġera rakava benema voi-vağiri ġana. Ma ġita Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bene kirağira ġana uranai, mase na ma evağa-variğisi ġenoğoiato.

5

Barau na ġita vei-iobukaiobuka tarimara etato

¹ Moğa lorinai ġita tu ġera veğabidadama lorinai, Barau ekirato, ġita tu vei-iobukaiobuka tarimara etato, ma ġera Vereğauka Iesu Keriso ġenana Barau ġesi maino tağabiato. ² ġita tu Iesu Keriso bakunai veğabidadama ġenana Barau ġena namo e varevare-bara nuğanai bita bere-toğa, benamo nuğanai taruğa-tağoni. Ema taiakuni, korana tavetuğamağikauni, Barau na vau ġia marevana baregona bevinirani. ³ Dia moğa moğ, senaği ġera midigumidigu ai maki bitana verere, korana ma ribara, midigumidigu na vevağa-gwağigi evağa-ğoraiani ⁴ Vevağa-gwağigi na veribağani bita vağa-darererini, ma veribağani bita vağa-darererini tu, Barau marevana baregona bita tuğamaği-kauani. ⁵ Mai tuğamağikau na tu asi bevağa-dabara dokorani, korana tu Barau na Iauka Veğa evinirato, maiğa ġenana ġita lorura ġuturi ai Barau na ġena veuravini ebubu-ğuraiato.

⁶ Ğoseğagi, ġita tu roğ asi kokorera nuğanai, Barau na eğabi-toreato ġaronai varau Keriso emaseto, ġita, Barau tatuğamaği-fitoğaiani tarimara, bene voi-ğenoğaira ġana. ⁷ Tarima namona uranai ta bemaseni ba? Gwağigi! Senaği tarima namo vedaureana uranai tu, betağu ta bevetuğamaği-kwalimuni, benamo bemaseni riba. ⁸ Senaği toma mainai tu Barau ġena veuravini ema vağa-foforiani: Ğita roğ rakava tarimara nuğanai, Iesu tu varau emaseto ġita dairai.

⁹ Ribara, Iesu rarana na bema iarevara, benamo asi ġera rakava besi. Moğa lorinai ġia bakunai, Barau ġena baru baregona bevağa-foforiani ġaronai bevağa-mağurirani. ¹⁰ Ğita roğ Barau tavetari-viniato-ğoi nuğanai, Barau Natuna ġena mase na Barau ġesi ma evağa-veğata ġenoğoiato. Toma ġita tu Barau ġatanai ma taiago-ğenoğoiato, moğa lorinai Iesu emaguri-ğenoğoiato ġenana, vevağa-mağuri maki bita goitağoani. ¹¹ Dia moğa moğ, senaği ġera Vereğauka Iesu Keriso bakunai Barau ġenai bitana verere, korana Iesu Keriso ġenana ġita Barau ġesi maino bitama ġabia ema bitama veğata.

Adamu tu mase evağa-ğoraiato, Keriso na tu mağuri evağa-ğoraiato

¹² Ğita ribara, tarima sebona evei-rakavato, benamo ġia ġenana rakava tanobarai ema bere-toğato. Ma rakava na mase eğabi-iağomaiato. Moğesina naima mase na tarimarima mabarari eguguvirito, korana tarimarima mabarari ġevei-rakavato. ¹³ Moğa anina tu, vei-rakava tanobarai tu eğora-quineto, a Mose ġenana taravatu tu

gabi vauro eiaĝomato. Senaĝi bema taravatu asiĝina nai, Barau na vei-rakava, o sikira taravatu ĝedaĝa-seĝiani rakavana, tarima ta ĝenai asi bekiraĝiani. ¹⁴ Senaĝi ribara, Adamu ĝena nega na beiĝoma mo Mose ĝena negai, tarimarima tu mase ĝena seĝuka gaburenai ĝetanuto-ĝoi. Oba, Barau ĝena vevaĝa-naĝi guruĝana ta tu asi ĝekira-sirivaĝi viniato Adamu na eveiato kavana, senaĝina ĝia mabarari maki mase ĝena seĝuka gaburenai ĝetanuto-ĝoi.

Adamu na ĝoirai vau beiĝomani tarimana moĝo ema vaĝa-foforiato. (Mo tu Keriso). ¹⁵ Senaĝi mai varevare dagarana asi voina maĝa tu irau, dia mo Adamu ĝena vei-rakava ĝesi ilaila. Mai tarima sebona ĝena vei-rakava dainai, tarima ĝutuma ĝemaseto. Senaĝi Barau ĝena namo e varevare-bara ema varevare dagarana mo vei-rakava ĝena seĝuka evanaĝiato: Barau ĝena mai namo baregona ema varevare dagarana tu tarima sebona, Iesu Keriso, ĝenana eiaĝomato, ma tarimarima ĝutuma ĝeri ai evebubu-riĝoto. ¹⁶ Barau ĝena varevare dagarana tu irau, dia mo tarima sebona, Adamu, ĝena vei-rakava kavana: Vei-rakava sebona moĝo eĝorato ĝenana, Barau na tarimarima e tanobara mabarana ekota-viniato, ma rakava voina metona baregona iatarai etoreato. Senaĝi Barau ĝena varevare dagarana rakava vovoka muriri na ema bere-rosito, monana tarimarima tu vei-iobukaiobuka tarimari ai evaĝa-iaĝorito. ¹⁷ Moĝoni, mo tarima sebona na mo vei-rakava eveiato, monana tanobara mabarana mase ĝena seĝuka gaburenai etanuni. Mase tu mai vei-rakava eveiato tarimana ĝenana eiaĝomato tanobara ĝana. Senaĝina tarima sebona, Iesu Keriso, ĝia na eveiato dagarana na mo vei-rakava eveiato tarimana ĝena veĝa seĝukana na evanaĝiato. Tarimarima mabarari, Barau ĝena namo ma varevare-bara barego lelevaĝina ema vei-iobukaiobuka varevarena beĝe ĝabiani tarimari tu, Iesu Keriso ĝenana maĝuri beĝe ĝabiani, benamo kini kavana beĝe vereni.

¹⁸ Mo Adamu ĝena vei-rakava sebona dainai, Barau ekirato, tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari ema rakava voina beĝe ĝabiani etato. A Keriso ĝena veĝa iobukaiobukana sebona ĝenana, tarimarima mabarari vei-iobukaiobuka tarimari ai beĝe iaĝoni ma maĝuri beĝe ĝabiani riba. ¹⁹ Ema tau sebona ĝena kira-sirivaĝi na tarimarima vovoka vei-rakava tarimari ai ĝeiaĝoto. Moĝa ilailana, tau sebona ĝena seĝaĝi na tarima ĝutuma iobukaiobuka tarimari ai bevaĝa-iaĝorini.

²⁰ Betaĝu taravatu etore-kauato tu rakava bene barego ĝana. (O sikira, taravatu ĝenana tarimarima ĝeri rakava mabarari beĝene foforiginikau). Senaĝi vei-rakava ebaregoni gabunai tu, Barau ĝena namo e varevare-bara maki ebarego-lelevaĝini. ²¹ Guinena tarimarima tu vei-rakava ĝena veĝitaĝau seĝukana gaburenai ĝetanuto, monana mase eĝorato. Moĝesina kavana, Barau ĝena namo e varevare-bara na tu vei-iobukaiobuka evaĝa-foforiani, ma maĝuri vanaĝivanaĝi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenana eĝabi-iaĝomaiani ĝita ĝerai.

6

Rakava ĝenai tamaseto, Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu maĝuri

¹ Be kara bita toni? Ba sikira, rakava veĝari sivei-ĝenoĝoi ĝenoĝori, be Barau na ĝena namo e varevare-bara ĝerai bene vaĝa-fofori barego-lelevaĝiri? ² Asiĝina ĝinavaĝi! Ĝita veĝabidadama tarimara tu varau

tamaseto rakava ġenai, (mai tu rakava maġurina ġenana taveġitato); ma kamara dabarai tu rakava maġurina nuġanai roġo ma bita tanuni? ³ Ġita babatiso taġabiato anina tu maiġa: Ġita na mo babatiso taġabiato tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tabere-toġato, ma mo babatiso taġabiato nuġanai, ġita tu ġia ġesi tamase-sebonato. Ba ġomi maiġa tu asi ribami? ⁴ Babatiso taġabiato anina tu, ġita maki Keriso ġesi tamase-vegogoto, ma Barau na Keriso ġesi eguri-sebonarato. Benamo Tamara marevana ema seġukana baregona na Keriso mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato kavana, ġita maki maġuri variġu gerageranai bitana tanu.

⁵ Bema ġita Keriso ġesi tasebonato, benamo ġia emaseto kavana ġita maki tamaseto nai, moġoni, ġia Barau na mase na evaġa-maġuri ġenoġoiato kavana, ġita maki moġesi Barau na bevaġa-maġuri ġenoġoirani veġata. ⁶ Korana ġita ribara, ġita ġerai tarima guinena moġa tu Keriso ġesi vaġa-sebo satauro ai ġeraġeto. Mo veġa eġorato tauna tu, rakava eveito-ġoi tauġanina ma ġena ura rakavari ġita ġerana bene koki-fitoġa moġovaġia, be ġita veġa rakavari ġeri tuġu-rakaorakao tarimarai asi ma bitana iaġo ġana. ⁷ Korana mase tarimana na veġa rakavana ta asiġina ġinavaġi ma bevei-ġenoġoiani.

⁸ Bema ġita Keriso ġesi tamase-vegogoto nai, moġoni veġata taribani, Keriso ġesi maki bita tanu-vegogoni. ⁹ Korana ma ribara, Keriso mase na tu varau evariġisi-ġenoġoito, be asi ma bemase-ġenoġoini; mase asi seġukana ġia ġenai. ¹⁰ Keriso mo emaseto nai tu, rakava ġena seġuka evaġa-keto-moġovaġiato. A toma mai maġuri ġia na etanu-iaġiani maiġa tu, Barau ġena moġo etanuni. ¹¹ Mo dabara sebonai ġomi maki tauġemi iniġesi boġono vekiraġi: Ġomi tu veġa rakavari ġeri ai tu varau ġomaseto, ma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġomi tu maġuri ġotanuni Barau ġena.

¹² Moġa lorinai rakava na mani ma berakavani tauġanina maniġa ġenana ġomi asiġina ġinavaġi bene ġori-kaumi. Korana bema mani ma berakavani tauġanina maniġa rakava na beġori-kauani nai, ġomi tu ġia ġena ura rakavari boġo korana-iaġirini. ¹³ Tauġanimi legana ta rakava asi boġono vinia, be veġa rakavari veiveiri farefarenai asi bene vaġa-iaġoa. A ġomi tu mase na ma evaġa-maġuri ġenoġoimito lorinai, tauġanimi mabarari Barau boġono vinia. Tauġanimi legari mabarari maki Barau boġono vinia, veġa maorori beġene vei ġana. ¹⁴ Be rakava na ġomi asi ma bene ġori-kaumi, korana ġomi tu dia taravatu ġena seġuka gaburenai ġotanuni. Asiġina. Ġomi tu Barau ġena namo ema varevare-bara nuġanai ġotanuni.

Vei-iobukaiobuka ġena vetuġunaġi tarimara

¹⁵ Be kara maia? Veġa rakavari roġo bitana vei, korana ġita tu dia taravatu gaburenai tatanuni, ne Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai tatanuni, be bisini vei-rakava ba? Asiġina ġinavaġi! ¹⁶ Ġomi asi ribami, bema tauġemu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimamu ai ovevaġa-iaġoni, garona bono seġaġia otoni nai, ġoi tu mo tarima ġena tuġu-rakaorakao tarimamu ai varau oiaġoni. Mo tu rakava ġena vetuġunaġi tarimamu ai boiaġoni, benamo dokonai tu boa maseni. O Barau ġena guruġa bokorana-iaġiani, benamo vei-iobukaiobuka tarimamu ai boiaġoni. ¹⁷ Barau sitanikiu-vinia, korana ġomi tovtovonai tu rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimami, senaġi toma tu Barau ġena guruġa

moĝonina ma nuĝami mabarari ĝesi ĝokorana-iaĝiani, ĝevaĝa-ribamito-ĝoi ilailanai. ¹⁸ Benamo Barau na rakava ĝenana eruĝa-vaĝimito, ma vei-iobukaiobuka ĝena vetuĝunaĝi tarimami ai ĝoiaĝoto.

¹⁹ Au na mai maĝuri maiĝeri tu tuĝu-rakaorakao tarimari ĝeri maĝuri ai ama kiraĝirini boĝono tuĝamaĝi-fakari ĝana, korana ĝomi tauĝani rekenai tu roĝo asi kokoremi. Ĝomi guinenai mani tauĝanimi legari maniĝeri tu veĝa mirori ema veĝa rakava kwaikwairi ĝeri tuĝu-rakaorakao dagarari ai ĝovaĝa-iaĝorito. A initoma mani tauĝanimi taviri maniĝeri tu guinenai rakava ĝenai ĝoveirito ilailanai, vei-iobukaiobuka ĝena vetuĝunaĝi dagarari ai boĝono vaĝa-iaĝori, be beĝene veaĝatanu. ²⁰ Ĝomi rakava ĝena tuĝu-rakaorakao tarimami ai roĝo ĝotanuto-ĝoi neganai, vei-iobukaiobuka tu asi ĝena gabu ta ĝomi ĝemi maĝuri nuĝanai. ²¹ Ĝomi mo veĝa ĝoveirito moĝeri ĝerina tu kara namona ĝoĝoitaĝoato, ei? Moĝeri veĝa toma ĝotuĝamaĝi-ĝenoĝoirini nai, ĝemaiakamini. Moĝeri veĝa magonai tu mase boĝo ĝoitaĝoani.

²² Senaĝi ĝomi toma tu rakava nuĝana na eĝabi-vaĝimito, ma Barau ĝena tuĝu-rakaorakao tarimami ai ĝoiaĝoto. Barau ĝena tuĝu-rakaorakao tarimami ai boĝo iaĝoni, monana namo boĝo doĝariani dagarana na tu veaĝa-bara tarimami ai boĝo iaĝoni. Benamo monana ĝomi maĝuri vanaĝivanaĝi boĝo ĝabiani. ²³ Korana rakava voina tu mase, a Barau ĝena varevare ĝera Vereĝauka Keriso Iesu ĝenana bita ĝabiani dagarana tu maĝuri vanaĝivanaĝi.

7

Ĝita tu dia taravatu ĝena seĝuka gaburenai tatanuni

¹ Tarikaka-ĝore, ĝomi tu moĝoni asi ĝoriba-maoroni? Ĝomi tu taravatu ma ribami tarimami au na avaĝa-guruĝamini. Ribami, tarima roĝo maĝuri etanuni nai, ĝia tu taravatu ĝena seĝuka gaburenai etanuni, a emaseni nai, taravatu tu asi ĝena seĝuka ĝia ĝenai. ² Vaĝa-ilailana, veĝaraĝo vavinena, bema ĝaraĝona roĝo maĝuri etanuni nai, ĝia tu veĝaraĝo taravatuna gaburenai roĝo betanuni. A ĝaraĝona bemaseni murinai, mo veĝaraĝo taravatuna moĝa, seĝukana gaburenai asi ma betanuni, befakani. ³ Bema ĝia ĝaraĝona roĝo maĝuri nuĝanai, ma bere veĝaraĝo-sirivaĝi nai, ĝia tu veĝura-vanaĝi vavinenai bitara kiraĝia. Senaĝi bema ĝaraĝona bere mase, ĝia veĝaraĝo taravatuna ĝena seĝuka na tu bere raka-vaĝi lorinai, asi bere veĝura-vanaĝi. Aba, tau fakana ta ma bere ĝaraĝoa maki, mo tu asi bere veĝura-vanaĝi.

⁴ Tarikakagu, ĝomi maki moĝesina, Keriso tauĝanina emaseto, monai tu ĝomi maki taravatu ĝenai ĝomaseto, (mai tu, ĝomi tu dia taravatu ĝena seĝuka gaburenai ĝotanuni). Mo veĝa eĝorato anina tu, ĝomi Keriso ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana. Ĝomi Keriso ĝena tarimarimai ĝoiaĝoto korana tu, ĝita mabarara ĝwaĝwara namori beĝene vetore Barau ĝenai ĝana. Mai Keriso maiĝa tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato tarimana.

⁵ Ĝita na tauĝanira ĝeri ura veĝari roĝo takorana-iaĝirito-ĝoi neganai tu, taravatu na ura rakavari evaĝa-bere rosirito-ĝoi. Moĝeri ura rakavari ĝita tauĝanirai ĝeĝauveito-ĝoi lorinai, ĝita na mase beĝe vaĝa-ĝorarini veĝari taveirito-ĝoi. ⁶ Senaĝi ĝita toma taravatu ĝenana eĝabi-vaĝirato, korana mo ebaru-barurato-ĝoi dagarana ĝenai varau

tamaseto. Be ġita toma tu Iauka Veaġa ġena dabara variġunai Barau vetuġunaġina bita iaġo-vinini, a dia Buka Veaġai ġetorerito taravaturi koranaiaġi-gigitariri dabaranai.

Taravatu ġenana tu kara namona bita ġabiani?

⁷ Ini tu kara ma bita toni? Taravatu tu rakava dagarana bita toni ba? Asiġina ġinavaġi! Moġoni, au vei-rakava tu asi bara ribaia, senaġi taravatu ġenana, naima aribaiato. Ilailana, au asi bara riba, tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tu rakava veigana, bere taravatu iniġesi asi bere kira, “Tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri asi bono vei.” ⁸ Senaġi vei-rakava na Barau ġena mo taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au nuġagu ai tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tuġamaġiri e veigari irauirauri ema vaġa-berebere rosirito. Korana bema taravatu asiġina nai, vei-rakava tu mase au ġegu ai, be asi ġena seġuka ta, (korana ġena seġuka nuġagu ai eġauveini moġa asi ribagu bene). ⁹ Taravatu roġosi roġo bara ribaia neganai, au tu maġuri atanuto-ġoi. Senaġi taravatu eiaġomato neganai, vei-rakava au ġegu ai eguru-variġisito, emaġurito. ¹⁰ Benamo au tu amaseto, korana vei-rakava ġegu ai maġuri bene. Monana au ama ribato, maġuri bere ġabi-iaġomaia taravatuna na tu mase moġo eġwa-iaġomaiato. ¹¹ Korana vei-rakava na taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au eġofa-darereguto. Be vei-rakava na au tu taravatu ġenana evaġi-maseguto. ¹² Moġa lorinai taravatu tu veaġa, taravatu guruġari maki veaġa, maoro ema namo.

¹³ Be, au tu mo dagara namona na ema vaġi-maseguto? Asiġina! Au tu vei-rakava na evaġi-maseguto. Mo dagara namona eiaġomato anina tu, vei-rakava vetoġana korikori nema vaġa-bererosia, be bitana riba, vei-rakava tu rakava kwaikwai. Senaġi vei-rakava tu mo dagara namona ġenana eġauveito, benamo au evaġa-maseguto. Be Barau ġena taravatu guruġana evaġa-foforiani, vei-rakava tu dagara rakava kwaikwaina.

Rakava na ġera maġuri eguine-iaġirini

¹⁴ Ġita ribara, taravatu tu Barau Iaukana ġenana eiaġomato dagarana, a au tu tarimarima moġo, tauġani ai atanuni. Ma au tu vei-rakava na evoiguto, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimagu ai evaġa-iaġoguto. ¹⁵ Au na kara aveiani tu asi maki atuġamaġi-fakaiani. Korana mo veigā, aurani bana veiri veġata atoni veigari, tu asi aveirini, senaġi asi aura-vinirini veigari tu aveirini. ¹⁶ Bema asi aura-vinirini veigari aveirini nai, taravatu tu ama vaġa-moġoniani, ġia tu moġoni namo. ¹⁷ Mo veigā nuġanai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai mo vei-rakava aveiani. Asiġina! Mo tu mo vei-rakava au ġegu ai etanuni monana eveiani. ¹⁸ Au ma ribagu, au ġegu ai mai tauġanina ma ġena veigā e ura rakavari nuġanai namo ta asiġina-ġinavaġi etanuni. Moġoni, aurabaregoni namo veigari bana veiri atoni, senaġi ġauvei-iaġiri ġegu ai tu asi ilaila. ¹⁹ Ġegu ura tu veigā namori bana veiri veġata atoni, senaġi asi akokoreni, veigā rakavari moġo aveirini. Moġoni, asi veġata aurani veigā rakavari bana veiri, senaġina roġo aveirini. ²⁰ Moġa lorinai, bema au na kara aveiani tu asi veġata aurani bana veia atoni veigana aveiani nai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai aveiani. Asiġina! Mo tu vei-rakava au nuġagu ai etanuni, monana eveiani.

²¹ Be au ġegu maġuri ai dagara ta noġa moġo taravatu ta kavana na eguine-iaġiguni, maiġesi eġauveini ama ġoitaġoani: Au namo veiġari navei atoni nai, rakava tu moġa nuġagu ai eġauveini. ²² Au iaukagu ai Barau ġena taravatu tu aiaku-iaġiani. ²³ Senaġi au na taravatu o seġuka ta maia ama ġitaiani au tauġanigu legari tari nuġari ai ġeġauveini, au ġegu tuġamaġi na evaġa-moġoniani taravatuna ġevetari-viniani. Mai taravatu ta tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka, ġia au tauġanigu legari ai eġauveini, ma au eġabiguni, benamo vei-rakava ġena dibura tarimanai evaġa-iaġoguni. ²⁴ Au tu moġoni rakava kwaikwai tarimagu! Deikara na au bevaġa-maġuriguni mai mase tauġanina nuġana na? ²⁵ Barau sitanikiua, korana ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana evaġa-maġuriguto.

Moġa lorinai au tauġegu ġegu tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu vetuġunaġina aveini, senaġi tauġanigu na tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka vetuġunaġina aiaġo-vinini.

8

Barau Iaukana nuġanai bitana maġuri

¹ Tauna moġa, initoma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġetanuni tarimari tu, Barau na vei-rakava tarimari asi bekiraġirini ema asi bekota-vinirini. ² Korana au tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai maġuri Iaukana ġena taravatu seġukana na vei-rakava ema mase ġeri taravatu seġukari na varau eruġa-vaġiguto. ³ Taravatu tu tauġani, ma ġena ura rakavari tauġanina, na varau evaġa-moiraiato, be asi ġena seġukai eiaġoto, asi ilaila bevaġa-kavarani. Moġa lorinai taravatu na asi ilaila beveiani ġauveina tu Barau na eveiato. Mo tu Barau tauġena na Natuna korikori vei-rakava tarimari ilailari ai etuġu-iaġomaiato, rakava benema vaġa-darerea ġana. Benamo Keriso ġenana Barau na vei-rakava ġena seġuka tauġani ġenai ekiraġi-fitogaiato, kerere ma evaġi-maseato. ⁴ Barau na mo veiġa eveiato anina tu, taravatu na vei-iobukaiobuka veiġana, eura-viniani veiġana, ġita ġerai beġene foforiginikau ġana. Korana toma tu tauġani ġena urai asi tarakani, ne Iauka Veaġa ġena urai tarakani.

⁵ Tauġani ġena ura lorinai ġetanuni tarimari tu, tauġani na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini; a Iauka Veaġa ġena ura loriri ai ġetanuni tarimari tu, Iauka Veaġa na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini. ⁶ Tarima ta tauġani ġena ura na eġori-kauani tarimana ġena tuġamaġi tu mase evaġa-ġoraiiani; a Iauka Veaġa ġena ura na eġori-kauani tarimana ġenai maġuri e maino etanuni. ⁷ Tauġani dagarari etuġamaġirini tarimana ġena tuġamaġi na tu Barau evetari-viniani. Korana ġia ġena mo tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu asi ekorana-iaġiani, ema asiġina-ġinavaġi maki bea korana-iaġiani riba. ⁸ Moġesina naima tauġani ġena urai ġerakani tarimari na, Barau tu asiġina-ġinavaġi beġe vaġa-iakuani.

⁹ Senaġi ġomi tu dia tauġanimi ġeri ura na ġeġori-kaumini tarimami. Ġomi tu Iauka Veaġa na ġemi maġuri eġori-kaurini, korana Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni. Boġono riba, deikara ġenai Keriso Iaukana asi etanuni, ġia tu dia Keriso ġena tarima. ¹⁰ Bema Keriso ġomi tata nuġami ai etanuni nai tu, enabe tauġanimi beġe maseni vei-rakava dainai, senaġina iaukami tu maġuri ġetanuni, korana vei-iobukaiobuka

tarimami ai varau ġoiāġoto bene. ¹¹ Iesu tu Barau Iaukana na mase na ma evaġa-varigisi ġenoġoiato. Ma bema Barau Iaukana ġomi nuġami ai etanuni nai, mani Iauka ġenana Barau na mani ma berakavani tauġanina, ġomi ġemi ai maniġa, maki maġuri beviniani.

¹² Moġa lorinai, tarikaka-ġore, ġita ġera ġauvei toma tu dia tauġani rekenai bitana tanu, ma tauġani ġena rakava veiġari ma bitana veitanu. ¹³ Korana bema tauġani ġena vei-rakava maġurinai boġo tanuni nai, boġo maseni; senaġi Iauka Veaġa ġena ura dabaranai boġo tanuni nai, tauġani ġena veiġa rakavari boġo vaġi-maserini, benamo ġomi tu boġo maġurini.

¹⁴ Barau Iaukana na eġori-kaurini tarimari tu Barau natuna. ¹⁵ Korana ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato, maninana tu dia tuġu-rakaorakao tarimami ai ma bevaġa-iaġomini, be ma boġo garini maia. Asiġina. Mani tu venatu-vanaġi Iaukana ġoġabiato. Ġita tu ġia ġenana tataġi-ġaba-raġeni, takirani, “Tama, Tamagai o,” tatoni. ¹⁶ Iauka Veaġa tauġena ġita iaukara ġesi ġeguruġa-vegogoni, ġekirani, ġita tu Barau natuna. ¹⁷ Bema ġita Barau natuna nai, ġita maki ma bakura, be Barau na ekiraġi-torerito dagarari bita ġaunarini. Mai tu Keriso na varau eġaunarito dagarari Keriso ġesi bita ġauna-sebonarini. Mo tu dabara sebonai moġo: Keriso emidigu-midiguto moġesi bita midigu-midiguni nai, ġia na marevana baregona eġabiato moġa, ġita na maki bita ġabiani.

Barau marevana baregona ġoirai bita ġabiani

¹⁸ Ġoirai Barau marevana baregona ġita ġerai bea foforini, monana, au atuġamaġini, initoma mai tamidigumidiguni maiġeri tu bea vanaġirini. ¹⁹ Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari ġevenari-taġoni ma vetuġa-maġikauri ġesi, Barau na ġia natuna bevaġa-foforirini ema ġena mareva ma mamana baregona bevinirini ġarona ġetanu-vaġa-nogaiani. ²⁰ Korana tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu benamo asi ġeri namo tai ġeiaġoto. Mai tu dia ġia tauġeri ġeurato asi ġeri namo ai beġene iaġo ġetato nai. Asiġina. Mai tu Barau tauġena ġena urai moġesina eveirito. Senaġina ġoirai dagara namona ġeri ai bevaġa-ġoraiani, moġa ma ġenari-taġoani. ²¹ Korana Barau na eveirito dagarari mabarari mase ema boraġa ġena dibura nuġanai ġetanuni roġo. Senaġi ġaro ta maiġeri dagara mabarari Barau na mo mase ema boraġa ġena dibura na bea ġabi-veġitarini, benamo Barau natuna ġeri gabu fakanai, ma mareva baregona gabunai, ma betorerini.

²² Ġita ma ribara, Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu, vavine ġeġabi ġana nuġari ġemidiguni kavana, ġia midigu ġeġanini. Mabarari ġeloduni, ġeġabani, beiaġoma mo toma. ²³ Senaġi mai tu dia ġia moġo ġeloduni, ġeġabani. Asiġi. Ġita Iauka Veaġa ġwaġwana guinena taġabiato maiġera maki nuġarai taloduni, taġabani, Barau na bene natu-vanaġira ġarona tanari-taġoani nuġanai. Mo tu ġita tauġanira bevaġa-maġuririni negana tanari-taġoani. ²⁴ Ġita tu mai tuġamaġikau bakunai Barau na ġita evaġa-maġurirato. Senaġi tatuġamaġi-kauani dagarana taġita-ġoitaġoani nai, asi ma bita tuġamaġi-kauani. Moġa lorinai kamara deikara na varau eġoitaġoato dagarana roġo etuġamaġi-kauani, ei? ²⁵ A bema roġosi roġo bitara ġabia dagarana tatuġamaġi-kauani nai tu, ma vevaġa-gwaġigira ġesi bita nari vaġa-noga taġoani.

²⁶ Moġa nuġanai, Iauka Veaġa na maki ġita ġera moira gaburi ai evaġa-kavarani. Ma ġita asi ribara kara bita ġauġau-iaġirini, senaġi Iauka Veaġa tauġena ġita iatarai eġauġauni. Ġia eġurigurini nai tu, etaġi-ġabaraġeni. Mo etaġi-ġabaraġeni guruġari tu tarimarima na asi ilaila beġe kiraġirini guruġari. ²⁷ Barau ma ribana ginikau ġita nuġara iaġasiri ai kara ġetanuni, ma Iauka Veaġa ġena tuġamaġi maki ġia tu ma ribana. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena ura loriri ai ġena doġoro tarimari veaġari iatarai ai eġurigurini.

²⁸ Ġita ribara, deikara Barau ġeura-viniani tarimari na ġeri ai karakara ġeġorani dagarari mabarari ġerina namo beġe ġoitaġorini. Korana moġeri tarima tu ġia na ġena ura lorinai ekearito, maġuri beġene ġabia ġana. ²⁹ Barau na deideiri eriba-guinerito ġia ġeura-viniani tarimari tu ġia na eviriġirito, ġia Natuna ilailanai bene vaġa-iaġori ġana. Korana mo dabarai ġia Natuna tu maġuri guine meronai beiaġoni tarikaka ġutuma vefakari ai. ³⁰ Mo eġabi-hidirito tarimari tu ġia na ekearito tarimari; ma mo ekearito tarimari tu ġia na vei-iobukaiobuka tarimari ai ekiraġirito; ma mai vei-maoromaoro tarimari ai ekiraġirito tarimari tu, ġia marevana baregona evinirito.

Barau ġena veuravini tu barego vedaurea

³¹ Be Barau na maiġeri veiġa eveirito iatarai ai ġita tu kara bita kiraġiani? Bema Barau ġita ġesi, ġita evaġa-kavarani nai, dei na ġita beiaġoma-vinirani? Ta asiġina, korana ³² Natuna korikori maki gwaina asi eġabiato, senaġi etao-fitoġaiato ġita bitana maġuri ġana. Ma kamara dabarai tu Iesu Keriso ġesi dagara mabarari asi bevarevarevini sebonarani? ³³ Be, Barau na eviriġirito tarimari tu deikara na bevaġa-daġarini Barau ġoiranai? Ta asiġina, korana Barau tauġena na maorori ekiraġirini! ³⁴ Ma deikara na rakava voina metona bevinirini, ei? Ta asiġina, korana Keriso Iesu tu emaseto, benamo Barau na ma evaġa-maġuri ġenoġoiato. Ġia toma tu Barau ġimana aroribanai etanu-taġoni, ma ġita iatarai eġurigurini. ³⁵ Ġita tu deikara na Keriso ġena veuravini nuġana na beġabi-ġerevaġirani? Meto ġerai ġeraġasini moġerina ba? Maġuri gwaġiġiri ġerai ġeraġasini moġerina ba? Gevaġa-midigu midigurani e ġelai-rovo-rovorani moġerina ba? Vito nanu mase taġoitaġorini moġerina ba? Asi kefira dabuġari tatanuni moġerina ba? Vevaġa-gari dagarari taġoirarini moġerina ba? Vetari baġari na beġe vaġirani monana, ei? Asiġina veġata! ³⁶ Buka Veaġai ekirani kavana, “Ġai tu ġoi daimu ai vanaġivanaġi ġevaġi-masema veġata ġetoni.

Ġai tu beġene vaġi-maseri ġetoni mamoeeri kavana ġeveimani.”

³⁷ Senaġi euravini-baregorani Kerisona ġenana maiġeri meto mabarari nuġari ai takokoreni veġata, be tavaġa-darererini. ³⁸ Korana au ama riba-maoroni, ġita tu dagara ta na asi ilaila veġata Barau ġena veuravini ġenana beġabi-ġerevaġirani: Mase o maġuri, aneru o Iauka rakavari, initiba taġitarini dagarari na o ġoirai vau mani beġe ġorani dagarari na, o seġuka kotari, ³⁹ guba tuġunai dagara ta o tanobara gaburenai mase gabuna dagarana ta, o Barau ġimana veiveiri dagarana ta na asiġina-ġinavaġi Barau ġena veuravini na beġabi-veġitarani, mo veuravini tu Barau na ġita evinirato, korana ġita tu ġera Vereġauka Keriso Iesu nuġanai tatanuni.

9

Isaraela, Barau na eḡabi-hidiato besena

¹ Au tu Keriso ḡena maḡuri nuḡanai atanuni, naima asi aḡofaḡofani, guruḡa moḡoniri akiraḡirini, Iauka Veaḡa na au nuḡagu ai evaḡa-fofori ginikauani, ma au nuḡagu iaḡasina na evaḡa-moḡoniani. ² Au tu nuḡagu taḡitaḡi asikei, ma ḡegu nuḡa-vekwaraḡi Isaraela tarimari iatari ai maki asi ekorini. ³ Ḣegu ura baregona tu maiḡa moḡo: Bere namo, au tarikakagu ema ḡegu doḡoro korikoriri maḡuri beḡene ḡabia uranai tu, Barau na au moḡo iatagu ai rakava meto lelevaḡina bere tore-kaua, ema Keriso ḡenana bere tore-fitoḡagu, be rekwerekwa tarimagu ai bara iaḡo, a ḡia tu au gabugu ai maḡuri beḡere ḡabia. ⁴ Mai tu Isaraela tarimari akiraḡirini. Ḣia tu Barau na enatu-vanaḡirito e Barau na marevana e mamana baregona evaḡa-fofori vinirito; ema ḡena kiraḡitore guruḡari baregori evinirito, taravatu maki evinirito; e Barau beḡene toma-rakariḡoa maḡuriri ekira-vararito, ema guruḡa-tore tu ḡia ḡeri ai eveirito. ⁵ Aberahamo, Isako, Iakobo tu ḡia seseri doḡori, ema tauḡani rekenai bita ḡitaiani nai, Keriso tu ḡia ḡeri bese tauna. Keriso tu Barau, ma dagara mabarari debari tu ḡia. Ḣia tu vanaḡivanāḡi bitana vaḡa-raḡea. Amen.

⁶ Au asi akirani, Barau ḡena guruḡa (Isaraela tarimari ḡeri ai) tu benamo asi tauri ai beḡe iaḡo atoni. Asiḡina. Au akirani tu, (Barau ḡena guruḡa tu Isaraela besena mabarana ḡeri senaḡi) dia Isaraela besena mabarana tu Isaraela tarimari korikori. ⁷ Ema maiḡesi maki asi bakirani: Ḣia tu Aberahamo besena, be ḡia mabarari Aberahamo natuna batoni. Asiḡina. Korana Barau ekirato tu, “Goi besemu tu Isako ḡenana moḡo vau beḡea maḡurini.” ⁸ Moḡa anina tu: Tauḡani rekenai ḡemaḡurini tarimari tu dia Barau natuna. Asiḡina. Ḣia tu Barau ḡena kiraḡitore maḡuriri korikoriri ai ḡemaḡurini tarimari moḡo tu Aberahamo besena. ⁹ Korana Barau ḡena kiraḡitore guruḡana tu iniḡesi ekirani, “Au na baḡabi-torea ḡaronai ma baḡenoḡoi-iaḡomani, benamo Sara na natumi merona ta beḡabiani.”

¹⁰ Dia moḡa moḡo, senaḡi boḡono ḡitaia, Rebeka natuna kafa ruarua maki tamari tu sebona moḡo, mo tu ḡita tamara Isako. ¹¹⁻¹² Senaḡi kafa roḡosi beḡere maḡuri e veḡa namona ta o rakavana ta maki roḡosi beḡere vei-karaia nuḡanai, Barau na Rebeka ekiraiato, ekirato, “Tauḡuina na tau-muriseina ḡena vetuḡunaḡi beiaḡo-vinini.” Tovotovonai veḡata Barau moḡesina eguruḡato, korana ḡia ḡena boioḡa ilailanai eḡabi-hidiato merona tu gabunai betanuni veḡata. Tarima Barau na tu dia ḡeri ḡauvei e veḡa namori bakuri ai ekearini, senaḡi Barau tauḡena ḡena ribai moḡo ekearini. ¹³ Buka Veaḡai etoreato kavana, ekirani, “Iakobo tu au na aura-viniani, senaḡi Esau tu aiau-rakavaiani.”

¹⁴ Be kara bita toni? Sikira, Barau tu dia vei-iobuka-iobuka Barauna sisi? Asiḡina ḡinavaḡi veḡata. ¹⁵ Korana Barau na Mose tu ekiraiato, ekirato, “Au na deikara bavetuḡa-ḡwaiiani tarimana, ḡia tu bavetuḡa-ḡwaiiani, ema au na matari vetuḡari baḡwani tarimari tu, bavaḡa-kavarini korana bavetuḡa-ḡwari kekei.” ¹⁶ Moḡa lorinai, dagara baregona tu dia tarimarima ḡeri ura o vekwaraḡi, senaḡi Barau ḡena vevetuḡaḡwa. ¹⁷ Korana Buka Veaḡai ekirani, Barau na Pharao, Aigupito ḡeri vere, tu maiḡesina ekiraiato, ekirato, “Au na goi kini ai atoremuto

korana tu maiġa, ġoi ġemu kira-sirivaġi ai au ġegu seġuka bana vaġa-rakariosia, be au aragu tanobara mabaranai beġene kiraġi-foforia.”¹⁸ Moġesina naima bema Barau eurani tarima ta nevetuġa-ġwaia etoni nai tu, evetuġa-ġwaiani, ma eurani ta nuġana nevaġa-gwaġiġi foroforoa etoni nai, nuġana evaġa-gwaġiġi foroforoani, benamo Barau ekira-sirivaġi viniani.

¹⁹ Ma ta na au bokiraguni, bokirani, “O kara dainai ġita Barau na tu roġo evaġa-daġarani, ekirarani, ġita tu vei-rakava tarimara veġata etoni, ei? Be deikara tu ma kokorena Barau na neveia veġata betoni veiġana ġia na bekira-ġoiani, ei?”²⁰ Ġoi tauġemu novetuġamaġi, ġoi tu deikara, be Barau garona ġoi na oġareani? Be, ġimana na ġeveiato dagarana ta na eveiato tarimana bekiraiani, ‘Ġoi tu kara dainai au maiġesina oveiguto,’ betoni ba?”²¹ Ribara, ġuro eveini tarimana tu ma ġena maoro veġata, mo tano tavi baregona sebona eġabiani, monana ġuro ruarua beveirini. Ġuro ta tu namo vedaurea beveiani, mo tu vereko baregona ġana, ma ġuro ta tu bevei-kavaiani moġo, vanaġivanaġi daridari ġana. Mai ġuro vei tarimana maiġa tu moġoni ma ġena maoro ba asiġina mo veiġa beveiani nai tu, ei?

²² Barau maki moġoni moġesina eveito. Ġia eurato, ġia ġena baru baregona nevaġa-foforia, ema ġena seġuka nevaġa-bererosia, be tarimarima na beġene ribaia etato. Senaġi ebaruvini-rakava rakavarito ma bene vaġi-ġosiġosiri etato tarimari ġeri ai, nuġana eġabi-tariato e evevaġa-gwaġiġito.²³ Barau na mo veiġa eveiato korana tu ġia eurato, ġia marevana barego lelevaġina moġa beġene ribaia etato. Ġita tu ġia na evetuġa-ġwarato, ema ġita tu Barau na tovtovonai veġata erovinatorerato, ġia marevana baregona bitana ġabia ġana.²⁴ Ġita tu ġia na ekearato tarimara. Barau na tu dia Iuda tarimama moġo ekeamato, asiġina, irau bese tarimami maki ekeamito.²⁵ Hosea nuġanai eguruġato kavana, ekirato,

“Ġia tu dia au ġegu tarimarima,
senāġi ‘au ġegu tarimarimai’ bakiraġirini,
ema asi aura-vinirini doġorona bakiraġirini, bakirani, ‘ġegu uravini
doġorona’ batoni,

²⁶ ema,

‘Ġomi tu dia au ġegu tarimarima’ atato gabunai,
mo gabu sebonai ġia bakiraġirini, ‘Maġuri Barauna natuna doġorori.’”

²⁷ Isaia na Isaraela tarimari ekiraġirini nai tu ekirato, “Mo tu moġoni, Isaraela tarimari asisebo kone-mirina noġa moġo, senāġi tarima vivavira moġo beġe maġurini.²⁸ Korana tu Vereġauka na tanobara tarimari ġeri rakava voiri tu beraga-vini-vaġirini, asi bekwaiboni.”²⁹ Mai tu Isaia tovtovonai eguruġato kavana, “Bere seġuka rakavarakava Vereġaukana na ġita besera tari asi bere goru-tariri nai, ġita tu Sodoma e Gomora kavari bitara vei.”

Isaraela tarimari asi ġeri veġabidadama

³⁰ Be ġita tu kara ma bita toni? Inġesina sikira: Irau bese tarimari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġene iaġo vekwaraġina tu asi ġeveito (Isaraela tarimari kavana), senāġi ġeri veġabidadama Iesu Keriso ġenai ġetoreani ġenana, vei-iobukaiobuka tarimari ai ġeiaġoto.³¹ A

Isaraela tarimari na tu taravatu ġekorana-iaġi ginikauato Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kiraġiri ġana nuġanai tu, vei-iobukaiobuka tarimari ai asi ġeiaġoto. ³² Kara dainai? Korana ġia tu dia veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Asiġina. Ġia ġekirato tu, ġeri ġauvei e veiġa ġerina vauro vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Moġa lorinai Keriso tu ġia ġeri vedaġaraġe forenai eiaġoto, benamo ġeketo-tarito. ³³ Buka Veaġai etoreato ekirani kavana, “Ġoġitaia, au na Sionai (o Ierusalem) fore ta atoreato, tarima bene vaġa-vedaġa-raġeri ġana, ema mo fore barana atoreato, bene vei-ketori uranai. Senaġi ġia bevaġa-moġoniani tarimana tu, asiġina-ġinavaġi moġo bema-iakaiani.”

10

¹ Tarikakagu mabarami, au nuġagu ġena ura baregona korikori, ma ġegu noġinoġi Barau ġenai aveiani tu, Isaraela tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. ² Korana au na maki ġia avaġa-moġonirini, ġia na Barau ġena ura veiġari beġene korana-iaġi ginikauri veġata, senaġi dagara sebona tu, Barau uravinina maġurina korikori ġia tu asi ribari. ³ Korana Barau ġenana vei-iobukaiobuka eiaġomani, moġa ġia tu asi ribari, be ġia tauġeri na ġeri vei-iobukaiobuka veiġari boruri ma ġevaġa-ruġarini. Moġesina naima Barau na tarimarima etore-roroġotorini lairi korikori ġia na tu asi ġeġabi-raġerini. ⁴ Taravatu tu eiaġomato mo Keriso ġenai ema magoto. Toma tu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni.

⁵ Mose na taravatu korana-iaġina ġenana vau Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni lairi ekirarito nai, maġesina ekirato, “Mai taravatu maġeri beġe korana-iaġirini tarimari tu mai taravatu ġenana maġuri beġe ġabiani.” ⁶ Senaġi veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka taġoitaġoani guruġana Buka Veaġai tu maġesina ekirani, “Nuġamu ai asi bono kira, ‘Guba ġana deikara bevaraġeni?’” Be Keriso guba na bene ġori-mariġoa ġana. ⁷ “Ema asi bono kira maki, ‘Deikara tano gaburena ġana bevariġoni?’” Be Keriso mase na bene ġori-maraġea ġana. ⁸ A mai guruġa korana korikori tu maġesi ekirani, “Guruġa tu ġoi sevisevimu ai maniġa; ġoi murumu ai ma ġoi lorumu ġutunai etanuni.” Ġai na veġabi-dadama guruġana ġomi ġemi ai tu maġi ġakiraġiani. ⁹ Mo tu bema murumu na boguruġa-foforini, bokirani, “Iesu tu Vereġauka,” botoni, ma lorumu ġutuna bovaġa-moġoniani, ġia tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato nai, Barau na bevaġa-maġurimuni. ¹⁰ Korana loruna ġutuna na evaġa-moġoniani tarimana tu, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoni; ema muruna na eguruġa-iaġi foforini tu, maġuri edoġariani. ¹¹ Korana Buka Veaġai maġesina ekirani, “Ġia evaġa-moġoniani tarimana tu asi bemaiaakaiani.” ¹² Anina tu, Iuda tarimari e irau bese tarimari fakari ai vetoġa boruna ta asi betanuni, korana tu ġita mabarara ġera Vereġauka tu sebona kwariġutu, Barau ġereġana moġo, ma ġia ġenai ġekea-raġeni tarimarimari mabarari tu ġena vevaġa-namo barego vedaureana evinirini. ¹³ Korana, “Barau arana beġe vatoani tarimari mabarari tu Barau na bevaġa-maġuririni.”

¹⁴ Senaĝina, kamara dabarai Barau asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝia ĝenai beĝe kea-raĝeni? Ema kamara lai ai Barau varina asi ĝeseĝaĝiato tauri na ĝia beĝe vaĝa-moĝoniani? Ema kamara dabarai ĝia varina beĝe seĝaĝiani, bema ta na asi beĝobata-vinirini nai? ¹⁵ E deikara na beĝobata-vinirini, bema Barau na ta asi betuguani nai? Buka Veaĝai ekirani kavana, “Vari Namona eĝwa-iaĝomaiani tarimana kwakuna tu namo vedaureana veĝata, (korana namo baregona evaĝa-foforiani).”

¹⁶ Senaĝi dia tarimarima mabarari na Vari Namona ĝeĝabi-raĝeani, nai Isaia maiĝesi ekirani, “Vereĝauka, deikara na ĝaina guruĝa evaĝa-moĝoniani?” ¹⁷ Ĝita ribara, veĝabidadama tu Vari Namona ĝeĝobata-iaĝiani taseĝaĝiani, monana eiaĝomani; ema taseĝaĝiani varina tu Keriso ĝena guruĝa. ¹⁸ Senaĝi Isaraela tarimari tu kamasi? Barau ĝena guruĝa moĝoni ĝia na asi ĝeseĝaĝiato? Asiĝina, ĝeseĝaĝiato. Korana Buka Veaĝai ekirani,

“Tarima kotari na tanobara mabaranai ĝea vari-fuato, ema ĝeri guruĝa maki tanobara dokona-dokona ĝea ĝoitaĝoato.”

¹⁹ Avedanaĝini: Isaraela tarimari na mo guruĝa tauna asi ĝedoĝariato? Asiĝina, ĝia ma ribari. Korana Mose varau maiĝesi ekirato,

“Au na ĝomi tu asi arana besena ta ĝerina ĝomi bavaĝa-maiakamini.

Ema au na ĝomi tu asi ĝetuĝamaĝi-fakani besena ĝenana bavaĝa-barumini.”

²⁰ Ema Isaia maki asi eguruĝa-garito, ekirato,

“Au tu asi ĝevetauguto tarimari na ĝeĝoitaĝoguto,

ema asi ĝevedanaĝi-vetauguto tarimari ĝeri ai avevaĝa-foforito.”

²¹ Senaĝi Isaraela tarimari tu ekirarito, ekirato,

“Boĝiboĝi na eiaĝoni mo ea lavini,

au ĝimagu tu seĝafore ema kira-sirivaĝi tarimari ĝeri ai atuĝu-rosiani.”

11

Isaraela besena lakouna Barau na evetuĝarito

¹ Moĝa lorinai ma avedanaĝini: Barau na ĝena Isaraela tarimari tu eruĝa-doĝe-muriĝirito ba? Asiĝina ĝinavaĝi! Au maki Isaraela tarimagu, Aberahamo besena, Beniamina ĝena doĝoro taugu. ² Barau na ĝena tarimarima, tovtovona na veĝata eĝabi-hidirito tarimari, kamasi beruĝa-doĝe-muriĝirini? Ĝomi Buka Veaĝai Elia varina ĝetoreato tu moĝoni veĝata asi ribami? Ĝia Isaraela tarimari na beĝe vaĝi-maseani ĝetato nai, Barau ĝenai eĝauĝauto, maiĝesi ekirato: ³ Vereĝauka, ĝemu peroveta tarimari tu beĝe vaĝi-ĝosiri, ma ĝoi ĝevarevare-vinimuni dagarari ĝetore-kaurini e ĝegaburini fata veaĝari maki beĝe rovoru. Mai tu au moĝo ĝereĝagu roĝo maiĝegu nuĝanai, au maki ĝevaĝi-masegu ĝetoni. ⁴ Ma Barau na ĝia tu kamasi evaĝa-veŝeato, ei? Barau ekirato, “Au ĝegu tarimarima mabarari daĝara imaima ruarua (7,000) atore-ĝerevaĝirito, roĝo maĝuri maniĝeri. Ĝia na ĝofaĝofa barauna Bal asi ĝetoma-rakariĝo viniato.” ⁵ Maitoma maki, Barau na ĝena namo e varevare-barai Isaraela tarimari lakouna eĝabi-viriĝirito. ⁶ Bema ĝena vevetuĝaĝwa e varevare-barai eveĝabi-hidito nai, dia kara ta ĝeveiato bakunai eĝabi-viriĝirito. Korana bema ĝeri ĝauvei ta dainai Barau na bere ĝabi-hidiri nai, ĝena ĝabihidi veĝana tu dia ĝena vevetuĝaĝwa e varevare-bara dainai, vevetuĝaĝwa maki asi anina.

7 Be kara bita kiraġiani? Isaraela tarimari na beġene ġabia ġana ġevetau-gwadagwadaiato dagarana tu ġia na asi ġeġabiato, senaġi Barau na eġabi-hidirito tarimari kotari na moġo ġeġabiato. A mabarari na tu Barau ġena keakea asi ġeseġaġi-viniato. ⁸ Buka Veaġai ekirani kavana, “Barau na ġia nuġari e ġeri tuġamaġi tu evei-veġonurito, be tovotovona na veġata mo inította ġia tu asi ġeboġe-fakani, ema garo maki asi ġeseġaġini.”

⁹ Davida ġena guruġa maki maiġesi ekirani, “Bere namo ġari ġaniġani fatana maki ġeri konagi e ġeri ganai bene iaġo, e ġeri vekakenaġi daganai bene iaġo, ema ġeri vei-rakava voina ġabigabina gabunai bene iaġo.

¹⁰ Bere namo matari bene vei-mukunari, be asi beġene boġeboġe, ma doġeri beġene ġeġeva, be beġene raka-dorudoru vanaġivanaġi.”

Barau na boġa oliveri legari vamoka oliveri legari ġeri ai ekafa-kaurito

¹¹ Ma avedanaġini, Isaraela tarimari ġevəkakenaġito nai tu, beġene keto-moġovaġi ġana ba? Asiġina, dia moġesina! Senaġi ġeri kira-sirivaġi dainai, vevaġa-maġuri tu irau bese tarimari ġeri ai evotuto, korana Isaraela tarimari beġene launaġiri, Barau ġena vevaġa-maġuri beġene vetaua ġana. ¹² Situġamaġia, Isaraela ġeri kira-sirivaġi na vevaġa-namo barego tanobarai ema raka-toġato, ema iauka maġuriri ai ġerabu-iaġirini gaburi ai irau bese tarimari ġeri ai namo-bara ema foforini, a Isaraela tarimari mabarari beġe ġenoġoini Barau ġenai nai tu, Barau ġena vevaġa-namo tu ma barego lelevaġina bebubu-riġoani.

¹³ Mai tu ġomi irau bese tarimami, avaga-guruġamini, korana au tu ġomi irau bese tarimami ġemi apostolo taugu. Au ġegu iaku tu barego mai ġauvei aveiani nai. ¹⁴ Korana au aurani ġegu tarimarima korikori bana vaġa-vetuġamaġi daradarari, be kotari na maġuri beġene doġariri. ¹⁵ Korana Iuda tarimari Barau na eruġarito nai tu, tanobara boruri tarimari eġabi-kavirito, a Barau na Isaraela tarimari ma beġabi-raġerini tu, kamasi beġe vetoreni? Namu baregona beġorani! Mo tu mase na maġuri-ġenoġoi bevaġa-ġoraiani kavana.

¹⁶ Bema ġebaki-guineani beredina Barau ġeviniani nai tu, mo beredi mabarana tu ġia ġena, ema bema ġau ġokana Barau ġeviniani nai, legana maki ġia ġena. ¹⁷ Isaraela tu noġa moġo olive ġauna namona ta. Barau na mo olive legana tari etau-korurito, ma ġomi, boġa olivena legari, eġabimito, mo etau-korurito moġeri gaburi ai evaġa-kafakafa-kaumito, benamo toma tu mo olive namona ġokana na ġaniġani namori ġevaraġeni, moġeri ġoġanirini. ¹⁸ Moġa lorinai asi boġono veiavi ġia vekaravari ai. Bema boġo veiavini nai, boġono riba: Dia ġomi na ġau ġokana ġovaġa-kavaiani, asiġina, ġau ġokana na ġomi evaġa-kavamini.

¹⁹ Betaġu boġo kirani, “Olive legari tu etau-korurito, au ġia gaburi ai bene vaġa-kafakaugu ġana.” ²⁰ Oba, mani tu moġoni. Senaġi ġia tu asi ġeri veġabidadama naima etau-korurito, ma ġomi tu ġemi veġabidadama lorinai, ġia gaburi ai ġoruġani. Moġesina naima asi boġono vetuġamaġi-varaġe varaġe, senaġi boġono gari moġo. ²¹ Korana bema Barau na olive legana korikoriri maki gwairi asi eġabirito senaġi etau-korurito nai, ġomi maki gwaimi asi beġabirini.

22 Moġeri na Barau ġena veiaū-namo veigana namona ma ġena veiaurakava veigana metona boġono ġitaia. Barau ġabidadamanai ġeketoni tarimari tu eiaurakavarini, ma ġeri ai veig metona eveirini. Senaġi ġomi tu eiaurakavarini. Barau na roġo beiaurakavarini, bema ġia ġena veiaurakavarini nuġanai moġo boġo tanu-iaġoni nai. Asigina nai tu, ġomi maki bebasi-ġutumini. 23 Iuda tarimari maki, bema Barau asi ġevaġa-moġoniani veigari beġe iaġuirini, benamo Barau beġe vaġa-moġoniani nai tu, Barau na ma bekafakau-ġenoġoirini. Korana Barau na ma bekafakau-ġenoġoirini riba. 24 Ġomi tu boġa olivena ġauna legana, a dia varovaro olivena, senaġi eġabimito, ma vamoka olivena ġaunai ekafa-kaumito. Bema ġomi boġa olivena legari moġesina eveimito nai, vamoka olivena legana etau-koruato, moġea maki etau-koruato olivena ġaunai ma bekafa-kauani riba.

Isaraela tarimari mabarari Barau na bevaġa-maġuririni

25 Tarikakagu mabarami, au aurani mai guruġa vekuretoġana maiġa boġono ribaia, korana tauġemi boġo vekiraġi-vaġe vaġeni garina: Isaraela tarimari nuġari tu moġesi gwaġiġi moġo asi beġe tanu-iaġoni. Asigina. Ġia nuġari e ġeri tuġamaġi moġesi beġe tanu-iaġoni, beiaġoni mo, irau bese tarimari mabarari, (Barau na eġabi-hidirito tarimari), beġema bere-toġani Barau ġena maġuri nuġanai. 26 Moġa murinai vau Isaraela besena mabarari Barau na bevaġa-maġuririni. Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirato, “Siona (o Ierusalem) na vevaġa-maġuri tauna beiaġomani, ġia na Iakobo besena ġenana Barau asi ġetoma-rakariġoani maġurina betore-veġitaiani.

27 Benamo au na ġia ġeri rakava baġabi-veġitaiani nai, au na ġia ġeri ai mai kiraġitore gwaġiġina baveiani.”

28 Iuda tarimari ġutuma na Vari Namona ġekira-fitoġaiani nai, Barau ġena vetari tarimari ai ġeiaġoto. Senaġi moġesi ġeveito dainai, ġemi maġuri dabarana evekeoto. A ġia tu Barau na eġabi-hidirito besena lori-nai, seneri (Aberahamo, Isako, Iakobo) bakuri ai Barau na eura-vinirini. 29 Korana Barau ġena varevare ema ġena keakea tarimarima ġeri ai tu beġe tanu-vanaġi vanaġini, asi ma beġe vekoki-fitoġani dagarari. 30 Vaġa-ilailana ġomi tovotovonai tu Barau ġokira-sirivaġi viniato-ġoi, senaġi toma tu Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġoitaġoa. Ġomi tu Isaraela tarimari ġeri kira-sirivaġi dainai, Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġabia. 31 Isaraela maki toma tu ġekira-sirivaġini, korana Barau na ġomi evetuġa-ġwamini dainai, ġia maki ma bene vetuġa-ġwari ġana. 32 Korana Barau na tarimarima mabarari kira-sirivaġi maġurinai etoretoġarito, korana ġia ġena vevetuġaġwa ġia mabarari na beġene ġabia.

Barau bitana vaġa-raġea

33 Barau ġena iaunega ema riba tu barego, ma barego lelevaġi veġata! Ġia ġena vevaġa-maoro dabarana maki vetau-kavana beġorani! Ġena dabara maki deikara na betuġamaġi-doġariani? 34 Buka Veaġa ekirani kavana, “Vereġauka ġena tuġamaġi tu dei na beribaiani? O deikara na ġia besisiba-viniani?”

35 Dei na Barau evini-farefareato, be Barau na ġia ma bevini vaġa-voiani?"

36 Korana dagara mabarari korari tu ġia, ema ġia ġenana ġeġorato e ġefoforito, ema ġia ġena moġo. Ġia moġo bitana vaġa-raġea mo vanaġivanagi. Amen.

12

Tauġanimu Barau ġena

¹ Tarikakagu mabarami, Barau ġena vevetuġaġwa tu barego aġitaiani ġita iatarai. Tauna moġa au na ġomi alaunaġimini, akirani, tauġanimi mabarari varevare dagarari maġuriri e veaġari ai boġono vaġa-iaġori, ema Barau na beiaku-iaġi-baregorini tauġaniri Barau boġono vini-raġea, ginitaġo varevareri kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo tomarakariġo vini-korikoriani. ² Mai tanobara ġena maġuri ema veiġa irauirauri asi boġono ġabi-raġeri ema asi boġono veiri. A ġomi tu ġemi tuġamaġi boġono vaġa-variġuri, be ġemi maġuri beġene vekurevo. Monana vau Barau ġena ura korikori boġo riba-ginikaurini. Boġo ribani maki, aiġa tu namo vedaurea, Barau na eiaku-iaġiani dagarana.

³ Barau na ġena namo e varevare-bara lorina i ekeaguto, ġena apostolo ġauveina eviniguto nai, au na ġomi mabarami avaġa-guruġamini: Tauġemi asi boġono vetuġamaġi, ġomi ġemi riba ema veiġa tu varaġe lelevaġi. Asiġina. Namona tu boġono vetuġa-maġi-ginikau, Barau na veġabidadama aiġa baregona evinimito, moġa ilailanai moġo boġono tuġamaġi e guruġa. ⁴ Vaġa-ilailana ġita tauġanira tu sebona moġo, a legana tu ġutuma gorogoro, ma mai tauġanira legari ġeri ġauvei tu dia sebona. ⁵ Ġita ekalesia maki moġesi, ġita asisebo, senaġi Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu tauġani sebonai taiagoto. Ma ġita tata tu karora tata ġeri, (dia mabarara tata ġera-ura ġera-urai bita rakani).

⁶ Barau ġena namo ema varevare-barai evinirato ilailanai, varevare dagarari irauirau ġerai ġetanuni. Bema ta peroveta varevarena o seġukana eviniato nai, bene peroveta ġena veġabidadama ilailanai. ⁷ Bema ekalesia vetuġunaġi iaġoviniri eviniato nai, bene vaġa-kavari. Bema vevaġa-riba varevarena eviniato nai, bene vevaġa-riba. ⁸ Bema kotari ġeri veġabidadama vaġa-kokoreri varevarena eviniato nai, bene vaġa-kokoreri; bema rabu tarimari vaġa-kavari varevarena eviniato nai, bene vini-ginikauri; bema tarimarima ġorikauri varevarena eviniato nai, ma nuġana mabarana ġesi bene veġorikau; bema tarimarima vetuġaġwari varevarena eviniato nai, bene vetuġaġwari e bene vaġa-kavari ma iakuna ġesi.

Veuravini

⁹ Nuġami mabarari ema ma moġoniri ġesi boġono veuravini. Rakava veiaġari asi boġono ura-viniri, a veiaġa namori boġono ġabi-gigitariri. ¹⁰ Vetarikaka veuravinina boġono korana-iaġi gwadaia, karomi tata ġesi boġono vegubakau, a dia tata tauġemi arami boġono tore-varaġe varaġeri. ¹¹ Boġono ġauvei-kokore kokore, asi beġene ġubulefimi; Iauka Veiaġa na nuġami bene vaġa-variġisiri, Vereġauka vetuġunaġina boġono iaġo-vini. ¹² Gotuġamaġi-kauani dagarana bakunai boġono iaku; meto ġoġoitaġorini nuġari ai boġono vevaġa-gwaġiġi; ġauġau asi boġono vaġa-moiraia. ¹³ Barau ġena tarimarima ġeri rabu ma vetau-vetau gaburi

ai boĝono vaĝa-kavari. Tarimarima boruri ĝemi ai beĝe iaĝosini nai, boĝono ĝabi-raĝeri, ema boĝono nari-ginikauri.

¹⁴ Ĝevaĝa-rakavamini tarimari boĝono vaĝa-namori, iatari ai boĝono ĝauĝau, asi boĝono vaĝa-rakavari, asi boĝono tovoĝari. ¹⁵ Ĝeverereni tarimari ĝesi boĝono verere-vegogo, ma ĝemidigu-midiguni tarimari ĝesi maki boĝono midigu-midigu sebona. ¹⁶ Karomi ĝesi nuĝa sebonai boĝono tanu, asi boĝono vekokoroku, ne ma nuĝami mabarari ĝesi gaburemi tarimari ĝesi boĝono vetore-sebona. Tauĝemi asi boĝono vetore-varaĝe varaĝe, asi boĝono kira, ĝomi moĝo ma iaunegami.

¹⁷ Veiĝa rakavari evei-vinimini tarimana ĝena veiĝa rakavari voina tu veiĝa rakavari na asi ma boĝono vaĝa-voia. Boĝono ĝauvei-ĝitaĝita, be tarimarima mabarari ĝoirari ai veiĝa iobukaiobukari moĝo boĝono veiri. ¹⁸ Maino tanutanuna tu ĝomi mabarami ĝimami ai moĝo maniĝea, be ma dabarana nai tu, tarimarima mabarari ĝesi maino ai boĝono tanu. ¹⁹ Garagaragu namomi, ĝevaĝa-rakavamini tarimari ĝeri vei-rakava voiri asi boĝono vei-viniri, a Barau faka boĝono vinia, be ĝena baru vauro iatari ai bene vaĝa-foforia. Korana Buka Veaĝai tu maiĝesina ekirani, "Vereĝauka ekirani, 'Au na vauro bavaĝa-voirini.'" ²⁰ Senaĝi, "Bema ebaru-vinimuni tarimana evitoani nai, bono ĝubua; bema bokana ekokeni nai, nanu bono vinia bene niu. Maiĝesina boveini nai tu, karava memeĝari ĝia debanai bolabu-kaurini," bemaikaiani. ²¹ Rakava na ĝoi asi bene vaĝa-dareremu, ne ĝoi na rakava veiĝa namori na bono vaĝa-darereri.

13

Taravatu tauri garori bitana seĝaĝiri

¹ Tarimarima mabarari gavamani ĝeri veĝorikau maorona gaburenai beĝene tanu ema beĝene seĝaĝi-viniri. Korana gavamani boruna ta tu asi etanuni, senaĝi Barau na evaĝa-ruĝarito ema maoro baregona evinirito gavamaniri moĝo ĝetanuni. ² Moĝesina naima gavamani ĝeri guruĝa eĝarerini ma ekira-fitoĝarini tarimana na tu Barau na evaĝa-ruĝarini tarimari eĝarerini ma ekira-fitoĝarini. Ma mo veiĝa beveiani tarimana tu tauĝena moĝo vei-rakava tarimanai evevaĝa-iaĝoni, ma evevaĝa-metoni.

³ Veĝitaĝau o gavamani tarimari na vei-iobukaiobuka tarimari tu asi ĝevaĝa-garirini, ne ĝia tu veiĝa ĝeleaiani tarimari ĝevaĝa-garirini. Bema ĝomi ĝourani, boĝono tanu-rekoreko moĝo, gavamani tarimari gariri asi boĝono vei ĝotoni nai, veiĝa iobukaiobukari moĝo boĝono vei. Moĝesi boĝo veirini tu, ĝia na bevaĝa-raĝemini. ⁴ Gavamani tarimari tu Barau ĝena vetuĝunaĝi ĝeiaĝo-vinini, ĝomi namo boĝono ĝoitaĝo ĝana ĝeĝauveini. Senaĝi bema ĝomi na veiĝa boĝo leaiani nai tu, boĝono gari korana ma ribami, gavamani ĝimanai tu vevaĝa-maoro baĝana eĝabitaĝoani. Barau na asi evini-kavaiato, senaĝi ĝia vetuĝunaĝina eiaĝo-vinini, kerere tarimari ĝeri rakava voiri bene viniri ĝana. ⁵ Moĝa lorinai gavamani ĝeri veĝitaĝau gaburenai bitana tanu ema garori bitana seĝaĝiri. Dia kerere voiri beĝe vinirani moĝo gariri ai, senaĝi nuĝarai maki taribani, veiĝa namori bitana veiri.

⁶ Ĝomi tu moĝesina naima ĝotakesini. Gavamani takesi ĝoviniani, korana gavamani tu Barau ĝena vetuĝunaĝi ĝeiaĝo-vinini tarimari. Ĝia

ġeri taimi mabarana tu veġitaġau ġauveina ġeveiani. ⁷ Ma ġemi ġabitore nai, voiri boġono vei. Bema takesi roġosi boġono vini nai, boġono vini, ma moni kotari roġosi boġono vini nai, boġono vini; vegubakau nai, boġono vegubakau; vemataurai nai, boġono vemataurai.

Boġono veuravini, korana ġaro bevotu

⁸ Karomi ta ġenai ġemi ġabitore ta asi bene tanu, senaġi ġabitore sebona moġo bene tanu tu maġa: Karomi boġono uravini-vanaġi vanaġiri. Korana karona eura-viniani tarimana na Barau ġena taravatu mabarana ekorana-iaġiani veġana eveiani. ⁹ Mai taravatu maġeri: Asi bono veġura-vanaġi; asi bono vevaġi-deba; asi bono lema; tarima tari ġeri dagara mata-ġaniġaniri asi bono vei; ma taravatu kotari maki, moġeri mabarari tu mai taravatu sebona na eġabi-vegogoani: “Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.” ¹⁰ Veuravini na sevina tarimana asi evaġa-rakavaiani. Moġa lorinai dagara barego vedaureana Barau ġena taravatu nuġanai tu veuravini, korana taveura-vinini nai, taravatu mabarana takorana-iaġiani.

¹¹ Mai veġa boġono veia, korana mai nega vetoġana tu ma ribami. Nega varau beraġasi, be ġotataġa gena na. Korana ġita vaġa-maġurira ġarona tu varau bekavinaġi-rakava, dia mo guinenai, Keriso taġabi-raġeato ġarona gabunai kavana. ¹² Boġi tu dori ekorini, ġaro tu ġena raġe bakunai. Moġa lorinai mukuna veġari sitore-tariri, ma mama dabuġari siriġo-kauri, vetari tarimari na vetari dabuġari ġeriġo-kaurini kavana. ¹³ Veġa namori moġo sivei, laġani erakani tarimana kavana. A asi sivereko-lauvaġi lauvaġi e niuniu moġo asi sivaġa-kokorea, kima mata-ġaniġaniri asi sivei e asi simata-boraġa, asi sivevaġi-vevaġi ema asi simama. ¹⁴ Senaġi ġita tu Vereġauka Iesu Keriso moġo siriġoa, dabuġa tariġo-kaurini ilailanai. Ma taveġani ġena ura veġari rakavari veiveiri tuġamaġiri tu asi siġabi-raġeri.

14

Moiramoira ema kokore

¹ Veġabidadamai emoiramoirani tarimana boġono ġabi-raġea, enabe ġena tuġamaġi tari ġomi ġemi tuġamaġi ġesi asi ilaila, senaġi asi boġono vaġa-veġareveġarea e asi boġono ġau-fitoġaia. ² Tarima ta ġena veġabidadama kokore nai, eġani-taġuitaġuini, ma ta tu ġena veġabidadama moira lorinai, ġaniġani koriri, asi bureġari, moġo eġanini. ³ Eġani-taġuitaġuini tarimana na vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana asi bene kira-fitoġaia, ema vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana na maki dagara mabarari eġani-taġuitaġuirini tarimana asi bene vaġa-rakavaia, korana ġia tu Barau na varau eġabi-raġeato. ⁴ Ġoi tu dei, be tarima ta ġena vetuġunaġi tauna bono vevaġa-maoro vinia? Ġia ġena veġabidadamai eruġa-gigitarini o eketoni moġa tu ġena baregona na vauro bekiraġiani. Senaġi ġia tu beruġa-gigitarini, korana Vereġauka na kokore beviniani bene.

⁵ Tarima ta na tu ġaro tari evaġa-veaġa baregorini, ma ta na tu ġaro mabarari ilaila moġo etoni. Namona tu, ġia tata nuġari e ġeri tuġamaġi ai beġene riba ġeri tuġamaġi tu maoro. ⁶ Tarima ta na ġaro ta eġabi-hidiani, benamo ekirani, mai tu ġaro veaġana etoni nai, mo tarima na mo veġa tu Vereġauka ġenai eveiani. Eġani-taġuitaġuini

tarimana maki Vereḡauka etuḡamaḡiani vauro eḡaniḡanini, korana ḡia na Barau etanikiu-viniani. Ema asi ebureḡani tarimana maki Vereḡauka etuḡamaḡiani vauro eḡani-ḡanini. ḡia maki Barau etanikiuani. ⁷ Korana ḡita tamaḡurini nuḡanai dia tauḡera ḡera maḡuri moḡo, ma bita maseni maki dia ḡita tauḡera ḡereḡara ḡera bita maseni moḡo. Asigina ḡinavaḡi. ⁸ Maḡuri tatanuni nai, Vereḡauka ḡena tamaḡurini, ema bita maseni maki, Vereḡauka ḡena moḡo bita maseni. Moḡa lorinai, tamaḡurini o bita maseni, ḡita tu Vereḡauka ḡena veḡata. ⁹ Keriso emaseto ma emaḡuri-ḡenoḡoito korana tu, mase tarimari ema ḡemaḡurini tarimari ḡeri Vere ai bene iaḡo ḡana. ¹⁰ Moḡa lorinai karase ḡoi tarikakamu ovevaḡa-maoro viniani? Ma kara dainai tarikakamu okira-fitoḡaiani? Bono tuḡamaḡi, ḡita mabarabarara tu Barau ḡena vevaḡa-maoro seana ḡoiranai bita ruḡa-tarini, vevaḡa-maoro bita ḡabini. ¹¹ Isaia na etoreato kavana, ekirani,

“Vereḡauka ekirani,

‘Moḡoni veḡata, amaḡuri-taḡoni dainai,

tui mabarabarari au ḡoiragu ai beḡe vetuitui-tarini,

mea mabarabarari na Barau beḡe kiraḡi-foforiani.’ ”

¹² Moḡesi naima ḡita tata ḡera maḡuri Barau ḡoiranai bita kiraḡi-fofori foforirini.

Tarikakamu ḡena veḡabidadama asi bono vaḡa-rakavaia

¹³ Moḡa lorinai karora ḡesi tauḡera asi bitana vevaḡa-maoro vevini. A namona ḡita tu ḡera tuḡamaḡi sivaḡa-maorori, be tarikakara ḡoirari asi sifatafata-ḡauri, ḡeri veḡabidadama na beḡe ketoni garina. ¹⁴ Iesu Vereḡauka nuḡanai amaḡurini nai, ma nuḡagu mabarana ḡesi ariba-maoroni, ḡaniḡani dagarana ta tu asi rakava o ma mirona Barau ḡoiranai. Senaḡi bema tarima ta na ḡaniḡani dagarana ta etuḡamaḡi-rakavaiani nai, mo ḡaniḡani dagarana tu ḡia ḡereḡana ḡenai moḡo moḡoni rakava o ma mirona. ¹⁵ Bema tarikakamu asi eiakuni, ḡoi na ḡoiranai kara oḡaniani eḡitaiani nai, bono riba, mo tu dia veuravini veigana ḡoi na oveiani. ḡemu ḡaniḡani na tarikakamu ḡena maḡuri asi bono vaḡa-rakavaia. Keriso tu ḡia maki uranai emaseto. ¹⁶ Moḡa lorinai ḡemi veigā ḡobiri boḡono toreri, tarimarima maoro asi boḡono viniri, ḡemi veḡabidadama namori rakavari beḡene kiraḡiri. ¹⁷ Korana dagara baregona tu Barau ḡena Basileia, a dia ḡaniḡani o niuniu dagarari, senaḡina vei-iobukaiobuka, maino, ema iaku-verere Iauka Veaḡa ḡena maḡuri nuḡanai. ¹⁸ Deikara maḡeri veigā nuḡari ai Keriso vetuḡunaḡina beiaḡo-vinini tarimana tu, Barau na beiauku-iaḡiani, ema tarimarima na maki beḡe vaḡa-moḡoniani.

¹⁹ Moḡa lorinai mabarara sikokore, maino vaḡa-ḡorana ema ḡera veḡabidadama vaḡa-tubuna ḡauveiri siveiri. ²⁰ ḡaniḡani ḡaramari ai Barau ḡena ḡauvei asi boḡono vaḡa-rakavaia. Moḡoni, ḡaniḡani mabarari tu namo ema veiareva Barau ḡoiranai, senaḡi bema ḡoi na ḡaniḡani ta oḡaniani nai, tarima ta nuḡana ovaḡa-metoani, benamo ḡena veḡabidadama na beketoni, moḡa neḡi asi namo. ²¹ Moḡa lorinai namona tu, asi bono bureḡa, e vine nanuna asi bono niu, ema tarikakamu vaḡa-daḡaraḡena veigana ta tu asi bono veia. Korana tarikakamu ta bovaḡa-daḡaraḡeani, benamo bevei-rakavani garina.

²² Kara dagara ovaġa-moġoniani, maniġa tu ġoi ema Barau fakami ai moġo bene tanu. (Senāġi tarikaka tari asi bono launaġiri, ġoi na kara ovaġa-moġoniani dagarana beġene ġabi-raġea, korana) nuġanai kara eġabi-raġeani dagarana na nuġana asi evaġa-meto ġenoġoiani tarimana tu beiakuni. ²³ Bema tarima ta tu mo kara eġabi-raġeani dagarana ma daradarana ġesi beġaniani nai, ġia tu tauġena bevevaġa-metoni, korana ġia tu asi veġabidadamana ġesi eġaniani. Ema asi veġabidadama ġenana ġeiaġomani dagarari mabarari tu vei-rakava dagarari moġo.

15

Keriso ġena maġuri bitana tovotovoa

¹ Ġita na kokorera tarimara na moira tarimari ġeri keto ai bisini vaġa-kavari, a dia tauġera ġereġara moġo lorira bitana toreri. ² Gita tata karora loriri bisini toreri, be namo beġene ġabia, ema ġeri veġabidadama bitana vaġa-tuburi. ³ Korana Keriso maki tauġena lorina asi etoreato, senāġi Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirani, “Vanevane guruġari metori ġoi, Barau, iatamu ai ġekiraġirito tu, au iatagu ai beġema ketokau.” ⁴ Guinena guruġa mabarari Barau ġena Bukai ġetorerito moġeri tu, ġita beġene vaġa-riba-iaġira ġana ġetorerito. Korana ġita mo ġetorerito guruġari ġerina vevaġa-gwaġiġi ema vevaġa-naġi bisini ġabia, benamo ġoirarai Barau ġena Basileia moġa bisini tuġamaġi-kaua. ⁵ Vevaġa-gwaġiġi ema velaunaġi tu Barau evinini. Ġia na ġomi vekaravami ai nuġa-sebona bene vaġa-ġoraia Keriso Iesu ġotovotovoani nuġanai. ⁶ Be nuġa-sebonai ema garo sebonai ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau boġono vevato-iaġia.

⁷ Tata karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veġabi-raġe, Keriso na eiau-namomito ema eġabi-raġemito kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo vaġa-raġe ġitakauani. ⁸ Boġono tuġamaġi: Keriso tu Iuda tarimari ġeri vetuġunaġi taunai eiaġoto, Barau ġena vetuġamaġikau vaġa-moġonina, ema Barau ġena kiraġitore guruġari, senera (Aberahamo, Isako, ema Iakobo) eguruġa-tore vinirito guruġari vaġa-taunari ġana. ⁹ Ema irau bese tarimari na maki Barau beġene vaġa-raġea ġena vevetuġaġwa bakunai. Buka Veaġa etoreato ilailanai,

“Moġa lorinai irau bese tarimari vekaravari ai au na ġoi bavaġa-raġemuni;

ġuriġuri mariri baġabini,
ġoi aramu bavaġa-namoani.”

¹⁰ Ma ekirani,

“Irau bese tarimami o, ġia ġena bese tarimari ġesi ġoiaku-vegogo.”

¹¹ Ma ekirani,

“Ġomi irau bese tarimami,
Vereġauka ġovaġa-raġea,
ema ġomi tarimarima mabarabarami,
mari ai ġia ġovaġa-raġea.”

¹² Ema Isaia ma ekirani,

“Iese natuna ta betubu-vaisini,
ġena bese tarimana ta bevaisi-raġeni,
tanobara mabarana beġita-ġauani;
irau bese tarimari ġia ġenai beġe vetuġamaġikauni.”

¹³ Vetuġamaġikau tu Barau ġenana eiaġomani. Ġia na iaku verere ema maino na bene vaġa-vonuvonu raġemi ġenai ġoveġabidadamani nuġanai. Be monana Iauka Veaġa ġena seġuka na ġemi vetuġamaġikau bene vaġa-barego lelevaġia.

Paulo, irau bese tarimari ġeri haroro tauna

¹⁴ Tarikakagu mabarami, au bama riba-maoro, ġomi maniġemi tu namo na ġovonuvonu-raġeto, ġoriba-ginikauto, ema karomi tata ġesi boġo vevaġa-riba-vevinini maki ilaila. ¹⁵ Senaġi guruġa matari tari ġomi batore-vinimi nai, kota bakiraġi-metori, mo tu ġomi noġa ma bakiravara-ġenoġoimi maia. Moġesi aveini, korana Barau na ġena namo e vavare-bara dabaranai mai ġauvei eviniguto. ¹⁶ Ekeaguto, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimanai bana iaġo, ma irau bese tarimari vekaravari ai Rubu Veaġa vereri ġeri ġauvei bana veia, Barau ġena Vari Namona bana ġobata-iaġia. Benamo monana irau bese tarimari maki Barau na beġabi-raġerini vavare dagarari ai beġene iaġo. Ema Iauka Veaġa na bene vaġa-veaġari.

¹⁷ Moġa lorinai Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai aveiavini, Barau ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini nuġanai. ¹⁸ Kara boruna ta guruġana au asi haveini, senaġi kara au na akiraġiato ema aveiato ġerina, kara Keriso na au ġeguna eveiato, benamo irau bese tarimari na Barau ġema-seġaġi-viniato, moġa moġo bakiraġiani. ¹⁹ Ġegu ġobata ema ġauvei tu Iauka Veaġa ġena seġuka na vetoġa boruri ema nuġa-farevaġi veiġari na evaġa-foforirito-ġoi. Moġesina nai Ierusalemna na aġeġeraġito, aiaġoto mo Iliriko tanona, Keriso ġena Vari Namona mabarana akiraġi-fofori ginikauato. ²⁰ Au ġegu ura baregona vanaġivanġi tu, Keriso roġosi roġo beġere ribaia gaburi ġana bana iaġo, Vari Namona bana ġobata-iaġia. Korana asi aurato, tarima ta na ġauvei evaġa-ruġaiato gabunai ma bana ġauvei-iaġo. ²¹ Senaġi ġegu ura tu, Buka Veaġai etoreato kavana bana vei, ekirani,

“Ġia varina asi ġekira-vararito tarimari na beġene ġitaia, ema varina asi ġeseġaġiato tarimari na beġene ribaia.”

²² Moġesi nai nega ġutuma naiaġosi atoni, senaġi ama vedaġa-raġeni.

Paulo na Roma benea ġitaia boioġana etogato

²³ Senaġi toma mainai au tu asi ġegu ġauvei gabuna ta maia, ema laġani ġutuma varau beġe iaġo nuġari ai, au ġegu ura baregona tu banasi raka-ġitami, ²⁴ nai atuġamaġini, Spein ġana baiaġoni nai tu, basi ġitamini roġo. Maninana bavanaġini nai, atuġamaġini, basi raka-ġitamini, ma ġomi ġesi bita tanu-kotunani roġo. Moġa murinai aurani, ġomi na boġono vaġa-kavaġu ġegu iaġoiaġo bana iaġo-vinia ġana. ²⁵ Initoma tu roġo Ierusalemna ġana aiaġoni, Barau ġena tarimarima veaġari navaġa-kavari ġana. ²⁶ Korana Makedonia ema Akaia tanori ai tu nuġari ma verereri ġesi Ierusalemni asi ġeri-ġari tarimari Barau ġena tarimarima veaġari vekaravari ai ġetanuni moġeri ġeri moni ġevaġa-vegogoto. ²⁷ Ġia tu ma iakuri ġesi ġeri moni ġevaġa-vegogoto, ma mo tu Iuda tarimari ġeri ġabitore ġia ġeri ai ġevaġa-voiani. Korana bema irau bese tarimari Iuda tarimari ġeri namo iauka rekenai dagarari ġeġabirini nai tu, ġia tauganiri rekenai farefarena maki Iuda tarimari ġesi beġe vavare-barabarini. Korana ma ġeri ġabitore Iuda tarimari ġeri ai dainai. ²⁸ Be mai ġauvei maġa bavaġa-koriani, ema bana riba-maoro mai moni

tarimari korikori na beġene ġoitaġoa murinai vau, Spein ġana baiaġoni, ema ġomi maki basi raka-ġitamini ġegu iaġoiaġo nuġanai. ²⁹ Au ma ribagu ġomi ġemi ai baiaġosini nai, Keriso ġena vevaġa-namo barego lelevaġina baġabi-iaġosiani ġomi ġemi ai.

³⁰ Tarikaka-ġore, ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ema Iauka Veaġa ġena veuravini, ġita iatarai etoreani veuravinina, bakunai, au ġomi alaunaġimini: Au ġegu vekwaraġi ai boġono vaġa-kavagu, iatagu ai Barau ġenai boġono ġauġau. ³¹ Boġono ġurigiuri, be Barau na Iudea nuġanai Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġimari na bene vaġa-maġurigu, ema mo varevare dagarana Ierusalem ai Barau ġena tarimarima veaġari na beġene ġabi-raġea ma iakuri ġesi. ³² Be Barau ġena ura ilailanai ġomi ġemi ai ma iakugu ġesi bana iaġosi, ema mabarara bisini vevaġa-kokore. ³³ Maino Barauna ġomi mabarami sevimi ai bene tanu. Amen.

16

Paulo ġena vevaġa-namo guruġari

¹ Avaġa-ribamini, ġita tobara Foibe tu beiaġosini. Ġia tu ekalesia ġena vetuġunaġi vavinena ta Kenkrea rubuna nuġanai. ² Anoġimini, Vereġauka aranai boġono ġabi-raġea, ekalesia o veaġa tarimari ġoġabi-raġerini dabarari korikoriri ai. Ema ma ġena ura dagarari ġomi ġemi ai nai, boġono vinia. Korana ġia ġena vevaġa-kava maki barego lelevaġi tarimarima ġutuma ġeri ai. Au maki evaġa-kava barego-lelevaġiguto.

³ Priskila ema Akwila au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tauri ruarua tu au ġesi ġauvei sebona moġo ġaveiani Keriso Iesu ġena ġauvei nuġanai. ⁴ Ġia tauri ruarua tu au uragu ai be dori ġevaġi-maserito. Au ema tanobara iraurau ai ġetanuni ekalesiari ġema iaku tu asikei ġia tauri ruarua ġeri ai. ⁵ Ġia ġeri numai ġeraka-vegogoni ekalesiana maki boġono vaġa-namori.

Au ġatagu namona Epeneto au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu Keriso murinai eraka-guineto Asia tanobarana nuġanai.

⁶ Maria au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġomi urami ai evekwaragi-baregote.

⁷ Au garagaragu Androniko ema Iunia au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tu au ġesi dibura numai ġatanu-vegogoto. Apostolo mabarari vekaravari ai ġia tauri ruarua tu ġerevaġi, ema ġia tu Keriso ġena maġuri nuġanai ġeberetoġa-guineto, muriri ai vau au ama bere-toġato.

⁸ Ampliato au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġia tu au ġatagu korikori.

⁹ Urebano au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġita ġesi taġauvei-vegogoni tarimana Keriso ġena maġuri nuġanai. Au ġatagu namona Stakis au ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

¹⁰ Apele au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu moġoni veġata Keriso ġena maġuri nuġanai eruġa-gwaġiġini.

Aristobulo ġena numa tarimari mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹¹ Au garagaragu Herodion ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

Naraviso ġena numa tarimari deidei Vereġauka ġena doġoro tarimari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹² Trifena ema Trifosa au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Maniġeri vavine Vereġauka ġena ġeġauvei-vekwaraġini.

Au tobagu namona Peresi ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Mani vavine maki Vereġauka ġena eġauvei-vekwaraġini.

¹³ Rufo ma sinana ġesi au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Rufo tu Vereġauka na eġabi-viriġiato ġena vetuġunaġi taunai bene iaġo, ma sinana tu au sinagu ai eiaġoto.

¹⁴ Asinikrito, Flegon, Hemes, Patroba, Hemas ema tarikaka tari ġia ġesi ġetanuni maniġeri ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁵ Filologo, Iulia, Nereus ma tobana, e Olimpas, ema Barau ġena tarima veaġari ġia ġesi ġetanuni mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁶ Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori

Keriso ġena ekalesia mabarabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

Velaunaġi tari

¹⁷ Tarikakagu mabarami, alau-naġimini, boġono boġe-ġotoġoto, vetavi-kirakira veiġari ġeveirini tarimari ema ġomi ġemi veġabidadama ġefatafata-ġaurini, dia ġomi na ġoġabirito vevaġa-ribari na. Maniġeri tarima seviri ġana asi boġono raka-kavi. ¹⁸ Korana maniġeri tarima tu dia ġita ġera Vereġauka Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-viniani, a ġia tauganiri ġeri ura veiġari ġeveirini. ġia tu ġeri guruġa meriġa-meriġari na ema ġeri guruġa ginikau-ginikau na asi iaunegari tarimari ġeri tuġamaġi ġeġofa-darererini. ¹⁹ Tarimarima ġutuma na ġomi ġemi seġaġi varina varau ġeseġaġiato. Moġa lorinai au ġegu verere asikei ġomi ġemi ai. Senaġi au auranai, veiġa namori boġono riba-ginikauri, ma veiġa rakavari asiġina ġinavaġi boġono veiri. ²⁰ Maino Barauna na nega kotuna moġo benamo Satani ġomi kwakumi fanafana na gaburenai befana-fatafataiani.

ġita ġera Vereġauka Iesu ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

²¹ Timoteo, au ġauvei karogu, ema au garagaraġu Lukio, Iason ema Sosipata na ġemi vevaġa-namo guruġari beġe tuġu.

²² Au, Teretio, Paulo ġena guruġa mai fefai batorea taugu, na maki Vereġauka aranai ġegu vevaġa-namo atuġu-iaġosiani.

²³ Gaius na ġemi vevaġa-namo guruġari betuġu. Au tu ġia na ġena numai enariguni, ema ekalesia tarimari mabarari tu mainai ġeraka-vegogoni.

Erasto, mai siti ġena moni eġita-ġauani tarimana, ema ġita tarikakara Kwatas na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

[²⁴ ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.]

Barau vaġa-raġena guruġari

²⁵ Barau sivaġa-namoa, korana ġia na ġomi ġemi veġabidadama bevaġa-kokore-iaġirini au ġegu Vari Namona, Iesu Keriso aġobata-iaġiani varina, ġenana. Mai vari tu guineri laġaniri na veġata vekuretoġa etanuto-ġoi dagarana bema forori. ²⁶ Maitoma moġeri tu tanu-vanaġivanaġi Barauna ġena guruġa ilailanai peroveta tauri ġeri toretore na ġema vaġa-foforirini, ma tama ribarini. Mai veiġa ema vetoreto anina tu, tanobara mabarari na ġia beġene vaġa-moġonia ema beġene

seḡaḡi-vinia ḡana. ²⁷ Iaunega Barauna sebona kwarikwari sivaḡa-raḡea Iesu Keriso bakunai. Ġia marevana baregona bene tanu vanaḡivanaḡi. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA KORINTO EKALESIARI ĜERI

1 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Korinto ekalesiana doĝorona tu Paulo ĝenana eĝorato (Apostolo 18). Ma mai fefa giniguinena Paulo na etoreato korana tu, Korinto ekalesiari fakari ai tu meto kota ĝeĝorato-ĝoi. Ma ĝia na Paulo ĝetore-viniato, ĝedanaĝiato, kamasi beĝene vei ĝetato. Moĝesi naima Paulo na mai fefai ĝeri vedanaĝi evaĝa-veŝeato (7:1; 8:1; 12:1; 16:1), ema mo dei-deiri ĝevei-rakavato-ĝoi moĝeri evaĝa-guruĝa-gwĝigirito ema ekalesia maĝurina korikorina tu aiĝesina ekira-vararito.

Paulo na mai fefa tu Efeso vanuĝa na etore-vinirito, mo tu Efeso ekalesiari vaĝa-toitoina evarivaririto taiminai. Mai fefa tu laĝani 53 ma 55 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:30-31. Ma ĝena vevaĝa-riba guruĝari baregori ekiraĝirito tu maiĝeri: 1) Ekalesia doĝorona korikori vetoĝana boĝitaiani, ĝia tu Iesu Keriso ĝena vere o veĝitaĝau gaburenai ĝetanuni. 2) Barau ĝena ekalesia doĝorona korikori tu dia tarima o tanobara ĝena iaunegai ekalesia doĝorona beĝe ĝori-kauani, senaĝi Barau ĝena iaunegai ema seĝukai. 3) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau na eboioĝaiato dabaranai moĝo beĝe tanuni. 4) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau ĝena guruĝa beĝe korana-iaĝiani, ema Barau ĝena veuravini ai moĝo beĝe tanuni.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ekalesia nuĝanai vevare-kirakira eĝorato - karoa 1-4
2. Veĝa rakavari ekalesia nuĝanai - karoa 5-7
3. Kwaivakuku ĝevinirini bureĝari - karoa 8-10
4. Tomaraka-riĝo dabarana - karoa 11
5. Iauka Veaĝa ĝena varevare - karoa 12-14
6. Variĝisi-ĝenoĝoi - karoa 15
7. Guruĝa dokona - karoa 16

¹ Au Paulo, Barau ĝena urai ekeaguto, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai bana iaĝo, ema ĝita tarikakara Sostene ĝesi tauma ruarua ĝemana mai fefa eiaĝosini, ² Barau ĝena ekalesia tarimami Korinto nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Gomi tu Barau ĝena tarimarima, be Keriso Iesu nuĝanai varau evaĝa-veaĝamito, ma ĝomi Barau na ekeamito tu boĝono veaĝa uranai. Tarimarima mabarari gabu mabarari ai ĝetanuni ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai ĝeĝauĝauni tarimari maki, Barau na ĝomi ĝesi ekea-sebonamito, boĝono veaĝa uranai. Iesu Vereĝauka tu ĝia e ĝita mabarara ĝera Vereĝauka.

³ Ĝita Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiu-viniato

⁴ Au na ĝegu Barau vanaĝivanaĝi atanikiu-viniani ĝomi iatami ai, korana ĝia ĝena varevare-bara ĝomi Keriso Iesu nuĝanai ĝotanuni tarimami evinimito nai. ⁵ Iesu Keriso ĝesi ĝosebonani nai, Barau na ĝomi dagara mabarari ai varau bevaĝa-taĝami, guruĝa kiraĝikiraĝi iaunegari mabarana ema tuĝamaĝi-faka mabarana maki evinimito. ⁶ Keriso

varina maki ġomi nuġami ai tu varau emoġonito e ġemi veġabidadamai ġoruġa-gwaġiġini. ⁷ Moġesina naima ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma roġo ġovaġa-noga-taġoani nuġanai tu, Iauka Veaġa ġena vavare tai tu asi ġorabuni. ⁸ E Barau na ġomi bevaġa-ruġa vwaġiġimini beiaġoni mo magona. Be ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena vevaġa-kota ġaronai ġomi tu asi ġemi vei-rakava bene doġarimi. ⁹ Barau tu ma ġena vetuġamaġikau. Ġia na ġomi ekeamito, ġia Natuna Iesu Keriso ġita ġera Vereġauka ġesi boġono sebona moġo ġana.

Ekalesia nuġanai vevare-kirakira eġorato

¹⁰ Tarikakagu mabarami, au na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai anoġimini, aurani mabarabarami tu dagara sebona moġo boġono kiragġia, be tauġemi fakami ai asi boġono vevare-kirakira. Ġomi mabarami ġemi tuġamaġi ema ura sebana moġo boġono tanu. ¹¹ Korana tarikakagu, ġomi varimi tu Kloe ġena numa tarimari na ġema-kiravaraguto, ġekirato, ġomi tu tauġemi moġo ġoveġare-veġareni fakami ai. ¹² Au na akiraġiani gabuna tu iniġa. Ta tu okirani, “Au tu Paulo murinai arakani.” Ta tu okirani, “Au tu Apolos murinai arakani.” Ma ta ma okirani, “Au tu Kefas, (mai tu Petero), murinai arakani.” Ma ta maki ma okirani, “Au tu Keriso murinai arakani.” ¹³ Keriso tu bebevare-kirakira, be doġoro ġutumai beiaġo ba? Mo tu Paulo ġomi urami ai ġevaġa-satauroato ba? O Paulo aranai ġomi ġebabatisomito? ¹⁴ Au na Barau atanikiu-viniani, korana au na ġomi ta asi ababatisomito, a Krispo ema Gaius moġo ababatisorito. ¹⁵ Asi namo ġomi ta bokirani, “Ġai tu Paulo na ebatisomato nai ġena mero ai ġaiagoto,” botoni. ¹⁶ Moġoni, Stefanas ma ġena numa tarimari ġesi maki au na ababatisorito. Ma asi aribani, au na tarima kotari maki ma ababatisorito ba asiġina.

¹⁷ Au Keriso na etuġuguto tu, dia bana babatiso ġana, senaġi Vari Namona bana ġobata-iaġia ġana. Ma dia iaunega lelevaġi tarimari ġeri guruġa maġurinai bana ġobata-iaġia, korana Keriso ġena satauro asi seġukanai beiaġoni garina.

Satauro Varina

¹⁸ Moġoni, satauro varina mase dabaranai ġerakani tarimari na tu asi ġevaġa-moġoniani, ġekirani tu vari babona ġetoni. Senaġi maġuri dabaranai tarakani tarimara ġerai tu Barau ġena seġuka satauro varina nuġanai efoforini. ¹⁹ Buka Veaġa nuġanai Barau tu maġesi ekirani, “Au na iaunega lelevaġi tarimari ġeri iaunega tu asi tauri ai bavaġa-iaġorini,

ema ġeriba-vanaġito tarimari ġeri riba lelevaġina bavaġa-rakavarini.”

²⁰ Be iaunega lelevaġi tarimari tu ainai? Vevaġa-riba e toretore tarimari tu ainai? Ribavanaġi tarimari guruġa ġevaġa-vevaġirini tauri tu ainai? Barau na evaġa-foforiato, mai tanobara ġena iaunega tu babo veġata.

²¹ Moġoni, Barau ġena iaunega tu fofori, korana Barau na guba ema tanobara eveirito mabarari na ġena iaunega tu ġevaġa-foforiani, senaġina tarimarima tauġeri ġeri iaunega na Barau asi ġeribaiato. Moġesina nai Barau ekirato, namona tu, satauro varina, tarimarima na ġekira-baboani varina, ġevaġa-moġoniani tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. ²² Iuda tarimari ġeri ura baregona tu vetoġa boruri beġene ġita, a Griġ tarimari tu iaunega ġeġita-vetauni. ²³ Senaġi ġai na tu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana, ġaġobata-iaġiani, ġia tu

vevaġa-maġuri tauna. Ma mai vari Iuda tarimari ġeri ai tu guruġa rakavana e Grik tarimari ġeri ai tu vari babona. ²⁴ Senaġi Barau na ekearito tarimari, Iuda tarimari e Grik tarimari, ġita mabarara ġerai Keriso tu Barau ġena seġka ema Barau ġena iaunega. ²⁵ Barau ġena veiġa tarimarima na ġekira-babobaborini, moġeri veiġa na tarima ġeri iaunega evanaġirini. Ema Barau ġena veiġa tarimarima na moira-moirai ġekiraġirini, moġeri na tarima ġeri kokore evanaġirini.

²⁶ Tarikakagu mabarami, ġovetuġamaġi-ġenoġoi, ġomi tu aiġesi tari-mami Barau na ekeamito. Ġomi tanobara iaunegana ġesi bita vaġa-vetovomini nai, ġomi viravira moġo ma iaunegami, e ġomi viravira moġo ġoseġukato, ema ġomi viravira moġo ġemi bese tu vere. ²⁷ Senaġi Barau na tu mai tanobarai babo tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina mai tanobara ġena iaunega tarimari evaġa-maiakarito. Ema Barau na mai tanobarai moira tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai kwalimu tarimari evaġa-maiakarito. ²⁸ Ema Barau na mai tanobarai tarima tari, asi ġeivirini, ġeġita-fitoġarini e ġekirani, namo ta asi beġe vaġa-ġoraiani ġetoni tarimari, eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai ġevaġa-raġerini tarimari asi tauri ai evaġa-iaġorito. ²⁹ Mo veiġa eveiatio korana tu, tarima ta ġia ġoiranai asi bene vetore-varaġevarage ġana. ³⁰ Ġomi ġemi maġuri tu Barau na Keriso Iesu ġesi evaġa-sebonaiato. Keriso Iesu tu Barau na eġabiato ġita ġera iaunegai evaġa-iaġoato. Keriso ġenana ġita tu Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimara e Barau ġena veaġa tarimara, ema Barau na rakava nuġana na evoi-vaġirato, ma rakava toma tu asi seġukana ġita ġerai. ³¹ Moġa lorinai Buka Veaġai ekirani ilailana bitana tanu, ekirani, "Tarima ta eurani bene veiavi nai tu, Vereġauka na kara ġita iatarai eveiatio veiavina moġo bene veiavi-iaġia."

2

¹ Tarikakagu mabarami, au ġomi ġemi ai aiagositto, Barau ġena guruġa vekuretoġana ġemi aġobata-iaġiato tu, dia guruġa gwaġiġiri ai e ġegu iaunegai ġomi avaġa-guruġamito. ² Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, au ġegu ura baregona aveiatio tu, dagara ta tu asi bana kiraġia, senaġi Iesu Keriso moġo, o sikira, Iesu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana moġo bana ġobata-iaġia. ³ Au ġomi ġesi tatanuto-ġoi tu asi kokoregu, ma garigu ġesi, ema tauġanigu maki eġoġo-ġoġoato-ġoi. ⁴ Ema au ġegu guruġa e ġobata maki dia tarimarima ġeri iaunega guruġari na, senaġi au ġegu guruġa ema ġobata tu Iauka Veaġa seġukana avaġa-foforiato-ġoi. ⁵ Moġesi naima ġomi ġemi veġabidadama tu tarimarima ġeri iaunegai asi boġono vaġa-ruġari, senaġi Barau ġena seġukai boġono vaġa-ruġari.

Iauka ġenana eiaġomani iaunegana

⁶ Moġoni, Iauka rekenai ġefakirato tarimari tu, guruġa iaunegari avinirini. A maiġeri guruġa iaunegari tu dia mai tanobara ġena iaunegai o mai tanobara ġorikauri tarimari ġeri iaunegai; ġia ġeri iaunega tu mai ekorini. ⁷ Au na akiraġiani iaunegana tu Barau ġena iaunega vekuretoġana. Tarimarima ġerina tu ekure-toġaiato, senaġi ġia na mai tanobara roġosi roġo bere veia nuġanai, eġabi-toreato, ġita na mareva baregona bitana ġabia uranai. ⁸ Mai iaunega vekuretoġana tanobara ġeġori-kauani tarimari na ta maki asi ġeribaiato. Korana bema

beġere ribaia nai tu, mareva baregona Vereġaukana tu asi ġere vaġa-satauroa. ⁹ Senaġi Buka Veaġai ekirani ilailanai, “Ta matana na asi eġitaiato, ta seġana na asi eseġaġiato, ta ġena tuġamaġi asi etuġamaġi-fakaiato, moġa tu Barau na erovina-toreato, ġia beġe ura-viniani tarimari ġeri.”

¹⁰ Mai tu vekuretoġa dagarari, senaġi Barau na ġita ġerai tu evaġa-foforirito ġia Iaukana ġenana. Iauka tu dagara mabarari eragaġirini, Barau ġenai dagara dobu-masemaseri maki eragaġirini. ¹¹ Vaġa-ilailana tarima ta na tarima boruna ġena tuġamaġi asi eribaiani. Asiġina. Mo tarima tauġena iaukana na vau ġia nuġanai tuġamaġi vekuretoġari eribarini. Barau maki moġesina, tarima ta na ġia ġena tuġamaġi asi eribaiani, senaġi Barau Iaukana na moġo eribaiani. ¹² Gita na tu dia mai tanobara iaukana taġabiato. Asiġina. Gita tu Barau na etuġuato Iaukana taġabiato, Barau na varevare evini-kavarato, dagarari bitana riba-maorori ġana.

¹³ Maiġeri dagara tu dia tarimarima ġeri iaunegai ġevaġa-ribamani guruġari loriri ai ġakiraġirini. Senaġi mai tu Iauka Veaġa na evaġa-ribamani guruġari ilailari ai ġaguruġani. Iauka rekenai dagarari o guruġari tu Iauka Veaġa na evaġa-ribamani ilailanai ġakiraġirini. ¹⁴ Tanobara tarimana na Barau Iaukana ġenana dagara ta tu asi bedoġariani, korana ġia tanobara tarimana ġenai mo tu babo dagarari, ema asi maki beribarini, korana moġeri dagara mo tu Iauka Veaġa nuġanai ġetanuni tarimari na vau beġe ribarini. ¹⁵ Iauka Veaġa ġia nuġanai etanuni tarimana na, dagara mabarari beġita-ginikaurini e betuġamaġi-fakarini, senaġi ġia tauġena tu ta na asi beġita-ginikauani e asi beriba-maoroani. ¹⁶ Korana Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, “Deikara na Vereġauka nuġana eribaiani? Deikara na ġia besisiba-viniani? A Keriso ġena tuġamaġi tu ġita ġerai etanuni.”

3

Barau ġena vetuġunaġi tarimari

¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġamito-ġoi tu dia Iauka Veaġa na eguine-iaġirini tarimari kavana. Senaġi au na ġomi tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari kavana avaġa-guruġamito-ġoi. Mo negai ġomi Keriso ġena veġa e maġuri nuġanai tu roġo raraka-raraka. ² Moġesi naima au na ġomi tu lata gorari ai aġubumito, a dia ġaniġani gwaġiġiri ai. Korana mo negai ġomi iauka ġaniġaniri gwaġiġiri ġaniġaniri ġana tu roġosi roġo boġoro barego-ginikau. Aba, initoma maki ġomi tu roġosi roġo boġoro barego-ginikau, roġo raraka-raraka iaukai; ³ korana ġomi tu roġo tauġanimi ġeri ura rakavari na ġeguine-iaġimini. Gomi fakami ai mama e vevane tu roġo ġetanuni, mainana moġo evaġa-moġoniani ġomi tu mai tanobara tarimari ġeri maġuri ai roġo ġotanuni. ⁴ Gomi tu roġo tanobara maġurinai ġotanuni, korana ġomi ta okirani, “Au tu Paulo ġena,” ma ta tu ma okirani, “Au tu Apolos ġena.”

⁵ Be Apolos tu dei? Ema Paulo tu dei? Ġia tauri ruarua tu vetuġunaġi tarimari koriri moġo, ġia ġerina ġomi Iesu ġovaġa-moġoniato. Ġai tauma

ruarua tu Vereġauka na ġauvei tata evinimato. ⁶ Au tu avaroto, a Apolos na tu nanu na edairiato, senaġi Barau na tu evaġa-garaiato. ⁷ Moġesi naima evaroto tarimana e nanu na edairirito tarimana tauri ruarua tu asi arari, senaġi Barau ġereġana moġo, korana ġia na dagara evaġa-gararini. ⁸ Evaroni tarimana ema nanu na edairini tarimana tu ilaila moġo. Ġia tata ġeri ġauvei ilailari ai Barau na voiri bevinirini. ⁹ Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-sebonani tarimama, a ġomi tu Barau ġena vamoka; ġomi maki Barau ġena numa.

Barau ġena ġauvei tu numa ragaragana kavana

¹⁰ Barau na ġena namo e varevare-bara eviniguto ilailanai, au tu numa raga tarimagu namonai aiaġoto. Numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena aragaiato (o kwakuri avaġa-ruġa ginikaurito), ma ta na tu iatanai numa eragaiani. Senaġi numa beġe ragaiani tarimari tata tu beġene venari, kamasi numa beġe ragaiani tu. ¹¹ Barau na Iesu Keriso tu numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai evaġa-iaġoato. Ma ta na numa vaġa-ruġavaisina duġuna boruna ta tu asi ma beragaiani vegata. ¹² Tarima tari na mai numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena (o numa kwakuri) iatanai tu golo, silva o galasi foreri beġe ġauvei-iaġirini numa beġe ragani nai, a tarima tari na ġau, reġi o biri beġe ġauvei-iaġirini. ¹³ Ġia tata ġeri ġauvei vetoġari tu Vereġauka ġena Kota baregona ġaronai vau bevaġa-foforirini. Korana mo ġauvei tu karava na bevaġa-foforiani ema karava na tarima tata ġeri ġauvei betovo-naġirini, moġeri ġauvei tu namori ba rakavari. ¹⁴ Bema tarima ta na mo numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai eragaiato numana tu karava na asi beġaraiani nai, ġia tu voina namona beġabiani. ¹⁵ Bema ġena numa karava na beġaraiani tarimana tu, ġena ġauvei mabarari tu beġe rekwa-rekwani, ġia ġereġana moġo bemaġurini. Senaġi ġia tu noġa moġo karava na beraga-maġurini.

Ġomi tu Barau ġena Rubu Veaġa

¹⁶ Ġomi asi ribami, ġomi tu Barau ġena Rubu Veaġa ema Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni, ei? ¹⁷ Bema tarima ta na Barau ġena Rubu Veaġa bevaġa-rakavaiani nai, ġia maki Barau na bevaġa-rakava kwaikwaiani, korana Barau ġena Rubu tu veaġa, ema ġomi tu ġia ġena Rubu Veaġa.

Tarimarima asi boġono vaġa-veiaviri

¹⁸ Tarima ta ġena tuġamaġi na asi bene ġofaia. Bema tarima ta ġomi fakami ai etuġamaġini, ġia tu ma iaunegana mai tanobarai, ġia tu babo tarimanai bene iaġo, be bene iaunega. ¹⁹ Korana mai tanobara iaunegana Barau ġoiranai tu iaunega babona. Buka Veaġai ekirani kavana, ekirani, “Barau na iaunega tarimari tauġeri ġeri iaunega rakavari nuġari ai eġabi-taririni.” ²⁰ Ema Buka Veaġai maki ma ekirani, “Vereġauka ribana, iaunega tarimari ġeri tuġamaġi tu asi tauri, koriri moġo.”

²¹ Moġesi naima, tarima ta na tarimarima tu asi bene vaġa-veiaviri. Korana dagara mabarari tu ġomi ġemi. ²² Paulo e Apolos ema Peto; maġi tanobara mabarana tu ġomi ġemi, maġuri e mase, maitoma ġefoforini dagarari ema ġoirai vau beġe iaġomani dagarari; mabarari tu ġomi ġemi. ²³ A ġomi tu Keriso ġena, ema Keriso tu Barau ġena.

Vereḡauka tauḡena na ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡeri maḡuri evetau-ginikaurini

4

¹ Moḡesi naima ḡomi na ḡai boḡono tuḡamaḡima, ḡai tu Keriso ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovinina tarimama, ema Barau ḡena vekuretoḡa dagarari ḡitaḡauri tarimama. ² Farefare ḡeviniani bene ḡita-ḡauri ḡetoni tarimana ḡena biaguna ḡena ura baregona, ḡia tu ma vetuḡa-maḡikauna ḡesi farefare bene nariri. ³ Au tu kamasi ḡotoni? Au tu asi atuḡamaḡini, ḡomi na au boḡo vetau-ginikauguni o tarimarima ḡeri Kota maḡurinai beḡe vetau-ginikauguni ba asiḡina. Au tu tauḡegu maki asi avevaḡa-maoroni. ⁴ Au tauḡegu avetuḡamaḡini, ḡegu rakava ta asi atuḡamaḡi-doḡariani. Senaḡi asi akirani, au tu asi ḡegu vei-rakava. Vereḡauka na moḡo au eḡita-ginikauguni. ⁵ Moḡesina naima Vereḡauka roḡosi bene iaḡoma e ḡena vevaḡa-kota ḡarona roḡosi bene ḡabia nuḡanai, maitoma tu tarima ta asi boḡono vetau-vinia. Vereḡauka na mukuna furufuru ai vekuretoḡa dagarari mabarari mamai betore-rosirini, ema tarimarima ḡeri tuḡamaḡi loruri ḡutunai ḡetanu-vekuretoḡani maki bevaḡa-foforirini. Mo ḡaro ai Barau na tata bevaḡa-raḡerini ḡeri veiḡa loriri ai.

⁶ Tarikakagu mabarami, maiḡeri guruḡa au tauḡegu ema Apolos ḡema bavaḡa-vetovori, korana tu ḡomi namo boḡono doḡari uranai. Be, ḡai ḡemana maiḡa boḡono ribaia, “Buka Veḡai ḡetoreato guruḡana asi boḡono vanaḡia.” Monana tarima sebona ta moḡo asi boḡo vaḡa-veiaviani e ta asi boḡo kira-fitoḡaiiani. ⁷ A ḡoi tu deikara na tarima baregomu ai etoremuto tarimarima mabarari fakari ai? Ḗoi ḡemu dagara mabarari tu dia Barau na evinimuto? Bema ḡoi na Barau ḡenana odoḡaririto nai tu, kara dainai ovekokorokuni, noḡa dia Barau ḡenana oḡoitagoato dagarana oveini?

⁸ Ḗomi tu ḡoura-vinirini dagarari na varau boḡo vonuvonu-raḡe. Ḗomi tu varau boḡo taḡa-ḡosi. Ḗai tu ḡomi na boḡo vanaḡima, korana ḡomi tu varau boḡo kini, be ḡoveḡitaḡauni. (Ḗomi tu noḡa moḡo Keriso varau bere iaḡoma-ḡenoḡoi kavana ḡoveini). Au ḡegu ura barana sebona, ḡomi tu moḡoni boḡoro kini, be ḡai maki ḡomi ḡesi bitara kini-sebona. (Korana boḡono riba, Keriso ma beḡenoḡoi-iaḡomani nai, ḡai maki ḡomi ḡesi bita kinini). ⁹ Senaḡi au atuḡamaḡini tu maiḡesi: Barau na ḡai apostolo tu gabi tarimamai etoremato, mai tanobarai asi beḡene ḡita-leama e asi beḡene iavima gabunai etoremato. Ḗai tu noḡa tarima kotari, Kota na evaḡa-moḡonirini beḡene vaḡi-maseri etoni, benamo ḡeḡabirini, ḡutuma-bara ḡoirari ai ḡevaḡa-ruḡa-rosirini, beḡene ḡitari vau beḡene vaḡiri ḡetoni kavana. Ḗai maki Barau na mai tanobara mabarana nuḡanai etore-rosimato, aneru e tarimarima ḡoirari ai. ¹⁰ Ḗai tu babo Keriso ḡaramanai bene, a Keriso nuḡanai ḡomi tu iaunega. Ḗai tu asi kokorema, a ḡomi tu ma kokoremi. Ḗomi tu ḡeguba-kaumini, a ḡai tu asi ḡegubakaumani. ¹¹ Ḗai ḡatanu-iaḡomani mo toma tu ḡavito-maseni e ḡananu-maseni; dabuḡa rakavari na ḡavedabuḡani; ḡekwarimani; ema asi ḡema tanutaḡo numari. ¹² Ḗai tu tauḡema ḡimama na ḡaḡauveini. Tarima na ḡekira-fitoḡamani nai, ḡai na tu ḡavaḡa-namorini; ḡevaḡa-midigu midigumani e ḡelai-lausilausimani, senaḡi ḡaruḡa-gwaḡiḡini moḡo, voiri asi ḡaveirini. ¹³ Ḗai arama tu

ġevaġa-rakavarini, a ġai na tu ġavaġa-guruġa ginikaurini. Ġai tu tanobara ġena momo ai ġaiġoto, e tanobara na eruġamani asi eġabi-raġemani beiaġoma mo toma.

¹⁴ Au na maiġeri mabarari atorerini tu, dia ġomi navaġa-maiakami ġana, senaġi ġomi tu au natugu, aura-vinimini tarimami, naima akiravara-toreġaumini. ¹⁵ Aba, Keriso nuġanai ġevaġa-ribamini e ġeġori-kaumini tarimari tu betaġu 10,000, senaġi tama tu asi vovoka ġomi fakami ai, sebona moġo. Korana Vari Namona ġenana au tu ġomi tamami ai aiaġoto Keriso Iesu nuġanai. ¹⁶ Moġesi naima au na ġomi alaunaġimini, au boġono tovtovogou. ¹⁷ Moġa lorinai maki au na Timoteo ġomi ġemi ai atuġu-iaġosiato. Ġia Vereġauka nuġanai tu au natugu e auravini-rakavaiani, ema ġia tu Vereġauka ġena ġauvei evei-ġitakauani ma vetuġamaġikauna ġesi. Ġia na au Keriso Iesu nuġanai aiġesi atanuni maġurina ma bekira-varamini, gabu e rubu mabarari ai avevaġa-riba iaġirini ilailari ai.

¹⁸ Ġomi tari tu ġovekokorokuni, noġa moġo au ġomi ġemi ai tu asi baiaġosini noġa ġoveini. Ġomi garimi aveini ġotoni. ¹⁹ Senaġi bema Vereġauka ġena ura nai tu, ġemi ai baiaġosi-ġarimoġini. Benamo au baiaġosini vauro, maniġeri tarima ġeri vekokoroku guruġari ema ġeri seġuka basi ribarini. ²⁰ Korana ainai Barau na ġena Basileia o veġitaġau evaġa-ruġaiani, monai tu dia guruġa korina ġesi moġo efoforini. Asiġi. Barau ġena veġitaġau tu ma seġukana ġesi efoforini. ²¹ Ġomi na tu aiġa ġoura-viniani? Au ġomi ġemi ai tu ma kwarigu ġesi bana iaġosi, ba veuravini ai ema manau ai, ei?

5

Veġa rakavari Korinto ai

¹ Ma aseġaġini, ġekirani, ġomi fakami ai mata-boraġa maġurina eġorani. Mai mata-boraġa maġurina ġomi fakami ai eġorani tu Barau asi ribari beseri fakari ai maki asi eġorani veġana. Au ġekiraguni, tau ta na sinana raġetaġona eġabiani, benamo ġaraġonai evaġa-iaġoani, egena-viniani. ² Ma nuġanai ġomi tu ġovekokorokuni. Ġomi tu nuġami taġi na beġere vonu, be moġesi eveini tarimana tu ġomi fakami na boġoro tuġu-veġitaia. ³ Aba, au tauġanigu ġomi vekaravami ai tu asiġina, senaġi iaukai au tu ġomi vekaravami ai maniġegu. Be mai veġa eveiani tarimana tu au na varau bavaġa-maoroa, au tauġani ai ġomi ġesi maninai mani ġegu bara vaġa-maoroa ilailanai. ⁴ Ġomi ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ġoraka-vegogoni, ema au iaukagu maki ġomi vekaravami ai nuġanai, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena seġukai, ⁵ ġomi na maniġesi eveini tarimana tu Satani boġono vinia, tauġanina bene vaġa-rakavaia uranai bene. Moġesina boġono veia, be Iesu Vereġauka ġena ġenoġoi ġaronai ġia iaukana tu bene maġuri.

⁶ Ġomi ġoveiavini tu asi namo. Ġomi asi ribami farao evaġa-tubuani muramurana misina na farao mabarana evaġa-tubuani? ⁷ Moġesina naima farao evaġa-tubuani muramurana guinena mabarana ġemina boġono tore-veġitaia, be ġomi tu beredi variġuna asi farao evaġa-tubuani muramurana beredinai boġono iaġo. Au ribagu, ġomi tu moġoni beredi variġuna, dia farao evaġa-tubuani muramurana ġesi ġevei-sebonamito beredina. Korana Keriso tu moġoni ġita ġera mamoe

natuna ginitaĝo ĝana. Ĝia tu ĝita urarai ginitaĝo ĝana ĝevaĝiato. ⁸ Moĝa lorinai Rubu Veaĝa verekona bitana ĝabi-gwaĝiĝia, senaĝi dia farao evaĝa-tubuani muramurana guinena ĝesi. Mai veiĝa tari ilailana tarima vaĝa-rakavari tuĝamaĝiri e veiĝa rakavari tu farao evaĝa-tubuani muramurana kavana, be maiĝeri maki bitana tore-veĝitari Rubu Veaĝa verekona bita ĝabi-gwaĝiĝiani nai. Ĝita na Rubu Veaĝa verekona bita ĝabi-gwaĝiĝiani nai tu, dia farao evaĝa-tubuani muramurana ĝesi ĝevei-sebonaiani beredina ĝesi. Moĝa tauna tu, ma moĝonira ĝesi ema moĝoni ai bitana ĝabia.

⁹ Fefa tai au na ĝomi atore-vinimito nuĝanai akiramito, mata-boraĝa tarimari ĝesi tu asi boĝono vekako. ¹⁰ Moĝesi atore-vinimito nai, au na tu dia ekalesia murikanai ĝetanuni tarimari akiraĝirito, au iniĝesi tu asi akirato, ĝekima-rakaoni, o ĝemata-ĝaniĝanini, o ĝofaĝofa veiĝari ai ĝeverarini, o kwaivakuku ĝetoma-rakariĝo vinirini tarimari ĝerina tu boĝono rakaveĝita-moĝovaĝi. Korana bema maiĝeri tarima ĝerina ĝoveĝita-moĝovaĝi boĝo toni nai tu, mai tanobara boĝo iaĝuiani. ¹¹ Senaĝi toma au na atore-vinimini tu, akirani, deikara ekirani, ĝia tu tarikaka veĝabidadama nuĝanai, senaĝi ĝia tu ekimani o emata-ĝaniĝanini, o babarau etoma-rakariĝo vinirini, o tarimarima ĝeri maĝuri ekiraĝi-rakava rakavarini, o niuniu tarimana, o ĝofaĝofa veiĝari eveirini tarimana ĝesi asi boĝono vekako. Maiĝesi tarimari ĝesi tu asi maki boĝono ĝani-vegogo.

¹²⁻¹³ Au tu asi ĝegu ĝauvei ta ekalesia murikanai ĝetanuni tarimari au na bavaĝa-maororini. Barau na vau bekota-vinirini. Senaĝi ĝomi tu ma ĝemi maoro ekalesia nuĝanai ĝetanuni tarimari boĝo vaĝa-maororini. Buka Veaĝa ekirani ilailanai, “Vei-rakava tarimana ĝomi fakami na boĝono tore-veĝitaia!”

6

Vekotavini ekalesia karomi ĝesi

¹ Bema ĝomi ta ekalesia karomu ta ĝesi ĝoveĝare-veĝareni nai, kara dainai tu Barau asi ĝekorana-iaĝiani Kota seĝaĝi tarimari ĝeri ai oa samaniani, ĝia beĝene vevaĝa-maoro ĝana, a Barau ĝena tarimarima veaĝari ĝeri ai mo meto tu asi ĝoĝabi-iaĝoani vei-maorona, ei? ² Ĝomi asi ribami, tanobara maĝurinaĝi ĝetanuni tarimari tu Barau ĝena tarimarima na beĝe vaĝa-maororini? Karase nai ĝomi na mai dagara misiri tu asi ilaila tauĝemi na ĝemi vegogo ai boĝo vaĝa-maororini? ³ Ĝomi asi ribami, ĝita na tu aneru bita kota-vinirini? Bema moĝesi bita veini nai tu, atuĝamaĝini, mai vanaĝivanaĝi tatanu-iaĝiani maĝurina dagarari maki bita vetau-ginikaurini riba. ⁴ Goĝitaiani, bema mai vanaĝivanaĝi tatanu-iaĝiani maĝurina dagarari ĝita na bita vetau-ginikaurini, karase nai tu Barau asi ĝekorana-iaĝiani Kota tarimari ĝeri ai ĝoiaĝoni, ĝemi beĝene vevaĝa-maoro ĝotoni. ⁵ Maiĝesi akirani tu ĝomi beĝene ma-iaakami ĝana. Moĝoni korikori, ĝomi fakami ai iaunega tarimana sebona ta maki asiĝina ĝinavaĝi moĝo, be ĝia na tarikakana vekaravari ai mani meto misina asi bevaĝa-maoroani, ei? ⁶ A ĝomi tu ekalesia karona ta na karona ta eĝori-kotaiani, ma tauri ruarua tu ĝeiaĝoni, Iesu asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝoirari ai ĝea ruĝa-tarini, ĝekota ĝana.

⁷ Moğoni, ġomi tauġemi moġo vekaravami ai ġoveġori-kotani tauna korikori tu, ġomi ġemi veġabidadama maġurina na tu moġoni boġo keto-korikori. Karase nai tarikakami tari na ġevaġa-rakavamini nai tu, asi moġo ġoġabi-raġerini? Kara dainai ġofaġofai ġemi farefare ġeverarimi ġetoni nai tu, asi moġo ġoġabi-ragerini, ei? ⁸ A ġomi tu tarikakami ġesi tauġemi moġo ġofaġofai ġoveverarini e ġovevaġa-rakavani.

⁹ Ġomi asi ribami, veiġa iobukaiobukari asi ġeveini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. Tauġemi nuġami na asi beġene ġofami. Korana tu ġekimani tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakarigorini tarimari, veġura-vanaġi tarimari, tau tu tau karori ġesi ġekimani, ema ġeġiġiraġeni tauġeri karori ġesi maiaka veiġari beġene vei ġetoni tarimari, ¹⁰ ġelemani tarimari, ġemata-ġaniġanini tarimari, niuniu tarimari, ġofaġofa veiġari ai ġeveverarini tarimari, ema tarimarima ġeri maġuri ġekiraġi-rakava rakavarini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. ¹¹ Ma ġomi kotari guinenai tu moġesi ġoveito-ġoi tarimami. Senaġi ġomi tu ġita ġera Barau Iaukana na Iesu Vereġauka aranai varau eġuriġimito, evaġa-veaġamito, ema asi ġemi vei-rakava etato.

Ġita tauġanira tu Iauka Veaġa ġena tanu numana

¹² Ta bekirani, “Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu,” betoni. Ġomaoroni, senaġi dia mo dagara mabarari ġerina ġomi namo boġo doġarini. Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu, senaġi asi namo au dagara ta na beġori-kauguni, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimanai baiaġoni. ¹³ Ma ta bekirani, “Ġaniġani tu sinaġe ai bene tanu ġana e sinaġe tu ġaniġani ġana.” Mai tu moġoni! Senaġi ġaniġani e sinaġe tu Barau na tauri ruarua bevaġa-rakavarini. Ġita tauġanira Barau na eveiato tu dia tarimarima na bitana kima-iaġia ġana. Asiġina. Barau na tauġani tu Vereġauka ġena eveiato, ma Vereġauka maki tauġani ġena Vere. ¹⁴ Barau na Vereġauka mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ema ġita maki mase na bevaġa-variġisi ġenoġoirani, Barau tauġena ġena seġuka na.

¹⁵ Ġomi asi ribami, tata tauġanimi tu Keriso tauġanina koturikoturi, ei? Ma Keriso tauġanina koturikoturi moġeri tu naġabiri, be mata-boraġa tarimari tauġaniri ai navaġa-iaġori? Asiġina ġinavaġi! ¹⁶ Ba ġomi tu asi ribami, mata-boraġa vavinena ġesi evekafani tarimana tu mo mata-boraġa vavinena ġesi sebonai ġeiaġoni? Korana Buka Veaġa nuġanai Barau ekirato, “Mo tarima ruarua tu tauġani sebonai moġo beġe iaġoni.” ¹⁷ Senaġi Vereġauka ġenai bekafakauni tarimana tu Vereġauka ġesi iauka sebonai beġe iaġoni. ¹⁸ Mata-boraġa maġurina ġenana boġono raka-veġita. Veiġa rakava mabarari tarimarima na ġeveirini tu tauġani murikana moġo rakavana, senaġi ekimani tarimana tu tauġena tauġanina nuġanai evei-rakava viniani. ¹⁹ Ba ġomi tu asi ribami, ġomi tauġanimi tu Iauka Veaġa ġena Rubu Veaġa, ma Iauka Veaġa tu ġomi tauġanimi nuġanai etanuni, ei? Mani Iauka Veaġa tu Barau na evinimito, moġa lorinai ġomi tu dia tauġemi ġemi, senaġi ġomi tu Barau ġena. ²⁰ Ġomi tu Barau na voimi varau eveirito, evoi-ġenoġoimito, be tauġanimi tu Barau ġena. Moġa lorinai tauġanimi na Barau boġono vaġa-raġea.

7

Veġaraġo guruġari

¹ Maitoma tu ġemi fefai au ġotore-viniguto guruġari ma navaġa-voiri. Tau ta asi eveġaraġoni tu namo. ² Senaġi kima veiġana eġorani lorinai, namona tu tau tata tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo, e vavine tata maki tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo. ³ Tau tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai asi bene koua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. Vavine maki moġesi, tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai tu asi bene kou-ġaua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. ⁴ Veġaraġo vavinena tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona tauna moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. Veġaraġo tauna maki moġesina, ġia tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona vavinena moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. ⁵ Ġoveġaraġoto tarimami tu ġaraġomi ġeri ai tauġanimi asi boġono kouri. Senaġi taumi ruarua nuġa sebonai boġo kirani, ġoġaniveaġa e ġoġauġau boġo toni, moġa uranai vauro mo negai boġono tanu-faka. Senaġi moġa bekorini murinai tu, ma boġono gena-vegogo maia. Moġesi boġono vei, be Satani na asi ġovevaġa-gwaġiġi-iaġiani gabunai asi bene riba-ġanimi. ⁶ Maiġesi aguruġani tu, ġomi navaġa-kavami ġana moġo, dia taravatu atoreani, akirani, boġono veia veġata atoni. ⁷ Korana au ġegu ura baregona ġomi tau mabarami tu au kavana boġoro vei, asi boġoro veġaraġo. Senaġi Barau na tau tata varevare eviniato, tau ta ġena varevare tu bene veġaraġo, ma ta ġena tu asi bene veġaraġo.

⁸ Au na asi ġaraġori tarimari ema ġaraġori ġemaseto tarimari tu akirarin: Ġia tu gora, asi beġene veġaraġo, beġene tanu moġo au kavana. ⁹ Senaġi bema ġia asi ilaila beġe vevaġa-gwaġiġini nai tu, benamo beġene veġaraġo. Korana beġe veġaraġoni tu namo, a asi namo kima veiġari nuġari ai karava noġa beġene ġara.

¹⁰ A Veġaraġo tarimami tu mai taravatu avinimini. Senaġi mai tu asi au ġegu taravatu. Asiġina. Mai tu Iesu Vereġauka ġena taravatu ġomi ġemi: Veġaraġo vavinena na ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwanea. ¹¹ Senaġi irau ġaraġona bedobi-kwaneani nai tu, bene tanu-gora moġo, a asiġina tu, ġaraġona ġesi ma beġene veġaraġo-ġenogoi. Ema veġaraġo tauna na maki ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwanea.

¹² Tarima kotari ġeri ai tu nakira, -mai tu au moġo ġegu guruġa dia Vereġauka ġena guruġa, -bema veġabidadama nuġanai tarikaka ta ġaraġona vavinena tu Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena, senaġi ġena ura ġaraġona tauna ġesi beġene tanu-vegogo nai, mo tau na ġaraġona vavinena asi bene dobi-kwanea. ¹³ Ema bema vavine ta ġaraġona na Iesu tu asi evaġa-moġoniani, senaġi eurani ġaraġona vavinena ġesi beġene tanu-vegogo, mo vavine na ġaraġona asi bene dobi-kwanea. ¹⁴ Korana Iesu asi evaġa-moġoniani tauna tu ġaraġona vavinena ġenana moġo veiareva etanuni, ema Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena tu ġaraġona tauna ġenana moġo veiareva etanuni. Bema asiġina nai tu, toma ġomi natumi Barau ġoiranai tu asi veiareva, senaġi ġia toma tu veaġa. ¹⁵ Senaġi bema Iesu asi evaġa-moġoniani tauna o vavinena ġaraġona ġenana bedobini nai tu, namo bene dobi, bene raka. Mo Iesu evaġa-moġoniani tauna o vavinena mai dabarai tu befakani, meto ta

asi beḡwaiiani. Barau na ḡomi ekeamito maino ai boḡono tanu. ¹⁶ Ḡoi veḡabidadama vavinemu tu kamasi ḡoi oribani, ḡoi na ḡaraḡomu vei-rakava nuḡana na bovaḡa-maḡuriani? O ḡoi veḡabidadama taumu tu kamasi ḡoi oribani, ḡoi na ḡaraḡomu vei-rakava nuḡana na bovaḡa-maḡuriani?

Barau na ekeamito ilailanai boḡono tanu

¹⁷ Ḡomi tata Iesu Vereḡauka na evinimito ilailari ai ema Barau na tata ekeamito ilailari ai moḡo boḡono tanu. Au na tu mai taravatau misina ekalesia mabarari avaḡa-ribarini. ¹⁸ Bema tau ta tauḡanina kefina ḡelama-vaḡiato murinai vau, Barau na ekeaiato nai tu, kefina asi ma bene inu-ḡaua, benamo ḡelamaiato fauna bene kure-toḡaia. Ema bema tau tauḡanina kefina roḡosi beḡene lama-vaḡia nuḡanai, Barau na ekeaiati nai tu, kefina asi beḡene lama-vaḡia maia. ¹⁹ Korana tu kefilamavaḡi tu asi anina ta, ema kefi asi lamavaḡi maki asi anina ta. Dagara baregona tu Barau ḡena taravatau guruḡari boḡabi-gigitaririni.

²⁰ Tarimarima mabarari aiḡesina ḡetanuto-ḡoi nuḡanai, Barau na ekearito, moḡesi moḡo beḡene tanu. ²¹ Ḡoi Barau na ekeamuto neganai, ḡoi tu tuḡu-rakaorakao tarimamu asi voimu otanuto-ḡoi, ei? Asi ḡena rakava, namo moḡo. Moḡa tuḡamaḡi vekwaraḡina asi bono vei, senaḡi mani tuḡu-rakaorakao maḡurina beḡe tuḡu-vaḡimuni nai tu, bono ḡabi-raḡea. ²² Korana tarima ta roḡo tuḡu-rakaorakao tarimana nuḡanai, Barau na ekeaiato Vereḡauka ḡesi beḡene sebona, ḡia tu varau fakai etanuni, korana ḡia tu Vereḡauka ḡena tarima. Aba, tauḡani ai ḡia tu roḡo tuḡu-rakaorakao tarimana senaḡi. Moḡa ilailanai, asi tuḡu-rakaorakao tarimana o fakai etanuni tarimana Barau na ekeaiati tu Vereḡauka ḡena tuḡu-rakaorakao tarimana. ²³ Gomi tu Barau na voimi varau eveito, evoi-ḡenoḡoimito. Be tarimarima ḡeri tuḡu-rakaorakao tarimami ai asi boḡono iaḡo.

²⁴ Tarikakagu mabarami, ḡita tata aiḡesi tatanuto-ḡoi nuḡanai, Barau na ekearato, bena moḡesi moḡo Barau ḡesi bitana tanu.

Sisiba guruḡari gora ema vabu ḡeri ai

²⁵ Ma roḡosi beḡene veḡaraḡo ḡuiatori e futuari ḡeri taravatu ta Vereḡauka na au tu asi eviniguto. Senaḡi au ḡegu tuḡamaḡi ai aḡitaiani guruḡana nakiraḡia, korana au tu Vereḡauka ḡena vevetuḡaḡwai moḡo etoreguto, guruḡa moḡoniri moḡo bana kiraḡiri ḡana. ²⁶ Mai nega rakavari maiḡeri meto baregori ḡeḡorani dainai, au atuḡamaḡini, tau tu toma ḡotanuni kavana moḡo boḡono tanu-iaḡo. ²⁷ Ḡoi oveḡaraḡoto taumu tu, ḡaraḡomu dobi-kwanena tuḡamaḡina asi bono vei. A asi ḡaraḡomu meromu tu, ḡuiato asi bono vetau, ta noḡaraḡoa uranai. ²⁸ Senaḡi bema ḡoi boa veḡaraḡoni maki namo, ḡoi na vei-rakava ta asi boveiani. Ma ḡuiato beveḡaraḡoni maki namo, ḡia na vei-rakava ta asi beveiani. Senaḡi beḡe veḡaraḡoni tarimari tu ḡeri maḡuri nuḡanai meto vovoka beḡe doḡaririni. Ma au na tu mo meto ḡerina navaḡa-maḡurimi atoni.

²⁹ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraḡiani tauna tu iniḡa: Nega tu bekubi-rakava. Be, maitoma na besinaia beiaḡoni tu, veḡaraḡo tauri tu asi ḡaraḡori noḡa beḡene tanu. ³⁰ Ema ḡetaḡini tarimari noḡa moḡo asi ḡetaḡini tarimari kavana beḡene tanu, e ḡeverereni tarimari noḡa moḡo asi ḡeverereni tarimari, e farefare ḡevoini tarimari tu farefare ta

asi ġeġaunaiani tarimari noġa moġo, ³¹ ema tarima na mai tanobara dagarari ġeġauvei-iaġirini nai, moġeri dagara tu asi beġene ġabiri dagara baregori ġia ġeri maġuri nuġari ai. Korana mai tanobara vetoġana korikori tu varau ekori-iaġoni.

³² Au asi aurani, mai tanobara dagarari na ġemi tuġamaġi beġene vaġa-vonuri. Asi eveġaraġoto tarimana tu Vereġauka ġena dagara etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi Vereġauka iauna bevaġa-namoani etoni. ³³ Veġaraġo tauna tu mai tanobara dagarari etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iakuani etoni. ³⁴ Moġesina naima ġia tu egabi-daġadaġani, tavi ta tavi ta na ġeinuani. Veġaraġo vavinena ema asi kota maki ekima-karato ġuiatona tu ma ġeri irau. Asi ġaraġona vavinena tu Vereġauka ġena dagara betuġamaġi-ġutumarini. Ġia ġena ura tu tauġanina ema iaukana beġene veaġa Vereġauka ġena. Senaġi veġaraġo vavinena tu tanobara dagarari betuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iakuani etoni.

³⁵ Mai tu ġomi bana vaġa-kavami ġana maiġeri akiraġirini, dia ġomi akirakira-ġaumini. Senaġi mai tu au ġegu ura ġomi boġono tanu-ġinikau moġo, e kara ta na asi bene kokuu-ġaumi Vereġauka vetuġunaġina boġo iaġo-vinini nai.

³⁶ Bema tau ta etuġamaġini, kirakauna ġuiatona, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, ġenai ġena veiġa tu asi roroġoto, ema ġena ura kirakauna ġenai ebarego-lelevaġini, ma eġitaiani asi ilaila bevevaġa-gwaġiġini nai tu, tauri ruarua beġene veġaraġo ġena ura lori-nai. Mo tu vei-rakava asi beveini. ³⁷ Senaġi bema tarima ta nuġana evaġa-gwaġiġiani, ma dagara ta na nuġana asi maki evaġa-ġariġariani, e tauġena tauġanina ġena ura etuġamaġi-fitoġaiani, e tauġena nuġanai ekirato kirakauna, asi kota maki ekimato ġuiatona, tu asi beġaraġoani, tarimana maki namo. Ġia na maki veiġa namona beveiani. ³⁸ Moġesina naima tarima ta na kirakauna, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, beġaraġoani tu, veiġa namona beveiani; senaġi kirakauna asi beġaraġoani tarimana na tu, veiġa namo lelevaġina beveiani.

³⁹ Veġaraġo vavinena ġaraġona roġo maġuri etanuni nai, ġia tu veġaraġo taravatuna na eġabiani, be ġaraġona ġesi moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Ġia tu ġaraġona bemaseni, monai vauro ġia befakani. Be ġia beurani, tau ta ġesi ma ġeveġaraġo betoni nai, beġene veġaraġo asi taravatuna. Senaġi Vereġauka evaġa-moġoniani tauna moġo bene ġaraġoa. ⁴⁰ Senaġi au ġegu tuġamaġi ai aġitaiani, ġia moġesi gora moġo betanuni asi ġaraġona nai tu beiaġu-lelevaġini. Ema au aribani, au na maki Barau Iaukana aġbiato.

8

Kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari bitana ġaniri ba asiġina?

¹ Mai tu kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari guruġari ma aveini. Ġomi kotari ġokirani, “Ġita mabarara tu ma ġera riba.” Oba, mai tu moġoni. Senaġi ġita ġera riba na tu vekokoroku evaġa-ġoraiani, a veuravini na tu tarimarima evaġa-kokoreani. ² Bema tarima ta etuġamaġini, ġia na dagara ta eribaiato, mai tarima na kara bere ribaia dagarana korikorina tu roġosi roġo bere ribaia. ³ Senaġi Barau eura-viniani tarimana tu, Barau ma ribana ġia.

4 Moğa lorinai kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari ġeri ai, au ġegu guruġa tu maiġa: Ġita ribara, mai tanobara nuġanai kwaivakuku tu asi dagara ta e asi aniri. Ema Barau tu sebona kwariġutu moġo, ma ta tu asiġina maia. ⁵ Aba, mai ġekira-baraurini dagarari ġetanuni gubai o mai tanobarai, korana initoma maiġeri barau e vere tu asisebo, ⁶ senaġi ġita ġerai tu, Tamara Barau tu sebona kwariġutu moġo, dagara mabarari tu ġia na evaġa-ġorarito, ema ġita maki ġia ġena tatanuni. Ema Vereġauka Iesu Keriso maki sebona kwariġutu moġo, ġia ġenana dagara mabarari ġeġorato, ema ġita maki ġia na maġuri evinirani nai, tamaġuri-tanuni.

⁷ Senaġi tarimarima mabarari maiġa tu asi ġeribaiani. Korana tarima kotari tu kwaivakuku ġemarana-iaġirito, be maitoma maki bureġa ġeġanirini nai, ġia tu roġo ġetuġa-maġini, mo bureġa tu kwaivakuku ġevarevare-vinirito bureġari. Moġa lorinai moġesi bureġari ġeġanirini nai, ġenuġa-vekwaraġini, ġetuġamaġini, veiġa rakavana ġeveiani.

⁸ Ġita dia ġaniġani na Barau sevina ġana beġabi-kavirani. Bema asi bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai rakava kwaikwai tarimara? Asiġina! O bema bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai tarimarima namora? Asiġina! ⁹ Senaġi boġono ġita-ginikaua, mo veiġa ġomi na maki boġo veiani riba, maninana ġeri veġabidadama moiramoira tarimari boġo vaġa-vedaġa-raġerini. ¹⁰ Korana bema nuġa moira tarimana na ġoi ma ġemu riba mai gabu ai beġitamuni, kwaivakuku rubunai oġaniġani nai, ġia tu bolaunaġiani noġa, be beiaġoni, kwaivakuku ġevarevare-vinirito bureġari bea ġanirini. ¹¹ Benamo mo veġabidadama moiramoira tarimana, mo tu ġoi tarikakamu veġabidadama nuġanai, ema Keriso tu ġia maki uranai emaseto, senaġi ġoi ġemu riba dainai mo tarima tu berekwa-rekwani. ¹² Moġesina naima, mai maġuri ai tarikakamu bovei-rakava viniani, benamo ġia nuġa moira moġa bovaġa-rakavaiani nai, ġoi tu Keriso bovei-rakava viniani. ¹³ Moġa lorinai, bema au na kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġana ta baġaniani nuġanai, au tarikakagu ta rakava beveini tu, au bureġa asi ma baġani-ġenoġoini. Moġesi aveini anina tu, tarikakagu ta bavaġa-vedaġa-raġeani, benamo rakava beveini ġesi.

9

Apostolo tarimari ġeri ġauvei voina ema ġeri maoro

¹ Au tu fakai atanuni tarimagu, dagara ta na asi ebarubaruguni. Au tu apostolo, ema ġita ġera Vereġauka Iesu maki aġitaiato. Gomi tu au ġegu ġauvei Vereġauka nuġanai ġwaġwari. ² Bema tarima boruri ġoirari ai au tu dia apostolo tarimagu, moġa tu asi kara ta, korana ġomi ma ribami, au tu apostolo. Ema ġomi mani ġemi tu vetoġa ta, au ġegu apostolo ġauveina vaġa-moġonina ġana, korana Vereġauka ġoġabi-raġeato nai.

³ Au ġeriba-korikorigu ġetoni, ġedanaġiguni nai, au na tu maiġesi avaġa-veserini: ⁴ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ġama ġaniġani e niuniu dagarari baġa doġarini, ei? ⁵ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ekalesia vavineri baġa ġaraġorini, benamo baġa ġori-rakao rakaorini ġema iaġoiaġo ai, apostolo kotari, e Vereġauka tarina merori, e Kefas, (mai tu Petero), ġeveini kavana, ei? ⁶ Ba mai tu au ema Banabas moġo tauma ruarua tauġema ġema ġauvei ġenana ġema-ġama baġana goitaġo?

7 Kamara vetari tarimana tu tauġena ġena kokore ai eveġubuto-ġoi vetari ġauveina eveiato-ġoi nuġanai tu, ei? Ma deikara na vine tavoġana tu eveiato moġo, ma vine ġeġwato nai tu, ġwaġwari asi eġanirito, ei? Ma dei tu mamoe serina enarito moġo, a ġia ġerina lata tu asi eġabito, eniuto, ei?

8 Ġomi ġotuġamaġini, mai tu tarimarima moġo ġeri tuġamaġi guruġari akiraġirini, a Barau ġena taravatu maiġesi tu asi ekirani ġotoni, ei? 9 Mose ġena taravatu nuġanai tu iniġesi ekirani, “Boromakau muruna dagara ta na asi bono kou-ġaua, widi momori nekokiri uranai efanafana-taririni neganai.” Ġomi ġotuġamaġini, Barau na boromakau tu etuġamaġi-baregorini naima moġesi eguruġato? Asiġina! 10 Barau na mai tu ġita etuġamaġirato nai maiġesi eguruġato. Moġoni, Barau na mai guruġa tu ġita urarai ekiraġiato. Korana Barau eurato tu, tano efokaiani tarimana e widi tauri ekwari-vaġirini tarimana, tauri ruarua ġeġauvei-iaġiani dagarana ġenana eiaġomani ġaniġanina ġia maki beġene ġani. 11 Ġomi fakami ai iauka dagarari namori ġavaroto. Ma ġomi ġemina, ġai tauġanima vaġa-kavari ġana, farefare tu asi veġata baġana ġabi, ei? 12 Bema ġomi na apostolo kotari ġovaġa-kavarini tauġanina vaġa-kavari farefareri e moniri ai, au atuġamaġini, ġai ma ġema maoro ġomi ġemi na farefare e moni barego lelevaġi baġara doġari.

Senaiġi ġai mo maoro moġa tu asi ġaġauvei-iaġiato. A ġai tu ġavitomaseto e ġananu-maseto moġo, korana asi ġaurato, Keriso varina namona bene raga-rovorovo dabarana baġana kokuu-ġaua. 13 Ġomi asi ribami, Rubu Veaiġi veaiġa dagarari ġeġauvei-iaġirini tarimari tu Rubu Veaiġa na ġari ġaniġani ġeġabirini? Ema fata veaiġanai ġeġauveini tarimari tu, fata veaiġanai varevare dagarari ġeġauvei-iaġirini kwari ġari ġeġabirini. 14 Moġa ilailanai, Vereġauka na taravatu etoreato, ekirato, deikara Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tarimari tu, Vari Namona ġevari-fiuani voina beġene ġabia veġata.

15 Senaiġi au Vereġauka na mai maoro eviniguto, maiġa tu asi aġauvei-iaġiani. Ema au na maiġeri guruġa atore-vinimini tu akirani, maiġeri veġa au ġegu ai boġono veiri atoni? Asiġina! Initoma maki au tu maiġesi moġo bana tanu mo bana mase tu namo vedaurea, ġegu ġauvei voina ġomi ġemi ai asiġina ġinavaġi bana vetau. Maiġesi atanuni tu aiakuni e avekokorokuni, ma asi aurani au ġegu vekokoroku tu guruġa koriri moġo benesi. 16 A Vari Namona baġobata-iaġiani nai, au tu asi havekokorokuni, korana Vereġauka ekirato, bana vari-fiuva veġata etato. Bema Vari Namona asi bavari-fiuani nai, au tu vetuġaġu kekei, asi ġegu namo ta moġo. 17 Bema au nuġaġu siga moġo baurani, mai ġauvei naveia veġata batoni nai tu, ma voigu. Senaiġi bema dia au ġegu urai aveiani, moġa anina tu, Barau na eviniguto ġauveina, naima aġauvei-iaġiani. 18 Be, moġesina nai, au voigu tu kara baġabiani? Maiġa moġo: Mo tu Vari Namona avari-fiuani nai tu, bavari-fiu-kavaiani asi voina. Au tu ma ġegu maoro ġegu-ġaġu bana ġabia, senaiġi ġegu maoro tu asi aġauvei-iaġiani.

Paulo tu tarimarima mabarari ġeri vetuġunaġi tarimanai eiaġoto

19 Aba, au fakai atanuni tarimagu, dia tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimagu, senaiġi au tauġegu moġo tarima mabarari ġeri vetuġunaġi tarimagu ai avevaġa-iaġoto. Korana mai maġuri ai tu tarima ġutuma

bağabi-iağomarini Keriso ġenai. ²⁰ Iuda tarimari ġesi ġatanuni tu, Iuda tarimagu ai aiağoni, korana Iuda tarimari bana ġabi-iağori Keriso ġenai uranai. Au tauğegu tu dia Mose ġena taravatu gaburenai atanuni, senağġi taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ġesi ġatanuni tu, au maki taravatu gaburenai atanuni, korana taravatu gaburenai ġetanuni tarimari bana ġabi-iağori Keriso ġenai uranai. ²¹ A asi ġeri taravatu tarimari ġesi ġatanuni tu, ġia kavana dia taravatu gaburenai atanuni. Moğa anina tu, au Barau ġena taravatu ġenana aveğġitato? Asiğina! Au monai tu Keriso ġena taravatau gaburenai atanuni. Moğesi aveini korana tu, asi ġeri taravatu tarimari Keriso ġenai bana ġabi-iağori uranai. ²² Veğabidadamai moiramoira tarimari ġesi ġatanuni tu, ġia kavana atanuni. Veğabidadamai moiramoira atanuni korana tu, veğabidadamai moiramoira tarimari Keriso ġenai bana ġori-iağori uranai. Au tu tarimarima mabarari ġeri mağuri irauirauri atovotovorini, bena ġia ġesi ġatanu-sebona sebonani. Korana aurani, dabara irauirauri mabarari bana ġauvei-iağiri, be moğeri na tarima kotari bana vağa-mağuriri. ²³ Au maiğesi aveini tu, Vari Namona bene raga-rovorovo ġana. Korana aurani, Vari Namona ġena namo ġomi ġesi bana ġabi-vegogoa ġana.

Raga-iruiru ai bono kokore

²⁴ Ğomi asi ribami, raga-iruiru ai tu raga-iruiru ai beğe ruğani tarimari mabarari beğe raga-vağa-seboni, senağġi tarima sebona na moğo kokore voina beğabiani? Ğomi maki moğesi boğono raga-gwada, be kokore voina boğono ġabia. ²⁵ Ğere nuğanai ġeraka-toğani tarimari mabarari tu tauğeri ġerovina-ginikauni tereinini ai. Ğia moğesina ġeveini tu, dia betanu-vanağġi vanağġini koronana beğene ġabia uranai. Senağġi ġita betanu-vanağġi vanağġini koronana bitana ġabia uranai taraga-iruiruni. ²⁶ Moğesi naima, au tu eraga-tağuitağuiini tarimana kavana asi aragani. Senağġi au tu voigu bana ġabia uranai araga-gwadani. Ema au vefaisi ai evefaisi-ginikauni tarimana kavana aveini, ġegu faisii iavara korinai moğo asi etubuni. ²⁷ Asiğina, au tauğanigu tu afaisiani, au ġegu tuğurakaorakao dagananai avağa-iağoani, ġena ura rakavari asi aveini. Korana asi namo, tarima kotari ağobata-vinirini, senağġi au tauğegu na voigu goirai asi bağabiani.

10

Isaraela ġerina bisini matakani

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, ġita tubura ġeri ai kara eğorato moğa asi boğono tuğarekwaia. Ğita tubura tu, Barau na magube etuğuatoto dabara bene kira-varari ġana, moğa gaburenai ġerakato, ema ġia tu Davara Kakakakana nuğana na ġeraka-vanağġito. ² Ğia mabarari tu magube ai ema dağaru-bara nuğanai Barau na ebatatorito, ma Mose ġena tarimarimai ġeiağoto. ³ Ğia mabarari iauka ġaniganina sebona ġeğaniato. ⁴ Ema mabarari iauka nanuna sebona ġeniuato. Korana ġia tu iauka forena, ġia muriri na erakato forena, ġenana nanu ġeniuato. Mo fore moğa tu Keriso. ⁵ Senağġi Barau nuğana tu asi eiakuto ġutuma ġeri ai, moğesi nai tano fakanai tauğaniri ġemase-fitari fitarito. ⁶ Maiğeri dagara ġeğorato tu, ġita matara vağa-kaniri ġana. Be ġita na moğeri bisini ġitari, benamo ġita dagara rakavari asi bitana matağaniganii iağiri, ġia ġemata-ğaniganito kavana. ⁷ Ema kwaivakuku asi

bisini toma-rakariĝo viniri, ĝia kotari ĝeveito kavana. Buka Veaĝai ekirani kavana, “Tarimarima ĝetanu-tarito, ma ĝeĝani-verekoto, moĝa murinai tu ĝevarigisito, ĝeĝereto e ĝebarato, (mata-boraĝai ĝedau-toĝato).” ⁸ Ema ĝita maki asi bisini kima e mataboraĝa-taĝuitaĝui, korana ĝia kotari tano fakanai ĝekimato e ĝemata-boraĝato nai tu, tarimarima mabarari 23,000 veĝata ĝemaseto. ⁹ Vereĝauka ĝita na asi bisini tovo-naĝia, korana ĝia kotari na ĝetovo-naĝiato tarimari tu, mota na ĝekafurito, benamo ĝemaseto. ¹⁰ Asi bisini guruĝa-vemuriĝoi, korana ĝia kotari ĝeguruĝa-vemuriĝoito nai tu, mase aneruna na evaĝi-mase maserito.

¹¹ Maĝeri veĝa ĝeĝorato anina tu, ĝita na bisini ĝitari, benamo matara beĝene kani uranai, ĝita maitoma tatanuni tarimara ĝerai. Korana ini horai mai tanobara tu magonai varau beraĝasi. ¹² Moĝesi naima, bema ĝomi ĝotuĝamaĝini, ĝemi veĝabidadamai ĝoruĝa-gigitarini ĝotoni nai tu, lorimi boĝono vetore, boĝo ketoni ĝesi. ¹³ Mani veribaĝani ĝoĝoitaĝorini tu, dia veribaĝani boruri. Asiĝi. Mani tu tarima tata ĝeri ai vanaĝivanagi eĝorani dagarari. Barau tu vetuĝamaĝikau Barauna, be beĝitamuni, asi bovaĝa-darereani veribaĝanina tu ĝemu ai asi bevaĝa-foforiani. A ĝoi veribaĝani boraka-ĝoitaĝoni nai, Barau na tu ĝemu raga-maĝuri dabarana ta maki betore-rosiani, korana mo veribaĝani nuĝanai bono ruĝa-gwaĝiĝi ĝana.

Barau e iauka rakavari asi boĝono korana-iaĝi sebonari

¹⁴ Moĝa lorinai, tarikakagu, kwaivakuku toma-rakariĝo viniri ĝerina boĝono veĝita-moĝovaĝi. ¹⁵ Au na tu iaunega tarimami avaĝa-guruĝamini, be tauĝemi na au kara akiraĝirini maĝeri boĝono tuĝamaĝi-ginikauri. ¹⁶ Anibou taĝaniani neganai, vevaĝa-namo kapusina taĝabiani, ma Barau tavaĝa-namoani, benamo taniuani. Mo tu Keriso rarana mabarara na taniu-sebonaiani, Keriso rarana ĝesi ĝia ema ĝita tasebonani, ene? Ema beredi tatavi-kiraiani nai maki, mabarara Keriso tauĝanina taĝani-vegogoani, Keriso tauĝanina ĝesi ĝia ema ĝita tasebonani, ene? ¹⁷ Ĝita tu vovoka, senaĝi mabarara beredi sebonai ema tauĝani sebonai taiaĝoni. Tauna korikori, ĝita tu mo beredi sebona moĝo taĝani-vegogoani.

¹⁸ Isaraela tarimari situĝamaĝi-iaĝori. Ginitaĝo dagarari fata veaĝanai ĝegaburito-ĝoi, kwari ĝeĝanirito-ĝoi tu, mo fata veaĝana ĝesi sebonai ĝeiaĝoto-ĝoi. ¹⁹ Au na mai guruĝa akiraĝirini tauri tu kara? Au akirani, kwaivakuku ĝevarevare-vinirini dagarari tu ma aniri atoni ba? O kwaivakuku tu dagara korikorina atoni ba? ²⁰ Asiĝi. Au tu iniĝesi akirani: Barau asi ribari beseri ginitaĝo dagarari ĝevinini tu, iauka rakavari ĝevarevare-vinirini, a dia Barau ĝevarevare-viniani. Moĝesi nai au tu asi aurani, ĝomi iauka rakavari ĝesi sebonai boĝono iaĝo. ²¹ Ĝomi asiĝina ĝinavaĝi Barau ĝena kapusi e iauka rakavari ĝeri kapusi boĝo ĝabi-vegogorini, benamo Barau ĝena kapusi ai boĝo niuni ema iauka rakavari ĝeri kapusi ai maki boĝo niuni. Asiĝina. Ĝomi asiĝina ĝinavaĝi Barau ĝena teibolo boĝo ĝaniĝanini e vaĝa-sebo iauka rakavari ĝeri teibolo maki boĝo ĝaniĝanini. ²² Ĝita tu maĝesi sivei, be Barau sivaĝa-uraia tatoni, ei? Be ĝita ĝera kokore tu Barau ĝena kokore evanaĝiato ba?

Vanaĝivanagi Barau bisini vaĝa-raĝea

²³ Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaḡi dia dagara mabarari ḡerina namo bita doḡarini. Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaḡi dia dagara mabarari ḡerina vevaḡa-kava bita doḡarini. ²⁴ Tarima ta tauḡena ḡereḡana ḡena namo moḡo asi bene vetaua, senaḡi tarima tari ḡeri namo beḡene ḡabia uranai bene ḡauvei e bene tanu.

²⁵ Bureḡa ḡevoivoi-iaḡirini gabunai bureḡa ḡetorerini, moḡeri tu boḡono ḡaniri, mo tu asi taravaturi. Asi boḡono vedanaḡi-rakaorakao, nuḡami boḡo tore-metorini garina. ²⁶ Korana, Buka Veaḡai ekirani kavana, “Tanobara tu Barau ḡena, ema tanobara nuḡanai ḡetanuni dagarari mabarari maki Barau ḡena.”

²⁷ Bema Iesu asi evaḡa-moḡoniani tarimana na ta beḡori-iaḡomuni ḡena numai ḡaniḡani, benamo ḡoi bourani noiaḡo botoni nai, kara ḡoiramu ai etore-taririni tu bono ḡaniri moḡo. Asi bono vedanaḡi, nuḡamu botore-metoani garina. ²⁸ Senaḡi bema tarima ta na bekiramuni, bekirani, “Mai tu kwaivakuku ḡevarevare-viniato bureḡana,” betoni, moḡa vauro asi bono ḡania. Korana mo bekira-varamu tarimana uranai e nuḡana bevekwarāḡini garina. ²⁹ Au na nuḡa mainai akiraḡirini tu, dia ḡoi nuḡamu akiraḡiani, senaḡi mo bekira-varamuni tarimana nuḡana akiraḡiani.

Betaḡu ta ekirani: Kara dainai au, maḡuri fakanai e namonai atanuni tarimagu, tarima ta na nuḡanai au bekota-viniguni. ³⁰ Bema au na Barau atanikiu-viniani vau aḡaniḡanini, kara dainai Barau batanikiuani ḡaniḡanina aḡaniani nai tu, guruḡa rakavari ḡegu ai ekiraḡini?

³¹ Moḡesi naima, ḡoḡaniḡanini o ḡoniuniuni o kara ḡoveiani nai, dagara mabarari ai Barau boḡono vaḡa-raḡea. ³² Tarima ta asi boḡono vaḡa-vedaḡa-raḡea. Iuda tarimana o irau bese tarimana o Barau ḡena ekalesia asi boḡono vaḡa-daḡa-raḡeri, beḡe ketoni garina. ³³ Au maki avededegwani, tarimarima mabarari nuḡari navaḡa-namori ḡana. A dia au tauḡegu ḡegu namo avetauani, senaḡi tarima vovoka ḡeri namo avetaurini, Barau na bene vaḡa-maḡuriri ḡana.

11

¹ Au ḡegu maḡuri boḡono tovtotova, korana au Keriso ḡena maḡuri atovotovoani bene.

Deba kumuḡauna veḡana

² Au na ḡomi tu avaḡa-raḡemini, korana dagara mabarari ai au ḡotuḡamaḡiguni, ema vevaḡa-riba guruḡari aḡabirito, ḡemi avaḡa-riba-iaḡirito, moḡeri ḡokorana-iaḡirini. ³ Senaḡi au aurani toma ḡomi boḡono riba, tau mabarari ḡeri deba tu Keriso, ema vavine ḡeri deba tu tau; ema Keriso ḡena deba tu Barau. ⁴ A tau mabarari debari beḡe kumuḡaurini vauro, beḡe ḡauḡauni o beḡe perovetani nai tu, ḡeri deba tauna Keriso asi beḡe gubakauani. ⁵ Ema vavine mabarari debari asi kumuḡau beḡe ḡauḡauni o beḡe perovetani nai tu, ḡeri deba, (mo tu ḡia ḡaraḡori), asi beḡe mataurairini. Korana moḡa tu noḡa debari ḡerarorini kavana. ⁶ Bema vavine ta debana asi ekumuḡauani nai tu, debana ḡwina beḡene fakosi-vaḡiri, (mata-boraḡa vavineri kavana). Ma bema vavine ta ḡwina fakosi-vaḡina o raro-vaḡina bemaiakaiani nai tu, debana bene kumuḡaua.

⁷ A tau tu debana asi bene kumuḡaua, korana ḡia tu Barau ḡitaḡitana kavana, ema ḡia na tu Barau marevana baregona evaḡa-foforiani. A

vavine tu tau marevana. ⁸ Korana dia tau o Adamu tu vavine ġenana eiaġomato, senaġi vavine o Eva tu tau ġenana eiaġomato. ⁹ Ema Barau na tau eveiato tu dia vavine ġena, senaġi vavine ġia tu tau ġena eveiato. ¹⁰ Moġesi naima vavine na debari beġene kumu-ġauri, korana mo vetoġa na ġia bevaġa-foforiani, ġia tu ma ġeri maoro Barau ġena ġauvei beġe veiani, ema aneru na beġene ġita-vetoġari ġana. ¹¹ Senaġi Vereġauka ġena maġuri dabaranai tau tu dia ġereġari moġo ġetanuni, ma vavine maki dia ġereġari moġo ġetanuni. Asigina. Vavine tu tau ġesi beġe sebonani, ma tau tu vavine ġesi beġe sebonani. ¹² Korana tu vavine tau ġenana eiaġomato kavana, tau maki vavine ġerina ġeġorani. Senaġi dagara mabarari tu Barau ġenana ġeiaġomani.

¹³ Gomi tauġemi na ġotuġamaġi-ġinikaua. Vavine ta debana asi kumuġauna neganai, Barau ġenai beġuriġurini tu namo ba? ¹⁴ Mai tanobara mabarana nuġanai tau e vavine vetoġara marevari na evaġa-foforiani, tau ta ġwina bevaġa-gara maukaiani tu maiaka veigana beveiani tauġena ġenai. ¹⁵ Senaġi bema vavine ġwina bevaġa-gara maukaiani nai, mo tu ġia marevana bevaġa-baregoani. Korana Barau na vavine ġwina eviniato tu debana bene kumu-ġaua ġana. ¹⁶ Bema tarima ta beurani, mai guruġa neġarea betoni nai, au tu asi ġegu guruġa ta maia. Senaġi ġegu guruġa sebona tu maigā: Gai ġemai ema Barau ġena ekalesia mabarabarari nuġari ai veigā boruna ta tu asigina maia.

Vereġauka ġena anibou

¹⁷ Mai tu veigā tari ġomi na boġono korana-iaġiri veigari ma nakiravarami. Senaġi au na ġomi tu asi avaġa-raġemini, ġomi ġemi raka-vegogo nuġari ai tu vevaġa-rakava tu barego ġoveiani, a namo ta tu asi ġovaġa-ġoraiani. ¹⁸ Tovotovonai tu iniġesi nakiramani. Au aseġaġini, ġomi ġemi ekalesia raka-vegogori nuġari ai tu dia nuġa sebonai ġoġabini, a ġomi tu ġovevare-kirakirani, benamo tauġemi ġoveġare-veġareni. Au na mai guruġa maigā tu kota avaġa-moġoniani. ¹⁹ Aba, ġomi vefakami ai vevare-kirakira tu bene vetore veġata, be Barau na deidei evaġa-moġonimito tarimami tu boġono fofori.

²⁰ Ġomi ġoraka-vegogoni nai tu, dia Vereġauka ġena lavi ġaniġanina dokona o anibou ġoġani-vegogoani. Asigina. ²¹ Ġomi ġoġaniġanini nai, dei eguineni, dei egabini ġotoni, ġoveraġa-veraġaiani, a karomi asi ġovaġa-nogarini. Ta tu vito etanuni, ma ta tu eniu-babobaboni. ²² Ġomi tu asi ġemi numa, be ġemi numai asi boġo ġanini e boġo niuni ġotoni, ei? Ma Barau ġena rubu tu dagara misina ġotoni, ġoġita-ġuiragiani, ema asi ġeri-ġari tarimari ġovaġa-maiakarini, ei? Au ġomi ġemi ai tu kara nakiraġia, navaġa-raġemi ba? Asigina ġinavaġi, au na ġomi tu asi bavaga-raġemini.

²³ Ġomi mai avinimini guruġana maigā tu Vereġauka ġenana aġabiato guruġana: Iesu Vereġauka ġerevaiato boġinai beredi eġabi-vaishiato, ²⁴ benamo Barau evaġa-namoato murinai, etavi-kiraiato, benamo ekirato, “Ġoġabia, ġoġania, mai tu au tauġanigu, ġomi urami ai ġinitaġo dagananai eiaġoto. Mai veigā boġono veia-ġoi, au tuġamaġi-iaġigu ġana.” ²⁵ Mo lavi ġaniġanina o anibou murinai, Iesu na beredi eveiato ilailanai kapusi ma eġabi-vaishiato, benamo ekirato, “Mai kapusi tu Barau ġena ġinitaġo Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani. Mai kapusi ai boġo niuani nai, au tuġamaġi-iaġigu ġana boġono niu.”

²⁶ Korana mai beredi boĝo ĝaniani e mai kapusi ai vine nanuna boĝo niuani nai tu, vanaĝivanaĝi Vereĝauka ĝena mase boĝo vari-fiuani mo, ĝia ma beĝenoĝoini. ²⁷ Moĝesina naima deikara na Vereĝauka asi begubakauani vau, mai beredi beĝaniani e Vereĝauka ĝena kapusi ai beniuni nai, mo tarima na Vereĝauka tauĝanina ema Vereĝauka rarana ĝenai vei-rakava beveini. ²⁸ Tarima ta ĝia nuĝana bene ragagi-guinea vauro, mo beredi bene ĝania, ema mo kapusi vine nanuna bene niua. ²⁹ Korana deikara na Vereĝauka asi begubakauani vau beĝanini ema beniuni nai, mo beredi beĝaniani e mo kapusi ai vine nanuna beniuani nuĝanai tu, ĝia tauĝena moĝo bevekota-vinini e rakava metona ĝenai betore-kauani. Korana ĝia na Iesu tauĝanina tu asi etuĝamaĝi-doĝariani. ³⁰ Moĝesi naima ĝomi fakami ai ĝutuma tu tauĝanimi ĝemoirani e ĝokeveni, kotari maki varau ĝemaseto. ³¹ A bema ĝita tauĝera nuĝara bita vetau-guinerini nai tu, Barau na ĝita asi bekotavinirani. ³² Senaĝi Vereĝauka na ĝita ĝera kerere bekiraĝirini nai tu, ĝia na bevaĝa-matakanirani. Vereĝauka ĝita moĝesina beveirani tarimara tu, tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari ĝesi asi bene vaĝa-rakava sebonara ĝana.

³³ Moĝesi naima, tarikakagu, anibou uranai boĝo raka-vegogoni nai, asi boĝono veiĝari-veiĝari, karomi tari maki boĝono vaĝa-nogari. ³⁴ Bema ta bevitoani nai tu, ĝena numai bene ĝaniĝani. Asi namo ĝemi raka-vegogo na tu ĝomi kota-vinimi dabarana maki bevaĝa-ĝoraiani. Guruĝa kotari tu roĝo bana iaĝosi vauro, ma bana kira-varami.

12

Iauka Veaĝa ĝena varevare

¹ Tarikakagu mabarami, toma tu aurani, Iauka Veaĝa na ĝomi tata evinimini varevareri nakira-varami. Korana au aurani maĝeri varevare ĝomi na boĝono ribari. ² Ĝomi ma ribami, Barau roĝosi roĝo boĝoro ribaia neganai, dagara kotari na asi ĝeguruĝani babarauri ĝeri ai ĝegori-iaĝomito-ĝoi e ĝegori-taĝuitaĝuimito-ĝoi. ³ Moĝesi naima avaĝa-ribamini, Barau Iaukana na eĝori-kauani tarimana tu asi bekirani, “Iesu iatanai rakava barana bene tanu.” Ema tarima ta maki maĝesi asi bekira-kavani, “Iesu tu Vereĝauka,” senaĝi Iauka Veaĝa na beboroĝiani tarimana tu moĝa.

⁴ Iauka ĝena varevare tu irauirauri, senaĝi Iauka sebona moĝo ĝenana ĝeiaĝomani. ⁵ Vetuĝunaĝi-iaĝovini dabarari tu irauirau, senaĝi Vereĝauka tu sebona moĝo ĝenana ĝeiaĝomani. ⁶ Ĝauvei veiveiri seĝukari maki irauirau, senaĝi Barau tu sebona na moĝo ĝena tarimarima mabarari nuĝari ai evaĝa-ĝorarini. ⁷ Iauka Veaĝa tu tarima tata ĝeri ai efoforini, korana ekalesia mabarana vevaĝa-kava beĝene doĝari uranai. ⁸ Tarima ta tu Iauka Veaĝa na guruĝa iaunegari eviniani, ma tarima ta tu mo Iauka Veaĝa sebona na Barau ĝena guruĝa tauna korikori evaĝa-ribaiani. ⁹ Ma mo Iauka Veaĝa sebona na tarima ta tu veĝabidadama eviniani, ma mo Iauka sebona na tarima ta tu keve tarimari vaĝa-namori varevarena o seĝukana eviniani. ¹⁰ Ma tarima ta tu nuĝa-farevaĝi veiĝari boruri bene veiri varevarena o seĝukana eviniani, ma tarima ta tu bene peroveta ĝana seĝuka eviniani, ma tarima ta tu Barau Iaukana o iauka rakavari boruri bene ribari varevarena o ribana eviniani, ma tarima ta tu guru irauirauri ai bene

guruḡa varevarena o ribana eviniani, ema tarima ta tu garo irauirauri ai beḡe guruḡani nai, guruḡa aniri bene vaḡa-vanaḡiri varevarena o ribana eviniani. ¹¹ Maiḡeri mabarari tu Iauka Veaḡa sebona kwariḡutu moḡo ḡena ḡauvei. Ema mai Iauka Veaḡa na ḡena ura ilailanai varevare tarima tata evinirini.

Tauḡani tu sebona, ma legana ḡutuma gorogoro

¹² Tarima tauḡanina tu sebona moḡo, senaḡi legana tu ḡutuma gorogoro; ma mo tauḡani legana tu asisebo, senaḡi ḡia mabarari na tu tauḡani sebona kwariḡutu ai moḡo ḡeiaḡoto. Keriso maki moḡesina. ¹³ Gita kotari tu Iuda tarimara e tari tu irau bese tarimara, kotari tu tuḡu-rakaorakao tarimara e tari tu fakai tatanuni tarimara, senaḡi ḡita mabarara tu Iauka Veaḡa sebona na ebatisorato, benamo tauḡani sebonai tiaiḡoto. Ema Barau na ḡita mabarara ḡerai Iauka Veaḡa sebona evinirato, ḡia na bene vaḡa-vonura ḡana.

¹⁴ Tauḡani maki dia legana sebona na moḡo eveiato, senaḡi lega ḡutuma gorogoro na. ¹⁵ Bema kwaku bere kira, “Au tu dia ḡima, be au tu dia tauḡani legana ta.” Asigina, ḡia tu roḡo tauḡani legana ta veḡata. ¹⁶ Ma seḡa ma bere kira, “Au tu dia mata, be au tu dia tauḡani legana ta.” Asigina, ḡia tu tauḡani legana ta veḡata. ¹⁷ Bema tauḡani mabarana tu bere mata moḡo nai tu, kamasi vau bere seḡaḡi. Ma bema tauḡani mabarana bere seḡa moḡo nai, dagara bonari tu kamasi vau bere noḡori. ¹⁸ Senaḡi Barau na lega tata tauḡani ai etorerito. Barau na ḡena ura gaburi tatai etorerito. ¹⁹ Bema tavi sebona moḡo tauḡani ai bere iaḡo nai tu, tauḡani mabarana tu kamasi? ²⁰ Senaḡi tauḡani moḡesina tu asigina. Tauḡani legana tu ḡutuma, senaḡi tauḡani tu sebona moḡo.

²¹ Moḡesi naima mata na ḡima maiḡesi asi bekiraiani, “Au na ḡoi asi aura-vinimuni,” o deba na kwaku asi bekiraiani, “Au na ḡoi asi aura-vinimuni.” ²² Ma tavi ta reke ai bita ḡitaiani tu, mo tauḡani legari tari taḡitarini asi kokoreri tatonī, senaḡi bema moḡeri lega asigina nai tu, tauḡani asi bere ḡauvei-ginikau. ²³ Ema tauḡani legari tari tatuḡamaḡi-keirini, takirani, moḡeri lega gubakauri tu kei tatonī, senaḡi moḡeri ḡeri ai ḡita ḡera vegubakau tu barego tatoreani. Ma tauḡani legari kotari ḡitaḡitari tu asi marevari, senaḡi moḡeri ḡita na tu nuḡara mabarari ḡesi tanari-ginikaurini. ²⁴ Ma tauḡani legari kotari ma marevari dagarari tu asi tatuḡamaḡi-baregorini. Senaḡi Barau na tu tauḡani legari irauirauri mabarari etore-sebonarito, benamo ḡia na asi ḡegubakaurini legari tu vegubakau barego iatari ai etore-kauato. ²⁵ Barau na moḡesi eveiato korana tauḡani legari kotari moḡo asi bisini vaḡa-namori ḡana. Senaḡi tauḡani legari mabarari bisini ḡitaḡau-ilailari ḡana. ²⁶ Bema lega sebona ta bemidigu-midiguni nai, lega mabarari ḡia ḡesi beḡe midigumidigu sebonani. Ema lega ta beḡe matauraiani nai tu, lega mabarari mo lega ḡesi beḡe iaku-vegogoni.

²⁷ Ḡomi tata maniḡemi tu Keriso tauḡanina legari tata ḡia tauḡanina nuḡanai. Ma ḡomi mabarami tu Keriso tauḡanina sebonai ḡoiaḡoto. ²⁸ Benamo ekalesia nuḡanai Barau na mabarari ḡeri ḡauvei tata evinirito. Eto-re-guinerito tarimari tu apostolo tarimari, ḡia muriri ai vaḡa-ruaruana tu peroveta tarimari etorerito, ma ḡia muriri ai vaḡa-toitoina tu vevaḡa-riba tarimari etorerito. Ma muriri ai tu nuḡa-farevaḡi veigari

beĝene vei tarimari, ma muriri ai tu keve tarimari beĝene vaĝa-namori varevarena o seĝukana ĝeĝabiato tarimari, e beĝene vevaĝa-kava tarimari, e ĝauvei tari beĝene ĝori-kauri tarimari, ema garo irauirau ai beĝene guruĝa tarimari. ²⁹ Tarimarima mabarari tu apostolo tarimari moĝo ba? Tarimarima mabarari tu peroveta tarimari moĝo ba? Tarimarima mabarari tu vevaĝa-riba tarimari moĝo ba? Tarimarima mabarari tu nuĝa-farevaĝi veiĝari ĝeveirini tarimari moĝo ba? ³⁰ Tarimarima mabarari keve tarimari ĝevaĝa-namorini varevarena o seĝukana ĝeĝabiato tarimari ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ĝeguruĝani ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ĝeguruĝani guruĝari tauri ĝekiraĝi-foforirini tarimari ba? ³¹ Varevare baregona korikori boĝono ura-dikadika-iaĝia.

Veuravini

Maitoma dabara namo vedaureana au na ĝomi ĝemi avaĝa-foforiani.

13

¹ Bema au tarimarima ĝeri garo irauirauri ai bara guruĝa ema aneru garori ai maki bara guruĝa, senaĝi au asi ĝegu veuravini, au ĝegu guruĝa tu auri ĝekwariani o funu ruarua ĝevaĝa-vesekerini gururi ĝeraĝeni kavana. ² Bema peroveta varevarena o seĝukana ĝegu ai bere tanu, ema riba mabarari e vekuretoĝa dagarari mabarari bara ribari. Ema ĝegu veĝabidadama barego bere tanu, be ĝoro baregori maki bara vaĝa-veraĝa-raĝeri, ma gabu boruri ai ma beĝerea ruĝa. Senaĝi au asi ĝegu veuravini nai, au tu asi ĝegu namo ta. ³ Ema ĝegu farefare mabarari asi ĝeri-ĝari tarimari bara viniri, e tauĝanigu tarimarima ĝimari ai bara tore-kaua, benamo beĝere gabua, senaĝi au asi ĝegu veuravini nai, au na dagara namona ta asi bara doĝaria.

⁴ Ma ĝena veuravini tarimana tu evevaĝa-gwaĝiĝini. Veuravini tu vetuĝaĝwa e vevaĝa-kava na evonuto. Veuravini nuĝanai mama asi etanuni. Veuravini nuĝanai veiavi e vekiraĝi-varaĝevaraĝe asi etanuni. ⁵ Veuravini na tarimarima vaĝa-rakavari veiĝari asi eveirini, tauĝena ĝena namo moĝo asi evetauani, asi ebaru-ĝariĝarini, ta ĝena rakava asi etuĝamaĝi-taĝorini. ⁶ Vei-rakava asi eiaku-iaĝirini, senaĝi Barau ĝena guruĝa ema maĝuri moĝoniri moĝo eiaku-iaĝirini. ⁷ Veuravini tu ma manauna ĝesi dagara mabarari nuĝari ai eruĝa-tarini, dagara mabarari nuĝari ai Barau tu bevaĝa-moĝoniani, ema ĝena vetuĝamaĝikau maki Barau ĝenai roĝo betoreani, meto mabarari ai bekokoreni.

⁸ Veuravini tu asi veĝata ekorini, beruĝa-taĝo vanaĝi-vanaĝini. Peroveta guruĝari mabarari neĝi beĝea korini, garo irauirau mabarari maki beĝea magoni, riba mabarari beĝea korini. ⁹ Korana ĝita ĝera riba tu koturi moĝo e ĝera peroveta maki koturi koturi moĝo. ¹⁰ Senaĝi mo dagara namo vedaureana beiaĝomani nai, mo kotuna moĝo namo taribarito dagarari tu beĝe rekwa-rekwani. ¹¹ Au roĝo mero misigu ai tu, mero misiri ĝeri guruĝa na aiaĝoto-ĝoi, mero misiri ĝeri tuĝamaĝi na aiaĝoto-ĝoi, ema mero misiri ĝeri tuĝamaĝi na atuĝamaĝito-ĝoi. Senaĝi au ama tau-doĝadoĝato nai tu, mero misimisiri ĝeri tuĝamaĝi mabarari atore-veĝitarito. ¹² Toma Barau ĝena dagara tu veĝia ai noĝa taĝita-vaguna vagunarini. A Barau ĝoirana ema ĝita ĝoirara bita veĝita-veĝita karakarani, monai vauro Barau ĝena dagara vetoĝari korikoriri bita ĝita-ginikaurini. Toma au na tu koturi moĝo aribarini. Senaĝi mo

ġaro ai vau bariba-ginikaurini, au Barau na eriba-ginikauguto kavana. ¹³ Mai dagara toitoi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini: Veġabidadama, vetuġamaġikau, ema veuravini. Senaġi mai dagara toitoi vekaravari ai tu veuravini moġo barego lelevaġi.

14

Iauka Veaġa ġena varevare dagarari tari ġauvei-iaġiri

¹ Veuravini maġurina boġono vetau-guinea! Ema Iauka Veaġa ġena varevare boġono uravini barego-iaġiri; a Iauka Veaġa ġena peroveta varevarena o seġukana tu boġono uravini barego-lelevaġia. ² Korana garo boruri ai eguruġani tarimana tu dia tarimarima evaġa-guruġaiani, senaġi ġia tu Barau moġo evaġa-guruġaiani. Moġoni, tarimarima na ġia kara bekiraġiani tu asi beġe tuġamaġi-doġariani, korana ġia tu Barau Iaukana na vekuretoġa dagarari ekiraġirini. ³ A eperovetani tarimana tu tarimarima evaġa-guruġarini. Ma ġia ġena peroveta guruġari na tu tarimarima evaġa-kokorerini, elaunaġirini, ema tarimarima nuġari evaġa-gwaġiġirini. ⁴ Garo boruri ai eguruġani tarimana tu tauġena ġena veġabidadama moġo evaġa-tubuani, a eperovetani tarimana na tu ekalesia mabarari ġeri veġabidadama evaġa-kokorerini.

⁵ Au ġegu ura tu ġomi mabarami garo boruri ai boġono guruġa. Senaġi au aura-baregoni ġomi tu Barau ġenana ġeiaġomani guruġari boġono peroveta-iaġiri. Korana Barau ġenana ġeiaġomani guruġari eperoveta-iaġirini tarimana na garo irauri ai eguruġani tarimana evanaġiani; senaġi garo irauri ai beguruġani tarimana beguruġani guruġari ma beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-fakarini tu lorinai. Korana beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-foforirini nai tu, ekalesia ġeri veġabidadama kokore beġe ġabini.

⁶ Tarikakagu mabarami, bema au baiaġosini ġomi ġemi ai ġaronai tu, garo boruri ai basi vaġa-guruġamini, senaġi guruġa tauri tu asi bakiraġi-foforirini; monana au ġeguna namo ta boġo ġabiani ba? Asigina! Moġoni, Barau na au evaġa-ribaguni guruġari ġomi ġemi ai bakiraġi-foforirini o riba bavanimini, o baperovetani, o Barau ġena guruġa ġemi ai bavevaġa-riba iaġiani, monai vauro au ġeguna namo boġo ġoitaġoni. ⁷ Miusiki vaġa-ġereri dagarari boġono tuġamaġiri, ilailana ivirikou o hap (ġita kavana). Bema gururi asi beġe raġe-ginikauni nai tu, kamasi tarima na kamara mari ġeġere-iaġiani bita seġaġi-leaiani? ġia tu mo ivirikou o hap gururi beġe raġe-ginikauni vauro, kamara mari ġeġere-iaġiani bita ribaiani. ⁸ Ema bema vetari kibina asi beġe fururu-ginikauni nai tu, ta na tuari uranai asi berovina-toreni. ⁹ Ġomi maki moġesina kavana, bema garo boruri ai boġo guruġani nai, tarimarima tu kamara dabarai ġomi na kara ġokiraġiani beġe tuġamaġi-doġariani? Ġomi ġemi guruġa mo tu tano korinai boġo kiraġirini noġa iavara boġo vaġa-guruġaiani. ¹⁰ Mai tanobarai garo irauri tu asisebo, ma ġia mabarari ma tauri moġo. ¹¹ Senaġi bema garo ta anina asi ribagu, moġa tauna tu, au tu dia mo garo borunai eguruġani tarimana ġena vanuġa tarimagu, ema ġia maki moġesina, ġia tu dia au ġegu vanuġa tarimana. ¹² Ġomi ġemi ai maki moġesina. Ġomi tu Iauka Veaġa ġena varevare ġouravini-barego iaġirini; ma toma tu ekalesia ġeri veġabidadama vaġa-kokorena

varevarena ġabiġabina uranai boġono kokore, be mo varevare ai tu boġono tubu.

¹³ Moġesi naima, garo boruri ai eguruġani tarimana tu, ġauġau ai Barau bene noġia, be kara bekiraġirini guruġari maki bene vaġa-vanaġiri e bene kiraġi-foforiri. ¹⁴ Korana bema au garo boruri ai aguruġani tu, au iaukagu moġo eguriġurini, a au ġegu tuġamaġi ai tu asi atuġamaġi-doġarini au tu kara akiraġirini. ¹⁵ Be kara toma aveiani? Au tu iaukagu ġenana bana ġauġau, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana ġuriġuri. Au iaukagu ġenana bana mari, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana mari. ¹⁶ Bema ġoi iaukamu na Barau mari ai ovaġa-raġeani nai tu, kamara dabarai mo garo asi ribana tarimana “Amen” betoni, ġoi Barau ovaġa-namoani nuġanai, ei? Ġia tu “Amen” asi bekiraġiani, korana ġia asi beribani ġoi kara okiraġiani. ¹⁷ Moġoni, ġoi na Barau tu otanikiu-ginikauani, senaġi mo sevimu tarimari ġeri veġabidadama tu asi ovaġa-kokorerini. ¹⁸ Au na Barau atanikiuani, korana au garo boruri ai tu aguruġa-iakuni, ġomi mabarami avanaġimini. ¹⁹ Senaġi ekalesia ġuriġuri ġeraka-vegogoni nai, namona tu beġe tuġamaġi-fakaiani garonai guruġa imaima moġo bana kiraġiri, tarimarima tari bana vaġa-ribari. Moġesina tu namo, a garo boruri ai guruġa 10,000 bakiraġirini tu asi ġena namo ta.

²⁰ Tarikakagu mabarami, mero misimisiri ġeri tuġamaġi kavana asi boġono tuġamaġi. A vei-rakava ġeri reke ai tu mero raraka-rarakari ilailari ai boġono iaġo. Senaġi tuġamaġi-fakai tu tau-doġadoġa kavana boġono vei. ²¹ Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato,

“Vereġauka ekirani,

‘Tarima garori boruri na

ema gabu boru tarimari mururi na

au na maiġeri tarima bavaġa-guruġarini.

Senaġi moġesi maki asi veġata beġe seġaġi-viniguni.’ ”

²² Moġesi naima garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri ai tu vetoġa ta, a dia Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri vetoġa. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri, a dia Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri. (Mai tu, garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava ta asi beġe ġoitaġoani. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava beġe ġoitaġoani).

²³ Bema ekalesia mabarami gabu sebonai ġoraka-vegogoni, benamo mabarabarami garo boruri boġo guruġani, ma nuġanai tu ġomi fakami ai asi ribana tarimana ta o Iesu asi evaġa-moġoniani tarimana ta bema raka-toġani nai, bekirani, “Ġomi tu debami beġe rakava, boġo babo!” betoni. ²⁴ Senaġi bema mabarami boġo perovetani nuġanai, ġomi fakami ai Keriso asi evaġa-moġoniani tarimana ta o asi etuġamaġi-fakani tarimana ta bema raka-toġani nai tu, ġomi mabarami na Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġiani guruġari na mai tarima loruna begwanuani, benamo beribani, ġia tu vei-rakava tarimana, ema mabarami na boġo ġita-viriġiani. ²⁵ Mo tarima ġena tuġamaġi vekuretoġari mabarari boġo kiraġi-foforirini, benamo bevetui-tarini, Barau betoma-rakariġo viniani, bekirani, “Moġoni, Barau tu ġomi ġesi etanuni.”

Toma-rakariĝo veiĝari roroĝotori

²⁶ Moĝesina naima, tarikakagu, ĝurigiuri boĝo raka-vegogoni nai, ĝomi mabarami tata ma ĝemi ĝauvei. Tari tu mari beĝe ĝabini, tari tu beĝe vevaĝa-ribani, tari tu garo boruri ai beĝe guruĝani, tari tu Barau ĝena guruĝa beĝe vaĝa-foforirini tarimari, tari garo boruri ai beĝe guruĝani guruĝari beĝe vaĝa-vanaĝirini e beĝe kiraĝi-foforirini. Dagara mabarari tu ekalesia ĝeri veĝabidadama vaĝa-tubuna ĝana moĝo boĝono veiri. ²⁷ Bema tarima ta garo boruri ai eguruĝani nai, tarima ruarua o toitoi ma beĝene guruĝa. Namona tu tarima toitoi na beĝene guruĝa-karoa, senaĝi tauri toitoi vaĝa-sebo asi beĝene guruĝa. Ta bene guruĝa-ĝosi murinai vauro ta ma bene guruĝa, ma ta maia. Benamo garo boruri ai beĝe guruĝa-ĝosini murinai tu, ekalesia ta na moĝesi guruĝa bene vaĝa-vanaĝiri, bene kiraĝi-foforiri. ²⁸ Senaĝi bema vaĝa-vanaĝi tarimana ta asiĝina nai tu, mo garo boruri ai eguruĝani tarimana tu rubu nuĝanai asi bene guruĝa. Ĝereĝana tauĝena vau bene guruĝa-vevini, ema Barau bene vaĝa-guruĝaia. ²⁹ Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirini tarimari ruarua o toitoi beĝene peroveta, ma kotari na tu moĝeri guruĝa beĝene vetau-ginikauri. ³⁰ Bema Barau ĝena guruĝai etanutarini tarimana ĝenai efoforini, bene kiraĝi-foforia ĝana nai, eguruĝa-guineni tarimana ĝena guruĝa tu bene vaĝa-maĝoa. ³¹ Namona tu ĝomi sebomi sebomi boĝono peroveta, be kara ĝokiraĝiani mabarari beĝene riba ema mabarari beĝene launaĝiri. ³² Barau ĝenana peroveta guruĝari edoĝaririni tarimana tu, moĝeri guruĝa ĝena urai vau bekiraĝirini. ³³ Barau tu dia vei-veĝonu veĝonu evaĝa-ĝoraiani Barauna, senaĝi ĝia na tu maino evaĝa-ĝoraiani Barauna.

Ekalesia doĝorori mabarari ĝeveini kavana, ³⁴ ĝomi ĝemi vavine maki ekalesia vegogori ai asi beĝene guruĝa, korana ĝia tu asi ĝeri maoro ĝia beĝe guruĝani. Senaĝi ĝia tu Mose ĝena taravatu na ekiraĝiani ilailanai beĝene tanu tau gabureri ai. ³⁵ Bema dagara tari ĝeribari beĝe toni nai tu, ĝaraĝori numai vauro beĝenea danaĝiri. Korana vavine ekalesia vegogori ai beĝe guruĝani tu ma maiakana. ³⁶ Ĝomi na mai guruĝa asi ĝoĝabi-raĝeani? Barau ĝena guruĝa tu ĝomi ĝemina erefoto ba? Ba Barau ĝena guruĝa na tu ĝomi moĝo ema ĝoitaĝomito, ei?

³⁷ Bema tarima ta tauĝena evetuĝamaĝini ĝia tu peroveta ema ĝia tu Iauka Veaĝa na evonuvonu-raĝeto etoni tarimana tu, ĝomi mai atorevinimini guruĝari bene ĝabi-raĝeri, bene kira, mai tu moĝoni Vereĝauka ĝena taravatu guruĝari. ³⁸ Bema tarima ta maiĝeri guruĝa betuĝamaĝi-fitoĝarini, Barau na ĝia maki betuĝamaĝi-fitoĝaiani.

³⁹ Moĝesi naima, tarikakagu, peroveta uradikadikana tu boĝono vei, ma garo boruri ai guruĝa-iaĝiri ai tu asi boĝono vekiraĝoi. ⁴⁰ Senaĝi dagara mabarari boĝono ĝauvei-iaĝi ginikauri, ema dabara korikoriri ai boĝono veiri.

15

Iesu ĝena variĝisi-ĝenoĝoi

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, mo Vari Namona, ĝomi ĝemi aĝobata-iaĝiato moĝa, ĝemi tuĝamaĝi ai ma navaĝa-variĝu ĝenoĝoia. Mai Vari Namona ĝomi na tu ĝoĝabi-raĝeato, ema ĝomi tu mai Vari Namonai ĝoruĝa-gwaĝiĝini. ² Bema au na mo aĝobata-vinimito guruĝana

moĝa roĝo boĝo ĝabi-gwaĝiĝiani nai, ĝomi tu mo Vari Namona ĝenana Barau na bevaĝa-maĝurimini. A bema asiĝina nai tu, ĝomi na ĝovaĝa-moĝoni-kavaiato.

³ Vereĝauka ĝenana au na kara adoĝariato guruĝana tu, ĝomi ma akira-varamito. Mo guruĝa moĝa tu guruĝa giniguinena e guruĝa baregona. Mo guruĝa tu Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana ilailanai, ekirani: Keriso ĝita ĝera rakava bene ĝabi-vaĝiri uranai emaseto; ⁴ ma ĝeguriato, ma ĝaro vaĝa-toitoinai mase na ma evariĝisi-ĝenoĝoito, Buka Veaĝai ĝetoreato ilailanai. ⁵ Benamo Petero ĝenai evevaĝa-foforito, ma murinai tu ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝeri ai maki. ⁶ Moĝa murinai tu veĝabi-dadama nuĝanai tarikaka mabarari sinau imaima (500) ĝevevogoto nuĝanai ĝeri ai efoforito; tari varau ĝemaseto, a ĝutuma tu roĝo maĝuri. ⁷ Ma murinai tu Iakobo (o Iames) ĝenai efoforito, ma murinai tu apostolo mabarari ĝeri ai maki.

⁸ Ma magona korikorinai tu, au, noĝa moĝo amaĝuri-rakavato tarimagu, ĝegu ai ema foforito. ⁹ Korana au tu apostolo mabarari ĝeri dokona korikori tarimagu, ma au tu asi ĝegu namo ta moĝo, tarimarima na au apostolo tarimagu ai beĝe kiraĝiguni. Korana au na Barau ĝena ekalesia avaĝa-midigu midigurito-ĝoi, e alai-lausilausirito-ĝoi. ¹⁰ Senaĝi Barau ĝena namo e varevare-barai, au tu mai ĝegu apostolo tarimagu ai ama iaĝoto. Ema Barau ĝena namo e varevare-bara au ĝegu ai tu asi etore-kavaiato. Moĝoni, au na ĝauvei tu barego lelevaĝi aveiato, a apostolo kotari tu asiĝina. Senaĝi mo tu dia au tauĝegu ĝegu kokore ai moĝeri ĝauvei aveirito. Asiĝina. Mo tu Barau ĝena namo e varevare-barai kokore eviniguto, benamo mo ĝauvei aveirito. ¹¹ Moĝesina naima au aĝobatato o apostolo tari ĝeĝobatato, asi ĝena irau ta, korana vari tu sebona moĝo ĝaĝobata-iaĝiato, ma ĝomi na maki mo vari sebona, moĝa moĝo ĝovaĝa-moĝoniato.

Gita ĝera variĝisi-ĝenoĝoi

¹² Senaĝi bema Keriso ĝaĝobata-iaĝiani nai, ĝakirani, Keriso tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato ĝatoni, kamasai nai ĝomi fakami ai ĝomi kotari tu ĝokirani, mase tarimari tu asi ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini? ¹³ Bema mase na variĝisi-ĝenoĝoi tu asiĝi, moĝa tauna tu, Keriso mase na tu asi ma evariĝisi-ĝenoĝoito. ¹⁴ Ema bema Keriso mase na asi evariĝisi-ĝenoĝoito, moĝa anina, ĝai ĝema ĝobata tu asi tauri, ema ĝomi ĝemi veĝabidadama maki asi tauri. ¹⁵ Moĝesi tu ĝai beĝere ribama, Barau na asi eveiato dagarana ĝai na tu ĝakiraĝi-moĝoni moĝoni-kavaiani, ĝaĝofaĝofani. Korana ĝai na Barau varina ĝafiuani, ĝakirani, Barau na Keriso mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato ĝatoni nuĝanai, Barau na Keriso mase na tu asi evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato. Ma guruĝa moĝonina tu, mase tarimari mase na tu asi ma ĝevariĝisi-ĝenoĝoini. ¹⁶ Aba, bema mase tarimari mase na asi ma ĝevariĝisi-ĝenoĝoini, moĝa anina tu Barau na Keriso tu mase na asi ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato. ¹⁷ Ema bema Barau na Keriso mase na tu asi ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato, ĝomi ĝemi veĝabidadama tu asi aniri e ĝomi tu roĝo rakava nuĝanai ĝotanuni. ¹⁸ Ema mo deikara Keriso ĝevaĝa-moĝoniato tarimari ĝemaseto tu, rakava voina beĝe ĝabiani. ¹⁹ Ma bema mai tamaĝuri-taĝoni maĝurina ĝena namo moĝo uranai Keriso ĝenai

tavetuḡamaḡikauni nai tu, tarimarima mabarabarari vefakari ai ḡita kika vetuḡara tu barego lelevaḡi.

²⁰ Senaḡi Keriso tu moḡoni mase na evariḡisi-ḡenoḡoito, ema ḡia tu ḡemaseto tarimari mabarari fakari ai ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto, ilailana ḡau ḡwaḡwari ḡeḡora-guineni kavana. ²¹ Mase tu tarima sebona, Adamu, ḡenana evesinato. Moḡa ilailanai variḡisi-ḡenoḡoi maki tarima sebona, Keriso, ḡenana evesinani. ²² Vaḡa-ilailana, tarimarima mabarabarari tu Adamu ḡenana ḡeiaḡomani, moḡa lorinai beḡe maseni veḡata; senaḡi Iesu Keriso ḡesi beḡe sebonani neganai, Barau na ma bevaḡa-maḡuri ḡenoḡoirini. ²³ Senaḡi ḡita mabarara tata ḡera ḡaro korikori loriri ai bita variḡisi-ḡenoḡoini: Giniguine tu Keriso, ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto. Ma ḡia ma beiaḡomani ḡaronai tu, ḡia ḡena tarimarima mabarari ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. ²⁴ Maiḡa murinai Keriso na Barau ḡevetari-viniani iaukari ḡeri veḡitaḡau e maoro ema seḡuka mabarari asi ḡeri kokore ai bevaḡa-iaḡorini e bevaḡa-rakavarini, benamo Barau ḡena Basileia o veḡitaḡau seḡukana Tamana Barau ḡimanai betorekauani. Benamo tanobara dokona beiaḡomani. ²⁵ Korana Keriso tu roḡo bevereni, ḡena veḡitaḡau tu betanuni roḡo, beiaḡoni mo, ḡia ḡevetari-viniani iaukari e tarimari mabarari ḡia kwakuna fanafana gaburenai befana-taririni. ²⁶ Keriso na evetari-viniani dagarana ta, magona korikori ai vauro bevaḡa-keto-moḡovaḡiani, tu mase. ²⁷ Korana Buka Veaḡai tu iniḡesi ekirani, “Barau na dagara mabarari ḡia kwakuna gaburenai etorerito, mai tu ḡena veḡitaḡau gaburenai etorerito.” Senaḡi ekirato, “dagara mabarari ḡia kwakuna gaburenai etorerito,” etato nai, Barau tu asi eiavi-kauato, korana tu Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna gaburenai etore-toḡarito. ²⁸ Dagara mabarari Keriso ḡena veḡitaḡau gaburenai Barau na betorerini, moḡa murinai tu Barau Natuna tauḡena maia Barau ḡena veḡitaḡau gaburenai bevetore-toḡani. Moḡo tauna tu, Barau na dagara mabarabarari bedebbarini.

²⁹ Bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina, mai tarima kotari ḡemase-guineto tarimari urari ai babatise ḡeḡabini tu kamasi beḡe veini, ei? Ḗia tu kara dainai ḡemase-guineto tarimari urari ai babatise ḡeḡabini? Betaḡu ḡia na variḡisi-ḡenoḡoi ḡevaḡa-moḡoniani nai, mo veiḡa ḡeveiani. ³⁰ Ema ḡai maki, kara dainai tu hora mabarari ai dori moḡo ḡevaḡi-masemani senaḡi roḡo ḡaḡiḡiraḡeni, bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina nai tu? ³¹ Tarikakagu mabarami, moḡoni, ḡaro vanaḡivanaga au ḡegu mase ḡekiraḡiani. Senaḡi maiḡa maki moḡoni, ḡomi na Iesu ḡoḡabiraḡeato nai, ḡera Vereḡauka Keriso Iesu ḡoiranai au tu averere-baregoni. ³² Bema au vaḡa-ilailana mai tarimarima ḡeri tuḡamaḡi babobabori noḡa moḡo Efeso ai boḡa bairi rakavari kavana bara vaḡa-vevaḡiri, au tu kara dagara namona ḡegu ai bere ḡora? Bema variḡisi-ḡenoḡoi asiḡina nai, au tu moḡesi asi bara vei, asiḡina ḡinavaḡi. Bema Barau na mase na asi ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoirani nai tu, maiḡesi tara kira, “Siḡaniḡani ema siniuniu, korana boinani tu bita maseni bene.”

³³ Tarima ta na asi bene ḡofami! “Tarima rakavari bita kakorini nai tu, ḡera maḡuri namori beḡe rakava-kwaikwaini.” ³⁴ Ḗotataḡa, veiḡa iobukaiobukari ḡoveiri, vei-rakava ḡovaḡa-dokoa. Korana ḡomi kotari Barau tu asi ribami roḡo. Mai tu ḡomi beḡene maiakami ḡana aguruḡani.

Variḡisi-ḡenoḡoi tauḡanina tu irauna

³⁵ Senaḡi kotari tu beḡe vedanaḡini, beḡe kirani, “Mase tarimari tu kamasi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini? Ma beḡe variḡisisini nai, tauḡaniri tu aiḡesina?” ³⁶ Babo! Goi na kara tano ai ovaroani tu, asi roḡo etubuni mo, ovaroani dagarana bemaseni vau. ³⁷ Widi o dagara ta novaroa otoni nai tu, dia tauḡani oḡabiani, benamo ovaroani. Asiḡina, ḡoi na mo widi o kara novaroa otoni dagarana tu ḡutuna ḡuena oḡabiani, ma ovaroani. ³⁸ Ma Barau tauḡena na ḡena ura ilailanai mo widi o kara ḡovaroani, moḡeri tata tauḡaniri korikori evinirini. ³⁹ Tauḡani mabarari viriḡori tu irauirau. Tarimarima viriḡori irau, kwakuri vasivasi ḡemaḡurini dagarari vaḡa-ilailana bai, boromakau, mamoe, e kotari viriḡori irau, maḡani-kone viriḡori irau ema manu maki viriḡori irau. ⁴⁰ Guba dagarari tauḡaniri tu ta, ma tanobara ḡetanuni tarimari e dagarari maki irau. Guba tauḡanina marevana ta ema mai tanobara tauḡanina marevana maki ta. ⁴¹ Ḡaro marevana ta ema ḡue marevana ta, ema visiḡu marevari maki irauri. Visiḡu tata maki marevari irauirau.

⁴² Mase na variḡisi-ḡenoḡoi maki moḡesi. Beḡe guriani tauḡanina tu beborāḡani, a Barau na ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani tauḡanina tu asi ma beborāḡa-ḡenoḡoini. ⁴³ Beḡe guriani tauḡanina tu vetoḡana asi namo, ema tarimarima na asi beḡe urani ḡitaḡitana, a Barau na ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani tauḡanina tu ma marevana. Beḡe guriani nai tu, moiramoirā asi kokorena, a Barau na mo tauḡanina ma bevaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani nai tu, ma seḡukana. ⁴⁴ Ḡeguriani nai tu, tanobara tauḡanina, a Barau na evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiani nai tu, iauka tauḡanina. Tanobara tauḡanina tu ta etanuni, moḡa lorinai iauka tauḡanina maki ta etanuni. ⁴⁵ Buka Veaḡa nuḡanai ekirani, “Tarima ḡuinena, Adamu, Barau na eveiato tu maḡuri tarimanai evaḡa-iaḡoato.” A Adamu magona, Keriso, tu maḡuri bevinini laukanai evaḡa-iaḡoato. ⁴⁶ Tanobara tauḡanina tu eguineto, a dia iauka tauḡanina. Tanobara tauḡanina murina na vauro, iauka tauḡanina eiaḡomato. ⁴⁷ Tarima ḡuinena, Adamu, tu tanobara ḡenana eiaḡomato, Barau na tano kauna na eveiato, a tarima vaḡa-ruaruana tu Keriso, guba na emariḡoto tarimana. ⁴⁸ Barau na tano kauna na eveirito tarimari tauḡaniri tu Adamu tauḡanina kavana, mo tu ma tano kauna na eveiato tarimana tauḡanina kavana, ema guba tauḡanina beḡe ḡabiani tarimari maki Keriso tauḡanina kavana, mo tu guba na eiaḡomato tarimana tauḡanina kavana. ⁴⁹ Initoma ḡita tu Barau na mo tano kauna na eveiato tarimana vetoḡana kavana. A gabi vau mai guba na eiaḡomato tarimana vetoḡana ilailanai bita iaḡoni.

⁵⁰ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraḡiani tauna tu maḡa, tarimarima, mai tanobarai ḡetanuni kavana, ma tauḡaniri, ma viriḡori, ema ma rarari tu, Barau ḡena Basileia nuḡanai asi beḡe raka-toḡani. Ema ma beborāḡani dagarana tu tanu-vanaḡi vanaḡi Basileiana nuḡanai asi betanuni riba. ⁵¹ Ḡoseḡaḡi, vekuretoḡa guruḡana ta akira-varamini: Ḡita mabarara tu asi bita maseni, senaḡi ḡita mabarabarara tauḡanira tu Barau na bekurevorini. ⁵² Mo tu asikauna moḡo beḡorani, noḡa matara iaḡataḡo nunaḡa ta vaḡa-kafurina mo ma taraga-keorini kavana, asi kwaibona. Kibi dokona guruna beraḡeni, benamo ḡemaseto tarimari ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini, benamo tauḡani asi ma beḡe rakava-ḡenoḡoini. Ma ḡita roḡosi bitana mase tarimara maki tauḡanira beḡe vekurevoni, mo tu tauḡani viriḡuri bita ḡabirini. ⁵³ Korana mai ma

beboraĝani tauĝanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboraĝani tauĝanina bene vetore-fofori, ema mai ma bemaseni tauĝanina tu bene vekurevo, benamo asi bemaseni tauĝanina ma bene vetore-roŝi.⁵⁴ Aba, mai ma beboraĝani tauĝanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboraĝani tauĝanina bene vetore-roŝi, ema mai ma bemaseni tauĝanina tu bene vekurevo, ma asi ma bemaseni tauĝanina ma bene vetore-roŝi. Mai dabarai Buka Veaĝai evetoreto guruĝana bemoĝonini, “Mase tu Barau ĝena kokore na varau evaĝa-darereato.

⁵⁵ Mase o, ĝoi ĝemu kokore tu aiĝea?

Mase o, ĝoi na tarimarima ogwanurini garaĝotana tu ainai?”

⁵⁶ Mase egwanurini garaĝotana tu vei-rakava ema vei-rakava ĝena seĝuka tu taravatu ĝenana eiaĝomani. ⁵⁷ Senaĝi Barau tatanikiuani, korana ĝia na ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenana kokore evinirani.

⁵⁸ Moĝa lorinai, tarikakagu, au na aura-vinimini tarimami, ĝemi veĝabidadamai boĝono ruĝa-gigitari, tarima ta o dagara ta na asi bene vei-ĝareva ĝarevami, vanaĝivanaĝi Vereĝauka ĝena ĝauvei boĝono veia ma kokoremi ĝesi. Korana boĝono riba, ĝomi ĝemi ĝauvei Vereĝauka nuĝanai tu asi ĝovei-taĝuiani, senaĝi ma voimi.

16

Ierusema ekalesia tarimari vaĝa-kavari ĝana moni vaĝa-vegogo

¹ Maitoma tu Ierusema veaĝa o ekalesia tarimari vaĝa-kavari uranai moni boĝono vaĝa-vegogo guruĝari akiraĝini. Mai guruĝa tu Galatia ekalesia mabarari akirarito, beĝene veia atato guruĝana, ĝomi akiravaramini. Au aurani tu ĝomi maki mai veĝa boĝono veia. ² Fura ĝarona giniguenai o Sandei vanaĝivanaĝi ĝomi tata tu ĝemi doĝari ilailari ai moni ta boĝono tore-toĝaia. Moĝeri moni tu boĝono tore-vegogo vegogori, be au baiaĝosini ĝaronai tu, moni mabarana bene rovinatore, asi ma bisini vaĝa-vegogo. ³ Ema au basi votuni nai tu, ĝomi na boĝo vaĝa-moĝonirini tarimari bavinirini, benamo Ierusema ĝana beĝe ĝabi-iaĝorini. Beĝe iaĝoni nai tu, au na guruĝa-fofori fefana ta maki batoreani, be beĝe ĝwa-kauani. ⁴ Bema baĝitaiani au tauĝegu baiaĝoni tu namo nai tu, au ĝesi baĝa iaĝoni.

Paulo ĝena ura Korinto ĝana bene iaĝo

⁵ Au baiaĝosini basi-ĝitamini, Makedonia tanona na nuĝana na baraka-vanaĝini nai, korana au tu Makedonia tanona nuĝana na baraka-vanaĝini bene. (Makedonia ekalesiari bana raka-ĝitari, senaĝi monai asi batanuni, baraka-vanaĝini moĝo). ⁶ A au baiaĝosini nai tu, atuĝamaĝini, ĝomi ĝesi kota roĝo bita tanuni banaĝu. Betaĝu faraka e iavara ĝueri maki maninai bita ĝabiani ĝomi ĝesi. Bere namo, ĝegu iaĝoiaĝo ai baura-vinirini dagarari tu ĝomi na boĝono vaĝa-kavagu. ⁷ Au tu asi aurani taimi misina moĝo ĝomi ĝesi bana tanu, benamo ma bana iaĝuimi maia. Au ĝegu tuĝamaĝi ai tu aurani, ĝomi ĝesi bitana tanu-mauka, senaĝi mo tu bema Barau na maoro beviniguni vauro. ⁸ A au tu Efeso ai batanuni mo Pentekoste ĝarona, ⁹ korana Barau ĝena ĝauvei bana veia dabarana tu varau bekeoa, be toma ĝegu ĝauvei tu barego lelevaĝi. Senaĝi tarimarima vovoka na maki ĝekouguni, ĝauvei asi bana veia ĝetoni.

¹⁰ Bema Timoteo beiaḡosini nai tu, boḡono nari-ginikaua, be ḡomi ḡesi betanuni nai, asi bene tanu-garigari. Ġia maki au kavana Vereḡauka ḡena ḡauvei eveiani. ¹¹ Moḡa lorinai tarima ta na asi bene ḡita-ḡuirāḡia. Senaḡi boḡono vaḡa-kavaia e maino ai boḡono tuḡua, au ḡegu ai ma bene ḡenoḡoi-iaḡoma. Korana au tu tarikaka kotari ḡesi ḡia ḡanariani.

¹² Ma tarikakara Apolos tu au na alaunaḡiato, tarikakara tari ḡesi be ḡomi ḡemi ai bene iaḡosi atato. Senaḡi ekirato, maitoma tu asi ilaila beiaḡosini, a ḡaro namona tai vauro beiaḡosini.

Guruḡa dokona

¹³ Tauḡemi boḡono venari-ginikau, ḡemi veḡabidadamai boḡono ruḡa-gwaḡiḡi, nuḡami beḡene gwaḡiḡi, boḡono kokore. ¹⁴ Dagara mabarari boḡo veirini nai tu, veuravini ai moḡo boḡono veiri.

¹⁵ Tarikakagu mabarami, ḡomi Stefanas ḡena numa tarimari mabarari tu ma ribami. Ġomi ma ribami, ḡia na Iesu Keriso ḡeḡabi-raḡeato nai tu, ta maki roḡosi roḡo bere ekalesia Akaia nuḡanai. Ma ḡia tu veaḡa o ekalesia tarimari ḡeri ḡauvei ai ḡevekiraḡikauto, ḡevaḡa-kavarito. Moḡa lorinai anoḡimini, ¹⁶ ḡomi maki moḡesi tarimari garori boḡono seḡaḡi-viniri, ema ḡai ḡesi ḡeḡauveini e ḡevekwarāḡini tarimari mabarari maki.

¹⁷ Aiakuni, korana Stefanas e Fotunato ema Akaiko au ḡegu ai ḡeiaḡomato nai. Asi ilaila baiaḡosini, ḡomi ḡesi bita tanuni nuḡanai, mai tauri toitoi na ḡomi gabumi ḡeḡabirito, moḡesi nai au nuḡagu egenatarito. ¹⁸ Ema ḡia na au nuḡagu ḡevaḡa-iaku ḡenoḡoiato, ema ḡomi maki nuḡami ḡevaḡa-iaku ḡenoḡoirito. Moḡesi naima ḡia tu boḡono ḡabi-raḡeri.

¹⁹ Asia ruburi na ḡomi ḡemi vevaḡa-namo ḡetuḡuni. Akwila e Priskila na ema ekalesia ḡia ḡeri numai ḡetanuni mabarari na nuḡari mabarari ḡesi ḡevaḡa-namomini Vereḡauka aranai. ²⁰ Tarikaka mabarari na ḡevaḡa-namomini. Ġomi maki karomi tata vetarikaka verauna na boḡono vaḡa-namori.

²¹ Au Paulo ḡimagu na mai vevaḡa-namo guruḡari atorerini.

²² Bema tarima ta na Vereḡauka asi eura-viniani tu, ḡia iatanai rakava baregona bene tanu mo vanaḡivanaḡi. Gera Vereḡauka o, noiaḡoma.

²³ Gera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo e varevare-bara ḡomi ḡemi ai bene tanu. ²⁴ Au ḡegu veuravini ḡomi ḡesi bene tanu. Keriso Iesu ḡenana ḡita tu doḡoro sebona tarimara.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA KORINTO EKALESIARI ĜERI

2 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa vaĝa-ruaruana tu vevaĝa-gwaĝiĝi fefana Paulo na etoreato. Paulo na mai fefa tu fefa tu Makedonia na Korinto ekalesiari etore-vinirito. Mai fefa tu laĝani 55 ema 57 fakari ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:3-4 ema 5:18.

Paulo na mai fefa etoreato korana tari tu maĝeri: 1) Ĝofaĝofa tarimari na ĝia ĝena apostolo ĝauveina ĝevaĝa-rakavaia ĝetato-ĝoi moĝeri guruĝari eveito. 2) Ierusalemaj Barau ĝena tarima veaĝari ĝetanuni moĝeri ĝeri moni tari beĝene tore-vegogo etato (9:1-5). 3) Mo ĝena fefa giniguinena monai mo vei-rakava tarimana ma beĝene ĝabi-raĝea e beĝene ura-vinia etato (2:5-11).

Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Ma veĝabi-sebona ĝenoĝoi guruĝari - karoa 1-7
2. Ieruselema ekalesiari varevare viniri guruĝari - karoa 8-9
3. Korinto nuĝanai apostolo tarimari ĝofaĝofari na Paulo ĝena apostolo ĝauveina ĝekira-rakavaiato nai, Paulo tauĝena evekiraĝi-maĝatato guruĝari - karoa 10-13

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi ĝemana mai fefa eiaĝosini.

Gomi Barau ĝena ekalesia Korinto nuĝanai, ema veaĝa tarimami mabarabarami, Akai tanona mabarana nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝemi atore-vinimini.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiuato

³ Barau sivaĝa-namoa, ĝia tu ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana. Ĝia tu vetuĝaĝwa Tamana e vevaĝa-kava Barauna korikori. ⁴ Barau na ĝai ĝema midigumidigu e dabara doko nuĝari ai evaĝa-kavamani. Moĝesi naima ĝai na maki tarima kotari ĝeri meto ai baĝa vaĝa-kavarini riba, Barau na ĝai evaĝa-kavamani ilailanai. ⁵ Moĝoni, Keriso na eĝabiato midiguna ĝai ĝemai tu barego-lelevaĝi; ma ĝai ĝema vevaĝa-kava Keriso ĝenana maki barego lelevaĝi. ⁶ Ĝai baĝa midigu-midiguni tu ĝomi vevaĝa-kava ema vevaĝa-maĝuri boĝono ĝabia ĝana. Ĝai Barau na evaĝa-kavamani tu ĝomi vevaĝa-kava boĝono ĝabi ĝana. Ma mai vevaĝa-kava boĝo ĝabiani mainana ĝomi nuĝami bevaĝa-gwaĝiĝirini, benamo ĝai ĝamidigu-midiguni kavana midigumidiguri boĝo ĝabirini nai tu, boĝo kokoreni. ⁷ Ĝai ĝema vetuĝamaĝikau ĝomi ĝemi ai tu barego ĝatoreani, korana tu ĝaribani, ĝomi tu ĝai ĝesi tamidigumidigu-sebonani, ema vevaĝa-kava maki ĝai ĝesi taĝabi-sebonaiani.

⁸ Tarikaka mabarami, ĝai Asia tanonai aiĝesi meto ĝaĝoitaĝoto maki ĝaurani baĝana vaĝa-ribami. Ĝai Asia ai tu meto barego lelevaĝi ĝadoĝariato, ĝema gwada e riba mabarari maki ĝekorito, be ĝema tuĝamaĝi tu benamo, asi baĝa maĝurini, baĝa maseni. ⁹ Moĝoni,

ġai ġema vemamiraġi tu, ġai beġene vaġi-masema dabarana tu varau ġevaġa-moġoniato. Senaġi asiġina. Ġai ġemai moġeri veġa ġeġorato tauna tu, ġai tauġema ġema kokore ai asi baġana veġabidadama, senaġi mase na maki evaġa-vaisi-raġerini Barauna ġenai moġo baġana veġabidadama. ¹⁰ Ġia na mase nuġari na evaġa-maġurimato, ma roġo ma bevaġa-maġurimani. Ġai ġema vetuġamaġikau tu Barau ġenai ġatore-kauani, ġoirai maki ġia na ma bene vaġa-maġurima ġana. ¹¹ Mo tu ġomi na maki ġauġau ai roġo boġo vaġa-kavamani nai. Benamo Barau na tarimarima vovoka ġemi ġauġau dainai, ġai bevaġa-kavamani. Mo vevaġa-kava tarimarima vovoka na beġe ġitaiani, benamo ġai na mo namo ġadoġariani bakunai, mabarari na Barau beġe tanikiuani.

Paulo ġena boioġa ekefoato

¹² Ġai ġema vekokoroku anina tu maiġa: Ġai nuġamai ġamamiraġiani, ġai ġema maġuri e veġa mai tanobarai, o sikira, ġema vegaragara ġomi ġesi tu dabara veaġanai ema moġoninai. Maiġeri veġa veaġari ema moġoniri tu Barau ġena vevare-bara ġenana ġeiaġomani, a dia tanobara tarimari ġeri iauneganai ġeveirito-ġoi. ¹³ Ġai na ġomi fefa ġatore-vinimini tu dia fefa gwaġiġiri ġatore-vinimini. Asiġina. Ġai ġema fefai kara ġakiraġirini guruġari tu ġomi na boġo iavirini ema fefa tauri maki boġo tuġamaġi-doġaririni fefari moġo. ¹⁴ Moġoni, kotuna varau ġotuġamaġi-doġarimato. Ema atuġa-maġini, gabi vau boġo tuġamaġi-doġari korikorimani. Benamo Iesu Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġomi na ġai boġo vaġa-raġemani, ġai na ġomi baġa vaġa-raġemini kavana.

¹⁵ Au ariba-maoroto, ġai boġo riba-ginikaumani ema ġemai boġo tuġamaġikauni naima, au na boioġa aveiato tu banasi rakaġita-guinemi, be vaġa-ruarua ġomi bana vaġa-kavami. ¹⁶ Au ġegu boioġa guinena tu Makedonia ġana baiaġoni nai, banasi raka-ġitami ema Makedonia na ma baġenoġoini nuġanai maki, ma banasi raka-ġitami atato. Ma manina na vau Iudea ġana baiaġoni nai, au ġegu iaġoiġo ai beġene vaġa-kavagu farefareri tari boġono vinigu vauro boġono tuġugu. ¹⁷ Gomi ġotuġamaġini, au tu dia nuġagu mabarana ġesi maiġesi aboioġato ei? Ba ġomi ġotuġamaġini, au tu mai tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari ġeri veġa na aiaġoni, be murugu na tu, “Oi, oi” atato, a nuġagu gabigabinai tu “Asiġina, asi baiaġoni,” atato. ¹⁸ Barau guruġa moġoninai moġo etanuni kavana, ġai maki moġesina; ġomi ġemi ai vari ġaġobata-iaġiani nai, dia murumai tu “Oi” ġatoni, ma nuġamai tu “Asiġi” ġatoni. ¹⁹ Korana Barau Natuna, Iesu Keriso, ġomi fakami ai au, e Silas, ema Timoteo, na ġaġobata-iaġiato-ġoi tu dia muruma na moġo ġakirato-ġoi, “Iesu varina tu Oi, moġoni,” ma nuġama gabigabiri na tu “Asiġi, ġofaġofa” ġatato-ġoi. Asiġina. Ġia ġena maġuri nuġanai tu “Oi, moġoni” moġo etanuni vanaġivanāġi. ²⁰ Barau ġena kiraġitore mabarari eveirito tu “Oi moġoni” moġo, Keriso ġena maġuri nuġanai ġemoġonito. Moġesi nai ġai na Keriso ġenana Barau ġavaġa-raġe-baregoani, ġakirani, “Oi, mo tu moġoni” ġatoni. ²¹ Gomi ema ġai tu Barau tauġena na evaġa-kokorerani e evaġa-ruġa gwaġiġirani Keriso ġena maġuri nuġanai. Ġia na eġabirato, evaġa-veaġarato, ²² ema evaġa-moġonirato, ġita tu ġia ġena tarimarima, ġena vetoġa o maka maki ġita ġerai etoreato, ema ġita lorura ġutunai ġia Iaukana etore-toġaiato, mo Iauka ġenana ġita evaġa-riba ginikaurato, ġia ġena vevaġa-namo mabarana maki vauro bita ġabiani veġata.

²³ Barau ma ribana mai kara akiraġirini tu mabarari moġoni, e au nuġagu o lorugu ġutuna maki ġia ma ribana; au mo Korinto ġana asi aiagosito tauna korikori tu maiġa: Au asi aurato, ġomi ġemi vei-rakava banasi kiraġi-fofori foforiri, benamo monana ġomi nuġami bana vaġa-metori. ²⁴ Au tu dia ġomi ġemi vere, be ġomi ġemi mani veġabidadama nuġanai tu ġai na kara baġa kiraġirini veiġari moġo boġono veiri. Asiġina. Mai tu ġomi ema ġai taġauvei-sebonani, ġomi boġono iaku tuġamaġinai. Korana ġomi mani tu tauġemi ġemi veġabidadamai lorinai ġoruġa-gigitarini.

2

¹ Moġesi naima nuġagu aroriato akirato, asi ma banasi raka-ġitami, korana bavaġa-guruġa gwaġiġimini, benamo nuġami beġe metoni garina. ² Korana bema au ġegu guruġa na ġomi nuġami beġere vaġa-metori nai, au tu dei na ma beġere vaġa-iakugu? Korana au boġoro vaġa-iakugu tarimami tu varau nuġami bavaġa-metori. ³ Moġesi naima au na mo fefa gwaġiġina moġa atore-vinimito. Au asi aurato, au bana iaġosi tu, boġo vaġa-iakuguni tarimami na au boġono vaġa-nuġa midigumidigu, korana au ma ribagu au aiakuni gabunai tu ġomi maki au ġesi, be taiaku-sebonani. ⁴ Moġoni, au nuġagu tu ma metona ġesi ema ġegu vetuġamaġi maki ebarego-rakavato e ataġito maki, mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nai. Mo fefa gwaġiġina atore-vinimito tu dia ġomi nuġami bana vaġa-metori ġana. Asiġina. Au na mo fefa moġesina atore-vinimito anina tu, au aurato ġomi boġono riba, au na ġomi tu auravini-rakavamini.

Vei-rakava tarimana ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia

⁵ Bema ġomi ta na nuġa-midigumidigu evaġa-ġoraiani nai, au mo gabu ai tu asi ġegu nuġameto. Aba, gabu tari tu asi aiaku-iaġirito, senaġi ġomi mabarami tu nuġameto barego evinimito, o sikira, ġomi ġutuma, korana au asi aurani, ġomi ġemi ai mo veiġa guruġana bana kiraġi-meto lelevaġia. ⁶ Gomi ġutuma na mani tarima na mo veiġa eveiato voina metona baregona ġoviniato, ma mo tu ġenai ilaila be benamo, meto asi ma boġono vini-lelevaġia. ⁷ Ma toma tu ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia ema boġono launaġia kekei. Asi namo tuġamaġi midigumidiguna na mai tarima bevaġa-ketoani ġena veġabidadama ġenana. ⁸ Moġesina naima, au na ġomi anoġimini, mai tarima boġono kiravara-ginikaua, ġia tu moġoni ġoura-viniani. ⁹ Au na mo fefai atore-vinimito korana aurato, ġomi bana riba-ginikaumi, moġoni au na avaġa-ribamito dagarari mabarari ġokorana-iaġi korikoririni ba? ¹⁰ Bema ġomi na tarima ta ġena rakava ġotuġamaġi-fitoġaiani tu, au na mo tarima ġena vei-rakava maki atuġamaġi-fitoġaiani. Ma bema rakava ta au na atuġamaġiato, mo rakava tu Keriso ġoiranai au na varau atuġamaġi-fitoġaiato ġomi ġemi namo uranai. ¹¹ Moġesi aveito anina tu, Satani na ġita beġofarani, benamo mo meto misina bevaġa-barego lelevaġiani garina. Korana Satani eġauveini dabarari ġita tu ma ribara.

Paulo ġena ura baregona Tito bene doġaria

¹² Troas vanuġana ġana aiagosito, Keriso Varina Namona bana vari-fua ġana. Au Troas vanuġanai araġasito, benamo ariba-maoroto, Vereġauka na mo vanuġai Vari Namona bana fiua ġatama-bokana tu ġegu ekeoato. ¹³ Senaġi au nuġagu ai maino tu asi aġabiato-ġoi, nuġagu

evekwarāgito-ḡoi, korana au tarigu Tito Troas ai tu asi adoḡariato. Moḡesi naima Troas tarimari aḡabi-tuḡurito moḡo, benamo Makedonia ḡana ma aiāḡoto.

Keriso ekokoreto lorinai ḡita takokoreni

¹⁴ Barau atanikiu-viniani, korana vanaḡivanaḡi ḡia na ḡena seḡuka kokorenai Iesu Keriso ḡena maḡuri nuḡanai ḡai eḡori-kaumani. Benamo ḡai ḡemana Keriso varina tu noḡamo muramura bonana namona na tanobara mabarana ḡeḡabiani, benamo ḡeribaiani. ¹⁵ Moḡoni, Barau ḡoiranai ḡai tu Keriso varina bonana namona, Barau na rakava ḡenana evaḡa-maḡuririto tarimari fakari na ema vei-rakava tarimari mase dabaranai ḡerakani tarimari fakari ai. ¹⁶ Mase dabaranai ḡerakani tarimari ḡeri, ḡai tu mase boraḡari bonari, mase bevaḡa-ḡoraiani dagarana. A Barau na evaḡa-maḡuririto tarimari ḡeri ai, ḡai tu maḡuri muramurana bonana namona, maḡuri evaḡa-ḡoraiani dagarana. Senaḡi dei na mai ḡauvei baregona beveiani riba? ¹⁷ Ḡai dia tarima tari kavana, be Barau ḡena guruḡa ḡeḡobata-iaḡiani tu moni beḡene doḡari ḡana; a ḡai tu dia Barau ḡena guruḡa ḡaḡobata-iaḡiani tu moni na beḡene voima ḡana. Asiḡina. Gai tu Barau na etuḡumato, mai ḡauvei baḡana veia etato. Gai tu Keriso ḡesi ḡasebonato, ma Barau ḡoiranai ḡai tu nuḡama maoro e moḡoni ai Barau ḡena guruḡa ḡakiraḡiani.

3

Taravatu e Iauka

¹ Ḡai mai guruḡa ḡakiraḡirini tu, ḡai tauḡema moḡo ma ḡavevaḡa-raḡe ḡenoḡoini, ḡakirani, “Ḡai tu moḡoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori,” ḡatoni ba? Ba tarima kotari ḡeveini kavana ḡaurani tarimarima na ḡema vevaḡa-moḡoni fefana ta ḡomi ḡemi beḡene torea, beḡene kira, “Ḡai tu tarima namoma, be boḡono ḡabi-raḡema.” O ḡomi na ḡai boḡono ḡabi-raḡema uranai ḡema vevaḡa-moḡoni fefana ta boḡono torea ḡatoni? ² Gomi maniḡemi tu ḡai ḡema fefa, ḡai vaḡa-moḡonima fefami, ḡai lorumai Keriso na eberarito, ma tarimarima mabarari na ḡeribamini ema ḡeiavimini. ³ Ḡomi ḡemi maḡuri na evaḡa-fofori ginikauani, ḡomi tu Keriso ḡena fefa, ḡai ḡema ḡauvei ḡenana eberamini o etoremimi, (ma tarimarima na ḡeiaviani). Ḡomi tu Keriso ḡena fefa, dia bairo na eberamito fefami, senaḡi maḡuri vanaḡivanaḡi Barauna Iaukana na eberamito fefami. Ma ḡomi Keriso na tu dia fore lefalefari iatari ai ebera-kaumito, senaḡi ḡomi tu tarimarima loruri ai ebera-toḡaiato.

⁴ Ḡai na maiḡeri guruḡa ḡakiraḡirini, korana ḡai tu Keriso ḡenana ma ḡema tuḡamaḡikau Barau ḡenai. (Korana ḡia na evaḡa-kavamani ḡena ḡauvei veiveinai). ⁵ Aba, ḡai tauḡema ḡereḡama na maiḡeri veiḡa tu asi ilaila baḡa veirini. Moḡesi naima ḡai na dagara ta ḡavaḡa-ḡoraiano tu asi ḡatoni. Asiḡina. Ḡai tu Barau na ḡereḡana na moḡo kokore ema riba ḡai evinimani nai mai ḡauvei ḡaveirini. ⁶ Barau na kokore ema riba evinimani nai, ḡia ḡena kiraḡitore o ginitaḡo variḡuna ḡavarifiuani. Mo tu dia taravatu bukanai ḡetorerito dagarari ḡavari-fiurini, asiḡina, ḡai tu Iauka Veaḡa na tarimarima ḡeri maḡuri ai kara eveiani ḡavari-fiuani. Korana taravatu bukanai etorerito vevaḡa-naḡiri na tu tarima ḡevaḡi-maserini, bema asi ḡekorana-iaḡiani nai; senaḡi Barau Iaukana na tu tarimarima maḡuri evinirini.

Barau ġena ġinitaġo variġuna marevana baregona

⁷ Ġoseġaġi, Mose na Barau ġena taravatu tu Isaraela tarimari evaġa-ribarito-ġoi, moġeri na tu mase maki ġevaġa-ġoraiato-ġoi. Mo taravatu moġeri tu Barau na fore iatanai eberarito, ma marevari mamari tu barego rakava. Moġeri taravatu Barau na fore ai eberarito dagarari Mose na eġabi-iaġomarito-ġoi nai, Mose tu ġoirana maki emamoto-ġoi, be Isaraela tarimari Mose ġoiranai maki asi ġeboġekau-maukato-ġoi, korana mo mareva mamana na matari efai-fitoġarito-ġoi nai. Senaġina mo taravatu mamari marevana baregona moġa tu asikauna ma erekwarekwato-ġoi. ⁸ Bema taravatu mamana marevana baregona tu moġesi neganai, Barau Iaukana ġena ġauvei mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ⁹ Bema mase maki evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana tu barego, vei-iobukaiobuka evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹⁰ Toma taravatu mamana marevana baregona moġa tu asi marevana, korana Barau Iaukana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹¹ Ma bema Mose na mo asi betanu-maukani taravatuna moġa eġabi-iaġomaiato, mamana marevana tu barego nai tu, betanu-vanaġi vanaġini dabarana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi veġata.

¹² Ġai tu mai dabara variġuna o ġinitaġo variġuna ġenai ġavetuġa-maġikauni, naima asi ġagarini, ma kokorema ġesi ġakiraġiani. ¹³ Ġai tu dia Mose kavana, be ġoirama ġakou-ġaurini. Mose tu ġoira kouġau dabuġana na ġoirana ekou-ġauato, korana Isaraela tarimari na ġia ġoirana na mo mama marevana erekwa-rekwato-ġoi moġa asi beġene ġeġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi Isaraela tarimari nuġari e ġeri tuġamaġi Barau na evaġa-mukunarito. Korana tu mo ġaro na beiaġoma mo maitoma, mo kouġau dabuġana ġia nuġari e ġeri tuġamaġi evaġa-mukunarito dabuġana tu roġo etanuni, be ġinitaġo guinena bukana ġeiaviani nai, asi ġetuġamaġi-doġariani. Mo ġia nuġari ema ġeri tuġamaġi ekou-ġaurini dabuġana tu Keriso ġesi beġe sebonani vauro bevekeo-fakani. ¹⁵ Toma maki Mose ġena taravatu guruġari ġeiavirini nai, ġia nuġari tu kouġau dabuġana na ekou-ġauani. ¹⁶ Senaġi tarima ta betuġamaġi-kureni, benamo Vereġauka ġenai ma beiaġoni tarimana ġenana mo kouġau dabuġana tu bekoki-fitoġaiani. ¹⁷ Ma mai Vereġauka tu Iauka Veaġa ekiraġiani. Be Vereġauka Iaukana ainai eġauveini gabuna, ġeġabi-raġeani tarimari tu daġara ta na asi ebarubarurini. Asigina, ġia tu fakai ġetanuni. ¹⁸ Ma ġita ġoirara tu kouġau dabuġana na asi kouġau, be Vereġauka mamana e marevana baregona ġita ġerana veġiana noġa efoforini, tarimarima na ġeġitaiani. Vereġauka tu Iauka Veaġa, ma ġia ġenai mo mama e marevana baregona eiaġomani. Monana esenisirani Vereġauka kavanai taiaġoni, ema ġia mamana e marevana barego lelevaġina ġita maki evini-vanaġi vanaġirani.

4

Iauka farefarena gwaġutu nuġanai

¹ Barau ġena vevetuġaġwai moġo mai ġauvei ġai evinimato. Moġa lorinai ġai tu asi ġatuġamaġi-moirani mai ġauvei veiveinai. ² Ġai tu maiaka veigari vekuretoġari, tarimarima na asi ġeġita-learini veigari,

tu ġaiġuirito. Ema ġai tu asi ġaġofaġofani e Barau ġena guruġa anina maki ġai na tu asi ġakefoani. Asiġina. Ġai na Barau ġena vari moġonina tu tauna korikori moġo ġakiraġi-fofori ġinikauani. Monana tarimarima beġene riba, ġai tu ma moġonima ġesi Barau ġena ġauvei ġaveiani ġia ġoiranai.

³ Senaġi bema ġai na mai Vari Namona ġavari-fiuani maiġa vekuretoġa nai tu, mai vari maiġa tu mase koufanai ġerakani tarimari moġo ġeri ai vekuretoġa. ⁴ Maiġeri tarima, Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari, tu mai tanobara barauna arana Satani na ġeri tuġamaġi evei-mukunarito, naima mai Vari Namona mamana emamani tu asi ġeġitaiani. Mai Vari Namona mamana maiġa tu Keriso mamana marevana baregona emamani. Ma mai Keriso maiġa tu Barau vetoġana korikori. ⁵ Ġai tu dia ġai tauġema varima ġafiurini. Asiġina. Ġai na tu Iesu Keriso ġaġobata-iaġiani, ġakirani, Keriso tu Vereġauka korikori. Ma ġai tu ġomi ġemi vetuġunaġi tarimamai ġavevaġa-iaġoni Iesu ġagubakauani lorinai. ⁶ Korana Barau tovotovonai ekirato, “Mukuna furufuru nuġana na nemama-rovorovo,” etato. Ma mo Barau sebona na ġai nuġamai ema vaġa-mama rovorovoato korana tu, Barau mamana baregona Iesu Keriso ġoiranai emamato moġa bene vaġa-foforia, benamo baġana ribaia e baġana tuġamaġi-fakaia ġana.

⁷ Senaġi mai farefare namo vedaureana tu ġai tauġanima nuġanai maiġea, mai tauġanima tu noġa tano na ġeveirini gwaġuturi, ma beġe korini, monana tarimarima mabarari na beġene ġitaia, ma beġene riba maki, mai seġuka barego lelevaġina ġai ġemai maiġa tu Barau ġenana eiaġomani, ma dia ġai ġemana. ⁸ Ġai tu reketa-reketa na ġeġaru-ġeġeraġimani, ġevaġa-midigu midigumani e meto maki barego ġevinimani, senaġi ġema kokore tu asi ekorini. Ġaro kotari tu ġadaradarani, asi ribama kara ma baġa veiani, korana maġuri tu gwaġiġi, senaġi ġema tuġamaġikau Barau ġenai tu asi emoirani veġata. ⁹ Tarimarima na asi ġeura-vinimani, ġevaġa-midigumidigu baregomani, senaġi Barau tu ġai sevisevimai moġo etanuni, asi eiaġuimani; semo na ġekwari-ketomani, senaġi asi ġamaseni. ¹⁰ Iesu emaseto, mo mase moġa tu vanaġivanaġi ġai tauġanimai ġaġwarakao-rakaoani. Ġaribani, ġai maki, Iesu ġevaġi-maseato kavana, beġe vaġi-masemani. Moġesi eġorani korana tu, Iesu ġena maġuri maki vanaġivanaġi ġai tauġanima na bene fofori, be tarimarima na beġene ġitaia. ¹¹ Ġai roġo maġuri ġatanuni apostoloma tu, vanaġivanaġi beġene vaġi-masema ġetoni, Iesu varina ġakiraġiani ġaramanai. Mai veġa eġorani tauna korikori tu, Iesu ġena maġuri, (mo tu Iesu emaġuri-ġenoġoito mo maġuri moġa), seġukana ġai tauġanima na bene fofori, be tarimarima na beġene ġitaia ġana. ¹² Moġesi naima mase ġena ġauvei tu ġai (apostolo) ġemai eveiani, senaġi maġuri tu ġomi ġemi maġuri nuġanai eġauveini.

¹³ Buka Veaġai ekirani, “Au na Barau avaġa-moġoniato, moġesina naima aguruġato.” Ġai maki mo veġabidadama sebona moġa nuġanai naima ġakirani, Barau ġavaġa-moġoniani nai ġaguruġani. ¹⁴ Korana ġai ribama, Iesu Vereġauka mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato Barauna na ġai maki ma bevaġa-variġisi ġenoġoimani Iesu kavana, benamo ġai ema ġomi, mabarara beġabi-iaġomarani ġia ġoiranai bea vaġa-ruġa-tarirani. ¹⁵ Ġai na midigumidigu e meto ġaġabirini tu, ġomi na namona boġono

doğaria ġana, ema monana tarimarima ġutuma gorogoro na Barau ġena namo ema varevare-bara beġene doğaria. Benamo mai Barau ġena namo ema varevare-bara dainai, tarimarima ġutuma na Barau beġene tanikiu-vini-baregoa e ġia marevana e mamana baregona beġene vaġa-raġea.

Veġabidadamai moġo bitana tanu

¹⁶ Moġa lorinai ġai tu asi kota maki ġatuġamaġi-moirani. Aba, tauġanima tu eġaukani, bemoira-iaġoni, senaġi iaukama tu ġaro loriri ai evaġa-variġurini. ¹⁷ Ema maiġeri midigumidigu e meto misiri asikauna na beġe raga-korini dagarari voiri beġe fororini tu barego lelevaġi. Barau na maiġeri voiri tu marevana barego lelevaġina, betanu-vanaġi vanaġini dagarana, bevinimani. ¹⁸ Moġesi naima ġai matama na tu dia toma ġeġorani matara na taġitarini dagarari ġaġita-karakararini. Asigina. Ģai matama na tu, toma matara na asi taġitarini dagarari, ġaġita-karakararini. Korana toma matara na taġitarini dagarari tu asikauna ma beġe korini, senaġi kara toma asi taġitaini dagarana tu betanu-vanaġi vanaġini, asi bekorini dagarana.

5

Guba tauġanina e mai tanobarai tatanuni tauġanina

¹ Ģai ribama, mai tanobarai ġatanu-iaġiani foutana o tauġanina berakavani mase ai nai, gubai asi ġima veiveina numana ta Barau ġenana baġa ġabiani, tanu-vanaġivanaġi numana. ² Mai tanobara tauġani numanai ġatanuni tu ġataġitaġini ġaġabaġabani, korana midigumidigu e meto barego ġaġoitaġoni dainai. Be ġai ġema ura baregona tu, Barau na guba na beiaġomani tauġanina na nevaġa-dabuġama. ³ Korana guba tauġanina na bedabuġa-ġaumani tarimarima kavana nai, ġai tu dia iauka moġo baġa rakao-rakaoni ġia ġoiranai gubai, senaġi ġai iaukama tu kouġau initoma kavana. ⁴ Korana ġai roġo mai tanobara tauġanina numanai ġatanuni tu, ġaġabaġabani e meto barego ġevinimani. Maiġa tauna tu, asi ġaurani mai tanobara tauġanina maiġa ġakoki-vaġia o ġamase ġatoni. Asigina. Ģai ġema ura tu Barau na guba tauġanina numana variġuna na bene vaġa-dabuġa-ġauma, be maġuri tauġanina na ma beġe maseni tauġanima moġo gabuna bere boroġia ġatoni. ⁵ Barau tauġena na ġita tu mai maġuri variġuna maiġa bitana ġabia ġana erovina-torerato. Moġesi naima ġia na Iauka Veaġa tu evini-guinerato. Barau na mai Iauka Veaġa evini-guinerato anina tu, ġita bitana ribanikau, tauġani variġuri maki bevinirani.

⁶ Moġesi naima vanaġivanaġi ġai nuġama tu gwaġiġi, asi ġatuġamaġi-iauvoiauuvoni. Ma ġai ribama, mai tanobara tauġanina numanai roġo ġatanuni nai tu, ġai Vereġauka ġesi vanuġa korikori gubai tu asi ġatanu-vegogoni. ⁷ Ģai veġabidadamai moġo ġatanuni, dia matama na ġaġitarini dagarari na ġeġori-kaumani. ⁸ Au mo bakira kavana, ġai tu asi ġagarini, ma tuġamaġikauma ġesi ġaurani, mai tauġani ġenana baġana veġita, benamo Vereġauka ġesi baġana tanu, Vereġauka etanuni vanuġanai. ⁹ Moġesi naima ġai ġema ura barego sebona moġo ġoiramai ġatoreani tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namoa. Mo tu mai tanobara tauġanina nuġanai baġa tanuni, o mai tanobara tauġanina numana na baġa raka-vagi, benamo Vereġauka ġesi gubai baġa tanuni, ġai ġema ura tu, ġia

iauna moĝo baĝana vaĝa-namoa. ¹⁰ Korana ĝita mabarara Keriso ĝena Kota seana ĝoiranai tu bita ruĝa-rosini veĝata. Monai ĝita mabarara tata mai tanobara tauĝaninai tatanuni nai, veiĝa namori o rakavari taveirini, maiĝeri voiri ilailari bita ĝabirini.

Keriso na Barau ĝatanai evaĝa-iaĝorato

¹¹ Ĝai ma ribama, Vereĝauka tu ma garina, korana tu ĝoiranai bita ruĝa-tarini. Moĝesi naima ĝai na tarimarima ĝasisiba-vinirini, beĝene tuĝamaĝi-vekefo ĝana. Ĝai nuĝama e ĝema tuĝamaĝi kamasi tu Barau ma ribana ĝinikau, ema au atuĝamaĝini, ĝomi maki ĝai nuĝami ai ĝoribamani. ¹² Maiĝesi ĝaguruĝani tu, dia ĝai tauĝema ĝomi ĝoirami ai ĝakirani, ĝai tu moĝoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori. Asiĝina. Maiĝeri guruĝa ĝakira-varamini tauna korikori tu, ĝai boĝono veiavi-iaĝima, be tanobara iaunegari e ribari ĝevekokoroku-iaĝirini tarimari boĝono vaĝa-veseri ĝana. Maniĝeri tarimarima tu matari na ĝeĝitarini dagarari ĝevekokoroku-iaĝirini, a tarimarima nuĝari ai ĝetanuni dagarari tu asi ĝeĝitarini. ¹³ Bema ĝai tu ĝababo-rakaoni ĝotoni nai, mo tu Barau ĝena ĝauvei ĝaveiani dainai; o bema ĝema tuĝamaĝi maoro nai, mo tu ĝomi namo boĝono ĝabia ĝana.

¹⁴ Ĝai tu Keriso ĝena veuravini na elaunaĝi-naĝimani, ema ĝai moĝoni ĝariba-ĝinikauni, Keriso tu tarimarima mabarara ĝera vei-rakava dainai emaseto. Moĝesi naima, tarimarima mabarara maki ĝia ĝena mase ai tamase-vegogoto. ¹⁵ Keriso tu ĝita tarimarima mabarara ĝera vei-rakava lorinai emaseto naima, ĝita initoma tamaĝuri-tanuni tarimara mabarara tu, dia ĝita tata tauĝera ĝera ura loriri ai moĝo bitana tanu. Asiĝina. Ĝita mabarara tu Keriso ĝenai moĝo bisini tanu, korana tu ĝia ĝita urarai emaseto, ma Barau na mase na ma evaĝa-varigisi ĝenoĝoiato.

¹⁶ Moĝesina naima ĝai na maitoma tarimarima tu dia tauĝanina rekenai ĝena maĝuri ĝaĝitaiani. Aba, tovtovonai tu Keriso maki tauĝanina rekenai ĝatuĝamaĝiato-ĝoi, senaĝi toma moĝesi tu asi ĝatuĝamaĝiani. ¹⁷ Moĝesi naima bema tarima ta Keriso ĝena maĝuri nuĝanai etanuni, mo tarima tu tarimarima variĝu geragerana. Mo maĝuri guinena etanu-iaĝiato-ĝoi moĝa tu ekorito, ĝia tu maĝuri variĝu geragerana eĝabiato, ma mai maĝuri variĝunai etanuni. ¹⁸ Maiĝeri dagara mabarari tu Barau na ĝita ĝera evinirani. Barau tavetari-viniato-ĝoi, senaĝi Keriso ĝena mase ĝenana ĝia na ma eĝabiraĝe-ĝenoĝoirani. Ema ĝai maki Barau na mai ĝauvei evinimato, mo tu tarimarima baĝana kira-varari, Barau na maino ĝabiĝabina dabarana tu varau eveiato, be ĝia ema Barau maino beĝe ĝabiani riba. ¹⁹ Mai guruĝa anina tu: Barau na Keriso tanobara ĝana etuĝu-iaĝomaĝiato, benamo ema maseto. Keriso ĝena mase ĝenana Barau tu tanobara tarimari mabarari ĝesi maino ĝeĝabiato: Tarimarima ĝeri rakava asi ma etuĝamaĝi-taĝorini, senaĝi etuĝamaĝi-fitoĝarini. Barau na mai ĝauvei ĝai evinimato, maino guruĝana maiĝa baĝana ĝobata-iaĝia.

²⁰ Moĝesi naima ĝai tu Keriso ĝaruĝa-boroĝiani mai tanobarai. Ma Keriso ĝena vari ĝavari-fiuanai nai tu, noĝa Barau tauĝena ĝai ĝemana tarimarima eura-maĝirini, ĝia ĝesi maino beĝene ĝabia. Ĝai na Keriso aranai ĝomi ĝanoĝimini, "Barau ĝesi maino boĝono ĝabia." ²¹ Korana Keriso tu enabe asi ĝena rakava, senaĝi ĝita ĝera vei-rakava lorinai, Barau na ĝia noĝa moĝo vei-rakava tarimanai evaĝa-iaĝoato. Barau

na mo veiḡa eveiato korana tu, Keriso ḡesi bita sebonani ḡenana, ḡita mabarabarara tu vei-iobukaiobuka tarimari ai bitana iaḡo ḡana Barau ḡoiranai.

6

¹ Ġai tu Barau ḡesi ḡaḡauvei-vegogoni, moḡesina naima ḡalaunaḡimini, Barau ḡena namo e varevare baregona ḡoḡabi-raḡeato maniḡa tu boḡono ḡabi-gigitaria, asi boḡono vaḡa-rakavaia. ² Korana Barau tu maiḡesi ekirani ḡena bukai,

“Au na baiiau-namomini ma baḡabi-raḡemini ḡarona beḡabiani nai tu, ḡemi noḡinoḡi baḡabi-raḡerini, ema vevaḡa-maḡuri ḡaronai tu, au na bavaḡa-kavamini.”

Au na avaḡa-guruḡamini, maitoma ḡarona tu Barau na tarimarima beiau-namorini ema beḡabi-raḡerini. Ma maitoma ḡarona tu Barau na tarimarima bevaḡa-maḡuririni ḡarona!

³ Ġai tu asi ḡaurani, tarima ta na ḡai ḡema ḡauvei nuḡanai kerere ta bene ḡoitaḡoa ma beḡene vaḡa-daḡama, moḡa lorinai ḡai na tarima ta vaḡa-vedaḡa-raḡena veiḡana ta asi ḡaveiani. ⁴ Moḡesi naima ḡema veiḡa e guruḡa mabarari ai ḡavevaḡa-foforini, ḡai tu moḡoni Barau ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovinina tarimama. Meto nuḡari ai ḡavevaḡa-gwaḡiḡini; tarimarima na ḡevaḡa-midigu midigumani; ḡema ḡauvei nuḡanai maḡuri gwaḡiḡiri ḡadoḡaririni; tarimarima na ḡevaḡa-dabara dokomani; ⁵ ḡekwarimani, ḡediburamani, ḡutuma-bara na ḡeḡaru-ḡeḡeraḡimani ḡefarara-farara vinimani; ḡauvei ai ḡavekwarāḡi-rakavani, asi ḡagenani, asi ḡaḡaniḡanini. ⁶ Ġema maḡuri e veiḡa tarimarima e Barau ḡoirari ai ḡenamo-vedaureani; Barau ḡena maḡuri e ḡena vari ḡaribaiani; maḡuri metori ḡaḡoitaḡorini, senaḡi ḡatuḡamaḡi-gwaḡiḡini; ḡevaḡa-rakavamani tarimari asi ḡabaru-vinirini, senaḡi ḡaiiau-namorini; Iauka Veaḡa na evaḡa-kavamani dabara mabarari ai, ma nuḡama mabarari ḡesi tarimarima ḡaura-vinirini. ⁷ Barau ḡena guruḡa moḡonina moḡo ḡaḡobata-iaḡiani Barau ḡena seḡukai; vei-iobukaiobuka farefareri tu ḡimama aroribamai ema ḡimama kaurimai ḡerina ḡavetarini.

⁸ Ġai tu ḡaruḡa-gwaḡiḡini, tarimarima na ḡevaḡa-raḡemani o ḡevaḡa-rakavamani nuḡari ai, varima ḡevaḡa-rakavarini o ḡevaḡa-namorini nuḡari ai; ḡekiramani, ḡai na tarimarima ḡaḡofa-taḡui-taḡuirini ḡetoni, senaḡi ḡai tu guruḡa moḡoniri moḡo ḡakiraḡirini. ⁹ Ġekirani, ḡia tu asi ribari ḡai ḡetoni, senaḡi ḡai tu ḡeḡita-leamani, ḡia ma ribari ḡinikau ḡai tu dei. Ḗevaḡimani, be ḡamaseni, senaḡi roḡo ma ḡamaḡurini. Ḗebotamani, senaḡi asi ḡamaseni. ¹⁰ Ḗevaḡa-nuḡa midigu-midigumani, senaḡi vanaḡivanaḡi ḡaiakuni ḡaverereni. Asi ḡema asi ḡama, senaḡi tarimarima vovoka ḡavaḡa-taḡarini. Dagara ta asi ḡaḡwa-tanuani, senaḡi Barau na ḡena tarimarima evinirito dagarari mabarari tu ḡai ḡema.

¹¹ Korinto tarimami, ḡai ḡomi ḡemi ai tu ḡaguruḡa-flu-iaḡoni moḡo, asi ḡagarini, ema nuḡama maki ḡakeorini, ḡaura-vinimini nai. ¹² Ġai na ḡomi tu ḡaura-vinimini, senaḡi ḡomi na neḡi ḡai asi ḡoura-vinimani. ¹³ Au na ḡomi tu natugu kavana avaḡa-guruḡamini: Gomi nuḡami asi boḡono kouri, nuḡami boḡono keori, be ḡai na ḡomi ḡaura-vinimini kavana, ḡomi na maki ḡai moḡesi boḡono ura-vinima.

Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asi boġono vekako

¹⁴ Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asiġina ġinavaġi boġono veġata e asi boġono vekako. Korana kamara dabarai vei-iobukaiobuka e vei-rakava veiġari beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! Ema kamara dabarai mama ema mukuna furufuru beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! ¹⁵ Keriso ema Satani tu kamara dabarai beġe nuġa-sebonani, ei? Ema veġabidadama tarimana ema asi eveġabidadamani tarimana tu kamara dabarai ġia tauri ruarua ġeri tuġamaġi beġe sebonani? ¹⁶ O Barau ġena Rubu Veaġa e babarau ġeri rubu tu kamara dabarai Rubu Veaġa sebonai moġo beġe iaġoni, ma Barau sebona moġo beġe toma-rakarigoani? Gita mabarara tu Barau ġena Rubu Veaġa. Ma Barau ekirato,

“Au tu ġia nuġari ai batanuni,
ma ġia vekaravari ai barakaorakaoni.
Au tu ġia ġeri Barau ai baiaġoni,
ma ġia tu au ġegu tarimari ai beġe iaġoni.”

¹⁷ Moġa lorinai Vereġauka ma ekirato,
“Vei-rakava tarimari
vekaravari na ġoma-rakarosi,
ma ġia seviri na ġoraka-veġita.
Asi iareva dagarari asi boġono ġabi-karari,
moġesi tu baġabi-raġemini.”

¹⁸ Iaru-korokoro Vereġaukana tu maiġesi ekirani,
“Au tu ġomi Tamami ai baiaġoni,
ma ġomi tu au natugu taumi
ema vavinemi ai bavaġa-iaġomini.”

7

¹ Ġatagu mabarami, ġoseġaġi, Barau na mai guruġatore maiġeri tu ġita ġera ekiraġirito. Moġa lorinai tauġanira ema iaukara ġevaġa-rakavarini dagarari mabarari ġita ġerana si-iareva-fitogari. Be Barau ġenai ma vegubakaura ġesi tatanuni nuġanai, ġera maġuri tu namo ema veaġa korikori.

Paulo ġena iaku tu asikei, korana Korinto tarimari ġevetuġamaġi-kureto

² Nuġami ai ġai ġema faka kota boġono veia. Ġai tu tarima ta ġenai veiġa rakavana ta asi ġaveiato. Ġai na tarima ta ġena maġuri asi ġavaġa-rakavaiato. Ġai na tarima ta ġofaġofa dabaranai ġena dagara ta asi ġaġabiato. ³ Au maiġesi akirani tu, dia ġomi ġemi ai meto atorekauani. Asiġina. Au varau baguruġa-guine, ġomi tu ġai loruma ġuturi ai ġotanuni, ġauravini-rakavamini. Be ġomi ġesi bita tanuni o bita maseni, ġai ġema veuravini ġomi ġemi ai tu asi bedokoni, roġo betanuni. ⁴ Au ġegu tuġamaġikau tu barego lelevaġi etanuni ġomi ġemi ai, korana ġemi veġabidadamai ġoruġa-gwaġiġini. Moġesi naima au na ġomi avaġa-veiavimini tarimarima ġoirari ai, ma au maki ġolaunaġi-baregoguni. Meto baregori ġaġoitaġorini mabarari nuġari ai maki, au ġegu iaku tu roġo etanuni, asi kota edokoni o ekeini.

⁵ Makedonia tanobaranai ġaraka-toġato nai, ġai tauġanima tu asi kota maki ġeiaġaraġito meto e midigumidigu ġerina. Gabu mabarari ġana ġaiaġoto-ġoi tu, meto e midigumidigu ġaġoitaġoto-ġoi, tarimarima na

ġevaġa-veġare veġaremato-ġoi e ġekoumato-ġoi. Ema nuġama ġeraġeto-ġoi. ⁶ Senaġina Barau na tu meto e midigumidigu na nuġari ġevaġa-moirarini tarimari evaġa-kavarini. Ġia na nuġama evaġa-gwaġiġirito, Tito etuġu-iaġomaiato nai. ⁷ Ma ġai tu dia ġia eiaġomato nai moġo, nuġama ġegwaġiġito. Senaġi ġomi na aiġesi ġovaġa-kavaiato moġeri variri ġema ema kiraġito, moġeri na maki ġelaunaġi-baregomato. Evaġa-ribaguto, ġomi ġemi ura baregona au boġonoasi ġitagu. Ema ġemi nuġa-midigumidigu e au ġoura-viniguni e ġourani au gogobagu boġono raga, ema au ġegu guruġa ġokorana-iaġirini variri mabarari ema kiraġirito. Moġa lorinai au ġegu iaku ebarego-lelevaġito.

⁸ Ribagu, au na fefa atore-iaġoato, monana evaġa-nuġa midigumidigu-mito, senaġi au tu asi adaradarato. Aba, tovotovonai tu adaradarato, korana ariba-maoroto, au na fefa na nuġami evaġa-meteorito, senaġi mo tu ġemi nuġameto tu asi etanu-maukato. ⁹ Ma initoma au tu averereni, dia ġomi nuġami avaġa-meteorito nai, senaġi mo ġemi nuġa-midigumidigu ġenana ġovetuġamaġi-kureto, benamo Barau ġenai ġoġenoġoito. Ġai na ġomi ġemi ai rakava metona ta asi ġaveiato, senaġi Barau ġena ura veġata ġomi boġono nuġa-midigumidigu, korana ġemi veiġa ġekerereto nai. ¹⁰ Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu tu asi tuġamaġi vevaġa-ġwana. Korana tu mo nuġa-midigumidigu ema vetuġamaġina tu vetuġamaġi-kure evaġa-ġoraiani. Mai dabarai vetuġamaġi-kure eġorani vau Barau na tarimarima evaġa-maġuririni. A mai tanobara maġurina ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na tu mase evaġa-ġoraiani. ¹¹ Mai Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na kara ġomi ġemi ai bevaġa-ġorari ġotuġamaġi-ginikaua. Maniġa ġenana ġomi toma ġemi tuġamaġi beġe maoro, ma ġoura-rakavani veiġa namori moġo fakami ai boġono veiri. Ema ġemi ura baregona tauġemi boġono veiareva-faka meto tari ġerina. Ma mo kerere eveito tarimana ġenai asi ġoiakuto, ma au garigu ġoveito, ma ġemi ura baregona ġemi ai ma bana iaġosi, ma ġemi ura baregona maki mo kerere eveito tarimana ġena maġuri bene maoro veġata, ma ġemi ura ġia tu ġena veiġa rakavana voina metona bene ġabia veġata. Gomi na maiġeri veiġa mabarari ġoveirini ġerina ġovevaġa-moġonini, ġomi tu mo veiġa rakavana ġenana boġo veġabi-vaġi, ma asi ġemi kerere ta.

¹² Au na mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nuġanai tu, dia mo kerere eveito tarimana ġena maġuri totomaorona tuġamaġina aveito-ġoi, o mai tarima na nuġari evaġa-meteorito tarimari atuġamaġirito-ġoi. Asiġina. Au na mo fefa atore-iaġosiato anina tu, Barau ġoiranai ġomi tauġemi boġono riba-maoro, ġomi na ġai tu moġoni nuġami mabarari ġesi ġai ġoġabi-raġemani e ġogubakaumani. ¹³ Ġai tu ġomi ġemi veiġa mai bakiraġiri veiġari na ġelaunaġi-baregomani.

Senaġi mo ġemi veiġa na ġelaunaġimato, ma kokore barego ġaġabiato-ġoi, moġa iakunai tu ma ġaiaku-rakavato maia, korana Tito ekirato, maninai ġomi na ġia tu ġoġabiraġe-ginikauato, ema nuġana egenagenatarito. ¹⁴ Au na ġomi ġia ġoiranai tu avaġa-veiavimito, ma tauġemi ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito ġoiranai, be eġitamito, moġesi naima aiakuni, korana asi ġovaġa-maiakaguto. Ema mo ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito, ġai na Tito ġoiranai ġomi ġavaġa-veiavimito guruġari tu moġoni veġata, asi ġofaġofa. ¹⁵ Ma Tito na ġomi ġemi seġaġi

etuḡamaḡirini, ema ḡomi na ḡia ma nuḡa-raḡemi e nuḡa-ḡoḡoḡoḡomi ḡesi ḡoḡabi-raḡeato, moḡeri ma etuḡamaḡi-iaḡosirini nai, ḡia ḡena veuravini ḡomi ḡemi ai tu ebarego-lelevaḡini moḡo. ¹⁶ Au tu averereni, korana moḡoni ama ribani asi adaradarani, ḡomi na tu veiḡa namori ema iobukaiobukari moḡo ḡoveirini bene.

8

Ekalesia na moni ḡevaḡa-vegogorito Ierusalemaka ekalesiari ḡeri

¹ Tarikaka mabarami, maitoma ḡai ḡema ura tu, Barau ḡena namo e varevare-bara Makedonia ai ekalesia doḡoroti iatari ai etoreato boḡono ribaia. ² ḡia ḡeri ai tu meto e midigumidigu barego eraḡasito, senaḡi ḡia nuḡari tu iaku e verere na ḡevonuvonu-raḡeto. ḡia tu moḡoni ogoḡami, asi ḡeri-ḡari, senaḡi ḡia ḡeri varevare tu barego rakava ḡeveiato. ³ Au na ḡomi ḡemi ai akiraḡi-fofori korikoriani, ḡia ḡeri ḡoitaḡo tu kei, a ḡeri vini tu barego-rakava tarikakari tari vaḡa-kavari ai; ma ḡia ḡeri ai doḡari-doḡariri maki ḡwaḡiḡi, a farefareri e moniri maki benamo ḡevini-fitoḡarito moḡo. Ma mo veiḡa tauḡeri ḡeri urai moḡo ḡeveiato. ⁴ ḡia tauḡeri na ḡeri-ḡari na ḡai ḡenoḡi-ḡinikaumato, ḡeurato, ḡia maki ḡai beḡene ruḡa-karoma, be mai ḡauvei mainai tarima veaḡari beḡene vaḡa-kavari. ⁵ ḡai ḡema tuḡamaḡi, ḡia ḡeri varevare monina tu misina moḡo beḡe vinini. Senaḡi ḡia ḡeri vini ḡaḡitaiato tu barego vedaurea, ḡai na kara tovotovonai ḡatuḡamaḡiato, moḡa maki ḡevanaḡiato. ḡia tovotovonai tu tauḡeri roḡo Vereḡauka ḡenai ḡevevinito, ma moḡa murinai tu Barau ḡena ura ḡekorana-iaḡiato, be ḡai ḡemai maki tauḡeri ḡevevinito.

⁶ Moḡesina naima ḡai na Tito ḡanoḡiato, ḡakirato, ḡomi ḡemi veuravini varevarena moniri egogorito kwari, moḡeri tu tauḡena na bene gogo-vaḡiri. Korana tovotovonai maninai moni-gogo ḡauveina tu ḡia na esinaiato. ⁷ ḡomi Korinto ekalesiana dagara mabarari ai ḡomi tu moḡoni ḡoiaruto: ḡemi veḡabidadama e ḡemi guruḡai, ḡemi riba iauka maḡurinai, ḡemi ura barego lelevaḡina Barau ḡena ḡauvei nuḡanai boḡono vevaḡa-kava, ema ḡemi veuravini ḡai ḡemai tu barego lelevaḡi. ḡai ḡema velaunaḡi ḡomi ḡemi ai tu, mai veuravini varevareri vini maki boḡono vaḡa-baregoa.

⁸ Mai veuravini varevareri boḡono vini atoni maiḡa tu, dia akirani, boḡono veia veḡata atoni. Senaḡi maiḡesi akiramini tauna tu maiḡa: Tarikaka kotari tu ḡeiaḡo-ḡinikauni karori tari vaḡa-kavari ai. Moḡesi naima au na ḡomi atovo-naḡimini, ḡomi ḡemi veuravini tarikaka tari ḡeri ai tu aiḡesina naribaia atoni. ⁹ Gita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo e varevare-bara ḡomi tu ma ribami. ḡia tu taḡa verena, senaḡi ḡomi urami ai asi ḡena farefare tarimanai ema vevaḡa-iaḡoto. Iesu asi ḡena farefare ai ema iaḡoto anina tu, ḡomi farefare vovoka tarimami ai boḡono iaḡo ḡana.

¹⁰ ḡemi vini au na maki ḡomi na boḡono doḡaria ḡana, au ḡegu vevaḡa-gwada guruḡana tu maiḡa: Goraḡani laḡaninai ḡomi na tu dia moni vaḡa-vegogo moḡo ḡosinaiato, senaḡi ḡomi tu ḡourato, mai veiḡa maki boḡono veia veḡata. ¹¹ Moḡesi naima ḡosinaiato ḡauveina boḡono vaḡa-kori ḡinikaua. Moḡesina tu mai boḡono veia veḡata ḡotato ḡauveina tu boḡo vaḡa-kori ḡinikauani, monana bevaḡa-moḡoni korikoriani. Boḡo

vinini nai tu, ġemi ai kara maniġeri ilailari ai moġo boġono vini. ¹² Bema nuġami mabarari ġesi ġemi ai kara ġetanuni maniġeri ilailari ai boġo vinini dagarari tu, Barau na beiaku-iaġirini e beġabi-raġerini. A ġemi ai asi ġetanuni dagarari asi boġo vinini, moġeri Barau na tu asi benuġameto-iaġirini, ema ġomi maki asi bebaru-vinimini. ¹³ Ġai asi ġaurani, tari ġovaġa-kavari uranai, ġomi tauġemi iatami ai meto baregona boġono tore-kaua, asi ġemi-ġami ai boġono vevaġa-iaġo. Asiġina. Ġai ġaurani tu, ġomi ema ġovaġa-kavarini tarimari boġono ilaila moni e farefare rekenai ġatoni. ¹⁴ Mai taimi ai tu ġomi na ġia ġeri ura dagarari boġo vinirini, korana ġomi ġemi-ġami tu vovoka tabutabu. Be ġomi na ġia ġeri rabu ai ġovinirini kavana, ġomi ġemi rabu ai maki ma beġe vinimini. Mo dabarai ta asi berabuni. ¹⁵ Buka Veaġai ekirani kavana,

“Ġutuma egogo-vegogoto tarimana ġana tu dia eġutuma-lelevaġito, ma kotuna moġo egogo-vegogoato tarimana ġana tu dia misina korokoro, senaġi taunai.”

Paulo na Tito Korinto ġana etuġuato

¹⁶ Au na Barau atanikiu-viniani, korana tu au ġegu nuġa-vekwaraġi ġomi ġemi ai etanuni, mai nuġa-vekwaraġi sebona maiġa tu Barau na Tito nuġanai maki etoreato. ¹⁷ Korana ġia tu dia ġai na ġanoġiatio dainai moġo easi raka-ġitamini. Asiġina. Ġia tauġena maki nuġana mabarabarana eura-rakavani veġata bene iaġosi, ġomi bene raka-ġitami. ¹⁸ Ġai tarikakama ta maki Tito ġesi ġatuġu-iaġosiani. Mai tarikaka maiġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġavaġa-raġeani, korana ġia na Vari Namona eġobata-iaġiani ma nuġana mabarana ġesi. ¹⁹ Ema mai tarikaka maiġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġeġabiviriġiatio, ġai bene kavama mai varevare moniri baġa ġwa-iaġorini nai ġetato. Mai ġauvei ġaveiani korana tu, tarimarima mabarari na Vereġauka beġene vaġa-raġe baregoa ġana, ema ġai ġaurani tarimarima baġana vaġa-kavari ġatoni maġurina baġana vaġa-foforia ġana. ²⁰ Ġai asi ġaurani, tarima na ġai beġene rori-torema ma beġene vaġa-rakavama. Moġesina naima mai veuravini ai ġevinito monina maiġa tu dabara namonai ġaġauvei-iaġiani. ²¹ Korana ġai ġema ura baregona tu, veġa roroġotona baġana veia, dia Barau ġoiranai moġo, senaġi tarimarima maki ġoirari ai.

²² Ma ġita tarikakara ta maki ġia ġesi ġatuġu-iaġosiani, ġia bekavarini. Mai tarikaka maiġa tu ġai na ġaġitaiani, ġia tu moġoni eura-baregoni, Barau vetuġunaġina bene iaġo-vini etoni. Ema ġia tu moġoni ma ġena vetuġamaġikau ġomi ġemi ai maki. ²³ Tito maniġa maki apostolo au kavana, ma ġai tauma ruarua tu ġomi vekaravami ai ġaġauvei-vegogoni. A mani ġita tarikakara ruarua maniġeri tu ekalesia doġorori tata arari ai beġe iaġosi, ma ġia tauri ruarua tu ġeri ġauvei ema veġai Keriso ġevaġa-raġe baregoani. ²⁴ Moġesina naima, ġemi veuravini vetoġana korikori ema ġai na ġomi ġavaġa-raġemini tauna korikori, ġia ġoirari ai boġono vaġa-fofori korikoria, be ekalesia doġorori mabarari na beġene ġitaia ema beġene vaġa-moġonimi.

9

¹ Au na aġitaiani tu, asi korana ta moġo ġomi na Barau ġena tarima veaġari moni ġovarevare-vinirini guruġari au na ma bakiraġirini. ² Korana ġomi ġemi ura boġono vaġa-kavari veġata ġotato moġa tu ribagu, be moġa tu Makedonia tarimari ġoirari ai maki ġomi aveiavi-iaġimito. Au na ġia avaġa-guruġarito, akirato, ġomi Akaiia ai ġotanuni tarimami tu, ġoraġani laġanina na veġata beiaġoma mo toma ġorovinatareto boġono vini ġana. Ma ġomi na tarimarima boġono vaġa-kavari nuġa-vekwaraġina ġoveini guruġana mani ġeseġaġiato, benamo Makedonia tarimari kotari maki ġeura-dikadikato, ġia maki beġene vevaġa-kava veġata ġetato. ³ A au na mai tarikakara maiġeri atuġu-iaġosirini tauna korikori tu, beġene riba, ġai na ġavaġa-veiavimini guruġari tu dia guruġa koriri moġo. Be au aurani, ġomi ġemi varevare moniri tu boġono gogo-toreri vauro boġono venari-taġo, au na ġia akira-vararito ilailanai. ⁴ Asi namo Makedonia tarimari kotari au ġesi beġe rakakauni, benamo ġomi beġe ġitamini tu, dia ġai na ġaveiavi-iaġimini gabunai beġe ġoitaġomini, ġomi ġemi varevare moniri tu asi gogotore. Ġomi tu asi bakiraġimi, senaġi ġai tu beġe maiaka-korukorumani, korana ġai ġomi ġemi ai tu ġatuġamaġi-dadamaġi-baregoni nai. ⁵ Moġesina naima au batuġamaġi, mai tarikakara maiġeri namona tu nanoġiri, be beġene iaġosi-guine; be ġomi ġemi veuravini varevarena moniri, mo ġokiraġi-torerito moniri tu beġene kirami, ma boġono tore-vegogo guineri vauro, ġai boġono nari-taġoma. Benamo ġai baġana votu nai, ġemi veuravini varevarena moniri tu toretaġo. Monana bevaġa-foforiani ġomi ma ġemi veuravini ġesi ġia ġeri ġovinini, a dia nuġami asi iakuri ġesi ġovarevareni.

Vovoka bevaroni tarimana

⁶ Mai guruġa akiraġiani maiġa tu boġono tuġamaġi-taġoa: Ġaniġani ġueri asi vovoka bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ġaniġani asi vovoka bedoġarini. A ġaniġani ġueri ġutuma gorogoro bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ġaniġani ġutuma lelevaġi bedoġarini. ⁷ Tarima ta nuġanai evaġa-moġoniani ilailanai bene vini. A dia nuġana ma daradarana ġesi bene vini, o dia tarimarima ġekirani beġene tore veġata ġetoni naima beġene vini. Korana nuġana faka ema ma iakuna ġesi evinini tarimana tu Barau na eura-viniani. ⁸ Ma Barau ġena namo e varevare-bara lelevaġina ġomi iatami ai betorerini. Benamo monana ġaro mabarari ai ġemi ura dagarari mabarabarari boġo ġoitaġorini, ema dia ġoura-vinirini dagarari moġo, senaġi dagara kotari maki. Ema monana ġauvei namori maki barego lelevaġi boġo veirini. ⁹ Buka Veaġai ekirani kavana, “Barau na ġena varevare tu asi-ġeri e asi-ġari tarimari barego lelevaġi evinirini, ġena vei-iobukaiobuka tu betanu-vanaġi vanaġini.”

¹⁰ Barau na ġaniġani ġueri vamoka vei tarimari evinirini beġene varori ġana, ema tarimarima ġaniġani evinirini beġene ġaniri ġana. Mai Barau sebna mainana ġemi ġaniġani ġueri ġovarorito moġeri bevaġa-vovoka tabutaburini, ema ġemi veiġa namori ġwaġwari beġe ġutuma-gorogoroni. ¹¹ Ma dabara mabarari ai ġomi bevaġa-taġamini, ma monana nuġami sebna e ma veuravinimi ġesi varevare mabarari

boĝo vinini. Benamo ĝai ĝemana boĝo tuĝurini varevareri tarimarima na beĝe ĝoitaĝorini nai, mabarari na Barau ma beĝe tanikiu-viniani. ¹² Korana mai ĝauvei ĝomi na ĝoveiani maĝa tu, dia Barau ĝena tarimarima veaĝari na ĝeura-vinirini dagarari moĝo ĝovinirini, senaĝi mai ĝomi ĝemi varevare bakuri ai, tarimarima vovoka na Barau ĝetanikiu-vini baregoani. ¹³ Korana mai tarimarima ĝovaĝa-kavarini ĝauveiri, mainana ĝomi ĝemi veĝa namori bevaĝa-fofori ginikaurini. Ma tarimarima beĝe ribani, ĝomi na Vari Namona tu dia murumi korina na moĝo ĝokiraĝiani, senaĝi ĝokorana-iaĝiani maki. Ema ĝomi ĝemi farefare e moni maki ma veuravinimi ĝesi ĝia e tarimarima mabarari ĝesi ĝovare-barabararini beĝe ĝitarini. Maiĝeri veĝa namori loriri ai tarimarima na Barau beĝe vonevone-raĝeani. ¹⁴ Benamo ĝia na ĝomi beĝe tuĝamaĝi-baregomini, ma iatami ai beĝe ĝauĝauni. Moĝesi beĝe veini anina tu, Barau ĝena namo e varevare barego lelevaĝina ĝomi iatami ai etanuni dainai. ¹⁵ Barau sitanikiu-vinia, korana ĝia ĝena varevare barego lelevaĝina ĝita evinirato bene.

10

Paulo na ĝena ĝauvei ĝevaĝa-rakavaia ĝetato tarimari guruĝari eveito

¹ Maitoma au Paulo tauĝegu na nuĝagu ma manauna e maranana ĝesi ĝomi anoĝimini. Mai nuĝa manau e marana tu Keriso ĝenana ĝeiaĝomani dagarari. Gomi fakami ai tarima kotari na tu maiĝesina ĝeĝofaĝofa-iaĝiguni, ĝekirani, au ĝomi ĝoirami ai tu manau e agarini, a ĝomi sevimi na araka-ĝerevaĝini, irau ai atanuni, ĝomi tu guruĝa gwaĝiĝiri e metori atore-vinimini, ĝetoni. ² Au na ĝomi anoĝimini, mani ĝofaĝofa guruĝari asi boĝono ĝabi-raĝeri, be ĝomi asi bana vaĝa-guruĝa gwaĝiĝimi au baiaĝosini nai. Korana au baiaĝosini nai tu, au atuĝamaĝini, ĝai ĝeĝofaĝofa-iaĝimani tarimari tu basi vaĝa-guruĝa gwaĝiĝi-vinirini. Maiĝeri tarima na ĝai ĝeĝofaĝofa-iaĝimani tu ĝekirani, ĝai tu roĝo tanobara maĝurinaĝi ĝatanuni tarimari ĝeri veĝai ĝaiaĝoni. ³ Oba, ĝai tu moĝoni roĝo tanobarai ĝatanuni, senaĝi ĝai tu dia mai tanobara tarimari ĝevetarini kavana ĝavetarini. ⁴ Ĝai ĝema vetari farefareri tu dia tarimarima ĝimari na ĝeveirini dagarari. Asigina. Ĝai ĝema vetari farefareri tu kokore e seĝuka baregori, Barau ĝenana ĝeiaĝomani dagarari. Maiĝeri na ĝavetari-vinirini seĝukari ema iaunegari baĝa vaĝa-rakavarini riba. ⁵ Ma maiĝeri vetari farefareri na Barau ema ĝena riba ĝekoukou-ĝaurini veĝare-veĝareri e veĝari mabarari ĝavaĝa-rakavarini. Ema tarimarima ĝeri tuĝamaĝi irauirauri mabarari ĝakira-fitoĝarini. Ma tarimarima ĝakirarini, ĝeri tuĝamaĝi tu Keriso moĝo beĝene korana-iaĝia. ⁶ Ma ĝomi mabarami na Keriso moĝoni boĝo korana-iaĝi korikoriani, moĝa murinai vauro ĝai na mani ĝeseĝaforeforeni tarimari ĝeri rakava voiri metori baĝa vinirini riba.

⁷ Ĝomi tarimarima tu tauĝanina vetoĝana ĝereĝana moĝo ĝoĝitaiani. Bema tarima ta tauĝena evekiraĝini, ĝia tu moĝoni Keriso ĝena tarima korikori nai tu, bene riba, ĝai maki Keriso ĝena tarimarima ĝia kavana. ⁸ Au tu Vereĝauka na maoro e seĝuka eviniguto, ĝomi ĝemi maĝuri e veĝabidadama bana vaĝa-ruĝa gwaĝiĝiri ĝana, a dia bana vaĝa-rakavari ĝana. Ma au mai ĝauvei aveiani nuĝanai, havekokorokuni tu asi bemaiaĝaguni. ⁹ Au tu asi auranĝi ĝomi iniĝesi boĝono tuĝamaĝi, au na

gomi tu vevaḡa-gari fefari moḡo atore-vinimini. ¹⁰ Au moḡesi akirani, korana tarima kotari ḡekirani, “Paulo na fefa etorerini nai, guruḡa tu baregori e ma seḡukari etorerini, senaḡi ḡia tauḡena ema fororini ḡita ḡerai, ḡia ḡitaḡitana tu asi garina e ḡena guruḡa maki asi guguraḡiri, ema asi mamiraḡiri maki.” ¹¹ Maniḡesina ḡeguruḡani tarimari tu beḡene riba-maoro, ḡai irau gabu na fefa kamasi ḡatore-iaḡosini vetoḡari ema mami-raḡiri aiḡesi, ḡai baḡasi fororini tauḡanima korikoriri ai, ḡema veiḡa o ḡauvei seḡukari ema guruḡari maki moḡesi moḡo ilaila, fefai ḡomami-raḡirini kavana.

¹² Gai mani tauḡeri moḡo ḡevevaḡa-raḡeni tarimari ḡesi tu asi baḡa vevaḡa-vetovoni, ema ḡai ḡema ḡauvei maki ḡia na kara ḡeveiani ḡauveina ḡesi asi ilaila ḡauvei sebonai baḡa kiraḡiani. Asigina ḡinavaḡi. Maniḡeri tarima tu tauḡeri moḡo ma ḡevevaḡa-vetovoni, karori tari ḡeri riba e veiḡa ḡesi. Ema ḡia tu tauḡeri moḡo ta evariḡisini, tauḡena ḡena veiḡa karona ta ḡenai evaḡa-ilailaiani. ḡia maniḡesi ḡeveini tauna korikori, ḡia tu moḡoni asi iaunegari. ¹³ Senaḡi ḡai tu Barau na evinimato maorori e gaburi makari, moḡeri nuḡari ai moḡo baḡa vekokoroku-iaḡirini. Ma ḡomi mani ḡotanuni tanona maki Barau na ḡai evinimato tanona makana nuḡanai. ¹⁴ Barau na ḡai maoro evinimato, gomi mani ḡotanuni tanona maninai, Vari Namona baḡa vari-fiuani e baḡa vevaḡa-riba-iaḡiani. Moḡesi naima maninai ḡaḡauveini vekokorokuna ḡaveini tu ḡamaoroni, korana ḡai tu ḡomi ḡemi ai ḡasi-raḡasito. Moḡa lorinai ḡomi mani ḡotanuni maniḡa tu, ḡai ḡema ḡauvei tanona nuḡanai, korana tu ḡai na Keriso ḡena Vari Namona maninai ḡasi-ḡwa-raḡasiato. ¹⁵ Gai tu Barau na evinimato tanori e maorori asi ḡavanaḡirini. Ema ḡai tu dia tarima boruri na ḡauvei ḡeveiato vekokorokuri ḡaveirini. Asigina. Gomi tu Keriso Varina Namona tu ḡai na ḡavaḡa-ribamito. Ma ḡai ḡema tuḡamaḡi baregona tu, ḡomi ḡemi veḡabidadama bebarego-iaḡoni, benamo ḡai ḡema ḡauvei ḡomi vekaravami ai maki bebarego-lelevaḡini. ¹⁶ Moḡa murinana tu mani gabu maninana, tanobara kotari ḡana ma baḡa iaḡoni, monai Vari Namona ma baḡa ḡobata-iaḡiani. Korana ḡai tu asi ḡaurani, tarima tari na varau ḡeḡauvei-iaḡirito gaburi, ḡai na baḡana vekokoroku-iaḡiri.

¹⁷ Buka Veḡa ḡekirani, “Bema tarima ta eurani bene vekokoroku nai tu, Vereḡauka moḡo bene veiavi-iaḡia.” ¹⁸ Korana dia tauḡeri ḡevekiraḡi-varaḡe varaḡeni tarimari Barau na evaḡa-moḡoniani. Asigina. Vereḡauka na evaḡa-raḡeani tarimana moḡo, Barau na evaḡa-moḡoniani.

11

Paulo ema apostolo ḡofaḡofari

¹ Au ḡegu ura sebona tu, au ḡegu guruḡa babori kota roḡo boḡoro seḡaḡiri e boḡoro ḡabi-raḡeri. Mani ḡemi veiḡa ḡoḡabi-raḡegu. ² Au ḡegu ura barego vedaureana ḡomi tu Keriso nuḡanai moḡo boḡono tanu, ma Barau ḡena ura baregona ḡomi ḡemi ai maki moḡesi. Au tu moḡa dainai ḡomi ḡemi ai amamani, mai tu Barau na eḡabi-raḡeani mamana. Au na ḡomi tu tau sebona moḡo ḡana akira-kaumito, mo tu Keriso. Moḡesi naima au na ḡomi anari-ginikaumini. Korana au ḡegu ura tu, Keriso ema ekalesia ḡeri veḡaraḡo ḡaronai, ḡomi tu noḡa ḡuiato ta futua ta ḡesi asi ekima-karato ḡuiatona kavana, namo vedaurea e vinuba, ḡaraḡori

Keriso ġoirana ġana bana tuġu-kavimi. ³ Senaġi au tu agarini, korana mota na ġena ġofaġofa iaunegari na Eva eġofaiato, benamo Barau ġena guruġa asi ekorana-iaġiato kavana, boġo veini garina. Gomi maki ġofaġofa guruġari na ġemi tuġamaġi beġe vei-veġonurini, benamo Keriso ġokorana-iaġi korikoriani maġurina na boġo raka-veġitani. ⁴ Au na ġomi agari-vinimini anina tu maiġa, bema tarima ta eiagosini, benamo ġomi ġemi ai Keriso boruna ta eġobata-iaġiani, dia ġai na ġaġobata-iaġiato Kerisona; o iauka boruna ta ma ġoġabia ġetomini, dia ġai na ġomi iatami ai ġimama ġatore-kaurito, benamo ġoġoitagoato Iauka Veaġana; o Vari Namona boruna ġemi ġeġobata-iaġiani, dia ġai ġemana ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato Vari Namona neganai, ġomi na moġeri tarima tu ġoseġaġirini, ma ġeri guruġai ġoġabi-raġerini moġo.

⁵ Senaġi au atuġamaġini, mani ġevekiraġini apostolo irauri veġata barego lelevaġiri ġetoni tarimari na, au tu asi ġevanaġiguto. ⁶ Aba, au guruġa-ġitaġita dabarana tu asi aribaiato, senaġi riba au ġegu ai tu etanuni. Ma maiġa tu dabara mabarari nuġari ai ġemi ai ġavaġa-fofori ginikaurito.

⁷ Ġomi ma ribami, au na ġomi ġemi ai Barau ġena Vari Namona aġobata-iaġiato tu asi voina, be mo ġauvei voina ġomi na tu asi ġoviniguto. Ma mo maġuri aveiato tu, au tauġegu avetore-variġoto, ġomi bana tore-varaġemi uranai. Ma ġomi ġotuġamaġini, mo veiġa au na aveiato tu avei-rakavato, ei? ⁸ Ġomi Vari Namona avaġa-ribamito-ġoi ġauveina voina tu, ekalesia doġorori tari na ġeviniguto-ġoi, noġa moġo alemarito-ġoi. ⁹ Ma au ġomi ġesi tatanuto-ġoi nuġanai, dagara kotari aurato-ġoi nai, au na ġomi tu asi avaġa-doġe ganiganimito-ġoi. Korana tu tarikaka tari, Makedonia na ġeiaġomato tarimari, ġia na aura-vinirini dagarari ġema-viniguto. Au tu ġomi vaġa-doġe-ganiganimi maġurina ta asi aveiato. Moġesi moġo bavei-iaġoni, asi bavaġa-doġe ganiganimini. ¹⁰ Keriso ġena guruġa moġonina tu aribaiato, ma nuġagu ai etanuni. Moġesi naima au baveiavini nai tu, mai Akaiia tanona nuġanai etanuni tarimana ta asi bekira-ġoiġuni riba. ¹¹ Au na mai veiġa aveiani tu, ġomi asi aura-vinimini nai ba? Moġoni, Barau ma ribana au na ġomi tu auravini-baregomini.

¹² Ma ġomi na au moni e fafare na asi boġono vaġa-kavagu atoni veiġana tu, roġo bavei-iaġoani-ġoi. Mai veiġa aveiani korana tu, mani apostolo ġofaġofari maniġeri beġene fofori-ginikau ġana. Mai tu noġa ġia kwakuri ai ġeruġa-taġoni tanona gaburena akwaiiani, beġene fana-kafua, benamo beġene keto-ġura, ma monana ġomi boġono riba-korikori, ġia tu moġoni dia ġai ġesi ġauvei sebona ġaveiani. Korana ġia na kara ġeveiani tu ġeveiavi-iaġiani, ġeri ura ġomi na boġono vaġa-moġoniri, boġono kira, ġia tu moġoni ġai ġesi ġauvei sebona moġo ġaveiani boġonosi ġana. ¹³ Maniġeri tarima tu apostolo ġofaġofari, ġauvei ġofaġofari ġeveirini. Ġia maniġeri tu tauġeri moġo ġevekiraġini, Keriso ġena apostolo ġetoni, senaġi mani tu ġeġofaġofani, ġia tu dia Keriso ġena apostolo korikoriri. ¹⁴ Mani veiġa maninana au nuġagu tu asi efarevaġini, korana Satani tauġena maki vetoġana ekefoani, noġa Barau ġena mama aneruna noġa moġo eveini, benamo tarimarima eġofarini. ¹⁵ Moġesina naima Satani ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari maki tauġeri moġo tarimarima ġoirari ai beġe vekiraġini, ġia

tu Barau ġena vetuġunaġi tarimari. Ġia tu Barau na vau ġeri veiġa voiri bevinirini.

Paulo na ġena apostolo ġauveina ġaramanai midigumidigu barego eġabiato-ġoi

¹⁶ Mo guruġa ma akiraġi-ġoiani. Tarima ta asi bene kira au tu babo. Senaġi bema ġomi na au boġo kira-baboguni nai tu, babo tarimari ġoġabi-raġerini e ġoseġaġi-vinirini kavana, au maki boġono ġabi-raġegu e boġono seġaġi-vinigu, be au maki kota bana vekokoroku. ¹⁷ Mai kara akiraġiani tu, dia Vereġauka na maoro eviniguni nai, maġesi ġena guruġa na aiaġoni. Asiġina. Mai tu naveiavi uranai, babo tarimari ġeri veiġa na aiaġoni. ¹⁸ Korana tarima ġutuma tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġeri vekokoroku na ġeiaġoni. Moġesi naima au maki haveiavini. ¹⁹ Ġomi na mani babo tarimari ġeri vevaġa-riba ġoġabi-raġerini e ġoseġaġirini, korana ġomi tauġemi moġo ġoveġita-tarini, benamo ġokirani, “Ġomi tu moġoni ma iaunegami,” ġotoni. ²⁰ Moġoni, ġomi tu tarima ta ġomi ġemi ai eiaġosini, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai evaġa-iaġomini, o ġemi-ġami everari-verari vaġirini, o kara eura-vinirini dagarari tu ġomi ġemina eġabini moġo, e tauġena moġo evetore-varaġe varaġeni, ema ġoirami eforo-bubuġaurini, mo tu ġena veiġa na e guruġa na, tarimana tu ġoġabi-raġeani ema ġoseġaġiani maki. ²¹ Au tu nakira emaiakaguni, korana ġai nuġama tu asi gwaġiġi, be maġeri veiġa ġomi ġemi ai tu asi ġaveirito-ġoi.

Bema tarima ta ġia na eveirito veiġari eveiavi-iaġiani nai tu, au maki au na aveirito veiġari havekokoroku-iaġiani riba. Au maġesi aguruġani tu, babo ġeri guruġa na aiaġoni. ²² Ġia tu Heberu tarimari ġetoni, ei? Au maki Heberu tarimagu. Ġia Isaraela besena ġetoni, ei? Au maki Isaraela besena. Ġia Aberahamo tubuna ġatana ġetoni, ei? Au maki Aberahamo tubuna ġatana. ²³ Ġia Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ġetoni, ei? Au na Keriso vetuġunaġina tu nuġagu e tauġanigu mabarabarana ġesi Keriso vetuġunaġina aiaġo-viniani. Au tu ababoni, maġeri guruġa akiraġirini, senaġi ġomi na roġo ġolaunaġinaġiguni naima maġesi aguruġani. Au tu avekwaraġi-lelevaġito, a ġia tu asiġi; ġaro vovoka ġediburaguto, ġekwari-rakava rakavaguto, ema ġaro ġutuma dori amaseto-ġoi. ²⁴ Iuda tarimari na vaġa-40 ġevkwariaġiani varona na tauġanigu ai vaġa-39 veġata ġekwariato. ²⁵ Vaġa-toitoi oro kwarina na ġeribiguto, vaġa-sebona fore na ġetakiguto, vaġa-toitoi davara nuġanai au araġeto boutina eġwa-kirakiraiato, be dori amaseto, ma ġaro ta tu davarai boġi vinubana ta e ġaro vinubana ta arei-iaġiato tuba ta iatanai. ²⁶ Au tu gabu sebonai moġo asi atanuni, vanaġivanaġi gabu boruri na arakanaġi-rakanaġini, Keriso Varina Namona avari-fuani. Ġaro tari ai tu ġarukai dori areini, ma ġaro tari ai tu seġafore tarimari na vefakari ai araka-ġurani, ma ġaro tari ai tu ġegu tanobara tarimari korikori na dori ġevaġiguni e ġevaġa-rakavaguni, ġaro tari irau bese tarimari na dori ġevaġiguni; ma ġaro tari vanuġa barari ai meto barego araka-ġoitaġorini, ma ġaro tari tu tano fakana nuġanai meto barego aġoitaġoni, ma ġaro tari tu davara nuġari ai dori amaseni; ma ġaro tari tu ġevetarikaka-ġofaġofani tarimari na ġevaġa-rakavagu ġetoni. ²⁷ Ġauvei metori aveini e avekwaraġi-rakavani, boġi ġutuma asi agenani; avito-maseni, ananu-maseni; ġaro vovoka tu ġanigani

aruḡarini, korana aḡani-veaḡani bene, ma ḡaro tari asi ḡegu dabuḡa, kefigu kori moḡo, be enagureguni. ²⁸ Ma maiḡeri dagara ḡutuma ma bakiraḡirini riba; senaḡi iniga moḡo nakiraḡia: Ḡaro vanaḡivanaḡi rubu mabarari gabu tatai ḡetanuni anuḡa-vekwaraga iaḡi-baregorini. ²⁹ Ekalesia ta Iauka rekenai emoirani nai tu, au maki ḡia ḡesi amoira-sebonani. Ma ekalesia ta tarima ta na eḡori-veḡonuani, benamo rakava eveini nai, au tu abaru-rakavani.

³⁰ Bema au asi ḡegu dabara ta, ma navekokoroku batoni nai, au tu ḡegu moira ḡevaḡa-ḡorarini gaburi moḡeri moḡo bavaḡa-veiavirini. ³¹ Ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso Tamana Barau ma ribana au tu asi aḡofaḡofani. Barau bitana vaḡa-raḡea mo vanaḡivanaḡi. ³² Damaseko ai atanuto-ḡoi nai tu, Kini Areta ḡena gavana na vetari tarimari ekirarito, vanuḡa barana maḡuna mabarana beḡene nari-ḡaua, au beḡene ḡabi-tarigu ḡana. ³³ Senaḡi au tu tarikaka tari na boseḡa baregonai ḡevaḡa-tanu-ḡuraguto, benamo vanuḡa maḡuna windoana na varoseina ḡetuḡu-riḡoguto, benamo mo gavana ḡimana na araga-maḡurito.

12

Paulo ḡena mata-vanaḡi

¹ Vekokoroku ai tu kara namona ta asi badoḡariani, senaḡi baveiavini roḡo. Mata-vanaḡi ai Vereḡauka na evaḡa-foforirito dagarari aḡitarito ema aseḡaḡirito guruḡari roḡo nakiraḡiri. ² Au tarima ta Keriso nuḡanai ma ribagu; ḡia tu Barau na eḡabi-varaḡeato guba vaḡa-toitoina ḡana. Mo veiga eḡorato negana na beiaḡoma mo initoma tu laḡani gabanana vasivasi (14). Mo tau guba vaḡa-toitoina ḡana tu iaukana roḡo tauḡanina nuḡanai, o iaukana tauḡanina na eveḡitato, ma iaukana ḡereḡana moḡo eḡabi-varaḡeato, moḡa tu au asi ribagu, a Barau ḡereḡana moḡo ma ribana. ³ Mo tarima au tu ma ribagu. A mo tarima tu iaukana roḡo tauḡanina nuḡanai o iaukana tauḡanina na eraka-veḡitato vau mo maḡuri eḡorato, moḡa au tu asi ribagu, senaḡi Barau ḡereḡana moḡa ma ribana. ⁴ Mai tarima akiraḡiani maiḡa tu, paradaiso ḡana eḡabi-varaḡeato. Benamo monai dagara tari ḡita na asi ilaila bita kiraḡi-fofori ginikaurini, ema dagara ta ḡesi maki asi bita vaḡa-vetovorini dagarari, Vereḡauka na ekiraḡirito, eseḡaḡirito. Moḡeri dagara tu tarima ta na asi ilaila bekiraḡi-foforirini dagarari. ⁵ Au na tu moḡesina tarimana ḡereḡana moḡo bavaḡa-veiaviani. A au tauḡegu tu asi havekokorokuni, au tu ḡegu moiramoiri gaburi moḡeri baveiavi-iaḡirini, (korana tu moḡeri dairi ai tarima na asi ḡevaḡa-raḡeguni). ⁶ Au navekokoroku barasi maki, au tu dia babo ḡeri veiga na bara iaḡo, korana au tu guruḡa moḡoniri moḡo bara kiraḡiri bene. Senaḡi au tu asi veḡata aurani moḡeri bana kiraḡi-rosiri, korana asi ḡegu ura moḡeri dairi ai, au tarimarima na beḡene tuḡamaḡi-varaḡe varaḡegu. A au aurani tu, kara aveiani maiḡa, tarimarima na beḡene ḡitaia vauro beḡene riba-maoro, au tu tarima kamasigu.

⁷ Au tu Vereḡauka na dagara iaru-korokorori evaḡa-foforirito, benamo aḡitarito e aseḡaḡirito, senaḡi moḡeri bakuri ai au tauḡegu havekiraḡi-varaḡe varaḡeni garinai tu, Barau na midigumidigu ta au tauḡanigu ai etore-toḡaiato. Moḡa tu noḡa gini masikona ta au viriḡogu nuḡanai etanuni. Mo gini masikona moḡa tu iauka rakavana ta.

Ĝia tu Satani ĝena vetuĝunaĝi eiaĝo-vinini iaukana, au bene vaĝa-midigu midigugu, benamo au asi bana vekiraĝi-varaĝe varaĝe ĝana au ĝegu ai etanuni. ⁸ Vereĝauka tu vaĝa-toitoina veĝata anoĝiato, mai Satani ĝena vetuĝunaĝi-iaĝovini iaukana au ĝeguna bene koki-vaĝia ĝana. ⁹ Senaĝina Vereĝauka na maĝesina ekiraguto, “Au ĝegu namo e varevare-barana ĝereĝana moĝo dagara baregona ĝoi na oura-viniani, korana au ĝegu seĝuka tu moiramoira tarimana ĝenana vauro efofori-korikorini.” Moĝesina naima au na tu ĝegu moiramoira gaburi moĝeri moĝo haveiavi-iaĝirini, Keriso ĝena seĝuka au ĝegu ai bene tanu ĝana. ¹⁰ Moĝesi naima Keriso bakunai ĝegu ĝauvei nuĝanai amoiramoirani, o tarima na guruĝa e veĝa rakavari ĝegu ai ĝeveirini, o avekvaraĝini nai, o ĝevaĝa-midigu midiguguni nai, o ĝegu dabara doko ĝarori ai, au tu aiakuni averereni moĝo, korana amoirani negari ai tu, kokore barego vedaureana ma aĝoitaĝoni.

Paulo ĝena ura sebona tu Korinto ekalesiana doĝorona bene vaĝa-kavaia

¹¹ Au tu tauĝegu babo ai havevaĝa-iaĝo, maĝesi aguruĝani, senaĝi mai dia au tauĝegu nuĝagu siga moĝo maĝesi aveini, au ĝomi na ĝotuĝunaĝinaĝiguni naima, babo ai avevaĝa-iaĝoni. Au tu ĝomi na namogu boĝoro kiraĝi, senaĝi ĝomi na au tu ĝokure-toĝaguni. Aba, au tu moĝoni asi aragu, senaĝi mani ĝemi “apostolo iaru-korokorori” na au tu asi beĝe vanaĝiguni. ¹² Apostolo korikoriri vetoĝari tu vevaĝa-gwaĝiĝi ai, vetoĝa boruri ai, nuĝa-farevaĝi veĝari ai, ema seĝuka veĝari boruri ai ĝevaĝa-foforirito ĝomi ĝoirami ai, be ĝoĝitarito maniĝeri. ¹³ Ĝomi tu kamara veĝai au na ĝomi asi atuĝamaĝikau-baregomini, ekalesia doĝorori kotari atuĝamaĝikau-baregorini kavana, ei? Asi veĝa tai. Asiĝina. Au na ĝomi tu moĝoni, ĝomi ĝesi tatanuto-ĝoi, monai moĝo asi aurato-ĝoi, au uragu ai boĝono vekvaraĝi. Benamo moĝa moĝo. Ma bema mai veĝa maĝa ĝomi na ĝoĝitaiani asi namo nai tu, benamo anoĝimini, ĝegu mai veirakava boĝono tuĝamaĝi-fitoĝaia.

¹⁴ Au toma tu havei-kavi, niaĝosi atoni. Mai ma baiaĝosini maĝa tu ĝomi rakaĝitami avaĝa-toitoiani maĝa. Mai ma baiaĝosini mainai maki, asi ma bavaĝa-vekvaraĝimini, korana au tu dia ĝomi ĝemi farefare e moni urari na baiaĝosini, asiĝina, au tu ĝomi moĝo urami na baiaĝosini. Au na ĝomi maĝesina aveimini tauna korikori tu maĝa, dia natu na tama sina ĝeri farefare e moni etore-ĝerevaĝirini. Asiĝina. Tama sina na naturi ĝeri farefare e moni ĝetore-ĝerevaĝirini. ¹⁵ Moĝesina naima au baiaĝosini nai, ma iakugu ĝesi, kara ĝegu ai maĝeri mabarari ĝomi baviniĝini, ema au maki nuĝagu mabarana ĝesi baviniĝini, ĝomi bana vaĝa-kavami ĝana. Bema au na ĝomi tu auravini-baregomini, karase nai ĝomi na au tu asi ĝouravini-baregoguni?

¹⁶ Kotari na maki ĝevaĝa-moĝoniguni, au ĝomi tu asi avaĝa-vekvariĝimito-ĝoi, senaĝi maĝesi ma ĝekiraguni. Au tu iaunega rakavarakava, be au na ĝomi ĝemi ai moni tu ĝofaĝofa dabarari tari na aĝabirito-ĝoi ĝetoni. ¹⁷ Be mo tarima tari ĝomi ĝemi ai atuĝu-iaĝosirito, moĝeri tu akirarito, ĝomi ĝemi ai au ĝegu moni maki beĝene gogo atato ba? ¹⁸ Au na Tito anoĝiato, ĝomi beneasi raka-ĝitami atato nai tu, ĝita tarikakara ta maki atuĝuato, be Tito ekaviaato, ĝeiaĝosito. Ma Tito eiaĝosito nai tu, ĝomi ĝemi moni easi ĝofaĝofa-iaĝirito, ei? Tito ema au

tu iauka sebona nuġanai moġo ġaġauveini, ema dabara sebona na moġo ġaraka-iaġoni.

¹⁹ Ba ġomi vanaġivanaġi ġotuġa-maġini, ġai tu bakuma ġabiġauri guruġari ġomi ġemi ai ġakiraġirini ġotoni, ei? Moġoni, ġai tu Keriso nuġanai ema ġai kara ġakiraġirini tu Barau ġoiranai ġaguruġani. Au na aura-vinimini tarimami, ġoseġaġi, ġai na mai kara ġaveirini dagarari mabarari maiġeri tu ġomi boġono kokore uranai ġaveirini. ²⁰ Au tu agarini, korana au basi-raġasini nai, ġomi tu dia au na aura-vinirini veiġari ġovei-tanurini basi-ġoitaġomini, benamo ġomi na ġouraviniiani veiġana au ġegu ai asi boġo doġariani garina. Au agarini, ġomi tu roġo ġovevaneni, ġomamani, ġovebaru-vini rakava-rakavani, ġomata-ġaniġanini, karomi guruġa asi namori ġovinirini, ġoveroritoreni, ġoveiavini, nuġami e ġemi tuġamaġi dia gabu sebonai, senaġi iraurau. ²¹ Ma au agarini, au basi-votuni nai tu, au ġegu Barau na au bevaġa-maiakaguni ġomi ġoirami ai, benamo matagu gorari beġe riġoni, korana ġevei-rakavato tarimari tu asi ġevetuġamaġi-kureto veiġa rakavari ġerina, kima maġurina na ema mata-boraġa veiġari na. Maiġeri veiġa ġerina ġia ġevemiro-fatafatani.

13

Vekira-toreġau magona

¹ Mai tu vaġa-toitoina au ġomi ġemi ai mai aiaġosini. Ma Buka Veaġai ekirani kavana, “Tarima ruarua o toitoina na beġe vaġa-moġonirini guruġari tu moġoni korikori.” ² Au vaġa-ruarua ġomi asi-raka-ġitamito nai tu, ġevei-rakavani tarimari e tarima kotari maki au na akira-toreġaurito, au na kara baveiani au baiaġosini nai. Ma maitoma tu au manaġai roġo mai-ġegu nuġanai, ma avaġa-guruġamito kavana ma akira-toreġaurini. Bema au ma baiaġosi-ġenoġoini nai, deikara roġo rakava veiġari evei-tanuni tarimana tu, gwaina asi basi-ġabiani, ġena vei-rakava voina metona baviniani. ³ Korana ġomi ġemi ura tu boġono vaġa-moġonia veġata, Keriso tu moġoni au ġeguna eguruġani ba asiġina. Ġoseġaġi, Keriso ġomi ġemi ai tu asi emoirani, asiġi. Ġia kara ġomi fakami ai neveia betoni seġukana tu barego lelevaġi. ⁴ Aba, Keriso, mo tu tauġanina ġena moiramaira lorinai, satauro tuġunai ġeikoko-kauato, benamo emaseto, senaġi ġia initoma tu Barau ġena seġukai emaġuritanuni. Iesu Keriso nuġanai ġai maki tauġani ai tu moiramaira Iesu kavana, senaġi Barau ġena seġukai ġamaġuri-tanuni Keriso ġesi. Ema ġomi ġemi ai ġai na kara baġa veiani tu mai Barau ġena seġukai.

⁵ Ġomi tauġemi nuġami ema ġemi maġuri boġono ragaġi-ġinikauri, ġomi tu moġoni ġoveġabidadamani ba asiġina. Ġomi tauġemi ġemi maġuri na ema ġemi veiġa na boġono vevaġa-fofori korikori! Ba ġomi tauġemi tu asi ġoriba-maoroni, Keriso Iesu tu ġomi nuġami ai etanuni ba? Bema moġoni tauġemi ġovetovo-naġini, benamo ġoribani, Keriso tu dia ġomi nuġami ai, monai vauro ġomi tu moġoni asi ġoveġabidadama-korikorini. ⁶ Au moġoni aribani, ġomi tauġemi na ġai boġo riba-maoromani, ġai tu moġoni Keriso vetuġunaġina ġaiġa-ġovini, a dia Barau na asi evaġa-moġonimato tarimama. ⁷ Ma ġai ġema ġauġau ai Barau ġanoġiani, ġakirani, ġomi bene vaġa-kavami, be veiġa rakavana ta asi boġono veia. Ġai tu dia ġaġuriġurini, ġakirani, tarimarima na

ġai vetovo-naġi ai ġakokoreto, moġa beġene ġitaia ġatoni. Asiġina. Au ġegu ura ġomi tu vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo. A tarima-rima beġe kirani, ġai tu ġaketoto beġe toni, moġa ġai na tu asi ġatuġa-maġiani. ⁸ Korana tu ġai na guruġa moġonina kouġauna veġana ta tu asi ilaila baġa veiani, a ġai na tu guruġa moġonina moġo baġa vaġa-foforiani. ⁹ Ġai ġamoirani nuġanai, ġomi ġokokoreni tu, ġai ġema iaku ebaregoni. Ema ġai ġema ġauġau baregoni ġaveiani tu, ġomi boġono kokore-korikori ġemi veġabidadamai. ¹⁰ Moġesina naima mai fefai maiġeri guruġa atore-vinimini, au mainai roġo maiġegu nuġanai. Korana au asi aurani, au banasi-raġasi nai tu, ġomi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi. Korana Vereġauka na au mai maoro baregoni eviniguto tu, ġomi ġemi veġabidadama bana vaġa-kokoreri, a dia bana vaġa-rakavari ġana.

Veġabituġu dokona

¹¹ Tarikakagu, ġegu guruġa magona tu maiġa, boġono gena. Tuġamaġi barana ġoirami ai boġono torea tu, boġono namo-vedaurea, ġegu guruġa mabarari boġono korana-iaġiri. Nuġami beġene gwaġiġi, mabarabarami tuġamaġi sebna moġo boġono ġabia, maino ai boġono tanu, ema veuravini e maino Barauna ġomi sevisevimi ai bene tanu.

¹² Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

¹³ Veaġa o ekalesia tarimari mabarari na ġeri vevaġa-namo ġemi ai ġetuġu-iaġosiani.

¹⁴ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ema Barau ġena veuravini ema Iauka Veaġa ġena vekako namona, ġomi mabara-barami iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GALATIA EKALESIARI ĜERI

Galatia vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu betaĝu Antioka, Efeso o Makedonia ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai tu laĝani 48 ema 58 fakari ai ta etoreato. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Ĝia ĝena guruĝa baregori mai fefa nuĝanai tu karoa 2:19-21; 3:2-3; 3:11; 5:1 ekiraĝirito.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu Iuda tarimari tari ĝe-ekalesiato moĝeri na Galatia ekalesiari vevaĝa-riba kerereri ĝevinirito-ĝoi naima. Ĝia ĝekirato-ĝoi, tarimarima tu Mose ĝena taravatu guruĝari beĝe korana-iaĝirini vauro vevaĝa-maĝuri korikori beĝe ĝoitaĝoani. Moĝesi naima evaĝa-guruĝa gwaĝigirito, ekirarito, maĝuri ema vei-iobukaiobuka tu veĝabidadama ĝereĝana ĝenana moĝo Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai bita ĝabiani, a dia ĝera ĝauvei e veĝa ĝerina. Ema ekirarito, ĝita tu Keriso ĝena mase na taravatu ĝena seĝuka na eruĝa-vaĝirato, ema ĝita tu Iauka Veaĝa varau taĝabiato, be Iauka na bene ĝori-kaura.

Paulo na ĝena fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Paulo tauĝena na Vari Namona guruĝana ekiraĝiato - karoa 1-2
2. Vevaĝa-maĝuri tu taravatu ĝenana ba Barau ĝena namo e varevare-bara ĝenana eiaĝomani - karoa 3-4
3. Veĝa rakavari ĝerina bitana raka-faka ba roĝo bitana veiri - karoa 5-6

¹ Au Paulo, apostolo tarimagu na mai fefa tu ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi atore-iaĝosiani. Au tu dia tarimarima ĝeri urai mai ĝauvei aveiani, e dia tarima ta na etuĝuguto, mai apostolo ĝauveina bana veia etato. Asiĝina. Au tu Iesu Keriso ema Tamara Barau na etuĝuguto nai, mai apostolo ĝauveina aveiani. Iesu Keriso tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato. ² Ĝegu vevaĝa-namo tu tarikakara mabarari au ĝesi mainai ĝatanuni ĝesi, ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi ĝatuĝu-iaĝosiani.

³ Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina namo e varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu. ⁴ Iesu Keriso na ĝita ĝera Barau ema Tamara ĝena ura ekorana-iaĝirito, ĝia tauĝena ĝena maĝuri ĝita ĝera rakava dainai etore-tariato. Mo veĝa eveiato anina tu, ĝita toma mai tanobarai etanuni rakavana ĝenana bene vaĝa-maĝurira uranai. ⁵ Tamara Barau arana bitana vaĝa-raĝea vanaĝivanaĝi! Amen.

Vari Namona tu sebona kvariĝutu moĝo

⁶ Ĝomi na mani maĝuri boĝo veia nai, au tu badaradara-rakava moĝo. Korana ĝomi tu Keriso ĝena namo e varevare-bara lorinai, Barau na ekeamito, ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana. Ma nuĝanai ĝomi tu asikauna ĝia ĝenana ma boĝo ragaraka-veĝita, benamo vari boruna ta ma boĝo ĝabi-raĝea. ⁷ Mani vau boĝo ĝabi-raĝea maniĝa tu dia Vari Namona. Asiĝina ĝinavaĝi moĝo. Gomi mani tu moĝoni, tarima kotari na ĝeĝofa-veĝonumini. Ĝia ĝeurani tu, Keriso Varina Namona beĝene vei-veĝonua veĝata ĝetoni. ⁸ Senaĝi ĝai na ĝomi tu Keriso Varina

Namona moĝo ĝemi ĝaĝobata-iaĝiato, ma vari boruna ta tu asiĝina. Bema ĝai o guba aneruna ta vari boruna ta ĝemi ma baĝa ĝobata-iaĝiani nai, dei moĝesina beveini tarimana tu, rakava baregona ĝenai betanu-vanaĝi vanaĝini. ⁹ Mai guruĝa tu bita kiraĝia, senaĝi au na mai akiraĝi-ĝenoĝoiani. Bema tarima ta na ĝemi ai “Vari Namona” easi-ĝobata iaĝiani, senaĝi ĝia na eĝobata-iaĝiani varina tu mo ĝoĝabi-raĝeato varina moĝa ĝesi asi ilaila nai tu, mo tarima ĝenai rakava metona baregona bene tanu-vanaĝi vanaĝi.

¹⁰ Au maiĝesina aguruĝani tu, tarimarima na beĝene ĝabi-raĝegu ĝana, ba Barau na bene ĝabi-raĝegu? Ba mai tarimarima iauri navaĝa-namori ĝana aguruĝani? Bema tarimarima iauri initoma maki roĝo navaĝa-namori barasi, au toma Keriso ĝena vetuĝunaĝi ai tu asi bara iaĝo.

Paulo apostolo tarimanai eiaĝoto varina

¹¹ Tarikakagu mabarami, au na ĝomi avaĝa-guruĝa korikorimini. Mo Vari Namona na ĝomi ĝemi ai aĝobata-iaĝiato, moĝa tu dia tarima ta ĝenana erefo-taĝuito moĝo varina. ¹² Mai Vari Namona maiĝa, au na tu dia tarima ta ĝenana aĝabiato, ema dia tarima ta na evaĝa-ribaguto. Asiĝina ĝinavaĝi. Mai Vari Namona maiĝa tu Iesu Keriso tauĝena na ĝegu ai evaĝa-foforiato vau aribaiato.

¹³ Au guinenai Iuda ĝeri doĝoro nuĝanai atanuto-ĝoi nai, kara aveirito-ĝoi variri tu ĝoseĝaĝirito, be ĝomi ma ribami. Barau ĝena ekalesia doĝorona aiĝesi avaĝa-midigu midigurito-ĝoi e alai-lausilausirito-ĝoi bana vaĝa-rakavari veĝata atato-ĝoi variri tu ma ribami. ¹⁴ Au na Iuda seneri ĝeri maĝuri mabarabarari akorana-iaĝi ginikaurito-ĝoi. Ma au na mai maĝuri aveiato-ĝoi nuĝanai tu, Iuda tarimari au ĝuru karogu tauri mabarari au na aguine-iaĝirito-ĝoi.

¹⁵ Senaĝi au tu roĝo sinagu legana nuĝanai, Barau na eĝabi-viriĝiguto, ema ĝena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ĝia ĝena ĝauvei bana veia etato. Benamo Barau na eura-viniato ĝaronai, ¹⁶ Natuna au ĝegu ai evaĝa-foforiato. Keriso au ĝegu ai, Barau na evaĝa-foforiato, anina tu, ĝia eurato, au na Natuna Varina Namona irau bese tarimari ĝeri ai bana ĝobata-iaĝia ĝana. Barau na Natuna ĝegu ai evaĝa-foforiato nai tu, tarima ta ĝenai asi ma avedanaĝito. ¹⁷ Ierusalemema ĝana ĝeapostolo-guineto tarimari ĝeri ai vedanaĝi maki asi avaraĝeto. A au mo veĝa aĝoitaĝoato murinai tu, maoromaoro Arabia ĝana aiaĝoto. Ma monana ma aĝenoĝoi-iaĝoto Damaseko ĝana. ¹⁸ Monai, laĝani toitoi (3) ĝevanaĝito murinai vau, Ierusalemema ĝana avaraĝeto, Petero ĝesi baĝana guruĝa-ĝuruĝa uranai. Petero ĝesi Ierusalemaj ĝaro gabanana imaima (15) ĝatanuto. ¹⁹ Au mo negai apostolo boruna ta tu asi aĝitaiato. Au tu Vereĝauka tarina Iakobo (o Iames) moĝo aĝitaiato. ²⁰ Barau ĝoiranai au na ĝomi mai tu guruĝa moĝoniri atore-vinimini, asi aĝofaĝofani.

²¹ Ierusalemema araga-kwaneato tu, Siria ema Kilikia tanori ĝana aiaĝoto. ²² Keriso ĝena tarimarima, Iudea tanonai ĝetanuni ekalesiari, au ĝitaĝitagu ĝia tu asi ribari. ²³ Senaĝi ĝia na au tu varigu korina moĝo maiĝesi eragato ĝeseĝaĝiato-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, “Gita guinenai evaĝa-midigu midigurato-ĝoi e elai-lausilausirato-ĝoi tarimana, toma tu nevaĝa-rakavaia etato-ĝoi veĝabidadamana ma eĝobata-iaĝiani.”

24 Benamo Barau na kara au ġegu ai eveiato, moġa ġeseġaġiato nai tu, Barau ġevaġa-raġeato.

2

Apostolo tarimari na Paulo ġena ġauvei ġevaġa-moġoniatu

¹ Laġani gabanana vasivasi (14) ġekorito murinai vau, Banabas ġesi Ieruselema ġana ma ġaġenoġoi-iaġoto. Tito maki au na aġori-kauato, be ġia maki ġaiaġoto. ² Au tu Barau na ġegu ai evaġa-foforiato, naima aiaġoto Ieruselema ġana. Ma monai Vari Namona, irau bese tarimari ġeri aġobataiato-ġoi varina, Ieruselema ekalesia ġeri akiraġiato. Ma mo Vari Namona tu veġorikau tarimari baregori ġereġari ġeri ai maki akiraġiato, ġia na ġegu ġauvei beġene vaġa-moġonia ġana; korana agarito, akirato, asi namo au ġegu ġauvei guinena moġa, o mai ġauvei variġuna aveirini maġa asi tauri ai beġe iaġoni gariri. ³ Tito tu Grik tarimana, ma au Ieruselemai neganai, ġia tu au ġesi, senaġi ġia tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġiġiraġena tu asi ġeveito. ⁴ Senaġi ekalesia o tarikaka ġofaġofari tari ġai fakamai ġerakatoġa-ġairito, ġeurato tu, Tito tauġanina kefina beġene lama-vaġia veġata ġetato. Ġia ġai fakamai ġema-rakatoġa-ġairito, korana ġeurato, ġai Keriso Iesu ġesi ġasebonato nai, ġai ġema maġuri namona e fakana maġa, beġene ġita-lemiaia uranai. Korana ġia ġeri ura tu, Iuda ġeri sene taravaturi na ġai ma beġene barubaruma maia. ⁵ Senaġi hora misina nuġanai ta maki ġia garori tu asiġina ġinavaġi veġata ġaseġaġirito. Ġai moġesina ġaveito tauna korikori tu, Vari Namona guruġana moġonina ġomi rekemi ai bene tanu-vesiriġu uranai.

⁶ Veġorikau tarimari baregori tu ma arari, a asi arari au ġegu ai, ġia tu ilaila moġo. Barau na tarimarima tu dia tauġanina murikana vetoġana eġitaiani. Maniġeri veġorikau tarimari na guruġa ta auna vari iatanai tu asi ġetore-kauato. ⁷ Senaġi ġeġitaguto, Barau na au ġauvei eviniguto tu, mero tauġaniri kefiri asi ġelama-vaġirito tarimari ġeri, mo tu irau bese tarimari ġeri, Vari Namona bana ġobata-iaġia etato, ilailana Petero mero tauġaniri kefiri ġelama-vaġirito tarimari ġeri ai, mo tu Iuda tarimari ġeri ai, Vari Namona bene ġobata-iaġia etato kavana. ⁸ Korana Barau Iuda tarimari ġeri apostolo tarimana Petero ġena ġauvei nuġanai eġauveito-ġoi kavana tu, au irau bese tarimari ġeri apostolo tarimagu ġegu ġauvei nuġanai maki eġauveini. ⁹ Iakobo (o Iames), Petero ema Ioane tu rubu duġuna tarimari monai. Ġia na au ġegu ai Barau ġena namo e varevare-bara ġeġita-leaiato, benamo ġimari aroribari na au e Banabas ġeġabi-rukumato. Moġa anina tu, ġia ma nuġari mabarari ġesi ġekirato, Banabas ema au tu irau bese tarimari ġeri ai, ma ġia tu Iuda tarimari ġeri ai beġe iaġoni. ¹⁰ Guruġa sebona moġo ġai ġevinimato tu ġekirato, asi ġeri-ġari tarimari baġana tuġamaġiri e baġana vaġa-kavari ġetato. Senaġi mai veiġa tu au tauġegu na maki bana veia veġata atoni veiġana.

Paulo na Petero ekira-feiato, korana veiġa ġofaġofana eveiato nai

¹¹ Petero Antioka ġana eiaġomato neganai tu, au na ġoirana ġutu-ġutunai akira-matana matanaiato, korana ġia na veiġa eleaiato nai.

¹² Tovotovonai Iakobo na etuġurito tarimari Petero ġenai roġosi roġo beġere laġasi neganai, Petero tu irau bese tarimari ġesi ġeġaniġani

vegogoto-ḡoi. Senaḡi Iakobo na etuḡurito Iuda tarimari ḡevotuto nai, ḡia tu irau bese tarimari fakari na ma eraka-veḡitato. Petero irau bese tarimari fakari na eraka-veḡitato, korana mero tauḡaniri ḡelama-vaḡirini veigana ḡekorana-iaḡiani tarimari, Iuda tarimari, gariri eveito nai. ¹³ Iuda tarimari kotari maki Petero ḡesi ḡesebonato, be Petero ḡena mo veigā ḡofaḡofana ḡeveiato. Ma Banabas maki ḡia ḡeri mai ḡofaḡofa maḡurina na, be ḡia maki ḡeḡofa-darereato. ¹⁴ Senaḡi au ḡegu ḡitaḡitai ḡia tu Vari Namona maḡurina korikorinai tu asi ḡerakato-ḡoi naima ḡia mabarabarari matari ḡutuḡuturi ai au na Petero akira-matana matanaiato, akirato, “Ḡoi tu Iuda tarimamu, senaḡi Iuda tarimari ḡeri sene maḡurinai tu asi otanuni, a ḡoi tu irau bese tarimari ḡeri tanu-maḡurinai otanuni. Ma kara dainai tu irau bese tarimari ovaḡa-naḡirini, Iuda tarimari seneri ḡeri taravatu lorinai beḡene tanu otoni, ei?”

Iesu bevaḡa-moḡoniani tarimana na moḡo, Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraḡiani

¹⁵ Aba, ḡita Iuda tarimara tu Iuda korikoriri ḡerina taḡorato. Ḡita tu dia irau bese tarimari ḡerina taḡorato. Irau bese tarimari tu vei-rakava tarimari. ¹⁶ Ma ḡita Iuda tarimara tu ribara, Barau na tarimarima tu dia taravatu na ekiraḡirini veigari ḡekorana-iaḡi ginikaurini nai, ekirarini, asi ḡeri vei-rakava etorini. Asiḡina. Ḡia tu Keriso ḡenai ḡeveḡabidadamani naima ekirarini, asi ḡeri vei-rakava etoni. Ḡita maki moḡesi. Keriso Iesu tavaḡa-moḡoniato naima Barau ekirato, asi ḡera rakava etato. Dia taravatu na ekiraḡirini veigari takorana-iaḡi ginikaurini dainai. Asiḡina. Keriso ḡenai taveḡabi-dadamato nai. Korana tu taravatu ekorana-iaḡi ginikauani tarimana ta Barau na tu asiḡina ḡinavaḡi beḡabi-raḡeani. Asiḡina moḡo. ¹⁷ Bema ḡita Iuda tarimara tavekwarāḡini, taurani, Keriso ḡesi bitana sebona, be Barau na bene ḡabi-raḡera tatoni nai tu, ḡita tauḡera tavevaḡa-foforini, ḡita tu vei-rakava tarimara. Moḡa anina tu, Keriso eiaḡomato vei-rakava benema vaḡa-baregoa ba? Asiḡina ḡinavaḡi! ¹⁸ Bema au na mo taravatu, asi tauri ai avaḡa-iaḡorito dagarari, ma navaḡa-ruḡa ḡenoḡoiri atoni nai, au tu moḡoni vei-rakava tarimagu, taravatu asi akorana-iaḡiani. ¹⁹ Korana taravatu akorana-iaḡirito-ḡoi maḡurinai au tu varau amaseto, be taravatu au na asi ma bakorana-iaḡi ḡenoḡoiani. Taravatu akorana-iaḡiato-ḡoi maḡurinai au tu amaseto anina tu, Barau ḡena moḡo bana tanu uranai. ²⁰ Au tu Keriso ḡesi ḡesatauro-sebonaguto; dagara sebona tu, roḡo maḡuri atanuni, senaḡi mai tu dia au tauḡegu ḡegu maḡuri. Asiḡina. Mai tu Keriso au nuḡagu ai maḡuri etanuni. Au mai tauḡani nuḡanai mai maḡuri atanu-iaḡiani maiḡa tu, Barau Natuna ḡenai aveḡabidadamani lorinai atanuni. Mai Barau Natuna na au eura-vinguto, ma au maḡuri bana ḡabia ḡana, tauḡena ḡena maḡuri evini-fitogaiato. ²¹ Au na Barau ḡena namo e varevare-bara tu asi atore-veḡitaiani. Asiḡina ḡinavaḡi. Korana bema tarima ta na taravatu bekorana-iaḡiani nai, vei-iobukaiobuka tarimanai beiaḡoni neganai, Keriso tu bere mase-kava, asi ḡena namo ta.

3

Taravatu tana korana-iaḡia, ba veḡabidadamai moḡo bisini tanu

1 Ğomi Galatia tarimami babomi! Iesu Keriso satauro ai ġeikoko-kauato varina tu au ġegu ġobatai, be matami ġutuġutunai akiraġi-fofori ġinikauato. Ma ġomi mai tu kamara ġora tarimana na ġemi tuġamaġi be-meġa-veġonuri maia, ei? 2 Au aurani, mai dagara sebona ġomi na ġokiravaragu: Ğomi na Iauka Veaġa tu taravatu ġokorana-iaġi ġinikauato nai ġoġabiato, ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiato, benamo ġovaġa-moġoniato nai ġoġabiato? 3 Ğomi tu moġoni boġo babo-korikori, ei? Ğomi maġuri variġuna dabaranai raka tu Iauka Veaġa ġena seġukai ġosinaiato, maitoma ġomi ġourani, magona tauġemi ġemi kokore ai boġono ġoitaġoa ġotoni? 4 Be, ġomi mo meto ma midigumidigu tu ġoġoitaġo-kavarito, asi ġeri namo ta? Senaġi mo meto ma midigumidigu, au ribagu tu, asi ġoġwa-kavarito. 5 Ma nadanaġimi atoni, Barau na ġomi Iauka Veaġa evinimini e fakami ai nuġa-farevaġi veġari boruri eveirini, korana ġomi na taravatu ġokorana-iaġi ġinikauani nai ba? Ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiani, benamo ġovaġa-moġoniani dainai?

6 Ğotuġamaġi-ġenoġoi, Aberahamo ġotuġamaġia: “Ġia tu Barau na ekiraġi-toreato guruġana evaġa-moġoniato naima, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, etato.” 7 Moġesina naima boġono riba, Barau ġeġabidadama-viniani tarimari ġereġari moġo Aberahamo natuna. 8 Buka Veaġai etore-guineato guruġana na ekiraġiani, ekirani, ġoirai Barau na irau bese tarimari tu ġeri veġabidadama ġerina vau bekirarini, asi ġeri rakava betoni. Moġesina naima, Aberahamo ġenai Vari Namona tu ekiraġi-fofori guineato, ekirato, “Tanobara mabarabarari beseri tu, ġoi ġemuna vau vevaġa-namo beġe doġariani.” 9 Aberahamo na Barau eġabidadama-viniato, benamo Barau ġenana vevaġa-namo eġoitaġoato. Moġa ilailanai Barau ġenai ġeveġabi-dadamani tarimari mabarabarari tu, Barau ġena vevaġa-namo beġe ġabiani.

10 Taravatu ġekorana-iaġi ġinikauani vau, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetoni tarimari mabarari iatari ai tu rakava metona lelevaġina etanuni. Korana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, “Taravatu bukanai ġetorerito guruġari asi ġekorana-iaġi vanaġi-vanaġirini tarimari iatari ai tu rakava metona lelevaġina betanuni.” 11 Buka Veaġa na bevaġa-fofori ġinikaua, taravatu bekorana-iaġiani tarimana Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimana. Korana “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimanai beiġoni, be bemaġurini.” 12 Taravatu tu irau veġata, ġia tu dia veġabidadama ġenana eiaġomani. Korana Buka Veaġa ekirani, “Taravatu ekorana-iaġi ġinikauani tarimana tu taravatu ġenana moġo maġuri beġabiani.”

13 Senaġi ġita tu taravatu ġena rakava metona lelevaġina ġenana Keriso na varau evoi-vaġirato. Ġita tu ġia tauġena na eruġa-boroġirato, benamo mo rakava meto lelevaġina tu ġia na eġabiato. Korana Buka Veaġai etoreato, ekirani, “Ġau ai ġetou-kaurini, ġemaseni tarimari mabarabarari iatari ai tu Barau na rakava meto lelevaġina etorekauanai.” 14 Keriso na ġita taravatu ġena rakava meto lelevaġina ġenana evoi-vaġirato, tauna korikori tu, Barau na Aberahamo vevaġa-namo eviniato, mo vevaġa-namo moġa tu irau bese tarimari na maki Iesu Keriso ġenana beġene ġabia uranai. Korana mo dabarai tu, Barau na ekiraġi-toreato Iaukana tu Iesu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari

mabarari na maki beĝe ĝabiani.

Barau ĝena taravatu na Barau ĝena guruĝatore guinena asi ilaila bekoki-fitoĝaiani

¹⁵ Tarikakagu mabarami, tarimarima ĝera tanu-maĝurinaĵi guruĝa vaĝa-ilailana ta nakiraĝia. Vaĝa-ilailana tarimarima ĝera kiraĝitore guruĝana emoĝonini, benamo tavaĝa-ruĝaiani nai tu, mo guruĝatore moĝa tarima ta na asi ma bekira-fitoĝaiani o iatanai guruĝa boruna ta asi ma betore-kauani. ¹⁶ Barau na mo guruĝatore guruĝari tu Aberahamo ema Aberahamo besena sebona moĝo ĝeri ai ekiraĝirito. Buka Veaĝai etoreato guruĝana tu dia maĝesi ekirani, "Goi besemu ĝutumari ĝeri," korana moĝesi bere kira tu tarimarima ĝutuma bere kiraĝiri; senaĝi ĝia tu ekirani, "Goi besemu sebona ĝenai." Mai tu tarima sebona kwariĝutu moĝo ekiraĝiani, mo tu Keriso ĝereĝana moĝo ekiraĝiani. ¹⁷ Au na kara akiraĝiani tu iniĝa: Barau ĝena guruĝatore guruĝana Aberahamo tu evini-guineato; ma laĝani sinau vasivasi ma gabana toitoi (430) evanaĝiato murinaĵi vau, Barau na taravatu evaĝa-ruĝaĝiato. Ma vau ema ruĝato taravatuna na Barau ĝena guruĝatore guinena moĝa tu asiĝina ĝinavaĝi bekoki-fitoĝaiani, benamo Barau ĝena guruĝatore moĝa tu asi taunai bevaĝa-iaĝoani. Asiĝina ĝinavaĝi veĝata.

¹⁸ Bema Barau na evinirato dagarana tu taravatu bita korana-iaĝi ginikauani vau bita ĝabiani nai tu, mo bita doĝariani dagarana moĝa tu, ribara, dia ekiraĝi-toreato maĝurinaĵi bita doĝariani. Senaĝi Barau tu ĝena namo e varevare-barai eguruĝa-toreto, ma Aberahamo eviniato. ¹⁹ Bema moĝesi nai tu, kara dainai taravatu eiaĝomato? Taravatu eiaĝomato anina tu, tarimarima na Barau ĝekira-sirivaĝiato-ĝoi maĝurina, moĝa tu taravatu na bene vaĝa-fofori ginikaua. Ma Barau na mai taravatu tu dia betanu-vanaĝi vanaĝini etato. Asiĝina. Mai taravatu tu betanu-iaĝoni mo, Aberahamo natuna bemaĝurini vau bea magoni. Korana Barau ĝena mo guruĝatore tu ĝia ĝenai eveiato. Mai taravatu tu Barau na aneru ta eviniato. Benamo mo aneru na tu Barau ma tarimarima vefakari ai eruĝato tarimana eviniato. Ma mo vefakari ai eruĝato tarimana na tu, ĝita ĝerai ekiraĝi-foforiato, bitana korana-iaĝia ĝana. ²⁰ Bema tarima sebona moĝo eĝauveini nai tu, vefakai eruĝani tarimana tu asi ĝena ĝauvei. Ma Barau mainai tu ĝereĝana moĝo, e ĝereĝana moĝo eguruĝa-toreto.

Taravatu anina tu kara?

²¹ Be, moĝa tauna tu, taravatu na Barau ĝena guruĝatore guruĝana ekira-fitoĝaiani? Asiĝina ĝinavaĝi. Korana bere Barau na tarimarima taravatu ta bere viniri, benamo mo taravatu ĝenana tarima maĝuri beĝere doĝaria nai tu, moĝoni, ĝita tu taravatu korana-iaĝi-ginikauna ĝenana, vei-iobukaiobuka tarimarai bitara iaĝo. ²² Senaĝi Buka Veaĝai etoreato guruĝana na ekiraĝi-foforiani, ekirani, "Mai tanobara mabarabarana tu vei-rakava ĝena seĝuka gaburenai etanuni." Moĝa lorinaĵi kara Barau na ekiraĝi-toreato dagarana, moĝa tu Iesu Keriso ĝenai bita veĝabidadamani vau bita doĝariani. Moĝa tauna tu, Keriso bevaĝa-moĝoniani tarimana tu Barau na ekiraĝi-toreato varevarena beviniani.

²³ Iesu ĝenai veĝabidadama maĝa roĝosi roĝo bere fofori nuĝanai, tovtovonai ĝita tu taravatu ĝena seĝuka gaburenai tatanuto-ĝoi, taravatu na ebiri-ĝaurato mo, Iesu ĝenai veĝabidadama Barau na ma

ema vaġa-foforiato. ²⁴ Be, taravatu na tu ġita eguine-iaġirato mo, Keriso eiaġomato, benamo ekorito. Moġa anina, ġita tu Iesu ġenai bita veġabidadamani vau, Barau bekirani, ġita tu asi ġera rakava betoni. ²⁵ Initoma tu veġabidadama ġena nega beraġasi, naima taravatu na ġita tu asi ma beġori-kaurani.

Veġabidadamai Barau natunai bita iaġoni

²⁶ Ġomi mabarabarami tu Barau natuna, korana tu Keriso Iesu ġenai ġoveġabidadamani bene. ²⁷ Ġomi babatiso ġoġabiato tarimami mabarami, Keriso ġesi ġosebonato, be Keriso nuġanai ġotanuni. ²⁸ Ġomi mabarami fakami ai ta tu asi ġemu irau ta. Ġoi tu Iuda tarimamu o irau bese tarimamu, tuġu-rakaorakao tarimamu o fakai otanuni tarimamu, vavine o tau, senaġi ġomi mabarami tu sebona moġo. Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġomi mabarami tu sebona kwariġutu moġo. ²⁹ Bema ġomi Keriso ġena tarimarima nai, ġomi tu Aberahamo besena, ema Barau na ekiraġi-toreato dagarana maki boġo ġabiani.

4

Vetuġunaġi tauna tu irau, ma natuna korikoriri maki irau

¹ Au tu iniġesi akirani: Mero misina ta, bema ġia roġo mero kei neganai, tamana na eviniato dagarari mabarabarari asi roġo beġaunarini. Aba, mo dagara mabarabarari tu ġia ġena farefare, senaġi ġia tu roġo mero kei, naima ġia na asi roġo beġaunarini. A ġia tu tuġu-rakaorakao tarimana kavana roġo betanuni. ² Mo mero misina benariani tarimari, ema mo ġena dagara beġe ġita-ġaurini tarimari ġeri veġitaġau gaburenai roġo betanuni, beiaġoni mo, tamana na ekiraġi-toreato ġarona bea ġabiani. ³ Ġita maki moġesina, roġo mero misira e kekenira misira negari ai tu, taravatu irauirau e tanobara barauri ġeri tuġu-rakaorakao merora e kekenirai taiaġoto. ⁴ Senaġi Barau na eviriġiato ġarona evotuto nai, Barau na Natuna etuġu-iaġomaiato, vavine ta ġenana ema maġurito. Barau Natuna etuġu-iaġomaiato maġa tu, taravatu ġena seġuka gaburenai ema maġurito. ⁵ Ġia taravatu ġena seġuka gaburenai ema maġurito korana tu, taravatu ġena seġuka gaburenai tatanuni tarimarimara benema voi-ġenoġoira, benamo Barau natunai bisini iaġo ġana.

⁶ Ġomi tu moġoni Barau natuna. Moġesi naima Barau na Natuna Iaukana etuġu-mariġoato, ġita tata lorurai o nuġarai eraka-toġato, ma etanuni. Mo Iauka moġa ġita lorura ġuturi na ekea-rosini, ekirani, “Tamagai, Tamagai!” etoni. ⁷ Moġesi naima ġomi toma tu dia taravatu ġena tuġu-rakaorakao tarimami. Asiġina. Ġomi toma tu Barau natuna. Ġomi tu moġoni Barau natuna lorinai, Barau na natuna bevinirini dagarari mabarabarari tu ġomi na maki boġo ġabirini.

Paulo na Galatia tarimari etuġamaġi-baregorito

⁸ Guinenai ġomi na Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, ġomi tu ġofaġofa barauri ġotoma-rakariġo vinirito-ġoi, (ġia tu ġima veiveiri dagarari moġo), ġia ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai ġoiaġoto. ⁹ Senaġi toma tu, Barau boġoma ribaia, ba nakira, Barau na ġomi bema ribami. Ma kamasi nai tu taravatu moiramoirari, asi tauri dagarari ma ġokorana-iaġi ġenoġoiri ġotoni? Ġomi ġourani tu, maniġeri taravatu na

ma beĝene barubaru-tarimi ĝotoni, ei? ¹⁰ Ĝomi tu ĝaro e ĝue, vereko ĝarori e laĝani tari ĝotuĝamaĝi-baregorini e ĝokorana-iaĝi baregorini. ¹¹ Au ĝomi ĝemi veiĝa aĝitarini tu, mai ama tuĝamaĝi-ĝarini. Akirani, au ĝomi ĝemi ai tu, betaĝu avekwaragi-kavato banaĝu atoni.

¹² Tarikakagu mabarami, anoĝimini, au kavana boĝono vei, korana au maki taravatu aiaguato nai, ĝomi kavana aveito bene. Ĝomi na au ĝegu ai veiĝa rakavana ta tu asi ĝoveiato. ¹³ Ĝomi maki ma ribami, au tovtovonai ĝomi Vari Namona au na aĝobata-vinimito tu, mo keve ta na eĝabiguto, benamo maninai tatanuto-ĝoi nai. ¹⁴ Aba, au ĝegu ai mo keve moĝa tu, ĝomi ĝemi ai vetovonaĝi baregona ta, senaĝi asi ĝoĝita-fitoĝaguto, e asi ĝoragakwane-moĝovaĝiguto. A ĝomi na au tu Barau ĝena aneru ta boĝoro ĝabi-raĝea ilailanai ĝoĝabi-raĝeguto. Ma au tu noĝa moĝo Keriso Iesu tauĝanina korikorina noĝa ĝoveiguto. ¹⁵ Ĝomi ĝemi iaku e verere maki barego. A toma tu kamasi, mo iaku e verere tu aiĝeri, ei? Mai tu moĝoni aguruĝani, mo negai bema boĝoro ura, matami ĝoĝibo-vaĝiri, benamo au ĝovinigu boĝoro si nai tu, ĝoro ĝibo-vaĝiri, benamo boĝoro vinigu. ¹⁶ Toma tu kamasi? Guruĝa moĝoniri akira-varamini nuĝanai tu, ĝemi vetari tarimanai ma boĝo vaĝa-iaĝogu?

¹⁷ Maniĝeri ĝofaĝofa tarimari na ĝomi ĝemi ai ura tu barego lelevaĝina ĝetoreani, senaĝi ĝia ĝeri tuĝamaĝi e ura tu asi roroĝoto. Ĝia ĝeri ura baregona ĝeveiani tu, ĝomi ĝai ĝemana moĝo boĝono raka-veĝita, benamo ĝia ĝeri ai beĝene ĝabi-vanaĝimi ĝetoni. Ma ĝia na beĝene ĝabi-vanaĝimi, be ĝia boĝono ura-viniri ĝetoni. ¹⁸ Vanaĝivanagi tarimarima namo beĝene ĝabia uranai, bita uravini-baregorini tu namo vedaurea. Ma namo bene ĝora ĝana, tarimarima bouravini-baregorini maĝurina tu, dia au ĝoiragu ai moĝo boĝono veia. Asiĝina. ¹⁹ Natugu, ĝomi tu au na atuĝamaĝi-kaumini. Au tu ĝomi urami ai, be noĝa vavine ma baniri na mero ĝeruĝu-vaĝirini ĝetoni nai, midigu ĝeĝabirini kavana, au midigu aĝanini. Mai midigumidigu tu baĝabi-iaĝoani mo, Keriso vetoĝana korikori ĝomi ĝemi ai bevetoreni. ²⁰ Initoma au ĝegu ura barana tu, ĝomi sevimi ai barasi ruĝa-tari, be garogu bara kefoa, bara vaĝa-kava ĝinikaumi. Korana au ĝomi ĝemi ai tu mai ama daradarani, asi aribani, kamasi bavaĝa-kavamini.

Hagar ma Sara

²¹ Ĝomi taravatu gaburenai tanu ura-dikana ĝoveini tarimami na ĝokira-varagu. Ĝomi taravatu na kara ekiraĝiani guruĝana tu ĝoseĝaĝi-ginikauani ba? ²² Buka Veaĝa tu maiĝesi etoreato: Aberahamo natuna tu ruarua, ta tuĝu-rakaorakao vavinena ĝenana emaĝurito, ma ta tu vavine fakana, dia tuĝu-rakaorakao vavinena, ĝenana. ²³ Tuĝu-rakaorakao vavinena ĝenana emaĝurito merona tu, Aberahamo e Hagar ĝegenavegogoto, monana eĝorato. Senaĝi vavine fakana ĝenana emaĝurito merona tu, Barau ĝena guruĝatore lorinai emaĝurito. ²⁴ Mai vetoĝa maiĝeri tu guruĝa vaĝa-ilailari veiĝari moĝo. Mai vavine ruarua maiĝeri tu, Barau ĝena kiraĝitore ruarua ĝevaĝa-foforirini. Hagar tu Barau ĝena kiraĝitore ta Sinai Ĝorona na eiaĝomato dagarana ekiraĝiani, ma ĝia na eruĝa-vaĝirito tarimari tu tuĝu-rakaorakao tarimari. ²⁵ Mai guruĝa "Hagar" tu Arabia tarimari na Sinai Ĝoronai ĝekiraĝiani. Ema Hagar maki toma etanuni Ierusalemna vetoĝana kavana. Korana mai Ierusalemna sitina e Ierusalemna tarimari tu tuĝu-rakaorakao tarimari.

26 Senaġi gubai etanuni Ierusalemmana tu faka. Ma ġia tu ġita sinara.

27 Buka Veaġai tu maiġesina ekirani,

“Vavine gabanimu,

mero asi oġabini vavinemu,

e mero ġabi midiguna asi ribamu vavinemu,

noiakku e noverere!

Korana tu ġaraġona na eiaġuiato vavinena natuna tu ġutuma gorogoro, ma ġaraġona na asi eiaġuiato vavinena natuna tu asi vovoka.”

28 Tarikakagu mabarami, ġomi tu Isako kavana. Barau ġena guruġatore lorinai, Barau natunai ġoiaġoto. 29 Mo negai Aberahamo e Hagar ġegenavogoto nai, eġorato merona na Iauka Veaġa ġena seġukai eমাgurito merona evaġa-midigu midiguato, moġesi kavana maitoma maki mo veġa sebona eġorani. 30 Senaġi Buka Veaġai etoreato guruġana tu kara etoni? Ġia tu ekirani, “Mani tuġu-rakaorakao vavinena ma natuna ġesi tu ġomi sevimi na boġono lai-veġitari. Korana vavine fakana natuna ġena farefare mani tuġu-rakaorakao vavinena natuna ġesi tu asi veġata beġe ġauna-vegogoani.” 31 Ma, tarikakagu, ġita tu dia tuġu-rakaorakao vavinena natuna. Asiġina. Ġita tu vavine fakana natuna.

5

Taravatu irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai asi ma boġono iaġo

1 Ġita tu bitana faka uranai, Keriso na taravatu misimisiri ġerina eruġa-vaġirato. Be boġono ruġa-gigitari. Ma tauġemi mani Iuda tarimari ġeri taravatu misimisiri e vereko irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi ma boġono vevaġa-iaġo.

2 Ġoseġaġi! Au Paulo na akiramini, bema ġomi tauġanimi kefiru beġe lama-vaġirini nai tu, Keriso na ġita bene ruġa-vaġira ġana, kara eveiato, moġa tu asi ġena seġuka ġomi ġemi ai. 3 Ema mani deidei tauġaniri kefiru beġe lama-vaġirini tarimami tu navaġa-guruġami, ġoseġaġi. Ġomi tu taravatu mabarari misikose boġono korana-iaġi ginikauri veġata. 4 Bema ġomi ġokirani, taravatu boġono korana-iaġi ginikaua, be Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo ġotoni tu, tauġemi moġo Keriso ġenana ġoveġabi-ġerevaġini. Ema ġomi tu Barau ġena namo e varevare-bara ġenana ġoveġitani. 5 Iauka Veaġa ġena seġukai Barau ġenai taveġabidadamani, ema tavaġa-nogani, Barau na vei-iobukaiobuka tarimara benesi ġana. 6 Keriso Iesu ġesi esebonato tarimana tu tauġanina kefiru ġelama-vaġiato ba asi ġelama-vaġiato tu asi ġeri irau ta; mai veġa ruarua ġerina namo ta asi beġorani. Dagara bareġona korikori tu veġabidadama, mo veġabidadama na veuravini evaġa-foforiani.

7 Ġomi tu raga-iruiru ai ġoraga-ginikauto-ġoi. Ma kamara deikara na ġoirami easi-kouġauato, benamo toma tu guruġa moġonina asi ma ġokorana-iaġiani? 8 Mani vevaġa-ura veġana maniġa tu dia ġomi ekeamito Barauna ġenana eiaġomani. 9 Boġono riba, farao evaġa-tuburini muramurana kotuna na farao evaġa-tubu baregoani. 10 Barau ġenai ġegu tuġamaġi tu atorekau-gwaġiġiani, korana ribagu, ġia na bevaġa-kavamini, benamo iaunega boruna ta asi ma boġo ġabi-raġeani.

Mani ġomi evaġa-tuġamaġi daradaramini tarimana maniġa tu, ġena veiġa voina metona bedoġariani veġata.

¹¹ Tarikakagu mabarami, bema au na mero tauġaniri kefiru lamavaġi veiġana initoma roġo aġobata-iaġiani nai, au karase nai tu roġo ġevaġa-midigu midiguguni? Bema au na mero tauġaniri kefiru lamavaġi veiġana roġo bara ġobata-iaġia nai tu, Keriso ġevaġa-satauroato varina aġobata-iaġiani, mainana tarimarima nuġari tu asi bere vaġa-metori. ¹² Ġomi ġemi tuġamaġi ġevei-veġonu veġonurini tarimari maniġeri, namona tu tauġeri na seuri beġene farari.

¹³ Moġoni, tarikakagu, ġomi Barau na ekeamito tu, taravatu iraurau korana-iaġiri ġerina boġono raka-faka ġana. Ma ġomi tata tu dia taravatu gaburenai ġotanuni, senaġi fakai ġotanuni. Mani fakai ġotanuni dainai tu, tauġani ġena ura rakavari boġono korana-iaġiri ba? Asigina ġinavaġi! Ġomi tu ma veuravinimi ġesi karomi ġesi boġono vevaġa-kava, e karomi ġeri vetuġunaġi boġono iaġo-vini. ¹⁴ Taravatu mabarabarari tu taravatu guruġana sebonai moġo Barau na evaġa-iaġoato, ekirato, "Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini ilailanai." ¹⁵ Bema ġomi tauġemi karomi tata ġesi moġo boġo vekira-ġarama ġaramani e boġo vevaneni nai tu, boġono venari, korana karomi ġesi tauġemi moġo boġo vevaġa-rakavani, benamo veġabidadama na boġo ketoni garina.

Tauġani ġena veiġa e Iauka ġena veiġa

¹⁶ Au tu iniġesina akirani: Iauka Veaġa na ġemi maġuri bene guine-iaġiri, be tauġani ġena ura rakavari asi boġono korana-iaġiri. ¹⁷ Ġita ribara, tauġani na euravini-baregorini veiġari, Iauka na tu asi eura-vinirini, ema Iauka na euravini-baregorini veiġari, tauġani na tu asi eura-vinirini. Ġia tauri ruarua tu ġevevaġini. Moġesina naima, ġoi na veiġa namori bono veiri otoni veiġari tu asi oveirini. ¹⁸ A bema ġoi Iauka na eġori-kaumuni nai, ġoi tu dia taravatu gaburenai otanuni.

¹⁹ Tauġani na euravini-iaġirini veiġari tu maiġeri: Mata-boraġa veiġari, veiġa mirori, kima veiġari, ²⁰ kwaivakuku toma-rakarigo, ġora e meġameġa, vebaruvini, vevane, mama, niaraniara, arana beġene vaġa-raġea etoni veiġari, veġareveġare, vevare-kirakira veiġari, ²¹ dagara mata-kifakifari o mata-ġaniganiri, niuniu ema ġoreġore, ma veiġa iraurau maiġesi kavari. Guinenai akira-toreġaumito kavana, toma maki akira-toreġaumini, maiġesi veiġari beġe veini tarimari tu, asigina ġinavaġi Barau ġena Basileia nuġanai beġea raka-toġani.

²² Senaġi Iauka ġwaġwana tu maiġeri: Veuravini, iaku, maino, vevaġa-gwaġiġi, veiau-namo, nuġa-namo, vetuġamaġikau, ²³ nuġa-ġavemuko o manau, ema nuġa-gwaġiġi. Maiġeri veiġa tu taravatu na asi ekourini, asi taravaturi. ²⁴ Keriso Iesu ġena tarimarima korikori vetoġana tu maiġesi: Ġia tu tauġani na eġabiraġe-baregorini dagarari e euravini-iaġirini dagarari mabarabarari eikoko-kaurito satauro tuġunai Keriso ġesi.

²⁵ Bema ġita Iauka Veaġa na ġera maġuri eguine-iaġirini nai tu, Iauka Veaġa ġena dabarai maki bisini raka. ²⁶ Ġita tauġera asi sivekiraġi-varaġevaraġe, e karora nuġari asi sivei-barubaruri, ema karora tata ġeri ai dagara tari moġeri asi simata-ġanigani-iaġiri.

6

Ekalesia karomi ġesi boġono vevaġa-kava

¹ Tarikakagu mabarami, bema fakami ai tarima ta na veiġa eleaiani ġoġitaiani nai tu, Iauka Veaġa na ġemu maġuri eguine-iaġiani tarimamu na nuġamu ma manauna ġesi bono vaġa-kavaia, ġena maġuri bono toto-iobukaia maia. Senaġi ġoi tauġemu maki bono venari. Asi namo Satani na ġoi maki beriba-ġanimuni ġesi. ² Karomi tata ġesi boġono vevaġa-kava, ġemi meto boġono ġwa-barabarari, korana moġesi boġo veini tu, Keriso ġena taravatu boġo korana-iaġi ġitakauani. ³ Bema tarima ta tauġena bevetuġa-maġini, ġia tu tarima korikori betoni, a nuġanaġi ġia tu asi ġeaiaviani tarimana. Ġia tu tauġena kekei moġo eveġofaġofa-iaġini kekei. ⁴ Tarimarima mabarari tu tata ġeri veiġa e maġuri beġene vetau-ġinikaui. Benamo moġa murinaġi vauro tata ġia tauġena ġena maġuri namona iakuna bene vei. A dia ġia ġena maġuri namona tarima ta ġena maġuri ġesi bene vaġa-vetovoa. ⁵ Korana tu tarima tata ġereġana na ġena maruna metona bene ġwaia.

⁶ Tarima ta deikara riba eġabini Barau ġena guruġai tarimana tu, ġia ġenaġi kara etanuni dagarari kota ġena vevaġa-riba tarimana bene varevare-vinia.

⁷ Tuġamaġi kerereri na asi beġene ġabimi. Barau tu asi boġo ġofaiani. Tarimarima tu kara ġuena evaroani, benamo moġa ġwaġwana ġereġana moġo eġabiani. ⁸ Tauġani ġena ura rakavari ekorana-iaġirini tarimana tu, tauġani ġena ura rakavari ġerina maġuri rakava kwaikwaina e mase bedoġaririni. A Iauka Veaġa ġena veiġa namori ekorana-iaġirini tarimana tu, Iauka Veaġa ġena veiġa namori ġerina maġuri vanaġivanāġi beġabiani. ⁹ Moġesina naima veiġa namori veiveiri ai asi bitana gau. Korana veiġa namori veiveiri asi bita vaġa-ketoani nai tu, kwakwa negana korikorinaġi tu ġaniġani bita kwa-doġarini. ¹⁰ Moġa lorinaġi ġita ġera mai nega namonaġi tu tarimarima mabarabarari ġeri ai veiġa namori bisini veiri. Ma mai veiġa namori tu Keriso ġenaġi ġeveġabadadamani besena mabarabarari ġeri ai tu bisini veiri veġata.

Dia kefi lamavaġi ġenana maġuri boġoitaġoani

¹¹ Mai fefa tu au tauġegu na batorea ġomi ġemi. Ġoġitaiani, mai guruġa-matari baregori atorinerini mai fefai. ¹² Ġoseġaġi, ġomi tauġanimi kefirini beġene lama-vaġiri guruġari ġevei-gwadarini tarimari, maniġeri tu tauġani murika na dagarari koriri ġevekokoroku-iaġirini tarimari. Mani tarimarima maniġeri tu Keriso ġena satauro dainai beġe vaġa-midigu midigurini garinaġi maniġesi ġeveini. ¹³ Tauġaniri kefirini ġelama-vaġirini tarimari na taravatu tu asi ġekorana-iaġiani. A ġia tu ġeura-baregoni, ġomi tauġanimi kefirini beġene lama-vaġirini ġetoni. Ġia ġeura-dikani tauna korikori tu, ġomi tauġanimi kefirini beġe lama-vaġirini nai, beġene veiavi ġana. ¹⁴ Au dagara ta vekokorokuna tu asiġina ġinavaġi haveini, a au tu ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena satauro moġo havekokoroku-iaġiani. Korana mai satauro ġenana tanobara dagarari au ġegu ai tu ġemaseto satauro tuġunai, ema au maki tanobara dagarari ġeri ai tu amaseto satauro tuġunai. ¹⁵ Mero tauġaniri kefirini ġelama-vaġirini nai, namo ta asi beġorani, ema mero tauġaniri kefirini asi beġe lama-vaġirini nai, maki namo ta asi beġorani. Korana dagara baregona sebona Barau ġenaġi tu, Barau na tarima variġu geragerarai evaġa-iaġorani. ¹⁶ Mai

maḡuri maiḡa beḡe tuḡamaḡiani e beḡe korana-iaḡiani tarimari tu Barau ḡena tarimarima o Isaraela tarimari korikori; ḡia iatari ai maino e vevetuḡaḡwa bene tanu.

¹⁷ Maitoma beiaḡoni, tarima ta na au meto asi ma bene vinigu, korana Iesu ḡebaru-viniani tarimari na ḡekwariguto, be ḡegu giri tauḡanigu ai aḡwa-rakaorini, moḡeri na ḡevaḡa-foforinai, au tu Iesu Vereḡauka ḡena vetuḡunaḡi tarimana korikorina.

¹⁸ Tarikakagu mabarami, ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo ma varevare-bara ḡomi mabarami iaukami ḡesi bene tanu. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE EFESO EKALESIARI ĜERI

Efeso vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai dibura numanai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato (Apostolo 28). Mai fefa tu betaĝu laĝani 60 o 61 ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai. Mai fefa anina baregona tu, “Ekalesia doĝorona tu Keriso Tauĝanina,” ema mai fefa ĝeĝori-kauani siriri tu karoa 4:1-4.

Paulo na mai fefa etoreato ĝena ura baregona tu, Efeso ema Asia Keina (o Asia Minor) mabarana nuĝanai maki Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, 1) ĝeri veuravini ema veĝabidadama Keriso ĝenai ma beĝene tore-sirivaĝia ĝana; 2) bene launaĝiri, tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitoĝaia, ma tarima variĝu geragerana beĝene tore-kaua; 3) bene vaĝa-ribari, Keriso tauĝanina nuĝanai Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu sebona moĝo, asi ĝeri irau ta; 4) Keriso ema ekalesia doĝorona nuĝari ai kara vekuretoĝana etanuni bene vaĝa-foforia ĝana.

Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Ĝita ĝera farefare ĝena barego Keriso ĝena maĝuri nuĝanai - karoa 1-3
2. Ĝita Keriso ĝena maĝuri nuĝanai tu aiĝesina bitana tanu - karoa 4-6

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai aiaĝoto. Mai fefa tu Efeso ai Barau ĝena veaĝa tarimami, Keriso Iesu ĝenai ma ĝemi vetuĝamaĝikau tarimami, atore-vinimini. ² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ĝena maĝuri nuĝanai Barau na namo iauka rekenai evinirani dagarari

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-raĝea, korana Keriso ĝesi tasebonato maĝurina nuĝanai, ĝia na iauka rekenai gubai ĝetanuni dagarari namori moĝeri mabarari ĝita evinirato.

⁴ Tanobara roĝosi roĝo bere veia ĝaronai veĝata, Keriso na vevaĝa-maĝuri ĝauveina beveiani bakunai, Barau na ĝita ĝia ĝena eĝabiviriĝirato. Ĝita eĝabi-hidirato tu, ĝia ĝoiranai bitana veaĝa e asi ĝera vei-rakava ta bitana tanu ĝana. Barau ĝena veuravini lorinai, ⁵ ĝia na mai maĝuri eboioĝa-guineato, ekirato, ĝita tu Keriso ĝenana ĝia natunai bevaĝa-iaĝorani. Mai tu ĝia tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝena ura eveiato veĝana. ⁶ Barau ĝena namo e varevare baregona marevana namo vedaureana sivaĝa-raĝea. Korana mai namo e varevare-bara maĝa tu Barau na ĝita evini-kavarato moĝo, euravini-baregoani merona, Iesu Keriso, ĝena maĝuri nuĝanai.

⁷ Ĝita tu, Keriso emaseto nai, rarana na evoi-ĝenoĝoirato, e ĝera rakava maki etuĝamaĝi-fitoĝarito. Mai tu Barau ĝena namo e varevare-bara namo vedaureana veĝana, ⁸ ĝita ĝerai barego lelevaĝi evaĝa-foforiato, ema iauneĝa e tuĝamaĝi-faka evinirato. ⁹ Barau ĝena ura Keriso ĝenana beveiani veĝana tu vekuretoĝa, senaĝi tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝita evaĝa-ribarato. ¹⁰ Mai Barau ĝena ura o boioĝa

maiġa tu ekiraġi-toreato ġarona beġabiani vauro bevaġa-foforiani. Mo tu gubai ġetanuni dagarari e tanobarai ġetanuni dagarari mabarari Keriso kwakuna koranai beġabi-vegogorini. Benamo Keriso na moġeri dagara mabarari beguine-iaġirini.

¹¹ Ġita tu Keriso bakunai Barau na ġena eġabi-viriġirato, tauġena na tovtovonai veġata eboioġaiato ilailanai. Ma dagara mabarari maki ġia tauġena na eura-iaġirni dabarari ai eġauvei-iaġirini. ¹² Moġa lorinai ġai Iuda tarimama, deiri Keriso ġavaġa-moġoniato ma ġenai ġavetuġa-maġġikau-guineto tarimama na Barau marevana baregona baġana vaġa-raġea.

¹³ Ma ġomi irau bese tarimami na maki mai guruġa moġonina tu ġovaġa-moġoniato, mo tu Barau na ġomi bevaġa-maġurimini Varina Namona guruġana. Ġomi mai guruġa ġoseġaġiato nai tu, ġovaġa-moġoniato, benamo Keriso ġenai ġovetuġamaġġikauto. Moġesina naima Barau na ġomi maki ġia ġena tarimarimai evaġa-iaġomito. Barau na ġomi eġabi-raġemito vetoġana ġemi ai eveiato tu, Iauka Veaġa, ekiraġi-toreato Iaukana, evinimito. ¹⁴ Ġita na Iauka Veaġa tu varau taġabiato, moġesi naima ribara, Barau na ġena tarimarima ġeri ekiraġi-toreato dagarana tu ġita na maki bita ġabiani. Initoma tu roġo tavenarini, beiaġoni mo, Barau na ġena tarimarima beġabi-iaġorini ġia sevina ġana. Barau marevana baregona sivaġa-raġea.

Paulo ġena ġauġau

¹⁵ Moġesina naima, au tu Iesu Vereġauka ġoġabidadama-viniani e Barau ġena tarimarima veaġari ġoura-vinirini varina ama seġaġiato ġarona na veġata, ¹⁶ Barau tanikiu-vinina ġomi bakumi ai tu asi avaġa-maġoani, e iatami ai aġauġauni. ¹⁷ Akirani, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena Barau na iaunega ema vevaġa-fofori Iaukana bene vinimi, be Barau boġono riba-ġinikaua. Barau tu Tamara, ma ġia marevana ma mamana tu iaru-korokoro. ¹⁸ Ma Barau anoġiani, akirani, ġemi tuġamaġi mama bene vinimi, ġena vevaġa-namo irau vedaureana, voina baregona dagarana boġono ġabia uranai ekeamito ġotuġamaġġikauani, moġa tu boġono riba-ġinikaua. Be Barau ġena tarimarima veaġari na dagara namo vedaureari beġe ġabirini, moġeri tu boġono ribari. ¹⁹ Ema Barau tavaġa-moġoniani tarimara nuġarai Barau ġena seġuka iaru-korokorona eġauveini maiġa maki boġono ribaia. Barau ġena mai seġuka maiġa ġena ġauvei kokorena tu barego lelevaġi. ²⁰ Ġia na tu mai seġuka kokorena Keriso ġenai evaġa-foforiato nai, Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, e gubai ġia ġimana aroribanai evaġa-tanuato. ²¹ Keriso tu monai tuġunai etanuni e evereni. Ġia tu iauka rakavari mabarari, ġeveġitaġauni iaukari, e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, e ma ġeri seġuka iaukari, ma seġuka lelevaġi aneruri, ema ara ġekiraġirini arari mabarari iata-raġeri ai evereni. Mai tu dia mai tatanuni neganai moġo, asiġina, mai tu ġoirai vau mani eiaġomani neganai maki ġia tu bevereni veġata. ²² Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna fanafanana gaburenai etorerito, e Barau na ġia tu ekalesia mabarana bene debaia etato. ²³ Ekalesia tu Keriso tauġanina. Ma mai tauġanina maiġa tu Keriso tauġena ġena maġuri na evaġa-vonu-raġeato, ema dagara mabarari maki gabu mabarari ai evaġa-vonurito.

2

Barau na Keriso ġesi ma bevaġa-maġurirani

¹ Guinenai ġomi iaukani tu mase ġotanuto-ġoi, korana ġemi kira-sirivaġi e veiġa rakavari ai bene. ² Mo negai ġomi na mai tanobara ġena veiġa rakavari ġoveirito-ġoi, ema iauka rakavari eġita-ġaurini iaukana ġokorana-iaġiato-ġoi. Mai veġitaġau iaukana maiġa ġena basileia o veġitaġau seġukana tu barego lelevaġi guba e tanobara fakari ai. Ma ġia toma tu Barau asi ġeseġaġi-viniani tarimari nuġari ai etanuni e eġauveini. ³ Guinenai ġita mabarara maki ġia kavana taveito-ġoi, tauġani ġena veiġa rakavari tavaġa-moġonirito-ġoi. Tauġanira e nuġara ġeri ura e tuġamaġi rakavari takorana-iaġirito-ġoi. Moġa lorinai ġita maki tarimarima kotari kavari Barau ġena baru baregona tu ġita iatarai etanuto-ġoi.

⁴⁻⁵ Moġoni, ġita iaukara tu mase ġera kira-sirivaġi lorinai, senaġi vevetuġaġwa-bara Barauna ġena veuravini barego vedaurea lorinai, Keriso ġesi ma evaġa-maġuri ġenoġoi-sebonarato. Boġono riba, ġita tu Barau ġena namo e varevare-bara moġo bakunai evaġa-maġurirato. ⁶ Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai, ġita tu Barau na Keriso ġesi mase na evaġa-variġisi sebonarato, ma Keriso ġesi ġena vere seanai evaġa-tanu sebonarato guba vanuġanai. ⁷ Moġesi eveito korana tu, ġoirai ġia ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara barego lelevaġina ġerana bene vaġa-foforia uranai. Mai Barau ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara na eforito maiġa tu, Keriso Iesu ġesi tasebonato nuġanai, ġita ġerai evaġa-foforiato.

⁸ Ġomi tu ġemi veġabidadama ġenana Barau na ġena namo e varevare-barai evaġa-maġurimito. Ġomi tu dia tauġemi ġemi kokore na ġovevaġa-maġurito. Asiġina, mai tu Barau ġena varevare ġita evinirato. ⁹ E dia ġomi ġemi ġauvei dairi ai voimi ġoġabiato dagarana, be moġa veiavina tarima ta asi bene vei. ¹⁰ Ġita tu Barau ġimana veiveina tarimara. Barau na Keriso Iesu ġenana tarima variġurai evaġa-iaġorato, ġauvei e veiġa namori bisini veiri ġana. Mai ġauvei e veiġa namori tu Barau na varau erovina-torerito, ġita na bisini veiri ġana.

Keriso na bese ruarua evaġa-sebonarito

¹¹ Ġomi boġono tuġamaġi, guinenai ġomi irau bese tarimami Iuda tarimari na ġekiraġimito-ġoi “kefimi asi lamavaġi tarimami”. Iuda tarimari tauġaniri kefiri tu lamavaġi. Ġia na mai mero tauġaniri kefiri lamavaġi veiġana tu tauġeri ġimari na ġeveiani veiġana. ¹² Boġono tuġamaġi, ġomi mo negai Keriso ġesi tu ma fakami, e Isaraela besena nuġanai maki ġomi tu vanuġa boru tarimami nai asi ġeġabi-raġemito, ema Barau ġena kiraġitore eveirito nuġanai, eguruġa-toreto dagarari maki ġomi na tu asi boġo doġaririni. Ema ġomi mai tanobara nuġanai tu asi ġemi Barau ema dagara namona ta ġoirai asi ġotuġamaġi-kauani. ¹³ Ġomi guinenai tu manaġa rakava, senaġi toma Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġoma kavinaġito Barau ġenai. Ġomi Keriso rarana na ema ġabi-kavinaġimito.

¹⁴ Korana Keriso tauġena tu ġita ġera maino evaġa-ġoraianni tarimana. Ġia na ġita bese ruarua bese sebonai moġo evaġa-iaġorato. Korana

ġai Iuda besena ema ġomi irau bese tarimami vekaravarai ġita evarekirarani kobena tu Keriso tauġanina satauro ai emaseto nai evarekiraiato, benamo evaġa-rakava-ġosiġosiatu. ¹⁵ Ġia na Mose ġena taravatu nuġanai velaunaġi guruġari ġetanuni dagarari mabarari maki erovorito. Keriso na mo veiġa eveiatio anina tu, ġia ġena ura ġita bese ruarua ġerana ġia tauġena ġesi bene vaġa-sebonara, tarima variġuna sebona moġo bene veia ġana; ema ġita fakarai maki maino bene vaġa-ġoraia ġana. ¹⁶ Ġia satauro ai emaseto korana tu, mai bese ruarua tauġani sebonai moġo bene vaġa-sebonari, benamo Barau ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri ġana. Ema ġia fakari ai ġeri veiau-rakava maki, satauro ai emaseto nai, evaġa-koririto.

¹⁷ Keriso eiaġomato tu, maino varina ema ġobata-iaġiato. Mai maino varina ġomi irau bese, Barau ġesi fakami manaġa tarimami ġemi, e Iuda tauri, Barau ġesi fakari kavinaġi tarimari ġeri, ema vari-fiuato. ¹⁸ Ġita mabarara, irau bese tarimami e Iuda tarimama, tu Keriso ġenana Iauka sebona nuġanai moġo Tamara ġenai bita iaġoni.

¹⁹ Tauna moġa, ġomi toma tu dia tanukau e vanuġa boru tarimami. Asiġina, toma ġomi tu Barau ġena tarimari ġesi vanuġa sebona e Barau ġena numa tarimami. ²⁰ Ġomi tu numa, fore iatanai ġeragarini kavana. Barau na ġomi tu apostolo tarimari e peroveta tarimari iatari ai eraga-kamuito, ma Keriso Iesu tu ġemi numa daigunina o duġuna forena baregona. ²¹ Keriso ġena maġuri nuġanai mo numa ġauna mabarana evaġa-tubu-tubukau ġinikauato, ma ebaregoni Rubu Veaġai eiaġoni Vereġauka ġena maġuri nuġanai. ²² Keriso ġesi ġosebonato nai, ġomi maki Barau na tarimarima tari ġesi eġabi-vegogomini, benamo Barau ġena tanu numanai ġoiaġoni Iauka nuġanai.

3

Paulo ġena ekalesia ġauveina irau bese tarimari fakari ai

¹ Tauna moġa, au Paulo na Vari Namona ġomi irau bese tarimami ġemi aġobata-iaġiani ġaramanai, dibura numai atanuni maiġegu. Au tu Keriso Iesu ġena dibura tarimanai iaġoto, ma ġomi iatami ai Barau ġenai aġuriġurini. ² Au atuġamaġini, ġomi tu varau ġoseġaġito, au Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, Vari Namona, varevarebara varina, ġomi irau bese tarimami ġemi bana ġobata-iaġia ġana. ³ Mai vari vekuretoġana, (mai tu ġomi irau bese tarimami maki Barau ġena tarimarimai ġoiaġoto varina), Barau na au ġegu ai evaġa-foforiato. Mai vari maiġea tu kotuna varau batorea ini fefa nuġanai. ⁴ Mai fefa maiġa boġo iaviani nai tu, boġo riba-maoroni, au Keriso varina vekuretoġana tu ma ribagu. ⁵ Barau na mai vari vekuretoġana maiġa guinenai ġetanu-iaġomato-ġoi tarimari tu asi evaġa-ribarito. Senaġi toma tu Barau na Iauka Veaġa ġenana ġena apostolo veaġari e peroveta tarimari veaġari ġeri ai ema vaġa-foforiato.

⁶ Mai vari vekuretoġana Barau na ema vaġa-foforiato varina tu maiġa: Irau bese tarimari maki Vari Namona ġenana Iuda tarimari ġesi bese sebonai e tauġani sebonai moġo beġe iaġoni. Benamo mabarabarari na Barau na ekiraġi-toreato dagarana Keriso Iesu ġenana beġe ġabiani. ⁷ Barau ġena namo e varevarebara lorinai, mai Vari Namona maiġa bana varifu-rakao rakao etato. Barau ġena mai

namo e varevare-bara varevarena tu ġia ġena seġuka eġauveini ġenana au eviniguto. ⁸ Aba, au tu Barau ġena tarimarima mabarari ġeri dokodokona tarimagu, senaġi Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, irau bese tarimari ġoirari ai Vari Namona bana ġobata-iaġia etato. Mai Vari Namona maġa tu Keriso ġenai maġuri e dagara namo vedaureari tarimarima tauġera na asi bita ġoitaġorini dagarari ekiraġirini. ⁹ Ema tarimarima mabarari ġeri ai bana kiraġi-fofori ginikau, Barau ġena ura e boioġa tu, irau bese tarimari maki ġeri vevaġa-maġuri taunai bene iaġo. Mai boioġa o tuġamaġi maġa tu tanobara evesinato monana veġata dagara mabarari eveirito Barauna ġenai vekuretoġa etanuni. ¹⁰ Barau ġena tuġamaġi tu, maitoma vauro ekalesia ġenana ġia ġena iaunega e tuġamaġi irauirauri, ġeveġitaġauni iaukari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari ġeri ai bene vaġa-foforiri etato. Mai iauka maġeri tu guba fakanai ġetanuni iaukari. ¹¹ Mai tu Barau ġenai vanaġivanaġi etanuni boioġana. Barau na mai ġena boioġa maġa tu ġita ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana vauro ema vaġa-foforiato. ¹² Ġita tu Keriso ġena maġuri nuġanai tatanuni, ema ġia ġenai taveġabidadamani lorinai, Barau sevina ġana tu asi garina ġesi e nuġara gwaġiġi bita raka-kavini. ¹³ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu asi boġono tuġamaġi-moiramoira, au amidigu-midiguni nai. Au midigu-midigu aġoitaġoni tu, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana.

Paulo Efeso ekalesiari ġeri eġauġauto

¹⁴ Au na moġeri mabarari Tamara na eveirito dagarari atuġamaġirini nai, ġoiranai avetui-tarini ma aġuri-ġurini. ¹⁵ Ġia tu bese sebona tarimari gubai e tanobarai ġetanuni Tamari. Ma ġia na mai bese sebona arana eturaiato. ¹⁶ Barau mamana marevana tu irau veġata ma barego lelevaġi naima, au na anoġiani, akirani: Ġia ġena mama marevana asikeikeina na ġia tauġena Iaukana ġenana seġuka bene vinimi, be nuġami e iaukami bene vaġa-kokoreri. ¹⁷ Korana mo dabarai tu Keriso maki ġemi veġabidadama lorinai, be ġomi nuġami ai betanuni. Ema Barau anoġiani, ġomi maki ġau ġokana e lamuna tano nuġana ġana ġevariġoni, benamo ġevelamulamu-tarini nai, ġau tano iatanai eruġa-gwaġiġini ilailanai, ġomi maki moġesina nuġami veuravini na bene vaġa-vonuri, be veuravini ai boġono ruġa-gigitari. ¹⁸ Be Barau ġena tarimarima veaġari mabarari ġesi Keriso ġena veuravini barego lelevaġina, rababana, e maukana, e varaġena, ema dodokuna boġono ribaia, ¹⁹ ema boġono riba, mai Keriso ġena veuravini tu riba mabarari maki evanaġirini. Mai veuravini boġono ribaia, be Barau tauġena ema ġena maġuri mabarana na ġomi bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

²⁰ Barau ġena seġuka ġita ġerai eġauveini tu, dagara barego lelevaġiri eveirini; ġita na ġia tanoġiani dagarari ema ġita na tatuġamaġirini dagarari mabarari maki evanaġirini. ²¹ Moġa lorinai ġita ekalesia nuġanai tarimara e Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tarimarimara ġuruna ġuruna na mabarabarara na Barau moġo bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi. Mai tu guruġa moġonina. Amen!

4

Ekalesia mabarara tu Keriso nuġanai tauġani sebona

¹ Au Paulo tu dibura numai atanuni, korana Vereḡauka vetuḡunaḡina aiaḡo-viniani nai. Au na ḡomi alaunaḡimini, Barau na ekeamito maḡurina moḡo boḡono tanu, boḡono tanu-namonamo moḡo. ² Karomi vekaravari ai ḡomi tu boḡono vetore-variḡo, ema manau ai boḡono tanu, boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi. Ma karomi tari na veiḡa ḡelearini nai tu, veuravini ai nuḡami boḡono vaḡa-gwaḡiḡiri karomi ḡeri ai, be karomi tata ḡesi asi boḡono vebaru-vini, a boḡono veiau-namo moḡo. ³ Ḡita tu Iauka Veaḡa na eḡabi-vegogorato, be tasebonato, ma maino varona na ebaru-vegogorato, be maino ai tatanuni. Moḡa lorina mai tasebonato ma maino ai tatanuni maḡurina maḡa tu boḡono kokore, be boḡono ḡabi-gigitaria.

⁴ Ḡita mabarara tu tauḡani sebona moḡo, ema Iauka maki sebona moḡo ḡerai etanuni. Ma Barau na ḡomi ekeamito maki dagara sebona moḡo uranai ekeamito, ma ḡita toma tu mo dagara sebona moḡo tatuḡamaḡi-kauani, (mo tu maḡuri vanaḡivanaḡi). ⁵ Vereḡauka sebona etanuni, veḡabidadama sebona etanuni, babatiso veḡana sebona moḡo etanuni. ⁶ Barau maki sebona etanuni, ma ḡia tu ḡita mabarabarara Tamara; e ḡia tu barego ma tarimarima mabarara iata-raḡerai etanuni, eḡita-ḡaurani, ema tarimarima mabarara fakarai eḡauveini, ma tarimarima mabarara nuḡarai etanuni.

⁷ Ma ḡita tata tu Keriso na varevare evinirato, ḡia ḡena namo e varevare-bara ilailari ai bene vinira etato kavana. ⁸ Moḡesina naima Buka Veaḡai Keriso varina maiḡesi ekirani,

“Ḡia guba ḡana ma evaraḡeto nai tu,
dibura tarimari ebarubarurito,
benamo ḡia murina evaḡa-rakarito, ma eḡori-kaurito,
benamo tarimarima varevare evinirito.”

⁹ Mai guruḡa, “Ḡia ma evaraḡeto,” anina tu kara? Mai guruḡa, “Ḡia ma evaraḡeto,” na ḡita evaḡa-ribarani, Keriso tu dia evaraḡeto moḡo. Asiḡina. Ḡia tovotovonai tu tanobara gabigabina ḡana roḡo evariḡoto. ¹⁰ Mo evariḡoto tarimana moḡa, ḡereḡana guba mabarari tu evanaḡirito, ḡia tu tuḡuna vanigerena ḡana evaraḡeto. Ḡia moḡesi evaraḡeto anina tu, guba e tanobara mabarana ḡia na tauḡena Iaukana na bene vaḡa-vonua ḡana. ¹¹ Ma ḡia tauḡena na kotari tu apostolo ḡauveina evinirito, (mai tu ekalesia vaḡa-ruḡana ḡauveina), tari tu peroveta ḡauveina evinirito, tari tu evanelia ḡauveina evinirito, tari tu ekalesia nari ḡauveina e Barau ḡena guruḡa vaḡa-riba-iaḡina ḡauveina evinirito. ¹² Moḡeri ḡauvei evinirito tauna korikori tu, Barau ḡena tarimarima veaḡari bene rovina-toreri, ḡena ḡauvei beḡene veiri, e Keriso tauḡanina beḡene vaḡa-tubu ginikaua, ¹³ bene iaḡo mo, ḡita ḡera veḡabidadama ema ḡera riba Barau Natuna ḡenai beḡea baregoni e bita sebona-korikorini, benamo bita barego-ginikauni, ema Keriso ḡena veḡa e maḡuri mabarana maki ḡita na bita ḡabiani.

¹⁴ Benamo mo dabarai ḡita tu dia mero raraka-rarakari kavari, be vevaḡa-riba iraurauri na e tarimarima ḡeri iaunega ḡofaḡofari na ema tuḡamaḡi rakavari na asi beḡene ḡofa-iaḡora e ḡofa-iaḡomara; noḡa moḡo ḡasi iavara ema ureure na ekwari-iaḡoani ekwari-iaḡomaiani kavana. ¹⁵ Senaḡi ḡita tu veuravini ai guruḡa moḡoniri bitana kiraḡi, be Keriso ḡena maḡuri nuḡanai dagara mabarari ai tu bitana barego. Keriso tu ḡita edebarani. ¹⁶ Keriso tu tauḡani debana, ma tauḡani

mabarana tu ġia ġena seġukai legana tata ġia na etorerito gaburi ai ġeġauveini. Ma ġia ġena seġukai komukomuri evaġa-tubukau gwaġiġirini varovarori na turiġa komukomuri evaġa-tubutubu-kaurini, ema evaġa-tubutubukau gigitaririni. Benamo monana tauġani legana irauirau tauġani nuġanai tata ġena ġauvei ġeveiani, benamo tauġani ebaregoni, ema ma veuravinina ġesi tauġena etubu-baregoni.

Barau ġena doġoro tarimari ġeri tanu dabarana

¹⁷ Tauna moġa, au aurani, mai guruġa ta nakira-varami Vereġauka arana. Au ġegu ura baregona, ġomi tu roġo mukunai ġetanuni tarimari ġeri tanu maġurinai tu asi ma boġono tanu-ġenoġoi. Korana ġia ġeri tuġamaġi tu asi aniri dagarari ġeri ai ġetorerini. ¹⁸ Ġia ġeri tuġamaġi tu mukuna furufuru, be asi ġeri tuġamaġi-faka dabarari. Barau ġena maġuri ai maki ġia tu murikanai ġetanuni, korana ġia tu asi ribari ġeri nuġa-bubu ai bene. ¹⁹ Ġia tu veiġa namori mamiraġiri ema veiġa rakavari mamiraġiri maki asiġina ġinavaġi ġemami-raġirini. Ġia tu tauġeri ġevevini-fitoġato rakava ġena, vei-taġuitaġui dabarari ai ġerakani e mata-boraġa veiġari ġeuravini-baregorini.

²⁰ Senaġi ġomi na Keriso ġena maġuri tu dia moġesina ġoribaiaato. ²¹ Ġomi na ġia varina tu moġoni ġoseġaġiato, ema Iesu ġena maġuri nuġanai guruġa moġonina Iesu ġenai etanuni tu ġevaġa-riba-iaġimito. ²² Ġevaġa-ribamito tarimari ġekirato: Ġemi maġuri guineri boġono koki-fitoġari, dabuġa guineri ġokoki-fitoġarini kavana. Mo tu tarima guinena ġekiraġiato. Ġia tu dagara tari na ġeġofaiani, ma moġeri mata-ġaniġaniri ai be erakava-kwaikwaini. Ġia tu boġono koki-fitoġaia. ²³ Be ġemi tuġamaġi mabarana ma bene veiareva-ġenoġoi. ²⁴ Ema tarima variġuna ma boġono riġo-kaua, dabuġa variġuna ġoriġo-kauani kavana. Mai tarima variġuna tu Barau ilailana iobukaiobuka e veaġa eveiato.

²⁵ Moġa lorinai ġomi tata na veiġa ġofaġofari ġemina boġono tore-veġitari, benamo sevimi tarimari ġesi guruġa moġoniri moġo boġono kiraġi. Moġesi boġono vei, korana ġita mabarara tu tauġani sebona legana tata. ²⁶ Boġo baruni, senaġi vei-rakava tu asi boġono vei; e ġemi baru asi bene iaġo mo, ġaro benea keto-firiġo. ²⁷ Diabolo faka ta asi boġono vinia. ²⁸ Elemani tarimana asi ma bene lema-ġenoġoi, a bene iaġo, benea ġauvei. Ġia tauġena ġimana na ġauvei namori bene veiri, be bene ġoitaġori dagarari kotari tu asi ġeri-ġari tarimari bene vaġa-kava-iaġiri. ²⁹ Bokami na guruġa rakavari asi beġene raka-rosi. Senaġi vevaġa-kokore guruġari moġo boġono kiraġi, moira tarimari vaġa-kavari ġana, be beġe seġaġirini nai, kokore beġene ġabi. ³⁰ Ema Barau ġena Iauka Veaġa asi boġono vaġa-nuġa-metoe. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena vetoġa o maka ġomi ġemi ai etanuni. Moġa anina ġomi tu ġia ġena. Mani maka ġomi ġemi ai tu betanuni, beiaġoni mo, Barau na ġomi bevaġa-maġuri korikorimini ġarona. ³¹ Nuġa ġirimaġirima, baru e baru-rakavarakava, vevane ema vevaġi, e tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri, ema guruġa rakavari mabarari boġono tore-veġitari ġemina. ³² Karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veveura-vini. Tata karomi ġeri ai veiġa rakavari ġoveirini moġeri boġono tuġamaġi-fitoġari, Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na ġemi rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana.

5

Mamai boĝono tanu

¹ Ĝomi tu Barau natuna, euravini-baregomini, moĝa lorinai ĝia boĝono tovotovoa. ² Veuravini ai boĝono tanu Keriso kavana. Gita eura-vinirato lorinai, tauĝena tauĝanina e ĝena maĝuri etore-tariato ĝita urarai. Ĝia na tauĝanina tu varevare dagarana bonana namo vedau-reana dagarana evaĝa-iaĝoato, ema Barau ĝena ginitaĝo mamoenai evaĝa-iaĝoato.

³ Ĝomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ai ĝoiaĝoto lorinai, kima ema mata-boraĝa guruĝari, veiĝa mirori guruĝari, e mata-ĝaniĝani guruĝari ĝomi fakami ai asi boĝono kiraĝiri. ⁴ Guruĝa mirori, guruĝa babori, ema vaseva rakavari maki asi boĝono kiraĝiri, korana maĝeri tu asi namo, senaĝi ĝomi tu Barau moĝo boĝono tanikiu-vinia. ⁵ Korana dagara sebona boĝono riba: Ekimani tarimana, e veiĝa mirori eveini tarimana, e emata-ĝaniĝanini tarimana tu Keriso ema Barau ĝeri Basileiai ĝia tu asi voina e asi ĝena gabu. Mata-ĝaniĝani veiĝana tu noĝa moĝo kwaivakuku toma-rakariĝo-vinina veiĝana kavana.

⁶ Tarimarima ĝeri ĝofaĝofa guruĝari na asi bene ĝofami, korana Barau ĝena baru-baregona tu manĝeri veiĝa ĝaramari ai ĝeseĝaforeni tarimari iatari ai bema vaĝa-foforiani. ⁷ Moĝa lorinai moĝesi ĝeveini tarimari ĝesi asi boĝono vekako. ⁸ Ĝomi guinenai maki mukuna furufuru tarimari, senaĝi toma ĝomi Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai tu mama tarimari. Ĝomi tu mama natuna, be mama maĝurinai boĝono tanu ema boĝono raka. ⁹ Mama ĝwaĝwana tu veiĝa e tuĝamaĝi namori, veiĝa iobukaiobukari, ema guruĝa e maĝuri moĝoniri nuĝari ai etanuni. ¹⁰ Vereĝauka na kamara maĝuri ema veiĝa euravini-baregorini boĝono vetauri, be boĝono ribari. ¹¹ Mukuna veiĝari ema ĝauveiri tu asi ĝwaĝwari namori, be asi boĝono veiri ema asi boĝono ĝauvei-iaĝiri. A ĝomi na moĝeri veiĝa e ĝauvei tu boĝono vaĝa-foforiri, mo tu vei-rakava veiĝari. ¹² Korana mai seĝafore tarimari na kara ĝevei-vekuretoĝarini, moĝeri tu bokiraĝirini ai moĝo bemaiakamuni. ¹³ Senaĝi mama na tu moĝeri dagara mabarari evaĝa-fofori ginikaurini, be mamai tu vetoĝari korikori ĝefofoforini, ¹⁴ korana mama na vauro dagara vetoĝari korikori evaĝa-foforirini. Moĝesi naima ĝera guruĝa ta ekirani, “Roĝo oĝenani tarimamu notataĝa!

Mase na novariĝisi!

Be Keriso na bene mama-tarimu.”

¹⁵ Moĝa lorinai, ĝemi veiĝa loriri boĝono toreri, babo tarimari kavari asi boĝono vei, senaĝi iaunega tarimari boĝono tovotovori. ¹⁶ Ĝemi taimi mabarana boĝono ĝauvei-iaĝi ginikauri, a ta asi boĝono fitoĝa-kavaia, korana toma tu nega rakava-kwaikwaina. ¹⁷ Tauna moĝa, asi boĝono vei-babobabo, senaĝi Vereĝauka ĝena ura tu kara, moĝeri boĝono tuĝamaĝi-fakari, be boĝono ribari. ¹⁸ Wain asi boĝono niulelevaĝi, bevaĝa-babomini ĝesi. Mo veiĝa na ĝemi maĝuri bevaĝa-rakavaiani. A ĝomi tu Iauka Veaĝa na neĝi bene vaĝa-vonuvonuraĝemi. ¹⁹ Karomi Salamo ai e Barau vaĝa-raĝena mariri ai ema Iauka Veaĝa na evinimini mariri ai boĝono vaĝa-guruĝari. Boĝono

mari ema nuḡami mabarari ma iakumi ḡesi Vereḡauka boḡono vaḡa-raḡea. ²⁰ Vanaḡivanaḡi ḡera Vereḡauka Iesu Keriso aranai Tamara Barau boḡono tanikiu-vinia dagara mabarari dairi ai.

²¹ Karomi gabureri ai boḡono tanu, moḡesi boḡo veini tu Keriso boḡo gubakauani.

Veḡaraḡo vavineri ema tauri

²² Veḡaraḡo vavinemi, Vereḡauka ḡena veḡitaḡau gaburenai ḡotanuni kavana, ḡaraḡomi ḡeri veḡitaḡau gaburenai boḡono tanu. ²³ Korana tau tu ḡaraḡona vavinena ḡena deba tarimana, Keriso ekalesia ḡena deba tarimana kavana. Keriso tu ekalesia ḡena vevaḡa-maḡuri tarimana. Ekalesia tu Keriso tauḡanina. ²⁴ Vaḡa-ilailana ekalesia Keriso ḡena veḡitaḡau gaburenai etanuni kavana, vavine maki ḡaraḡori tauri ḡeri veḡitaḡau gabureri ai beḡene tanu dagara mabarari ai.

²⁵ Tau, ḡaraḡomi vavineri boḡono ura-viniri, Keriso na ekalesia eura-viniato ilailanai, benamo ḡia uranai Keriso tauḡena ḡena maḡuri etoretariato. ²⁶ Keriso moḡesina eveito tu, ekalesia bene vaḡa-veaḡaia, ḡena tarimarimai beḡene iaḡo ḡana. Ḡia na ḡena guruḡa na e nanu na eḡurigiato, evaḡa-veaḡaiato. ²⁷ Benamo Keriso tauḡena ḡoirana ekalesia marevana baregona na benema vaḡa-ruḡa-taria ḡana. Benamo ekalesia ḡia ḡoiranai bene ruḡa tu, ḡenai miro misina ta maki asiḡina, kefi ḡemakuku-makukuni kavari maki asiḡina, ema rakava misina ta maki asiḡina ḡinavaḡi. Senaḡi ekalesia Keriso ḡoiranai tu veaḡa ema vaḡa-daḡana kererena misina ta maki asiḡina ḡinavaḡi bene ruḡa-tari. ²⁸ Mai dabara sebonai tau na ḡaraḡori vavineri beḡene ura-viniri. Beḡene ura-viniri tauḡeri tauḡaniri ḡeura-vinirini ilailanai. Ḡaraḡona vavinena eura-viniani tarimana tu ḡia tauḡena maki eveura-vinini. ²⁹ Korana tau ta na ḡia tauḡena tauḡanina vaḡa-rakavana tu asi eurani, senaḡi eḡubuani e eḡitaḡau-ginikauani, Keriso na ḡena ekalesia eveiani kavana. ³⁰ Korana ḡita tu ḡia tauḡanina legana. ³¹ (Tau e vavine tu tauḡanina sebona, Buka Veaḡai ekirani kavana, ekirani), “Moḡesi naima tau na tamana e sinana beraga-kwanerini, benamo ḡaraḡona vavinena ḡenai bema-kafakauni, benamo tauri ruarua tauḡani sebonai beḡe iaḡoni.” ³² Mai guruḡa ema maḡuri maiḡa tu vekure-toḡa, ma anina tu barego lelevaḡi. Au na Keriso ema ekalesia ḡeri veḡaraḡo akiraḡirini. ³³ Senaḡi ma nakira: Ḡomi tata na maki ḡaraḡomi vavineri boḡono ura-viniri, tauḡemi tauḡanimi ḡouravindirini kavana. Vavine na maki ḡaraḡomi tauri boḡono gubakauri.

6

Natu e tama sina

¹ Natu, tamami e sinami garori boḡono seḡaḡiri Vereḡauka ḡena maḡuri nuḡanai ḡotanuni nai, korana mo tu veiḡa maorona. ² “Tamamu e sinamu bono gubakauri,” korana mai tu taravatu giniguinena ma kiraḡi-torena ḡesi dagarana: ³ “Be ḡemu tanu maḡurina bene namo ema mai tanobarai ḡemu tanu-maḡuriri beḡene mauka.”

⁴ Ma tama na maki, natumi asi boḡono vaḡa-baruri, senaḡi Vereḡauka ḡena vevaḡa-riba guruḡari ema sisiba guruḡari boḡono viniri. Be moḡeri guruḡa e veiḡa beḡene korana-iaḡiri ḡeri tanu ḡarori mabarari ai.

Tuḡu-rakaorakao merori e ḡeri baregori

⁵ Tuġu-rakaorakao meromi, ma vegubakaumi e ma garimi ġesi mai tanobarai ġeġita-ġaumini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġomi ġeġita-ġaumini tarimari maniġeri tu ma nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri, Keriso nuġami mabarari ġesi boġoro seġaġi-vinia ilailanai boġono seġaġi-viniri. ⁶ Tarima tari tu ġeġita-ġaurini tarimari iauri ġevaġa-namori ġana tu ġoirari ai ġeġauvei-ginikauni, senaġi ġeġita-ġaurini tarimari ġeraka-doġe-muriġini tu asi ġeġauvei-kokoreni. Ġia ġeri veiġa na asi boġono iaġo. Ġomi tu Keriso ġena vetuġunaġi tarimami lorinai, ma nuġami mabarari ġesi Barau ġena ura boġono veia. ⁷ Nuġami mabarari ma namori ġesi vetuġunaġi boġono iaġo-vini, Vereġauka ġenai boġoro veia kavana, a dia tarimarima ġeri. ⁸ Korana ribami, Vereġauka na ġemi ġauvei namori ġoveirini voiri tata bevinimini. Enabe ġomi tu tuġu-rakaorakao tarimami o fakai e maġuri namonai ġotanuni tarimami, voimi tata bevinimini veġata.

⁹ Ġomi veġitaġau tarimami maki, ġemi tuġu-rakaorakao merori ġeri ai veiġa namori boġono vei. Veiġa metori e vaġa-gariri veiġari ġeri ai asi boġono vei, korana ġomi ma ribami, ġia ema ġomi eġita-ġaumini Verena baregona tu gubai etanuni. Ema ma ribami maki, ġia na tarimarima ġeri vetoġai tu asi eġabi-raġerini, ġia ġenai tarimarima tu mabarari ilaila moġo.

Vetari dabuġari

¹⁰ Ġegu guruġa magona tu maiġa: Boġono kokore Vereġauka ġena maġuri nuġanai, ema Vereġauka ġena seġuka na bene vaġa-kokoremi. ¹¹ Barau ġena vetari dabuġari mabarari boġono veiri, be Diabolo ġena iaunega boioġari ġofaġofari eveirini nai, boġono kokore, be boġono tore-ġauri. ¹² Korana ġita tu dia tarimarima ġesi tavetarini. Asiġina. Ġita tu ġeveġitaġauni iaukari baregori, e ġeri maoro barego iaukari, e mai tanobarai mukuna ġeġita-ġauani iaukari, ema iauka rakavari asisebo guba gaburi ai ġetanuni iaukari ġesi tavevaġini. ¹³ Moġa lorinai Barau ġena vetari dabuġari mabarari na ġovedabuġa, be ġaro rakava kwaikwaina bene iaġoma nai, ġomi tu boġono ruġa-gigitari, ema ġauvei mabarari boġo vei-ġosirini murinai, ġomi tu roġo boġono ritoġo-gwaġiġi.

¹⁴ Be, boġono ruġa-gigitari, ma maiġesi boġono vedabuġa: Gabakami ai guruġa moġonina boġono toua, gabaġau gabakami ai ġotouani kavana. Vei-iobukaiobuka tu koba kouġauna ġana, funu dabuġa kavana kobami ai boġono kafa-kauri. ¹⁵ Ema kwakumi ai tu maino varina namona boġono fiua veiġana boġono veia, tamaka ġoveirini kavana. ¹⁶ Moġeri muriri ai tu veġabidadama ġesina boġono ġabi-vaisia, monana Diabolo ġena veiġa rakavari na bedibamini dibari ma karava-karavari ġesi boġo kourini e boġo lau-busebuserini riba. ¹⁷ Ema vevaġa-maġuri boġono ġabia, ġemi kwaraġau ai boġono vaġa-iaġoa. Ema Barau ġena guruġa boġono ġabi-vaisia vetari baġana kavana, Barau ġena guruġa tu Iauka Veaġa ġena vetari baġana.

¹⁸ Iauka Veaġa ġena seġuka nuġanai boġono ġauġau-vanaġi vanaġi. Ġemi ġauġau ai tu ġauġau dabarari irauirauri ai boġono ġuriġuri ema ġemi ura dagarari mabarari noġinoġiri boġono vei. Tauġemi lorimi maki boġono vetore e rakava boġono vaġa-darereri, ema Barau ġena tarima veaġari mabarari iatari ai boġono ġauġau-vanaġivanai. ¹⁹ Au maki iatagu ai boġono ġuriġuri. Be naguruġa ġana, bokagu bana keoa tu,

Iauka Veāga na guruāga bene vinigu, be mai Vari Namona vekuretoāana tu asi garigu ġesi tarimarima bana kira-varari. ²⁰ Au tu mai Vari Namona maiāga bana fiua āana tarimagu. Ma au tu mai Vari Namona uranai dibura numai ma seinigu atanuni. Boġono āauāau, be Barau na bana kiraāia etoni ilailanai, asi garigu ġesi bana kiraāi-foforia.

Guruāga magona

²¹ Tikiko tu āita tarikakara namona ta ema āia tu ma āena vetuāamaāikau Vereāauka āena maāuri nuāanai. Dagara mabarari, au aiāesina atanuni e kara aveini variri mabarari tu boġono ribari āana, be Tikiko na vauro beasi kira-varamini. ²² Au na āia tu moāesina naima atuāu-iaāosiani. Bene iaāosi, be āai āema tanu maāurina mainai tu aiāesina boġonoasi ribari, ema beneasi vaāa-gwaāiāiimi.

²³ Maino tarikaka mabarami āesi bene tanu. Tamara Barau ema Vereāauka Iesu Keriso āerina eiaāomani veuravinina ma veāabidadamana āesi maki tarikaka mabarari āesi bene tanu. ²⁴ Barau āena namo e varevare-bara tu, āera Vereāauka Iesu Keriso asi ekorini veuravinina na āeuravini-vanaāi vanaāiani tarimari mabarari iatari ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILIPI EKALESIARI ĜERI

Filipi vaĝa-foforina guruĝari

Eklesia doĝorona Filipi ai tu Paulo ema Silas ĝerina eĝorato, mo tu Paulo ĝena evanelia varivarina vaĝa-ruaruana eveiato taiminai (Apostolo 16).

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 beiaĝo 61 fakanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai buka anina baregona tu “Iaku ema verere”, ema ĝena siri baregona tu karoa 4:4. Mai fefa nuĝanai “iaku” tu gutuma boiavi-ĝoitaĝorini: 1:4-6; 1:14-18; 1:25-26; 2:2; 2:14-16; 2:17-18; 2:25-29; 3:1-3; 4:4; 4:10-12; ema veĝabidadama, veuravini, nuĝa-sebona ema vetore-variĝo o vevaĝa-manau boĝo ĝitaiani tu iaku ĝenana etubu-raĝeni.

Mai fefa etoreato tu, 1) eklesia doĝorona bene tanikiuri, ĝevarevare-viniato lorinai, ema bene vaĝa-ribari bevarivaririni; 2) bene launaĝiri, Keriso ĝena tuĝamaĝi beĝene tovtovoa, ĝeri tuĝamaĝi sebonai moĝo beĝene torea; 3) bene launaĝiri, taimi namori ai o rakavari ai beĝene iaku moĝo ema ĝeri vetarikaka Iesu Keriso ĝesi tu bene tanu asi bene iagaiaga.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso tu ĝita ĝera maĝuri - karoa 1
2. Keriso tu ĝita ĝera tuĝamaĝi ai bene tanu - karoa 2
3. Keriso ĝenai matara bene tubukau - karoa 3
4. Keriso tu ĝita ĝera kokore korana - karoa 4

¹ Au Paulo ema Timoteo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi tauma, na ĝomi Filipi ai Barau ĝena tarimarima veaĝari ma ĝemi eklesia guine-iaĝina tarimari ema vevaĝa-kava tarimari ĝesi atore-vinimini. Ĝomi tu Keriso Iesu ĝesi varau ĝosebonato. ² Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau evaĝa-namoato

³ Ĝomi atuĝamaĝimini negari mabarari ai, ĝegu Barau atanikiu-viniani. ⁴ Ĝegu ĝauĝau ai vanaĝivanaĝi ĝomi mabarami iatami ai aĝuriĝurini ma iakugu ĝesi, ⁵ korana ĝemi vevaĝa-kava dabarari namori na ĝovaĝa-kavaguto Vari Namona varifiunai, Vari Namona ĝoĝabi-raĝeato ĝarona na beiaĝoma mo initoma. ⁶ Ma ribagu maoro, Barau na mai ĝauvei namona, nuĝami ai evaĝa-foforiato ĝauveina tu, bevesiriĝuni, beiaĝoni mo, Keriso Iesu ĝena ĝenoĝoi ĝaronai vau bevaĝa-kori ginikauani.

⁷ Ĝomi mabarami ĝegu vemamiraĝi na evaĝa-moĝoniani, ĝomi tu au nuĝagu ai roĝo ĝotanuni. Aba, dibura numai atanuni nuĝanai, o Kota ĝeseĝaĝini tarimari ĝoirari ai Vari Namona akiraĝi-foforiani e gogobana aragani nuĝanai maki, ĝomi tu au nuĝagu ai veĝata. Korana ĝomi mabarami maki Barau na ĝena varevare-bara evinimito, au eviniguto kavana. ⁸ Barau ma ribana vedaurea, au ĝomi akiramini, au ĝegu veuravini ĝomi mabarami ĝemi ai tu barego vedaurea, Keriso Iesu na euravini-baregomini kavana.

⁹ Barau anoġiani, ġemi ai veuravini bene tubu-barego vedaurea, ma riba ema iaunega bene vinimi, be Barau ġena ura boġono riba-ginikauri. ¹⁰ Monana vauro boġo ribani, dagara namori tu aiġeri na ġemi tanu beġe vaġa-namoringi rakava mabarari ġerina, benamo Iesu Keriso ma beġenoġoi-iaġomani ġaronai, ġomi tu asi vetoukaumi e asi ġemi kerere ta maki. ¹¹ Ema veiġa namori e iobukaiobukari mabarari, Iesu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari, ġomi ġemi ai beġe tanuni, Barau vevato-iaġina e vaġa-raġena ġana.

Paulo tu dibura numai etanuni, senaġi Vari Namona ebaregoni

¹² Tarikakagu, ġegu ura boġono riba, au beġe diburagu o kara beġe ġora ġegu ai dagarari na Vari Namona ġena tubu tu asi beġe vaġa-rakavaia. Asiġina. Moġeri na tu Vari Namona ġena tubu beġe vaġa-baregoa. ¹³ Mai maġuri ġenana Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa ġeġita-ġauani tauri ema tarimarima mabarari maki beġe riba, au tu Iesu Keriso ġena vetuġunaġi aiāġo-vinini ġaramanai, dibura numai atanuni. ¹⁴ Ma ġegu tanu dibura numai ġenana maki au tarikakagu ġutuma ġeri veġabidadama Vereġauka ġenai beġe gwaġiġi naima, Barau ġena guruġa ma kokoreri ġesi ġeġobata-iaġiani.

¹⁵ Moġoni, tarima kotari na ġegu ġauvei namo dainai, ġemama-viniguni. Ġeri ura tu au ġevaġa-rakavagu ġetoni, naima Keriso ġeġobata-iaġiani. Senaġi kotari na tu nuġa-namo ai ġeġobata-iaġiani. ¹⁶ Maiġeri tu veuravini ġenana ġeġobatani, korana ribari, au diburai atanuni tu, Vari Namona gogobana bana raga ġana Kota tarimari ġoirari ai. ¹⁷ A tarima kotari na Keriso ġeġobata-iaġiani tu dia nuġa-namo ai, senaġi tauġeri arari beġene vaġa-raġeri ġana. Ġeri tuġamaġi tu, au dibura numanai roġo atanuni nuġanai, ġegu meto ġevaġa-baregoa ġetoni. ¹⁸ Bevaitovo, au ġegu iaku tu ebaregoni. Korana nuġa-namo ai Keriso ġeġobata-iaġiani ba asiġina, senaġi dagara baregona tu Keriso varina bene fiurovorovo dabara mabarari ai. Ma ġegu iaku maki bebarego-iaġoni moġo. ¹⁹ Korana ġemi ġauġau ai Barau ġonoġiani ema Iesu Keriso Iaukana na evaġa-kavaguni. Moġa lorinai au ribagu, au tu maġuri badoġariani. ²⁰ Ġegu ura baregona ema dabaragu mabarana ġesi akirani, au tu asiġina ġinavaġi bana moira ġegu ġauvei nuġanai. Moġesi nai initoma dibura numai vanaġivanaġi akokoreni kavana bana kokore, be au taugu mabarana ġesi Iesu Keriso arana ma bana vaġa-raġea ġegu maġuri ġenana o ġegu mase ġenana.

²¹ Be au ġegu ai maġuri tu kara? Iesu Keriso moġo! Moġa lorinai mase au ġegu ai tu dagara namona. ²² Betaġu bema roġo bamaġuri-taġoni nai, ribagu Keriso ġena ġauvei roġo haveiani, senaġi asi aribani, aiġa bara ġabia, mase ba maġuri? ²³ Au tu dagara ruarua auravini-baregorini: Ġegu ura mai maġuri bara raga-kwaneana, be Keriso sevinai bara tanu tu dagara namo vedaureana moġo; ²⁴ senaġi namona tu ġomi bana vaġa-kavami ġana, be mai tauġani nuġanai roġo bana tanu. ²⁵ Au tu ribagu, au roġo maġuri batanuni. Ġomi ġesi roġo bita tanuni, korana ġemi veġabidadama vaġa-tuburi ema ġemi iaku vaġa-baregori ġana. ²⁶ Au ma baiāġosini neganai, ġomi tu boġo iakuni au ġegu ai, ema Keriso Iesu boġo vaġa-raġeani.

Ġemi tanu

²⁷ Dagara sebona tu Keriso ġena Vari Namona na ekiraġiani ilailanai boġono tanu. Baiaġosini ġitaġitami ba manaġa na moġo varimi baseġaġini, baribani, ġomi tu nuġa-namo ai ġoritoġo-gigitarini ema nuġa sebonai Vari Namona ġoveseġaġi-vevini-iaġiani ma kokoremi ġesi. ²⁸ Ġebaru-vinimini tarimari na asiġina ġinavaġi beġene vaġa-ġarimi. Monana ġeri ai vetoġa beveiani, ġia tu Barau na bevaġa-rakava kwaikwairini, a ġomi tu Barau na bevaġa-maġurimini. ²⁹ Ġomi tu dia Keriso ġena varevare-bara e namo lorinai Keriso ġovaġa-moġoniani tarimami ai ġoiġoto moġo, senaġi ġomi tu Keriso ġena midigumidigu ai maki boġono midigu ġana ġia aranai. ³⁰ Ġomi maki initoma au ġesi bisini vetari-vegogo. Mai vetari tu vetari guinena ġoġitaiato-ġoi vetarina ini roġo ma ġoseġaġiani vetarina roġo avetari-iaġiani.

2

Keriso ġena vevaġa-manau ema iaru-korokoro

¹ Ġemi maġuri Keriso nuġanai monana evaġa-kokoremini ba? Ema ġena veuravini na ġemi tuġamaġi evaġa-gwaġiġirini ba? Ġomi na Iauka Veaġa ġatami ai ġovaġa-iaġoato ma ġotanu-vegogoni ba? Ma ġemi vevetuġaġwa ema vevaġa-kava ġatami tata ġeri ai ġoveirini ba? ² Moġa lorinai anoġimini, boġono vaġa-iaku korikorigu, ġemi tuġamaġi vegogo ai, veuravini sebonai ema nuġami e iaukami maki sebonai boġono tanu. ³ Dagara ta asi boġono veia vevaġa-raġe tuġamaġina maġurina ema veiavi maġuriri ai, senaġi ġomi tauġemi boġono vevaġa-variġo tata fakami ai, a karomi boġono ġabi-ġesitaġori. ⁴ Karomi ġeri namo maki boġono vetau, a dia ġomi tauġemi ġereġami ġemi namo moġo.

⁵ Ġemi veiġai Keriso Iesu kavana boġono vei, ġena tuġamaġi boġono ġabia:

⁶ Ġia tu dagara mabarari ai

Barau ġesi ilaila,
senāġi asi etuġamaġito,
mo maġuri moġa bene ġabi-taria.

⁷ Ġia tu tauġena evekiraġi-fitoġato,
benamo vetuġunaġi merona kavana eiāġoto.

Ġia maki tarimarima kavana eġorato,
benamo ġita fakarai ema tanuto.

⁸ Ġia tu eveġwa-variġoto ema Barau eseġaġi-viniato-ġoi mo ġena mase,
aba, satauro ai emaseto noġa moġo vei-rakava tarimana ta kavana.

⁹ Moġa lorinai Barau na eġabi-vaisiato guba tuġunai,
ma ara namo vedaureana eviniato.

Mo ara tu ara ta ġesi asi ilaila.

¹⁰ Iesu arana bakunai guba aneruri,
e tanobarai ġetanuni tarimari,

ema tanobara gaburenai o mase gabunai ġetanuni tarimari mabarari
beġene vetuitui-tari ġia ġoiranai.

¹¹ Ema mea mabarari na Iesu Keriso beġene kiraġia “Vereġauka”,
Barau ġita Tamara vevato-iaġina ġana.

Bitana mama-rovorovo tanobara ġena mama

¹² Au ġatagu mabarami, vanaġivanaġi au ġoseġaġi-viniguto-ġoi ġera
ġauvei vegogo ai kavana murigu ai maki boġono seġaġi-vinigu veġata.

Boĝono ĝauvei ma garimi ema ma ĝoĝo-ĝoĝomi ĝesi, maĝuri boĝono doĝaria uranai. ¹³ Korana Barau tu ĝomi nuĝami ai eĝauveini, ĝomi elaunaĝimini e kokore evinimini, ĝena ura boĝono veiri ĝana.

¹⁴ Ĝauvei mabarari asi mugumugumi ema asi vanevanemi ĝesi boĝono ĝauvei-iaĝiri. ¹⁵ Be ĝomi tu Barau natuna asi vetoukaumi ema namo vedaureami ai boĝono iaĝo, mai tanobara rakava kwaikwai ema ĝevei-rakava-moĝovaĝini tarimari fakari ai; be boĝono mama-rovorovo, noĝa moĝo visiĝu boĝi ai ĝemamani kavana. ¹⁶ Mo tu bema maĝuri gurugaŝana boĝo korana-iaĝiani e boĝo vari-fuani nai. Moĝa boĝo veiani nai, au tu ma ĝegu maoro havekokorokuni ĝomi ĝemi ai Keriso ma beĝenoĝoi-iaĝomani ĝaronai. Korana mo ĝaro ai au tu baribani, au ĝegu vekwaraĝi ema ĝauvei ai tu asi avekwaraĝi-kavato.

¹⁷ Bere au bara mase, ma raragu bere vebubu-rovorovo, noĝa moĝo ĝomi ĝemi veĝabidadama varevarena Barau ĝoviniani kavana. Irau moĝesi nai, au tu aiakuni, ema ĝegu verere maki ĝomi ĝesi tavei-sebonaiani. ¹⁸ Mai dabara sebonai ĝomi maki boĝono verere, be mabarara bitana verere-vegogo.

Timoteo batuĝu-iaĝosiani

¹⁹ Bema Iesu Vereĝauka ĝena ura nai tu, atuĝamaĝini, Timoteo tu batuĝu-iaĝosiani; be ĝomi varimi banama seĝaĝia nai, au nuĝagu benema gena-tari. ²⁰ Timoteo ĝereĝana na moĝo au ĝegu vemamiraĝi eribaiani, ema ĝomi ĝobimi vetuĝamaĝina evei-baregoni. ²¹ Tarimarima mabarari tu tauĝeri ĝeri maĝuri moĝo loriri ĝetorerini, a Iesu Keriso ĝena ĝauvei tu asi ĝevetauani. ²² Ĝomi tu ribami ginikau, ĝia vetoĝana ema ĝena vetuĝamaĝikau, kamasi ĝia e au, noĝa tama ma natuna ĝeĝauvei-vegogoni kavana, Vari Namona ĝaĝobata-iaĝiani. ²³ Moĝa lorinai bana tuĝu-iaĝosi-ĝarimoĝia, maĝuri mainai kamasi bevetoreni ĝegu ai bana riba vau. ²⁴ A ĝegu vetuĝamaĝikau Vereĝauka ĝenai atoreani, au maki vau mani ma baiaĝosini ĝemi ai.

Epafrodito ĝena iaĝosi

²⁵ Ĝegu tuĝamaĝi ai akirani, namona tu tarikakara Epafrodito ma bana tuĝu-ĝenoĝoi-iaĝosia. Ĝia maki au ĝesi ĝaĝauveito e Keriso ĝena vetari ai ĝavetari-vegogoto tauna. Ĝomi maki vetuĝunaĝimi eveito, au ĝegu ai ĝotuĝuato nai, ĝemi varevare dagarari na bene vaĝa-kavagu ĝana. ²⁶ Ĝia maki eura-baregoni ĝomi bene ĝitami. Ema enuĝa-vekwaraĝini ĝemi ai, korana ĝena keve varina ĝoseĝaĝiato nai. ²⁷ Moĝoni veĝata, ĝia tu ekeve-rakavato, dori emaseto, senaĝi Barau ĝena vevetuĝaĝwa ĝia iatanai, ema dia ĝia iatanai moĝo, senaĝi au iatagu ai maki, korana ĝegu nuĝa-meto bebaregoni garina. ²⁸ Moĝa lorinai ĝegu ura baregona bana ragatuĝu-iaĝosia ĝemi ai, be boĝono ĝitaia ma boĝono iaku, benamo au ĝegu nuĝa-vekwaraĝi bene meraĝa kekei. ²⁹ Boĝono ĝabi-raĝea ma iakumi ĝesi ĝera Vereĝauka aranai, ema ĝemi vegubakau marevana bene fofori tarima maĝesiri ĝeri ai. ³⁰ Korana ĝena maĝuri ĝaramana asi eveito, ema dori emaseto, korana Keriso Varina Namona ĝaramanai. Vetoĝa maĝesina ĝegu vevaĝa-kava ĝomi na ĝoro vinigu kavana tu ĝia na au ema vaĝa-kavaguto.

3

Keriso evaḡa-moḡoniani tauna tu vei-iobukaiobuka tarimana

¹ Tarikakagu mabarami, ḡegu guruḡa magona nuḡanai maiḡesi nakira: Boḡono iaku, korana Vereḡauka ḡesi ḡokaro-vekafani nai. Asi bagauni, guruḡa guineri batuḡu-ḡenoḡoi ḡenoḡoini, korana ḡomi ḡobimi toretoreri ḡana.

² Lorimi boḡono vetore ekalesia vaḡa-rakavana tauri gariri. Ġia tu kwaiva rakavari kavana, ḡeri tuḡamaḡi tu ḡita mabarara tauḡanira kefiri bitana lama-vaḡiri ḡetoni, Isaraela besena ḡeveini kavana. ³ Senaḡi tauḡani kefiri lamavaḡi veigana korikorina tu ḡita na taḡabiato, a ḡia tu asiḡi: Ġita tu Iauka Veaḡa ḡena seḡukai Barau tatutuḡu-tari viniani, ema Keriso Iesu ḡenai taveḡuḡa-maḡikauni, ema ḡera veḡabidadama tu dia tauḡani ai vetoḡa ḡeveini moḡeri ai tatoreani.

⁴ Bere tauḡani ḡena vetoḡa ema ḡera veḡa dagara baregori nai, ḡegu veḡabidadama tu tauḡani ḡena vetoḡa dagarari ema ḡegu veḡa ḡeri ai bara torea riba. Bema ta ḡena veḡabidadama tauḡanina ḡena vetoḡa dagarari ema ḡena veḡa ḡeri ai bene torea etoni nai, au tu ma ḡegu maoro moḡeri dagarai bara veḡabidadama. ⁵ Amaḡurito, ḡaro vaḡa-imaima toitoinei (8) tauḡanigu kefina ḡelama-vaḡiatio. Au tu Isaraela tarimagu, Beniamina ḡena doḡoro tarimagu, Heberu rarari tarimagu korikori. Iuda tarimari ḡeri taravatu akorana-iaḡi ginikauatoḡoi, korana au tu Farisea tarimagu. ⁶ Barau ḡena taravatu bana korana-iaḡi ginikaua ḡaramanai tu, ekalesia doḡorona avaḡa-midigu midigurito. Ema Iuda ḡeri taravatu mabarabarari akorana-iaḡi ginikau ginikauritoḡoi, asi ḡegu vei-rakava ta.

⁷ Moḡeri dagara mabarari guinenai tu atuḡamaḡi-baregorito-ḡoi; senaḡi initoma Keriso ama ribaiato nai, mo dagara guineri mabarari aḡitarini tu asi ḡeri namo ta maki. ⁸ Moḡoni veḡata, dagara mabarari tu asi tauri dagarari, senaḡi dagara baregona sebona moḡo tu Keriso Iesu, ḡegu Vereḡauka, bana riba-ginikaua. Oba, dagara mabarari momo ai ḡeiaḡoto au ḡegu ai, Keriso moḡo bana ḡabi-gigitaria ḡana uranai. ⁹ Ġegu ura ḡia ḡesi bana sebona-korikori, korana ribagu, taravatu ekorana-iaḡi gini-kauani tarimana Barau ḡoiranai ḡia tu dia vei-iobukaiobuka tarimana, senaḡi Keriso evaḡa-moḡoniani tarimana moḡo; korana Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bekiraḡirani dabarana sebona tu veḡabidadama ḡenana moḡo. ¹⁰ Ġegu ura baregona tu Keriso bana riba-ginikaua, ema mase na evaḡa-vaisi-raḡeato seḡukana bana ḡabia; ema emidiguto midiguna maki bana mami-tovoa, ma ḡia ḡena mase kavanai au maki bana mase. ¹¹ Mainana vau atuḡamaḡini, au maki mase na bavaisiraḡe-ḡenoḡoini.

¹² Au asi akirani, moḡeri mabarari varau aḡabirito, o varau anamo-vedaureato, asiḡina. Senaḡi au tu avekwarāḡi-rakavani, auna bana ḡabia ḡana, korana Keriso Iesu ḡena kwalimu ai au maki eḡabiguto ḡia ḡena. ¹³ Moḡoni, tarikakagu, asi akirani varau akwalimuto atoni, asiḡina. Dagara sebona moḡo tu, maḡuri guineri atuḡarekwarito, ma ḡoiragu dagarana bana ḡoitaḡoa kokorena moḡo avetauani. ¹⁴ Initoma tu araga-maoromaoroni, kiraḡitore makana aiaḡo-viniani, mo kwalimu voina bana ḡabia uranai, dagarana tu Barau ḡena maḡuri gubai. Korana Barau na Keriso Iesu ḡenana ekeaguto, mo maḡuri bana ḡabia ḡana.

¹⁵ Ġita ġera veġabidadamai taruġa-gwaġiġito taura tu maiġesi bisini tuġamaġi-vegogo. A ġomi betaġu dagara tari ai ġemi tuġamaġi tu irau nai, Barau na vau tuġamaġi-faka bene vinimi. ¹⁶ Dagara sebona, iauka maġuriri namori ġita na varau taġabirito moġeri bitana ġabi-gigitariri.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au boġono tovtovogou. Veiġa namo ġeveini tarimari boġono marereri e boġono tovtovori maki, vevaġa-ġita namori avaġa-ġitamini kavana. ¹⁸ Korana varau avaġa-guruġa ġenoġoi-ġenoġoimito-ġoi, senaġi ini tu ma avaġa-guruġamini ma taġigu ġesi: Ġutuma ġekirani, Keriso murinai ġerakani ġetoni, senaġi ġeġofaġofani, Iesu Keriso ġena satauro ġevetari-viniani. ¹⁹ Ġia varau rakava gabuna ġana ġeiaġoni, korana ġeri barau tu ġia tauġaniri na ġeiku-iaġirini dagarari. Ġeri veiġa rakavari, ġere maiaka-iaġiri veiġari, ġeveiavi-iaġirini. Ema mai tanobara dagarari moġo ġetuġamaġi-gigitaririni. ²⁰ A ġita tu Guba Basileia tarimara. Moġa lorinai ġera vevaġa-maġuri tauna, ġera Vereġauka Iesu Keriso ma iakura ġesi tanariani, guba tuġuna na beiaġomani. ²¹ Ġia na ġita mai tauġanira moiramoirari maiġeri bekurevorini, benamo ġia tauġanina namo vedaureana kavanai beġe iaġoni. Korana ġia seġukana na dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġe tanuni.

4

Sisiba guruġari tari

¹ Tauna moġa, tarikakagu, Vereġauka ġena maġuri nuġanai boġono ruġa-gwaġiġi. Au na auravini-baregomini ema bana ġitami veġata atoni, korana ġomi tu au ġegu verere korana e ġegu kwalimu vetoġana.

² Euodia ema Sintike, anoġimini, nuġami beġene sebona, korana ġomi tu Vereġauka ġena doġoro vavinemi. ³ Ġoi maki, Sisigo, au karogu namona, anoġimuni, mani vavine kika bono vaġa-kavari, ġia maki au ġesi ġaġauvei-vegogoto-ġoi Vari Namona fiufunai, e Klement ema ġita karora tari maki. Ġia arari tu Barau ġena maġuri vanaġivanaġi bukanai varau etorerito.

⁴ Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġaro mabarari ai boġono iaku. Ma nakira: Boġono iaku. ⁵ Ġemi manau e nuġa-marana boġono vevaġa-ġita-iaġiri tarimarima ġeri ai. Korana Vereġauka ġena iaġoma bekavinaġi-rakava. ⁶ Dagara ta tuġamaġi-vekwaraġina asi boġono vei, senaġi vanaġivanaġi ġemi rabu dagarari ġauġau ai Barau boġono noġia ma tanikiumi ġesi. ⁷ Benamo Barau na ġena maino, ġita mabarara ġera riba e tuġamaġi-faka evanaġiato mainona, bevinimini, ma mo maino na ġomi lorumu ema ġemi tuġamaġi mabarari benari-ginikaurini, Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġotanuni dainai.

⁸ Tarikakagu mabarami, ġegu toretore magona rekenai nakira, vanaġivanaġi veiġa maiġesi kavari boġono tuġamaġi-iaġiri: Maġuri moġoniri, dagara marevana irau veġata, vei-iobukaiobuka, veiġa namo vedaureari, veuravini veiġari, ema vegubakau maġuriri. Dagara namori ema tarimarima na ġevaġa-raġerini veiġari mabarari boġono tuġamaġi-iaġiri. ⁹ Ġegu ġobata na ġoribarito guruġari ema ġegu veiġa na ġodoġaririto veiġari mabarari ġemi maġuri ai boġono ġauvei-iaġiri e boġono korana-iaġiri. Benamo maino evinirani Barauna ġomi ġemi ai bene tanu.

Filipi tarimari ġeri vevaġa-kava

¹⁰ Ġegu iaku tu asikei ema Vereġauka аваġa-namoani nuġagu mabarana ġesi, korana ġemi vevaġa-kava varevarena ma boġo tuġu-iaġomaia nai. Au ribagu, asi ġotuġarekwaguni, ġemi ura vanaġivanāġi boġono vaġa-kavagu, senaġi gabu manaġai atanuni nai, asi ġemi dabara ta au vaġa-kavagu. ¹¹ Au tu dia dagara tai akubini naima maiġesi aguruġani. Asiġina. Au tu ġegu-ġagu vovoka o asiġina, senaġi badukuani ilaila. ¹² Au tu akubini vetoġana ma ribagu, ema ġegu-ġagu ġevovokani vetoġana maki ma ribagu, be taimi tai gabu tai maiġeri maġuri baraga-ġoitaġorini nai, aiġesina badukurini tu ribagu. Mai riba vekuretoġana tu varau aribaiato. Moġesina nai au tu beġe ġubu-maseguni o bevitoguni, ġegu-ġagu vovoka o bakubini au ġegu ai tu ilaila moġo. ¹³ Maġuri aiġesina ġegu ai evetoreni, senaġina asi ġegu daradara, korana Keriso na ġena seġuka eviniguni nai.

¹⁴ Senaġi aiakuni, korana ġemi vevaġa-kava barego mai ġegu meto nuġanai bama doġaria. ¹⁵ Ġomi Filipi tarimami tu ribami: Makedonia aiaġuiato, tovtovonai Vari Namona aġobata-iaġiato-ġoi nai, ekalesia doġorona ta na asi evaġa-kavaguto-ġoi ġeri moni e farefare na, ġomi moġo ġereġami. ¹⁶ Ġomi na vevaġa-kava dagarari vovoka ġotuġu-tuġukauto-ġoi au Tesalonika vanuġanai atanuto-ġoi nuġanai. ¹⁷ Au asi atuġamaġini, au ġomi ġemina vevaġa-kava dagarari bana doġari, senaġi ġegu ura baregona tu, ġomi ġemi ai ġemi vini auna bene barego bana ġitaia.

¹⁸ Au ġegu ai ġomi ġemi varevare dagarari ġotuġu-iaġomarito tu mabarari maiġeri, be ġegu-ġagu tu vovoka ema ilaila. Ribagu, auravinirini dagarari mabarari maiġeri Epafrodito na eġwa-iaġomarito ġegu ai. Ġemi varevare dagarari bonari irau veġata Barau na eġabi-raġerini ginitaġo varevareri, Barau ġevaġa-iakuani dagarari. ¹⁹ Ġegu Barau na ġena farefare namori ema vovoka tabutaburi Keriso Iesu ġenana bevarevare-vini ginikaumini ġemi rabu ġarori ai. ²⁰ Tamara Barau bitana vaġa-raġea vanaġivanāġi, Amen.

Vevaġa-namo guruġari

²¹ Iesu Keriso ġena tarimarima mabarari ġeri vevaġa-namo ġeguna eiaġosini. Ġita tarikakara au ġesi ġatanuni na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. ²² Barau ġena veaġa tarimari mabarari ġerina vevaġa-namo beġe tuġu ġemi, ema Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa tarimari na maki ġemi vevaġa-namo baregona beġe tuġua.

²³ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi tata iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE KOLOSE EKALESIARI ĜERI

Kolose vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 beiaĝo 61 nuĝanai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa siri baregori tu karoa 2:9-10.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu tarima tari na Kolose ai ekalesia doĝorori ĝeri veĝabidadama ĝevei-veĝonuato-ĝoi nai. Moĝesi naima Paulo na mai fefa etoreato tu Kolose ekalesiari evaĝa-guruĝa-toreĝaurito ema maĝeri evaĝa-ribarito, 1) tarimarima ĝeri iaunega ema vevaĝa-riba ĝofaĝofari tu aiĝeri ema Keriso ĝena maĝuri korikorina tu aiĝa; 2) Keriso tu moĝoni ekalesia doĝorona debana veĝata; 3) tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitoĝaia, ma tarima variĝuna beĝene torekaua; 4) tarimarima ĝeri taravatu veĝari ema ĝeri ura asi beĝene ĝabi-raĝeri e asi beĝene korana-iaĝiri.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboloĝaiato:

1. Deba, Keriso, ĝena mareva baregona - karoa 1:1-2:5

2. Tauĝani, ekalesia doĝorona, aiĝesina bene tanu ema bene ĝauvei - karoa 2:6-4:18

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi, ĝemana mai fefa eiaĝosini, ² ĝomi tarikakama Kolose nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu tarikaka. Ĝomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ema ma ĝemi vetuĝamaĝikau maki. Gita Tamara Barau ĝena varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu.

Kolose tarimari na Keriso ĝeĝabidadama-vini korikoriato

³ Ĝai vanaĝivanaĝi ĝomi iatami ai ĝaĝauĝauni nai, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, Barau, tu ĝatanikiu-viniani. ⁴⁻⁶ Korana tu, ĝai tauma ruarua na ĝomi varimi tu maiĝesi ĝaseĝaĝiato: Ĝomi na tovtovonai Vari Namona ĝenana eiaĝomato guruĝana, guruĝa moĝonina, ĝoseĝaĝiato nai tu, dagara namona Barau na gubai etore-taĝoani ĝemi, moĝa varina tu ĝovaĝa-moĝoni korikoriato. Ma ĝomi na tu moĝesina naima Keriso Iesu ĝoĝabidadama-vini korikoriani, ema Barau ĝena veaĝa o ekalesia tarimari mabarari maki ĝoura-vinirini. Mani Vari Namona ĝomi ĝemi ai eraĝasito, maniĝa tu tanobara mabaranai ĝevarifiu-rakao rakaoani, ma ĝwana namori maki ĝeĝorani, e tarimarima maki ĝutuma lelevaĝi na maki ĝeĝabi-raĝeani. Mai Vari Namona ĝwaĝwana namona evetoreni tanobara mabaranai, ilailana ĝomi na mani Vari Namona ĝoseĝaĝiato e Barau ĝena namo e varevare-bara korikorina ĝoribaiaito ĝarona na veĝata ĝomi fakami ai evesinato, ma eiaĝomani, maniĝa kavana evetoreni. ⁷ Ĝomi tu Epafra na mai Vari Namona easi vaĝa-ribamito. Ĝia tu ĝai karoma namona, ema ĝai ĝesi Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝaiaĝo-vinirini tarimana ta. Epafra tu Keriso ĝena ĝauvei tarimana namona, ma ĝena vetuĝamaĝikau, ma ĝomi maki evaĝa-kava ginikaumini. ⁸ Ĝomi ĝemi veuravini Iauka Veaĝa na evinimini, maniĝa maki Epafra na ema kira-varamato.

Paulo ġena ġauġau Kolose ekalesia tarimari iatari ai

⁹ Moġesi naima ġai tu ġomi varimi ġaseġaġiato ġarona na beiaġoma mo toma, ġomi iatami ai ġema ġuriġuri asi ġavaġa-ketoani. Vanaġivanaġi Barau ġanoġiani, ġakirani, ġia ġena ura mabarana bene vaġa-riba ġitakaumi, ema Iauka Veaġa ġenana eiaġomani iaunegana e tuġamaġi-fakana maki mabarana boġono ġabia. ¹⁰ Ġai maġesina ġaġauġauni anina tu, Vereġauka na eura-viniani maġurinaġi boġono tanu ġana, ema ġemi veġa e maġuri mabarabarari ai maki ġia boġono vaġa-vererea ġana. Aba, ġemi veġa namori mabarari ġwagwari beġene fofori, ema Barau maki boġono riba-ginikaua. ¹¹ E ġema ġuriġuri tu, Barau ġena seġuka iaru-korokorona na seġuka bene vinimi, be boġono kokore-koru. Korana mo kokore na tu meto ġoġoitaġorini maġeri nuġari ai boġo ruġa-gwaġiġini e boġo vevaġa-gwaġiġini. E ma iakumi ġesi ¹² Tamara Barau boġo tanikiu-viniani. Korana ġomi tu varau eġabi-raġemito, be ġia ġena tarima veaġari na ġena Basileia ma mamana baregona nuġanaġi kara beġe ġaunarini dagarari ġomi na maki boġo ġaunarini. ¹³ Ġita mabarara Barau na tu mukuna ġena seġuka barana nuġana na evaġa-maġurirato, ma Natuna ġena veġitaġau seġukana nuġanaġi etoretoġarato. Mo Natuna tu Barau na euravini-baregoani. ¹⁴ Ġita tu Barau Natuna na evoi-ġenoġoirato, ma Barau na ġia bakunai ġera rakava etuġamaġi-fitoġarito.

Keriso ġena ġauvei

¹⁵ Barau tu asi taġitaiani, senaġi Barau vetoġana korikorina tu Natuna ġenana efoforito. Ma mai Barau Natuna maġa tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari fakari ai ġia tu guine, emaġuri-guineto merona kavana. ¹⁶ Korana Keriso ġenana Barau na gubai ġetanuni dagarari mabarari ema tanobarai ġetanuni dagarari mabarari eveirito. Taġitarini dagarari ema asi taġitarini dagarari eveirito. Seġuka lelevaġi iaukari mabarari, e seġuka lelevaġi aneruri, e veġorikau iaukari, ema ġeri seġuka e maoro barego lelevaġi iaukari eveirito. Dagara mabarabarari tu Barau na Keriso ġenana eveirito, ma Keriso ġena moġo eveirito. ¹⁷ Keriso tu maġeri dagara mabarari roġosi beġere ġora nuġanaġi veġata etanuto-ġoi. Ma dagara mabarari maki ġia ġena seġuka na eġabi-taġorini. ¹⁸ Ekalesia doġorona debana tu Keriso, ema ekalesia doġorona tu ġia tauġanina. Ekalesia ġena maġuri korikori tu ġia ġenana eiaġomato, ema ġia tu mero guinena, mase tarimari mabarari fakari na Barau na mase seġukana na evaġa-maġuriato. Korana dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu ġana. ¹⁹ Korana Barau ġena ura baregona, Keriso ġenai ġia ġena maġuri e mareva mabarana bene tanu. ²⁰ Ma Barau ġena ura dagarari mabarari Keriso ġenana ġia ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri etato, mai tu tanobarai ġetanuni dagarari mabarari ema gubai ġetanuni dagarari mabarari. Moġesina naima Keriso rarana satauro ai eriġoto, benamo Barau na maino eveiato dagara mabarari ġesi.

²¹ Ġomi guinenai Barau ġesi fakami tu manaġa rakava, e ġemi tuġamaġi ai maki Barau tu ġovetari-viniato-ġoi, korana ġomi tu veġa rakavari ġoveirito-ġoi. ²² Senaġi toma tu Keriso tauġanina korikori ġevaġi-maseato, monana ġomi ġia ġenai ma eġabi-ġenoġoimito. Barau na Keriso ġena mase ġenana vau tauġena ġenai eġabi-kavamito, korana

tu eurato, ġia ġoiranai tu veaġa tarimari bene vaġa-ruġa-tarimi, e asi ġemi kerere misina ta maki, e tarima ta na maki asi bene vaġa-daġami. ²³ Senaġi ġomi tu ġemi veġabidadamai boġono kokore e boġono ruġa-gigitari, ema Vari Namona ġoseġaġiato nai, ġemi tuġamaġikau ġovaġa-ruġaġiato, monana ta na asi bene ġori-ġerevaġimi. Ġomi na tu mai Vari Namona maiġa ġoseġaġiato. Ma tanobarai ġetanuni tarimarimari mabarari ġeri maki mai Vari Namona maiġa ġevari-fuato. Au Paulo maki mai Vari Namona vetuġunaġina aiaġo-viniani e aġobata-iaġiani.

Paulo ġena ġauvei ekalesia urari ai

²⁴ Maitoma au tu aiakuni, korana au tu ġomi urami ai amidigu-midiguto. Ekalesia tu Keriso tauġanina, ma Keriso tu mai tauġanina maiġa uranai emidigu-midiguto. Ma au toma mai tauġanigu ai mai midigumidigu aġwaiani tu, Keriso ġena ekalesia navaġa-kavaia uranai. Au tauġanigu ai midigumidigu roġo aġwaiani, korana tu Keriso ġena ekalesia uranai mo midigumidigu Keriso na eġwaiato moġa tu roġosi roġo bene kori nai. ²⁵ Au tu Barau na evaġa-ruġaġuto, ekalesia ġena vetuġunaġi bana iaġo-vini etato. Barau na mai ġauvei eviniguto tu, ġomi ġemi ai Barau ġena guruġa mabarana bana vaġa-fofori korikoria ġana. ²⁶ Guinena na veġata ema ġuru mabarari ġerina veġata mai maġuri vekuretoġana maiġa tu vekuretoġa, beiaġoma mo, Barau ġena tarimarima veaġari ġeri ai vauro bema vaġa-foforia. ²⁷ Irau bese tarimari vekaravari ai, Barau eurato, ġena tarimarima veaġari ġeri ai mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato. Mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato maġurina tu maiġea: Keriso ġomi nuġami ai etanuni. Gita na mareva baregona tatuġamaġi-dadamaġiani marevana tu maiġa. ²⁸ Ġai na tu mai Keriso maiġa ġaġobata-iaġiani. Ema iaunega irauirauri ġerina tarimarima mabarabarari ġakira-toreġaurini e ġavaġa-ribarini, korana ġaurani, tarimarima mabarari Keriso ġena maġuri nuġanai tu beġene namo-vedaurea vauro, Barau ġenai baġana ġori-iaġori. ²⁹ Moġa uranai avekvaraġi-rakavani. Keriso ġena kokore au nuġagu ai eġauveini seġukana tu barego lelevaġi. Moġesina naima au tu Keriso ġena kokore ai mai ġauvei aveiani.

2

¹ Au aurani, ġomi tu boġono riba, au tu avekvaraġi-rakavani, ġomi Kolose ekalesiami, e Laodikea ekalesiari, ema au ġoiragu roġosi roġo beġene ġitaia ekalesiari vovoka, mabarabarami navaġa-kavami uranai. ² Au ġegu ura baregona sebona tu, ġia nuġari beġene gwaġigi, ema mabarari veuravini sebona moġo beġene iaġo. Korana tu moġesi beġe veini vauro beġe tuġamaġi-faka ginikauni, benamo Barau ġena vekuretoġa dagarana beġe ribaiani. Barau ġena vei-vekuretoġa dagarana tu Keriso. ³ Iaunega ema riba vonu-fokafokana mabarana tu Keriso ġenai vekuretoġa ġetanuni. ⁴ Maiġeri guruġa akira-varamini korana tu, irau tarima ta na nuġa-ġani guruġari namori na beġofa-veġonumini garina. ⁵ Au tu moġoni tauġanigu ġomi fakami ai tu asiġina. Senaġi iauka rekenai au tu ġomi sevimi ai, be ġauvei ġovei-ginikaurini ema Keriso ġenai ġemi veġabidadama tu roġo barego aġitaiani, moġa lorinai averere-rakavani.

Keriso ġesi bisini sebona, be maġuri bisini ġabia

⁶ Keriso Iesu tu ġomi na ġoġabi-raġeato, benamo ġemi Vereġaukai ġovaġa-iaġoato. Moġa lorinai ġomi tu ġia ġena maġuri nuġanai moġo boġono raka e boġono tanu. ⁷ Gomi ġemi maġuri tu ġau ġokana tano nuġana ġana evariġo-korikorini kavana, Keriso ġenai beġene variġo. E numa fore iatanai ġeraġiani kavana, Keriso iatanai ġemi maġuri boġono vaġa-ruġakauri e boġono ragari. Ema ġevaġa-ribamito ilailanai ġemi veġabidadama beġene kokore-korikori, ma vanaġivanaġi Barau tu boġono tanikiu-vinia.

⁸ Lorimi boġono vetore, asi namo tarima ta na tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari koriri na ġomi nuġami beġanirini, benamo beġori-dareremini garina. Mai tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari tu tarimarima na ġevaġa-ruġarini maġuriri e veiġari ġeri ai; senaġina moġeri tuġamaġi veġonuri tu tanobara barauri ġerina ġeiaġomani, a dia Keriso ġenana ġeiaġomani. ⁹ Korana Barau ġena maġuri e veiġa mabarari tu Keriso tauġanina nuġanai ġetanuni. ¹⁰ Ma Keriso nuġanai mai maġuri ġomi na ġoġabiato. Keriso tu veġorikau iaukari e aneruri mabarari ema ġeri maoro barego lelevaġi iaukari mabarari fakari ai ġeri Vere. ¹¹ Gomi Keriso ġesi ġosebonato nai tu, tauġanimi kefiru ġelama-vaġirito, senaġi mai tu dia tarimarima ġimari na ġeveiani veiġana akiraġiani. Asigina. Mai tu Keriso ġena kefi-lamavaġi veiġana. Moġa tauna tu, tauġani ġena veiġa rakavari ġomi ġemi na ġokoki-fitoġarito. ¹² Korana babatiso ġoġabiato neganai, ġomi tu noġa Keriso ġesi ġeguri-sebonamito; ema Barau na Keriso ġesi evaġa-vaisiraġe ġenoġoimito, korana Barau ġena ġauvei seġukana ġovaġa-moġoniato nai. Mo seġuka na Barau na Keriso mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. ¹³ Guinenai ġomi iaukami tu mase, korana ġemi kira-sirivaġi e vei-rakava bene, ema tauġani ġena veiġa rakavari maki ġomi tauġanimi ġerina roġosi beġere lama-fitoġari. Senaġi toma ġomi iaukami tu Keriso ġesi Barau na evaġa-maġuri ġenoġoirito. Ġita ġera rakava mabarari tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito. ¹⁴ Taravatu guruġari ema taravatu asi takorana-iaġiato voiri metori ġita iatarai ġetanuni, moġeri tu mabarari Barau na asi tauri ai evaġa-iaġorito, be ekoki-fitoġarito. Barau na mo taravatu moġeri ġeri seġuka tu eġabi-vaġiato, benamo Keriso ġena satauro ai eikokokauato. ¹⁵ Ema Barau na veġorikau iaukari rakavari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, ġeri kokore mabarari asi tauri ai evaġa-iaġorito e evaġa-rakavarito. Keriso ġena satauro seġukana na iauka rakavari Barau na evaġa-ketorito, ma tarimarima ġoirari ġutuġuturi ai evaġa-maiakarito, ma muriri ai evaġa-rakarito.

¹⁶ Moġesina naima ġaniġani e niuniu dagarari taravaturi irauirauri ġaramari ai tarima ta na asi bene ġau-fitoġami. Ema tarima ta na Barau tuġamaġi-iaġina verekona, o ġue variġuna verekona, o Sabadi ġarona ġaramanai maki asi bene ġau-fitoġami. ¹⁷ Mai dagara maiġeri tu ġoirai vau beġea ġorani dagarari laulauri moġo. A maġuri korikorina tu Keriso ġenana bita ġabiani. ¹⁸ Bema tarima ta ġoġitaini, tauġena manau tarimanai evevaġa-iaġo ġofa-kauni e aneru etoma-rakarriġo-vinirini, ema nuvi o mata-vanaġi ai asi eġitarini dagarari eguruġa-iaġirini nai tu, garona asi boġono seġaġia. Ġia mani ġena tuġamaġi maniġa tu eveġonu-fatafatato. Maniġesina tarimarima na tu ġomi moġo beġe ġofa-dareremini, benamo voimi namona asi boġo ġabiani. ¹⁹ Keriso tu

deba; ma mani tarima tu deba ġenana ġeraka-veġitato, be deba ġenai ġia tu asi ġetubukauni. Mai deba na tauġani mabarana ġaniġani eviniani, ema tauġani nuġanai turiġa evaġa-tubukau ġigitaririni, ema tauġani mabarana evaġa-tubu vegogoani, Barau ġena ura lorinai.

²⁰ Ġomi tu Keriso ġesi ġomase-sebonato, be ġomi na taravatu irauirau e tanobara barauri tu asi ma boġo korana-iaġirini. Ma kara dainai tu mai tanobara maġurinai ġotanuni tarimari noġa maiġeri taravatu ma ġokorana-iaġirini, ei? ²¹ Ġokirani, “Asi ġoġabi-karaia; asi ġomamitovoa; ġimami na asi ġoġabi-tovoa,” ġotoni. ²² Senaġi mani dagara maniġeri tu boġono ġaniri e boġono ġauvei-iaġiri ġana. A maniġeri taravatu ema vevaġa-riba tu tarimarima ġerina moġo ġeiaġomani dagarari. ²³ Moġoni, maniġeri taravatu na tu ġita ġerai Barau toma-rakarigona tuġamaġina bevaġa-ġoraiani, e manau veigana ġerai bevaġa-ġoraiani, tauġani vaġa-midigu-midiguna bevaġa-ġoraiani. Moġesi naima tarima kotari ġetuġamaġini, maiġeri taravatu tu iaunega tarimari ġerina ġeiaġomani. Senaġi maiġeri taravatu na tu ġita asi bevaġa-kavarani, ma tauġani ġena ura rakavari asi bevaġa-ketorini.

3

Keriso ġesi tasebonani nai tu, maġuri variġuna taġabiani

¹ Ġomi tu Barau na Keriso ġesi evaġa-maġuri ġenoġoimito, naima gubai ġetanuni dagarari boġono vetau-baregori, e nuġami maki monai boġono toreri. Keriso tu monai Barau ġimana aroribana rekenai etanutaġoni teronai. ² Vanaġivanaġi ġemi tuġamaġi ai tu gubai ġetanuni dagarari boġono tuġamaġi-taġori, a tanobara dagarari tu asi boġono tuġamaġiri. ³ Korana ġomi tu varau ġomaseto tanobara maġurina ġenai, ma ġemi maġuri korikori tu vekuretoġai etanuni Keriso ġesi, Barau ġenai. ⁴ Keriso tu ġomi ġemi maġuri korikorina. Ġia ma befororini ġaronai, ġomi maki Keriso ġesi boġo fofori-sebonani, ema ġena mareva ma mamana baregona boġo ġabiani.

⁵ Moġa lorinai tauġanina ġena veigā e maġuri rakavari ġemi ai roġo ġetanuni, maniġeri mabarari boġono vaġi-maseri. Tauġanina ġena veigā e maġuri rakavari tu maiġeri: Mata-boraġa veigari, veigā mirori, kima veigari, matabara e veigā rakavari uravini-baregori maġurina, ema mata-ġaniġani maġuriri. Mata-ġaniġani maġurina tu babarau toma-rakarigori veigana. Maiġeri mabarari ġerina boġono raka-veġita. ⁶ Korana mai veigā maiġeri ġaramari ai Barau ġena baru o Kota baregona seġafore tarimari ġeri ai bema vaġa-foforiani. ⁷ Guinenai ġomi maki tanobara ġena veigā e maġuri rakavari nuġari ai ġotanuto-ġoi nai tu, moġeri veigā rakavari ġomi na maki ġoveirito-ġoi.

⁸ Senaġi toma mai veigā maiġeri ġomi ġemina tu boġono tore-veġitari: Tuġamaġi-baru, baru rakavarakava, tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri e veigari, guruġa rakavari kiraġikiraġiri ema sivarai mirori kiraġikiraġiri. ⁹ Tauġemi fakami ai guruġa o veigā ġofaġofari ai ta na ta asi bene ġofaia. Korana ġomi na ġemi maġuri guinena ma ġena veigā rakavari ġesi tu dabuġa rakavana ġokoki-fitogaiani kavana ġokoki-fitogaarito, ¹⁰ ma tarima variġu geragerana ġoriġo-kauato, dabuġa variġu geragerana ġoriġo-kauani ilailanai. Ma ġia maiġa tu Barau na vanaġivanaġi evaġa-variġu ġenoġoiani, eveiato Barauna vetoġana korikori bene ġabia e bene

riba-ginikaua ġana. ¹¹ Mai maġuri variguna taġbiato mainai tarima ta asi irau. Be iniġesi asi bisini kira, ġai tu Iuda tarimama, a ġia tu irau bese tarimari; ġai tu mero tauġaniri kefirri ġalama-vaġini doġorona, a ġia tu mero tauġaniri kefirri asi ġelama-vaġini doġorona; asi bisini kira maki, ġia tu asi ġesikulito tarimari e maġuri mamana roġosi roġo beġene ġitaia tarimari; ġai tu asi tuġu-rakaorakao tarimama, a ġia tu tuġu-rakaorakao tarimari. Asiġina, maiġesi asi bitana guruġa. Korana Keriso ġereġana moġo barego ema ġita mabarara nuġarai etanuni.

¹² Ġomi tu Barau na varau eġabi-viriġimito tarimami, e ġena veaġa tarimami, ema Barau na euravini-rakavamini tarimami. Moġa lori-nai vevetuġaġwa, veiau-namo, manau, marana, ema vevaġa-gwaġiġi maġuriri na boġono vedabuġa. ¹³ Meto o maġuri gwaġiġiri tari ġoġoitaġorini karomi tari ġerina nai tu, boġono vevaġa-gwaġiġi karomi ġeri ai. Bema tarima ta ġomi fakami ai karonna ta na evaġa-veġare veġareani nai tu, mo rakava moġa bene tuġamaġi-fitoġaia, Keriso na ġomi ġemi vei-rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana. ¹⁴ Maiġeri mabarari iatari ai tu veuravini na boġono vedabuġa. Korana tu mai maġuri namori mabarari tu veuravini na vauro ebaru-sebona ginikaurini, benamo ġeġauvei-ġitakauni. ¹⁵ Keriso ġena maino na nuġami bene ġori-kauri. Korana Barau na ġomi ekea-vevogomito anina tu, tauġani sebonai boġono iaġo, benamo maino ai moġo boġono tanu. Ema Barau boġono tanikiu-vinia. ¹⁶ Keriso ġena guruġa tauri korikori e ġeri seġuka ġomi nuġami ai tu beġene vonuvonu-raġe. Monana karomi tata ġesi Keriso ġena guruġa iaunega korikorina na boġono vevaġa-riba e boġono vekira-toreġau. Ma nuġami ai Barau ġotanikiu-viniani nai tu, Salamo boġono mari, e Barau vaġa-raġena mariri boġono mariri, ema Iauka Veaġa na evinimini mariri boġono mariri. ¹⁷ Kamara ġauvei boġo veiani nai, guruġai boġo veiani o veiġai boġo veiani, mabara-barari Iesu Vereġauka aranai moġo boġono veiri. Ma ġia ġenana Tamara Barau boġono tanikiu-vinia.

Ekalesia tarimana ma ġaraġona e natuna ema ġena tuġu-rakaorakao tarimari ġesi ġeri tanu maġurina korikori

¹⁸ Veġaraġo vavinemi, ġomi tu ġaraġomi ġeri veġitaġau seġukana gaburenai boġono tanu. Korana mai maġuri maiġa Vereġauka ġoiranai tu maġuri namona. ¹⁹ Veġaraġo taumi, ġaraġomi boġono uravini-baregori, e ġaraġomi ġeri ai nuġami asi boġono vei-ġirimaġirimari. ²⁰ Natu, dagara mabarari ai tamami e sinami tu garori boġono seġaġi-viniri. Korana mai veiġa tu Vereġauka iauna evaġa-namoani. ²¹ Tama, natumi asi boġono vaġa-baruri, korana beġe tuġamaġi-moirani, asi beġe kokoreni garina.

²² Tuġu-rakaorakao tarimami, mai tanobarai ġeri vetuġunaġi ġoiaġo-vinini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġia tu dagara mabarari ai garori boġono seġaġiri. Dia ġia ġoirari ai moġo, tarima iauri beġene vaġa-namori ġetoni nai ġevei-ġofakauni tarimari kavari. Asiġina. Ġomi tu Vereġauka gubakauna maġurinai nuġami ma raġeri ġesi ema nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri. ²³ Ma kamara ġauvei boġo veiani nai, boġono veia nuġami mabarari ġesi. Ġauvei tu asi tarimarima ġeri ġauvei ġoveiani noġa boġono veia. Asiġina. Ġomi na tu Vereġauka ġena ġauvei ġoveiani maġurinai boġono veia. ²⁴ Ġomi tu ma ribami, Vereġauka na vau voimi bevinimini, korana ġomi na tu Keriso Vereġauka ġena

vetuḡunaḡi ḡoiaḡo-viniani. ²⁵ A tarima ta na veiḡa beleaiani nai, mo veiḡa beleaiani voina tu beḡabiani veḡata. Korana Vereḡauka ḡoiranai tarima mabarari tu ilaila moḡo, dia ta tu egubakauani, ma ta tu asi egubakauani.

4

¹ Ġomi vetuḡunaḡi veremi, mani ḡemi tuḡu-rakaorakao tarimari manigeri ḡeri-ḡari tu, ḡeura-vinirini ilailari ai boḡono viniri. Ġia ma ḡeri maoro kara ḡomi ḡemina beḡere ḡoitaḡori dagarari tu boḡono viniri veḡata, ema veiḡa namori e moḡoniri ḡeri ai boḡono veiri. Korana ḡomi maki boḡono riba, ḡomi eḡita-ḡaumini Verena maki etanuni gubai.

Vevaḡa-riba guruḡari kotari maia

² Ġauḡau asi boḡono vaḡa-ketoea. Vanaḡivanaḡi boḡono ḡuriguḡuri. Ġemi ḡauḡau ai boḡono venari maki, e Barau boḡono tanikiu-vinia. ³ Ma ḡai ḡema maki boḡono ḡuriguḡuri, be Vari Namona baḡana vari-fiuu ḡana, Barau na ḡatama-boka gabu tari ai bene keori. Be mo ḡana baḡana iaḡo, ma Keriso varina vekuretoḡana monai baḡana vari-fiuu. Au tu mai Keriso varina vekuretoḡana maiḡa ḡaramanai seini na ḡebarubaruguto. ⁴ Boḡono ḡauḡau, be au na mai vari vekuretoḡana maiḡa bana kiraḡi-fofori ḡitakaua, Barau ekirato bana kiraḡi-fofori ginikaua etato ilailanai.

⁵ Keriso roḡosi beḡene ḡabi-dadama-vinia, roḡo murikai ḡetanuni tarimari ḡeri ai tu, veiḡa iaunegari e namori boḡono veiri. Ema ḡia vefakari ai boḡo raka-ḡurani negari ai, moḡeri mabarari tu asi boḡono vaḡa-rakavari, korana ḡia boḡo vaḡa-kavarini negana tu kubi moḡo bene. ⁶ Vanaḡivanaḡi boḡo guruḡani nai, boḡono garo-namo. Ġemi guruḡa maki ma damenari boḡono kiraḡiri e boḡono guruḡa-ḡitaḡita, be ḡemi guruḡa tarimarima na beḡene ura-viniri e ḡeseḡaḡi-namori moḡo beḡene si. Moḡesina boḡo veini nai, tarima sebori sebori aiḡesina boḡo vaḡa-veserini dabarari boḡo ribarini.

Veḡabituḡu guruḡari

⁷ Au varigu mabarana tu tarikakara namona, Tikiko, na vauro beasi kira-varamini. Ġia Keriso ḡena maḡuri nuḡanai tu ma vetuḡamaḡi-kauna ḡesi evevaḡa-kavani, ema ḡia tu au ḡesi Vereḡauka ḡena vetuḡunaḡi ḡaiaḡo-viniani. ⁸ Au na Tikiko ḡomi ḡemi ai atuḡu-iaḡosiani tauna korikori tu, ḡai mainai kamasi ḡatanuni maḡurina beneasi vaḡa-ribami ḡana. Ġia na ḡai ḡema tanu maḡurina bene kira-varami, be ḡomi nuḡami bene vaḡa-gwaḡiḡiri uranai. ⁹ Ġia tu Onesimo ḡesi eiaḡosini. Onesimo tu ma ḡena vetuḡamaḡikau, ema ḡia tu ḡai tarikakama namona ta. Ġia maki ḡomi ḡemi tarima ta. Ġia tauri ruarua na mainai kara ḡeḡorani dagarari mabarabarari beḡeasi vaḡa-ribamini.

¹⁰ Aristako na ḡena vevaḡa-namo ḡomi ḡemi ai etuḡu-iaḡosiani. Ġia tu au ḡesi ḡadiburato, be dibura numai ḡatanuni mainai. Banabas tarikakana Mareko na maki ḡemi vevaḡa-namo betuḡu. Mareko ma Banabas tu tarikaka, senaḡi ḡia sinari e tamari tu irau, dia sebona. Mareko ḡomi ḡemi ai beiaḡosini nai, boḡono ḡabi-raḡea ḡana guruḡari tu varau asi-kira-varamito. ¹¹ Ema Iesu, arana ta ḡekiraḡiani Iusto, na maki ḡemi vevaḡa-namo betuḡu. A Iuda tarimari fakari ai au ḡesi Barau ḡena Basileia ḡauveina ḡaveiani tarimari tu maiḡeri moḡo. Ġia na au ḡevaḡa-kava ginikauguni.

¹² Ğomi karomi ta, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi eiaġo-vinini tarimana, arana Epafra, na maki ġemi vevaġa-namo betuġua. Ğia tu vanaġivanġi ġomi urami ai evekwarġini ġauġau ai. Ğia ġena noġinoġi baregona Barau ġenai eveiani tu, Barau na ġomi ġia ġena urai bene vaġa-ruġatari korikorimi. Ema Barau ġena ura ġomi na nuġami mabarari ġesi boġono vaġa-moġonia, ema boġono korana-iaġi ginikaua. ¹³ Au aguruġa-fofori korikorini, moġoni, Epafra tu ġomi maniġemi, e Laodikea tarimari, e Hierapoli tarimari mabarami urami ai moġoni evekwarġi-rakavato. ¹⁴ Ğita ġatara namona Luka, doketa tarimana, ema Dema, tauri ruarua na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Luka tu doketa tarimana.

¹⁵ Au ġegu vevaġa-namo ġita tarikakara Laodikea ai ġetanuni tarimari boġono viniri. E ġegu vevaġa-namo Nimfa boġono vinia, e Nimfa na numai ekalesia doġorona ġeraka-vegogoni maniġeri maki boġono viniri.

¹⁶ Mai fefa ġomi ġemi ai boġo iavi-ġosiani murinai tu, boġono tuġu-iaġoa, ma Laodikea ekalesiari ġeri ma beġenea iavi-foforia. Ma Laodikea ekalesiari atore-vinirito fefana maki ġomi fakami ai boġono iavi-foforia.

¹⁷ Ma Arekipo maiġesi boġono kiraia, boġono kira, “Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġauvei oġabiato maniġa tu bono ġauvei-iaġi ginikaua.”

¹⁸ Mai vevaġa-namo guruġari tu au Paulo tauġegu ġimagu na atorerini. Au boġono tuġamaġigu, au tu roġo ma seinigu diburai. Barau ġena namo e varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

1 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa ĝena tuĝamaĝi baregona tu Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana. Korana tu Iesu ĝena iaĝoma vaĝa-ruaruana mai fefai tu ekiraĝi-ĝutumaiato.

Paulo na mai fefa tu Korinto na etore-iaĝoato, mo tu ĝena evanelia varivarina vaĝa-ruaruana nuĝanai (Apostolo 17:1-14). Mai fefa Paulo na tu laĝani 50 ema 51 nuĝanai ta etoreato, mo tu Keriso maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karoa 4:15-18.

Paulo na mai fefa giniguinena etoreato korana eurato, Tesalonika ekalesiari 1) bene launaĝiri, Barau na ĝeri ai eveirito veĝari tarimarima ĝoirari ai beĝene vaĝa-foforiri; 2) bene vaĝa-ribari, Iesu ma beiaĝomani; 3) bene launaĝiri, Barau korana-iaĝina maĝurina korikorinai beĝene tanu.

Paulo na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Ĝia aiĝesi vevaĝa-maĝuri ĝeĝoitagoto - karoa 1-3

2. Ĝia aiĝesina beĝene tanu mo maĝuri variĝunai - karoa 4-5

¹ Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo, na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini. Varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Tesalonika tarimari ĝeri maĝuri

² Ĝai tu ĝaro mabarari ai Barau ĝavaĝa-namoani ĝomi mabarami daimi ai, ema ĝema ĝurigiuri nuĝari ai ĝakiraĝimini. ³ Korana Barau, ĝita Tamara, ĝoiranai ĝavetuĝamaĝi-taĝoni, ĝomi ĝemi veĝabidadama kamasi ĝotovo-naĝirini, e ĝemi veuravini ai kamasi ĝoĝunaĝaveni, ema ĝemi vetuĝamaĝikau ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai kamasi ĝovaĝa-gwaĝiĝirini. ⁴ Tarikakama mabarami, ĝai ribama ĝomi tu Barau na eura-vinimini ema ĝia na evirigiĝimito ĝia ĝena. ⁵ Korana Vari Namona ĝai na ĝavinimito tu dia guruĝai moĝo, senaĝi Iauka Veaĝa ma seĝukana e ma moĝonina ĝesi. Ĝomi maki ma ribami, ĝomi ĝemi namo uranai ĝai tu kamasi ĝatanuto ĝomi fakami ai.

⁶ Benamo ĝomi na maki ĝai ĝotovotovomato ema Vereĝauka ĝotovotovoato enabe ĝevaĝa-midigu midigumito, senaĝi Barau ĝena guruĝa ĝoĝabi-raĝeato ma vereremi ĝesi. Mo verere Iauka Veaĝa na evinimito. ⁷ Tauna moĝa ĝomi tu vevaĝa-ĝita namonai ĝoiaĝoto veĝabidadama tarimari mabarari Makedonia ema Akaia ĝeri. ⁸ Korana ĝomi ĝemina Vereĝauka ĝena guruĝa eraka-rosito tu dia Makedonia ema Akaia nuĝari ai moĝo, senaĝi ĝomi ĝemi veĝabidadama Barau ĝenai tu gabu mabarana beĝe ribaia. Moĝa lorinai monai ĝai na guruĝa ta tu asi ma baĝa kiraĝiani. ⁹ Ĝia tauĝeri maki ĝevetiraĝito ĝai na ĝavarivarimito nai, ĝomi na ĝai kamasi ĝoĝabi-raĝemato, ema kamasi babarau ĝoiaĝurito, Barau maĝurina ema moĝonina vetuĝunaĝina boĝono iaĝo-vini ĝana, ¹⁰ ema Natuna Iesu ĝonariani guba na ma beĝenoĝoi-iaĝomani. Ĝia tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi

ġenoġoiato, ema ġena baru bevaġa-foforiani o tarimarima bevaġa-kotarini ġaronai, Iesu na bevaġa-maġurirani.

2

Paulo ġena ġauvei Tesalonika ai

¹ Tarikakama mabarami, ġomi tauġemi ma ribami, ġemi ai ġaiagōsito nai, asi ġaġauvei-kavato. ² Ġomi ribami maki, ġai Tesalonika ġana roġosi roġo baġana iaġosi nai, Filipi ai ġevaġa-midigu midigumato e ġekira-fitoġamato. Moġoni, ġeiaġoma-vini baregomato, senaġina Barau na evaġa-kokoremato, ġena Vari Namona baġana kira-varami ġana. ³ Ġai ġema velaunaġi ġomi ġemi ai tu dia guruġa babobabo ai, dia tuġamaġi rakavari ai, e dia ta baġana ġofaia ġana. ⁴ Senaġi Barau na evaġa-moġonimato Vari Namona baġana fiua. Moġa lorinai ġakiraġiani, dia tarimarima baġana vaġa-iakuri ġana, senaġi Barau baġana vaġa-iakua ġana. Ġia na ġai nuġama evetaurini. ⁵ Ġomi ribami, e Barau maki ġoiranai, ġai ġaiagōsito nai tu, dia nuġa-ġani ai ġavaġa-raġe ġofakaumito-ġoi, e mata-ġaniġani ai ġaguruġa-ġofakauto-ġoi. ⁶ Ġai tu asi ġomi na boġono vaġa-raġema, o tarima tari na beġene vaġa-raġema ġatato. ⁷ Ġai tu Keriso ġena apostolo tarimama, be ma ġema maoro, ġema-ġama ġomi ġemi ai baġara kiraġi. Senaġi ġomi ġesi tatanuto-ġoi neganai, ġai tu marana, sina ta na natuna eġita-ġaurini kavana. ⁸ Ġauravini-rakavamito lorinai ġaurato, dia Barau ġena Vari Namona moġo ġemi baġana kiraġi, senaġi ġema maġuri maki ġatore-taririto, korana ġema veuravini ġemi ai tu barego lelevaġi.

⁹ Tarikakama mabarami, ġai kamasi ġaġauveito-ġoi ema ġavekwaragito-ġoi roġo ġotuġamaġi-taġorini, ene? Barau ġena Vari Namona ġaġobata-vinimito-ġoi nuġanai, boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġema-ġama baġana doġari uranai, baġa vaġa-doġe-ganimini garina.

¹⁰ Ġomi na ġoġitamato ema Barau na maki eġitamato ġai kamasi ġaveaġato, ġavei-maoromaoroto ema asi ġema kerere ta ġomi vaġa-moġoni tarimami fakami ai. ¹¹ Ġomi ma ribami, ġai na ġomi tata ġaveimito-ġoi tu tama na natuna korikorina eveiani kavana. ¹² Ġai na ġavaġa-kokoremato-ġoi, ġemi tuġamaġi ġavaġa-gwaġiġirito-ġoi, ema ġalau-naġimito-ġoi Barau vaġa-iakuna veġari boġono veiri ġana. Ġia na ekeamini, ġena Basileia ma marevana baregona bene vinimi ġana. ¹³ Ġai na Barau ġatanikiu-viniani ġaro mabarari ai, korana ta tu, ġena guruġa ġaġabi-iaġosiato neganai, ġomi na ġoseġaġiato ema ġoġabi-raġeato tu dia tarimarima ġeri guruġa, senaġi guruġa moġonina korikori, Barau ġena guruġa. Mo guruġa tu ġovaġa-moġoniani tarimami nuġami ai eġauveini. ¹⁴ Tarikakama mabarami, ġomi tu Barau ġena ekalesia Keriso Iesu nuġanai Iudea ġesi boġo ilaila, korana Iuda tarimari na ġia ġevaġa-midigu midigurito ilailanai, ġomi maki ġemi doġoro tarimari na ġevaġa-midigu midigumini. ¹⁵ Iuda tarimari na Iesu Vereġauka ema peroveta tarimari ġevaġirito, ema ġai maki ġelaimato. Barau tu asi ġevaġa-iakuani, ema tarimarima mabarari ġekira-sirivaġi vinirini. ¹⁶ Ġai maki ġekira-ġoimani irau bese tarimari ġeri ai Vari Namona asi baġana kiraġia, korana maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani garina. Moġesi ġeri rakava vanaġivanaġi ġevaġa-baregorini. Senaġi Barau ġena baru maki iatari ai tu varau bevotu.

Paulo ġena ura baregona Tesalonika tarimari ma bene ġitari

¹⁷ Tarikakama mabarami, nega kotari roġo ġai ġomi sevimi na ġeinu-veġitamato, dia tuġamaġi ai, senaġi tauġani ai, asi ma ġaġitamini. Ġema ura baregona ġoirami baġana ġitari. ¹⁸ Ġai ġaurato tu ma baġana iaġosi ġomi ġemi ai. Moġoni, au Paulo, vaġa-vira akirato, senaġi Satani na ġema dabara ekouato. ¹⁹ Baġana ġenoġoi veġata, korana ġomi tu ġai ġema tuġamaġikau, ġema verere e ġema kokore voina ġera Vereġauka Iesu ġoiranai ġia ma beiaġomani ġaronai. ²⁰ Moġoni, ġai ġema veiavi e verere korana tu ġomi.

3

Paulo na Timoteo etuġuato Tesalonika ġana

¹ Ġai ġema vevaġa-gwaġiġi ġekorito, benamo ġakirato, namona tu ġai tauma ruarua moġo Atena ai baġana tanu, ² a ġai tarikakama Timoteo tu baġana tuġua ġomi ġemi ai. Ġia tu ġai ġesi Barau ġena vetuġunaġi ġaiāġo-viniani, Keriso ġena Vari Namona ġaġobata-iaġiani. Ġia na bene vaġa-kokoremi ema ġemi tuġamaġi bene vaġa-gwaġiġiri ġemi veġabidadama nuġanai. ³ Be, ġomi ta na ġena veġabidadama asi bene raga-kwaneana mani midigumidigu ġoġoitaġorini nuġanai. Ġomi ribami, maniġeri tu bita ġoitaġorini veġata. ⁴ Ġai roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, ġakiramito-ġoi, ġita tu beġe vaġa-midigu midigurani, benamo moġeri ġefoforito, be ġoribarito. ⁵ Moġa lorinai, ġegu vevaġa-gwaġiġi ekorito, benamo Timoteo atuġu-iaġosiato, ġia ġenana banama riba, ġemi veġabidadama tu kamasi ġotoreani. Korana irau dabara tari ai veribaġani tauna na beriba-ġanimini, benamo ġai ġema vekwaraġi asi taunai beiaġoni ġarina.

Timoteo ġena vevarifu

⁶ Toma Timoteo tu ġomi ġemina beġenoġoi, ġomi ġemi veġabidadama e veuravini variri namona bema kiraġiri. Bekirama, ġomi na ġai roġo ġotuġamaġi-taġomani, ema ġourani boġono ġitama, ġai na ġomi baġana ġitami ġatoni kavana. ⁷ Moġa lorinai, tarikakama, ġema midigu-midigu ema dabara doko mabarari nuġari ai ġemi veġabidadama na ġevaġa-kokoremato. ⁸ Korana ġomi Vereġauka ġenai boġo ruġa-gigitarini neganai, ġai ġema maġuri toma tu moġoni beġe namoni. ⁹ Barau ġomi daimi ai kamasi baġa tanikiu-viniani, korana ġai ġema verere tu asikeikeina ġomi ġemi ai Barau ġoiranai. ¹⁰ Boġi-laġani ma nuġama mabarari ġesi ġaġauġauni, ġomi ġoirami ma baġana ġitari ema ġemi veġabidadamai ġorabuni dagarari na baġana vaġa-kavami ġana.

¹¹ Bere namo ġita Tamara Barau tauġena na ema ġera Vereġauka Iesu na ġema dabara beġene veia, ġomi ġemi ai baġana iaġosi. ¹² Ġera Vereġauka na maki ġomi veuravini na bene vaġa-vonuvonu-raġemi, karomi tata ema tarimarima mabarari boġono ura-viniri uranai, ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana. ¹³ Barau na nuġami bene vaġa-kokoreri, benamo asi ġemi vei-rakava ta e ma veaġami ġesi Tamara Barau ġoiranai boġono ruġa, ġera Vereġauka Iesu ma beiaġomani ma ġena veaġa tarimarimari mabarari ġesi ġaronai. Amen.

4

Barau na eura-viniani maġurina

¹ Tarikakama mabarami, ġegu guruġa vaġa-magona tu maiġa. Barau vaġa-iakuna ġana aiġesi boġono tanu tu ġavaġa-ribamito. Moġoni, ġomi tu moġesi ġomaġurini. Iesu Vereġauka aranai ġanoġimini e ġalaunaġimini, ma boġono kokore-iaġiri ġana. ² Korana vevaġa-riba guruġari Iesu Vereġauka ġena maoro na ġavinimito tu ġomi ma ribami.

³ Barau ġena ura tu boġono vevaġa, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġerina boġono raka-veġita. ⁴ Ġomi tau tata maki ġaraġomi ġesi boġono tanu ma vevaġami e ma vegubakaumi ġesi. ⁵ Dia mata-boraġa na bene ġori-kaumi noġa Barau asi ribari beseri kavana. ⁶ Ema mo veġa rekenai tau ta na tarikakana asi bene ġofaġofa-iaġia ema ġena ura bene veia. Ġai na ma nuġama mabarari ġesi ġakira-guinemito: Moġesi eveini tarimana tu Vereġauka na ġena rakava voina beviniani. ⁷ Korana Barau na ekearato tu dia tana mata-boraġa e tana veġura-vanaġi, senaġi tana vevaġa ġana. ⁸ Moġa lorinai, dei na mo vevaġa-riba ġekira-fitoġaiani tu dia tarimarima ġekira-fitoġarini, senaġi Iauka Vevaġa evinimini Barauna ekira-fitoġaiani.

⁹ Au na tarikaka uraviniri guruġari tu toma asi batore-vinimini, korana Barau na evaġa-ribamito, ġomi tata boġono veura-vevini. ¹⁰ Moġoni, ġomi na tu tarikaka mabarari Makedonia nuġanai ġouravinirini. Senaġi tarikakama, ġai na ma ġavaġa-naġimini, mani veġa boġono vaġa-baregoa. ¹¹ Dagara baregona ġomi kamasi boġono tanu tu maiġesi: Asi boġono guru-raġe. Tauġemi ġemi ġauvei boġono vei, ema tauġemi ġimami na boġono ġauvei ġemi-ġami boġono doġari ġana, ġai na ġakiramito ilailanai. ¹² Monana vau asi ekalesia tarimari na beġe gubakaumini, ema ta ġenai asi boġo tuġamaġikauni, korana dagara tai asi boġo rabuni.

Iesu ġena ġenoġoi ġarona

¹³ Tarikakama mabarami, ġai ġaurani boġono riba, ġemaseto tarimari tu kamasi. Be, asi boġono tuġamaġi-meto, asi ġeri tuġamaġi-dadamaġi tarimari kavana. ¹⁴ Ġita na tavaġa-moġoniani tu Iesu emaseto, murinai tu ma evariġisi-ġenoġoito. Moġesi nai ma tavaġa-moġoniani deikara Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari tu Barau na ma bevaġa-variġisi ġeno-ġoirini, Iesu ġesi beġabi-vegogorini.

¹⁵ Ġai na kara ġavaġa-ribamini dagarari tu Vereġauka ġena guruġa: Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġita deidei roġo maġuri tatanuni tarimara na ġemase-guineto tarimari asi bita raga-kwanerini, asi bita guineni Vereġauka ġesi veġoitaġo. ¹⁶ Barau beguruġani ma seġukana ġesi, aneru baregona maki bekeakeani, ema Barau ġena dudu befururuani ġaronai, Vereġauka tauġena guba na bemarigoni. Benamo deikarari ġemaseto, Keriso ġevaġa-moġoniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari, beġe variġisi-guineni. ¹⁷ Moġa murinai, ġita roġo tamaġurini ema roġo tatanuni tarimara Barau na ġia ġeri ai ma bevaġa-rakakaurani magube nuġari ai Vereġauka ġesi bitana vedoġari ġana, guba e tanobara fakari ai. Benamo Vereġauka ġesi bita tanu-vanaġi vanaġini. ¹⁸ Moġa lorinai maiġeri guruġa ġerina ġomi tata boġono vevaġa-kokorevevini.

5

Boġono rovina-tore Vereġauka ma beiaġomani

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġomi asi ma baġa tore-vinimini, aitoma mo nega e hora beġe foforini. ² Korana ġomi tauġemi ma ribami ġitakau, Vereġauka ġena iaġoma ġaronai tu lema tarimana, boġi eiaġomani kavana, beiaġomani. ³ Tarimarima beġe kirani, “Maino ema dagara mabarari namo moġo.” Nuġanai tu asikauna kerere baregona na beġabirini, noġa vavine ma banina diana eguruni kavana. Tarima ta asi beraga-maġurini. ⁴ Senaġi tarikakama, ġomi tu dia mukuna nuġanai ġotanuni tarimami, be mo ġaro na nuġami tu asi bene vaġa-farevaġiri lema tarimana kavana. ⁵ Gomi mabarami tu mama e laġani tarimami. Ġita tu dia boġi e mukuna ġeri tarimarima. ⁶ Moġa lorinai ġita tu asi bitana gena, asi bitana tanu-kava, tarima tari ġeveini kavana, senaġi bitana tataġa, bitana boġeboġe, ema ġera tuġamaġi beġene maoro. ⁷ Gegenani tarimari tu boġi ai ġegenani, ema ġeniuniuni tarimari maki boġi ai ġeniuniuni. ⁸ Senaġi ġita tu laġani ġena tarimarima dainai, ġera tuġamaġi beġene maoro. Ġita tu veġabadadama e veuravini ġesiri kobarai bitana toreri, ema vevaġa-maġuri vetuġamaġina debara kwaraġaunai tana vaġa-iaġoa. ⁹ Korana Barau na eġabi-viriġirato tu dia ġia ġena baru na tana midigumidigu ġana, senaġi vevaġa-maġuri bitana ġabia ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana. ¹⁰ Ġia ġita urarai emaseto tu, ġia ġesi bitana tanu-vanaġi vanaġi ġana, enabe ġita roġo maġuri o mase ġia ma beiaġomani ġaronai. ¹¹ Moġa lorinai ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini e boġono vevaġa-kava-vevini, maitoma ġoveini kavana.

Vevaġa-riba guruġari tari

¹² Tarikakama mabarami, ġanoġimini, ġomi fakami ai ġeġauvei-kokoreni, Vereġauka aranai ġenarimini e dabara korikori ai ġevaġa-ribamini tarimari boġono gubakauri. ¹³ Ġeri ġauvei dainai boġono gubakau-baregori ema boġono ura-viniri. Ma mainomi ġesi boġono tanu.

¹⁴ Tarikakama mabarami, ġavaġa-naġimini, ġauvei asi ġeveini tarimari boġono sisiba-viniri, ġegarini tarimari boġono vaġa-kokoreri. Moira tarimari boġono vaġa-kavari, tarimarima mabarari ġeri ai boġono vevaġa-gwaġiġi.

¹⁵ Boġono boġeboġe, tarima ta na rakava na rakava voina asi bene veia, senaġi vanaġivanaġi ġomi tata ġemi ai ema tarimarima mabarari ġeri ai maki veġa namori moġo boġono veiri.

¹⁶ Ġaro mabarari ai boġono verere. ¹⁷ Ġaro vanaġivanaġi boġono ġauġau. ¹⁸ Barau boġono tanikiu-vinia dagara mabarari ġeri ai. Korana mani tu Barau ġena ura ġomi Keriso Iesu ġesi ġomaġurini nuġanai.

¹⁹ Iauka Veaġa karavana asi boġono vei-busea. ²⁰ Peroveta guruġari asi boġono kira-fitoġari. ²¹ Dagara mabarari boġono riba-ginikauri; namori moġo boġono ġabi-raġeri. ²² Rakava dagarari mabarari ġerina boġono raka-veġita.

Vevaġa-namo guruġari

²³ Maino Barauna na bene vaġa-veaġa ginikaumi. Iaukami, e ġemi maġuri, ema tauġaniami mabarari ġia na bene nariri, kerere ta na maki asi bene ġabimi, bene iaġo mo, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġaronai. ²⁴ Gomi ekeamito Barauna ġena guruġa mabarari tu moġoni, ġia na beveirini.

²⁵ Tarikakama mabarami, ġai maki iatamai boġono ġurigiuri.

26 Tarikaka mabarari vetarikaka verauna na boḡono vaḡa-namori.

27 Alaunaḡimini Vereḡauka aranai mai fefa boḡono iavi-foforia tarikaka mabarari ḡoirari ai.

28 Gera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena varevare-bara ḡomi ḡemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

2 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana tu mo fefa giniguinena etoreato ma ĝue imaima sebona (6) evanaĝiato murinai ma etoreato. Mo tu ĝia roĝo Korinto ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato.

Mai fefa nuĝanai siri baregona tu karaa 2:3.

Paulo na mai ĝena fefa vaĝa-ruaruana etoreato mainai tu Tesalonika ekalesiari 1) ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai evaĝa-gwadarito; 2) Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana guruĝari kotari ma ekiravararito; 3) evaĝa-naĝirito, ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi bene iaĝo mo, Iesu Vereĝauka bene ĝenoĝoi, ema elaunaĝirito maki, asi beĝene ĝubulefi.

Paulo na ĝena fefa vaĝa-ruaruana tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Nuĝari evaĝa-gwaĝiĝirito, ekirarito, Keriso tu ma beiaĝomani - karaa 1
2. Loriri beĝene vetore korana Keriso ĝofaĝofana tu beiaĝoma-guineni roĝo - karaa 2
3. Ekalesia aiĝesina beĝene tanu maĝurina - karaa 3

¹ Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, Barau na tarimarima ĝeri rakava voiri bevinirini

³ Tarikakama mabarami, ĝai na tu Barau baĝana tanikiu-vinia ĝaro mabarari ai ĝomi daimi ai. Moĝesi baĝa veini tu maoro, korana ĝemi veĝabidadama ebarego-rakavani, ema ĝemi veuravini karomi mabarari ĝeri ai maki ebaregoni. ⁴ Moĝa lorinai ĝomi ĝavaĝa-raĝemini Barau ĝena ekalesia nuĝari ai. Ĝavaĝa-raĝemini korana ĝomi tu enabe ĝelaimini e ĝevaĝa-midigu midigumini, senaĝi ĝemi veĝabidadama ĝoĝabi-gigitariani.

⁵ Mo veĝa mabarari na Barau ĝena vevaĝa-maoro vetoĝana namona ĝevaĝa-moĝoniani, moĝa anina ĝomi tu ilaila ĝia ĝena Basileia boĝo ĝabiani, korana mo Basileia dainai ĝomidigu-midiguni. ⁶ Barau tu maoro veĝari moĝo beveini: Ĝomi dei na ĝevaĝa-midigu midigumini tarimari ĝia na ma bevaĝa-midigu midigurini. ⁷ Ema ĝemi midigumidigu ĝerina bevaĝa-iaĝaraĝimini ema ĝai maki. Moĝesi beveirani Iesu Vereĝauka ma ĝena aneru ma seĝuka baregori ĝesi guba na beĝe mariĝoni ĝaronai. ⁸ Ma karava moremorena ĝesi beiaĝomani; Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari ema ĝera Vereĝauka Iesu ĝena Vari Namona asi ĝeĝabi-raĝeani tarimari ĝeri rakava voiri bema vinirini. ⁹ Ĝeri rakava voiri tu maĝa: Ĝia tu Vereĝauka ĝenana e ĝena mama seĝukana ĝenana ma fakari beĝe tanuni, midigu vanaĝivanaĝi beĝe ĝabini. ¹⁰ Mo tu beĝorani Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, ĝena tarimarima mabarari na beĝene vaĝa-raĝea, ema ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na beĝene vaĝa-namoa ĝana. Gomi maki ĝia ĝesi, korana ĝaĝobata-vinimito, ĝoĝabi-raĝeato nai.

¹¹ Moġa lorinai vanaġivanaġi ġomi iatami ai ġaġuriġurini. Ġera Barau ġanoġiani, ġemi maġuri bene vaġa-namori, korana ġia na ekeamito tu boġono maġuri ġana. Ġia seġukana na ġemi ura namori mabarari ai bene vaġa-ġaunami, ema ġemi veġabidadama dainai ġoveirini ġauveiri e veiġari bene vaġa-ġuġururi. ¹² Monana, Iesu Vereġauka arana beġene vaġa-raġea ġomi daimi ai, ema ġomi beġene vaġa-raġemi ġia bakunai. Ġita ġera Barau e Vereġauka Iesu Keriso na ġeri varevare-bara ġerina moġeri dagara mabarari beġene vaġa-ġorari.

2

Taravatu ekira-fittoġaiani tarimana

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġanoġimini, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma rekenai ema ġera veġoitaġo e raka-vegogo ġia ġesi: ² Nuġami asi beġene veġonu-ġarimoġi, o beġe kirani Vereġauka ġena ġenoġoi ġarona tu bevotu beġe toni neganai, nuġami asi beġene meto. Mo guruġa asi boġono vaġa-moġonia, enabe beġe kirani, mo tu peroveta guruġana, o ġobatai ġekiragiato guruġana, o ġai na fefa nuġanai ġatoreato guruġana. ³ Tarima ta na veiġa irauri ai asi bene ġofami. Korana Vereġauka ġena ġaro tu asi roġo beraġasini, beiaġoni mo, tarimarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, ema taravatu ekira-fittoġaiani tarimana befoforini. Ġia tu Barau na karava gabunai bea toreani. ⁴ Tarimarima ġetoma-rakarigo vinirini e ġegubakaurini dagara veaġari mabarari mo tarima na bekira-fittoġarini, ema ġia tauġena bevetore-varaġeni. Ġia beiaġoni Barau ġena Rubu Veaġa nuġanai betanu-tarini, benamo bekirani, “Au tu Barau,” betoni.

⁵ Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, moġeri mabarari akira-varamito. Ġomi na asi ġotuġamaġi-taġorini? ⁶ Taravatu ekira-fittoġaiani tarimana tu toma bere fofori, senaġi dagara ta na elau-ġauani, ġomi tu ma ribami kara. Ġarona korikorinai vau mo taravatu ekira-fittoġaiani tarimana befoforini. ⁷ Taravatu ekira-fittoġaiani tarimana ġena veiġa vekuretoġari initoma kota ġefofoforini, senaġi kara beġe ġorani dagarari tu asi roġo beġe ġorani, beiaġoni mo, eruġa-ġaurini tarimana na dabara bekeoani. ⁸ Monai vau taravatu ekira-fittoġaiani tarimana befoforini, senaġi Iesu Vereġauka ma beiaġomani ġaronai, muruna seġukana na bevaġiani, ema ekimore-kimoreni mamana ġesi beiaġomani, benamo bevaġa-rakavaiani. ⁹ Taravatu ekira-fittoġaiani tarimana tu Satani ġena seġukai beiaġomani, ġofaġofa veiġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari mabarari beveirini. ¹⁰ Ema ġena veiġa ġeġevari na mase dabaranai ġerakani tarimari beġofarini. Ġia tu beġe rekwa-rekwani, korana beġene maġuri ġana guruġa moġonina tu asi ġeġabi-raġeato e asi ġeura-viniato. ¹¹ Moġa lorinai Barau na tuġamaġi veġonuri ġia nuġari ai bevaġa-raka-toġarini, ġofaġofa beġene vaġa-moġoniri ġana. ¹² Moġa tauna tu, deikara na guruġa moġonina asi ġeġabi-raġeato, senaġi rakava ġeikaku-viniato tarimari mabarari tu, Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.

Maġuri boġono ġabia ġana Barau na eġabi-viriġimito

¹³ Tarikakama mabarami, ġai na tu Barau baġana tanikiu-vinia ġaro mabarari ai, moġesi baġa veini tu maoro, korana ġia na eura-vinimini, ema tovotovonai eviriġimito bene vaġa-maġurimi ġana. Mo maġuri boġo doġariani, korana lauka Veaġa ġena seġuka na evaġa-maġurimini,

Barau ġena tarima veaġami ai evaġa-iaġomini, ema Vereġauka ġena guruġa moġonina ġovaġa-moġoniani. ¹⁴ Barau na ekeamito Vari Namona ġaġobata-vinimito ġenana. Ġomi ekeamito ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena mareva baregona boġono ġabia ġana. ¹⁵ Moġa lorinai, tarikakama, boġono ruġa-gigitari, ġaġobata-vinimito ema fefai ġatore-vinimito vevaġa-riba guruġari mabarari boġono korana-iaġiri.

¹⁶ Ġera Vereġauka Iesu Keriso tauġena ema Barau ġita Tamara na ġeura-vinirani. Ema ġena varevare-bara ġenana ġita tata nuġara evaġa-kokorerini ema evaġa-kavarani ġera vetuġamaġikau ġia ġenai tatoreani nuġanai, toma bene iaġo vanaġivanaġi. ¹⁷ Ġia ġanogiani, nuġami bene vaġa-kokoreri, ema bene vaġa-kavami guruġa e veiġa namori boġono veiri ġana.

3

Ġema boġono ġuriġuri

¹ Tarikakama mabarami, ġema guruġa magonai tu, ġema boġono ġauġau, benamo Vereġauka ġena guruġa bene raga-rovorovo, ema gabu mabarari ai tarimarima na beġene ġabi-raġea ma vaġa-namona ġesi Barau ġenai, ġomi ġemi ai eġorato kavana. ² Barau boġono noġia maki, ġia na rakava kwaikwai tarimari ġerina bene vaġa-maġurima. Korana dia tarimarima mabarari na Vereġauka ġena guruġa ġevaġa-moġoniani.

³ Senaġi Vereġauka tu ma ġena vetuġamaġikau ġomi ġemi ai. Ġia na bevaġa-kokoremuni, ema Satani ġenana bevaġa-maġurimini. ⁴ Gai ġema veġabidadama ġomi ġemi ai tu Barau na evinimato, e ġaribani, ġakiramito veiġari ġoveirini ema roġo boġo vei-vesiriġurini. ⁵ Vereġauka na ġemi tuġamaġi e ura mabarari bene ġori-kauri, be Barau ġena veuravini ema Iesu Keriso na evinimini vevaġa-gwaġiġina boġono riba-ġitakauri.

Ġauvei tu dagara baregona

⁶ Tarikakama mabarami, Vereġauka Iesu Keriso aranai ġakiramini, ekalesia tarimari ġubulefiri, ġavaġa-ribarito guruġari asi ġekorana-iaġirini tarimari, ġerina boġono raka-veġita. ⁷ Ġomi ribami ginikau, ġomi tu ġai ġaveito kavana boġono vei. Ġai tu asi ġavei-ġubulefito ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai. ⁸ Tarima ta ġena-ġana asi ġaġabi-raġe kavarito-ġoi, senaġi ġavovirito-ġoi. Ġai tu boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġavekwaragito-ġoi, korana ġomi ta baġa vaġa-doġe-ganimini garina. ⁹ Ġai ma ġema maoro, ġomi ġemi ai ġema-ġama baġa kiraġini. Senaġi ġema ura tu vevaġa-ġita namonai baġana iaġo, ema ġai boġono tovtovoma uranai moġesi ġaveito-ġoi. ¹⁰ Gai ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, vevaġa-riba guruġana ta ġavinimito tu maġesi: “Bema tarima ta ġauvei asi eurani nai, ġaniġani ta maki asi boġono vinia.”

¹¹ Moġesi ġakirani, korana ġaseġaġini tarima tari ġomi fakami ai tu ġubulefi ġetanuni, ġauvei asi ġeveini, senaġi tarima tari ġeri ġauvei ai ġevekougou-ġauni. ¹² Vereġauka Iesu Keriso aranai ġavaġa-guruġa gwaġiġirini e ġasisiba-vinirini, beġene tanu-ġitakau, asi beġene raka-taġuitaġui, senaġi tauġeri beġene ġauvei, ġeri-ġari beġene doġari ġana.

¹³ Senaġi ġomi, tarikakama, akiramini, asi boġono gau, veiġa namori veiveiri ai. ¹⁴ Bema tarima ta na mai fefai ġatore-iaġosirini guruġari asi eurani bene seġaġiri nai, nuġami ai bene tanu, ġia ġesi asi boġono

vekako, be bene maiakaia. ¹⁵ Āmi vetari tarimanai asi boġono vaġa-iaġoa, senaġi tarikakami ġoveirini ilailanai boġono vaġa-ribaia.

Vevaġa-namo guruġari

¹⁶ Vereġauka, ġita ġera maino korana, ġia na ġaro vanaġivanāġi ġena maino bene vinimi ġemi maġuri tata nuġari ai. Vereġauka ġomi mabarami ġesi bene tanu.

¹⁷ Mai vevaġa-namo guruġana au, Paulo, tauġegu na atoreani. Ģegu fefa dokori ai vevaġa-namo guruġari maiġesi kavana ġimaġu na atorerini. Mo tu au ġegu fefa vaġa-moġoniri vetoġana.

¹⁸ Ģera Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TIMOTEO ĜENA

1 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa maigā tu dia ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato, mai tu tarima sebona arana Timoteo moĝo ĝena etoreato. Timoteo tu betaĝu Paulo ĝena evanelia ĝauveina nuĝanai emaĝuri-ĝenoĝoito (Apostolo 14; 1 Timoteo 1:2).

Paulo na mai fefa Timoteo ĝena tu laĝani 61 ma 65 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 3:15; 4:12; 6:11-12.

Paulo na mai fefa etoreato tu, 1) Timoteo evaĝa-guruĝa toregauato, vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofaiani garina; 2) ekalesia doĝorona ĝorikaŭri tarimari ema diakono tu aiĝesina tarimari bene ĝabiri; 3) vevaĝa-riba moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝi; 4) Timoteo elaunaĝiato, Vari Namona eribaiato moĝa ĝobina bene torea ema bene ĝobata-iaĝia.

Ĝena toretore tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene ĝabi-gigitariri - karoa 1
2. Ĝauĝau e toma-rakarigo guruĝari - karoa 2
3. Veĝitaĝau tarimari baregori ema diakono tu kamasiri beĝene ruĝa - karoa 3
4. Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari - karoa 4
5. Vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana e ekalesia doĝorona aiĝesi beĝene tanu - karoa 5-6

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Mai apostolo ĝauveina aveiani tu ĝita ĝera vaĝa-maĝuri Barauna ema Keriso Iesu ĝeri guruĝa lorinai. Ĝita tu Keriso Iesu ĝenai moĝo tavetuĝamaĝikauni.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu korikori veĝabidadama nuĝanai. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Vevaĝa-riba ĝofaĝofa tarimari loriri bono toreri

³ Makedonia ĝana niaĝo atato nai, ĝoi avaĝa-guruĝamuto, akirato, Efeso ai bono tanu. Korana tarima tari monai tu guruĝa ĝofaĝofari ĝevevaĝa-riba iaĝirini. Ĝoi na moĝeri tarima bonoa kirari, beĝene doko.

⁴ Bono kirari, sinasina e tuburi ĝatari arari tu asi beĝene vetauri, korana moĝeri na tu veĝareveĝare moĝo beĝe vaĝa-ĝorarini. Ema moĝeri maki ĝia ĝeri veĝabidadama asi beĝe vaĝa-kavarini, ema Barau na ĝita ĝerai kara neveia etoni dagarana asi beĝe ribaiani. ⁵ Au ĝegu mai guruĝa tauna korikori tu ĝegu ura veuravini bene fofori. Mo veuravini tu nuĝa namo vedaureana, tuĝamaĝi iobukaiobukana, ema veĝabidadama moĝonina ĝerina eiaĝomani. ⁶ Tarima tari tu moĝeri na ĝeraka-veĝitato, benamo guruĝa babori, asi tauri guruĝari ĝekiraĝirini. ⁷ Ĝia ĝeurani tu Barau ĝena taravatu vevaĝa-riba-iaĝiri tarimari ai beĝene iaĝo, senaĝina ĝia tauĝeri ĝeri guruĝa tu asi ĝetuĝamaĝi-fakarini, ĝeguruĝa-iaĝirini dagarari tauri korikori maki vekuretoĝa rakava, asi ribari.

⁸ Ġita ribara, taravatu tu namo bema tarima na beġauvei-iaġi ginikauani nai. ⁹ Maiġa maki ma ribara: Taravatu ġeveirito tu dia vei-iobukaibuka tarimari ġeri, senaġi taravatu asi ġekorana-iaġirini tarimari ġeri, ema kira-sirivaġi tarimari ġeri, Barau garina asi ġegarini e vei-rakava tarimari ġeri, asi veaġa tarimari ema Barau asi ġegubakauani tarimari, sinari e tamari ġevaġirini ema vaġivaġi tarimari. ¹⁰ Mata-boraġa e veġuravanaġi tarimari, tau o vavine karori ġesi ġekimani tarimari, tarimarima ġelearini benamo ma ġevoivoi-iaġirini tarimari, ġofaġofa tarimari Kota nuġanai ġofaġofa guruġari ġekiraġini. Ema veia rakavari ġutuma ġeveini vevaġa-riba guruġari moġoniri ġesi asi ilaila. Taravatu tu moġeri tarimarima ġeri ġeveirito. ¹¹ Mo vevaġa-riba guruġari moġoniri tu Vari Namona nuġanai, Barau na au eviniguto bana kiraġi-foforiri ġana. Mo Vari Namona tu mareva namo Barauna ġena mama e seġuka varina.

Paulo na Keriso etanikiu-viniato

¹² Gera Vereġauka Keriso Iesu na kokore eviniguto, ema etuġamaġiguto ma ġegu vetuġamaġikau ġena vetuġunaġi baiaġo-vinini. Moġesina naima etoreguto, ġena vetuġunaġi bana iaġo-vinia ġana. Moġa lorinai atanikiu-viniani. ¹³ Moġoni, guinenai au na Keriso tu aguruġa-rakava viniato-ġoi, alai-veġitaiato-ġoi ema avei-veġareveġare rakavaiato-ġoi. Senaġi Barau na evetuġa-ġwaguto, korana mo negai kara aveiato-ġoi tu au asi ribagu, ema Keriso asi avaġa-moġoniato-ġoi. ¹⁴ Gera Vereġauka ġena varevare-bara barego lelevaġi au iatagu ai ebubu-kauato, veġabidadama e veuravini ġesi. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġesi bita sebonani vau bita ġabirini dagarari.

¹⁵ Mai guruġa tu moġoni, ema tarimarima mabarari na beġene ġabi-raġea e beġene vaġa-moġonia tu namo: Keriso Iesu tanobara ġana eiāġomato tu vei-rakava tarimari vaġa-maġuriri ġana. Vei-rakava tarimari mabarari fakari ai rakava kwaikwai tarimana tu au. ¹⁶ Senaġi Barau ġena vevetuġaġwa au, rakava kwaikwai tarimagu, ġegu ai etore-ato, korana Keriso Iesu ġena vevaġa-gwaġiġi bene vaġa-foforia ġana. Vevaġa-ġita namonai bene vaġa-iaġogu, tarimarima na beġene vaġa-moġonia vau, ġia ġenai beġene veġabidadama, maġuri vanaġivanaġi beġene ġabia ġana. ¹⁷ Barau tu tanu-vanaġivanaġi Verena, ġia mase asi ribana, asi ġitaġitana, ġia ġereġana kwariġutu moġo Barau. Ġia moġo bitana gubakaua, bitana vaġa-raġea toma bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

Timoteo na vetari namona bene vetari-iaġia

¹⁸ Timoteo, natugu o, au mai vaġa-naġi ġoi avinimuni, peroveta tarimari na ġeperoveta-iaġimuto ilailanai, moġeri bono tuġamaġi-taġori. Mo peroveta guruġari bono korana-iaġiri, be Barau ġena vetari nuġanai vevaġi namona bono veia. ¹⁹ Ġemu veġabidadama bono ġabi-gigitaria, ema nuġamu iauna namo bene tanu. Tarima tari na nuġari garori asi ġeseġaġi-vinirito, benamo ġeri veġabidadama tu noġa bouti fore ai ġevaġa-daġi-kauani, benamo eġwa-kirakiraiani kavana. ²⁰ Moġesi ġeveito tarimari ta tu Himenaio ma ta tu Alesanda. Ġia tauri ruarua tu Satani ġimana nuġanai atorerito. Korana ġia beġene riba, be Barau asi ma beġene vei-veġare veġarea ġana.

2

Rubu toma-rakariĝo dabarana korikori

¹ Au ĝegu sisiba giniguinena tu maĝa: Tarimarima mabarari urari ai Barau boĝono noĝi-vinia, boĝono ĝauĝau, tarimarima urari ai Barau e tarima vekaravari ai boĝono ruĝa, Barau boĝono noĝia ema boĝono tanikiu-vinia. ² Kini e gavamani mabarari ĝeri maki boĝono ĝurigiuri, be bitana tanu-ginikau ma mainora ĝesi, ema Barau bitana korana-iaĝia ma moĝonira ĝesi. ³ Moĝesi tu namo, ema Barau ĝera vevaĝa-maĝuri tarimana bita vaĝa-verereani. ⁴ Barau eurani tarimarima mabarari beĝene maĝuri ema guruĝa moĝonina beĝene ribaia. ⁵ Korana Barau tu sebona kwarigutu moĝo; ema Barau e tarimarima vefakari ai erugani tarimana maki sebona moĝo, Keriso Iesu. ⁶ Ĝia tauĝena ĝena maĝuri evinito, tarimarima mabarari bene voi-ĝenoĝoiri ĝana. Barau ĝena vevaĝa-moĝoni na tu mo ĝaro eĝabi-viriĝiato, monai vau ema foforito. ⁷ Moĝesina nai au etoreguto, apostolo e ĝobata tarimagu. Mai tu moĝoni, asi aĝofamini. Au etoreguto tu, irau bese tarimari ĝeri ai veĝabidadama korikorina bana vevaĝa-riba-iaĝiri.

⁸ Au aurani gabu mabarari ai tau tu ĝimari veaĝari beĝene ĝabi-vaisiri ĝauĝau nuĝanai. Senaĝi ĝauĝau ai ĝimari veaĝari beĝe ĝabi-vaisirini nai tu, nuĝari tu asi baruri ema asi daradarari ĝesi.

⁹ Au aurani vavine maki beĝene vedabuĝa-ginikau, ma vegubakauri ĝesi dabuĝa beĝene riĝo. Ĝuri asi beĝene fego-irauirauri, ema golo o aĝeva ma marevari irauirau na asi beĝene vera, ema voiri baregori dabuĝari na maki asi beĝene vedabuĝa. ¹⁰ Senaĝi veĝa namori ema roroĝotori mabarari veravera noĝa beĝene veiri. Korana Barau ĝegubakauani vavineri ĝeri veĝa korikori tu moĝesina. ¹¹ Vavine na Barau ĝena guruĝa beĝene seĝaĝi-viniri ma nuĝa ĝave-mukori ĝesi, asi beĝene guru-raĝe. ¹² Au asi aurani vavine vevaĝa-riba ĝauveina beĝene vei, ema veĝorikau maĝurinaĝi ĝia na tau asi beĝene guine-iaĝiri, ema asi beĝene guru-raĝe. ¹³ Korana Barau na Adamu evei-guineato, murinai vauro Eva ma eveiato. ¹⁴ Ema Satani na tu dia Adamu eĝofaiato, senaĝi Eva eĝofaiato, benamo evei-rakavato. ¹⁵ Senaĝina vavine tu mero beĝene ĝabi. Korana monana vavine vevaĝa-maĝuri beĝe ĝabiani. Mo tu bema ĝeri veĝabidadama e veuravini beĝe ĝabi-taririni ema beĝe veaĝani e beĝe tanu-ginikauni.

3

Veĝorikau tarimari rubu nuĝanai

¹ Mai guruĝa tu moĝoni: Bema tarima ta eura-rakavani, ekalesia ĝorikauna dagina bene ĝabia etoni, ĝia tu ĝauvei namo vedaureana eura-viniani. ² Ekalesia ĝorikauna tarimana tu maĝesi bene tanu: Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana, rakava ta ĝenai asi boĝoitaĝoani. Ĝia tu ĝaraĝona vavine sebona moĝo, vevaĝa-gwaĝiĝi tarimana, ĝena tuĝamaĝi e veĝa maki roroĝoto. Tarima boruri eĝabi-raĝerini ĝena numai ema vevaĝa-riba ĝauveiri ma ribana tarimana. ³ Asi niuniu rakava-rakava tarimana ema asi eniara-niarani tarimana, senaĝi manau ema maino tarimana; moni asi emata-ĝaniĝanini tarimana. ⁴ Gena numa tarimari eĝitaĝau-ginikaurini tarimana ema natuna keikeiri na garona ĝeseĝaĝi-viniani ma vegubakauri ĝesi tarimana. ⁵ Korana bema tarima

ta na ġena numa tarimari korikori asi beġitaġau-ginikaurini nai tu, kamara dabarai Barau ġena ekalesia doġorona beġita-ġauani? ⁶ Ekalesia variġuna na veġorikau dagina asi bene ġabia, korana beveiavini ġesi. Korana bevekokorokuni nai, Barau na vevaġa-maoro bevei-viniani Diabolo evei-viniato kavana. ⁷ Ġia tu asi ekalesia na maki ġegubakauani tarimana, ma tari na guruġa rakavari asi beġe kiraġini ġenai, ma Diabolo ġena rigirigi ai maki asi bea toġani.

Diakono tarimari

⁸ Diakono maki moġesi, tarimarima na ġeri veiġa namori lorinai ġegubakaurini tarimari, ema dia dagara ta kiraġi-iaġinai tu tarima ta ġenai tu guruġa ta ġea kiraġiani, ma ta ġenai tu guruġa boruna ta ma ġea kiraġiani tarimari. Wain asi ġeniu-ġutumaiiani, ema moni e farefare asi ġemata-ġaniġani-iaġirini, ema veiġa ġofaġofari ġerina moni o farefare asi ġeġabini tarimari. ⁹ Ġia na guruġa moġoniri korikori vekuretoġari Barau na ġita taveġabidadamani tarimara ġerai ema vaġa-foforito, moġeri ġeġabi-gigitaririni nuġari ma iobukaiobukari ġesi. ¹⁰ Ġia tu boġono tovonagi-guineri. Bema ġeri ai vetoukau ta asi boġo ġoitaġoani nai, diakono dagina beġene ġabi. ¹¹ Ġaraġori vavineri maki tarimarima na ġegubakaurini vavineri, asi ġeverori-toreni, ma vevaġa-gwaġiġi ribari e ma ġeri vetuġamaġikau dagara mabarari ġeri ai. ¹² Diakono tu ġaraġona vavine sebona moġo, natuna ema ġena numa tarimari ġitaġauri ma ribana. ¹³ Korana diakono ġauveina ġevei-ginikauani tarimari tu tarimarima na beġe gubakaurini, ema ġia tauġeri maki nuġari ma kokoreri ġesi Keriso Iesu ġenai ġeri veġabidadama beġe vaġa-ruġarini.

Guruġa vekuretoġa mabarana

¹⁴ Oba, au ġegu tuġamaġi tu bana raga-iaġosi, be banasi ġitamu, senaġina mai guruġa tu atore-vinimuni. ¹⁵ Bema bakwaiboni nai, mai guruġa na bene vaġa-ribamu, tarimarima Barau ġena bese nuġanai tu kamasi beġene tanu. Barau ġena bese tarimari tu maġuri Barauna ġena ekalesia, ema ġia tu guruġa moġonina duġuna baregona ema korana. ¹⁶ Moġoni, Barau korana-iaġina tu vekuretoġa ema dobu-masemase, Barau na evaġa-foforiato tu maiġa: Ġia tu efoforito tarima tauġaninai, Iauka Veaġa na iobukaiobukana ekiraġiato, aneru na ġeġitaiato. Tanobara mabarari fakari ai ġeġobata-iaġiani, tanobarai tarimarima na ġevaġa-moġoniani, ġena mareva baregonai Barau na eġabi-varaġeato.

4

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari

¹ Iauka Veaġa na ekiraġi-foforiani, tarima tari ġoirara ġarori ai Keriso ġabidadama-vinina beġe raga-kwaneani, benamo ġofaġofa iaukari beġe seġaġi-vinirini, ema iauka rakavari ġeri vevaġa-riba beġe ġabi-raġerini. ² Mo vevaġa-riba tu guruġa ġofaġofa tarimari na beġe kiraġirini. Ġia ġeri tuġamaġi iobukaiobuka dabarana tu emaseto, noġa moġo auri seġuka levaġi na ġegabu-maserito kavana. ³ Mo tarima na tarimarima ġekira-ġoirini asi beġene veġaraġo, ema ġaniġani tari beġe kiraġirini tu asi

beĝene ĝani. A mo ĝaniĝani tu Barau na eveirito dagarari. Keriso ĝevaĝa-moĝoniani e guruĝa moĝonina ĝeribaiato tarimari na beĝene ĝaniri vaĝa-namo ĝauĝauna murinai. ⁴ Korana tu dagara mabarari Barau na eveirito tu namo moĝo. Ma ĝaniĝani ta tu asi bitana ruĝaia, bema Barau tatanikiu-viniani vau taĝabi-raĝerini nai. ⁵ Korana mo tu Barau ĝena guruĝa na ema ĝuriĝuri na ĝevaĝa-veaĝarini Barau ĝoiranai.

Keriso ĝena vetuĝunaĝi tarimana namona

⁶ Bema ĝoi na moĝeri guruĝa tarikakara bovaĝa-ribarini nai, ĝoi tu Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi tarimamu namomu ta. Ema Iesu ĝabidadama-vinina guruĝari moĝoniri ema vevaĝa-riba guruĝari namori okorana-iaĝirini, maniĝeri tu iauka ĝaniĝaniri, ĝoi ĝeĝubu-iaĝimuni. ⁷ Sinasina babori ĝerina tu bono veĝita ema bono raga-kwaneri. Barau korana-iaĝi-korikorinai bono kokore. ⁸ Tauĝanina vaĝa-kokorena veĝari ĝeri namo tu misina moĝo, senaĝi Barau korana-iaĝina ĝena namo tu barego lelevaĝi dabara mabarari ai tu-na. Korana monana tu namo bita doĝariani mai maĝuri nuĝanai ema ĝoira maĝurinai. ⁹ Mo tu guruĝa moĝonina, be bitana ĝabiraĝe-ginikaua. ¹⁰ Moĝa uranai tavekwaragi ni ema tamidigu-midiguni, korana tu maĝuri Barauna ĝenai ĝera tuĝamaĝikau tatore-kauani. Ĝia tu tarimarima mabarari ĝeri vevaĝa-maĝuri Barauna, ma ĝia tu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝeri vevaĝa-maĝuri Barauna korikorina.

¹¹ Mai guruĝa maĝeri bono velaunaĝi-iaĝiri e bono vevaĝa-riba-iaĝiri. ¹² Ta na ĝoi asi bene ĝita-fitoĝamu, korana ĝoi tu maraĝa variĝu moĝo, senaĝi vevaĝa-ĝita-iaĝi tarimamu namomu ai bono iaĝo ĝemu guruĝai, veĝai, veuravini ai, veĝabidadamai, ema maĝuri namo vedaureanai. ¹³ Buka Veaĝa bono iavi-foforia tarimarima ĝeri ai, bono ĝobata-iaĝia, bono vevaĝa-riba-iaĝia, bene iaĝo mo, au bana iaĝosi. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena ĝauvei-iaĝinai asi bono moira. Mo varevare o seĝuka tu peroveta guruĝari ĝerina oĝabiato dagarana, ekalesia ĝorikauna tarimari ĝimari ĝoi debamu ai ĝetore-kaurito ĝaronai. ¹⁵ Moĝeri dagara bono ĝauvei-iaĝi ĝitakauri. Mai ĝauvei bono kokore-iaĝia nuĝamu e tauĝanimu mabarari ĝesi, be ĝemu kokore tarimarima mabarari na beĝene ĝitaia. ¹⁶ Ĝemu maĝuri ĝobina bono torea, ema ĝemu vevaĝa-riba guruĝari loriri bono toreri. Mai veĝa maĝeri bono vei-vanaĝi vanaĝiri. Korana bema moĝesi boveini nai, tauĝemu bovevaĝa-maĝurini ema ĝeseĝaĝi-vinimuni tarimari maki bovaĝa-maĝuririni.

5

Ĝauvei veĝabidadama tarimari rekeri ai

¹ Tarima baregona ta asi bono kira-feia; senaĝi bono vaĝa-guruĝa ĝaveĝavea tamamu kavana. Maraĝa variĝu tu bono vaĝa-guruĝari tarikakamu kavana. ² Vavine baregori sinamu kavana bono veiri, ema vavine variĝu tobamu kavana bono veiri, ma nuĝa namo vedaureana ĝesi.

³ Vabu ĝereĝari kwariĝutu moĝo nai tu bono gubakauri. ⁴ Senaĝina vabu ta bema ĝia tu ma natuna, o ma tubuna nai tu, ĝia guine tu Barau korana-iaĝina veĝana ĝeri bese nuĝanai roĝo beĝene riba-iaĝia e beĝene vaĝa-foforia. Mo tu ĝeri bese ĝobiri beĝene toreri ema vaĝa-kavari.

Moġesina veigari ai tu tamari e sinari ma tuburi ġaukari ġeri vekwaraġi ġevaġa-voi ġenoġoirini. Ma maiġesi veigari na tu Barau ġevaġa-iaukuani.⁵ A vabu, ġereġana moġo asi tau ġitaġauna, ġena tuġamaġikau tu Barau ġenai moġo betoreani. Boġi-laġani beġauġauni, Barau benoġiani bene vaġa-kavaia ġana.⁶ Senaġi tauġanina vaġa-vererena moġo veigana eveiani vabuna tu varau emaseto, enabe roġo maġuri etanuni.⁷ Mai guruġa tu vabu mabarari bono viniri, be ta ġenai rakava ta asi beġene doġaria.⁸ Senaġi bema tarima ta na garagarana, o sikira ġena numa tarimari korikori, ġeri-ġari asi eġwaġwa-raġasini e eġuburini nai, ġia ġena veġabidadama Keriso ġenai tu ekure-toġaiiani. Ġia ġena rakava na tu asi eveġabidadamani tarimana ġena rakava maki evanaġiani.

⁹ Vabu ta arana asi bono torea roġo, vabu mabarari arari otorerini bukanai. Senaġina bema ġia ġena maġuri laġanina 60 evanaġiato, ema tau sebona moġo eġaraġoato.¹⁰ Ema ġena veigā namo lorinai tarimarima na ġeribaiani, e natuna ġobiri etore-ginikaurini, varivari tarimari eġabi-raġerini ġena numai, veaġa o ekalesia tarimari kwakuri eġuriġirini, (moġa anina tu tauġena evetore-riġoni), ġevaġa-midigu midigurini tarimari evaġa-kavarini, ema veigā namori ai ekokoreni vabuna moġo arana bono torea.

¹¹ Senaġi vabu variġuri tu arari asi bono toreri, korana ġeri tuġamaġi rakavari na beġe ġori-kaurini, benamo Keriso ġenana beġe raka-veġitani, benamo ma beġe veġaraġoni.¹² Benamo metona tauġeri na beġe ġabiani, korana ġeri guruġatore guinena Keriso ġenai ġefitoġaiiani lorinai.¹³ Gubulefi beġe ribaiani ema numa loriri ai beġe raġekau-raġe-kauni. Dia ġubulefi moġo, senaġina beġe mugumuguni, raka-boġeraġe boġeraġe ema asi ġere kiraġiri guruġari beġe kiraġirini.¹⁴ Moġa lorinai au aurani vabu variġuri tu beġene veġaraġo, be naturi beġene vaġa-ġorari, ema ġeri numa beġene ġita-ġauri, benamo evetari-vinirani iaukana faka ta asi beġene vinia ġita bene ġofaġofa-iaġira ġana.¹⁵ Korana vabu tari tu varau Iesu ġena dabara na beġe raka-veġita, benamo Satani murinai ġerakani.

¹⁶ Senaġi bema Iesu evaġa-moġoniani vavinena ta ġena numai vabu tari ġetanuni, mo vavine na mo vabu bene ġitaġau-ginikauri, be ekalesia iatanai meto asi beġene tore-kaua. Moġesi tu vau ekalesia na tu ġereġari ġetanuni vaburi moġo beġita-ġaurini.

¹⁷ Ekalesia ġeġori-kauani tarimari, ekalesia ġauveina ġevei-ginikaurini tarimari, tu boġono gubakau-baregori, ema voiri iatari ai boġono torekau. Mai tu Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġirini e ġevevaġa-riba-iaġirini tarimari akiraġirini.¹⁸ Korana Buka Veaġa tu maiġesina ekirani, “Boromakau na widi efanafana-iaġirini nai tu, muruna asi bono barubarua.” Ma ekirani, “Ġauvei tarimana ġena ġauvei tu voina bene ġabia, moġesina tu maoro.”

¹⁹ Bema tarima ta na ekalesia eġori-kauani tarimana ekiraiiani, ġia tu ekererenti nai tu, asi bono seġaġi-viniri, bene iaġo mo, tarima ruarua o toitoi na beġe vaġa-moġoniani vau.²⁰ Ġevei-rakavani tarimari tu ekalesia tarimari ġoirari ai bono vaneri, be tarimarima maki beġene gari.

²¹ Barau e Keriso Iesu ema aneru veaġari ġoirari ai au ġoi avaġa-guruġamuni, mai vevaġa-naġi guruġari bono seġaġi-viniri nuġamu se-

bonai. Tarima baregori ema garagaramu moĝo asi bono ĝabi-raĝeri. ²² Ĝimamu tarima ta tubuanai asi bono torekau-ĝarimoĝia, tari ĝeri veiĝa rakavai asi bono vei-rakava, tauĝemu lorimu bono vetore, bono namo-vedaurea.

²³ Nanu korikori moĝo asi bono niu, senaĝi wain koturi kota maki bono niu, korana nuĝamu bene iarevaia, okeve-kinikini ĝutumani bene.

²⁴ Tarimarima tari ĝeri rakava tu fofori-ginikau, ma moĝeri rakava na ĝia tu ĝeraga-kwanerini, benamo ĝeiaĝo-guineni Barau ĝena Kota gabuna ĝana. Senaĝi tari ĝeri rakava tu vekuretoĝa, gabivau muriri na ĝerakanaĝi-rakanaĝini. ²⁵ Moĝesina moĝo veiĝa namori maki maĝatai foforitaĝo. Senaĝina veiĝa namori tari asi ĝefofori-ĝariĝarini dagarari tu vekuretoĝa moĝo asi beĝe tanuni, senaĝi beĝea foforini.

6

¹ Tuĝunaĝi ĝeiaĝo-vinini tarimari na ĝeri baregona tu beĝene gubakaua ema ĝena veĝorikau gaburenai beĝene tanu. Moĝesina beĝe veini nai tu, ĝeri baregona na Barau arana ema ĝita ĝera vevaĝa-riba iatari ai guruĝa rakavari asi bekiraĝini. ² Bema tuĝunaĝi ĝeiaĝo-vinini tarimari ĝeri baregori tu Iesu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari nai tu, maiĝesi asi beĝene tuĝamaĝi, “Mai tu au tarikakagu, be garona asi naseĝaĝia e asi nagubakaua.” Asiĝina! Ĝia tu maiĝesi neĝi beĝene vei, ĝeri baregori ĝeri vetuĝunaĝi misikose mabarari beĝene iaĝovini-ginikau. Korana ĝia ĝeri ĝauvei ĝena namo tu ĝeri baregori, Iesu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, na beĝe ĝabiani; moĝeri tu ĝia ĝatari namori.

Vevaĝa-riba ĝofaĝofa ema farefare moĝoniri

Maiĝeri dagara ĝia bono vaĝa-ribari ema bono launaĝi-iaĝiri. ³ Bema tarima ta vevaĝa-riba gofaĝofari bevevaĝa-riba iaĝirini, ema ĝena vevaĝa-riba ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena guruĝa moĝonina ĝesi asi besebonani, ma Barau ĝena maĝuri asi bevaĝa-ribarani, ⁴ ĝia tu veiavi tarimana, ema dagara ta asi etuĝa-maĝi-fakaiani. Ĝia tu vedanaĝi irauirauri beveini, ema Barau ĝena guruĝa bevevane-iaĝirini. Moĝeri na tu mama, vevane, guruĝa rakavari, tarimarima ĝeri ai vevaĝa-daĝa tuĝa-maĝiri rakavari beĝe vaĝa-ĝorarini, ⁵ ema vanaĝivanagi veĝareveĝare maki asi ĝedokoni. Moĝesina ĝeveini tarimari ĝeri tuĝamaĝi tu rakava kwaikwai, ema guruĝa moĝonina na ĝeraka-veĝitato; ĝia matoru ĝetuĝamaĝini, Barau korana-iaĝina tu farefare ĝutuma bodoĝarini dabarana.

⁶ Moĝoni, Barau ĝekorana-iaĝiani, ema farefare voĝori na ma asi ĝeiaĝoni tarimari tu farefare ĝutuma lelevaĝiri beĝe ĝoitaĝoni. ⁷ Korana dagara ta tanobara ĝana asi taĝabi-iaĝomaĝiato, ema dagara ta maki tanobara na asi bita ĝabi-iaĝoani, asiĝina! ⁸ Moĝa lorinai, bema ĝita ma ĝara ĝaniĝani e ma ĝera dabuĝa nai tu, bitana kira, maiĝeri tu ilaila ĝemai. ⁹ Tarimarima deikara ĝeurani farefare ĝutuma lelevaĝi beĝene doĝari ĝetoni tarimari tu veribaĝani na eĝabirini, ĝeri ura babori ema ura rakavari na evaĝa-daĝa-raĝerini, monana einu-riĝorini rakava ĝana ema karava gabuna ĝana. ¹⁰ Korana moni uravinina tu rakava mabarari lamuna. Tarimarima tari moni ĝeuravini-baregoani tu Iesu ĝabi-dadama-vinina na ĝeraka-veĝitato, ema nuĝa midigumidigu vovoka na nuĝari egwanurini.

Paulo ġena vevaġa-riba guruġari Timoteo ġenai

¹¹ Senaġi ġoi, Barau ġena tarima, moġeri dagara mabarari bono raga-kwaneri! Benamo veġa iobukaiobukari, Barau korana-iaġina, veġabidadama, veuravini, vevaġa-gwaġiġi, nuġa manau bono vetauri ma kokoremu ġesi. ¹² Veġabidadama vetarinai bono kokore. Maġuri vanaġivanaġi bono ġabi-taria, korana mai maġuri uranai tu Barau na ġoi maki ekeamuto, tarimarima ġutuma ġoirari ai ġemu veġabidadama okiraġi-foforiato ġaronai.

¹³ Barau na dagara mabarari maġuri evinirini, ema Keriso Iesu Pontio Pilato ġoiranai evevarifiuto tu guruġa namona ekiraġiato. Mai Barau e Keriso Iesu ġoirari ai ġoi avavaġa-naġimuni: ¹⁴ Mai taravatu guruġari mabarari bono korana-iaġiri nuġamu asi vetoukauna ta ġesi ema kerere ta ġemu ai maki asiġina, roroġoto moġo, bene iaġo mo, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġarona. ¹⁵ Barau tauġena ġena ġaro korikori beraġasini ai vau, Iesu Keriso befoforini. Barau ġereġana moġo Vere namo vedaureana, Veġitaġau Tarimana sebona kwariġutu tu, kini ġeri Kini ema vere ġeri Vere. ¹⁶ Ġia moġo ġereġana etanu-vanaġi vanaġini; ġia tu mama barego lelevaġina nuġanai etanuni, moġa lorinai ta na asi beraka-kaviani riba; ġia tu ta na asi eġitaiato ema ta na asi beġitaiiani riba. Ġia ġenai vegubakau ema seġuka bene tanu mo vanaġivanaġi. Amen.

¹⁷ Farefare ġutuma tarimari mai tanobarai bono kirari, asi beġene veiavi, tanobara farefareri ġeri ai ġeri tuġamaġi-dadamaġi asi beġene torea, korana moġeri mabarari beġe korini, senaġi Barau ġenai beġene vetuġamaġikau; ġia na dagara namori ġutuma evinirani ġera verere ġari. ¹⁸ Bono kirari, veġa namori beġene vei, veġa namori ġeri farefare namori ai beġene vaġa-iaġori. Veġabiraġe tarimari ai beġene iaġo ema ġeri farefare tarima tari maki kota beġene viniri ma verereri ġesi. ¹⁹ Mo dabarai ġia ġeri farefare namori beġe vaġa-vegogo-torerini ġoirari ġarori ġana, ema maġuri korikori beġe ġabiani.

²⁰ Timoteo, Barau na evinimuto guruġari bono ġabi-tariri, guruġa rakavari e guruġa babori ema iaunega ġofaġofari vevaneri ai asi bono raka-toġa. Tarima tari na mo iaunega ġekiraġirini, "Riba". Mo tu ġeġofaġofani. ²¹ Tarimarima tari na mo "Riba" ġetoni moġa ġeġabi-raġerito, benamo ġeri veġabidadama Iesu ġenai ġeiaġuiato.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TIMOTEO ĜENA

2 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na Timoteo ĝena mai fefa vaĝa-ruaruana tu Paulo Romai ediburato taiminai etoreato. Etoreato laĝanina tu 66 ma 67 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:13-14; 2:15; 4:1-5.

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana etoreato, ĝena ura tu, 1) Timoteo maĝuri moĝoni ai moĝo bene tanu; 2) meto baregori beĝoitaĝoni nuĝanai asi bene moira, senaĝi vetuĝunaĝi ĝauveina bene kokore-iaĝia.

Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso varina moĝonina Timoteo na bene ĝabi-gigitaria - karoa 1
2. Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝauveina bene korana-iaĝia - karoa 2
3. Keriso ĝenana beĝe veĝitani tarimari guruĝari ekiraĝito - karoa 3
4. Keriso ĝena guruĝa ĝereĝana moĝo bene ĝobata-iaĝia - karoa 4:1-5
5. Paulo ĝena veĝabituĝu guruĝari etuĝuto - karoa 4:6-22

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, Barau ĝena ura lorinai; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Barau na etuĝuguto, ekiraĝi-toreato maĝurina Keriso Iesu ĝenana bita doĝariani maĝurina bana ĝobata-iaĝia ĝana.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu, aura-vinimuni. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Paulo ĝena vevaĝa-namo e vevaĝa-kokore guruĝari

³ Boĝi e laĝani vanaĝivanaĝi ĝegu ĝuriĝuri nuĝari ai ĝoi atuĝamaĝimuni. Ĝegu ĝauĝau nuĝari ai tu Barau, ma nuĝagu iau-namona ĝesi vetuĝunaĝina aiaĝo-viniani Barauna, atanikiu-viniani. Barau tu au tubugu ĝatagu na maki vetuĝunaĝina ĝeiaĝo-viniato. ⁴ Otaĝito atuĝamaĝiani, ema ĝegu ura baregona ĝoi ma bana ĝitam, ĝegu iaku bene barego ĝana. ⁵ Goi ĝemu veĝabidadama moĝonina ma atuĝamaĝi-ĝenoĝoiani. Mani veĝabi-dadama maniĝa tu tovtovonai tubumu vavinena Lois e sinamu Eunike ĝeri ai maki etanuto-ĝoi. Au aribani, mo veĝabidadama sebona tu ĝoi ĝemu ai etanuni. ⁶ Moĝesina nai avaĝa-vetuĝamaĝi ĝenoĝoimuni, Barau na evinimuto varevarena, au ĝimagu iatamu ai atore-kauato nai, oĝabiato dagarana, bono ĝauvei-iaĝia. ⁷ Korana Barau na ĝita evinirato Iaukana na tu nuĝara asi bevaĝa-ĝaririni Iaukana, senaĝi kokore, veuravini, e nuĝa-gwaĝiĝi evinirani Iaukana.

⁸ Ĝita ĝera Vereĝauka ĝena guruĝa kiraĝi-foforinai asi bene maiakamu, ema au Keriso ĝaramanai dibura numai atanuni nai maki, maiakagu na asi bene maiakamu. Senaĝi Barau ĝena kokore ai bono vevaĝa-gwaĝiĝi ema au ĝesi bono sebona, be Vari Namona ĝaramanai bitana midigumidigu. ⁹ Ĝia na evaĝa-maĝurirato ema ĝena keakea veaĝana na ekearato ĝena tarimarimai bitana iaĝo ĝana. Moĝesi eveito tu, dia ĝita ĝera veiĝa e ĝauvei namo naima, senaĝi ĝia tauĝena ĝena ura e ĝena varevare-bara na moĝo. Mo varevare-bara tu tovtovonai veĝata, guba e tanobara roĝosi roĝo bere veia nuĝanai, Barau na Keriso

Iesu ġenana evinirato. ¹⁰ Senaġi maitoma tu ġita ġerai Vevaġa-maġuri Tarimana Keriso Iesu eiaġomato lorinai, mai varevare-bara ġita ġerai ema foforito. Keriso na mase ġena seġuka evaġa-koriatu, ema Vari Namona ġenana maġuri e tanu-vanaġivanaġi evaġa-foforiatu. ¹¹ Barau na au etoreguto tu mai Vari Namona bana ġobata-iaġia, bana ġwa-rosia, ema bana vevaġa-riba-iaġia ġana.

¹² Mo ġauvei ġaramanai au maiġesi amidigu-midiguni. Senaġi au tu asi emaiakaguni, korana aġabi-dadama-viniani tarimana tu ribagu ginikau. Ema au maki ribagu ġitakau, mai ġauvei ġimagu ai etoreato maiġa tu beġitaġau-ginikauani beiaġoni mo Kota baregona ġarona beraġasini. ¹³ Guruġa moġoniri au ġeguna oseġaġirito guruġari bono ġabi-gigitariri e bono korana-iaġiri veġabi-dadamai e veuravini ai. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġenana ġeiaġomani. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena bono ġita-ġaua. Ġita nuġarai etanuni Iauka Veaġana na mo varevare ġitaġaunai bene vaġa-kavamu.

¹⁵ Ġoi ma ribamu Asia tanonai ġetanuni tarimari mabarari tu au ġeguna ġeraka-veġitato, Figelo e Hemogenes maki. ¹⁶ Onesiforo ma ġena numa tarimari ġesi tu Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatari ai bene torea, korana ġia na nega ġutuma au nuġagu evaġa-gwaġiġiato-ġoi. Ema au dibura numai atanuto maiakana na asi emaiakaiato. ¹⁷ Ġia Romai eraġasito ġaronai tu, au evetau-kokore kokoreguto mo edoġariguto. ¹⁸ Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatanai bene torea mo, Kota baregona ġaronai! Ema ġoi ma ribamu ginikau Efeso ai au vetuġanaġigu aiġesi eiaġo-viniato.

2

Keriso Iesu ġena vetari tarimana moġonina

¹ Moġa lorinai, natugu, ġoi tu Keriso Iesu ġena varevare-bara nuġanai bono kokore. ² Tarimarima vovoka ġoirari ai au ġeguna kara oseġaġirito dagarari vetuġamaġikau tarimari bono vaġa-ribari. Benamo moġeri na maki tarima tari ġeri ma beġenea kiraġi.

³ Keriso Iesu ġena vetari tarimana namonai bono iaġo, ema midigu-midigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi au aveini kavana. ⁴ Vetari tarimana ġena maġuri ma ribamu. Evetarini nuġanai, ġauvei tari asi beveirini riba. Senaġina ġia ġena ura tu eġabi-toġaiato vetari verena vaġa-iakuna veġana moġo bene veia. ⁵ Raga-iruiuru baranai eragani tarimana, asi bekokoreni riba o korona asi beġabiani riba, bema raga-iruiuru taravatuna asi bekorana-iaġiani nai tu. ⁶ Vamoka vei tarimana beġauvei-kokoreni tu tauġena roġo voina bene ġabi-guinea kwakwa ġaronai. ⁷ Vereġauka na vau tuġamaġi-faka bevinimuni, benamo mo guruġa mabarari bakiraġiri boriba-ginikaurini.

⁸ Maiġa tu bono tuġamaġi-taġoa. Iesu Keriso tu Davida senena, mase na evariġisi-ġenoġoito. Au na tu maiġesina akiraġiani Vari Namona aġobata-iaġiani nai. ⁹ Moġesina naima ġevaġa-midigu midiguguni, dibura numai maki seini na ġebarubaruguni noġa vevaġideba o lema

tarimagu. Senaĝina Barau ĝena guruĝa tu asi barutari. ¹⁰ Moĝa lori-nai midigumidigu mabarari avevaĝa-gwaĝiĝi-iaĝirini Barau na eĝabiviriĝirito tarimari dairi ai, be ĝia maki Keriso Iesu ĝenana eiaĝomani vevaĝa-maĝurina, ema etanu-vanaĝi vanaĝini marevana baregona beĝene ĝabia uranai.

¹¹ Mai tu guruĝa moĝonina:

“Bema ĝita Keriso ĝesi tamaseto nai tu, ĝia ĝesi maki bita maĝurini.

¹² Bema tavevaĝa-gwaĝiĝini nai, ĝia ĝesi maki bita veĝorikau-sebonani.

Bema ĝia takira-ĝuniĝauani nai, ĝia na maki ĝita bekira-ĝuniĝaurani.

¹³ Bema ĝita asi tavetuĝamaĝikauni, ĝia tu roĝo gabunai ma ĝena vetuĝamaĝikau beruĝa-taĝoni; Korana ĝia tauĝena tu asi bevekira-ĝuniĝauni, (mai tu ĝena kiraĝitore guruĝari ĝia na asiĝina ĝinavaĝi bekeforini).”

Ĝauvei tarimana namona

¹⁴ Mo guruĝa ma bono vaĝa-riba ĝenoĝoiri, ema Barau ĝoiranai bono kira-toreĝauri, guruĝa koriri veĝare-veĝareri asi beĝene vevaĝi. Korana monana namo ta asi bevaĝa-ĝoraiani, senaĝi beĝe seĝaĝini tarimari ĝeri maĝuri moĝo bevaĝa-rakavarini. ¹⁵ Bono ĝauvei-ĝunaĝave, be Barau ĝoiranai bono fofori nai, bene vaĝa-moĝonimu, ĝauvei tarimana asi emaiakaini tarimana kavana. Korana ĝia na tu Barau ĝena guruĝa moĝonina evevaĝa-riba ginikauani. ¹⁶ Sisiba rakavari e babori asi bono kiraĝi, ema ĝerina bono veĝita, korana mo sisiba ĝekiraĝirini tarimari tu Barau ĝenana ĝeraka-managani. ¹⁷ Guruĝa moĝesina ĝekiraĝirini tu noĝa manuĝa rakavari ĝebakarini kavana. Himenaio e Fileto tu moĝesina tarimari. ¹⁸ Ĝia tauri ruarua na tu guruĝa moĝonina dabarana ĝeraga-kwaneato. Ĝekirani variĝisi-ĝenoĝoi tu evetoreto, be ekorito. Moĝesina ĝeguruĝani nai, tarima tari ĝeri veĝabidadama ĝevaĝa-rakavarini.

¹⁹ Senaĝi Barau ĝena guruĝa korana tu eruĝa-gwaĝiĝini fore baregona noĝa, asi beĝareva-ĝarevani. Iatanai tu mai guruĝa etoreato, “Vereĝauka ma ribana deikara tu ĝia ĝena.” Ma ekirani, “Deikara ekirani ĝia tu Vereĝauka ĝena etoni tarimana tu vei-rakava ĝenana bene raka-vegita.”

²⁰ Numa baregona nuĝanai tu mereki irauirauri moĝeri, dia mabarari golo e silva na ĝeveirito dagarari moĝo, senaĝi ĝau e tano na ĝeveirito dagarari maki moĝeri. Tari tu ĝaro baregori ai vau beĝe ĝauvei-iaĝirini, a tari tu ĝeĝauvei-iaĝi vanaĝivanagirini ĝaniĝani ĝari o momo fitoĝa dagarari. ²¹ Bema maĝeri veĝa rakavari ĝerina tauĝena eveiarevani tarimana tu, ĝauvei namori ĝauvei-iaĝiri tarimanai Vereĝauka na bevaĝa-iaĝoani ema bevaĝa-veaĝaiani. Ĝia tu eĝita-ĝauani tarimana ĝena ĝauvei tarimana aroribanai beiagani ĝauvei namori mabarari veiveiri ĝana.

²² Guru variĝu ĝeri ura rakavari mabarari bono raga-kwaneri, ema maĝeri bono korana-iaĝiri: Vei-iobukaiobuka, veĝabidadama, veuravini, ema maino. Ma nuĝari namo vedaureari Vereĝauka ĝenoĝiani bene vaĝa-kavari ĝana tarimari ĝesi bono sebona. ²³ Vedanaĝi e veĝareveĝare babori ĝerina bono raka-vegita, korana ĝoi ribamu moĝeri

na tu vevane beġe vaġa-ġorarini. ²⁴ Vereġauka ġena vetuġunaġi tari-
mana tu asi bene vevane, senaġi tarimarima mabarari bene iaunamo-
viniri, bene vevaġa-riba ginikau, asi bene baru. ²⁵ Ġekira-fitoġaiani
tarimari bene kira-rogori ma manauna ġesi, betaġu Barau na bevaġa-
vetuġamaġi kurerini, benamo guruġa moġonina beġe ribani. ²⁶ Benamo
ġia ġeri tuġamaġi beġe roroġoto-ġenoġoini ema Diabolo ġena rigirigi na
beġe raga-veġitani, korana ġia na roġo eġabi-taririni ġena ura beġene
veiri ġana.

3

Ġaro magori ai

¹ Ema maiġa maki bono ribaia: Ġaro dokori ai tu rakava ġutuma
beġe ġorani. ² Tarima tu tauġeri moġo beġe veura-vevinini, moni beġe
mata-ġaniġani iaġirini, beġe vekiraġi-varaġe varaġeni, beġe veiavini,
ġeri guruġa beġe rakavani, tamaru sinari beġe kira-sirivaġi vinirini,
tanikiu maki asi beġe toni, ema asi beġe veaġani. ³ Asi beġe veura-vini,
tarima ġeri rakava asi beġe tuġamaġi-fitoġarini, beġe verori-toreni, asi
beġe vevaġa-gwaġiġini, beġe niara-niararini, beġe kira-sirivaġini. ⁴ Ġia
tu beġe revani, ġeri tuġamaġi rakavari ilailari ai beġe vei-taġuitaġuini,
nuġari veiavi na beġe vonuni, tanobara iakuri e verereri beġe ura-
vinirini, a Barau tu asi beġe ura-viniani. ⁵ Barau korana-iaġina tu tauna
korikori iouiouna murikana rekenai moġo ġetovotovoani, a ġia tauna
korikori seġukana tu ġeruġaiani. Mo tarimarima ġerina tu bono raka-
veġita.

⁶ Moġesina tarimari tu tarimarima ġeri numa nuġari ai ġeraka-
toġani, benamo nuġari moira vavineri ġeġofarini. Mo nuġari moira
vavineri tu ġeri veġa rakavari metori na ġelaulau-taririni, ema ġeri
ura rakavari na ġeġori-kaurini. ⁷ Moġeri vavineri tu vanaġivanaġi riba
ġevetauni, senaġina guruġa moġonina tu asi ġedoġariani. ⁸ Iane e
Iambre, Aigupito ġeri ġora tarimari, na Mose ġelaulau-ġauato kavana,
mai vevaġa-riba ġofaġofa tarimari na guruġa moġonina ġelau-ġauani.
Ġia ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema ġia tu ġeri veġabidadamai
asi ġekokoreto, ġeketoto. ⁹ Senaġi asi beġe raga-kwareġani, korana
tarimarima mabarari na ġeri babo beġe ġita-doġariani, Iane e Iambre
ġeri ai eġorato kavana.

Vevaġa-naġi magori

¹⁰ Senaġi ġoi na tu au ġegu vevaġa-riba guruġari mabarari okorana-
iaġirito, ġegu veġa, ġegu ura tauri, ġegu veġabidadama, ġegu vevaġa-
gwaġiġi, ġegu veuravini, ġegu ruġa-gwaġiġi otovotovorito. ¹¹ Ġelai-
veġitaguto, ġevaġa-midigu midiguguto, ġegu midigumidigu maiġeri
mabarari au ġegu ai ġeġorato Antioka, e Ikonja, ema Listera ai. Ġevaġa-
midigu midiguguto nuġanai avevaġa-gwaġiġito. Vereġauka na moġeri
mabarari ġerina eġabi-maġuriguto. ¹² Moġoni, Keriso Iesu nuġanai
Barau korana-iaġina beġe urani tarimari mabarari tu moġesina beġe
vaġa-midigu midigurini. ¹³ Ma vei-rakava tarimari e ġofaġofa tarimari
tu moġesi moġo beġe vei-iaġoni, rakava ġenana rakava lelevaġinai beġea
raġasini, tarima tari beġe ġofarini, ema ġia maki Diabolo na beġofarini.
¹⁴ Senaġi ġoi tu kara oribaiao ema oġabi-raġeato manaġa moġo bono
korana-iaġia. Korana ġevaġa-ribamuto tarimari ġoi tu ma ribamu,

¹⁵ ema keimu na beiağoma maitoma Buka Veağa guruğari ma ribamu; maigeri Buka Veağa guruğari na iaunega beğe vinimuni, benamo Keriso Iesu ġena ÷ veğabidadamani vevağa-mağuri ġabiğabina ġana. ¹⁶ Buka Veağa guruğari mabarari tu Barau nuğana na ġeraka-rosito, benamo tarimarima nuğari ai lauka Veağa na evağa-raka-toğarito. Ma ġia tu ma ġeri namo guruğa moğoniri vevağa-riba-iağiri ġana, rakava vağa-foforiri, rakava vağa-roroğotori ġana, ema dabara iobukaiobukana vevağa-riba-iağina ġana. ¹⁷ Mo guruğa ġerina Barau ġena tarimarima beğene riba-ginikau, benamo veiğa namori mabarari beğene veiri.

4

¹ Barau e Keriso Iesu ġoirari ai avaga-guruğa gwağigimuni. Iesu beğenoğoini ġaronai tu, ġena veğitağau ġaburenai mağuri tarimari e mase tarimari virigivirigi bea vei-vinirini. ² Barau ġena guruğa bono ġobata-iağia, ġaro namori ai e ġaro rakavari ai. Tarimarima ġeri veiğa rakavari na bono vağa-roroğotori, bono kira-feiri, bono launağiri, bono vağa-ribari ma vevağa-gwağigimu ġesi. ³ Korana ġaro ta beiağomani, monai tarimarima na vevağa-riba moğonina tu asi beğe seğaği-viniani, a ġeri ura rakavari loriri ai vevağa-riba tarimari ġutumari ma beğe ġabirini, ġia na ġeuravini-rakavarini guruğari beğene seğağiri ġana. ⁴ Guruğa moğonina seğaği-seğağina ġenana beğe raka-veğitani, a ġia tu sinasina guruğari vau beğe ura-baregoni. ⁵ Senaği ġoi tu bono veğitağau dagara mabarari ġeri ai, midigumidigu nuğana ÷ bono vevağa-gwağigi, Vari Namona ġobata-iağina ġauveina bono veia, Barau ġena vetuğunaği ġauveina mabarana bono ġauvei-iaği ġitakaua.

⁶ Korana au tu dori amaseni, ema au raragu tu bevebubuni noğa vine nanuna Barau ġevarevare-viniani nai ġebubuani kavana. Au ġegu rakaveğita ġarona tu berağasi. ⁷ Vetari nuğana ÷ avevaği-ğitakauto, au ġegu raga-iruiru tu varau bavağa-koria, ġegu veğabidadama tu roğo ağabi-tariani. ⁸ Toma ġegu vei-iobukaiobuka korona evei-toreato, etanuni mo Kota baregona ġarona berağasini nai, Vereğauka, Kota Tarimana Iobukaiobukana, na beviniguni. Dia au moğo, senaği mo deikara-deikara ġia bema foforini ġaronai ġeura-viniani tarimari maki bevinirini.

Veğabituğu guruğari

⁹ Bono kokore, be au ġegu ai bono iağoma-ğarimoği. ¹⁰ Korana Dema na tu mai tanobara mağurina euravini-baregoani, benamo au eraga-kwaneguto, Tesalonika ġana eiağoto. Kreske tu Galatia ġana eiağoto, ema Tito tu Dalmatia ġana. ¹¹ Luka ġeregana moğo au ġesi. Mareko bono ġoria, ġoi ġesi boğono iağoma, korana ġia tu ġunağave e au ġegu ġauvei nuğana ÷ bevağa-kavaguni riba. ¹² Tikiko tu Efeso ġana atuğato. ¹³ Ģoi boiağomani nai tu, auna koudi bono ġwa-kaua, Troas vanuğana ÷ Karpo ġenai araga-kwaneato, ema ġegu buka maki bono ġwa-kauri, dagara baregona tu mamoe e nanigosi kefirini na ġevairito toretore ġana dagarari, asi bono tuğa-rekwari.

¹⁴ Alesanda, auri eğauvei-iağirini tarimana, na au evağa-rakava baregoguto. Mo kara eveiato tu Vereğauka na vau voina beviniani. ¹⁵ Ģia ġenai tu tauğemu bono venari, korana ġia tu ġai ġema vevağa-riba guruğari ekira-fitoğa rakavarito.

¹⁶ Tovotovonai Kota tarimari ġoirari ai aruġato nai tu, ta sevigu ai asi eruġa-tarito, asi evaġa-kavaguto, mabarari na ġeraga-kwaneguto. Aġau-ġauni, Barau na moġeri vei-rakava voiri asi bene viniri. ¹⁷ Senaġina Vereġauka tu au sevigu ai eruġa-tarito, benamo kokore eviniguto. Moġesina eveiguto korana tu, Vari Namona au na bana kiraġi-foforia, benamo irau bese tarimari mabarari na beġene seġaġia ġana. Ema au tu Barau na laion bokana na evaġa-maġuriguto. ¹⁸ Vereġauka na rakava mabarari ġerina beġabi-maġuriguni, ema ġena Guba Basileia ġana beġori-ginikauguni. Ġia arana bitana vaġa-raġea bene iaġo vanaġivanaġi, asi magona. Amen.

Vevaġa-namo dokona

¹⁹ Au ġegu vevaġa-namo atuġuani Priska (o Priskila) e Akwila ġeri ai, ema Onesiforo ma ġena numa tarimari ġeri ai. ²⁰ Erasto tu Korinto ai betanu, ema Trofimo tu Mileto ai baraga-kwaneana, korana ekeveni nai. ²¹ Bono kokore, be bono iaġoma-ġarimoġi, faraka e iavara ġueri roġosi bene ġabia nuġanai.

Eubulo, Pude, Lino, e Klaudia ġeri vevaġa-namo ġetuġuani, ema ekalesia tarikaka mabarari na maki.

²² Vereġauka tu ġoi iaukamu ġesi bene tanu. Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE TITO ĜENA

Tito vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Paulo na Tito ĝereĝana ĝena etoreato. Mai fefa Paulo tu Roma dibura numana na etoreato. Mai fefa etoreato laĝanina tu 64 ma 65 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karoa 2:11-14; 3:8.

Paulo na mai fefa etoreato korana ĝena ura, 1) Tito bene kiraia, ekalesia doĝorori ĝorikauri tarimari tu kamasiri bene ĝabiri; 2) Tito bene vaĝa-ribaia, Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai Barau korana-iaĝina maĝurina tu aiĝesina bene tanu-iaĝia; 3) Tito bene launaĝia, vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝiri.

Mai fefa Paulo na tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau korana-iaĝina maĝurina ekalesia doĝorona nuĝanai - karoa 1
2. Barau korana-iaĝina maĝurina numa tatai - karoa 2
3. Barau korana-iaĝina maĝurina tanobara mabaranai - karoa 3

¹ Au Paulo, Barau ĝena vetuĝu-naĝi tarimagu ema Iesu Keriso ĝena apostolo, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Au tu Barau na etuĝuguto, Barau na eĝabi-hidirito tarimari ĝeri veĝabidadamai bana vaĝa-kavari, e guruĝa ema maĝuri moĝonina bana vaĝa-ribari ĝana. Mai guruĝa ema maĝuri moĝonina beĝe ribaiani tu, Barau beĝe korana-iaĝi-korikoriani. ² Korana monana vauro maĝuri vanaĝivanagi beĝe tuĝamaĝi-dadamaĝiani e beĝe ĝabiani. Mai maĝuri vanaĝivanagi maĝurina maiĝa tu tanobara roĝosi bene vesina nuĝanai veĝata, Barau na ekiraĝi-toreato. Ĝia tu asi eĝofaĝofani Barauna. ³ Senaĝi maitoma vauro Barau tauĝena na eĝabitoreato ĝaronai tauĝena na bema vaĝa-foforia. Mai Vari Namona maiĝa tu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Barauna ĝena guruĝa lorinai au ĝegu ĝobatai akiraĝi-foforiani.

⁴ Tito, mai fefa tu ĝoi ĝemu atore-iaĝosiani. Ĝoi tu au natugu korikori ĝita ĝera mai veĝabidadama sebona maiĝa nuĝanai:

Tamara Barau ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Verena ĝerina varevare-bara ema maino ĝemu ai bene tanu.

Tito ĝena ĝauvei Krete motumotunai

⁵ Au na ĝoi Krete ai araga-kwanemuto korana tu, kara maninai roĝosi bana veiri dagarari bono veiri ĝana. Ema vanuĝa baregori mabarari ai ekalesia ĝorikauri tarimari tari bono vaĝa-ruĝari mo akiramuto kavana.

⁶ Ekalesia ĝorikauna tarimana tu veiĝa namori moĝo eveini, rakava ta ĝenai asi boĝoitaĝoani tarimana. Garaĝona tu sebona moĝo; natuna na Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani, asi ĝeniara-kava niara-kavani, e asi ĝeseĝaforeni, ema guruĝa veroro asi ĝeseĝaĝini merori. ⁷ Korana ekalesia eguine-iaĝirini tarimana tu Barau ĝena ĝauvei eĝita-ĝauani tarimana. Moĝesina naima ĝia tu veiĝa namori moĝo bene vei, a rakava ta ĝenai asi bene tanu, asi bene kira, ĝia tu tarima baregona, benamo tarimarima na tu ĝia ĝereĝana ĝena ura moĝo beĝene korana-iaĝia benesi, asiĝi. Asi bene baru-ĝarimoĝi, dia niuniu rakava-rakava tarimana, dia nuĝa-ĝirima-ĝirima tarimana, dia ĝofaĝofa veiĝari ai ĝena-ĝana

eġoitagħoni tarimana. ⁸ Ġia tu veġabiraġe tarimana, veiġa namori eura-vinirini tarimana, vevaġa-gwaġiġi tarimana, vei-iobukaiobuka e veaġa tarimana, ema nuġa-gwaġiġi tarimana. ⁹ Guruġa moġonina ġevaġa-ribaiato guruġari bene ġabi-gigitariri, be ġia na moġeri vevaġa-riba moġonina bene ġabi-iaġoa, benamo tarima kotari ma benea launaġiri, e vevaġa-riba moġonina ġekira-fitoġaiani tarimari maki bene vaġa-guruġa gwaġiġiri, be ġeri kerere gaburi beġene ġita-doġariri.

Krete motumotunai tu vevaġa-riba tarimari ġofaġofari vovoka moġeri

¹⁰ Guruġa moġonina asi ġekorana-iaġiani, ġekira-sirivaġini tarimari, e guruġa asi tauri ġekiraġirini tarimari, ema vevaġa-riba babori na tarimarima ġeġofarini tarimari tu asisebo maniġeri. Iuda tarimari fakari ai ekalesia nuġanai ġeraka-toġato tarimari tu maniġesina ġeveini. ¹¹ Maniġeri tarima tu boġono kira-ġoiri. Korana ġia na tu bese mabarari ġeri veġabidadama ġevaġa-rakavarini. Ġia tu asi ġere vevaġa-riba-iaġiri dagarari ġevevaġa-riba-iaġirini. Ema ġia mani-ġeri tu moni e farefare beġene viniri uranai ġevei-ġofakauni. ¹² Ġia fakari ai ġeri peroveta tarimana ta tu maiġesi ekirato, “Krete tarimari tu vanaġivanaġi ġeġofaġofani, boġa bairi rakava kwaikwairi, ġubulefi ma boġeka tarimari.” ¹³ Ġia ekiraġirito guruġana maiġa tu moġoni. Moġa lorinai bono kira-matana matanari, be nuġari mabarari ġesi e ma moġoniri ai beġene veġabidadama. ¹⁴ Ema Iuda seneri ġeri sinasina asi beġene seġaġiri, ema Barau ġena guruġa moġonina ġenana ġeraka-veġitani tarimari ġeri taravatu maki asi beġene korana-iaġiri.

¹⁵ Nuġa namo vedaurea tarimari ġeri ai dagara mabarari tu namo vedaurea e veiareva. Senaġi nuġa asi veiareva ema Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai dagara ta tu veiareva asi betanuni. Asiġina ġinavaġi. Korana ġia tu ġeri tuġamaġi e nuġari tu rakava kwaikwai bene. ¹⁶ Moġeri tarima ġekirani, ġia tu Barau ma ribari ġetoni, senaġi ġeri veiġa na evaġa-foforiani, ġia tu Barau asiġina ġinavaġi ribari. Maiġeri tarima tu vei-rakava ma kira-sirivaġi tarimari, ema veiġa namori veiveiri ġia ġeri ai tu gwaġiġi foroforo.

2

Vevaġa-riba moġonina e iobukaiobukana

¹ Senaġi ġoi na tu vevaġa-riba moġonina bono vaġa-ribari. ² Tarima ġaukari bono kirari, nuġari beġene ġabi-tariri, beġene tuġamaġi-roroġoto e beġene vevaġa-gwaġiġi. Nuġari mabarari e ma moġoniri ġesi beġene veġabidadama, e beġene veura-vini, ema beġene ruġa-gwaġiġi. ³ Vavine ġaukari maki mai vevaġa-riba sebona moġo bono viniri. Bono kirari, ġia ġeri maġuri ema veiġa beġene veaġa. Tarimarima arari asi beġene vaġa-rakava-kavari, e asi beġene niu-babobabo. A ġia tu veiġa namori moġo beġene vevaġa-riba-iaġiri. ⁴ Benamo ġia ġeri mo vevaġa-riba ġerina vavine variġuri na ġaraġori ema naturi beġe ura-vinirini. ⁵ E beġe vevaġa-gwaġiġini, Barau ġoiranai beġe namo-vedaureani, ema ġeri numa beġe ġita-ġaurini, ema ġauveiri maki beġe vei-ġinikaurini, ma vavine namori ai beġe iaġoni e ġaraġori beġe gubakaurini ema beġe seġaġi-vinirini. Maiġesi veiġari beġe veirini nai tu, Barau ġena guruġa tarimarima na asi beġe kira-fitoġaiani.

⁶ Tau maraġa variguri maki mai velaunaġi sebona moġo bono viniri. Bono kirari, beġene vevaġa-gwaġiġi. ⁷ Dagara mabarari veiveiri ai tu ġoi tauġemu na vevaġa-ġita-iaġi veigari namori bono veiri, be beġene ġitari. Bovevaġa-ribani nuġanai maki ġere ai asi bono guruġa, senaġi guruġa moġoniri, guruġa korikoriri, ⁸ ema guruġa iobukaiobukari bono kiragiri, be tarima ta na ġemu guruġa asi bene ġaoa. Moġesina boveini tu, ġoi ġekira-fitogamuni tarimari beġe maiakarini, benamo ġita iatarai guruġa rakavana ta asi beġe kiragiani.

⁹ Tuġu-rakaorakao tarimari bono launaġiri, ġeri baregori garori beġene seġaġiri ema beġene vaġa-verereri ġeri vetuġunaġi mabarari ġeiaġo-vinirini nuġari ai. A asi beġene guruġa-vaġa-voiri bonosi. ¹⁰ E bono kirari, ġeri baregori ġeri farefare asi beġene lemalema-vaġiri. Senaġi ġeri veiġa namori moġo beġene vaġa-foforiri. Ma mo veiġa namori na ġeri baregori beġene vaġa-ġitari, ġia ġeri ai asi beġene daradara, senaġi beġene tuġamaġikau. Maiġesi beġe veini tu, ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena vevaġa-riba, tarimarima na tu beġe vaġa-raġeani dabara mabarari nuġari ai.

¹¹ Korana Barau ġena namo e varevare-bara ġenana vevaġa-maġuri eiaġomato, mo vevaġa-maġuri tu tarimarima mabarari ġeri ai ema foforito. ¹² Barau ġena namo e varevare-bara na ġita evaġa-ribarani, Barau asi takorana-iaġi korikoriani maġurina tu bitana fitogari. A ġita mai tanobarai tatanuni tu, vevaġa-gwaġiġi maġurinai bitana tanu, veiġa iobukaiobukari bitana vei ema Barau bitana korana-iaġi korikoria, ¹³ ġaro baregona e namona tanari-taġoani nuġanai tu. Ġita inította tu Iesu Keriso tanari-taġoani; ġia tu ġita ġera Barau baregona e ġera Vevaġa-maġuri Tarimana; ġena iaġoma ma marevana asikeikeina ġesi moġo tanari-vegogo-taġoani. ¹⁴ Iesu Keriso ġita urarai tauġena evevinito, ġita veiġa rakava kwaikwairi nuġari na bene voi-vaġira ġana uranai. Ema ġita tu ġia ġereġana ġena moġo bene vaġa-namo vedaureara, benamo bene tore-ġerevaġira, ġena tarimarima namori ai bisini iaġo, ma ġauvei namori moġo veiveiri bisini uradika ġana.

¹⁵ Ġoi na tu maiġeri maġuri e veiġa bono vevaġa-riba-iaġiri. Ġemu maoro baregona maniġa bono ġauvei-iaġia, tarimarima bono launaġiri, ema ġeseġaforeni tarimari bono kira-feifeiri. Tarima ta na asi bene kira-fitogamu.

3

Aiġesi ekalesia ġere tanu

¹ Ġemu tarimarima ma bono vaġa-guruġari, bono kirari, kini e gavamani ġeri veġitaġau gaburenai beġene tanu e beġene seġaġi-viniri. Ema vanaġivanaghi beġene venari-taġo, veiġa namori beġene veiri ġana. ² Tarima ta ġenai guruġa rakavana ta asi beġene kiragha, ta ġesi asi beġene vekira o vevane. A ġia tu manau ai moġo beġene tanu ema tarimarima mabarari veiġa namori moġo beġene vei-viniri.

³ Korana tu ġita maiġera maki guinenai tu babo, Barau asi ribara, Barau taseġafore-viniato-ġoi, Satani na eġofarato-ġoi, be Barau ġena dabaraġi asi tarakato-ġoi. Ġita moġeri negari ai tu veiġa rakavari iraurauri taura-vinirito-ġoi, e tauġani korina vaġa-vererena veigari iraurauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai tavevaġa-iaġoto. Tarima

vaġa-midigumidiguri e vaġa-vedaġa-raġeri tuġamaġiri taġabito-ġoi ema tarima ġeri ai tamamato-ġoi, baru na tavonuvonu-raġeto-ġoi e karora ġesi taveiau-rakavato-ġoi.

⁴ Senaġi ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena veiau-namo ema ġena veuravini ġita tarimara ġerai ema foforito nai tu, ⁵ ġita ema vaġa-maġurirato. Ġita tu dia ġera vei-iobukaiobuka dainai ema vaġa-maġurirato. Asiġina. Ġia tauġena ġena vevetuġaġwai moġo ema vaġa-maġurirato. Eġuriġi-matamatarato tamaġuri-ġenoġoito ġaronai, ema Iauka Vevaġa na ġera maġuri ma evaġa-variġu ġenoġoiritu. ⁶ Mai Iauka Vevaġa tu Iesu Keriso ġita ġera Vevaġa-maġuri Tarimana ġenana Barau na ġita iatarai ebubu-kauato. ⁷ Keriso na mai maġuri eveiato, korana ġita tu ġia ġena namo e varevare-bara ġenana moġo vei-iobukaiobuka tarimarai evaġa-iaġorato Barau ġoiranai. Ema maġuri vanaġivanaġi tatuġamaġi-dadamaġiani maġurina maki Barau na bevinirani, benamo bita ġabiani.

⁸ Mai velaunaġi guruġari maġeri tu moġoni korikori. Be au aurani, ġoi na mai veiġa namori maġeri tarimarima ġeri ai bono kiraġi-baregori, be mani Barau ġenai ġeveġabidadamani tarimari maniġeri tu ġeri maġuri beġene nariri; ema ġauvei namori ġeveini maniġeri tu roġo beġene vei-iaġori. Korana mani veiġa maniġeri tu veiġa namori ema maniġeri na tarimarima mabarari maki beġe vaġa-kavarini. ⁹ A vedanaġi babori e tubu ġata o sene ainana ġeiaġomato moġeri kiraġi-ginikau ginikauri e veġareveġare, ema Mose ġena taravatu vevaneri mabarari ġerina tu bono veġita. Korana maniġeri na vevaġa-kava namona ta tu asi bodoġariani. Mani tu asi tauri dagarari. ¹⁰ Ekalesia doġorona nuġanai vetavi-kirakira veiġana eveiani tarimana tu bono kira-toreġaua, bono kiraia, mo veiġa asi bene veia. Beseġaforeni, benamo mo veiġa roġo beveiani nai, vaġa-ruaruana ma bono kira-toreġaua. Moġa murinai roġo eġiġiraġeni nai tu, bono ġita-fitoġaia moġo. ¹¹ Korana maniġesi vetavi-kirakira veiġari eveirini tarimana tu bono riba, ġia ġena maġuri tu rakava kwaikwai ema vei-rakava nuġanai etanuni. Ġia tu tauġena ġena vei-rakava na evaġa-moġoniani, ġia tu moġoni rakava tarimana.

Vevaġa-riba guruġari magori

¹² Au na Atemas o Tikiko ġoi ġemu ai batuġu-iaġosiani nai tu, dabara ta bono vetaua, benamo au ġegu ai bono iaġoma Nikopoli ġana. Korana au tu akirato, faraka e iavara ġueri nuġari ai tu monai baġabiani atato bene. ¹³ Taravatu tarimana Senas e Apolos ġeri dabara bono raga-vei, be bono ragatuġu-iaġomari. Botuġu-iaġomarini nai tu, ġeri ura dagarari mabarari maki bono vini-ginikauri.

¹⁴ Ġita ġera tarimarima mabarari ġauvei namori veiveiri ai asi beġene biga dabarari bono vaġa-ribari, be beġene ribari. Korana moġeri dabara beġe ribarini nai tu, ġaro vanaġivanaġi ġeri-ġari tu tauġeri beġe ġauveini, benamo beġe ġoitaġoni, ema ġeri ġauvei maki ġwaġwari beġe vetoreni.

¹⁵ Mainai au karogu mabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Ġema vevaġa-namo maki veġabidadama nuġanai ġai ġeura-vinimani tarimari bono viniri.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILEMONA ĜENA

Filemona vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Filemona ĝena Roma dibura gabuna na etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 ma 61 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai vau.

Mai fefa anina baregona tu “Veĝabi-raĝe ĝenoĝoi”. Ma siri baregori mai fefai tu siri 15 ema 16.

Paulo na Filemona mai fefa etore-viniato korana tu ĝena ura, 1) Filemona bene kiraia, Onesimo ma bene ĝabi-raĝea tarikaka maĝurinai; 2) Filemona bene kira-varaia, ĝia tu dibura na dori eraka-rosini, ma beraka-rosini ĝaronai tu Filemona bea raka-ĝitaiani.

Paulo na Filemona ĝena mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Paulo na Filemona evaĝa-veiaviato - siri 1-7
2. Paulo na Onesimo iatanai Filemona enoĝiato - siri 8-21
3. Veĝabituĝu ĝuruĝari ekiraĝirito - siri 22-25

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝaramanai diburai atanuni tarimagu, ema tarikakara Timoteo, ĝemana eiaĝosini.

Ĝauvei sebona ĝaveiani tarimana e ĝatama namona Filemona ĝemu atore-vinimuni. ² Ema tobara Afia, ema ĝatara namona, Barau ĝena vetari nuĝanai iauka rekenai, Arekipo, ema ĝoina numai ĝevegogoni ekalesiari ĝeri atore-vinirini.

³ Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina maino ema varevare-bara ĝemi ai bene tanu.

Filemona ĝena veuravini ema veĝabidadama

⁴ Filemona, ĝegu Barau atanikiu-viniani ema vanaĝivanaĝi ĝegu ĝauĝau ai akiraĝimuni, ⁵ korana ĝemu veĝabidadama Vereĝauka Iesu ĝeni ema ĝemu veuravini Barau ĝena veaĝa tarimari mabarari ĝeri ai aseĝaĝimuni nai. ⁶ Moĝa lorinai aĝuriguĝurini ĝemu veĝabidadama bono vari-fiua tarima tari ĝeri ĝana, be dagara namori taĝaunarini Keriso ĝenai taveĝabidadamani lorinai, bono riba-ĝitakauri. ⁷ Moĝoni, tarikakagu, ĝemu veuravini na evaĝa-iaku rakavaguto ema elaunaĝi-rakavaguto, korana ĝoi na veaĝa tarimari nuĝari ovaĝa-kokorerito.

Paulo ĝena noĝinoĝi

⁸ Au tu nuĝagu gwaĝiĝi Keriso nuĝanai ĝoi bara kiramu kara boro vei, ⁹ senaĝi veuravini nuĝanai moĝo anoĝimuni ĝemu veuravini dainai. Mai tu au, Paulo, baĝauka ema Keriso Iesu ĝaramanai diburai maiĝegu.

¹⁰ Onesimo, au natugu, uranai anoĝimuni. Ĝia tu Keriso nuĝanai au natugu ai eiaĝoto, korana au roĝo dibura numana nuĝanai, iaukai ĝia tamanai aiaĝoto. ¹¹ Guinenai ĝia tu asi namo ĝoi ĝemu ai, senaĝina toma vetuĝunaĝi iaĝovininai ĝia tu ilaila nai, ĝoi na oura-viniani ema au na maki aura-viniani.

¹² Ĝia tu au lorugu ĝutuna, mai atuĝu-iaĝosi ĝenoĝoiani, be bono ĝabi-raĝea. ¹³ Au ĝegu ura ĝia tu mainai bana ĝabi-taria au sevigu ai, be ĝoi gabumu bene ĝabia au bere vaĝa-kavagu, au Vari Namona ĝaramanai roĝo diburai nuĝanai. ¹⁴ Senaĝi ĝegu ura ĝoi na maoro boro vinigu vau bara ĝabi-taria, moĝesi naima asi aĝabi-tariato. Au asi aurani maki ĝoi bana kiramu kara bono veia. Au ĝegu tuĝamaĝi, bema veiĝa namori tari

au durudurugu ġana bourani veiveiri nai tu, nuġamu sigai moġo bono veiri.

¹⁵ Betaġu ġoi ġemuna Onesimo eveġitato ġaro kotuna anina tu, ma boġabi-ġenoġoiani nai tu, ġoi ġesi bene tanu-vanaġi vanaġi ġana. ¹⁶ Dia ġemu tuġu-rakaorakao tarimana asi voina moġo. Asiġina. Moġoni, ġia tu ġemu vetuġunaġi tarimana, senaġi ġia toma tu ġoi tarikakamu moġoninai beiaġo, naima bono ura-vinia. Au na ġia tu anari-ġitakauani nuġagu mabarana ġesi, ema ġoi na maki bouravini-lelevaġiani nuġamu mabarana ġesi. Ġia boura-viniani ema boġabi-raġeani tarima ta ema Vereġauka nuġanai tarikaka ta.

¹⁷ Bema au oġabi-raġeguni ġoi ġatamu, Onesimo maki bono ġabi-raġea au boġabi-raġeguni ilailanai. ¹⁸ Bema kerere ta eveiato ġoi ġemu ai o ma ġena ġabitore ġoi ġemu ai nai tu, au aragu ai bono toreri. ¹⁹ Au Paulo ġimagu na mai fefa atoreani. Mo ġabitore tu voiri mabarari bavini-ġenoġoimuni. Ġoi maki ma ġemu ġabitore au ġegu ai. Ġoi maġuri tu au ġeguna oġoitaġoato, senaġi maniġeri tu asi bita kiraġirini. ²⁰ Be, tarikakagu Vereġauka nuġanai, mani ġemu veiġa ġegu noġinoġi bono ġabi-raġea. Ġita taura ruarua tu Keriso nuġanai tatanuni, be bono vaġa-iaukugu.

²¹ Ġemu seġaġi ai avetuġa-maġikauni nai batore-vinimu. Au ribagu, dia anoġimuni veiġari moġo boveirini, senaġi veiġa namori boruri maki boveini. ²² Dagara ta maia. Ġegu gena daiġutuna ta bono ġabi-torea, korana atuġamaġini, Barau na ġemi ġauġau beġabi-raġeani, be beġabi-iaġosiguni ġemi ai.

Vevaġa-namo guruġari

²³ Epafras, Keriso Iesu ġaramanai au ġesi dibura numanai ġatanuni, ġia na evaġa-namomuni. ²⁴ Ema Mareko, Aristako, Dema ema Luka au ġesi ġaġauvei-sebonani tarimari, ġia na maki ġeri vevaġa-namo ġevinimuni.

²⁵ Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara mabarami ġemi ai bene tanu.

HEBERU

Heberu vaġa-foforina guruġari

Mai fefa toretorena tarimana ta tu asi ribana. Tari ġekirani tu Luka na etoreato, tari ġekirani tu Apolos, o Banabas, o Priskila, o Akwila, o Paulo na etoreato ġetoni. Ġutuma ġekirani tu Paulo ġetoni korana fefa tu Paulo ġena fefa tore maġurinai ġetoreato. Mai fefa tu laġani 60 ema 70 fakari nuġanai ta ġetoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:3; 4:14-16.

Mai fefa etoreato tarimana ġena ura baregona tu, 1) Heberu ekalesiari bene kirari, ekalesia maġurina korikorinai beġene tanu, a Iuda ġeri sene taravaturi ema maġuriri ġerina tu beġene raka-veġita ma ġeri ai asi ma beġene ġenoġoi-iaġo, maġuri vanaġivanaġi asi beġe doġariani garina (2:1; 6:4-6; 10:26); 2) Iesu Keriso bene vaġa-foforia, ġia tu moġoni Barau vetoġana korikori ema foroforo tanobarai; 3) Barau ġena Ginitaġo Variġuna Iesu ġenai emoġonito moġa bene vaġa-fofori ginikaua etato. Mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vevaġa-riba-iaġi guruġari - karoa 1-10:18

2. Ekalesia tanutanuna maġuriri - karoa 10:19-13:25

Barau ġena guruġa Natuna ġenana

¹ Guinenai, ġaro vovoka e dabara ġutumai Barau na peroveta tarimari ġerina senera evaġa-guruġarito. ² Senaġi toma, mai ġaro dokori ai, tu Natuna ġenana ema vaġa-guruġarato. Barau na dagara mabarari tu Natuna eviniato bene ġaunari. Ema ġia ġenana maki Barau na guba e tanobara eveirito. ³ Ġia tu Barau marevana e mamana baregona evaġa-foforiani, ema ġia tu Barau tauġena kavana. Ġia ġena guruġa seġukana na dagara mabarari eġabi-taġorini. Ġia tauġena na ġera rakava ġuriġivaġiri dabarana evei-ġitakauato murinai, Barau Iarukorokoro aroribanai ea tanu-tarito gubai.

Barau Natuna tu barego vedaurea, aneru maki evanaġirito

⁴ Barau na Natuna tu etore-varaġeato, aneru evanaġirito. Korana tu arana eviniato maki varaġe lelevaġina, aneru arari evanaġirito.

⁵ Korana Barau na aneru ta tu asi ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

O maiġesi maki asi ma ekiraiato, ekirato,

“Au tu ġia Tamanai baiaġoni,

ema ġia maki au Natugu ai beiaġoni.”

⁶ Ema Barau na Natuna guinena tanobara ġana ma beġori-iaġomaiani nai tu bekirani,

“Barau ġena aneru mabarami na boġono toma-rakariġo vinia.”

⁷ Aneru ekiraġirito nai tu ekirato,

“Barau na ġena aneru eveirito iavara kavana,

ġena vetuġunaġi tarimari karava emoreni noġa.”

⁸ Senaġina Natuna ekiraġiani tu ekirani,

“Barau o, ġoi ġemu Vere dagina tu betanu-vanaġi vanaġini,

ġemu Basileia tu ma iobukaiobukamu ġesi oġori-kauani.

⁹ Vei-iobukaiobuka tu oura-vinirini,
ma veĩga rakavari tu asi oura-vinirini.

Moĩa lorinai, Barau o,
ĩemu Barau na maki karomu fakari ai ġoi eĩabi-viriĩimuto,
debamu ai diĩa esisiato,
iaku na evaĩa-vonumuto.”

¹⁰ Ema ma ekiraiato, ekirato,
“Vere o, tovotovonai tu
ĩoi na tanobara oveiato,
ema guba maki ġoi ġimamu veiveina.

¹¹ Ģia tu beĩe korini,
senaiĩ ġoi tu botanuni;
mabarari dabuĩa kavana beĩe rakavani.

¹² Ģoi na koudi noĩa boiokurini,
dabuĩa kavana vetoĩari beĩe irauni,
senaiĩ ġoi vetoĩamu tu asi beirauni,
ema ġoi ġemu maĩuri laĩaniri maki
asi beĩe magoni.”

¹³ Barau na aneru ta maki asi ekiraiato,
“Aroribagu ai noma tanu,
bene iaĩo mo, ġoi ġevetari-vinimuni tarimari ġoi kwakumu fanakauna
dagaranaĩ batore-taririni.”

¹⁴ Aneru mabarari tu vetuĩunaiĩ iaukari moĩo, Barau na etuĩurito
deikara vevaĩa-maĩuri beĩe ġabiani tarimari vaĩa-kavari ġana.

2

Vevaĩa-maĩuri baregona

¹ Moĩa lorinai kara taseĩaĩurito guruĩari tu tana ġabi-gigitarini, asi
namo ġerana beĩe rekwarekwani, benamo taiaiĩo-viniani gabuna bita
leaiani. ² Korana aneru na ġita senera ġeri ġevari-fiurito guruĩari
tu moĩoni veĩata, ma mo guruĩa moĩeri ġekira-sirivaĩi-iaĩurito e
asi ġekorana-iaĩurito tarimari tu ġeri vei-rakava ilailari ai metona
ĩeĩabiato, ³ a ġita tu kamasi bita raga-maĩurini, bema mai vevaĩa-
maĩuri baregona bita ġita-ĩuiraiĩani nai tu? Mai vevaĩa-maĩuri tu
tovotovonai Vereĩauka tauĩena na evari-fiuato. Moĩa murinai tu
ĩeseĩaĩiato tarimari na ġai ġema-kiravaramato mo tu moĩoni. ⁴ Barau
na maki evaĩa-moĩoniato vetoĩa boruri ai, e nuĩa-farevaĩi veĩari ai,
e seĩuka veĩari boruri dabara irauirauri ai, ema lauka Vevaĩa ġena
varevare dagarari na. Mo lauka Vevaĩa ġena varevare dagarari tu Barau
ĩena ura lorinai veĩabidadama tarimari evinirito.

Iesu na vevaĩa-maĩuri gabuna ġana eĩori-iaĩorani

⁵ Mo tanobara beiaĩomani ġai na ġakiraĩiani tu Barau na dia aneru
ĩeri veĩitaĩau gaburenai etoreato. ⁶ Senaĩina Buka Vevaĩa nuĩanaĩ gabu
tai tarima ta evarifiuto, ekirato,
“Barau o, tarimarima tu dei,
be ġoi na otuĩamaĩi-ĩuaĩiĩiani?
O Tarimarima Natuna tu dei,
be ġoi na oraka-ĩitaiani?

⁷ Ģoi na kota otore-variĩoato aneru gabureri ġana;
murinai mareva baregona e vegubakau koronana ġenai otore-kauato,

⁸ ema dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai otorerito.”

Korana Barau na dagara mabarari tu ġia ġena veġitaġau gaburenai otorerito. Moġoni, Barau na dagara ta tu asi etore-ragakwaneato, ġia ġena veġitaġau gabuna murikanai. Senaġina maitoma dagara mabarari tu dia ġia ġena veġitaġau gaburenai taġitarini. ⁹ Senaġi Iesu taġitaiani, ġia tu Barau na mo faka kotunai etore-variġoato aneru gabureri ġana, korana Barau ġena varevare-bara ġenana tarimarima mabarari urari ai bene mase. Toma Iesu tu taġitaiani, iatanai Barau na mareva e vegubakau baregona etore-kauato, korana tu midigumidigu ai emaseto.

¹⁰ Dagara mabarari eveirito e eġaunarito Barauna, ġena ura tu Iesu roġo midigumidigu ġenana asi vetoukaunai bene iaġo-guine. Moġa murinai vauro natuna ġutumari ma bene ġori-iaġomari, benamo ġia marevana e mamana baregona beġene ġabia. Barau ġenai dabara roroġotona sebona tu moġa moġo. Korana Iesu tu Barau natuna ġeri vevaġa-maġuri tarimana baregona. ¹¹ Tarimarima evaġa-veaġarini tauna, Iesu, ema Iesu na evaġa-veaġarito tarimari Tamari tu sebona. Moġa lorinai Iesu tu asi emaiakaiani mo evaġa-veaġarito tarimari ekiraġirini ġia tarikakana. ¹² Ġia na Barau ekiraiani, ekirani, “Ġoi aramu tu au tarikakagu ġeri ai bakiraġi-foforiani; ekalesia nuġanai ġoi mari ai bavonevone-raġemuni.”

¹³ Ma ekirato,

“Barau ġenai haveġabidadamani.”

Ema ma ekirato maki,

“Au tu maiġegu Barau na eviniguto doġorona natuna ġesi.”

¹⁴ Korana Barau natuna mabarari tu ma viriġori e ma rarari nai, ġia tauġena maki ġia ilailari ai eiaġoto. Moġesi eveito korana tu, ġena mase ġenana mase seġukana eġabi-taġoani tarimana, Diabolo, bene vaġa-rakavaia ġana. ¹⁵ Ema tarimarima deikara ġeri maġuri nuġanai mase garina na eġuġuvirito bene vaġa-maġuriri ġana. ¹⁶ Moġoni, Iesu na tu dia aneru evaġa-kavarito, senaġi Aberahamo besena. ¹⁷ Moġa lorinai Barau na Iesu tu dabara mabarari ai tarina doġoro ilailari ai eveirito. Korana mo dabarai vau vevetuġaġwa e vetuġamaġikau Rubu Veaġa verena baregonai beiaġoni. Ema Barau vetuġunaġina beiaġo-vinini, tarimarima ġeri rakava na bene voi-vaġiri ġana. ¹⁸ Korana Iesu tauġena na veribaġani midigumidiguna mamina eġabiato, toma kamara deikara veribaġani beġoitaġoni nai tu bevaġa-kavaiani riba.

3

Iesu ġena seġuka na Mose ġena seġuka evanaġiato

¹ Moġa lorinai, tarikakagu veaġami, ġomi tu Barau na ekeamito guba na. Ġemi tuġamaġi boġono tore-gwaġiġia Iesu ġenai. Ġia tu Barau na etuġuato Rubu Veaġa verena barana. Ġita na tu ġia takiraġi-foforiani. ² Iesu tu Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena. Ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Barau ġenai, ilailana Mose ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai kavana. ³ Numa eragaiani tarimana tu ġegubakau-baregoani, a eveiani numana tu ġegubakau-keiani. Moġesi kavana Barau na Iesu tu mareva baregona eviniato, Mose na eġabiato marevana evanaġiato. ⁴ Numa mabarari tu ma ragaragari tarimari, senaġina dagara mabarari veiveiri tu Barau ġereġana. ⁵ Mose tu vetuġunaġi-iaġovini tarimana, ġia ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena

numai. Ema ġena ġauvei tu ġoirai Barau na kara bekiraġirini guruġari ekiraġi-foforirito-ġoi. ⁶ Senaġina Keriso, Barau Natuna, tu Barau ġena numa eġita-ġauani. Ġita tu ġia ġena numa, bema ma kokorera e ma iakura ġesi taveiavi-iaġiani tuġamaġikaunai bita veġabi-gwaġiġini beiaġoni mo magona.

Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi

⁷ Moġa lorinai Iauka Veaġa ekirani kavana bitana vei, maiġesi ekirani, “Toma bema Barau garona boġo seġaġiani nai tu,

⁸ nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġi foroforori,

senemi tanobara fakanai veribaġani ġaronai ġeseġaforeto kavana.

⁹ Oba, tamami na laġani gabana vasivasi (40) tanobara fakanai ġegu ġauvei ġeġitaio,

senaġina ġeribaġaniguto e ġevaġa-uraguto.

¹⁰ Moġa lorinai mo bese abaru-vinirito,

benamo akirato, ‘Ġia nuġari tu vanaġivanaġi au ġeguna ġeveġitani, ema au ġegu veġa maki asi ġeribarini.’

¹¹ Moġa lorinai ma barugu ġesi aguruġa-foforito,

‘Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.’ ”

¹² Tarikakagu mabarami, boġono venari. Asi namo tarikaka ta ġomi fakami ai loruna ġutunai vei-rakava betanuni, ema Barau ġena guruġa asi bevaġa-moġoniani, benamo maġuri Barauna ġenana beraka-veġitani. ¹³ Toma mai ġaro maiġa Barau ekirani, “Tomaġaro” etoni ġiranai, karomi tata ġesi boġono velaunaġi, be vei-rakava ġena ġofaġofa na ta nuġamu asi bene vaġa-gwaġiġia. ¹⁴ Ġita tu Keriso ġesi tasebonato, bema tovtovonai taġabi-raġeato veġabidadamana moġa bita ġabitari-gwaġiġiani beiaġoni mo magona. ¹⁵ Buka Veaġa ekirani kavana,

“Tomaġaro ai bema garona

boġo seġaġiani nai,

nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri,

ġuinenai ġomi senemi seġafore ai ġeveito kavana.”

¹⁶ Dei na tu Barau garona ġeseġaġiato, senaġi ġena guruġa ġekira-fitoġarito, benamo ġevaġa-baruato? Mo tu Mose na Aigupito na eġori-rosirito tarimari mabarari, ene? ¹⁷ Ema deikarari tu Barau na mo laġani gabana vasivasi (40) nuġanai ebaru-vinirito? Tarimari tu moġeri, rakava ġeveito, benamo tano fakanai ġeketoto, benamo ġemaseto, ene?

¹⁸ Ema Barau na tu deikarari ekirarito, ekirato, “Au ġegu iaġaraġi gabunai tu asi beġe raka-toġani.” Ġeseġaforeto tarimari ekirarito, ene?

¹⁹ Moġa lorinai ġita taribani, ġia tu asi ġeraka-toġato, korana Barau asi ġevaġa-moġoniato-ġoi nai.

4

¹ Barau ġena iaġaraġi ai bita raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġa-taġoni. Moġa lorinai bitana venari, ġita fakarai ta mo iaġaraġi ai asi beraka-toġani garina. ² Korana mo Vari Namona ġita ġera ġeġobata-iaġiato tu Isaraela tarimari ġeri maki ġeġobata-iaġiato. Senaġi mo guruġa ġeseġaġirito ġerina namo ta asi ġeġoitaġoato, korana tu ġeseġaġirito moġo, ma asi ġevaġa-moġonirito.

³ Senaġi ġita Barau tavaġa-moġoniani tarimara tu, mo iaġaraġi ai bita raka-toġani ġena guruġa ilailanai, ekirato,

“Au ġegu baru ai kiraġitore guruġana gwaġiġina akiraġi-foforiato, akirato,

‘Au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.’”

Moġoni, Barau tu moġesi ekirato, senaġina ġia na tanobara eveiato nai, ġena ġauvei mabarari tu varau evaġa-koririto. ⁴ Gabu tai Buka Veaġa nuġanai ġaro vaġa-imaima ruaruana (7) ekiraġiato nai tu, maiġesina ekirani, “Ġaro vaġa-imaima ruaruana (7) Barau tu ġena ġauvei mabarari ġerina eiagaġaragito.” ⁵ Ema mai vau bita kiraġia gabunai maki ekirato, “Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.”

⁶ Senaġina tari mo iaġaraġi ai beġe raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġani gabunai. Ma Isaraela tarimari, Vari Namona ġeseġaġi-guineato tarimari, tu mo iaġaraġi ai asi ġeraka-toġato, korana tu ġeseġaforeto nai. ⁷ Moġa lorinai Barau na ġaro ta ma eġabi-viriġiato, “Tomaġaro” ekiraġiato. Ma laġani vovoka ġekorito murinai, Barau, Davida ġenana maiġesi eguruġato, ekirato,

“Toma, bema Barau garona boġo seġaġiani nai,

nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri.”

⁸ Bema Iosua na iaġaraġi bere viniri, Barau na moġa murinai iaġaraġi ġarona ta tu asi ma bere kiraġia. ⁹ Moġa lorinai Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi tu roġo ġoirai eruġa-taġoni. ¹⁰ Korana Barau ġena iaġaraġi ai eraka-toġani tarimana tu ġena ġauvei na eiagaġaragini, ilailana Barau ġena ġauvei na eiagaġaragito kavana. ¹¹ Moġa lorinai sikokore, Barau ġena iaġaraġi ai tana raka-toġa uranai. Ma ġita fakarai ta asi bene keto, guinenai ġeseġaforeto tarimari kavari.

¹² Barau ġena guruġa tu maġuri e ma seġukana. Matana maki ragarakava, vetari baġana ta matana ruarua maki evanaġiato, erakatoġa-korikorini maġuri ma iauka vekaravarina, ema turiġa komukumuri ruarua ġeraġa-sebonato vekaravarina. Tarima loruna ġutuna ġena ura e tuġamaġi maki eriba-viriġiani. ¹³ Barau na eveirito dagarari mabarari tu ta asi vekuretoġa ġia matanai. Ema ġia ġoiranai ġita mabarara ġera maġuri bita vari-fiurini.

Iesu Rubu Veaġa verena barego vedaureana

¹⁴ Barau Natuna Iesu tu ġita ġera Rubu Veaġa verena barego vedau-reana; ġia tu guba eraka-vanaġirito. Moġa lorinai ġera veġabidadamai tana veġabi-gwaġiġi. Mo tu ġita na takiraġi-foforiani veġabidadamana. ¹⁵ Ġita ġera Rubu Veaġa verena baregona tu ġita ġera moiramoina ġia na maki emami-raġirini. Korana tu ġia maki ġenai veribaġani irauirau mabarari ġefoforito ġita ġerai kavana. Senaġi ġia tu asi evei-rakavato. ¹⁶ Moġa lorinai ma kokorera ġesi Barau ġena namo e varevare-bara terona ġana siraka-kavi-iaġo. Monai Barau ġena vevetuġaġwa bitana ġabia, ema ġena varevare-bara tana ġoitaġoa, be bita ura-viniani nai, bene vaġa-kavara.

5

¹ Rubu Veaġa vereri baregori mabarari tu tarimarima fakari na Barau na eġabi-viriġirito, benamo evaġa-ruġarito, tarimarima arari ai Barau ġena ġauvei beġene veia ġana. Ġia ġeri ġauvei tu tarimarima ġeri rakava voi-vaġiri ġana varevare dagarari Barau beġene vinia ema boromakau,

mamoe, e manu beġene vaġiri, benamo beġene gaburi, Barau na bonari bene noġori ġana. ² Rubu Veaġa verena baregona tauġena maki ma ġena moira gaburi, naima ġia na asi ribari tarimari ema Barau ġena dabara na ġeraka-veġitani tarimari bevetuġa-ġwarini riba. ³ Ġia tauġena maki ma ġena moira lorinai, ġia na rakava voi-vaġiri varevareri tu ġia ġena evinini, ema tarimarima ġeri maki evinini.

⁴ Rubu Veaġa verena baregona dagina eġabini tarimana tu arana barego. Tarima ta na mai ginitaġo ġauveina tauġena na asi beġabikavaiani, senaġi ġia tu Barau na bene keaia vau, vaġa-ilailana Arona ekeaiato kavana.

⁵ Keriso maki moġesi, dia tauġena eveġabi-varaġeto Rubu Veaġa verena baregonai evetoreto, senaġina Barau na evaġa-ruġaiato, ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,
toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

⁶ Gabu tai maki ekirani,
“Ġoi tu Rubu Veaġa verenai
botanu-vanaġi vanāġini
Melkisedek kavana.”

⁷ Iesu tanobarai etanuto-ġoi ġarori ai tu ma taġi-koġokoġona ema matana ma nanuri ġesi Barau ġenai eġuriguṛito-ġoi, ema enoġi-raġeto-ġoi. Korana tu Barau na ġereġana na moġo mase ġenana bevaġa-maġuriani. Barau na eseġaġiato, korana tu ma vegubakauna ġesi Barau garina eveito-ġoi nai. ⁸ Ġia tu Barau Natuna, senaġi ġena midigumidigu na vau seġaġi dabarana eribaiato. ⁹ Enamo-vedaureato murinai vau, ġia beġe seġaġi-viniani tarimari mabarari ġeri maġuri vanaġivanaġi vaġa-ġorana tarimanai eiaġoto. ¹⁰ Ema Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena baregona Melkisedek kavana.

Asi boġono mero-kaukau

¹¹ Ġia varina tu vovoka bita kiraġirini, senaġina moġeri kiraġi-viriġiviriġiri tu gwaġiġi, korana ġomi tu asi ġotuġamaġi-faka ġarimoġini. ¹² Mai nega mainai ġomi tu vevaġa-riba tarimami ai ġoro iaġo, be ġoro vevaġa-riba-ġoi. Senaġina ġomi tu roġo ġourani ta na Barau ġena guruġa moġoniri korari na ma bene vaġa-ribami ġotoni. Gomi tu roġo lata ġourani, ġaniġani gwaġiġiri tu asiġina. ¹³ Deikara lata roġo eruruni tu roġo mero keina. Ġia tu veġa iobukaiobukari ema veġa asi roroġotori vetoġari tu roġo asi ribana. ¹⁴ A ġaniġani gwaġiġiri tu tarima baregori ġari. Ġia na tu ġeġauvei-iaġi vanaġivanaġirini. Ġeġauvei-iaġirini ġarori ai tu tauġeri maki ġevevaġa-ribani namo e rakava vetoġari beġene ġitaleari ġana.

6

¹ Moġa lorinai namona tu Keriso ġena vevaġa-riba guruġari tovtovonai riba guineri ġeġorani dagarari tu si-iaġuiri. Benamo ġia ġena vevaġa-riba baregori ġana si-iaġo. Tovotovonai riba guineri ġeġorani dagarari moġo asi bitana vevaġa-riba-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiri. Mo tu veirakava ġerina tuġamaġi-kure ma raka-kure e Barau ġenai veġabidadama. ² Babatiso vevaġa-ribari e ġima tarima iatari ai torekau, mase na variġisi-ġenoġoi e vevaġa-roroġoto vanaġivanaġi. ³ Moġa tu bita veiani bema Barau na bevaġa-moġoniani nai.

⁴ Bema tarima ta ġena veġabidadama beraga-kwaneani tu, kamara dabarai ma bevetuġamaġi-kureni? Ġia nuġana tu evaġa-mamaiato, ema guba na eiaġomato varevarena emami-tovoato, ema Iauka Veaġa maki eġabiato. ⁵ Ema Barau ġena guruġa namona edoġariato e vau ma beiaġomani tanobarana seġukari maki emamirito. ⁶ Bema ġia veġabidadama na ma beketo-veġitani, ġia tu Barau Natuna ma evaġa-satauro ġenoġoiani, ema ġutuma barai ma etore-rosiani e evaġa-maiakaiani. Ġia ma novaġa-vetuġamaġi-kurea ġana tu asi dabarana ta.

⁷ Ġaro vovoka ġura eraguni, benamo tano na mo nanu erimaiani. Benamo bema mo tano iatanai ġevaroni tarimari ġari ġaniġani namori bevaġa-ġorarini nai tu, Barau na mo tano namo beviniani. ⁸ Senaġina ġau ma giniri ema ġauġa ma ġiniġiniri evaġa-ġararini tanona tu asi ġena namo; Barau na mo tano bekiraiġiani tu tano rakavana, ema dokonai tu begabuani.

⁹ Ġatagu mabarami, moġoni, maiġesina ġavaġa-guruġa gwaġiġimini, senaġina ġatuġamaġi-gwaġiġini, ġomi tu namo baregona ema vevaġa-maġuri boġoa ġoitagoani. ¹⁰ Barau ġena veġa tu asi ġeġeva. Barau ġemi ġauvei ema ġia arana ġoura-viniani nai, ġena tarimarima ġovaġa-kavarito ema initoma roġo ġovaġa-kavarini tu asi betuġa-rekwarini. ¹¹ Ġai ġema ura baregona tu ġomi tata maniġesi moġo boġono ġauvei-kokore-iaġo, ġemi tuġamaġikau beġenea moġoni bene iaġo mo dokonai. ¹² Be asi beġene ġubulefimi, senaġina mo tarimarima ġeri veġabidadama e ġeri vevaġa-gwaġiġi ġerina mo kiraġitore ġeġabiani, boġono tovtovori.

Barau ġena kiraġitore

¹³ Barau ġena kiraġitore guruġana Aberahamo ġenai eveiato tu tauġena aranaġi eguruġa-toreto, korana tu tarima ta ma asi varaġe ġia iatanai, aranaġi beguruġa-toreni lorinaġi. ¹⁴ Ekirato, “Moġoni, ġoi tu havaġa-namomuni ema besemu ġutuma bavanimuni.” ¹⁵ Benamo Aberahamo evevaġa-gwaġiġito, asi eġubulefito mo Barau na ekiraġi-torerito dagarari ġenai ġefoforito.

¹⁶ Tarimarima guruġatore gwaġiġiri mabarari ġeveini nai tu, tarima baregona ta ġia iataraiġeri ai aranaġi ġeguruġa-toreni. Monana mo guruġa-tore guruġana gwaġiġina evaġa-moġoniani, benamo veġareveġare guruġari mabarari elauġaurini. ¹⁷ Guinenai Barau ġena kiraġitore tu guruġatore guruġana gwaġiġinaġi eveiato. Korana ġia ġena ura ġia na kiraġitore beġe ġaunaiani tarimari beġene riba-ginikau, ġia ġena kiraġitore tu asi bevekefoni. ¹⁸ Mo guruġatore ruarua tu beġe tanuni, asi beġe vekefoni. Ema mo dagara ruarua ġerina ġita taribani, Barau tu asi beġofaġofani riba. Be ġita deidei rakava ġenana taraga-veġitato, benamo Barau ġenai taiaġomato tarimara tana kokore-korikori, be mo tuġamaġikau ġoirarai eruġa-taġoni tana ġabia. ¹⁹ Mo tuġamaġikau taġabiato tu ġita ġera maġuri eġabi-tariani dagarana. Mai tuġamaġikau tu moġonina e asi eirauni. Ġia tu vekouġau dabuġana na murina ġana eraka-toġani, eiaġoni mo, veaġa lelevaġi daiġutuna nuġana ġana. ²⁰ Mo ġana tu Iesu eiaġo-guinetu ġita bene vaġa-maġurira uranaġi. Ġia tu Melkisedek ġena dabarai Rubu Veaġa verena baregonai betanu-vanaġi vanagi.

7

Melkisedek tu Rubu Veāga verena baregona

¹ Mai Melkisedek tu Salem vanuāga barana verena, ema ġia tu Iarukorokoro Barauna ġena Rubu Veāga verena. Ġia na Aberahamo edoġariato, vanuāga barari ġeri vere baregori o kini tari vetari ai evaġirito, benamo eġenoġoito-ġoi nuġanai, Aberahamo evaāga-namoato. ² Ema Aberahamo na vetari ai eġabirito farefareri, karava gabanana (10) eveirito, benamo karava ta Melkisedek eviniato. Melkisedek arana anina giniguinena tu “Veīga Iobukaiobuka Verena”, ma arana ta tu “Salem Verena”, moġa anina tu “Maino Verena”. ³ Ġia asi tamana, asi sinana, asi besena ta, ema ġena maġuri evesinato ġarona e ġena maġuri emagoto ġarona maki asigina. Ġia tu Barau Natuna kavana etanuni, Rubu Veāga verena vanaġivanāgi.

⁴ Melkisedek ġoġitaia, ġia tu tarima arana barego lelevaġi, korana Aberahamo tu senera baregona na maki vetari ai eġabirito farefareri karava gabanana (10) ġerina ta ġia eviniato. ⁵ Taravatu ekirani, Levi besena Rubu Veāga verena dagina beġe ġabiani tarimari tu karava gabanana ġerina ta beġene gogo Isaraela tarimari ġerina, mo tu tarikaka ġerina. Moġoni, tarikakari maki Aberahamo ġena bese tarimari, senaġina ġia ġerina beġene gogo. ⁶ Melkisedek senena tu dia Levi ġenana eiaġomato, senaġina Aberahamo ġenana karava ta eġabiato. Ma ġia na Barau ġena kiraġitore eġabiato tarimana evaāga-namoato. ⁷ Asi bita daradara-iaġiani, tarima baregona na tarima keina vevaāga-namo eviniani. ⁸ Levi senena, karava gabanana ġerina ta ġeġabiato doġorori, tu ma ġemaseto-ġoi. A Melkisedek na maki karava ta eġabiato, senaġi ġia tu Buka Veāga na ekiraġiani asi emaseto. ⁹ Benamo maġesi ma nakira, Levi maki karava gabanana ġerina ta ġeġabiato-ġoi tarimana. Ġia na Aberahamo ġenana Melkisedek karava ta ma evini-ġoiato.

¹⁰ Korana Melkisedek na Aberahamo eġoitaġoato ġaronai tu, Levi tu roġosi roġo bene maġuri, roġo ġatana Aberahamo tauġaninai.

Iesu tu Melkisedek kavana

¹¹ Guinenai Barau na Isaraela tarimari taravatu evinirito. Mo taravatu ekirani, Levi besena na ginitaġo veāga ġauveina beġene veia. Senaġi bema Levi besena ġeri Rubu Veāga verena ġenana e ġeri ġauvei seġukana na mo namo vedaurea beġere ġabia nai tu, kara dainai Barau tu ma ekirato, Rubu Veāga verena ta ma betuġuani Melkisedek ilailanai, ma dia Arona kavana? ¹² Korana bema ginitaġo ġauveina ġeveiani tarimari ġeri doġoro ġesenisito nai tu, taravatu maki besenisini. ¹³ Korana Iesu mai takiraġiani tarimana tu irau doġoro. Ġia ġena doġoro tarimana ta fata veāgana iatanai ginitaġo ġauveina asi eveito. ¹⁴ Korana ribara, ġita ġera Vereġauka tu Iuda besena na emaġurito. Ma Mose na Rubu Veāga vereri ekiraġirito-ġoi nai tu, Iuda doġorona tu asi ekiraġiato.

¹⁵ Ema kara bita kiraġia toma tu bita ġitafaka-ginikauani, korana Rubu Veāga verena ta ma befofori Melkisedek kavana. ¹⁶ Ġia tu dia senena kavari, taravatu seġukanai Rubu Veāga verenai eiaġoto, senaġina maġuri vanaġivanāgi ġenana eiaġomani seġukana na Rubu Veāga verenai eiaġoto. ¹⁷ Korana Barau na maġesi ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu Rubu Veāga verenai botanu-vanaġi vanaġini

Melkisedek kavana.”

¹⁸ Mo taravatu guinena tu etore-veġitaiato, korana ġia tu asi seġukana ema asi bevevaġa-maġurini riba. ¹⁹ Korana Mose ġena taravatu na dagara ta tu asi evaġa-namo vedaureaiato. Moġesina naima Barau na tuġamaġikau lagilagina ta ma etore-rosiato, moġa ġenana ġita Barau sevina ġana bita raka-kavini.

²⁰ Barau na Iesu tu guruġatore guruġana gwaġiġina eveiato vau, Rubu Veaġa verenai etoreato! A Rubu Veaġa vereri mabarari ġeri ai tu guruġatore ta asi eveiato. ²¹ Senaġi Iesu Rubu Veaġa verenai eiaġoto tu Barau na guruġatore gwaġiġina eveiato vau. Barau na maiġesi ekiraiato, “Vereġauka tu eguruġa-foforito ma ġena tuġamaġi asi ma bekefoani:

‘Ġoi tu Rubu Veaġa verenai botanu-vanaġi vanaġini.’ ”

²² Mai guruġatore guruġa gwaġiġina lorinai, Iesu tu ginitaġo variġuna ma namona korikori vaġa-moġoninai eiaġoto.

²³ Guinenai Rubu Veaġa vereri tu vovoka, korana tu ġemaseto-ġoi, be ta Rubu Veaġa verenai asi etanu-rovaġito. ²⁴ A Iesu tu etanu-vanaġi vanaġini lorinai, ġia tu Rubu Veaġa verenai betanu-rovaġini. ²⁵ Moġa lorinai deikara ġia ġenana Barau ġenai beġe iaġoni tu bevaġa-maġuririni riba. Korana Iesu tu ġia urari ai Barau ġenai bene ġauġau ġana etanu-vanaġi vanaġini.

²⁶ Maiġesi Rubu Veaġa verena baregona na ġita ġera ura dagarari evinirani. Ġia tu veaġa, asi ġena vei-rakava, vetoukau ta ġenai asiġina, namo vedaurea; ġia tu vei-rakava tarimari kavana asiġi. Ma Barau na guba tuġuna korikorinai ea toreato. ²⁷ Ġia tu dia guinenai Rubu Veaġa vereri baregori kavana, ġaro korikoriri ai varevare dagarari bevinini. Guine tu ġia ġena vei-rakava Barau na bene tuġamaġi-fitoġari ġana evinito, ma moġa murinai tu tarimarima ġeri rakava Barau na bene tuġamaġi-fitoġari ġana. Ġia tu vaġa-sebona moġo tarimarima ġeri vei-rakava ġana ginitaġo varevarena eviniato. Moġa tu ġia tauġena ginitaġo varevarenai eiaġoto, benamo Barau ġenai evevini-raġeto. ²⁸ Mose ġena taravatu na tu ma ġeri moira tarimari Rubu Veaġa verena baregonai etorerito-ġoi. Senaġina Barau ġena guruġatore guruġana gwaġiġina, Mose ġena taravatu murinai ema foforito dagarana, na tu Barau Natuna evaġa-ruġaiato. Ġia tu Barau na evaġa-namo vedaureaiato, ma namo vedaurea betanu-vanaġi vanaġini.

8

Iesu tu ġita ġera Rubu Veaġa verena baregona

¹ Ġai na kara ġakiraġiani tu maiġa. Ġita tu ma ġera Rubu Veaġa verena baregona. Ġia tu gubai Iaru-korokoro Barauna ġena terona aroribanai etanu-tarito. ² Barau ġena veaġa gabuna nuġanai eġauveini. Mo tu farai rubuna korikori Vereġauka na eragaiato, dia tarimarima na ġeragaiato.

³ Rubu Veaġa vereri baregori mabarari tu ġevaġa-ruġarito, varevare dagarari ema boromakau, mamoe, manu beġene vini ġana. Moġa lorinai mai Rubu Veaġa verena baregona, Keriso, maki ma ġena dagara tari, bene vini ġana. ⁴ Bema ġia tanobarai bere tanu tu, Rubu Veaġa verenai asi bere iaġo, korana tu maiġa, Rubu Veaġa vereri tu varau ġetorerito maiġeri, varevare dagarari ġevini-tanuni, Iuda ġeri taravatu ekiraġiato

ilailanai. ⁵ Ĝia varevare dagarari mainai veaĝa lelevaĝi daiĝutunai ĝevinini tu, gubai mo veaĝa lelevaĝi daiĝutuna kavana e vetoĝana moĝo. Moĝesina nai Barau na Mose toma-rakariĝo ĝana farai rubuna bene ragaia ĝana, naima ekira-toreĝauato, ekirato, “Bono ĝitaia, dagar mabarari boveirini nai tu, ĝoro ai avaga-ĝitamuto ilailanai moĝo bono veiri.” ⁶ Senaĝina toma Iesu na ginitaĝo varevareri vini-toreĝau veigana guinenai Rubu Veaĝa vereri ĝeri ĝauvei evanaĝiato. Korana Barau ĝena kiraĝitore variĝunai Iesu tu Barau e tarimarima vekaravari ai eruĝani, ginitaĝo variĝuna bene vaĝa-seĝukaia ĝana, ma mai ginitaĝo na mo ginitaĝo guinena seĝukana evanaĝiani. Ema Barau ĝena kiraĝitore variĝuna na mo ginitaĝo guinena kiraĝitorena maki evanaĝiato. ⁷ Bema mo ginitaĝo guinena asi ĝena rakava tu, Barau na ginitaĝo variĝuna ta asi ma bere kiraĝia. ⁸ Senaĝina Barau na tarimarima ĝeri ai rakava eĝoitaĝoto naima ekirato,

“Vereĝauka eguruĝa-foforini,
‘Boĝono seĝaĝi, ĝaro ta mani eiaĝomani,
au na ginitaĝo variĝuna ta ma haveiani,
Isaraela besena e Iuda besena ĝeri.

⁹ 1 Mai ginitaĝo tu dia guinenai ĝia seneri ĝeri aveiato moĝa kavana.

Dia mo ĝaro ai ĝimari ai aĝabito,
benamo Aigupito na aĝori-rosirito ginitaĝona kavana.

Korana ĝia tu au ĝegu ginitaĝo ĝenai
asi ĝevetuĝamaĝikauni naima,
au na araga-kwanerito,’

Vereĝauka tu moĝesina eguruĝani.

¹⁰ Vereĝauka ma ekirani,

‘Goira ĝarori ai au na mai ginitaĝo Isaraela besena ĝeri ma haveiani:
Au ĝegu taravatu ĝia debari ai batore-toĝarini ema ĝia nuĝari ai
batorerini.

Au tu ĝia ĝeri Barau ai baiaĝoni ema ĝia maki au ĝegu tarimarimai beĝe
iaĝoni.

¹¹ Tarima ta na sevinai etanuni tarimana asi ma bevaĝa-ribaiani,
ema tarima ta tarikakana asi bekiraiani,

‘Vereĝauka noribaia!’

Korana mabarari na beĝe ribaguni,
misina na beiaĝoni mo baregona.

¹² Ĝeri kira-sirivaĝi batuĝamaĝi-fitoĝarini,
ema ĝeri rakava mabarari asi ma batuĝamaĝirini.’ ”

¹³ Barau na mai ginitaĝo maiĝa ekiraĝiani, “ginitaĝo variĝuna” etoni
nai tu, ĝia na mo ginitaĝo tovtovonai moĝa tu guinena na ekiraĝiani.
Ma kara eguinenani e erakavani tu asikauna berekwarekwani.

9

¹ Ginitaĝo guinena tu ma ĝena taravatu misimisiri toma-rakariĝo
ĝana, ema ma ĝena gabu veaĝana maki. Mo gabu veaĝana tu tanobarai
etanuni dagarana. ² Barau toma-rakariĝona ĝana farai rubuna ta
ĝeragaĝiato. Mo farai rubuna nuĝanai daiĝutu giniguinena tu Veaĝa
Gabuna ĝetato. Ĝia nuĝanai tu lamefa torekauna dagarana, teibolo e
Barau ĝeviniato berediri. ³ Kouĝau dabuĝana vaĝa-ruaruana murinai
tu daiĝutu ta maia. Moĝa tu Veaĝa Lelevaĝi Gabuna ĝetato. ⁴ Ĝia

nuġanai tu golo fatana, goġu ma bonana iatanai beġene vei ġana, ema Kiraġitore Mauġana; ġia murikana mabarana tu golo na ġeveiato. Ma mauġa nuġanai tu golo ġurona ta, nuġana ma manana e Arona ġena toġoi, egarakauto dagarana, ema fore ruarua Barau na iatari ai taravatu etoreto foreri. ⁵ Mo mauġa iatanai tu kerubi ruarua ġevaġa-ruġa veġoirarito. Mo kerubi tu ġau garagarari, vetoġari tu aneru kavari. Ta tavi ta dudu ai ġevaġa-ruġaiato, ma ta maki tavi ta dudu ai, ma faneri ġekeorito, benamo rakava voivaġiri gabuna ġegoru-tariato. Mo kerubi ruarua na tu Barau ġena mareva baregona ġekiraġiani. Senaġi maiġeri dagara misikoseri mabarari tu toma asi baġa kiraġirini.

⁶ Dagara mabarari moġesi ġeveirito murinai, Rubu Veaġa vereri ġaro vanaġivanaġi daiġutu giniguinena nuġanai ġeraka-toġato-ġoi, benamo ġeri ġauvei ġeveirito-ġoi. ⁷ Senaġi rubu verena baregona ġereġana moġo laġani ta nuġanai vaġa-sebona daiġutu vaġa-ruaruana nuġanai eraka-toġato-ġoi. Gena rakatoġa ġarori mabarari ai tu rara maki eġabi-taġoato-ġoi. Mo rara ġia na tu rakava tuġamaġi-fitoġari ġana ginitaġo dagarana evaġa-iaġoato-ġoi. Guine tu ġia ġena rakava ġana evinito-ġoi ema murinai tu tarimarima ġeri rakava ġana. Mo rakava tu asi ribari nai ġeveirito-ġoi rakavari. ⁸ Iauka Veaġa na maiġeri veiġa mabarari ġerina ġita tu maiġesina evaġa-guruġarani: Bema Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna giniguinena roġo eruġa-taġoni nai tu, Veaġi Lelevaġi Gabuna rakatoġa dabarana tu roġosi roġo bene vekeo. ⁹ Mo farai rubuna tu toma mai negai kara beġe ġorani evaġa-foforiani. Mai farai rubuna nuġanai varevare dagarari e ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, manu Barau ġeviniato-ġoi dagarari mabarari na ġetoma-rakariġoto-ġoi tarimari nuġari asi ilaila beġe iarevarini. ¹⁰ Korana mo Barau ġeviniato-ġoi dagarari tu ġaniġani e niuniu dagarari, ema tarima beġene iareva ġana veġuriġi maġuriri irairau. Mai tu mabarari tauġani taravaturi moġo. Barau na tarimarima evinirito beġene korana-iaġiri, bene iaġo mo, ġaro ta, dabara variġuna bevaġa-ruġaiani.

Iesu rarana

¹¹ Senaġi Keriso tu dagara namori ġema-foforito ġeri Rubu Veaġa verena baregona. Ġia tu farai rubuna barana e namo vedaureana nuġana na eraka-toġato. Dia tarimarima na ġeragaġiato farai rubuna, korana mo farai rubuna tu dia mai tanobara dagarana. ¹² Keriso tu dia nanigosi o boromakau naturi rarari seġukari ai mo rubu ai eraka-toġato. Senaġi ġia tu ġia rarana seġukanai Veaġa Lelevaġi Gabuna nuġanai vaġa-sebona moġo eraka-toġato. Benamo ġita eġabivaġi-moġovaġirato rakava ġena seġuka na. ¹³ Nanigosi ma boromakau rarari ema boromakau natuna variġuna ġegabuato kauna, Rubu Veaġa vereri na vei-rakavai ġemiroto-ġoi tarimari iatari ai misimisiri ġefiu-kaurito-ġoi. Moġesina ġeveirito-ġoi tu tarimarima tauġaniri ġevaġa-veaġarito-ġoi Barau ġoiranai. ¹⁴ Senaġi Keriso rarana na moġeri evanaġirito. Korana ġita nuġara, mase ġevaġa-ġoraiani ġauveiri ġerina, eiarevarato, maġuri Barauna ġena vetuġunaġi bitana iaġo-vini ġana. Keriso tu asi vetoukauna ta, tauġena tanu-vanaġivanaġi Iaukana ġenana evevinito Barau ġenai.

¹⁵ Ginitaḡo variḡuna nuḡanai Keriso tu Barau e tarimarima fakari ai eruḡani. Korana tu Barau na ekearito tarimari mabarari na eki-raḡi-toreato maḡuri vanaḡivanaḡina beḡene ḡabia. Moḡesi nai Keriso emaseto, tovotovona ginitaḡona nuḡanai tarimarima ḡevei-rakavato ḡeri rakava na bene ruḡa-vaḡiri ḡana.

¹⁶ Tarima ta roḡosi bene mase nuḡanai, beurani bene guruḡa-fofori, bemaseni nai tu, natuna na ḡena farefare bene ḡabiri. Mo ura o guruḡa-fofori tu fefai betoreani ḡia ḡena kiraḡitore guruḡana. Natuna na mo farefare asi roḡo beḡabirini bene iaḡo mo, tamana ḡena mase tarimarima ḡoirari ai bevaḡa-moḡoniani vau. ¹⁷ Korana tu mo ura ḡetoreani fefana tu eguruḡa-foforini tarimana bemaseni vau ma ḡena seḡuka, a bema ḡia roḡo maḡuri tu, mo ura ḡetoreani fefana tu asi seḡukana. ¹⁸ Moḡesina nai ginitaḡo giniguinena maki rarana vau evaḡa-seḡukaiato-ḡoi. ¹⁹ Korana Mose na taravatu guruḡari mabarari tarimarima ḡeri evarifiu-ḡosiato-ḡoi murinai, boromakau naturi variḡuri e nanigosi rarari eḡabirito-ḡoi, benamo nanu ḡesi egiro-sebonarito-ḡoi. Moḡa murinai isopo legana vulu kakakakana na ḡebaruato dagarana mo rara ma nanunai efereiato-ḡoi. Benamo Mose na mo isopo legana ma vulunai rara tu taravatu bukana e tarimarima iatari ai efiukaurito-ḡoi. ²⁰ Mose ekirato, “Mai rara tu ginitaḡo vaḡa-moḡonina dagarana Barau na ekiramito boḡono korana-iaḡia.” ²¹ Farai rubuna ema mo rubu nuḡanai toma-rakariḡo ai ḡeḡauvei-iaḡirito-ḡoi farefareri mabarari iatari ai veḡa sebona eveiato-ḡoi. Iatari ai rara misimisiri efiufukauto-ḡoi. ²² Moḡoni, taravatu ekirani ilailanai, dori dagara mabarari tu rara na beḡe iarevani. Korana rara asi beriḡoni nai tu, vei-rakava tuḡamaḡi-fitoḡari maki asigina.

²³ Senaḡina maiḡeri mai tu guba dagarari iouiouri moḡo maiḡesi ḡeiarevarini. A gubai korikoriri ḡetanuni dagarari iareva-iarevari ḡana ginitaḡo varevarena tu namona lelevaḡi. Maiḡeri ginitaḡo varevareri evanaḡirini. ²⁴ Korana Keriso tu dia tarimarima na ḡeveiato veaḡa lelevaḡi daiḡutuna nuḡanai eraka-toḡato. Iesu tu guba korikorinai eraka-toḡato. Ma maitoma tu ḡita urarai Barau ḡoiranai efoforini. Mo tarima na ḡeveiato moḡa tu gubai veaḡa lelevaḡi daiḡutuna moḡo ḡevaḡa-ilailaiato. ²⁵ Rubu Veaḡa verena baregona tu laḡani tata nuḡari ai Veaḡa Lelevaḡi Gabunai rara eḡabi-toḡato-ḡoi. Keriso moḡesina tu asi eveini. ḡia tu dia gubai eraka-toḡato murinai vau vanaḡivanaḡi tauḡena ginitaḡo varevarenai eiaḡoni, benamo Barau ḡenai evevinini. ²⁶ Moḡesina tu tanobara evesinato na veḡata bene midigumidigu. Senaḡi mai tanobara magona eḡabi-iaḡoani, mainai vau vaḡa-sebona moḡo ema foforito. Mo tu ginitaḡo varevarenai evevaḡa-iaḡoto rakava bene ḡabi-veḡitari ḡana. ²⁷ Evetoreto, tarimarima mabarari tu vaḡa-sebona moḡo beḡe maseni, ma murinai tu Barau na bevaḡa-kotarini. ²⁸ Keriso kavana vaḡa-sebona moḡo ginitaḡo dagarana eiaḡoto, tarimarima mabarari ḡeri rakava bene ḡabi-veḡitari ḡana. Senaḡi ḡia tu ma bema-fofori ḡenoḡoini. Mo tu dia rakava ma benema ḡabi-vaḡiri ḡana, senaḡina deikara ḡia ḡenari-taḡoani tarimari vaḡa-maḡuriri ḡana.

10

Ginitaḡo guinena na rakava asi beḡabi-veḡitarini

¹ Mose ġena taravatu tu dagara namori vau beġe ġorani iouiouri moġo, dia dagara tauri korikori. Ġia na mo ginitaġo dagarari laġani laġani ġevinito-ġoi, senaġina mo ginitaġo dagarari na toma-rakariġo ġeiaġoto-ġoi tarimari asi evaġa-namo vedaurearito. ² Bema mo ginitaġo dagarari na ġetoma rakariġoto-ġoi tarimari beġere vaġa-namo vedaureari nai tu, asi ma beġere ginitaġo-ġenoġoi. Korana ġia tu ġere iareva-moġovaġi, ema ma ġeri vei-rakava guineri mamiraġiri asi ma ġere ġabi-ġenoġoiri. ³ Senaġi mo ginitaġo veiġari laġani tatai ġeveirito-ġoi veiġari na tu mo laġani tata nuġari ai ġevei-rakavato-ġoi, moġeri ġekiravararito-ġoi. ⁴ Korana tu boromakau e nanigosi rarari na rakava tu asi ilaila beġabi-veġitarini. ⁵ Moġa lorinai Keriso tanobara ġana eiaġomato nai tu ekirato,

“Ġoi tu ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, nanigosi ema varevare dagarari asi ourani, senaġi tauġani ta ovei-toreato au ġegu.

⁶ Karava na boromakau, mamoe, nanigosi eġararini, ema vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini ġeri ai maki asi oiakuni.

⁷ Moġesi naima au akirato,

‘Barau o, au tu iniġegu,

Buka Veaġai tu au ġekiraġiguto, au baiaġoma tu ġoi ġemu ura bana veia ġana.’”

⁸ Keriso ġena guruġa giniguinena tu maiġa, “Ġoi tu ginitaġo dagarari e varevare dagarari asi ourani. Karavai ġegaburini varevareri e vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini maki asi oura-vinirini, ema ġeri ai asi oiakuni.” Maiġeri veiġa tu taravatu na ekiraġirini ilailanai, senaġi ġoi na tu asi oiaku-iaġirini. ⁹ Moġesi nai ma ekirato, “Barau o, au tu iniġegu, au baiaġoma tu ġoi ġemu ura veiġana bana veia ġana.” Benamo ginitaġo veiġana giniguinena etore-veġitaiato, benamo moġa gabunai tu ta ma evaġa-ruġaiato. ¹⁰ Benamo Barau ġena ura lorinai, Iesu Keriso tauġanina ginitaġo dagarana evaġa-iaġoato vaġa-sebona moġo. Benamo monana ġita evaġa-veaġarato.

¹¹ Rubu Veaġa vereri mabarari ġaro vanaġivanaġi tata ġeruġa-tarito-ġoi, benamo mo ginitaġo ġauveiri ġeveirito-ġoi. Senaġi ġeri ginitaġo dagarari tu dagara sebori moġo ġevinito-ġoi vanaġivanaġi. Ema mo ginitaġo dagarari na rakava tu asi ġeġabi-veġitarito-ġoi. ¹² Senaġi Keriso na rakava ġabivaġiri ġana tu ginitaġo sebona moġo eveiato ġaro mabarari ġana. Benamo moġa murinai Barau ġimana aroribanai ea tanu-tarito. ¹³ Mo negai beiaġoma maitoma tu evenarini, beiaġoni mo, ġia ġevetari-viniani tarimari mabarari Barau na ġia kwakuna fanakauna dagarana betore-taririni. ¹⁴ Korana ginitaġo dagarana sebona na moġo evaġa-veaġarito tarimari evaġa-namo vedaurearito. Ma ġia tu namo vedaurea beġe tanuni, vanaġivanaġi.

¹⁵ Iauka Veaġa na maki evaġa-ribarani. Guine tu ekirato,

¹⁶ “Vereġauka ekirani,

‘Moġeri ġaro muriri ai,

au ġia ġeri tu mai ginitaġo baveiani.

Au ġegu taravatu ġia nuġari ai batore-toġarini,

ema ġia debari ai baberarini.’”

¹⁷ Ema ma ekirato,

“Ĝia ĝeri vei-rakava e veiĝa ĝeĝevaĝeĝevari asi ma batuĝamaĝi-ĝenoĝoirini.”

¹⁸ Maiĝeri etuĝamaĝi-fitoĝarito nai tu, rakava ĝabi-veĝitari ĝana varevare dagarana ta tu asiĝina maia.

Barau sevina ĝana siraka-kavi ma tuĝamaĝi kokorera ĝesi

¹⁹ Moĝa lorinai, tarikakagu, ĝita tu nuĝara gwaĝiĝi Iesu rarana ĝenana Veaĝa Lelevaĝi Gabunai bita raka-toĝani. ²⁰ Mo vekouĝau dabuĝana o ketin evedare-kikimato, monana Keriso na ĝita ĝera maĝuri dabarana variĝuna ekeo-fakaiato. Mo vekouĝau dabuĝana tu Keriso tauĝanina. ²¹ Ĝita tu ma ĝera Rubu Veaĝa verena baregona, Barau ĝena numa eĝita-taĝoani. ²² Ĝita nuĝara tu eiarevarito rakava mamiraĝiri ĝerina, ema tauĝanira maki nanu namo vedaureana na eĝuriĝirito. Moĝesi naima Barau ĝenai siraka-kavinaĝi nuĝara ma moĝoniri ĝesi e ma ĝera veĝabidadama korikoriri ĝesi. ²³ Ĝera tuĝamaĝikau tavaĝa-moĝoniani dagarana ĝenai tana veĝabi-gigitari, asi tana ĝareva-ĝareva. Korana Barau na kara ekiraĝi-toreato tu beveiani. ²⁴ Ema karora bitana tuĝamaĝiri kamasu tata bita vaĝa-kavarini, benamo beĝe veura-vinini, ema ĝauvei namori beĝe veini. ²⁵ Ĝita ĝera raka-vegogo ai bitana fofori-ĝoi, asi bitana tanu, tari ĝeveini kavana. Senaĝi karora ĝesi velaunaĝi bitana vaĝa-baregoa. Korana tu tauĝemi na varau ĝoĝitaiani, Keriso ĝena iaĝoma ĝarona tu mai ekavinaĝi-rakavani.

²⁶ Bema guruĝa moĝonina taribaiani murinai, ma taĝigiraĝeni, benamo tavei-rakavani nai tu, bitana riba, rakava ĝabi-veĝitari ĝana, ginitaĝo dagarana ta tu asiĝina maia. ²⁷ Senaĝi ma garira ĝesi kara ĝoirai ĝerai beĝorani, moĝa moĝo bitana nari-taĝoa. Mo tu Barau ĝena Kota Baregona, ema Barau ĝevetari-viniani tarimari e iaukari beĝararini karavana. ²⁸ Tarima ta na Mose ĝena taravatu asi ekorana-iaĝiato-ĝoi, benamo ĝeĝita-kauato-ĝoi tarimari ruarua o toitoi na ĝekiraĝi-foforiato-ĝoi. Mo tarima tu ĝevaĝi-maseato-ĝoi, asi ĝevetuĝa-ĝwaiato-ĝoi. ²⁹ Ĝomi ĝotuĝamaĝini, Barau Natuna deikara na kwakuna fanakauna dagarana evaĝa-iaĝoani tarimana tu kamasi? Mai tarima tu rakava voina baregona beĝabiani. Ĝia na tu mo ginitaĝo rarana, ĝia evaĝa-veaĝaiato dagarana, asi veaĝa rarana evaĝa-iaĝoani. Ema varevare-bara laukana ĝenai maki veiĝa rakava kwaikwaina eveiani. ³⁰ Korana ĝita ma ribara Barau ekirato, “Rakava voina tu au na bavaĝa-voiani, au na bavini-ĝenoĝoiani.” Ema ma ekirato, “Vereĝauka na ĝena tarimarima beĝita-viriĝirini.” ³¹ Maĝuri Barauna ĝimanai boketo-raĝeni tu garina maki asikeikeina.

³² Garo guineri ĝotuĝamaĝi-ĝenoĝoiri. Barau ĝena mama ĝoĝabiato murinai, midigumidigu barego ĝodogarito, senaĝi ĝoruĝa-gigitarito. ³³ Negatari ai tu ĝutuma bara ĝoirari ai ĝevaĝa-maiakamito-ĝoi, ma ĝevaĝa-midigu midigumito-ĝoi. Ema negatari ai tu ĝomi kavana ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi tarimari seviri ai ĝoruĝa-tarito-ĝoi, ĝoruĝa-duku dukurito-ĝoi. ³⁴ Ĝediburarito tarimari ĝesi ĝomidigumidigu sebonato-ĝoi, ema ĝemi farefare ĝeverarimito-ĝoi maki ĝoiaku-iaĝirito-ĝoi moĝo. Korana ma ribami, ĝomi tu ma ĝemi farefare namori, beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini dagarari.

³⁵ Moĝa lorinai ĝemi tuĝamaĝi kokore maniĝa asi boĝono fitoĝari. Korana maniĝa voina tu barego lelevaĝina boĝoa ĝabiani. ³⁶ Boĝono

vevaḡa-gwaḡiḡi, korana Barau ḡena ura veiḡana boḡo vaḡa-koriani murinai tu, kara ekiraḡi-toreato mabarana boḡo ḡabiani. ³⁷ Korana Buka Veaḡa ekirani,

“Nega tu misina moḡo,

ma beiaḡomani etoni tarimana tu beiaḡomani, asi bekwaiboni.

³⁸ Au ḡegu vei-iobukaiobuka tarimana tu ḡena veḡabidadama lorinai bemaḡurini.

Senāḡi murina ḡana ma beraka-ḡenoḡoini nai, au tu asi baiakuni ḡia ḡenai.”

³⁹ Senāḡi ḡita tu murira ḡana asi ma bita raka-ḡenoḡoini, benamo bita rekwarekwani. Asiḡina, ḡita tu ma ḡera veḡabidadama, be maḡuri bita ḡabiani.

11

Veḡabidadama tarimari

¹ Veḡabidadama anina tu mai-ḡesi. Tatuḡamaḡi-dadamaḡirini dagarari tavaḡa-moḡoni korikoririni. Matarai roḡosi bitana ḡitari, senaḡina tavaḡa-moḡoni korikoririni, moḡeri dagara tu moḡoni ema bita ḡabirini.

² Sene tarimari tu ḡeri veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-raḡerito.

³ Taveḡabidadamani lorinai taribani, Barau eguruḡato, benamo guba e tanobara evetoreto. Moḡa lorinai mai taḡitarini dagarari tu Barau na asi taḡitarini dagarari ḡerina eveirito.

⁴ Abela tu ma ḡena veḡabidadama Barau ḡenai lorinai, Barau eviniato varevare dagarana na Kaino ḡena varevare dagarana evanaḡiato. E ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ḡena varevare dagarana ekiraḡiato varevare namona ema Barau na evaḡa-moḡoniato ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Ma Abela tu varau emaseto, senaḡina ḡena veḡabidadama lorinai roḡo eguruḡani.

Abela, Enoka, Noa

⁵ Enoka ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-varaḡeato moḡo, asi emaseto. Ma tarimarima na maki asi ḡedoḡariato, korana Barau na eḡabi-vaḡiato. Roḡosi bene ḡabi-veḡitaia nuḡanai, Barau ḡena bukai ekirani, Enoka na Barau iauna evaḡa-iakuato. ⁶ Asi ḡena veḡabidadama tarimana na Barau tu asiḡina ḡinavaḡi bevaḡa-iakuani. Korana deikara Barau ḡenai eiaḡomani tarimana tu bene vaḡa-moḡoni Barau tu maḡuri etanuni. Ema Barau ḡevetauani tarimari mabarari tu vojiri namori Barau na bevinirini.

⁷ Noa ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ḡoirai beḡe ḡorani dagarari ekira-toreḡauato. Mo tu Noa na roḡosi bene ḡitari dagarari. Noa na Barau evaḡa-moḡoniato, benamo ma garina ḡesi bouti ta eragaiato, ḡaraḡona e natuna bene vaḡa-maḡuriri ḡana. ḡia ḡena veḡabidadama na tanobara tarimari ekiraḡi-foforirini rakava tarimari. Ma ḡia tu ḡena veḡabidadama lorinai Barau na ekiraiato vei-iobukaiobuka tarimana. Mai vei-iobukaiobuka tu veḡabidadama ḡenana eiaḡomani dagarana.

Aberahamo

⁸ Aberahamo ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ekeaiato nai eseḡaḡiato. Barau na ekeaiato tu ḡena vanuḡa bene raga-kwaneana, ma Barau na tanobara ta ma beviniani, mo ḡana bene iaḡo. Benamo Aberahamo eraka-rosito moḡo, asi ribana aiḡana eiaḡoni senāḡi eiaḡoto

moĝo. ⁹ Ma ĝena veĝabidadama lorinai, Barau na ekiraĝi-toreato tanobaranai ea vanuĝato. Ma monai tu noĝa moĝo tanukau tarimana ta tanobara borunai etanuni kavana. Isako e Iakobo kavana farai numari ai ĝetanuto-ĝoi. Maĝeri tarima toitoi tu Barau ĝena kiraĝitore ĝeĝabiato. ¹⁰ Korana Aberahamo tu vanuĝa baregona evaĝa-nogaĝiato-ĝoi. Mo vanuĝa tu fore baregona iatanai beruĝakauni. Mo vanuĝa tu Barau tauĝena na beboioĝaiani e beragaiani.

¹¹ Veĝabidadama lorinai Sara na kokore eĝabiato bene ĝabi ĝana, ema eĝauka-rakavato, senaĝi mero keina evaĝa-maĝuriato. Ĝia ma ribana, Barau na kara ekiraĝi-toreato dagarana tu beĝorani. ¹² Benamo mai tarima sebona eĝauka-rakavato, senaĝi ĝia ĝenana senena ĝemaĝurito tu guba visiĝuri kavana vovoka tabutabu, ema kone mirina kavana asi iavi-iaivina.

¹³ Maĝeri tarimarima mabarari tu veĝabidadamai ĝetanuto-ĝoi nuĝanai ĝemaseto. Barau na ekiraĝi-torerito dagarari ĝia na tu asi ĝeĝabito, senaĝi manaĝai moĝo ĝeĝita-guinerito, benamo ĝeĝabi-raĝerito. Ema ĝeguruĝa-foforito ĝia tu tanobara boruna tarimari. Ĝia mai tanobarai tu ĝetanukauni moĝo. ¹⁴ Moĝesina ĝeguruĝani tarimari tu ĝeri guruĝa na ĝevaĝa-foforirini, ĝia tu ĝeri tanobara korikorina ĝevetauani. ¹⁵ Bema ĝeraga-kwaneato tanobarana ĝere tuĝamaĝi-ĝenoĝoia nai tu, ma dabara ĝere ĝenoĝoi. ¹⁶ Senaĝi ĝia tu tanobara namo vedaureana ĝeuravini-rakavaĝiato-ĝoi. Mo tu gubai etanuni dagarana. Moĝa lorinai Barau tu asi emaiakaiani, ĝia ĝeri Barau ĝetoni nai, korana Barau na ĝeri vanuĝa baregona ta eraga-toreato.

¹⁷ Aberahamo tu ma ĝena veĝabidadama. Moĝesina nai Barau na etovonaĝiato nai tu, natuna Isako ginitaĝo dagarana evaĝa-iaĝoato, benamo Barau ma evarevare-viniato. Aberahamo ribana, Barau na kiraĝitore tu ĝia eviniato, senaĝina ĝia natuna sebona kwarigutu moĝo tu ginitaĝo dagarana ĝana bene vaĝia etato. ¹⁸ Barau na Aberahamo maki maĝesina ekiraĝiato, ekirato, "Isako ĝenana moĝo ĝoi senemu beĝe maĝurini." ¹⁹ Aberahamo etuĝamaĝito tu Barau na Isako ma bevaga-maĝuri ĝenoĝoiani riba. Moĝesina naima iniĝesina ma sikiraĝia: Aberahamo na Isako mase na eĝabi-ĝenoĝoiato.

Isako, Iakobo, Iosefa

²⁰ Isako ma ĝena veĝabidadama lorinai, Iakobo e Esau evaĝa-namorito, ema ĝeri ai vau beĝea ĝorani dagarari ekiraĝirito.

²¹ Iakobo ma ĝena veĝabidadama lorinai, dori emaseto-ĝoi nuĝanai tu Iosefa natuna ruarua evaĝa-namorito, ema ĝena togoi ĝenai eveĝabiritoĝoto, benamo Barau etoma-rakarigo viniato.

²² Iosefa ma ĝena veĝabidadama lorinai, eĝauka-dorudoruto, dori emaseto-ĝoi nuĝanai tu, Isaraela tarimari Aigupito na beĝe raka-vaĝini ekiraĝiato, ema turiĝana kamasi beĝene veia guruĝana evinirito.

Mose

²³ Mose tamana e sinana Barau ĝenai tu ma ĝeri veĝabidadama. Moĝa lorinai Mose emaĝurito ĝaronai ĝeĝitaiato mero keina namona korikori, benamo kini ĝena guruĝa garina tu asi ĝeveito. Senaĝi tamana e sinana na ĝeĝabiato, benamo numa nuĝanai ĝue toitoi ĝetore-gumuato.

²⁴ Mose ma ĝena veĝabidadama lorinai, ebaregoto nai tu asi eurato beĝene kira, ĝia tu Pharao natuna ĝuiatona natuna merona. ²⁵ Ĝia

tauḡena eurato, Barau ḡena tarimarima ḡesi beḡene vaḡa-midigumidigu sebonaia. Ma asi eurato, vei-rakava nuḡanai asi beḡe tanu-maukani verereri ai bene tanu-namo. ²⁶ Ġia na etuḡamaḡiato tu, Keriso uranai beḡe vaḡa-maiakaiani voina tu barego lelevaḡi, Aigupito ai farefare voiri bevanaḡirini. Korana ḡia tu eboḡeguine-iaḡoto, ḡoirai voina eḡita-iaḡoato.

²⁷ Mose ma ḡena veḡabidadama lorinai, Aigupito na eraka-veḡitato, Aigupito verena bebaruni garina asi egarito. Ġia tu ekokoreto, korana tu asi taḡitaiani Barauna ḡia na tu matana na noḡa moḡo eḡitaiao. ²⁸ Ma ḡena veḡabidadama lorinai, Rubu Veḡa verekona ekorana-iaḡiato ema Isaraela tarimari ekirarito, rara ḡeri ḡatama-boka koberi murikari ai beḡene dau. Benamo mase aneruna na naturi, ḡemaḡuri-guineto merori, asi bene vaḡiri.

Isaraela tarimari na Barau ḡeḡabidadama-viniato

²⁹ Isaraela tarimari na Barau ḡeḡabidadama-viniato lorinai, Davara Kakakakana nuḡana na tanobara kaukauna na noḡa moḡo ḡerakavanaḡito. Ma Aigupito tarimari maki ḡevanaḡi ḡetato nai tu, davara na eḡutu-ḡaurito.

³⁰ Isaraela tarimari ma ḡeri veḡabidadama lorinai, Ieriko vanuḡa maḡuna ḡaro vaḡa-imaima ruarua (7) ḡeraka-ḡeḡeraḡiato murinai eketoto.

³¹ Mata-boraḡa ḡuiatona Rahaba Barau ḡenai eveḡabidadamato lorinai, Isaraela ḡeri maramara tarimari eḡabi-raḡerito, benamo Barau ḡeseḡafore-viniato-ḡoi tarimari ḡesi asi ḡevaḡi-sebonaiao.

³² Ma kara ma bakiraḡiani? Asi ḡegu taimi Gideona, Barak, Samson, Iefeta, Davida, Samuela ema peroveta tarimari variri bakiraḡirini.

³³ Ġia tu ma ḡeri veḡabidadama lorinai, tanobara basileiari ḡevetari-vinirito nai, ḡekokoreto-ḡoi. Veḡa iobukaibukari ḡeveito-ḡoi, ema kiraḡitore dagarari ḡeḡabirito laion bokari ḡekou-ḡaurito. ³⁴ Karava seḡuka rakava ema-moreni ḡevei-buserito, ema vetari baḡari matari na ḡeraga-maḡurito. Ġeri moiramoira nuḡari ai ḡekokoreto; vetari ai tu guruḡari maki seḡuka rakava, ema ḡevetari-vinirito-ḡoi doḡorori ḡevaḡa-ketorito-ḡoi. ³⁵ Gemaseto-ḡoi tarimari ma ḡevaḡa-maḡuri ḡenoḡoirito-ḡoi, benamo sinari na ma ḡeḡabi-ḡenoḡoirito-ḡoi. Ma tari tu dibura numai tauḡaniri ḡekwari-rakava kwaikwairito-ḡoi ma dori ḡemaseto-ḡoi, senaḡi asi ḡeurato-ḡoi Barau beḡene kira-ḡuniḡaua, benamo dibura numana na beḡene ruḡa-vaḡiri. Korana ḡeri ura tu vaḡa-variḡisi ḡenoḡoi namona beḡene ḡabia.

³⁶ Ma tari tu ḡevaseva-vaseva iaḡirito-ḡoi, ḡekwaririto-ḡoi, ma tari tu seini na ḡebarurito-ḡoi, benamo dibura numanai ḡetorerito-ḡoi. ³⁷ Fore na ḡetakirito-ḡoi; ma tari tu ḡesoa-ḡuturito-ḡoi; ma tari tu vetari baḡari na ḡevaḡirito-ḡoi. Mamoe kefiru e nanigosi kefiru ḡevei-rakaoto-ḡoi, asi ḡeri-ḡari, ḡevaḡa-midigu midigurito-ḡoi, ema tarimarima na veḡa asi namori ḡeri ai ḡevei-vinirito-ḡoi. ³⁸ Tanobara ḡia ḡeri ai tu asi namo moḡo. Tanobara fakari na e ḡoro tuḡuri na, tano kouḡari na, ema guri na ḡetanu-rakaoto-ḡoi.

³⁹ Maḡeri tarimarima mabarari ḡeri veḡabidadama loriri ai, Barau na evaḡa-maḡuririto. Senaḡina ta na Barau na ekiraḡi-toreato dagarana ta tu asi eḡabiao. ⁴⁰ Korana Barau na dabara namona ta ḡita ḡera

eboioġaiato. Ġia ġena ura ġia maki ġita ġesi vaġa-sebo vau bene vaġa-namo vedaureara.

12

¹ Mo veġabidadama tarimari, ġita ġeġita-taġorani tarimari, tu ġutuma lelevaġi, magube na noġa moġo beġe ġeġeraġira. Moġa lorinai ġita ġekoukou-ġaurani dagarari, ema vei-rakava ġita ġebarubarutarirani dagarari mabarari sifitoġari. Benamo ma kokorera ġesi ġoirarai Barau na etoreato raga-iruirunai siraga. ² Matara Iesu ġenai sitore-kauri. Korana Iesu na ġita ġera veġabidadama esinaiato, ema bevaġa-ġuġuruani. Ġia na ġoiranai mo iaku e verere etuġamaġiato nai, satauro maiakana asi etuġamaġiato. Benamo Barau ġena terona aroribanai etanu-tarito.

³ Iesu situġamaġia. Ġia tu vei-rakava tarimari na asi ġeġabi-raġeato, ġeseġafore-viniato, senaġina ekokoreto. Moġa lorinai asi boġono tuġamaġi-moira, e asi boġono ruġa-ġuiragi. ⁴ Ġomi tu rakava ġesi ġovevaġi-tanuni. Senaġina ġomi mani vevaġi nuġanai tu, ta raramu roġosi roġo bere riġo. ⁵ Ema ġomi tu Barau na ekeamito ġia natuna, senaġi mai velaunaġi guruġana tu ġotuġarekwaiato, ekirato, “Natugu, Vereġauka na vevaġa-riba veġari gwaġiġiri evinimuni nai, asi bono ġabi-meraġari, ema bekira-feimuni nai, nuġamu asi bono vaġa-moiraia.

⁶ Korana Vereġauka na eura-vinirini tarimari tu vevaġa-riba gwaġiġiri evinirini, ema ġia natunai evaġa-iaġorini tarimari mabarari tu ekwaririni.”

⁷ Moġa lorinai matakani veġari ġemi ai beġe ġorani nai tu boġono kokore. Korana ġomi tu Barau natuna naima moġesina eveimini. Ma siġitaia, kamara mero keina tu tamana na asi evaġa-matakaniani?

⁸ Tama mabarari na naturi ġevaġa-matakanirini. Ma bema ġomi Barau na asi evaġa-matakanimini, moġa anina ġomi tu dia Barau natuna korikori, ġomi tu gara meromi. ⁹ Vaġa-ilailana tauġani rekenai ġita tamara korikoriri na ġevaġa-matakanirani, benamo moġeri korari ai tamara tagubakaurini. Moġesina kavana namona tu ġita tata iaukara Tamari Barau maki tana gubakaua, benamo bitana maġuri. ¹⁰ Ġita tamara na tu ġaro kotunai moġo ġevaġa-matakanirani. Mo tu ġia tauġeri na ġetuġamaġiani namo ġetoni ġarori ai moġo. Senaġi Barau na evaġa-matakanirani tu ġita ġera namo ġana, ema ġia ġesi bitana veaġa-vegogo ġana. ¹¹ Maitoma matakani veġari ġeiaġomani tu ma midigumidiguri, asi iakuri. Senaġina murinai vau mo matakani veġari ġerina beribani tarimana tu vei-iobukaiobuka ema maino tarimanai beiaġoni.

Nuġara bitana vaġa-kokoreri ema bitana ruġa-gigitari

¹² Moġa lorinai ġimami beġe ġeroġero-riġo, ġoġabi-vaisiri, ema tuimi beġe moira ġeġoġo-ġoġorini, ġovaġa-kokoreri. ¹³ Benamo kwakumi na ġoraka-iaġirini fanari ġovei-roroġotori, be kwaku rakava tarimana kwakuna asi bene rakava-lelevaġi, senaġi bene namo.

¹⁴ Boġono kokore-korikori, tarimarima mabarari ġesi maino ai boġono tanu uranai. Be ġemi maġuri beġene veaġa e asi vetoukaunai beġene iaġo bene. Korana tu ma vetoukauna e asi veaġa tarimana na Vereġauka tu asi beġitaiani. ¹⁵ Boġono venari, be tarima ta Barau ġena varevare-bara ġenana asi bene raka-veġita, ma nuġa-ġirima ġokana nuġanai asi

bene tubu-raġe. Korana nuġa-ġirima ġokana betubuni, ġokana mamakina na ġomi fakami ai rakava bevaġa-ġoraiani, benamo tarimarima vovoka bevaġa-rakavarini Barau ġoiranai. ¹⁶ Boġono ġitaia, ta ġomi fakami ai mata-boraġa veiġari asi bene veiri, ema Esau na Barau asi ekorana-iaġiato kavana asi bene vei. Esau na tu ġena maġuri guine seġukana ġaniġani diġu sebona moġo uranai evare-fitogaġiato. ¹⁷ Moġa murinai ġomi ma ribami, mo maġuri guine vevaġa-namona tamana ġenana neġabia etato tu tamana na asi eġabi-raġeato. Moġoni, tamana ma taġina ġesi enoġiato, senaġi tamana asi ma etuġamaġi-ġenoġoito.

¹⁸ Ġomi tu dia ġimami na boġo ġabi-karaiani ġorona ġana boġo iaġoma, Isaraela tarimari kavana. Ġia tu Sinai Ġorona sevina korikorinai ġeruġato, benamo karava emoreto ġeġitaġiato, ema mukuna dubara kiukiuna e iavara barego lelevaġina; ¹⁹ ema kibi guruna asikeikeina eraġeto e garo baregona eguruġato ġeseġaġirito. Isaraela tarimari na mo garo ġeseġaġiato nai tu, Mose ġenoġiato mo garo na asi ma bene vaġa-guruġari. ²⁰ Korana Barau na taravatu guruġari evinirito nai tu, ġegari-rakavato, Barau tu ekirato, “Bema tarima ta na o boromakau ta o nanigosi ta na mo ġoro bea vei-karaiani nai tu, fore na boġono takimasea.” ²¹ Moġeri vetoġa ġefoforito gariri tu asikeikeiri, benamo Mose ekirato, “Au tu eġoġo-ġoġoguni, aġari-rakava rakavani.”

²² Senaġina ġomi tu Siona Ġorona ġana boġo iaġoma e guba Ierusalemna maġuri Barauna ġena vanuġa baregona ġana, ema aneru ġutuma gorogoro asi iavi-iaviri ġeri ai boġo iaġoma. ²³ Ġomi tu vegogo baregona ġena e Barau natuna ġemaġuri-guineto ekalesiari ġeri ai boġo iaġoma. Ġia arari tu Barau na gubai etorerito. Ema ġomi tu tarimarima mabarari Kotai beġita-viriġirini Barauna ġenai e vei-iobukaiobuka tarimari iaukari, Barau na evaġa-namo vedaurearito iaukari, ġeri ai boġo iaġoma. ²⁴ Ema Iesu ġenai boġo iaġoma. Iesu ginitaġo varigunai tu Barau e tarimarima fakari ai eruġani. Ema ġia rarana ġenai boġo iaġoma. Iesu rarana tu ġomi ġemi ai eketokauto. Ma Iesu rarana na ekiraġiani guruġana seġukana na Abela rarana ġena guruġa seġukana evanaġiani.

²⁵ Boġono venari, Barau na evaġa-guruġamini nai, garona asi boġono kira-sirivaġi-vinia. Korana tanobarai Barau na ekira-toreġaurito tarimari ġekira-sirivaġito nai tu, asi ġeraga-maġurito. Ġeri kira-sirivaġi voina ġeġabiato. Ġita tu kamasi bita raga-maġurini? Barau toma tu gubai etanuni, benamo monana ġita ekira-toreġaurani. Bema ġia ġenana bita raka-veġitani nai tu, kamasi bita raga-maġurini. ²⁶ Moġeri ġaro ai Barau garona na tanobara eruku-iagaiagaiato. Senaġina toma Barau tu eguruġa-toreto, ekirani, “Au na tanobara vaġa-sebona maia barukuani. Dia tanobara ġereġana moġo barukuani, senaġina guba maki barukuani.” ²⁷ Mai guruġa “vaġa-sebona maia” anina tu, guinenai Barau na eveirito dagarari beġe iagaiagani nai tu bekoki-veġitarini. Korana tu asi beġe iagaiagani dagarari moġo beġene tanu ġana.

²⁸ Ġita na taġabiani basileiana tu asi beġareva-ġarevani. Moġa lorinai Barau sitanikiu-vinia, ema Barau na eura-viniani maġurinai sitomarakariġo vinia ma vegubakaura e ma garira ġesi. ²⁹ Korana ġita ġera Barau tu karava ġaraġara.

Barau vaġa-iakuna veiġari

¹ Ġomi fakami ai tarikaka veuravinina bene tanu-vanaġi vanaġi.

² Tarima boruri ġabiraġeri asi boġono tuġa-rekwaia, korana tarima tari maniġesi ġeveito-ġoi nai tu, aneru ġeġabi-raġerito. Senaġi ġia tu asi ġeriba-maoroto mo tu aneru ġeġabi-raġerini.

³ Dibura numanai ġetanuni tarimari boġono tuġamaġiri. Boġono tuġamaġi, ġomi maki ġia ġesi dibura numanai ġoro tanu-vegogo. Ema ġevaġa-midigu midigurini tarimari boġono tuġamaġiri. Boġono tuġamaġi ġomi maki ġere vaġa-midigu midigumi.

⁴ Tarimarima mabarari na veġaraġo beġene gubakaua, ema veġaraġo tarimari ġeri genagena gabuna bene namo-vedaurea. Korana ma ġaraġona, senaġina ekima-rakaoni, o ma eveġaraġo-sirivaġini tarimana, ema mata-boraġa veiġari ġeveini tarimari mabarari tu Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.

⁵ Moni asi boġono uravini-lelevaġiri. Kara dagara ġemi ai maniġeri boġono ġabi-raġeri ma iakumi ġesi. Boġono kira, mai dagara ġemai maiġeri tu ġemai ilaila. Korana Barau tu ekirato,

“Au na asiġina ġinavaġi baraga-kwanemini, ema ġereġami asiġina ġinavaġi baiaġuimini.”

⁶ Moġa lorinai nuġara ma kokoreri ġesi bitana kira,

“Vereġauka na au bevaġa-kavaguni, be au asi bagarini.

Tarimarima na tu kara beġe veiani au ġegu ai?”

⁷ Ġotuġamaġi-ġenoġoi, ġeguine-iaġimito-ġoi tarimari ġotuġamaġiri. Ġia na Barau ġena guruġa ġemi ġekiraġito. Ġia ġeri maġuri na kara ġefoforito eiaġoto mo ġea maseto boġono tuġamaġiri, ema ġia ġeri veġabidadama boġono tovtovori.

⁸ Iesu Keriso tu ġoraġani, toma, ema vanaġivanaġi asi beirauni.

⁹ Vevaġa-riba irauirauri na dabara moġonina na asi beġene ġori-veġitami. Namona tu Barau ġena varevare-bara na ġita iaukara bene vaġa-kokoreri. Ġaniġani taravaturi irauirauri na ġita iaukara tu asi beġe vaġa-kokorerini. Moġeri taravatu ġekorana-iaġirito-ġoi tarimari tu namo ta asi ġeġoitaġoato.

¹⁰ Ġita tu ma ġera fata veaġana. Senaġina Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna nuġanai ġinitaġo ġauveiri ġeveito-ġoi tarimari tu mai fatai asi beġe ġaniġanini. ¹¹ Rubu Veaġa verena baregona na boro-makau, nanigosi, mamoe evaġirito-ġoi nai, tauġaniri tu eġabi-rosirito-ġoi Isaraela tarimari ġeri totoġa gabuna na, benamo murikai vau ea gaburito-ġoi. Rarari moġo Veaġa Lelevaġi Gabunai eġabi-toġarito-ġoi, rakava ġabiveġitari varevarena bene vei-iaġiri ġana. ¹² Moġesina naima Iesu maki rarana na tarimarima bene vaġa-veaġari ġana tu, Ierusalemna vanuġa barana maġuna murikanai emidigu-midiguto. ¹³ Moġa lorinai ġita maki Iesu ġenai totoġa murikana ġana siraka-rosi. Be, ġia na eġabiato maiakana ġita na maki bitana ġabia. ¹⁴ Korana mainai ġita tu asi ġera tanu-vanaġivanaġi vanuġana. A ġita tu vanuġa vau ma beiaġomani dagarana tavetauani. ¹⁵ Moġa lorinai vanaġivanaġi Barau vonevone-raġena varevareri Iesu ġenana bitana vini-raġea Barau ġenai. Barau arana vonevone-raġena tu ġita murura ġwaġwana. ¹⁶ Veiġa namori veiveiri asi boġono tuġa-rekwari, ema ġemi ai guruġa moġoniri

maniġeri karomi ġeri maki boġono kiraġi. Korana tu maniġesina veiġari tu ginitaġo dagarari namori Barau na eiaku-iaġirini.

¹⁷ Ġequine-iaġimini tarimari garori boġono seġaġiri, ema ġeri veġorikau maorona gaburenai boġono tanu. Korana ġia na tu ġomi ġemi maġuri ġeġita-ġaurini, ema ġomi ġemi maġuri aiġesina Barau ġenai beġea kiraġirini. Garori boġono seġaġiri, be ma iakuri ġesi ġeri ġauvei beġene veia, a dia nuġari ma metori ġesi. Korana bema nuġari ma metori ġesi ġomi beġe narimini nai tu, ġomi na namo ta asi boġo doġariani.

¹⁸ Ġema boġono ġurigiuri. Ġai ribama ġai nuġama tu veiareva Barau goiranai, ema ġema ura barana tu vegubakau ai moġo baġana tanu. ¹⁹ Ġegu noġinoġi barego lelevaġina ġomi ġemi ai tu boġono ġauġau, be ġemi ai ma bana ġenoġoi-ġariġari.

²⁰ Maino Barauna na ġera Vereġauka Iesu tu betanu-vanaġi vanaġini ginitaġo rarana ġenana ma evaġa-maġuri ġenoġoiato. Iesu tu mamoe nari tarimana baregona. ²¹ Mai maino Barauna na dagara namori mabarari bene vinimi, ġena ura boġono veia ġana. Ema kara ġia na eiaku-iaġirini dagarari Iesu Keriso ġenana ġita nuġarai bene ġauvei-iaġiri. Mareva baregona tu ġia ġena bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

²² Tarikakagu mabarami, anoġimini, ġegu vevaġa-naġi guruġari maiġeri boġono ġabi-raġeri ma nuġami namori ġesi; korana fefa tu kubina moġo batorea. ²³ Au aurani navaġa-ribami, ġita tarikakara Timoteo tu dibura numana na beġe tuġu-vaġia. Bema ġia bema raġasi-ġarimoġini tu, tauma ruarua baġa iaġosini ġitaġitami.

²⁴ Ġema vevaġa-namo ġemi veġorikau tarimari ema Barau ġena tari-marima veaġari mabarari boġono viniri. Itali tarimari na maki ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

²⁵ Barau ġena namo e varevare-bara mabarami ġemi ai bene tanu.

IAKOBO (O IAMES) ĜENA TORETORE

Iakobo (o Iames) vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Iakobo (o Iames), Iesu tarina, na etoreato. Ĝia tu Ierusalemekalesia ĝorikauna tarimana ta. Mai fefa etoreato laĝanina tu 45 ma 49 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa etoreato korana tu, 1) Heberu ekalesiari veribaĝani ema meto baregori ĝeĝoitaĝoto-ĝoi nai, nuĝari bene vaĝa-gwaĝiĝiri etato; 2) Heberu ekalesiari vefakari ai tu veiĝa ema maĝuri asi roroĝotori tari ĝeĝorato-ĝoi, naima moĝeri bene vei-roroĝotori ĝana uranai; 3) Heberu ekalesiari bene kira-varari, veĝabidadama korikorina tu veiĝa namori na bevaĝa-foforiani.

Iakobo na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Veĝabidadama veribaĝani na betovo-naĝiani ema bevaĝa-foforiani - karoa 1:1-18
2. Veĝabidadama ĝera ĝauvei e veiĝa na bevaĝa-foforiani - karoa 1:19-2:26
3. Veĝabidadama ĝera guruĝa na bevaĝa-foforiani - karoa 3
4. Veĝabidadama Barau korana-iaĝina maĝurina korikorina na bevaĝa-foforiani - karoa 4-5

¹ Au Iakobo (o Iames), Barau e Vereĝauka Iesu Keriso ĝeri vetuĝunaĝi tarimagu, ĝeguna mai fefa eiaĝosini, ĝomi Isaraela doĝoromi gabanana ruarua (12) tanobara boruri ai ĝotanu-lausilausini ĝemi ai. Avaĝa-namomini.

Veribaĝani ĝenana veĝabidadama bekokoreni

² Tarikakagu mabarami, veribaĝani irauirau boĝo ĝoitaĝorini nai, boĝono iaku-iaĝiri moĝo. ³ Korana ĝomi ribami, veribaĝani na ĝemi veĝabidadama etovo-naĝirini nai, kokore ema vevaĝa-gwaĝiĝi evaĝa-ĝorarini. ⁴ Benamo kokore ema vevaĝa-gwaĝiĝi ĝemi ai bene barego-korikori, be ĝemi ai maki kerere ta asi bene tanu e vetoukau ta maki asiĝina, ema dagara tai asi boĝono rabu.

⁵ Senaĝi bema ĝomi fakami ai ta asi iaunegana nai tu, Barau bene noĝia, ĝia na beviniani, korana Barau tu nuĝana mabarana ema nuĝana ma iakuna ĝesi ĝia ĝenoĝiani tarimari mabarari evinirini. ⁶ Senaĝi enoĝini nai tu veĝabidadamai moĝo bene noĝi, nuĝana asi bene daradara. Korana eiauvo-iauvoni tarimana tu davara ureurena iavara na ekwari-iaĝo kwari-iaĝomaiani kavana. ⁷ Moĝesi tarimana tu bene riba, ĝia Vereĝauka ĝenana dagara ta tu asi bedoĝariani. ⁸ Etuĝamaĝi-ruaruani tarimana tu ĝena ĝauvei mabarari ai asi eruĝa-gigitarini.

Asi ĝena-ĝana tarimana ema ma ĝena-ĝana tarimana

⁹ Tarikaka ta asi ĝena e asi ĝana tu bene iaku, korana Barau ĝenai ĝia tu barego. ¹⁰ Ema ma ĝena ma ĝana tarimana maki bene iaku, Barau na betore-variĝoani neganai. Korana berekwa-rekwani boĝa veraverari kavana. ¹¹ Ĝaro emaraĝeni nai, ekirini gugurana na ĝauĝa etunumaraiiani, benamo veraverana eketo-vaĝini, ĝitaĝitana marevana ekorini. Ĝena-ĝana vovoka tarimana maki moĝesina kavana berekwa-rekwani ĝena taĝa ĝauveiri iaĝoviniri nuĝanai.

Vetovonaġi ema veribaġani ainana eiaġomani

¹² Veribaġani nuġari ai evevaġa-gwaġiġini tarimana tu bene iaku, korana mo vetovonaġi bekorini nai, roġo beruġa-taġoni tu maġuri koronana beġabiani. Mo maġuri tu Barau na ekiraġi-toreato ġia ġeura-viniani tarimari ġeri. ¹³ Bema tarima ta veribaġani edoġariani nai, asi bene kira, “Mai veribaġani tu Barau ġenana eiaġomani.” Korana Barau tu veġa rakavari na asi beġe tovo-naġiani riba, ema ġia na tarima ta maki asi eriba-ġaniani. ¹⁴ Senaġi tarimarima veribaġani edoġariani tu bema ġia eveġwa-veġitani, benamo tuġamaġi rakavari na nuġana ġeġaniani, ġeġofaiani. ¹⁵ Ġena ura rakavari na nuġana ġevaġa-vonuani, benamo rakava ġevaġa-ġoraiani. Ema rakava etubu-baregoni nai tu mase evaġa-ġoraiani.

¹⁶ Tarikakagu namomi, ta na asi bene ġofami. ¹⁷ Vevaġa-ġauna dagarari namori mabarari ema varevare roroġotori dagarari mabarari tu tuġuna na ġeiaġomani, Mama Tamana, guba mamana eveiato Barauna, ġenana ġemariġoni. Guba mamana eirauni, senaġi ġia tu asi eirauni o mukuna na maki asi eġabiani. ¹⁸ Ġia tauġena ġena urai moġo ġena guruġa moġonina ġenana evaġa-maġurirato, korana tarimarima ema ġemaġurini dagarari tari ġimana na eveirito dagarari mabarari fakari ai bitana guine ġana.

Seġaġi e veġa

¹⁹ Tarikakagu namomi, maġa tu boġono ribaia: Ġomi tata guruġa seġaġi-seġaġiri ai boġono ġarimoġi, senaġi guruġai boġono veġabitari, ema asi boġono baru-ġariġari. ²⁰ Korana tarimarima ġeri baru ġerina Barau ġena veġa roroġotori asi beġe foforini. ²¹ Moġa lorinai maġuri rakavari ema veġa mirori mabarari boġono fitoġari. Barau na nuġami ai evaroato guruġana boġono ġabi-raġea ma manaumi ġesi. Korana mani guruġa na bevaġa-maġurimini riba.

²² Ġena guruġa tu asi boġono seġaġiri moġo, senaġi ġoseġaġirini guruġari tu ġemi veġai boġono vaġa-foforia, tauġemi boġo veġofani garina. ²³ Deikara Barau ġena guruġa eseġaġiani moġo, senaġi veġana tu asi eveiani tu veġia ai tauġena ġoirana eġitaiani kavana. ²⁴ Tauġena veġiai eveġitani, benamo eraka-veġitani nai tu ma evetuġa-rekwani ġia vetoġana tu aiġesina. ²⁵ Senaġi deikara taravatu namo vedaureana, tarimarima ġeri rakava eruġa-vaġirini taravatuna, eġita-ginikauani, eseġaġi-vanaġi vanaġiani ema asi eseġaġi-taġuini, senaġi ġena veġai evaġa-foforiani, ġia tu Barau na ġena ġauvei mabarari nuġari ai bevaġa-namoani.

²⁶ Bema tarima ta tauġena evekiraġini tu Barau ekorana-iaġiani etoni, senaġi meana tu asi enariani, mani tarima tu tauġena moġo eveġofaġofa-iaġini ema Barau korana-iaġina veġana maki asi tauna. ²⁷ Ġita Tamara Barau na ekalesia tarimana namo vedaureana e moġonina maġesi etuġamaġiani: Gara e vabu ġeri taġitaġi ai eġita-ġaurini ema tauġena evenarini tanobara mirona na bevemironi garina.

2

Ekalesia mabarari tu ilaila moġo

¹ Tarikakagu mabarami, ġera Vereġauka Iesu Keriso mamana e seġukana tu barego, ġia ġovaġa-moġoniani tarimami, tarimarima

mabarari boĝono ĝabiraĝe-ilailari, dia ĝeri vetoĝai boĝono ĝabi-raĝeri. ² Bema tarima ta, ĝimana ma golo aĝevana e ĝena dabuĝa maki irau moĝo, bema raka-toĝani ĝemi vegogo nuĝanai, ema asi ĝena-ĝana tarimana ta ĝena dabuĝa tu kitakata bema raka-ĝurani. ³ Benamo ĝomi na dabuĝa ma marevana eveiani tarimana tu boĝo gubakau-baregoani, benamo boĝo vaĝa-guruĝaiani, boĝo kirani, “Mai tanutanu namonai noma tanu,” a asi ĝena-ĝana tarimana tu boĝo kiraiiani, “Iomonai noa ruĝa,” o, “Mai kurabo ai noma tanu au kwakugu koranai.” ⁴ Moĝa ĝenana ĝomi tu tauĝemi moĝo ĝovevaĝa-irauni ema vevaĝa-maoro maki ĝoveiani ĝemi tuĝamaĝi rakavari ĝerina.

⁵ Goseĝaĝi, tarikakagu namomi, Barau na mai tanobarai asi ĝeri asi ĝari tarimari eĝabi-virigirito, veĝabidadama na beĝene vonuvonu-raĝe, ema ĝena Basileia beĝene ĝabia uranai. Mo Basileia tu Barau na ekiraĝi-toreato, ĝia ĝeura-viniani tarimari moĝo beĝe raka-toĝani. ⁶ Senaĝi ĝomi na asi ĝeri ema asi ĝari tarimari tu ĝoĝita-ĝuiragirinini. Dei na ĝomi evaĝa-rakavamini, ema einu-iaĝomini Kota gabuna ĝana? Ma ĝeri-ĝari tarimari maniĝesi ĝeveini, ene? ⁷ Ĝia na mani ara namona, ĝomi na ĝovaĝa-moĝoniani tarimana arana Keriso, ĝekiraĝi-rakava rakavaiani.

⁸ Dagara namona tu maiĝa: Barau ĝena Basileia taravatuna boĝono korana-iaĝia, Buka Veaĝai ĝetoreato maiĝesi ekirani, “Sevimu tarimana bono ura-vinia tauĝemu oveura-vinini kavana.” Maniĝa ĝokorana-iaĝi korikoriani nai tu maorona ĝoveiani. ⁹ Senaĝi bema ĝomi na tarimarima ĝeri vedabuĝa o dagi ilailari ai moĝo ĝoĝabi-raĝerini nai, ĝomi tu rakava ĝoveiani, ema taravatu na maki ekiramini, ĝomi tu taravatu ĝokira-fitoĝaiani tarimami. ¹⁰ Korana mo deikara na taravatu mabarana ekorana-iaĝiani, senaĝi sebona moĝo eketoni, ĝia na taravatu mabarana ekira-fitoĝaiani. ¹¹ Korana mo Barau sebona ekirato, “Asi bono veĝura-vanaĝi,” ma ekirato, “Asi bono vaĝivaĝi.” Moĝa lorinai bema ĝoi asi boveĝura-vanaĝini, senaĝi bovaĝivaĝini nai, ĝoi tu taravatu okira-fitoĝaiani tarimamu. ¹² Ĝoguruĝani ema veiĝa ĝoveirini nai, Barau ĝena taravatu boĝono tuĝamaĝia, korana mo tu ma seĝukana tarimarima ĝeri rakava ĝerina beruĝa-vaĝirinini. Moĝa maki bea vevaĝa-maoro vinimini. ¹³ Deikara tarimarima asi evetuĝa-ĝwarini tu, Barau na maki ĝia asi bevetuĝa-ĝwaiiani ĝena Kota baregona ĝaronai. Senaĝi deikara ta na tarimarima evetuĝa-ĝwarini, Kota garina asi bene vei, korana vevetuĝaĝwa na vevaĝa-maoro evanaĝiani.

Veĝabidadama ma veiĝana

¹⁴ Tarikakagu mabarami, tarima ta bekirani, ĝia tu ma ĝena veĝabidadama, senaĝi bema ĝena veiĝa na asi evaĝa-moĝoniani nai, kara namona bevaĝa-ĝoraiiani? Mo veĝabidadama na bevaĝa-maĝuriani riba ba? ¹⁵ Vaĝa-ilailana, bema tarikaka tauna ta o vavinena ta asi ĝena dabuĝa ema asi ĝana ĝaniĝani. ¹⁶ Benamo ĝomi ta na bokiraiani, bokirani, “Ma nuĝa namomu ĝesi noiaĝo. Bono veseĝo, be asi bene naguremu e bono ĝanimase-ĝinikau!” Senaĝi tauĝanina eura-vinirini dagarari tu asi oviniani, ĝena namo tu kara? ¹⁷ Veĝabidadama maki moĝesi, bema veĝabidadama ĝereĝana moĝo ema veiĝana asi evaĝa-foforiani nai tu mase, asi tauna.

¹⁸ Senaĝi tarima ta ma bekirani, “Ĝoi tu ma ĝemu veĝabidadama, senaĝi veiĝa tu au ĝegu ai.” Benamo au ĝegu vevaĝa-vese tu iniĝesi,

“Ĝemu veĝabidadama naĝitaia. Kamara dabarai bovaĝa-ĝitaguni bema veĝa asi evaĝa-foforiani nai? Senaĝi au ĝegu veĝabidadama tu fofori, ĝegu veĝa na evaĝa-ĝitamuni.”¹⁹ Ĝoi na ovaĝa-moĝoniani, Barau tu sebona moĝo. Namoi! Senaĝina iauka rakavari na maki ĝevaĝa-moĝoniani, benamo ĝeĝoĝo-ĝoĝorini korana ĝegarini.²⁰ Ĝoi baboi! Ĝoi ourani tauna korikori noĝitaia veĝabidadama veĝana asi evaĝa-foforiani tu asi tauna.²¹ Ĝita senera Aberahamo tu kamasi nai Barau na evaĝa-moĝoniato ĝia tu veĝa iobukaiobuka tarimana? Ĝia tu ĝena veĝa na natuna Isako fata veaĝa iatanai Barau evarevare-viniato.²² Be oĝitaiani, ĝia ĝena veĝabidadama ema ĝena veĝa tu ĝeĝauvei-vegogoto; ĝena veĝabidadama tu ĝena veĝa na ĝevaĝa-moĝoniato.²³ Benamo Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana emoĝonito, maĝesi ekirani, “Aberahamo na Barau evaĝa-moĝoniato, benamo Barau na eĝabi-raĝeato ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana.” Ema Barau na maki ekiraiato, ekirato, “Au ĝataĝu.”²⁴ Ĝoĝitaiani, tarimarima tu ĝena veĝa na Barau na eĝabi-raĝeani, dia ĝena veĝabidadama ĝenana moĝo.

²⁵ Rahaba mata-boraĝa vavinena maki moĝesi. Ĝia tu ĝena veĝa ĝenana Barau na eĝabi-raĝeato. Isaraela rivirivi tarimari ĝena numai eĝabi-raĝerito ema dabara boruna ma etuĝu-rosirito.²⁶ Vaĝa-ilailana tauĝani asi iaukana tu mase, veĝabidadama maki moĝesi, bema asi veĝana tu mase.

3

Murumi boĝono nariri

¹ Tarikakagu mabarami, ĝomi ĝutuma tu vevaĝa-riba tarimami ai asi boĝono iaĝo. Korana ma ribami, Barau ĝena Kota ĝaronai ĝia na ĝai, vevaĝa-riba tarimama, ĝema veĝa tu bevetau-ĝitakaurini, dia ekalesia tarimari tari kavana.² Ĝita mabarara ĝaro ĝutuma kerere taveini. Senaĝi bema tarima ta kerere ta asi eveiani ĝena guruĝai nai, ĝia tu asi vetoukauna ema tauĝanina mabarana benariani riba.³ Hosi bokanai taritari aurina tatore-toĝaiani, korana taurani bene seĝaĝira; moĝesi tauĝanina mabarana bita tariani riba.⁴ Lagatoĝi ĝotuĝamaĝia: Asikeikeina, iavara baregona na vau ekwari-ragaiani, senaĝi tarina tu misina korokoro. Mo tari misina korokorona na etariani tarimana ĝena ura gaburi mabarari ĝana etari-iaĝoani.⁵ Moĝa ilailanai mea makina: Misina korokoro, senaĝi dagara baregori eveiavi-iaĝirini.

Boĝa maki aiĝa baregona, senaĝi karava misina na beĝara-ĝosiani.⁶ Mea maki karava kavana. Tauĝanira mabarari fakari ai ĝia tu rakava gabuna tauĝanira mabarana evaĝa-miroani. Tauĝanira ema iaukara evaĝa-rakavarini. Ĝera tanu dabarari mabarari mea na bevaĝa-kerererini riba, korana ĝia tu karava kavana ĝita eĝararani. Mo karava tu eĝara-vanaĝi vanaĝini gabuna na eĝabini.⁷ Tarimarima tu vevaĝa-marana ma ribana, ema ĝemaĝurini dagarari irauirau maki mabarari evaĝa-maranarini e evaĝa-maranarito-ĝoi ilailana manu, mota, davara dagarari, ema boĝa bairi maki.⁸ Senaĝi tarima ta na mea tu roĝosi roĝo bene vaĝa-maranaia. Ĝia tu rakava ema asi vaĝa-maranana, vevaĝa-mase nanuna rakavana na evonuvonu-raĝeto.⁹ Ĝita meara na ĝera Vereĝauka ema Tamara tavaĝa-namoani, ema meara na maki Barau na ĝia vetoĝana kavana eveirito tarimarimari tavaĝa-rakavarini.¹⁰ Mo

muru sebona na vevaġa-namo guruġari ema vevaġa-rakava guruġari ġeraka-vaġini. Tarikakagu mabarami, maniġesi veġa asi bene ġora. ¹¹ Nanu gurina sebona na nanu ma mamina ema nanu mamakina asi beraka-vaġini, ene? ¹² Tarikakagu, figi ġaunai olive asi beġwani ema olive ġaunai maki figi asi beġwani. Moġa ilailanai damena nanuna na ġaruka nanuna asi beraka-rosini riba.

Barau ġenana eiaġomani iaunegana

¹³ Deikara ġomi fakami ai tu ma iaunegana ema etuġamaġi-fakani? Ġena maġuri namori na bene vaġa-moġonia, ema ġena veġa namori bene veiri ma iaunegana e manauna ġesi. ¹⁴ Senaġi bema ġomi nuġami ai mama, baru, ema veiavi ġetanuni nai, asi boġono kira, “Ġai tu ma iaunegama!” Moġesina ġomi na guruġa moġonina ġokure-toġaiani. ¹⁵ Mani iaunega tu dia guba na o Barau ġenana ġemariġoni, senaġi ġia tu tanobara ġena, tarimarima nuġari na ġemaraġeni ema iauka rakavari ġerina ġeiaġomani. ¹⁶ Korana mama ema veiavi ġetanuni gaburi tu daradara etanuni, ema veġa rakavari mabarari maki ġetanuni. ¹⁷ Senaġi guba na eiaġomani iaunegana tu asi mirona e asi vetoukauna ta. Beġabi-raġeani tarimana ġena veġa tu maiġa: Maino, garo-namo, veġata. Ġia tu ma ġena vevetuġaġwa ema ġwaġwana maki namori. Veira-veira ema vei-ġofakau asi ribana. ¹⁸ Maino ai ġetanuni tarimari tu noġa moġo varovaro ġueri ġevaroni kavana. Maino na veġa namori ġutuma evaġa-ġorarini. Moġeri veġa namori tu tarimarima ġeri maġuri ai ġefoforini noġa kwakwa ġaronai dagara namori ġedoġaririni kavana.

4

Tanobara veġatana

¹ Vevaġi e vevane ġomi fakami ai tu kara na ġevaġa-ġorarini? Mani tu ġemi ura rakavari nuġami ai tauġeri tata ġevevaġini ġerina ġeiaġomani. ² Dagara kota ġourani, senaġi asi ġoġabirini, benamo ġovaġi-vaġini. Dagara kota ġouravini-rakavarini, senaġi asi ġodoġaririni, benamo ġovevaneni e ġovevaġini. Ġoura-vinirini dagarari asi ġodoġaririni, korana Barau asi ġonoġiani nai. ³ Ema ġonoġinoġini maki asi ġogoitaġoni, korana ġemi tuġamaġi tu rakava; ġourani kara ġonoġirini dagarari tu ġereġami na boġono ġaunari.

⁴ Ġomi veġuravanaġi tarimami, (Barau ġenana ġoveġitato tarimami)! Ġomi asi ribami tanobara ġesi boġo veġatani tu Barau asi boġo ura-viniani? Deikara eurani tanobara ġesi bene veġata etoni tarimana na tu Barau evetari-viniani. ⁵ Buka Vevaġi guruġa ta tu maiġesi ekirani, “Barau na ġita nuġarai etoreato Iauka Vevaġana eura-rakavani, ġia na bene guine-iaġira.” Ġomi ġotuġamaġini mo guruġa ġetore-kavaiato?

⁶ Senaġi Barau ġena varevare-bara tu barego ġita ġerai. Moġa lorinai ġena Buka Vevaġi maiġesi ekirani, “Eveiavini tarimana tu Barau na etore-veġitaiani, a manau tarimana tu ġena varevare-bara eviniani.”

⁷ Moġa lorinai boġono vevaġa-manau, Barau gaburenai boġono tanu. Satani boġono kira-ġoia, benamo ġomi ġemi na beraga-kwareġani. ⁸ Barau ġenai boġono raka-kavi, benamo ġia maki ġomi ġemi ai beraka-kavini. Ġimami boġono ġuriġiri, ġomi rakava tarimami! Nuġami boġono iarevari ġomi tuġamaġi ruarua tarimami! ⁹ Boġono dabara-doko, boġono nuġa-midigumidigu, ema boġono taġi. Ġemi riki tu nuġa midigumidigu

ai bene iaĝo, ema ĝemi iaku tu nuĝameto ai bene iaĝo! ¹⁰ Vereĝauka ĝoiranai boĝono tutuĝu-tari, benamo ĝia na bene ĝabi-vaisimi.

Asi boĝono vekira-rakava

¹¹ Tarikakagu mabarami, ĝomi tata asi boĝono vekira-rakava. Deikara na tarikakana ta ekira-rakavaiani o vevaĝa-maoro evei-viniani tu Barau ĝena taravatu ekira-rakavaiani ema vevaĝa-maoro evei-viniani. Bema ĝoi na taravatu vevaĝa-maoro ovei-viniani nai, ĝoi na tu asi okorana-iaĝiani, senaĝi vevaĝa-maoro tarimanai oiaĝoni. ¹² Barau ĝereĝana moĝo tu taravatu evini-riĝoni e vevaĝa-maoro evinini tarimana. Ĝia ĝereĝana moĝo ma seĝukana bevaĝa-maĝurini ema bevaĝa-rakavani. Ĝoi tu deikara, be sevimu tarimana vevaĝa-maoro ovei-viniani?

Asi boĝono veiavi o vekokoroku

¹³ Ĝoseĝaĝi, ĝomi deikara maĝesi ĝokirani, “Toma o boinani ĝita tu bita iaĝoni mai taoni o iomo taoni ĝana. Monai laĝani sebona bita tanuni, benamo bisinesi bita ĝwa-ragaiani, moni asi gadara bita doĝarini.” ¹⁴ Ĝomi asi ribami ĝemi maĝuri boinani tu kamasi bevetoreni. Ĝomi ĝemi maĝuri tu kara? Gomi tu gogu kavana, ebere-rosini negakotuna, benamo ma erekwarekwani. ¹⁵ Ĝomi tu maĝesi boĝoro kira, “Bema Vereĝauka beurani nai tu bita maĝurini ema maĝesi o moĝesi bita veini.” ¹⁶ Senaĝi ĝomi tu ĝovevaĝa-raĝeni ema ĝoveiavini; moĝesi vevaĝa-raĝeri tu rakava.

¹⁷ Moĝa lorinai, kamara tarima ma ribana, ĝia na veiĝa namona bere veia dagarana, senaĝi asi eveiani nai, ĝia tu veiĝa rakava tarimana.

5

Farefare ĝutuma tarimami lorimi boĝono vetore

¹ Ma ĝemi farefare ĝutuma tarimami, ĝoseĝaĝi! Boĝono taĝi, boĝono taĝi-koĝokoĝo, korana midigumidigu asikeikeina ĝemi ai mani eiaĝomani. ² Ĝemi farefare mabarari tu beĝe boraĝa, ema ĝemi dabuĝa tu faro na beĝe ĝaniri. ³ Ĝemi golo ema ĝemi silva tu beĝe lala-lala o rasta. Mo lala-lala na tu ĝomi bekiraĝi-rosimini, ema viriĝomi beĝanirini karava kavana. Mai ĝaro dokori ĝana ĝemi taĝa ĝosenurito. ⁴ Ĝoseĝaĝi, ĝemi vamokai ĝeĝauveito tarimari ĝomi na voiri asi ĝovinirito. Ĝeri nuĝa-vekwaraĝi ĝoseĝaĝi! Mo ĝemi ĝaniĝani ĝevaĝa-vegogorito tarimari ĝeri taĝi tu varau Iaru-korokoro Vereĝaukana na bea seĝaĝia. ⁵ Ĝomi ĝemi maĝuri mai tanobarai tu taĝai e iaku verere nuĝanai, ema ĝoĝoreĝore-rakavani. Boĝo ĝanimase ema boĝo goba-rakava, vaĝivaĝimi ĝarona tu varau bevotu. ⁶ Ĝomi na asi ĝeri rakava tarimari ĝovaĝa-daĝa-kavarito ema ĝovaĝi-maserito, ĝia na asi ĝeĝabi-iaunaĝimito.

Vevaĝa-gwaĝiĝi ema ĝuriĝuri

⁷ Tarikakagu mabarami, boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi bene iaĝo mo, Vereĝauka bene iaĝoma. Iaraĝa tarimana ĝoĝitaia, evaĝa-nogani, ĝena vamokai varovaro dagarari tauri namori enaririni, evevaĝa-gwaĝiĝini eiaĝoni mo, ĝura guinena e ĝura ma beraga-gabini ĝurana eraguni. ⁸ Ĝomi maki boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi. Nuĝami beĝene kokore, korana Vereĝauka ĝena iaĝoma maki varau bekavinagi.

⁹ Tarikakagu mabarami, tauḡemi fakami ai asi boḡono verori-tore, Barau na vevaḡa-maoro bevinimini garina. Goseḡaḡi, Kota eseḡaḡini tarimana tu varau ḡatama-bokai eruḡa-taḡoni. ¹⁰ Tarikakagu mabarami, Vereḡauka aranai ḡeguruḡato-ḡoi peroveta tarimari ḡotuḡamaḡiri. ḡeri midigumidigu nuḡari ai ḡevevaḡa-gwaḡiḡito-ḡoi. ḡomi maki moḡesi boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi. ¹¹ Goḡitaiani, ḡita na tavaḡa-raḡerini, korana ḡevevaḡa-gwaḡiḡito nai. Iobu ḡena vevaḡa-gwaḡiḡi varina tu ḡoseḡaḡiato, ema ḡomi ma ribami, Vereḡauka na kamasi dokonai voina namona eviniato, korana Vereḡauka ḡena veuravini ema ḡena vetuḡaḡwa tu barego vedaurea.

¹² Tarikakagu mabarami, dagara barego vedaureana tu maiḡa: Guruḡa gwaḡiḡiri na asi boḡono kiraḡi-tore ḡemi guruḡa vaḡa-moḡoniri ḡana. Guba o tanobara o dagara boruna ta aranai asi boḡono kiraḡi-tore. Bema “Oi” ḡotoni nai tu, oi moḡo boḡono si, a “Asiḡina” ḡotoni nai maki, asiḡina moḡo boḡono si. Moḡesi tu Barau na asi bekiramini ḡomi tu kerere.

ḡurिḡuri ma seḡukana

¹³ ḡomi fakami ai ta emidigumidiguni ba? Bene ḡurिḡuri. Ta eiakuni ba? Barau vaḡa-raḡena mariri bene ḡabi. ¹⁴ Ta ekeveni ba? ḡia tu ekalesia ḡeḡori-kauani tarimari vetuḡuri bene vei, beḡenema ḡurिḡuri ḡia iatanai ema diḡa na beḡenema daua Vereḡauka aranai. ¹⁵ Benamo ḡauḡau ma veḡabidadamari ḡesi nai tu, keve tarimana benamoni. Barau na ḡena keve bevaḡa-namoani, ema bema rakava eveito nai, ḡena rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini. ¹⁶ Moḡa lorinai, ḡemi rakava karomi tata ḡeri ai boḡono kiraḡi-foforiri, ema tata ḡeri boḡono ḡurिḡuri, be ḡemi keve na boḡono namo. Barau ḡena ura eveirini tarimana ḡena ḡauḡau tu seḡuka rakava. ¹⁷ Elia tu tarimarima ḡita kavana. ḡia eḡurिḡuri-gwadagwadato ḡura asi bene ragu ḡana, benamo tanobarai ḡura laḡani toitoi (3) ma ḡue imaima sebona (6) asi eraguto. ¹⁸ Ma eḡurिḡuri-ḡenoḡoito, benamo guba evekeo-fakato, ḡura ma eraguto; benamo tano na ḡaniḡani ma evaḡa-ḡoraiato.

¹⁹ Tarikakagu mabarami, bema ḡomi ta Barau ḡena guruḡa moḡonina ḡenana beraka-veḡitani, benamo ta na ma bea ḡori-ḡenoḡoiani nai tu, veiḡa namona beveiani. ²⁰ Boḡono riba, deikara na veiḡa rakava tarimana ḡena dabara ḡeḡevana na eḡori-ḡenoḡoiani nai tu, ḡia na mo veiḡa rakava tarimana iaukana mase ḡenana evaḡa-maḡuriani, ema rakava ḡutuma maki Barau na etuḡamaḡi-fitoḡarini.

PETERO ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero tu kone ai maina tarimana, ma ĝia tu Iesu ĝena mo mero gabanana ruarua (12) nuĝanai maki. Mai fefa Petero na tu betaĝu Romai etoreato laĝani 62 ma 64 fakari nuĝanai ta. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai fefai tu karoa 1:7; 4:12-13.

Mai fefa etoreato nuĝanai ĝia ĝena ura tu Iuda ekalesiari ema irau bese ekalesiari 1) bene vaĝa-kokoreri, be tarimarima na ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi; 2) ĝoirai veribaĝani baregori beĝe raga-ĝoitaĝorini moĝeri ĝana erovina-torerito; 3) ĝoirai Barau ĝena mareva baregona ĝeĝoira-taĝoani moĝa ĝeri evaĝa-foforiato; 4) bene launaĝiri, be ekalesia ĝauveiri korikori beĝene veiri.

Petero na ĝena fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Barau ĝena vevaĝa-maĝuri ma ekiraĝi-variĝu-ĝoiato - karoa 1:1-2:10

2. Midigumidigu nuĝanai aiĝesina beĝene tanu - karoa 2:11-4:11

3. Midigumidigu nuĝanai ĝeri veiĝa gobiri beĝene toreri - karoa 4:12-5:11

¹ Au Petero, Iesu Keriso ĝena apostolo taugu, na mai fefa atorea-iaĝosiani. Ĝomi, Barau ĝena ĝabi-viriĝi tarimami, ĝemi gabu korikori ĝoraga-kwanerito, toma tu Ponto ai, Galatia ai, Kapadokia ai, Asia ai, ema Bitinia tano boruri ai ĝotanu-lausilausini tarimami ĝemi ai. ² Ĝomi tu Barau, ĝita Tamara, na eriba-guinemito ema eĝabi-hidimito, ĝena tarimarimai boĝo iaĝoni. E ĝia laukana na evaĝa-veaĝamito korana tu, Iesu Keriso boĝono seĝaĝi-vinia ema ĝia rarana na bene ĝurigiĝi ĝana, be veiareva boĝono tanu Barau ĝoiranai.

Barau ĝena varevare-bara ema maino na bene vaĝa-vonuvonu-
raĝemi.

Maĝuri vanaĝivanaĝi

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-namoa! Korana ĝena vevetuĝaĝwa barego vedaureana lorinai, maĝuri variĝuna ĝita evinirato, Iesu Keriso mase na evaĝa-variĝisi ĝenogoiato ĝenana. Mai veiĝa ĝenana ĝita nuĝara tu maĝuri vanaĝivanaĝi tatuĝamaĝi-kauani dagarana na evaĝa-vonurini. ⁴ E Barau na ĝena tarimarima ĝeri etore-rogoani vevaĝa-namo baregona, bitana ĝabia dagarana, tu ĝoirai taĝita-iaĝoani. Barau na gubai etore-rogorini ĝomi ĝemi, korana monai tu asi beĝe boraĝani, asi beĝe rakavani, e asi beĝe verumuni. ⁵ Ĝomi tu ĝemi veĝabidadama dainai Barau seĝukana na eĝita-ĝaumini, beiaĝoni mo, ĝia na varau erovina-toreato vevaĝa-maĝurina nega magonai bevaĝa-foforiani, matami na boĝo ĝitaiani e boĝo ĝabiani.

⁶ Ĝomi toma kotunai tu midigumidigu barego ĝoĝanini, korana veribaĝani irauirauri ĝoĝoitaĝoni bene. Senaĝi ĝemi iaku tu bene barego-lelevaĝi, korana Barau ĝena vevaĝa-maĝuri boĝo ĝabiani bene.

⁷ Maĝeri veribaĝani irauirauri ĝeiaĝomani tu, Barau na ĝomi ĝemi veĝabidadama etoto-iobuka iobukarini, korana Iesu Keriso befoforini ĝaronai tu, Barau ĝenana vevaĝa-raĝe e mareva namona ema veg-ubakau boĝo doĝariani. Golo karava na evaĝa-namo vedaureaiani ma

voina evaraḡe-lelevaḡini, senaḡi ḡomi ḡemi veḡabidadama voina tu ma varaḡe lelevaḡi. ⁸ ḡomi na roḡosi roḡo maki ḡoro ḡitaia, senaḡi ḡouraviniani. Initoma maki asi ḡoḡitaiani, senaḡi ḡoḡabidadama-viniani ema iaku na ḡovonu-vonu-raḡeni. ḡemi iaku maki asi tau kirari vaḡa-namona ta. ⁹ Korana Keriso ḡenai ḡoveḡabidadamani voina tu, ḡomi vevaḡa-maḡuri ḡoḡoitaḡoni.

¹⁰ Mai vevaḡa-maḡuri maiḡa tu peroveta tarimari na ḡevetauginikau ginikauato, ema ḡia na ḡekiraḡi-tore guineato, mai varevare dagarana tu Barau na ḡomi bevinimini, (Keriso beiaḡomani ḡaronai). ¹¹ Beiaḡomani ḡarona e kamasi beiaḡomani beḡene ribaia ḡana ḡetuḡamaḡi-vekvaraḡito-ḡoi. Mo negai Keriso Iaukana tu ḡia nuḡari ai eḡauveito-ḡoi ema ekira-vararito-ḡoi, Keriso tu ḡena midigumidigu bevevaḡa-gwaḡiḡi-iaḡiani, ma moḡa murinai vau ḡia marevana baregona beḡabiani. ¹² Barau na peroveta tarimari evaḡa-ribarito, ḡia na mo vari ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi tu dia ḡia tauḡeri ḡeri namo ḡana, senaḡi ḡomi ḡemi. Korana ḡia na mo dagara, ḡekiraḡirito dagarari, tu toma ḡena vetuḡunaḡi tarimari na Vari Namona ḡevari-fiuanu guba na etuḡumariḡoato Iauka Veaḡana seḡukanai, be ḡoseḡaḡini. Maiḡeri dagara tu aneru maki ḡeri ura baregona beḡene ribaia.

Boḡono vevaḡa

¹³ Moḡa lorinai, nuḡami beḡene veiareva, boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi. Iesu Keriso befororini ḡaronai Barau na bevinimini varevarena ḡenai, nuḡami mabarana ḡesi boḡono torea. ¹⁴ Barau natunai ḡoiaḡoto nai, ḡia boḡono seḡaḡi-vinia. Barau asi ribami negari ai tauḡani ḡena ura rakavari na ḡeḡori-ḡeḡevamito-ḡoi veiḡari asi ma boḡono vei-ḡenoḡori. ¹⁵ Senaḡi ekeamito Barauna tu vevaḡa, ilailanai ḡomi maki boḡono vevaḡa ḡemi veiḡa mabarari nuḡari ai. ¹⁶ Korana Buka Vevaḡa nuḡanai etoreato, Barau ekirato, “Boḡono vevaḡa, korana au tu vevaḡa.”

¹⁷ ḡoḡauḡauni negari ai, Barau tu Tamami ai ḡokiraḡiani, ma ḡia na tarimarima mabarari tu dabara sebonai moḡo evaḡa-maoro vinirini, tata ḡeri veiḡa ilailari ai; moḡa lorinai mai tanobarai roḡo ḡotanukauni nuḡanai tu, Barau boḡono gubakaua e boḡono seḡaḡi-vinia. ¹⁸ Korana ma ribami, senemi ḡeri maḡuri rakavari ḡomaḡuri-iaḡirito-ḡoi ḡerina Barau na evaḡa-maḡurimito ginitaḡo dagarana tu asi berakavani dagarana. Dia silva o golo kavari. ¹⁹ Senaḡi evaḡa-maḡurimito ginitaḡo dagarana tu Keriso rarana, rara namo vedaureana, Barau ḡena mamoe natuna rarana asi mirona e kererena. ²⁰ ḡia tu Barau na tanobara roḡosi bere veia neganai veḡata, eḡabi-virigiato. Senaḡi ḡita vaḡa-maḡurira ḡana mai nega gabiri ai ema vaḡa-foforiato. ²¹ ḡia bakunai Barau ḡoḡabidadama-viniani. Barau na mase ḡenana evaḡa-variḡisi-ḡenoḡoato, e marevana baregona eviniato. Moḡa lorinai ḡomi na Barau ḡoḡabidadama-viniani, ema ḡemi tuḡamaḡikau ḡia ḡenai ḡotoreani.

²² Toma, ḡomi na guruḡa moḡonina ḡoseḡaḡi-viniato lorinai, tauḡemi ḡoveiarevato, ema karomi veḡabidadama tauri ḡesi moḡoni ai ḡoveura-vevinini. Moḡa lorinai boḡono veura-vevini ma nuḡami mabarari ḡesi. ²³ Korana ḡomi tu ḡomaḡuri-ḡenoḡoito, tarima variḡu geragerami ai ḡoiaḡoto, dia tama sina ḡerina, ḡia tu ḡemaseni, senaḡi Barau ḡena maḡuri guruḡana, etanu-vanaḡi vanaḡini guruḡana, ḡenana evaḡa-maḡuri ḡenoḡoimito. ²⁴ Buka Vevaḡa ekirani kavana,

“Tarimarima mabarari tu reġi kavana,
 ġia marevari tu reġi ġwaġwana kavana.
 Reġi tu ġemaraini,
 ema veravera maki ġeketoni,
²⁵ senaġi Vereġauka ġena guruġa tu
 betanu-vanaġi vanaġini.”
 Mai guruġa tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġevari-fiuato.

2

Vereġauka tu maġuri forena, fore namo vedaureana

¹ Moġa lorinai, tuġamaġi rakavari mabarari, e ġofaġofa mabarari, e vemuriġoi mabarari, e mama, ema guruġa rakavari mabarari boġono fitoġa-kwareġari. ² Vau ġemaġurini mero keiri kavari boġono vei, vanaġivanāġi iauka ratana boka-kokena boġono boka-koke, be moġa niuniunai boġono barego e vevaġa-maġuri boġono ġabia. ³ Korana ġomi tauġemi na ġodoġariato, Vereġauka ġena namo tu aiġesina.

⁴ Vereġauka ġenai ġoiāġoma, ġia tu maġuri forena, tarimarima na ġefitoġaiato, korana asi ġena namo ta ġetato. Senaġi Barau na eġabi-viriġiato, korana fore namo vedaureana ġia ġoiranai. ⁵ Maġuri foreri kavana ġoiāġoma, be ġomi maki Barau Iaukana na Rubu Veāġi bene raga-iaġimi. Monai Rubu Veāġa vereri veāġami ai boġono iaġo, ma Barau na Iesu Keriso bakunai eġabi-raġerini iauka varevareri, ġemi maġuri, boġono vinoa.

⁶ Korana Buka Veāġa ekirani,
 “Au na fore namo vedaureana ta aviriġiato,
 ġia tu Sionai (o Ierusalem) ai
 duġu forenai avāġa-iaġoato.
 Dei na ġia bevaġa-moġoniani
 tarimana tu asi bemaiaġaiani.”

⁷ Govaġa-moġoniani tarimami ġemi ai mai fore tu namo vedaurea, senaġi asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu,
 “Numa ragaragana tarimari na
 asi ġeura-viniato nai ġefitoġaiato,
 ġekirato fore rakavana,
 dagnarana tu fore mabarari fakari ai fore namo vedaureana,
 duġu forenai eiaġoto.”

⁸ Ma toretore tai ekirani,
 “Mai fore na tarimarima bevaġa-kake-naġirini,
 e bevaġa-ketorini forena.”

Barau ġena guruġa asi ġeseġaġiato dainai, ġevekake-naġito, mo tu Barau na ekiraġi-guineato, moġesi beġe veiani.

⁹ Senaġi ġomi tu ġabi-viriġi besena, Kini ġena Rubu Veāġa veremi, bese veāġana, Barau ġena tarimarima. Eġabi-viriġimito, mukuna na ekearosimito, benamo ġena mama namo vedaureanai etoremto, korana tu ġia ġena veiġa namori boġono kiraġi-foforiri ġana. ¹⁰ Guinenai ġomi tu dia Barau ġena tarimarima, senaġi toma ġomi tu ġia ġena tarimarima. Guinenai Barau ġena vevetuġaġwa tu asi ribami, senaġi toma ġia ġena vevetuġaġwa ġodoġariato.

Barau ġena vetuġunaġi tarimari

¹¹ Ġatagu mabarami, anoġi-gwaġġimini, ġomi tu tarima boru e tanukau tarimami mai tanobarai. Tauġani ġena ura rakavari asi boġono veiri, manġeri na vanaġivanaġi ġomi iaukumi ġevetari-vinirini. ¹² Senaġi Barau asi ribari tarimari ġoirari ai ġemi veiġa beġene namo. Beġe rori-toremmini, rakava-vei tarimami ai beġe kiraġimmini, senaġi ġemi veiġa namori beġe ġitarini neganai, ġia na Barau beġe vaġa-raġeani, ġia na tarimarima bekota-vinirini ġaronai.

¹³ Vereġauka ġovaġa-moġoniani nai, gavamani ġeri taravatu mabarari boġono korana-iaġiri: Kini boġono seġaġi-vinia, korana ġia tu varaġe vedaurea. ¹⁴ E gavana tauri boġono seġaġi-viniri. Ġia na veiġa rakava tarimari beġene vaġa-rakavari, ema veiġa namo tarimari beġene vaġa-namori ġana eġabi-torerito. ¹⁵ Korana Barau ġena ura tu, ġomi ġemi veiġa namori na asi ribari tarimari ġeri guruġa babobabori boġono lautariri. ¹⁶ Kokore ai boġono tanu, be dagara ta na asi bene barubarumi, Keriso na eruġa-vaġirito tarimari kavana. Senaġi asi boġono kira, “Ġai tu maġuri namonai e fakanai ġatanuni, be veiġa rakavari baġa veirini tu asi kara ta.” Asiġina. Barau ġena vetuġunaġi tarimami ai boġono tanu. ¹⁷ Tarima mabarari boġono gubakauri. Karomi veġabidadama tarimari boġono ura-viniri. Barau boġono vaġa-raġea, e kini boġono gubakaua.

Keriso kwakuna gabunai boġono raka

¹⁸ Tuġu-rakaorakao tarimami asi voimi, ġitaġaumi tauri boġono seġaġi-viniri, moġoni ai boġono gubakauri, dia veiġa-namo e garo-namo tarimari moġo, senaġi niara-niara tauri maki. ¹⁹ Korana Barau na eura-viniani veiġana tu maġa: Barau ġena ura ġokorana-iaġirini dainai, enabe asi ġemi rakavai beġe vaġa-midigu midigumini, senaġi boġo vevaġa-gwaġġini. ²⁰ Ġemi rakava dairi ai beġe kwarimini ma boġo vevaġa-gwaġġini, moġa ġena namo ġemi ai tu kara? Senaġi bema veiġa namori ġoveini nuġanai beġe vaġa-midigu midigumini ma boġo vevaġa-gwaġġini moġo, Barau ġoiranai tu namo eġabi-raġeani. ²¹ Ġomi tu moġesi boġono vei ġana, Barau na ekeamito. Korana ġomi daimi ai Keriso tauġena emidigu-midiguto, e ġia na mai vevaġa-ġita ġomi ġemi ai eraga-kwaneato. Moġa lorinai ġomi tu ġia kwakuna gabunai boġono raka. ²² Ġia na rakava ta asi eveiato, e ta na ġia muruna na ġofaġofa guruġana asi eseġaġiato. ²³ Geguruġa-rakava-viniato, senaġi guruġa rakavari na asi evaġa-voirito; ġevaġa-midigu midiguato neganai, vaġa-voi guruġari asi ekiraġirito. Ġia ribana, Barau tu vevaġa-maoro tauna iobukaibukana, naima ġia ġimanai etoreato. ²⁴ Keriso tauġena tauġaninai ġita ġera rakava eġwa-raġerito satauro tuġuna ġana. Moġesi eveito tu, vei-rakava ġenai bitana mase, asi ma bitana vei-ġenoġoia, ema vei-iobukaibuka ġenai bitana maġuri, Barau ġena ura bitana korana-iaġiri. Boġono tuġamaġi: Ġia manuġana dainai, ġoi onamoto. ²⁵ Ġomi tu rekwerekwa mamoeeri kavari ġoraka-taġui taġuito-ġoi. Senaġi toma ġomi tu iaukumi nariġauna e ġitaġauna tauna Keriso na ma beġabi-ġenoġoimi.

3

Veġaraġo vavinemi ema taumi

¹ Ġomi veġaraġo vavinemi maki moġesi, ġaraġomi gabureri ai boġono tanu. Moġesi boġo veini nai, tari ġaraġomi tu Barau ġena guruġa

asi ġevaġa-moġoniani tauri, senaġi ġemi veiġa namori na moġo nuġari beġabirini, benamo beġe vetuġamaġi-kureni; a Barau ġena guruġa ta ġeri tu asi boġo kiraġiani. ² Korana ġemi veiġa roroġotori ema ġemi vegubakau ġia ġeri ai beġe ġitarini tu namo. ³ Marevami ġenamo-vedaurea urari ai tauġanimi asi boġono vaġa-veraverari. Ilailana, ġuimi ġovei-iraurini, golo ġotoreni e dabuġa namori vedaureari ġoriġorini. ⁴ Asigina, ġomi tu lorumi ġuturi neġi boġono vaġa-veraverari, asi beġe rakavani veraverari na, manau e nuġa-namo. Moġeri tu Barau ġoiranai dagara baregori. ⁵ Guinenai, ġita tubura ġatara ġeri negai maki vavine veaġari, Barau ġenai ġeveġabidadamato-ġoi vavineri, tu moġesi ġevevaġa-marevato-ġoi, e ġaraġori gabureri ai ġetanuto-ġoi. ⁶ Sara kavana, ġaraġona eseġaġi-viniato-ġoi; ġaraġona tu “Ġegu vereġauka” etato-ġoi. Ġomi toma tu ġia natuna, bema ġemi veiġa tu namo e kara ta garina asi ġoveini.

⁷ Ġomi tau maki ġaraġomi ġesi ġotanuni nai, boġono riba-ġinikauri. Boġono riba, ġia tu asi fakosiri. Ġaraġomi boġono gubakauri, korana Barau na maġuri vanaġivanaġi tu ġia e ġomi bevarevare-vinimini. Moġesi boġono vei, be dagara ta na ġemi ġauġau-vegogo asi bene vaġa-rakavari.

Veiġa namori ai bitana midigu-midigu

⁸ Guruġa vaġa-magona maiġa: Mabarami nuġami boġono vaġa-sebonari, boġono vevaġa-kava-vevini, e boġono veura-vevini tarikaka kavari. Boġono vevetuġaġwa-vevini e boġono marana. ⁹ Veiġa rakavari e garo rakavari asi boġono vevaġa-voi-vevini, senaġi ġevaġa-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori. Korana Barau na ekeamito tu moġesi boġono vei, benamo ġomi na maki ġena vevaġa-namo boġono ġabia.

¹⁰ Korana Buka Veaġa ekirani,

“Deikara maġuri eurani e ġaro namori bene ġitari etoni tarimana tu meana bene naria, guruġa rakavari asi bene kiraġi, e muruna na ġofaġofa guruġari asi bene kiraġiri.

¹¹ Rakava bene raga-kwanea,

veiġa namori bene vei.

Maino bene vetaua nuġana mabarana ġesi.

¹² Korana Vereġauka na tu vei-iobukaiobuka tarimari eġita-ġaurini, e ġeri ġauġau eseġaġirini.

Senāġi vei-rakava tarimari tu

Vereġauka na asi eura-vinirini.”

¹³ Veiġa namori bouravini-baregorini nai tu, dei na ġoi bevaġa-rakavamuni? ¹⁴ Senāġi irau beġe vaġa-mididgu midigumini ġemi vei-iobukaiobuka dairi ai nai tu boġono iaku. Tarima ta garina asi boġono vei, e asi boġono daradara. ¹⁵ Senāġi nuġami ai Keriso boġono korana-iaġia, boġono vaġa-raġea, ġia tu ġomi ġemi Vereġauka. E vanaġivanaġi boġono venari-taġo, bema ta na bedanaġimini, “Kara dainai Keriso ġoġabidadama-viniani” betoni nai, ġena boġono kiraġi-ġinikau. ¹⁶ Senāġi manau ai e vegubakau ai ġena boġono kiraġi-ġinikau. Ġemi veiġa loriri boġono toreri, asi namo gabivau boġono riba ġomi tu asi maoro. Keriso murinai ġorakani ma veaġami ġesi dainai, ġemugumuġu-iaġimini e rakavami ġekiraġini tarimari tu tauġeri roġo beġe maiakarini. ¹⁷ Barau

ġena urai veiġa namori ġoveini dairi ai ġomidigu-midiguni nai tu namo. A asi namo ġemi veiġa rakavari dairi ai boġono midigu-midigu.

¹⁸ Keriso emaseto, ġera rakava bene voi-vaġiri ġana. Ġia tu nega sebona moġo emaseto, asi ma bemaseni. Ġia tu vei-iobukaiobuka tauna, ġita rakava tarimara bene kurevora, be Barau ġenai bene ġori-iaġora ġana. Tauġani maġurinai tu ġevaġi-maseato, senaġi iauka maġurinai ġia tu evariġisi-ġenoġoito. ¹⁹ E iaukai ġia eiaġoto mase gabuna o dibura ġana, monai ġetanuni tarimari iaukari ġeri ea ġobatato. ²⁰ Ġia tu guinenai ġekira-sirivaġito tarimari, Noa na ġasi baregona eveiato neganai, benamo Barau na evaġa-nogarito ma vevaġa-gwaġiġina ġesi, (ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure ġana). Senaġi ġasi baregona nuġanai ġeraka-toġato tarimari tu asi ġutuma. Tauri mabarari tu imaima toitoi (8) moġo nanu na evaġa-maġuririto. ²¹ Mo nanu moġa tu babatiso vetoġana kavana, korana babatiso na toma ġomi evaġa-maġurimini, dia tauġani mirona ġuriġi-vaġina, senaġi Barau ġonoġiani nuġami bene iarevari ġana Barau ġoiranai. Iesu Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato bakunai evaġa-maġurimini. ²² Ġia tu gubai eraka-toġato, Barau aroribana rekenai etanuni. Aneru, e ma ġeri maoro baregona iaukari, ema seġuka tauri mabarari tu ġia gaburenai ġetanuni.

4

Ekalesia maġurina

¹ Keriso tu tauġaninai emidigu-midiguto lorinai, ġomi maki ġemi tuġamaġi boġono vaġa-gwaġiġiri, ġia ġena tuġamaġi ġesi beġene ilaila; korana tauġaninai emidigu-midiguni tarimana na veiġa rakavari eraga-kwanerini. ² Tauna moġa, ġomi roġo mai tanobarai ġotanuni nuġanai tu, tauġanimi ġeri ura rakavari asi boġono korana-iaġiri, a Barau ġena ura neġi boġono korana-iaġia. ³ Ġomi tu kai-veġata Barau asi ribari tarimari ilailari ai ġotanuto-ġoi, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġoveito-ġoi, ġoniu-lelevaġito-ġoi, ġovei-taġuitaġuito-ġoi, ġoniu-vegogoto-ġoi, e barau ġofaġofari ġotoma-rakarigo vinirito-ġoi. ⁴ Toma, ġia tu ġeveiauni, korana ġia ġesi asi ġovekakoni, e asi ġovei-taġuitaġuini. Moġa lorinai rakavami ġekiraġini. ⁵ Senaġi ġia tu maġuri tarimari e mase tarimari vaġa-maoro-viniri Barauna ġoiranai beġe ritoġoni, ġeri veiġa moġeri beġe kiraġirini. ⁶ Moġa lorinai Iesu na Vari Namona tu ġemaseto tarimari iaukari ġeri maki evari-fiuato. Moġesi eveito korana tu, enabe Barau na tauġani ai evaġa-maoro vinirito tarimarima mabarari kavana, (mai tu ġemaseto), senaġi iaukai tu roġo beġe maġurini, Barau emaġurini kavana.

Barau ġena varevare dagarari ġitaġauri tarimari namori

⁷ Dagara mabarari magori tu bekavinaġi. Boġono venari-taġo e boġono vevaġa-gwaġiġi, be ġemi ġauġau asi boġono vaġa-ketoa. ⁸ Barego vedaureana tu, tata boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi, korana veura-vevini na rakava ġutuma elautaririni. ⁹ Karomi tata ġesi veiġa namori boġono vei-vevini, boġono veġabiraġe-vevini, asi boġono vemugu-mugu e veroritore. ¹⁰ Ġomi tata mabarami tu, Barau na evaġa-ġaunamito varevare dagarari iraurau ġitaġauri tarimami namomi, moġa lorinai karomi dairi ai boġono ġauvei-iaġiri, kamara varevare dagarana Barau ġenana ġodoġariato ilailanai. ¹¹ Deikara eġobatani nai,

ġia tu Barau ġena guruġa bene vari-fiua. Deikara evevaġa-kavani nai, ġia tu Barau ġena kokore na bene vevaġa-kava. Mo dabarai dagara mabarari nuġari ai Barau bita vaġa-raġeani, Iesu Keriso bakunai. Mareva namona e seġuka tu ġia ġena, bene iaġo mo vanaġivanāġi. Amen.

Ekalesia midigumidiguna

¹² Ġataġu mabarami, midigumidigu karava mamiri noġa ġoġabini nai tu, nuġami asi beġene farevaġi, asi boġono kira, dagara boruna ta ġemi ai eġorani. (Asiġina, mani tu ġomi tovonāġimi dagarana moġo). ¹³ Senāġi Keriso emidigu-midiguto kavana ġomidigu-midiguni dainai, boġono iaku, gabivau ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai vau ma boġo iaku-sirivaġini. ¹⁴ Keriso murinai ġorakani nai, rakavami beġe kiraġini neganai, boġono iaku, korana monana boġo ribani, Barau Iaukana, mareva-namo Iaukana, tu ġomi iatami ai etanuni. ¹⁵ Bema ġomi ta omidigu-midiguni nai, mani midigumidigu tu dia ovevaġi-debani, o olemani, o seġafore veġana rakavana ta oveiani, o tarima ta ġena ġauvei metona oveiani nai omidigu-midiguni. ¹⁶ Senāġi bema ġoi tu Keriso murinai orakani dainai omidigu-midiguni neganai, asi bene maiakamu, senāġi Barau bono vaġa-raġea, Keriso arana oġwa-rakaoani nai.

¹⁷ Barau ġena vevaġa-maoro negana tu varau beraġasi, e vevaġa-maoro tu Barau ġena tarimarima ġeri ai bevesinani. Bema ġita ġerai bevesinani neganai, Barau ġena Vari Namona asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu kamasi bea ġorani? ¹⁸ Korana Buka Veaġa ekirani, “Maġuri ġabiġabina Barau ġeseġaġi-viniani tarimari ġeri ai tu gwaġiġi. O Barau asi ġevaġa-moġoniani e vei-rakava tarimari dabarari tu kamasi bevetoreni? (Ġia ġeri ai tu meto lelevaġi!)”

¹⁹ Tauna moġa, Barau ġena ura lorinai midigu ġeġanini tarimari tu veġa namori moġo beġene vei, ema ġeri maġuri tu eveirito Barauna ġimana nuġanai beġene toreri, korana ġia na etuġamaġi-kaurini.

5

Ekalesia ġorikauna tarimari

¹ Au na ġomi fakami ai ekalesia ġorikauna taumi avaġa-guruġamini. Au maki ekalesia ġori-kauna taugu. Keriso emidigu-midiguto-ġoi au tu matagu na aġitaiato, e ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai, au tu ma augu. Moġa lorinai au na ġomi anoġi-gwaġiġimini: ² Barau ġena mamoe serina boġono ġitaġau-ginikaua. Ġia na ġomi evinimito tu, nuġami na eura-iaġiani lorinai boġono ġita-ġaua, ġia ġena ura ilailana. Dia mugumugu ai, senāġi nuġami na eura-iaġiani lorinai. Dia moni o farefare boġono doġari ġana, senāġi nuġami ġeri urai. ³ Barau na ġomi ġemi veġitaġau gaburenai etoreato mamoe serina (o ekalesia doġorona) asi boġono dori-naġinaġia noġa moġo vere baregori ġevevini kavana. Senāġi ġomi marevami boġono vaġa-ġitari, be beġene tovtovomi. ⁴ Moġesi boġo veini nai, mamoe Ġitaġauri Tauna Baregona, Keriso, beġoira-refoni ġaronai, korona namo vedaureana, asi berakavani dagarana, boġo ġabiani, mo tu maġuri vanaġivanāġi.

⁵ Moġa ilailanai, ġomi tarima varigumi maki veġitaġau tauri boġono seġaġi-viniri, ma ġomi mabarami na manau dabuġana boġono ved-abuġa-iaġia, boġono vevaġa-kava-vevini, korana Buka Veaġa ekirani, “Veiavi tarimari tu Barau na elautaririni, senaġi manau tarimari tu ġena namo e varevare-bara evinirini.” ⁶ Moġa lorinai, tauġemi boġono vevaġa-manau, Barau ġimana seġukana gaburenai, benamo ġarona bene raġasi neganai, ġia na bene ġabi-vaisimi. ⁷ Ġemi nuġa-vekwaraġi dagarari mabarari ġia ġimanai boġono toreri, korana ġia na eġita-ġaumini. ⁸ Boġono tuġamaġi-roroġoto, boġono venari! Korana vaġa-rakavami tauna, Diabolo, tu erakao-rakaoni, laion noġa emagarani, emaramarani, ta neġania uranai. ⁹ Ġemi veġabidadamai boġono ruġa-gigitari, benamo Diabolo boġono kora-ġoia. Korana boġono tuġamaġi, ġoġanini midiguri ilailari tu ġomi karomi tanobara mabarana maki ġeganini.

¹⁰ Senaġi Barau, namo e vare-vare-bara mabarari na evonuto Barauna, na Keriso bakunai ekeamito, nega kotunai moġo boġo midigu-midiguni murinai, ġena tanu-vanaġivanāġi marevana namona boġono ġabia ġana. Ġia na vau bevaġa-namo ġinikaumini, bevaġa-ruġa ġigitarimini, e bevaġa-kokoremini. ¹¹ Seġuka tu ġia ġena, bene iaġo vanaġivanāġi! Amen.

Vevaġa-namo magona

¹² Siluano, (mai tu Silas), na bevaġa-kavagu, mai fefa kubina baġa tore-iaġosia ġomi ġemi. Ġia au na aġitaiani tu, ġita tarikakara ma ġena vetuġamaġikau ekalesia nuġanai. Mai fefa batorea korana tu ġegu ura bana vaġa-kokoremi e bana vaġa-ribami, Barau ġena namo e varevare-bara moġonina tu maiġa. Be mai namo e varevare-bara nuġanai boġono ruġa-gigitari.

¹³ Ġomi karomi ekalesia tarimari Babulona ai maiġeri, (mai tu ekalesia tarimari Romai ekiraġirini), ġia maki Barau na eġabi-viriġirito tarimari, na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu, e natugu Mareko na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. ¹⁴ Veuravini verauna na boġono vevaġa-namo-vevini.

Keriso nuġanai ġotanuni tarimami mabarami maino ġemi ai bene tanu.

PETERO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero na mai fefa vaĝa-ruaruana maki betaĝu Roma na etoreato. Etoreato laĝanina tu 65 ma 67 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai. Petero tu mai fefa etoreato murinai vauro ĝebaru-seiriĝoato, benamo ĝevaĝiato.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 3:17-18.

Petero na mai fefa etoreato tauna korikori tu, 1) Barau ĝena tarima veaĝari bene vaĝa-naĝiri, be Barau korana-iaĝina veiĝari korikori beĝene veiri ĝana; 2) vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-darererini garina ekira-toreĝaurito; 3) riba korikorina Barau ĝenana eiaĝomani tu aiĝesina ema Satani na riba ĝofaĝofana evaĝa-raka-rosiani ribana tu aiĝesina, moĝeri ekiraĝi-foforirito; 4) Vereĝauka ĝena ĝaro ai Kota baregona beveĝabini moĝa ekiraĝi-fofori ginikauato.

Petero na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau ĝenana eiaĝomani ribana korikorina tu kamasina - karoa 1
2. Riba moĝonina na boraka-veĝitani tu kara rakavana beĝorani - karoa 2
3. Barau ĝena kiraĝitore moĝoniri - karoa 3

¹ Au, Simona Petero, Iesu Keriso ĝena vetuĝunaĝi ema ĝena apostolo taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini.

Ĝomi ĝai ĝesi ĝera veĝabidadama sebona taĝabiato tarimami atorevinimini. Ĝera Barau, ĝera Vevaĝa-maĝuri Tarimana Iesu Keriso, ĝena vei-iobukaiobuka e vetuĝamaĝikau lorinai, ĝomi maki mo veĝabidadama namo vedaureana sebona ĝoĝabiato ĝai apostolo kavana. ² Ĝemi riba e tuĝamaĝi-faka Barau ĝenai ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai beĝene barego. Monana vau varevare-bara e maino maki ĝemi ai beĝene barego.

Barau na ekeamito ĝia ĝena

³ Ĝena seĝuka na Iesu Keriso na ĝera maĝuri vaĝa-kokoreri dagarari mabarari varau evinirato, Barau ĝena ura bitana korana-iaĝi korikoriri ĝana. Korana Keriso ĝenana Barau tama ribaiato, ĝena mareva baregona e namo ĝerina ekearato tarimana. ⁴ Ĝena mareva baregona e namo ĝerina ĝena kiraĝitore baregori e namo vedaureari varau evinirato vaĝa-ilailana: Mai tanobara ĝena ura rakavari ema mase ĝevaĝa-ĝorarini veiĝari ĝerina bene vaĝa-maĝurira, ma Barau maĝurina korikorina bitana ĝabia.

⁵ Moĝa lorinai boĝono kokore, ĝemi veĝabidadama ĝenai veiĝa namo boĝono terekau; veiĝa namo ĝenai tuĝamaĝi-maĝata boĝono terekau; ⁶ tuĝamaĝi-maĝata ĝenai nuĝa-gwaĝiĝi boĝono terekau; nuĝa-gwaĝiĝi ĝenai vevaĝa-gwaĝiĝi boĝono terekau; vevaĝa-gwaĝiĝi ĝenai Barau korana-iaĝina boĝono terekau. ⁷ Barau korana-iaĝina ĝenai tarikakami veuraviniri boĝono terekau; ema tarikakami veuraviniri ĝenai veuravini tarimarima mabarari ĝeri ai boĝono terekau.

⁸ Maīgeri maḡuri tu ḡomi ḡemi ai beḡene tanu, ema beḡene barego, korana maīgeri na ḡomi beḡe launaḡi-naḡimini ema beḡe vaḡa-kokoremīni, benamo ḡemi riba Iesu Vereḡauka ḡenai tu asi beḡe tanu-kavani, senaḡi ḡwaḡwari namori vovoka beḡe vetoreni. ⁹ A bema maīgeri maḡuri ai erabuni tarimana, ḡia tu mata-bubu tarimana kavana, korana Barau na ḡena veīḡa rakavari guineri varau eḡurīḡi-ḡitoḡarito evetuḡarekwani.

¹⁰ Moḡa lorinai, tarikakagu, boḡono kokore, Barau na ekeamito e evirīḡimito maniḡa boḡono vaḡa-moḡonia. Moḡesi boḡo veini nai tu, asi boḡo ketoni. ¹¹ Moḡesi boḡo veini nai, Barau na beḡabiraḡe-ginikaumini, benamo ḡera Vereḡauka e Vevaḡa-maḡuri Tarimana Iesu Keriso ḡena tanu-vanaḡivanaḡi Basileiana nuḡanai boḡo raka-toḡani.

¹² Mo maḡuri namona tu ḡomi ḡoirami ai enarimini, moḡa lorinai au na ḡomi vanaḡivanaḡi basisiba-vini ḡenoḡoi-ḡenoḡoimini. Moḡoni, maīgeri dagara mabarari varau ḡoribarito, ema Barau ḡena guruḡa moḡonina ḡoḡabiato ema ḡoḡabi-gigitariani maki. ¹³ Senaḡi au atuḡamaḡini, mai dabara namori ḡomi tu ḡemi vetuḡamaḡi-taḡo ai bana vaḡa-foforiri, au roḡo amaḡuri-taḡoni nuḡanai. ¹⁴ Korana au ribagu, au tauḡanigu korina tu dori atore-tariani, ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso na evaḡa-guruḡaguto ilailanai. ¹⁵ Moḡesi naima ḡegu ura mai dagara mabarari bana sisiba-vini ginikaumi. Benamo ḡegu mase murinai, ḡomi na boḡono tuḡamaḡi-taḡo vanaḡi-vanaḡiri ḡana.

Iesu marevana baregona matama na ḡaḡitaiaito

¹⁶ Ḡai tu dia sinasina ḡofaḡofari na ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena seḡuka ema ḡena iaḡoma-ḡenoḡoi ḡomi ḡavaḡa-ribamito. Asiḡina! Ḡai tauḡema matama na ḡia marevana baregona ḡaḡitaiaito. ¹⁷ Ḡai matama ḡutuḡutunai Barau ḡita Tamara na ḡia ara baregona ema mama ma seḡukana eviniato. Mo mama baregona nuḡanai etanuni Barauna guba na ekea-riḡoto Iesu ḡenai, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ḡia ḡenai aiaku-rakavani maki.” ¹⁸ Ḡai tauḡema na ḡaseḡaḡiatio, mai garo guba na emariḡoto, ḡia ḡesi ḡoro veaḡanai ḡatanuto-ḡoi nai.

¹⁹ Moḡa lorinai ḡai tu peroveta tarimari na ḡekiraḡi-torerito guruḡari ḡaḡabi-gigitaririni. Ḡomi maki moḡeri guruḡa boḡo korana-iaḡirini tu namo, korana peroveta tarimari ḡeri guruḡa tu lamefa kavana, gabu mukunai emamani, beiaḡoni mo nega beraḡasini, Keriso, laḡani visiḡuna ḡomi nuḡami ai bemama-rovorovoni. ²⁰ Moḡeri mabarari iatari ai ini guruḡa asi boḡono tuḡarekwaia: Tarima ta ḡia ḡereḡana ḡena ribai peroveta guruḡari tauri asi bekiraḡirini. ²¹ Korana peroveta guruḡari tu dia tarimarima ḡeri ura na ḡeiaḡomato, senaḡi Iauka Vevaḡa na tarimarima evaḡa-naḡirito lorinai, ema guruḡa evinirito ilailanai, Barau ḡena guruḡa ḡeperoveta-iaḡirito-ḡoi.

2

Vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari

¹ Guinenai peroveta tarimari ḡofaḡofari tu Isaraela tarimari fakari ai ḡefoforito-ḡoi. Mo dabara sebonai vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari maki ḡomi fakami ai beḡe fororini. Ḡia na vekuretoḡai vevaḡa-riba ḡofaḡofari beḡe vaḡa-ribamini, ḡemi veḡabidadama vaḡa-rakavari uranai. Ema ḡeri Vereḡauka, evoirito tarimana, maki ḡia na beḡe ruḡaiiani; moḡesi beḡe veini, ḡia tauḡeri na ḡeri mase beḡe vaḡa-ḡarimoḡiani. ² Ḡutuma na maki

gia ġeri veigħa rakavari e mata-boraġa veigħari beġe tovtovorini, moġeri urari ai kotari na dabara moġonina tu dabara rakavanai beġe kiraġiani. ³ Ġeri mata-ġaniġani ġerina guruġa ġofaġofari na nuġami beġe ġanirini, beiaġoni mo beġea ġabimini. Senaġi ġia tu kai-veġata na vevaġa-maoroviniri tarimana tu enari-taġoni, ema ġia vaġa-maseri tarimana tu eġita-taġorini.

⁴ Barau na ġevei-rakavato aneruri maki asi evaġa-maġuririto, senaġi rakava gabunai eflu-riġorito. Monai seini na ebarubarurito mukuna furufuru nuġanai, vevaġa-maoro ġarona ġevaġa-nogaiani. ⁵ Ema Barau na tanobara guinena maki asi evaġa-maġuriato, senaġi ġutuġutu evaġa-foforiato tu Barau asi ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġeri ai; a Noa, vei-iobukaiobuka eġobata-iaġiato-ġoi tarimana, ema tarima imaima ruarua (7) moġo ġia ġesi evaġa-maġuririto. ⁶ Barau na Sodoma e Gomora maki evaġa-maoro vinirito, karava na evaġa-ġara ġosirito, kau ai ġeiaġoto. Mo veigħa ġenana Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari matari bene vaġa-kaniri ġana. ⁷ A Lota moġo eġabi-maġuriato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, ġia maki tarimarima ġeri veigħa rakavari e boraġari tuġamaġiri ai egauto. ⁸ Mo tarima iobukaioubukana tu rakava tarimari fakari ai etanuto-ġoi, ġaro vanaġivanaġi enuġa-midigu midiguto-ġoi, korana ġia na Barau ġena taravatu kira-fitoġari veigħari eġitarito-ġoi ema eseġaġirito-ġoi nai.

⁹ Boġono tuġamaġi, Vereġauka na tu ġia ġekorana-iaġiani tarimari veribaġani e vedaġaraġe nuġari na beġabi-maġuririni riba, a vei-rakava tarimari bebiri-ġaurini, beiaġoni mo, Barau na bevaġa-maoro vinirini ġaronai. ¹⁰ Ma tarima kotari na rakava voina barego lelevaġina beġe doġariani, mai tu tauġanina ġena ura boraġari ġeiaġo-vinirini tarimari ema Barau ġena guruġa ġekira-fitoġaiani tarimari.

Mai vevaġa-riba tarimari ġofaġofari tu veiavi e vekiraġi-rakava rakava tarimari, iauka baregori asi ġegubakaurini, ġerikiriki-iaġirini. ¹¹ Aneru tu kokore e seġuka lelevaġi, mai ġofaġofa tarimari ġeri seġuka ġevanaġirito, senaġi aneru na iauka baregori tu asi ġevaġa-daġarini e asi ġevei-veġare veġarinerini Vereġauka ġoiranai. ¹² A maiġeri tarimarima tu asi ġetuġamaġini, ġeri vemamiraġi na moġo ġeġori-kaurini, noġa moġo boġa bairi kavana, ġemaġurini tu beġene vaġiri moġo ġana kavari. Asi ġeribarini dagarari ġerikiriki-iaġirini. Moġa lorinai ġia tu mo boġa bairi kavari beġe vaġa-rakavarini e beġe rekwarekwani. ¹³ Ġeri veigħa rakavari voiri beġe ġabirini. Tauġaniri vaġa-iakuri veigħari laġani matabarai ġeveirini, asi ġemaiakarini. Moġeri tarima ġomi ġemi ġanivegogo ġoveirini nai, ġia tu miro noġa ġomi fakami ai; korana ġeri vevaġa-riba ġofaġofari tu ġemi ġanivegogo ai maki ġekiraġirini. ¹⁴ Vavine ta ġeġitaiani nai, mata-boraġa tuġamaġiri moġo ġeveini; rakava veiveiri ai asi ġegauni. Veġabidadamai roġosi beġene gwaġiġi tarimari ġevaġa-toġarini. Ġia nuġari tu mata-ġaniġani ai ġevaġa-maranarito. Barau na ġeri rakava voiri bevinirini veġata. ¹⁵ Ġia na dabara maorona beġe raga-kwanea, ġeraka-taġuitaġuini, Balam, Beoro natuna, eveito kavana. Ġia tu moni uranai veigħa rakavari eveirito-ġoi. ¹⁶ Senaġi ġena veigħa rakavari lorinai, doniki na evaġa-guruġaiato. Doniki tu asi guruġa ribana, senaġi tarimarima garori ai evaġa-guruġaiato, naima mo tarima ġena veigħa babori veiveiri evaġa-dokoato.

17 Moġeri tarima tu nanu guriri kakorori kavana; ema magube iavara na ekwari-rakaorakaorini kavana. Barau na mukuna furufuru gabuna ġeri etoreato. 18 Ġeguruġa-kavani ema ġeveiavi-kavani, ma tarima kotari tu vau moġo dabara moġoninai asi ġerakani tarimari fakari na ġeraka-veġitani, senaġi ġia na tu tauġanina ġena ura rakavari e mata-boraġa veiġari na ma ġema-gaġare-ġaurini. 19 Tarima ġeġofarini, ġekirani, maġuri namona e fakana beġe doġariani ġetoni, senaġi ġia tauġeri tu ġeri ura rakavari vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini. Korana tarimarima tu veiġa rakavana ta na eboroġiani nai, ġia tu mo veiġa rakavana ġena tuġu-rakaorakao tarimana. 20 Moġoni, ġia na ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġema-ribaiato dainai, tanobara ġena miro e vei-rakava ġenana ġeraka-veġitato; senaġi moġa murinai bema rakavana nuġanai ma ġeraka-toġani, benamo ġena seġuka gaburenai ma ġetanuni neganai, ġia ġeri maġuri tu berakava-kwaikwaini dokonai, dia tovtovonai kavana. 21 Ġia tu dabara roroġotona asi ġere riba-guinea tu namo, a asi namo, ġeribaiato murinai, taravatu veaġana, ġeġabiato dagarana, ma ġeruġa-doġemuriġiani. 22 Moġesi ġeveini nai, ġia na mai veġausina o sisiba guruġari ruarua maiġeri ġevaġa-moġonirini, ekirani, “Kwaiva na emumuta-vaġiani dagarana ma ea ġani-ġenoġoiani,” ema, “Ġevaġa-fouani baina tu ma eġenoġoini, ea vedokurani.”

3

Iesu Keriso ġena ġenoġoi

1 Ġatagu mabarami, maitoma tu fefa vaġa-ruaruana mai atorevinimini. Mai fefa ruarua ġerina, au na ġomi nuġami ai tuġamaġi roroġotori bana vaġa-variġu ġenoġoiri atoni. 2 Au aurani peroveta veaġari na ġekiraġirito guruġari guineri laġaniri ai boġono tuġamaġi-taġori, ema apostolo tarimari na ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana ġena vevaġa-naġi ġekira-varamito guruġari maki.

3 Guine tu, ġomi boġono riba-maoro: Ġaro dokori ai vei-ġareġare tarimari beġe foforini, ġeri ura rakavari na beġe guine-iaġirini. Ġia na beġe rikiriki-iaġimini, 4 beġe kirani, “Keriso eguruġa-toreto, ma beġenoġoi-iaġomani etato, nene? Be ġia tu ainai? Ġita tamara ġevaġa-noga-kavato, kai-veġata ġemaseto, senaġi dagara mabarari tu tanobara evesinato kavana roġo gaburi ai ġetanuni!”

5-6 Maiġeri tarima asi ġeurani mai guruġa maiġa beġene seġaġia: Barau na tanobara guinena ġutuġutu nanuna na evaġa-rakavaiato. A guba e tanobara tu tovtovonai veġata ġena guruġa ġenana eveirito, ma tanobara tu nanu nuġana na emaraġeto ema nanu na etanu-ġeġeraġiato. 7 Ma initoma guba e tanobara roġo ġetanuni tu, Barau ġena guruġa sebna na eġabi-taġorini, karava na vau bene vaġa-rakavaia tuġamaġinai. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari vaġa-roroġotori ema vaġa-mouri ġaronai vau bevaġa-rakava sebonarini.

8 Ġatagu mabarami, mai dagara sebna asi boġono tuġarekwaia: Vereġauka ġenai taimi tu irau, ġita ġerai tu irau, korana ġia ġenai ġaro sebna tu laġani 1,000 kavana, ema laġani 1,000 tu ġaro sebna kavana. 9 Vereġauka na ekiraġi-torerito dagarari veiveiri ai tu asi ekwaiboni, tarima kotari ġetuġamaġini kavana. Asiġina, ġia ġomi ġemi ai tu evevaġa-gwaġiġini, korana ġia asi eurani tarima ta bene rekwarekwa,

senāgi eurani mabarara ġera rakava ġerina bitana vetuġamaġi-kure ma bitana raka-kure.

Guba tanobara beġe rekwarekwani

¹⁰ Senāgi Vereġauka ġena ġaro beraġasini tu lema tarimana ta eraġasini kavana. Mo ġaro ai guba beġe rekwa-rekwani ma gurugururi ġesi. Gubai ġetanuni dagarari mabarari karava na bevaġa-ġara ġosirini, ema tanobara ma iatanai ġetanuni dagarari mabarari beġe rekwarekwani. ¹¹ Boġono tuġamaġi, maiġeri dagara mabarari tu maiġesi dabaranai beġe rakavani, be ġomi tu kamasi boġono tanu ġotoni? Ġomi ġemi maġuri tu beġene veaġa ema Barau ġena ura boġono korana-iaġiri. ¹² Barau ġena ġaro boġono naria, ema ġena raġasi boġono vaġa-ġarimoġia. Mo ġaro ai guba beġe ġararini e beġe rakavani, ema gubai ġetanuni dagarari seġukana na bevaġa-veverini. ¹³ Senāgi ġita tu Barau na ekiraġi-toreato dagarana tavaġa-nogaiani, guba e tanobara variġuri, monai veiġa roroġotori beġe tanuni gabuna.

Velaunaġi e vevaġa-namo guruġari

¹⁴ Moġa lorinai, ġatagu mabarami, alaunaġimini, mo ġaro ġovaġa-nogaiani nuġanai, asi miromi e asi ġemi kerere ta boġono tanu Barau ġoiranai, ema ġia ġesi maino ai boġono tanu. ¹⁵ Ġera Vereġauka ġena vevaġa-gwaġiġi boġono tuġamaġia, ġia tu ġomi evaġa-nogamini bene ġabi-maġurimi tuġamaġinai. Barau na ġita tarikakara namona Paulo iaunega eviniato, benamo ġia na moġesi ilailanai etore-vinimito. ¹⁶ Ġia ġena fefa mabarari ai maki maniġa ekiraġiani. Dagara kotari ġena fefa nuġari ai tu gwaġiġi rakava, asi ribari tarimari ema ġeri veġabidadama asi gwaġiġi tarimari na ġevevaġa-riba-iaġi ġofaġofarini. Buka Vevaġa nuġanai maki toretore mabarari moġesi ġeġofaġofa-iaġirini. Moġesi ġeveini nai, tauġeri ġeri maġuri ġevaġa-rakavarini.

¹⁷ Senāgi ġomi, au ġatagu namomi, tu varau ma ribami, maiġeri dagarai lorimi boġono vetore, be taravatu asi ġekorana-iaġiani tarimari na asi beġene ġofa-dareremi, ġemi veġabidadama namori na boġo keto-firiġoni garina. ¹⁸ A ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġena namo e veuravini ġerai etoreani moġa boġono vaġa-tubua-ġoi, ema ġia boġono riba-ginikaua. Ġia marevana bisini vaġa-raġea toma bene iaġo vanaġivanaġi! Amen.

IOANE ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa giniguinena maiĝa tu dia ekalesia ta ĝena o ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato. Asiĝi. Mai tu irau bese ekalesia doĝorori tari, ema Keriso ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi gabu mabarari ai ĝetanuni tarimari ĝeri. Ioane ĝena Vari Namona, e Ioane ĝena fefa toitoi, ema Apokalupo tu ĝia na etorerito. Ioane na mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 4:16; 5:13.

Ioane na mai fefa etoreato korana tu eurato, 1) ekalesia bene vaĝa-ribari, Barau ĝenana eiaĝomani ribana moĝonina eĝabiani tarimana tu Barau sevisevinai vanaĝivanaĝi etanuni; 2) tarikaka bene vaĝa-naĝiri, ĝia tata ĝeri veĝata Barau ĝesi, e tarikaka tari ĝesi, e tanobara tarimari ema dagarari ĝesi, ema vei-rakava tarimari ĝesi beĝene ĝita-ginikauri. Asi beĝene vekako mata-bubu; 3) Keriso ĝevetari-viniani tarimari ĝeri ĝofaĝofa veiĝari bene kiraĝi-foforiri.

Ioane na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau tu lamefa mamana kavana emamani - karoa 1-2
2. Barau tu veuravini - karoa 3-4
3. Barau tu maĝuri - karoa 5

Maĝuri guruĝana

¹ Tovotovona na veĝata etanuto dagarana, ĝaseĝaĝiato, matama na ĝaĝitaiato, ĝenai ĝaboĝekauto, ema ĝiamama na ĝaĝabi-karaiato: Mai tu Maĝuri Guruĝana ĝavari-fiuani. ² Mo maĝuri efororito, benamo ĝai na ĝaĝitaiato. Moĝa lorinai ĝemi ĝavari-fiuani ema maĝuri vanaĝivanaĝi ĝakira-varamini. Mo maĝuri tu Tamara ĝesi etanuto-ĝoi ema ĝai ĝemai ema fororito. ³ Ĝai na ĝaĝitaiato ema ĝaseĝaĝiato maĝurina ĝomi ĝemi ĝakiraĝi-foforiani, be ĝomi maki ĝai ĝesi bitana sebona uranai, korana ĝai tu Tamara ema ĝia Natuna Iesu Keriso ĝesi doĝoro sebona. ⁴ Mai guruĝa ĝatore-vinimini, korana ĝita nuĝara iaku na beĝene vonuvonuraĝe gana.

Barau tu mama

⁵ Iesu ĝenana ĝaseĝaĝiato varina ĝemi ĝavari-fiuani tu maiĝa: Barau tu mama, mukuna kotuna ta maki ĝia ĝenai asi etanuni. ⁶ Bema ĝita mukuna maĝurinai roĝo tarakani nuĝanai bita kirani, ĝita tu Barau ĝesi tadoĝoro-sebonani, ĝita tu taĝofaĝofani ema guruĝa moĝonina asi takorana-iaĝiani. ⁷ Senaĝi bema mama nuĝanai bita rakani Barau kavana, ĝita tata tu doĝoro sebona tarimara, ema ĝia Natuna Iesu rarana na ĝita ĝera rakava mabarari beĝuriĝi-vaĝirini.

⁸ Bema ĝita bita kirani, ĝita tu asi ĝera vei-rakava, ĝita tu tauĝera taveĝofani, ema ĝita ĝerai guruĝa moĝonina tu asiĝina. ⁹ A bema ĝita ĝera vei-rakava bita kiraĝi-foforirini nai, ĝia tu ma ĝena vetuĝamaĝikau, ĝera veiĝa rakavari mabarari betuĝamaĝi-fitoĝarini, ema ĝera veiĝa ĝeĝevaĝeĝevari beĝuriĝi-vaĝirini. ¹⁰ Bema ĝita bita kirani, nega sebona maki asi tavei-rakavato, Barau tu ĝofaĝofa baraunai bita vaĝa-iaĝoani, ema ĝia ĝena guruĝa tu ĝita nuĝarai asi etanuni.

2

Keriso ġita ġera vevaġa-kava tauna

¹ Natugu, mai guruġa atore-vinimini tu ġomi rakava asi boġono vei ġana. Senaġi bema tarima ta bevei-rakavani nai, ġita tu ma ġera vevaġa-kava tarimana Tamara ġesi etanuni, Iesu Keriso, vei-iobukaiobuka tarimana. ² Keriso na ġita ġera rakava voivaġiri ġauveina eveiato, dia ġita ġera rakava moġo, senaġi tarimarima mabarari ġeri rakava.

³ Bema ġita Barau ġena taravatu guruġari bita korana-iaġirini nai, monana bita ribani, ġita tu moġoni Barau taribaiato. ⁴ Bema ta bekirani, "Au tu Barau ribagu," senaġi ġena taravatu guruġari asi bekorana-iaġirini, mo tarima tu ġofaġofa tarimana, guruġa moġonina ġia nuġanai asi etanuni. ⁵ Senaġi deikara na Barau ġena guruġa ekorana-iaġirini tu, Barau moġoni eura-viniani ma nuġana mabarana ġesi. Monana vau taribani, ġita tu ġia ġesi moġoni sebona. ⁶ Deikara ekirani, ġia tu Barau ġesi doġoro sebona etoni tarimana tu, Iesu Keriso etanuto-ġoi kavana bene tanu.

Taravatu variġuna

⁷ Ġatagu mabarami, mai taravatu atore-vinimini tu dia variġu, senaġi taravatu guinena, tovtovona na veġata ġoġabiato dagarana. Mai taravatu guinena tu ġoseġaġi-guineato taravatuna. ⁸ Senaġi mai taravatu atore-vinimini maki tu variġu; mo taravatu ġena moġoni tu Keriso ġenai ema ġomi ġemi ai maki efoforini, korana mukuna tu mai ekorini ema mama moġonina tu varau emamani.

⁹ Tarima ta ekirani, ġia tu mama nuġanai etanuni, senaġi tarikakana tu ebaru-viniani, ġia tu roġo mukuna nuġanai etanuni. ¹⁰ Tarikakana eura-viniani tarimana tu mama nuġanai etanuni. Ġia bevaġa-vedaġa-raġeani dagarana ta ġenai asi etanuni. ¹¹ Senaġi tarikakana ebaru-viniani tarimana tu mukuna nuġanai etanuni e erakani. Ġia asi ribana aiġana eiāġoni, korana mukuna na matana evei-bubuani.

¹² Natugu, au na atore-vinimini korana tu, ġomi ġemi rakava tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito Keriso aranai.

¹³ Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovtovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini korana tu, Satani ġovaġa-darereato.

¹⁴ Natugu, atore-vinimini korana tu, Tamara ġoribaiato.

Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovtovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini, korana ġomi tu ma gwadami; Barau ġena guruġa ġomi nuġami ai etanuni, ema ġomi na Satani ġovaġa-darereato.

¹⁵ Tanobara asi boġono ura-vinia, ema tanobara dagarari maki asi boġono ura-viniri. Bema tarima ta tanobara eura-viniani nai, Barau ġena veuravini ġia nuġanai tu asi etanuni. ¹⁶ Korana tu tanobara veiġari mabarari, tauġani ġena ura rakavari, mata-ġaniġani, ema veiavi, tu dia Tamara Barau ġenana ġeiaġomani, senaġi tanobara ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Mai tanobara ema tarimarima na ġemata-ġaniġanirini dagarari mabarari tu beġe korini, senaġi Barau ġena ura eveiani tarimana tu betanu-vanaġi vanaġini.

Keriso evetari-viniani tarimana

¹⁸ Natugu, ġaro dokona tu maġa. Ġoseġaġito ilailanai Keriso evetari-viniani tarimana tu beiaġomani, maitoma maki Keriso ġevetari-viniani tarimari vovoka beġe iaġoma. Moġesi nai taribani, mai tu hora magona. ¹⁹ Moġeri tarimarima tu ġita ġesi tavegogoto-ġoi, senaġi ġia tu dia ġita ġera doġoro korikori. Moġa lorinai ġita ġeraġa-kwanerato. Bema ġia moġoni ġita ġera doġoro korikori nai tu, ġita ġesi roġo tara tanu. Senaġi ġita ġerana ġeveġitato. Monana evaġa-foforiani, ġia mabarari tu dia ġita ġera doġoro.

²⁰ A ġomi na tu Iauka Veaġa ġoġabiato, Keriso na eboroġimito, moġa lorinai ġomi mabarami guruġa moġonina tu ma ribami. ²¹ Au na atore-vinimini tu dia guruġa moġonina asi ribami nai, senaġi guruġa moġonina tu ma ribami dainai, ema ribami maki, ġofaġofa tu guruġa moġonina ġenana asi eiāġomani.

²² Ġofaġofa tarimana tu dei? Iesu tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), etoni tarimana. Mo tarima tu Keriso evetari-viniani tauna. Ġia tu Tamara e Natuna ekira-fitoġarini tarimana. ²³ Natuna ekira-fitoġaiani tarimana tu Tamana maki ġia ġenai tu asiġina. A deikara na Natuna eġabi-raġeani tarimana tu, Tamana maki eġabi-raġeani, ema Tamana maki ġia ġenai etanuni.

²⁴ Tovotovona na veġata ġoseġaġiato guruġana nuġami ai bene tanu. Bema nuġami ai betanuni tu, ġomi maki Natuna e Tamana nuġari ai boġo tanuni. ²⁵ Ema mai maġuri vanaġivanaġi tu Keriso tauġena na ġita ġera ekiraġi-toreato dagarana.

²⁶ Maiġeri guruġa ġomi atore-vinimini tu, ġomi ġeġofa-veġitami ġetoni tarimari akiraġi-foforirini. ²⁷ Senaġi ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato Keriso ġenana tu nuġami ai etanuni. Moġa lorinai initoma vevaġa-riba tarimana ta ġomi bene vaġa-ribami ġana tu asi boġo ura-viniani. Korana mo Iauka Veaġa na dagara mabarari evaġa-ribamini, ema ġena guruġa tu moġoni, dia ġofaġofa. Moġa lorinai evaġa-ribamito ilailanai, Keriso nuġanai boġono tanu.

²⁸ Natugu, Keriso nuġanai boġono tanu. Be ġia befoforini ġaronai tu nuġara ma kokoreri ema asi beġene maiakara ġia ġoiranai ġena ġenoġoi ai. ²⁹ Bema ġomi ma ribami Keriso ġena veġa tu iobukaiobuka nai, boġo ribani, ġevei-iobuka iobukani tarimari mabarari tu Barau ġenana ġemaġurito.

3

Barau natuna

¹ Ġoġitaia, Tamara ġena veuravini tu asikeikeina ġita iatarai etoreato. Moġesi naima ġita ekiraġirani Barau natuna. Moġoni, ġita tu ġia natuna. Moġa lorinai tanobara na maki asi eribarani, korana Barau maki asi ġeribaiato. ² Gatagu mabarami, maitoma ġita tu Barau natuna. Ġita kara ai bita iaġoni tu roġosi bene fofori. Senaġi ġita ribara, Keriso befoforini ġaronai, ġita tu ġia ilailanai bita iaġoni, korana ġia tu vetoġana korikorinai bita ġitaiani. ³ Tarimarima mabarari mai tuġamaġikau ġeġabiani tu, tauġeri ġevevaġa-iarevani, korana Keriso tu asi mirona e asi vetoukauna ta.

⁴ Rakava ġeveini tarimari mabarari tu Barau ġena taravatu ġekira-fitoġaiani, korana vei-rakava tu taravatu ġekira-fitoġaiani dagarana. ⁵ Senaġi ġomi tu ma ribami, Keriso efoforito korana tu, ġita ġera rakava

bene ġabi-veġitari ġana. Ġia ġenai rakava ta tu asiġi. ⁶ Keriso nuġanai etanuni tarimana tu asi evei-rakava rovaġi-rovaġini. Rakava eveini tarimana na Keriso tu asi eġitaio to ema asi eribaio to maki.

⁷ Natugu, ta na asi bene ġofami. Veiġa iobukaiobukari eveini tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimana, vaġa-ilailana Keriso kavana vei-iobukaiobuka tarimana. ⁸ A vei-rakava eveini tarimana tu Diabolo ġena tarima, korana Diabolo tu tovotovona na veġata roġo evei-rakava-iaġomani. Barau Natuna eforito korana tu, Diabolo ġena ġauvei benema vaġa-rakavaia ġana.

⁹ Barau ġenana emaġurito tarimana tu asi bevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau ġena maġuri tu ġia ġenai etanuni. Ġia tu vei-rakava asi ma bevei-ġenoġoini, korana Barau tu ġia Tamana. ¹⁰ Barau natuna ema Diabolo natuna vetoġari ġeri irau tu maiġesi beġe foroforini: Veiġa iobukaiobukari asi eveini tarimana ema tarikakana asi eura-vinirini tarimana tu dia Barau natuna.

Boġono veura-vevini

¹¹ Tovotovona na veġata ġoseġaġiato guruġana tu maiġesi: Ġita tata bitana veura-vevini. ¹² Ġita tu Kaino eveito kavana tu asi bitana vei. Ġia tu Satani ġena tarima. Tarina korikorina Abela evaġi-maseato. Karase nai Kaino na evaġiato? Korana ġia ġena veiġa tu rakava, a tarina ġena veiġa tu iobuka.

¹³ Tarikakagu mabarami, bema tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na beiau-rakavamini nai, nuġami asi beġene farevaġi. ¹⁴ Ġita ribara, ġita tu mase ġenana maġuri ġenai tavanaġito. Vetoġana tu tarikakara taura-vinirini. Tarikakana asi eura-viniani tarimana tu roġo mase nuġanai etanuni. ¹⁵ Deikara tarikakana eiau-rakava-viniani tarimana tu vevaġideba tarimana. Ġomi ribami, vevaġideba tarimana nuġanai tu maġuri vanaġivanāġi asi etanuni. ¹⁶ Keriso na ġena maġuri etoretariato, ġita bitana maġuri ġana. Monai veuravini anina bita ribaiani. Moġa lorinai ġita na maki tarikakara dairi ai ġera maġuri bitana toretariri neġi namo. ¹⁷ Bema tarima ta ma ġena farefare vovoka, benamo tarikakana ta beġitaiani ġena rabu ai, senaġi asi ma bevetuġa-gwaiiani e asi bevaġa-kavaiani, kamara dabarai Barau ġena veuravini ġia nuġanai betanuni? ¹⁸ Natugu, ġera veuravini tu dia guruġa koriri ai moġo bitana kiraġiri, senaġi veiġai ema moġoni ai bitana vaġa-foforia.

¹⁹ Monana vau bita ribani, ġita tu Barau ġena guruġa moġonina na beġori-kaurani, ema Barau ġoiranai nuġara beġe kokoreni. ²⁰ Bema ġita nuġara beġe kirani, ġita tu kerere, bitana riba, Barau tu barego, a ġita nuġara tu kei, ema Barau tu dagara mabarari ma ribana. ²¹ Ġatagu mabarami, bema ġita nuġara na asi beġe kiraġi-kerererani nai tu, ġita nuġara tu ma gwadara ġesi Barau ġoiranai bita ruġa-tarini. ²² Ema bita noġiani dagarari mabarari Barau na bevinirani, korana ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini ema Barau vaġa-iaġuna veiġari taveirini nai. ²³ Ġia ġena taravatu guruġana tu maiġa: Ġia Natuna Iesu Keriso arana bitana vaġa-moġonia, ema ġita tata bitana veura-vevini, Keriso na taravatu guruġana evinirato ilailanai. ²⁴ Barau ġena taravatu guruġari ekorana-iaġirini tarimana tu Barau nuġanai etanuni, ema Barau maki ġia nuġanai etanuni. Barau na Iauka Veaiġa evinirato, monana ġita taribani, ġia tu ġita nuġarai etanuni.

4

Iauka moĝonina ema ĝofaĝofa iaukana

¹ Ĝatagu mabarami, iauka mabarari asi boĝono vaĝa-moĝoniri, senaĝi iauka boĝono ribari ĝana boĝono tovonagi-guineri. Ĝia tu Barau ĝenana ĝeiaĝomato ba? Korana peroveta tarimari ĝofaĝofari ĝutuma tanobarai ĝerakao-rakaoni. ² Barau iaukana tu mai vetoĝai boĝo ribaiani: Iauka mabarari beĝe kirani, “Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto,” ĝia tu moĝoni Barau ĝenana. ³ Ma iauka mabarari asi beĝe kirani, Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto, tu dia Barau ĝenana. Ĝia tu Iesu evetari-viniani iaukana. Ĝoseĝaĝito, ĝia tu beiaĝomani, ema ĝia tu varau maiĝa tanobarai.

⁴ Natugu, ĝomi tu Barau ĝenana, ema ĝomi na peroveta tarimari ĝofaĝofari ĝovaĝa-darererito, korana ĝomi nuĝami ai etanuni Iaukana seĝukana na tanobara iaukari ĝeri seĝuka evanaĝirini. ⁵ Mo peroveta tarimari ĝofaĝofari tu tanobara ĝena, moĝesi naima ĝeri guruĝa tu tanobara ĝena dabarai ĝeguruĝani, ema tanobara na maki ĝia ĝeseĝaĝi-vinirini. ⁶ Senaĝi ĝita tu Barau ĝena. Be Barau ĝena tarimarima na tu beĝe seĝaĝi-vinirani, a Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari na tu asi beĝe seĝaĝi-vinirani. Iauka moĝonina e ĝofaĝofa iaukana tu mo vetoĝai bita ĝita-learini.

Barau tu veuravini

⁷ Ĝatagu mabarami, ĝita tata bitana veura-vevini, korana veuravini tu Barau ĝenana eiaĝomani. Eveura-vinini tarimana tu Barau ĝenana emaĝurito, ema ĝia ma ribana Barau. ⁸ Asi ĝena veuravini tarimana tu Barau asi ribana, korana Barau tu veuravini. ⁹ Barau ĝena veuravini ĝita ĝerai tu maiĝesi evaĝa-foforiato: Barau na Natuna ĝora-ĝereĝa tanobara ĝana etuĝuato, ĝia bakunai ĝita bitana maĝuri ĝana. ¹⁰ Veuravini anina tu maiĝa: Dia ĝita na Barau taura-viniato, senaĝi ĝia na ĝita eura-vinirato, benamo Natuna etuĝuato, ĝena mase ĝenana ĝita ĝera rakava benema voi-vaĝiri ĝana.

¹¹ Ĝatagu mabarami, Barau na ĝita tu moĝesina eura-vinirato nai, ĝita maki tata bitana veura-vevini. ¹² Tarima ta na Barau asi eĝitaiato. Senaĝi bema ĝita tata taveura-vevinini nai tu, Barau tu ĝita nuĝarai etanuni ema ĝena veuravini tu ebaregoni ĝita nuĝarai.

¹³ Ĝita ma ribara ĝita tu Barau nuĝanai tatanuni, ema Barau maki ĝita nuĝarai etanuni, korana ĝia Iaukana ĝita evinirato. ¹⁴ Ĝai na ĝaĝitaiato, ema tari maki ĝakira-vararito, Tamara na tu Natuna etuĝuato tanobara ĝena vevaĝa-maĝuri tarimanai bene iaĝo ĝana. ¹⁵ Bema tarima ta bekirani, “Iesu tu Barau Natuna,” ĝia nuĝanai tu Barau ema ĝia maki Barau nuĝanai etanuni. ¹⁶ Ema ĝita maki ribara e tavaĝa-moĝoniani, Barau na ĝita eura-vinirani.

Barau tu veuravini, ema veuravini ai etanuni tarimana tu Barau nuĝanai etanuni, ema Barau maki ĝia nuĝanai etanuni. ¹⁷ Moĝesi bita tanuni vau, Barau ĝena veuravini bebaregoni ĝita ĝerai, benamo Kota baregona ĝaronai ĝita tu ma kokorera ĝesi bita foforini. Korana ĝita ĝera maĝuri mai tanobarai tu Keriso ĝena maĝuri ĝesi ilaila. ¹⁸ Veuravini ai gari tu asi etanuni. Veuravini korikorina na gari elai-fitoĝaiani. Gari ai etanuni tarimana tu vei-rakava voina garina eveini. Bema tarima ta egarini, ĝia tu veuravini korikori ai roĝosi bene barego.

¹⁹ Ğita taveura-vinini, korana Barau na ĝita euravini-guinerato. ²⁰ Bema tarima ta ekirani, “Au na Barau aura-viniani,” senaĝi tarikakana tu ebaru-viniani, ĝia tu ĝofaĝofa tarimana. Korana bema ĝia tarikakana eĝitaiani, senaĝi asi eura-viniani, kamara dabarai asi eĝitaiani Barauna beura-viniani. ²¹ Keriso na mai taravatu guruĝana evinirato: Barau eura-viniani tarimana na tu tari-kakana maki bene ura-vinia.

5

Ĝera kokore tanobara iatanai

¹ Deikara na evaĝa-moĝoniani Iesu tu moĝoni Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna), ĝia tu Barau ĝenana emaĝurito. Ema Tamana eura-viniani tarimana na tu natuna maki eura-viniani. ² Barau taura-viniani ema ĝena taravatu guruĝari takorana-iaĝirini nai tu, moĝeri na ĝita bita ribani, Barau natuna taura-vinirini. ³ Barau taura-viniani nai tu ĝena taravatu guruĝari takorana-iaĝirini. Ĝia ĝena taravatu guruĝari korana-iaĝiri tu asi gwaĝiĝi. ⁴ Korana tu Barau natuna mabarari na tanobara ĝevaĝa-darereani. Ğita tu ĝera veĝabidadama na tanobara tavaĝa-darereani. ⁵ Deikara na tanobara evaĝa-darereani? Iesu evaĝa-moĝoniani ĝia tu Barau Natuna etoni tarimana moĝo.

Barau na ĝia Natuna Iesu Keriso ekiraĝi-foforiani

⁶ Iesu Keriso tu eiaĝomato nanu na ebabatisoato, ema rarana eriĝoto satauro ai. Ĝia tu dia nanu ĝereĝana na moĝo eiaĝomato, senaĝi nanu e rara ĝerina. Iauka Veaĝa na evaĝa-foforiani mai tu moĝoni, korana Iauka tu moĝoni. ⁷ Dagara tu toitoi na ĝevaĝa-foforiani: ⁸ Iauka, nanu, ema rara. Ĝia toitoi ĝeri guruĝa-fofori tu sebona.

⁹ Tarimarima ĝeri vevaĝa-moĝoni guruĝari tu taĝabi-raĝerini, senaĝi Barau ĝena vevarifu tu barego lelevaĝi, korana moĝa tu Barau ĝena vevaĝa-moĝoni, Natuna evaĝa-moĝoniani guruĝana. ¹⁰ Mo vevaĝa-moĝoni guruĝana tu Barau Natuna ĝevaĝa-moĝoniani tarimari nuĝari ai ĝetanuni. A Barau asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na Barau tu ĝofaĝofa baraunai ĝevaĝa-iaĝoani, korana Barau na Natuna evari-fiuato guruĝana asi ĝevaĝa-moĝoniani. ¹¹ Guruĝa moĝonina tu maĝa: Barau na maĝuri vanaĝivanaĝi varau evinirato, ema mo maĝuri vanaĝivanaĝi tu ĝia Natuna nuĝanai. ¹² Barau Natuna eĝabi-raĝeato tarimana na maĝuri eĝabiato. A Barau Natuna asi eĝabi-raĝeato tarimana na maĝuri asi eĝabiato.

Maĝuri vanaĝivanaĝi

¹³ Maĝeri guruĝa tu ĝomi, Barau Natuna arana ĝovaĝa-moĝoniani tarimami, atore-vinimini, korana tu boĝono riba, ĝomi tu varau maĝuri vanaĝivanaĝi ĝoĝabiato. ¹⁴ Ğita nuĝara tu maĝesi vau ma kokoreri ĝesi Barau ĝoiranai bita ruĝani, mai tu bema dagara ta ĝia ĝena ura ilailanai bita noĝiani nai tu beseĝaĝirani. ¹⁵ Ğita ribara, ĝia na ĝera noĝinoĝi mabarari eseĝaĝirini. Ema ĝita maki ribara, bita noĝini dagarari tu bita ĝabini ĝia ĝenana.

¹⁶ Bema tarima ta tarikakana eĝitaiani vei-rakava eveiani, senaĝi mo rakava na asi bevaĝa-maseani, tu bene ĝauĝau ĝia ĝena, be Barau na maĝuri bene vinia. Moĝa tu evei-rakavani, senaĝi mo vei-rakava na asi

bevaĝa-maseani tarimana akiraĝiani. Vei-rakavana ta tu mase evaĝa-ĝoraiani. Moĝa tu asi bene ĝauĝau-iaĝia atoni. ¹⁷ Veiĝa ĝeĝeva-ĝeĝeva mabarari tu vei-rakava, senaĝi vei-rakava tari tu mase asi ĝevaĝa-ĝorarini.

¹⁸ Ĝita ribara, Barau ĝenana ĝemaĝurito tarimari tu asi ĝevei-rakava rovaĝi-rovaĝini, korana Barau Natuna na enariĝau-ĝitakaurini, ema Diabolo na asi eĝabi-kararini. ¹⁹ Ĝita ribara, ĝita tu Barau natuna, ema tanobara mabarana tu Diabolo na eĝori-kauani.

²⁰ Ĝita ma ribara maki, Barau Natuna tu eiaĝomato, ĝia na tuĝamaĝi-faka evinirato, Barau moĝoni bitana ribaia ĝana. Ĝita tu Barau moĝonina nuĝanai tatanuni, korana ĝia Natuna Iesu Keriso nuĝanai tatanuni. Iesu Keriso tu Barau moĝonina ema ĝia tu maĝuri vanaĝivanaĝi.

²¹ Natugu, barau ĝofaĝofari ĝerina boĝono veĝita.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa tu Barau na eĝabi-viriĝiato ekalesia vavinena ma natuna ĝeri etoreato, moĝa tu betaĝu rubu ta ma ekalesiari ekiraĝirini.

Mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu siri 9 beiaĝo 11.

Ioane na mai fefa etoreato ĝena ura tu, 1) mo ekalesia Keriso ĝena vevaĝa-ribai beĝene ruĝatari-gigitari ema vanaĝivanaĝi moĝeri vevaĝa-riba guruĝari loriri ai beĝene raka; 2) ĝofaĝofa tarimari, dia Keriso Iaukana na eĝori-iaĝomarini tarimari, beĝene ĝitari, beĝe ĝofa-darererini garina; 3) mo ĝofaĝofa tarimari ĝeiaĝomani nai tu, asiĝina ĝinavaĝi beĝene ĝabi-raĝeri etorito.

Ioane na mai fefa tu maiĝesi eboiĝaiato:

1. Vevaĝa-riba moĝonina lorina na moĝo ema veuravini ai beĝene raka - siri 1-6
2. Veĝa kerereri asi beĝene veiri - siri 7-13

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na mai fefa Barau na eĝabi-viriĝimito vavinemu ma natumu ĝesi atore-vinimini. Ĝomi tu nuĝagu mabarana ĝesi aura-vinimini, dia au na moĝo aura-vinimini, senaĝi guruĝa moĝonina ĝeribaiato tarimari mabarari na maki ĝomi ĝeura-vinimini.

² Korana guruĝa moĝonina ĝita nuĝarai etanuni ema ĝita ĝesi betanuvanaĝi vanaĝini.

³ Tamara Barau ema Iesu Keriso, Tamara Natuna, ĝerina varevarebara, vevetuĝaĝwa, ema maino ĝemi ai bene tanu, moĝoni ai e veuravini ai.

Guruĝa moĝonina ema veuravini

⁴ Au tu averere-baregoni, korana ĝoi natumu tari adoĝaririto guruĝa moĝoninai ĝetanuni nai, ĝita Tamara na ekirarato ilailanai. ⁵ Vavine, maitoma goi anoĝimuni tu, ĝita tata bisini veura-vevini. Dia taravatu variĝuna atore-vinimuni, senaĝi mo tu tovtovona na veĝata taĝabiato dagarana. ⁶ Veuravini tu maiĝesi: Barau ĝena taravatu guruĝari ilailari ai bitana raka. Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato kavana, ĝia ĝena taravatu guruĝana tu veuravini ai boĝono raka.

⁷ Ĝofaĝofa tarimari tu ĝutuma tanobarai ĝerakao-rakaoni. Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto tu asi ĝevaĝa-moĝoniani e asi ĝekiraĝiani. Moĝesi tarimari tu ĝofaĝofa tarimari, ema Keriso ĝevetari-viniani tarimari. ⁸ Moĝesina nai, lorimi boĝono vetore, ĝemi vekwaraĝi ai kara ĝoĝoitaĝorito dagarari ĝomi ĝemina beĝe veĝitani garina. Namona tu ĝomi voimi mabarana boĝono ĝabi-ĝosiri. ⁹ Deikara na Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari beraga-kwanerini, vevaĝa-riba tari beĝabi-raĝerini tarimana, ĝia ĝenai Barau asi etanuni. A deikara Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari bekorana-iaĝirini tarimana tu, Tamana e Natuna tauri ruarua eĝabirito. ¹⁰ Bema tarima ta beiaĝosini, vevaĝa-riba guruĝari irauri bekiraĝirini tu, asi boĝono ĝabi-raĝea ĝemi numai, ema asi boĝono vaĝa-namoa maki. ¹¹ Korana tu bevaĝa-namooni tarimana

tu mo tarima ġena vei-rakava beġabiani, benamo ġia maki vei-rakava tarimanai beiāġoni.

Guruġa magona

¹² Au aurani guruġa ġutuma bara tore-vinimi, senaġi asi aurani fefai bana toreri. Ġegu ura tu bana iaġosi ema ġomi ġesi bitana guruġa-guruġa, be ġera verere bene barego-lelevaġi.

¹³ Ġoi tarikakamu vavinena, Barau na eġabi-toreato vavinena, ġia natuna na ġeri vevaġa-namo ġetuġuani ġoi ġemu.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-TOITAINA

3 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa vaĝa-toitoina tu ekalesia gwaĝigina ta arana Gaius ĝena etoreato.

Mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregona tu siri 5.

Ioane na mai fefa etoreato ĝena ura tu, 1) Gaius bene launaĝia, mo tarikaka tari eĝabi-raĝerito moĝeri dairi ai; 2) Gaius bene vaĝa-ribaia, mo seĝafore tarimana arana Diotrefe tu Ioane tauĝena beiaĝoni vauro bea kira-feifeiani etato; 3) Demetrio ĝena veiĝa namori bene ĝitari etato. Ioane na mai fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Gaius evaĝa-naĝiato - siri 1-8
2. Diotrefe ekira-rakavaiato - siri 9-11
3. Demetrio evaĝa-raĝeato - siri 12-14

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na ĝatagu namona Gaius atorevinimuni. Ĝoi aura-vinimuni ma nuĝagu mabarana ĝesi.

² Ĝatagu namomu, Barau anoĝiani dagara mabarari oveirini tu namo beĝene vaĝa-ĝorari ĝana, ema ĝoi maki asi bono keve-misimisi, korana au ribagu ĝoi iaukamu tu namo, be namo e iaku ai moĝo bono tanu. ³ Tarikakara tari ĝeiaĝomato, benamo kamasi ĝoi guruĝa moĝonina okorana-iaĝiani e ĝemu vetuĝamaĝikau ĝema-varifuato. Moĝeri aseĝaĝirito nai, au tu aiaku-rakavato. ⁴ Aseĝaĝini, au natugu guruĝa moĝonina ĝekorana-iaĝiani nai, ĝegu iaku e verere ĝebarego-rakavani. Dagara tari iakuri oveini maki evanaĝirini.

Gaius ĝena ĝauvei ĝevaĝa-raĝeato

⁵ Ĝatagu namomu, ĝoi tu ma ĝemu vetuĝamaĝikau mani ĝauvei oveiani nai, korana tarikakara tari ĝeri iaĝoiĝo ai oĝabi-raĝerini, enabe asi ribamu tarimari. ⁶ Ĝia na mai ekalesia ĝoirari ai ĝoi ĝemu veuravini ĝema-kiraĝi-foforirito. Mani ĝemu veiĝa ma bono vaĝa-kavari, be ĝeri iaĝoiĝo beĝene iaĝo-vinia Barau ĝena ura dabarana ilailanai. ⁷ Korana tu Keriso arana dainai ĝeraka-rosito, ema ĝeri iaĝoiĝo ai tu asi ekalesia tarimari ĝerina kara ta asi ĝeĝabi-raĝeato. ⁸ Ĝita na tu moĝesi tarimari bitana vaĝa-kavari, korana moĝesina tu guruĝa moĝonina varifuana uranai bita ĝauvei-vegogoni.

Diotrefe ĝena veiĝa tu rakava

⁹ Fefa kubina ta ekalesia doĝorona atore-viniato, senaĝi Diotrefe bene veĝorikau etoni tarimana na au na kara akiraĝirini tu asi eĝabi-raĝerini. ¹⁰ Moĝa lorinai au baiaĝosini tu, ĝia na kara eveirini veĝari mabarari basi kiraĝi-foforirini, guruĝa rakavari ĝai ĝemai ekiraĝirini guruĝari ema eĝofaĝofani guruĝari! Dia moĝeri veiĝa moĝo, senaĝi tarikakara tari ĝema-varivarini maki asi eurani bene ĝabi-raĝeri. Mo varivari bene ĝabi-raĝeri etoni ekalesiari maki ekourini ema ekalesia na etoreveĝitarini.

Demetrio ĝena veiĝa tu namo

¹¹ Ġatagu namomu, rakava veiġari asi bono tovotovori, senaġi veiġa namori moġo. Veiġa namori eveini tarimana tu Barau ġena tarima, a veiġa rakavari eveini tarimana tu Barau asi eġitaiato.

¹² Tarimarima mabarari ġekirani, Demetrio tu tarima namona ġetoni; Barau ġena guruġa moġonina na maki evaġa-foforiani tu tarima namona. Ġai na maki ġia tu moġesi ġakiraġiani, ema ġoi tu ma ribamu, ġai ġema guruġa tu moġoni.

Dokona guruġari

¹³ Au aurani guruġa ġutuma bara tore-vinimi, senaġi asi aurani fefai bana toreri. ¹⁴ Au ġegu tuġamaġi tu bana iaġosi, be taura ruarua tana tanu-veġoira vau tana guruġa-guruġa.

¹⁵ Maino ġemu ai bene tanu. Ġatara maiġeri na ġevaġa-namomuni. Ġatara maninai tata ġegu vevaġa-namo bono viniri.

IUDAS (O IUD) ĜENA TORETORE

Iudas (o Iud) vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Iudas (o Iud), Iesu tarina, na etoreato. Mai fefa tu ekalesia mabarari ĝeri.

Iudas na mai fefa tu laĝani 65 ma 70 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Siri baregona tu siri 3.

Iudas na mai fefai ekalesia mabarari ekirarito, 1) ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi; 2) beĝene venari, apostolo ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-veĝonurini garina; 3) Barau ĝena vevaĝa-riba guruĝari beĝene korana-iaĝiri.

Iudas na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Veĝabidadama na ĝeveĝitani tarimari ĝeri veĝa - siri 1-16

2. Veĝabidadama beĝene ĝabi-gwaĝiĝia - siri 17-23

¹ Au Iudas, Iesu Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi tarimagu, ema Iakobo (o James) tarina, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Ĝomi Barau na ekeamito tarimami, Tamara Barau na eura-vinimini ema Iesu Keriso na eĝita-ĝaumini tarimami, atore-vinimini.

² Vevetuĝaĝwa, maino, ema veura-vini na boĝono vonuvonu-raĝe.

Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari

³ Gatagu mabarami, ĝegu ura baregona ĝera vevaĝa-maĝuri dabarana guruĝana bana tore-vinimi atato, senaĝi au na aĝitaiato, namona tu ĝegu fefai bana launaĝimi, Barau ĝena veaĝa tarimari evinirito veĝabidadamana boĝono ĝabi-gigitaria. ⁴ Korana tarima kotari, Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari, tu vekure-toĝai ĝomi fakami ai ĝerakatoĝa-ĝairito. Maniĝeri tarima na tu ĝita ĝera Barau ĝena varevare-bara ĝeĝabiani, ĝia ĝeri veĝa rakavari beĝene veiri ĝana dabaranai ĝevaĝa-iaĝoani, ema Iesu Keriso ĝera Vereĝauka e Vere Baregona sebona kwariĝutu moĝo ĝekira-fitoĝaiani. Barau na kai-veĝata ĝena bukai etore-vanaĝiato, ĝeri rakava voiri beĝe doĝaririni.

⁵ Ĝomi Buka Veaĝa variri mabarari ĝoriba-guinerito, senaĝi auran ma navaĝa-riba ĝenoĝoimi, Vereĝauka na Isaraela tarimari tu aiĝesina evaĝa-maĝuririto Aigupito tanona na, senaĝi murinai asi ĝevaĝa-moĝoniato tarimari tu ma evaĝi-maserito. ⁶ Aneru tari maki gotuĝamaĝiri, ĝeri dagi korikori asi ĝeĝabi-gwaĝiĝirito, ema ĝeri tanu gabuna ĝeraga-kwaneato. Moĝa lorinai Barau na mukuna gabunai etorerito, tanu-vanaĝivanaĝi seiniri na ebaru-taririto, ĝena Kota baregona ĝarona ĝana. ⁷ Sodoma e Gomora, ema seviri ai taoniri asi boĝono tuĝarekwari. Moĝeri tarima ĝeri veĝa maki aneru ĝeveito veĝari kavana ĝeveirito, ĝemata-boraĝato e veĝa boraĝari ĝeveito, benamo tanu-vanaĝivanaĝi karavana na eĝararito, mo tu ĝita ĝera ĝitaĝita ĝana.

⁸ Moĝesi veĝa ilailanai, mo nuvi tarimari na maki tauĝeri tauĝaniri moĝesi ĝevaĝa-rakavarini; Barau ĝena maoro ĝekira-fitoĝaiani, ema iauka baregori ĝebei-veĝare veĝarerini. ⁹ A Maikolo, aneru mabarari ĝeri vere ta, Diabolo ĝesi ĝevevaneto, Mose tauĝanina dei na bene ĝabia ĝaramanai nai, Maikolo na Diabolo guruĝa rakavari na asi

evaneato, senaḡi ekiraiato, “Vereḡauka na bene kira-feimu!” etato. ¹⁰ Senaḡi moḡeri tarima tu asi ḡetuḡamaḡi-maḡatarini dagarari ḡevei-veḡare veḡarerini; ema ḡeri vemamiraḡi ai ḡeribarini dagarari bai kavari, moḡeri dagara na ḡia ḡevaḡa-rakavarini. ¹¹ Vetuḡari kika! ḡia tu Kaino ḡena veḡi ḡa beḡe ḡabia. Balam ekerereto kavana farefare boruri ragari beḡe vei. Kora eseḡa-foreto e tauḡena evevaḡa-rakavato kavana ḡia maki beḡe seḡafore e tauḡeri beḡe vevaḡa-rakava.

¹² Moḡeri tarima ḡomi ḡemi ḡanivegogo ḡoveirini nai, ḡia tu miro noḡa ḡomi fakami ai. Ḗia tauḡeri moḡo ḡevetuḡamaḡikauni. Ḗia tu magube asi ḡurari, iavara na eḡwa-rakaorakao-kavarini kavana. Ema ḡau korukoru meramerai maki asi ḡwaḡwana kavana, ma ḡokaḡokari ḡelau-raḡerini, ḡemase-vaḡa-ruaruani. ¹³ Ḗia tu davara ureureri na kaburo-buro ḡefoforini noḡa, ḡeri maiaka veḡari ḡefoforini. Ḗia tu ḡeri dabara ḡeraga-kwanerito visiḡuri kavana, Barau na mukuna furufuru gabuna ḡeri etoreato etanu-vanaḡi vanaḡini.

¹⁴ Adamu besena vaḡa-imaima ruaruana (7), Enoka, ḡia na moḡeri tarima eperoveta-iaḡirito, ekirato, “Ḗoboḡe, Vereḡauka tu mai eiaḡomani ma ḡena aneru veaḡari asi gadaragadara ḡesi, ¹⁵ tarimarima mabarari vevaḡa-maoro bene viniri ḡana. Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari ḡeri rakava nuḡanai Barau asi ḡekorana-iaḡiani veḡari ḡeveirini, ema vei-rakava tarimari, Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari, na Barau guruḡa rakavari ḡeviniato, mabarari ḡeri vei-rakava voina bene kiraḡiri ḡana.” ¹⁶ Moḡeri tarima tu mugumugu e veroritore moḡo ribari. Ḗia tu ḡeri ura rakavari ḡeiaḡo-vinirini, tauḡeri ḡevevaḡa-raḡeni ema tarima tari ḡevaḡa-namo ḡofa-kaurini ḡia tauḡeri namo beḡene doḡari uranai.

Velaunaḡi guruḡari

¹⁷ Senaḡi ḡomi, ḡatagu mabarami, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena apostolo na ḡevaḡa-guruḡamito guruḡari boḡono tuḡamaḡi-taḡori. ¹⁸ Ḗevaḡa-guruḡamito, ḡekirato, “Ḗaro dokori ai vei-veḡareveḡare tarimari beḡe foforini, Barau muriri ai beḡe toreani, benamo ḡeri ura rakavari beḡe iaḡo-vinirini.” ¹⁹ Moḡeri tarimarima na ḡomi fakami ai vetavi-kirakira ḡevaḡa-ḡoraiani. Ḗia tu ḡeri ura rakavari na ḡeguine-iaḡirini. Iauka Veaḡa ḡia ḡeri ai maki asiḡi.

²⁰ Senaḡi ḡomi, ḡatagu mabarami, ḡemi veḡabidadama veaḡana boḡono ḡabi-gigitaria, ma iatanai ḡemi maḡuri boḡono tore-varaḡea. Iauka Veaḡa seḡukanai boḡono ḡauḡau. ²¹ Barau ḡena veuravini nuḡanai boḡono tanu ema ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena vevetuḡaḡwa boḡono naria, korana ḡena vevetuḡaḡwai maḡuri vanaḡivanaḡi bevinimini. ²² Ḗetuḡamaḡi-iauvoiauvoni tarimari boḡono vetuḡaḡwari. ²³ Tarima kotari karava nuḡana na boḡono inu-vaḡiri, boḡono vaḡa-maḡuriri. Ma kotari boḡono vetuḡari, senaḡi ma garimi ḡesi, ḡeri miro na beḡe vaḡa-rakavamini garina.

Barau vaḡa-raḡena ḡuriḡurina

²⁴ Barau na benarimini riba, benamo asi boḡo ketoni, ema ḡia ḡena mareva baregonai bea toremini asi vetoukaumi e ma iakumi ḡesi. ²⁵ Ḗita ḡera Barau sebona, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso bakunai evaḡa-maḡurirani Barauna, bitana vaḡa-raḡea. Ḗia tu iaru-korokoro ma

marevana baregona, kokore e seġuka mabarana tu ġia ġena, toma bene
iaġo vanaġivanāġi! Amen.

APOKALUPO

Apokalupo vaġa-foforina guruġari

Apokalipsis (o Apokalupo) Grik garo ai anina ta tu “vevaġa-fofori”. Mai buka tu Ioane na etoreato ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ema Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari tanobara mabaranoi ġetanuni tarimari ġeri.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu motumotu tai arana Patmos ai ediburato-ġoi nuġanai etoreato. Mai buka tu laġani 90 ema 96 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai Apokalupo bukana nuġanai tu karoa 1:19; 21:5.

Iesu na Ioane ekiraiato, mai buka etoreato korana tu, Iesu ġena ura kara ġoirai dori ġeġorani dagarari tarimarima na beġene ribari. Mai buka Ioane na etoreato korana tari tu, 1) Keriso Iesu Vereġauka ġena ġauvei irauirauri tata bene vaġa-foforiri ġana uranai; 2) Asia Keina (o Minor) ai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) moġeri bene kirari, e bene launaġiri, ema ġevei-rakavato-ġoi nai bene kira-feifeiri ġana; 3) Genese ai vevaġa-maġuri boioġana Barau na ekiraġiato moġa dokona bemoġonini e bevetore-korikorini bene vaġa-fofori ginikaua ġana.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu maiġesi eboioġaiato:

1. Keriso Barau na mareva baregona eviniato varina - karoa 1
2. Keriso vetuġunaġi ġauveiri maitoma eveirini - karoa 2-3
3. Keriso ġena kokore varina - karoa 4-22

Ioane ġena mata-vanaġi guruġari

¹ Mai toretore maiġa tu Iesu Keriso ġenai Barau na kara evaġa-foforiato guruġana. Barau na eviniato, korana tu eurato, Iesu na ġena vetuġunaġi tarimari dori moġo ġeġorani dagarari bene vaġa-ribari ġana. Keriso na aneru etuġuato, ġena vetuġunaġi tarimana Ioane evaġa-ribaiato. ² Ioane na Barau ġena guruġa ema Iesu Keriso ġena vevarifiu eġitarito dagarari mabarari evari-fiurito. ³ Mai peroveta guruġari beiviani tarimana tu beberereni, ema mai peroveta guruġari, Ioane na etorerito maiġeri, beġe seġaġirini ema beġe korana-iaġirini tarimari maki beġe verereni. Korana mai dagara mabarari beġe ġorani ġarona tu varau beraġasi-rakava.

Ioane ġena vevaġa-namo guruġana ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ġeri

⁴ Au Ioane, Asia tanobaranai ekalesia doġoromi imaima ruarua (7) atore-vinimini: Varevare-bara e maino tu ġomi ġemi ai bene tanu. Mo varevare-bara e maino tu etanuni, etanuto, ema ma beiaġomani Barauna ġenana eiaġomani, ema iauka imaima ruarua (7) Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani ġerina eiaġomani, ⁵ ema Iesu Keriso ġenana eiaġomani. Ġia tu Barau ġena guruġa evaġa-moġoniani ema evaġa-foforiani ma vetuġamaġikauna ġesi. Ġia tu mero guinena mase na evariġisi-ġenoġoito, ema ġia tu tanobara vereri mabarari ġeri Vere.

Ġia na eura-vinirani e ġera rakava rarana na eġuriġi-fitoġarito, ⁶ benamo Barau ġena Basileia doġorona tarimarai evaġa-iaġorato, ema Rubu Veaġa vereri ai evaga-iaġorato, ġia Tamana e ġena Barau

vetuḡunaḡina bitana iaḡo-vini ḡana. Ġia ḡenai mareva baregona e seḡuka bene tanu vanaḡivanaḡi! Amen.

⁷ Ġoḡitaia, ḡia tu magube nuḡana na eiaḡomani, mata mabarari na beḡe ḡitaiani, ḡegwanuato tarimari na maki. Ema tanobara tarimari mabarari ḡia koranai beḡe taḡi-rakavani. Mo tu moḡoni. Amen.

⁸ Vereḡauka Barau ekirani, “Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema dokona), atanuni, atanuto, e ma baiaḡomani, Iaru-korokoro Barauna.”

Keriso Ioane ḡenai efoforito

⁹ Au Ioane, ḡomi tarikakami ema Vereḡauka ḡena ḡauvei tavei-vegogoani tarimagu. Au tu ḡomi ḡesi Iesu ḡena maḡuri nuḡanai tamidigu-midigu sebonani, e Barau ḡena Basileia nuḡanai tatanu-sebonani, ema meto nuḡari ai tavevaḡa-gwaḡiḡini e taruḡa-gwaḡiḡini. Au Barau ḡena guruḡa aḡobata-iaḡiani ema Iesu varina guruḡari avaḡa-moḡonirini e akiraḡi-foforirini ḡaramanai tu, Patmos motumotunai ḡea tore-raga-kwaneguto. ¹⁰ Vereḡauka ḡena ḡaro ai Barau Iaukana na eboroḡiguto, benamo murigu ai garo baregona ta noḡa moḡo dudu guruna kavana aseḡaḡiato. ¹¹ Mo garo tu maiḡesina ekirato: “Kara boḡitarini dagarari bukai bono tore-vanaḡiri, benamo mai ekalesia doḡorori imaima ruarua (7) maiḡeri ḡeri bono tuḡu-iaḡori: Efeso, Smena, Pegamo, Taiatira, Sadis, Filadelfia ema Laodikea ḡeri.”

¹² Aruḡa-kureto, deikara na au evaḡa-guruḡaguto naḡitaia ḡana, benamo au na golo na lamefa torekauri ḡeveirito dagarari imaima ruarua (7) aḡitarito. ¹³ Mo lamefa torekauri dagarari vekaravari ai tu tarima ta noḡa moḡo Tarimarima Natuna kavana, ḡena dabuḡa tu mauka kenene evariḡoto mo kwakuna fanafanana, ema kobana tu golo beletana na etore-ḡeḡeraḡiato. ¹⁴ Ġia debana ema ḡuina tu kurokuro vulu kavana, snou noḡa kuro-ḡaroḡaro, ema matana tu karava moreri noḡa moḡo ekimore-kimoreato-ḡoi. ¹⁵ Ġia kwakuna fanafanana tu auri boraborari karava na ḡegaburini, benamo ḡevei-ginikaurini nai ḡeveḡia-veḡiani kavana. Ma garona na ḡaruka vovoka ḡeḡaru-gwadani gururi kavana. ¹⁶ Ġia ḡimana aroribanaḡi tu visiḡu imaima ruarua (7) eḡabirito, ma bokana na tu vetari baḡana matana reketa-reketa raga-rakava-rakava eraka-rosito. Ġia ḡoirana ḡitaḡitana tu ḡaroḡota kirikiri, ḡaro etorani mamana kavana.

¹⁷ Au na aḡitaiato nai, kwakuna koranai aketo-tarito mase tarimana ta noḡa moḡo. Benamo ḡia ḡimana aroribana au iatagu ai etore-kauato, bena ekirato, “Asi nogari! Au tu giniguinena ema dokona. ¹⁸ Au tu maḡuri atanuni. Amaseto, senaḡi toma au tu maḡuri batanu-vanaḡi vanaḡini. Ema Mase e mase tarimari iaukari ḡetanuni Gabuna (o Hades) kina tu au ḡegu ai. ¹⁹ Moḡesina naima mai oḡitarini dagarari mabarari bono tore-vanaḡiri, mai tu initoma ḡetanuni dagarari ema ḡoirai vauro beḡea ḡorani dagarari. ²⁰ Mai visiḡu imaima ruarua (7) au ḡimagu aroribanaḡi boḡitari ema lamefa torekauri dagarari golo na ḡeveirito imaima ruarua (7) anina vekuretoḡana tu maḡa: Visiḡu 7 tu ekalesia doḡorori 7 ḡeri aneru. Ma golo na lamefa torekauri ḡeveirito dagarari 7 tu ekalesia doḡorori 7.”

2

Vevaḡa-riba guruḡana Efeso ai ekalesia doḡorona ḡena

¹ “Efeso ai ekalesia doḡorona ḡeri aneru tu maiḡesi bono tore-vinia:

Ĝimana aroribanai visiḡu imaima ruarua (7) eḡabi-taḡorini ema golo na lamefa torekauri ḡeveirito dagarari 7 vekaravari na erakaoni tarimana ḡena guruḡa tu maiḡeri. ² Goi ḡemu veiḡa namori, ḡemu ḡauvei nuḡanai ḡemu vekwaraḡi ema ḡemu vevaḡa-gwaḡiḡi tu au ma ribagu. Ema au ribagu, tarima rakavari ḡoi na asi boḡabi-raḡerini, ema asi apostolo tarimari, senaḡi tauḡeri moḡo apostolo tarimari ai ḡevevaḡa-iaḡoni tarimari, maki ḡoi na otovo-naḡirito, benamo oribarito ḡia tu ḡofaḡofa tarimari. ³ Au aragu ḡaramanai meto oḡoitaḡoto, senaḡi ovevaḡa-gwaḡiḡito ema okokoreto, asi kota maki oruḡa-moirato.

⁴ Senaḡi mai dagara sebona moḡo ḡemu ai asi aura-viniani: Tovotovonai ḡemu veuravini baregona au ḡegu ai otoreato-ḡoi, moḡa tu oiaḡuiato. ⁵ Bono tuḡamaḡi-ḡenoḡoi, ḡoi tu kamasi oḡabi-raḡeguto, ma boketo tu ainai mani boa raḡasi! Gemu rakava ḡenana bono vetuḡamaḡi-kure, be tovtovonai oveirito-ḡoi veḡari ma bono veiri. Bema asi bove-tuḡamaḡi-kureni ma asi boraka-kureni nai, au tu baiaḡosini, benamo ḡemu lamefa vaḡa-ruḡakauna dagarana gabuna na basi ḡabi-veḡitaiani. ⁶ Senaḡi ḡoi ḡemu namo tu Nikolaita tarimari ḡeri veḡa rakavari asi oura-vinirini. Moḡeri veḡa tu au na maki asi aura-vinirini.

⁷ Ma seḡana tarimana na Iauka Veaḡa na ekalesia doḡorori kara ekiravara-vinirini guruḡari tu bene seḡaḡiri. Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniiani, ḡia maḡuri ḡauna, Barau ḡena paradaiso ai etubuni dagarana, ḡwaḡwana beḡaniani.”

Vevaḡa-riba guruḡana Smena ai ekalesia doḡorona ḡena

⁸ Smena ai ekalesia doḡorona ḡeri aneru tu maiḡesina bono tore-vinia:

“Giniguinena ema dokona, e emaseto benamo ma emaḡuri-ḡenoḡoito tarimana ḡena guruḡa tu maiḡeri: ⁹ Goi meto ema midigumidigu oḡoitaḡoni au ma ribagu, ema asi ḡemu asi ḡamu maki au ma ribagu. Senaḡi moḡoni veḡata ḡoi tu farefare vovoka tarimamu! Mani tauḡeri moḡo ḡevekiraḡini Iuda tarimari ḡetoni tarimari na ḡoi iatamu ai guruḡa rakavari ḡekiraḡirini guruḡari tu au ma ribagu. Ĝia tu dia Iuda tarimari korikori, a ḡia tu Satani ḡena doḡoro tarimari. ¹⁰ Goirai midigumidigu tari dori oḡoitaḡorini, senaḡi mo midigumidigu gariri asi bono vei. Bono ḡitaia, ḡomi kotari tu Diabolo na betovo-naḡimini, be diburai betoremini, benamo monai ḡaro gabanana (10) boḡo midigu-midiguni. Monai maki enabe bomaseni, senaḡi ḡemu vetuḡa-maḡikau au ḡegu ai tu bene tanu. Moḡesina boveini nai tu, maḡuri koronana baviniuni.

¹¹ Ma seḡana tarimana na Iauka Veaḡa na ekalesia doḡorori kara ekiravara-vinirini guruḡari bene seḡaḡiri. Bekokoreni tarimana tu mase vaḡa-ruaruana na asi bevaḡa-rakavaiani.”

Vevaḡa-riba guruḡana Pegamo ai ekalesia doḡorona ḡena

¹² “Pegamo ai ekalesia doḡorona ḡeri aneru tu maiḡesina bono tore-vinia:

Ĝena vetari baḡana matana reketa-reketa ma ragari tarimana ḡena guruḡa tu maiḡeri: ¹³ Au ribagu ḡoi ainai otanuni. Goi tu Satani ḡena vere seana evaḡa-ruḡa-tariato vanuḡanai otanuni. Senaḡina ḡoi na au aragu tu ma moḡonimu ḡesi okorana-iaḡiani, ḡemu veḡabidagama au ḡegu ai maki asi veḡata oraga-kwaneato. Antipas ḡomi ḡemi vanuḡa baregona nuḡanai ḡevaḡi-maseato ḡaronai maki, ḡoi ḡemu

veġabidadama tu asi oraga-kwaneato. Antipas tu ma vetuġa-maġikauna ġesi au varigu evaġa-moġoniato-ġoi ema ekiraġi-foforiato-ġoi. Satani tu mani ġomi ġemi vanuġa baregona nuġanai etanuni. ¹⁴ Senaġi dagara tari ġoi ġemu ai maniġeri au na tu asi aura-vinirini. Tarima kotari ġoi rekemu ai maniġeri tu Balam ġena vevaġa-riba veġari roġo ġekorana-iaġirini. Balam na vevaġa-riba kerereri Balak eviniato nai, Isaraela tarimari eġorikau-darererito, bena rakava ġeveito, kwaivakuku ġevinirito bureġari ġeġanirito ema mata-boraġa veġari ġeveirito-ġoi. ¹⁵ Moġa kavana ġoi rekemu ai tarima kotari maniġeri maki Nikolaita doġoro tarimari ġeri vevaġa-riba ġofaġofa veġari ġekorana-iaġirini. ¹⁶ Govetuġamaġi-kure! Bema asiġina nai tu, au ġoi ġemu ai baiaġosi-ġarimoġini, benamo vetari baġana au murugu ai mainana basi vaġa-vevaġirini.

¹⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu, au na mana baviniiani. Mai mana maġa toma tu vekuretoġa etanuni. Ema ġia tu au na fore kurokurota ta baviniiani. Mo fore kurokurota iatanai tu ara variġuna ta etoreato, mo tu ta asi beribani, beġabiani tarimana na moġo beribaiani.”

Vevaġa-riba guruġana Taiatira ai ekalesia doġorona ġena

¹⁸ “Taiatira ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġesina bono torevinia:

Barau Natuna, matana tu karava moreri noġa moġo kimorekimore, ma kwakuna fanafanari tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġevei-ginikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana, ġena guruġa tu maġeri: ¹⁹ Ġemu ġauvei, ġemu veuravini ema veġabidadama, ġemu vetuġunaġi iaġovini ema vevaġa-gwaġiġi, ema toma ġauvei oveiani tu barego lelevaġi, tovotovonai oveirito-ġoi moġeri tu ovanagġirini. Moġeri mabarari aġita-iaġomarini, be ribagu.

²⁰ Senaġi mai dagara sebna ġoi ġemu ai maniġa tu asi veġata aura-viniani. Ġoi tu Iesebel, tauġena moġo evekiragġini peroveta vavinena etoni maniġa, ġoi na tu oġabi-raġeani. Mani vavine ġena vevaġa-riba na au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġemata-boraġani ema kwaivakuku ġevinirini bureġari ġeġanirini. ²¹ Au na ġia tu ġena taimi aviniato, mo mata-boraġa veġari na bene vetuġamaġi-kure ġana. Senaġi ġia tu asi veġata eurani bene vetuġamaġi-kure. ²² Moġa lorinai ġia tu genagena gabunai bafiu-kauani, monai bea midigu-midiguni. Ġia ġesi veġura-vanaġi veġari ġeveini tarimari maki ġia ġesi midigumidigu baregona beġe ġabi-sebonaiani. Bema ġia Iesebel ġena veġura-vanaġi veġari na asi beġe vetuġamaġi-kureni nai tu, mo midigumidigu beġe ġabiani. ²³ Ġia natuna maki au na bavaġi-maserini. Benamo monana ekalesia doġorori mabarari beġe ribani, au tu tarimarima nuġari iaġasiri ema ġeri tuġamaġi aragaġirini tarimagu. Ema ġomi tata maki ġemi veġa ilailari ai voimi baviniimi.

²⁴ Ġomi Taiatira ai ekalesia kotari tu Iesebel ġena vevaġa-riba rakavari asi ġokorana-iaġirini ema Satani ġena iaunega vekuretoġari, dobudoburi ġekiraġirini, tu asi ġoribarini. Ġomi mani ġemi tu avaġa-guruġa korikorimini, ġemi ai meto ta tu asiġina ġinavaġi batore-kauani.

25 Dagara baregona tu, mani kara ġemi ai maniġa, moġa boġono ġabi-
gitaria mo, au bana ġenoġoi-iaġoma.

26 Bekokoreni ema au ġegu ura bekorana-iaġiani mo magona bea
ġabiani tarimana tu, au na maoro baviniani, tanobara beseri beguine-
iaġirini. 27 Ġia na tanobara beseri tu auri toġoina na beġori-kaurini
ma seġukana baregona ġesi, ma tano ġurori noġa bekwari-kira kirarini.
Au na ġia seġuka baviniani, Tamagu ġenana seġuka aġabiato ilailanai.
28 Ema ġia tu au na laġani visiġuna baviniani, (mo seġuka vetoġana).
29 Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara
ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

3

Veaġa-riba guruġana Sadis ai ekalesia doġorona ġena

1 “Sadis ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Barau Iaukana imaima ruarua (7) ġia ġenai ġetanuni ema visiġu
imaima ruarua (7) eġabi-taġorini tarimana ġena guruġa tu maiġeri: Ġoi
na ġauvei oveirini tu au ma ribagu. Tarimarima na ġoi ġekiraġimuni,
ġekirani, “Mani ekalesia tu maġuri” ġetoni, senaġi korikorina ġoi tu mase
otanuni. 2 Notataġa, ġemu ai veġabidadama maġurina kotuna moġo dori
emase-vaġini maniġea novaġa-kokorea. Korana au na ġoi ġemu ġauvei
aġoitagoato dia roroġoto au ġegu Barau ġoiranai. 3 Moġesina naima Vari
Namona ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato maniġa boġono tuġamaġia ema
boġono korana-iaġia, be ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure. Bema
asi botataġani nai, au ġemu ai noġa moġo lema tarimana ta kavana
baiāġosini. Be kamara taimi ai basi raġasini, moġa tu asi kota maki
boribaiani.

4 Senaġi ġoi ġemu tarima kotari Sadis ai maniġeri, ġeri dabuġa asi kota
maki ġevaġa-miro-kararito. Ġia maniġeri tu au ġesi baġa rakao-rakao
vegogoni, ma dabuġa kurokurori baġa riġorini, korana ġia ġeri veġa
tu iobukaiobuka bene. 5 Bekokoreni tarimana tu ġia kavari dabuġa
kurokurori na bavaġa-dabuġaiani. Au na ġia arana maġuri bukana na
asi barumu-fitoġaiani, a au Tamagu ma ġena aneru ġesi ġoirari ai ġia
arana bakiraġi-foforiani.

6 Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara
ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

Veaġa-riba guruġana Filadelfia ai ekalesia doġorona ġena

7 “Filadelfia ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-
vinia:

Davidu ġena ki, (vevaġa-maġuri kina), eġabi-taġoani tarimana, tarima
veaġana ema moġoni korikorina. Ġia na kara bekeo-fakaiani, tarima ta
na asi ma bekou-ġauani riba, ema bekouani dagarana ta na asi ilaila ma
bekeoani riba. Mai tarima ġena guruġa tu maiġesina: 8 Ġoi ġemu ġauvei
oveirini au ma ribagu. Noboġe, ġoiramu noġitaia, ġoi ġoiramu ġatama
bokana tu bakeo-fakaia, ma tarima ta asi ġena seġuka ma bekouani. Au
ribagu ġoi ġemu kokore tu misina moġo, senaġi au ġegu guruġa tu oġabi-
gigitariato, ema au aragu maki asi okira-ġuniġauato. 9 Bono ġitaia, mani
Satani ġena rubu tarimari maniġeri tu tauġeri ġevkiraġini Iuda tarimari
ġetoni, senaġi ġia tu dia Iuda tarimari. Ġia maniġeri tu au na baġabi-
iaġosirini, ġoi kwakumu koranai beġeasi tutuġu-tarini. Benamo beġe

riba-maoroni, ǵoi tu au na aura-vinimuni. ¹⁰ Ǵoi tu au ǵegu vevaǵa-naǵi guruǵari okorana-iaǵirito ma ovevaǵa-gwaǵiǵito naima, tanobarai veribaǵani taimina bevotuni nai, ǵoi tu baǵitaǵau-ginikaumuni. Mo veribaǵani na tu mai tanobara iatanai ǵetanuni tarimari mabarari batovo-naǵirini. ¹¹ Au tu dori aiaǵosini. Kara oǵabiato maniǵa tu bono ǵabi-ǵigitaria, be tarima ta na ǵemu korona, ǵemu kokore auna, asi bene ǵabia. ¹² Bekokoreni tarimana tu au Tamagu ǵena Rubu Veaǵana duǵuna tarimanai bavaǵa-iaǵoani. Mo gabu asiǵina ǵinavaǵi ma beiaǵuiani. Au na ǵia ǵenai au ǵegu Barau arana ema au ǵegu Barau ǵena vanuǵa baregona o siti arana baberaiani. Ierusalemata variǵuna tu au ǵegu Barau ǵena siti, ma mai siti maǵa tu guba na au Tamagu ǵenana bemaǵirioni. Au aragu variǵuna maki ǵia ǵenai batoreani.

¹³ Ma seǵana tarimana na Iauka Veaǵa na ekalesia doǵorori kara ekiravara-vinirini guruǵari bene seǵaǵiri.”

Vevaǵa-riba guruǵana Laodikea ai ekalesia doǵorona ǵena

¹⁴ “Laodikea ai ekalesia doǵorona ǵeri aneru tu maǵesina bono torevinia:

Guruǵa moǵoni korikorina ekiraǵiani tarimana arana Amen ǵenana eiaǵosini. Ǵia tu ma ǵena vetuǵamaǵikau e Barau ǵena guruǵa evaǵa-moǵoni korikoriani ema ekiraǵi-foforiani tarimana, ema Barau na eveirito dagarari mabarari ǵenana ǵeiaǵomato tarimana ǵena guruǵa tu maǵeri: ¹⁵ Ǵoi ǵemu ǵauvei oveirini au ma ribagu. Au ribagu, ǵoi tu dia faraka ema dia seǵuka. Au ǵegu ura sebona ǵoi tu boro faraka moǵo o boro seǵuka moǵo! ¹⁶ Senaǵi ǵoi tu seǵuseǵu, a dia seǵuka moǵo o dia faraka moǵo. Moǵesina naima ǵoi tu au bokagu na bakanunufitoǵamuni. ¹⁷ Ǵoi tu okirani, ‘Au tu ǵegu farefare vovoka tabutabu, ǵegu-ǵagu ǵutuma gorogoro bavaǵa-vegogori, be au tu ilaila, kara ta asi ma atuǵamaǵiani.’ Senaǵi ǵoi tu asi oriba-maoroni ǵoi tu madi kekei ma vetuǵamu, asi ǵemu asi ǵamu, ǵoi tu mata-bubu ema asi dabuǵamu, korimu. ¹⁸ Au na ǵoi asisiba-vinimuni, akiramuni, au ǵeguna golo bono voi. Korana auna golo tu karava na evaǵa-veveato, benamo momori mabarari tu ǵeiaǵevarito. Be au ǵegu ai mai golo bovoiani nai tu, botagani. Ema dabuǵa kurokurori maki bono voi, be bono vedabuǵa-iaǵi, kefimu korina maiakana bono kou-ǵaua. Ema mata muramurana maki bono voi, be matamu ai bono torea, bena bono boǵeboǵe. ¹⁹ Au na aura-vinirini tarimari tu akira-feirini ema atoto-maororini. Moǵesina naima ǵemu maǵuri ema veiǵa bono tuǵamaǵi-ginikaua, benamo bono vetuǵamaǵi-kure ma bono raka-kure.

²⁰ Noseǵaǵi! Au ǵatama-bokai aruǵa-taǵoni ma afidifidini. Bema tarima ta na au garogu beseǵaǵiani, benamo ǵatama-boka bekeofakaiani nai, au baraka-toǵani, benamo ǵia ǵesi baǵa ǵaniǵanini ema ǵia maki au ǵesi beǵaniǵanini. ²¹ Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniiani, au ǵesi ǵegu teronai baǵa tanuni. Au kavana, au akokoreto nai Tamagu ǵena teronai Tamagu ǵesi ǵatanuni.

²² Ma seǵana tarimana na Iauka Veaǵa na ekalesia doǵorori kara ekiravara-vinirini guruǵari bene seǵaǵi.”

4

Barau ǵena terona gubai

¹ Maiġa murinai au aboġe-iaġoto tu, ġatama-boka vekeofaka-taġo guba vanuġanai aġitaiato. Benamo garo ta kibi guruna noġa, mo tovtovonai aseġaġiato garona moġa ekirato, “Maiġana noma raġe, be maiġa murinai kara dori ġeġorani dagarari nama vaġa-ġitamu.”

² Asikauna Iauka Veaġa na eboroġiguto, benamo ġoiragu ai tu tarima ta guba teronai etanu-taġoto-ġoi aġitaiato. ³ Mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana vetoġana tu fore arana iaspa ġekimore-kimorerini marevari, ema fore kakakakari arana kanelia marevari kavana, marevana tu irau moġo. Ma mo terona tu kevau na eġeġeraġiato. Mo kevau vetoġana tu noġa moġo emeral forena kavana. ⁴ Mo terona moġa tu terona gabana ruarua ma vasivasi (24) na ġetore-ġeġeraġiato. Ma mo terona 24 ai tu veġitaġau tarimari baregori tata ġetanuto. Ġia mabarari tu dabuġa kurokurori moġo ġeriġoto, ema tata debari ai tu golo koronari sebori sebori ġeveito. ⁵ Mo terona monana kiriku ekimoreato-ġoi, garo baregori ema ġaita eragato-ġoi. Ma mo terona ġoiranai tu lamefa imaima ruarua (7) ġeġarato-ġoi. Mo lamefa ġeġarato-ġoi moġeri, mo tu Barau iaukana imaima ruarua (7). ⁶ Ema mo terona ġoiranai maki davara veġiaveġiana, nega-vaġuravagura aisi kavana.

Ma maġuri dagarari vasivasi (4) tu nuġana buroburonai, mo terona ġeruġa-ġeġeraġiato. Ġia ġoirari ema muriri tu matari tu ġutuma. ⁷ Mo maġuri dagarana guinena tu noġa moġo laion, vaġa-ruaruana dagarana tu noġa moġo boromakau tauna, vaġa-toitoina ġoirana tu tarimarima kavana, ema vaġa-vasivasina tu noġa moġo erovoni ugavana kavana. ⁸ Mai maġuri dagarari maiġeri tata faneri tu imaima sebona (6), ma mai faneri maiġeri mabarari tu mata na moġo ġevonuto, faneri nuġana rekeri dagarari maki mata moġo. Ġia tu vanaġivanaġi boġi-laġani asi ġeiaġaraġini, mai guruġa maiġa asi ġevaġa-ketoani, ġekirani:

“Veaġa, veaġa, veaġa,
Vereġauka, Barau tuġutuġu, tu veaġa,
guinenai etanuto-ġoi,
maitoma maki etanuni,
ema ma beiaġomani!”

⁹ Mai teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana tu maġuri etanu-vanaġi vanaġini. Ma maiġeri maġuri dagarari na mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana ġevaġa-raġeato-ġoi, e ma vegubakauri ġesi ġetomarakariġoato-ġoi, ema ġetanikiu-viniato-ġoi nai, ¹⁰ mo veġitaġau tarimari baregori gabana ruarua ma vasivasi (24) tu mo teronai etanuni tarimana ġoiranai ġevetui-tarito-ġoi. Benamo mai maġuri etanu-vanaġi vanaġini tarimana ġetomarakariġo viniato-ġoi. Ġeri korona maki ġia ġoiranai ġetore-taririto-ġoi, benamo ġekirato-ġoi,

¹¹ “Ġai ġema Vereġauka ema Barau,
ġoi tu iaru-korokoro,
be tarimarima ema maġuri dagarari mabarari na ġoi tu beġene vaġa-raġemu, beġene gubakaumu,
ema seġuka maki mabarana ġoi ġemu.
Korana dagara mabarari tu
ġoi na oveirito,
ema ġoi ġemu urai moġo oveirito
ema initoma ġetanuni.”

5

Mamoe natuna ema toretore fefana maukana

¹ Benamo abogeto, mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana ġimana aroribanai tu toretore fefana maukana ta aġitaiato. Mo fefa tu tavita-tavitai ma toretorena, ġeiokuato, ema vaġa-imaima ruarua (7) veġata ġekada-ġauato. Mo ġekada-ġaurito gaburi mabarari tu tabu vetoġana ġetoreato. ² Ma gwada rakavarakava aneruna ta aġitaiato, garona tu asikeikeina eġobatato, ekirato, “Deikara tu ilaila mai kumuka tabuna bekokiani riba, e mai fefa maukana ma toretorena bekeoani?” ³ Senaġi tarima ta gubai o tanobarai o tanobara gaburenai ta asi ilaila veġata mo fefa bekeo-fakaiani ema nuġanai beboġe-ġurani. ⁴ Benamo ataġi-rakava rakavato, korana tarima sebna kwarikwari ta maki asi veġata ġeġoitaġoato, mo fefa maukana ma toretorena bekeoani ma nuġanai beboġe-ġurani. ⁵ Benamo mo veġitaġau tarimari baregori ta na ekiraguto, ekirato, “Asi notaġi! Noboġe! Iuda doġorona ġeri laion, Davida Natuna noġitaia, ġia tu ekokoreto. Ġia na mani fefa maukana ma toretorena bekeoani bene, ema mani ġekumuato kumukari taburi imaima ruarua (7) maki bekokirini bene.”

⁶ Benamo abogeto, Mamoe Natuna aġitaiato. Ġia tu terona nuġana buroburonai eruġa-taġoto-ġoi, mo maġuri dagarari vasivasi (4) ema veġitaġau tarimari baregori tu ġeruġa-ġeġeraġiato. Mamoe Natuna ġitaġitana tu tari na ġevaġi-maseato. Ġia guduna tu imaima ruarua (7) ema matana maki 7. Mo tu Barau iaukana 7 ekiraġirini. Ġia tu Barau na tanobara mabarana ġana etuġu-iaġorito. ⁷ Mamoe Natuna eiaġoto, benamo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana ġimana aroribanai mo fefa maukana ma toretorena moġa eġabiato. ⁸ Fefa maukana ma toretorena eġabiato nai, maġuri dagarari vasivasi ema veġitaġau tarimari baregori 24 Mamoe Natuna ġoiranai ġevetui-tarito. Ġia tata tu ma ġeri hap (gita noġa) ema golo ġurori nuġari ai tu muramura goġuna ma bonari. Mo goġu ma bonari tu Barau ġena tarima veaġari ġeri ġauġau guruġari.

⁹ Benamo ġia na mari variġuna ta maġesina ġemariato,

“Ġoi na fefa maukana ma toretorena boġabiani ilaila,
ema ġia kumuna ma taburi maki bokeo-fakarini ilaila,
korana ġoi tu ġevaġi-masemuto,

ma ġoi raramu na tau vavine Barau ġena ovoiv-vaġirito doġoro mabarari
ġerina, e garo mabarari ġerina, ema bese mabarari ema tanobara
mabarari na.

¹⁰ Ġoi na ġia tu Barau ġena Basileia doġorona tarimari ai ovaġa-iaġorito,
ema Barau vetuġunaġina beġene iaġo-vini ġana Rubu Veaġa vereri ai
ovaġa-iaġorito.

Ġia tu tanobara mabarana iatanai beġe veġorikauni.”

¹¹ Ma aboġe-iaġoto, aneru garori asisebo-asisebo aseġaġirito. Moġeri aneru tu asi iavi-iaviri, million ġutuma maki ġevanaġirito. Ġia na terona ema maġuri dagarari vasivasi ema veġitaġau tarimari baregori ġeruġa-ġeġeraġirito. ¹² Ma mai mari ġemari-gigitariato,

“Mamoe Natuna,
ġevaġi-maseato dagarana,
tu ma ġena maoro, seġuka beġabiani,
e farefare vovoka, e iaunega,
ema kokore beġabiani!

Ema ġia ma ġena maoro tarimarima mabarari na beġe gubakauani,
ma beġe vaġa-raġeani
ema beġe vonevone-raġeani!”

¹³ Benamo Barau na eveirito dagarari mabarari guba nuġanai, tano-
bara iatanai, tanobara gaburenai, e davara nuġanai dagarari mabarari
na mai mari ġevaisiato aseġaġirito,
“Teronai etanu-taġoni Barauna
ema Mamoe Natuna,
tauri ruarua na vevaġa-raġe,
vegubakau, mareva baregona,
ema seġuka beġene ġabiri,
bene iaġo mo vanaġivanaġi asi magona!”

¹⁴ Benamo maġuri dagarari vasivasi na ġevaġa-moġoniato, ġekirato,
“Amen!” Ema veġitaġau tarimari baregori ²⁴ ġevetui-tarito, Barau
ġetoma-rakarigo viniato.

6

*Fefa maukana ma toretorena ġekumukaiato kadari o tabu vetoġari
Mamoe Natuna na ekeorito*

¹ Benamo au na Mamoe Natuna aġitaiato, fefa maukana ma toretorena
vaġa-imaima ruarua (7) ġekada-tariato dagarana kadana ginigu-
inena ekeo-fakaiato. Moġa ekeoato-ġoi nuġanai tu, maġuri dagarari
vasivasi fakari ai ġia ta eguruġato, garona tu noġa guba eguruato, eki-
rato, “Noiaġoma!” ² Aboġe-iaġoto nai tu, hosi kurokurona ta aġitaiato,
eraġeto tarimana ġimana tu ma fevana, ema ġia tu korona ta maki
eviniato. Ġia eraka-rosito tu, vetari ai ekokoreto-ġoi ema eiaġoto tu ma
bene kokore ġana.

³ Benamo Mamoe Natuna na kumuka vaġa-ruaruana kadana ekeo-
fakaiato nai, maġuri dagarana vaġa-ruaruana aseġaġiato, ekirato,
“Noiaġoma!” ⁴ Benamo hosi ta ma eraka-rosito. Moġa tu hosi
kakangana. Eraġeto tarimana tu seġuka eviniato, tanobara na maino
bene ġabi-veġitaia, be tarimarima tauġeri beġene vevaġi-masemase
ġana. Mo tarima tu vetari baġana asikeikeina ta eviniato.

⁵ Kumuka vaġa-toitoina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maġuri da-
garana vaġa-toitoina aseġaġiato, ekirato, “Noiaġoma!” Au aboġe-iaġoto
nai, hosi dubadubana aġitaiato, eraġeto tarimana ġimanai tu dagara
ġeri meto vaġa-foforiri o sikele dagarana ta eġabiato. ⁶ Benamo au na
garo ta maġuri dagarari vasivasi (4) fakari na eiaġomato aseġaġiato,
ekirato, “(Bitu doġe be), widi kilo sebona davana tu ġaro sebona
ġauveina voina, ema bali (widi kavana) kilo toitoi davana tu ġaro sebona
ġauveina voina. Senaġi olive diġana ema vine nanuna tu asi boġono
vaġa-rakavari.”

⁷ Ma Mamoe Natuna na kumuka vaġa-vasivasina kadana ekeo-
fakaiato nai tu, maġuri dagarana vaġa-vasivasina aseġaġiato, ekirato,
“Noiaġoma!” ⁸ Aboġe-iaġoto nai tu, hosi ta aġitaiato, tauġanina
ġitaġitana noġa kurokuro. Eraġeto tarimana arana tu Mase, ma mase
tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) tu ġia murina na eraganaġi-
raganaġito-ġoi. Tauri ruarua seġuka evinirito, tanobara taviri vasivasi
nuġanai tavi sebona beġene ġita-ġaua, be vetari ai, doġe ai, keve

rakavari na, ema boġai ġetanuni veġaniveġani dagarari na tarimarima beġene vaġi-maseri.

⁹ Ma kumuka vaġa-imaimana kadana ekeo-fakaiato nai tu, Barau ġena guruġa ġaramanai, e mo guruġa ġevaġa-moġoniato ema ġevari-fiuato ġaramanai ġevaġi-maserito tarimari iaukari maġuri fata veaġana gaburenai aġitarito. ¹⁰ Ġia mabarari ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vere tuġutuġu, ġoi tu veaġa ema moġoni veġata, aitoma vau ġoi na tano-barai ġetanuni tarimari bovaġa-maoro vinirini, benamo ġai rarama ġevaġa-riġorito bovaġa-voirini?” ¹¹ Benamo ġia mabarari tata dabuġa kurokurori evinirito, ekirarito, negakota roġo ma beġene naritari etato. Beġene vaġa-noga mo, ġia karori toma vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ema tarikakari kotari, ġia ġevaġirito kavana, beġe vaġi-maserini mo, ġeri numera korikori bene ġabia.

¹² Au na Mamoe Natuna aġitaiato, kumuka vaġa-imaima sebona (6) ekeo-fakaiato nuġanai, tano-iaga asikeikeina eragato, e ġaro edubadubato, dabuġa dubadubari noġa, e ġue evekurevoto, ekakarato rara kavana. ¹³ Ema guba na visiġu ġeketo-firigoto tanobara ġana, noġa figi maġitari iavara na figi ġauna na eruku-keto ketorini kavana. ¹⁴ Guba maki erekwa-rekwato, noġa moġo fefa maukana, ġetoretore-iaġiani dagarana, ġeikuani kavana. Ma ġoro ema motumotu mabarari gaburi ekoki-veġitarito. ¹⁵ Benamo tanobara kiniri, e vereri, e vetari ġitaġauna tauri baregori, e ġeri farefare asisebo tarimari, e kokore rakavarakava tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari ema maġuri namona e fakanai ġetanuni tarimari, ġia mabarari kouġa nuġari ai ema ġoro ai fore baregori vekaravari ai ġea gumuto. ¹⁶ Benamo ġoro ema fore baregori ġenoġirito, ġekirato, “Gai iatamai ġoma ketokau, ġoma lautarima, be teronai etanuni Barauna ġoirana ġenana ema Mamoe Natuna ġena baru baregona ġenana ġoma kure-toġama! ¹⁷ Korana ġia ġeri baru ġarona baregona tu varau bevotu, deikara beruġa-tarini riba?”

7

Barau ġena vetuġunaġi tarimari 144,000

¹ Moġa murinai aneru vasivasi (4) aġitarito, tanobara daiguniri vasivasi ai ġeruġato. Mo aneru na tu tanobara iavarari vasivasi ġelautaririto, tanobarai e davarai asi beġene raga, ema ġau maki asi beġene kwari-ġarevari ġana. ² Ma murinai tu aneru ta ma aġitaiato, ġaro eraġeni rekena na emaraġeto. Mo aneru na maġuri Barauna ġena vevaġa-moġoni vetoġana o makana eġabi-taġoato-ġoi. Ġia na mo aneru vasivasi, Barau na seġuka evinirito tanobara ema davara beġene vaġa-rakavari aneruri, efarara-vinirito, ekirato, ³ “Tanobara, davara, ema ġau asi roġo boġono vaġa-rakavari, bene iaġo mo, Barau ġena vetuġunaġi tarimari bakuri ai ġia ġena vetoġa baġana toreri murinai vau.” ⁴ Moġa murinai Barau ġena vetoġa bakuri ai ġetorerito tarimari mabarari tu 144,000 aseġaġiato. Ġia tu Isaraela doġorori gabanana ruarua (12) mabarari ġerina, doġorori tu maġeri:

⁵ Iuda ġena doġoro tarimari - 12,000

Reubena ġena doġoro tarimari - 12,000

Gad ġena doġoro tarimari - 12,000

⁶ Asere ġena doġoro tarimari - 12,000

Naftali ġena doġoro tarimari - 12,000

Manase ġena doġoro tarimari - 12,000

⁷ Simeona ġena doġoro tarimari - 12,000

Levi ġena doġoro tarimari - 12,000

Isakara ġena doġoro tarimari - 12,000

⁸ Sebulun ġena doġoro tarimari - 12,000

Iosefa ġena doġoro tarimari - 12,000

Beniamina ġena doġoro tarimari - 12,000

Tarima ġutuma lelevaġi dabuġa kurokurori ġeveito

⁹ Moġa murinai aboġe-iaġoto, tarima ġutuma lelevaġi, asi tau iaviġosina, aġitarito. Mo tu tanobara irauirau mabarana tarimana, e doġoro irauirau mabarana tarimana, e bese irauirau mabarana tarimana, ema garo irauirau mabarana tarimana. Ġia mabarabarari tu terona ema Mamoe Natuna ġoirari ai ġeruġato. Ġia mabarari dabuġa maukari kurokurori ġeveito, ema ġimari ai tu galamo lauri noġa dagarari ġeġabito. (Mo tu ġia ġeri kokore vetoġari). ¹⁰ Ġia ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vevaġa-maġuri tu ġita ġera Barau, teronai etanukauni Barauna, e Mamoe Natuna ġerina eiaġomani.” ¹¹ Ma aneru mabarari na tu terona e veġitaġau tarimari baregori ema maġuri dagarari vasivasi (4) ġeruġa-ġeġeraġirito. Benamo Barau ġena terona koranai ġevetui-tarito, ġoirari tano ai, Barau ġetoma-rakarigo viniato, ¹² ġekirato, “Moġoni veġata! Vevaġa-raġe, e mareva baregona, e iaunega, e vevaġa-namo, e vegubakau, e seġuka, ema kokore tu ġita ġera Barau ġena toma bene iaġo vanaġivanaġi, Amen!

¹³ Benamo veġitaġau tarimana baregona ta na edanaġiguto, ekirato, “Mai dabuġa kurokurori na beġe vedabuġa tarimari tu deikara, ema ġia tu ainana beġe iaġoma?” ¹⁴ Benamo avaġa-veseto, akirato, “Ġegu vere, au asi ribagu. A goi tu ribamu.” Benamo ġia na ekira-varaguto, ekirato, “Mai tarima maġeri tu midigumidigu baregori nuġari na ġeiaġomato. Ġeri dabuġa tu Mamoe Natuna, ginitaġo mamoen, rarana na ġevei-kurokuro-rito. ¹⁵ Moġesina naima, ġia tu Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani, ema ġena Rubu Veaġa nuġanai boġi-laġani ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinini. Ema teronai etanuni Barauna na enari-ġaurini. ¹⁶ Ġia tu asi ma beġe vito-ġenoġoirini, e bokari asi ma beġe koke-ġenoġoini. Ġaro iatari ai asi ma bekirini ema ġaro seġukana na asi ma begugurarini. ¹⁷ Korana terona nuġanai etanuni Mamoe Natuna na beġita-ġaurini. Ġia na beġori-iaġorini maġuri nanuna eġaruani gabuna ġana. Ema Barau na matari gorari mabarari bedau-vaġirini.”

8

Kumuka vaġa-imaima ruaruana (7) kadana

¹ Mamoe Natuna na kumuka vaġa-imaima ruaruana (7) kadana ekeo-fakaiato nai, guba vanuġanai aoa tavina ta veġata guru ta maki asi eraġeto. ² Benamo Barau ġoiranai ġeruġato aneruri imaima ruaruana (7) aġitarito, dudu 7 evinirito.

³ Benamo aneru ta ma eiaġomato, fata veaġana sevinai eruġato, ġimani tu golo ġurona ta. Ġia tu muramura ma bonana barego lelevaġi ġeviniato, Barau ġena tarima veaġari ġeri ġau-ġau ġesi terona ġoiranai golo fatana veaġanai Barau bene varevare-vinia ġana. ⁴ Mo muramura

goḡuna ma bonana goḡuna ema Barau ḡena tarima veaḡari ḡeri ḡauḡau ḡesi, mo aneru ḡimana na ḡevaraḡeto Barau ḡoirana ḡana. ⁵ Moḡa murinai aneru na golo ḡurona eḡabiato, fata veaḡana karavana na evaḡa-vonuato, benamo tanobara iatana ḡana efiu-riḡoato. Monana ḡaita guruna eraḡeto, garo gururi tari ḡeraḡeto, e kiriku eragato, ema tano eiagato.

Aneru na ḡeri dudu ḡefurururito

⁶ Benamo aneru imaima ruarua (7) ḡeri dudu ḡeḡabi-torerito, beḡene furururi ḡana. ⁷ Aneru giniginena na ḡena dudu efururuato, benamo aisi foreri misimisiri ema karava rara ḡesi ḡesebonato ḡevetoreto. Benamo moḡeri mabarari tanobara ḡana euburu-riḡorito. Ma tanobara tavi toitoi nuḡanai tavi sebona eḡara-ḡosiato, ḡau toitoi nuḡari ai tu sebori tu ḡeḡara-ḡosirito, e ḡauḡa ema reḡi mabarari ḡeḡara-ḡosirito.

⁸ Aneru vaḡa-ruaruana na ḡena dudu efururuato nai tu, dagara ta, ḡoro-dagara-bara ta noḡa ma karavana, davarai evefiu-reito. Benamo daḡaru-bara tavi toitoi nuḡanai tavi ta tu rarai eiaḡoto. ⁹ E daḡaru-bara maḡuri dagarari toiri-toiri nuḡari ai sebori tu ḡemaseto, e bouti toiri-toiri nuḡari ai sebori tu ḡeburuto.

¹⁰ Aneru vaḡa-toitoina ḡena dudu efururuato nai tu, visiḡu-dagara-bara ta kere morena kavana guba na eketoto, benamo ḡaruka toiri nuḡari ai sebori ai, e ḡeḡaruḡarurini nanuri ai eketo-reito. ¹¹ Mo visiḡu arana tu “Mamaki”. Nanu gaburi toiri nuḡari ai sebori tu ḡemamakito. Benamo tarimarima vovoka na mo nanu mamakiri ḡeniurito nai ḡemaseto.

¹² Aneru vaḡa-vasivasina ḡena dudu efururuato nai, ḡaro e ḡue ema visiḡu tu taviri toitoiri nuḡari ai tavi sebori tu ḡesemorito, naima mo tavi toitoiri nuḡari ai tavi sebori tu ḡemukunato. Moḡa lorinai ḡaro mamana tavi toitoi nuḡanai tavi sebona tu asi emamato, ema boḡi tavi toitoi nuḡanai tavi sebona ta ḡue e visiḡu tu asi emamato.

¹³ Benamo aboḡeto, ugava ta guba tuḡuna vanigerenai erovoto-ḡoi aḡitaiato, maḡesi ekea-fararato, ekirato, “Tanobarai ḡotanuni tarimami, vetuḡami kika! Vetuḡami kika! Vetuḡami kika! Korana tu aneru toitoi, ḡeri dudu roḡosi ḡere furururi aneruri, na ḡeri dudu beḡe furururini gururi ai tu, meto ema midigumidigu barego lelevaḡina beḡorani.

9

Dudu vaḡa-imaimana (5)

¹ Aneru vaḡa-imaimana na ḡena dudu efururuato, benamo visiḡu ta aḡitaiato, guba na eketoto tanobarai. Mo visiḡu tu guri variḡo kwareḡana, (iauka rakavari ḡeri dibura), kina eviniato. ² Mo guri ekeo-fakaiato nai tu, goḡu evebubu-rosito noḡa moḡo karava baregona goḡuna kavana. Benamo mo guri goḡuna na ḡaro mamana ema guba fakana emukuna-ḡaurito.

³ Goḡu nuḡana na madudu ḡeraka-rosito tanobarai, ema seḡuka evinirito, seḡukana tu kavikavi seḡukari kavana. ⁴ Ḣia ekirarito, tanobarai ḡauḡa ta, e tanobarai ḡetubuni dagarana ta, ema ḡau ta asi beḡene vaḡa-rakavaia, senaḡi deidei bakuri ai Barau ḡena vetoḡa o maka asi etanuni tarimari moḡo beḡene vaḡa-rakavari etato. ⁵ Ekirarito

maki, mo tarima asi beġene vaġi-maseri, senaġi ġue imaima (5) nuġanai beġene vaġa-midigu midiguri. Mo midigumidigu ġeġanito moġeri tu kavikavi na tarima ekavirini midiguna kavana. ⁶ Mo ġue imaima nuġanai tarimarima tu ġemase ġana mase beġe vetauani, senaġi asi beġe maseni. Ġeri ura baregona ġemase beġe toni, senaġi mase ġerina beveġitani.

⁷ Mo madudu ġitaġitari tu hosi noġa, ġea vetari ġana ġeruġa-toreto. Ġia debari ai tu golo koronana noġa moġo dagarana ta, ema ġoirari ġitaġitari tu tarima ġoirari kavana. ⁸ Ġuiri tu vavine ġuiri noġa moġo, doġari tu laion doġari kavana. ⁹ Kobari kouġauri ġana dabuġana tu auri dabuġana kavana. Faneri gururi tu hosi asisebo kwakuri gururi ema kariota asisebo vetari nuġanai ġeraka-toġani gururi kavana. ¹⁰ Ġia tu ma ġiġuri, ema ġiġuri bonari tu kavikavi ġiġuri bonari kavana. Ġiġuri nuġari ai tu tarimarima ġue imaima (5) beġene vaġa-midigu midiguri seġukana etanuni. ¹¹ Ġia tu ma ġeri vere baregona o kini. Ġia na eġita-ġaurini. Ġia dagarana tu mo guri variġo kwareġana aneruna. Mo aneru arana Heberu garori ai tu Abadon, ma Grik garori ai tu Apolion, (anina tu vaġa-rakava kwaikwai tarimana).

¹² Rakava baregori ġiniguinena tu bekori moġa, ma ruarua tu vau beġe iaġomani.

Aneru vaġa-imaima sebona (6) na dudu efururuato

¹³ Aneru vaġa-6 na ġena dudu ma efururuato, benamo fata veaġana daiguni vasivasi ai gudu vasivasi moġeri ġerina garo ta eiaġomato aseġaġiato. Mo fata tu golo na ġeveiato, ma Barau ġena terona ġoiranai etanuni. ¹⁴ Mo garo na aneru vaġa-6 na ma ġena dudu moġa ekiraiato, ekirato, “Aneru vasivasi, ġaruka baregona arana Eufrate ai ġebaru-taririto, moġeri noruġa-vaġiri.” ¹⁵ Benamo mo aneru vasivasi eruġa-vaġirito, mai laġani, mai ġue, mai ġaro, mai aoa ġana Barau na eġabitorerito tu, tarima toitoiri nuġanai sebona tu beġene vaġia. ¹⁶ Hosi tarimari hosi ai ġeraġeto ġena numera tu milion sinau ruarua (200). Mai numera tu aseġaġiato. ¹⁷ Mo hosi e iatari ai ġeraġeto tarimari au ġegu mata-vanaġi ai vetoġari tu maiġesina aġitarito: Ġia kobari kouġauna ġana auri dabuġana tu karava ġeġarani kakakaka karavari kavana, e blu, ema karava moreri o salfa borabora kavana. Hosi debari tu laion debari kavana, ma bokari tu karava e goġu ema karava moreri ġeraka-rosito. ¹⁸ Mo tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari toitoi moġeri, karava, goġu, ema karava moreri o salfa, hosi bokari na ġeraka-rosito dagarari, na tarimarima toiri-toiri nuġanai sebori-sebori tu ġevaġi-maserito. ¹⁹ Mo hosi ġeri seġuka tu bokari ai ema ġiġuri ai maki. Korana ġiġuri tu mota kavana, ma debari. Mo ġiġuri debari na tarimarima ġevaġa-midigu midigurito-ġoi.

²⁰ Tarimarima oreri, mo vevaġa-midigumidigu dagarari toitoi na asi ġevaġi-maserito tarimari, tu roġo asi ġevetuġamaġi-kureto ġimari ġauveiri ġerina. Iauka rakavari toma-rakarigori ema asi ġeboġeboġeni e asi ġeseġaġini ema asi ġerakani kwaivakukuri, golo, silva, auri boraborari, fore e ġau na ġeveirito dagarari toma-rakarigori asi ġevaġa-dokoato. ²¹ Ema ġeri vevaġideba, ġeri meġameġa, ġeri mata-boraġa veigari, ema ġeri lema ġerina maki asi ġevetuġamaġi-kureto ma asi ġeraka-kureto.

10

Aneru ema toretore fefana maukana misina

¹ Benamo aneru ta, kokore lelevaḡi aneruna, guba na ma emariḡoto-ḡoi aḡitaiato. Ġia tu magube na ḡevaḡa-dabuḡa maukaiato, ma debana iatanai tu kevau ta. Ġia ḡoirana tu ḡaro mamana noḡa, ema kwakuna tu karava ḡemoreni kavana. ² Ġimanai tu toretore fefana maukana misina ta vekeo eḡabitaḡoato-ḡoi. Ġia kwakuna aroribana tu davarai etoreato, ma kwakuna kaurina tu tanobarai etoreato. ³ Benamo eḡababaregoto, laion eniarani nai eḡabani kavana. Ġia eḡabato murinai, ḡaita imaima ruarua (7) garori ḡeguruḡato, (ḡia ḡevaḡa-veseato). ⁴ Mo ḡaita 7 ḡeguruḡato moḡeri dori atore-vanaḡirito, senaḡi guba na garo ta eiaḡomato, ekirato, “Mani ḡaita 7 kara beḡe kiraḡiri maniḡeri tu nokuretoḡari, asi bono tore-vanaḡiri.”

⁵ Benamo mo aneru, davarai e tanobarai kwakuna etorerito aneruna, aḡitaiato, ḡimana aroribana eḡabi-vaisiato, guba vanuḡana eduḡiato, ⁶ benamo tanu-vanaḡivanaḡi Barauna aranai guruḡa-fofori gwaḡiḡina eveiato. Guba ema nuḡari ai ḡetanuni dagarari mabarari, e tanobara ema nuḡari ai ḡetanuni dagarari mabarari, ema daḡaru-bara ema nuḡari ai ḡetanuni dagarari mabarari tu ḡia na eveirito. Ġia aranai mai guruḡa-fofori gwaḡiḡina eveiato, ekirato, “Taimi varau bekori, Barau asi ma bevaḡa-nogani. ⁷ Senaḡina aneru vaḡa-imaima ruaruana (7) na ḡena dudu befururuani neganai, Barau ḡena guruḡa vekuretoḡari veḡari ema boioḡari beḡe ḡorani, ḡena peroveta tarimari ḡeri ai ekiraḡi-foforirito ilailari ai.”

⁸ Benamo guba na aseḡaḡiato garona na ma evaḡa-guruḡaguto, ekirato, “Noiaḡo, mo aneru davarai e tanobarai eruḡani aneruna, ḡimanai toretore fefana maukana evekeo-taḡoni, moḡea noḡabia.” ⁹ Benamo aiaḡoto, mo aneru akiraiato, mani toretore fefana maukana misina nevinigu atato. Benamo ḡia na ekiraguto, ekirato, “Noḡabia, be noḡaniḡosia! Bokamu ai mamina tu gode mamina maki bevanaḡiani, senaḡi nuḡamu tu bevemukini.” ¹⁰ Benamo toretore fefana maukana misina mo aneru ḡimana na aḡabiato, benamo aḡaniato. Aḡaniato mamina murugu ai tu gode mamina maki evanaḡiato, senaḡi aḡani-ḡosiatu nai, nuḡagu tu evemukito.

¹¹ Benamo evaḡa-guruḡaguto, ekirato, “Tanobara beseri ḡutuma, garo iraurau tarimari ema ḡeri vere baregori o kini ḡeri ai karakara beḡe ḡorani dagarari ma bono peroveta-iaḡiri.”

11

Vevaḡa-moḡoni tarimari ruarua

¹ Benamo vaḡa-vetovo ḡauna ta, ḡitaḡitana togoi noḡa, eviniguto, benamo ekiraguto, ekirato, “Noiaḡo, Barau ḡena Rubu Veḡa ema fata veaḡana noa makaia, ema monai toma-rakarigo tarimari vira bono iaviri. ² Senaḡi mani Rubu Veḡa nuḡanai Iuda tarimari ḡeri toma-rakarigo gabuna maḡuna murikana, maniḡa tu bono iaḡuia, asi bono makaia, korana maniḡa tu irau bese tarimari ḡeri (ḡuriḡuri gabuna) evinirito, ḡia na mai vanuḡa baregona veaḡana ḡue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuḡari ai beḡe fanafana-tariani. ³ Au vaḡa-moḡonigu tarimari ruarua seguka bavinirini, benamo ḡaro mabarana 1,260 Barau

na bevinirini guruḡari beḡe kiraḡi-foforirini. Ĝia tu fuse-dabuḡari na beḡe vedabuḡani.”

⁴ Mai vaḡa-moḡonigu tauri ruarua tu mo olive ḡauri ruarua ema mo lamefa torekauri dagarari ruarua, tanobara Verena ḡoiranai ḡeruḡani moḡeri. ⁵ Bema dagarima ta na nevaḡa-rakavari betoni nai tu, bokari na karava beḡe raka-rosini, benamo inairi beḡe vaḡa-buataririni. Ĝia ḡevaḡa-rakavari beḡe toni tarimana tu moḡesina bemaseni. ⁶ Maḡeri tarima ruarua tu ma seḡukari guba beḡe kou-ḡauani, benamo ḡia peroveta guruḡari beḡe kiraḡirini ḡarori ai tu, ḡura asi beraguni. Ema ma seḡukari maki, nanu beḡe kurevoani, rarai beiaḡoni, e beḡe urani ḡarori ai tarimarima vaḡa-midigumidiguri dagarari irauirau tanobarai beḡe vaḡa-ḡorarini.

⁷ Geri vevarifu beḡe vaḡa-magoani ḡaronai, vevaḡa-rakava dagarana guri variḡo kwareḡana, (iauka rakavari ḡeri dibura), nuḡana na beraka-rosini, benamo ḡia bevaḡa-vevaḡirini. Ĝia ḡeri seḡuka bevanaḡiani, benamo bevaḡi-maserini. ⁸ Benamo ḡia tauḡaniri tu vanuḡa baregona dabarana nuḡanai gena-fitari beḡe tanuni. Guruḡa veabanaḡinai mo vanuḡa barana arana ḡekiraḡiani tu Sodoma ema Aigupito. Ĝia tauri ruarua ḡeri Vereḡauka tu mo vanuḡai ḡevaḡa-satauroato. ⁹ Ĝaro toitoi ma kwana nuḡari ai bese irauirau, doḡoro irauirau, garo irauirau, e tanobara irauirau tarimari ḡia tauḡaniri beḡe ḡitarini, senaḡi guriguriri tu asi beḡe urani. ¹⁰ Ĝia ḡeri mase dainai tanobarai ḡetanuni tarimari tu beḡe iakuni, beḡe ḡani-vegogoni e karori tata ḡeri varevare beḡe tuḡuni; korana tu mai peroveta tarimari ruarua na tanobarai ḡetanuni tarimari ḡeri ai midigumidigu baregona ḡevaḡa-ḡoraiato.

¹¹ Senaḡi mo ḡaro toitoi ma kwana ḡekorito murinai, maḡuri iaḡana Barau ḡenana ḡia tauri ruarua nuḡari ai eraka-toḡato, benamo ḡeruḡa-vaisito. Ĝia tauri ruarua ḡeḡitarito tarimari mabarari ḡegari-rakavato. ¹² Benamo vevaḡa-moḡoni tauri ruarua na garo baregona ta ḡeseḡaḡiato, guba na emariḡoto, ḡia evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Maḡana ḡomarage!” Benamo tauri ruarua maḡube ta nuḡanai guba ḡana ḡevaraḡeto, ḡari inai tarimari ḡoirari ai. ¹³ Mo aoa nuḡanai moḡo tano-iaḡa baregona eragato, benamo vanuḡa baregona taviri gabanana (10) nuḡanai tavi sebona tu evaḡa-mouato, ma tarima mabarari 7,000 ḡemaseto. Senaḡi tarimarima oreri tu ḡegari-rakavato, benamo Guba Barauna ḡevaḡa-raḡeato.

¹⁴ Rakava vaḡa-ruaruana tu bekori moḡa, senaḡi vaḡa-toitoina tu dori eiaḡomani.

Dudu vaḡa-imaima ruaruana (7)

¹⁵ Aneru vaḡa-imaima ruaruana (7) na ḡena dudu efururuato, benamo garo baregori gubai ḡeguruḡato, ḡekirato, “Tanobara basileiana o veḡitaḡau seḡukana tu ḡita ḡera Vereḡauka ema ḡena Keriso ḡeri basileiai beiaḡo. Be ḡia tu bevere-vanaḡi vanaḡini!” ¹⁶ Benamo veḡitaḡau tauri gabana ruarua ma vasivasi (24), Barau ḡoiranai ḡeri teronai ḡetanuni tarimari, ḡevetui-tarito, ḡoirari tano ai, Barau ḡetoma-rakarigo viniato, ¹⁷ ḡekirato,

“Vereḡauka o, Iaru-korokoro Baraumu,
otanutu, e otanutu-ḡoi,
ḡai na ḡoi ḡatanikiu-vinimuni,

korana ġoi ġemu seġuka baregona oġbiato,
e ġemu Basileia o veġitaġau tu varau osinaiato.

¹⁸ Tanobara irauirau beseri ġebaruto,

benamo ġoi ġemu baru ma beraġasi.

Mase tarimari kota-viniri taimina,

ema mo peroveta tauri,

ġoi ġemu vetuġunaġi tarimari,

e ġemu tarima veaġari,

ema ġoi aramu ġematauraiani tarimari keiri baregori voiri viniviniri
ġarona,

ema tanobara ġevaġa-rakavaiato tarimari vaġa-rakavari ġarona
beiaġoma.”

¹⁹ Benamo Barau ġena Rubu Veaġa guba nuġanai evekeoto, benamo
ġena Kiraġitore Mauġana Rubu Veaġa nuġanai eforito aġitaiao. Ben-
amo kiriku-ġaita, e ġaro gururi tari, e guba eguruato guruna baregona,
e tano-iaga, ema aisi foreri asikeikeiri ġeiaġomato.

12

Vavine ema ġuġaia kavana dagarana asikeikeina

¹ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana baregona ta gubai eforito: Vavine
ta, ġaro na evedabuġato, ma ġue tu kwakuna gabureri ai, ema visiġu
gabanana ruarua (12) tu korona noġa, ġia debanai ġevetore-ġeġeraġito.

² Ġia tu ma banina, ma dori eġabito-ġoi, moġesina nai mero-ġabi
midiguna eġbiato, be eġabato-ġoi.

³ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana ta gubai ma eforito: Ġuġaia
kavana dagarana asikeikeina ta, kakakakana, debana mabarari tu
imaima ruarua (7), guduna mabarari tu gabanana (10), ema korona
maki 7 debana tata iatari sebori-sebori torekau. ⁴ Ġia ġiġuna guba
visiġuri toiri-toiri ġerina sebori-sebori tu tanobara ġana eiari-firiġorito.
Ġia tu mo vavine, dori eġabito-ġoi, ġoiranai eruġato, beġabini nai,
asikauna mero misina bene ġabia, bene ġania uranai. ⁵ Vavine eġabito
nai tu, mero evaġa-ġoraiato. Mo mero na tanobara irauirau beseri
mabarari auri togoina na roġo beġori-kaurini ma seġukana baregona
ġesi. Benamo mero emaġurito nai ġeraga-ġabi-veġitaiao, Barau e ġena
terona ġoirana ġana ġeġwa-iaġoato. ⁶ Mo vavine tu Barau na ġena
erovina-toreato gabuna tano fakana ġana egari-iaġoto. Monai beġe
nariani e beġe ġubuani ġaro mabarari 1260 nuġari ai.

⁷ Benamo gubai vetari ta eġorato: Maikolo ma ġena aneru ġesi
ġuġaia kavana dagarana asikeikeina ġevetari-viniato, benamo ġuġaia
ma ġena aneru na maki ġia ma ġevetari-vinirito. ⁸ Senaġi ġuġaia kavana
dagarana tu asi ekokoreto, naima gubai asi ġeri gabu ai ġevaġa-iaġorito.
⁹ Mo ġuġaia kavana dagarana asikeikeina, irau laġani veġata motana,
arana “Diabolo” o “Satani”, tanobara mabarana eġofaiao dagarana, tu
ġedori-rosiato, e tanobarai ġefiu-riġoato. Ġena aneru mabarari maki
ġia ġesi ġefiu-riġorito.

¹⁰ Benamo gubai ġaro baregona ta eguruġato aseġaġiato, ekirato,
“Toma ġita ġera Barau ġena vevaġa-maġuri, e ġena seġuka, e ġena
veġitaġau baregona, ema ġena Keriso ġena maoro baregona varau

beraḡasi. Korana Barau ḡoiranai ḡita tari-kakara boḡi-laḡani evaḡa-daḡarito-ḡoi dagarana tu varau beḡe fiu-riḡoa. ¹¹ Ġia tu tarikakara na Mamoe Natuna, (ginitaḡo mamoenā), rarana ema ḡia ḡena guruḡa moḡoniri ḡevari-fiurito-ḡoi, moḡerina ḡekokoreto, be ḡevaḡa-ketoato. Ġeri maḡuri asi ḡetuḡamaḡi-kaurito, eiaḡoto mo, ḡea maseto. ¹² Guba o, ema gubai ḡotanuni tarimami o, boḡono iaku! Senaḡi tanobara e daḡaru-bara ḡomi tu vetuḡami kika! Korana Satani tu ḡomi ḡemi ai varau bevariḡosi, nuḡana tu baru na bevonuvonu-raḡe, korana ribana, ḡia ḡena nega tu varau bekubi-rakava.”

¹³ Mo ḡuḡaia kavana dagarana eribato, ḡia tu tanobarai ḡefiu-riḡoato neganai, mero evaḡa-ḡoraiato vavinena murina na ekureto. ¹⁴ Senaḡi mo vavine tu ugava asikeikeina fanena ruarua Barau na eviniato, mo tano fakana, erovina-toreato gabuna, ḡana bene rovo-iaḡo uranai. Ġia monai tu laḡani toitoi ma kwana beḡene naria ema beḡene ḡubu-tanua ḡana. Korana monai tu ḡuḡaia, mo mota rakavana, na asi ilaila beḡabikaraiani. ¹⁵ Benamo ḡuḡaia, mota rakavana, bokana na nanu evaḡa-ḡaru rosiato noḡa ḡabata kavana. Ġia eurato mo vavine tu mo ḡabata na bene ḡaru-kwareḡaia etato. ¹⁶ Senaḡi tano na mo vavine evaḡa-kavaiato, korana tano evekeoto, benamo ḡuḡaia bokana na eraka-rosito ḡarukana mabarana eboḡeato. ¹⁷ Benamo ḡuḡaia kavana dagarana na mo vavine ebaruvini-rakavaiato, benamo eiaḡoto, mo vavine besena, Barau ḡena taravatu guruḡari ḡekorana-iaḡirito-ḡoi ema Iesu ḡena vevarifiu guruḡari ḡevaḡa-moḡonirito-ḡoi tarimari mabarari evetari-vinirito. ¹⁸ Benamo ḡuḡaia tu kone ai ea ruḡato.

13

Davara na vevaḡa-rakava dagarana ebere-rosito, moḡa tu Keriso ḡofaḡofana

¹ Benamo au na vevaḡa-rakava dagarana ta aḡitaiato, daḡaru-bara na eraka-raḡeto. Ġia guduna mabarari tu gabanana (10), e debana mabarari tu imaima ruarua (7). Korona mabarari tu gabanana (10). Moḡeri korona tu ḡia guduna tata ḡeri ai, ma debana tata ḡeri ai tu Barau vaḡa-rakavana arana. ² Mo vevaḡa-rakava dagarana aḡitaiato, moḡa ḡitaḡitana tu lepadi noḡa, (lepadi tu taiga noḡa), a kwakuna tu bea kwakuri kavana, ema bokana tu laion bokari kavana. Benamo ḡuḡaia kavana dagarana asikeikeina tauḡena ḡena seḡuka, ḡena terona, ema ḡena maoro eḡabirito, mo vevaḡa-rakava dagarana eviniato. ³ Vevaḡa-rakava dagarana debana tai tu giri baregona ta, ḡevaḡi-maseato girina, senaḡi mo manuḡa baregona tu enamoto. Tanobara tarimari mabarana mo vevaḡa-rakava dagarana ḡenai nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato, benamo ḡia murinai ḡerakato. ⁴ Tarimarima mabarari na ḡuḡaia ḡetomarakariḡo viniato, korana ḡia ḡena seḡuka tu mo vevaḡa-rakava dagarana eviniato. Ema vevaḡa-rakava dagarana maki ḡetomarakariḡo viniato, ḡevedanaḡito, ḡekirato, “Dei tu mai vevaḡa-rakava dagarana kavana? Dei na ḡia bevetari-viniani riba?”

⁵ Mo vevaḡa-rakava dagarana tu maoro eviniato tu, veiavi guruḡari ema Barau vaḡa-rakavana guruḡari bene kiraḡiri ḡana, ema ḡue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuḡari ai ḡena maoro bene ḡauvei-iaḡiri.

⁶ Benamo muruna ekeoato, ma Barau vaġa-rakavana guruġari ekiraġi-matamato; Barau arana ema ġena tanu gabuna ekira-rakavarito, ema gubai ġetanuni tarimari mabarari evaġa-rakavarito. ⁷ E maoro eviniato, Barau ġena veaġa tarimari bene vetari-viniri nuġanai bene kokore, be ġia bene vaġa-darereri ġana. Ema seġuka eviniato, doġoro mabarari, e bese mabarari, e garo mabarari, ema tanobara mabarari bene ġori-kauri ġana. ⁸ Tanobarai ġetanuni tarimari mabarari na ġia beġe toma-rakariġo viniani. Maiġeri tarima tu, Barau na tanobara roġosi bere veia veġata, arari mo Mamoe Natuna, ġevaġiato dagarana, ġena maġuri bukanai arari asi etorerito tarimari.

⁹ Ma seġana tarimana tu bene seġaġi. ¹⁰ Barau beurani dibura numanai beġene baru-taria betoni tarimana tu, dibura numanai beġe baru-tariani veġata. Barau beurani vetari baġana na beġene vaġi-masea betoni tarimana tu, vetari baġana na beġe vaġi-maseani. Maiġeri guruġa na Barau ġena tarima veaġari evaġa-guruġarini, beġene vevaġa-gwaġiġi, ema ma ġeri vetuġamaġikau ġesi beġene tanu.

Vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana, moġa tu peroveta tarimana ġofaġofana

¹¹ Moġa murinai au na vevaġa-rakava dagarana ta ma aġitaiato, tano na everaġa-raġeto. Ġia guduna tu ruarua, Mamoe Natuna guduna kavana, ema ġia tu ġuġaia kavana eguruġato-ġoi. ¹² Ġia na vevaġa-rakava dagarana giniguinena moġa aranai ġena maoro e seġuka mabarari eġauvei-iaġirito. Ma ġia na tanobara tanu-iaġina tarimari mabarari elau-naġirito, mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena, debana giri baregona, ġevaġi-maseato girina, manuġana enamoto dagarana, beġene toma-rakariġo vinia etato. ¹³ Mai vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana mainana veġa boruri baregori ema vetoġa irauri tari eveirito-ġoi. Ta tu, ġia na tarimarima mabarari ġoirari ġutuġutunai karava guba na evaġa-mariġoato. ¹⁴ Ġia tu vetoġa boruri kotari eviniato, mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena ġoiranai eveirito, tanobarai ġetanuni tarimari eġofa-darererito. Ma ekirarito, mo vetari baġana na ġevaġa-beroato, ma toma roġo emaġuri-tanuni vevaġa-rakava dagarana, moġa gubakauna ġana tu vetoġana dagarana o laulauna ta beġene veia, benamo ġene vaġa-ruġa-vaisia etato. ¹⁵ Mo vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana tu seġuka eviniato, vevaġa-rakava dagarana laulauna giniguinena moġa iaġa bene vinia, be bene guruġa, ema mo vevaġa-rakava dagarana laulauna asi ġeurani toma-rakariġo-vinina tarimari mabarari bene vaġi-maseri ġana.

¹⁶ Benamo tarimarima mabarari, misiri e baregori, ma ġeri farefare ġutuma tarimari e asi ġeri farefare tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari e fakai ġetanuni o dia tuġu-rakaorakao tarimari, etuġu-naġinaġirito vetoġa o maka ta ġimari araribari ai o bakuri ai beġene ġabia etato. ¹⁷ Moġesi beġene vei, be tarima ta dagara ta asi bene voivoi-kava o asi bene voivoi-iaġi-kavaia, senaġi mo vevaġa-rakava dagarana giniguinena ġena vetoġa o maka, mai tu ġia arana o arana eruġa-boroġiato numerana, ġenai tarimana ġereġana moġo dagara bene voi e bene ġwa-voivoi. ¹⁸ Iaunega tu maiġa: Nuġa-mama o tuġamaġi-faka tarimana na mo vevaġa-rakava dagarana numerana bene vaġa-gaua, korana mo numera tu tarima ta numerana. Numerana tu maiġa: 666.

14

Ginitaĝo mamoe na evoi-vaĝirito tarimari ĝeri mari

¹ Benamo aboĝeto tu, Mamoe Natuna ĝoiragu ai aĝitaiato, Siona Ĝoronai eruĝa-taĝoto-ĝoi, ema ĝia sevinai tarimarima 144,000 ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. Bakuri ai tu ĝia arana ema Tamana arana ĝevetoreto. ² Benamo guba na garo ta ĝaruka vovoka ĝeĝaru-gwadani gururi ema guba eguruani guruna noĝa aseĝaĝirito. Mo guru tu noĝamo hap ĝelauni tarimari na ĝeri hap ĝelaurito-ĝoi gururi kavana. ³ Ĝia tu mo terona, e maĝuri dagarari vasivasi (4), ema veĝitaĝau tarimari baregori ĝoirari ai mari variĝuna ta ĝemariato. Tarima ta na mo mari moĝa marimarina tu asi bedoĝariani riba, senaĝi mo tanobara na ginitaĝo mamoe na evoi-vaĝirito tarimari 144,000 ĝereĝari na moĝo. ⁴ Mai tarima maiĝeri tu vavine ĝesi asi ĝekimato o asi ĝeveĝura-vanaĝito, be asi ĝemirototo, ĝia tu tauĝeri ĝevenaumato, be ĝia tu namo vedaurea. Ĝia tu Mamoe Natuna aiĝana aiĝana eiaĝoni nai, murina na ĝerakani. Tarimarima vekaravari ai ĝia tu Barau na evoirito, ma Barau ema Mamoe Natuna ĝeri tarimarima giniguineri ai ĝeiaĝoto. ⁵ Mururi na ĝofaĝofa guruĝana ta asi ĝekiraĝiato, ĝia ĝeri ai rakava misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi.

Aneru toitoi

⁶ Benamo au na aneru ta maia guba e tano fakari na erovoto-ĝoi aĝitaiato. Ĝia ĝenai tu Vari Namona, betanu-vanaĝi vanaĝini varina. Ĝia na mai Vari Namona tu tanobara mabarari, e doĝoro mabarari, e garo mabarari, ema bese mabarari tanobarai ĝetanuni ĝeri beĝene vari-fiua ĝana. ⁷ Eguruĝa-fararato, ekirato, “Barau garina boĝono vei ema Barau boĝono vaĝa-raĝea! Korana tu ĝia ĝena vevaĝa-kota aoana tu varau beraĝasi. Guba, e tanobara, e daĝaru-bara, ema nanu eĝaruani gaburi eveirito Barauna boĝono toma-rakariĝo vinia.”

⁸ Aneru vaĝa-ruaruana murina na eiaĝomato, benamo ekirato, “Beketo, Babulona baregona varau beketo. Ĝia na tanobara irauirau beseri mabarari ĝia ĝena veĝura-vanaĝi wainina gwaĝiĝina evaĝa-niurito.”

⁹ Ma aneru vaĝa-toitoina ĝia murina na eiaĝomato, benamo eguruĝa-fararato, ekirato, “Bema tarima ta na mo vevaĝa-rakava dagarana ema iouiouna dagarana betoma-rakariĝo viniani, ema ĝena maka bakunai o ĝimanai beĝabi-raĝeani tu, ¹⁰ ĝia maki Barau ĝena baru baregona wainina beniuani. Mo baru baregona wainina gwaĝiĝina moĝa tu mabarana Barau ĝena baru kapusina nuĝanai ebubu-ĝuraiato. Ĝia tu aneru veaĝari ema Mamoe Natuna ĝoirari ai karava morena e salfa nuĝanai bemidigu-midiguni. ¹¹ Ĝia mo karava moreri nuĝanai beĝe midigu-midiguni goĝuna tu beraĝe-vanaĝi vanaĝini asi magona. Ma vevaĝa-rakava dagarana ema ĝia vetoĝana o laulauna dagarana beĝe toma-rakariĝo viniani tarimari o ĝia arana makana beĝe ĝabiani tarimari tu, boĝi-laĝani asi beĝe iaĝaraĝini.”

¹² Mainana Barau ĝena tarimarima veaĝari, Barau ĝena taravatu ĝekorana-iaĝiani ema Iesu ĝenai ĝevetuĝamaĝikauni tarimari, evaĝa-guruĝarini, beĝene vevaĝa-gwaĝiĝi ema beĝene kokore.

¹³ Benamo guba na garo ta ma aseĝaĝiato, ekirato, “Maiĝeri guruĝa notoreri: Maitoma beiaĝoni tu, Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai ĝetanuni tarimari beĝe maseni tu beĝene iaku.” Iauka Veaĝa evaĝa-veseto, “Oi,

ġia tu ġeri ġauvei e vekwaraġi na beġe iaġaraġini, korana tu ġeri veiġa namori ġia ġesi beġe iaġo-sebonani.” (Moġa anina tu, ġeri vekwaraġi voina namona beġe doġariani veġata).

Tanobarai kwakwa ġarona

¹⁴ Benamo aboġe-iaġoto, magube kurokurona ta aġitaiato, ma mo magube kurokurona iatanai tu Tarimarima Natuna noġa tarimana etanuto. Ġia debanai tu golo koronana ta, ma ġimanai tu baġa ġeġevana masikona ta. ¹⁵ Benamo aneru ta maia Rubu Veaġa na ema raka-rosito, bena magube kurokurona iatanai etanuto tarimana ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana noġabi-vaiaia, benamo ġaniġani dagarari nobasi-vaġiri! Korana kwakwa o basibasi ġarona varau beraġasi, tanobarai ġaniġani tu beġe maġe-ġosi.” ¹⁶ Benamo mo magube iatanai etanuto tarimana ġena baġa ġeġevana tanobara iatana na edavevanagiato, benamo tanobara ġaniġanina ebasi-vaġiato, eġabiato.

¹⁷ Aneru ta maia guba na Rubu Veaġa nuġana na ema raka-rosito. Ġia maki ġimanai tu baġa ġeġevana masikona ta. ¹⁸ Aneru ta maia fata veaġana na eiaġomato. Ġia tu karava eġita-ġauato-ġoi aneruna. Ġia eiaġomato, benamo baġa ġeġevana masikona eġabiato aneruna ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana masikona noġabia, ma tanobara vinena ġwari ġureri nokari-vegogori, korana vine ġwari (o grapes) tu varau beġe maġe. ¹⁹ Benamo mo aneru na ġena baġa ġeġevana moġa vaġa-sebona edaveato, benamo tanobara iatana vine ġwari mabarari ebasi-vaġa-vegogorito. Benamo moġesi mabarabarari eġabirito, ma vine ġwari ġefanarini gabunai ea bubu-toġarito. Mo vine ġwari ġefanarini gabuna moġa, mo tu Barau ġena baru ekiraġiani gabuna. ²⁰ Mo vine ġwari mabarari vanuġa baregona murikanai vine ġwari ġefanarini gabunai ġefanafana-taririto-ġoi gorari beġene riġo ġana. Benamo vine ġwari ġefanarini gabuna na rara eġaru-rosito. Rara eġaru-rosito ġena geboka tu tano bevaraġe mo, hosi muruna dokona, ma ġena mauka tu stadia 1,600 o 300 kilomita.

15

Aneru imaima ruarua (7) ġeri ai vevaġa-midigumidigu dagarari rakavari 7

¹ Benamo gubai vetoġa baregona ta, nuġa-farevaġi dagarana aġitaiato: Aneru 7 aġitarito, ġeri ai tu dagara rakava kwaikwairi 7, tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari. Mo tu dagara rakavari magona. Korana moġeri na Barau ġena baru bevaġa-kori ginikauani.

² Ma davara ta veġia kavana ma karavana aġitaiato. Mo davara sevinai tu mo tarimarima, vevaġa-rakava dagarana ema ġia laulauna dagarana ema ġia arana ekiraġiani numerana ġevaġa-ketorito tarimari, ġeruġa taġoto-ġoi aġitarito. Ġia ġimari ai tu Barau na evinirito hapiri ġeġabi-taġorito-ġoi, ³ ma Barau ġena vetuġunaġi tarimana, Mose, ġena mari ema Mamoe Natuna ġena mari ġemariato-ġoi,

“Vereġauka o, ġoi tu
Iaru-korokoro Barauna,
ġemu ġauvei tu barego,
asi tau vaġa-ilailana

ema namo vedaurea. Ġuru mabarari ġeri Vere o,

ġoi ġemu dabara tu iobukaiobuka ema moġoni veġata.

⁴ Vereġauka o, deikara na ġoi asi begari-vinimuni,

ma ġoi aramu asi bevaġa-raġeani?

Korana tu ġoi moġo ġereġamu veaġa.

Tanobara mabarari tarimari beġe iaġomani,

benamo ġoi beġema toma-rakarigo vinimuni.

Korana tu ġemu veiaġa iobukaiobukari varau beġema fofori.”

⁵ Maiaġa murinai au aboġe-iaġoto, benamo gubai Rubu Veaġa, mo

tu Barau na ġena guruġa moġoniri evaġa-foforirini farai numana

veaġana, evekeoto aġitaiato. ⁶ Mo aneru imaima ruarua (7), ġeri ai

tu tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari rakavari; farai numana

veaġana na ġeraka-rosito, dabuġa gwaġigiri namori ema veġia-veġiari

na ġevedabuġato, ema kobari ai tu golo beletari ġetore-ġeġeraġirito.

⁷ Benamo mo maġuri dagarari vasivasi vekaravari ai ta na mo aneru

7 golo diġuri 7 evinirito. Mo golo diġuri tu tanu-vanaġivanaġi Barauna

ġena baru na evaġa-vonu fokafokarito. ⁸ Benamo mo Rubu Veaġa

tu Barau marevana goġuna ema seġukana goġuna na evaġa-vonuato.

Tarima ta Rubu Veaġa nuġanai asi roġo beraka-toġani riba, beiaġoni mo,

tarimarima vaġa-midigu-midiguri dagarari rakavari 7 beġe korini vau.

16

Barau ġena baru diġu imaima ruarua (7) nuġari ai

¹ Benamo garo baregona ta Rubu Veaġa nuġana na eiaġomato

aseġaġiato. Mo garo na tu aneru 7 evaġa-guruġarito, ekirato, “Goiġo,

Barau ġena baru na evaġa-vonurito diġuri 7 maniġeri tanobara iatanai

ġoa bubu-firiġori.”

² Aneru ġiniguinena eiaġoto, ġena diġu tanobara iatanai ea bubu-

kauato. Benamo manuġa ġitaġitari rakava kwaikwairi ma midig-

uri maki asikeikeiri vevaġa-rakava dagarana ġena vetoġa o maka

ġeġabiato ema ġia iouiouna dagarana ġetoma-rakarigo viniato tarimari

na ġeġoitaġorito.

³ Aneru vaġa-ruaruana ġena diġu tu davarai ebubu-riġoato. Benamo

mo davara tu mase tarimana rarana kavana eveito, ma nuġanai maġuri

ġetanuni dagarari mabarari ġemaseto.

⁴ Aneru vaġa-toitoina ġena diġu tu ġarukai ema nanu eġaruani gaburi

ai ebubuato, benamo rarai ġeiaġoto. ⁵ Benamo nanu eġita-ġauani

aneruna garona aseġaġiato, ekirato,

“Veaġa Baraumu,

ġoi tu tovtovonai otanuto-ġoi,

ema initoma maki otanuni.

Goi ġemu kota-vini ġauveina tanobara tarimari ġeri ai maiġesina oveiani

tu maoro korikori moġo.

⁶ Korana ġia na ġoi ġemu tarimarima veaġari ema peroveta tarimari

rarari ġevaġa-riġorito.

Moġesina naima ġeri veiaġa lorinai,

be rara boviniri beġe niu.”

⁷ Benamo Barau ġena fata veaġana na garo ta eiaġomato aseġaġiato,

ekirato,

“Vereġauka o, ġoi tu moġoni veġata Iaru-korokoro Barauna,

ġemu kota-vini ġauveiri tu dabara moġoninai ema maoronai oveiani.”

⁸ Aneru vaġa-vasivasina ġena diġu tu ġaro iatanai ebubu-kauato. Benamo ġaro seġuka eviniato, tarimarima karava na bene ġarari ġana. ⁹ Benamo mo ġaro seġukana gugurana baregona na tarimarima eġararito. Ma monana tarimarima tu asi ġevetuġamaġi-kureto, benamo Barau asi ġevaġa-raġeato, ne ġia na tu Barau arana ġevaġa-rakavaiato. Barau tu ma ġena maoro baregona maiġeri midigumidigu dagarari rakavari bevaġa-ġorarini e asi bevaġa-ġorarini.

¹⁰ Aneru vaġa-imaimana ġena diġu tu vevaġa-rakava dagarana ġena terona iatanai ebubu-kauato, benamo ġena veġitaġau gabuna tu emukuna-furufuruto. Benamo tarimarima midigumidigu baregona na eġabirito, ma meari ġekafu-taririto. ¹¹ Mo midigumidigu ema manuġa dairi ai, ġia na gubai etanuni Barauna ġevaġa-rakavaiato. A ġia tu asi ġeurato ġeri veġa rakavari ġerina beġene vetuġamaġi-kure.

¹² Aneru vaġa-imaima sebonana (6) ġena diġu tu Eufrate ġarukana baregona nuġanai ebubu-ġuratiato. Benamo mo ġaruka baregona eroroto, ġaro eraġeni rekana na kini (ma ġeri vetari doġorori ġesi) beġe iaġomani, moġeri ġeri dabara evaġa-fakaiato. ¹³ Moġa murinai iauka rakavari toitoi farakeġo noġa moġo aġitarito. Ta tu dagara ta ġuġaia kavana, (mai tu Satani), bokana na ema raka-rosito, ta tu vevaġa-rakava dagarana, (mai tu Keriso ġofaġofana), bokana na ema raka-rosito, ma ta tu peroveta ġofaġofa tarimana bokana na ema raka-rosito. ¹⁴ Mo iauka moġeri tu demoni iaukari, ġia na vetoġa irauirauri ġeveirito-ġoi, ema ġeiaġoto tanobara mabarana kiniri ġeri ai, beġenea vaġa-vegogori, be Iaru-korokoro Barauna ġena ġaro baregonai tu Barau beġene vaġa-vevaġia ġana.

¹⁵ “Noseġaġi! Au tu lema tarimari kavana baiaġomani! Bevaġa-noga-taġoni ema ġena dabuġa kefinai bevei-taġorini tarimana tu bene iaku. Korana ġia tu kefina kori asi beiaġoni, benamo ġutuma-bara nuġanai asi bemaiaikaiani.”

¹⁶ Benamo demoni iaukari toitoi na kini mabarari ġeġori-vegogorito gabu tai, Heberu garori ai mo gabu arana tu Amagedon.

¹⁷ Aneru vaġa-imaima ruaruana (7) ġena diġu tu guba fakanai ebubutato, benamo Rubu Veaġa nuġana na garo baregona ta terona na eiaġomato, ekirato, “Varau bekoril!” ¹⁸ Benamo kiriku eragato, e garo gururi tari ġeraġeto, e guba eguruato, ema tano-iaga baregona eragato. Tarimarima tanobarai ġetanu-ġuinetto, monana beiaġoma mo initoma moġesi tano-iaga ta tu asi eġorato. Moġa tu tano-iaga barego lelevaġina veġata. ¹⁹ Benamo vanuġa baregona evetavito, tavi toitoi ġevetoreto, ema tanobara mabarari vanuġari maki ġeġwa-kafu kafurito. Barau na vanuġa baregona Babulona ma etuġamaġi-ġenoġoiato, benamo Barau ġena baru ema nuġa-ġirimāġirima wainina na evaġa-vonu fokafokaiato kapusina eviniato, bene niua ġana. ²⁰ Benamo motumotu mabarari ġeraga-rekwarekwato ema ġoro maki ġerekwarekwato, be asiġina. ²¹ Ma guba na aisi, fore noġa asikeikeiri, ġeri meto tu pauna sinau sebona (100) kavana, tata tarimarima iatari ai ġeketokauto. Benamo mo tarimarima na Barau guruġa rakavari ġeviniato-ġoi, korana mo aisi, fore noġa asikeikeiri, iatari ai ġeketokauto-ġoi dainai. Korana mo vevaġa-midigumidigu dagarana rakavana moġa tu rakava kwaikwaina.

17

Babulona - veġura-vanaġi vavinena baregona

¹ Benamo mo diġu imaima ruarua (7) ġeġabi-taġorito-ġoi aneruri fakari ai ta tu au rekegu ġana eiaġomato, benamo au ema vaġa-guruġaguto, ekirato, “Noiaġoma, be veġura-vanaġi vavinena baregona ġena veġura-vanaġi voina metona beġabiani metona navaġa-ġitam. Ġia tu nanu vovoka iatari ai etanuni. ² Tanobarai ġetanuni vereri baregori o kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito. Ema tanobarai ġetanuni tarimari maki ġia ġena veġura-vanaġi wainina na ġeniu-babobaboto.”

³ Benamo Iauka Veaġa na eborogiguto, aneru ta na eġwa-rakaguto, tano fakana ġana eġwa-iaġoguto. Monai vavine ta aġitaiato, vevaġa-rakava dagarana kakakakana ta iatanai etanu-taġoto-ġoi. Mo vevaġa-rakava dagarana tauġanina tu Barau vaġa-rakavana arari ġevaġa-vonuato. Ġia debana mabarana imaima ruarua (7), ema guduna tu gabanana (10). ⁴ Mo vavine tu dabuġa kakakakari ema koturi kakakakari o pepolori namo vedaureari eriġoto, ema golo e fore nauġanauġari ema aġeva ma marevari na everato. Ġimanai tu golo kapusina ta eġabiato. Mo golo kapusina tu veġa rakava kwaikwairi ema ġena veġura-vanaġi mirori na evonu-fokafokato. ⁵ Ġia bakunai tu ara ta ġeberaiato, anina maki vekuretoġa, maiġesi ġetoreato, “Babulona barana, veġura-vanaġi sinari ema tanobarai veġa rakava kwaikwairi mabarari sinari.” ⁶ Benamo au na mo vavine aġitaiato, Barau ġena tarimarima veaġari, ġevaġi-maserito tarimari, rarari eniurito, be eniu-babobaboto. Mo tu Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi nai, ġevaġi-maserito tarimari rarari. Au na ġia aġitaiato nai, aġaba-rakavato.

⁷ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Ġoi tu kara dainai oġabarakavani? Mani vavine maniġa varina vekuretoġana ema mani vevaġa-rakava dagarana iatanai beraġe maniġa, mani debana 7 ma ġena gudu 10, varina vekuretoġari tu nakiravara-ginikaumu. ⁸ Mo vevaġa-rakava dagarana boġitaia, moġa tu guinenai etanuto-ġoi, ma ġia toma tu asi tauna. Ġia tu tano gabigabina guri variġo kwareġana na bema raka-rocini, benamo beiaġoni gabuna rakava kwaikwaina, midigumidigu baregona bea ġabiani. Tanobarai ġetanuni tarimari, Barau na tanobara eveiato monana veġata arari maġuri bukanai asi etorerito tarimari, na mo vevaġa-rakava dagarana ġeġitaiato nai tu, nuġari ġefarevaġi-rakavato. Korana ġia tovotovonai tu etanuto-ġoi, ma toma tu asi tauna, senaġi ġia tu ma beiaġomani.

⁹ Iaunega tarimana na maiġa bene tuġamaġi-fakaia. Mo deba 7 tu mo vavine etanukauni ġorori 7. ¹⁰ Ma ġia aniri ta maki vere baregori o kini 7. Vere barari imaima tu ġeketoto, sebona tu roġo eruġa-taġoni, ma ta tu roġosi bene iaġoma. A ġia beiaġomani tu, mai tanobarai asi betanu-maukani. ¹¹ Mo vevaġa-rakava dagarana guinenai etanuto-ġoi, ma inıtoma ġia tu asi tauna, maniġa tu kini vaġa-imaima toıtoina (8). Ġia tu mani vere baregori o kini 7 karori ta, ma ġia tu beiaġoni gabu rakava kwaikwaina midigumidigu barego bea ġaniani.

¹² Mo gudu 10 oġitarito, moġeri mo tu kini 10. Ġia tauri 10 tu kini dagina ema beġe ġita-ġaurini tano-barari roġosi beġene ġabiri. Senaġina ġia tu aoa sebona mo vevaġa-rakava dagarana ġesi kini

kavana veġitaġau maorona baregona beġe ġabiani. ¹³ Ġia ġeri tuġamaġi tu sebona moġo, ema ġeri seġuka e maoro baregona tu mai vevaġa-rakava dagarana beġe viniani. ¹⁴ Ġia na Mamoe Natuna beġe vetariviniani, senaġi Mamoe Natuna na bevaġa-ketorini, korana ġia tu vere mabarari ġeri Vere, ema kini mabarari ġeri Kini. Ema ekearito e eġabiviriġirito ema ma vetuġa-maġikauri ġesi ġia murinai ġerakani tarimari maki ġia ġesi beġe kokoreni.”

¹⁵ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Mo veġura-vanaġi vavinena etanu-taġoni nanuri boġitari, moġeri tu tanobara beseri, tarima ġutuma gorogoro, tanobara irauirau tarimari, ema garo irauirau tarimari boġitari. ¹⁶ Mo vevaġa-rakava dagarana ema mo gudu 10 boġitari dagarari, mani veġura-vanaġi vavinena tu beġe iau-rakavaiani. Ġia na asi ġena farefare ai beġe vaġa-iaġoani, e dabuġana ġenana beġe fuki-vaġirini, tauġanina kori beġe vaġa-rakaiani; viriġona beġe ġaniani ema karavai beġe gabu-raġeani. ¹⁷ Korana Barau na maniġeri kini nuġari ai evaġa-urato, ġia ġena ura beġene veia etato. Moġesina naima ġia maki ġeurato nai, ġeri seġuka mo vevaġa-rakava dagarana beġene vinia, be bene veġorikau, bene iaġo mo, Barau ġena guruġa mabarari beġenea ġuġuru. ¹⁸ Ema mo boġitaia vavinena tu vanuġa baregona. Ġia na tanobara vereri o kiniri mabarari eġori-kaurini.”

18

Babulona beketoni

¹ Maiġa murinai aneru ta ma ġena seġuka baregona ġesi guba na emariġoto aġitaiao. Ġia marevana mamana na tanobara emama-vaġa-ġauato. ² Benamo tuġana maki asi ekoġoto, ekirato, “Beketo! Vanuġa baregona Babulona tu beketo!

Ġia tu demoni ġeri tanu gabunai beiaġo, e iauka rakavari ema iauka mirori, e manu rakava kwaikwairi ġeri tanutaġo gabunai beiaġo.

³ Korana tu bese mabarari na ġena wain ġeniuato nai ġevei-babobaboto; mo wain tu ġena veġura-vanaġi ġauveiri.

Tanobarai ġetanuni kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito, ema tanobarai dagara ġeġwa-voivoirini tarimari maki ġia ġena farefare namori ġerina farefare vovoka tarimari ai ġeiaġoto.”

⁴ Moġa murinai tu guba na garo ta eiaġomato ma aseġaġiato, ekirato, “Ġegu tarima mabarami, mai vanuġa baregona ġenana ġoma raka-rosi. Be ġia ġena vei-rakava veiġari asi boġono veiri, ġia na vevaġa-midigumidigu dagarari rakavari beġabirini dagarari ġomi na asi boġono ġabiri.

⁵ Korana ġia ġena vei-rakava tu iatai-iatai bevesenu-senukau, bevaraġe mo, guba vanuġana maki bea doġaria.

Senaġi Barau na ġena veiġa, asi maorori dagarari, etuġamaġi-taġorini, asi etuġa-rekwarini.

⁶ Ġia na ġomi evinimito ilailana ma boġono vini-vaġa-voia.

Ġena veiġa voina ilailana moġa boġono vaġa-ruaia, benamo boġono vinia.

Niuniu wainina kapusi sebna ġomi evinimito nai tu, ġena kapusi korikori ai niuniu wainina moġa nuġanai ta maia boġono bubu-ġuraia, boġono vaġa-ruaia, benamo voina boġono vinia.

⁷ Tauḡena eveḡabi-varaḡeto ema eḡani-namoto-ḡoi ema etanu-namoto-ḡoi ilailanai, midigumidigu boḡono vinoa ema boḡono vaḡa-taḡitaḡia.

Ḡia nuḡanai tu eveiavini, ekirani,

‘Au tu kwini o vere vavinena kavana atanuni.

Au tu dia vabu ema asiḡina ḡinavaḡi bataḡi-vanoro vanoroni.’

⁸ Moḡesina naima ḡia tu ḡaro sebona nuḡanai moḡo midigumidigu irauirau na beḡe vaḡa-ketoani, mo tu mase, taḡi-vanorovanoro, ema doḡe ḡenai beḡe raḡasini.

Ma ḡia tu karava na beḡaraiani.

Korana ḡia ḡeri rakava voina beviniani Barauna tu Barau Vereḡauka, ma ḡia tu ma seḡukana.”

⁹ Tanobara kiniri, ḡia ḡesi veḡura-vanaḡi veḡari ḡeveito ema ḡia ḡesi ḡeḡani-namoto-ḡoi e ḡetanu-namoto-ḡoi kiniri, na ḡia beḡaraiani goḡuna beḡe ḡitaiani nai tu, taḡina beḡe veini, ema beḡe taḡi-vanoroani. ¹⁰ Ḡia ḡena midigumidigu beḡe ḡitaiani, moḡa garina na manaḡai beḡe ruḡani, benamo beḡe taḡi-guruḡani, beḡe kirani,

“Vetuḡamu! Siti baregona vetuḡamu kekei!

Babulona o, seḡuka rakava sitina!

Ḡoi tu aoa sebona nuḡanai moḡo ḡemu rakava voina metona boḡabia!”

¹¹ Tanobarai dagara ḡevoivoi-iaḡirini tarimari beḡe taḡini ema beḡe taḡi-vanoroani, korana ḡeri voivoi-iaḡi farefareri tu asi voivoiri tari-mana ta. ¹² Mo tu ḡeri golo, e silva, e fore namo vedaureari voiri barego foreri, ema aḡeva marevari asi-gadara dagarari; dabuḡa namori gwaḡiḡiri, e dabuḡa kota kakakakari o pepolori, e dabuḡa silikari, ema dabuḡa kakakakari; ma bonari ḡauri, e elefani doḡari na ḡeveirini dagarari irauirauri, e ḡau voiri barego ḡauri na ḡeveirito dagarari, e auri boraborari e auri namori ema mabolo na ḡeveirito dagarari;

¹³ ḡaniḡani mamiri vaḡa-namori muramurana arana sinamon, e ma bonari muramurari, e goḡu ma bonana eveiani muramurana, e bonana namona muramurana arana muro, e tauḡani ai ḡedauani muramurana arana frenkinsens; vine nanuna, e olive diḡana, farao ema widi, boromakau ema mamoe, hosi ema kariota, ema tarimarima maki.

¹⁴ Beḡe kirani, “Ḡau ḡwaḡwana bono ḡabia otato-ḡoi uradikana oveito-ḡoi dagarana tu ḡemuna beveḡita. Ḡemu farefare vovoka ema ḡemu mareva mabarari beḡe rekwa-rekwa, asi bodoḡari-ḡenoḡoirini maia!”

¹⁵ Dagara ḡeḡwa-voivoini tarimari na maḡeri dagara ḡevoivoi-iaḡirito ema ḡia ḡenana farefare vovoka ḡeḡoitaḡoto, moḡeri tu manaḡai beḡea ruḡani, mo midigumidigu ḡia na beḡabiani moḡa garina. Ḡia tu beḡe taḡi-rakava rakavani ema beḡe taḡi-vanoroni, ¹⁶ ema beḡe taḡi-guruḡa guruḡani, beḡe kirani,

“Vetuḡamu! Vanuḡa baregona, vetuḡamu kekei!

Dabuḡa namori gwaḡiḡiri, e dabuḡa kota kakakakari o pepolori, ema kakakakari na ovedabuḡato;

golo kimorekimoreri, e fore namo vedaureari, ema gudugudu marevari asi-gadarana oveiato-ḡoi.

¹⁷ Aoa sebona nuḡanai moḡo ḡemu farefare vovoka tabutabu mabarari benamo beḡema kori-ketovaḡi!”

Bouti baregori ḡeḡwa-raḡarini tarimari mabarari, e bouti ai davara na ḡeragani tarimari mabarari, e bouti ai ḡeḡauveini tarimari, ema

davara maġaniri ma dagara tari ġerina ġeri-ġari ġeġoitaġoni tarimari mabarari manaġai ġea ruġato. ¹⁸ Benamo eġaraiato goġuna ġeġitaiato nai tu, maġesina ġekirato, ‘Mai vanuġa baregona tu irau veġata, siti ta maġesina kavana tu asi etanuto-ġoi.’ ¹⁹ Benamo tano-kauri debari ai ġebubukauto, ġetaġito e ġetaġi-vanoro vanoroto, ġekirato,

“Vetuġamu kekei! Vanuġa baregona vetuġamu kekei!
Ma ġeri bouti davarai tarimari tu ġia ġena taġa ġenana farefare vovoka ġeġoitaġoto, ene?

Aoa sebona nuġanai ġia tu asi ġena farefare tai moġo beiaġo.

²⁰ Guba vanuġana o, ġia ġena keto iakuna ġovei.

Barau ġena tarima veaġami,

e apostolo tarimami,

ema peroveta tarimami,

ġoiaku ġoverere;

korana ġomi veġa rakavari evei-vinimito dainai, Barau na ġena rakava voina bevinia.”

²¹ Benamo aneru kokore rakavana ta na fore ta widi ġeġiro-iaġirini diġuna baregona ta kavana eġabiato. Mo fore-diġuna moġa eġabi-vaisiato, benamo davarai efiu-reiato, benamo ekirato,

“Vanuġa baregona Babulona tu maġesi ma baruri ġesi beġe fiu-tariani, benamo berekwarekwa-moġovaġini, asi ġitaġitanai ma beiaġoni.

²² Hap ġelauni ma mari ġeġabini gururi, e ivirikou ġefururuni ema dudu ġefururuni gururi ġoi ġemu maninai asi ma beġe seġaġi-ġenoġoirini.

Ġauvei namori ma ribari tarimari ġoi nuġamu ai asi ma beġe tanu-ġenoġoini.

Widi ġeġiro-iaġirini foreri gururi maki maninai asi ma beġe seġaġi-ġenoġoirini.

²³ Maninai lamefa mamari asi ma beġe ġara-ġenoġoini.

Veġaraġo variġu tauna e vavinena garona ta maki maninai asi ma beġe seġaġi-ġenoġoiani.

Ġoina dagara voivoi-iaġiri tarimari mai tanobara nuġanai ġia tu tarima baregori.

Ġoi ġemu meġameġa tovoġari na tanobara irauirau mabarari oġori-darererito.

²⁴ Peroveta tarimari e Barau ġena tarimarima veaġari ġevaġirito rarari, ema tanobara iatanai tarimarima ġevaġirito rarari mabarari maki Babulona vanuġa baregona nuġanai ġea ġoitaġorito.”

19

Kokore marina gubai

¹ Moġa murinai tu noġa moġo tarimarima asisebo-asisebo garori gururi gubai ġekoġoto-ġoi aseġaġirito, ġekirato,

“Haleluia!

Vevaġa-maġuri, e mareva baregona,

ema seġuka tu ġita ġera Barau ġena.

² Korana ġia tu dabara roroġotonai evevaġa-kotani ema rakava voiri evinini.

Ġia na veġura-vanaġi vavinena baregona vei-rakava voina meto lele-vagina bevinia.

Mai veğura-vanaği vavinena na mai tanobara mabarana ġena veğura-vanaği veigana na bevaġa-rakava kwaikwaia.

Barau na ġena vetuġunaği tarimari rarari evaġa-rigorito ġaramanai, rakava voina meto lelevaġina bevinia.”

³ Ma ġekoġo-ġenoġoito, ġekirato,
“Haleluia!

Vanuġa baregona ġenana eraġeni goġuna tu asi bedokoni,
mo goġu tu beraġe-vanaği vanaġini.”

⁴ Benamo mo veġitaġau tarimari gabanana ruarua ma vasivasi (24) ema mo maġuri dagarari vasivasi ġevetui-tarito, benamo Barau ġena teronai tanutaġo ġetoma-rakarigo viniato-ġoi, maiġesi ġekirato, “Amen, Haleluia!”

Mamoe Natuna ġena veġaraġo verekona

⁵ Benamo mo terona na garo ta eiaġomato, ekirato,
“Barau ġena vetuġunaği

tarimami mabarami,
e Barau garina ġogarini tarimami,
misina na beiġo mo baregona,
ġera Barau ġovaġa-raġea!”

⁶ Benamo au na guru ta noġa moġo ġutuma-bara gururi kavana aseġaġiato, noġa ġaruka ġutuma ġeġaru-gwadani gururi kavana, ema noġa guba eguruani guruna baregona kavana, ġekoġoto-ġoi, ġekirato,
“Haleluia!

Ġita ġera Iaru-korokoro Barauna tu roġo Vere baregona etanuni.

⁷ Mabarara si-iaku, siverere, ema sivaġa-raġea,
korana tu Mamoe Natuna ġena
veġaraġo ġarona varau bema raġasi,
ema ġaraġona maki beġe ġabi-torea.

⁸ Dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori, namoka-namokana, miro
misina ta maki asiġina ġinavaği na ġevaġa-dabuġaiato.”
Mo dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori tu Barau ġena veaġa tarimari
ġeri vei-iobukaiobuka ekiraġirini.

⁹ Benamo mo aneru na au ekiraguto, ekirato, “Maiġesi notorea:
‘Mamoe Natuna ġena veġaraġo ġani-vegogona uranai ġekea-kaurito
tarimari tu beġene iaku!’” Ma ekiraguto, ekirato, “Mai tu Barau ġena
guruġa moġoniri!” ¹⁰ Benamo au mo aneru kwakuna koranai avetui-
tarito, natoma-rakarigo vinya ġana. Senaġi ġia na ekira-ġoiguto, ekirato,
“Maniġesi tu asi novei! Au maki vetuġunaği tarimagu ġoi kavana,
ema ġoi tarikakamu Iesu varina guruġari ġevaġa-moġonirini tarimari
kavana. Barau moġo notoma-rakarigoa! Korana Iesu ġena vevarifiu
guruġari na tu tarimarima elaunaġirini, peroveta guruġari beġene
kiraġi-foforiri.”

Hosi kurokuronai eraġeto tarimana

¹¹ Ma au aboġeto, guba evekeoto, benamo ġoiragu ai hosi kurokurona
ta aġitaiato. Mo hosi iatanai eraġeto tarimana arana tu “Ve-
tuġamaġikau” ema “Moġoni” ġetato. Ġia tu veigā iobukaiobukanai
evevaġa-maoronai ema evetarini. ¹² Ġia matana tu karava moreri
kavana, ema debanai korona tu asisebo. Ġia ġenai ara ta evetoreto,
mo ara tu ta asi ribana, ġia ġereġana moġo ribana. ¹³ Ġia tu rara
na evonuto dabuġana na evedabuġato, ema arana tu “Barau ġena

Guruġa”. ¹⁴ Guba vanuġana ġena vetari doġorona tu ġia murina na ġeraka-naġi-rakanaġito-ġoi. Ġia mabarari tu dabuġa gwaġġiri namori, kurokurori ema namoka-namokari na ġevedabuġato, ma hosi kurokurori ai ġeraġeto. ¹⁵ Ġia bokana na tu vetari baġana raga-rakavarakava ema raka-rosito. Tanobara irauirau beseri tu mai vetari baġana ma ragana mainana bebasirini. Ġia na auri togoina na beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi. Ma vine ġwaġwari ġefanarini kavana bea fana-taririni. Moġa mo tu Iaru-korokoro Barauna ġena baru baregona bevaġa-raka-rosiani gabuna. ¹⁶ Dabuġa maukana eriġoato ġenai ema manininai tu mai ara maġa etoreato, “Kini mabarari ġeri Kini ema vere mabarari ġeri Vere.”

¹⁷ Benamo au na aneru ta ġaro nuġanai eruġa-taġoto-ġoi aġitaiato. Mo aneru na guba fakana ġerovoni manuri ekea-farara vinirito, ekirato, “Ġoiġoma, Barau ġena ġanivegogo baregonai ġoma rovo-vegogo. ¹⁸ Be tanobara vereri barari viriġori, e vetari doġorori ġeri veġorikau tauri baregori viriġori, e kokore lelevaġi tarimari viriġori, ema hosi viriġori e hosi ai ġeraġeni tarimari viriġori, ema tarimarima mabarari, tuġu-rakaorakao tarimari e fakai ġetanuni tarimari, tarima keiri e baregori, mabarari viriġori boġonoma ġaniri!”

¹⁹ Benamo au na vevaġa-rakava dagarana ema tanobara vereri baregori ma ġeri vetari doġorori ġesi vegogotaġo aġitarito. Ġia tu hosi kurokuronai eraġeto tarimana ma ġena vetari doġorori ġesi beġene vetari-viniri ġana ġevevogoto. ²⁰ Senaġi mo vevaġa-rakava dagarana ġeġabi-tariato, ema peroveta tarimana ġofaġofana maki, mai tu nuġa-farevaġi vetoġari boruri vevaġa-rakava dagarana aranai eveirito-ġoi tarimana. Mai vetoġa boruri maġeri na vevaġa-rakava dagarana ġena maka ġeġabiato tarimari ema ġia vetoġana o laulauna dagarana ġetoma-rakarigoani tarimari eġofa-darererini. Ġia tauri ruarua tu kou karavana morena asikeikeinai e salfa nuġanai ġefiu-ġurarito. ²¹ Ma kotari tu hosi ai eraġeto tarimana bokana na vetari baġana eraka-rosito monana evaġi-masemaserito, ma manu mabarari ġeiaġoto, ġia viriġori ġeġani-ġosigōsirito.

20

Laġani 1,000 nuġanai kara beġorani

¹ Benamo au na aneru ta guba na emariġoto aġitaiato. Ġimanai tu guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), kina, ema tavi ta ġimanai tu seini asikeikeina ta. ² Ġia na mo ġuġaia kavana dagarana baregona eġabi-tariato, mo tu sene bava motana, arana tu Diabolo o Satani. Mo aneru na seini na ebarubaruato, benamo ġia tu laġani 1,000 moġesi barutarinai betanuni. ³ Ma aneru na eġabiato, guri variġo kwareġanai efiu-ġuraiato, benamo guri eloka-ġauato, ema ekadakada-ġauato. Aneru na Satani moġesina eveiato anina tu, tanobara irauirau beseri asi bene ġofari, bene iaġo mo, laġani 1,000 benea kori. Moġa murinai bekeo-vaġiani, benamo murikai ġaro viravira ta moġo ma betanuni.

⁴ Ma terona kotari ma aġitarito. Mo terona iatari ai tu Barau na Kota beġene seġaġi maorona evinirito tarimari ġetanuto. Ma aboġeto tu, Iesu varina guruġari ġevaġa-moġonirito e ġekiraġi-foforirito ema Barau ġena guruġa ġaramanai debari ġebasi-ġuturito tarimari iaukari

mağuri ađitarito. Ğia tu mo vevađa-rakava dagarana ema ĝia vetođana o laulauna ĝeveiato dagarana asi ĝetoma-rakarigo viniato, ema ĝena maka bakuri ai o ĝimari ai asi ĝevađa-kafarito. Ğia tu ĝemađuri-ĝenođoito, benamo Keriso ĝesi lađani 1,000 ĝevereto. ⁵ Mase na variđisi-ĝenođoi giniguinena tu mođa. Mase tarimari kotari tu asi rođo ĝemađuri-ĝenođoito mo, lađani 1,000 ea korito. ⁶ Mai mase na variđisi-ĝenođoi giniguinena beđe variđisini tarimari tu beđe iakuni ema vevađanamo barego beđe dođariani. Ğia tu mase vađa-ruaruana seđukana na asi beđabirini. Ğia tu Barau ema Keriso ĝeri Rubu Vevađa vereri ai beđe iađoni, ema Keriso ĝesi mo lađani 1,000 nuđanai beđe vereni.

Satani ĝena keto

⁷ Mo lađani 1,000 bekorini murinai, Satani tu ĝena dibura gabuna na beđe keo-vađiani, ⁸ benamo beiađoni, tanobara irauirau beseri tanobara daiguni vasivasi nuđanai ĝetanuni, mai tu Gog ema Magog, bea ĝofa-tađuitađuirini. Ğia mabarari bea ĝori-vegogorini, vetari beđene veia ĝana. Ğia mabarabari beđe vegogoni tu, nođa kone mirina kavana asisebo-asisebo. ⁹ Tanobarana na beđe raka-iađoni, benamo Barau ĝena tarimarima ĝetotođato gabuna beđe gana-ĝeđeradžiani. Mo totođa gabuna tu Barau na eura-viniani sitina. Senađi guba na karava emariđoto, benamo Satani ĝena vetari dođorori ema ĝararito. ¹⁰ Benamo Diabolo, eđofarito tauna, tu karava moreri e salfa kouna nuđanai beđe fiu-đurairani. Vevađa-rakava dagarana ema peroveta tarimana ĝofađofana tu monai varau ĝefiu-đurarito. Tauri toitoi tu monai mo karava moreri na vanađivanađi asi dokona asi magona beđara-tanurini.

Kota Baregona

¹¹ Mođa murinai au na terona kurokurona baregona ema terona iatanai etanuto tarimana ađitaiato. Tanobara ema guba ĝia ĝoirana na ĝeraka-veđitato, benamo asi ma ĝeđita-ĝenođoirito. ¹² Benamo mase tarimari baregori ema keiri ađitarito mo terona kurokurona baregona ĝoiranai. Benamo buka tari ekeorito. Mo buka ekeorito murinai tu, buka ta ma ekeoato, mağuri bukana tu mođa. Benamo mase tarimari mo buka tari mođerai ai ĝeri veiđa etore-vanađirito ilailari ai Barau na ekota-vinirito. ¹³ Davarai ĝemaseto tarimari davara na ĝevariđisito, e Mase ema mase tarimari iaukari ĝetanuni Gabuna (o Hades) na ĝevariđisito. Benamo mabarabari tata karakara ĝeveirito ilailari ai ekota-vinirito. ¹⁴ Benamo Mase ema mase tarimari iaukari ĝetanuni Gabuna (o Hades) na ĝevariđisito tarimari tu, karava kouna nuđanai ĝefiuđu-đurarito. Mo karava kouna mođa, mo tu mase vađa-ruaruana. ¹⁵ Bema tarima ta arana mağuri bukanai asi ĝeđoitađoato tarimana tu, mo karava kounai ĝefiu-đurairito.

21

Guba ema tanobara variđuri

¹ Benamo guba variđuna ema tanobara variđuna ađitarito, kouna tu guba guinena ema tanobara guinena tu ĝerekwa-rekwato. Davara maki asigi. ² Ma vanuđa baregona vevađa ađitaiato, mo tu Ierusalem variđuna guba vanuđana na Barau ĝenana emariđoto-đoi.

Ĝia tu veĝaraĝo variĝu vavinena ĝaraĝona ĝena ĝevaĝa-dabuĝaiani ema ĝevaĝa-vera ginikauani kavana. ³ Benamo garo baregona ta aseĝaĝiato terona na eiaĝomato, maiĝesi ekirato, “Toma Barau ĝena tanu gabuna tu tarimarima ĝesi, ĝia toma tu tarimarima vefakari ai betanuni. Ĝia tu Barau ĝena tarimarimai beĝe iaĝoni, ema Barau taŭgena ĝia seviseviri ai betanuni, [ema ĝia ĝeri Barau ai beiaĝoni]. ⁴ Ĝia na matari gorari mabarari bedaŭrini. Mase e taĝi-vanorovanoro e taĝitaĝi guruna ta ema midigumidigu tu beĝe kori-ketovaĝini, korana tu dagara guineri mabarari ĝekorito.”

⁵ Mo teronai etanuto Tarimana maiĝesi ekirato, “Ĉoĝitaia, au tu dagara mabarabarari avaĝa-variĝu ĝenoĝoirini.” Ma ekirato, “Maiĝeri guruĝa tu notore-vanaĝiri, korana mai tu guruĝa moĝoniri ema ĝeri ai boĝo vetuĝamaĝi-dadamaĝini maki.” ⁶ Ma ekiraguto, ekirato, “Mabarari beĝe kori. Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema ginigabina), mata-mana ema dokona. Bokana bekokeni tarimana tu au na maĝuri nanuna, eĝaruĝaruani dagarana, asi voina, baviniani beniuani. ⁷ Rakava e meto bevaĝa-darererini tarimana, ĝena kokore voina tu maiĝeri mabarari beĝaunarini, ema au tu ĝia ĝena Barau ai baiaĝoni, ema ĝia maki au natugu ai beiaĝoni. ⁸ Senaĝi gari ai asi ĝeruĝa-gwaĝiĝini e asi ĝeveĝabi-dadamani tarimari, vei-rakava na ĝevevaĝa-miroto tarimari, vevaĝi-deba tarimari, ĝekima-rakaorakaoni tarimari, eĝemeĝameĝani e kwaivakuku ĝetoma-rakariĝo viniani tarimari, ema ĝeĝofaĝofani tarimari, mabarabarari ĝeri gabu tu karava moreri e salfa ĝeĝarani kouna. Mai tu mase vaĝa-ruaruana.”

Ierusalemata variĝuna

⁹ Ma aneru ta au ĝegu ai eiaĝomato. Ĝia tu mo aneru 7 guinenai ĝimari tu diĝu 7, mo diĝu nuĝari ai tu tarimarima vaĝa-midigu-midiguri dagarari oreri na ĝevonuto aneruri ta. Ĝia eiaĝomato, benamo au ema kiraguto, ekirato, “Noiaĝoma, be veĝaraĝo variĝu vavinena nama vaĝa-ĝitamu, ĝia tu Mamoe Natuna ĝaraĝona!” ¹⁰ Benamo Barau Iaukana na eboroĝiguto, ma aneru na ĝoro baregona e mauka kenenena ĝana eĝwa-iaĝoguto. Benamo monana vau siti veaĝana, Ierusalemata, Barau ĝenana guba vanuĝana na emariĝoto-ĝoi evaĝa-ĝitaguto. ¹¹ Ĝia ĝenai tu Barau marevana mamana emamoto-ĝoi, ema siti marevana vetoĝana tu fore namoka-namokari voiri asi keikeiri kavana, ema iaspa forena, fore veĝiaveĝiana kavana emamoto-ĝoi. ¹² Ĝia maĝuna tu asikeikeina ema maukana, ma ĝatama bokana tu gabanana ruarua (12). Mo ĝatama-boka 12 tu aneru 12 na ĝeĝita-ĝaurito-ĝoi. Mo ĝatama-boka tata iatari ai tu Isaraela doĝorori tata arari ĝetorerito, mo tu Isaraela doĝorori 12 moĝeri. ¹³ Ĝatama-boka tu toitoi ĝaro eraĝeni rekenai (o east), ma toitoi ĝaro evariĝoni rekenai (o west), ma debana rekenai (o north) toitoi, ema gabina rekenai (o south) toitoi ĝeveirito. ¹⁴ Vanuĝa baregona maĝuna tu korana o duĝu foreri 12 iatari ai ĝevaĝa-ruĝa-vaĝiatio. Moĝeri fore iatari ai tu Mamoe Natuna ĝena apostolo 12 arari tata ĝetorerito, fore ta ara ta, ma fore ta ara ta.

¹⁵ Au ĝesi ĝaguruĝa-guruĝato-ĝoi mo aneru moĝa ĝimanai tu makamaka rulana o vevaĝa-vetovo dagarana, golo na ĝeveiato dagarana. Mo rula monana vanuĝa baregona e ĝatama bokana ema maĝuna bemakarini. ¹⁶ Siti ĝevaĝa-ruĝaĝiatio daigunina tu vasivasi (4), e ĝena

baḡaka ema mauka tu ilaila. Mo aneru na siti vevaḡa-vetovo dagarana na etovoato, makana eḡabiato tu stadia 12,000 o 2,400 kilomita. Ġia ġena mauka e baḡaka ema varaḡe maukana tu ilaila moḡo. ¹⁷ Maḡuna ġena barego maki etovoato, makana tu kiubit 144 o 70 mita. Tarimarima ġeri vevaḡa-vetovo dagarana mo aneru na eḡauvei-iaḡiato tu moḡesina.

¹⁸ Vanuḡa baregona maḡuna tu iaspa, fore marevari asi gadara dagarari, na ḡeragaaiato, ema siti tauḡena tu golo namo vedaureari, ekimore-kimorerini galasi maki ḡevanaḡirito golori na ḡeragaaiato. ¹⁹ Vanuḡa baregona maḡuna ḡevaḡa-ruḡaiato korana o duḡu foreri tu fore namoka-namokari irauirauri na ḡevaḡa-veraiato: Duḡu forena giniguinena tu iaspa forena, vaḡa-ruaruana tu safai, vaḡa-toitoina tu kalakedo, vaḡa-vasivasina tu emeral, ²⁰ vaḡa-imaimana tu sadoniki, vaḡa-6-na tu konilian, vaḡa-7-na tu krisolait, vaḡa-8-na tu beril, vaḡa-9-na tu topas, vaḡa-10-na tu krisopres, vaḡa-11-na tu haiasin, vaḡa-12-na tu ametis. ²¹ Mo ḡatama-boka gabanana ruarua (12) moḡeri tu tata galasi foreri o pel voiri barego lelevaḡiri e marevari irau veḡata na ḡeveirito. Ġatama-boka ta pel ta, ḡatama-boka ta pel ta. Siti dabarana baregona tu golo namo vedaureana na, noḡa galasi kavana na ḡeveiato.

²² Vanuḡa baregona nuḡanai Rubu Veaḡa ta asi aḡitaiato, korana Vereḡauka, Iaru-korokoro Barauna, ema Mamoe Natuna, ġia tu mo vanuḡa barana ġena Rubu Veaḡa. ²³ Mo vanuḡa baregonai ḡaro mamana ema ḡue mamana tu asi bemamani, korana Barau marevana mamana monai bemamani, ema Mamoe Natuna tu mo siti ġena lamefa. ²⁴ Tanobara mabarana besena tu ġia mamana beḡe rakani, ema tanobara vereri o kiniri mabarari na dagara e farefare marevari namori monai beḡea ḡwa-toḡarini. ²⁵ Ġaro sebona ta maki vanuḡa barana ḡatama bokana asi beḡe biririni, korana mo siti tu boḡi na asi beḡabi-ḡauani. ²⁶ Tanobara irauirau mabarari ġeri farefare marevari ema ġeri taḡa mabarana ġia ġena beḡea ḡwa-toḡarini. ²⁷ Dagara ma mirona ta tu asi beraka-toḡani, e maiaka ema ḡofaḡofa veiḡari beveini tarimana ta maki asiḡina ḡinavaḡi beraka-toḡani. Deidei Mamoe Natuna ġena maḡuri bukanai arari etore-vanaḡirito tarimari ḡereḡari moḡo beḡe raka-toḡani.

22

Maḡuri nanuna ḡarukana

¹ Moḡa murinai aneru na maḡuri nanuna ḡarukana evaḡa-ḡitaguto. Mo nanu tu nega-vaḡura-vaḡurana galasi kavana. Ma mo nanu tu Barau ema Mamoe Natuna ġeri terona na eḡaru-rosito. ² Siti dabarana baregona nuḡana ḡana ḡeḡaru-iaḡoto-ḡoi. Mo ḡaruka rikina reketa-reketai tu maḡuri ḡauri ḡetubuto. Mo ḡau tu ḡue tata nuḡari ai ḡwaḡwari ḡeḡorato-ḡoi, mai tu laḡani sebona nuḡanai nega vaḡa-12 ḡeḡwato-ḡoi; ema ḡau lauri na tanobara mabarari beseri evaḡa-namorito-ḡoi e evaḡa-maḡuririto-ḡoi. ³ Monana bevesinani beiaḡoni, tarima ta iatanai o tanobara iatanai tovoḡa ta tu asi ma betanuni. Barau ema Mamoe Natuna ġeri terona tu vanuḡa baregona nuḡanai, ma ġena vetuḡunaḡi tarimari na vetuḡunaḡina beḡe iaḡo-vinini. ⁴ Ġia ḡoirana beḡe ḡitaiani, ema ġia arana maki ġia bakuri ai betanuni. ⁵ Monai boḡi tu asiḡina. Lamefa ema ḡaro mamari ta asi beḡe ḡitaiani e asi beḡe urani, korana

Barau, Vereġauka na mama bevinirini. Ema ġia tu vere beġe tanu-vanaġi vanaġini.

Iesu Vereġauka ma beġenoġoi-iaġomani

⁶ Benamo mo aneru na au evaġa-guruġaguto, ekirato, “Mai guruġa tu moġoniri ema ġeri ai maki bovetuġamaġi-dadamaġini. Vereġauka, ġia Iaukana tu peroveta tarimari mururi na eguruġani Barauna, ġena aneru etuġuato, ġia ġena vetuġunaġi tarimari kara dori ġeġorani dagarari bene vaġa-ġitari ġana. ⁷ Goseġaġi, au tu dori aiaġosini. Mai buka nuġanai peroveta guruġari bekorana-iaġirini tarimana tu bene iaku.”

⁸ Maiġeri dagara aseġaġirito ema aġitarito tarimana tu au, Ioane maiġegu. Maiġeri dagara aseġaġirito ema aġitarito nai tu, ekiravaraguto ema evaġa-ġitaguto aneruna kwakuna koranai avetui-tarito, natoma-rakarigo vinya atato. ⁹ Senaġi ġia na ekiraguto, ekirato, “Maniġesi asi novei. Au tu ġoi, e ġoi tarikakamu peroveta tarimari, ema mai buka guruġana ġekorana-iaġirini tarimari ġesi ilaila, Barau vetuġunaġina aiaġo-vinini. Barau notoma-rakarigo vinya!” ¹⁰ Moġa murinai ekiraguto, ekirato, “Mai bukai peroveta guruġari asi bono kada-ġauri, asi bono kure-toġari, korana nega tu varau bekavinaġi. ¹¹ Vei-rakava tarimana bene vei-rakava-iaġo roġo, veġa mirori eveini tarimana veġa mirori bene vei-iaġo roġo, veġa iobukaiobukari eveini tarimana veġa iobukaiobukari bene vei-iaġo roġo, ema veaġai etanuni tarimana veaġai bene tanu-iaġo.”

¹² Iesu maiġesi ekirato, “Goseġaġi! Au tu dori aiaġosini! Tarimarima ġeri ġauvei voiri tu au ġegu ai, be aġwa-iaġosirini. Tarimarima mabarari ġeri veġa e ġauvei ilailari ai voiri bavinirini. ¹³ Au tu Alefa ema Omega, (ġiniguvinena ema dokona), au tu tovtovona veġata ema magona.”

¹⁴ Ġeri dabuġa ġeġuririni tarimari tu beġe iakuni. Ġia tu Barau na maoro bevinirini, maġuri ġauna ġwana beġe ġaniani, ema vanuġa baregona ġatama bokana na beġe raka-toġani. ¹⁵ A kwaiva (o veirakava tarimari), ġemeġameġani tarimari, ġekimani e ġeveġura-vanaġini tarimari, vevaġi-deba tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakarigo viniani tarimari, ema ġofaġofa ġeuradikani tarimari, mabarabarari tu siti murikanai beġe tanuni. ¹⁶ “Au, Iesu, na ġegu aneru batuġu-iaġosia, ekalesia doġorori ġeri mai vari moġonina ġomi neasi vaġa-ribami ġana. Au tu Davida garakana ema ġia ġenana aiaġomato Tarimagu. Au tu laġani visiguna, ma mamana baregona.”

¹⁷ Iauka Veaġa ema veġaraġo variġu vavinena ġekirani, “Noiaġoma!” Ema beseġaġini tarimana maki nekira, “Noiaġoma!” Bokana bekokeni tarimana bene iaġoma; ema beurani tarimana, mai maġuri nanuna, asi voina nanuna, bene niua.

Guruġa dokona

¹⁸ Mai bukai peroveta guruġari beġe seġaġirini tarimari mabarari akira-toreġaurini: Bema deikara na mai guruġa iatari ai guruġa tari betore-kaurini tarimana tu, mai bukai tarima vaġa-midiguri dagarari, ekiraġirini dagarari, Barau na ġia iatanai betore-kaurini. ¹⁹ Ma bema tarima ta na mai peroveta bukana na guruġa tari bekoki-vaġirini nai, ġia tu Barau na voina maġuri ġauna ġenai ema siti veaġana nuġanai monai tanu-vanaġivanaġi moġa, mai bukai ekiraġirini maiġeri, ġia ġenana beġabi-vaġirini.

²⁰ Maigēri dagara bekiraḡi-foforirini tarimana ekirani, “Oi, au tu dori aiāḡosini!”

Amen. Iesu Vereḡauka o, noiaḡoma!

²¹ Iesu Vereḡauka ḡena namo ema varevare-bara ḡomi mabarami iatami ai bene tanu. Amen.